ئینجیلی پیرۆز

PDF4Kurd

ئینجیلی پیرۆز

مزگێنی

پەیمانی نوێی حەزرەتی عیسا

بە شێوەی کوردی سۆرانی

هەموو مافەکانی بڵاوکردنەوە پارێزراوە
چاپی دووەم

New Testament Kurdish (Sorani)
NKV by International Bible Society
Copyright © IBS 1999
ISBN 1-56320-073-2
All Rights Reserved

Second print (10,000 copies) 1999

پێشەكی

تـەنها یەك ئینجیل هەیە ئەویش ئینجیلی حەزرەتی عیسایە، ئـەوەش ئـەو مزگێنییەیە كە عیسا هێنای‌و ڕایگەیاند، قوتابیەكانیشی دوای هەسـتانەوەی لەنـێو مـردووان بەردەوامبوون لـەراگەیاندنی. عیسـا خـۆی ئینجیـلی نەنووسیوە، بەڵام فێركردنەكانی بەشێوەیەك بەقوتابـیەكاندا كـە ئاسان بێ بۆ بیرهاتنەوەو فێركردنی خەڵكی‌تر، قوتابیەكانـیش هەموو ڕووداوەكانیان بەچاوی خۆیان بینی بەتایبەتی هەسـتانەوەی لـەدوای مـردن. لەشـەوی پێش مردنی بەڵێنی پێدان كـەدوای مـردنی ڕۆحـی پیرۆز دێت‌و هەموو ئەو شتانەی پێی‌ووتن وەبیریـان دەهێنێـتەوەو هـەموو شـتێكیان فـێر دەكـات (یوحەنـنا 14:26، 2پەترۆس 19:1-21). پەنجا ڕۆژ دوای لەخاچدانی ئەم بەڵێـنە هاتـەدی، بۆیـە لـەو كاتـەوە قوتابـیەكانی دەسـتیان‌كـرد بەراگـەیاندنی مزگێـنی پادشـاهێتی خـوداو فـێركردنی خەڵكی بەو شـتانەی عیسـا فـێری كـردن. هـەندێ لە دوانزە قوتابیەكە لەگەڵ نـێرراوانی‌تر بەڕابەرایـەتی ڕۆحـی پیرۆز هەستان بەنووسینەوەی ئەم مزگێنییە، مـێژووی زۆربەی نـووسـراوەكانی مەزەندە دەكرێ بە 25-40 سـاڵ دوای مـردنی عیسـا، تـیایدا ژیان‌و فێركردنەكان‌و مـردنی عیسـایان تۆماركـردووە، بەهەستانەوەشـی لەنـێو مردووان كۆتایـیان پـێ‌هێـناوە. ئـەم نووسـراوانە بـۆ خوێـنەری جوراوجۆر نووسـراون، بـۆ نمـوونە: یوحـەننا، تا خـوێنەری بێ‌بـاوەڕ بـۆ بـاوەڕ بهێـنێ (یۆحەنـنا 20:31)، لۆقـا، بۆ چەسپاندنی خوێنەری باوەڕدار لەوەی فێری بووە (لۆقا 1:1-4).

ووشـەی ئینجـیل لەووشەی (ئیوانجلیۆن)ی یۆنانی هاتووە، بـە واتـای مزگـێنی، ئـەم ووشـەیە لەسـەردەمی عیسـا تـەنها بـۆ مزگێـنی‌دان بـە هاتـنی پادشـا بـۆ شـارێك بەكاردەهات، بۆیە ئەو

مزگێنییەی عیسا ڕایگەیاند بە ئینجیل ناوبرا، چونکە مزگێنی هاتنی پادشاهێتی خودایە بەهۆی عیساوە، مزگێنی بوونی عیسایە بە پادشا بەسەرکەوتنی بەسەر شەیتاندا، ئەمەش بەمردنی لەسەر خاچ هاتەدی، بەمە مرۆڤایەتی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی گوناە، ئەم سەرکەوتنەش بەهەستانەوەی لەنێو مردووان ئاشکرا کرا، بەم شێوەیە لێخۆشبوونی گوناهی بەخۆڕایی پێدراین، هەروەها بەهۆی ڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی پێبەخشین، ناوەڕۆکی ژیانی هەتاهەتاییش ئەمەیە: (ناسینی خودای هەتاهەتایی وەك باوکێکی ئاسمانی). باوەڕهێنانو تۆبەکردنو ستایشکردن بەووتەو بەکردار، وەڵامی ئەو کەسانەیە کە گوێ لەمزگێنی خودا دەگرن.

ئیجیلی پیرۆز لە 27 نووسراو پێك هاتووەو بەکۆی هەموویان دەووترێ (پەیمانی نوێ)، ئەمەش بەشی دووەمە لە کتێبی پیرۆز. بەشی یەکەم لەتەوراتی حەزرەتی موساو زەبووری حەزرەتی داودو نووسراوی پێغەمبەران پێكهاتووە، بەکۆی ئەمانیش دەووترێ (پەیمانی کۆن)، هەروەها پەیمانی کۆن بەو پەیمانەش دەووترێ کە خودا لەگەڵ گەلی ئیسرائیلی بەست لەڕێگای موساوە (2کۆرنسۆس 3:14، عیبرانیەکان 8:13)، بەهەمان شێوە بەو پەیمانەی کە خودا لەگەڵ هەموو مرۆڤایەتی بەستی بە خوێنی عیسا، دەووترێ پەیمانینوێ (لۆقا 22:20)، ئەمەش هێنانەدی ئەو بەڵێنانەی خودایە کە بەهۆی پێغەمبەرەکانی ڕایگەیاندبوو (عیبرانیەکان 8:6-12).

دانانی ئەم 27 نووسراوە بەم شێوەیەی ئێستا، دانانێکی زەمەنی نییە بەڵکو بابەتییە، لەسەرەتا چوار پەرتووکی مزگێنییە، لەدوای ئەوان پەرتووکیکرداری نێرراوانە، ئەم پەرتووکە بە دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکانی دەست پێدەکات دوای هەستانەوەی لەنێو مردووان، دوایی بۆمان دەردەکەوێ چۆن لە ماوەی (30) ساڵی دوای ئەمە مزگێنی مەسیح لەقودسەوە تا ڕۆما

بڵاودەبێتەوە، ئەم پەرتووکە تەواوکەری پەرتووکی مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا. ئەم پێنج پەرتووکە بەشی مێژوویی ئینجیلیان پێکهێناوە.

لەدوای ئەمان 21 نووسراو دێت لەشێوەی نامە، یەکەمیان نزیکەی 20 ساڵ دوای هەستانەوەی عیسا نووسراوە. پۆڵس 13 نامەی یەکەمی نووسیوە، هەروەها یاقوب‌و پەترۆس‌و یۆحەنناو یەهوداش هەندێ نامەیان نووسیوە، دوا نووسراویش بینینەکەی یوحەننایە، ئەمەش بەحەوت نامە دەست پێ‌دەکات بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی هەرێمی ئاسیای ڕۆمانی، تیایدا لەشێوەی بینینی ڕەمزی خواست‌و کرداری خودا لەسەر زەوی ڕادەگەیێنێ. نامەکانی ئینجیل پڕن لەفێرکردن، بە دەسەڵاتی مەسیح نێرراوەکان پێشکەشی خوێنەرە یەکەمینەکانیان کرد، ئینجا مزگێنی بەکار هێنراو بوو بەژیانی ڕۆژانەی خوێنەران‌و بەخواستی خودا بۆ ئێمەش بە پارێزراوی مایەوە.

هەر 27 نووسراوەکە بە زمانی یۆنانی نووسراون، چونکە زمانی سەرەکی بووە لەئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی لەو سەردەمەدا. ئێستا لەمۆزەخانەکانی جیهاندا بەدەیان هەزار دەسنووسی کۆنی ئینجیل هەیە، جا یان بە پارچە پارچەین یان وەرگێڕانە کۆنەکانن‌و یان لە نامەکانی قوتابیە یەکەمینەکانن مێژووی هەندێ لەم دەسنووسانە دەگەڕێتەوە بۆ سەدەی یەکەم. زیاتر لەپێنج هەزار دەسنووس هەیە مێژوویان دەگەڕێتەوە بۆ پێش ساڵی 300ز. ئەمە بەڵگەیەکی بەهێزە کە ئەو دەقەی ئەمڕۆ لەبەر دەستمانە هەمان ئەو دەقەیە کە باوەڕداران لەسەرەتاوە بەکاریان هێناوە. ئەم نووسراوە کوردییەش لەوەرگێڕانە عەرەبی‌و ئینگلیزیەکانەوە وەرگیراوە، هەروەها لەسەر دەقی نەژادی یۆنانی چاوی پێ‌خشێنراوەتەوە، تاکو خوێنەری کورد دڵنیابێ کە ئەم نووسراوە وەرگێرانی تەواوی ئەو

دەقەیــە کــە قوتابــیانی عیســا نووســیویانە. بێهەڵــەیی‌و ڕوون‌و ئاشکرایی دوو ئامانجی سەرەکی بوونە لەوەرگێراندا.

ڕوونکردنەوە

لەوانەیە هەندێ ووشە زانراو نەبێ وەك (کاهین، کەنیشت، لەئاوهەڵکێشـان،..هـتد)، بـۆ ئەمانـەش لیسـتەیەك کراوە لـەکۆتایی کتێــبەکە بــۆ ڕوونکــردنەوەی زاراوەکــان‌و ووشــەکان، هــەر ووشـەیەکیش پێویسـتی بـە ڕوونکـردنەوە بـووە بـەم نیشانەیە(*) دیـاری کـراوە. هـەروەها ئەمانـەی خوارەوە بۆ زیاتر یارمەتی دانی خوێنەر کراوە:

- هــەر کتێبــێك پێشەکی *بە جۆرە نووسینێکی تایبەتی (بەلاری) بۆ نووسراوە.*
- بۆ هەر بڕگەیەکیش ناونیشان بەخەتێکی‌جیاواز نووسراوە بۆ ڕوونکردنەوەی بڕگەکە وەکو: بنەچەی عیسا
- هەندێ جار تێبینی لەخوارەوەی لاپەڕەکان بەرچاودەکەوێ.
- وەرگــێراوەکــانی پــەیمــانی‌کۆن لەنــێوان دوو کەوانــەی بــەم شێوەیە: { } دانراوە.

لــێژنەی وەرگــێڕانی ئـەم دەقـە بـاش دەزانـن کە مرۆڤ بێ کـەموکـوڕی نیـیە، بـەڵام ئـەم دەقـە کوردیــیە دەخەنە بەر دەستی خوێــنەران لەگــەڵ سوپاسیان بۆ خودای گەورە لەسەر یارمەتیدانی، هەروەها لەخودا دەپاڕێنەوە تاکو ئەم کتێبە ببێتە مایەی پیرۆزکردنی خوێنەرو شکۆدارکردنی خودا. ئامین.

ناوەڕۆک

	لاپەرە	ژمارەی بەشەکان
مزگێنی بەپێی نووسینی مەتتا	1	28
مزگێنی بەپێی نووسینی مەرقۆس	75	16
مزگێنی بەپێی نووسینی لۆقا	125	24
مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا	206	21
کرداری نێراوان	249	28
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی رۆما	317	16
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی کۆرنسۆس	350	16
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی کۆرنسۆس	382	13
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی غەلاتیە	404	6
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی ئەفەسۆس	415	6
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی فیلیپی	426	4
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی کۆلۆسی	434	4
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی تەسالۆنیکی	442	5
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی تەسالۆنیکی	450	3
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	455	6
دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	464	4
نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس	471	3
نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن	475	1
نامە بۆ عیبرانیەکان	477	13
نامەی یاقوب	503	5
یەکەم نامەی پەترۆس	513	5
دووەم نامەی پەترۆس	521	3
یەکەم نامەی یۆحەننا	527	5
دووەم نامەی یۆحەننا	536	1
سێیەم نامەی یۆحەننا	538	1
نامەی یەهوزا	540	1
بینینی یۆحەننا	543	22

مزگێنی بەپێی نووسینی مەتتا

مەتتا یەکێك بوو لەدوانزە قوتابیەکەی مەسیح. زۆربەی ئەو ڕووداوانەی باسی دەکات بە چاوی خۆی بینیویەتی. جوولەکەیەکی باجگر بوو بەڵام دوای باوەڕهێنانی وازی لەکارەکەی هێناو دوای عیسا کەوت. بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسییەوە. مێژووی نووسینەوەی دیار نییە، بەڵام مەزەندە دەکرێ بە (60-65)ز. لەسەدەی دووەمی زاینییەوە، نووسراوەکەی مەتتا لەپێشەوەی هەموو نووسراوەکانی پەیمانی نوێ دانراوە. ئەمەش لەبەر دوو هۆ:

1-بەپرد دادەنرێ لەنێوان پەیمانی کۆن‌و پەیمانی نوێ، هەر لەسەرەتاوە ڕەچەڵەکی عیسا دەگەڕێنێتەوە بۆ ئیبراهیم‌و داود.

2-سەرەتا باوەڕداران زۆربەیان جوولەکە بوون، ئەم نووسراوەش ئاراستەی ئەوان کراوە. ئەمەش بەشێوەیەکی ئاشکرا دەردەکەوێ لەبەکارهێنانی هەندێ زاراوە کە لەلای جوولەکەکان نامۆ نەبوون، وەك: پادشاهێتی ئاسمان، شاری پادشای مەزن (قودس)، هەروەها هەوڵی داوە تیشك بخاتە سەر ئەو لایەنەی ژیانی عیسا کە هەموو پێشبینیەکانی پەیمانی کۆن دەربارەی مەسیح لەم هاتۆتە دی. سەلماندویەتی عیسا مەسیحە، ئەو پادشایەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد تا لەژێردەستی ڕزگاریان بکات. بەڵام کە هات زۆربەی جوولەکەکان باوەڕیان پێی نەکردو دەستیان لەکوشتنیدا هەبوو.

1

ئەمەش ناوی ئەوکەسانەن کە دەبنە
پشت بۆ عیسای* مەسیحی* ڕۆڵەی
داود* ڕۆڵەی ئیبراهیم*: 2ئیبراهیم
باوکی ئیسحاق بوو، ئیسحاق
باوکی یاقوب بوو، یاقوب باوکی
یەهوزاو براکانی بوو، 3یەهوزا باوکی
فارس‌و زارح بوو کە سامار دایکیانە،
فارس باوکی حەسرون بوو،
حەسرون باوکی ئارام بوو. 4ئارام

بنەچەی عیسا

باوکی عەمیناداب بوو، عەمیناداب
باوکی نەحشون بوو، نەحشون
باوکی سەلمون بوو، 5 سەلمون باوکی
بوعەز بوو کە ڕاحاب* دایکێتی،
بوعەز باوکی عوبەید بوو کە ڕاعوس
دایکێتی، عوبێد باوکی یەسا بوو، 6
یەسا باوکی داودی پادشا بوو.
داود باوکی سلێمان بوو لەو
ژنەی کە ژنی ئوریا بوو، 7 سلێمان
باوکی ڕەحەبعام بوو، ڕەحەبعام
باوکی ئەبیا بوو، ئەبیا باوکی ئاسا
بوو، 8 ئاسا باوکی یەهوشافات بوو،
یەهوشافات باوکی یورام بوو، یورام
باوکی عەزەیا بوو، 9 عەزەیا باوکی
یوسام بوو، یوسام باوکی ئاحاز بوو،
ئاحاز باوکی حەزقیا بوو، 10 حەزقیا
باوکی مەنەسا بوو، مەنەسا باوکی
ئامۆن بوو، ئامۆن باوکی یووشیا بوو،
11 یووشیا باوکی یەکنیاو خوشك‌و
براکانی بوو، لەکاتی ڕاپێچکردنیان
بەرەو بابل.
12 دوای ڕاپێچکردنیان بۆ بابل،
یەکنیا باوکی شالتیئل بوو، شالتیئل
باوکی زەربابل بوو، 13 زەربابل
باوکی ئەبیهود بوو، ئەبیهود باوکی
ئەلیاقیم بوو، ئەلیاقیم باوکی عازور
بوو، 14 عازور باوکی سادوق بوو،
سادوق باوکی ئەخیم بوو، ئەخیم
باوکی ئەلیود بوو، 15 ئەلیود باوکی
ئەلیعازر بوو، ئەلیعازر باوکی مەتان
بوو، مەتان باوکی یاقوب بوو، 16
یاقوب باوکی یوسفی دەزگیرانی
مریەم بوو، ئەو مریەمەی عیسای
لێ بووە، کە بەمەسیح ناودەبرێ.
17 ژمارەی نەوەکان لەئیبراهیمەوە
بۆ داود چواردە نەوەن، لەداودەوە
بۆ ڕاپێچکردنیان بەرەو بابل دیسان
چواردە نەوەن، هەروەها
لەڕاپێچکردنیان بۆ بابل تا عیسا
چواردە نەوەن.

لەدایك بوونی عیسا

18 لەدایك بوونی عیسا بەم
شێوەیە بوو: لەکاتێکدا مریەم
دەزگیرانی یوسف بوو، پێش ئەوەی
بگوێزرێتەوە، بەهۆی ڕۆحی پیرۆز
سکی پڕبوو. 19 یوسفی دەزگیرانی
کوڕێکی چاكبوو نەیویست ئابڕووی
ببات، بڕیاریدا بەنهێنی وازی
لێبهێنێت. 20 کاتێ بیری لەمە
دەکردەوە، فریشتەیەکی خوداوەند
لەخەودا بۆی دەرکەوت‌و پێی
ووت: (ئەی یوسفی کوڕی داود،
مەترسە لەوەی مریەم بهێنیت، چونکە

ئەوەی ئەو سکی پێی هەیە لەڕۆحی
پیرۆزە. 21کوڕێکی دەبێت ناوی
دەنێت عیسا، چونکە گەلەکەی
ڕزگار دەکات لەگوناهەکانیان) 22
ئەمانە هەمووی ڕوویدا، تاکو ئەوەی
خوداوەند لەسەر زمانی پێغەمبەری
خۆی ڕایگەیاند بێتەدی: 23{ئا
ئەوەتا کچێك سکی پڕ دەبێت،
کوڕێکی دەبێت ناوی دەنرێ
(عەمانۆئێل) واتە خودا لەگەڵمانە.}
24کاتێ یوسف خەبەری بووەوە،
ئەوەی فریشتەکەی خوداوەند
فەرمانی پێدا کردی، هەستاو
دەزگیرانەکەی هێنایە لای خۆی 25
بێئەوەی لەگەڵی جووت بێت تا
لەدایك بوونی منداڵەکە، کاتێ
لەدایك بوو ناوینا عیسا.

دیدەنی ئەستێرەناسەکان

2
دوای لەدایك بوونی عیسا
لەبەیتلەحمی یەهودیا* لەسەردەمی
هێرۆدسی پادشا، هەندێ ئەستێرەناس
لەڕۆژهەڵاتەوە هاتنە قودس، 2
پرسییان: (پادشای لەدایك بووی
جوولەکە لەکوێیە؟ ئێمە
لەڕۆژهەڵاتەوە ئەستێرەی ئەومان
بینی، هاتووین کڕنوشی بۆ بەین.) 3
کاتێ هێرۆدسی* پادشا ئەمەی
بیست، پەشۆکاو هەموو قودس
لەگەڵی پەشۆکا. 4هەرچی سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
هەبوو هەمووی کۆکردنەوە، لێی
پرسین: (ئایا مەسیح لەکوێ لەدایك
دەبێت؟) 5وەڵامیان دایەوە:
(لەبەیتلەحم* لەیەهودیا، چونکە
پێغەمبەر ئاوای نووسیوە: 6{تۆش
ئەی بەیتلەحمی خاکی یەهودیا
کەمتر نیت لەشارەکانی دیکەی
یەهودیا، چونکە تیاتدا دادوەرێك
دەردەکەوێت، گەلی ئیسرائیلم بۆ
بەڕێوە دەبات.})
7دوای ئەمە هێرۆدس بەنهێنی
ئەستێرەناسەکانی بانگکردو لەبارەی
کاتی دەرکەوتنی ئەو ئەستێرەیە
لێکۆڵینەوەی لەگەڵ کردن، 8ئینجا
ناردنی بۆ بەیتلەحم، پێی ووتن:
(بڕۆن، باش بگەڕێن کاتێ
منداڵەکەتان دۆزیەوە، هەواڵم بدەنێ
تاکو منیش بێمو کڕنوشی بۆ بەم.) 9
دوای ئەوەی قسەی پادشایان بیست
ئەوێیان بەجێهێشت، هەمان
ئەستێرەی لەڕۆژهەڵات بینی بوویان،
دیسان دەرکەوت، پێشیان کەوتو

هات لەسەر ئەو شوێنەی منداڵەکەی
لێبوو ڕاوەستا. [10]کاتێ ئەستێرەکەیان
بینی، زۆر شادومان بوون، [11]چوونە
ژوورەوە، منداڵەکەو مەریەمی
دایکیان بینی، دانەوینو کڕنۆشیان بۆ
بردو گەنجینەکانیان کردەوەو
زێڕو بخوردو موڕیان* پێشکەش
کرد. [12]ئینجا خودا لەخەودا
ئەستێرەناسەکانی ئاگادارکردەوە
نەگەڕێنەوە لای هێرۆدس، ئەوسا
ئەوانیش بەڕێگایەکی دیکە گەڕانەوە
بۆ وولاتی خۆیان.

هەڵاتن بەرەو میسر

[13]دوای ئەوەی ئەوان ڕۆیشتن،
فریشتەیەکی خوداوەند لەخەوا
بەیوسفی ووت: (هەستە منداڵەکەو
دایکی ببەو ڕابکە بۆ میسر، لەوێبە
هەتا فەرمانی گەڕانەوەت پێدەدەم،
چونکە هێرۆدس دەگەڕێ بەشوێن
منداڵەکە تا بیکوژێ.) [14]یوسفیش
هەستاو لەهەمان شەودا منداڵەکەو
دایکی بردو بەرەو میسر ڕۆیشت.
[15]لەوێ مایەوە تا هێرۆدس مرد،
تاوەکو ئەوەی خوداوەند لەسەر
زمانی پێغەمبەر ووتویەتی بێتەدی: {
ڕۆڵەی خۆم لەمیسرەوە
بانگکردووە.}
[16]کاتێ هێرۆدس هەستی
بەوەکرد ئەستێرەناسەکان گاڵتەیان
پێکردووە تووڕە بوو، هەستا
بەکوشتنی هەموو منداڵانی شاری
بەیتلەحمو دەوروبەری لەدوو ساڵ
بەرەو خوارتر، بەپێی ئەو کاتەی
لەئەستێرەناسەکانەوە پێی ووترابوو.
[17]بەمەش ئەوەی لەسەر زمانی
پێغەمبەر ئیرمیا* ووتراوە هاتەدی: [18]
{لەشاری ڕامەوە هاوار دئەبیسترێ،
گریانو شیوەنێکی زۆر، ڕاحیل* بۆ
منداڵەکانی دەگری. ڕازی نییە
سەرەخۆشی لێبکرێ چونکە
منداڵەکانی نەماون}.

گەڕانەوە بۆ شاری ناسیرە

[19]کاتێ هێرۆدس مرد،
فریشتەیەك لەلایەن خوداوەندەوە
چووە خەوی یوسف لەمیسر، [20]پێی
ووت: (هەستە، منداڵەکەو دایکی

---

*ڕاحیل : یەکێکە لەژنەکانی حەزرەتی یاقوب، دایکی یوسفو بنیامینە، لێرەدا هێمایە بۆ دایکە بنیامینیەکان.

بگەڕێنەوە بۆ ئیسرائیل، ئەوانەی
هەوڵی کوشتنیان دەدا مردن.) 21
ئەویش هەستا، منداڵەکەو دایکی
گەڕاندەوە بۆ ئیسرائیل. 22بەڵام کاتێ
یوسف بیستی ئەرخیلاوس لەشوێنی
هێرۆدسی باوکی حوکمڕانە
لەناوچەی یەهودیا، ترسا بڕوا بۆ
ئەوێ. ئینجا لەخەودا پێی نیشان درا
بڕوا بۆ ناوچەی جەلیل*. 23لەوێ
گەیشتە شارێك بەناوی ناسیرە، تیایدا
نیشتەجێبوو. بەمەش ئەوەی لەسەر
زمانی پێغەمبەران ووتراوە هاتەدی: {
بە ناسیرەیی ناودەبرێ.}

حەزرەتی یەحیا

3

هەر لەو ماوەیەدا، یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش، لەدەشتی یەهودیا
دەرکەوتو مزگێنی ووشەی خودای
دەدا، 2دەیووت: (تۆبە* بکەن،
چونکە پادشاهێتی ئاسمان نزیك
بۆتەوە.) 3ئەم یەحیایەش ئەوەیە کە
لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا*
دەربارەی ووتراوە: {دەنگێك
لەدەشتەودەر بانگەواز دەکات،
ڕێگا بۆ خوداوەند ئامادەبکەن،
ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 4بەرگی یەحیا
لەتووکی ووشتر چنرا بوو، ناوقەدی
بەپشتێنێکی چەرم دەبەست،
خواردنیشی بریتی بوو لەکوللەو
هەنگوینی کێوی. 5خەڵکی قودسو
ناوچەی یەهودیاو دێیەکانی نزیك
ئوردن دەهاتن بۆ لایو 6لەسەر
دەستی دانیان بەگوناهەکانیان دەناو
لەڕووباری ئوردن لەئاو
هەڵدەکێشران.
7یەحیا کە بینی زۆر لە
فەریسیەکان*و سەدوقیەکان دێن بۆ
لەئاوهەڵکیشان، پێی ووتن: (ئەی
بێچوە ماران، کێ ئاگاداریکردن
لەدەست تووڕەیی داهاتوو هەڵبێن؟ 8
با بەرووبوومتان هەبێ شایانی
تۆبەکردن بێ. 9بەخۆتان مەڵێن:
ئیبراهیم باوکمانە، پێتان بلێم خودا
توانای هەیە لەم بەردانە نەوە بۆ
ئیبراهیم دروست بکات. 10ئەوەتا
تەور خراوەتە سەر قەدی دارو هەر
دارێك بەرووبوومی چاك نەدات،
دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر. 11
من بۆ تۆبەکردن
لەئاوهەڵتاندەکێشم*، بەڵام ئەوەی
دوای من دێت، لەمن بەتواناترە، من
شایانی ئەوە نیم تەنانەت
پێڵاوەکانیشی بۆ هەڵگرم. ئەو

لەڕۆحی پیرۆزو لەئاگر
هەڵتاندەکێشێت. [12]شەنی خۆی
بەدەستەوە دەگرێتو کاو دانەوێڵە
لەیەك جیا دەکاتەوە، دانەوێڵە
لەعەمباردا کۆدەکاتەوەو کایەکەش
بە ئاگرێ دەسوتێنێ کوژانەوەی بۆ
نییە.

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

[13]ئێنجا عیسا لەناوچەی
جەلیلەوە بۆ سەر ڕووباری ئوردن
هات، تالەسەر دەستی یەحیا
لەئاوهەڵبکێشرێت. [14]بەڵام یەحیا
بەرامبەر ئەم کارە ڕاوەستاو ووتی:
(من پێویستیم بەوەیە لەسەر دەستی
تۆدا لەئاوهەڵبکێشرێم، کەچی تۆ
دێیت بۆ لای من؟) [15]عیسا وەڵامی
دایەوە: (با ئێستا ئەمە ببێت، تاهەموو
ڕاستودروستیەك بێتەدی.) ئێنجا
یەحیا قبوڵی کرد. [16]کاتێ عیسا
لەئاوهەڵکێشراو لەئاوەکە
بەرزبووەوە، ئاسمان کرایەوەو ڕۆحی
خودا لەشێوەی کۆترێك
هاتەخوارەوە بۆیو لەسەری
نیشتەوە، [17]ئێنجا دەنگێك لەئاسمانەوە
هات، ووتی: (ئەمە ڕۆڵەی
خۆشەویستمە ئەوەی زۆر پێی
دڵشادم.)

تاقیکردنەوەی عیسا

4
عیسا بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە برایە
دەشتودەر، تاکو شەیتان* تاقی
بکاتەوە. [2]دوای ئەوەی چل ڕۆژو
چل شەو بەڕۆژوو بوو، برسی بوو. [3]
تاقیکەرەوە هاتە پێشەوە، پێی ووت:
(ئەگەر تۆ ڕۆڵەی خودای* بەو
بەردانە بڵێ ببن بە نان.) [4]عیسا
وەڵامی دایەوەو ووتی: (لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە: {مرۆڤ تەنها بە نان
ناژی، بەڵکو بەهەموو ووشەیەك کە
لەدەمی خوداوە دێتەدەر.}) [5]ئێنجا
لەلایەن شەیتانەوە بەرەو شاری پیرۆز
برا، لەقەراغی سەربانی پەرستگا*
ڕایگرتو [6]پێی ووت: (ئەگەر تۆ
ڕۆڵەی خودای لێرەوە خۆت هەڵدە
خوارەوە. چونکە نووسراوە: {فەرمان
دەدات بەفریشتەکانی ئاگادارت بن‌و
لەسەر دەستیان هەڵتگرن نەوەك پێت
بەر بەردێ بکەوێ.}) [7]عیسا پێی
ووت: (هەروەها نووسراوە: {
خوداوەند خودات تاقی مەکەرەوە.})
[8]دیسان لەلایەن شەیتانەوە برایە سەر
لووتکەی شاخێکی زۆر بەرزو

هەموو مەزنێتیو پادشاهێتی جیهانی
پیشانداو 9پێی ووت (هەموو ئەمانەت
پێدەدەم گەر سەردانوێنیو کڕنۆشم
بۆ بەری.) 10لێرەدا عیسا پێی ووت:
(ئەی شەیتان لێم دوورکەوە، چونکە
نووسراوە: {بۆ خوداوەند خودات
کڕنوش بەرەو تەنها ئەو بپەرستە}) 11
دوای ئەمە شەیتان وازی لێهێنا،
ئینجا چەند فریشتەیەك هاتن بۆ لایو
دەستیان کرد بەخزمەتکردنی.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

12کاتێ عیسا بیستی یەحیا
گیراوە، گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل.
13لەوێ شاری ناسیرەی
بەجێهێشتو لەشاری کەفەرناحوم
کە کەوتۆتە سەر دەریاچە لەسنووری
زەبولونو نەفتالیم* نیشتەجێ بوو،
14تا ووتەی پێغەمبەر ئەشعیا بێتەدی
کە دەڵێ: 15{ئەی ناوچەی
زەبولونو نەفتالیم، ئەی ناوچەی
سەر کەناری دەریاچەو پشتی
ڕووباری ئوردن، ئەی ناوچەی
جەلیلی ناجوولەکە، 16ئەو گەلەی
لەتاریکی دانیشتوون، ڕووناکییەکی
مەزنیان بینی، هەموو ئەوانەی لەژێر
سێبەری مردنا دانیشتوون ڕووناکییان
لێهەڵهات.}
17لەو کاتەدا عیسا
دەستی‌کرد بە مزگێنیدانو
دەیووت: (تۆبە بکەن، چونکە
پادشاهێتی ئاسمان نزیك بۆتەوە.)

عیسا قوتابییەکانی هەڵدەبژێرێ

18کاتێ عیسا بەکەناری
دەریاچەی جەلیلدا* دەڕۆیشت،
دوو برای بینی، شەمعون کە
پێی دەووترا پەترۆس لەگەڵ
ئەندراوس، تۆڕیان فڕێ دەدایە ناو
دەریا، ئیشیان ڕاوە ماسی بوو. 19پێی
ووتن: (وەرن دوام کەون، دەتانکەم
بەڕاوکەری مرۆڤ.) 20دەست بەجێ
تۆڕەکانیان بەجێهێشتو دوای
کەوتن. 21کە لەوێ تێپەڕی، دوو
برای تری بینی، یاقوبی کوڕی
زەبەدیو یۆحەنای برای،
لەبەلەمێکدا لەگەڵ زەبەدی
باوکیان تۆڕەکانیان چاك

*زەبولونو نەفتالیم: دوو ناوچەی بچووکن دەکەونە باکووری فەلەستینو ڕۆژئاوای دەریاچەی جەلیل، بە ناوی دووان لە کوڕەکانی حەزرەتی یاقوب ناو نراون

دەکردوە، ئەوانیشی بانگ‌کرد. 22
دەست بەجیٚ بەلەمەکەو باوکیان
بەجیٚهیٚشتو دوای کەوتن.

عیسا خەڵکی فیٚر دەکات

23عیسا بەهەموو ناوچەی
جەلیلدا دەگەڕا، لەکەنیشتەکانیان
فیٚری دەکردنو مزگیٚنی پادشاهیٚتی
دەدانیٚو هەموو نەخۆشیو دەردیٚکی
لەناو خەڵکدا چارەسەر دەکرد. 24
بەمە دەنگوباسی عیسا گەیشتە هەموو
سوریا. چی نەخۆشو دەردی گران
هەبوو، بەجۆرەها ئازارەوە، ئەوانەی
ڕۆحی پیسیان تیٚدا بوو، هەروەها
فیٚدارەکانو شەلو گۆجەکان
هەموویان بۆ لای هیٚناو
چاکی‌کردنەوە. 25هەروەها
خەڵکیٚکی زۆر کە لەناوچەی
جەلیلو دە شارەکە*و قودسو
ناوچەی یەهودیەو پشت ئوردنەوە
هاتبوون هەموو دوای کەوتن.

ووتاری سەر چیا

5
عیسا کە خەڵکەکەی بینی، چووە
سەر چیا، کە دانیشت قوتابیەکانی
لیٚی نزیك بوونەوە. 2دەستی کرد
بەفیٚرکردنیانو ووتی: 3(
خۆزگەدەخوازریٚ بەوانەی هەژارن
لەرۆح، چونکە پادشاهیٚتی ئاسمان بۆ
ئەوانە. 4خۆزگەدەخوازریٚ بە
لیٚوبەبارەکان، چونکە دڵنەوایی
دەکریٚن. 5خۆزگەدەخوازریٚ بە
دڵنەرمەکان، چونکە زەوی بۆ
ئەوان بەمیرات دەمیٚنیٚتەوە. 6
خۆزگەدەخوازریٚ بەبرسیو تینووەکان
بۆ ڕاستودروستی، چونکە تیٚر
دەبن. 7خۆزگەدەخوازریٚ بە دڵ پڕ
لەبەزەییەکان، چونکە بەر بەزەیی
دەکەون. 8خۆزگەدەخوازریٚ بە
دڵپاکەکان، چونکە خودا دەبینن. 9
خۆزگەدەخوازریٚ بەئاشتی خوازان،
چونکە بەرۆڵەی خودا ناودەبریٚن. 10
خۆزگەدەخوازریٚ بەچەوسیٚنراوان
لەپیٚناوی ڕاستودروستی* چونکە
پادشاهیٚتی ئاسمان بۆ ئەوانە. 11
خۆزگەدەخوازریٚ پیٚتان، کاتیٚ
خەڵکی جنیٚوتان پیٚدەدەنو
دەتانچەوسیٚننەوە، لەپیٚناوی من
قسەی خراپتان دەخەنە پاڵ. 12
دڵخۆشو شادومان بن، چونکە
پاداشتتان مەزنە لەئاسمان. ئاواش
پیٚغەمبەرانیان پیٚش ئیٚوە
چەوساندۆتەوە!

خوێی زەوی‌و ڕووناکی جیهان

([13]ئێوە خوێی زەوین، بەڵام گەر
خوێ سوێریەکەی لەدەستدا، چۆن
تامە سوێرەکەی بۆ دەگەڕێتەوە؟
بەکەڵکی هیچ نایەت، ئەوە نەبێ
فڕێ بدرێتە دەرەوەو خەڵکی
پێ‌شێلی بکەن. [14]ئێوەن ڕووناکی
جیهان، شارێك لەسەر شاخ
دروستکرا ناتوانرێ بشاردرێتەوە.
[15]هەروەها خەڵکی چرا هەڵناکەن تا
بیخەنە ژێر جام‌و تەشتەوە، بەڵکو
لەشوێنێکی بڵند دای‌دەنێن، تاکو
ڕووناکی بدات بەهەموو ئەوانەی لە
ماڵەکەدان. [16]بەهەمان شێوە با
ڕووناکیتان بۆ خەڵکی بدرەوشێتەوە،
هەتا ئیشە باشەکانتان ببینن‌و ستایشی
باوکتان بکەن کە لەئاسمانە.

تەواوکردنی شەریعەت

([17]وابیرنەکەنەوە من هاتووم
شەریعەت* یان ووتەی پێغەمبەران*
لابەرم، من نەهاتووم لای‌بەرم، بەڵکو
تەواوکەرم بۆی. [18]ڕاستیتان
پێ‌دەڵێم: هەتا زەوی‌و ئاسمان
لەئارادابێ، ووشەیەك یان خاڵێکی
شەریعەت لەناو ناچێ، تاهەمووی
دێتەدی. [19]ئەوەی سەرپێچی خاڵێکی
بچووکی ئەم ڕاسپاردانەی کردو
خەڵکی فێرکرد وابکەن.
لەپادشاهێتی ئاسمان بەبچووکترین
ناودەبرێ. بەڵام ئەوەی ئیشی
پێ‌دەکات‌و خەڵکی فێر دەکات،
لەپادشاهێتی ئاسمان بەمەزن
ناودەبرێ. [20]من پێتان دەڵێم: گەر
ڕاستی‌ودروستیتان لەمامۆستایانی
شەریعەت‌و فەریسیەکان زیاتر نەبێت،
بە هیچ جۆرێك ناچنە ناو پادشاهێتی
ئاسمان.

تووڕەبوون

([21]بیستوتانە لەکۆندا بەخەڵکی
ووتراوە: {خەڵکی مەکوژن، ئەوەی
بکوژێت شایانی حوکم بەسەردانە.}
[22]بەڵام من پێتان دەڵێم: هەر کەسێ
بەناڕەوا لەبراکەی تووڕە بێت،
شایانی حوکم بەسەردانە. ئەوەی
بەبراکەی دەڵێ هیچ‌وپوچ شایانی
ڕاوەستانە لەبەردەم ئەنجومەنی باڵای
جوولەکە*، ئەوەش بەبراکەی دەڵێ
بێ‌مێشك شایانی دۆزەخە. [23]ئەگەر
قوربانیەکەت هێنا بۆ قوربانگە، لەوێ
بیرت کەوتەوە کە براکەت شتێکی
بەسەرتەوەیە، [24]قوربانیەکەت
لەبەردەم قوربانگەدا بەجێ‌بهێڵەو بڕۆ

یەکـەمجار بـراکەت ئاشـت بکەرەوە، ئیـنجا وەرە قوربانـیەکەت پێشـکەش بکـە. [25]هەروەها لـەگەڵ ئەو کەسەی ناکۆکـە لـەگەڵـت، خـێرا ئاشـت بـەرەوە، هـەر لـەو کاتەی بەرێگاوەن بـۆ دادگـا، نـەوەك بـتداتە دەسـت دادپـرسو دادپرسـیش بتداتە دەست پۆلــیس، پۆلیســیش ڕەوانــەی بەندیخانــەت بکــات. [26]ڕاســتیت پێدەڵێم: لەوێ دەرناچی تا دوا پوول نەدەیتەوە.

داوێن پیسی

([27]بیسـتوتانە ووتـراوە: {داوێـن پیسـی مەکـە}، [28]بـەڵام مـن پێـتان دەڵێم: ئەوەی بە هەوەسبازی سەیری ئافرەتـێکی کـرد، ئـەوا لـەدڵی خۆی داوێنپیسی لـەگەڵ کردووە. [29]ئەگەر چـاوی ڕاستت توشی گوناهیکردی دەری بهێـنەو فـڕێیبدە، چـاکتر وایە ئەندامـێکی لـەشـت نەمێـنێ، لەوەی هـەموو لـەشت بخرێتە دۆزەخەوە. [30]ئەگـەر دەسـتی ڕاسـتت تووشـی گونـاهی کردی، بیبڕەوەو فڕێیبدە، چاکتر وایە ئەندامێکی لـەشت نەمێنێ، لــەوەی هــەموو لەشــت بخرێــتە دۆزەخەوە.

تەڵاق

([31]دیســان ووتــراوە: {ئــەوەی ژنەکەی تەڵاق دەدات، با تەڵاقنامەی بداتـە دەسـت.} [32]بـەڵام مـن پێتان دەڵــێم: ئــەوەی ژنەکــەی تــەڵاق دەدات بێهـۆی داوێـن پیسـی وای لـێدەکـات داوێـن پیسـی بکـات. ئـەوەش تەڵاق دراوێك بهێنێت، ئەوا داوێن پیسی دەکات.

سوێند خواردن

([33]بیسـتوتانە لـەکۆندا ووتراوە: {پێچــــەوانەی ســــوێندەکانت مەجولـێرەوە، بەڵکو پەیمانت لـەگەڵ خوداوەنـد بەرەسـەر}، [34]بـەڵام من پێتان دەڵێم: هەرگیز سوێند مەخۆن، نـە بەئاسمان، چونکە تەختی شاهانەی خودایـە، [35]نە بەزەوی، چونکە جێی پێدانانێتی، نە بەقودس چونکە شاری پادشای مەزنە، [36]نە بەسەری خۆت، چـونکە توانـای ئەوەت نییە، تاڵێکی ڕەش یـا سپی بکەیت. [37]با قسەتان: بـە بـەڵێ بێت گەر وابوو، بە نەخێر بێـت گــەر وانــەبوو، لەمــە زیاتــر لـەشەیتانەوەیە.

تۆڵەسەندن

(38بیستوتانە ووتراوە: {چاو بە
چاو، ددان بە ددان}. 39بەلاّم من
پێتان دەلّێم: بەربەرەکانی خراپە
مەکەن بەخراپە، ئەوەی کێشای بە
ڕوومەتی ڕاستت، ئەوی کەشی بۆ
ڕاگرە. 40ئەوەی ویستی کراسەکەت
ببات، چاکەتەکەشی بدەرێ. 41
ئەوەی ناچاری کردی یەك میل
لەگەلّی بڕۆیت، دوو میل لەگەلّی
بڕۆ. 42ئەوەی داوای شتێکی
لێ کردیت، بیدەرێ. ئەوەی داوای
قەرزت لێدەکات مەیگەڕێنەوە.

خۆشەویستی دوژمنان

(43بیستوتانە ووتراوە: {ئەوەی
لێت نزیکە خۆشت بوێ، ئەوەی
دوژمنتە ڕقت لێی بێت}، 44بەلاّم من
پێتان دەلّێم: دوژمنەکانتان
خۆشبوێو نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی
دەتانچەوسێننەوە 45بەمە دەبنە ڕۆلّەی
ئەو باوکەتان کە لەئاسمانە، ئەو
خۆری خۆی بەسەر چاكو خراپدا
هەلّدێنێو بارانی خۆی بەسەر
دادپەروەرو زۆرداریش دەبارێنێ. 46
ئەگەر هەر ئەوانەتان خۆشویست کە
ئێوەیان خۆش دەوێ، چ پاداشتێ
وەردەگرن؟ ئایا باجگرانیش* ئەمە
ناکەن؟ 47ئەگەر تەنها پێشوازیتان
لەبراکانتان کرد، چ شتێکی مەزنتان
کردووە ئایا بت پەرستەکانیش ئەمە
ناکەن؟ 48بۆیە ڕاستو تەواو بن،
هەروەك باوکی ئاسمانیتان ڕاستو
تەواوە.

خێرکردن

6

(نەکەن لەبەر چاوی خەلّکی کاری
چاکە بکەن، بەنیازی ئەوەی بتانبینن.
ئەگینا پاداشتتان نییە لای باوکی
ئاسمانیتان.
2گەر خێرەکت کرد، زوڕنا
لێمەدە، وەك دووڕووەکان
لەکەنیشتو سەر شەقامەکان
دەیکەن، تاخەلّکی بیانبینن و بەشانو
باهویان هەلّبدەن. ڕاستیتان پێ
دەلّێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان
وەرگرت. 3بەلاّم تۆ کە خێرێکت
لەگەلّ یەکێ کرد، نەیەلّێت دەستی
ڕاستت بەچەپت بزانێ. 4با
خێرەکەت نەبینراو بێت ئەو باوکەت
کەهەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو
پاداشتت دەداتەوە.

نوێژکردن

(5کاتێ نوێژ* دەکەن وەك دووڕووەکان مەبن کە حەزدەکەن بە پێوە لەکەنیشتەکانو سووچی شەقامەکان نوێژ بکەن تاخەڵکی بیان بینن. ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان وەرگرت. 6بەلاّم تۆ کە نوێژ دەکەی، دەرگا لەسەر خۆت داخە، نوێژ بکە بۆ باوکی نەبینراوت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

7کاتێ نوێژ دەکەن، ووشەکان ئەوەندە دووبارە مەکەنەوە، وەك بت پەرستەکان دەیکەن، ئەوان وابیر دەکەنەوە بەدووبارەکردنەوە، وەلاّم بەدەست دەهێنن. 8وەك ئەوان مەبن، چونکە باوکتان دەزانێ پێویستیتان بەچییە، پێش ئەوەی داوای لێبکەن. 9دەتوانن ئاوەها نوێژ بکەن: (ئەی باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز* بێت، 10با پادشاهی تۆ بێت، باخواستت لەسەر زەوی پەیڕەو بکرێ وەك لە ئاسمان. 11نانی ڕۆژانەمان ئەمڕۆش بدەرێ. 12لە گوناهمان خۆش بە، وەك چۆن ئێمە لەگوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە خراپەمان بەرامبەر دەکەن. 13مەمان خەرە تاقی کردنەوە بەڵکو ڕزگارمان کە لەشەیتان.) 14گەر لەهەڵەی خەڵکی خۆش بوون، ئەوا باوکی ئاسمانیتان لەهەڵەکانتان خۆش دەبێت. 15ئەگەر لەهەڵەی خەڵکی خۆش نەبوون، ئەوا باوکیشتان لەهەڵەکانتان خۆش نابێت.

ڕۆژووگرتن

(16کاتێ بەڕۆژوو* دەبن، ڕووگرژ مەبن وەك دووڕووەکان کە ڕووگرژ دەکەن، بۆ ئەوەی بۆ خەڵکی دەرخەن کە بەڕۆژوون. ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. 17بەلاّم تۆ کە ڕۆژوو دەگری، دەمو چاوت بشۆ، بۆنی خۆش لەسەرت بدە، 18هەتا بۆ خەڵکی دەرنەکەوێ کە بەڕۆژوویت، بۆ باوکی نەبینراوت نەبێت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

گەنجینەی ڕاستەقینە

(19لەسەر زەوی سامان کۆمەکەنەوە، کە مۆریانە و ژەنگ خراپی دەکەنو دز بەشوێنی دەگەڕێو دەیدزێ. 20سامانتان لە

ئاسمـان کۆبکەنـەوە، کـە مۆریانـەو ژەنـگ خرابی ناکاو دزیش بەشوێنی ناگەڕێو نایدزێ. [21]چونکە سامانت لەکوێ بێت، دڵیشت لەوێ دەبێت.

([22]چاو چرای لەشە، گەر چاوت سـاغ بێـت، ئـەوا لەشـت هەمووی ڕووناکـە، [23]ئەگـەر چـاوت خـراپ بێــت، ئــەوا لەشــت هــەمووی لەتاریکــیدایە، بــەڵام گــەر ئــەو ڕووناکییەی تیاتدایە تاریك بێ، ئاخۆ دەبـێ چ تاریکیـیەك بێـت. [24]کـەس نـاتوانێ کۆیلـەی دوو گـەورە بێت، یـان ڕقی لەیەکێکیان دەبێتو ئەوەی دیکـەی خۆش دەوێت یان دڵسۆزی یەکێکـیان دەبێــتو ئـەوەی دیکــە پشـتگوێ دەخـات. ئـێوەش نـاتوانن کۆیلەی پارەو خودا بن بەیەکەوە.

خودا خەممان دەخوات

([25]بۆیە پێتان دەڵێم: خەمی ژیانی خۆتــان نەبێــت، ئــەوەندە خــەمی خـواردنو خواردنـەوەو لەبەرکـردن مـەخۆن. ئایـا ژیان لـە خواردن زیاتر نـیـە؟ ئایـا لەشـتان لـە جـلوبەرگ گـرنگتر نـیـە؟ [26]سـەیری باڵـندەی ئاسمان بکەن. ناڕوێنێ، دروێنە ناکات، شـت لەعەمبار کۆناکاتـەوە. لەگەڵ ئـەوەش بـاوکی ئاسمانیـتان بەخـێوی دەکـات. ئایـا ئـێوە لــەو باڵــندانە زیاتـرنین؟ [27]کـێ لەئـێوە گەر خەمی ئەمانـەی خـوارد، دەتوانێ یەك کاژێر لـەژیانی زیاتر بکات. [28]بۆچی خەمی بەرگتانە؟ سەیری گوڵی کێڵگە بکەن چۆن گەورە دەبێت، بێئەوەی هیلاك بێـتو بڕێسـێت، [29]بـا پێـتان بڵێم: تەنانـەت سـلێمانی دانـاش لەوپەڕی مەزنــــیدا وەك ئــــەو گوڵانــــەی لەبەرنەکـردووە. [30]گەر بێتو خودا گــیای دەشــت ئاوهــا بپۆشــێت، هەرچــەندە ئەمــڕۆ هــەنو بــەیانی تەنوریان پێ دادەخرێت، ئایا ئێوە ئەی کـەم باوەڕیـنە، لـەوان زیاتـر نـین تا پۆشـتەتان بکـات؟ [31]خـەم مـەخۆن بڵـێن: چی بخۆین؟ یان چی بخۆینەوە؟ یـان چـی لەبـەر بکەین؟ [32]ئەم شتانە هـەمووی بـت پەرسـتان هـەوڵی بۆ دەدەن. بــاوکی ئاسمانیــتان دەزانــێ [33] پێویسـتیتان بەمانـە هەمووی هەیە. ئـێوە یەکـەمجار داوای پادشـاهێتیو ڕاسـتودروستی خودا بکەن، ئەوانی دیکەتان هەمووی بۆ جێبەجێ دەبێ.

[34]ئـەوەندە خەمی بەیانی مەخۆن، چونکە بەیانی خەمی خۆی دەخواتو هەر ڕۆژێك بەشی خۆی گیروگرفتی

هەیە.

خەڵکی تاوانبار مەکەن

7
(خەڵکی تاوانبار مەکەن تا تاوانبار
نەکرێن، 2چونکە بەو شێوەیەی
خەڵکی تاوانبار دەکەن ئێوەش
تاوانبار دەکرێن، بەو پێوانەی بۆ
خەڵکی دەپێون، بۆتان دەپێونەوە. 3
بۆچی سەرنج لەپووشی ناوچاوی
براکەت دەدەیت، بەڵام ئاگات
لەتەختە دارەکەی ناو چاوی خۆت
نییە؟ 4یان چۆن بەبراکەت دەڵێیت:
ڕێم بدە با ئەو پووشە لەچاوت
دەربهێنم، لەکاتێکدا تەختە دارێك
لەچاوی خۆتدایە؟ 5ئەی دووڕوو
یەکەم جار تەختە دارەکەی ناو
چاوت دەربهێنە، تا باش ببینیت،
ئەوسا پووشی ناوچاوی براکەت
دەربهێنە. 6شتی پیرۆز مەدەن
بەسەگ، زێڕیشتان فڕێ مەدەنە
بەردەم بەراز، نەوەك بەقاچی پێ‌شێلی
بکات‌و بەسەرتان هەڵگەڕێتەوەو
پارچە پارچەتان بکات.

داوا بکەن، پێتان دەدرێ

(7داوا بکەن، پێتان دەدرێ.
بگەڕێن، دەدۆزنەوە. لەدەرگا بدەن،
لێتان دەکرێتەوە. 8هەر کەسێ داوا
بکات، وەردەگرێ. ئەوەی
دەگەڕێت دەدۆزێتەوە. ئەوەش کە
لەدەرگا دەدات، لێی‌دەکرێتەوە. 9چ
مرۆڤێك لەئێوە گەر منداڵەکەی
داوای نانی لێ‌کرد، بەردی
دەداتێ. 10یان داوای ماسی
لێ‌بکات، ماری دەداتێ؟ 11گەر
ئێوەی خراپ بزانن شتی باش
بەمنداڵەکانتان بدەن، ئایا دەبێ
باوکی ئاسمانیتان چەند شتی باشتر
بدات بەوانەی داوای لێ‌دەکەن.
12چۆن دەتانەوێ خەڵکی
هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن،
بەهەمان شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ
بکەن ئا ئەمەیە پوختەی شەریعەت‌و
فێرکردنی پێغەمبەران.

دەرگای تەنگ

(13لە دەرگای تەنگەوە بڕۆنە
ژوورەوە، چونکە ئەو دەرگایەی
بەرەو لەناوچوون دەڕوات، پانەو
ڕێگاکەی بەرینەو زۆریش لێیەوە
دەچنە ژوورەوە. 14بەڵام تەنگترین
دەرگاو ناڕەحەتترینیان، دەرگاو
ڕێگای گەیشتنە بەژیان، ئەوانەی ڕێی

پیێدەبەن زۆر کەمن.

ناسین بە بەرووبووم

(15ئاگاداری پێغەمبەرە
درۆزنەکان بن، ئەوان دێن بۆ لاتان،
گورگن لەپێستی مەڕ، 16بەڵام
بەبەرووبوومیان بیان ناسن، ئایا دڕك
تریێ دەگرێ یان حوشترئالووك
هەنجیر دەگرێ؟ 17هەموو دارێکی
باش بەرووبوومی باش دەدات. داری
خراپیش بەرووبوومی خراپ. 18
داری باش بەرووبوومی خراپ
نادات، هەروەها داری خراپ
بەرووبومی باش نادات. 19هەر
دارێك بەرووبوومی باش نەدات،
دەبڕدرێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر.
20کەواتە دەتوانن بە بەرووبوومیان
بیانناسن. 21هەموو ئەوانەی کە
دەڵێن: خوداوەند، خوداوەند! ناچنە
ناو پادشاهێتی ئاسمان، ئەوانە نەبن‌کە
بەخواستی باوکم دەکەن کە
لەئاسمانە. 22لەڕۆژی لێ
پرسینەوەدا، زۆر کەس پێم دەڵێن:
خوداوەند، خوداوەند، ئایا بەناوی تۆ
نەدواین، بەناوی تۆ ڕۆحی پیسمان
دەرنەکرد، بەناوی تۆ زۆر کاری
سەرسوڕهێنەرمان نەکرد؟ 23بەڵام
لەو کاتەدا پێیان دەڵێم: من هەرگیز
ئێوەم نەناسیوە، لێم دوورکەونەوە
ئەی بەدکاران!

داناو گێل

(24ئەوەی گوێی لەم ووتانەم
دەبێتو هەڵسوکەوتی پێدەکات،
وەك پیاوێکی دانا وایە کە بناغەی
خانووەکەی لەسەر بەرد دروست
کردبێت. 25کاتێ باران باری، لافاو
هەستاو ڕەشەبا هاتو لە
خانووەکەیدا، خانووەکەی
نارووخێت، چونکە لەسەر زەویەکی
بەردین دروستی کردووە. 26ئەوەش
کە گوێی لەم ووتانەم دەبێتو
هەڵسوکەوتی پێناکات، لە
کابرایەکی گێل دەکات خانووەکەی
لەسەر لم دروست کردبێت، 27کاتێ
باران باریو لافاو هەستاو ڕەشەبا
هاتو لە خانووەکەیدا،
خانووەکەی دەڕووخێنێ، بەڵام
ڕووخانێکی چاك.)
28کاتێ عیسا لەم ووتانە تەواو
بوو، خەڵکەکە لەشێوەی فێرکردنی
زۆر سەرسام بوون، 29چونکە وەك
دەسەڵاتدارێك فێری دەکردن، نەك
وەك مامۆستایانی شەریعەت.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

8
کاتێ عیسا لەسەر چیایەکە هاتە
خوارەوە، خەڵکێکی زۆر دوای
کەوتن. 2پیاوێك نەخۆشی گولی
هەبوو، هات کڕنۆشی بۆ بردو
ووتی: (گەورەم، گەر بتەوێ،
دەتوانی پاکم بکەیتەوە.) 3عیسا
دەستی بۆ بردو دەستی لێداو
ووتی: (من دەمەوێ، پاك بەرەوە.)
کابرا دەست بەجێ برینی پێوە نەما. 4
عیسا پێی ووت: (ئاگاداربە، بەکەس
مەڵێ، بەڵکو بڕۆ خۆت نیشانی
کاهین بدەو ئەو قوربانیەی موسا
فەرمانی داوە پێشکەشیبکە، با ئەمە
ببێتە شایەتییەك بۆ خەڵکی.)

باوەڕی سەرپەلێك

5کاتێ عیسا چووە شاری
کەفەرناحوم، سەرپەلێك هات بۆ
لایو لێی پاڕایەوەو ووتی: 6(گەورەم
ئیشکەرێکم هەیە، ئیفلیج بووە لەناو
جێدا کەوتووەو ئازارێکی زۆری
هەیە؟) 7 عیسا پێی ووت: (وا
لەگەڵت دێم چاکی دەکەمەوە.) 8
سەرپەلەکە وەڵامی دایەوەو ووتی:
(گەورەم من شایانی ئەوە نیم خۆت
بێیتە ماڵەکەم، بەڵکو تەنها ووشەیەك
بڵێ ئیشکەرەکەم چاك دەبێتەوە. 9
چونکە منیش مرۆڤێکم لەژێر
دەسەڵاتی لەخۆم گەورەتر، هەروەها
سەربازیشم هەیە لەژێر دەسەڵاتی
منن، بەیەکێ بڵێم: (بڕۆ)، دەڕوات،
بەوی کە بڵێم: (وەرە)، دێت،
بەکۆیلەکەشم بڵێم: (ئەوە بکە)،
دەیکات.) 10کاتێ عیسا گوێی لەمە
بوو، بەسەرسوڕمانەوە بەوانەی دوای
کەوتبوون، ووتی: (ڕاستیتان پێ
دەڵێم، لەئیسرائیلدا کەسم نەدی
باوەڕێکی مەزنی ئاوای هەبێت. 11
پێتان دەڵێم: خەڵکێکی زۆر
لەڕۆژهەلاتو ڕۆژئاواوە دێنو
لەگەڵ ئیبراهیمو ئیسحاقو یاقوب
لەناو پادشاهێتی ئاسمان دادەنیشن. 12
بەلام ڕۆڵەکانی پادشاهێتی* خۆیان،
فڕێ دەدرێنە تاریکی دەرەوە جا
لەوێیە گریانو چڕکە چڕکی ددان.)
13ئینجا عیسا بە سەرپەلەکەی ووت:
(بڕۆ بەپێی باوەڕت، با بۆت بێ.)
هەر لەو کاتەدا لەوێ ئیشکەرەکەی
چاکبووەوە.

چاككردنەوەی خەڵکێکی زۆر

14کاتێ عیسا بۆ ماڵی پەترۆس

چوو، خەسوی پەترۆسی بینی لەناو
جێدا کەوتووەو تای لیٚ هاتووە. [15]
عیسا دەستی گرت، تایەکەی نەما.
ئیتر ئەویش هەستاو دەستی کرد
بەخزمەتکردنیان. [16] کاتیٚ ئێوارە
داهات، خەڵکی ژمارەیەکی زۆر
شێتیان بۆ هێنا، چی ڕۆحی پیس
هەبوو تیایان بە ووشەیەك دەری
کرد. هەروەها هەموو نەخۆشەکانی
دیکەشی چاك کردەوە. [17] تاکو
ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا
هاتووە بێتەدی کە دەڵیٚ: {ئەو
دەردەکانی لابردین‌و نەخۆشیەکانی
هەڵگرتین.}

نرخی دوای عیسا کەوتن

[18] کاتیٚ عیسا بینی خەڵکێکی
زۆر لەدەوری کۆبوونەتەوە
فەرمانی‌دا بەقوتابیەکانی تا بپەڕنەوە
بۆ بەری ئەوبەری دەریاچەکە. [19]
یەکیٚ لەمامۆستایانی شەریعەت هاتە
پێشەوەو ووتی: (مامۆستا بۆ کویٚ
بڕۆیت دوات دەکەوم.) [20] عیسا
وەڵامی دایەوەو ووتی: (ڕێوی
کونی هەیەو باڵندەکانی ئاسمانیش
هێلانە، بەڵام ڕۆڵەی مرۆڤ، جێی نییە
سەری بخاتە سەر.) [21] هەروەها یەکیٚ
لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم،
ڕێگەم بدە جاریٚ بچم باوکم بنێژم.)
[22] عیسا وەڵامی دایەوە: (دوام‌کەوە،
واز لە مردووان بهێنە مردووەکانیان
بنێژن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

[23] ئینجا عیسا سەرکەوتە سەر
بەلەمێك‌و قوتابییەکانی دوای کەوتن.
[24] لەناکاو ڕەشەبایەکی بەهێز
هەڵی کردە سەر دەریاچەکە،
ئەوەندەی نەمابوو شەپۆڵی ئاو
بەلەمەکە نقووم بکات، بەڵام
عیسا نووستبوو. [25] قوتابییەکانی خێرا
چوونە لای، هەڵیان‌ساندو ووتیان:
(گەورەم ڕزگارمان کە وا لەناو
دەچین.) [26] ئەویش پێی ووتن:
(ئەی کەم باوەڕینە، بۆچی
دەترسن؟) ئینجا هەستا فەرمانی‌دا
بەڕەشەباو دەریاچەکە، هێمنی
باڵی کێشا بەو ناوەدا. [27] هەموو
سەریان سوڕماو ووتیان: (ئەمە چ
مرۆڤێکە، وا ڕەشەباو دەریا
گویٚڕایەڵی دەکەن؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[28] کاتیٚ عیسا گەیشتە ئەوبەری

دەریاچەکە، لەشاری جەدەرین
دوو پیاوی بینی ڕۆحی پیسیان تێدا
بوو، تازە لە نێوان گۆڕەکانی
گۆڕستان هاتبوونە دەرەوە، ئەمانە
زۆر درندە بوون، تەنانەت کەس
نەیدەتوانی لەو ڕێگەیەوە بڕوات. 29
لەناکاو هاواریان کردو ووتیان:
(چیت لێمان دەوێ، ئەی عیسای
ڕۆڵەی خودا؟ هاتووی بۆ ئێرە پێش
کاتی خۆی، تا ئازارمان بدەی؟) 30
لەو نزیکانە ڕانە بەرازێك دەلەوەڕان،
31 ڕۆحە پیسەکانی ناو دوو مرۆڤەکە
لێیپاڕانەوەو پێیان ووت: (ئەگەر
دەرمان دەکەیت، بماننێرە ناو ئەو
بەرازانەوە.) 32 ئەویش پێی ووتن:
(بڕۆن.) ئەوانیش لە مرۆڤەکان
چوونە دەرەوەو چوونە ناو
بەرازەکانەوە، ڕانە بەرازەکە
لەقەدپاڵی گردەکەوە بەرەو
دەریاچەکە هەڵدێرانو لەناو ئاوەکە
خنکان. 33 شوانەکان کاتێ ئەمەیان
بینی، خێرا ڕایان کرد بۆ ناو شار،
ئەوەی بینیان لە دوو پیاوەکەی
ڕۆحی پیسیان تیا بوو و لەڕانە
بەرازەکە، هەموویان بۆ خەڵکی شار
گێڕایەوە. 34 ئەوەبوو شارەکە
هەمووی هاتە دەرەوە بۆ بینینی
عیسا، دوای ئەوەی بینییان، داوایان
لێکرد ئاوایەکەیان
بەجێیبهێڵێ.

چاککردنەوەی ئیفلیجێك

9
ئینجا عیسا سواری بەلەم بوو،
دەریاچەکەی بڕیو گەڕایەوە بۆ
شارەکەی خۆی «کەفەرناحوم». 2
کابرایەکی ئیفلیجیان هێنایە لای
بەجێگەکەیەوە، کاتێ عیسا سەیری
باوەڕیانی کرد، بەکابرای ووت:
(وورەت بەرزبێ کوڕم، گوناهەکانت
بەخشراون.) 3 هەندێ لەمامۆستایانی
شەریعەت لەدڵی خۆیان ووتیان:
(ئەمە کفر دەکات.) 4 عیسا زانی بیر
لەچی دەکەنەوەو لێی پرسین: (بۆچی
لەدڵتان بەخراپە بیردەکەنەوە؟ 5
کامیان ئاسانترە بووترێ:
(گوناهەکانت بەخشران.) یاخود
بووترێ: (هەستەو بڕۆ؟) 6 بەڵام بۆ
ئەوەی بزانن ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر
زەوی دەسەڵاتی گوناه بەخشینی
هەیە.) ئینجا بەئیفلیجەکەی ووت:
(هەستە، جێگاکەت هەڵگرەو
بڕۆرەوە بۆ ماڵ.) 7 ئەویش دەست
بەجێ هەستایە سەرپێو بەپێی خۆی

بەرەو ماڵ گەڕایەوە. 8
کاتێ خەڵکەکە ئەمەیان بینی، ترسانو
دەستیانکرد بەستایشی ئەو خودایەی
ئەم دەسەڵاتەی داوە بەمرۆڤ.

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

9
کاتێ عیسا لەوێ تێدەپەڕی،
باجگرێکی دی ناوی مەتتا بوو،
لەسەر شوێنی باج وەرگرتن
دانیشتبوو. پێی ووت: (دوام کەوە.)
ئەویش هەستاو دوای کەوت. 10
لەکاتێکدا عیسا چووە ماڵی مەتتاو
لەسەر خوان دانیشت، زۆر
لەباجگرەکانو گوناهباران هاتنو
لەسەر خوان لەگەڵ عیساو
قوتابیەکانی دانیشتن. 11
کە فەریسیەکان ئەمەیان بینی،
بەقوتابیەکانیان ووت: (بۆچی
مامۆستاتان لەگەڵ باجگرو
گوناهباران دادەنیشێتو نان
دەخوات؟) 12
کاتێ عیسا گوێی لە
ووتەکانیان بوو، ووتی: (مرۆڤی لەش
ساغ پێویستی بە پزیشك نییە، بەڵکو
نەخۆش. 13
بڕۆنو مانای ئەمە فێربن:
{من داوای بەزەیی دەکەم نەك
قوربانی}، نەهاتووم بۆ بانگ کردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو
گوناهباران بۆ تۆبەکردن.)

لەبارەی ڕۆژووەوە

14
ئینجا قوتابیەکانی یەحیا لەعیسا
هاتنە پێشەوەو پرسیاریان لێکرد:
(بۆچی ئێمەو فەریسیەکان بەڕۆژوو
دەبین، بەڵام قوتابیەکانت بەڕۆژوو
نابن؟) 15
عیسا پێی ووتن: (ئایا
خەڵکی لەشایدا شیوەن دەکەن کاتێ
زاوا لەنێوانیان بێت؟ بەڵام ڕۆژانێ
دێت زاوا بەرز دەکرێتەوەو لەنێوانیان
نامێنێ، ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. 16
هیچ کەسێ کراسی کۆن بەقوماشێکی
تازە پینە ناکات، چونکە پارچە
تازەکە دەچێتەوەیەكو کراسە کۆنەکە
ڕادەکێشێتو دڕاویەکە خراپتر
دەکات. 17
خەڵکی مەی تازە ناکەنە
مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشکەکە
دەدڕێ، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش لەناو دەچێ. بەڵکو
مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە،
تا مەیەکەو مەشکەکەش بەیەکەوە
پارێزراو بن.)

زیندووکردنەوەی کچێك

18
لەکاتێکدا عیسا ئەمانەی
دەووت، یەکێ لەپێشەوایانی

جوولەکە هاتە پێشەوە، کڕنووشی
بۆ بردو ووتی: (کچەکەم ئێستا مرد،
بەڵام وەرە دەستی لێ بدە، زیندوو
دەبێتەوە)، [19]عیسا هەستاو لەگەڵ
قوتابیەکانی دوای پیاوەکە کەوت.
[20]هەر لەوکاتەدا ژنێك کە دوانزە
ساڵ بوو نەخۆشی خوێن لێچوونی
هەبوو، لەعیسا نزیك بووەوەو
لەدواوە دەستی بۆ چمکی
کراسەکەی بردو لەدڵی خۆیدا
ووتی: [21](ئەگەر تەنها دەست
لەجلەکانیشی بدەم، چاك دەبمەوە.)
[22]عیسا ئاوڕی دایەوە بینیو ووتی:
(کچەکە، دڵنیابە، باوەڕت چاکی
کردیتەوە.) ژنەکە دەست بەجێ
چاك بووەوە. [23]کاتێ عیسا چووە
ماڵی پێشەواکە، شیوەنکەرانو
کۆمەڵێ خەڵکی بینی بەیەکا دێنو
دەچن. [24]ووتی: (لاچن، کچەکە
نەمردووە، بەڵکو خەوتووە.)
ئەوانیش پێی پێکەنین. [25]کاتێ
خەڵکەکەی کردە دەرەوە، هاتە
ژوورەوەو دەستی کچەکەی گرت،
کچە هەستایە سەرپێ. [26]ئەم هەواڵە
لەهەموو وولاتدا بڵاوبووەوە.

چاکردنەوەی دوو کوێر

[27]کە عیسا لەوێ ڕۆیشت، دوو
کوێر دوای کەوتن، هاواریان
دەکردو دەیان ووت: (ڕۆڵەی داود،
بەزەییت پێمانبێتەوە) [28]کاتێ هاتە
ماڵەوە، هەردووکیان هاتنە لای.
عیسا لێی پرسین: (ئێوە باوەڕتان
بەوە هەیە من دەتوانم ئەمە
بکەم؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە:
(بەڵێ گەورەم.) [29]ئەویش دەستی
هێنا بە چاویانداو ووتی: (بابۆتان ببێ،
بەپێی باوەڕتان.) [30]دەست بەجێ
چاویان ڕووناکی تێکەوت، عیسا
پێی ڕاگەیاندنو ووتی: (ئاگاداربن
بەکەس مەڵێن) [31]بەڵام ئەوان
ڕۆیشتنو هەواڵیان لەهەموو
ناوچەکەدا بڵاوکردەوە.

لالێك دەکەوێتە قسەکردن

[32]کە دوو کابراکە چوونە
دەرەوە، چەند کەسێك لالێکیان
هێنایانە لای، ڕۆحی پیسی تیا بوو.
[33]کاتێ عیسا ڕۆحە پیسەکەی لێ
دەرکرد، لالەکە دەستیکرد
بەقسەکردن. خەڵکەکە سەریان
سوڕماو ووتیان: (شتی وا بەهیچ
جۆرێك لەئیسرائیلدا نەبینراوە.) [34]

بەلأم فەریسیەکان ووتیان: (ڕۆحی
پیس بەهێزی سەرۆکی ڕۆحە
پیسەکان دەردەکات.)

دروێنەی زۆرو کرێکاری کەم

35 عیسا بەشارو لادێکان دەگەڕا،
لە کەنیشتەکان خەڵکی فێردەکردو
مزگێنی پادشاهێتی ئاسمانی
ڕادەگەیاند. هەموو دەردو
نەخۆشیەکی چاك دەکردەوە. 36 کاتێ
خەڵکەکەی دەبینی بەزەیی پێیاندا
دەهاتەوە، چونکە پەرێشانو
دەربەدەر بوون، وەك مەڕی بێ شوان
بوون. 37 جا بە قوتابیەکانی ووت:
(دروێنە زۆرە، کرێکار کەمە. 38
کەواتە نوێژ بکەن تا خوداوەندی
دروێنە کرێکار بۆ دروێنەکەی
بنێرێت.)

بانگکردنی دوانزە نێرراوەکە

10
ئینجا دوانزە قووتابیەکەی* بانگ
کرد، دەسەڵاتی دانێ تا ڕۆحە
پیسەکان دەر بکەنو هەموو
نەخۆشیو دەردێك چاك بکەنەوە. 2
ناوی دوانزە نێرراوەکەش* ئەمەیە:
شەمعون کە بە پەترۆس ناودەبرا
لەگەڵ ئەندراوسی برای، یاقوبی
کوڕی زەبدیو یۆحەنای برای. 3
فیلیپۆسو برتۆلماوس، تۆماو مەتتای
باجگر، یاقوبی کوڕی حەلفاو
تەداوس، 4 شەمعونی قانەویو
یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای
بەدەستەوەدا.

عیسا نێرراوەکانی دەنێرێت

5 عیسا ئەمانەی ناردو ووتی: (ئەو
ڕێگەیە مەگرن کە بەناو
ناجوولەکاندا دەڕوات، مەچنە شاری
سامریەکان*، 6 بەڵکو بەتایبەتی بڕۆنە
لای مەڕە وون بووەکانی ماڵی
ئیسرائیل. 7 کاتێ دەچن ئەم پەیامە
ڕابگەیێنن: (پادشاهێتی ئاسمان نزیك
بۆتەوە.) 8 نەخۆش چاك بکەنەوە،
مردوو زیندووبکەنەوە، گەڕوگولی
پاك بکەنەوە، ڕۆحە پیسەکان
دەربکەن. بەخۆڕایی وەرتان گرتووە
بەخۆڕایی بیدەن. 9 زێڕو زیو و مس
لەگەڵ خۆتان هەڵ مەگرن، 10 تورەکە
لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، دوو
کراسو دوو پێڵاوو گۆچان مەبەن،
چونکە ئیشکەر شایانی ئەوەیە
خۆراکی خۆی بدرێێ. 11 دەچنە هەر
شارو لادێیەك، بگەڕێن بەشوێن

ئەوانەی شایانی ئێوەبن، لەوێ بمێننەوە هەتا کاتی ڕۆیشتنتان دێت. [12]کە چوونە ماڵێك سڵاویان لێبکەن. [13]ئەگەر هاتوو ئەو ماڵە بەڕاستی شایانی ئەوە بوون، با ئاشتیتان بچێتە ناویانەوە ئەگەر شایانی ئەوە نەبوون، با ئاشتیتان بگەڕێتەوە بۆ خۆتان. [14]گەر یەکێك پێشوازی لێنەکردن، یان گوێی لێنەگرتن، ئێوەش کە لەو ماڵو شارە دەچنەدەرەوە، تۆزی پێتان بتەکێنن. [15]ڕاستیتان پێدەڵێم: لەڕۆژی لێپرسینەوەدا، دۆخی شاری سەدوم‌و عەمورە* باشتر دەبێ لەو شارە.

چەوسانەوەی داهاتوو

([16]من ئێوە وەك بەرخ بەناو گورگدا دەنێرم، جا دانابن وەك مار، نەرمونیان بن وەك کۆتر. [17]ئاگادار بن، خەڵکی دەتان دەنە دەست دادگا، لە کەنیشتەکانیاندا بەقامچی لێتان دەدەن، [18]لەپێناوی من دەبرێنە بەردەم دادوەرو پادشاکان، ئەمەش دەبێتە شایەتیەك بۆ من، لای جولەکەو میللەتانیش. [19]کاتێ دەتاندەن بەدەستەوە، گوێ مەدەنە ئەوەی چۆن قسە بکەن یان چی بڵێن، چونکە لەوکاتەدا پێتان دەووترێ چی بڵێن. [20]ئێوە خۆتان قسە ناکەن، بەڵکو ڕۆحی باوکتانە بەهۆی ئێوەوە قسە دەکات. [21]برا، برای خۆی دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك منداڵی خۆی. منداڵان لەباوك‌و دایك هەڵدەگەڕێنەوەو دەیانکوژن. [22]خەڵکی ڕقیان لێتان دەبێ لەبەر ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی ڕاگری، ئەوە ڕزگاری دەبێت. [23]کە لەشاری دەتان چەوسێننەوە، ڕاکەن بۆ شارێکی دیکە. ڕاستیتان پێدەڵێم: شارەکانی ئیسرائیل تەواو ناکەن پێش هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ.

مەترسن

([24]قوتابی لەمامۆستاکەی بەرزتر نییەو کۆیلەش لەگەورەکەی بەرزتر نییە. [25]بەسە قوتابی وەك مامۆستاکەی بێت وکۆیلەش وەك گەورەکەی بێت. گەر خاوەن ماڵیان بە بەعلەزبول* ناوبردبێت، ئاخۆ دەبێ چی بەئەندامانی ماڵەکەی بووترێ؟ [26]لەوان مەترسن، چونکە

هیچ شتێکی شاراوە نییە دەرنەکەوێتو هیچ نهێنیەك نییە ئاشکرا نەبێت. [27]ئەوەی لە تاریکیدا پێتانی دەڵێم، لەڕووناکیدا بیلێنەوە، ئەوەی بەچرپە گوێتان لێدەبێ، بەدەنگی بەرز لەسەربانان ڕایبگەیەنن. [28]مەترسن لەوانەی دەتان کوژن بە لەشو ناتوانن دەروونتان بکوژن، بەڵکو ترستان لەوەبێ کە دەتوانێ لەشو دەروون بەیەکەوە لەدۆزەخدا لەناوبەرێ. [29]ئایا دوو چۆلەکە نافرۆشن بە یەك فلس؟ کەچی لەگەڵ ئەوەشدا، یەکێ لەوانە بەبێ خواستی باوکتان ناکەوێتە سەر زەوی. [30]ئێوە تەنانەت قژی سەریشتان ژمێراوە. [31]کەواتە مەترسن، ئێوە زۆر لەچۆلەکە بەنرخترن. [32]ئەوەی دانم پیادەنێ بەرامبەر بەخەڵکی، منیش دانی پیا دەنێم بەرامبەر بەباوکم، ئەوەی کە لەئاسمانە. [33]بەڵام ئەوەی نکۆڵیم لێدەکات بەرامبەر بەخەڵکی، منیش نکۆڵی لێدەکەم بەرامبەر باوکم، ئەوەی کە لەئاسمانە.

ئاشتی‌نا بەڵکو شمشێر

([34]لەوباوەڕەدا نەبن من هاتووم بۆ ئەوەی ئاشتی بێنمە سەر زەوی، نەهاتووم بۆ هێنانی ئاشتی، بەڵکو شمشێر! [35]من هاتووم بۆ ئەوەی ناکۆکی بخەمە نێوان، باوكو کوڕ، کچو دایك، بووكو خەسوو. [36]ئا بەم جۆرە مرۆڤ دوژمنی خانەوادەکەی خۆی دەبێت.

[37]ئەوەی دایكو باوکی لەمن زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە. ئەوەی کوڕی یان کچی لەمن زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە. [38]ئەوەی خاچەکەی هەڵنەگرێو دوام نەکەوێت، شایانی من نییە. [39]ئەوەی خۆی بەژیانیەوە بەستبێتەوە، دەیدۆڕێنێ، ئەوەی ژیانی خۆی لەپێناوی من بدۆڕێنێ، دەیباتەوە. ([40]ئەوەی پێشوازی لەئێوە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن دەکات، ئەوەش پێشوازی لەمن بکات، ئەوا پێشوازی لەوە دەکات کە منی ناردووە. [41]ئەوەی پێشوازی لەپێغەمبەرێك بکات، لەبەرئەوەی پێغەمبەرە، ئەوا پاداشتی پێغەمبەرێك وەردەگرێت. ئەوەش پێشوازی لەمرۆڤێکی چاك بکات، ئەوا پاداشتی مرۆڤێکی چاك وەردەگرێت. [42]هەرکەسێکیش جامێ ئاوی سارد

بدات بەیەكێ لەم منداڵانە،
لەبەرئەوەی قوتابی منن، ڕاستیتان پێ
دەڵێم: پاداشتی ئەو هەرگیز وون
نابێت.)

عیساو حەزرەتی یەحیا

11

كە عیسا لەئامۆژگاری كردنی
دوانزە قوتابیەكەی تەواو بوو، لەوێ
ڕۆیشت، چوو بۆ فێركردنو
ڕاگەیاندنی ووشەی خودا
لەشارەكانیان.
2كاتێ یەحیا لەبەندیخانەدا ئەو
كارانەی عیسای بیست، هەندێ
لەقوتابیەكانی ناردە لای، 3لێیان
پرسی: (ئایا تۆی ئەوەی كە دێ، یان
چاوەڕێی یەكێكی دیكە بكەین؟) 4
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (بڕۆن،
ئەوەی بیستوتانەو بینیوتانە بەیەحیای
بڵێن: 5كوێرەكان دەبینن، گۆجەكان
بەڕێكی دەڕۆن، گەروگولان پاك
دەبنەوە، كەڕان دەبیستن، مردووان
زیندوو دەبنەوەو هەژاران مزگێنیان
پێ دەدرێ. 6خۆزگە دەخوازرێ
بەوانەی گومانم لێ ناكەن.) 7دوا
بەدوای ڕۆیشتنی قوتابیەكانی یەحیا،
عیسا دەستی كرد بەقسەكردن
لەبارەی یەحیاوە بۆ خەڵكەكە،
ووتی: (بۆ بینینی چی چوونە بیابان؟
بۆ بینینی قامیشێك كە با
دەیجوڵێنێتەوە؟ 8ئەی بۆ بینینی چی
چوون؟ بۆ بینینی مرۆڤێك كە بەرگی
نایابی لەبەربێ؟ ئەوەتان ئەوانەی
بەرگی نایاب لەبەردەكەن، وان
لەكۆشكی پادشاكان. 9ئەی بۆچی
چوونە دەرەوە؟ بۆ بینینی
پێغەمبەرێك؟ بەڵێ من پێتان دەڵێم،
بەڵكو مەزنتر لەپێغەمبەر.) 10ئەمە
ئەوەیە كە دەربارەی نووسراوە: {
ئەوەتا من نێرراوی خۆم لەپێشتەوە
دەنێرم ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە
دەكات.} 11ڕاستیتان پێدەڵێم:
لەنێو ئەوانەی لەژن لەدایك بوون،
نییە مەزنتر لەیەحیای خەڵك
لەئاوهەڵكێش، بەڵام بچووكترینی
ئەوانەی لەپادشاهێتی ئاسمانن، لەو
مەزنترە. 12لەڕۆژانی یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵكێشەوە تا ئێستا پادشاهێتی
ئاسمان پێشكەوتنێكی بەهێز پێش
دەكەوێ، هەرچەندە بەهێزەكان
هەوڵی ڕاگرتنی دەدەن. 13
شەریعەتو هەموو پێغەمبەران،
تاهاتنی یەحیا پێشبینییانكردووە. 14
ئەگەر بڕوا دەكەن، ئەم یەحیایە ئەو

ئەلیاسەیە* کە چاوەڕێی گەڕانەوەی
دەکرێت. 15ئەوەی گوێی هەیە بۆ
گوێ گرتن باگوێ بگرێ!
16(ئەم نەوەیە لەچی دەکەن؟
لەو منداڵانە دەکەن کە لەگۆڕەپانی
بازاڕە دانیشتوونو بانگی
هاوڕێکانیان دەکەنو دەڵێن: 17
زوڕنامان بۆ لێدان کەچی
هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ کردن کەچی
سنگتان نەکوتیو لەخۆتان نەدا. 18
یەحیا هات چونکە ناخواو ناخواتەوە،
ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیایە.) 19ئینجا
ڕۆڵەی مرۆڤ هات، دەخواو
دەخواتەوە ووتیان: (ئەمە پیاوێکی
زۆرخۆرو مەستە، هاوڕێی باجگرانو
گوناهبارانە.) بەڵام ڕاستی دانایی بە
بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

شارە گوناهبارەکان

20ئینجا عیسا دەستی کرد
بەسەرزەنشت کردنی ئەو شارانەی کە
زۆربەی نیشانە سەرسوڕهێنەرەکانی
تیا نواندبوون، چونکە هێشتا
تۆبەیان نەکردبوو، 21ووتی: (خاك
بەسەرت ئەی کورزین، خاك
بەسەرت ئەی بەیتسەیدا، ئەو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی لای ئێوە کرا گەر
لەسورو سەیدا بکرایە دانیشتوانی
هەر لەزووەوە تۆبەیان دەکردو
خۆیان لەخۆڵەمێش دەگەوزاند. 22
بەڵام پێتان دەڵێم: دۆخی سورو
سەیدا لەڕۆژی لێپرسینەوەدا باشتر
دەبێ لەدۆخی ئێوە. 23تۆش ئەی
کەفەرناحومی بەرزبووەوە تا ئاسمان؟
دەخرێیتە خوارەوە تا بنی دۆزەخ،
گەر لەشاری سەدومدا ئەوە بکرایە
کە لای تۆ کراوە، شارەکە هەتا
ئەمڕۆ دەمایەوە. 24بەڵام پێت دەڵێم:
دۆخی سەدوم لەڕۆژی لێپرسینەوە
باشترە لە تۆ.)

وەرن بۆ لام، من دەتانحەسێنمەوە

25عیسا بەردەوام بوو لەسەر
قسەکانیو ووتی: (سوپاست دەکەم
ئەی باوك، خوداوەندی ئاسمانو
زەوی، چونکە ئەم کارانەت
لەداناکان شاردۆتەوەو ئاشکرات
کردووە بۆ منداڵان. 26بەڵێ، ئەی
باوك، ئەمە خواستی تۆیە. 27باوکم
هەموو شتێکی پێ سپاردوم،
کەس ڕۆڵە ناناسێ باوك نەبێ،
کەسیش باوك ناناسێ تەنها ڕۆڵەو
ئەو کەسانە نەبێ کە ڕۆڵە دەیەوێ
بۆیانی دەربخات. 28وەرن بۆ لام

ئەی هەموو ماندووانو
بارگرانەکان، من دەتان
حەسێنمەوە. 29نیری من
هەڵگرنو لەمنەوە فێربن، چونکە
من هێمنو دڵنەرمم. ئەوسا حەسانەوە
دەدۆزنەوە بۆ دەروونتان. 30چونکە
نیرەکەم سووکەو بارم ئاسانە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

12

لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا بەنێوان
دەغڵەکاندا تێدەپەڕی، قوتابیەکانی
برسییان بوو، دەستیان کرد
بەگوڵەگەنم پرواندنو خواردنی. 2
کەفەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان
ووت: (ئەوەتا قوتابیەکانت کارێك
دەکەن لەشەممەدا* دروست نییە.) 3
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی
نەتان خوێندۆتەوە کە داودو ئەوانەی
لەگەڵی بوون چیان کرد، کاتێ
برسییان بوو؟ 4چۆن چوونە ماڵی
خوداو نانی قوربانیان* خوارد، ئەو
نانەی دروست نەبوو بخورێ،
نەلەلایەن ئەوەوە، نەلەلایەن ئەوانەی
کە لەگەڵیدا بوون، تەنها بۆ
کاهینەکان* نەبێ. 5ئایا نەتان
خوێندۆتەوە لەتەوراتدا کە
کاهینەکان لەڕۆژی شەمموان
لەپەرستگا یاسای شەممە دەشکێنن
کەچی بەتاوانباریش دانانرێن؟ 6بەڵام
من پێتان دەڵێم، یەکێك لێرەیە
مەزنترە لەپەرستگا. 7ئەگەر مانای
ووتەکان تێبگەیشتنایە: {من داوای
بەزەیی دەکەم نەك قوربانی}، ئەوا
حوکمتان نەدەدا بەسەر ئەوانەی
بێتاوانن. 8چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
گەورەی ڕۆژی شەممەیە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

9ئینجا عیسا لەوێ ڕۆیشتو
چووە کەنیشتەکەیان، 10لەوێ
پیاوێکی لێبوو دەستێکی ووشك
ببوو، فەریسیەکان دەیانوویست عیسا
تاوانبار بکەن، بۆیە لێیان پرسی: (ئایا
چاکردنەوەی نەخۆش لەڕۆژانی
شەممە دروستە؟) 11عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (کێ لەئێوە گەر
مەڕێکی هەبێتو مەڕەکەی لەڕۆژی
شەممەدا بکەوێتە ناو چاڵێکەوە، ناچێ
دەری بهێنێت؟ 12باشە! مرۆڤ زۆر
لەمەڕ بەنرختر نییە؟ کەواتە لەڕۆژانی
شەممەدا کاری باش دروستە.) 13ئینجا
بەپیاوەکەی ووت: (دەست
درێژکە.) ئەویش دەستی درێژ کردو

دەستی چاك بووەوەو وەك
دەستەكەی دیكەی لێهات.

خزمەتكاری هەڵبژێردراو

[14]بەڵام فەریسییەكان چوونە
دەرەوەو تەگبیریان كرد چۆن
لەناویبەن. [15]عیساش بەمەی زانیو
لەوێ ڕۆیشت، خەڵكێكی زۆر
دوای كەوتن، هەموو ئەوانەی نەخۆش
بوون چاكی كردنەوە. [16]بەڵام
ئاگاداری كردن لای كەس باسی
نەكەن، [17]تا ئەوەی لەسەر زمانی
ئەشعیا پێغەمبەر ووتراوە بێتەدی كە
دەڵێ: [18]{ئا ئەوەتا ئەو خزمەتكارەی
هەڵمبژاردووە، ئەو خۆشەویستەی
پێی دڵشادم، ڕۆحی خۆمی تیا
دادەنێم، تا بەهەموو میللەتان
دادپەروەریم ڕابگەیەنێ. [19]شەڕ
ناكاتو هاوار ناكات، كەس دەنگی
نابیستێ لەشەقامەكان. [20]قامیشێكی
كوتراوەو ناشكێ، پلێتەیەكی
گڕدارەو ناكوژێتەوە، هەتا
دادپەروەری بەسەركەوتن دەگەێنێ.
[21]هیوای میللەتان لەسەر ناوی ئەو
دەبێ.}

عیساو سەرۆكی ڕوحە پیسەكان

[22]ئینجا پیاوێكی لاڵو كوێریان
بۆ هێنا ڕۆحی پیسی تیابوو، ئەویش
چاكی كردەوە بەجۆرێ دەیتوانی
ببینێتو گفتوگۆ بكات. [23]خەڵكەكە
هەموو سەرسام بوونو ووتیان: (ئایا
ئەمە ڕۆڵەی داود نییە؟) [24]بەڵام
فەریسییەكان كە ئەمەیان بیست
ووتیان: (ئەو ڕۆحی پیس دەرناكات
مەگەر بە بەعلەزبولی سەرۆكی
ڕۆحە پیسەكان نەبێت.) [25]عیسا
بەبیركردنەوەی ئەوانی زانی، ووتی:
(هەر پادشایەتیەك دووبەرەكی
تیابێت، وێران دەبێت، هەر شارو
ماڵێك دووبەرەكی تیابێت، خۆی
ڕاناگرێ. [26]ئەگەر شەیتان، شەیتان
دەربكات، ئەوا دوو بەشنو
دووبەرەكییان تیایە، كەواتە چۆن
پادشایەتیەكەی خۆی ڕادەگرێ؟ [27]
ئەگەر من بەبەعلەزبول ڕۆحی پیس
دەردەكەم، ئەی ڕۆڵەكانتان بەكێ
دەریاندەكەن؟ بۆیە ئەوان حوكم
دەدەن بەسەرتان. [28]بەڵام ئەگەر من
بەڕۆحی خودا ڕۆحی پیس دەربكەم،
ئەوا پادشاهێتی خودا دەچەسپێ
بەسەرتان. [29]ئەگینا چۆن یەكێ
دەتوانێ بچێتە ماڵی كابرایەكی

بەهێزو شتەکانی تالاَن بکات، گەر یەکەم جار نەیبەستێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تالاَن بکات؟ [30]ئەوەی لەگەڵم نییە دژمە، ئەوەش لەگەڵما کۆناکاتەوە، بلاَوی دەکاتەوە.

[31]لەبەرئەوە پێتان دەڵێم: هەموو گوناەو کفرکردنێکی مرۆڤ دەبەخشرێ تەنها کفرکردن بەرامبەر بەرۆحی پیرۆز نەبێ نابەخشرێ، [32]ئەوەی ووشەیەك دژی رۆڵەی مرۆڤ بلێت دەبەخشرێ. بەلاَم ئەوەی ووشەیەك دژی رۆحی پیرۆز بلێت نابەخشرێ، نەلەم زەمانەداو نە لە زەمانی ئاییندە.

دار بەبەرووبوومی دەناسرێ

[33](وابکەن دار باش بێت، بەرووبوومی باش دەدات. یاخود وابکەن دار خراپ بێت، بەرووبوومی خراپ دەدات، چونکە دار بەبەرووبومی دەناسرێ. [34]ئەی بێچوە ماران، چۆن دەتوانن بەچاکی بدوێن، کە خۆتان خراپ بن؟ دەم ئەوە دەڵێ کە لەدڵ هەڵدەقوڵێ. [35]مرۆڤی چاك، لەگەنجینەی چاکی ناو دڵی شتی چاك دەردەهێنێ، مرۆڤی بەدیش، لەگەنجینەی بەد، شتی بەد دەردەهێنێ. [36]بەلاَم من پێتان دەڵێم: هەر ووشەیەکی پووچ کە خەڵکی پێی دەدوێ لەرۆژی لێپرسینەوەدا، لێپرسینەوەی خۆی هەیە. [37]چونکە بەووشەکانی خۆت بێتاوان دەبی، هەروەها بەووشەکانی خۆت تاوانبار دەکرێی.)

نیشانەی یونس پێغەمبەر

[38]ئینجا هەندێ لەماموستایانی شەریعەتو فەریسیەکان ووتیان: (ئەی ماموستا، دەمانەوێ نیشانەیەکت لێ ببینین.) [39]عیسا وەلاَمی دانەوە: (نەوەیەکی بەدکارو بەدڕەوشت داوای نیشانە دەکەن، نیشانە نادرێ، تەنها نیشانەی یونس* پێغەمبەر نەبێ. [40]چۆن یونس سێ رۆژو سێ شەو لەناو سکی نەهەنگدا بوو، ئاواش رۆڵەی مرۆڤ سێ رۆژو سێ شەو لەناو دڵی زەویدا دەمێنێتەوە. [41]دانیشتوانی نەینەوا

---

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلێمان.

لەڕۆژی لێپرسینەوە، ڕادەوەستن
بەرامبەر ئەم نەوەیەو تاوانباریان
دەکەن، چونکە تۆبەیان کرد کاتێ
یونس ووشەی خودای پێڕاگەیاندن.
ئەوەتا لەیونس مەزنتر لێرەیە. 42
شاژنی باشوور* لەڕۆژی
لێپرسینەوەدا لەگەڵ ئەم نەوەیە
ڕادەوەستێو تاوانباری دەکات،
لەبەرئەوەی لەوپەڕی زەمینەوە هات
بۆ گوێگرتن لەدانایيەکانی سلێمان.
ئەوەتا لەسلێمان مەزنتر لێرەیە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

43 (کە ڕۆحی پیس لەمرۆڤێك
چووە دەرەوە، سەرگەردانی
پەیداکردنی جێی حەوانەوە دەبێت
لەبیابانی ووشکی بێئاو، بەڵام
نایدۆزێتەوە. 44 ئینجا دەڵێ: با
بگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی بەجێم
هێشت، کە دەگەڕێتەوە دەبینێ
چۆڵە، گسك دراوەو جوان کراوە.
45 ئەوسا دەڕوات، لەگەڵ خۆی
حەوت ڕۆحی خراپتر دەهێنێو
هەموویان دەچنە ناو ئەو مرۆڤەوە.
ئیتر داهاتووی ئەو مرۆڤە لەجاران
خراپتر دەبێت. ئەم نەوە بەدکارەش،
ئاوهای بەسەر دێت.) 46 لەوکاتەدا
کە عیسا قسەی بۆ خەڵکەکە
دەکرد، دایكو خوشكو براکانی
لەدەرەوە ڕاوەستا بوون، داوایان
دەکرد لەگەڵی بدوێن. 47 یەکێك
لەئامادەبووان پێی ووت: (ئەوە
دایکتوخوشكو براکانتە لەدەرەوە
ڕاوەستاون، دەیانەوێ لەگەڵت
بدوێن.) 48 وەڵامی دایەوە ووتی:
(دایکم کێیەو خوشكو براکانم
کێن؟) 49 ئینجا دەستی بۆ
قوتابیەکانی ڕاکێشاو ووتی: (ئەمانەن
دایكو براکانم، 50 ئەوەی کاربکات
بەخواستی ئەو باوکەم کە لەئاسمانە،
ئەوا ئەو براو خوشكو دایکمە.)

نموونەی جوتیارێك

13

هەر لەهەمان ڕۆژدا عیسا لەماڵ
چووە دەرەوە، لەسەر کەناری دەریا
دانیشت. 2 خەڵکێکی زۆر لێی
کۆبوونەوە، لەبەر ئەوە چووە ناو
بەلەمێك دانیشت، خەڵکەکەش
هەمووی لەسەر کەناری دەریاکە
بەپێوە ڕاوەستا بوون. 3 بەنموونە
لەزۆر بابەت دواو قسەی بۆ کردنو
ووتی: (جوتیارێك چووە دەرەوە تۆو
بچێنێ. 4 لەوکاتەدا تۆوی دەچاند،

بەشێ لەتۆوەکە کەوتە سەر ڕێگا،
باڵندە هاتن‌و خواردیانن، 5بەشێکی
دیکەشی کەوتە سەر زەویەکی
بەردین کە خۆڵەکەی تەنك بوو،
خێرا سەریان دەرکرد، چونکە
زەویەکە قوڵ نەبوو، 6بەڵام کە ڕۆژ
هەڵهات، ووشك بوون‌و پڕوکان
چونکە ڕەگی تەواویان نەبوو. 7
بەشێکی دیکەشی، کەوتنە نێوان
دڕکەوە، کاتێ دڕکەکان سەریان
دەرکرد خنکاندیانن. 8هەندێکیش
لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش،
بەرووبوومیدا. بەشێکی یەك بەسەد
بەشێکی دیکەشی یەك بەشەست‌و
یەك بەسی. 9کێ گوێی هەیە، با گوێ
بگرێ!)

بۆچی عیسا بە نموونە دەدوێ؟

10قوتابیەکان هاتنە پێشەوەو پێیان
ووت: (بۆچی بەنموونە قسەیان بۆ
دەکەیت؟)
11عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی:
(لەبەرئەوەی بەئێوە دراوە نهێنی
پادشاهێتی ئاسمان بزانن، بەڵام بەوان
نەدراوە. 12چونکە ئەوەی هەیەتی،
زیاتری پێ دەدرێ تالێی دەڕژێ،
بەڵام ئەوەی نیەتی، ئەوەندەی کە
هەیشێتی لێی دەسەنرێتەوە. 13
بەنموونە قسەیان بۆ دەکەم چونکە
سەیردەکەن بەڵام نابینن، گوێ
دەگرن بەڵام نابیستن‌و تێ‌ناگەن. 14
بەمەش پێشبینی ئەشعیا دەربارەی
ئەوان دێتەدی، ئەوەی دەڵێ: {
بیستن دەبیستن، بەڵام تێ‌ناگەن،
سەیرکردن سەیردەکەن، بەڵام
نابینن، 15چونکە دڵی ئەم گەلە
بەتەواوی ڕەق بووە، گوێیان قورس
بووە بۆ گوێگرتن، چاویان نووقاندوە
نەوەك بەچاویان ببینن، بەگوێیان
ببیستن، نەوەك بەدڵیان تێ بگەن‌و
بگەڕێنەوە لای من، ئەوسا منیش
چاکیان بکەمەوە.} 16بەڵام ئێوە،
خۆزگە دەخوازرێ بەچاوتان چونکە
دەبینن، خۆزگە دەخوازرێ بەگوێتان
چونکە دەبیستن. 17ڕاستیتان پێ
دەڵێم: زۆر لەپێغەمبەران‌و
پیاوچاکان بەئاواتەوە بوون، ببینن
ئەوەی ئێوە دەی‌بینن، ببیستن ئەوەی
ئێوە دەیبیستن بەڵام نەیانبیست‌و
نەیانبینی.

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

18(کەواتە گوێبگرن لەواتای
نموونەی جوتیارەکە. 19هەرکەسێ

پــەیامی پادشــاهێتی ببیســتیٚو تــێی نەگات، شەیتان دێتو ئەوەی لەدڵی چـاندراوە دەیرفێـنیٚ. ئەمـەش ئەوەیە کەکەوتە سەر ڕێگاکە [20]بەلاٚم ئەوەی لەسـەر زەویـە بەردینـەکە ڕوا، ئەوە ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستیٚو دەست بەجیٚ بەخۆشیەوە وەری دەگریٚ، [21] بـەلاٚم لەناوەڕۆکـیدا بـیٚ ڕەگـەو بیٚ بنچـینەیە، دەمێنێتەوە تا ماوەیەك، کە تەنگانـەو چەوسانەوەی بەسەر هات، لەپێـناوی ووشـەی خـودا، ئەوکاتـە دەگۆڕێـت. [22]ئـەوەش کـە لەنـێوان دڕکـەکاندا ڕوا، ئەوەیـە کـە گـویٚ لەووشـەکە دەگریٚ، بەلاٚم کاروباری ڕۆژانەو بیری دەوڵەمەندی، ووشەکە دەخنکێـنن. ئـیتر بــەر نــادات. [23] ئەوەشـیان کـە لەسـەر زەویە باشەکە ڕوا، ئەوەیـە کـە ووشەکە دەبیستیٚو تیٚدەگــات. ئــەوەیان بـــەرووبووم دەدات، یـەك بەسەد، یەك بەشەستو یەك بەسی.)

خـەوتن، دوژمـنەکەی دێـتو زیزانە لەنێوان گەنمەکەیدا دەڕوێنیٚو دەڕوا. [26]کاتیٚ گەنمەکە بەرز بووەوەو گوڵی گرت، زیزانەکە لەگەڵی دەرکەوت. [27]کۆیلەکانی خاوەن ماڵ هاتنو پێیان ووت: (گـەورەم، ئایا لـەکێڵگەکەت تـۆوی چـاکت نـەڕواند؟ ئـیتر ئـەم زیـزانەیە لــەکوێوە هات؟) [28]وەلاٚمی دانـەوە: (دوژمـن ئەمـەی کـردووە) لێیان پرسی: (گەورەم، دەتەویٚ بچین زیـزانەکان کۆکەیـنەوە؟) [29]وەلاٚمـی دانــەوە: (نەخـێر، نـەوەك لــەکاتی کۆکــــــردنەوەی زیــــــزانەکەدا، گەنمەکەشـــی پــێوە هەڵکێشـــن. [30] وازیـان لــیٚ بهێـنن بـا هەردووکیان بەیەکـەوە پیٚبگـەن، تا کاتی دروێنە، بەدروێـنەکەرەکان دەڵێم، یەکەم جار زیـــزانەکە کۆکەنـــەوە، بیٚبەســـتن بەکۆمـەڵ بۆئـەوەی بسـوتێنریٚ بەلاٚم گەنمەکە بەرن بۆ عەمبارەکەمو لەویٚ کۆی بکەنەوە.)

نموونەی گەنمو زیزانە

[24]ئـینجا نموونەیـەکی دیکـەی بۆ هێنانەوە، ووتی: (پادشاهێتی ئاسمـان* وەك ئەمـە وایـە، مرۆڤـێك تۆوێکـی چاك لـە کێڵگەکەیدا بچێنیٚ. [25]کاتی

نموونەی دەنکە خەرتەلە

[31]هـەروەها نموونەیـەکی دیکەی بـۆ هێـنانەوەو ووتـی: (پادشــاهێتی ئاسمان وەك دەنکە خەرتەلـەیەك* وایە، کــە یــەکیٚ بیهێــنیٚو لەباخەکــەیدا

بیچێنێ. 32لەگەڵ ئەوەی بچوکترین
تۆوە، کاتێ بەرز دەبێتەوە دەبێتە
ڕووەکێکی گەورە، تەنانەت باڵندەش
دەتوانن لەسەر لق‌و لاسکەکانی
هێلانە بکەن.)

نموونەی هەویرترش

33دیسان نموونەیەکی دیکەی بۆ
هێنانەوەو ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان
لەهەویرترشێك دەکات، ئافرەتێك
بیهێنێ‌و تێکەڵاوی سێ ڕبە ئاردی
بکات، تا هەویرەکە هەمووی هەڵ
بێت.) 34عیسا بەردەوام ئەم
نموونانەی بۆ خەڵکەکە دەهێنایەوە
کاتێ قسەی بۆ دەکردن، هەولی
دەدا ووتەکانی بەنموونەوە بن. 35
بەمەش ئەوەی یەکێ لەپێغەمبەران
ووتویەتی هاتەدی: {بە نموونە دەدوێم
تا ئەوەی لەدروستکردنی جیهانەوە
شاراوەیە دەریخەم.}

ڕوونکردنەوەی نموونەی زیزان

36ئینجا عیسا خەڵکەکەی
بەڕێکردو گەڕایەوە بۆ ماڵ.
قوتابیەکانی هاتنە لای، ووتیان:
(واتای نموونەی زیزانەی ناو
کێڵگەکەمان بۆ ڕوون بکەرەوە.) 37
وەڵامی دانەوە: (چێنەری تۆوە
چاکەکە، ڕۆڵەی مرۆڤە. 38
کێڵگەکەش جیهانە. تۆوە چاکەکەش
ڕۆڵەکانی پادشاهێتین. زیزانەکانیش
ڕۆڵەکانی شەیتانن. 39دوژمنەکەش
کە زیزانەکەی چاند شەیتانە.
دروێنەکەش کۆتایی جیهانە.
دروێنەکەرەکانیش فریشتەکانن. 40
هەروەك چۆن زیزانەکە
کۆکرایەوەو سوتێنرا، لەکۆتایی
جیهان هەمان شت ڕوودەدات.
41ڕۆڵەی مرۆڤ فریشتەکانی
دەنێرێت، تا هەموو بەدکارو
ئەوانەی خراپەکارن لەپادشاهێتیەکەی
دەربکەن. 42ئینجا دەیانخەنە ناو
تەنووری گڕدار، جا لەوێ دەبێ
بەگریان‌و چرکە چرکی ددان. 43
ئەوسا ڕاست‌ودروستان لەناو
پادشاهێتی باوکیان وەك ڕۆژ
دەدرەوشێنەوە. ئەوەی گوێی هەیە، با
گوێ بگرێ!

نموونەی گەنجینەو مرواری

(44پادشاهێتی ئاسمان
لەگەنجینەیەك دەکات لەناو
کێڵگەیەکدا شاردرابێتەوە یەکێ
دەیدۆزێتەوەو دیسان دەیشارێتەوە

لەوێ، ئینجا لەخۆشیان دەڕوات چی
هەیە هەمووی دەفرۆشێو
ئەوکێڵگەیەی پێ دەکڕێ. 45
هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەبازرگانێك دەکات دەگەڕێ
بەشوێن مرواری چاكو جوان. 46
کاتێ مروارییەکی زۆر بەنرخ دەبینێ،
ئەڕوا هەرچیەکی هەیە دەیفرۆشێو
مرواریيەکەی پێ دەکڕێ.

نموونەی تۆڕ

(47 هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەتۆڕێك دەکات فڕێدرابێتە
دەریاوە، لەهەموو جۆرێ
کۆدەکاتەوە. 48 کاتێ پڕدەبێو
ڕادەکێشرێتە کەناری دەریا، ئەوەی
باشە کۆی دەکەنەوە لەسەبەتەداو
خراپەکانیش فڕێ دەدەن. 49 هەمان
شت ڕوودەدا، کاتێ کۆتایی ئەم
جیهانە دێت فریشتەکان دێن،
بەدکاران دەردەهێنن لەناو
ڕاستودروستانداو 50 فڕێیان دەدەنە
ناو تەنووری گڕدارەوە. جا لەوێ
دەبێ بەگریانو چڕکەچڕکی ددان.)
51 عیسا لێی پرسین ئایا ئەمانە
هەمووی تێگەیشتن؟ وەلامیان
دایەوە: (بەڵێ.) 52 جا پێی ووتن:
(لەبەرئەمە، هەر یەکێ لەمامۆستایانی
شەریعەت* بێ بەقوتابی لەپادشاهێتی
ئاسمان، لەخاوەن ماڵێك دەچێ
لەگەنجینەکەی تازەو کۆن بەیەکەوە
دەربهێنێت.) 53 کاتێ عیسا ئەم
نموونانەی تەواوکرد لەوێ ڕۆیشت.

ڕەتکردنەوەی عیسا

54 کە گەڕایەوە بۆ
شارەکەی خۆی چووە کەنیشتو
دەستیکرد بەفێرکردنیان، سەرسام
بوونو پرسییان: (ئەم هەموو داناییو
کارە سەرسوڕهێنەرانەی لەکوێ
بوو؟ 55 ئایا ئەمە کوڕی دارتاشەکە
نییە؟ دایکی مریەمی ناو نییە؟
یاقوبو یوسفو شەمعونو یەهوزا
برای نین؟ 56 ئەوە نییە خوشکەکانی
هەمووی لێرە لامانن؟ ئەمانەی
هەموو لەکوێ بوو؟ 57 خەڵکەکە
لێی بەگومان بوون، بەڵام عیسا پێی
ووتن: (هیچ پێغەمبەرێك کەم نرخ
نییە، تەنها لەشارو ماڵی خۆی
نەبێ.) 58 لەوێ کاری
سەرسوڕهێنەری زۆری نەکرد،
لەبەر بێ باوەڕیان پێی.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

14

کاتێ هێرۆدسی پادشا، ناوبانگی
عیسای بیست، 2بەپیاوەکانی ووت:
(ئەوە یەحیای خەڵك لەئاوهەڵكێشە
لەناو مردووواندا زیندووبووەتەوە،
بۆیە کاری وا سەرسوڕهێنەر دەکرێ
لەسەر دەستی.) 3کاتی خۆی،
هێرۆدس یەحیای گرت، زنجیر بەستی
کردو فڕێی دایە ناو بەندیخانەوە.
ئەمەش لەبەر هێرۆدیای ژنی
فیلۆپسی برای. 4چونکە یەحیا پێی
دەووت: (دروست نییە تۆ
براژنەکەت بخوازی.) 5ئەوەبوو
هێرۆدس دەیویست یەحیا بکوژێ،
بەڵام دەترسا لەو خەڵکەی ئەوێ.
چونکە خەڵکەکە وەك پێغەمبەرێك
سەیری یەحیایان دەکرد. 6بەڵام
لەکاتی ئاهەنگ گێڕان، بەبۆنەی
جەژنی لەدایك بوونی هێرۆدسەوە،
کچی هێرۆدیا لەناوەڕاستی
خەڵکەکە دەستی کرد بەسەماکردن،
هێرۆدس ئەمەی زۆر پێ خۆش بوو،
7ئەوەبوو سوێندی بۆ خواردو بەڵێنی
دایە، ئەوەی داوای بکات بۆی
جێبەجێ بکاتو بیداتێ. 8کچە
دوای ئەوەی ڕاوێژی بەدایکی کرد،
ووتی: (لێرە لەسەر سینییەك سەری
یەحیام بدەرێ.) 9هێرۆدس ئەمەی پێ
ناخۆش بوو، بەڵام لەگەڵ ئەوەش
فرمانیدا ئەوەی دەیەوێت بیدەنێ،
چونکە لەبەردەمی ئەو خەڵکەی
لەوێدا بوون سوێندی خواردبوو. 10
بەفەرمانی ئەو چوونە بەندیخانە،
سەری یەحیایان بڕیو 11لەسەر
سینییەك پێشکەشی کچەکەیان کرد،
ئەویش وەری گرتو بۆ لای دایکی
برد. 12لەدواییدا قوتابیەکانی یەحیا
هاتن لاشەکەیان هەڵگرتو ناشتیان.
ئینجا بۆ لای عیسا چوونو هەواڵیان
دایە.

تێربوونی پێنج هەزارکەس

13کە عیسا ئەمەی بیست بە تەنها
سواری بەلەمێك بوو، چوو بۆ
جێگایەکی چۆڵەوانی. بەڵام کاتێ
خەڵکەکە ئەمەیان بیست، هەموو
لەشارەکانەوە بەپێ بۆ لای چوون.
14کاتێ عیسا گەیشتە کەناری دەریا،
خەڵکێکی زۆری بینی. بەزەیی
پیاهاتەوەو نەخۆشەکانی
چاككردنەوە. 15کاتێ ئێوارە داهات،
قوتابیەکانی هاتنو ووتیان: (ئەم
شوێنە چۆڵەوانیەو کاتیش درەنگە،
خەڵکەکە بەرێکە با بڕۆن بۆ

لادێکانو خواردن بۆ خۆیان بکڕن.) 16 بەڵام عیسا پێی ووتن: (پێویست ناکات بڕۆن، ئێوە نانیان بدەنێ بابیخۆن.) 17 ئەوانیش ووتیان: (لەپێنج نانو دوو ماسی زیاترمان نییە.) 18 عیسا ووتی: (بیهێنن بۆم بۆ ئێرە.) 19 دوایی عیسا فەرمانی بەخەڵکەکەدا هەموو لەسەرگیا دانیشن. ئینجا پێنج نانەکەو دوو ماسییەکەی هەڵگرتو سەری هەڵبڕی بۆ ئاسمانو سوپاسی کردو لەتیکرد، ئەوسا دای بەقوتابییەکان، ئەوانیش دابەشیان کرد بەسەر خەڵکەکەدا. 20 هەموو نانیان خواردو تێر بوون، هەر لەو پارچە نانانەی لێیان مایەوە، دوانزە سەبەتەیان پڕکرد. 21 ژمارەی ئەوانەی کەنانیان خوارد، پێنج هەزار پیاو بوون، بێجگە لەژنو منداڵ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

22 دوای ئەمە فەرمانیدا بەقوتابیەکانی سواری بەلەمەکە بنو بڕۆن بۆ ئەوبەری دەریاچەکە، تا ئەو خەڵکەکە بەڕێ بکات. 23 دوای ئەوەی خەڵکەکەی بەڕێ کرد، سەرکەوتە سەر شاخێك بۆ ئەوەی بەتەنها نوێژ بکات، کاتێ ئێوارە داهات، لەوێ بەتەنهابوو، 24 بەلەمی قوتابیەکانیش گەیشتبووە ناوەڕاستی دەریاچەکە، شەپۆلی ئاوەکە پیایدا دەکێشا، چونکە ڕەشەبا بەپێچەوانەی بەلەمەکە بوو. 25 لەبەرەبەیاندا عیسا بۆ لایان هات، بەسەر دەریاچەکەدا بەپێ دەڕۆیشت. 26 کاتێ قوتابییەکان ئەمەیان دی، ترسانو ووتیان: (ئەمە خێوە.) ئینجا لەترسا دەستیان کرد بەهاوارکردن. 27 دەستبەجێ عیسا پێی ووتن: (وورەتان بەرز بێ، ئەوە منم، مەترسن.) 28 پەترۆس ووتی: (گەورەم، گەر تۆی، فەرمانم پێ بدە بەسەر ئاوەکەدا بەپێ بێم بۆ لات.) 29 عیسا پێی ووت: (وەرە)، پەترۆس لە بەلەمەکە دابەزیو بەسەر ئاوەکە بەپێ بەرەو لای عیسا ڕۆیشت. 30 بەڵام کاتێ توندی بایەکەی بینی، ترساو ڕۆچوو، هاواری کرد: (گەورەم ڕزگارم کە.) 31 عیسا دەست بەجێ دەستی درێژکردو گرتیو پێی ووت: (ئەی کەم باوەڕ، بۆچی گومانت کرد؟) 32 کەسەرکەوتنە سەر بەلەمەکە، ڕەشەباکە هێمن بوو. 33 ئەوانەی لەسەر بەلەمەکە بوون، هاتنە پێشەوە

کڕنوشیان بۆ عیسا بردو ووتیان:
(بەڕاستی تۆ ڕۆڵەی خودای.)
34 کاتێ پەڕینەوە بۆ ئەوبەر،
لەشاری جەنیسارەت هاتنە خوارەوە.
35 خەڵکی ئەو دەوروپشتە ناسیانەوە،
هەواڵیان نارد بۆ ناوچەکانی دیکە،
چی نەخۆشیان هەبوو هێنایان بۆ
لای. 36 داوایان لێکرد ڕێیان
بدات، هیچ نەبێ دەست لەچمکی
جلەکانی بدەن. جا هەموو ئەوانەی
دەستیان لێدا، چاك بوونەوە.

سەرپێچی کردنی ڕاسپاردەی خودا

15

ئینجا چەند کەسێك لەمامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان لەقودسەوە
هاتنە لای عیساو لێیان پرسی: 2
(بۆچی قوتابیەکانت سەرپێچی
خووڕەوشتی پیران دەکەن، پێش
نانخواردن دەستیان ناشۆن؟) 3 عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (باشە ئەی بۆچی
ئێوە سەرپێچی ڕاسپاردەی خودا
دەکەن، لەپێناوی پارێزگاری کردنی
دابو نەریتتان؟ 4 خودا
ڕایسپاردووەو دەڵێ: {ڕێزی باوكو
دایکت بگرە. ئەوەی قسەی خراپ
بەباوكو دایکی بڵێ،
باچارەنووسی مردن بێت.} 5
بەڵام ئێوە دەڵێن: گەر یەکێ ناوی
قوربانی بهێنێت، لەو شتانەی کە
دەیبەخشێ بە دایكو باوکی، ئیتر
ئازادە لەڕێزگرتنیان. 6 ئێوە بەمە
لەپێناوی خووڕەوشتتان، ووشەی
خودا دەشکێنن. 7 ئەی دووڕووەکان،
ئەشعیای پێغەمبەر ڕاستی
پێشبینی کردووە سەبارەت بەئێوە
کاتێ ووتویەتی: 8 {ڕێزی ئەم گەلە
بۆ من هەر بەدەمە، بەڵام دڵیان زۆر
لێمەوە دوورە. 9 بێ سوودە
پەرستنیان بۆ من لەکاتێکدا ئەوان
شتێ فێری خەڵکی دەکەن لە
مرۆڤەوەیە.})

ئەوەی مرۆڤ گڵاو دەکات

10 ئینجا خەڵکەکەی هەموو
بانگکردو پێی ووتن: (گوێ بگرنو
تێبگەن. 11 ئەوەی دەچێتە ناو
دەمەوە، مرۆڤ گڵاو ناکات، بەڵکو
ئەوەی لەدەم دێتە دەرەوە، ئەوە مرۆڤ
گڵاو دەکات.) 12 دوایی قوتابیەکانی
هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (دەزانی
فەریسیەکان کاتێ گوێیان لەم قسەیە
بوو زۆر بێزار بوون.) 13 وەڵامی
دانەوە: (هەر ڕووەکێك باوکی

ئاسمانیم نەیچاندبێت، هەڵدەکەنرێ.
[14]وازیان لێبهێنن، ئەوانە کوێرن
دەیانەوێ ڕێگا پیشانی کوێر بدەن،
گەر بێتو کوێر ڕێگا پیشانی کوێر
بدات، هەردووکیان بەیەکەوە
دەکەونە چاڵەوە.) [15]پەترۆس پێی
ووت: (ئەم نموونەیەمان بۆ
ڕوونبکەوە.) [16]عیسا لێی پرسین:
(ئایا ئێوەش هێشتا تێ ناگەن؟ [17]
نازانن ئەو خواردنەی دەچێتە ناو
دەمەوە، دەڕواتە ناو سکو دوایی
فڕێ دەدرێتە دەرەوە؟ [18]بەڵام ئەوەی
لەدەم دێتە دەرەوە، لەدڵەوەیەو
ئەوەیە مرۆڤ گڵاو دەکات. [19]چونکە
بیری خراپ لەدڵەوە هەڵدەقوڵێ بۆ
دەرەوە، وەك: کوشتن، داوێن پیسی،
بەدڕەوشتی، دزی، شایەتی درۆ،
کفرکردن. [20]ئائەمانە مرۆڤ گڵاو
دەکەن. بەڵام خواردن بەبێ دەست
شوشتن، مرۆڤ گڵاو ناکات.)

باوەڕی ژنێکی کەنعانی

[21]دوای ئەمە عیسا ئەو ناوچەیەی
بەجێ هێشتو چوو بۆ دەورووپشتی
سوورو سەیدا. [22]ژنێکی کەنعانی
خەڵکی ئەو دەورووپشتە بوو، لەعیسا
هاتە پێشەوەو هاواری کرد:
(گەورەم، ئەی ڕۆڵەی داود،
بەزەییت پێمدا بێتەوە، کچەکەم
بەشێوەیەکی زۆر خراپ ڕۆحی پیسی
تیایە.) [23]بەڵام عیسا وەڵامی
نەدایەوە. قوتابیەکانی هاتن لێی
پاڕانەوەو پێیان ووت: (شتێکی بۆ
بکە، ئەو بەدوامان هاوار دەکا.) [24]
وەڵامی دایەوە: (من تەنها بۆ مەڕە
وون بووەکانی ئیسرائیل نێرراوم.) [25]
بەڵام ژنەکە لێی نزیك بووەوە،
کڕنۆشی بۆ بردو ووتی: (گەورەم
یارمەتیم بدە.) [26]عیسا وەڵامی
دایەوە: (ناشێ نانی منداڵان ببرێو
فڕێ بدرێ بۆ سەگ.) [27]ژنەکە
ووتی: (ڕاستە گەورەم، بەڵام
سەگیش ئەوە دەخوات کە لەسەر
مێزی گەورەکانی دەکەوێتە
خوارەوە.) [28]ئینجا عیسا ووتی:
(خوشکە، باوەڕی تۆ مەزنە، ئەوەی
داوای دەکەیت با بۆت ببێت.)
ئەوەبوو کچەکەی دەستبەجێ چاك
بووەوە.

نان‌دانی چوار هەزار کەس

[29]ئینجا عیسا لەو ناوچەیە
ڕۆیشت بەرەو دەریای جەلیل،
سەرکەوتە سەر شاخێكو دانیشت.

30ئەوەبوو خەڵکێکی زۆر هاتنە لای،
ئیفلیجو گۆجو کوێرو لاڵو زۆر
نەخۆشی کەیان لەگەڵ بوو، لەبەرپێیدا
دایانان، ئەویش چاکی کردنەوە. 31
کاتێ خەڵکی بینیان لاڵ قسە دەکا،
ئیفلیج چاك دەبێتەوە، گۆج بەڕێکی
دەڕوا، کوێر دەبینێ، سەریان سوڕماو
ستایشی خودای ئیسرائیلیان کرد.
32عیسا قوتابیەکانی بانگکردە لای
خۆیو ووتی: (من بەزەییم بەو
خەڵکەدا دێتەوە، ئەوە ماوەی سێ
ڕۆژە لەگەڵمدانو هیچیان نییە
بیخۆن، ناشمەوێ بەبرسێتی
بیاننێرمەوە، نەوەك لەڕێگا
بڕنەکەن.) 33قوتابیەکان ووتیان:
(لەکوێمان بوو لەم چۆڵەوانیەدا،
ئەو نانە زۆرەی بەشی ئەم هەموو
خەڵکە بکات؟) 34عیسا لێی
پرسین: (چەند نانتان لایە؟) وەڵامیان
دایەوە: (حەوت، لەگەڵ چەند
ماسییەکی بچکۆلە.) 35ئەوەبوو
عیسا فەرمانیدا بەهەمووان تا لەسەر
زەوی دانیشن. 36ئینجا ماسیەکانو
حەوت نانەکەی بەرزکردەوەو
سوپاسی خودای کرد، لەتی کردنو
دای بەقوتابییەکان، تا بەسەر هەمووان
دابەشی کەن. 37بەمە هەموو نانیان
خوارد تا تێربوون، دوایی حەوت
سەبەتەی پڕ لەتە نانیان کۆکردەوە.
38ژمارەی نان خۆران چوار هەزار
پیاو بوون، بێجگە لەژنو منداڵ. 39
ئینجا عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو
سواری بەلەم بوو چوو بۆ ناوچەی
مەجەدان.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

16
هەندێ لەفەریسیەکانو سەدوقیەکان
هاتن بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی
تاقی‌بکەنەوە، داوایان لێ کرد
نیشانەیەکی ئاسمانیان پیشان بدات. 2
لەوەڵامدا پێی ووتن: (ئەگەر لەکاتی
ئێواران ئاسمان سووربێ، دەڵێن بەیانی
هەتاو دەبێت. 3ئەگەر لەبەیانیش
ئاسمان سوورو ڕووگرژ بوو، دەڵێن،
ئەمڕۆ باران دەبێت، ئەی
دووڕووەکان، ئێوە لەڕووی ئاسمانەوە
دەزانن ئاو و هەوا بخوێننەوە، بەڵام
نیشانەکانی زەمانە نازانن بخوێننەوە. 4
نەوەیەکی بەدکارو بەدڕەوشت داوای
نیشانە دەکات، هیچ نیشانەیەکی پێ
نادرێ، تەنها نیشانەی یونس پێغەمبەر
نەبێت)، ئینجا لەوێ ڕۆیشتو ئەوێی
بەجێ‌هێشت.

[5]کاتێ گەیشتنە ئەوبەری
دەریاچەکە، قوتابیەکان بیریان
چووبوو نان لەگەڵ خۆیان بهێنن. [6]
عیسا پێی ووتن: (ووریابن ئاگاداری
هەویرترشی فەریسیەکانو
سەدوقیەکان بن.) [7]قوتابیەکان لەدڵی
خۆیان بیریان کردەوەو ووتیان:
(ئەوە بۆیە وادەڵێ، چونکە ئێمە نانمان
لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.) [8]عیسا
بەمەی زانیو پێیانی ووت: (ئەی کەم
باوەڕینە، بۆچی لەنێوان خۆتان بیر
لەوە دەکەنەوە نانتان نەهێناوە؟ [9]ئایا
هێشتا تێنەگەیشتون؟ بیرتان چووەوە
پێنج نانەکەی پێنج هەزار کەسی پێ
تێر بوو چەند سەبەتەیەکیشی لێ
مایەوە؟ [10]حەوت نانەکەتان بیر
چووەوە چوار هەزار کەسی تێرکردو
چەند سەبەتەکیشی لێمایەوە؟ [11]
تێناگەن من مەبەستم نان نەبوو کاتێ
ووتم: ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکانو سەدوقیەکان بن!) [12]
ئینجا قوتابیەکان تێگەیشتن کەئەو
ئاگاداریان ناکاتەوە لەهەویرترشی
نان، بەڵکو ئاگاداریان دەکاتەوە
لەفێرکردنی فەریسیەکانو
سەدوقیەکان.

دان پیانانی پەترۆس بەمەسیح

[13]کاتێ عیسا گەیشتە ناوچەی
قەیسەری فیلیپۆس، لەقوتابیەکانی
پرسی: (بەبیرو رای خەڵکی رۆڵەی
مرۆڤ* کێیە؟) [14]وەڵامیان دایەوە:
(بەشێ لەخەڵکی دەڵێن، یەحیای
خەڵك لەئاوهەڵکێش، بەشێکی
دیکەش دەڵێن، ئەلیاس پێغەمبەر
بەشێکی تریش بەئیرمیا یان بەیەکێ
لەپێغەمبەرانی دادەنێن.) [15]ئینجا لێی
پرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من کێم؟)
[16]پەترۆس کەشەمعونیشی پێ
دەووترا، وەڵامی دایەوە، ووتی: (تۆ
مەسیحی، رۆڵەی خودای
زیندووی.) [17]جا عیسا پێی ووت:
(خۆزگەت پێدەخوازرێ، ئەی
شەمعونی کوڕی یۆنا، ئەم زانینە
لەگۆشتو خوێنەوە نییە. بەڵکو لەو
باوکەمەوەیە کە لەئاسمانە. [18]منیش
پێت دەڵێم، تۆ پەترۆسیو لەسەر ئەم
بەردە کۆمەڵەی خۆم دروست
دەکەمو هێزەکانی مردنیش پێی
ناوێرێت. [19]کلیلی پادشاهێتی
ئاسمانت دەدەمێ، ئەوەی دایدەخەیت
لەسەر زەوی، داخراو دەبێت
لەئاسمان، ئەوەی دەیکەیتەوە لەسەر
زەوی، کراوە دەبێت لەئاسمان.) [20]

ئینجا قوتابییەکانی ئاگادارکردەوە جاریَ بەکەس نەڵێن کە ئەو مەسیحە.

یەکەم باسی مردنی عیسا

21ئیتر عیسا لەو کاتەوە دەستی کرد بەڕوونکردنەوە بۆ قوتابییەکانی سەبارەت بەوەی کە دەبێت بڕوات بۆ قودس، لەویَ ئازار بدریَ بەدەستی پیران* و سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، ئینجا بکوژریَو لەڕۆژی سێهەمدا زیندووبێتەوە. 22پەترۆس عیسای هێنایە ئەم لاوەو سەرزەنشتی کردو پێی ووت: (خوا نەکات گەورەم، هەرگیز ئەمەت بەسەر نەیەت.) 23
عیسا ئاوڕیدایەوەو بە پەترۆسی ووت: (وون بە لەبەرچاوم ئەی شەیتان، ئێستا تۆ کۆسپی لەبەردەمم، چونکە تۆ هێشتا بیرت لای کاروباری خودانییە، بەڵکو لای کاروباری مرۆڤە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

24ئینجا عیسا بەقوتابییەکانی ووت: (ئەوەی دەیەویَ بەدوامەوە بڕوات، با واز لەخۆی بهێنێت و خاچی خۆی هەڵگریَو دوام کەوێت. 25چونکە ئەوەی بیەویَ ژیانی ڕزگار بکات، ژیان دەدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی ژیانی خۆی بدۆڕێنێت لەپێناوی من، ژیانی ڕزگار دەکات. 26چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت گەر هەموو جیهان بەرێتەوەو خۆی بدۆڕێنێت؟ یاخود مرۆڤ بۆ کڕینەوەی ژیانی خۆی چی پێشکەش دەکات. 27ڕۆڵەی مرۆڤ بەشکۆی باوکیەوە لەگەڵ فریشتەکان دەگەڕێتەوە، ئینجا هەر کەس بەپێی کرداری خۆی، پاداشت وەردەگریَ. 28ڕاستیتان پیَ دەڵێم: هەندێك لەوانەی لێرەدا ڕاوەستاون، مردن نابینن تا هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ نەبینن بە پادشاهێتیەکەیەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

17

دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ عیسا پەترۆسو یاقوبو یۆحەنای برای یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر چیایەکی بەرز. 2کاتیَ لەبەرچاویان بەتەواوی شێوەی گۆڕا، دەموچاوی دەدرەوشایەوە وەك ڕۆژو جلەکانی سپی هەڵگەڕا وەك

ڕووناکی. 3لەپڕ موساو ئەلیاس
دەرکەوتن بۆیانو لەگەڵ عیسادا
کەوتنە گفتوگۆ. 4ئینجا پەترۆس
بەعیسای ووت: (گەورەم، شتێکی
خۆشە لێرە بمێنینەوە، گەر دەتەوێت
سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ بۆ تۆو
یەکێ بۆ موساو یەکێکیش بۆ
ئەلیاس.) 5لەوکاتەدا پەترۆس ئەمەی
دەووت، هەورێکی ڕۆشن باڵی کێشا
بەسەریان، دەنگێك لەهەورەکەوە
بانگی‌کرد: (ئا ئەوەتا ڕۆڵەی
خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.
گوێی بۆ ڕاگرن.) 6کاتێ قوتابیەکان
گوێیان لەدەنگەکە بوو، لەترسا
کەوتن بەدەمدا. 7بەڵام عیسا لێیان
نزیك بووەوەو دەستی لێدانو ووتی:
(هەستن، مەترسن.) 8ئینجا چاویان
هەڵبڕی، لەعیسا زیاتر کەسیان
نەدی.

9کاتێ لەچیاکە دەهاتنە خوارەوە،
عیسا فەرمانی پێدان: (ئەمە بەکەس
ڕامەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو
مردووان هەڵدەستێتەوە.) 10ئینجا
قوتابیەکانی لێیان پرسی: (ئەی باشە
بۆچی مامۆستایانی شەریعەت دەڵێن،
دەبێ ئەلیاس یەکەمجار بێت؟) 11عیسا
وەڵامی دانەوە ووتی: (ئەمە ڕاستە،
ئەلیاس دێتو هەموو شتێ
دەخاتەوە شوێنی خۆی. 12بەڵام پێتان
دەڵێم: ئەلیاس هاتو نەیان ناسی،
چیان ویست پێیانکرد، هەروەها
ڕۆڵەی مرۆڤیش بەدەستیانەوە
دەکەوێتە بەر ئازار.) 13ئەوسا
قوتابیەکان تێگەیشتن، عیسا
سەبارەت بەیەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش دەدوێ.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

14کاتێ گەیشتنە لای کۆمەڵە
خەڵکەکە، کابرایەك هاتە بەردەمیو
لەبەرپێی‌کەوت، 15ووتی: (گەورەم،
بەزەییت بەم کوڕەم بێتەوە، هەندێ
جار فێ دەیگرێتو تووشی ئازارێکی
زۆر دەبێت، زۆر جاریش دەکەوێتە
ناو ئاگرو ئاوەوە. 16بردمە لای
قوتابیەکانت بەڵام نەیانتوانی
چاکی‌بکەنەوە.) 17لێرەدا عیسا
ووتی: (ئەی نەوەی بێباوەڕو خوار،
تاکەی لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان
هەڵگرم؟ ئەو کوڕە بهێنن بۆ لام.) 18
عیسا هەڕەشەی لەو ڕۆحە کرد کە
لەکوڕەکەدا بوو، ئەویش لەلەشی
هاتە دەرەوە، کوڕە دەستبەجێ چاك
بووەوە. 19دوای ئەمە، قوتابیەکان

بەتەنها لەعیسایان پرسی: (بۆچی ئێمە
نەمانتوانی ئەو ڕۆحە پیسە لەو کوڕە
دەربکەین؟) [20]وەڵامی دانەوە، ووتی:
(لەبەرکەمی باوەڕتان. ڕاستیتان پێ
دەڵێم: گەر هێندەی دەنکە
خەرتەلەیەك باوەڕتان هەبێت، بەو
کێوە دەڵێن لێرە بڕۆ بۆ ئەوێ،
دەڕوات‌و هیچ شتێك نییە لەدەستتان
یاخی بێت. ﴿[21]بەڵام ئەم جۆرە
ڕۆحانە دەرناکرێ، بەنوێژو ڕۆژوو
نەبێت.﴾)

دووەم باسی مردنی عیسا

[22]کاتێ عیساو قوتابیەکانی بە
ناوچەی جەلیلدا دەگەڕان، عیسا بە
قوتابیەکانی ووت: (ڕۆڵەی مرۆڤ
ئەوەندەی نەماوە بدرێ بەدەستی
خەڵکەوە، [23]دەیکوژن‌و لەڕۆژی
سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.) جا
قوتابیەکانی بەمە زۆر دڵگران بوون.

باجی پەرستگا

[24]کاتێ گەیشتنە کەفەرناحوم*،
باجگرانی پەرستگا هاتنە لای
پەترۆس‌و لێیان پرسی: (ئەرێ
مامۆستاکەتان باجی پەرستگا نادات؟)
[25]ووتی: (بەڵێ، دەیدات.) کە
پەترۆس چووە ماڵەوە بۆ لای عیسا
بۆ ئەوەی لەم بارەیەوە لەگەڵی
بدوێ، یەکسەر عیسا لێی پرسی:
(ڕات چییە شەمعون؟ پاشایانی سەر
زەوی سەرانەو باج لەکێ
وەردەگرن لەڕۆڵەی ووڵاتەکەی
خۆیان یاخود لە بێگانە؟) [26]پەترۆس
وەڵامی دایەوە: (لەبێگانە.) ئینجا
عیسا پێی ووت: (کەواتە هاوڵاتیان
سەربەستن. [27]بەڵام بۆ ئەوەی تەگەرە
نەخەینە ڕێگایانەوە، بڕۆ بۆ
دەریاچەکەو تۆڕەکەت هەڵدە، یەکەم
ماسی کەدەیگریت، دەمی بکەرەوە،
دەبینی چوار درهەمی تیایە، بیهێنەرە
دەرەوەو باجی خۆم‌و خۆتی
لێ‌بدە.)

کێ مەزنترینە ؟

18

لەو کاتەدا قوتابیەکان هاتنە لای
عیساو لێیان پرسی: (کێ مەزنترینە
لەپادشاهێتی ئاسماندا؟) [2]عیسا
منداڵێکی بانگکردو لەناوەراستیاندا
ڕای گرت‌و [3]ووتی: (ڕاستیتان
پێ‌بڵێم: گەر نەگۆڕێن‌و وەکو ئەو
منداڵەتان لێ‌نەیەت، هەرگیز ناچنە
پادشاهێتی ئاسمانەوە. [4]ئەوەی توانی

وەك ئەم منداڵە خۆی بەساكاری ڕاگری، لەپادشاهێتی ئاسماندا بەمەزنترین دادەنرێ. [5]ئەوەی بەناوی منەوە پێشوازی لەمنداڵێكی وەك ئەمە بكات، ئەوا پێشوازی لەمن كردووە. [6]بەڵام هەر كەسێك یەكێ لەوباوەڕدارە بچووكانەی كەباوەڕیان بەمن هەیە تووشی گوناە بكات، باشتر وایە بۆی بەردی دەستار بەملیەوە هەڵواسرێو نوقمی دەریا بكرێ. [7]قوڕ بەسەر ئەم جیهانە كەوا خەڵكی تووشی گوناە دەكات! تووش بوونی گوناهیش دەبێ ڕووبدات، بەڵام قوڕ بەسەر ئەوەی دەبێتە هۆی ڕوودانی! [8]گەر دەستت یاخود قاچت تووشی گوناهی كردی، بیبڕەو* فڕێیدە، باشتروایە بێ دەست یا بێقاچ بچیتە ژیانەوە، لەوەی بەدەستو قاچی ساغەوە بخرێیتە ئاگری هەتاهەتاییەوە، [9]گەر چاوت تووشی گوناهی كردی، دەری بهێنەو فڕێیدە: باشترواییە بەیەك چاو بچیتە ژیانەوە لەوەی بەدوو چاوەوە بخرێیتە ناو ئاگری دۆزەخەوە.

نموونەی مەڕی وونبوو

([10]ئاگاداربن ڕقتان لەم باوەڕدارە منداڵانە نەبێت، چونكە فریشتەكانیان لەئاسمان گشت كات ڕووی ئەو باوكەم دەبینن كە لەئاسماندایە. [11] ﴿چونكە ڕۆڵەی مرۆڤ، هاتووە بۆ ڕزگاركردنی وون بووان.﴾ [12]ڕاتان چییە؟ گەر یەكێك سەد سەر مەڕی هەبێتو دانەیەكی لێوون بێت، ئایا نەوەدو نۆكەی تر لەچیا بەجێناهێڵێتو ناگەڕێ بەدوای مەڕە وون بووەكەدا تا دەیدۆزێتەوە؟ [13] ڕاستیتان پێدەڵێم: گەر دۆزییەوە، زیاتر لەنەوەدو نۆكەی تر كە وون نەبوون، پێی دڵخۆش دەبێ! [14] بەهەمان شێوە باوكی ئاسمانیم نایەوێت یەكێ لەو باوەڕدارە منداڵانە لەناوبچن.

گلەیی برایانە

[15](گەر براكەت خراپەی بەرامبەر كردی، بڕۆ لایو بەتەنها لەنێوان خۆتان گلەیی لێ بكە. گەر گوێی لێگرتی، ئەوا براكەت

---

*بیبڕە : لێرە مەبەست بڕینی ئەندامی لەش نییە، بەڵكو وازهێنان لە گوناە.

دەستگیر دەبێتەوە. [16]خۆ ئەگەر
گوێی لێ ڕانەگرتی، برایەك یاخود
دوو برای کە لەگەڵ خۆت بەرە،
هەتا لەهەموو شتێ بدوێن، بەشایەتی
دوو یاسێ کەس. [17]ئەگەر بەمەش
ڕازی نەبوو، مەسەلەکە بخەرە
بەردەمی کۆمەڵی باوەڕداران، ئەگەر
لەوانیش گوێی ڕانەگرت، ئەوا وەك
یەکێکی خوانەناسو باجگر
هەڵسوکەوتی لەگەڵ بکە. [18]
ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی ئێوە
لەسەر زەوی ببەستن، ئەوا
لەئاسمانیش بەستراو دەبێت، ئەوەش
کە لەسەر زەوی ئێوە بیکەنەوە، ئەوا
لەئاسمانیش کراوە دەبێت. [19]هەروەها
باپێتان بڵێم: گەر دووان لەئێوە
ڕیکەوتن لەسەر داواکردنی شتێك،
هەرچییەك بێت، باوکی ئاسمانیم بۆتان
دەهێنێتە دی. [20]چونکە لەهەر
شوێنێکدا دووان یاخود سیان بەناوی
منەوە کۆببنەوە ئەوا من لەنێوانیاندا
دەبم.)

لێبووردنی برایان

[21]ئینجا پەترۆس هاتە لایو لێی
پرسی: (گەورەم، دەبێ چەند جار
لەبراکەم خۆشبم کاتێ هەڵەم
بەرامبەر دەکات؟ تا حەوت جار؟)
[22]عیسا وەڵامی دایەوە: (من نالێم
حەوت جار، بەڵکو حەفتا کەرەت
حەوت جار! [23]لەبەرئەمە پادشاهێتی
ئاسمان لە پادشایەك دەکات ویستی
لێپرسینەوە لەگەڵ کۆیلەکانی
بکات. [24]کاتێ دەستیکرد
بەلێپرسینەوەی قەرزەکانی یەکێکیان
بۆ هێنا دە هەزار بەشە زیو قەرزاری
بوو. [25]جا لەبەرئەوەی هیچی نەبوو
قەرزەکەی پێبداتەوە، پادشاکە
فەرمانیدا خۆیو ژنو ماڵو منداڵی
بفرۆشرێ تا قەرزەکەی پێبدرێتەوە.
[26]بەلام کۆیلەکە لەبەردەمی
چۆکیداداو لێی پاڕایەوەو ووتی:
گەورەم لەسەرم ڕاوەستە، چی قەرزم
لەسەرە دەیدەمەوە. [27]پادشاکە
بەزەیی بەکۆیلەکەی هاتەوە،
ئازادیکردو لەقەرزەکەی خۆش
بوو. [28]کاتێ ئەم کۆیلەیە لەوێ
ڕۆیشت، کۆیلەیەکی تری بینی کە
هاوڕێی بوو، سەد بەشە زیو قەرزی
لابوو، ملی گرتو پێی ووت:
ئەوەی بەسەرتەوەیە بمدەرەوە! [29]
هاوڕێیەکەی لەبەرپێی کەوتو
لێیپاڕایەوە ووتی: لەسەرم ڕاوەستە،
قەرزەکەت دەدەمەوە. [30]بەڵام کابرا

بەمە ڕازی نەبوو، بردیو بەگرتنیدا،
تا ئەوەی بەسەریەوەیە بیداتەوە. 31
کاتێ کۆیلەکانی تر ئەمەیان بینی،
زۆریان پێناخۆش بوو، هەموو
شتێکیان بەپادشاکەیان ڕاگەیاند. 32
پادشا بانگی کردو پێی ووت: ئەی
کۆیلەی بەدکار، ئەو هەموو
قەرزەت لابوو، لێت خۆش بووم،
چونکە لێم پاڕایتەوە. 33ئایا نەدەبوایە
تۆش کەمێك بەزەییت بەهاوڕێکەت
بهاتایەوە، وەك من چۆن بەزەیم پیاتا
هاتەوە؟ 34پادشاکە لەمە زۆر ڕقی
هەستاو ناردی بۆ ئەوەی دارکاری
بکرێ، تا دوا پوولی قەرزەکەی
دەداتەوە. 35هەروەها باوکی
ئاسمانیشم، بەهەمان شێوە
هەڵسوکەوتتان لەگەڵ دەکات، گەر
لە دڵەوە لە هەڵەی براکانتان خۆش
نەبن.)

ژن هێنانو تەلاق دان

19

دوای ئەوەی عیسا ئەم ووتەیەی
تەواوکرد، لەناوچەی جەلیلەوە
ڕۆیشت بۆ ناوچەی یەهودیا کە
دەکەوێتە پشت ڕووباری ئوردونەوە.
2خەڵکێکی زۆر دوای کەوتن، لەوێ
نەخۆشەکانیانی چاککردەوە. 3
هەندێ لەفەریسیەکان هاتنە لای
عیسا بۆ ئەوەی تاقیبکەنەوە، لێیان
پرسی: (دروستە پیاو ژنەکەی لەسەر
هەر هۆیەك بێت تەلاق بدات؟) 4
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی
نەتان خوێندۆتەوە، کە {دروستکەر
لەسەرەتاوە مرۆڤی بەنێرو مێ
دروستکردووە؟} 5ئەوسا پێیووتن:
{لەبەرئەوە پیاو دایكو باوکی خۆی
بەجێ دەهێڵێت، لەگەڵ ژنەکەی
جووت دەبێتو هەردووکیان دەبنە
یەك لەش. 6ئیتر دوو نین بەڵکو یەك
لەشن. ئەوەی خودا بەیەکی
گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە}) 7
دیسان لێیان پرسی: (ئەی بۆچی
موسا ڕایسپاردووە کە تەلاقنامە
بەژن بدرێتو تەلاقی بکەوێت؟) 8
لەوەڵامدا ووتی: (لەبەر دڵڕەقیتان،
موسا ڕێیدان ژنەکانتان تەلاق بدەن،
ئەگینا لەسەرەتاوە وانەبوو. 9بەڵام من
پێتان دەڵێم: ئەوەی ژنەکەی بێهۆی
داوێن پیسی تەلاق دەداتو
یەکێکیدیکە دەهێنێت، ئەوا داوێن
پیسی دەکات. 10ئینجا قوتابیەکانی
پێیان ووت: (ئەگەر حاڵی پیاو لەگەڵ
ژنەکەی وابێت، کەواتە ژن نەهێنان

باشترە!) 11 وەلاَمی دانەوە: (ئەم
ووتەیە هەموو خەڵكی پێی ڕازی‌نین،
تەنها ئەوانە نەبێت کەپێیان دراوە. 12
جا بەشێك خەساو هەن كە
بەخەساوێتی لەدایك دەبن، بەشێكی
دیكەشیان خەڵكی خەساندوویانن،
هەروەها خەساویش هەن خۆیان
خەساندووە لەپێناوی پادشاهێتی
ئاسمان. كێ دەتوانێت بەمە ڕازی
بێت، باڕازی بێت.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منالاَنە

13 ئێنجا هەندێ منداڵی
بچووکیان هێنایە پێشەوە تاكو دەست
بخاتە سەر سەریانو نوێژیان بۆ بكات،
قوتابیەكان لێیان گرژ بوون. 14 بەلاَم
عیسا ووتی: (واز لەمندالاَن بهێنن،
هاتنە لای منیان لێ قەدەغە مەكەن،
چونكە پادشاهێتی ئاسمان هی ئەم
جۆرە كەسانەیە.) 15 ئێنجا دەستی
لەسەریان داناو لەوێ ڕۆیشت.

گەنجە دەوڵەمەندەكە

16 كوڕێكی گەنج هاتە لایو
پرسی: (ئەی مامۆستا چ چاكەیەك
بكەم تاكو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست
بهێنم؟) 17 وەلاَمی دایەوە: (بۆچی
لەبارەی چاكەوە پرسیارم
لێدەكەیت؟ تەنها یەكێك هەیە
چاكە. بەلاَم ئەگەر دەتەوێت ژیان
بەدەست بهێنی، كار بەڕاسپاردەكانی
شەریعەت بكە.) 18 ئەویش لێی
پرسی: (چ ڕاسپاردەیەك؟) عیسا
وەلاَمی دایەوە: (مەكوژە، داوێن
پیسی مەكە، مەدزە، شایەتی درۆ
مەدە، 19 ڕێزی دایكو باوكت بگرە،
ئەوەی لێت نزیكە وەك خۆت
خۆشت بوێت.) 20 ئێنجا كوڕە
گەنجەكە پێی ووت: (ئەمانەم هەموو
لەمنداڵییەوە كردووە، ئیتر كەم
وكوڕیم چیە؟) 21 عیسا وەلاَمی
دایەوە: (ئەگەر دەتەوێت تەواوبیت،
بڕۆ چیت هەیە بیفرۆشەو بەسەر
هەژاران دابەشیكە، بەم شێوەیە
گەنجینەیەكت لەئاسماندا دەبێت، ئینجا
وەرە دوامكەوە.) 22 كاتێ كوڕە
گەنجەكە ئەمەی بیست، بە
دڵتەنگیەوە ڕۆیشت، چونكە
سامانێكی زۆری هەبوو. 23 ئێنجا
عیسا بەقوتابیەكانی ووت: (ڕاستیتان
پێدەڵێم: شتێكی گرانە بۆ دەوڵەمەند
بچێتە پادشاهێتی ئاسمانەوە. 24 دیسان
دەڵێم: چوونە ژوورەوەی ووشترێك
لەكونی دەرزیەوە ئاسانترە لەچوونە

ژوورەوەی دەوڵەمەندێك بۆ ناو
پادشاهێتی ئاسمان.) 25کاتێ
قوتابیەکانی گوێیان لەمەبوو زۆر
سەرسام بوون، پرسییان: (کەواتە کێ
دەتوانێ رزگاری بێت؟) 26بەلاَم
عیسا سەیری کردنو پێی ووتن: (ئەمە
لای مرۆڤ مەحاڵەو نابێت، بەلاَم لای
خودا، هەموو شتێك دەبێت.) 27
ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە
وازمان لەهەموو شتێك هێناوەو
دوات کەوتووین، بەشمان چی
دەبێت؟) 28عیسا وەلاَمی دانەوە:
(راستیتان پێدەڵێم، کاتێ رۆڵەی
مرۆڤ لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی
دادەنیشێتو ئێوە کەدوام کەوتوون
لەکاتی نوێبوونەوەدا لەسەر دوانزە
تەخت دادەنیشن، تاکو دوانزە
هۆزەکەی ئیسرائیل تاوانبار بکەن. 29
هەر کەسێکیش ماڵ، برا، خوشك،
باوك، دایك، منداڵو زەوی لەبەر
ناوی من بەجێیهێشتووە، سەد
ئەوەندە وەردەگرێتەوەو ژیانی
هەتاهەتاییش بەمیرات بۆی
دەمێنێتەوە. 30بەلاَم زۆر
لەیەکەمینەکان دەبنە دواهەمین، زۆر
لەدواهەمینەکان دەبنە یەکەمین.)

نموونەی کرێکارانی ناو رەز

20

(پادشاهێتی ئاسمان لەگەورەی ماڵێك
دەکات، بەیانی زوو دەرواتە دەرەوە
تاکرێکار بۆ رەزەکەی بگرێت. 2
رۆژی بەدینارێك لەگەڵ کرێکارەکان
رێکەوت، ئینجا ناردنی بۆ رەزەکەی.
3دوای ئەوە نزیکی کاتژمێری نۆ
چووە دەرەوە، لەمەیدانی شار
کرێکاری بێ ئیشی دیکەی دی، 4
پێی ووتن: برۆن ئێوەش لەرەزەکەمدا
کار بکەن، کرێتان چەندە دەتان
دەمێ. ئەوانیش رۆیشتن. 5ئینجا
کاتژمێری دوانزەی نیوەڕۆ رۆیشتەوە
بۆ مەیدان، دوای ئەوە کاتژمێری
سێی پاش نیوەڕۆ هەمان
کاری کردەوە. 6دیسان نزیکی
کاتژمێری پێنجی ئێوارە چووە
دەرەوە، کرێکاری دیکەی بێ ئیشی
بینی، پرسی: بۆچی بەدرێژایی رۆژ
بێئیش وەستاون؟ 7وەلاَمیان دایەوە:
چونکە کەس بەکرێی نەگرتووین.
ئەویش ووتی: ئێوەش برۆن بۆ
رەزەکەم! 8کاتێ ئێوارە داهات
خاوەن رەزەکە بەسەرکارەکەی
ووت: کرێکارەکان بانگ بکەو
کرێکەیان بدەرێ، دەست پێبکە

بەوانەی کە دواجار هاتوونو کۆتایی
پێ بهێنە بەوانەی یەکەمجار هاتن. [9]جا
ئەوانەی کە کاتژمێر پێنج هاتبوون
هاتنە پێشەوە، هەر یەکی دیناریێکیان
وەرگرت. [10]کاتێ نۆرەی ئەوانەی
یەکەمجار هات وایانزانی زیاتر
وەردەگرن، بەڵام هەر یەك لەوانیش
دیناریێکیان وەرگرت. [11]لەوکاتەدا
دەستیانکرد بە بۆڵەبۆڵکردن بەسەر
خاوەن ڕەزەکەداو [12]ووتیان:
ئەوانەی دواجار هاتن تەنها کاژێریێك
ئیشیان کردووە. کەچی تۆ ئەوانت
وەك ئێمە دانا کە بەدرێژایی ڕۆژەکە
لەژێر تیشکی ڕۆژ ئیشمان کردووە.
[13]وەڵامی یەکێکیانی دایەوەو ووتی:
هاوڕێم، من غەدرم لێ نەکردویت،
ئایا لەگەڵ من بەیەك دینار ڕێك
نەکەوتوویت؟ [14]بەشی خۆت
وەرگرەو بەڕێگەی خۆتدا بڕۆ. من
دەمەوێ بەوەی دواجاریش هات
وەك تۆی بدەمێ. [15]ئایا سەربەستی
ئەوەم نییە هەڵسوکەوت بەماڵی
خۆمەوە بکەم بەو شێوەیەی خۆم
دەمەوێت؟ یان چاوت پیسە چونکە
من چاوتێرم؟ [16]بەم شێوەیە دواهەمین
دەبنە یەکەمینو یەکەمینیش دەبنە
دواهەمین. چونکە زۆرن ئەوانەی
بانگ دەکرێنو کەمن ئەوانەی
هەڵدەبژێرێن.)

سێهەم باسی مردنی عیسا

[17]کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەڕۆیی، هەر دوانزە قوتابیەکەی
لەڕێگا جیاکردەوە، پێی ووتن: [18]
(ئەوا ئێمە دەڕۆین بۆ قودس، لەوێ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت،
بڕیاری مردن بەسەریدا دەدەن. [19]
دەیدەنە دەست ناجوولەکەکان،
گاڵتەی پێدەکەنو بە قامچی لێی
دەدەنو لە خاچی دەدەن. بەڵام
لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

[20]ئینجا دایکی دوو کوڕەکەی
زەبدی لێی هاتە پێشەوەو هەردوو
کوڕەکەشی لەگەڵ بوو، کڕنووشی
بۆ بردو داوایەکی لێ کرد. [21]

---

*جام : مەبەستی لەو ئازارەیە کە کاتێ لەسەر خاچەکەی بوو بینی، ئەمەش بەپێی پلانی خودا.

ئەویش بەژنەکەی ووت: (چیت
دەویّ؟) وەلاّمی دایەوە: (بلّیّ
باهەردوو کوڕەکەم لەپادشاهیەکەتدا
دابنیشن، یەکێکیان لای ڕاستتەوە،
ئەوی دیکەیان لای چەپتەوە.) 22
عیسا وەلاّمی دایەوە، بەیاقوب‌و
یۆحەننای ووت: (ئێوە نازانن داوای
چی دەکەن. ئایا دەتوانن ئەو جامە*
بخۆنەوە کە من دەیخۆمەوە؟ وەلاّمیان
دایەوە: (بەلّیّ، دەتوانین.) 23ئەویش
ووتی: (جامی من دەتوانن بخۆنەوە،
بەلاّم دانیشتن لەلای ڕاست‌و
چەپمەوە، ناتوانم بیدەم تەنها بۆ ئەوانە
نەبێت کە باوکم بۆی
ئامادەکردوون.) 24کاتیّ دە
قوتابییەکەی ترگوێیان لەو دوو برایە
بوو، لێیان دلّگران بوون. 25عیسا
هەموویانی بانگ‌کردو ووتی: (ئێوە
دەزانن سەرۆك نەتەوەکان
فەرمانڕەوایی دەکەن، گەورەکانیان
دەسەلاّتیان بەسەریاندا هەیە. 26بەلاّم
ئێوە با ئەوە لەنێوانتاندا نەبێت،
ئەوەی دەیەویّ لەناوتاندا مەزن
بێت، با وەك خزمەتکار بێت بۆتان.
27ئەوەش کەدەیەویّ لەناوتاندا
یەکەم بێت، با وەك کۆیلەتان بێت.
28هەر وەك چۆن ڕۆلّەی مرۆڤ
نەهاتووە تا خزمەت بکریّ، بەلّکو
هاتووە تا خزمەت بکات‌و خۆی
بەختبکات بۆ کڕینەوەی زۆر
کەس.)

چاکردنەوەی دوو کوێر

29لەوکاتەدا عیساو قوتابیەکانی
ئەریحایان بەجیّدەهێشت. خەلّکێکی
زۆر دوایان کەوتن. 30دوو کوێر
لەتەنیشتی ڕێگاکەدا دانیشتبوون،
کاتیّ گوێیان لیّبوو عیسا بەوێدا
دەڕوا، هاواریانکرد: (بەزەییت
پیاماندا بێتەوە گەورەم، ئەی
ڕۆلّەی داود.) 31جا خەلّکەکە
سەرزەنشتیانکردن تاوەکو بیّدەنگ
بن، بەلاّم ئەوان زیاتر هاواریانکرد:
(ئەی گەورە، بەزەییت پیاماندابێتەوە،
ڕۆلّەی داود!) 32عیسا ڕاوەستا،
بانگی‌کردن‌و لێی پرسین: (چیتان
دەویّ بۆتانی بکەم؟) 33وەلاّمیان
دایەوە: (چاومان چاكبکەیتەوە،
گەورەم.) 34ئیتر بەزەیی پێیانداهاتەوە،
دەستی هێنا بەچاوی هەردووکیان،
دەستبەجیّ چاویان ڕۆشنایی
تیّکەوت، جا ئەوانیش دوای‌کەوتن.

عیسا بۆ قودس دەڕوات

21

کاتێ لەقودس نزیك بوونەوە،
گەیشتنە دێی بەیتفاجی لای شاخی
زەیتون، عیسا دووان لەقوتابیەکانی
ناردو [2]پێی ووتن: (دەچنە ئەو دێیەی
بەرامبەرتان، یەکسەر ماکەرێك
دەبینن، لەگەڵ جاشکەکەی
بەستراونەتەوە، دەیان کەنەوەو
دەیانهێنن بۆم. [3]گەر یەکێ شتێکی
پێووتن، بلێن: گەورەمان پێویستی
پێیانە، دەست بەجێ دەیان نێرێت.) [4]
ئەمەش تاکو ئەوەی لەسەر زمانی
پێغەمبەرێك ووتراوە بێتەدی: [5]{بلێن
بەکچەکەی شاری داود، ئەوا
پادشاکەت بەساکاریو بەسواری
ماکەرو جاشکێك دێتە لات.} [6]دوو
قوتابیەکە ڕۆیشتن، ئەوەی عیسا پێی
ڕاسپاردبوون، کردیان. [7]ماکەرو
جاشکەکەیان هێنا، کراسەکانی
خۆیان لەسەر پشتی ڕاخست، جا
عیسا سواری بوو. [8]خەڵکێکی زۆر،
دەستیانکرد بەڕاخستنی ڕێگاکە
بەجلەکانیان. ئەوانی دیکەش لقە
داریان دەبڕیو ڕێگاکەیان پێ
ڕادەخست. [9]ئەو خەڵکەی پێش
عیسا کەوتبوون، هەروەها ئەو
خەڵکەش کە لەدوایەوە دەڕۆیشتن
هاوارییان دەکرد دەیان ووت:
(هۆسانا* بۆ ڕۆڵەی داود*، پیرۆزە
ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت،
هۆسانا لەبەرزایی!) [10]کاتێ عیسا
چووە ناو قودس، هەموو شارەکە
خرۆشا، دانیشتوانی پرسییان: (ئەمە
کێیە؟) [11]خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە:
(ئەمە عیسای پێغەمبەرە، خەڵکی
شاری ناسیرەی ناوچەی جەلیلە.)

پاکردنەوەی پەرستگا

[12]ئینجا عیسا چووە گۆڕەپانی
پەرستگاو هەموو ئەوانەی خەریکی
کڕینو فرۆشتن بوون، دەریکردن،
دەزگاو جێگای دانیشتنی
پارەگۆڕەوەکانو کۆترفرۆشانی
سەروژێرکرد. [13]پێی ووتن: (خودا
لەکتێبی پیرۆز فەرموویەتی: {
ماڵەکەم بە ماڵی نوێژ ناودەبرێ}،
بەڵام ئێوە کردوتانە {بەئەشکەوتی
دزان!}) [14]کاتێ لەپەرستگا بوو،
کوێرو شەل لێیهاتنە پێشەوە ئەویش
چاکیکردنەوە. [15]کاتێ سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
ئەم کارە سەرسوڕهێنەرەیان بینی
ڕقیان هەستا، گوێیان لەمنداڵانی ناو
پەرستگا بوو هاوارییان دەکرد:

(هۆسانا بۆ رۆڵەی داود!) 16جا لێیان پرسی: (گوێت لێیە ئەوانە چی دەڵێن؟) عیسا وەڵامی دانەوە: (بەڵێ، نەتان خوێندۆتەوە: {لەسەر زاری منداڵانو شیرەخۆران ستایشت رێکخستووە؟}) 17ئەوسا بەجێی هێشتنو چووە دەرەوەی شار بەرەو دێی بەیتعەنیا، بەنیازی ئەوەی لەوێ بمێنێتەوە.

18بەیانی رۆژی داهاتوو، کاتێ دەگەڕایەوە بەرەو شار برسی بوو. 19دار هەنجیرێکی لەتەنیشت رێگاکە بینیو چوو بۆی، بەڵام لەگەڵا زیاتر هیچی تری پێوە نەدی، ئینجا بەدارەکەی ووت: (با تاهەتایە بەرنەگرێت!) دارەکە دەستبەجێ ووشك بوو. 20کاتێ قوتابیەکان ئەمەیان دی، سەریان سوڕماو ووتیان: (چ زوو دارەکە ووشك بوو!) 21 وەڵامی دانەوە: (ڕاستیتان پێدەڵێم: گەر باوەڕتان هەبێتو گومان نەکەن، نەك هەروەك ئەوەی بەم دارەم کرد دەتوانن بیکەن، بەڵکو ئەگەر بەو شاخە بڵێن هەڵکەنرێو بکەوە ناو دەریاوە، بەم شێوەیە دەبێت. 22جا هەموو ئەو شتانەی لەنوێژدا بەباوەڕەوە داوای دەکەن، وەریدەگرن.)

دەسەڵاتی عیسا

23کاتێ گەیشتە پەرستگاو دەستی بەفێرکردن کرد، سەرۆك کاهینەکانو پیرانی گەل لێی هاتنە پێشەوەو پرسییان: (بە چ دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەیت؟ کێ ئەم دەسەڵاتەی داوە پێت؟) 24عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (منیش پرسیارێکتان لێدەکەم، گەر وەڵامتان دامەوە، ئەوسا پێتان دەڵێم بە چ دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەم. 25پێم بڵێن: لەئاوهەڵکێشانی یەحیا لەکوێوە بوو؟ لەئاسمانەوە بوو یان لەخەڵکی؟) ئەوانیش لەنێوان خۆیان کەوتنە راوێژکردنو ووتیان: (ئەگەر بڵێین لەئاسمانەوە بوو، پێمان دەڵێ، باشە بۆ باوەڕتان پێنەکرد؟ 26وە ئەگەر بڵێین لەخەڵکەوە بوو، ترسی ئەوە هەیە خەڵکەکە هەڵگەڕێنەوە بەسەرماندا، چونکە هەموویان یەحیا بەپێغەمبەر دادەنێن.) 27ئینجا وەڵامیان دایەوە، ووتیان: (نازانین.) ئەویش ووتی: (کەواتە منیش پێتان ناڵێم بە چ دەسەڵاتێك ئەمە دەکەم.)

نموونەی دوو کوڕەکە

(28ڕاتان چییە؟ پیاوێك دوو
کوڕی هەبوو. چووە لای یەکەمیانو
پێیووت: کوڕم ئەمڕۆ بڕۆ
لەڕەزەکەمدا کار بکە. 29لەوەڵامدا
ووتی: نامەوێ بچم. بەڵام دوای ئەوە
پەشیمان بووەوەو ڕۆیشت. 30ئینجا
پیاوەکە چووە لای کوڕی
دووهەمیو هەمان داواکاری
لێکرد. کوڕە وەڵامی دایەوەو
ووتی: بەڵێ گەورەم! بەڵام لەدواییدا
نەڕۆیشت. 31ئایا کامیان لەو دووانە
بەخواستی باوکیان کرد؟) وەڵامیان
دایەوە: (یەکەمیان.) ئینجا عیسا پێی
ووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم: باجگرانو
داوێن پیسان پێشتان دەکەون
لەچوونە ناو پادشاهێتی خوداوە. 32
یەحیا ڕێگای ڕاستودروستی گرتو
بۆ لاتان هات، کەچی باوەڕتان
پێنەکرد، بەڵام باجگرانو
داوێنپیسان باوەڕیان پێهێنا. تەنانەت
دوای بینینی ئەمە باوەڕتان پێنەکردو
تۆبەتان نەکرد.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

33گوێ بگرن بۆ نموونەیەکی
دیکە: (گەورە پیاوێك ڕەزێکی چاند،
دەوروبەرەکەی پەرژینکرد، بابەتی
ترێ گوشینی تیادانا، شوێنی
ئێشکگرتنی تیا دروستکرد ئینجا دایە
دەست باخەوانانو بۆ گەشت
ڕۆیشت. 34کاتێ ڕەزەکە
بەریگرت، کۆیلەکانی نارد بۆ لای
باخەوانەکان تاکو بەرووبوومی
ڕەزەکەی بۆ بهێنن. 35باخەوانەکان
کۆیلەکانیان گرت، لەیەکێکیان داو
ئەویدیکەیان کوشتو سێیەمیشیان
بەرد بارانکرد. 36ئینجا گەورە
پیاوەکە لەجاری پێشوو کۆیلەی
زیاتری نارد، باخەوانەکان چیان
لەوانەی یەکەمجارکرد واشیان لەمان
کردەوە. 37لەدواییدا کوڕەکەی نارد
بۆ لایان، ووتی: ڕێز لەکوڕەکەم
دەگرن! 38باخەوانەکان
کەکوڕەکەیان بینی بە یەکتریان
ووت: ئەمەیە میراتگر! وەرن
بابیکوژین تادەست بگرین بەسەر
میراتەکەیدا. 39ئینجا کوڕەکەیان
گرتو بردیانە دەرەوەی ڕەزەکەو
کوشتیان! 40باشە کاتێ خاوەن
ڕەزەکە دەگەڕێتەوە دەبێ چی
لەباخەوانەکان بکات؟ 41وەڵامیان
دایەوە: (ئەو بەدکارانە لەناودەبا.
دوایی ڕەزەکە دەداتە دەست

باخەوانانی دیکە تا لەکاتی خۆیدا
بەرووبوومی بدەنێ.) 42عیسا پێی
وتن: (ئایا لەکتێبی* پیرۆزدا نەتان
خوێندۆتەوە: {ئەو بەردەی
وەستاکان پەسەندیان نەکرد،
هەر ئەو بەردەبوو بووە بەردی
بناغە؟ ئەمە لەلایەن خوداوەندەوە
بوو، چەند سەرسوڕهێنەرە
لەبەرچاومان!} 43لەبەرئەوە پێتان
دەڵێم: پادشاهێتی خوداتان
لێدەسەندرێتەوەو دەدرێتە دەست
گەلێك کە بەرووبوومی دەدات. 44
ئەوەی بکەوێ بەسەر ئەم بەردەدا
تێكدەشکێ، ئەوەش کە بەردەکە
بەسەریدا بکەوێت پانوپلیشی
دەکاتەوە.) 45کاتێ سەرۆك
کاهینەکانو فەریسیەکان ئەو دوو
نموونەیان بیست زانیان مەبەستی
ئەوانە. 46بۆیە هەوڵی گرتنیان دەدا،
بەڵام لەخەڵکەکە دەترسان چونکە
عیسایان بەپێغەمبەر دادەنا.

نموونەی داوەتی پادشا

22

دیسان عیسا گەڕایەوە سەر
نموونەکانیو وتی: 2(پادشاهێتی
ئاسمان لەپادشایەك دەکات، شایی بۆ
کوڕەکەی بگێڕێ. 3کۆیلەکانی
دەنێرێ تاکو بانگکراوان بۆ شاییەکە
بانگ بکەن، بەڵام ئەوان نایەن. 4
پادشاکە جارێکی دیکە کۆیلەکانی
دەنێرێتو پێیان دەڵێ: بەبانگکراوان
بڵێن، ئەوەتا من خوانم
ئامادەکردووە، گاو دابەستەکانم سەر
بڕیوەو هەموو شتێ ئامادەیە، کەواتە
وەرن بۆ شاییەکە! 5بەڵام بانگکراوان
گوێیان نەدایە، یەکێ دەڕوا بۆ
کێڵگەکەی، ئەوی دیکە بۆ
بازرگانیەکەی. 6ئەوانەی کە لەوێیا
دەمێننەوە، کۆیلەکانی پاشا دەگرن،
قسەیان پێدەڵێن، ئینجا دەیانکوژن.
7جا پادشا بەمە زۆر تووڕە دەبێو
لەشکر دەنێرێ، هەموو ئەوانەی
تاوانبارن لەناویان دەباتو
شارەکەیان دەسوتێنێ. 8دوای ئەمە
بەکۆیلەکانی دەڵێ: وا نانی شایی
ئامادەیە، ئەو بانگکراوانە شایستەی
ئەوە نەبوون، 9کەواتە بڕۆنە سەری
ڕێگاکانو هەرکەسێ دەبینن
بانگی کەن بۆ شاییەکە. 10ئینجا
کۆیلەکانی چوون بۆ سەر ڕێگاکان،
ئەوەی بینیان لەخەڵکی خراپو باش
کۆیان کردەوە، هەتا هۆڵی شاییەکە
بەتەواوی پڕ بوو لەمیوان. 11ئینجا

پادشا خۆی دەکات بەھۆڵەکەدا تامیوانەکان ببینێت، یەکێ دەبینێت کەجلی شایی لەبەرنەکردووە. [12]پێی دەڵێت: ئەی دۆست، چۆن ھاتیتە ژوورەوەو جلی شاییت لەبەرنەکردووە؟ کابرا ھیچ وەڵامی نەدایەوە. [13]ئینجا پادشا فەرمان دەدا بەکۆیلەکانیو دەڵێ: دەستو قاچی ببەستنەوەو فڕێیدەنە تاریکی دەرەوە، جا لەوێ دەبێت بەگریانو چرکە چرکی ددان! [14]چونکە بانگکراوان زۆرن، بەڵام ھەڵبژێرراوان کەمن.)

باج دان بە قەیسەر

[15]ئینجا فەریسیەکان ڕۆیشتنو تەگبیریان کرد، چۆن عیسا بەقسەی خۆی تووش بکەن. [16]چەند قوتابیەکی خۆیان لەگەڵ پیاوانی ھێرودس ناردە لای، پێیان ووت: (مامۆستا، دەزانین تۆ ڕاستگۆیتو بەڕاستی خەڵکی فێری ڕێگەی خودا دەکەیت، لەکەس سڵ ناکەیتەوە، چونکە پلەو پایە نرخی نییە لات. [17]کەواتە پێمان بڵێ: دروستە سەرانە بدرێ بەقەیسەر یان نا؟) [18]عیسا بەفێڵەکەیانی زانیو ووتی: (ئەی دووڕووەکان، بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟ [19]ئا پارەیەکی ئەو سەرانەیەم بدەنێ.) ئەوانیش دیناریکیان* دایە. [20]لێی پرسین: (ئەم وێنەو نووسراوە ھی کێیە؟) [21]ووتیان: (ھی قەیسەرە.) ئینجا پێی ووتن: (کەواتە ئەوەی ھی قەیسەرە، بیدەن بە قەیسەر، ئەوەش کەھی خودایە بیدەن بە خودا.) [22]کە گوێیان لەم وەڵامە بوو سەرسام بوونو بەجێیان ھێشتو ڕۆیشتن.

زیندووبوونەوەی مردووان

[23]لەھەمان ڕۆژدا، چەند سەدوقیەك* کەباوەڕیان بەزیندووبوونەوە نییە، ھاتنە لای عیسا پرسیاریان لێکرد، [24]ووتیان: (ئەی مامۆستا، موسا دەڵێ، گەر پیاوێکی وەجاخ کوێر مرد، پێویستە لەسەر براکەی، براژنەکەی بخوازێتو بۆ براکەی نەوە دروست بکات. [25]جا لای ئێمە حەوت برا ھەبوون، یەکەمیان ژنی ھێناو بێوەچە مرد، ژنەکەی بۆ براکەی بەجێھێشت، [26]دووەمیش ھەروەھا ئینجا سێھەم تاگەیشتە حەوتەم. [27]لەدوای ھەموویان ژنەکەش مرد. [28]ئایا لەکاتی زیندووبوونەوەدا ئەو ژنە دەدرێ بەکامیان، چونکە ژنی

هەموویان بووە؟) 29عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئێوە بەهەڵەدا چوونە، چونکە نەکتێب تێدەگەن، نەهێزی خودا. 30لەبەرئەوەی خەڵکی لەکاتی زیندووبوونەوەدا نەژن دەهێنن نەشوو دەکەن، بەڵکو لەئاسمان وەك فریشتە دەبن. 31ئایا نەتان خوێندۆتەوە ئەوەی لەبارەی زیندووبوونەوە پێتان ووتراوە لەلایەن خوداوە؟ 32 {منم خودای ئیبراهیم‌و خودای ئیسحاق‌و خودای یاقوب. خودا، خودای مردووان نییە، بەڵکو خودای زیندووانە.} 33 کەخەڵکەکە گوێیان لەمەبوو، سەرسام بوون لەشێوەی فێرکردنی.)

گەورەترین ڕاسپاردە

34کاتێ فەریسیەکان بیستیان عیسا سەدوقیەکانی بێدەنگ کردووە، یەکیان‌گرت بۆ ئەوەی پرسیاری دیکەی لێبکەن، 35یەکێ لەوانەی زانابوو لەشەریعەت ویستی تاقی‌بکاتەوەو پێی ووت: 36(مامۆستا، چ ڕاسپاردەیەك مەزنترین ڕاسپاردەیە لەشەریعەت؟) 37 عیسا وەڵامی دایەوە: (خوداوەند خودات خۆش بوێ بەهەموو دڵو هەموو گیان‌و هەموو بیرتەوە. 38ئەمە مەزنترین‌و یەکەم ڕاسپاردەیە. 39دووەمیشیان وەك ئەو وایە: ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ. 40جا شەریعەت‌و پێغەمبەران هەموو بەم دوو ڕاسپاردەیە بەندن.)

مەسیح و داود

41کاتێ فەریسیەکان بەیەکەوە کۆبوونەوە، عیسا لێی‌پرسین: 42 (ڕاتان چییە دەربارەی مەسیح* ئەو ڕۆڵەی کێیە؟) ووتیان (ڕۆڵەی داودە.) 43لێی‌پرسین: (کەواتە، چۆن داود بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بەخوداوەند بانگی دەکاو دەڵێ: 44 {خوداوەند بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای دەستی ڕاستمەوە دانیشە تادوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} 45 ئەگەر داود پێی‌بڵێ خوداوەند، ئیتر چۆن دەبێ بەڕۆڵەی؟) 46جا کەسیان نەیانتوانی تەنانەت بەووشەیەکیش وەڵامی بدەنەوە. ئیتر لەو ڕۆژەوە کەس نەیدەتوانی هیچ پرسیارێکی لێبکات.

هەمووتان برای یەکترین

23

ئینجا عیسا لەگەڵ خەڵکەکەو
قوتابیەکانی دواو ووتی: 2(ئەوەتا
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
لەسەر کورسیەکەی موسا
دانیشتوون. 3ئەوەی پێتانی دەڵێن
کاری پێبکەن! بەڵام بەکرداری
ئەوان مەکەن، چونکە ئەوان باسی
شتێك دەکەن، خۆیان کاری
پێناکەن. 4باری قورسو ئەوەی
لەتوانادا نییە دەیپێچنەوەو دەیخەنە
سەر شانی خەڵکی، بەڵام خۆیان
نایانەوێ پەنجەیان بەری بکەوێت.
5هەموو ئەوەش کە دەیکەن، بۆ
ئەوەیە سەرنجی خەڵکی بۆ خۆیان
ڕاکێشن. بەبەستنی ئایەتەکانیان
بەناوچەوانو قۆڵیانەوەو بەجلی پانو
پۆڕیانەوە، 6حەز لەجێی سەروو
لەمیوانداریو ڕیزی پێشەوە
لەکەنیشتەکان دەکەن، 7هەروەها
حەز دەکەن، لەگۆڕەپانی شاردا
سڵاویان لێبکریو خەڵکی
بەگەورەم، گەورەم، بانگیان بکەن.
8بەڵام ئێوە ڕازی مەبن بەمامۆستا
بانگتان بکەن! چونکە مامۆستاتان
هەر یەکێکەو هەمووشتان برای
یەکن. 9هەروەها کەس بەباوك بانگ
مەکەن لەسەر زەوی! چونکە
باوکتان هەر یەکێکە، ئەویش ئەو
باوکەیە کە لەئاسمانە. 10ڕازیش مەبن
بەگەورە بانگتان بکەن! چونکە
گەورەتان هەر یەکێکە، ئەویش
مەسیحە. 11باگەورەتان، نۆکەرتان
بێت. 12ئەوەی خۆی بەرزکاتەوە،
نزم دەکرێتەوەو ئەوەش خۆی نزم
بکاتەوە، بەرز دەکرێتەوە.

دووڕوویی فەریسیەکان

(13بەڵام خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو! چونکە دەرگای پادشاهێتی
ئاسمان بەڕووی خەڵکی دادەخەن،
نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە دەهێڵن
خەڵکی دیکە بچێت. 14خاك
بەسەرتان ئەی مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو، ئێوە
ماڵی بێوەژن دەخۆنو بەخۆڕایی
درێژە دەدەن بەنوێژەکانتانو
دەپاڕێنەوە، لەبەرئەوە سزای زیاتر
وەردەگرن. 15خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو، ئێوە لەدەریاو بیاباندا
دەگەڕێن تا یەکێ بکەن بەجوولەکە،
کاتێ کردتان بە جوولەکە، ئەوسا
دوو ئەوەندەی خۆتان بەلای

دۆزەخدا دەبیەن.
16خـاك بەسـەرتان ئـەی ڕابـەرە
کوێـرەکان! ئـێوە دەڵـێن: ئـەوەی
سـوێند بەپەرسـتگا بخـوا، ئەوا هیچی
لەسـەر نیـیە، بـەڵام ئـەوەی بەزێڕی
پەرسـتگا سـوێند بخـوا ئـەوا دەبـێ
سـوێندەکەی بباتەسـەر. 17ئـەی
نەفامینە، ئـەی کوێرینە، کامیان لەم
دووانـە مـەزنترن، زێـڕەکە یـا ئـەو
پەرسـتگایەی زێڕەکە پیرۆز دەکات؟
18هەروەها ئێوە دەڵێن: ئەوەی سوێند
بـە قوربانگـا بخوا، ئەوا هیچی لەسەر
نیـیە، بـەڵام ئـەوەی سوێند بەقوربانی
سـەر قوربانگـە بخـوا، ئـەوا دەبـێ
سـوێندەکەی بباتەسـەر. 19ئـەی
کوێرینە کامیان لەم دووانە مەزنترن،
قوربـانی یـان ئـەو قوربانگەیـەی
قوربانـیەکە پیرۆز دەکات؟ 20چونکە
ئەوەی سوێند بەقوربانگە دەخوا، ئەوا
سوێند دەخوا بەقوربانگەو ئەوەش کە
لەسـەریەتی. 21ئـەوەی بەپەرسـتگا
سـوێند دەخـوا، ئـەوا سـوێند دەخوا
بەپەرسـتگاو بـەوەش کـە تـیایدا
نیشـتەجێیە. 22ئەوەی بەئاسمان سوێند
دەخـوا، ئـەوا سوێند دەخوا بەتەختی
خـوداو بـەوەش کـە لەسـەری
دانیشتووە!

23خـاك بەسـەرتان ئـەی
مامۆسـتایانی شـەریعەتو فەریسـیانی
دووڕوو! چـونکە ئـێوە دەیـەکی
نەعـناعو شـویتو زیـرە دەدەنو
گـرنگترین بابـەتی شـەریعەت وەك
ڕاستیو بـەزەییو بـاوەڕ پشتگوێ
دەخەن، پێویست بوو لەسەرتان ئەمە
بکـەنو ئـەویش لەیاد نەکەن. 24ئەی
ڕابـەرە کوێـرەکان! ئـێوە شـت پاك
دەکەنـەوە لەمێشـوولە، بـەڵام وشتر
قوت دەدەن!
25خـاك بەسـەرتان ئـەی
مامۆسـتایانی شـەریعەتو فەریسـیانی
دووڕوو! ئـێوە دەرەوەی پـیاڵەو
قاپەکانـتان پـاك دەکەنـەوە، بـەڵام
ناوەکـەی پـڕە لـەوەی بـەدزیو
بـەڕەڵڵایی دەستتان کەوتووە! 26ئەی
فەریسـی کوێـر، یەکـەمجار نـاو
پـیاڵەکەت پاك کەرەوە، تادەرەوەشی
پاك بێتەوە.
27خـاك بەسـەرتان ئـەی
مامۆسـتایانی شـەریعەتو فەریسـیانی
دووڕوو! چـونکە ئێوە وەك گۆڕێکی
بەگـەچ سـواخ دراو وان، کـە
دەرەوەی جوان دیارە، بەڵام ناوەوەی
پـڕە لەئێسـقانی مـردووانو هـەموو
پیسـییەك! 28ئـێوەش هـەروەها، لای

خەڵك خۆتان چاك دەردەخەن، بەڵام
ناوەوەتان پڕە لەدووڕوویی‌و خراپە.
[29]خاك‌بەسەرتان ئەی مامۆستایانی
شەریعەت‌و فەریسیانی دووڕوو! ئێوە
گۆڕی پێغەمبەران هەڵدەبەستن‌و
ئارامگای پیاوچاكان دەڕازێننەوە، [30]
ئینجا دەڵێن: گەر لەسەردەمی
باپیرانماندا بژیاینایە، بەشداری خوێن
ڕشتنی پێغەمبەرانمان لەگەڵیاندا
نەدەكرد. [31]ئا بەمە شایەتی لەسەر
خۆتان دەدەن، كە باپیرانتان خوێن
ڕێژی پێغەمبەران بوون! [32]جا ئەوەی
باپیرانتان دەستیان پێ‌كرد ئێوە
تەواوی كەن، باجام پڕبێت.
[33]ئەی مارەكان، نەوەی ئەژدیها،
چۆن لەسزای دۆزەخ هەڵدێن؟ [34]ئا
لەبەرئەمەیە من پێغەمبەرو پیاوی داناو
مامۆستاتان بۆ دەنێرم. هەندێكیان
دەكوژن‌و لەخاچیان دەدەن،
هەندێكی تریشیان لەكەنیشتەكانتان
بەر قامچی دەدەن‌و لەشارێكەوە بۆ
شارێكی دیكە دەربەدەریان دەكەن.
[35]بەم جۆرە چی خوێنی پیاوچاكان
لەم سەر زەمینەدا ڕژاوە دەكەوێتە
ملتان لەخوێنی هابیلی بێ‌تاوانەوە تا
خوێنی زەكەریا* كوڕی بەرخیا كە
ئێوە لەنێوان پەرستگاو قوربانگەدا
كوشتتان. [36]ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
ئۆبالی ئەمانە هەموو دەكەوێتە ملی
ئەم نەوەیە.)

غەمباری عیسا سەبارەت بە قودس

[37](ئەی قودس، ئەی قودس،
بكوژی پێغەمبەران‌و بەردبارانكەری
ئەوانەی نێرران بۆ لات! چەند جار
ویستم منداڵەكانت كۆبكەمەوە،
هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەكانی
لەژێر باڵی كۆدەكاتەوە، بەڵام
نەتانویست. [38]ئا ئەوەتاماڵەكەتان بە
كەلاوەیی بۆتان بەجێ‌دەهێڵرێ! [39]
چونكە پێتان دەڵێم، ئیتر ئێوە من
نابیننەوە، هەتا نەڵێن: {پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت.})

پێش‌بینی وێرانبوونی پەرستگا

24

دوای ئەوەی عیسا لەپەرستگا
هاتەدەرەوە، قوتابیەكانی لێی نزیك
بوونەوە هەتا سەرنجی بۆ خانووەكانی
پەرستگا ڕابكێشن. [2]جا عیسا پێی
ووتن: (ئا ئەم هەموو خانووە دەبینن؟
ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: بەردی بەسەر
بەردەوە نامێنێ، بەڵكو هەمووی
دەڕوخێنرێ.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

3کاتێ لەسەر کێوی زەیتون
دانیشتبوو، قوتابیەکانی بەتەنها لێی
نزیك بوونەوەو پێیان ووت: (پێمان
بڵێ کەی ئەمە ڕوودەدات؟ هەروەها
نیشانەی گەڕانەوەتو کۆتایی زەمانە
چییە؟) 4عیسا وەڵامی دایەوە:
(ئاگاداربن، کەس هەڵتان
نەخەڵەتێنێ. 5چونکە زۆر کەس
بەناوی منەوە دێنو دەڵێن، من
مەسیحمو زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. 6هەروەها جەنگو
دەنگوباسی جەنگ دەبیستن،
ئاگاداربن، نەترسن، پێویستە ئەمانە
هەمووی ڕووبدات، بەڵام هێشتا
کۆتایی نییە. 7چونکە میللەتان دەچن
بەگژ یەکتریداو پادشاهێتی بەگژ
پادشاهێتی دیکەدا، برسێتیو
بومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕوودەدات.
8بەڵام ئەمانە هەمووی ژانی یەکەمە. 9
ئینجا خەڵکی دەتان دەن بەدەستەوە
بۆ ئازاردانو دەتانکوژن، هەموو
گەلان لەپێناو ناوی من ڕقیان لێتان
دەبێتەوە. 10هەروەها زۆر کەس
لەباوەڕیان وەردەگەڕێنو یەکتری
دەدەن بەدەستەوەو ڕقیان لەیەکتری
دەبێت. 11زۆر پێغەمبەری درۆزن
دەردەکەون، زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. 12ئینجا کەگوناه
بڵاوبووەوە، خۆشەویستی لەدڵی
زۆر کەس نامێنێ. 13بەڵام ئەوەی تا
کۆتایی خۆی ڕادەگرێ، ڕزگاری
دەبێت. 14مزگێنی ئەم پادشاهێتییە لە
هەموو جیهان ڕادەگەیێندرێ، وەك
شایەتییەك* بۆ من لای هەموو
میللەتان، ئینجا کۆتایی دێ.

گەورەترین تەنگانە

(15کاتێ پیسی کاولبوون
لەشوێنی پیرۆزدا دەبینن، (ئەوسا
باخوێنەر تێبگات،) ئەوەی لەسەر
زمانی پێغەمبەر دانیال ووتراوە، 16
ئینجا ئەوانەی لەناوچەی یەهودیان
با ڕابکەن بۆ چیا، 17ئەوەش کە
لەسەربانە، با نەیەتە خوارەوە، بۆ
ئەوەی شتێك لەماڵەکەی ببات. 18
هەروەها ئەوەی لەکێڵگەیە با
نەگەڕێتەوە. هەتا جلەکەی لەگەڵ
خۆی ببات. 19خاك بەسەر سكپڕو
شیردەر لەوڕۆژانەدا! 20نوێژ بکەن
با ڕاکردنتان لەزستاندا یان
لەشەممەدا نەبێت. 21چونکە
تەنگانەیەکی واگەورە ڕوودەدات،
کە لەدروستکردنی جیهانەوە

تائێستا شتی وا نەبوویێتو هەرگیز
ناشبێت. [22]گەر بێتو ئەو ڕۆژانە
کەم نەکرێتەوە، کەس ڕزگاری
نابێت. بەلاَم لەپێناوی ئەوانەی
هەلّبژێرراون، ئەو ڕۆژانە کەم
دەکرێتەوە. [23]جا ئەو کاتە گەر
یەکێك پێیووتن: ئەوەتا مەسیح
لێرەیە یان لەوێیە، باوەڕ مەکەن، [24]
چونکە چەند مەسیحێکی فێلّبازو
پێغەمبەری درۆزن دەردەکەون،
نیشانەی گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر
دەکەن، بەشێوەیەك گەر بتوانن
تەنانەت هەندێ لەهەلّبژێراوەکانیش
هەلّدەخەلّەتێنن. [25]ئەوەتا من پێشتر
ئاگادارتان دەکەمەوە، [26]گەر
خەلّکی پێیان ووتن: ئەوەتا مەسیح
لەدەشتە! مەڕۆن بۆ دەشت، یان
ئەوەتا لەژوورەوەیە! باوەڕ مەکەن.
[27]چونکە چۆن هەورە تریشقە
لەڕۆژهەلاَتەوە بریسکە دەدات،
لەڕۆژئاواوە ڕووناکی دەردەکەوێ،
گەڕانەوەی ڕۆلّەی مرۆڤیش ئاوها
دەبێت. [28]جا هەرشوێنێك کەلاکی
لێبێت، دالّ لێی کۆدەبێتەوە.

هاتنەوەی عیسا

([29]دوای ڕۆژانی ئەو تەنگانەیە،
ڕۆژ تاریك دەبێت، تیشکی مانگ
دەگیرێ، ئەستێرەکان لەشوێنی
خۆیان دەکەونە خوارەوەو هێزی
ئاسمان تێك دەچێت. [30]ئینجا
نیشانەی ڕۆلّەی مرۆڤ لەئاسماندا
دەردەکەوێ، هەموو خێلّەکانی سەر
زەمین دەست دەکەن بەگریان، جا
ڕۆلّەی مرۆڤ دەبینن، لەسەر هەوری
ئاسمان بەهێزو شکۆیەکی مەزنەوە
دێت. [31]فریشتەکانی بەکەڕەنایەکی
گەورەوە دەنێرێ، تاکو
هەلّبژێرراوانی خودا لەهەر چوار
گۆشەی جیهانو لەم سەرو
ئەوسەری ئاسمانەوە کۆبکەنەوە.

لە دار هەنجیر فێربن

([32]ئەم نموونەیە لەدار هەنجیر
فێربن، کاتێ لقەکانی نەرم بوونو
گەلاَیان دەرکرد، ئەوا دەزانرێ
هاوین نزیك بووتەوە. [33]هەروەها کە
ئەم هەموو شتانەتان بینی ڕوودەدات،
بزانن ئەو نزیکە بەلّکو لەبەر
دەرگایە. [34]ڕاستیتان پێدەلّێم: ئەم
نەوەیە بەسەر ناچێ، هەتا ئەم شتانە
هەمووی ڕوونەدات. [35]ئاسمانو
زەوی بەسەر دەچن، بەلاَم ووتەکانم
هەرگیز بەسەر ناچن.

ئەو کاتەی کەس نایزانێ

(36ئەو ڕۆژو ئەو کاتە، کەس
نایزانێ، نەفریشتەکانی ئاسمان،
نەڕۆڵە، تەنها باوك نەبێ. 37سەردەمی
نوح چۆن بوو، گەڕانەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیش هەروا دەبێت. 38خەڵکی
پێش ڕۆژانی لافاوەکە دەیانخواردو
دەیانخواردەوە، ژنیان دەهێناو شوویان
دەکرد، تا ئەو ڕۆژە هات کە نوح
چووە ناو کەشتیەکەوە، 39بە خۆیان
نەزانی هەتا لافاوەکە هاتو
هەموویانی برد. هاتنەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیش هەروا دەبێت. 40لەو کاتەدا
دوو پیاو لەکێڵگە دەبن، یەکێکیان
دەبرێو ئەوی‌کە بەجێ‌دەهێڵرێ. 41
دوو ژن دەستار دەکەن، یەکێکیان
دەبرێو ئەوی‌کە بەجێ دەهێڵرێ.
42لەبەرئەوە ئێشك بگرن، چونکە
نازانن لەچ کاتێکدا خوداوەندتان
دەگەڕێتەوە. 43ئەوەش بزانن، گەر
گەورەی ماڵ بزانێ شەو لەچ کاتێك
دز دێتە سەری، ئێشك دەگرێو
نایەڵێ ماڵەکەی ببڕێت. 44کەواتە
ئێوەش ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.

نموونەی کۆیلەی سەرڕاست

(45کەواتە کێیە ئەو کۆیلە سەر
ڕاستو دانایەی گەورەی ماڵ
دایدەنێ بەسەر ئەوانەی
لەماڵەکەیدان تاکو لەکاتی
خۆیدا خواردنیان بۆ ئامادە بکات؟
46خۆزگە دەخوازرێ بەو کۆیلەیە
کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە
دەبینێت وا بەکاری خۆی
هەڵدەستێت. 47ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
ئینجا گەورەی ماڵ هەموو ماڵەکەی
خۆی دەخاتە بەردەست ئەو
کۆیلەیە. 48بەڵام گەر بێتو
کۆیلەکە لەدڵی خۆی بڵێت:
گەورەم لەهاتنەوەدا
دوادەکەوێ، 49ئینجا دەست بکات
بەلێدانی کۆیلەکانی دیکە، بخواو
بخواتەوە لەگەڵ سەرخۆشان. 50
ڕۆژێ دەبێت گەورەی ماڵ تیایدا
بگەڕێتەوە کە ئەو نایزانێت، کاتێك
ئەو درکی پێ‌ناکات، 51ئەوسا
کۆیلەکەی سزا دەدات، بەشی
لەگەڵ دووڕوواندا دەبێت، جا لەوێ
دەبێت بەگریانو چرکە چرکی
ددان.)

25

نموونەی کچە داناکانو کچە نەفامەکان

(پادشاهێتی ئاسمان وەك دە كچ وایە،
چرایان هەڵگرتبێت‌و بەرەو پیری زاوا
هاتبن. 2 پێنج لەوان دانا بوون،
پێنجیش نەفام. 3 نەفامەكان چراكانیان
لەگەڵ خۆیان برد، بێ‌ئەوەی نەووتی
زیادە بەرن. 4 بەڵام داناكان لەگەڵ
چراكانیان نەووتی زیادەیان خستە
قووتوویەكەوەو لەگەڵ خۆیان
بردیان. 5 كاتێ زاوا دواكەوت هەموو
خەو بردنیەوەو نووستن. 6 لەنیوە
شەودا دەنگ بەرزبووەوە: ئەوەتا
زاوا هات، هەموو چوون بەرەو
پیری! 7 كچانیش هەستان تا
چراكانیان ئامادە بكەن. 8 نەفامەكان
بەداناكانیان ووت: تۆزێ نەوتمان
بدەنێ لەوەی خۆتان، چونكە
چراكانمان دەكوژێتەوە! 9 داناكان
وەڵامیان دایەوە: لەوانەیە بەشی
ئێمەو ئێوەش نەكات. وا چاكترە
بچنە لای نەوت فرۆش، نەوت بۆ
خۆتان بكڕن! 10 لەكاتێكدا نەفامەكان
ڕۆیشتن بۆ نەوت كڕین، زاوا
گەیشت، ئەوانەی ئامادەبوون
لەگەڵی چوونە ناو هۆڵی شاییەكە،
ئینجا دەرگا داخرا. 11 دوای ماوەیەك
ئەوانی دیكە گەڕانەوەو ووتیان:
گەورەم، گەورەم، دەرگامان
لێ بكەرەوە. 12 زاوا وەڵامی دایەوە:
ڕاستیتان پێ دەڵێم، من ناتان ناسم.
13 كەواتە ئێشك بگرن، چونكە ڕۆژو
كاتی گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
نازانن.

نموونەی دواكەوتنی گەورەی ماڵ

(14 هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەپیاوێك دەكات كە دەیەوێ
گەشت بكات، كۆیلەكانی بانگ
دەكاو ماڵەكەیان دەداتە دەست. 15
بەیەكێكیان پێنج بەش‌و بەوی‌كە دوو
بەش و بەسێهەم یەك بەش زیویان
پێ‌دەدات. هەریەكە بەپێی توانای
خۆی، ئینجا دەڕوات. 16 ئەوەی پێنج
بەشە زیوەكە وەردەگرێ، یەكسەر
دەڕوات‌و دەست دەكات بەبازرگانی
پێوەی، ئەوسا پێنج بەشی دیكەش
بەدەست دەهێنێ. 17 هەروەها ئەوەی
دوو بەشەكە وەردەگرێ هەمان شت
دەكات، ئەویش دوو بەشی دیكە
بەدەست دەهێنێ. 18 بەڵام ئەوەی یەك
بەشەكە وەردەگرێ، دەڕوات
لەزەویدا چاڵێك هەڵدەكەنێ و زیوی
گەورەكەی تیا دەشارێتەوە. 19 دوای
ماوەیەكی زۆر كاتێ گەورەی ئەو
كۆیلانە دەگەڕێتەوە، بانگیان دەكات

بۆ لێپرسینەوە. 20ئەوەی پێنج
بەشەکەی وەرگرتبوو، دێتە پێشەوە
پێنج بەشی‌کەش لەبەردەمی دادەنێو
دەڵێ: گەورەم تۆ پێنج بەشت دامێ،
ئەمەش پێنج بەشی‌کەیە کە بەدەستم
هێناوە. 21گەورەکەی پێی دەڵێت:
باشت کرد ئەی کۆیلەی چاکو
دەست پاك. دەست پاك بوویت
لەکەمدا، زۆرت پێدەسپێرم. وەرە
ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت 22
هەروەها ئەوەی کە دوو بەشەکەی
وەرگرتبوو دێتو دەڵێ: گەورەم تۆ
دوو بەشت دامێ، ئەمەش دوو بەشی
دیکەیە کە بەدەستم هێناوە.
23گەورەکەی پێی دەڵێت:
باشت‌کرد ئەی کۆیلەی چاکو
دەست‌پاك! دەست‌پاك بوویت
لەکەمدا، زۆرت پێدەسپێرم. وەرە
ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت. 24
ئینجا ئەوەی یەك بەشەکەی
وەرگرتبوو دێتو دەڵێت: گەورەم،
زانیم تۆ پیاوێکی دڵڕەقی دروێنە
دەکەی لەشوێنێك کە نەت
ڕوواندووە، کۆدەکەیتەوە لەشوێنێك
کە نەت چاندووە، 25ترسام، ڕۆیشتم
بەشە زیوەکەم لەناو زەویدا شاردەوە.
ها ئەوە ماڵەکەتە. 26گەورەکەی
پێی‌دەڵێت: ئەی کۆیلەی خراپو
تەوەزەل! زانیت من دروێنە دەکەم بێ
ڕواندنو کۆدەکەمەوە بێ‌چاندن، 27
جا باشتر وابوو ماڵەکەمت لای
پارەگۆڕەوەکان دابنایە، تا دوای
گەڕانەوەم لەگەڵ سوودەکەی وەرم
بگرتایەوە. 28ئا ئەو بەشەی
لێ‌بسەننەوە بیدەن بەوەی دە
بەشەکەی پێ‌بوو. 29هەر کەسێ
هەیبێ، زۆرتری پێدەدرێ، تا لێی
دەڕژێ، بەڵام ئەوەی کە نییەتی
ئەوەندەی کەهەشیەتی لێی
دەسەندرێتەوە. 30ئا ئەم کۆیلە
بێ‌سوودە، فڕێ بدەنە تاریکی
دەرەوە، جا لەوێ دەبێ بەگریانو
چرکەچرکی ددان.

عیسا حوکم بەسەر جیهان دەدات

(31کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ لەگەڵ
فریشتەکانی بەشکۆمەندی
دەگەڕێتەوە، دادەنیشێ لەسەر تەختی
شکۆمەندی خۆی. 32هەموو
نەتەوەکان کۆدەبنەوە لەبەردەمیدا،
ئەویش هەندێکیان لەوی دیکەیان
جیا دەکاتەوە وەك چۆن شوان مەڕ
لەبزن جیادەکاتەوە. 33جامەڕەکان
لەلای ڕاستی خۆی ڕادەگرێو

بزنەکانیش لەلای چەپیەوە. 34ئینجا
پادشا بەوانەی لای ڕاستیەوەن دەڵێ:
وەرن ئەی ئەوانەی باوکم پیرۆزی
کردوون، ئەو پادشاهیەتیە وەرگرن
کە لەدروستکردنی جیهانەوە بۆتان
ئامادەکراوە. 35چونکە برسی بووم
تێرتان کردم، تینوو بووم ئاوتان
داپێم، نامۆ بووم جێگەتان کردمەوە.
36ڕووت بووم جلتان لەبەرکردم،
نەخۆش بووم سەرتان لێدام، دیل
بووم هاتن بۆ لام. 37ئەوسا
ڕاستودروستان وەڵام دەدەنەوەو
دەڵێن: ئەی گەورە، کەی تۆمان
بەبرسێتی دیوە نانمان داویتێ؟ یان
بەتینوێتی ئاومان داویتێ؟ 38کەی
تۆمان بەنامۆیی دیوەو جێگەمان
کردویتەوە یان بەڕوتی جلمان
لەبەرکردویت؟ 39کەی تۆمان دیوە
بەنەخۆشی یان دیلی سەرمان
لێداوی؟ 40ئینجا پادشا وەڵامیان
دەداتەوە: ڕاستیتان پێدەڵێم:
هەرشتێك ئێوە بۆ یەکێ لەم برا
بچووکانەم کردووتانە، بۆ منتان
کردووە. 41دوای ئەوە بەوانەی
لەلای چەپیەوە ڕاوەستاون دەڵێت:
دوورکەونەوە لێم ئەی نەفرەت
لێکراوینە بۆ دۆزەخی هەتاهەتایی،
ئەوەی بۆ شەیتانو دەستو
پێوەندەکەی ئامادەکراوە. 42چونکە
برسی بووم تێرتان نەکردم، تینوو
بووم ئاوتان نەدامێ، 43نامۆ بووم
شوێنتان نەکردمەوە، ڕوت بووم
جلتان لەبەرنەکردم، نەخۆش بووم
سەرتان لێنەدام، دیل بووم نەهاتنە
لام. 44ئینجا ئەوانیش وەڵام
دەدەنەوە، دەڵێن: ئەی گەورە، کەی
تۆمان دیوە بەبرسێتی، بەتینوێتی،
بەنامۆیی، بەڕوتی، بەنەخۆشی،
بەدیلیو یارمەتیمان نەداوی؟ 45
وەڵامیان دەداتەوە: ڕاستیتان
پێدەڵێم: هەر شتێکتان بۆ یەکێ
لەم برا بچووکانەم نەکردووە، بۆ
منتان نەکردووە. 46ئینجا ئەوانە بۆ
سزای هەتاهەتایی دەچنو
ڕاستودروستەکانیش بۆ ژیانی
هەتاهەتایی.)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

26

کاتێ عیسا ئەم ووتانەی هەموو
تەواوکرد، بەقوتابیەکانی ووت: 2
(ئێوە دەزانن کەدوو ڕۆژیکە جەژنی
تێپەڕبوون دێت. ئەوسا ڕۆڵەی مرۆڤ،
دەدرێ بەدەستەوە تاکو لەخاچ

بدرێ.) 3ئینجا سەرۆك کاهینەکانو
پیرانی گەل لەماڵی یەکێ لەسەرۆك
کاهینەکان* کەناوی قەیافا بوو
کۆبوونەوە، 4تەگبیریان لەعیسا
دەکرد بەفێڵێ بیگرنو بیکوژن. 5
بەڵام ووتیان: (ئەمە لەجەژندا
ناکەین، نەوەك گەل بشڵەژێت.)

ئامادەکردنی عیسا بۆ ناشتنی

6لەوکاتەی عیسا لەبەیتعەنیا
لەماڵی شەمعونە گول بوو، 7ژنێك
هات بۆ لای بەشوشەیەك بۆنی
گرانبەهاوە، بۆنەکەی ڕژاند بەسەریدا
کاتێ لەسەرخوان بوو. 8قوتابیەکان
کە ئەمەیان بینی، زویر بوونو
ووتیان: (ئەم دەست بلاویەی
بۆچییە؟ 9دەتوانرا ئەو بۆنە گرانبەهایە
بفرۆشرایەو پارەکەی بەهەژاران
بدرایە؟) 10عیسا بەمەی زانی، پێی
ووتن: (بۆچی ئەم ژنە زویر دەکەن؟
ئەو شتێکی چاکی بۆ من کرد. 11
هەژاران گشت کاتێ لای ئێوەن،
بەڵام من گشت کاتێ ئاوا لاتان نابم.
12ئەو بۆنەکەی بەسەرمدا ڕژاند،
ئەمەی کرد بۆ ئامادەکردنم بۆ ناشتن.
13ڕاستیتان پێدەڵێم: کاتێ
بانگەوازی ئەم مزگێنییە* لەهەموو
جیهاندا دەکرێ، یادی ئەوەش
دەکرێ، کە ئەم ژنە بۆ منی
کردووە.)

ناپاکی یەهوزا

14ئینجا یەکێك لەدوانزە
قوتابیەکەی کە ناوی یەهوزای
ئەسخەریوتی بوو ڕۆیشت بۆ لای
سەرۆکی کاهینەکان، 15ووتی:
(چەندم پێدەدەن تا بیدەمە دەستتان؟)
ئەوانیش سی دراوی زیویان بۆ دانا.
16ئیتر لەوکاتەوە یەهوزا دەگەڕا بۆ
هەلێك کەوا عیسا بدا بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

17لەیەکەم ڕۆژی جەژنی
فەتیرەدا*، قوتابیەکان هاتنە لای
عیساو پرسییان: (لەکوێ دەتەوێت
نانی جەژنی تێپەڕبوونت بۆ
ئامادەبکەین؟) 18وەڵامی دانەوە:
(بڕۆنە ناو شار، بۆ لای فلان کەس،
پێی بڵێن: مامۆستا دەڵێ کاتم نزیك
بووتەوە، لەگەڵ قوتابیەکانم لای تۆ
جەژنی تێپەڕبوون دەکەم.) 19
قوتابیەکان فەرمانی عیسایان جێبەجێ
کرد، لەوێ نانی جەژنی
تێپەڕبوونیان ئامادەکرد.

[20] عیسا ئێوارە لەگەڵ دوانزە
قوتابیەکەی لەسەر خوان دانیشت.
[21]لەکاتێکدا کە نانیان دەخوارد،
عیسا ووتی: (ڕاستیتان پێ‌بڵێم: یەکێ
لەئێوە دەمدات بەدەستەوە.) [22]
قوتابیەکان بەمە خەمێکی قورس
دایگرتن، هەریەك لەوان پرسیاریان
لێکرد: (گەورەم، ئەوە منم؟) [23]
وەڵامی دایەوە: (ئەوەی لەگەڵم
دەست درێژ دەکات بۆ قاپەکە، ئەو
دەمدات بەدەستەوە. [24]ڕۆڵەی مرۆڤ
پێویستە بەو شێوەیە بڕوات، وەك
لەکتێبی پیرۆز لەسەری نووسراوە.
بەڵام خاك‌بەسەر ئەو کەسەی ڕۆڵەی
مرۆڤ بەدەستەوە دەدات. باشتر بوو
بۆ ئەو کەسە هەر لەدایك نەبووایە.)
[25]ئینجا یەهوزا ئەوەی کە دەیدات
بەدەستەوە، پرسیاری لێ‌کرد:
(مامۆستا، ئایا ئەو کەسە منم؟)
وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.)

دوا نان خواردن

[26]لەکاتی نان خواردن عیسا
نانێکی هەڵگرت، دوای سوپاس
کردن، پارچە پارچەی‌کردو دای
بەقوتابیەکانو ووتی: (بگرن، بخۆن،
ئا ئەمە لەشی منە.) [27]ئینجا جامێکی
هەڵگرت، سوپاسی خودای کرد،
دای پێیانو ووتی: (هەموو لێی
بخۆنەوە! [28]چونکە ئەمە خوێنی منە
بۆ پەیمانی نوێ* ئەو خوێنەی
لەپێناوی زۆر کەس دەڕژێ، بۆ
گوناە بەخشین. [29]پێتان دەڵێم: من
لەمڕۆ بەدواوە لەبەرووبوومی مێو
ناخۆمەوە، تا ئەو ڕۆژە دێت کە سەر
لەنوێ لەپادشاهێتی باوکم لەگەڵتان
دەی‌خۆمەوە.) [30]دوای ئەوەی
گۆرانی ڕۆحیان ووتەوە،
چوونەدەرەوە بۆ کێوی زەیتون.

نکۆڵی‌کردنی پەترۆس

[31]ئینجا عیسا پێی ووتن:
(ئەمشەو هەمووتان لەمن دەکەونە
گومانەوە، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {لەشوانەکە دەدەم،
مەڕی مێگەلەکە پەرش‌و بڵاودەبنەوە.
} [32]بەڵام ئەوە بزانن کە دوای
زیندووبوونەوەم پێشتان دەکەوم بۆ
جەلیل.) [33]پەترۆس وەڵامی دایەوە:
(گەر هەموو لێت بکەونە گومانەوە،
من گومانت لێ‌ناکەم.) [34]عیسا پێی
ووت: (ڕاستیت پێ‌دەڵێم: هەر
ئەمشەو پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ
تۆ سێ‌ جار نکۆڵیم لێدەکەیت.) [35]

پەترۆس ووتی: (گەر لەگەڵت بمرم،
نكۆڵیت لێناكەم.) هەروەها
قوتابیەكانیش هەموو وایان ووت.

نوێژی عیسا لە باخی جەسیمانی

36 دوای ئەوە عیساو قوتابیەكان
چوون بۆ باخێك پێیدەووترێ باخی
جەسیمانی، پێیووتن: (لێرە دانیشن،
دەچم نوێژ دەكەم.) 37 لەگەڵ خۆی
پەترۆس و دوو كورەكەی زەبدی
برد، پەژارەو دڵتەنگی دایگرتبوو.
38 پێیووتن: (ئەوەندە دڵم تەنگە تا
مردن، لێرە بمێننەوەو لەگەڵم شەوارە
بگرن.) 39 كەمێك لێیان
دووركەوتەوە، بەسەر ڕوودا كەوتو
دەستی كرد بەنوێژكردن، ووتی:
(ئەی باوك، گەر دەبێت ئەم جامەم
لێدووربخەرەوە. بەڵام نەك وەك
ئەوەی خۆم دەمەوێت، بەڵكو وەك
ئەوەی تۆ دەتەوێ.) 40 ئینجا
گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەكان، كە بینی
نووستوون، بەپەترۆسی ووت: (ئا
ئاوها نەتانتوانی كاژێرێك لەگەڵم
ئێشك بگرن؟ 41 ئێشك بگرنو نوێژ
بكەن نەوەك بكەونە تاقیكردنەوەوە.
ڕۆح چالاكە، بەڵام لەش لاوازە.) 42
بۆ جاری دووەم ڕۆیشتەوە نوێژ
بكات، ووتی: (ئەی باوكی خۆم،
گەر خواردنەوەی ئەم جامەم
لێدوورناخەیتەوەو هەردەبێت
ببێت. با وابێتو بەخواستی تۆبێ.)
43 ئینجا گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەكانو
بینی دیسان نووستون، چونكە خەو
چاوی قورس كردبوون. 44 ئیتر وازی
لێهێنان، بۆ جاری سێهەم گەڕایەوە
تا نوێژ بكات، هەمان ووتەی
دووبارەكردەوە. 45 دوایی گەڕایەوە
بۆ لای قوتابیەكانو ووتی: (ئەوە
هێشتا نووستوونو پشوو دەدەن؟
ئەوەتا كاتی ئەوە نزیك بووتەوە كە
ڕۆڵەی مرۆڤ بدرێتە دەست
گوناهباران. 46 هەستن بابڕۆین! ئەوا
ئەوەی دەمدات بەدەستەوە نزیك
بووەوە.)

گرتنی عیسا

47 لەوكاتەی دەدوا، یەهوزا كە
یەكێ بوو لەدوانزە قوتابیەكە، لەگەڵ
كۆمەڵێكی زۆر بەشمشێرو كوتەكەوە
گەیشتنە ئەوێ، كە لەلایەن سەرۆك
كاهینو پیرانی گەلەوە نێرابوون. 48
ئەوەی عیسا دەدات بەدەستەوە
نیشانەیەكی دابوونێو پێیانی ووتبوو:
(ئەوەی ماچی دەكەم، ئەوە خۆیەتی،

بـيگرن.) [49]لـەعیسـا نـزیك بووەوەو ووتـی: (سـڵاو ئەی مامۆستا.) ئینجا ماچـی‌کرد. [50]ئەوسـا عیسـا ووتـی: (ئـەی دۆسـتی مـن، ئـەوەی بـۆی هــاتووی بــیکە.) ئیــنجا ئەوانـــەی لەگـــەڵی هاتــبوون لەعیســا هاتــنە پێشـەوەو گرتـیان. [51]یەکێ لەوانەی لەگـەڵ عیسـادا بـوو دەسـتی بـۆ شمشـێرەکـەی درێژکرد، دەری هێناو لەیـــەکێ لەکۆیلـــەکانی ســـەرۆك کاهیـنەکانی‌داو گوێی بڕی. [52]عیسا پـێی ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە نـاو کـێلانەکەی خـۆی، چـونکە ئەوانەی شمشێر هەڵدەگرن، بە شمشێر لـەناو دەچـن. [53]ئایـا وا دەزانیـت نـاتوانم داوا لــەباوکم بکــەم زیاتــر لەدوانزە لەشکر فریشتەم بۆ بنێرێت؟ [54]بـەڵام ئـیتر چـۆن ئـەوەی لەکتێبی پـیرۆزدا نووسراوە بێتەدی، کە دەڵێ دەبێ بەوشێوەیە ڕوو بدات؟) [55]ئینجا عیسـا ووتەکانی ئاراستەی خەڵکەکە کـردو ووتـی: (هـەروەك چـۆن بـە شمشـێرو کوتەکەوە دەچن بۆ دزێك، ئاوهـا دەتانـەوێ بمگرن؟ هەموو ڕۆژ لەنێوانـتان بووم لەپەرستگا خەریکی فـێرکردن بـووم، کەچی نەتان گرتم. [56]بـەڵام، ئەمانـە هـەمووی ڕوویـدا، هـەتا پـەرتووکی پێغەمبەران بێتەدی)، لـــەو کاتـــەدا قوتابـــیەکانی هـــەموو بەجێیان هێشتو ڕایان‌کرد.

دادگایی‌کردنی عیسا

[57]ئەوانـــەی عیســـایان گـــرت، بـردیان بـۆ لای قـەیافا کـە سـەرۆك کـاهین بـوو. لەوکاتەدا مامۆستایانی شـــــــەریعەتو پـــــــیران لای کۆبووبوونـــەوە. [58]پەتـــرۆس دوور بــەدوور دوایــان‌کــەوت بــۆ مــاڵی سـەرۆکی کاهیـنەکان، ئیـنجا چووە ژوورەوەو لــــەناو پاســــەوانەکان دانیشت تاکۆتایی مەسەلەکە ببینێت. [59]ســەرۆك کاهیــنەکانو ئەنجومــەنی بـاڵای جوولەکـەو پـیران هەموویان دەگـەڕان بەدوای شایەتییەکی درۆدا دژی عیسا، تاوەکو بیکوژن، [60]بەڵام هیچی وایان نەدۆزیەوە، زۆر لەوانەی کـە بەدرۆ تاوانیان دەخستە پاڵ عیسا ئامـادەبوون لەوێ. لەدواییدا دووان هاتـنە پێشـەوە، [61]ووتـیان: (ئـا ئەمە ووتـی: مـن دەتوانم پەرستگای خودا بڕوخێـــنمو لـــەماوەی ســـێ ڕۆژ دروســـتی بکەمـــەوە.) [62]لــــەوێ ســــەرۆکی کاهیــــنەکان هەســــتاو لێی‌پرســی: (ئایــا وەڵامــت چــییە

دەربارەی ئەوەی ئەم دووانە پێت دەڵێن؟) [63]بەڵام عیسا بەبێدەنگی مایەوە، دیسان سەرۆك كاهین پرسیاری لێكردو ووتی: (سوێندت دەدەم بە خودای زیندوو، پێمانبڵێ، ئایا تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای؟) [64] عیسا وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت. هەروەها پێشتان دەڵێم، لەئێستەوە ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن لەلای دەستە ڕاستی خودای بەتواناوە دادەنیشێت، ئینجا لەدواییدا لەسەر هەوری ئاسمانەوە دەبینرێ دێتەوە.) [65] سەرۆكی كاهینەكان كراسی خۆی دادڕیو هاواریكرد: (ئەوەتا كفر دەكات! ئیتر پێویستمان بەشایەت نییە. ئا ئەوەتا ئێوە گوێتان لەكفرەكەی بوو. [66]ڕاتانچیە؟) وەڵامیان دایەوە: (شایانی مردنە!) [67] ئینجا تفیان لەڕوویكردو لێیاندا. هەندێكیشیان بەزللە لێیان دەداو دەیان ووت: [68](ها ئەی مەسیح پێمان بڵێ، كێ بوو لێیدایت؟)

پەترۆس نكۆڵی لەعیسا دەكات

[69]لەو كاتەدا پەترۆس لەحەوشەی خانووەكەدا دانیشتبوو. یەكێ لەكارەكەرەكانی ئەوێ هاتە لای و پێیووت: (تۆش لەگەڵ عیسای جەلیلی بوویت.) [70]پەترۆس ڕەتیكردەوەو ووتی: (من نازانم تۆ چی دەڵێیت!) [71]ئینجا پەترۆس چووە لای دەروازەی خانووەكە، كارەكەرێكی كەش ناسیەوەو بەوانەی لەوێ بوون ووتی: (ئا ئەمەش لەگەڵ عیسای ناسری بوو!) [72]بۆ جاری دووەم پەترۆس نكۆڵی لێكردو سوێندی خوارد: (من ئەو پیاوە ناناسم!) [73]دوای ماوەیەك ئەوانەی لەوێ ڕاوەستابوون لەپەترۆس هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (لەڕاستیدا تۆ یەكێكیت لەوان، شێوەی قسەكردنت ئەوە دەردەخات.) [74]پەترۆس دەستیكرد بەنارەزایی دەربڕینو سوێند خواردنو ووتی: (من ئەو پیاوە ناناسم!) دوای ئەمە دەستبەجێ كەڵەشێری بەیانی خوێندی. [75]ئەوسا پەترۆس قسەكانی عیسای بیركەوتەوە كاتێ ووتی: (پێش ئەوەی كەڵەشێر بخوێنێ سێجار نكۆڵیم لێدەكەیت.) ئینجا چووە دەرەوەو گریانێكی بەكوڵ گریا.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

27

کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانی گەل، تەگبیریان
لەعیسا کرد تابیکوژن. 2جا
بەدەست بەستراوی بۆ لای
پیلاتۆسی* فەرمانڕەوایان برد.

یەهوزا خۆی دەکوژێ

3کاتێ یەهوزا، ئەوەی کە
دابووی بەدەستەوە، بینی حوکم
بەسەر عیسادا درا، پەشیمان
بووەوە، سی پارچە زیوەکەی
بۆ سەرۆك کاهینو پیران
گەڕاندەوەو 4ووتی: (هەڵەم
کرد کاتێ بێتاوانێکم
دابەدەستتانەوە.) وەڵامیان دایەوە:
(ووتیان، ئەمە پەیوەندی بە ئێمەوە
نییە، بەڵکو پەیوەندی بەخۆتەوەیە.) 5
ئینجا یەهوزا پارچە زیوەکانی
لەپەرستگادا فڕێداو ڕۆیی، دوای
ئەوە چوو خۆی هەڵواسیو
خۆی خنکاند. 6سەرۆك کاهینەکان
پارچە زیوەکانیان هەڵگرتەوەو
ووتیان: (ئەمە نرخی خوێنە، ناشێ
بۆمان بیخەینە گەنجینەی پەرستگاوە.)
7دوای تەگبیرکردن، بەو پارەیە
زەوی کابرایەکی گۆزە
دروستکەریان کڕی، تاکو بیکەن
بەگۆڕستان بۆ بێگانەکان. 8لەبەر
ئەمە هەتا ئێستاش پێیدەووترێ زەوی
خوێن. 9ئەوسا هاتەدی ئەوەی لەسەر
زمانی ئیرمیای پێغەمبەرەوە ووتراوە:
{سی پارچە دراوە زیوەکەیان
وەرگرت، کەنرخی ئەوە، ئەو
نرخەی لەلایەن ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
دانرا. 10ئینجا دایان بەو زەوییەی هی
گۆزە دروستکەر بوو، هەروەك
خوداوەند فەرمانی پێدابووم.}

پیلاتۆس پرسیار لەعیسا دەکات

11عیسا بەرامبەر پیلاتۆسی
فەرمانڕەوا ڕاوەستا، فەرمانڕەوا لێی
پرسی: (ئایا تۆ پادشای جوولەکەی؟)
وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.) 12
بەڵام کاتێ سەرۆك کاهینەکانو پیران
تاوانیان ئاراستەیکرد هیچ وەڵامی
نەدانەوە. 13پیلاتۆس ووتی: (ئایا
گوێت لێنییە شایەتی لەدژت
دەدەن؟) 14بەڵام عیسا تەنانەت
بەووشەیەکیش وەڵامی نەدایەوە،
فەرمانڕەوا لەمە زۆر سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

15فەرمانڕەوا کردبوویە پیشە،
هەموو جەژنێ گیراوێك ئازاد بکات
لەوانەی کە گەڵ خۆی
هەڵیدەبژێرێ. 16لەو کاتەدا
گیراوێکی بەناوبانگ لایان بوو،
ناوی باراباس بوو. 17کاتێ
خەڵکەکە کۆبووبوونەوە، پیلاتۆس
لێیپرسین: (کێتان دەوێ بۆتان
ئازادکەم، باراباس، یان عیسا ئەوەی
کە پێیدەووترێ مەسیح؟) 18چونکە
دەیزانی لەچاوپیسی عیسایان داوە
بەدەستەوە. 19کاتێ فەمانڕەوا لەسەر
تەختی حوکمڕانی دانیشتبوو،
ژنەکەی هەواڵی بۆ ناردو ووتی:
(هیچ شتی خراپ بەرامبەر ئەو
کابرایە مەکە، ئەو بێتاوانە بەهۆی
ئەوەوە دوێنێ شەو خەوێکی زۆر
خراپم بینی.) 20بەڵام سەرۆك
کاهینەکانو پیران هانی خەڵکەکەیان
دەدا بۆ ئەوەی داوای ئازادکردن بۆ
باراباس بکەنو کوشتنیش بۆ عیسا.
21دیسان پیلاتۆس پرسیەوە:
(دەتانەوێ لەم دووانە کامیان ئازاد
بکەم؟) وەڵامیان دایەوە: (باراباس.)
22ئینجا پرسی: (ئەی چی لەعیسا
بکەم کە بە مەسیح ناودەبرێ؟)
هەموو وەڵامیاندایەوە: (با لە خاچ
بدرێ!) 23فەرمانڕەوا پرسیاریکرد:
(باشە چ خراپەیەکی کردووە؟) زیاتر
هاواریان کرد: (با لەخاچ بدرێ!)
24کاتێ پیلاتۆس بینی سوودی نییەو
خەریکە ئاژاوە دروست دەبێت،
ئاوی هێناو لەبەردەمیان دەستی
شوشتو ووتی: (من بێتاوانم
لەخوێنی ئەم مرۆڤە، خۆتان ئەم کارە
جێبەجێ بکەن!) 25گەل هەموو
وەڵامیان دایەوە: (باخوێنی بەملی
ئێمەو منداڵمان بێ!) 26ئینجا ئەویش
باراباسی بۆ ئازادکردن، بەڵام عیسا
قامچی لێدراو درایە دەست
سەربازەکان بۆ لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

27سەربازەکان عیسایان بۆ
خانووی فەرمانداری برد، لەشکریان
هەموو لێکۆکردەوە. 28جلەکانیان
لەبەرداکەندو جلێکی سووریان
لەبەرکرد. 29هەروەها تاجێکی
دڕکیان چنیو لەسەر سەریان دانا،
قامیشێکیان دایە دەستی ڕاستی،
لەبەردەمی چۆکیان داداو گاڵتەیان
پێدەکردو دەیان ووت: (سڵاو لەتۆ
ئەی پادشای جولەکە!) 30ئینجا
تفیان لێکرد، قامیشەکەیان

لێوەرگرتو بەسەریان کێشا. 31
دوای ئەوەی بەتەواوی گاڵتەیان
پێکرد، کراسەکەیان لەبەر داکەندو
کراسەکەی خۆیان لەبەرکردەوەو
بردیان بۆ لەخاچدان.

لەخاچدانو مردنی عیسا

32لەوکاتەدا سەربازەکان
عیسایان بۆ لەخاچدان دەبرد،
پیاوێکی قەیرەوانییان بینی ناوی
شەمعون بوو، ناچاریان کرد
خاچەکەی* عیسا هەڵگرێ. 33کاتێ
گەیشتنە ئەو شوێنەی پێیدەووترێ
گولگۆسە واتە شوێنیکاسەسەر، 34
شەرابی تێکەڵاو بە تاڵاویان دا بە
عیسا تا بیخواتەوە، کە تامیکرد
نەیویست بیخواتەوە. 35ئینجا کاتێ
لەخاچیان دەدا، کراسەکەیان لەنێوان
خۆیاندا دابەشکرد، دوای
شێروخەتکردن لەسەری. 36دوایی
هەر لەوێ لەبەر خاچەکە دانیشتنو
ئێشکیان گرت. 37ئینجا
لەژوورسەریەوە، ئەو تاوانەی پێیان
تاوانبار کردبوو هەڵیانواسی کە
نووسرابوو: (ئەمە عیسایە پادشای
جوولەکە.) 38لەگەڵیدا دوو دزیش
لەخاچدران یەکێ لەدەستی
ڕاستیەوەو یەکێکیش لەدەستی
چەپیەوە. 39هاتوچۆکەران جنێویان
پێدەدوا سەریان ڕادەوەشاندو 40
دەیان ووت: (ئەی ڕووخێنەری
پەرستگاو دروستکەرەوەی لەسێ
ڕۆژدا، خۆت ڕزگار بکە، ئەگەر
ڕاستە تۆ ڕۆڵەی خودای لەخاچەکە
وەرە خوارەوە!) 41هەروەها سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو
پیرانی گەل گاڵتەیان پێدەکردو
دەیانووت: 42(خەڵکی دیکەی
ڕزگارکرد، بەڵام ناتوانێ خۆی
ڕزگار بکات! ئایا ئەمەیە پادشای
ئیسرائیل؟ دەبا ئێستا بێتەخوارەوە
لەخاچەکە! هەموو باوەڕی
پێدەهێنین. 43پشتی بەخودا* بەست،
گەر بەڕاستی خودا ئەمی بوێت
ڕزگاری دەکات، چونکە دەیووت:
من ڕۆڵەی خودام.) 44دوو دزەکەش
هەمان شت گاڵتەیان پێکرد.

مردنی عیسا

45لەکاژێری دوانزەی نیوەڕۆوە
تا کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ،
تاریکایی بەسەر هەموو زەویدا هات.
46لەدەوری کاژێری سێدا عیسا
بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد:

(ئیلۆی، ئیلۆی، لەما شەبەقتەنی؟)
مانای: (خودای‌من، خودای‌من، بۆ
وازت لی‌هێنام؟) 47کاتیّ هەندیّ
لەوانەی کە ڕاوەستابوون گوێیان
لەمەبوو، ووتیان: (ئەوە ئەلیاس بانگ
دەکات!) 48یەکیّ لەوان ڕای‌کرد
ئەسفەنجێکی هەڵگرت، خستیە ناو
سرکەوەو کردی بەسەر
قامیشێکەوەو پێی‌دا تا بیخواتەوە، 49
بەڵام ئەوانی دیکە ووتیان: (وازی
لی‌بهێنە، با بزانین ئەلیاس دێت
ڕزگاری بکات.) 50ئێنجا عیسا
جارێکی دیکە بەدەنگێکی بەرز
هاواری‌کردو ڕۆحی سپارد. 51ئەوسا
دەستبەجیّ پەردەی پەرستگا*
لەسەرەوە تاخوارەوە دڕاو بوو بە
دوو بەشەوە، هەموو زەوی لەرزی‌و
بەردیش درزیان برد، 52گۆڕ
کرایەوە، زۆر لەخوشک‌و برا
پیرۆزەکان کە مردبوون هەستانەوە،
53لەگۆڕ هاتنەدەرەوە چوونە شاری
پیرۆز دوای زیندووبونەوەی عیسا،
زۆر کەسیش ئەوانی بینی. 54بەڵام
سەرپەلەکەو ئەو سەربازانەی
ئێشکگری عیسابوون، ترسێکی
زۆریان لی‌نیشت، کاتیّ زەوی
لەرزی‌و ئەمانەیان دی، ووتیان:
(بەڕاستی ڕۆڵەی خودا بوو!) 55
لەدوورەوە چەند ژنێك سەیریان
دەکرد چی ڕوودەدات، ئەمانیش
ئەوانە بوون کە لەجەلیلەوە دوای
عیسا کەوتبوون هەتا خزمەتی بکەن،
56لەنێوانیاندا مریەمی مەجدەلی‌و
مریەمی دایکی یاقوب‌و یوسف،
هەروەها دایکی هەردوو کوڕەکەی
زەبدی تیابوو.

ناشتنی عیسا

57کاتیّ ئێوارە داهات پیاوێکی
دەوڵەمەند ناوی یوسف بوو،
دانیشتووی شاری ڕامە بوو، یەکێك
بوو لەقوتابیەکانی عیسا. 58چووە
لای پیلاتۆس داوای تەرمەکەی
عیسای لی‌کرد، ئیتر پیلاتۆس
فرمانی‌دا بیدرێتیّ. 59یوسف
تەرمەکەی هێناو بەکەتانی پاك
پێچای‌و 60لەگۆڕێکی تازەدا کە
لەبەرد هەڵکەنرا بوو ناشتی، ئینجا
بەردێکی گەورەی گلۆر کردەوە بۆ
سەر دەرگای گۆڕەکەو ئەوێی بەجیّ
هێشت. 61هەر لەوناوە مریەمی
مەجدەلی‌و مریەمەکەی دیکەیشی
لی‌بوو، بەرامبەر گۆڕەکە
دانیشتبوون.

ئێشکگرتنی گۆڕی عیسا

62بۆ بەیانی، دوای ڕۆژی
خۆئامادەکردنی شەموان، سەرۆك
کاهینەکانو فەریسیەکان بەیەکەوە
چوونە لای پیلاتۆس، 63ووتیان:
(گەورەم، بیرمان کەوتەوە ئەو گێرە
شێوێنە لەکاتێکدا زیندوو بوو
ووتی: من دوای سێ ڕۆژ زیندوو
دەبمەوە. 64جا فەرمان دەربکە بۆ
پاسکردنی گۆڕەکەی بەچاکی نەوەك
ڕۆژی سێهەم قوتابیەکانی بێنو
بیدزن، ئەوسا بەگەل بڵێن ئەو
لەنێوان مردووان زیندووبووتەوە.
چونکە گێرە شێوێنی دوایی لەیەکەم
خراپتر دەبێت.) 65پیلاتۆس وەڵامی
دایەوە: (پاسەوانتان هەیەو بڕۆن چۆن
بەچاکی دەزانن وا پاسی بکەن.) 66
ئەوانیش ڕۆیشتنو دەرگای
گۆڕەکەیان باش داخست، مۆریان
لێداو پاسەوانییان کرد.

زیندووبوونەوەی عیسا

28

لەڕۆژی یەکەمی هەفتەدا دوای
شەممە، مەریەمی مەجدەلیو
مەریەمەکەی دیکە چوون تەماشای
گۆڕەکە بکەن. 2بومەلەرزەیەکی
بەهێز ڕوویدا، فریشتەیەك لەلایەن
خوداوەندەوە* لەئاسمان هاتە
خوارەوە، هاتو تلی بەبەردەکە داو
لەسەری دانیشت. 3شێوەی
فریشتەکە وەك بروسکە وابوو.
جلەکانی وەك بەفر سپیبوو. 4
ئەوەبوو پاسەوانەکان ترسیان
لێنیشتو وەك مردوویان لێهات.
5فریشتەکە بەدوو ژنەکەی ووت:
(مەترسن، من دەزانم ئێوە بەشوێن
عیسای لەخاچدراودا دەگەڕێن. 6ئەو
لێرە نییەو هەستاوەتەوە، هەرووەك
خۆی ووتی، وەرن سەیری ئەو شوێنە
بکەن کە ئەو تیایدا نێژرابوو. 7
بەخێرایی بڕۆنو هەواڵ بەقوتابیەکانی
بدەن، کە ئەو لەنێوان مردووان
هەستاوەتەوە، ئەوەتا ئەو پێشتان
دەکەوێ بۆ جەلیل، لەوێ دەیبینن.
ئەوا پێم ووتن.) 8دوو ژنەکە
بەخێرایی ڕۆیشتن، ترسێکی زۆرو
خۆشییەکی گەورە لەدڵیانبوو،
ڕایانکرد بۆ لای قوتابیەکان بۆ
ئەوەی پێیان ڕابگەیێنن. 9لەو کاتەی
بەڕێوە بوون بۆ بردنی ئەم هەواڵە،
عیسا خۆی پێیان گەیشتو ووتی:
(سلاو.) ئەمانیش چوونە پێشەوەو
قاچیان گرتو کڕنوشیان بۆ برد. 10

عیسا پێی ووتن: (مەترسن، بڕۆن بەبراکانم بڵێن بێن بۆ جەلیل، لەوێ دەمبینن.) 11 لەوکاتەدا دوو ژنەکە دەڕۆیشتن، هەندێ لەپاسەوانەکان چوون بۆ ناو شارو ئەوەی ڕووی دابوو بۆ سەرۆک کاهینەکانیان گێڕایەوە. 12 ئینجا سەرۆک کاهینەکانو پیران کۆبوونەوە تا لەم ڕووداوە بدوێن. پارەیەکی زۆریان دا بەسەربازەکانو 13 پێیان ووتن: (ئێوە بەخەڵکی بڵێن لەکاتێکدا خەوتبووین، قوتابیەکانی هاتوونو تەرمەکەی عیسایان دزیوە. 14 گەر هەواڵەکەش بەفەرمانڕەوا گەیشت، ئێمە لەسەرتان دەکەینەوە، بەم شێوەیە گیروگرفتتان بۆ نابێت.) 15 سەربازەکان پارەکەیان وەرگرت، چیان پێووترا کردیان، جا بەم شێوەیە هەواڵەکە لەنێوان جوولەکەدا بڵاوبووتەوە تا ئەمڕۆ.

دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابییەکان

16 ئیتر یانزە قوتابییەکە چوون بۆ ناوچەی جەلیل، بۆ ئەوکێوەی عیسا بۆی دەست نیشان کردبوون. 17 کاتێ بینییان کڕنووشیان بۆ برد، بەلاّم هەندێکیان گومانیان کرد. 18 عیسا لێیان نزیك بووەوەو ووتی: (هەموو دەسەلاّتێکی زەویو ئاسمانم پێبەخشراوە. 19 کەواتە بڕۆن، هەموو گەلان بکەن بە قوتابی. بەناوی باوكو ڕۆڵەو ڕۆحی پیرۆز لەئاویان هەڵکێشن. 20 فێریان بکەن با کار بکەن بەهەموو ئەو شتانەی ڕامسپاردون، ئەوەتا هەموو ڕۆژێك لەگەڵتانم هەتا کۆتایی زەمانە.)

کـاتێ مـەرقۆس یـاوەرو یارمـەتیدەری پەتـرۆس بـوو لـەڕۆمای پایتەختی ئیمـپراتۆریەتی ڕۆمـانی، بەڕێـنمایی ڕوحـی پـیرۆز ئـەم پەرتووکـەی نووسی .مـەرقۆس سـەربردەی ژیـانی عیسـا بەشێوەیەکی کورت باس دەکات. زیاتر تیشـکی خسـتۆتە سەر کردارەکانی نەك ووتەو فێرکردنەکانی. ئەمەش لـەبەر ئـەوەی ئەم نووسراوە زیاتر ئاڕاستەی ئەو باوەڕدارانە کراوە کە بەڕەگەز ڕۆم بـوون. بۆیـە بەکورتی باسی پەیمانی کۆن دەکات، هەروەها هەوڵـی داوە ئەو شـتانە ڕوون بکاتـەوە کـە تایـبەت بـوون بـە ئایـنی جوولەکەوە. عیسا لـەم نووسـراوە وەك ڕزگارکـەرێك دەردەکەوێت کە هاتووە خزمەت بکات نەك خـزمەت بکرێ هەروەها ژیانی خۆی بەخت بکات تاوەکو مرۆڤ ڕزگاربکات لــە گوناهــەکانی (مەرقۆس10:45)، بەخوێنی خۆی پەیمانی نوێو پەیوەندی دروستکردووە لـەنێوان خوداو مرۆڤ (مەرقۆس14:24).

دەرکەوتنی حەزرەتی یەحیا

1

ئەمــە ســەرەتای مزگێــنی عیســای
مەســیحی ڕۆڵــەی خودایــە: بەپــێی
ئـــەوەی لەپـــەرتووکی ئەشـــعیای
پێغەمبەردا نووسراوە: 2 {ئا ئەوەتا من
نـێرراوی خـۆم لـەپێشـتەوە دەنـێرم،
ئـەوەی ڕێگـات بۆ ئامادە دەکات. 3
دەنگـێك لـەدەشـتودەر بانگـەواز
دەکــات، ڕێگــا بــۆ خوداوەنــد
ئامادەبکـەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 4
ئـــەوەبوو یەحـــیای خـــەڵك
لەئاوهەڵکـێش لـەدەشت دەرکەوت،
لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردنی ڕاگەیاند
بـۆ گونـاە بەخشـین. 5 دانیشـتوانی
وولاٌتی یەهودیاو قودس، هەموو هاتنە
لای یەحـیا، تـا لــەڕووباری ئوردون
لەسەر دەستی ئەو لەئاوهەڵکێشرێنو
دان بەگوناهەکانــیان بنــێن. 6 جــلو
بــەرگی یەحـیا بـریتیبـوو لــەمووی
ووشـتر، ناوقـەدی بەپارچە چەرمێك
بەسـترا بـوو، خواردنیشی بریتی بوو
لەهەنگوینی کێویو کوللە. 7 ئەمەش
ڕاگەیاندنەکـەی ئـەو بـوو: (لەدوای
مـــن یەکـــێك دێـــت زۆر لـــەمن
بەتواناتـرە، یەکـێکە تەنانـەت شایانی

ئـەوەنـــیم قەیـــتانی پێڵاوەکانیشـــی
بکەمـــەوە. 8 مـــن لـــەئاو هەڵـــتان
دەکێشـم، بـەڵام ئەو لـەڕۆحی پیرۆز
هەڵتان دەکێشێت.)

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

9 لەو ڕۆژانەدا، لەشاری ناسیرەی
ناوچـەی جەلیل عیسا هات، لەسەر
دەسـتی یەحـیا لـەڕووباری ئـوردن
لەئاوهەڵکێشـرا. 10 کـاتێ لەئاوەکە
بـەرزبووەوە، بینـی ئاسمـان کرایەوە،
ڕۆحـی پـیرۆز لەشـێوەی کۆتـرێك
لەســەری نیشـــتەوەو 11 دەنگــێك
لەئاسمانـەوە ووتـی: (تۆی ڕۆڵـــەی
خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.)
12 دوای ئەمـە عیسـا لەلایـەن
ڕۆحـی پـیرۆزەوە برایە دەشتودەر.
12 چـل ڕۆژ لـەوێدا لـەناو مـارو
مێرووودا مایەوە، شەیتان هەر لەگەڵی
خـەریك بـوو تـاکو تـاقی بکاتـەوە،
فریشـتەی ئاسمانـیش لـەو کاتـەدا
خزمەتیان دەکرد.

عیسا قوتابیەکانی هەڵدەبژێرێ

14 دوای ئـەوەی یەحـیا گـیرا،
عیسـا گەڕایـەوە بۆ ناوچەی جەلیل،
مزگێـــنی خـــودای ڕادەگـــەیاندو
دەیـــووت: 15 (کاتەکـــە هـــاتووەو
پادشـاهێتی خـودا نزیـكبـووەتەوە،
تـۆبـەبکـــەنو باوەڕبهێـــنن بـــەم
مزگێنییە.)
16 لەکاتـــێکدا عیســـا لەســـەر
کـەناری دەریـای جەلـیل دەڕۆیشت
شـەمعونو ئەندراوسـی بـرای بـینی،
خەریکی ئەوەبوون تۆڕی ماسی فڕێ
بدەنـە دەریاچـەکەوە، هەردووکـیان
ماسـیگر بـوون. 17 عیسـا پێی ووتن:
(وەرن دوام بکـــەون، دەتانکــــەم
بەڕاوکـــەری مـــرۆڤ.) 18 ئەوانـــیش
دەسـتبەجێ تۆڕەکانیان بەجێهێشتو
دوایکەوتن. 19 ئینجا هەندێك لەوێ
دوورکەوتـــەوە، یـــاقوبی کـــوڕی
زەبـدیو یۆحـــەنـنای بـرای بـینی،
لـەبەلەمـێکدا خـەریکی چاككردنی
تۆڕەکانـیان بـوون. 20 یەکسەر بانگی
کـردن تـا دوای کـەون، ئەوانـیش
زەبــــدی باوکـــیان لەگـــەڵ
ئیشـــکەرەکانیتر لەبەلەمەکـــەدا
بەجێهێشتو دوایکەوتن.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

21 ئینجا هەموو ڕۆیشتن بۆ شاری
کەفـەرناحوم. لەڕۆژی شەممەدا عیسا
چـــووە کەنیشـــتو دەســـتیکرد

بەفێرکردن. 22ئەوانەی لەوێ بوون
هەموو سەرسام بوون، چونکە وەك
دەسەڵاتدارێك فێری دەکردن،
نەك وەکو مامۆستایانی شەریعەت. 23
لەکەنیشتەکە پیاوێکی لێبوو ڕۆحی
پیسی تیابوو، هاواری کردو 24ووتی:
(ئەی عیسای ناسیری چیت دەوێ
لێمان؟ هاتووی بمانکوژیت؟ من
دەزانم تۆ کێیت. تۆ پیرۆزی
خودای!) 25عیسا هەڕەشەی لێکردو
ووتی: (بێدەنگبەو لەو کابرایە
وەرە دەرەوە!) 26ئینجا ڕۆحە پیسەکە
کابراکەی کوتا بەزەویداو هاوارێکی
بەرزی کردو لێی هاتەدەرەوە. 27
خەڵکەکە هەموو سەریان سوڕماو
کەوتنە پرسیار لەیەکتری: ئەمە چییە؟
ئەم فێرکردنە تازەیە بەدەسەڵاتەوەیە،
تەنانەت ڕۆحە پیسەکانیش ملکەچن
بۆی کاتێ فەرمانیان بەسەر دەدات).
28دەستبەجێ ناوبانگی عیسا،
لەهەموو ناوچەی جەلیلو
دەوروپشتی بڵاوبووەوە.

چاکردنەوەی خەڵکێکی زۆر

29کاتێ کەنیشتەکەیان
بەجێهێشت، چوون بۆ ماڵی
شەمعون، ئەندراوسو یاقوبو
یۆحەنناشیان لەگەڵدا بوو. 30
خەسووی شەمعون لەناو جێ
کەوتبوو لەرزوتای هەبوو، خێرا
ئەمەیان بەعیسا ووت. 31عیساش
لێی نزیك بووەوە، دەستی گرتو
هەڵیساندەوە سەرپێ. دەستبەجێ
لەرزوتاکەی نەماو هەستا بۆ
خزمەتکردنیان. 32کاتێ ئێوارە
داهاتو ڕۆژئاوا بوو، خەڵکەکە چی
نەخۆشیان هەبوو لەگەڵ ئەوانەی
ڕۆحی پیسیان تێدابوو، هەموویان
هێنایە لای. 33خەڵکی شارەکە
هەموو بەردەرگای ماڵەکەیان
لێگرتبوو، 34خەڵکێکی زۆری
چاك کردەوە لەجۆرەها نەخۆشی،
هەروەها ڕۆحی پیسی لەزۆریان
دەرکرد، بێئەوەی بهێڵێ قسە بکەن،
چونکە دەیانزانی کێیە.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

35بۆ ڕۆژی دوایی، بەرەبەیان
پێش دەرکەوتنی ئاسۆ هەستاو چووە
شوێنێکی چۆڵەوانیو دەستیکرد
بەنوێژکردن. 36شەمعونو
هاوڕێکانی بەشوێن عیسادا
گەڕان، 37کە دۆزییانەوە پێیان
ووت: (هەموو خەڵکەکە داوات

دەکەن.) 38ئەویش پێی ووتن: (وەرن
بابڕۆین بۆ ئەم دێیانەی
دەوروپشت، تا لەوێش ووشەی
خودا ڕابگەێنم، چونکە لەبەر
ئەمە هاتووم.) 39ئینجا
ڕۆیشت تاوەکو لەکەنیشتەکانی
ناوچەی جەلیل ووشەی خودا
ڕابگەێنیو ڕۆحی پیس لەخەڵکی
دەربکات.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

40یەکێك نەخۆشی گولی هەبوو،
هاتو لێی پاڕایەوە، کەوتە سەرچۆك
لەبەردەمیەو ووتی: (گەر بتەوێ پاکم
دەکەیتەوە) 41عیسا بەزەیی پیاهاتەوە،
دەستی لێیداو ووتی: (دەمەوێ،
پاكبەرەوە.) 42هەر کە ئەمەی ووت،
کابرا برینەکانی نەماو پاك بووەوە. 43
عیسا دەستبەجێ ڕەوانەی کردو
بەتوندی ئاگاداری کردەوەو 44ووتی:
(ئاگاداربە، ئەمە بەکەس مەڵێ،
بەڵکو برۆ خۆت نیشانی کاهین بدە،
ئەو قوربانیە پێشکەش بکە کە
موسا فەرمانی پێداوە، بۆ
پاکبوونەوەکەت، وەك شایەتییەك
بۆیان.) 45بەڵام کابرا، ڕۆیشتو ئەم
هەواڵەی لەهەموو لایەك
بڵاوکردەوە، ئیتر عیسا لەوناوە
نەیتوانی بەئاشکرا بچێتە شارەکان،
لەشوێنی چۆڵەوانی دەمایەوەو
خەڵکی لەهەموو لایەکەوە دەهاتنە
لای.

چاکردنەوەی ئیفلیجێك

2

پاش چەند ڕۆژێك عیسا گەڕایەوە بۆ
کەفەرناحوم، خێرا هەواڵ بڵاوبووەوە
کە عیسا لەماڵەوەیە. 2خەڵکێکی
زۆر لێی کۆبوونەوە، بەشێوەیەك
شوێنی کەس نەمابوو، تەنانەت لەبەر
دەرگاکەش. ئینجا عیسا دەستی کرد
بەباسکردنی ووشەی خودا بۆیان. 3
هەر لەوکاتە کابرایەکی ئیفلیجیان
هێنایە لای بەچوار کەس هەڵیان
گرتبوو. 4بەڵام بەهۆی زۆری
خەڵکەکەوە نەیانتوانی لێی نزیك
ببنەوە، ئینجا چوون سەربانی ئەو
شوێنەی کە عیسای تیابوو کونیان
کردو کابرایان بەنوێنەکەیەوە
شۆڕکردە خوارەوە بۆ بەردەمی. 5
کاتێ عیسا بەم شێوەیە باوەڕیانی بینی
بەکابرای ووت: (کوڕم،
گوناهەکانت بەخشران.) 6لەنێوان
دانیشتووەکان هەندێ مامۆستای

شـەریعەت هەبوون، لە دڵی خۆیاندا
وتیان: [7](بۆچی ئەم پیاوە بەم شێوەیە
دەدوێ؟ بەمـە کفـر دەکـات! کـێ
دەتوانـێ لـەگوناە خـۆشبێـت تەنها
خـودا نەبێ؟) [8]دەستبەجێ عیسا بە
ڕۆحـی خـۆی زانـی لەدڵیاندا چۆن
بیری لێدەکەنەوە، پێیووتن: (بۆچی
ئاوها بیردەکەنەوە لەدڵتاندا؟ [9]کامیان
ئاســـانترە، بەئیفلـــیج بووتــــرێ:
گوناهەکانـت بەخشـرا، یـاخود پێی
بووترێ: هەستە، نوێنەکەت هەڵگرەو
بـڕۆ؟ [10]بـەڵام ئەمەم ووت بۆ ئەوەی
بـزانن، ڕۆڵـەی مـرۆڤ لەسەر زەوی
توانـای گوناە بەخشینیشی هەیە.) [11]
ئیـنجا بەکابـرا ئیفلـیجەکەی ووت:
(پێــت دەڵــێم: هەســتە جـێگاکەت
هەڵگــرەو بــڕۆ بــۆماڵــەوە.) [12]
دەستبەجێ کابرا هەستاو جێگاکەی
هەڵگــرتو لـەبــەردەم خەڵکەکــەدا
بەپـێی خـۆی ڕۆیشـت. بەمە هەموو
سەرسـام بـوون، ستایشـی خودایـان
کــردو ووتـیان: (هەرگیز شتی وامان
نەدیوە!)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[13]عیسـا دووبـارە ڕۆیشـتە سەر
کـەناری دەریاچە، خەڵکەکە هەموو
لێی کـۆبـوونەوەو ئەویش دەستی کرد
بـە فێرکردنـیان. [14]هەروەها لـەکاتی
ڕۆیشـتندا، لاوی کوڕی حەلفی بینی
دانیشـــتبوو لــەشوێنی باجوەرگرتن،
پــێی ووت: (دوام کــەوە.) ئــەویش
هەستاو دوای کەوت.
[15]کـاتێ عیسا لـەماڵی ئەو لـەسەر
خـــوانبـــوو زۆر لەباجگــــرانو
گوناهباران لەوانەی دوای کەوتبوون
لەگـەڵ قوتابیەکانی لەگەڵیبوون، [16]
کـــە مامۆســـتایانی شـــەریعەتو
فەریســیەکان بینــیان عیســا لـەگــەڵ
باجگرانو گوناهباران نان دەخوات،
بەقوتابیەکانـیان ووت: (بۆچی لەگەڵ
باجگـــرانو گوناهـــباران نـــان
دەخوات؟) [17]کاتێ عیسا گوێی لەمە
بـوو وەڵامـی دانــەوە: (لــەشسـاغ
پێویســتی بەپزیشــك نیــیە، بــەڵکو
نـەخۆش. نـەهاتووم بـۆ بانگکـردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو
گوناهباران.)

دەربارەی ڕۆژوو

[18]کـــاتێ قوتابـــیەکانی یەحـــیاو
فەریســیەکان بـەڕۆژوو بـوون، چەند
کەسێ هاتنە لای عیساو لێیان پرسی:
(بۆچـی قوتابـیانی یەحـیاو قوتابـیانی

فەریسیەکان بەڕۆژوو دەبن، بەڵام
قوتابیەکانی تۆ بەڕۆژوو نابن؟)
19لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئەوانەی
شایی دەگێڕنو لەگەڵ زاوادان،
بەڕۆژوو دەبن؟ نەخێر ئەوەندەی
زاوایان لەگەڵدایە ناتوانن بەڕۆژوو
بن. 20بەڵام ڕۆژانێ دێت زاوا
بەرزدەکرێتەوەو لەنێوانیان نامێنێ،
ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. 21هیچ کەسێ
کراسی کۆن بەقوماشی تازە پینە
ناکات، چونکە پارچە تازەکە
دەچێتەوە یەكو کراسە کۆنەکە
ڕادەکێشێتو دڕاویەکە خراپتر
دەکات. 22خەڵکی مەی تازە ناکەنە
مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشەکەکە
دەدڕی، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش بەکەڵك نامێنێ. بەڵکو
مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

23لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا
بەنێوان دەغڵەکاندا تێدەپەڕی،
قوتابیەکانی برسییان بوو، دەستیانکرد
بەگوڵەگەنم پرواندنو خواردنی. 24
کە فەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان
ووت: (بۆچی قوتابیەکانت شتێك
دەکەن کە لەڕۆژانی شەممەدا
دروست نییە؟) 25عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان
خوێندۆتەوە داودو ئەوانەی لەگەڵی
بوون چیانکرد، کاتێ برسییان بوو؟
26چۆن چوونە ماڵی خودا،
لەسەردەمی ئەبیئاسری سەرۆك
کاهین، نانی قوربانیان خوارد، ئەو
نانەی دروست نەبوو بخورێ، تەنها
بۆ کاهینەکان نەبێ، بەڵام ئەو
نانەکەیدا بەوانەی کە لەگەڵێشی
بوون.)
27ئینجا عیسا پێیووتن: (شەممە
بۆ مرۆڤ دروستکراوە، نەوەك مرۆڤ
بۆ شەممە. 28کەواتە ڕۆڵەی مرۆڤ
گەورەی ڕۆژی شەممەشە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

3
دیسان عیسا گەڕایەوە بۆ کەنیشت.
لەوێ پیاوێکی لێبوو دەستی ووشك
بوو، 2هەندێ لەوان سەیریانکرد بۆ
ئەوەی بزانن ئایا عیسا لەڕۆژی شەممە
ئەو پیاوە چاكدەکاتەوە، تاکو بەمە
تاوانباری بکەن. 3جا عیسا
بەپیاوەکەی ووت ئەوەی کەدەستی
ووشك بوو: (وەرە ئێرە.)
4ئینجا لێیپرسین: (ئایا لەڕۆژانی

شەممەدا، کامەیان دروستە، کاری
چاك یاخود کاری خراپ؟
ڕزگارکردن یاخود کوشتن؟) هەموو
بەبێدەنگی مانەوە.
[5]عیسا بەتووڕەییەوە
سەیریکردنو غەمباربوو لەبەر دڵ
ڕەقییان، بەپیاوەکەی ووت: (دەستت
درێژکە.) ئەویش دەستی درێژکردو
دەستبەجێ دەستی چاك بووەوە. [6]
ئینجا فەریسیەکان لەگەڵ پیاوانی
هیرۆدس لەخەڵکەکە
دوورکەوتنەوەو تەگبیریان لێکرد
بیکوژن.
[7]دوای ئەمە عیساو قوتابیەکانی
بەرەو دەریاچەکە کشان، خەڵکێکی
زۆر لەناوچەی جەلیلو یەهودیەو [8]
قودسو ئادومیەو پشتی ئوردونەوە
دوای کەوتن. هەروەها ژمارەیەکی
زۆر لەناوچەی سورو سەیدا، کاتێ
هەواڵی ئەو کارانەیان بیست کە
عیسا کردوویەتی، هاتن بۆ لای. [9]
عیسا فەرمانیدا بەقوتابیەکانی،
بەلەمێکی بچووکی بۆ ئامادەبکەن،
بۆ ئەوەی خەڵکەکە پاڵەپەستۆی
لەسەر نەکەن. [10]چونکە خەڵکێکی
زۆری چاككردبووەوە، وای
لێهاتبوو هەر کەسێ
نەخۆشییەکی هەبووایە، خێرا
دەچوو بۆ لای تادەستی لێبدات [11]
ئەوانەی ڕۆحی پیسیان تیابوو کاتێ
دەیانبینی کڕنووشیان بۆ دەبردو
هاواریان دەکرد : (تۆ ڕۆڵەی
خودای.) [12]ئەویش بەتوندی فەرمانی
پێدەدان کە ئاشکرای نەکەن.

دوانزە نێرراوەکە

[13]دوایی عیسا چووە سەر
شاخێك، ئەوانەی دەیویست
بانگیکردن، ئەوانیش چوونە لای.
[14]دوانزە قوتابی لێ دیاریکردن، بۆ
ئەوەی لەگەڵی بنو بیاننێرێ بۆ
بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا.
[15]هەروەها دەسەڵاتی پێدان بۆ
دەرکردنی ڕۆحە پیسەکان. [16]ئەو
دوانزە قوتابیەی دیاریکرد ئەمانەن:
شەمعون کە بەپەترۆس ناوی دەبرد،
[17]یاقوبی کوڕی زەبدیو یۆحەنای
برای، کە ناوی لێنابوون
(بوانرجس) واتە کوڕانی
هەورەگرمە، [18]ئەندەراوسو
فیلیپۆسو بەرتۆلماوسو مەتتاو تۆماو
یاقوبی کوڕی حەلەفیو تەداوسو
شەمعونی قانەوی، [19]هەروەها
یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای

دا بەدەستەوە. ئینجا عیسا گەڕایەوە
بۆ ماڵەوە.

عیساو سەرۆکی شەیتان

20 دیسان لەویش خەڵکێکی
زۆریان لێ کۆبووەوە، بەشێوەیەك
نەیانتوانی نان بخۆن. 21 کاتێ
کەسوکاری ئەمەیان بیست، هاتن
لەگەڵ خۆیان ببەن، چونکە وا
بڵاوبووبووەوە کە مێشکی
تێکچووە. 22 هەندێ لەمامۆستایانی
شەریعەت لەقودسەوە هاتبوون،
وتیان: (بەعلەزبولی تێدایە،
بەسەرۆکی ڕۆحە پیسەکان، ڕۆحە
پیسەکان دەردەکا.) 23 ئینجا عیسا
بانگی کردنو بەنموونە قسەی
بۆکردنو وتی: (شەیتان چۆن
دەتوانێ شەیتان دەربکا؟ 24 هەر
وڵاتێك دووبەرەکی تیابێت،
ناتوانێت خۆی ڕابگرێ، 25 هەر
ماڵێکیش دووبەرەکی تیابێت، خۆی
ڕاناگرێ. 26 گەر شەیتان بەسەر خۆی
هەڵگەڕایەوەو بوو بەدوو بەشەوە،
خۆی ڕاناگرێت، بەڵکو بەرەو
کۆتایی دەچێ. 27 کەس ناتوانێ بچێتە
ماڵی کابرایەکی ئازاو شتەکانی تاڵان
بکا، گەر لەپێشا کابرای ئازای
نەبەستبێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تاڵان
بکات.
28 ڕاستیتان پێدەڵێم: هەموو
گوناهێكو کفرکردنێکی نەوەی
مرۆڤ دەبەخشرێ، 29 بەڵام ئەوەی
کفر بکات بەرامبەر بەڕۆحی پیرۆز،
هەرگیز نابەخشرێ، بەڵکو دەکەوێتە
ژێر حوکمی هەتاهەتاییەوە.) 30 ئەمەی
ووت، چونکە بەعیسایان ووت:
ڕۆحی پیسی تیایە.

خێزانی ڕاستەقینەی عیسا

31 دوای ئەوە دایكو براکانی
عیسا هاتن، لەدەرەوە وەستانو
ناردیان بەشوێنی. 32 لەوکاتەدا
خەڵکێکی زۆر لەدەوروبەری
دانیشتبوون، یەکێ هات پێیووت:
(ئەوەتا دایکتو براکانت لەدەرەوە
ڕاوەستاون بانگت دەکەن.) 33
عیساش ووتی: (دایکم کێیەو براکانم
کێن؟) 34 ئینجا سەیرێکی ئەوانەی کرد
کە لەدەوروپشتی دانیشتبوونو
ووتی: (ئا ئەمانەن دایكو برای من،
35 هەر کەسێ بەخواستی خودا
هەڵسوکەوت بکات، ئەو براو
خوشكو دایکمە.)

نموونەی جوتیار

4

دیسان عیسا لەسەر کەناری
دەریاچەکە دەستی‌کرد بەفێرکردنی
خەڵکەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك
لێی‌کۆبوونەوە، بەشێوەیەکی وا عیسا
دەبووایە بچووایە ناو بەلەمێك کە
لەناو ئاوەکەدا بوو، خەڵکەکەش
لەسەر ووشکایی بوون. 2بەنموونە
زۆر شتی فێرکردن، لەفێرکردنەکەیدا
پێی ووتن: 3(گوێبگرن، جوتیارێك
چووە دەرەوە تۆو بچێنێ. 4لەوکاتەدا
کە تۆوی دەچاند، بەشێ لەتۆوەکە
کەوتە سەر ڕێگا، باڵندە هاتن‌و
خواردنی، 5بەشێکی کەشی کەوتە
سەر زەویەکی بەردین کەگڵەکەی
تەنك‌بوو، خێرا سەریان دەرکرد،
چونکە زەویەکە قوڵنەبوو. 6بەڵام
کەڕۆژ هەڵهات، ووشك بوون‌و
پڕوکان، چونکە ڕەگی تەواویان
نەبوو. 7بەشێکی کەشی، کەوتنە ناو
دڕکەوە، کاتێ دڕکەکان سەریان
دەرکرد خنکاندنی‌و
بەرووبوومیان‌نەدا. 8هەندێکیش
لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش،
بەرووبوومیاندا. بەشێکی یەك بەسەد
بەشێکی‌کەشی یەك بەشەست‌و یەك
بەسی.) 9هەروەها ووتی: (کێ گوێی
هەیە بۆ گوێ‌گرتن، با گوێ بگرێ.)
10کاتێ عیسا بەتەنها بوو،
ئەوانەی دەوروپشتی لەگەڵ
قوتابیەکانی لێیان پرسی، ئاخۆ واتای
ئەم نموونەیە چییە؟ 11پێی‌ووتن:
(بەئێوە دراوە نهێنی پادشاهێتی ئاسمان
بزانن، بەڵام بۆ ئەوانەی لەدەرەوەن
هەموو شتێ بەنموونە پێیان دەدرێ.
12چونکە ئەوان سەیر دەکەن بەڵام
نابینن، گوێ‌دەگرن بەڵام تێ‌ناگەن،
تانەگەڕێنەوەو گوناهەکانیان
ببەخشرێ!)

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

13ئینجا پێی‌ووتن: (ئایا ئەم
نموونەیە تێ‌نەگەیشتن؟ باشە ئەی
چۆن نموونەکانی‌تر تێ‌دەگەن؟ 14
15 جوتیارەکە ووشەکە دەچێنێ.
هەندێ کەس وەك ئەو تۆیەن کە
دەکەوێتە سەر ڕێگا، ئەوانە گوێ
لەووشەی خودا دەگرن، ئینجا
شەیتان دێت‌و ووشەکە لەدڵیان
دەردەهێنێت. 16تۆوەکەی کەوتە
سەر زەویە بەردەڵانەکە، ئەوانەن کە
ووشەی خودا بەخۆشیەوە
وەردەگرن، 17بەڵام لەناویاندا هیچ

ڕەگــی نیــیە، خۆیــان ڕادەگــرن
تاماوەیـــەك، کـــاتێ دەکەونـــە
چەوسـانەوەو گیروگرفـتەوە بـەهۆی
ووشـەی خودا، دەستبەجێ دەکەون.
18 تۆوەکەی کەوتە جێگا دڕکاویەکە،
ئەوانـەن کەگوێـیان لەووشەی خودا
دەبێـت، 19 بەڵام نیگەرانی دەربارەی
ژیــانو تەفــرەدانی دەوڵەمــەندیو
ئــارەزووی شــتی دونــیایی دەچــێتە
ناویانـەوەو دەبێـتە هـۆی خـنکاندنی
ووشـەی خـودا، ئـیتر ووشەکە هیچ
بەرناگـرێ. 20 بــەڵام ئـەوەی کەوتـە
ســەر زەوی بــاش، مەبەســت لــەو
مرۆڤانەیە کە گوێیان لەووشەی خودا
دەبێــتو وەریدەگــرنو بــەرووبوم
دەدەن، یەکێکــیان ســی ئــەوەندە،
یەکــێکی کــەش شەســت ئــەوەندەو
یەکێکیتریشیان سەد ئەوەندە.)

نموونەی چرا

21 عیســا پـێیووتن: (ئایا خەڵکی
چرا هەڵدەکەنو دەیخەنە ژێر تەشتو
نوێـنەوە؟ ئایـا لەسـەر شوێنێکی بەرز
دای نـــانێ؟ 22 چـــونکە هـــیچ
شـــاراوەیەك نیـیە ئاشکرا نەبێ، هیچ
نهێـنییەك نییە دەرنەکەوێ. 23 ئەوەی
دوو گوێـی هـەیـە بۆ بیستن، باگوێ
بگرێ.)

نموونەی پێوانە

24 هـــەروەها پـــێیووتـــن:
(ووردبنەوە لەوەی گوێتان لێدەبێ،
بـەچ پـێوانەیەك بـۆ خەڵکی دەپێون
بەهـەمان پـێوانە بۆتـان دەپێورێتەوەو
زیاتریشـتان پـێدەدرێ. 25 چـونکە
ئەوەی کە هەیەتی زیاتری پێدەدرێ،
ئـەوەش کـە نییەتی، تەنانەت ئەوەش
کە هەیەتی لێی دەسەنرێتەوە.)

نموونەی ڕووەك

26 عیسـا بـەردەوام بوو و ووتی:
(پادشاهێتی ئاسمان لەمرۆڤێك دەکات
لەزەویەکـەی تـۆو بچـێنێ. 27 شــەو
دەخــەوێ، بەیانی هەڵدەستێ، دەبینێ
تۆوەکە ڕوواوەو نەشونمای کردووە،
ئــەو نــازانێ ئەمــە چــۆن دەبێت. 28
زەوی لەخۆیــەوە بەرووبووم دەدات،
گەنم یەکەمجار لەشێوەی گیا دەڕوێ،
ئینجا لاسكو گوڵەگەنم دەردەکات،
پاشان گوڵەگەنمەکە پڕ دەبێ لەگەنم.
29 بـەڵام کـاتێ بەرەکـە دێتە بەرهەم،
داسـی لێ گـیر دەکرێ. ئەمەش ئەوە
دەگەیەنێ کاتی دروێنەی هاتووە.)

نموونەی دەنکە خەرتەلە

[30]دیسان پێی‌ووتن: (پادشاهێتی
ئاسمان لەچی دەکات، بەچ نموونەیەك
ڕوونی‌کەینەوە؟ [31]وەك دەنکە
خەرتەلەیەکە، کاتی چاندنی
بچووکترین تۆوی سەر زەوییە، [32]
بەلاَم کاتێ ڕوواو نەشونمای کرد،
دەبێتە گەورەترین ڕووەك‌و لقی
گەورە دەردەکات، بەشێوەیەك
باڵندەی ئاسمان دەتوانێ لەژێر
سێبەریدا بحەسێتەوە.) [33]عیسا بەزۆر
نموونەی ئاوا دەدوا بۆ خەڵکەکە،
تا ئەو ئاستەی دەیانتوانی گوێی
لێبگرن. [34]هەمیشە نموونەی
بەکاردەهێنا لەقسەکانی، بەلاَم کاتێ
بەتەنها دەبوو لەگەڵ قوتابیەکانی،
واتای هەموو شتێکی بۆ ڕوون
دەکردنەوە.

هێمن کردنی ڕەشەبا

[35]کاتێ ئێوارە داهات،
بەقوتابیەکانی ووت: (بابپەڕینەوە بۆ
ئەوبەری ئاوەکە.) [36]دوای ئەوەی
خەڵکەکەیان بەڕێ‌کرد، قوتابیەکان
چوونە ناو ئەو بەلەمەی عیسای
تێدابوو، هەر لەو کاتەدا چەند
بەلەمێکی‌تر شوێنیان کەوتن. [37]
لەدوایدا ڕەشەبایەکی زۆر بەهێز
هەڵی‌کرد، شەپۆڵی ئاو بەتوندی
دەیدا بەملاو ئەولای بەلەمەکەدا،
بەشێوەیەك خەریك بوو پڕ بێ لەئاو.
[38]عیساش لەپشتی بەلەمەکەوە
سەری خستبووە سەر سەرینێك‌و
خەوتبوو. هەڵیانساندو پێیان ووت:
(مامۆستا، چییە دەڵێی هیچ گوێی
نادەیتێ، ئەوا ئێمە لەناو دەچین؟) [39]
ئەویش یەکسەر هەستاو هەڕەشەی
لەڕەشەباکەکردو بەدەریاچەکەی
ووت: (بێدەنگبە! هێمن‌بە!)
دەست‌بەجێ ڕەشەباکە بێ‌دەنگ‌بوو
و ئارامی‌یەکی تەواو باڵی بەسەر
دەریاچەکەدا کێشا. [40]ئینجا
پێی‌ووتن: (بۆچی بەم شێوەیە ترسان؟
باوەڕتان نییە؟) [41]قوتابیەکان ترس
چوو بووە دڵیانەوە، بەیەکتریان
دەووت: (ئەمە کێیە، تەنانەت
ڕەشەباو دەریاش ملکەچن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

5

ئینجا گەیشتنە شاری جەراسین کە
کەوتۆتە ئەوبەری دەریاچەکەوە. [2]
هەرکە عیسا لەبەلەمەکە
هاتەخوارەوە، لەناو گۆڕستانی ئەو

ناوچەیەدا، کابرایەك کە ڕۆحی
پیسی تیابوو لێی هاتە پێشەوە، 3ئەو
کابرایە لەگۆڕستاندا دەژیاو کەسیش
نەیدەتوانی بیبەستێتەوە. تەنانەت
بەزنجیریش. 4زۆرجار بەکۆتو
زنجیر دەیانبەستەوە، بەڵام زنجیری
دەپچڕاندو کۆتی دەشکاند،
کەسیش نەیدەتوانی بیگرێ. 5
شەو و ڕۆژ یا لەگۆڕستان بوو یا
لەشاخ، هاواری دەکردو لەشی
خۆی بەبەرد بریندار دەکرد. 6بەڵام
کاتێ لەدوورەوە عیسای بینی،
ڕای کردە لایو کڕنۆشی بۆ برد، 7
بەدەنگی بەرز هاواریکرد: (چیت
لەمن دەوێ، ئەی عیسای ڕۆڵەی
خودای گەورە؟ سوێندت دەدەم
بەخودا ئازارم مەدە!) 8چونکە
عیسا پێی ووتبوو: (ئەی ڕۆحی پیس
لەم پیاوە وەرە دەرەوە!) 9ئینجا
عیسا لێیپرسی: (ناوت چییە؟)
وەڵامی دایەوە: (ناوم لیجیۆنە،
چونکە ئێمە لەشکرێکی
گەورەین.) 10زۆر لەعیسا پاڕایەوە
دەریان نەکات بۆ دەرەوەی
ناوچەکە. 11لەو ناوەدا ڕانە
بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان
لەقەراغی شاخێکدا، 12ڕۆحە
پیسەکان لێیپاڕانەوە ڕێیان بدات
بچنە ناو بەرازەکانەوە. 13ئەویش
ڕێیدان. ڕۆحە پیسەکان لەپیاوەکە
هاتنەدەرەوەو چوونە ناو
بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کە
ژمارەیان نزیکەی دوو هەزار دەبوو،
کەوتنە ڕاکردنو لەقەراغی ئەو
شاخەی بەقەدیەوە بوون، هەڵدێران
بۆ ناو دەریاچەکەو هەموو خنکان.
14شوانی بەرازەکان خێرا چوون
بۆ ناو شارو کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە
بڵاوبکەنەوە، جاخەڵکەکە
هاتنەدەرەوە بۆ بینینی ئەوەی
ڕویداوە. 15کاتێ هاتنە لای عیسا،
ئەو پیاوەیان بینی کە لەشکرێ ڕۆحی
پیسی تێدابوو لای عیسادا دانیشتووە
بەپۆشتەییو ئەقڵ تەواویەوە. بەمە
خەڵکەکە ترسیان لێنیشت. 16
هەروەها ئەوانەی ڕووداوەکەیان
بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە
چی ڕوویدا سەبارەت بەو پیاوەی
ڕۆحە پیسەکانی تێدا بوو هەروەها
بەرازەکان. 17ئیتر هەموو داوایان
لەعیسا کرد لەناوچەکەیان بڕوات.
18ئینجا عیسا سواری بەلەم بوو،
پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی لێدەرکرا
بوو، لەعیسا پاڕایەوە ڕێی بدات

لەگەڵی بێت. 19بەڵام عیسا ڕێگەی
نەداو پێیووت: (بگەڕێوە بۆ ناومالۆ
کەسوکارت، بۆیان بگێڕەوە
خوداوەند چی بۆت کردوەو چۆن
بەزەیی پیاتداهاتەوە.) 20جا کابرا
بەهەموو دە شارەکەدا گەڕاو ئەوەی
عیسا بۆی کردبوو بۆخەڵکی
گێڕایەوە. خەڵکەکەش بەمە زۆر
سەرسام بوون.

زیندووکردنەوەی کچێك

21کاتێ عیسا گەڕایەوە ئەوبەری
دەریاچەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك
لەکەناری دەریاچەکەدا لێی
کۆبوونەوە، 22پیاوێك ناوی یایرۆس
بوو، پێشەوایەکی کەنیشت بوو،
کاتێ عیسای بینی، هاتو لەبەرپێی
کەوتو 23لێیپاڕایەوەو پێیووت:
(کچە بچووکەکەم
لەسەرەمەرگدایە، وەرە دەستی
لێبدە تا چاك بێتەوەو
زیندووبێتەوە.) 24عیسا لەگەڵی
ڕۆیشت، ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵکیش بەدوایدا ڕۆیشتنو
پاڵەپەستۆیان دەکرد.

چاکردنەوەی ژنێك

25هەر لەوێدا ژنێك هەبوو،
ماوەی دوانزە ساڵبوو خوێن
لێچوونی هەبوو، 26لەسەر دەستی
چەند پزیشکێك ئازاری زۆری
چەشتبوو، ئەوەی هەیبوو دابووی بە
پزیشك، بەڵام هیچ سوودێکی نەبوو،
بەڵکو هەتا دەهات خراپتر دەبوو. 27
ژنە باسی عیسای بیستبوو، بۆیە هاتە
ناو خەڵکەکەوەو لەدواوە دەستی
لەچمکی کراسەکەیدا، 28
لەبەرئەوەی ژنەکە ووتی تەنها
بەدەست لێدانی چمکی کراسەکەی
چاكدەبێتەوە. 29ژنەکە دەستبەجێ
خوێن لێچوونەکەی ڕاوەستاو
هەستی بەچاکبوونەوە کرد
لەنەخۆشیەکەی. 30کاتێ عیسا
هەستی کرد هێزێك لێیهاتەدەرەوە،
سەیری خەڵکەکەی کردو پرسی:
(کێ دەستی لەجلەکانمدا؟) 31
قوتابیەکانی پێیان ووت: (هەموو
دەورووپشتیان گرتوویتو
پاڵەپەستۆت دەکەن، کەچی تۆ
دەپرسی کێ دەستی لێدام؟) 32بەڵام
ئەو سەیری دەورووپشتی کرد، بۆ
ئەوەی بزانێ ئەو کەسە کێبوو. 33
ژنەکەش بەڕووداوەکەی خۆی زانی،

بەترس‌و لەرزەوە هاتە پێشەوە،
چۆکی داداو هەموو شتێکی بەڕاستی
پێ‌ووت. [34]ئینجا عیسا بەژنەکەی
ووت: (کچم، باوەڕت‌بوو چاکی
کردیتەوە، بڕۆ دڵنیابە، چاك
بوویتەوە لەنەخۆشیەکەت.)
[35]لەو کاتەی عیسا قسەی
دەکرد، هەندێ‌کەس لەماڵی
پێشەوای کەنیشتەکەوە هاتن،
ووتیان: (کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك
مەخەرە بەر مامۆستا بۆ هاتن.) [36]
کاتێ عیسا ئەمەی بیست، قسەی
لەگەڵ باوکەکە کردو ووتی:
(مەترسە، تەنها باوەڕت هەبێ.) [37]کە
ڕۆیی بۆ ماڵەکە نەیهێشت کەس
لەگەڵی بڕوات تەنها پەترۆس‌و
یاقوب‌و یۆحەننای برای یاقوب
نەبێت. [38]کاتێ گەیشتنە ماڵی
پێشەوای کەنیشتەکە، سەیری‌کرد
خەڵکەکە دەگرین‌و شیوەن دەکەن،
[39]ئەویش پێی‌ووتن: (بۆچی
شڵەژاون‌و دەگرین؟ ئەم کچە
نەمردووە، بەڵکو نووستوە.) [40]بەمە
خەڵکەکە پێی پێ‌کەنین، بەڵام عیسا
خەڵکەکەی هەموو کردە دەرەوەی
ژوورەکەو دایك‌و باوکی کچەکەو
ئەوانی‌تر کە لەگەڵی بوون بردنی بۆ
سەر جێگای کچەکە. [41]دەستی
کچەکەی گرت، بانگی کردو ووتی:
(ئەی کیژۆڵە، پێت دەڵێم هەستە!)
[42]کچەکە تەمەنی دوانزە ساڵبوو،
یەکسەر هەستایە سەرپێ‌و دەستی‌کرد
بە ڕۆیشتن، خەڵکەکەش هەموو لەمە
زۆر سەریان سوڕما. [43]جا
ڕای‌سپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جارێ
بەکەسی نەڵێن، ئینجا پێی‌ووتن شتێك
بهێنن بۆ کچەکە تابیخوات.

ڕێز نەگرتن لە عیسا

6
عیسا ئەوێی بەجێ‌هێشت‌و گەڕایەوە
بۆ وولاتی خۆی، قوتابیەکانیش
دوای‌کەوتن. [2]کە ڕۆژی شەممە
هات، لەکەنیشت دەستی‌کرد
بەفێرکردنی خەڵکەکە، کاتێ
خەڵکەکە گوێیان لێ‌گرت، سەریان
سوڕما، ووتیان: (ئەمانەی هەموو
لەکوێ بوو؟ ئەم دانایيە چییە پێی
دراوە؟ ئەم کارە سەرسوڕهێنەرانە
چییە لەسەر دەستی دەکرێ؟ [3]ئایا
ئەوە دارتاشەکەی کوڕی مریەم نییە؟
برای یاقوب‌و یوسی‌و یەهوزاو
شەمعون نییە؟ خوشکەکانیشی
لەگەڵمان نین لێرە؟) بەم شێوەیە لێی

کەوتنە گومان. 4بەڵام عیسا
پێی‌ووتن: (هیچ پێغەمبەرێك بێ‌ڕێز
نییە، تەنها لەووڵاتی خۆی‌و لەنێوان
خزم‌و کەسوکارو ماڵی خۆی نەبێ.)
5بەم شێوەیە نەیتوانی هیچ کارێکی
سەرسوڕهێنەر بکات، تەنها
ژمارەیەکی کەمی لەخەڵکی
چاککردەوە. ئەویش بەدەست دانان
لەسەریان. 6سەری سوڕما لە
بێ‌باوەڕییان. ئینجا گەڕا بەلادێیەکانی
دەوروپشتو دەستی کرد
بەفێرکردنیان.

عیسا نێرراوەکانی دەنێرێت

7دوای ئەوە عیسا هەر دوانزە
قوتابییەکەی بانگکردو دوو دوو
ناردنی بەم‌لاو ئەولاداو دەسەڵاتی
پێ‌دان بەسەر ڕۆحە پیسەکان، 8ئینجا
ڕای‌سپاردن‌و ووتی: (بۆ ڕێگا هیچ
لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، تەنها
دارێك، نەنان، نەتورەکە، نەپارە
لەگیرفانتان، 9پێڵاوێك لەپێ بکەن‌و
جلی زیادە لەگەڵ خۆتان مەبەن. 10
هەروەها ووتی: (چوونە هەر ماڵێك،
لەوێ بمێننەوە تا ئەو شوێنە بەجێ
دەهێڵن. 11بەڵام گەر لەشوێنێك،
کەسێك نەبوو ئێوەی بوێ‌و گوێ
لەقسەکانتان بگرێ، لەوێ بڕۆن‌و
تۆزی پێتان بتەکێنن تابێ
بەشایەتی بەسەریانەوە. 12ئیتر
قوتابییەکان دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی
ووشەی خودا تاخەڵك تۆبە بکەن.
13هەروەها ڕۆحی پیسیان
دەردەکردو ژمارەیەکی زۆر
نەخۆشیان بەڕۆن چەور دەکردو
چاکیان دەکردنەوە.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

14ناوی عیسا دەنگی‌دایەوە تاکو
گەیشتە لای هیرۆدسی پادشا،
هەندێکیان ووتیان: (ئەوە یەحیای
خەڵك لەئاوهەڵکێشە لەناو مردووان
زیندووبووەتەوە، بۆیە کاری
سەرسوڕهێنەر لەسەر دەستی
دەکرێ.) 15هەروەها هەندێکیان
ووتیان: (ئەوە ئەلیاسە.)
هەندێکیشیان ووتیان: (ئەوە
پێغەمبەرێکە، وەك پێغەمبەرانی کۆن.)
16بەڵام هیرۆدس کاتێ ئەمەی بیست،
ووتی: (ئەوە کەسیکە نییە، جگە
لەو یەحیایەی سەرم بڕی‌و ئێستاش
زیندووبووەتەوە!) 17ئەم هیرۆدسە
کاتی خۆی ناردی‌و یەحیای گرتوو
فڕێی‌دایە بەندیخانە لەسەر ئەو

هیرۆدیایەی کە خواستی، هیرۆدیاش
ژنی فیلیپۆسی برای خۆی بوو. [18]
چونکە یەحیا بەهیرۆدسی دەووت:
(دروست نییە براژنەکەت بخوازیت.)
[19]هیرۆدیاش بەمە ڕقی هەڵسا
لەیەحیاو حەزی دەکرد بیکوژێ،
بەڵام نەیدەتوانی. [20]هیرۆدسیش
لەیەحیا دەترساو دەیپاراست، چونکە
دەیزانی یەحیا کابرایەکی چاکو پیرۆز
بوو. کاتێ گوێی لەقسەکانی دەبوو
زۆر دڵگران دەبوو، لەهەمان
کاتیشدا حەزی دەکرد گوێی
لێبگرێ. [21]جا هەل ڕێکەوت، کاتێ
هیرۆدس بەبۆنەی جەژنی لەدایك
بوونیەوە ئاهەنگێکی گەورەی
گێڕابوو، تیایا سەرپەلو ناودارەکانی
ناوچەی جەلیلی بانگکردبوو، [22]
کچەکەی هیرۆدیا هاتو دەستی کرد
بەسەماکردن، هیرۆدسو میوانەکان
بەمە زۆر پێخۆشحاڵبوون. ئینجا
هیرۆدسی پادشا بەکچە دەڵێ:
(هەرچیت دەوێ داوای بکە،
دەتدەمێ.) [23]هەروەها سوێندی بۆ
دەخواو دەڵێت: (ئەوەی داوای
دەکەیت پێتی دەدەم گەر نیوەی
پادشاهیەتەکەشم بێت.) [24]کچەش
چووە دەرەوەو لەدایکی پرسی: (چی
داوا بکەم؟) ئەویش وەڵامی دایەوە:
(داوای سەری یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش بکە.) [25]کچە
دەستبەجێ هاتە ژوورەوەو داوای
لەپادشا کردو پێیووت: (دەمەوێ
ئێستا، سەری یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشم لەسەر سینییەك
بدەیتێ.) [26]پادشا بەمە زۆر دڵتەنگ
بوو. بەڵام لەبەر ئەو سوێندەی
خواردبووی، هەروەها لەبەر ئەو
بانگکراوانەی لەگەڵیدا بوون،
نەیویست سەرپێچی ئەو سوێندە
بکات کە بۆ کچەکەی خواردبوو.
[27]پادشا یەکسەر شمشێر بەدەستی
ناردو فەرمانیدا سەری یەحیای بۆ
بهێنرێ. شمشێر بەدەست ڕۆیشتو
لە بەندیخانەدا سەری یەحیای بڕی،
[28]ئینجا خستیە سەر سینییەکو هێنای
بۆکچەکە، ئەویش دای بەدایکی. [29]
کاتێ قوتابیەکانی یەحیا ئەمەیان
بیست، هاتن تەرمەکەیان هەڵگرتو
ناشتیان.

تێربوونی پێنج هەزارکەس

[30]نێرراوەکان گەڕانەوە بۆ لای
عیسا، هەواڵی هەموو شتێکیان دایە،
لەوەی کردبوویانو فێریانکردبوو.

31ئینجا عیسا پێی‌ووتن: (هەر خۆتان
وەرن بۆ ئەم شوێنە چۆڵە، کەمێ
پشوو بدەن.) خەڵکەکە ئەوانەی
دەهاتن‌و دەچوون ئەوەندە زۆر بوون
نەیانهێشت تەنانەت نانەکەشیان
بخۆن. 32جا عیساو قوتابیەکانی
بەبەلەم چوون بۆ شوێنێکی چۆڵ. 33
لەوکاتەدا زۆر خەڵك ئەوانیان بینی‌و
ناسیان، لەشارەکانەوە هاتن بەپێ،
ڕایان دەکرد بەرەو ئەو شوێنەو پێش
ئەوان لەوێ ئامادە بوون. 34کاتێ
عیسا لەبەلەمەکە هاتەخوارەوە،
خەڵکێکی زۆری بینی، بەزەیی پێیان
هاتەوە، چونکە وەك مەڕی بێ شوان
وابوون. یەکسەر دەستی‌کرد
بەفێرکردنیان سەبارەت بەزۆر شت.
35پاش ماوەیەکی زۆر، قوتابیەکانی
هاتن‌و پێیان ووت: (ئەم شوێنە
چۆڵەو ڕۆژیش ئەوەندەی نەماوە. 36
خەڵکەکە بەڕێ بکە، با بڕۆن بۆ ئەم
کێڵگەو لادێ نزیکانەو شتێك
خواردن بۆ خۆیان بکڕن.) 37ئەویش
پێی ووتن: (ئێوە خواردنیان بدەنێ.)
جا پێیان ووت: (ئایا بڕۆین بایی دوو
سەد دینار نانیان بۆ بکڕین‌و بیاندەینێ
تا بیخۆن؟) 38عیسا لێی‌پرسین:
(سەیرکەن بزانن چەند نانتان هەیە؟)
ئەوانیش پێیان ووت: (پێنج نان‌و دوو
ماسی.) 39ئەوسا ئەویش فەرمانی‌دا
بەقوتابیەکانی، خەڵکەکە کۆمەڵ
کۆمەڵ لەسەر سەوزە گیا دانیشێنن،
40ئینجا خەڵکەکە بەکۆمەڵی بازنەیی
دانیشتن، هەر کۆمەڵەی سەد تا پەنجا
کەسێك دەبوون. 41عیسا پێنج نان‌و
دوو ماسیەکەی هەڵگرت،
ڕووی‌کردە ئاسمان‌و سوپاسی‌کرد،
ئیتر نانەکانی لەت‌کردو دای
بەقوتابیەکانی تا دابەشی‌کەن بەسەر
خەڵکەکەدا. هەروەها دوو
ماسیەکەشی دابەش‌کرد. 42خەڵکەکە
هەموو نانیان خوارد تا تێربوون. 43
پاشان دوانزە سەبەتە لەتە نان‌و
هەندێ پاشماوەی ماسییان کۆکردەوە.
44ژمارەی ئەوانەی نانیان خوارد پێنج
هەزار پیاو دەبوون.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

45دوای ئەمە عیسا فەرمانی‌دا
بەقوتابیەکانی، دەست‌بەجێ سواری
بەلەمەکە بن‌و بچنە ئەوبەری
دەریاچەکەوە، بۆ شاری بەیت‌سەیدا،
بەڵام خۆی لەوێ مایەوە بۆ ئەوەی
خەڵکەکە بەڕێ‌بکا. 46دوای ئەوەی
خەڵکەکەی بەڕێ‌کرد چووە

سەرشاخ بۆ نوێژکردن.
47کاتێ ئێوارە داهات، بەلەمەکە
لەناوەڕاستی دەریاچەکە بوو،
عیساش بەتەنها لەووشکانیدا بوو. 48
بینی قوتابیەکانی ماندوون بەهۆی
سەوڵ لێدان، چونکە ڕەشەباکە ڕوو
بەڕوویان بوو، لەبەرەبەیاندا بەپێ
بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا چوو بۆ
لایانو خەریك بوو لێیان تێپەڕێ. 49
کاتێ قوتابیەکان بینیان بەسەر
ئاوەکەدا دەڕوات، وایانزانی خێوە،
هەموو هاواریانکرد، 50چونکە
پەشۆکان کاتێ بینیان، بەڵام ئەو
دەستبەجێ قسەی لەگەڵ کردنو
پێی ووتن: (وورەتان بەرز بێت، ئەوە
منم مەترسن!) 51ئینجا عیسا چووە
ناو بەلەمەکەیان، ڕەشەباکەش
ڕاوەستا. قوتابیەکانیش زۆر سەرسام
بوونو سەریان سوڕما. 52چونکە
ئەوان لەکارە سەرسوڕهێنەرەکەی
پێنج نانەکە تێنەگەیشتن دڵیان هێشتا
هەر ڕەق بوو.

عیسا نەخۆشیتر چاك دەکاتەوە

53کاتێ عیساو قوتابیەکانی
پەڕینەوە ئەوبەری ئاوەکە،
بەلەمەکەیان لەنگەرداو چوونە
ناوچەی جەنیسارەت. 54هەر
لەبەلەمەکە دابەزین خەڵکەکە
عیسایان ناسیەوە. 55دوای ئەوە
گەڕان بەو ناوچەو دەورووپشتەدا.
عیسا لەهەر کوێ بووایە، خەڵکەکە
نەخۆشەکانیان بەجێگەوە دەبرد بۆ
لای. 56بۆ هەر کوێ بڕۆیشتایە،
لادێ، شار، کێڵگە، خەڵکەکە
نەخۆشەکانیان دەهێناو لەشەقامەکان
دایاندەنان، ئەوانیش دەپاڕانەوەو
داوای ئەوەیان دەکرد دەستی لێ
بدەن، تەنانەت گەر لەچمکی
کراسەکەشی بێت، ئەوەی دەستی
لێدەدا چاك دەبووەوە.

سەرپێچیکردنی ڕاسپاردەی خودا

7
هەندێ فەریسیو مامۆستایانی
شەریعەت کە لەقودسەوە هاتبوون
چوونە لای عیسا. 2بینیان هەندێ
لەقوتابیەکانی بێدەست شوشتن نان
دەخۆن واتە بەدەستی پیس. 3چونکە
فەریسیەکانو جوولەکە هەموو نانیان
نەدەخوارد بێئەوەی بەباشی دەستیان
نەشۆن، ئەمەش وەك
خۆبەستنەوەیەكبوو بەخووڕەوشتی
پیرانیان. 4هەروەها گەر لەبازاڕ

بهاتنايەوە نانيان نەدەخوارد تاخۆيان
نەشۆردايە، خوورەوشتی كەشيان
هەبوو وەريان گرتبوو، لەسەری
دەرۆيشتن، وەك شوشتنی كاسەو
مەسينەو قاپو قاچاغی مس. [5]لێرە
فەريسيەكانو مامۆستايانی شەريعەت
لێيان پرسی: (باشە بۆچی
قوتابيەكانت لەسەر خوورەوشتی
پيران نارۆنو بەدەستی نەشۆراوەوە
نان دەخۆن؟) [6]ئەويش وەلاّمی‌دانەوە
ووتی: (ئەی دووڕووەكان ئەشعيا
باشی پێشبينی‌كردووە دەربارەتان
كاتێ ووتويەتی: {ڕێزی ئەم گەلە بۆ
من هەر بەدەمە، بەلاّم دلّيان
لەمنەوە دوورە. [7]بە خۆڕايی
دەمپەرستن، ئەوان شتێ فێری
خەلّكی دەكەن كە ڕاسپاردەی
خەلّكيە.} [8]ئێوە ڕاسپاردەكانی
خوداتان پشت‌گوێ خستووەو
خۆتان بەستۆتەوە بەخوورەوشتی
مرۆڤەوە.) [9]ديسان پێی‌ووتن:
(لەڕاستيدا ئێوە باش دەزانن چۆن
ڕاسپاردەكانی خودا ڕەت‌بكەنەوە تا
پارێزگاری لەخوورەوشتی مرۆڤ
بكەن. [10]چونكە موسا ووتويەتی: {
ڕێزی دايكو باوكت بگرە، ئەوەی
دايكو باوكی ڕيسوا بكات، بامردن
سزای بێت.} [11]بەلاّم ئێوە دەلّێن:
(گەر يەكێ بەدايكو باوكی بلّێت
ئەوەی لەمنەوە دەستتان دەكەوێ
دەيكەمە قوربانی. [12]ئيتر ئێوە داوای
لێ‌ناكەن خزمەتی دايكو باوكی
بكات. [13]ئابەم شێوەيە، بەو دابو
نەريتانەی وەرتان گرتووە، ووشەی
خودا لەكار دەخەن . هەروەها زۆر
شتی كەش لەم بابەتە كە دەيكەن.)

ئەوەی مرۆڤ گلاّو دەكات

[14]ئينجا جارێكی‌كە هەموويانی
بانگ‌كردو پێی‌ووتن: (هەموو گوێم
بۆ ڕاگرنو تێ‌بگەن. [15]شت نيیە
لەدەرەوەی مرۆڤەوە بێتە ناویو
گلاّوی بكات. بەلاّم ئەوەی
لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەيە گلاّوی
دەكات. [16]﴿ئەوەی دوو گوێی هەيە
بۆ بيستن با گوێ بگرێ.﴾ [17]كاتێ
خەلّكەكە هەموو ڕۆيشتن عيسا هاتە
مالّەوە، قوتابيەكان دەربارەی ئەو
نموونەيە پرسياريان لێ‌كرد. [18]
پێی‌ووتن: (ئايا ئێوەش تێ‌ناگەن؟
نازانن ئەوەی لەدەرەوەی مرۆڤەوە
دێتە ناويەوە ناتوانێ گلاّوی بكات؟
[19]چونكە ناچێتە دلّيەوە، بەلّكو دێتە
ناو سكيەوە ئەوسا لەلەشی دێتە

دەرەوە.) بەمەش ڕایگەیاند هەموو
خواردنێك پاكە. [20]ئینجا ووتی:
(ئەوەی لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەیە
مرۆڤ گلاو دەكات. [21]چونكە
لەناوەوەو دڵی مرۆڤەوە، بیری
خراپ دێتەدەرەوە وەك: بەڕەڵڵایی،
دزی، كوشتن، داوێن پیسی، [22]
چاوچنۆكی، خراپەكاری،
هەڵخەڵەتاندن، بەدڕەوشتی،
چاوپیسی، كفر، لووتبەرزیو
گێلی، [23]ئەم شتانە هەموو لەناوەوەی
مرۆڤەوە هەڵدەقوڵێو مرۆڤ گلاو
دەكات.)

باوەڕی ژنێكی كەنعانی

[24]دوای ئەمە عیسا ئەو
ناوچەیەی بەجێهێشتو چوو بۆ
هەرێمی سورو سەیدا. چووە ماڵێك
نەیویست ئاشكرابێت، بەڵام نەیتوانی
بەشاراوەیی بمێنێتەوە. [25]ئینجا ژنێك
كچەكەی ڕۆحی پیسی تیابوو، كاتێ
زانی ئەو لەوێیە هاتو كەوتە
بەرپێی. [26]ژنەكەش یۆنانی بوو،
خەڵكی فینیقیەی سوریا بوو،
لێیپاڕایەوە تاكو ئەو ڕۆحە پیسە
لەكچەكەی دەربكات.
[27]بەڵام عیسا پێیووت: (جارێ
بامنداڵەكان تێربن، چونكە دروست
نییە نان لەمان بسەنرێتو فڕێبدرێ
بۆ سەگ.) [28]ژنەكەش لەوەڵامدا
ووتی: (ڕاستە گەورەم! بەڵام
سەگیش لەژێر مێزدا لەبەرماوەی
منداڵەكان دەخوات.)
[29]ئینجا عیسا پێیووت: (ئا لەبەر
ئەم قسەیە، بڕۆ وا ڕۆحە پیسەكە
لەكچەكەت دەرچوو.)
[30]كاتێ ژنە گەڕایەوە بۆ ماڵەوە،
كچەكەی بینی لەسەر جێگاكەیو
ڕۆحە پیسەكەی لێ دەرچوو بوو.

چاكبوونەوەیكەڕو لاڵێك

[31]دوای ئەمە عیسا ناوچەی
سوری بەجێهێشتو گەڕایەوە بۆ
دەریاچەی جەلیل، بەشاری سەیداو
سنووری دە شارەكە تێپەڕی. [32]
یەكێكی كەڕو لاڵیان بۆ هێنا،
لێیپارانەوە دەستی لەسەر دانێ. [33]
عیسا هێنایە ئەم لاوە تۆزێ دوور
لەخەڵكەكە، سەری پەنجەی خستە
ناو گوێی كابراوە، تفی كردو
زمانیگرت. [34]ڕووی خۆی كردە
ئاسمانو هەناسەیەكی هەڵكێشاو
بەكابراكەی ووت: (ئیفەسا!) واتە
بكرێوە. [35]دەستبەجێ گوێو

گرێی زمانی کرانەوە، بەرێك‌و
ڕەوانی دەستی‌کرد بەقسە کردن، 36
ئینجا ڕای‌سپاردن بەکەس نەڵێن
بەلاَم چەند ڕای‌دەسپاردن ئەوان
زیاتر هەواڵیان بلاَودەکردەوە. 37
خەڵکەکە زۆر سەرسام بوون
بەشێوەیەك دەیان ووت: (هەموو
کردەوەکانی بەباشی ئەنجامدا!
تەنانەت وا دەکات کەڕ ببیسێت‌و
لاڵ قسە بکات.)

تێربوونی چوار هەزار کەس

8

لەو ڕۆژانەدا خەڵکێکی زۆر لای
عیسا کۆبووبوونەوە، شتێکی واشیان
نەبوو بیخۆن، عیسا قوتابیەکانی
بانگ‌کردو پێی ووتن: 2(من بەزەییم
بەو خەڵکەدا دێتەوە، وا بۆ سێ ڕۆژ
دەچێ لەگەڵمدان، شتێکی وایان نییە
بیخۆن. 3ناشمەوێ بەبرسێتی
بیان‌نێرمەوە بۆ ماڵەوە، نەوەك لەڕێگا
بڕ نەکەن، چونکە هەندێکیان
لەشوێنی دوورەوە هاتوون.)
4ئینجا قوتابیەکانی پێیان ووت:
(کێ دەتوانێ لەم چۆڵەوانیە ئەم
هەموو خەڵکە نان بدات؟)
5عیسا لێی‌پرسین: (چەند نانتان
لایە؟) وەلاَمیان دایەوە: (حەوت.) 6
ئەوسا فەرمانی‌دا بەخەڵکەکە لەسەر
زەوی دانیشن. حەوت نانەکەی
بەرزکردەوە بۆ ئاسمان، سوپاسی
خودای کرد، لەتی‌کردن‌و دای
بەقوتابیەکان تا دابەشی بکەن بەسەر
هەمووان، ئەوانیش دابەشیان کرد. 7
هەروەها چەند ماسییەکی
بچکۆلەشیان پێ‌بوو ئەویشی
پیرۆزکردو فەرمانی‌دا بەقوتابیەکانی
ئەوانەش دابەش بکەن بەسەر
خەڵکەکەدا. 8ئیتر هەموو نانیان
خوارد، هەتا تێربوون. پاشان لەو
پارچە نانانەی لەخەڵکەکە مابووەوە،
حەوت سەبەتەیان پڕکرد. 9ژمارەی
ئەوانەی نانیان خوارد، نزیکەی چوار
هەزار کەس دەبوون. 10دوای ئەوە
عیسا خەڵکەکەی بەڕێ‌کردو
دەستبەجێ لەگەڵ قوتابیەکانی
سواری بەلەمێك بوو، بۆ ناوچەی
دەلمانووسە چوو.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

11هەندێ لەفەریسیەکان هاتن بۆ
لای عیسا بۆ ئەوەی تاقی‌بکەنەوە،
داوایان لی‌کرد نیشانەیەکی ئاسمانیان
نیشان بدات. 12ئەویش هەناسەیەکی

هەڵکێشاو ووتی: (بۆچی ئەم نەوەیە
داوای نیشانە دەکەن؟ ڕاستیتان
پێ دەڵێم: بەم نەوەیە نیشانە نادرێ.)
13ئینجا بەجێی هێشتن. دووبارە
سواری بەلەم بوو، پەڕییەوە ئەوبەری
دەریاچەکە.

فێرکردنی فەریسییەکان

14لەوکاتەدا قوتابیەکانی بیریان
چووبوو لەگەڵ خۆیان نان بهێنن،
تەنها یەك نانیان پێ بوو. 15عیسا ڕای
سپاردن و پێی ووتن: (ئاگاتان لەخۆتان
بێ. ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکان و هیرۆدس بن.) 16
قوتابیەکان لەدڵی خۆیان
بیریانکردەوەو بەیەکتریان ووت:
(بۆیە وا دەڵێت چونکە نانمان لەگەڵ
خۆمان نەهێناوە.) 17عیسا بەمەی
زانی و پێی ووتن: (بۆ لەدڵی خۆتان وا
بیردەکەنەوە، لەبەرئەوەی نانتان
پێ نییە؟ ئایا هێشتا فێرنەبوون،
تێنەگەیشتون؟ ئایا هێشتا دڵتان هەر
ڕەقە؟ 18خۆ چاوتان هەیە، ئەمانە
نابینن؟ گوێتان هەیە، ئەمانە نابیستن؟
هەروەها بیریشتان نایەتەوە؟ 19کاتی
پێنج نانەکەی لەتم کرد بۆ پێنج هەزار
کەس، چەند سەبەتە پارچە نانی
لێمایەوە؟) ووتیان: (دوانزە سەبەتە.)
20هەروەها حەوت نانەکەی لەتم کرد
بۆ چوار هەزار کەس، چەند سەبەتەی
پڕ پارچەی لێمایەوە؟) ووتیان:
(حەوت.) 21ئینجا پێی ووتن: (ئەی
چۆن تائێستا تێناگەن؟)

چاکبوونەوەی کوێرێك

22عیسا لەگەڵ قوتابیەکان بۆ
شاری بەیتسەیدا چوو، خەڵکەکە
کابرایەکی کوێریان هێنایە لای و
لێی پاڕانەوە دەستی لەسەر دانێت. 23
ئەویش دەستی کوێرەکەی گرت و
بردیە دەرەوەی دێیەکە پاش ئەوەی
تفی لەسەر چاوی کابرادا، دەستی
لەسەر داناو لێی پرسی: (هیچ
دەبینی؟) 24کابرا سەیری کردو
ووتی: (خەڵك دەبینم، وەکو
درەخت دەڕۆن.) 25عیسا جارێکی
کەش دەستی خستەوە سەر چاوی،
بەمە کابرا چاکبووەوەو هەموو
شتێکی بەباش و بەڕوونی دەبینی. 26
ئینجا عیسا کابرای بەرەو ماڵەوە
ڕەوانەکردو پێی ووت: (جارێ مەڕۆ
بۆ ناو دێ.)

دان پیانانی پەترۆس بەمەسیح

27دوای ئەمە عیساو قوتابییەکانی
ڕوویان کردە دێیەکانی قەیسەری
فیلیپۆس، لەڕێگا لەقوتابییەکانی
پرسی: (خەڵکی من بەکێ دادەنێن؟)
28وەڵامیان دایەوە: (بەشێ لەخەڵکی
دەڵێن، تۆ یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشی، بەشێکی کەش
دەڵێن، تۆ ئەلیاسی، هەندێکی کەش
دەڵێن یەکێ لەپێغەمبەرانی.) 29
دیسان لێیپرسین: (ئەی ئێوە، من
بەکێ دادەنێن؟) پەترۆس
وەڵامی دایەوە: (تۆ مەسیحی*.) 30
عیسا ئاگاداری کردنەوە ئەمە لای
کەس باس نەکەن.

یەکەم باسی مردنی عیسا

31ئینجا عیسا دەستی کرد
بەفێرکردنیان، کە ڕۆڵەی مرۆڤ
دەبێت ئازار بچێژیو پیرانو سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
ڕەتیبکەنەوە، هەروەها بکوژریو
دوای سێ ڕۆژ زیندووبێتەوە. 32
عیسا ئەم باسەی زۆر بەئاشکرا بۆ
باسکردن، پەترۆسیش بردیە لاوەو
سەرزەنشتی کرد. 33ئینجا عیسا
ئاوڕی لەقوتابییەکانی دایەوە،
سەیری کردنو سەرزەنشتی پەترۆسی
کرد، ووتی: (لاچۆ لەبەردەمم ئەی
شەیتان، تۆ بیرت لای شتی خودایی
نییەو بیر لەشتی مرۆڤانە دەکەیتەوە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

34ئینجا عیسا قوتابییەکانیو
خەڵکەکەی بانگ کردو پێیووتن:
(ئەوەی دەیەوێ بەدوامەوە بڕوات،
با واز لەخۆی بهێنێتو خاچی خۆی
هەڵگریو دوامکەوێت. 35چونکە
ئەوەی بیەوێ ژیانی ڕزگاربکات،
دەیدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی ژیانی
خۆی دەدۆڕێنێت لەپێناوی منو
مزگێنی، ئەوە ژیانی ڕزگار دەکات.
36چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت،
گەر هەموو جیهان بەرێتەوە، بەڵام
خۆی بدۆڕێنێت؟ 37یان مرۆڤ چی
پێشکەش بکات بۆ کڕینەوەی خۆی؟
38چونکە ئەوەی شەرمی بەمنو
ووشەکانم بێ، لای ئەم نەوە
بەدڕەوشتو گوناهبارە. ڕۆڵەی
مرۆڤیش، شەرمی پێوە دەکات، کاتێ
لەشکۆمەندی باوکی لەگەڵ فریشتە
پیرۆزەکان دەگەڕێتەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

9

ئینجا عیسا پێی ووتن: (ڕاستیتان
پێ دەڵێم: هەندێ لەوانەی لێرەدا
ڕاوەستاون، تامی مردن ناچێژن تا
پادشاهێتی خودا* نەبینن کاتێ
بەتواناوە دێت.
2دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ، عیسا
پەترۆسو یاقوبو یۆحەنای لەگەڵ
خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر
چیایەکی بەرز. کاتێ لەبەرچاویان
شێوەی خۆی بەتەواوی گۆڕی، 3
جلەکانی بەشێوەیەك سپیبوو
بریسکەی دەدایەوە زیاتر لەهەموو
ڕووناکی ئەم سەر زەویە. 4لەو
کاتەدا موساو ئەلیاس دەرکەوتن
بۆیان، لەگەڵ عیسادا دەدوان. 5ئینجا
پەترۆس بەعیسای ووت: (گەورەم،
شتێکی خۆشە لێرە بمێنینەوە گەر
دەتەوێت سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ
بۆ تۆ، یەکێ بۆ موسا، یەکێکیش بۆ
ئەلیاس.) 6پەترۆس نەیدەزانی چی
دەڵێ، لەو کاتەدا هەر سێ قوتابییەکە
ترسیان لێ نیشتبوو، 7ئینجا هەورێك
باڵی کێشا بەسەریانو دەنگێك
لەهەورەکەوە بانگی کرد: (ئا ئەوەتا
ڕۆڵەی خۆشەویستم، ئەوەی پێی
دڵشام، گوێی بۆ ڕاگرن.) 8دوای
ئەمە قوتابیەکان خێرا سەیری
دەوروپشتیان کرد، بەڵام لەعیسا
زیاتر کەسیان نەبینی.
9کاتێ لەشاخەکە هاتنە
خوارەوە، عیسا ئاگاداری کردنەوە:
(ئەمەی بینیان جارێ بەکەسی
ڕانەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو
مردووان هەڵدەستێتەوە.) 10ئەوانیش
ڕاسپاردەکەیان جێبەجێ کرد، بەڵام
لەناوخۆیان پرسیاریان کرد: (باشە
مەبەست لەهەستانەوە لەنێو
مردوواندا چییە؟) 11ڕووی
پرسیاریان کردە عیساو ووتیان :
(باشە بۆچی مامۆستایانی شەریعەت
دەڵێن، دەبێ یەکەمجار ئەلیاس
بێتەوە؟) 12عیسا وەڵامی دانەوەو
ووتی: (ئەمە ڕاستە، ئەلیاس دێتو
هەموو شتێ دەخاتەوە شوێنی خۆی.
سەرەڕای ئەمە بۆچی لەکتێبی
پیرۆزدا نووسراوە، ڕۆڵەی مرۆڤ
دەبێت ئازار بکێشێتو بەچاوی نزم
سەیر بکرێ؟ 13بەڵام پێتان دەڵێم
ئەلیاس هات، چیانویست
پێیان کرد، بەو شێوەیەی لەکتێبی
پیرۆز دەربارەی نووسراوە.)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

14کاتێ عیساو قوتابیەکانی

هاتنەوە لای قوتابیەکانی کە، بینییان
خەڵکێکی زۆریان لیٚ کۆبووەتەوە،
لەوانە هەندیٚ لەمامۆستایانی
شەریعەت خەریکی گفتوگۆ کردنن
لەگەڵیان. 15کە خەڵکەکە عیسایان
بینی هەموو سەرسام بوون، خێرا بۆ
لای چوون تاسڵاوی لیٚبکەن. 16
ئەوسا عیسا لێیپرسین: (دەربارەی
چی دەدویٚن؟) 17یەکیٚ لەنێوان
خەڵکەکەوە هاواریکرد، ووتی:
(مامۆستا کوڕەکەم هێناوەتە لات
ڕۆحی پیسی تیٚدایە، لاڵیکردووە.
18کاتیٚ دەیگریٚ، دەیدا بەزەویداو
کەف لەدەمی دیٚتو ددانە چرکێی
پیٚدەکەویٚت. داوام لەقوتابیەکانت
کرد ڕۆحەکە دەرکەن، بەڵام
نەیانتوانی. 19عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(ئەی نەوەی بیٚباوەڕ! تاکەی
لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان هەڵگرم؟
ئا بیهێنن بۆ لام.) 20ئەوانیش
کوڕەکەیان هێنایە لای عیسا. هەر
کە ڕۆحە پیسەکە عیسای بینی،
منداڵەکە فێی لیٚهاتو کەوتە سەر
زەوی، کەف لەدەمی هاتو
دەستیکرد بەگەوزینو خۆ
خولانەوە. 21عیسا لەباوکی
کوڕەکەی پرسی: (لەکەیەوە وای
لیٚدیٚت؟) ئەویش لە وەڵامدا ووتی:
(لەمنداڵییەوە. 22زۆر جار ڕۆحە
پیسەکە خستویەتیە ناو ئاو و ئاگرەوە
تابیکوژیٚ. گەر بتوانی شتێکمان بۆ
بکەیت، بەزەییت پێمان بیٚتەوەو
یارمەتیمانبدە.) 23عیسا پیٚی ووت:
((گەر بتوانی)؟ ئەوەی باوەڕبهێنیٚ
هەموو شتێکی بۆ دەبیٚت.) 24
دەستبەجیٚ باوکی منداڵەکە هاواری
کرد: (باوەڕم هەیە، یارمەتی
بیٚباوەڕیم بدە.) 25عیسا کە بینی
خەڵکەکە لێیان کۆدەبنەوە، بەڕۆحە
پیسەکەی ووت: (ئەی ڕۆحی کەڕو
لاڵ، فەرمانت پیٚدەدەم برۆ دەرەوە
لەو کوڕەو جارێکی کە نەگەڕێیتەوە
بۆ لای!) 26دوایی ڕۆحەکە
هاواریکردو کوڕەکەی بەتوندی
خستو هاتە دەرەوە. کوڕە وەك
مردووی لیٚهات، کەسانێکی زۆر
ووتیان: (مرد.) 27بەڵام کاتیٚ عیسا
دەستیدایە دەستیو هەڵیساند،
ئەویش هەستایە سەرپیٚ. 28کاتیٚ
عیسا گەڕایەوە بۆ ماڵ، قوتابیەکان
بەتەنها لێیان پرسی: (بۆچی ئێمە
نەمانتوانی ئەو ڕۆحە دەرکەین؟) 29
وەڵامی دایەوە: (ئەم جۆرە ڕۆحە
دەرناکریٚ بەنویٚژ نەبیٚت.)

دووەم باسی مردنی عیسا

30دوای ئەمە لەوێ ڕۆیشتن‌و
بەناوچەی جەلیل تێپەڕین، عیساش
نەی‌دەویست کەس پێی بزانێ، 31
چونکە خەریکی فێرکردنی
قوتابیەکانی بوو، پێی‌ووتن: (ڕۆڵەی
مرۆڤ، دەدرێ بەدەستی خەڵکیەوە،
دەکوژرێ، دوای کوشتنی بەسێ ڕۆژ
هەڵدەستێتەوە). 32بەڵام ئەوان ئەم
قسەیە تێنەگەیشتن‌و ترسان
لێی‌بپرسن.

کێ مەزنترینە ؟

33ئینجا عیسا چوو بۆ شاری
کەفەرناحوم. کاتێ گەیشتەماڵەوە،
لەقوتابیەکانی پرسی: (ئەوە لەڕێگا
باسی چیتان دەکرد؟) 34قوتابیەکان
هیچ وەڵامیان نەدایەوە، چونکە
لەڕێگە مشت‌ومڕی ئەوەیان بوو،
کامیان مەزنترە. 35ئینجا عیسا
دانیشت، هەر دوانزە قوتابیەکەی
بانگ‌کردە لای خۆی‌و پێی‌ووتن:
(گەر یەکێ ویستی یەکەمین بێت.
باخۆی بخاتە دوای هەمووانەوەو ببێتە
خزمەتکار بۆ هەمووتان.) 36هەر
لەوێدا منداڵێکی بانگ‌کرد، گرتیە
باوەشیەوەو لەناوەڕاستیان
ڕای‌گرت‌و پێی‌ووتن: 37(ئەوەی
بەناوی منەوە پێشوازی لەیەکێ لەم
منالانە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن
دەکات، هەروەها ئەوەی پێشوازی
لەمن دەکات، ئەوا پێشوازی لەمن
ناکات، بەڵکو لەوەی ناردوومی.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

38ئینجا یۆحەننا ووتی: (مامۆستا،
یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی
پیسی لەخەڵکی دەردەکرد، ڕێمان
لێ‌گرت، چونکە دوامان ناکەوێت.)
39عیسا ووتی: (ڕێی لێ‌مەگرن.
کەسێ نییە بەناوی منەوە کاری
سەرسوڕهێنەر بکات‌و بتوانێ بەخراپە
باسم بکات. 40جا ئەوەی دژمان نییە
لەگەڵماندایە. 41چونکە ئەوەی
بەناوی منەوە جامێ ئاوی پێدان،
لەبەرئەوەی سەر بە مەسیحن،
ڕاستیتان پێ‌دەڵێم ئەو کەسە پاداشتی
وون نابێت.

کۆسپ دروستکردن

42(ئەوەی ببێتە کۆسپ بۆ
یەکێك لەم بچووکانەی باوەڕیان
بەمن هەیە، ئەوا باشترە بۆ ئەو بەردی
دەستار بەملیەوە هەڵواسرێ‌و فڕێ

بدرێتە ناو قوڵایی دەریاوە. 43
هەروەها گەر دەستت تووشی
گوناهی کردی، بیبڕەوە، باشترە
بڕۆیتە ناو ژیانی هەتاهەتایی بەیەك
دەستەوە لەوەی بەهەردوو دەستتەوە
بڕۆیت بۆ دۆزەخ، بۆ ناو ئاگری
کوژانەوەی بۆ نییە. 44﴿چونکە
لەوێ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە.﴾ 45هەروەها
گەر قاچت تووشی گوناهی
کردی، بیبڕەوە، باشترە بەیەك
قاچەوە بڕۆیتە ناو ژیانی
هەتاهەتاییەوە لەوەی بەهەردوو
قاچەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخەوە. بۆ ناو
ئاگری کوژانەوەی بۆ نییە. 46
﴿لەوێ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە.﴾ 47هەروەها
گەر چاوت تووشی گوناهی کردی
دەریبهێنە، باشترە بڕۆیتە ناو
پادشاهێتی خوداوە بەبێ چاو لەوەی
بەدوو چاوەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخەوە.
48لەوێ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە. 49چونکە
هەموو بەئاگر سوێر دەکرێن. 50
خوێ باشە، بەڵام گەر خوێ
سوێرییەکەی نەما، چی سوێرییەکەی بۆ
دەگەڕێنێتەوە؟ با لەدەروونتان
گشتکات خوێ هەبێت، هەروەها
ئاشتی خوازبن بەرامبەر بەیەکتری.)

تەڵاق دان

10

ئینجا عیسا ئەو ناوچەیەی
بەجێهێشتو چوو بۆ هەرێمی
یەهودیاو پشتی ئوردون. دیسانەوە
خەڵکەکە لێی کۆبوونەوە، ئەویش
هەروەك لێیڕاهاتبوو دەستیکرد
بەفێرکردنیان.
2هەندێ لەفەریسیەکان لێیهاتنە
پێشەوە تا تاقیبکەنەوە، لێیان پرسی:
(ئایا دروستە پیاو ژنەکەی تەڵاق
بدات؟) 3لێرەدا عیسا لێیپرسین:
(موسا چ ڕاسپاردەیەکی پێداون؟) 4
ووتیان: (موسا ڕێیداوە تەڵاقنامە
بنووسرێ، بەمەش ژن تەڵاق
دەدرێ.) 5عیسا وەڵامیدانەوە:
(موسا ئەم ڕاسپاردەیەی بۆ نووسیون،
لەبەر دڵڕەقیتان. 6بەڵام لەسەرەتای
دروست بوونەوە خودا مرۆڤی بەنێرو
مێ دروست کرد. 7لەبەر ئەو هۆیە
پیاو باوکو دایکی بەجێ دەهێڵێتو
لەگەڵ هاوسەرەکەی یەكدەگرێ، 8
ئەوسا هەردووکیان دەبن بەیەك
لەش. ئیتر دوو نین بەڵکو یەك

لەشن. 9ئەوەی خودا بەیەکی
گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە.) 10
کە گەڕانەوە بۆ ماڵ، قوتابیەکانی لەم
بارەیەوە لێیان پرسی. 11ئەویش
پێیووتن: (ئەو پیاوەی ژنەکەی تەڵاق
دەداو یەکێکی کە دەهێنێ، ئەوا داوێن
پیسی لەگەڵ دەکات. 12هەروەها ئەو
ژنەی واز لەمێردەکەی دەهێنێتو
شوو بەیەکێکی کە دەکات، ئەوا
داوێن پیسی دەکات.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منداڵانە

13هەندێ کەس منداڵیان هێنا بۆ
لای عیسا، بۆ ئەوەی دەستیان
لێبدات، بەڵام قوتابیەکان
نەیانهێشت. 14کاتێ عیسا ئەمەی
بینی، تووڕەبوو، پێیووتن: (واز
لەمنداڵان بهێنن با بێن بۆ لام،
ڕێگەیان لێمەگرن، چونکە
15 پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە.
بەڕاستی پێتان دەڵێم: ئەوەی وەك
منداڵێك پادشاهێتی خودا
وەرنەگرێ، ناچێتە ناویەوە.) 16ئینجا
منداڵەکانی لەباوەشکردو دەستی
خستە سەر سەریانو پیرۆزیکردن.

گەنجە دەوڵەمەندەکە

17کاتێ عیسا خەریك بوو
دەڕۆیشت، پیاوێك خێرا هات،
کڕنووشی بۆ بردو لێی پرسی: (ئەی
مامۆستای باش، چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) 18
عیسا پێیووت: (بۆچی بەباش ناوم
دەبەیت؟ ئەوە بزانە کەس باش نییە
یەکێك نەبێت، ئەویش خودایە. 19تۆ
ڕاسپاردەکان دەزانیت: مەکوژە،
داوێن پیسی مەکە، مەدزە، شایەتی
درۆ مەدە، زۆرداری لەکەس مەکە،
ڕێزی باوكو دایکت بگرە.) 20
کابراش ووتی: (مامۆستا لەمنداڵیەوە
هەموو ئەمانەم کردووە.) 21عیسا
سەیری کردو خۆشیویست،
پێیووت: (شتێکت ماوە بیکەیت
بڕۆ ئەوەی هەتە بیفرۆشەو دابەشی
کە بەسەر هەژاران، بەمە
گەنجینەیەکت دەبێت لەئاسمان، دوای
ئەمە وەرە دوام بکەوە.) 22کابرا بەمە
زۆر دڵگران بوو، ئەوێی
بەجێهێشت، چونکە سامانێکی
زۆری هەبوو.
23ئینجا عیسا سەیری
دەوروپشتی خۆی کردو
بەقوتابیەکانیووت: (چەند گرانە بۆ

ئەوانــەی دەوڵەمــەندن بچــنە نــاو
پادشـاهێتی خــوداوە!) 24قوتابـیەکان
سـەریان سـوڕما لەقسـەکانی، بـەڵام
عـیسـا جـارێکی‌کە وەڵامـی‌دانەوەو
پـێی‌ووتـن: (ڕۆڵەکان چـەند سەختە
چــــوونە نــاوەوەی پادشـــاهێتی
خودا! 25ڕۆیشتنی حوشترێك بەکونی
دەرزیــەکدا ئاســانترە لەچــوونە
ژوورەوەی دەوڵەمـــەندێك بـــۆ
پادشاهێتی خودا.) 26قوتابیەکان زیاتر
سـەریان سـوڕماو بەیـەکتریان ووت:
(کەواتـە کـێ ڕزگـاری دەبێت؟) 27
عیسـا سەیری کردنو ووتی: (بەلای
مـرۆڤەوە ئەمـە نابێـت، بـەڵام بەلای
خـوداوە نـا، چـونکە هـەموو شتێك
لەلایـەن خـوداوە دەبێـت.) 28ئینجا
پەتـرۆس پـێی ووت: (ئـەوەتا ئـێمە
هـەموو شـتێکمان بـەجێ‌هێشـتوەو
دواتکـەوتوین.) 29عیسا لە وەڵامدا
ووتی: (ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: کەس نییە
بـراو خوشكو دایكو باوكو منداڵو
مــاڵو کـێڵگەی بەجـێ‌هـێشـتبێ
لەپێناوی منو لەپێناوی مـزگێنی، 30
لــــەم زەمانــەدا ســـەد ئــەوەندە
وەرنەگـرێـــتەوە لـــەماڵو بـــراو
خوشـكو دایـكو مـنداڵو کـێڵگە
لەگـەڵ چەوســانەوە، لەداهاتووش
ژیــانی هەتاهــەتایی. 31بــەڵام زۆر
لـەیەکەمیــنەکان دەبــنە دواهــەمینو
دواهەمینەکانیش دەبنە یەکەمین.)

سێهەم باسی مردنی عیسا

32کـاتێ هـەموو بـەڕێگاوەبوون
بـــەرەو شـــاری قـــودس، عیســـا
لەپێشـــــیانەوە دەڕۆیشـــــتو
قوتابیەکانـــیش بەسەرســـوڕماویەوە
بەدوایـــەوە، خەڵکـــەش بەترســـەوە.
عیسا دوانزە قوتابیەکەی جارێکی‌کە
بـردە لاوە، پێی‌ووتن چی بەسەردێ:
33(ئـەوا بـۆ شـاری قودس دەڕۆین،
لــەوێ ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست
ســەرۆك کاهیــنەکانو مامۆســتایانی
شـەریعەت، بـڕیاری مردنی بەسەردا
دەدەن، دەیدەنـــــــە دەســــــت
ناجوولەکـــــەکان، 34گاڵـــــتەی
پـێ‌دەکەن، تفی لـێ‌دەکەن، بەقامچی
لـێی‌دەدەن، ئینجا دەیکوژن. ئەویش
دوای سێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

35لـێرە یـاقوبو یۆحەنـنا دوو
کوڕەکەی زەبدی لێی‌هاتنە پێشەوەو
پێـیان ووت: (مامۆسـتا، دەمانـەوێ
ئـەوەی داوات لـێ‌دەکـەین بۆمـانی

جیٚبەجیٚ بکەی.) 36ئەویش
لێی‌پرسین: (چیتان دەوێت بۆتانی
بکەم؟) 37پێیان ووت: (بهێڵە
لەشکۆمەندیەکەتدا یەکێکمان لەلای
ڕاستت‌و ئەوی ترمان لەلای چەپت
دانشین.) 38عیسا پێی‌ووتن: (ئێوە
نازانن داوای چی دەکەن، دەتوانن
ئەو جامە بخۆنەوە کەمن دەیخۆمەوە،
یا بەو شێوەیە لەئازار هەڵکێشرێن
کە من هەڵدەکێشرێم؟) 39ووتیان:
(دەتوانین.) ئینجا عیسا پێی‌ووتن:
(ئەو جامەی من دەی‌خۆمەوە،
لەدوایدا ئێوەش دەی‌خۆنەوە، بەو
شێوەیەی من لەئازار هەڵدەکێشرێم،
ئێوەش هەڵدەکێشرێن. 40بەڵام
دانیشتن لەلای ڕاست‌و چەپمەوە من
ناتوانم بیدەم، تەنها بەوانە نەبیٚ کە
بۆیان دانراوە.) 41کاتیٚ دە قوتابیەکە
ئەمەیان لەیاقوب‌و یۆحەنا بیست
لێیان تووڕەبوون. 42ئەوسا عیسا
بانگی کردن‌و پێی‌ووتن: (دەزانن
سەرۆك نەتەوەکان کە فەرمانڕەوایی
دەکەن گەورەیان هەیە
لەسەرووویانەوە، هەروەها
گەورەکانیان دەسەڵاتیان هەیە
بەسەریان. 43بەڵام ئێوە بائەمە
لەناوتان نەبێت، ئەوەی دەیەویٚ
مەزن بێت لەناوتان، با ببێت
بەخزمەتکارتان. 44ئەوەش کە
دەیەوێت لەناوتان ببێتە یەکەمین،
بابێتە کۆیلە بۆ هەمووان. 45تەنانەت
ڕۆڵەی مرۆڤیش نەهاتووە بۆ
ئەوەی خزمەت بکریٚ، بەڵکو
بۆ ئەوەی خزمەت بکات‌و خۆی
پێشکەش بکات‌و بەخت بکات
لەپێناوی خەڵکێکی زۆر.

عیسا کوێرێك چاك‌دەکاتەوە

46ئینجا گەیشتە ئەریحا، کاتیٚ
ئەریحایان بەجیٚهێشت قوتابیەکان‌و
خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بوو، کوڕی
تیماوس کە بارتیماوسی پیٚ‌دەوترا
کوێر بوو، لەسەرە ڕێگادا دانیشتبوو
سوالی دەکرد. 47کاتیٚ بیستی
عیسای ناسیرییە لەوێوە دەڕوا،
دەستی‌کرد بەهاوارکردن‌و ووتی:
(ئەی عیسای ڕۆڵەی داود، بەزەییت
پێمدابێتەوە!) 48لەوێدا زۆر کەس
سەرزەنشتیان‌کرد تا بیٚ‌دەنگ بێت.
بەڵام ئەو زیاتر هاواری‌کرد: (ڕۆڵەی
داود، بەزەیت پیامدابێتەوە!) 49عیسا
ڕاوەستاو ووتی: (بانگی بکەن.)
ئەوانیش کابرای کوێریان بانگ‌کردو
ووتیان: (بە ووربە! هەستە! بانگت

دەکات.) 50ئەویش کەواکەی بەری
فڕیّداو ڕۆیشت بەرەو لای عیسا.
51عیسا لێی‌پرسی: (دەتەوێ چیت
بۆ بکەم؟) کابرای کوێر وەڵامی
دایەوە: (گەورەم، دەمەوێ چاوم
چاکەیتەوە.) 52ئینجا عیسا پێی‌ووت:
(بڕۆ! باوەڕت چاکی‌کردیتەوە.)
دەست‌بەجێ کابرا چاوی ڕووناکی
تێ‌کەوت‌و لەدوای عیسا ڕۆیی
بەڕێدا.

عیسا دەڕوات بۆ قودس

11

کاتێ لەقودس نزیك بوونەوە،
گەیشتنە دێی بەیت‌فاجی‌و بەیت‌عەنیا
کەنزیك کێوی زەیتونن. عیسا
دووان لەقوتابیەکانی نارد، 2
پێی‌ووتن: (بڕۆنە ئەو دێیەی
بەرامبەرتان، کە دەگەنە ئەوێ،
دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە، تا
ئێستا کەس سواری نەبووە،
بیکەنەوەو بیهێنن بۆ ئێرە. 3گەر
یەکێك پێی‌ووتن: بۆ ئەمە
دەکەن؟ بڵێن: گەورەمان پێویستی
پێیەتی، ئینجا دەست‌بەجێ دەینێرێ
بۆ ئێرە.) 4قوتابیەکان ڕۆیشتن‌و
لەکۆڵانێك بینیان جاشکەکە
بەدەرگای دەرەوە بەستراوەتەوە،
ئەوانیش کردیانەوە، 5هەندێ کەس
لەویدا ڕاوەستابوون ووتیان:
(چی‌دەکەن؟ بۆ ئەو جاشکە
دەکەنەوە؟) 6بەو شێوەیەی عیسا پێی
ووتبوون وەڵامیان دایەوە، ئیتر
وازیان لێ‌هێنان. 7ئینجا
کراسەکانیان خستە سەر پشتی
جاشکەکەو هێنایان بۆ عیسا، ئەویش
سواری بوو. 8زۆر لەخەڵکەکە
ڕێگەکەیان ڕاخستبوو
بەجلەکانیان‌و هەندێکی‌کەش بەلقی
دار کە لەباخەکانیان کردبووەوە. 9
ئەوانەی لەدوایەوە دەڕۆیشتن‌و
ئەوانەش لەپێشیەوە بوون، هاواریان
دەکرد: (هۆسانا! پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت! 10پیرۆزە
ئەو پادشاهێتییەی دێت، پادشاهێتی
داودی باوکمان! هۆسانا
لەبەرزایی!) 11دوای ئەمە عیسا
گەیشتە شاری قودس، چووە ناو
پەرستگاکەوە تەمشای هەموو
شتێکی‌کرد، بەڵام لەبەر ئەوەی
کات دەمەو ئێوارە بوو، لەگەڵ
دوانزە قوتابیەکەی ڕۆیشتەوە بۆ دێی
بەیت‌عەنیا.

دار هەنجیری بێ بەر

[12]بەیانی کاتێ عیسا دێی
بەیت‌عەنیای بەجێ‌هێشت، برسی
بوو. [13]لەدوورەوە دار هەنجیرێکی
بینی باش گەڵای کردبوو، ڕووی
تێ‌کرد بەڵکو بەری پێوە بێت. کاتێ
گەیشتە لای لەگەڵا زیاتر هیچی پێوە
نەدی، چونکە کاتەکە وەرزی هەنجیر
نەبوو. [14]عیسا پێی ووت: (ئیتر
کەس لەبەرت ناخوات تاهەتایە.)
قوتابیەکانیش گوێیان لەمەبوو.

پاك‌کردنەوەی پەرستگا

[15]هاتنەوە بۆ قودس‌و عیسا چووە
ناو پەرستگاکەوە، دەستی کرد
بەدەرکردنی ئەوانەی خەریکی
کڕین‌و فرۆشتن بوون. مێزی پارە
گۆڕەوەکانی وەرگێڕا لەگەڵ شوێنی
دانیشتنی کۆتر فرۆشان. [16]ئیتر
نەیهێشت کەس بەناو پەرستگاکەدا
بڕوات لەوانەی شت‌و مەکیان بەسەر
کۆڵەوە بوو. [17]دەستی کرد
بەفێرکردنی خەڵکەکەو ووتی: (ئایا
خودا لەکتێبی پیرۆز نەی‌فەرمووە: {
ماڵم بەشوێنی نوێژ ناودەبرێ لەلای
هەموو گەلان؟} کەچی ئەوەتا ئێوە
کردووتانە بە {ئەشکەوتی دزان!})
[18]هەر کە سەرۆك کاهینەکان‌و
مامۆستایانی شەریعەت گوێیان لەمە
بوو، بیریان کردەوە لەوەی چۆن
بیکوژن. چونکە لێی دەترسان
لەبەرئەوەی خەڵکەکە هەموو
سەرسام بووبوون لەفێرکردنەکانی.
[19]کاتێ ئێوارە داهات، عیساو
قوتابیەکانی چوونە دەرەوەی شار.

دەربارەی هێزی باوەڕ

[20]ڕۆژی دوایی بەیانی زوو کاتێ
بەلای دار هەنجیرەکەدا ڕۆیشتن،
سەیریان‌کرد هەمووی ووشك بووە
لەڕەگەوە. [21]پەترۆس بیری
کەوتەوەو ووتی: (مامۆستا، سەیری
ئەو دار هەنجیرە بکە کە نەفرەتت
لێ‌کرد، ووشك بووە!) [22]ئینجا
عیسا بەهەموویانی ووت: (باوەڕتان
بەخودا بێت.) [23]بەڕاستی پێتان
دەڵێم: ئەوەی بەو شاخە بڵێ
هەڵکەنرێ‌و بڕۆ خۆت بخەرە ناو
دەریاوە، بەمەرجێ گومان نەکات
لەدڵی، بەڵکو باوەڕ بکات
ئەوەی دەیڵێ دەبێت، ئەوا بۆی
دەبێت. [24]جا لەبەرئەوە پێتان دەڵێم:
ئەوەی داوای دەکەن‌و نوێژی بۆ
دەکەن، باوەڕتان هەبێ کە وەرتان

گرتووە، ئەوا بۆتان دەبێ. 25
کاتێکیش کە نوێژ دەکەن گەر
شتێکتان هەبوو بەسەر یەکێکەوە
لێی‌خۆش‌بن، هەتا باوکی ئاسمانیتان
لەهەڵەکانتان خۆش‌بێت. 26﴿بەڵام
ئێوە گەر لێ‌بوردنتان بۆ خەڵکی
نەبێت، باوکی ئاسمانیشتان
لێ‌بووردنی نابێت بۆهەڵەکانتان.﴾

دەسەڵاتی عیسا

27 عیساو قوتابیەکانی دیسان
هاتنەوە بۆ قودس، کاتێ بەپەرستگادا
دەڕۆیشت، سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەتو پیران لێی‌هاتنە
پێشەوە، 28لێیان پرسی: (ئەوەی
کردووتە بەچ دەسەڵاتێ دەیکەیت؟
کێ دەسەڵاتی پێت داوە ئەم شتانە
بکەی؟) 29عیسا وەڵامی دانەوە ووتی:
(منیش شتێکتان لێ‌دەپرسم، گەر
وەڵامم بدەنەوە، ئەوسا پێتان دەڵێم
30 بەچ دەسەڵاتێك ئەم شتانە دەکەم:
ئایا یەحیا لەئاسمانەوە دەسەڵاتی
پێ‌درابوو خەڵك لەئاوهەڵکێشێت یان
31 لەخەڵکیەوە؟ وەڵامم بدەنەوە!)
ئەوانیش کەوتنە تەگبیرو ڕاوێژ لەنێو
خۆیان، ووتیان: (گەر بڵێین لەئاسمانەوە
بوو، دەڵێت باشە بۆچی باوەڕتان
پێ‌نەکرد؟ 32یان ئەگەر بڵێین
لەخەڵکیەوە بوو، ...) ئەوان لە گەل
دەترسان، چونکە گەل یەحیایان
بەپێغەمبەر دادەنا. 33ئەوسا بەعیسایان
ووت: (نازانین.) عیساش پێی‌ووتن:
(منیش پێتان ناڵێم بەچ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەم.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

12

عیسا بەنموونە قسەی‌کرد بۆ
خەڵکەکە، ووتی: (کابرایەك باخێکی
مێوی چاندو دەوروپشتەکەی پەرژین
کرد، لەناویدا بابەتی ترێ گوشینی
تێدا داناو شوێنی پاسەوانی تێدا
دروست‌کرد. ئینجا ڕەزەکەی
دایەدەست باخەوانانو خۆی بۆ
وولاتێکی‌کە ڕۆیشت. 2کاتێ
وەرزی بەروبووم هات،
ئیشکەرێکی نارد بۆ لای
باخەوانەکان تاکو لەبەری
ڕەزەکە بەشی خۆی بۆ بنێرن. 3
بەڵام باخەوانەکان کابرایان گرتو
لێیان‌داو بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. 4
کابرا دیسانەوە ئیشکەرێکی کەی
نارد بۆ لایان، باخەوانەکان ئەمیشیان
بەلێدانو سووکایەتی پێ‌کردنو

سەرشکاویەوە بۆ ناردەوە. 5ئینجا
کابرا ئیشکەرێکی کەی نارد،
باخەوانەکان ئەمجارە
ئیشکەرەکەیان کوشت. کابرا
دیسان چەند کەسێکی تری نارد
بۆ لایان، باخەوانەکان
ئەمجارەشیان هەستان بەلێدانی
هەندێکیانو کوشتنی ئەوانی
کەیان. 6کابرا کوڕێکی تاقانەی
خۆشەویستی هەبوو، لەدواییدا
هەستاو کوڕەکەی نارد بۆ لایان،
ووتی: هەر چۆنێك بێت
لەکوڕەکەم سڵدەکەنەوە. 7بەڵام
باخەوانەکان بەیەکتریان ووت:
ئەوەتا ئەوە میراتگرە، وەرن
بابیکوژین ئەوسا میراتەکە بۆ
خۆمان دەمێنێتەوە. 8ئینجا
کوڕەکەیان گرت، کوشتیانو
فڕێیاندایە دەرەوەی ڕەزەکە. 9
باشە دەبێ خاوەنی ڕەزەکە
چیبکات؟ ئەو دێتو باخەوانەکان
لەناو دەباتو ڕەزەکە دەدا
بەباخەوانانی تر. 10ئایا لەکتێبی
پیرۆزدا ئەم ئایەتەتان نەخوێندۆتەوە:
{ئەو بەردەی وەستاکان
ڕەتیانکردەوە، بوو بە بەردی بناغە.
11ئەمەش لەخوداوەندەوەیەو شتێکی
سەرسوڕهێنەرە لەبەر چاومان.}؟ 12
دوای ئەمە ویستیان عیسا بگرن،
چونکە دەیانزانی نموونەکە ئەوان
دەگرێتەوە، بەڵام لەخەڵکەکە
ترسان، ئیتر وازیان لێهێناو ڕۆیشتن.

باج دان بە قەیسەر

13ئینجا هەندێ لەفەریسیەکانو
پیاوانی هیرۆدسیان نارده لای عیسا،
تاکو بەووشەیەکی خۆی
تووشیبکەن. 14هاتنو پێیان ووت:
(مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ ڕاستگۆیت،
گوێش نادەیت بەکەس، چونکە پلەو
پایەت بەخەیاڵدا نایەت، تەنها
فێرکردنی ڕێگەی خودا نەبێت
بەشێوەیەکی ڕاست. باشە ئایا سەرانە
دان بەقەیسەر دروستە یان نا؟ سەرانە
بدەین یان نەیدەین؟) 15بەڵام عیسا
بەدووڕوویی ئەوانی زانیو پێیووتن:
(بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟ ئا دینارێکم
بدەنێ باتەماشای بکەم.) 16ئەوانیش
دینارێکیان پێیدا، ئینجا عیسا لێی
پرسین: (باشە ئەم وێنەو نووسراوە
هی کێیە؟) ووتیان: (هی قەیسەرە.)
17پێیووتن: (کەواتە ئەوەی هی
قەیسەرە بیدەن بە قەیسەر، ئەوەش
هی خودایە بیدەن بەخودا.) ئەوان

بەم وەڵامە زۆر سەریان سوڕما.

زیندووبوونەوەی مردووان

[18]ئینجا هەندێ لەسەدوقیەکان
کەباوەڕ بەزیندووبوونەوە ناکەن،
لێیهاتنە پێشەوەو پرسیاریان لێ کردو
ووتیان: [19](مامۆستا، موسا بۆی
نووسیوین، گەر یەکێ براکەی مردو
ژنەکەی بێ منداڵ بەجێما، پێویستە
لەسەری براژنەکەی بهێنێتو وەچە
بەناوی براکەیەوە دروست بکات.
[20]حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی
هێناو مرد بێ ئەوەی منداڵی هەبێ.
[21]دووەم براژنەکەی خواست،
ئەویش مرد بێئەوەی منداڵی لەپاش
بەجێ بمێنێ، سێهەمیش هەمان شت.
[22]ئا بەم شێوەیە هەر حەوت براکە
مردن، بێئەوەی هیچ منداڵیان لەپاش
بەجێ بمێنێ. لەپاشان ژنەکەش مرد.
[23]باشە لەڕۆژی زیندووبونەوەدا،
ژنەکە بۆ کامیان دەبێت؟ چونکە ژنی
هەموویان بووە.)
[24]عیسا وەڵامی دانەوە ووتی:
(ئایا ئێوە گومڕا نین، چونکە نە
لەکتێب دەزانن نە لەهێزی خودا؟ [25]
کاتێ خەڵکی زیندوودەبنەوە، نەژن
دەهێننو نەشوو دەکەن، بەڵکو وەك
فریشتەی ئاسمان دەبن. [26]بەڵام
دەربارەی مردووان کە
زیندوودەبنەوە، ئایا لەتەوراتدا
نەتانخوێندۆتەوە چۆن خودا لەناو
دەوەنەکەدا لەگەڵ موسا دواو
پێیووت: (من خودای ئیبراهیمو
خودای ئیسحاقو خودای یاقوبم؟)
[27]ئەو خودای مردووان نییە، بەڵکو
خودای زیندووانە، کەواتە ئێوە
خراپ گومڕابوون!)

گەورەترین ڕاسپاردە

[28]یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت
کە گوێی لەقسەکانیان بوو هەروەها
بینی عیسا باش وەڵامیدانەوە،
لێیپرسی: (چ ڕاسپاردەیەك یەکەمی
هەموو ڕاسپاردەکانە؟) [29]عیسا
وەڵامیدایەوە: (یەکەمی هەموو
ڕاسپاردەکان ئەمەیە: {گوێ بگرە
ئیسرائیل، خوداوەند خودای ئێمە
یەك خوداوەندە، [30]جا دەبێ
خوداوەند خودات خۆش بوێ
بەهەموو دڵو هەموو گیانو هەموو
بیرو هەموو تواناتەوە.} ئەمە
ڕاسپاردەی یەکەمە. [31]دووەمیشیان
وەك ئەم وایە، (ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ، ئیتر هیچ

ڕاسپاردەیەك نییە مەزنتر لەم دوو
ڕاسپاردەیە.) 32ئینجا مامۆستاکەی
شەریعەت پێیووت: (مامۆستا ئەمە
ڕاستەو تۆ ڕاستت فەرموو. خودا
هەریەکەو هیچ خودایەکی کە نییە تەنها
ئەو نەبێ، 33هەروەها خۆشەویستی
ئەو بەهەموو دڵو بەهەموو تێگەیشتنو
بەهەموو تواناوەیە، هەروەها
خۆشەویستی ئەوەی لێت نزیکە وەك
خۆت باشترە لەهەموو قوربانیەكو
قوربانی سوتاندنێك.) 34کاتێ عیسا
بینی کابرا بەژیرانە دوا، پێیووت:
(تۆ ئەوەندە دوور نیت لەپادشاهێتی
خوداوە.) دوای ئەمە ئیتر کەس
نەیوێرا هیچ پرسیارێکی کەی
لێبکات.

مەسیح و داود

35لەکاتێکدا عیسا لەناو
پەرستگاکە خەڵکی فێردەکرد،
ووتی: (مامۆستایانی شەریعەت چۆن
دەڵێن مەسیح* کوڕی داودە؟ 36
کاتێ داود خۆی بەهۆی ڕۆحی
پیرۆزەوە دواو ووتی: {خوداوەند
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای
دەستی ڕاستمەوە دانیشە تادوژمنانت
بخەمە ژێر پێتەوە.} 37کە داود خۆی
مەسیح بەخوداوەند بانگ بکات،
ئیتر چۆن مەسیح دەبێت بەکوڕی؟)
خەڵکەکە زۆر بەشادومانیەوە گوێیان
بۆ قسەکانی ڕاگرتبوو. 38عیسا
لەفێرکردنەکەیدا پێی ووتن:
(ئاگاداری مامۆستایانی شەریعەتبن،
ئەوانەی بەجلی پانو پۆڕو درێژەوە
دەگەڕێنو حەز دەکەن لەگۆڕەپانە
گشتیەکاندا سڵاویان لێبکرێ، 39
لەکەنیشتەکان ڕیزی پێشەوە دەگرن،
ڕیزی یەکەمیش لەکاتی داوەتەکاندا.
40هەروەها ماڵی بێوەژن دەخۆن،
وەك خۆدەرخستن درێژە
بەنوێژەکانیان دەدەن. ئەوانە
سەختترین سزا وەردەگرن.)

بەخشینی بێوەژن

41عیسا بەرامبەر سەندوقی
پەرستگاکە دانیشتو سەیری ئەوەی
دەکرد چۆن خەڵکی پارەیان
تێدەکرد، زۆر لەدەوڵەمەندەکان
پارەی زۆریان خستە ناو سەندوقەکە.
42ئینجا بێوەژنێکی هەژار هاتو دوو
پولی خستە ناو سەندوقەکە، کە
چارەك چارەکی دینارێکی نەدەکرد.
43عیسا قوتابیەکانی بانگکردو
پێیووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم، ئەو

بێوەژنە هەژارە، لەهەموو خەڵکەکە زیاتر پارەی خستە ناو سەندوقەکە. 44چونکە هەموو ئەوانیتر پارەیاندا لەوەی لەپێویستی خۆیان زیاتربوو، بەڵام ئەوەی ژنەکە دای، لەپێویستی خۆیبوو، تەنها هەر ئەوەش گوزەرانی ئەو بوو.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

13

لەکاتێکدا عیسا پەرستگاکەی بەجێ دەهێشت، یەکێ لەقوتابیەکانی پێیووت: (مامۆستا، سەیری ئەم بەردو خانووە سەر سوڕهێنەرانە بکە!) 2عیساش پێیووت: (ئەم خانووە مەزنانە دەبینیت؟ بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێو هەمووی دەڕوخێت.) 3کاتێ عیسا لەسەر چیای زەیتون بوو بەرامبەر پەرستگاکە، پەترۆسو یاقوبو یۆحەنناو ئەندەراوس بەتەنها لێیان پرسی: 4(پێمان بڵێ کەی ئەم شتانە ڕوودەدات، پێش ئەوەی ئەمانە ببێت چ نیشانەیەك دیاری دەدات؟) 5عیسا وەڵامیدانەوەو ووتی: (ئاگاداربن، کەس هەڵتان نەخڵەتێنێ. 6زۆر هەن بەناوی منەوە دێنو دەڵێن، ئێمە ئەوین. بەمەش زۆر کەس هەڵدەخەڵەتێنن. 7کاتێ باسو هەواڵی جەنگ دەبیستن مەترسن، ئەمە دەبێ ڕووبدات، بەڵام ئەمە جارێ کۆتایی نییە. 8میللەتان دەچن بەگژ یەکتر داو وولات بەگژ وولاتیکەدا، بوومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕوودەدات، هەروەها برسێتیو نەبوونی، بەڵام ئەمە جارێ پێچو ژانی یەکەمە. 9ئاگاداری خۆتان بن، چونکە دەتانبەنە بەر دادگاو کەنیشتەکان، لێتان دەدەنو لەپێناوی من لەبەردەم حوکمڕانو پادشاکان ڕادەوەستێنرێن، تا شایەتی بۆ من بدەن لەبەردەمیان. 10هەروەها یەکەمجار دەبێ مزگێنی بەهەموو میللەتان ڕابگەیەنرێ. 11کاتێکیش دەتانبەن بۆئەوەی بتاندەن بەدەستەوە، نارەحەت مەبن بەوەی چی بڵێن، بەڵکو لەوێدا چیتان بۆ دەوترێ پێیبدوێن، چونکە ئێوەنین دەدوێن، بەڵکو ڕۆحی پیرۆزە دەدوێت. 12برا، برا دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك کوڕ، منداڵان لەباوكو دایك هەڵدەگەڕێنەوەو دەیانکوژن. 13هەموو خەڵکی ڕقیان لێتان دەبێتەوە لەپێناوی ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی

ڕادەگریٚ ئەوە ڕزگاری دەبێت.

گەورەترین تەنگانە

[14]کاتیٚ پیسیی‌و کاولبوون دەبینن لەو جێگایەی کە نابیٚ لێی بیٚ، ئەوەی پێغەمبەر دانیال باسی کردووە، (باخوێنەر تێبگات)، دوایی با ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان ڕابکەن بۆ شاخەکان، [15]ئەوەش لەسەربانە، بابۆ بردنی هیچ شتێك نەیەتە خوارەوەو نەچێتە ژوورەوە، [16]هەروەها ئەوەی لەکێلگە بوو، با نەگەڕێتەوە تاکو جلەکانی لەگەڵ خۆی ببات. [17]خاك بەسەر سك‌پڕو شیردەر لەوڕۆژانەدا! [18]نوێژ بکەن با ئەمە لەزستاندا نەبێت. [19]چونکە تەنگانەیەك ڕوودەدات کە هێشتا لەدروستکردنی جیهانەوە، ئەوەی خودا دروستی‌کردووە، تا ئەمڕۆ شتی‌وا نەبووەو نابێت. [20]گەر بێت‌و خوداوەند ئەو ڕۆژانە کەم نەکاتەوە، هیچ مرۆڤێك ڕزگاری نابێت. بەڵام لە پێناوی ئەوانەی هەڵبژێرراون، ئەو ڕۆژانە کەم دەکرێنەوە. [21]گەر هاتوو ئەو کاتە یەکێك پێی‌ووتن: ئەوەتا مەسیح لێرەیە! یا ئەوەتا لەوێیە! باوەڕ مەکەن. [22]چونکە چەند مەسیحێکی فێڵبازو پێغەمەری درۆزن دەردەکەون، نیشانەی گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر دەکەن، تاکو تەنانەت گەر بتوانن هەڵبژێراوانیش هەڵبخەڵەتێنن. [23]بەڵام ئاگارداربن، ئەوا من ئاگاداری ئەم هەموو شتانەم‌کردن، پێش ئەوەی ڕووبدات.

هاتنەوەی عیسا

[24]بەڵام لەو ڕۆژانەدا، دوای ئەو تەنگانەیە، ڕۆژ تاریك دەبێت‌و تیشکی مانگ دەگیریٚ، [25]ئەستێرەکان لەئاسمانەوە دەکەون‌و هێزی ئاسمان تێك‌دەچێت. [26]ئەوسا دەبینن ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو هەورەوە بەتواناو شکۆیەکی مەزنەوە دێت. [27]ئینجا فریشتەکانی دەنێرێت‌و هەڵبژاردەی خۆی لەهەر چوار لاوە لەم‌سەرو ئەوسەری زەوی‌و ئاسمانەوە کۆدەکاتەوە.

[28]ئەم شتە لەدار هەنجیرەوە فێربن: (کاتیٚ لقەکانی نەرم دەبێت‌و گەڵا دەکات، دەزانریٚ هاوین نزیك بووەتەوە. [29]هەروەها ئێوەش، کاتیٚ دەبینن ئەمانە ڕوودەدات، بزانن ئەو نزیکەو لەبەر دەرگایە. [30]ڕاستیتان

پێی دەڵێم، ئەم نەوەیە بەسەر ناچێت
هەتا ئەمانە هەموو ڕوونەدات. 31
ئاسمانو زەوی لەناودەچن، بەڵام
ووتەکانم هەرگیز لەناوناچێت.

کەس ئەو کاتە نازانێ

32ئەو ڕۆژەو ئەو کاتە کەس
نایزانێت، نەفریشتەی ئاسمان نەڕۆڵە،
تەنها باوك نەبێت. 33کەواتە
ئاگاداربنو ئێشك بگرن چونکە
نازانن کەی ئەو کاتە دێت. 34ئەمە
لەوە دەکات کابرایەك بچێ بۆ
گەشت، ماڵەکەی بەجێبهێڵێ،
بیداتە دەست چەند ئیشکەرێكو هەر
یەکە ئیشێکیان بداتێ، دەرگاوانیش
ڕاسپێرێ ئێشك بگرێ. 35ئیتر ئێشك
بگرن، چونکە نازانن گەورەی ماڵ
کەی دەگەڕێتەوە، ئێوارە یاخود
نیوەی شەو، یا لەگەڵ خوێندنی
کەڵەشێر، یا بەیانی. 36نەوەك لەناکاو
بگەڕێتەوەو بتانبینێت لەخەودان. 37
جا ئەوەی بەئێوەی دەڵێم، دەیڵێم بە
هەمووان: ئێشك بگرن!)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

14

جەژنی تێپەڕبوونو فەتیرە دوو
ڕۆژی مابوو، سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت بەدوای فێڵێك
دەگەڕان تا عیسای پێ بگرنو
بیکوژن. 2بەڵام ووتیان: (بائەمە
لەجەژنا نەبێت، نەوەك لەناو
خەڵکەکەدا ئاژاوە ڕووبدات.)

ئامادەکردنی عیسا بۆ ناشتن

3کاتێ عیسا لەشاری بەیتعەنیا
بوو، لەماڵی شەمعونە گول لەسەر
خوان دانیشتبوو، ژنێك هات
شوشەیەك بۆنی ناردینی سافی
گرانبەهای بەدەستەوەبوو،
شوشەکەی شکاندو بۆنەکەی کرد
بەسەر عیسا. 4بەڵام هەندێك
لەوانەی لەوێبوون زویربوونو
لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەم بۆنە بۆ
بەو شێوەیە خەسارکرا؟ 5دەتوانرا
بۆنەکە بەزیاتر لەسێسەد دینار
بفرۆشرایەو پارەکەی بدرایە
بەهەژاران.) جا دەستیانکرد
بەسەرزەنشت کردنی ژنەکە. 6بەڵام
عیسا ووتی: (وازی لێبهێنن. بۆ
بێزاری دەکەن؟ ئەو کارێکی چاکی
بەرامبەر کردم. 7چونکە هەژاران
هەموو کاتێ لاتان هەن، هەر
کاتێکیش ویستتان دەتوانن چاکەیان

بەرامبەر بکەن، بەڵام من هەموو کاتێك لاتان نیم. [8]ئەو ئەوەی لەدەستی هات کردی، دەستپێشخەری خۆی کرد لەبۆن لێدانی لەشمو ئامادە کردنی بۆ ناشتن. [9]ڕاستیتان پێ دەڵێم: لەهەر شوێنێك لەم جیهانەدا بانگەوازی ئەم مزگێنییە بڵاوبکرێتەوە، یادی ئەمە دەکرێ کە ئەم ژنە کردی.)

ناپاکی یەهوزا

[10]ئینجا یەهوزای ئەسخەریوتی کەیەکێبوو لەدوانزە قوتابیەکە، ڕۆیشت بۆ لای سەرۆك کاهینەکان تاکو عیسا بدات بەدەستەوە. [11]کاتێ گوێیان لەمە بوو، زۆر پێخۆشحاڵ بوونو بەڵێنی ئەوەیان پێدا پارەی بدەنێ، بەم شێوە ئەو دەگەڕا بۆ هەلێك تا عیسا بدات بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

[12]لەیەکەم ڕۆژی جەژنی فەتیرە، ئەوەی قوربانی تێپەڕبوونی تێدادەکرێ، قوتابیەکان لەعیسایان پرسی: (دەتەوێ بۆ کوێ بڕۆین نانی جەژنت بۆ ئامادەکەین تا بیخۆیت؟) [13]ئەویش دووان لەقوتابیەکانی نارد، پێیووتن: (بڕۆن بۆ ناو شار، لەوێ پیاوێکتان پێدەگات گۆزەیەك ئاوی هەڵگرتووە، دوای بکەون. [14]کاتێ چووە ژوورەوە، ئێوە بەخاوەن ماڵ بڵێن: مامۆستا دەڵێت: کوا دیوەخانەکەم کە لەگەڵ قوتابییەکانم نانی جەژنی تێپەڕبوونی تیا دەخۆم؟) [15]ئینجا ئەویش ژوورێکی گەورەتان پیشاندەدات لەنهۆمی دووەمی ماڵەکە، ڕاخراوەو ئامادەکراوە، ئالەوێدا بۆمانی ئامادە بکەن.) [16]ئیتر دوو قوتابیەکە ڕۆیشتنو ژوورەکەیان بەم شێوەیە بینی کە عیسا پێی ووتبوون، جا لەوێدا نانی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد. [17]کە ئێوارە داهات، عیسا لەگەڵ دوانزە قوتابیەکەی هات. [18]کاتێ لەسەر خوان دانیشتبوون نانیان دەخوارد، عیسا بەقوتابییەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم، یەکێ لەئێوە کەئێستا لەگەڵم نان دەخوات، دەمدات بەدەستەوە. [19]قوتابیەکان غەم دایگرتن، یەك لەدوای یەك دەستیانکرد بەپرسیار لێی: (ئایا منم؟) [20]ئەو وەڵامیدانەوەو ووتی: (ئەو یەکێکە لەم دوانزەیە، ئەوەی لەگەڵم دەستی بەنانەوە

لەقاپەکەدایە. 21چونکە ڕۆڵەی
مرۆڤ، دەبێت بەو شێوەیە بڕوات کە
لەکتێبی پیرۆزدا لەسەری نووسراوە،
بەڵام خاكبەسەر ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
دەدات بەدەستەوە، باشتر بوو ئەو
کەسە هەر لەدایك نەبووایە.)22هەر
لەوکاتەی نانیان دەخوارد، عیسا
نانێکی هەڵگرت، پیرۆزی‌کرد،
لەتی‌کردو دای پێیان، ووتی:
(وەگرن، ئەمە لەشمە.) 23ئینجا
جامێکی هەڵگرتو سوپاسی خودای
کردو پێیانی‌دا، هەموو
لێیانخواردەوە. 24پێی‌ووتن: (ئەمە
خوێنی منە، خوێنی پەیمانی نوێیە،
ئەوەی دەڕژێ لەپێناوی زۆر کەس.
25ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئیتر لەبەری
مێو ناخۆمەوە تا ئەو ڕۆژەی
لەپادشاهێتی خودا جارێکی‌کە بە
نوێی لەوبەرە دەخۆمەوە.) 26ئینجا
بەگۆرانی ستایشی خودایان‌کردو بۆ
شاخی زەیتون ڕۆیشتن.

نکۆڵی‌کردنی پەترۆس

27عیسا پێی‌ووتن: (هەمووتان
دەکەونە گومانەوە، چونکە
نووسراوە: {لەشوان دەدەم، ئیتر
مەڕەکان بلاّودەبنەوە}. 28بەڵام
دوای هەستانەوەم، پێشتان دەکەوم
بۆ جەلیل.) 29پەترۆس پێی‌ووت:
(گەر هەموو گومان بکەن، من
گومان ناکەم.) 30عیساش پێی‌ووت:
(ڕاستت پێ‌دەڵێم: تۆ ئەمڕۆ هەر
ئەمشەو، پێش ئەوەی کەڵەشێر
دووجار بخوێنێ، سێ‌جار نکۆڵێم
لێدەکەی.) 31بەڵام پەترۆس بەپشت
ئەستوریەوە ووتیەوە: (گەر بشمرم
لەگەڵت نکۆڵیت لیّ‌ناکەم.)
هەروەها قوتابیەکانی‌کەش هەموو
وایان ووت.

نوێژی عیسا لەباخی جەسیمانی

32ئینجا چوون بۆ شوێنێك
پێی‌دەوترا جەسیمانی، بەقوتابیەکانی
ووت: (ئا لێرەبن تا نوێژ دەکەم.) 33
ئەوسا پەترۆسو یاقوبو یۆحەنای
لەگەڵ خۆی‌بردو لەوێدا هەستی
بەدڵگرانی‌و دڵتەنگی‌کرد. 34
پێی‌ووتن: (زۆر دڵگرانم تامردن،
بمێننەوە لێرەو ئێشك بگرن.) 35ئینجا
کەمێك لێیان دوورکەوتەوە،
چۆکی‌داداو دەستی‌کرد بەنوێژکردنو
داوای ئەوەی کرد کاتەکەی بەسەر
تیّ‌پەڕێت، گەر دەبێت. 36ووتی:
(ئەی باوك، تۆ دەتوانی هەموو شتێك

بکەی، ئەم جامەم لەسەر لابەرە،
بەڵام با وانەبێت وەك ئەوەی من
دەمەوێت، بەڵکو بەو شێوەیە بێت
کەخۆت دەتەوێت.) 37دوای ئەمە
گەڕایەوە بینی قوتابیەکانی نووستون،
بەپەترۆسی ووت: (ئەی شەمعون
نووستویت؟ نەتتوانی کاژێرێك ئێشك
بگری؟ 38نوێژ بکەنو ئێشك بگرن،
نەوەك تاقی بکرێنەوە. ڕۆح چالاکە
بەڵام لەش لاوازە.) 39دیسان
ڕۆیشتەوە جارێکیتر نوێژیکردو
هەمان ووتەی دووبارەکردەوە. 40
کاتێ گەڕایەوە، سەیریکرد دیسان
نووستوون، چونکە خەو چاوی
قورسکردبوون، نەیانزانی بەچی
وەڵامی بدەنەوە. 41کاتێ بۆ سێهەم
جار گەڕایەوە بۆلایان پێیووتن:
(تائێستا نووستونو پشوودەدەن؟ ئیتر
بەسە! کاتەکە هاتووە، ئەوا ڕۆڵەی
مرۆڤ دەدرێتە دەست گوناهباران. 42
هەستن با بڕۆین، ئەوا نزیك بووەوە
ئەوەی دەمدات بەدەستەوە.)

گرتنی عیسا

43هەر لەو کاتەدا عیسا قسەی
دەکرد، یەهوزا کە یەکێك بوو
لەدوانزە قوتابیەکە، لەگەڵ کەسانێکی
زۆر کە شمشێرو داریان هەڵگرتبوو
گەیشتنە ئەوێ، ئەمانەش لەلایەن
سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی
شەریعەتو پیرانەوە نێررابوون. 44
ئەوەی عیسای دابەدەستەوە،
نیشانەیەکی دانێ، ووتی: (ئەوەی
ماچی دەکەم، خۆیەتی، بیگرنو
بیبەن.) 45هەر کە یەهوزا گەیشتە
ئەوێ، لەعیسا هاتەپێشەوەو ووتی:
(مامۆستا!) ئینجا بەگەرمییەوە
ماچیکرد. 46ئیتر دەستبەجێ
دەستیان لەسەرداناو گرتیان. 47بەڵام
یەکێ لەوانەی لەوێدا لەگەڵ عیسا
ڕاوەستابوون، شمشێرەکەی دەرهێناو
کێشای بەیەکێ لەکۆیلەکانی
سەرۆك کاهینو گوێی بڕی. 48
عیساش پێیووتن: (وەك ئەوەی بۆ
دەستگیرکردنی یاخیبوویەك بەدارو
شمشێرەوە هاتوون؟ 49هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگا لەناوتان بووم خەڵکم فێر
دەکرد نەتانگرتم، بەڵام باکتێب
بێتەدی.) 50دوای ئەمە هەموو ڕایان
کردو بەجێیان هێشت. 51کوڕێکی
گەنج نەبێ کەهیچی لەبەر نەبوو
جگە لەپارچەیەك خامی تەنك کە
خۆی پێداپۆشی بوو، کوڕە دوای
عیسا کەوت، ئەویشیان گرت. 52

بەڵام ئەو جلەکەی بەجێ هێشتو
بەڕووتی لەدەستیان ڕای کرد.

دادگاییکردنی عیسا

53ئینجا عیسایان بردە لای
سەرۆک کاهین، پیرانو مامۆستایانی
شەریعەتو سەرۆک کاهینەکانی
تریش هەموو کۆبوونەوە. 54پەترۆس
دوور بەدوور دوای عیسا کەوت
هەتا ماڵی سەرۆک کاهین، لەگەڵ
ئێشکگرەکان دانیشت لەبەردەم
ئاگر خۆی گەرم دەکردەوە. 55
سەرۆک کاهینەکانو هەموو ئەنجومەن
دەستیان کرد بەگەڕان بەدوای
شایەتییەك تا سزای کوشتن بەسەر
عیسادا بدەن، بەڵام هیچی وایان
نەدۆزیەوە. 56کەسانێکی زۆر بەدرۆ
شایەتییان دژی ئەودا، بەڵام
قسەکانیان بەپێچەوانەی یەکترەوە
بوو. 57ئینجا هەندێکیان بەدرۆ
شایەتییان لەسەرداو ووتیان: 58
(گوێمان لێبوو دەیووت: ئەم
پەرستگایەی دەست دروستیکردووە
من دەیڕوخێنم، دوایی لەماوەی سێ
ڕۆژدا پەرستگایەك دروستدەکەم
کە بەدەست دروست نەکرابێت.) 59
بەڵام لەمەش دیسان قسەکانیان
بەپێچەوانەی یەکترەوە بوو. 60ئینجا
سەرۆک کاهین لەناوەڕاستی
ئەنجومەنەکەدا ڕاوەستاو لەعیسای
پرسی: (هیچ ناڵێیت دەربارەی ئەو
شایەتییانەی دژت دەدرێ؟) 61بەڵام
عیسا بەبێدەنگی مایەوەو هیچ
وەڵامی نەدایەوە. دیسانەوە سەرۆک
کاهین لێیپرسی، ووتی: (ئایا تۆ
مەسیحی، ڕۆڵەی خودای پیرۆز؟) 62
عیسا ووتی: (من ئەوم. لەدواییشدا
دەبینن چۆن ڕۆڵەی مرۆڤ
دادەنیشێت لەلای ڕاستی خودای بە
تواناوە، ئینجا لەسەر هەورەکانی
ئاسمان دێتەوە.) 63سەرۆک کاهین
جلەکانی خۆی دادڕیو ووتی:
(ئیتر پێویستمان بەشایەتی نییە. 64خۆ
گوێتان لەکفرەکەی بوو، بڕیاری
ئێوە چییە؟) هەموو بڕیاریاندا کە
عیسا شایانی کوشتنە. 65هەندێکیان
دەستیان کرد بەتف لێکردنیو
هەندێکی کەشیان دەمو چاویان
داپۆشیو پیایان دەکێشاو پێیان
دەووت: (هەڵیبهێنە کێیە؟) دوای
ئەمە پاسەوانەکانیش بە زللە
پێیان کێشا.

نکۆڵی پەترۆس لە عیسا

66لەکاتێکدا پەترۆس لەخوارەوە
لەحەوشەی ماڵەکە دانیشتبوو، یەکێ
لەو ئافرەتانەی لەلای سەرۆك کاهین
کاری دەکرد هاتە ئەوێ. 67کاتێ
پەترۆسی بینی خۆی گەرم دەکاتەوە،
سەیری کردو پێیووت: (تۆش
لەگەڵ عیسای ناسیری بوویت.) 68
بەڵام پەترۆس نکۆڵی لێکردو ووتی:
(نازانم، تێناگەم دەڵێی چی.) ئینجا
چووە دەرەوە بۆ لای دەرگاکە.
﴿لەوکاتەدا کەڵەشێری بەیانی
خوێندی.﴾ 69لێرە ئافرەتێکی‌کە
لەوانەی لەوێ کاریان دەکرد بینی،
ووتی بەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون
(ئەمەش یەکێکە لەوان.) 70پەترۆس
دیسان نکۆڵی لێکرد. پاش ماوەیەك
ئەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون،
دیسانەوە پێیان ووت: (ڕاستە تۆ
یەکێکی لەوان، چونکە تۆش
جەلیلیت.) 71بەڵام پەترۆس
دەستی‌کرد بەقسە بەخۆ ووتنو
سوێند خواردنو ووتی: (ئەم
کابرایەی باسی‌دەکەن، من نایناسم.)
72لەوکاتەدا کەڵەشێری بەیانی
جارێکی‌کەش خوێندی، ئەوسا
پەترۆس بیری‌کەوتەوە ئەوەی عیسا
پێیووت: (پێش ئەوەی کەڵەشێری
بەیانی دوو جار بخوێنێ، سێجار
نکۆڵیم لێدەکەی.) ئینجا خۆی
پێنەگیراو دەستی‌کرد بەگریان.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

15
کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانو مامۆستایانی
شەریعەتو هەموو ئەنجومەن
بەیەکەوە کۆبوونەوە. ئینجا عیسایان
بەدەستی بەستراوەوە بردو دایانە
دەستی پیلاتۆس. 2پیلاتۆس
لێیپرسی: (تۆی پادشای جوولەکە؟)
عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) 3
لێرە سەرۆك کاهینەکان تاوانی
زۆریان خستەپاڵی. 4پیلاتۆس
دووبارە لێیپرسی: (چییە، هیچ وەڵام
نادەیتەوە؟ بزانە چیت پێدەڵێن!) 5
بەڵام عیسا هیچ وەڵامی نەدایەوە،
پیلاتۆس بەمە سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

6پیلاتۆس لەهەموو جەژنێك
یەکێك لەو بەندانەی ئازاد دەکرد
کەگەڵ داوای دەکرد. 7یەکێك کە
ناوی باراباس بوو، لەو کاتەدا

لەبەندیخانەی پیلاتۆس بەندبوو لەگەڵ
هاوڕێکانی کە گێرەشێوێنو پیاوکوژ
بوون. 8ئینجا خەڵکەکە هەموو
داوایان لەپیلاتۆس کرد ئەوەی
هەموو کاتێك بۆیانی دەکات،
جێبەجێ بکات. 9پیلاتۆسیش قسەی
لەگەڵ کردنو لێیپرسین: (دەتانەوێ
پادشای جوولەکەتان بۆ ئازادکەم؟)
10چونکە دەیزانی سەرۆك کاهینەکان
لەڕقا ئەمیان داوە بەدەستەوە. 11بەڵام
سەرۆك کاهینەکان خەڵکەکەیان
هاندا تاکو داوای ئازادکردنی
باراباس بکەن. 12پیلاتۆس دیسان
لێیپرسین: (ئەی باشە چیبکەم
لەوەی کە بەپادشای جوولەکە ناوی
دەبەن؟) 13یەك لەدوای یەك
هاواریانکرد: (لەخاچی بدە!) 14
پیلاتۆس لێیپرسین: (باشە چ
خراپەیەکی کردووە؟) کەچی ئەوان
زیاتر هاواریانکرد: (لەخاچی بدە!)
15جا چونکە پیلاتۆس دەیویست
خەڵکەکە ڕازی بکات، هەستا
باراباسی بۆ ئازادکردن، دوای ئەمە
عیسا درایە بەر قامچیو نێررا بۆ
لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

16سەربازەکان بردیانە ناو
خانوویەك کە هی ئمپراتۆریەت بوو،
لەوێ هەموو لەشکرەکەیان
بانگکردو لێیکۆبوونەوە. 17
کراسێکی ئەرخەوانی گرانبەهایان
لەبەرکرد، لەسەر سەری تۆقێکیان
دانا لەدڕك دروستکرابوو. 18
دەستیانکرد بەسڵاو لێکردنیو
دەیانووت: (سڵاوت لێبێت ئەی
پادشای جوولەکە!) 19ئینجا
بەقامیش کێشایان بەسەریو خۆیان
بۆ چەماندەوەو چۆکیان بۆداداو
تفیان لێکرد. 20دوای ئەوەی
بەباشی گاڵتەیان پێکرد، کراسە
ئەرخەوانییەکەیان لەبەرداکەندو
جلەکانی خۆیان لەبەرکردەوەو
بردیانە دەرەوە بۆ لەخاچدان.

مردنی عیساو لەخاچدانی

21کابرایەك کە لەوێوە
دەڕۆیشت، بانگیانکردو
ناچاریانکرد تاکو خاچەکەیان بۆ
هەڵگرێت. ئەو کابرایەش ناوی
شەمعونی قەیرەوانی بوو، باوکی
ئەسکەندەرو ڕوفوس، تازە لەکێڵگە
دەهاتەوە. 22ئینجا عیسایان برد بۆ

شوێنێك پێی دەوترا گولگۆسە واتە
(كاسەسەر). [23]ئینجا مەییان داپێی
تێكەڵكرابوو لەگەڵ تاڵاو، بەڵام
نەیخواردەوە. [24]دوای ئەوەی
لەخاچیاندا كراسەكەیان دابەش كرد،
شێروخەتیان لەسەركرد بۆئەوەی
بزانن هەریەكەیان چی بەردەكەوێت.
[25]ئەو كاتەی لەخاچیاندا كاژێری
نۆی بەیانی بوو، [26]تاوانەكەشی
بەسەر سەریەوە نووسرابوو: پادشای
جوولەكە. [27]لەگەڵ دوو دز
لەخاچیاندا، یەكێ لەدەستی
ڕاستیەوە، ئەوی كەش لەدەستی
چەپیەوە. [28]﴿بەمە نووسراوی كتێب
هاتەدی كەدەڵێت: لەریزی تاوانباران
دانرا.﴾ [29]ئەوانەی بەوێدا تێدەپەڕین،
قسەیان پێدەووتو گاڵتەیان
پێدەكرد، سەریان بادەداو
دەیانووت: (ها! ئەی ڕوخێنەری
پەرستگاو دروستكەرەوەی بەسێ
ڕۆژ، [30]لەسەر خاچەكە وەرە
خوارەوەو خۆت ڕزگار بكە.) [31]
بەهەمان شێوە سەرۆك كاهینەكانو
مامۆستایانی شەریعەت گاڵتەیان
پێدەكردو بەیەكتریان دەووت: (بزانە
خەڵكی كەی ڕزگاركرد، بەڵام
ناتوانێ خۆی ڕزگار بكات. [32]با
ئێستا مەسیحی پادشای ئیسرائیل
لەسەر ئەو خاچە دابەزێت، تا هەموو
ببینینو باوەڕبهێنین.) تەنانەت
دزەكانیش كە لەگەڵی لەخاچدەدران
گاڵتەیان پێدەكرد.
[33]كاتێ بوو بەدوانزەی نیوەڕۆ،
تاریكی باڵی كێشا بەسەر زەویداو
زەوی هەموو تاریكبوو، تا كاژێری
سێی پاش نیوەڕۆ. [34]لەكاژێری سێی
پاش نیوەڕۆدا عیسا بەدەنگێكی بەرز
هاواری كرد: (ئیلۆی، ئیلۆی، لەما
شەبەقتەنی؟) بەواتای (خودای من،
خودای من، بۆ وازت لێهێنام؟) [35]
هەندێ كەس كە لەوێ
ڕاوەستابوون، كاتێ گوێیان لەمە بوو
ووتیان: (ئەوە بانگی ئەلیاس پێغەمبەر
دەكات.) [36]یەكێ خێرا ڕای كردو
ئەسفنجێكی لەسركە هەڵكێشاو
كردی بەسەر قامیشێكەوەو دایپێی،
تاكو لێیبخواتەوەو ووتی: (بابزانین
ئەلیاس دێت دایبگرێت!)
[37]ئینجا عیسا بەدەنگێكی بەرز
هاواری كردو ڕۆحی دابەدەستەوە.
[38]پەردەی پەرستگاش لەسەرەوە
تاخوارەوە دڕاو بوو بەدوو بەشەوە.
[39]كاتێ ئەو سەرپەلەی بەرامبەری
ڕاوەستابوو، بینی عیسا چۆن ڕۆحی

سپارد، ووتی: (بەڕاستی ئەم مرۆڤە
ڕۆڵەی خودا بوو!) 40ژنێکی زۆر
لەدوورەوە تەماشای ڕووداوەکەیان
دەکرد، لەنێوانیاندا مریەمی
مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبی
بچووکو یوسفو سالومەیان لەگەڵ
بوو، 41ئەمانیش ئەوانە بوون
کەبەدوای عیسادا دەڕۆیشتنو
خزمەتیان دەکرد کاتێ لەجەلیل بوو،
هەروەها زۆر ژنی تریش لەگەڵی
هاتبوون بۆ قودس.

ناشتنی عیسا

42کاتێ ئێوارە داهات، ئەو ڕۆژە
ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو، مانای
ڕۆژێك پێش ڕۆژی شەممە، 43یوسف
کەخەڵکی شاری ڕامە بوو،
ئەندامێکی بەرزی ئەنجوومەنی باڵای
جوولەکەبوو، ئەویش لەوانەبوو کە
چاوەڕێی پادشاهێتی خودایان دەکرد،
هاتو بێترس چووە لای پیلاتۆسو
داوای تەرمەکەی عیسای کرد. 44
پیلاتۆس سەری سوڕما لەوەی کە
عیسا مردووە، سەرپەلەکەی
بانگکردو لێیپرسی: (ئایا دەمێکە
مردووە؟) 45کاتێ سەرپەلەکە
باسەکەی بۆ گێڕایەوە، فەرمانیدا
تەرمەکەی عیسا بدەن بەیوسف. 46
ئینجا یوسف کەتانی کڕی، لاشەکەی
داگرتو بەکەتان کفنیکردو
لەگۆڕێکدا ناشتی کە لەبەرد
هەڵکەنرا بوو. دوایی بەردێکی گلۆر
کردەوە بەر دەرگای گۆڕەکە. 47
مریەمی مەجدەلیو مریەمەکەیتر کە
دایکی یوسف بوو، سەیریان دەکرد
بۆ ئەوەی بزانن لەکوێ دەنێژرێ.

زیندووبوونەوەی عیسا

16
کە ڕۆژی شەممە بەسەرچوو، مریەمی
مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبو
سالومە، بۆنو ڕۆنیان کڕی بۆ
چەورکردنی تەرمەکەی عیسا. 2
ڕۆژی یەکەمی هەفتە بوو، ئەوان
بەیانی لەگەڵ ڕۆژهەڵات بۆ سەر
گۆڕەکە هاتن. 3بەیەکتریان دەووت:
(باشە کێ بەردی دەرگای
گۆڕەکەمان بۆ لادەدات؟) 4بەڵام کە
سەیریانکرد، بینیان بەردی سەر
دەرگای گۆڕەکە لاچووە، لەگەڵ
ئەوی زۆر گەورەش بوو. 5کاتێ
چوونە ناو گۆڕەکە، کوڕێکی
گەنجیان بینی بەکراسێکی سپیەوە
لەلای ڕاستەوە دانیشتووە، ئەوانیش

تاسان. 6پێی‌ووتن: (مەترسن، ئێوە
بەشوێن عیسای ناسری‌دا دەگەڕێن،
ئەوەی لەخاچدرا. ئەو
زیندووبووەوە! لێرە نییە. ئا ئەوەتا
ئەو شوێنەی تیایدا دانرابوو. 7بەڵام
ئێوە بڕۆن‌و هەواڵ بەقوتابیەکانی‌و
بەپەترۆس بدەن، ئەو پێشتان
دەکەوێت بۆ جەلیل، ئینجا وەك
پێی‌ووتن لەوێ دەیبینن.) 8ئەوانیش
بەڕاکردن لەگۆڕەکە هاتنە دەرەوە.
ترس‌و سەرسامیەکی زۆر
دایگرتبوون، هیچیان بەکەس نەووت
لەبەرئەوەی دەترسان.
﴾9عیسا دوای هەستانەوەی
لەیەکەم ڕۆژی هەفتەدا، یەکەمجار بۆ
مریەمی مەجدەلی دەرکەوت ئەوەی
عیسا حەوت ڕوحی پیسی لێ
دەرکردبوو. 10ئەویش ڕۆیشت‌و
مژدەی‌دا بەوانەی لەگەڵ عیسادا
بوون، ئەوانەی خەریکی شیوەن‌و
گریان بوون. 11کاتێ بیستیان عیسا
زیندووەو مریەم خۆی بینیویەتی،
باوەڕیان نەکرد. 12دوای ئەمە عیسا
بەشێوەیەکی تر بۆ دووان لەمان
دەرکەوت، لەکاتێکدا بەڕێوەبوون
بەرەو یەکێ لە لادێکان. 13ئینجا
ڕۆیشتن‌و مژدەیان‌دا بەوانی‌کە،
بەڵام دیسان باوەڕیان بەمانیش
نەکرد. 14ئینجا لەدواییدا، عیسا بۆ
هەر یانزە قوتابیەکەی دەرکەوت،
لەکاتێك لەسەر خوان بوون،
ئاگاداری‌کردنەوە لەبەر کەم
باوەڕی‌و دڵڕەقیان. چونکە باوەڕیان
نەکرد بەوانەی ئەویان بینی‌بوو دوای
هەستانەوەکەی. 15ئەوسا پێی‌ووتن:
(بڕۆن بۆ هەموو لایەکی جیهان، ئەم
مزگێنییە بەهەموو خەڵکی
ڕابگەیەنن: 16ئەوەی باوەڕی هێناو
لەئاوهەڵکێشرا ئەوا ڕزگاری بووە،
ئەوەش کە باوەڕ ناهێنێ ئەوا تاوانبار
دەکرێت. 17ئەوانەی باوەڕ دەهێنن
ئەم نیشانانە لەگەڵیان دەبێ، بەناوی
من ڕوحی پیس دەردەکەن، هەروەها
بەزمانی ڕۆحی تازە دەدوێن، 18
دەتوانن مار بگرن، گەر
خواردنەوەیەکی کوشندەش بخۆن
هیچ تووشی ئازار نابن، دەست
دادەنێن لەسەر نەخۆش‌و چاکی
دەکەنەوە.)
19دوای ئەوەی عیسای
خوداوەند ئەمانەی پێ‌ووتن،
بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان‌و لەلای
دەستە ڕاستی خوداوە دانیشت. 20
ئەوانیش ڕۆیشتن، مزگێنیان

لەهـــەموو لایـــەك بلاّوكـــردەوە، خـــوداوەندیـــش لەگەلّیان كـاری دەكـــردو پشـــتگیری ووشـــەكانی خـــۆی دەكـــرد بەنیشـــانەكانی. ئامین.﴿

مزگێنی بە پێی نووسینی لۆقا

لۆقا پزیشكو مێژوونووسێكی یۆنانی بوو، یاوەرو یارمەتیدەری پۆڵسی نێرراو بوو، هەروەها لۆقا نووسەری پەرتووكی كرداری نێرراوانە، كە تەواوكەری ئەم پەرتووكەیە.

لەم پەرتووكەدا لۆقا لێكۆڵینەوەیەكی كردووەو بەدوای سەرچاوەی ڕاستدا گەڕاوە بۆ زانیاریەكانی سەبارەت بەژیانی عیسا لەسەر زەوی، بۆ ئەوەی خوێنەر ڕاستی زانیاریەكانی لەبەر دەست بێ (1:1–4). ئەم پەرتووكەش بەشی یەكەمی لێكۆڵینەوەكەیەتی، مەسیح لەم پەرتووكەدا مرۆڤێكە ڕزگاركەری هەموو جیهانە. لۆقا باسی هەندێ ڕووداو و نموونە دەكات تیایدا دەری دەخات كەمەسیح مرۆڤێكی تەواو و بێكەموكوڕییە، هەروەها پزیشكی نەخۆشیەكانە بەدوای لەناوچووەكاندا دەگەڕێ تا ڕزگاریان بكات.

ئەم پەرتووكە لەسەرەتادا بەلەدایك بوونو كاتی منداڵی مەسیح دەستپێ دەكات، ئینجا هەموو خزمەتەكانی. پاشان لە(9:51)ەوە باسی ئەوە دەكات چۆن مەسیح چاوی دەخاتە سەر قودسو مردنی لەوێ، دواتر بەباسی ئازارو مردنو هەستانەوەی نێو مردووانو بەرزبوونەوەی بۆ ئاسمان كۆتایی دێت. ئەوەی جێی سەرنجیشە ئەوەیە كە لۆقا زۆر گرنگی بەفێركردنەكانی مەسیح دەدات كە بەنموونەوە بوون.

چۆن ئەم مزگێنییە نووسرا

1

ئەی پایەبەرز ساوفیلۆس*، كاتێ
زۆر كەس هەستان بەنووسینی ئەو
ڕووداوانەی لای ئێمە
ڕوویدابوو، 2بەپێی ئەوەی
بەدەستمان گەیشتبوو، لەوانەی
لەسەرەتاوە بینەری
ڕووداوەكانو خزمەتكاری
ووشەكە بوون. 3دوای ئەوەی
هەموو شتێكم بە ووردی
لەسەرەتای باسەكەوە پشكنی،
وام بەباش زانی بەڕێكوپێكیو یەك
لەدوای یەك بۆتی بنووسم، 4تاكو
ڕاستی ئەو شتانە بزانی كە
ڕاگەیێندراوە.

مزگێنی لەدایكبوونی یەحیا

5لەسەردەمی هێرۆدسی پادشای
ناوچەی یەهودیا، کاهینێك* هەبوو
ناوی زەکەریا* بوو لەکۆمەڵەی ئەبیا،
ژنەکەشی ناوی ئەلیسابات بوو
لەنەوەی هارون*، 6هەردووکیان
مرۆڤی چاك بوون لەبەرچاوی خودا،
پەیڕەوی ڕاسپاردەکانو
فێرکردنەکانی خوداوەندیان دەکرد
بەبێ کەموکوڕی. 7منداڵیان نەبوو،
چونکە ئەلیسابات نەزۆك بوو،
هەردووکیشیان زۆر بەساڵدا
چووبوون.
8لەکاتێکدا زەکەریا لەنۆرەی
کۆمەڵەکەی خۆیدا کاروباری
کاهینایەتی جێبەجێ دەکرد. 9بەپێی
نەریتی ئەوسای کاهینایەتی نۆرەی
هات بچێتە ناو پەرستگای
خوداوەند*و بخورد بسووتێنێ. 10
لەکاتی سووتانی بخوردەکەدا،
خەڵکی هەموو لەدەرەوە نوێژیان
دەکرد. 11لەلای ڕاستی قوربانگەی*
بخوردەکەوە فریشتەیەکی خوداوەند
دەرکەوت. 12کاتێ زەکەریا ئەمەی
بینی، تێك چوو، ترسی لێنیشت.
13بەڵام فریشتەکە پێی ووت: (ئەی
زەکەریا مەترسە، چونکە نوێژەکەت
بیسترا، هەروەها ژنەکەت ئەلیسابات
لە تۆ کوڕێکی دەبێتو ناوی دەنێیت
یەحیا. 14پێی شادومان دەبیتو زۆر
کەس بە لەدایك بوونی دڵخۆش
دەبن. 15چونکە لای خوداوەند مەزن
دەبێت. شەرابو مەی ناخواتەوە،
هەر لەسکی دایکیەوە پڕ دەبێت
لەڕۆحی پیرۆز. 16هەروەها زۆر
لەڕۆڵەکانی ئیسرائیل بۆ لای
خوداوەندی خۆیان دەگەڕێنێتەوە. 17
بەڕۆحو توانای ئەلیاسەوە پێش
خوداوەند دەکەوێت، تا باوکان
لەگەڵ منالآندا ئاشتبکاتەوەو
یاخیبووان بگەڕێنێتەوە بۆ دانایی
ڕاستودروستان، ئینجا گەل بۆ
خوداوەند ئامادەبکات.) 18
زەکەریاش بەفریشتەکەی ووت:
(بەچی ئەمە بزانم، چونکە من
پیاوێکی بەتەمەنمو ژنەکەشم بەساڵدا
چووە؟) 19فریشتەکە وەڵامیدایەوە:
(من ئەو جبرائیلەم لەبارەگای خودا
ڕادەوەستم، نێرراوم بۆ ئەوەی
لەگەڵت بدوێمو ئەم مژدەیەت
بدەمێ. 20جا ئەوەتا تۆ لاڵ دەبیتو
توانای قسەکردنت نامێنێ تا ئەو
ڕۆژەی ئەمەی تیا دەبێت، چونکە
باوەڕت بەووتەکانم نەکرد، ئەوەی

لەکاتی خۆی دێتەدی.) 21خەڵکەکە
چاوەڕوانی زەکەریا یان دەکردو
سەرسام بووبوون لەدواکەوتنی لەناو
پەرستگادا. 22بەڵام کاتێ هاتەدەرەوە
نەیتوانی لەگەڵیان بدوێ، ئینجا
زانییان کە لەپەرستگادا بینینی
خودایی دیوە. بەئیشارەت لەگەڵیان
دەدواو هەر بەلاڵی مایەوە. 23کاتێ
ڕۆژانی خزمەتکردنی لەناو
پەرستگادا تەواوبوو، گەڕایەوە بۆ
ماڵەوە.

24دوای ئەوە، ئەلیساباتی ژنی
سکی پڕبوو، ماوەی پێنج مانگ ئەم
شتەی شاردەوەو دەیووت: (25
خوداوەند وایلێکردم، لەم
ڕۆژانەدا ئاوڕی لێدامەوە بۆ ئەوەی
شورەیی‌و سەر شۆڕیم لەناو خەڵکی
لەسەر لابەرێ.)

مزگێنی لەدایكبوونی عیسا

26کاتێ ئەلیسابات سکی شەش
مانگبوو، جبرائیلی فریشتە لەلایەن
خوداوە نێررا بۆ شارێك لەناوچەی
جەلیل ناوی ناسیرە بوو، 27بۆ لای
کچێکی نیشانکراو لەپیاوێك ناوی
یوسف بوو، لەبنەماڵەی داود، ناوی
ئەم کچەش مریەم بوو. 28فریشتەکە
هاتە لایو پێی ووت: (ئەی ئەو
کەسەی بەرەکەتی خودات بەسەردا
ڕژاوە، سڵاوت لێبێ، خوداوەندت
لەگەڵە.) 29مریەم بەووتەی
فریشتەکە شێواو بیری کردەوە دەبێ
ئەم جۆرە سڵاوکردنە چیبێت. 30
فریشتەکە پێی ووت: (مەترسە ئەی
مریەم، خودا بەرەکەتی پێت داوە، 31
ئا ئەوەتا سکت پڕ دەبیو کوڕێکت
دەبێ ناوی دەنێیت عیسا. 32ئەو
مەزن دەبێت، بەڕۆڵەی خودا
ناودەبرێت، خوداوەند خوداش
تەختی داودی باوکی پیدەبەخشێ.
33هەروەها تاهەتایە بەسەر ماڵی
یاقوبدا فەرمانڕەوایەتی دەکات،
پادشاهێتیەکەشی کۆتایی بۆ نییە.) 34
مریەم بەفریشتەکەی ووت: (چۆن
شتیوا ڕوو دەدا کە من شووم
نەکردبێ؟) 35فریشتەکە وەڵامی
دایەوە: (ڕۆحی پیرۆز دێ بەسەرتاو
هێزی خودا سایەی سەرت دەبێت.
چونکە ئەو پیرۆزەی لێت دەبێت
بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێت. 36ئەوەتا
ئەلیساباتی خزمیشت بەو تەمەنە
بەساڵدا چووەوە سکی پڕە بە
کوڕێك. ئا ئەوەی پێیان دەووت
نەزۆك سکی شەش مانگە. 37چونکە

هیچ شتێك نییه لای خودا نەبێت.)
38مریەم ووتی: (من خزمەتکاری
خوداوەندم. ئەوەی دەیلێیت ڕازیم
بەبوونی.) جا فریشتەکە
بەجێیهێشت.

دیدەنی مریەمو ئەلیسابات

39هەر لەو ڕۆژانەدا، مریەم
بەخێرایی بەرەو شاخ ڕۆیشت،
بەمەبەستی شارێك لە شارەکانی
ناوچەی یەهوزا. 40چووە ماڵی
زەکەریاو سڵاوی لەئەلیسابات
کرد. 41کاتێ ئەلیسابات گوێی
لەسڵاوی مریەم بوو، منداڵەکە
لەسکیدا جوڵا، ئینجا ئەلیسابات
پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز.
42 بەدەنگێکی بەرز هاواری کردو
ووتی: (تۆ لەناو ژناندا پیرۆزیت،
پیرۆزە ئەوەی لەسکتدایە. 43من کێم
هەتا دایکی گەورەکەم بێت بۆ لام؟
44کە سڵاوی تۆ گەیشتە گوێم،
لەخۆشیدا منداڵەکە لەسکمدا
جوڵایەوە. 45خۆزگە دەخوازرێ
بەوەی باوەڕی هێناوە بەوەی چی
لەخوداوەندەوە پێی ووتراوە
دێتەدی.)

ستایشی مریەم

46مریەم ووتی: (گیانم ستایشی
خوداوەند دەکات، 47ڕۆحم دڵشادە
بەخودای ڕزگارکەرم. 48چونکە
سەیری ساکاری کارەکەرەکەیکرد،
ئەوەتا لەئێستا بەدواوە هەموو
نەوەکان خۆزگەم پێدەخوازن. 49
چونکە توانادار کاری مەزنی بەمن
ئەنجامدا، پاکوپیرۆزە ناوی ئەو، 50
بەزەیی بۆ ئەوانەیە کە نەوە دوای
نەوە لیێدەترسن. 51هێزی دەستی
دەرخست، خواستی لووت
بەرزەکانی تەفروتونا کرد
لەبۆچوونەکانی دڵیان، 52
توانادارکانی لەتەختەکانیان هێنایە
خوارەوەو ساکارەکانی بڵند
کردەوە. 53برسییەکانی لەخێرو
بەرەکەتی خۆی تێرکرد،
دەوڵەمەندەکانی بەدەستی بەتاڵ
ڕەوانەکرد. 54یارمەتی ئیسرائیلی
خزمەتکاری خۆی داو بەزەیی خۆی
یادکەوتەوە، 55هەر وەکو چۆن
قسەی لەگەڵ باپیرانمان کردبوو،
لەگەڵ ئیبراهیمو نەوەکانی بۆ
هەتاهەتایە.) 56دوای ئەوەی مریەم
لای ئەلیسابات نزیکەی سێ مانگ
مایەوە، گەڕایەوە بۆ ماڵەکەی.

لە دایك‌بوونی حەزرەتی یەحیا

57ئەلیسابات کاتی منداڵ بوونی
هات‌و کوڕێکی بوو. 58
دراوسێکانی‌و خزمانی بیستیان کە
خوداوەند بەزەیی مەزنی خۆی
بەسەردا ڕژاندووە، لەگەڵی شادومان
بوون. 59لەڕۆژی هەشتەمدا
ئامادەبوون، بۆ ئەوەی کوڕەکە
خەتەنە بکەن، خەریك بوو ناوی بنێن
زەکەریا، لەسەر ناوی باوکی. 60
بەڵام دایکی ووتی: (نەخێر، بەڵکو
ناوی دەنرێ یەحیا.) 61پێیان ووت:
(کەس نییە لەخێڵەکەتدا بەم ناوە
ناونرابێت.) 62بەئیشارەت بەباوکیان
ووت: (چ ناوێکی ئەوێ ناوبنرێ؟)
63تەختەیەکی داواکردو لەسەری
نووسی: (ناوی یەحیایە.) هەموویان
لەمە سەرسام بوون. 64دەست‌بەجێ
زەکەریا زمانی کرایەوەو دەستی کرد
بەستایش کردنی خودا. 65هەموو
دراوسێکانی ترسیان لێ‌نیشت، ئەم
کارانەش لەناوچەی چیای یەهودیا،
بوو بەقسەو باسی ناو خەڵکی. 66
هەموو ئەوانەی ئەمەیان بیست، ئەم
باسەیان خستە دڵیانەوە، ووتیان: (ئایا
ئەم منداڵە دەبێ بەچی؟) چونکە
دەستی خوداوەندی لەگەڵ بوو.

ستایشی زەکەریا

67زەکەریای باوکی پڕبوو
لەڕۆحی پیرۆز، بەووشەی خودا
دواو ووتی: (68ستایش بۆ خوداوەند
خودای ئیسرائیل، چونکە گەلەکەی
بەسەرکردەوەو بەخوێن کڕییەوە. 69
هێزیکی بۆ ڕزگاریمان هەڵساندەوە
لەماڵی داودی بەندەی خۆی. 70
هەروەك لەکۆنەوە دواوە بەزمانی
پێغەمبەرە پیرۆزەکانیەوە. 71بۆ
ڕزگاریمان لەدوژمنانو لەدەستی
ناحەزانمان. 72بۆ دەرخستنی بەزەیی
خۆی بەرامبەر باپیرانمان. بۆ
یادکردنەوەی پەیمانی پیرۆزی. 73ئەو
سوێندەی بۆ ئیبراهیمی باوکمانی
خوارد. 74بۆ فریاکەوتنمان لەدەستی
دوژمنان، تا بێ‌ترس بیپەرستین، 75
بەپیرۆزی‌و ڕاست‌ودروستی بەرامبەر
ئەو هەموو ڕۆژانی ژیانمان. 76تۆش
ئەی منداڵ پێغەمبەری خودات
پێ‌دەووترێ، چونکە پێش خوداوەند
دەکەوی تا ڕێگای بۆ ئامادە بکەیت.
77تاکو گەلەکەی فێر بکەیت کەوا
ڕزگاری بەلێخۆش‌بوونی گوناهیان
دەبێت. 78چونکە بەهۆی بەزەیی‌و
میهرەبانی خودامان، خۆری بەرەبەیان
لەئاسمانەوە بۆمان دەردەکەوێ. 79تا

ڕووناکی بدات بەوانەی لەناو
تاریکیو لەسێبەری مەرگدا
دانیشتوون، تا قاچەکانمان بەرەو
ڕێگای ئاشتی ببات.) 80منداڵەکە
گەشەی دەکردو لەڕۆح بەهێز
دەبوو، لەدەشتودەر مایەوە تا ئەو
ڕۆژەی خۆی بۆ ئیسرائیل
دەرخست.

لەدایك بوونی عیسا

2
لەو سەردەمەدا لە ئوغستۆسی
قەیسەرەوە فەرمان دەرچوو تا هەموو
دانیشتوانی وولاتەکەی ناونووس
بکرێت. 2ئەم ناونووس کردنەش
یەکەمجاری بوو، لەکاتێکدا کیرینیۆس
فەرمانڕەوای سوریا بوو. 3خەڵکی
ڕۆیشتن، هەر یەکە بۆ شاری خۆی
هەتا ناونووس بکرێن. 4جا یوسف
لەشاری ناسیرەوە کە
لەناوچەی جەلیل بوو، بەرەو
شارەکەی داود ڕۆیشت کە ناوی
بەیت لەحم بوو لەناوچەی
یەهودیا. چونکە ئەو لەبنەماڵەو
هۆزی داود بوو. 5تاکو لەگەڵ
مریەمی دەزگیرانی کە لەو کاتەدا
سکی هەبوو، لەوێ ناونووس
بکرێن. 6هەر لەو کاتەدا ئەمان
لەوێ بوون، کاتی منداڵ بوونی
هات. 7لەبەرئەوەی لەمیوانخانە
شوێنیان دەست نەکەوت چوونە
تەویلەیەك لەوناوە، ئینجا لەوێدا
کوڕە نۆبەرەکەیبوو، پێچایەوەو
لەئاخوڕی تەویلەکەدا خەواندی.

فریشتەیەك مزگێنییدەدا

8لەو ناوچەیە شوان هەبوون
لەدەشت دەمانەوەو بەنۆبە ئێشکی
مێگەلیان دەگرت. 9فریشتەیەك
لەلایەن خوداوەندەوە هاتە لایان،
شکۆمەندی خودا درەوشایەوە
لەدەورو پشتیان، بەمە ترسێکی
زۆریان لێنیشت. 10فریشتەکە پێی
ووتن: (مەترسن، ئەوا من مژدەیەکی
خۆشو مەزنتان پێدەدەم کە بۆ
هەموو گەلە. 11ئەمڕۆ لەشاری داود
ڕزگارکەرێك بۆ ئێوە لەدایكبوو،
ئەویش مەسیحی خوداوەندە. 12
ئەمەش نیشانە بێ بۆتان، لەوێ
منداڵێکی پێچراوەی نووستو
لەئاخوڕێکدا دەبینن.) 13لەپڕێکدا
لەگەڵ فریشتەکە کۆمەڵێ هێزی
ئاسمانی دەرکەوتن، ستایشی خودایان
دەکردو دەیان ووت: 14(شکۆمەندی

بۆ خودا لەبەرزایی، بۆ سەر زەویش
ئاشتی، بۆ ئەوانەی جێی ڕەزامەندی
ئەون.)
15کاتێ فریشتەکە لای شوانەکان
بەرەو ئاسمان ڕۆیشت، بەیەکتریان
ووت: (کەواتە بابڕۆین بۆ
بەیتلەحم تا ئەو ڕووداوە ببینین
کەوا خوداوەند پێیڕاگەیاندین.) 16
بەخێرایی هاتن شوێنەکەیان دۆزیەوە،
منداڵەکەیان بەنووستویی
لەئاخوڕەکەدا بینی لەگەڵ مریەمو
یوسف. 17کاتێ ئەمەیان بینی،
دەستیانکرد بەبڵاوکردنەوەی ئەو
هەواڵەی لەبارەی ئەو منداڵەوە پێیان
ووترابوو. 18هەموو ئەوانەی گوێیان
لەمەبوو، سەریان سوڕما لەوەی
شوانەکان دەیان ووت. 19بەڵام
مریەم ئەم شتانەی هەموو لەبیری
خۆی دادەناو لەدڵی خۆی
لێکیدەدایەوە. 20دوای ئەوە
شوانەکان گەڕانەوە شوێنی خۆیان،
دەم بەستایشی خوداوە بۆ هەموو
ئەوەی بیستیانو بینییان، بەو
شێوەیەی پێیان ووترا بوو.

خەتەنەکردنی عیسا

21کاتی خەتەنەکردنی منداڵەکە،
دوای بەسەرچوونی هەشت ڕۆژ
بەسەر لەدایك بوونی، ناوینرا عیسا
هەروەك چۆن لەسەر زمانی
فریشتەکە پێشتر ناونرا، پێش ئەوەی
دایکی سکی پێی هەبێ.
22دوای ئەوەی ڕۆژانی
پاکبوونەوەی تەواوبوو، بەپێی
شەریعەتی موسا، یوسفو مریەم
بردیان بۆ قودس، تاکو پێشکەشی
خوداوەندی بکەن. 23هەروەك چۆن
لەشەریعەتی خوداوەند نووسراوە: {
هەموو کوڕێکی نۆبەرە کە سکی
دایك دەکاتەوە پێی دەووترێ پیرۆزی
خوداوەند.} 24هەروەها بۆ پێشکەش
کردنی قوربانی، وەك لەشەریعەتی
خوداوەند ووتراوە: {جووتێ
کوکوختی یان جووتێ بێچووە کۆتر.
}

25لەقودس پیاوێك هەبوو ناوی
شەمعون بوو، پیاوێکی چاكو
لەخواترس بوو، چاوەڕێی دڵدانەوە
بوو بۆ ئیسرائیل، ڕۆحی پیرۆزیشی
تێدابوو. 26ڕۆحی پیرۆز ئاگاداری
کردبوو، کە نامرێ تا مەسیحی
خوداوەند نەبینێ. 27بەهۆی ڕۆحەوە
هاتبوو بۆ پەرستگا. کاتێ دایكو
باوکی عیسا منداڵەکەیان هێنا تا

بەپێی شەریعەت ئەوەی پێویستە
بیکەن بۆی. 28شەمعون منداڵەکەی
خستە سەر هەردوو دەستیو ستایشی
خودای کردو ووتی:
29(ئەی خوداوەند ئێستا بەندەی
خۆت با بەئاشتی چاولێك بنێ
بەپێی بەڵێنی خۆت.
30ئەوا چاوم ڕزگاری تۆی بینی،
31ئەوەی ئامادەت کردووە بۆ هەموو
گەلان،
32ڕووناکی بێت بۆ نەتەوەکانو
شکۆمەندی بێت بۆ ئیسرائیل.)
33دایكو باوکی سەرسام بوون
لەوەی دەربارەی منداڵەکە ووترا. 34
شەمعون داوای پیرۆزی بۆ کردنو بە
مریەمی دایکی منداڵەکەی ووت:
(بەهۆی ئەم منداڵەوە کەسانێکی زۆر
لەئیسرائیل دەکەونو زۆریش
هەڵدەستنەوە، دەبێ بەنیشانەیەك
بەربەرەکانی دەکرێ، 35تا نیازی دڵی
زۆرکەس ئاشکرابێ. شمشێرێکیش
جەرگی تۆ دەبڕێ.)
36ژنێك بەووشەی خودا دەدوا
ناوی حەنە بوو کچی فەنوئیلی پێ
دەوترا، سەر بەتیرەی ئەشیر بوو، زۆر
بەساڵدا چوو بوو، تەنها حەوت ساڵ
لەگەڵ مێردەکەی ژیابوو. 37پاشان
بەبێوەژنی مابووەوە تا تەمەنی
گەیشتبووە هەشتاو چوار ساڵی.
پەرستگاکەی بەجێ نەدەهێشت، شەو
و ڕۆژ خودای دەپەرست، بەنوێژو
ڕۆژوگرتن. 38لەوکاتەدا ئامادەبوو،
دەستی کرد بەسوپاس کردنی خوداو
باسی عیسای لەگەڵ هەموو ئەوانەدا
کرد کە لەقودس چاوەڕوانی
ڕزگارکەربوون. 39دوای تەواوبووی
هەموو ئەوانەی شەریعەتی خوداوەند
داوای دەکات، دایك و باوکی عیسا
گەڕانەوە بۆ شارەکەیان کە ناوی
ناسیرە بوو لەجەلیل. 40منداڵەکە
نەشونمای دەکردو بەهێز دەبوو،
پڕدەبوو لەداناییو بەرەکەتی خودای
لەسەر بوو.

عیسا لە پەرستگادا

41دایكو باوکی هەموو ساڵێك
لەجەژنی تێپەڕبوون دەچوون بۆ
قودس. 42کاتێ عیسا تەمەنی
گەیشتە دوانزە ساڵ، وەك هەموو
ساڵانی تر لەجەژندا بەرەو قودس
ڕۆیشتن. 43دوای تەواوبوونی ڕۆژانی
جەژن گەڕانەوە، عیسای منداڵ
لەقودس مایەوە بێئەوەی ئەوان
بزانن. 44وایان دەزانی کە لەگەڵ

هاوڕێکانیاندایە بەرێگاوە، ڕۆژە
ڕێگایەك ڕۆیشتن، دوای ئەوە
دەستیان‌کرد بەگەڕان بەدوایدا
لەنێوان خزمو ناسیاوەکانیان. 45کاتێ
نەیان دۆزیەوە گەڕانەوە بۆ قودس تا
بەدوایدا بگەڕێن. 46دوای سێ ڕۆژ
گەڕان لەپەرستگادا دۆزیانەوە،
سەیریان‌کرد دانیشتووە لەنێوان
مامۆستایانی شەریعەت، گوێی بۆ
ڕاگرتوونو پرسیاریان لێ‌دەکات.
47هەموو ئەوانەی گوێیان لێی‌بوو،
سەرسام بوون لە تێگەیشتنو
وەڵامدانەوەی. 48کاتێ بینییان
سەریان سوڕما، ئینجا دایکی پێی
ووت: (کوڕم بۆ وات لێ‌کردین؟
منو باوکت بە بێ ئارامی بەدواتدا
دەگەڕاین.) 49وەڵامی دانەوە، ووتی:
(بۆچی بەدوامدا دەگەڕان؟ ئایا
نەتانزانی پێویستە لەسەرم، لەماڵی
باوکم بم؟) 50بەڵام ئەوەی ئەو ووتی،
ئەوان تێی‌نەگەیشتن. 51ئینجا
لەگەڵیان گەڕایەوە بەرەو شاری
ناسیرەو گوێڕایەڵیان بوو، مریەمی
دایکیشی ئەمانەی هەموو دەخستە
دڵیەوە. 52عیساش لەداناییو بەژنو
باڵا گەورە دەبوو، جێی ڕەزامەندی
خوداو خەڵکی بوو.

یەحیای لەئاوهەڵکێش

3
لەساڵی پانزەهەمینی فەرمانڕەوایی
تیباریۆسی قەیسەر، کاتێ بونتیۆس
پیلاتۆس لێپرسراوی یەهودیا بوو،
هەروەها هێرۆدس لێپرسراوی
جەلیل و براکەشی فیلیپۆس
لێپرسراوی ئیتۆریەو تەراخونیتس
بوو، لیسانیوسیش لێپرسراوی ئیبیلیە
بوو، 2لەسەردەمی حەنان و قەیافای
سەرۆك کاهینەکان، کاتێ یەحیا
لەدەشتودەر بوو ووشەی خودای
بۆ هاتە خوارەوە. 3ئینجا هات بۆ
هەموو ناوچەکانی سەر ڕووباری
ئوردن تا لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردن
بۆ گوناه بەخشین ڕابگەیێنێ. 4
هەروەك لە پەرتووکی ئەشعیا پێغەمبەر
نووسراوە: {دەنگێك لەدەشتودەر
بانگەواز دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند
ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 5
هەموو دۆڵێك پڕ دەکرێتەوەو هەموو
چیاو گردۆڵکەیەکیش نزم دەبێتەوە،
هەموو شوێنە پێچاوپێچەکان ڕاست
دەبنەوەو شوێنە چاڵەکان دەبنە
ڕێگای ڕێکوڕەوان، 6هەموو کەسێ
ڕزگاری خودا دەبینێ!)
7یەحیا بەهەموو ئەوانەی هاتبوون

بۆ لەئاوهەڵكێشان لەسەردەستی،
دەیووت: (ئەی بێچووە ماران، كێ
فێری هەڵاتنی كردوون لەدەست
تووڕەیی داهاتوو؟ [8]بەرووبوومێ
بدەن شایانی تۆبەكردن بێت،
بەخۆتان مەڵێن: (ئێمە ئیبراهیمی
باوكمان هەیە.) من پێتان دەڵێم،
خودا توانای ئەوەی هەیە ئا لەم
بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروست
بكات. [9]ئەوا تەور خراوەتە سەر
قەدی دار، هەر دارێك بەرووبوومی
باش نەدات دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە
ناو ئاگر.) [10]خەڵكەكە پرسیاریان
لێ كرد: (كەواتە چی بكەین؟) [11]
وەڵامی دانەوە: (ئەوەی دوو كراسی
هەیە، با یەكێكیان بدا بەوەی كە
نییەتی، ئەوەش كە نانی هەیە، با
هەمان شت بكات.) [12]هەندێ
لەباجگرانیش هاتبوون بۆ
لەئاوهەڵكێشان، پرسیاریان
لێ كرد: (مامۆستا، ئەی ئێمە چی
بكەین؟) [13]پێی ووتن: (لەوەی بۆتان
دانراوە زیاتر وەرمەگرن.) [14]هەروەها
هەندێ سەرباز پرسیاریان
لێ كرد: (ئەی ئێمە چی بكەین؟)
وەڵامی دانەوە: (زۆرداری لەكەس
مەكەن، بەدرۆ كەس تاوانبار
مەكەن، بەمووچەكانتان ڕازیبن.)
[15]لەبەرئەوەی گەل چاوەڕێی
مەسیحیان دەكرد، هەموو لەخۆیان
دەپرسی: (تۆ بڵێی یەحیا، مەسیحی
چاوەڕێ كراو بێ؟) [16]یەحیا وەڵامی
خەڵكەكەی دایەوە: (من لەئاو
هەڵتاندەكێشم، بەڵام ئەوەی دێت
لەمن بەتواناترە، ئەوەی من تەنانەت
شایستەی كردنەوەی قەیتانی
پێڵاوەكانی نیم، ئەو لەڕۆحی پیرۆزو
لەئاگر هەڵتاندەكێشێ. [17]ئەو شەنی
بەدەستەوەیە بۆ پاككردنەوەی
خەرمانەكەی بەتەواوی، گەنمەكە
لەعەمباردا كۆدەكاتەوەو كایەكەش
دەسوتێنێ بەئاگرێك كە ناكوژێتەوە.)
[18]دیسان بەزۆر شتی تر، ئامۆژگاری
گەلەكەی دەكردو مژدەی دەدانێ.
[19]بەڵام هێرۆدس كە فەرمانڕەوای
ناوچەكە بوو، لەلایەن یەحیاوە
سەرزەنشت كرا بەهۆی هێرۆدیای
براژنیەوە، هەروەها لەبەر هەموو ئەو
خراپانەی كە دەیكرد، [20]خراپەیەكی
تریشی خستە پاڵ خراپەكانی پێشووی
ئەویش بەزیندانكردنی یەحیا.

لەئاوهەڵكێشانی عیسا

[21]كاتێ گەل هەموو

لەئاوهەڵكێشران، عیساش
لەئاوهەڵكێشرا، لەكاتێكدا نوێژی
دەكرد، ئاسمانكرایەوە، [22]ڕۆحی
پیرۆز لەشێوەی لەشی كۆترێك
لەسەری نیشتەوە، دەنگێك
لەئاسمانەوە هاتو ووتی: (تۆی
ڕۆڵەی خۆشەویستم، من پێت
دڵشاد بووم.)

بنەچەی عیسا

[23]كاتێ عیسا دەستی
بەخزمەتەكەی كرد، تەمەنی نزیكەی
سی ساڵ بوو، خەڵكی وایاندەزانی
كوڕی یوسفی كوڕی هالی، [24]كوڕی
مەتسات كوڕی لاوی، كوڕی
مولكی كوڕی یەننا، كوڕی یوسف.
[25]كوڕی مەتتاسیا، كوڕی عاموس
كوڕی ناحوم، كوڕی حەسلی كوڕی
نەجای، [26]كوڕی ماس كوڕی
مەتاسیا، كوڕی شەمعی كوڕی
یوسف، كوڕی یەهوزا، [27]كوڕی
یۆحەننا، كوڕی ڕیسا كوڕی زەربابل،
كوڕی شالتیئیل كوڕی نیری، [28]
كوڕی مولكی كوڕی ئادی، كوڕی
قوسەم كوڕی ئەلمودام كوڕی عیری،
[29]كوڕی یوسی، كوڕی ئەلیعازەر
كوڕی یوریم، كوڕی مەتسات
كوڕی لاوی، [30]كوڕی شەمعون
كوڕی یەهوزا، كوڕی یوسف كوڕی
یۆنان، كوڕی ئەلیاقیم، [31]كوڕی
مەلیا كوڕی مەینان، كوڕی مەتاسا
كوڕی ناسان، كوڕی داود، [32]
كوڕی یەسا، كوڕی عوبێد كوڕی
بوعەز، كوڕی سەلمون كوڕی
نەحشون، [33]كوڕی عەمیناداب
كوڕی ئارام، كوڕی حەسرون،
كوڕی فارس كوڕی یەهوزا، [34]
كوڕی یاقوب كوڕی ئیسحاق،
كوڕی ئیبراهیم كوڕی تارح، كوڕی
ناحور، [35]كوڕی سەروج، كوڕی
ڕەعو كوڕی فالج، كوڕی عابر
كوڕی شالح، [36]كوڕی قینان كوڕی
ئەرفەكشاد، كوڕی سام كوڕی نوح،
كوڕی لامەك، [37]كوڕی مەتوشالح،
كوڕی ئەخنوخ كوڕی یارد، كوڕی
مەهلـلئیل كوڕی قینان، [38]كوڕی
ئەنوش كوڕی شیت، كوڕی ئادەم
كە لە خودایە.

شەیتان عیسا تاقیدەكاتەوە

4
كاتێ عیسا لەئوردون گەڕایەوە،
لەشی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز، ڕۆح
لەبیابان دەیبردبەڕێوە. [2]ماوەی چل

ڕۆژ شەیتان تاقی‌دەکردەوە.
بەدرێژایی ئەو ڕۆژانە هیچی نەخوارد،
کاتێ ماوەکە تەواوبوو برسی بوو. [3]
شەیتان پێی ووت: (گەر ڕاستە تۆ
ڕۆڵەی خودای بەو بەردە بڵێ بابێت
بەنان.) [4]عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {مرۆڤ
هەر بەنان ناژی.}) [5]ئینجا شەیتان
بردیە سەر شاخێکی بەرزو هەموو
پادشاهێتیەکانی جیهانی
بەچاوتروکانێك پیشانداو [6]ووتی:
(دەسەڵاتی فەرمانڕەوایی ئەم هەموو
پادشاهیانەت دەدەمێ بەهەموو
شکۆیەکەوە، چونکە دراوە بەمن‌و
منیش دەیدەم بەهەر کەسێ بمەوێ. [7]
گەر کڕنۆشت بۆ بردم ئەوا هەمووی
دەبێ بەهی‌تۆ.) [8]عیسا وەڵامی
دایەوەو ووتی: (نووسراوە: {تەنها بۆ
خوداوەند خودات کڕنووش بەرەو
هەر ئەو بپەرستە.}) [9]ئینجا شەیتان
بردی بۆ قودس، لەسەر قەراغی
سەربانی پەرستگاکە ڕای‌گرت و پێی
ووت: (گەر ڕاستە تۆ ڕۆڵەی
خودای لێرەوە خۆت فڕێدە
خوارەوە، [10]چونکە نووسراوە: {
بەفریشتەکانی دەڵێ
پارێزگاریت‌کەن‌و [11]لەسەر دەستیان
هەڵت دەگرن نەوەك قاچت بەربەرد
بکەوێت.}) [12]عیسا وەڵامی دایەوەو
ووتی: (ووتراوە: {خوداوەند
خودات تاقی مەکەرەوە.}) [13]کاتێ
شەیتان هەموو تاقی‌کردنەوەکانی
تەواوبوو، بەجێی هێشت تاکاتێکی
تر.

عیسا لەناسیرە دەردەکرێ

[14]عیسا بەهێزی ڕۆح
گەڕایەوە بۆ جەلیل، ناوبانگی
لەهەموو دێیەکانی دەورووپشت
بڵاوبووەوە. [15]لەکەنیشتەکان
خەڵکی فێردەکرد، هەموو ستایشیان
دەکرد.
[16]ئینجا هات بۆ ناسیرە، ئەو
شوێنەی لێی پەروەردە بوو، هەروەك
جاران ڕۆژی شەممە چووە کەنیشت،
ڕاوەستا بۆ خوێندنەوە. [17]پەرتووکی
ئەشعیا پێغەمبەریان دایە دەستی کاتێ
کردیەوە ئەو شوێنەی بەرچاو کەوت
کە تیایدا نووسراوە: [18]{ڕۆحی
خوداوەندم لەسەرە، چونکە
دەست‌نیشانی‌کردووم تا مژدە بدەم
بەهەژاران، ناردوومی هەتا بۆ
دیل‌کراوان داوای ئازادی بکەم، بۆ
کوێران داوای ڕووناکی بکەم، تاکو

پێشێلکراوان ڕزگاربکەم، 19سالّی
ڕەزامەندی خوداوەند ڕابگەیێنم.} 20
ئینجا پەرتووکەکەی داخست و دایە
دەست ئیشکەری ئەو شوێنەو
دانیشت. هەموو ئەوانەی ئامادەبوون
لەکەنیشتەکە چاویان تێبڕیبوو. 21
قسەی بۆ کردنو ووتی: (وا ئەمڕۆ
ئەوەی گوێتان لێبوو هاتەدی.) 22
هەموو بەباشی باسیان دەکردو
سەریان سوڕما لەو ووشە
بەرەکەتدارانەی لەدەمی دەهاتە
دەرەوە، دەیان ووت: (ئایا ئەمە
کوڕەکەی یوسف نییە؟) 23عیسا پێی
ووتن: (بێگومان ئێوە پێم دەڵێن،
ئەی پزیشك جاری چارەسەری
خۆت بکە، ئەوەی بیستمان
لەکەفەرناحوم کردت لێرەش
لەشارەکەت بیکە.) 24دیسان
بەردەوام بوو ووتی: (ڕاستیتان پێ
دەڵێم، هیچ پێغەمبەرێك لەشارەکەی
خۆی پەسەند ناکرێ. 25لەڕاستیدا
پێتان دەڵێم، لەسەردەمی ئەلیاس
لەئیسرائیل بێوەژنی زۆر هەبوون،
کاتێ باران بڕا سێ ساڵو شەش
مانگ، هەتا برسێتییەکی گەورە
لەهەموو سەر زەویدا ڕوویدا، 26
بەلاّم ئەلیاس نەنێررا بۆ کەس لەوانە،
بەڵکو بۆ ئافرەتێکی بێوەژن لەسەرفە
لەناوچەی سەیدا. 27لەئیسرائیل
لەسەردەمی ئەلیشەع پێغەمبەر زۆر
کەس تووشی نەخۆشی گولی
هاتبوون، هیچیانی چاك نەکردەوە،
تەنها نوعمانی سوری نەبێ.) 28
هەموو ئەوانەی لەکەنیشتەکە بوون،
کە ئەمەیان بیست ڕقیان هەڵسا. 29
دەریان کردە دەرەوەی شارەکە،
بردیانە قەراخ ئەو چیایەی
شارەکەیانی لەسەر دروستکرابوو،
تاکو لەوێوە فڕێی بدەنە خوارەوە. 30
بەلاّم ئەو دەرباز بوو لەناویانو لەوێ
ڕۆیشت.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

31جا عیسا بەرەو کەفەرناحوم
ڕۆیشت، شارێك بوو لەناوچەی
جەلیل، لەوێ لەشەممەاندا خەڵکی فێر
دەکرد. 32زۆر سەریان سوڕما
لەفێرکردنەکانی، لەبەرئەوەی
ووشەکانی بەدەسەلاّتەوە بوو. 33
لەکەنیشتەکەدا پیاوێك هەبوو ڕۆحی
پیسی تێدا بوو. بەدەنگێکی بەرز
هاواریکرد : 34(ئەی عیسای
ناسیری چیت لێمان دەوێ؟
هاتوویت لەناومان ببەی؟ من دەزانم

تۆکێیت، تۆ پیرۆزی خودای.) 35
عیسا هەڕەشەی لێکردو ووتی:
(بێدەنگبە! لەلەشی وەرە دەرەوە.)
ئینجا ڕۆحە پیسەکە کابرای کوتا
بەزەویداو لەلەشی هاتە دەرەوە،
بێئەوەی زیانیکەی پێبگەیەنێ. 36
هەموو سەرسام بوون، لەنێوان خۆیان
پرسیاریان دەکرد: (ئەمە چ
ووشەیەکە؟ ئاوها بەدەسەلاتە،
فەرماندەدا بەڕۆحە پیسەکان تا
لەخەڵکی بێنە دەرەوە.) 37ناوبانگی
عیسا لەهەموو شوێنێك لەو ناوچەیە
بلاوبووەوە.

چاككردنەوەی خەڵكێكی زۆر

38دوای ئەمانە کەنیشتەکەی
بەجێهێشتو چووە ماڵی شەمعون.
خەسووی شەمعون تایەکی توندی
لێهاتبوو، داوایان لێکرد
یارمەتیبدات. 39ئەویش لای
جێگاکەی ڕاوەستاو تایەکەی لێ
دوور خستەوە. ژنە یەکسەر هەستایە
سەرپێو دەستیکرد بەخزمەتکردنیان.
40کاتێ ڕۆژ ئاوابوو، هەموو ئەوانەی
نەخۆشییان هەبوو، لەهەموو
جۆرێك، هێنایانە لای عیسا یەکە
یەکە دەستی لەسەر دانانو چاکی
کردنەوە. 41ڕۆحی پیسی لەزۆریان
دەرکرد، لەکاتێکدا ڕۆحەکان
هاواریان دەکرد (تۆ ڕۆڵەی خودای!)
ئەویش دەریدەکردنو
نەیدەهێشت زۆر بڵێن، چونکە
زانیان ئەو مەسیحە. 42کاتێ
ڕۆژهەلات، هەستاو ڕۆیشت بۆ
جێگایەکی چۆڵەوانی، خەڵکەکە
بەدوایدا گەڕان تادۆزیانەوە، گرتیان
تاکو لایان نەڕوات. 43بەلام ئەو پێی
ووتن: (پێویستە لەسەرم، مژدەی
پادشاهێتی خودا بەشارەکانی تریش
بدەم، چونکە من بۆ ئەمە نێرراوم.) 44
ئیتر لەوێ ڕۆیشتو دەستیکرد
بەمزگێنیدان لەکەنیشتەکان.

عیسا قوتابیەکانی بانگدەکات

5
لەکاتێکدا عیسا ڕاوەستابوو لەسەر
کەناری دەریاچەی جەنیسارت،
خەڵکەکە هەموو کۆمەڵ بووبوون
لەدەوری تاکو گوێ لەووشەی
خودا بگرن. 2دوو بەلەمی بینی لای
دەریاچەکەوە ڕاوەستابوون،
ماسیگرەکان بەجێیان هێشتبوو،
تۆڕەکانیان دەشوشت. 3چووە ناو
یەکێکیان، کە هی شەمعونبوو،

داوای لیٚ کرد هەندیٚ لەکەناری
دەریاچەکە دووری بخاتەوە ئینجا
دانیشتو لەناو بەلەمەکەوە
دەستی کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە.
4 کاتیٚ ووتەکانی تەواوکرد
بەشەمعونی ووت: (دووریکەرەوە
بۆ قوولآیی، جا تۆڕەکانتان فڕیٚ
بدەن بۆ ڕاوکردن.) 5 شەمعون
وەلاّمی دایەوە: (گەورەم هەرچەندە
بەدرێژایی شەو هەوڵماندا کەچی
هیچمان ڕاونەکرد. بەڵام لەبەر
قسەی تۆ ئەوا تۆڕێك فڕیٚ دەدەم) 6
کاتیٚ ئەمەیان کرد ماسییەکی زۆریان
گرت، بەشێوەیەك تۆڕەکەیان
خەریكبوو بدڕیٚ. 7 جا بانگی
هاوڕێکانیان کرد کە لەبەلەمەکەی
تردا بوون، تاکو بێنو یارمەتییان
بدەن، ئەوانیش هاتنو هەردوو
بەلەمەکەیان پڕکرد تا وای لیٚ هات
خەریك بوو نوقوم ببن. 8 کاتیٚ
شەمعون کە بەپەترۆس ناودەبریٚ
ئەمەی بینی چۆکیدادا لەبەر پێی
عیساداو ووتی: (گەورەم لێم
دوورکەوە، چونکە من مرۆڤێکی
گوناهبارم.) 9 پەترۆسو ئەوانەی
لەگەڵی بوون سەریان سوڕمابوو
لەزۆری ئەو ماسییانەی گرتبوویان،
10 هەروەها یاقوبو یۆحەنای کوڕی
زەبدی کە شەریکی پەترۆس بوون.
عیسا بەپەترۆسی ووت: (مەترسە
ئیتر تۆ لەئێستاوە ڕاوی مرۆڤ
دەکەیت.) 11 دوای ئەوەی گەڕانەوە
کەناری دەریاچەکە وازیان لەهەموو
شتێك هێناو دوای عیسا کەوتن.

نەخۆشی گولی پاكدەبێتەوە

12 کاتیٚ عیسا لەیەکێك
لەشارەکان بوو، لەویٚ مرۆڤێکی
لیٚبوو هەموو لەشی برینی گولی
داپۆشیبوو، هەر کە عیسای بینی،
لەبەردەمی خۆی بەدەمداداو لێی
پاڕایەوەو ووتی: (گەورەم، گەر
بتەوێت توانای ئەوەت هەیە پاکم
بکەیتەوە.) 13 عیسا دەستی درێژکردو
دەستی لیٚدا، ووتی: (دەمەویٚ، پاك
بەرەوە.) ئیتر دەستبەجیٚ کابرا پاك
بووەوە. 14 عیسا ڕایسپاردو پێی
ووت: (ئەمە بەکەس نەڵێی، بەڵکو
بڕۆ خۆت نیشانی کاهینەکان بدە
لەباتی پاكبوونەوەکەشت، ئەو
قوربانییەی موسا فەرمانیداوە
پێشکەشی بکە، ئەمە دەبێتە شایەتییەك
لایان.) 15 جا بەمە دەنگوباسی عیسا
زیاتر بڵاوبووەوە، لەبەرئەمە

خەڵکێکی زۆر هاتنە لای بۆ گوێگرتنو چاك بوونەوە لەنەخۆشیەکانیان. [16]بەلاّم ئەو دووردەکەوتەوە بۆ شوێنە چۆڵەکان هەتا نوێژ بکات.

دەسەڵاتی گوناه بەخشین

[17]ڕۆژێ لەڕۆژان عیسا خەریکی فێرکردن بوو، لەنێوان دانیشتوان هەندێ لەفەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت هەبوون. خەڵکی لەهەموو دێیەکانی جەلیلو یەهودیاو قودسەوە هاتبوون. توانای خوداوەند دەرکەوت بۆ چاك کردنەوەیان. [18]هەندێکیان مرۆڤێکی ئیفلیجیان هێنا بەجێگەکەیەوەو ویستیان بیبەنە ژوورەوە بۆ بەردەمی. [19]کاتێ ڕێیان نەبوو بەهۆی زۆری خەڵکەوە، سەرکەوتنە سەربانو شۆڕیان کردەوە بەجێگەکەیەوە بۆ ناوەڕاستی خەڵکەکە، بۆ بەردەمی عیسا. [20]عیسا کە باوەڕی ئەوانی بینی، ووتی: (کابرا، گوناهەکانت بەخشرا.) [21]مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەمە کێیە بەم شێوەیە کفر دەکات؟ کێ دەتوانێ گوناه ببەخشێ تەنها خودا نەبێ؟)

[22]بەلاّم عیسا زانی بیر لەچی دەکەنەوە، وەلاّمی دانەوە، ووتی: (بۆ وا بیر دەکەنەوە لەدڵتان؟ [23]کامیان ئاسانترە، بڵێم: (گوناهەکانت بەخشرا، یان بڵێم هەستە بڕۆ؟ [24]بەلاّم ئەمەم ووت، تاکو بزانن ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەلاّتی گوناه بەخشینی هەیە.) ئینجا بەئیفلیجەکەی ووت: (هەستە، جێگەکەت هەڵگرەو بڕۆوە بۆ ماڵ.) [25]ئەویش دەستبەجێ هەڵساو جێگەکەی هەڵگرتو کەوتەڕێ بەرەو ماڵەوەو ستایشی خودای دەکرد. [26]خەڵکەکەش هەموو سەرسامبوونو ستایشی خودایان کرد، ترس دایگرتنو ووتیان: (ئەمڕۆ کاری سەرسوڕهێنەرمان بینی.)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[27]دوای ئەمە عیسا لەوێ هاتە دەرەوە، باجگرێکی دی ناوی لاوی بوو، لەشوێنی باجگران دانیشتبوو، پێی ووت: (دوامکەوە.) [28]لاویش هەستاو هەموو شتێکی بەجێهێشتو دوای کەوت.

[29]لاوی میوانداریەکی گەورەی بۆ کرد لەماڵی خۆی، زۆر

لەباجگرانو خەڵكی تر لەگەڵیان
دانیشتبوون لەسەر خوان. 30
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەكان
نارەزایی خۆیان دەربڕی لای
قوتابیەكانی عیساو ووتیان: (بۆچی
لەگەڵ باجگرانو گوناهباران
دەخۆنو دەخۆنەوە؟) 31عیسا
وەڵامی دانەوەو ووتی: (مرۆڤی لەش
ساغ پێویستی بەپزیشك نییە، بەڵكو
نەخۆش. 32نەهاتووم بۆ بانگ‌كردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵكو
گوناهباران بۆ تۆبەكردن.)

لەبارەی ڕۆژوو

33ئینجا پێیان ووت: (قوتابیەكانی
یەحیا زۆر ڕۆژوو دەگرنو نوێژ
دەكەن، هەروەها قوتابی
فەریسیەكان، بەڵام قوتابیەكانی تۆ
دەخۆنو دەخۆنەوە.) 34عیساش پێی
ووتن: (ئایا دەتوانن لەشاییدا وا
لەكەسوكاری زاوا بكەن بەڕۆژوو
بن، لەكاتێكدا زاوا لەناویان بێت؟
35بەڵام ڕۆژانێك دێ كە زاوا
لەنێوانیان بەرزكرابێتەوە، ئەوسا لەو
ڕۆژانەدا بەڕۆژوو دەبن.) 36
نموونەیەكی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(كەس پارچە لەجلی تازە ناكاتەوە
تاوەكو جلێكی كۆنی پێ پینەكات،
چونكە جلە تازەكە دەدڕێ و
پارچەكەش كە وەرگیراوە لەجلە
تازەكە ناگونجێ لەگەڵ كۆنەكەدا. 37
هەروەها كەس مەی تازە ناخاتە ناو
مەشكەی كۆنەوە، چونكە مەیە
تازەكە مەشكەكە دەدڕێنێ، مەیەكە
دەڕژێو مەشكەكەش لەناو دەچێ.
38كەواتە پێویستە مەی تازە بكرێتە
مەشكەی تازەوە. 39كەسیش نییە
مەی كۆن بخواتەوەو ئارەزووی تازە
بكات، چونكە دەڵێ: (كۆنەكە
خۆشترە.))

دەربارەی ڕۆژی شەممە

6

لە ڕۆژێكی شەممەدا، عیسا بەناو
دەغڵێك تێدەپەڕی، قوتابیەكانی
گوڵەگەنمیان لێ دەكردەوەو
لەبەری دەستیان دەیان پرواندو دەیان
خوارد. 2هەندێ لەفەریسیەكان پێیان
ووتن: (بۆچی كارێك دەكەن
لەشەممەدا دروست نییە؟) 3عیسا
وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان
خوێندۆتەوە داود چی كرد كاتێ
برسیبوو، لەگەڵ ئەوانەی لەگەڵی
بوون؟ 4چۆن چووە ماڵی خوداو نانی

قوربانی خواردو دای بەوانەش کە
لەگەڵی بوون، لەگەڵ ئەوەش
خواردنی ئەو نانە دروست نییە تەنها
بۆ کاهینەکان نەبێت؟) [5]ئینجا پێی
ووتن: (ڕۆڵەی مرۆڤ خۆی گەورەی
ڕۆژانی شەممەیە).

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

[6]لەشەممەیەکی تردا، عیسا چووە
کەنیشتو دەستیکرد بە فێرکردن.
پیاوێکی لێبوو دەستی ڕاستی
ووشك بووبوو. [7]مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسییەکان سەیری
عیسایان دەکرد، تاکو بزانن ئایا
لەڕۆژانی شەممەدا خەڵکی چاك
دەکاتەوە، هەتا شتێك بدۆزنەوە، بۆ
ئەوەی تاوانباری بکەن، [8]بەڵام ئەو
بەمەبەستی زانین، بەپیاوەکەی ووت:
(هەستە، ڕاوەستە لەبەردەم
خەڵکەکەدا، ئەویش هەستاو لەوێ
ڕاوەستا. [9]عیسا پێی ووتن: (من
پرسیارێکتان ئاراستە دەکەم، ئایا
لەڕۆژانی شەممەدا چی دروستە،
کردنی کاری باش یان کاری خراپ؟
ڕزگارکردن یاخود لەناوبردن کامیان
باشترە؟) [10]دوای ئەوەی چاوی
بەهەموویان گێڕا، بەپیاوەکەی ووت:
(دەست درێژکە.) ئەویش ئەمەی
کردو دەستی وەك جاری جاران
چاك بووەوە. [11]بەڵام ئەوان زۆر
تووڕە بوونو کەوتنە ڕاوێژو تەگبیر
لەگەڵ یەکتری بۆ ئەوەی شتێك
لەعیسا بکەن.

دوانزە نێرراوەکە

[12]لەوڕۆژانەدا عیسا بەرەو شاخ
ڕۆیشت تاکو لەوێ نوێژ بکات، ئەو
شەوەی بەنوێژکردن بۆ خودا
بەسەربرد. [13]کاتێ ڕۆژ بووەوە،
قوتابیەکانی بانگکرد، دوانزەی لێ
هەڵبژاردنو ناوی لێنان نێرراوان
ئەوانەش ئەمانە بوون. [14]شەمعون
کەناوی نا پەترۆس، ئەندەراوسی
برای، یاقوب، یۆحەننا، فیلیپۆس،
بەرتولماوس، [15]مەتتا، تۆما، یاقوبی
کوڕی حەلفی، شەمعون کە
ناسراوبوو بەدڵگەرم، [16]هەروەها
یەهوزای کوڕی یاقوب لەگەڵ
یەهوزای ئەسخەریوتی کە لە دواییدا
بەناپاك دەرچوو. [17]ئینجا عیسا
لەگەڵیان هاتەخوارەوە، لەشوێنێکی
تەختایی ڕاوەستا. لەوێ ژمارەیەکی
زۆر لەقوتابیەکانی لێبوو لەگەڵ
زۆر لەخەڵکی، کە لەناوچەی

یەهودیاو قودس‌و سوورو سەیدا هاتبوون. تاکو گوێیان لێی بێت‌و لەنەخۆشییەکانیان چاکببنەوە. [18] ئەوانەش کە ڕۆحی پیس ئازاری دەدان چاکبوونەوە. [19] ئیتر هەموو خەڵکەکە هەوڵیان دەدا دەستیان پێی بکەوێت، چونکە هێزو توانایەکی مەزنی لێ‌دەهاتە دەرەوەو هەمووانی چاك دەکردەوە.

[20] ڕوانییە قوتابییەکانی‌و ووتی: (خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ ئەی هەژارەکان چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئێوەیە. [21] خۆزگەتان پێ دەخوازرێ ئەی ئەوانەی ئێستا برسین چونکە تێردەبن. خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ ئەی ئەوانەی ئێستا دەگرین، چونکە پێ‌دەکەنن. [22] خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ کاتێ خەڵك ڕقیان لێتان دەبێتەوە، جیاتان دەکەنەوە، جنێوتان پێ‌دەدەن، بەبەدکار ناوتان دەبەن، لەپێناوی ڕۆڵەی مرۆڤ. [23] شادومان‌و دڵخۆش‌بن چونکە پاداشتتان مەزنە لەئاسمان، باو باپیرانیان بەو شێوەیە هەڵسوکەوتیان کردووە لەگەڵ پێغەمبەران. [24] بەڵام خاك بەسەرتان ئەی دەوڵەمەندەکان، چونکە دڵنەواییکران. [25] خاك بەسەرتان ئەی ئەوانەی ئێستا تێرن، چونکە دوایی برسی دەبن. خاك بەسەرتان ئەی ئەوانەی ئێستا پێ‌دەکەنن، چونکە دوایی دەگرین‌و غەمبار دەبن. [26] خاك بەسەرتان کاتێ هەموو خەڵك ستایشتان دەکات، چونکە باوباپیرانیان هەمان شتیان‌کرد لەگەڵ پێغەمبەرە درۆزنەکان.

دوژمنەکانتان خۆش بوێ

([27] بەڵام ئەی گوێگران، پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆش بوێ، چاکە بکەن لەگەڵ ئەوانەی ڕقیان لێتان دەبێتەوە. [28] داوای پیرۆزی بکەن* بۆ ئەوانەی نەفرەتتان لێ‌دەکەن، نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی خراپەتان بەرامبەر دەکەن [29] ئەوەی کێشای بە لایەکی ڕوومەتت، لایەکەی تریشی بۆ ڕاگرە. گەر یەکێ چاکەتەکەی لەبەرداکەنیت، ڕێی لێ‌مەگرە باکراسەکەشت ببات. [30] ئەوەی داوای شتێکت لێ دەکات، بیدەرێ، ئەوەش کە شتێکت لێ داگیر دەکات لێی داوامەکەوە.

31چۆن دەتانەوێ خەڵكی
هەڵسوكەوتتان لەگەڵ بكەن، لەپێشا
ئێوە بەو شێوەیە هەڵسوكەوتیان لەگەڵ
بكەن.
32(گەر هاتوو بەتەنها هەر
ئەوانەتان خۆشویست كە خۆشیان
دەوێن، چ چاكەیەك دەكەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەوانەیان خۆشدەوێ
كەخۆشیان دەوێن. 33ئەگەر كرداری
باشتان هەر لەگەڵ ئەوانەداكرد كە
كرداری باش بەرامبەرتان دەكەن،
ئایا چ چاكەیەك دەكەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەمە دەكەن. 34ئەگەر
تەنها قەرز بدەن بەوانەی دەزانن
قەرزەكە دەگەڕێنەوە، چ چاكەیەك
دەكەن؟ تەنانەت گوناهبارانیش قەرز
دەدەن بەوانەی دەزانن قەرزەكانیان
دەدەنەوە. 35بەڵام ئێوە دوژمنەكانتان
خۆشبوێ، چاكەیان لەگەڵ بكەن،
قەرزیان بدەنێ بێئەوەی هیوای
وەرگرتنەوەتان هەبێ، بەمە پاداشتتان
گەورە دەبێو دەبنە ڕۆڵەی خودای
مەزن، چونكە ئەو میهرەبانە لەگەڵ
بەدنمەكو بەدكاران. 36بەبەزەیی بن،
هەروەك چۆن باوكتان بەبەزەییە.

خەڵكی تاوانبار مەكەن

37(خەڵكی تاوانبارمەكەن، تا
تاوانبارنەكرێن. كەس سەرزەنشت
مەكەن، سەرزەنشت ناكرێن.
لەخەڵكی خۆش بن، لێتان خۆش
دەبن. 38بەخەڵكی بدەن، پێتان
دەدرێت، پێوانەیەكی چاكی
پەستێنراوی هەژێندراوی پڕی لێ
ڕژاوتان پێدەدرێ لەباوەشتان،
چونكە بەو پێوانەیەی بۆ خەڵكی
دەپێون بۆتان دەپێونەوە.)
39نموونەیەكی بۆ هێنانەوەو ووتی:
(ئایا كوێرێك دەتوانێ كوێرێكیكە
بەڕێدا ببات؟ ئایا هەردووكیان
ناكەونە چاڵەوە؟ 40قوتابی
لەمامۆستاكەی مەزنتر نییە، بەڵام هەر
كەسێ تەواو و ڕێك بێت، وەك
مامۆستاكەی لێ دێت. 41بۆچی
سەرنج لەپووشی ناو چاوی براكەت
دەدەیتو گوێنادەیتە تەختەدارەكەی
ناو چاوی خۆت؟ 42یان چۆن
دەتوانی بەبراكەت بڵێیت: (ئا برا،
بهێڵە با ئەو پووشە لەچاوت
دەربهێنم.) لەكاتێكدا تۆ خۆت
تەختەدارەكەی ناو چاوی خۆت
نابینیت؟ ئەی دووڕوو، جاری تۆ
یەكەمجار تەختەدارەكەی ناو چاوی
خۆت دەربهێنە، ئینجا باش دەبینیت

بۆ ئەوەی پووشەکەی ناوچاوی
براکەت دەربهێنیت.)

ناسین بە بەرووبووم

43(داری چاك نییە بەری خراپ
بدات، داری خراپیش بەری چاك
نادات 44لەبەر ئەوە هەموو دارێك
بە بەرەکەی دەناسرێ. لەدڕك هەنجیر
ناکرێتەوە لەتووتڕکیش ترێ
ناکرێتەوە. 45مرۆڤی باش،
لەگەنجینەی باشی دڵی، چی باش
بێت دەریدەهێنێ، مرۆڤی خراپیش،
لەگەنجینە خراپەکەی، چی خراپ
بێت دەریدەهێنێ، چونکە ئەوەی
لەدڵ هەڵدەقوڵێ دەم پێی دەدوێ.

ئەو خانووەی بناغەکەی لە بەردە

46(چۆن بانگم دەکەن گەورەم،
گەورەم، کەچی کار ناکەن بەوەی
من دەیڵێم؟ 47ئەوەی دێ بۆلام،
گوێ لەووتەکانم دەگرێت و کاری
پێدەکات، پێتان دەڵێم لەکێ
دەکات. 48لەمرۆڤێك دەکات
خانوویەك دروست دەکات،
زەویەکەی هەڵدەکەنێ بەقووڵی،
تابناغەکەی لەسەر زەوییەکی
بەردین دابنێ، ئینجا بارانێکی زۆر
دەبارێ و لافاو لەخانووەکەی دەدا،
بەلام لەشوێنی خۆی نایجوڵێنێ.
لەبەرئەوەی لەسەر زەوییەکی
بەردین دارێژراوە. 49بەلام، ئەوەی
گوێی لێ بوو و کاری پێنەکرد،
لەمرۆڤێك دەکات خانووەکەی
لەسەر زەوییەکی بێبناغە دروست
بکات. کاتێ لافاو لەخانووەکەی
دەدا، دەستبەجێ دەڕوخێ،
ڕوخانێکی تەواو.)

چاکردنەوەی خزمەتکاری سەرپەلێك

7
دوای ئەوەی عیسا هەموو ووتەکانی
دا بەگوێی خەڵکەکەداو تەواوی
کرد، چووە شاری کەفەرناحوم. 2
کابرایەکی سەرپەل خزمەتکارێکی
نەخۆشی هەبوو لەسەرە مەرگدا بوو،
لای خۆشەویست بوو. 3کاتێ
بەهەواڵی عیسای زانی، چەند پیرێکی
جوولەکەی ناردە لای بپاڕێنەوە لێی
تابێت و خزمەتکارەکەی چاك
بکاتەوە. 4کاتێ گەیشتنە لای عیسا
بەگەرمی داوایان لێکردو ووتیان:
(ئەو پیاوە شایانی ئەوەیە
5 داواکارییەکەی جێبەجێ بکەیت،
ئەو گەلی ئێمەی خۆش دەوێت و

کەنیشتیشی بۆ دروست کردووین.) 6
عیسا لەگەڵیان چوو. هێشتا
نەگەیشتبووە نزیك ماڵەکە،
سەرپەلەکە هەندێ هاوڕێی خۆی
نارد کە پێی بڵێن: (گەورەم ئەرك
مەکێشە، من شایانی ئەوەنیم، تۆ
خۆت بێیتە ماڵەکەم، 7هەروەها
شایانی ئەوە نیم ڕووبەڕووت بمەوە.
هەر لەوێوە ووشەیەك بڵێ،
ئیشکەرەکەم چاكدەبێتەوە. 8منیش
مرۆڤێکم لەژێر فەرمانی لەخۆم
گەورەتر، هەروەها سەربازیشم هەیە
لەژێر فەرمانمدان، بەیەکێ دەڵێم،
بڕۆ، دەڕوا، بەوی تر دەڵێم، وەرە،
دێت، بەئیشکەرەکەم دەڵێم، ئەوە
بکە، دەیکات.) 9کاتێ عیسا گوێی
لەمەبوو، سەرسام بوو، ئینجا
ڕووی کردە هەموو ئەوانەی دوای
کەوتبوون، ووتی: (پێتان دەڵێم،
لەهەموو ئیسرائیلدا باوەڕێکی مەزنی
وەك ئەمەم نەدیوە) 10کاتێ ئەوانەی
نیرڕابوون گەڕانەوە، بینیان
نەخۆشەکە چاك بووەتەوە.

زیندووکردنەوەی مردوو

11بۆ ڕۆژی پاشتر، عیسا ڕۆیشت
بۆ شارێك ناوی ناین بوو زۆربەی
قوتابیەکانیو خەڵکێکی زۆری لەگەڵ
بوو. 12کاتێ لەدەروازەی شار نزیك
بووەوە، تەرمێکی بینی بەسەر شانەوە،
ئەویش کوڕی تاقانەی بێوەژنێك بوو،
خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بوو. 13
کاتێ خوداوەند ژنەکەی بینی، بەزەیی
پیاهاتەوە، پێی ووت: (مەگری.) 14
ئینجا هاتە پێشەوەو دەستی
لەدارمەیتەکەدا ، هەڵگرانی تەرمەکە
ڕاوەستان. ووتی: (ئەی کوڕی
گەنج، بەتۆ دەڵێم، هەستە.) 15
مردووەکە ڕاست بووەوەو دەستی
کرد بەقسەکردن، ئیتر عیسا دایەوە
دەست دایکی. 16خەڵکەکە هەموو
ترسیان لێنیشت، ئینجا ستایشی
خودایان کردو ووتیان: (لەناوماندا
پێغەمبەرێکی مەزن دەرکەوتووە،
خودا گەلەکەی بەسەرکردەوە!) 17
ئەم هەواڵە لەهەموو ناوچەی
یەهودیاو دەوروپشتی بڵاوبووەوە.

عیساو حەزرەتی یەحیا

18قوتابیەکانی یەحیا هەموو ئەم
هەواڵانەیان بۆ یەحیا برد. 19یەحیاش
دووان لە قوتابیەکانی بانگ کردو
ناردنی بۆ لای خوداوەند، تا لێی
بپرسن: (ئایا تۆی ئەوەی کە دێت،

یاخود چاوەڕێی یەکێکیتر بکەین؟)
20کاتێ دوو قوتابیەکە هاتنە لای
عیسا، ووتیان: (یەحیای
لەئاوهەڵکێش ئێمەی ناردۆتە لات،
دەپرسێ، تۆی ئەوەی کە چاوەڕێی
هاتنی دەکرێ، یاخود چاوەڕێی
یەکێکیتر بکەین؟)
21لەوکاتەدا عیسا زۆر نەخۆشی
چاك کردبووەوە، ڕۆحی پیسی
دەرکردبوو، ڕووناکی خستبووە
چاوی زۆر لەکوێرەکان. 22ئینجا
عیسا وەڵامی دوو نێرراوەکەی
دایەوەو ووتی: (بڕۆن هەواڵ بدەن
بەیەحیا، ئەوەی گوێتان لێیبووەو
بینیوتانە، کوێر دەبینن، شەلو گۆج
دەڕۆنو گولەکان پاكدەبنەوە،
کەڕەکان دەبیستن، مردووان
زیندوودەبنەوەو هەژاران مژدەیان
پێدەدرێ. 23خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی گومانم لێناکەن.)
24کە نێرراوانی یەحیا ڕۆیشتن،
عیسا دەستیکرد بەقسەکردن
دەبارەی یەحیا بۆ خەڵکەکە، ووتی:
(چوونە دەشتودەر بۆ بینینی چی؟
قامیشێك با دەیجولێنێتەوە؟ 25ئەی
چوون چی ببینن؟ مرۆڤێك بەبەرگی
نایابەوە؟ ئەوەتا ئەوانەی بەرگی نایاب
دەپۆشنو دەوڵەمەندن وان
لەکۆشکی پادشاکانن 26کەواتە
چوون بۆ بینینی چی پێغەمبەرێك؟
بەڵێ پێتان دەڵێم مەزنتر
لەپێغەمبەرێك. 27یەحیا ئەوەیە کە
لەکتێبی پیرۆزدا دەربارەی
نووسراوە: {من نێرراوی خۆم
لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ
ئامادە دەکات.}) 28من پێتان دەڵێم
لەنێوان ئەوانەی لەئافرەت لەدایك
بوون لەیەحیا مەزنتری تیا نییە، بەڵام
بچووکترین کەسی پادشاهێتی ئاسمان
مەزنترە لەو.) 29هەموو ئەوانەی
گوێیان لێبوو، تەنانەت باجگرانیش
دانیاننا بەدادپەروەری خودا، چونکە
لەسەر دەستی یەحیا لەئاوهەڵکێشرا
بوون. 30بەڵام فەریسیەکانو
مامۆستایانی شەریعەت،
بەلووتبەرزیەوە ڕازینەبوون
بەخواستی خودا بۆیان، چونکە
لەسەر دەستی یەحیادا
لەئاوهەڵنەکێشرابوون.
31(ئایا ئەم نەوەیە بەچی بەراورد
بکەم؟ ئایا لەچی دەکەن؟ 32ئەوان
لەو مندالانە دەکەن کە لەمەیدانی
گشتی دانیشتوون، یەکتری بانگ
دەکەنو دەڵێن: (زوڕنامان بۆ لێدان

کەچی هەڵنەپەڕین، شینمان بۆکردن
کەچی نەگریان.) 33یەحیا هات نەنان
دەخواو نەمەی دەخواتەوە، ووتتان:
(ئەمە ڕۆحی پیسی تیایە.) 34ئینجا
ڕۆڵەی مرۆڤ هات دەخواو
دەخواتەوە وەك هەموو مرۆڤێك،
ووتتان: (ئەمە کابرایەکی زۆرخۆرو
سەرخۆشە هاوڕێی باجگرانو
گوناهبارانە.) 35بەڵام ڕاستی دانایی
بە بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

لێخۆشبوونو خۆشەویستی

36یەکێ لەفەریسیەکان داوای
لەعیسا کرد لەماڵەکەی نان بخوات.
ئەویش چووە ماڵی فەریسیەکەو
لەسەر خوان دانیشت. 37
لەشارەکەدا ئافرەتێکی گوناهبار
هەبوو، هەرئەوەندە زانی عیسا لەماڵی
فەریسیەکە دانیشتووە، هات بەقاپێ
ڕۆنی بۆن خۆشەوە، 38لەبەرپێیدا
بەگریانەوە ڕاوەستاو پێیەکانی
بەفرمێسك تەڕکردو بەقژی بۆی
سڕیەوە، پێی ماچ کردو بەڕۆنەکە
چەوری کرد.
39کاتێ فەریسیەکە ئەمەی بینی،
بەخۆی ووت: (گەر ئەم کابرایە
بەڕاستی پێغەمبەر بێت، ئەوا دەزانێ
ئەم ئافرەتەی دەستی لێدەدات کێیەو
چییە، چونکە گوناهبارە.)
40عیسا وەڵامی دایەوەو پێی
ووت: (شەمعون، دەمەوێ شتێکت
پێبڵێم.) شەمعون ووتی: (بڵێ
مامۆستا.) 41ئەویش ووتی: (یەکێ
لەوانەی پارە دەدەن بەخەڵکی،
پارەی لای دوو کەس هەبوو، لای
یەکێکیان پێنج سەد دینار، لای ئەوی
کەشیان پەنجا. 42بەڵام هیچیان نەبوو
لەباتی بیدەنەوە، کابرا
لەهەردووکیان خۆش بوو. کامیان
زیاتر کابرایان خۆش دەوێت؟) 43
شەمعون وەڵامی دایەوە: (لەو
باوەڕەدام ئەوەی پارە زۆرەکەی
لابوو.) پێی ووت: (بۆ چوونەکەت
ڕاستە.) 44ئینجا ڕووی کردە
ئافرەتەکەو بەشەمعونی ووت: (ئەم
ئافرەتە دەبینیت، من هاتمە ماڵەکەت،
کەچی ئاوت نەدامێ پێمی پێبشۆم،
بەڵام ئەم بەفرمێسك پێی بۆ شوشتمو
بەقژی سەری بۆی سڕیم. 45تۆ
ماچت نەکردم، بەڵام ئەم لەوەتەی
هاتووم لەماچ کردنی پێم
ڕانەوەستاوە. 46تۆ سەرت بەڕۆن
چەور نەکردم، بەڵام ئەم بەو ڕۆنە
گرانبەها بۆن خۆشە پێی چەورکردم.

47 بۆیە پێت دەڵێم: (گوناهی زۆری
بەخشرا، چونکە زۆر خۆشەویستی
دەربڕی، بەڵام ئەوەی خۆشەویستی
کەمە، کەم دەبەخشرێ.) 48 ئینجا
بەئافرەتەکەی ووت: (گوناهەکانت
هەمووی بەخشران.) 49 بەڵام ئەوانەی
لەوێ دانیشتبوون لەدڵی خۆیان
ووتیان: (ئەمە کێیە تەنانەت
گوناهیش دەبەخشێ؟) 50 لەو
کاتەدا عیسا بە ئافرەتەکەی ووت:
(باوەڕت ڕزگاری کردی، بڕۆ
بەدڵنیایی.)

نموونەی جوتیار

8

دوای ئەمە دەستی کرد بە گەڕان
بەهەموو شارو دێهاتەکان، بۆ
ئامۆژگاری کردنو مزگێنیدان
لەبارەی پادشاهێتی خوداوە. دوانزە
قوتابیەکەشی لەگەڵدابوو. 2 هەروەها
چەند ئافرەتێکی لەگەڵ بوو کە
لەنەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان
ڕزگاریان بووبوو، ئەوانەش ئەمانە
بوون، مریەم کەناودەبرا
بەمەجدەلی، حەوت ڕۆحی
شەیتانی لێ دەرکردبوو، 3 یۆنا
ژنی خوزی جێگری هێرۆدس،
لەگەڵ سۆسەنو زۆری تریش کە
بەماڵو سامانیان یارمەتیان‌دەدا.
4 کاتێ خەڵکێکی زۆر
لەدەورووپشتی عیسا کۆبوونەوە،
لەوانەی لەناوچەکانەوە هاتبوون بۆ
لای بەنموونە قسەی بۆ کردنو ووتی:
5 (جوتیار هاتە دەرەوە بۆ تۆوکردن،
لەکاتی چاندندا هەندێ لەتۆوەکە
کەوتنە سەر ڕێگا باریکەکانی
ناوکێڵگەکە، پێشێل بوونو باڵندەی
ئاسمان خواردنی. 6 هەندێکیشیان
کەوتنە سەر زەوی بەردەڵان، کاتێ
سەریان دەرکرد، ووشك بوون
چونکە ئاویان نەبوو. 7 هەندێکی
کەشیان کەوتنە ناو دڕکەوە دڕکەکان
لەگەڵیان نەشونمایان کردو
خنکاندیانن. 8 هەندێ لەتۆوەکەش
کەوتە سەر زەوی چاك، کاتێ ڕووا،
سەد ئەوەندەی خۆیان بەرووبوومیان
دا.) ئەمانەی ووتو هاواری کرد:
(ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ گوێگرتن،
باگوێ بگرێت.)

ڕوونکردنەوەی نموونەی جوتیارەکە

9 قوتابیەکانی لێیان پرسی:
(مامۆستا مەبەست لەم نموونەیە
چییە؟) 10 ئەویش ووتی: (ئێوە پێتان

دراوە نهێنی پادشاهێتی خودا بزانن،
بەلاَم ئەوانی تر، بەنموونە بۆیان
دەدوێم، چونکە ئەوان سەیردەکەن
بەلاَم نابینن، گوێ دەگرن بەلاَم
تێناگەن. [11]ئەمەش مەبەستی
نموونەکەیە: تۆوەکە ووشەی خودایە.
[12]ئەوەی کەوتە سەر ڕێگا
باریکەکان، ئەوانەن کە گوێ لە
ووشەی خودا دەگرن، ئینجا شەیتان
دێتو ووشەکە لەدڵیان
دەردەهێنێت، نەوەك باوەڕبهێننو
ڕزگاریان بێت. [13]ئەوەش کە کەوتە
سەر زەوییە بەردەلاَنەکە، ئەوانەن کە
ووشەی خودا بەخۆشییەوە
وەردەگرن، ئەمانە ڕەگیان نییە،
باوەڕدەهێنن تا ماوەیەك، کاتێ
دەکەونە تاقیکردنەوە،
هەڵدەگەڕێنەوە. [14]ئەوانەی کەوتنە
جێ دڕکاویەکە، ئەوانەن کە گوێیان
لەووشەی خودا دەبێتو دەڕۆن،
ئینجا دەردەسەری ژیانو هەوڵی
بەرزبوونەوەو خۆشی ژیان دەیان
خنکێنێو هیچ بەرووبوومێکی چاك
دەرناکەن. [15]بەلاَم ئەوانەی کەوتە
سەر زەویە چاکەکە، ئەوانەن کە
ووشەکە دەخەنە دڵی چاكو
باشیانەوەو لەسەری دەڕۆن، کۆشش
دەکەن تابەرووبووم دەدەن.)

چرا وەك نموونەیەك

[16](خەڵکی چرا هەڵناکاو
بەتەشت دایپۆشێ، یان بیخاتە ژێر
نوێنەوە، بەڵکو لەسەر بەرزاییەك
دایدەنێ، تاکو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناکییەکە ببینن. [17]
چونکە هیچ شاراوەیەك نییە ئاشکرا
نەبێ، هەروەها هیچ نهێنییەك نییە
نەزانرێو نەووترێ. [18]کەواتە بزانن
چۆن گوێ دەگرن. ئەوەی هەیەتی
زیاتری پێ دەدرێ، ئەوەش کە نیەتی،
تەنانەت ئەوەش کە بەهی خۆی
دەزانێ لێیدەسەنرێتەوە.)
[19]ئینجا دایكو براکانی عیسا
هاتن بۆ لای، بەلاَم لەبەر زۆری
خەڵکەکە نەیانتوانی بگەنە لای. [20]
پێیان ووت: (دایکتو براکانت
لەدەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ
بتبینن.) [21]وەلاَمی دانەوە، ووتی:
(دایك و برام ئەوانەن کە گوێ
لەووشەی خودا دەگرنو کاری
پێدەکەن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

[22]ڕۆژێ لەڕۆژان عیساو

قوتابیەکانی سواری بەلەمێك بوون، پێی ووتن: (با بپەڕینەوە بۆ ئەوبەری دەریاچەکە.) ئەوانیش دەستیان کرد بەجولآن بۆ ئەوبەر. 23لەکاتێکدا بەناو ئاوەکەدا دەڕۆیشتن، عیسا نووست. لەپڕ ڕەشەبایەك هەڵیکردە سەر دەریاچەکە، بەلەمەکە پڕبوو لەئاو، کەوتنە بارێکی ترسناکەوە. 24
چوونە لای عیساو خەبەریان کردەوەو ووتیان: (گەورەم، گەورەم، وا ئێمە تیا دەچین!) ئەویش هەستاو سەرزەنشتی شەپۆلەکانی کرد، دەستبەجێ هەموو شتێ ئارام بووەوەو بێدەنگ بوو. 25ئینجا پێی ووتن: (کوا باوەڕتان؟) ئەوانیش زۆر سەرسام بوونو ترسان، یەك بەیەکیان ووت: (ئەمە کێیە تەنانەت بەڕەشەباو شەپۆلەکان فەرمان دەداو گوێڕایەڵن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

26ئینجا گەیشتنە هەرێمی جەراسین، کە کەوتۆتە بەرامبەر جەلیل. 27کاتێ عیسا دابەزیە سەر ووشکانی، پیاوێکی ئەو شارەی بینی، ماوەیەکی زۆر بوو ڕۆحی پیسی تێدا بوو، جلی لەبەر نەدەکردو لەخانوو نەدەژیا، ژیانی لەناو گۆڕستان بەسەردەبرد. 28کاتێ عیسای بینی، هاواری کردو لەبەردەمی کەوت، بەدەنگی بەرز ووتی: (چیت لەمن دەوێ ئەی عیسای ڕۆڵەی خودای گەورە؟ لێت دەپاڕێمەوە ئازارم مەدە.) 29چونکە عیسا فەرمانی بە ڕۆحە پیسەکە دابوو، تاکو لەپیاوەکە بێتە دەرەوە. لەبەرئەوەی ماوەیەکی زۆربوو دەستی بەسەرداگرتبوو، هەرچەندە بەزنجیر دەبەسترایەوەو ڕادەگیرا، بەلآم زنجیری دەپچڕیو لەلایەن ڕۆحە پیسەکەوە دەبرایە چۆڵەوانی. 30عیسا لێی پرسی: (ناوت چییە؟) ووتی (لیجیۆن.) چونکە لەشکرێکی شەیتانی تێچوو بوو، 31ئینجا ڕۆحە پیسەکان لە عیسا پاڕانەوە کە دەریان نەکاو نەیان نێرێت بۆ بیری بێبن. 32لەوناوەدا ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان لەقەراغی شاخێکدا، ڕۆحە پیسەکان لێیپاڕانەوە کەڕێیان بدات بچنە ناو بەرازەکانەوە، ئەویش ڕێیدان. 33
ڕۆحە پیسەکان لە پیاوەکە هاتنە دەرەوەو چوونە ناو بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کەوتنە ڕاکە ڕاکەو لە قەراغی شاخەکەوە

هەڵدێران بۆ ناو دەریاچەکەو
خنکان. [34]کاتێ شوانەکان ئەم
ڕووداوەیان بینی، ڕایان کرد بۆ شارو
بۆ کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە
بڵاوبکەنەوە. [35]خەڵکەکە هاتنە
دەرەوە تا ئەوەی ڕووی داوە ببینن،
هاتن بۆ لای عیسا، ئەو پیاوەی ڕۆحە
پیسەکانی تیابوو بینییان لەبەر پێی
عیسادا دانیشتووە بە پۆشتەییو
بەهێمنییەوە گوێی گرتووە، دوای ئەمە
خەڵکەکە ترسیان لێ‌نیشت.
[36]ئەوانەی ڕووداوەکەیان
بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە،
چی ڕوویداوەو چۆن ئەو کابرایە
چاك بووەتەوە. [37]ئینجا دانیشتوانی
هەرێمی جەراسین بەگشتی، داوایان
لە عیسا کرد، وازیان لێ‌بهێنێتو
بڕوات، چونکە ترسێکی زۆریان
لێ‌نیشتبوو، ئەویش سواری
بەلەمێك بوو تاکو بگەڕێتەوە بەری
ئەوبەر. [38]پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی
لێ‌دەرکرا بوو، لەعیسا پاڕایەوە
ڕێی بدات لەگەڵی بڕوات، بەڵام ئەو
ڕەوانەی کردو ووتی: [39](بگەڕێوە بۆ
ماڵەوەو ئەوەی خودا بۆی کردی،
بیگێڕەوەو باسی بکە.) ئەویش
بەهەموو شارەکەدا گەڕاو ئەوەی
عیسا بۆی کردبوو، دەیگێڕایەوە.

دوو کاری سەرسووڕهێنەر

[40]کاتێ عیسا گەڕایەوە بەری
ئەوبەر، هەموو پێشوازییان لێ‌کرد،
لەبەرئەوەی هەموویان چاوەڕێیان
دەکرد. [41]پیاوێك ناوی یایرۆس بوو،
سەرۆکی کەنیشتبوو، هاتو
لەبەرپێی عیسادا کەوتو لێی
پاڕایەوە تا لەگەڵی بڕوات بۆ
ماڵەکەی، [42]چونکە تاقە کچەکەی
کە تەمەنی دوانزە ساڵ بوو
لەسەرەمەرگدابوو. کاتێ عیسا
دەڕۆیشت بۆ ئەوێ هەموو کۆمەڵیان
لێ‌دابوو. [43]لەوێدا ژنێك هەبوو،
ماوەی دوانزە ساڵ بوو خوێن
لێ‌چوونی هەبوو، ئەوەی هەیبوو
دابووی بەپزیشك، بەڵام لەسەر
دەستی کەس چاك نەبووبووەوە. [44]
چووە پێشەوە لەعیساو لەدواوە
دەستی دا لەچمکی کراسەکەی،
دەستبەجێ خوێن لێ‌چوونەکەی
ڕاوەستا. [45]عیسا ووتی: (کێ بوو
دەستی لێ‌دام؟) کاتێ هەموو
نکۆڵیان کرد، پەترۆس ووتی:
(گەورەم هەموو لەدەوروپشتتنو
پاڵەپەستۆ دەکەن، کەچی تۆ دەپرسی

کێ دەستی لێدام؟) 46عیسا ووتی:
(یەکێ بەمەبەستەوە دەستی لێدام،
چونکە هەستم بە هێزێك کرد لێم
چووە دەرەوە.) 47کاتێ ژنەکە زانی
کارەکەی ناشاردرێتەوە، بەلەرزەوە
هاتە پێشەوە، چۆکی داداو
لەبەرچاوی هەمووان پێی ووت،
بۆچیو لەبەرچی دەستی لێوە داوەو
چۆن دەستبەجێ چاك بووەتەوە، 48
ئینجا عیسا بەژنەکەی ووت:
(خوشکە باوەڕت بوو
چاکی‌کردیتەوە، بڕۆ بەدڵنیایی.) 49
کاتێ عیسا قسەی دەکرد یەکێ
لەماڵی سەرۆکی کەنیشتەوە هات،
بە سەرۆکی کەنیشتەکەی ووت:
(کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك مەخەرە
بەر مامۆستا.) 50عیسا کە ئەمەی
بیست، قسەی لەگەڵ کردو ووتی:
(مەترسە تەنها باوەڕت هەبێ،
کچەکەت چاك دەبێتەوە.) 51کاتێ
عیسا گەیشتە ماڵەکە نەیهێشت کەس
لەگەڵی بێتە ژوورەوە تەنها پەترۆسو
یۆحەناو یاقوبو باوكو دایکی
کچەکە نەبێت. 52خەڵکەکە
دەگریانو شینو شەپۆڕیان بۆ
دەکرد، ئەویش ووتی: (مەگرین ئەو
نەمردووە، بەڵکو نووستوە.) 53
خەڵکەکە پێی پێکەنین، چونکە
دەیانزانی مردووە. 54بەڵام دوای
ئەوەی هەموویانی دەرکردە دەرەوە
دەستی کچەکەی گرت، بانگی‌کردو
ووتی (ئەی کیژۆڵە، هەستە!) 55ئیتر
ڕۆحی هاتەوە بەرو دەستبەجێ
هەستا، ئەوسا فەرمانی‌دا نانی بۆ
بێنن. 56باوكو دایکەکە زۆر
سەریان‌سوڕما، بەڵام عیسا
ڕای‌سپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جارێ
بەکەسی نەڵێن.

عیسا دوانزە نێرراوەکە دەنێرێ

9

دوای ئەوە عیسا هەردوانزە
قوتابیەکەی کۆکردەوە، هێزو
دەسەڵاتی چاکبوونەوەی دانێ بەسەر
هەموو نەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان، 2
ئینجا ناردنی تا مزگێنی پادشاهێتی
خودا بدەنو نەخۆش چاك بکەنەوە.
3پێی ووتن: (بۆ ڕێگا هیچ لەگەڵ
خۆتان هەڵمەگرن، نەتوورەکە،
نەداردەست، نەخواردن، نەنانو
نەپارە، کەسیش دوو دەست جل
نەبات لەگەڵ خۆی. 4چوونە هەر
ماڵێك لەوێ بمێننەوەو هەر لەوێشەوە
بکەونە ڕێگا. 5لەهەر شوێنێك

پێشوازیان لێنەکردن، لەوێ بڕۆنو
تۆزی پێتان بتەکێنن تا شایەت بێ
بەسەریانەوە.) 6ئەوانیش بە لادێکاندا
گەڕان، مزگێنیاندەداو نەخۆشیان
لەهەموو لایەك چاك دەكردەوە.

سەرسامی هێرۆدس

7هێرۆدس کە فەرمانڕەوای
ناوچەکە بوو، ئەمانەی هەموو
بیستەوەو سەری سوڕما، چونکە
هەندێ کەس دەیان ووت، یەحیا
لەناو مردووان زیندووبۆتەوە، 8
هەندێ کەسی تریش دەیان ووت،
ئەلیاسەو گەڕاوەتەوە، کەسانی تریش
دەیان ووت، یەکێ لەپێغەمبەرانی
کۆنەو زیندووبۆتەوە. 9ئینجا
هێرۆدس ووتی: (من خۆم سەری
یەحیام لێکردەوە، بەلاّم ئەمە کێیە
ئەم شتانەی لێ دەبیستم؟) لەبەرئەوە
زۆر حەزی دەکرد بە چاوی خۆی
ببینێت.

عیسا پێنج هەزار کەس نان‌دەدا

10کاتێ نێرراوان گەڕانەوە،
هەموو ئەوکارانەی کردبوویان بۆ
عیسایان گێڕایەوە، ئەویش بەتەنها
ئەوانی لەگەڵ خۆی برد بۆ شارێك
ناوی بەیتسەیدا بوو. 11بەلاّم
خەڵکەکە پێیانزانیو دوای
کەوتن، ئەویش پێشوازیکردنو
باسی پادشاهێتی خودای بۆ کردن،
ئەوانەش کە نەخۆشیان هەبوو،
پێویستیان بەچاككردنەوەبوو،
چاکیکردنەوە. 12کاتێ ڕۆژ بەرەو
ئاوابوون دەچوو، هەر دوانزەکە
هاتنو پێیان ووت: (خەڵکەکە
بەرێکە بابڕۆن بۆ ئەم کێڵگەو لادێ
نزیکانە، تاکو لەوێ بمێننەوەو
خواردنیش بۆ خۆیان پەیدا بکەن،
چونکە ئێمە لێرەدا لەچۆڵەوانین.)
13ئەویش پێی ووتن: (ئێوە نانیان
بدەنێ.) وەلاّمیان دایەوە: (لەپێنج
نانو دوو ماسی زیاترمان نییە، مەگەر
بڕۆین بۆ ئەم هەموو خەڵکە نان
بکڕین.) 14لەوێدا خەڵکەکە نزیکەی
پێنج هەزار کەس دەبوون، ئینجا
بەقوتابیەکانی ووت: (کۆمەڵ کۆمەڵ
دایان نیشێنن، با هەر کۆمەڵەی
پەنجا کەس بێت.) 15ئەوانیش
ئەمەیانکرد، هەموو دانیشتن. 16عیسا
پێنج نانو دوو ماسیەکەی هەڵگرتو
چاوی بەرەو ئاسمان بەرزکردەوە،
سوپاسی خودایکردو نانەکانی
لەتکرد، دای بەقوتابیەکانی تابیدەن

بەخەڵکەکە. 17ئیتر هەموو نانیان
خواردو تێربوون. لەدواییدا دوانزە
سەبەتە لەتەنانیان لێ مایەوە.

پەترۆس ڕاستی عیسا دەردەخات

18لەکاتێکدا عیسا بەتەنها نوێژی
دەکرد لەگەڵ قوتابییەکان، لێی پرسین:
(خەڵکەکە دەڵێن من کێم؟) 19
وەلامیان دایەوە: (هەندێکیان دەڵێن
یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێشیت،
هەندێکی تریش دەڵێن ئەلیاسیت،
کەسانی تریش دەڵێن، یەکێکی
لەپێغەمبەرانی کۆنو زیندووبویتەوە.)
20لێی پرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من
کێم؟) پەترۆس وەلامی دایەوە: (تۆ
مەسیحی خودای.) 21بەلام عیسا
ئاگاداری کردنەوەو ڕای سپاردن
جارێ ئەمە بەکەس نەڵێن.

باسی مردنو هەستانەوەی عیسا

22هەروەها ووتی: (پێویستە
ڕۆڵەی مرۆڤ زۆر ئازار بکێشێ،
پیرانو سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت ڕەتیبکەنەوە،
بکوژرێو لەڕۆژی سێهەمدا
هەستێتەوە.)
23ئینجا بەهەمووانی ووت: (گەر
یەکێك ویستی بەدوامەوە بڕوات،
باواز لەخۆی بهێنێو هەموو ڕۆژێ
خاچەکەی بەکۆڵەوە بێتو
بەدوامەوە بڕوات. 24ئەوەی دەست
بەژیانیەوە بگرێ، دەیدۆڕێنێ، ئەوەش
ژیانی لەپێناوی من دەدۆڕێنێ، ئەو
دەیباتەوە. 25چونکە چی بەکەڵکی
مرۆڤ دێت، گەر هەموو جیهان
بەرێتەوەو خۆی بدۆڕێنێ؟ 26هەر
کەسێك شەرمی بەمنو بەووتەکانم
بێت، ئەوا ڕۆڵەی مرۆڤیش شەرمی
پێی دەبێت، کاتێ دەگەڕێتەوە
بەشکۆمەندی خۆیو باوكو فریشتە
پیرۆزەکانەوە. 27بەلام وا پێتان دەڵێم
بەڕاستی، ئا لێرەدا لەنێوان ئەوانەی
ڕاوەستاون هەندێکی تێدایە مردن
ناچێژن هەتا پادشاهێتی خودا دەبینن.
)

شێوە گۆڕانی عیسا

28نزیکەی هەشت ڕۆژ دوای ئەم
ووتانە، عیسا پەترۆسو یۆحەناو
یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو سەرکەوتنە
سەرکێوێك بۆ نوێژکردن. 29
لەکاتێکدا عیسا نوێژی دەکرد،
ڕەنگی دەموچاوی گۆڕاو جلەکانی
سپیو بریسکەداربوو. 30دووان

لەگەڵی دەدوان، یەکێکیان موساو
ئەوی کەشیان ئەلیاس بوو. 31
بەشکۆوە دەرکەوتن‌و لەبارەی
دەرچوونی لەجیهان دوان کە
ئەوەندەی نەمابوو ڕووبدات
لەقودس. 32پەترۆس‌و هاوڕێکانی
خەویان لێ‌کەوتبوو، بەڵام کاتێ
خەبەریان بووەوە شکۆی عیساو
ئەودوو پیاوەیان بینی کە لەگەڵی
وەستابوون. 33لەکاتێکدا خەریك
بوو موساو ئەلیاس لەعیسا جیاببنەوە،
پەترۆس بە عیسای ووت: (ئەی
مامۆستا، باشتر وایە لێرە بمێنینەوە. با
سێ چادرتان بۆ هەڵبدەین، یەکێ بۆ
تۆ، یەکێکیش بۆ موسا، ئەوەی‌کەش
بۆ ئەلیاس.) ئەمەی ووت بێ‌ئەوەی
بزانێ چی دەڵێ. 34کاتێ پەترۆس
لەم قسانەدابوو، هەورێك هات‌وکشا
بەسەریان، ئەمانیش کاتێ هەورەکە
دەوروپشتی لێ‌گرتن، ترسان. 35
دەنگێ لەناو هەورەکەوە هات‌و
ووتی: (ئەوەتا ڕۆڵەی من ئەوەی
هەڵبژاردەی خۆمە، گوێی بۆ
ڕابگرن.) 36دوای ئەوەی دەنگەکە
ئەمەی ووت، قوتابیەکان بەتەنها هەر
عیسایان بینی. ئەم هەواڵەیان بەنهێنی
هێشتەوەو چیان بینی‌بوو لەو ڕۆژانەدا
بەکەسیان نەووت.

دەرکردنی شەیتان

37بۆ بەیانی، کە لەکێوەکە هاتنە
خوارەوە، خەڵکێکی زۆر بەرەو
پیریان هات. 38لە نێوان خەڵکەکەدا
پیاوێك دەنگی بەرزکردەوەو ووتی:
(مامۆستا، لێت دەپاڕێمەوە سەیری
کوڕەکەم بکە، ئەمە تاقە کوڕمە. 39
ئەوەتا ڕۆحێکی پیسی تیایەو دەستی
بەسەرداگرتووە، لەپڕ هاوار دەکات،
ئینجا ڕۆحەکە ڕایدەتەکێنێ‌و کەف
لەدەمی دەردەکا تا نەیکوتێ بەزەویدا
وازی لێ‌ناهێنێ. 40لەقوتابیەکانت
پاڕامەوە تادەریکەن، بەڵام
نەیانتوانی.) 41عیسا وەڵامی‌دایەوەو
ووتی: (ئەی نەوەی بێ بڕواو لارو
چەوت، تاکەی لەگەڵتان بمێنمەوەو
بارتان هەڵگرم؟) بەپیاوەکەی ووت:
(کوڕەکەت بهێنە ئێرە.) 42لەکاتێکدا
کوڕەکە دەهات، ڕۆحە پیسەکە
کوتای بەزەویدا بەتوندی ڕایتەکاند،
دوای ئەمە عیسا ڕۆحە پیسەکەی
دەرکرد، کوڕەکە چاك بووەوەو
دایەوە دەست باوکی. 43خەڵکەکە
هەمووی لەتوانای مەزنی خودا
سەرسام بوون.

کاتێ خەڵکەکە سەرسام مابوون، لە هەموو ئەو شتانەی عیسا کردی، عیسا بەقوتابیەکانی ووت: 44(با ئەم ووشانە بچێتە گوێتانەوە، ڕۆڵەی مرۆڤ خەریکە بدرێتە دەستی خەڵکی.) 45بەڵام ئەوان ئەمە تێنەگەیشتن، شاراوەبوو لێیان، هەروەها ترسان پرسیاری لێبکەن.

گەڕان بەدوای پلەو پایەدا

46گفتوگۆیەك لەنێوانیان پەیدا بوو سەبارەت بەوەی کامیان مەزنترە. 47عیسا بەنیازی دڵیانی زانی، منداڵێکی بچکۆڵەی لای خۆیەوە ڕاگرتو 48پێی ووتن: (ئەوەی بەناوی منەوە پێشوازی لەم منداڵە بکات، ئەوا پێشوازی لە من دەکات، ئەوەش پێشوازی لەمن دەکات، ئەوا پێشوازی لەوە دەکات کە ناردوومی. چونکە بچووکترینی هەمووتان مەزنترینتانە.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

49یۆحەننا دەستی کرد بەقسەکردنو ووتی: (گەورەم، یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی پیسی دەردەکرد، ئێمەش نەمانهێشت لەبەرئەوەی لەگەڵمان دوات ناکەوێ.) 50عیسا پێی ووت: (ڕێی لێمەگرن، گەر یەکێك بەربەرەکانی نەکردن ئەوا لەگەڵتانە.)

51کاتێ خەریك بوو ڕۆژانی لەخاچدانی نزیك بێتەوە، بڕیاری دا بەرەو قودس بڕوات. 52لەپێشییەوە چەند نێرراوێکی نارد، ڕۆیشتنو چوونە لادێیەکی سامریەکانەوە تاکو شوێنێکی بۆ ئامادە بکەن. 53بەڵام ئەوان بەپێشوازیکردنی ڕازی نەبوون، چونکە بەرەو قودس دەچوو. 54کاتێ یاقوبو یۆحەننای قوتابیانی ئەمەیان بینی، ووتیان: (گەورەم، دەتەوێ داوا بکەین تا ئاگر لەئاسمانەوە بێتە خوارەوە لەناویان بەرێ؟) 55ئەویش ئاوڕی لێ دانەوەو سەرزەنشتیکردن. 56ئینجا ڕۆیشتن بۆ دێیەکی تر.

نرخی دواکەوتنی عیسا

57کاتێ بەڕێدا دەڕۆیشتن، یەکێ پێی ووت: (گەورەم بۆ هەرکوێ بڕۆیت دوات دەکەوم.) 58عیساش پێی ووت: (ڕێوی کونی هەیەو باڵندەی ئاسمان هێلانە، بەڵام ڕۆڵەی مرۆڤ تەنانەت جێگایەکی نییە سەری

بخاتە سەر.) 59بەیەکێکی کەی ووت:
(دوام کەوە.) ئەمەیان ووتی:
(گەورەم ڕێگەم بدە بابڕۆم باوکم
بنێژم.) 60عیساش پێی ووت: (واز
لەمردووان بهێنە با مردووەکانیان
بنێژن، بەڵام تۆ بڕۆ مزگێنی
پادشاهێتی خودا بدە.) 61یەکێکیتر
پێی ووت: (گەورەم، من لەگەڵت
دێمو دوات دەکەوم، بەڵام ڕێگەم
بدە یەکەمجار ماڵئاوایی لەخێزانەکەم
بکەم.) 62عیساش پێی ووت: (هەر
کەسێك دەست لەسەر گاسن
دابنێو ئاوڕبداتەوە بۆ دواوە،
بەکەڵکی پادشاهێتی خودا نایەت.)

عیسا حەفتا کەسیتر دەنێرێ

10
پاش ئەمە خوداوەند حەفتا
کەسیکەی دەستنیشانکرد، دوو
دوو ناردنی، تاکو پێش ئەو بڕۆن بۆ
هەموو شارو جێگایەك کە خەریك
بوو بۆی دەڕۆیشت. 2جا پێی ووتن:
(دروینە زۆرە بەڵام کرێکار کەمە،
داوا لەگەورەی دروینە بکەن تا
کرێکار بۆ دروینەکەی بنێرێ. 3بڕۆن
ئەوا من دەتاننێرم وەك بەرخ بۆ ناو
گورگ. 4نەکیسەی پارە لەگەڵ
خۆتان بەرن نەتوورەکە نەپێڵاو،
لەڕێگا سلاو لەکەس مەکەن. 5
چوونە هەر ماڵێکیش، یەکەمجار سلاو
بکەنو بڵێن: با ئاشتی لەم ماڵە بێت،
6گەر لەماڵەکەدا ئاشتیخوازی
تیابێت، ئەوا شایانی ئەو ئاشتیەن.
گەر نەشبێت ئەوا سلاوەکە بۆ خۆتان
دەگەڕێتەوە. 7لەو ماڵە بمێننەوەو
لەوەی هەیانە بخۆنو بخۆنەوە، چونکە
کرێکار شایانی ئەوەیە کرێی خۆی
وەرگرێ. ئەوەندە ماڵەو ماڵیش
مەکەن. 8چوونە هەر شارێك، کە
دانیشتوانی پێشوازی لێکردن،
ئەوەی دەتاندەنێ بیخۆن. 9ئەو
نەخۆشانەی تیایەتی چاکی بکەنەوەو
پێیان بڵێن پادشاهێتی خودا نزیك
بووەتەوە، 10لەهەر شارێکیش
خەڵکەکەی نەیانویستن بڕۆنە سەر
شەقامەکانیو بڵێن: (11وا ئێمە
تەنانەت تۆزی شارەکەتان کە
بەپێمانەوەیە دەیتەکێنینەوە بەسەرتان،
بەڵام ئەوە بزانن: پادشاهێتی خودا
نزیك بووەتەوە.)، 12من پێتان دەڵێم:
(شاری سەدوم* لەڕۆژی دوایدا
ناخۆشیو ئازاری کەمترە لەو
شارانەی کە ئێوەی لێ دەردەکرێن.
(13خاك بەسەرت ئەی کورەزین!

خـــاك بـــەســەرت ئەی بەیتسەیدا!
گــەر لــە ســورو ســەیدا ئــەو کــارە
سەرسـوڕهێنەرانە بکـرایە کـە لـەلای
ئــێـوە کـرا، خـەڵـکەکـەی هـــەر
لــەزووەوە تـۆبـەیان دەکردو خۆیان
لـەخــۆڵــەمــێش وەردەداو جـــلی
مـاتــەمـداریان لەبەردەکرد. [14]بەڵام
لـــــەڕۆژی لـێپرســـــــینەوەدا
چـارەنـووســـی ســــورو ســـەیدا
لـەئــێـوە باشتر دەبێ. [15]تـۆش ئەی
کـەفـــەرناحوم، دەتــــەوێ بـڵــند
بیــتـەوە تا ئـاسـمان؟ نەخـێـر، تـۆ
دەکـەویـتـە قـوولایی دۆزەخـەوە.
([16]ئــــەوەی گــوێــتـان بــۆ
ڕادەگـــرێ، گـــوێ بــۆ مـــن
ڕادەگـــــــــرێ، ئــــــــەوەی
ڕەتـــــاندەکـاتـــەوە ئـــەوا مـــن
ڕەتدەکـاتـــەوە، ئـــــەوەش مـــن
ڕەتدەکـاتـــــەوە، ئــــــــەوە
ڕەتدەکـاتەوە کە مـنی نـاردووە.)

گەڕانەوەی نێرراوان

[17]دوای ئەمــــە هـــــەر حەفـــتا
کەســەکەی نـاردبوونی بـەشـادیەوە
گەڕانـــەوەو ووتــیان: (گـــەورەم،
تەنانـەت ڕۆحـە پیسـەکانیش بەناوی
تـۆوە ملکەچـمانن.) [18]ئـەویش پێی
ووتــن: (شـەیتانم دی وەك بروسـکە
لەئاسمانـەوە هەڵدێرا بۆ خوارەوە. [19]
ئـەوەتا مـن دەسەڵاتم داونەتێ پێ‌بنێن
بـەمارو دووپشـكو هـێزی دوژمـن،
هـیچ شـتێکیش ئازارتـان نەدات. [20]
بەڵام دڵخۆش مەبن بەوەی ڕۆحەکان
ملکەچـتانن، بـەڵکو دڵخـۆش بـن
بەوەی ناوتان لە ئاسماندا نووسراوە.)

دەرخستنی نهێنی بۆ هەژاران

[21]لەوکاتەدا عیسا بەڕۆحی پیرۆز
زۆر شـــادومانبـــوو، ووتـــی:
(سوپاســـتدەکــەم ئــەی بــاوك،
خوداوەنـدی ئاسمانو زەوی، چونکە
ئـەم کارانــەت لــەدانــاو زانایــان
شـــــاردۆتەوە بــــۆ مندالآنــــت
ئاشـکراکردووە. بـەڵێ ئـەی بـاوك
لەبەرئەوەی بەلاتەوە واباشترە!
[22](هـــەموو شـــتێك لەلایـــەن
باوکمــەوە دراوە پـێم، کـەس نازانێ
ڕۆڵــە کێـیە باوك نەبێ، کەسیش نییە
بـزانێ بـاوك کێـیە تەنها ڕۆڵەو ئەوە
نـەبێ، کە ڕۆڵە دەیەوێ بۆی ئاشکرا
بکات.) [23]ئینجا ئاوڕی لەقوتابیەکانی
دایـــەوەو بەتــەنها بـــەوانی ووت:
(خۆزگـەدەخـوازرێ بـە چـاوتان،
بـەوەی ئێسـتا دەیبیـنن. [24]مـن پێتان

دەڵێم، زۆر لەپێغەمبەرانو پادشایان،
ئاواتەخوازی بینینی ئەوە بوون کە
ئێوە ئێستا دەیبینن، بەڵام نەیان بینی،
هەروەها ببیستن ئەوەی ئێوە ئێستا
دەیبیستن، بەڵام نەیانبیست.)

سامریە دڵ پڕ لەبەزەییەکە

25یەکێ لەزانایانی شەریعەت لێی
هاتەپێشەوە، بۆ ئەوەی تاقیبکاتەوە،
ووتی: (مامۆستا چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) 26
ئەویش پێی ووت: (چی نووسراوە
لەتەورات، چۆن دەیخوێنیتەوە؟)
27وەڵامی دایەوە: ({خوداوەند
خودات خۆشبوێ بەهەموو دڵو
هەموو گیانو هەموو تواناو هەموو
بیرتەوە، هەروەها ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ.}) 28عیسا
پێی ووت: (وەڵامەکەت ڕاستە. گەر
هاتوو کارت پێکرد ژیانی هەتاهەتایی
بەدەست دەهێنی.)
29بەڵام پیاوەکە ویستی
خۆی بە کابرایەکی ڕاستودروست
دەرخات، دیسان لەعیسای پرسی:
(باشە کێیە ئەوەی لێم نزیکە؟) 30
عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(مرۆڤێك لەقودسەوە بۆ ئەریحا
دەچوو، کەوتە دەست چەند
دزێکەوە، پارەو جلەکانیان
لێسەندو ئازاریان داو برینداریان
کرد، ئینجا بە نیوە مردوویی
بەجێیانهێشتو ڕۆیشتن. 31وا
ڕێکەوت کاهینێك لەهەمان ڕێگەوە
بڕوات، کاتێ ئەوی بینی، چووە
ئەوبەری ڕێگاکە دوور
لەبریندارەکەو بەجێیهێشت. 32
هەروەها کابرایەکی لاویش، لەوێوە
تێپەڕی، کاتێ گەیشتە ئەو شوێنە،
سەیری کرد، ئەویش چووە ئەوبەری
ڕێگاکەو بەجێیهێشت. 33بەڵام
کابرایەکی سامری کە لەوێوە
دەڕۆیی، هاتەسەری، کاتێ بینی
بەزەیی پیاهاتەوە، 34چووە پێشەوە
لێی، دوای ئەوەی ڕۆنو شەرابی
بەسەر برینەکانیکردو تیماریکرد،
سواری وولاخەکەی خۆیکردو
گەیاندیە میوانخانەیەكو لەوێ
چاودێریکرد. 35ڕۆژی دووەم کاتێ
میوانخانەکەی بەجێ دەهێشت، دوو
دیناری دەرکردو دای بەخاوەن
میوانخانەکەو پێی ووت: (چاودێری
بکە چەندی تریشی پێویست بوو،
کە گەڕامەوە دەیدەم.) 36کامیان لەم
سیانە بەنزیك دەزانی بۆ ئەوەی

کەوتە دەست دزەکان؟) 37وەڵامی
دایەوە: (ئەوەی بەبەزەییەوە
هەڵسوکەوتی لەگەڵ کردو
یارمەتیدا.) ئینجا عیسا پێی ووت:
(تۆش بڕۆ هەمان شت بکە.)
38کاتێ بەڕێگاوە بوون چوونە
دێیەك، ژنێك ناوی مەرسا بوو،
پێشوازی لێکردو بردییە ماڵەکەی
خۆی. 39خوشکی ئەم ژنە ناوی
مریەم بوو، لەبەرپێی دانیشت بۆ
ئەوەی گوێ لەووتەکانی بگرێت، 40
بەڵام مەرسا سەرقاڵیشت
ئامادەکردن بوو، هاتو ووتی:
(گەورەم سەیر ناکەیت خوشکم
بەجێیهێشتووم کارەکان بەتەنها
بکەم؟ پێی بڵێ با بێت یارمەتیم
بدات.) 41بەڵام عیسا وەڵامی
دایەوەو ووتی: (مەرسا، مەرسا، تۆ
سەرقاڵو شێواوی دەربارەی زۆر
شت. 42بەڵام تەنها یەك شت
پێویستە، مریەم شتە باشەکەی
هەڵبژاردووە، ئەوەی لێی
ناسەنرێتەوە.)

فێرکردن دەربارەی نوێژ

11

عیسا لەشوێنێکی دیاریکراو نوێژی
دەکرد، کاتێ تەواوبوو یەکێ
لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم
نوێژکردنمان فێربکە هەروەك یەحیا
قوتابیەکانی فێرکرد.) 2ئەویش پێی
ووتن: کاتێ نوێژ دەکەن بڵێن: (ئەی
باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز
بێت، با پادشاهێتیەکەت بێت، 3نانی
ڕۆژانەمان هەموو ڕۆژێك بدەرێ. 4
لەگوناهمان خۆش بە، چونکە ئێمەش
لە گوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە
هەڵەمان بەرامبەر دەکەن. مەمانخەرە
تاقیکردنەوە.)
5ئینجا پێی ووتن: (گەر یەکێ
لەئێوە هاوڕێیەکی هەبێت لەنیوە
شەودا بڕوا بۆ لایو پێی بڵێ
هاوڕێم، سێ نانم بەقەرز بدەرێ، 6
هاوڕێیەکم لەدوورەوە هاتووە بۆ لام،
هیچم نییە بیدەمێ، 7بەڵام
هاوڕێیەکەی لەدیوی ژوورەوە
وەڵامی بداتەوە: (هەراسانم مەکە
دەرگام داخستووە، ئەوەتا خۆمو
منداڵم لەناو جێگادایین ناتوانم
هەستمو بتدەمێ.) 8من پێتان دەڵێم:
(گەر بێتو ئەو کەسە هەڵنەستێ
بیداتێ لەبەر هاوڕێیەتی، لەپاشان هەر
هەڵدەستێو بەپێی پێویست دەیداتێ،
لەبەر سووربوونی کابرا لەسەر

داواکارییەکەی.

(9لەبەرئـــەوە پێـــتان دەڵـــێم، داواکـــەن، پێـــتان دەدرێ، بگـــەڕێن دەدۆزنـــەوە، لـــەدەرگـــا بدەن، لێتان دەکرێـتەوە. 10هەرکەسێك داواکات دەیدرێـــــتێ، ئـــــەوەی بگـــــەڕێ دەدۆزێتەوە، ئەوەش لەدەرگا دەدات لێیدەکرێـتەوە. 11چ باوکێك لەئێوە گـــەر کوڕەکـــەی داوای ماســـی لـێبکـات لـــەباتی ماســی مـاری دەداتـــێ؟ 12یـــان داوای هـــێلکەی لـێبکات دووپشکی دەداتێ؟ 13گەر بێـتو ئێوەی بەدکار، بزانن ئاوها بە منداڵەکانـــتان شـــتی بـــاش بـــدەن، کەواتـە دەبـێ بـاوکی ئاسمـانی چەند باشترتان پێ بدات؟ کە ڕۆحی پیرۆزە دەیدات بەوانەی داوای لـێدەکەن.)

عیساو سەرۆکی شەیتان

14عیسـا ڕۆحی پیسی دەردەکرد لـەکابـرایەك کـە لاڵ بـوو بوو پێی، کـاتێ ڕۆحـە پیسـەکەی دەرکـرد پیـاوەکە دەسـتیکـرد بە قسەکردن، هـەموو سەرسام بوون، 15هەندێکیان نـەبێ ووتـیان: (ئـەو ڕۆحـی پـیس دەردەکات بە بەعلـەزبولـی سەرۆکی ڕۆحـە پیسـەکان.) 16ئیـنجا داوای نیشـانەیەکی ئاسمانـیان لـــێکـرد بۆ ئـەوەی تـاقی بکەنەوە. 17بەڵام عیسا زانی بیر لەچی دەکەنەوە، پێی ووتن: (هـــەر وولاتـــێك دوو بـــەرەکی تێبکـــەوێ وێـــران دەبێـــت، هـــەر ماڵێکـیش بـبێ بە دوو بەشەوە خۆی ڕاناگـریو تێكدەچێ. 18گەر بێتو شـەیتان ئاوهـا بووبێ بەدوو بەشەوە، ئـیتر پادشـاهێتیەکەی چـۆن خـۆی ڕادەگـرێ؟ ئـێوە ووتـتان مـن بـە بەعلـەزبول ڕۆحـی پیس دەردەکەم، 19گەر من بەو ڕۆحی پیس دەربکەم، ئایـا دەبـێ نەوەکانـتان بەکێ دەریان بکـەن؟ بۆیـە ئەوان حوکمتان بەسەر دەدەن. 20بـەڵام گـەر مـن بەپەنجەی خـودا ڕۆحـی پـیس دەرکـەم، ئـەوا پادشاهێتی خوداتان بەسەر دەچەسپێ. 21کـاتێ مـرۆڤی بەهـێزو بـەتوانـا بە هـــەموو چـــەکێکەوە پارێـــزگاری لەماڵەکـەی دەکـات، نـاو ماڵەکەی پارێـزراوە. 22بـەڵام گـەر یەکـێکی لـەخـۆی بەهـێزتر بێـتە سـەری ئەوا ســـەردەکەوێ بەســـەریداو ئـــەو چـــەکانەی پشـــتی پـــێ بەســـتووە لێیدەسێنێ، دەسکەوتەکانیش دابەش دەکـات. 23ئەوەی لەگەڵم نییە دژی مـنە، ئـەوەش لەگـەڵم کۆناکاتـەوە،

بڵاوی دەکاتەوە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

24 کاتێ ڕۆحێکی پیس لەیەکێك
دێتە دەرەوە، بەشوێنە بێئاوەکان
دەگەڕێ بەدوای حەسانەوەو دەستی
ناکەوێ، ئینجا دەڵێ با بگەڕێمەوە
بۆ ئەو ماڵەی بەجێمهێشت. 25 کاتێ
دێتەوە، دەبینێت گسكدراوەو
ڕازاوەیە. 26 ئەوسا دەڕوا لەگەڵ
خۆی حەوت ڕۆحی پیسی تر دەهێنێ
کە خراپترن لەخۆی، دەچنە ئەو
مرۆڤەوەو تیایدا جێگیردەبن، ئینجا
باری ئەو مرۆڤە لەجاران خراپتر
دەبێ.)
27 کاتێ عیسا ئەمانەی دەووت،
ژنێك لەناو خەڵکەکەوە دەنگی
بەرزکردەوەو ووتی:
(خۆزگەدەخوازرێ بەو دایکەی لێی
بوویو بەو مەمکەی شیری
پێداوی.) 28 بەڵام ئەو ووتی: (با
خۆزگە بەوانە بخوازرێ، کە گوێ
لەووشەی خودا دەگرنو کاری پێ
دەکەن.)

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

29 کاتێ خەڵکێکی زۆر
لێی کۆبوونەوە، ووتی: (ئەم نەوەیە
نەوەیەکی بەدکارە، داوای نیشانە
دەکەن، بەڵام هیچ نیشانەیەکیان
پێنادرێت تەنها نیشانەی یونس
پێغەمبەر نەبێت. 30 چۆن یونس
نیشانە بوو بۆ دانیشتوانی نەینەوا،
ڕۆڵەی مرۆڤیش نیشانەیە بۆ ئەم
نەوەیە. 31 شاژنی باشوور* لەڕۆژی
لێپرسینەوەدا بەرامبەر ئەم نەوەیە
ڕادەوەستێتو تاوانباری دەکات،
چونکە لەوپەڕی جیهانەوە هات بۆ
ئەوەی گوێ لەدانایی سلێمان
بگرێ. ئەوەتا مەزنتر لەسلێمان
لێرەیە. 32 هەروەها دانیشتوانی
نەینەوا لەڕۆژی لێپرسینەوەدا لەگەڵ
ئەم نەوەیە ڕادەوەستنو تاوانباری
دەکەن، چونکە تۆبەیانکرد کاتێ
ئاگادارکردنەوەی یونسیان بیست،
جا ئەوەتا مەزنتر لەیونس لێرەیە.

چاو چرای لەشە

33 (کەس چرا هەڵناکاو

***شاژنی باشوور:** مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلێمان.

لەجێیەكی شاراوەدا داینێ، یاخود
لەژێر تەشتێك، بەڵكو دەیخاتە سەر
شوێنێكی بەرز، تاكو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناكیەكە ببینن. 34چاو
چرای لەشە، گەر چاوت باش بێت
لەشت هەمووی ڕووناكیە، بەڵام
گەر چاوت تروسكایی تیا نەبێت،
ئەوا لەشت هەمووی تاریكیە. 35
كەواتە ئاگاداربە ئەو ڕووناكییەی
تیاتدایە نەبێت بەتاریكی. 36گەر
بێتو لەشت هەمووی ڕووناكی
بێتو هیچ تاریكی تێدا نەبێ، ئەوا
هەمووی وەك چرایەك كە ڕووناكی
دەدات، دەدرەوشێتەوەو ڕووناكە.)

سەرزەنشتكردنی فەریسیەكان

37كاتێ عیسا قسەی دەكرد،
فەریسیەك داوای لێكرد نانی
نیوەڕۆ لای ئەو بخوا. ئەویش چووە
ماڵەكەیو لەگەڵی لەسەر خوان
دانیشت. 38بەڵام فەریسیەكە سەری
سوڕما لەوەی عیسا پێش نان دەست
ناشوات. 39خوداوەند پێی ووت:
(ئێوەی فەریسی دەرەوەی پیاڵەو
قاپتان پاك دەكەنەوە، بەڵام ناوەوەتان
پڕە لەچەتەییو پیسی. 40ئەی
بێمێشكینە، ئایا ئەوەی دەرەوەی
دروست كردووە ناوەوەشی دروست
نەكردووە؟ 41جا ئەوەی لەناو قاپو
قاپچاختاندایە بەهەژارانی ببەخشن،
تاكو هەموو شتێكتان پاك بێتەوە.
42جا قوڕ بەسەرتان ئەی
فەریسیەكان ئێوە دەیەكی نەعناعو
ڕازیانەو سەوزەواتی تر دەدەن، بەڵام
دادپەروەریو خۆشەویستی خودا
پشت گوێ دەخەن، پێویستە ئەمانە
بەجێبهێننو ئەوانەی تریش
لەیادنەكەن. 43قوڕ بەسەرتان ئەی
فەریسیەكان، چونكە ئێوە حەز
لەڕیزی پێشەوەی كۆبوونەوەو
كۆڕەكان دەكەنو دەتانەوێ لەشوێنە
گشتیەكان سڵاوتان بەگەرمی
لێبكرێ. 44قوڕ بەسەرتان، ئێوە
لەو گۆڕە وونبووانە دەكەن كە
خەڵكی بێ ئەوەی بزانن بەسەریاندا
دەڕۆن.)
45لێرە یەكێك لەمامۆستایانی
شەریعەت پێی ووت: (ئەی مامۆستا،
ئەم قسانەت ئێمەش دەگرێتەوە.) 46
ئینجا عیسا ووتی: (قوڕ بەسەر ئێوەش
زانایانی شەریعەت، ئێوە باری قورسو
گران دەخەنە سەر شانی خەڵكی،
بەڵام خۆتان سەری پەنجەیەكی
لێنادەن بۆ یارمەتیدانیان. 47قوڕ

بەسەرتان، چونکە ئێوە گۆڕ بۆ ئەو
پێغەمبەرانە هەڵدەبەستن، کە
باوباپیرتان کوشتوویانن. 48کەواتە
ئێوە شایەتی دەدەن لەسەر
باوباپیرانتانو ڕازین بە کردەوەکانیان،
ئەوان پێغەمبەرانیان کوشتو ئێوەش
گۆڕەکانیان بۆ هەڵدەبەستن. 49هەر
لەبەر ئەمەشە خودا دەفەرمووێو
دەڵێ: {من پێغەمبەرو نێرراویان بۆ
دەنێرم، بەڵام ئەوان دەیانکوژنو
دەیان چەوسێننەوە.} 50تاکو خوێنی
ڕژاوی هەموو پێغەمبەران لەسەرەتای
دروست بوونی جیهانەوە بچێتە ملی
ئەم نەوەیە، 51هەر لەخوێنی هابیلەوە
تا خوێنی زەکەریا کە لەنێوان
قوربانگاو پەرستگادا کوژرا. بەڵێ
پێتان دەڵێم: (ئەوانە هەمووی لەم
نەوەیە داوادەکرێ.) 52قوڕ بەسەرتان
ئەی زانایانی شەریعەت، چونکە ئێوە
کلیلی زانیاریتان هەڵگرتووە، بەڵام
نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە
ڕێدەدەن خەڵکی تر بچێتە
ژوورەوە.)

53کاتێ عیسا بەم شێوەیە قسەی
لەگەڵ دەکردن، مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان بەتەواوی
ڕقیان لێهەڵگرت، زۆر بابەتی
تریان هێنایە پێشەوە، بۆ ئەوەی لێی
بدوێ، 54تا بە ووشەیەك بیگرنو
تووشی بکەن.

ڕاستگۆییو بێ دووڕوویی

12
لەوکاتەدا کە خەڵکی بەهەزاران
کۆبووبوونەوە، بەجۆرێ یەك یەکی
پێشێل دەکرد، عیسا دەستیکرد
بەقسەکردنو یەکەمجار بەقوتابیەکانی
ووت: (ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکان بن، کە دووڕووییە. 2
هیچی شاراوە نییە، ئاشکرا نەبێتو
هیچ نهێنییەك نییە نەزانرێ. 3هەموو
ئەوانەی لەتاریکی ووتوتانە،
لەڕووناکی دەبیسترێ، ئەوەش کە
لەماڵ بەچرپە ووتوتانە، لەسەربانەکان
بانگەوازی پێدەکرێ.)

4لەبەرئەوە ئەی
خۆشەویستەکانم، مەترسن لەوانەی
بەلەش دەتانکوژن، چونکە لەوە
زیاتر ناتوانن هیچ بکەن. 5بەڵام من
پێتان دەڵێم لەچی بترسن، لەوە
بترسن کە توانای هەیە لەدوای مردن
بتانخاتە دۆزەخەوە، بەڵێ پێتان دەڵێم
لەوە بترسن. 6ئەوە نییە پێنج
چۆلەکە بە دوو فلس دەفرۆشن؟

لەگەڵ ئەوەشدا خودا یەکێك لەوانی
بیرناچێ، [7]تەنانەت قژی سەریشتان
ژمێرراوە. کەواتە مەترسن، ئێوە
باشترن لەچۆلەکە. [8]بەڵام پێتان
دەڵێم: ئەوەی لەبەردەم خەڵکی دانم
پیابنێ، ڕۆڵەی مرۆڤیش لەبەردەم
فریشتەکانی خودا دانی پیادەنێ. [9]
ئەوەش کە لەبەردەم خەڵکی دانم
پیانانێ، بەهەمان شێوە لەبەردەم
فریشتەکانی خودا دانی پیانانرێ. [10]
ئەوەی قسەیەك بەڕۆڵەی مرۆڤ بڵێ،
دەبەخشرێ، بەڵام ئەوەی کفربکات
بەرامبەر ڕۆحی پیرۆز، نابەخشرێ.
[11]کاتێ دەتانهێننە بەردەم
کەنیشتەکانو لێپرسراوانو
دەسەڵاتداران، گوێ مەدەن بەوەی
چی یاخود چۆن وەڵام دەدەنەوە. [12]
چونکە ڕۆحی پیرۆز ئەوەی کە
پێویستە بیلێین دەیدا بەگوێتان.) [13]
ئینجا لەناو کۆمەڵەکەدا یەکێك پێی
ووت: (مامۆستا، بە براکەم بڵێ
ئەوەی بۆمان بەجێماوە بەشی بکات
لەگەڵم.) [14]بەڵام ئەو پێی ووت:
(ئەی مرۆڤ، کێ منی کردووە بە
دادوەر یاخود بەشکەر بە سەرتان؟)
[15]بە خەڵکەکەی ووت: (ئاگاداربنو
خۆتان بپارێزن لەچاوبرسێتی، چونکە
ژیانی مرۆڤ بەزۆری سامانەکەی
نییە.)

نموونەی دەوڵەمەندی بێمێشك

[16]ئینجا نموونەیەکی بۆ هێنانەوەو
ووتی: (مرۆڤێکی دەوڵەمەند
زەوییەکەی بەرووبوومێکی زۆریدا.
[17]بیری کردەوەو ووتی: چی بکەم
کە من شوێنی تەواوم نەبێ بۆ
کۆکردنەوەی بەرووبوومەکەم؟ [18]جا
ووتی: وا دەکەم، عەمبارەکانم
تێكدەدەمو لەوان گەورەتر
دروستدەکەم، ئیتر لەوێدا هەموو
بەرووبوومەکەم دادەنێمو کۆی
دەکەمەوە. [19]ئەوسا بەخۆم دەڵێم،
ئەی دڵ ئەوەتا بەشی چەندین ساڵت
هەیە، کەواتە بحەسێوەو بخۆو بخۆوەو
دڵشادبە. [20]بەڵام خودا پێی ووت:
ئەی بێ مێشك، هەر ئەم شەو ڕۆحت
دەردەچێ، ئەوەی کۆتکردەوە بۆ
کێ دەبێ؟ [21]بەهەمان شێوە دەبێ ئەو
کەسەی گەنجینە بۆ خۆی
کۆدەکاتەوەو لای خودا دەوڵەمەند
نییە.)

خودا خەممان دەخوات

[22]بەقوتابیەکانی ووت: (جا

لەبەرئەمە پێتان دەڵێم، گوێمەدەن
بەژیان چی بخۆن، بەلەش چی لەبەر
بکەن، 23ژیان گرنگترە لەخواردنو
لەشیش گرنگترە لەجل. 24سەیری
قەلەڕەش بکەن، نەدەچێنێو نەدروێنە
دەکات. عەمباریشینییەو هیچ
کۆناکاتەوە، بەڵام خودا دەیژیێنێ.
ئایا ئێوە لەباڵندە باشترنین؟ 25بەڵام
کێ لەئێوە گەر زۆر بایەخ بەم شتانە
بدات، دەتوانێ تەنانەت ڕۆژێك
لەژیانی درێژتر بکات؟ 26جا کە ئێوە
تواناتان بەسەر بچووکترین شت نییە،
بۆچی بایەخ دەدەن بەشتی تر؟ 27
سەیری گوڵاڵە سوورە بکەن، چۆن
نەشونما دەکات، نە هیلاك دەبێتو
نە دەڕێسێ. بەڵام پێتانی دەڵێم:
تەنانەت سلێمانیش لەو پەڕی
مەزنیدا بەرگی وەك یەکێك لەوانی
لەبەرنەکردووە. 28گەر بێتو خودا
ئاوا بەرگ بکاتە بەری گژوگیا
هەرچەندە ئەمڕۆ لەکێڵگەدایەو
بەیانی فڕێ دەدرێتە تەنوورەوە. ئایا
دەبێ چەند زیاتر جلی باشتان لەبەر
بکات ئەی کەم باوەڕینە؟ 29داوای
ئەوە مەکەن چی بخۆنو چی بخۆنەوە،
مەپەشۆکێن. 30ئەمانە هەمووی بێ
باوەڕەکانی ئەم جیهانە هەوڵی بۆ
دەدەن، بەڵام ئێوە باوکتان دەزانێ
کە پێویستان بەمانە هەیە. 31بەڵکو
داوای پادشاهێتی خودا بکەن،
ئەوانەی دیکەتان هەموو بۆ دەبێت.
32مەترسە ئەی مێگەلی بچووك،
چونکە باوکتان دڵشادە
پادشاهێتیتان بداتێ. 33ئەوەی
هەتانە بیفرۆشنو ببەخشن
بەهەژاران، بۆ خۆتان لەئاسمان
سامانێك دروستبکەن کە نافەوتێو
گەنجینەیەك کە لەبن نایەت، نەدز
لێی نزیك دەبێتەوە نەمۆریانە لێی
دەدات. 34چونکە مرۆڤ گەنجینەی
لەهەر کوێ بێت دڵی لەوێ
دەبێت.

نموونەی کۆیلە دەست پاکەکان

35ئامادەبن با پشتێنتان بەستراو
بێتو چراتان ڕۆشن بێت، 36وەك
ئەوانەبن کە چاوەڕوانی گەورەکەیان
دەکەن تا لەسەر شایی بگەڕێتەوە، بۆ
ئەوەی کە هاتەوەو لە دەرگایدا،
دەستبەجێ دەرگای لێبکەنەوە.
37خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرانەی
کە گەورەکەیان لەکاتی گەڕانەوەیدا
دەیانبینێ بەخەبەرن. ڕاستیتان پێ
دەڵێم، ئینجا گەورەکەی لەسەر

خوان دایاندەنێتو قۆڵ هەڵدەکا
تاکو خزمەتیان بکات. 38هەروەها
خۆزگەدەخوازرێ پێیان، گەر هاتوو
گەڕانەوەی گەورەکەیان لەکاتێکدا
بێت، کە دوو بەش یاخود سێ بەشی
شەو ڕۆیشتبێو ئەوان هێشتا هەر
بەخەبەربن. 39بەڵام ئەوە بزانن، گەر
بێتو خاوەنماڵ بزانێت لەچ
کاتێکدا دز دێتە سەری، ئەوا بەخەبەر
دەمێنێتەوەو ماڵەکەی بەجێ‌ناهێڵێ
تابدزرێ. 40کەواتە ئێوەش ئاوا
ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.)
41پەترۆس لێی‌پرسی: (گەورەم،
ئەم نموونانە بەئێمە دەڵێی یان بەهەموو
خەڵکی؟) 42عیسای خوداوەند
ووتی: (کێیە ئەو جێگرە دەستپاکو
ژیرەی کە گەورەی ماڵ بەسەر
خاووخێزانی دایدەنێ هەتا خواردنیان
لەکاتی خۆیدا بۆ ئامادە بکات؟ 43
خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرە،
کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە دەیبینێ
هەڵدەستێ بەو کارە. 44ڕاستیتان
پێ‌دەڵێم: ئینجا گەورەی ماڵەکە
ئیشکەرەکەی دادەنێ لەسەر هەموو
ماڵو سامانێکی کە هەیەتی. 45بەڵام
گەر ئەم ئیشکەرە لەدڵی خۆیدا
ووتی: گەورەکەم دوادەکەوێ
لەگەڕانەوەی، دەست بکات
بەلێدانی ئیشکەرەکانی تر بەژنو
بەپیاوەوە، هەروەها بخواو بخواتەوەو
خۆی سەرخۆش‌بکات، 46ئەوسا
گەورەکەی لەڕۆژێك دەگەڕێتەوە کە
چاوەڕێی ناکاتو لەکاژێرێك کە
نایزانێ، ئینجا گەورەکەی
سزای‌دەداتو دەیخاتە ڕیزی
ناپاکانەوە. 47ئەو ئیشکەرەی
داواکاریەکانی گەورەی ماڵ
دەزانێت، بەڵام بەدەستی ئەنقەست
کاری پێ‌ناکات، سزا دەدرێ. 48
ئەوەش کە داواکاریەکان نازانێتو
هەڵە دەکات، سزاکەی کەمترە.
ئەوەی زۆری پێدراوە، داوای زۆری
لێ‌دەکرێ، ئەوەش زۆری لادانراوە،
داوای زیاتری لێ‌دەکرێ.

عیساو جیهان

49(من هاتووم تاکو لەسەر زەوی
ئاگرێك بکەمەوە، چەند دڵخۆشم
بەوەی دەست‌بکات بەسوتاندن! 50
بەڵام جارێ دەبێ لەئازار
هەڵبکێشرێم، چەند نارەحەتم تا
دێتەدی. 51وادەزانن من هاتووم تەنها
ئاشتی بهێنمە سەر زەوی؟ پێتان

دەڵێم: نەخێر، بەڵكو دووبەرەكی‌و
جیابوونەوەم هێناوە. 52هەر
لەئێستاوە، گەر لەماڵێكدا پێنج
كەسی تێدا بێت، سیانیان
لەدووانیان، یان دووانیان لەسیانیان
جیادەبنەوە. 53باوك لەكوڕ، كوڕ
لەباوك، دایك لەكچ، كچ لەدایك،
خەسوو لەبووك، بووك لەخەسوو
جیادەبنەوە.) 54دیسان بەخەڵكەكەی
ووت: (كاتێ ئێوە لەڕۆژئاواوە هەور
دەبینن، خێرا دەڵێن: ئەم هەورە
بارانی بەدەمەوەیە، هەر بەو شێوەیەش
دەبێت. 55كاتێكیش بای باشوور
دێت، دەڵێن گەرما دەست
پێدەكات، هەر بەو شێوەیەش
دەبێت. 56ئەی دووڕووەكان، ئێوە
دەزانن ڕووی زەوی‌و ئاسمان
بخوێننەوە، چۆن نازانن ئەم سەردەمە
بخوێننەوە؟ 57هەروەها بۆچی بەخۆتان
دادپەروەرانە حوكمنادەن؟ 58كاتێ
یەكێك شتێكی بەسەرتەوەیەو
دەیەوێ بۆ دادگات ببات، هەوڵبدە
هەر لەڕێگا لەگەڵی ئاشتبیتەوە،
ئەگینا ڕاتدەكێشێت بۆ لای دادوەرو
دادوەریش دەتداتە دەست پۆلیس،
پۆلیسیش ڕەوانەی بەندیخانەت
دەكات. 59پێت دەڵێم: لەوێ نایەیتە
دەرەوە هەتا دوا پول نەدەیتەوە.)

پێویستی تۆبەكردن

13

لەمكاتەدا، هەواڵی ئەوەیان
بەعیسادا، كە پیلاتۆس* هەندێ
لەپیاوانی شاری جەلیلی لەكاتی
پێشكەشكردنی قوربانیەكانیان
كوشتووەو خوێنی لەگەڵ خوێنی
قوربانیەكان تێكەڵاو كردوون. 2
عیسا پێی ووتن: (ئایا بەڕای ئێوە، ئەو
جەلیلیانەی كوژران گوناهیان
زیاتربوو لەو خەڵكەی تری جەلیل،
بۆیە وایان بەسەرهات؟ 3من پێتان
دەڵێم: نەخێر، گەر بێتو ئێوەش
تۆبەنەكەن هەمووتان ئاوها تیادەچن.
4یاخود ئەو هەژدە كەسەی تاوەری
سیلوام بەسەریاندا كەوت‌و كوشتنی،
گوناهبارتر بوون لەدانیشتوانی
قودس؟ 5من پێتان دەڵێم: نەخێر،
بەڵام گەر ئێوەش تۆبەنەكەن
هەمووتان ئاوها تیادەچن.)

نموونەی هەنجیری بێبەر

6ئینجا ئەم نموونەیەی باس كرد:
(كابرایەك لەباخەكەیدا دار
هەنجیرێكی هەبوو، هات تاكو بزانێ

بەری گرتووە، سەیری کرد هیچی پێوە
نییە. 7بانگی باخەوانەکەی کردو
ووتی: من ماوەی سێ ساڵە دێم،
تاکو لەبەرەکەی ببەم، کەچی هیچی
پێوە نابینم، بیبڕەوە، بۆچی
زەویشمان لێ بگرێ؟ 8بەلاّم
باخەوانەکەی ووتی: گەورەم، ئەم
ساڵیش وازی لێ بهێنە، زەویەکەی
دەوروبەری هەڵدەگێڕمەوەو کەمێ
بابەتی بەهێزبوونی تێ دەکەم. 9بەڵکو
بەر بگرێ، گەر نەبوو ئەوسا
بیبڕەوە.)

چاککردنەوەی ژنێك لەشەممە

10عیسا ڕۆژێکی شەممە
لەکەنیشت خەریکی فێرکردنبوو،
11ئافرەتێکی لێبوو ماوەی هەژدە
ساڵ بوو ڕۆحی لاواز دەستی
بەسەریدا گرتبوو، پشتی قەمبوور بوو
بوو، نەیدەتوانی بەرێکی ڕاوەستێ. 12
کاتێ عیسا ژنەکەی بینی، بانگی کردو
پێی ووت: (خوشکە، با ڕزگارت بێ
لەلاوازیەکەت.) 13ئینجا دەستی
خستە سەر ئافرەتەکە، دەستبەجێ
ئافرەتەکە پشتی ڕاست بووەوەو
دەستی کرد بەستایشی خودا. 14بەلاّم
سەرۆکی کەنیشت تووڕە بوو،
چونکە عیسا لەڕۆژی شەممەدا
خەڵکی چاککردەوە، بەخەڵکەکەی
ووت: (تەنها شەش ڕۆژ
لەهەفتەیەکدا ڕۆژی کارکردنە لەو
ڕۆژانەدا وەرن بۆ چاکبوونەوە، نەك
لەڕۆژی شەممەدا.) 15عیسای
خوداوەند وەلاّمیدایەوە: (ئەی
دووڕووەکان! ئایا هەر یەك لەئێوە،
لەڕۆژی شەممەندا ناڕوات گاکەی
یاخود گوێدرێژەکەی بکاتەوەو
بیبات ئاوی بدات. 16ئەوەتا ئەم ژنە
کە یەکێکە لەنەوەی ئیبراهیم، ماوەی
هەژدە ساڵە بەستراوی دەستی
شەیتانە نابێ ئازادبێ لەڕۆژی
شەممەدا؟)
17کاتێ عیسا ئەمەی ووت،
بەرهەڵستکەرانی شەرمەزاربوون.
ئینجا هەموو خەڵکەکە دڵشاد بوون
بەگشت ئەو کارە مەزنانەی کردی.

نموونەی دەنکە خەرتەلە

18عیسا پرسیاری کردو ووتی:
(پادشاهێتی خودا لەچی دەکات،
وەك چی وایە؟ 19لەدەنکە
خەرتەلەیەك دەکات، کابرایەك
هێنای و لەکێڵگەکەی ڕواندی، ڕواو
بوو بەدارێکی گەورە، بەشێوەیەك کە

بالندەی ئاسمان لەسەر لق‌و چلەکانی
حەسانەوە.)

نموونەی هەویرترش

[20]دیسان ووتی: (پادشاهێتی
خودا لەچی دەکات؟ [21]
لەهەویرترشێك دەكات، کە
ئافرەتێك پارچەیەكی لێ‌دەهێنێ،
دەیخاتە ناو چەند ڕبە ئاردێکەوە تا
هەموو هەویرەکە هەڵدێت.)

دەرگای تەنگ

[22]کاتێ عیسا بۆ قودس دەچوو،
بەشارو لادێکان تێ‌دەپەڕی‌و خەڵکی
فێردەکرد. [23]یەکێك لێی‌پرسی:
(گەورەم ئایا ژمارەی ئەوانەی
ڕزگاریان دەبێت کەمە؟) ئەویش
پێیانی ووت: [24](هەوڵ بدەن
لەدەرگای تەنگەوە بچنە ژوورەوە،
من پێتان دەڵێم: زۆر کەس
هەوڵدەدەن بچنە ژوورەوە، بەڵام
ناتوانن. [25]دوای ئەوەی گەورەی ماڵ
هەڵدەستێت‌و دەرگا دادەخات،
ئێوەش لەدەرەوە دەمێننەوە،
لەدەرگادەدەن‌و دەڵێن: گەورەم،
لێمان بکەوە! ئەویش پێتان دەڵێ:
من ناتانناسم، ئێوە لەکوێوە
هاتوون؟ [26]ئەوسا ئێوەش دەڵێن:
لەگەڵتدا خواردمان‌وخواردمانەوە،
لەشەقامەکانمان فێرت دەکردین. [27]
ئینجا ئەویش دەڵێ: پێتان دەڵێم من
نازانم ئێوە کێن‌و لەکوێوە هاتوون،
وون‌بن لەبەرچاوم ئەی بەدکاران! [28]
جا لەوێدا دەبێت بەگریان‌و
چرکەچرکی ددان، کاتێ دەبینن
ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب‌و هەموو
پێغەمبەران لەپادشاهێتی خودان،
بەڵام ئێوە دەرکراونەتە دەرەوە. [29]
ئینجا خەڵکی لەڕۆژهەڵات‌و
لەڕۆژئاواوە، لەباکوورو
لەباشوورەوە دێن، لەسەر خوان
دادەنیشن لەپادشاهێتی خودا. [30]زۆر
لەوانەی دواهەمینن دەبنە یەکەمین‌و
یەکەمینەکانیش دەبنە دواهەمین.)

عیساو هێرۆدس

[31]لەو کاتەدا هەندێ
لەفەریسیەکان هاتنە لای عیساو
پێیان ووت: (ئێرە بەجێ‌بهێڵەو بڕۆ،
چونکە هێرۆدس دەیەوێ بتکوژێ.)
[32]ئەویش پێی ووتن: (بڕۆن بەو
ڕێویە بڵێن، من ئەمڕۆ و بەیانی ڕۆحە
پیسەکان دەردەکەم‌و نەخۆشەکان
چاك دەکەمەوە، ئینجا لەڕۆژی

سێهەم هەموو شتێك تەواو دەكەم.
33بەڵام ئەمڕۆ و بەیانیو ڕۆژانی
داهاتوو، دەبێت بەردەوام بم
لەڕۆیشتن، بەڕێگای خۆم، چونكە
پێغەمبەر لەناونابرێت لەقودس
نەبێت.)

عیسا دڵتەنگە بۆ قودس

34(ئەی قودس، ئەی قودس،
ئەی بكوژی پێغەمبەرانو
بەردبارانكەری ئەوانەی بۆت
نێردران، چەند جار ویستم
منداڵەكانت بەیەكەوە كۆ بكەمەوە،
هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەكانی
لەژێر باڵی كۆدەكاتەوە، بەڵام
نەتانویست. 35ئەوەتا ماڵەكەتان
بەوێرانكراوی دەمێنێتەوە. با
پێتان بڵێم، ئیتر نامبیننەوە، تا ئەو
كاتەی هاواردەكەن، پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەند دێت.)

چاكردنەوەی نەخۆش لەشەممە

14

عیسا لەڕۆژی شەممەدا، چووە ماڵی
یەكێك لەسەركردە فەریسیەكان بۆ
نانخواردن، ئەوانەی لەوێ بوون
چاویان لەعیسا نەدەتروكاندو بەباشی
سەرنجیان دەدا. 2چونكە بەرامبەری
كابرایەك كە نەخۆشی ئاوبەنی هەبوو
دانیشت بوو. 3عیسا ڕووی كردە
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەكانو
ئەوانەی لەوێدا بوون، لێی‌پرسین:
(ئایا نەخۆش چاكردنەوە، لەڕۆژی
شەممەدا دەبێ یان نا؟) 4كاتێ ئەوان
هیچ وەڵامێكیان نەدایەوە. ئەویش
كابرای بانگ‌كردو چاكی كردەوەو
بەڕێی‌كرد. 5گەڕایەوە پرسیاری
لێ‌كردن: (كێ لەئێوە كوڕەكەی
یان گاكەی لەڕۆژی شەممەدا
بكەوێتە بیرەوە ناچێ یەكسەر دەری
بهێنێ؟) 6لێرەش نەیانتوانی هیچ
وەڵامیكی بدەنەوە.

خۆت بەبەرز مەگرە

7دوای ئەوەی سەیری‌كرد، چۆن
هەندێ لەدانیشتوان ڕیزی
پێشەوەیان گرتووە، نموونەیەكی بۆ
هێنانەوە، ووتی: 8(كاتێ یەكێك
بانگتان دەكات بۆ سەر شایی، باشتر
وایە نەچیتە ڕیزی پێشەوە، چونكە
لەوانەیە ئەو شوێنە بۆ یەكێكی
گرنگتر لەتۆ دانرابێ. 9ئینجا ئەوەی
بانگی كردوون، دێتو پێت دەڵێ:
ئەو شوێنە چۆڵكە بۆ ئەم پیاوە، تۆش

تەریق دەبیتەوە، ئینجا لەڕیزی دواوە دەگەڕێیت بۆ شوێنێك لێی دانیشی. [10]كاتێ بانگ دەكرێیت، هەوڵبدە لەدواوە دانیشە، تا ئەوەی بانگی كردوویت، بێتو پێت بڵێ: هاوڕێم، هەستە وەرە پێشەوە، لەم كاتە ڕێزت لای دانیشتووان زیاتر دەبێ. [11]ئەوەی خۆی بەگەورە دانێ نزم دەكرێتەوە، ئەوەش خۆی بەبچووك دادەنێ بەرزدەكرێتەوە.) [12]ئینجا بەوەی بانگی كردووە، ووتی: (كاتێ نانی نیوەڕۆ یان ئێوارە دەكەیت، هاوڕێو براو خزمو دراوسێ پارەدارەكانت بانگ مەكە، نەوەك ئەوانیش دوایی بانگت بكەنەوەو چاكەت بدەنەوە. [13]بەڵكو ئەگەر نانخواردنێكت سازكرد، هەژارو پەككەوتەو شەلو كوێر بانگ بكە، [14]خۆزگەت پێدەخوازرێ گەر ئەمەت كرد، چونكە ئەوان ناتوانن پاداشتت بدەنەوە، چونكە لەڕۆژی زیندووبوونەوەی ڕاستودروستاندا پاداشتت دەدرێتەوە.)

نموونەی میواندارییەك

[15]یەكێك لەدانیشتووان، كاتێ ئەمەی بیست، ووتی: (خۆزگەم بەوەی لەپادشاهێتی خودا نان دەخوات.) [16]ئینجا عیسا ووتی: (كابرایەك داوەتێكی گەورەی كردو خەڵكێكی زۆری بۆ بانگكرد. [17]كاتی نانخواردن ئیشكەرێكی نارد، بۆ ئەوەی بەمیوانەكان بڵێ: فەرموون هەموو شتێك ئامادەیە. [18]بەڵام هەموو یەك لەدوای یەك داوای لێبووردنیان كرد، یەكەمیان ووتی ئەمڕۆ كێڵگەیەكم كڕیووەو ئێستا دەبێ بڕۆم بۆ ئەوێ، تكایە لێم ببورە. [19]ئەوی كەیان ووتی: پێنج جووت گام كڕیوە دەمەوێ بچم بزانم چۆنن، تكایە لێم ببوورە. [20]یەكێكی كەشیان ووتی: ژنم هێناوە لەبەرئەوە ناتوانم بێم. [21]ئینجا ئیشكەرەكە گەڕایەوەو هەمووی بەگەورەكەی ڕاگەیاند. ئینجا گەورەی ماڵەكە زۆر تووڕەبوو، بەئیشكەرەكەی ووت: بڕۆ دەرەوە، بۆ شەقامی ناو شارو كۆڵانەكان، چی هەژارو پەككەوتەو شەلو كوێر هەیە بانگیان بكە بۆ ئێرە. [22]پاش ماوەیەك ئیشكەرەكە گەڕایەوەو ووتی: گەورەم ئەوەی فەرمانتدا كرا، هێشتا هەر شوێن ماوە. [23]

گەورەی ماڵ ووتی: دیسان برۆ بۆ
ڕێگاو مەیدانەکان بەزۆر خەڵك
بهێنە ماڵەوە، تاکوماڵەکەم پڕبێ. 24
پێتان دەڵێم: لەوانەی بانگکرابوون
هیچیان تامی نانی ماڵم ناکەن.)

ئەوەی لەقوتابییان داوادەکرێ

25 خەڵکێکی زۆر لەگەڵی
دەڕۆیشتن بەڕێدا، ئاوڕی لێ دانەوەو
پێی ووتن: 26 (گەر یەکێك بیەوێ
لەگەڵم بێت، پێویستە منی زیاتر
خۆش بوێ، تەنانەت لەدایكو
باوکی، ژنو مندالی، خوشكو
براشی، بگرە لەخۆشی زیاتر، تەنها
بەم شێوەیە دەتوانێ ببێتە قوتابی من.
27 هەروەها ئەوەی ناتوانێ خاچەکەی
هەڵگرێتو دوام بکەوێت، ناتوانێ
ببێتە قوتابیم. 28 کێ هەیە گەر بیەوێ
تاوەرێك دروست بکات، دانانیشێ
پارەکەی بژمێرێو بزانێ پارەی
ئەوەی هەیە کارەکەی پێ تەواو
بکات؟ 29 نەوەك دەستبکات
بەدانانی بناغەو لەدواییدا نەتوانێ
تەواوی بکات، ئەوسا خەڵکی
گاڵتەی پێدەکەن، 30 دەڵێن ئەوە چی
بوو! دەستی بە دروستکردن کردو
نەیتوانی تەواوی بکات؟ 31 یان چ
پادشایەك، بیەوێ شەڕ بکات لەگەڵ
پادشایەکی‌کەدا، یەکەمجار دانانیشێت
هەتا ڕاوێژی ئەوە بکات، چۆن بە دە
هەزار کەسە سەربکەوێ بەسەر
بیست هەزار کەس، کە خەریکن
بەرەو ڕووی دەکشێن، 32 ئەگینا خۆ
هەتا لەشکرەکە دوورە، خێرا خەڵك
دەنێرێ بۆ ڕێککەوتن. 33 کەواتە هەر
بەم شێوەیە، گەر یەکێك لەئێوە واز
لەهەموو شتێك نەهێنێ کەهەیەتی،
ناتوانێ ببێتە قوتابی من.)

نموونەی خوێ

34 (خوێ شتێکی زۆر باشە، بەڵام
کە سوێری نەما، چی سوێریەکەی بۆ
دەگەڕێنێتەوە؟ 35 ئەوسا بەکەڵکی
هیچ نایەت، نە بۆ زەوی نە بۆ
بەهێزکردنی زەوی، ئینجا ناچار فڕێ
دەدرێت. کێ گوێی هەیە با گوێ
بگرێ.)

گەڕان بەدوای وونبووان

15
هەموو باجگرانو گوناهباران دەهاتن
بۆ گوێگرتن لەووتەکانی عیسا. 2
فەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت
بەمە تووڕە دەبوونو دەیان ووت:

(ئەم کابرایە پێشوازی لەگوناهباران
دەکاتو لەگەڵیان نان دەخوات.) [3]
عیساش نموونەیەکی بۆ هێنانەوەو
وتی: ([4]کێ لەئێوە گەر سەد سەر
مەڕی هەبێتو دانەیەکی لێ وون
بێت، نەوەدو نۆیەکەی تر لەدەشت
بەجێ ناهێڵێتو ناگەڕێ بەشوێن
مەڕە وون بووەکەدا، تا دەیدۆزێتەوە؟
[5]ئێنجا کە دۆزیەوە، بەخۆشیەوە
دەیخاتە سەرشانیو [6]دەیهێنێتەوە بۆ
ماڵەوە، هاوڕێکانیو دراوسێکانی
بانگ دەکاتو پێیان دەڵێت: دڵشاد
بن لەگەڵم چونکە ئەو مەڕەی وون
بووبوو، دۆزیمەوە. [7]من پێتان دەڵێم
هەر بەم شێوەیەش، لەئاسمان دەبێ
بەشادی گەر یەکێك لەگوناهباران
تۆبە بکات، زیاتر لەنەوەدو نۆ کەسی
ڕاستودروست کە پێویستیان بە
تۆبەکردن نییە.

کاتێ پارەت وون دەبێ

[8](یان چ ئافرەتێ گەر دە پەنجایی
هەبێ، یەکێکیانی لێ بکەوێت،
هەڵناسێ، چرا هەڵبکاو دەست
بکات بەگەسك دانی ماڵەکە بە
ووردی، تا دەیدۆزێتەوە؟ [9]کاتێ کە
دۆزیەوە، بۆ هاوڕێو دراوسێکانی
دەگێڕێتەوەو پێیان دەڵێ: دڵشادبن
لەگەڵم چونکە پارە وون بووەکەم
دۆزیەوە. [10]من پێتان دەڵێم: هەر بەم
شێوەیە، بەتۆبەکردنی گوناهبارێك،
دەبێتە شادی لەنێوان فریشتەکانی
خودا.)

نموونەی کوڕی وونبوو

[11]ئێنجا ووتی: (کابرایەك دوو
کوڕی هەبوو. [12]بچووکەکەیان بە
باوکی ووت باوکە چیم بەردەکەوێ
لەبەشی خۆم بمدەرێ، کابراش چی
سامانی هەبوو کردی بەدوو بەشەوەو
بەشێکی دانا بۆ کوڕە بچووکەکەی.
[13]دوای چەند ڕۆژێك، کوڕی
بچووك چی هەبوو هەمووی
کۆکردەوە، ئێنجا کەوتە ڕێ بۆ
وولاتێکی دوور، لەوێ چی هەبوو
هەمووی لەڕابواردن خەرجکرد. [14]
کاتێ کوڕە هیچی بەدەستەوە نەما،
گرانی کەوتە ئەو ناوچەیە، ئینجا
هەستی بەوەکرد کە پێویستی بەشتێك
هەیە پێی بژی. [15]دوای ئەوەی چووە
لای کابرایەك لەدانیشتوانی ئەو
ناوچەیە، کابرا ناردی بۆ کێڵگەکەی
تاکو بەرازەکانی بۆ بلەوەڕێنێ. [16]
برسێتی وای لەکوڕەکرد حەزبکات

لەخرنووکی بەرازەکان بخوات، بەڵام
ئەوەشی بەتەواوی دەست
نەدەکەوت. [17]ئینجا بیری‌کردەوەو
ووتی: ئاخۆ چەند نان بمێنێتەوە لەبەر
ئەو کەسانەی لای باوکم ئیش
دەکەن، ئەوەتا منیش لێرەدا خەریکە
دەمرم لەبرسا. [18]با بگەڕێمەوە بۆ
لای باوکم، پێی دەڵێم: بابە من
بەرامبەر بەئاسمانو بەرامبەر بەتۆ
هەڵەم کرد. [19]ئیتر شایانی ئەوە نیم
بەکوڕی تۆ بانگ بکرێم، بمکە
بەیەکێك لەئیشکەرەکانت. [20]ئەوسا
کوڕە هەڵساو گەڕایەوە بۆ لای
باوکی کاتێ باوکی لەدوورەوە بینی،
دڵی پێ‌سووتا، ڕای‌کرد بۆ لایو
دەستی‌کردە ملی، بەگەرمیەوە
ماچی‌کرد. [21]ئینجا کوڕە پێی ووت:
بابە من بەرامبەر بەئاسمانو بەرامبەر
بەتۆ هەڵەم‌کرد، ئیتر من شایانی ئەوە
نیم بەکوڕی تۆ بانگ بکرێم. [22]بەڵام
باوکەکە، بانگی ئیشکەرەکانی‌کردو
ووتی: بڕۆن خێرا باشترین جلو
بەرگ بهێنو لەبەری‌کەن،
ئەنگوستیلەی بکەنە پەنجەو پێلاو
بکەنە پێی. [23]ئینجا بڕۆن گوێرەکە
دابەستەکەش سەربڕن، تا بیخۆینو
دڵخۆش بین. [24]ئەم کوڕەم مردبوو،
زیندووبووەتەوە، وون بووبوو،
دۆزراوەتەوە، بادڵخۆش بین.
[25]کوڕی گەورەی کابرا، دوای
ئەوەی لەکێڵگە گەڕایەوەو نزیك
ماڵ بووەوە، گوێی لە دەنگی
مۆسیقاو هەڵپەرکێ بوو. [26]یەکێك
لەئیشکەرەکانی بانگ‌کردو
لێی‌پرسی، ئەوە چیە، چی
ڕووی‌داوە؟ [27]ئەویش وەڵامی
دایەوەو ووتی: براکەت گەڕاوەتەوە،
باوکیشت گوێرەکە دابەستووەکەی
سەربڕیوە بۆی، چونکە بەزیندوویەتی
گەڕاوەتەوە. [28]برای گەورە
تووڕەبوو، نەیویست بچێتە
ژوورەوە. باوکی هاتە دەرەوەو لێی
پاڕایەوە. [29]بەڵام ئەو وەڵامی باوکی
دایەوەو ووتی: ئەوەتا من ئەو هەموو
ساڵە ئیشت بۆ دەکەم، بەرهەڵستی
هیچ فەرمانێکم نەکردوویت،
تەنانەت بزنێکیشت نەدامێ تاکو
لەگەڵ هاوڕێکانم دڵم پێی خۆش
بێت. [30]بەڵام بۆ گەڕانەوەی
کوڕەکەت، ئەوەی بە ڕابواردن
لەگەڵ داوێن‌پیسان گوزەرانی تۆی
خوارد، گوێرەکەی دابەستراوی بۆ
سەردەبڕی. [31]ئینجا باوکەکە پێی
ووت: کوڕم، تۆ گشت کات

لەگەڵم دای، ئەوەی هەمە هی تۆیە،
32 بەڵام پێویستە دڵشاد بین و
کەیفخۆش بین، چونکە براکەت
مردبوو زیندووبووەوە، وونبوو بوو
دۆزراوەتەوە.)

نموونەی جێگری ناپاك

16

دیسانەوە عیسا بەقوتابیەکانی ووت:
(سەرکاری کابرایەکی دەوڵەمەند کە
داراییەکەی بۆ بەڕێوە دەبرد،
تاوانبارکرا بەدەست بلاَوی. 2 کابرای
دەوڵەمەند بانگی کردو لێیپرسی:
ئەمە چیە دەیبیستمەوە لێت؟ بڕۆ
حیسابەکانت بکەو بیخە بەردەستم،
ئیتر نامەوێ سەرکارم بیت. 3 کابرا
لەدڵی خۆی ووتی: باشە ئیتر من چی
بکەم، دوای ئەوەی گەورەکەم ئەم
ئیشەم لێدەسێنێتەوە؟ نە دەتوانم زەوی
بکێڵم نەسواڵیشم پێدەکرێ. 4 بەڵام
دەزانم چی دەکەم، ئەگەر دەرکرام
لەکارەکەم هەتا هاوڕێیان پێشوازیم
لێبکەن لەماڵەکانیان. 5 چوو
قەرزارەکانی کابرای دەوڵەمەندی
یەکە یەکە بانگکرد. لەیەکەمیانی
پرسی: چەند قەرزاری؟ 6 وەڵامی
دایەوە: سەد پێوانە ڕۆن. ئینجا پێی
ووت: قەیناکە تەنها پەنجا پێوانە
دەنووسم. 7 لەوی تری پرسی: ئەی
تۆ چەندت لەسەرە؟ ووتی سەد
فەردە گەنم. پێی ووت: ئەوا هەشتا
فەردەت بۆ دەنووسم. 8 لەدواییدا
کاتێ کابرای دەوڵەمەند بەمەی زانی،
ئافەرینی لەئیشکەرەکەی کرد،
چونکە بۆ داهاتووی خۆی بەژیرانە
بیری کردبووەوە. لەڕاستیدا ئەو
مرۆڤانەی ئەم جیهانەیان
هەڵبژاردووە، لێزانترن بۆ ژیانی سەر
زەویان لەڕۆڵەکانی ڕووناکی. 9
هەروەها پێتان دەڵێم: سامانی
لەناوچوو بۆ بەدەستهێنانی هاوڕێ
بەکاربهێنن، تا ئەگەر پارەت نەما
پێشوازیت لێبکرێ لەماڵی
هەتاهەتایی.
10 (ئەوەی لەکەم دەستپاك بێت
لەزۆریش دەستپاکە، ئەوەش
لەکەم ناپاکە، لەزۆریش ناپاکە. 11
گەر ئێوە دەستپاك نەبن لەسامانی
لەناوچوو، ئیتر کێ سامانی ڕاستی
دەداتە دەستتان؟ 12 گەر ئێوە
دەستپاك نەبن لەشتی خەڵکیکە،
ئیتر کێ شتی خۆتان دەداتێ؟ 13 هیچ
ئیشکەرێك ناتوانێ ملکەچی دوو
گەورە بێت: بێگومان یەکێکیانی

لـەوی تـر زیاتر دەوێت، یان دەچێتە
لای یەکێکـــیانو ئـــەوی تـــر
بـەجێدەهـێڵێ. بـەم شـێوە ئـێوەش
نــاتوانن، لەیــەك كــاتدا ملكەچــی
خــوداو پارە بن.) [14]فەریسیەکان کە
زۆر پارەیـان خـۆشدەویست، دوای
ئـەوەی گوێیان لەهەموو ئەمانە بوو،
پـێی پێکـەنین. [15]ئیـنجا عیسـا پـێی
ووتــن: (ئـێوە خۆتــان لای خــەڵکی
بەچاك دەردەخەن، بەڵام خودا دڵتان
بـــاش دەناســـێ. ئـــەوەی خـــەڵك
پایــەداری دادەنــێ، لای خــودا بــێ
پایەیـــە. [16]شـــەریعەتو فــێرکردنی
پێغەمـبەران کـاری پێکرا هەتا هاتنی
یەحـــیا، لـــەو کاتـــەوە مزگێـــنی
پادشــاهێتی خــودا دەدرێو هــەموو
کەسێك هەوڵ دەدات بۆی. [17]بەڵام
ئەمــە لەیادمەکــەن، نــەمانی زەویو
ئاسمـــان زۆر ئاســـانترە، لـــەلابـــردنی
خاڵێ لەخاڵەکانی شەریعەت.

تەڵاق دان

[18](ئـــەوەی ژنەکـــەی تـــەڵاق
دەداتو یەکـێکی‌کـە دەهێـنێ، ئەوا
داوێـنپیسـی دەکـات. ئـەوەش کـە
تـەڵاقدراوێك دەهێنێ بەهەمان شێوە
داوێنپیسی دەکات.

نموونەی هەژارێكو دەوڵەمەندێك

[19]پـــیاوێکی زۆر دەوڵـەمـــەند
هــەبوو، هــەموو ڕۆژێــك خــەریکی
ئاهــەنگگـێڕان بوو، گرانبەهاترینو
جوانتریـــن جـــلی لەبەردەکـــرد. [20]
کابرایەکـیش نـاوی لــەعازر بــوو،
لەبەر دەرگاکەی کەوتبوو، برین لێی
دابــوو. [21]لەو بەر ماوەیەی دەخوارد
کـە فـڕێ دەدرایـە بەر دەرگا. زۆر
جــاریش ســەگ دەهــاتنو زمانــیان
بەبرینەکانی لەشیدا دەهێنا.
[22]کابـــرای هـــەژار مـــردو
فریشـــتەکان بـــردیانە لای ئیـــبراهیم،
پاشــان کابــرای دەوڵەمەندیش مردو
نــێژرا. [23]کــاتێ ســەری هەڵــبڕی،
ســـەیریکرد لەدۆزەخدایـــەو ئـــازار
دەچـــێژێ. لـــەدوورەوە ئیـــبراهیمی
بینـیو لــەعازر لەباوەشـیدا بوو. [24]
ئیـنجا هاواریکـرد: ئـەی ئیبراهیمی
بــاوك، بەزەییــت پێمدابێتەوە، لەعازر
بنـێرە تــا پەنجەکانی بەئاو تەڕ بکاتو
سەری زمانمی پێ ساردکاتەوە، ئەوەتا
لــەم ئاگرەدا ئازارم زۆرە. [25]ئیبراهیم
پـێی ووت: کــوڕم، لــەبیرتــە تۆ چی
خۆشی هەیە هەموویت کردو بینیت،
لــەعازریش چــی دەردەسەری هەبوو
بــین، بــەڵام ئێســتا ئــەو دڵــنەوایی

دەکرێتو تۆش ئازار دەچێژیت. 26
سەرەڕای هەموو ئەمانە لەنێوان ئێمەو
ئێوە بۆشاییەکی گەورە هەیەو دانراوە،
ئەوەی بیەوێ لێرەوە بێتە لاتان
ناتوانێت، هەمان شت ئەوەش کە
دەیەوێ لای ئێوەوە بێتە لامان
ناتوانێ. 27ئینجا کابرا ووتی: کەواتە
لێت دەپاڕێمەوە لەعازر بنێرە بۆ
ماڵی باوکم، 28لەوێ پێنج برام
هەیە، تاکو ئاگاداریان بکاتەوە،
نەوەك ئەوانیش بێنە ئەم دۆزەخەوە.
29بەڵام ئیبراهیم پێی ووت: ئەوان
﴿نووسینەکانی﴾ موساو پێغەمبەرانیان
هەیە، دەبا گوێیان بۆ ڕاگرن. 30
ئەمیش پێی ووت: نەخێر، ئەگەر
یەکێك لەناو مردووانەوە چوو بۆ
لایان، ئیتر تۆبە دەکەن. 31ئیبراهیم
ووتی: کە ئەوان گوێیان لەموساو
پێغەمبەران نەگرت، ئەوا باوەڕ بە
مردووی زیندووبووەوەش ناکەن.)

لێخۆشبوون سنووری نییە
17

ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت:
(کۆسپو گرفت هەر دێتە ڕێتان،
بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی لەسەر
دەستی دروست دەبێ. 2باشترە بۆ
ئەوکەسە، بەردی دەستاڕ بکرێتە
ملیو فڕێ بدرێتە دەریاوە، لەوەی
ئەم بچووکانە تووشی گوناه بکات.
3ئاگاداری خۆتان بن، گەر براکەت
هەڵەیکرد، گلەیی لێبکە، گەر
تۆبەیکرد لێیببورە. 4ئەگەر
لەڕۆژێکدا حەوت جار هەڵەی
بەرامبەرکردیتو هەر حەوت
جارەکەش گەڕایەوە لاتو ووتی: من
تۆبە دەکەم، تۆ لەسەرتە لێی
ببووری.) 5ئینجا نێرراوەکان
بەخوداوەندیان ووت: (باوەڕمان
زیادکە!) 6خوداوەندیش پێی ووتن:
(ئەگەر تەنها ئەوەندەی دەنکە
خەرتەلەیێك باوەڕتان هەبووایە، بە
دارتووتان دەووت هەڵکەنرێ لەو
زەوییە، بڕۆ ناو دەریاوە ئەوسا
ئەویش بەقسەی دەکردن.
7کێ لەئێوە، گەر ئیشکەرێکی
هەبیو خەریکی کاری کێڵگەو
لەوەڕاندن بێت، دوای ئەوەی کە
دەگەڕێتەوە، پێی دەڵێ: یەکسەر
وەرە سەرخوان؟ 8ئایا پێی ناڵێ
شتێکم بۆ بهێنە با نانی ئێوارە بخۆم،
دان بەخۆت بگرەو بەردەستیم بکە تا
لەنانەکەم دەبمەوە. ئینجا نۆرەی تۆ
دێت بۆ خواردنو خواردنەوە. 9ئایا

ئیشکەر شایانی سوپاسە گەرکارێکی
سەرشانی خۆی جێبەجێ بکات؟ [10]
ئێوەش بەم شێوەیە، کاتێ ئەو
فەرمانەی پێتان دراوە دەیکەن، بڵێن
ئێمە ئیشکەری بێسوودین کاری
سەرشانی خۆمان جێبەجێکردووە.)

چاکردنەوەی دە نەخۆش

[11]کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەچوو، بەسامیرەو جەلیلدا
ڕۆیشت. [12]کاتێ چووە یەکێك
لەدێیەکان تووشی دە پیاوی گول
بوو، کە لەدوورەوە وەستابوون، [13]
هاواریان کردو ووتیان: (ئەی عیسا،
ئەی مامۆستا، بەزەییت پیاماندا
بێتەوە.) [14]ئەویش سەیری کردنو پێی
ووتن: (بڕۆن خۆتان پیشانی
کاهینەکان بدەن.) کاتێ ڕۆیشتن
لەڕێگا چاکبوونەوە. [15]یەکێك لەوانە
کە سەیری خۆی کرد وا پاك
بووتەوەو برینی پێوە نەماوە، گەڕایەوە
بەدەنگی بەرز ستایشی خودای کرد،
[16]لەبەرپێی عیسا خۆی بەدەمدا
خستو سوپاسی کرد، ئەم کابرایەش
سامری بوو.
[17]ئینجا عیسا ووتی: (ئایا
ئەوانەی پاکبوونەوە دە کەس
نەبوون، کوا نۆیەکەی تر؟ [18]
کەسی کە نەبوو لەوانە بگەڕێتەوەو
ستایشی خودا بکات، تەنها ئەم
بێگانەیە نەبێ؟) [19]ئینجا پێی ووت:
(هەستە بڕۆ، باوەڕت
ڕزگاری کردی.)

هاتنی پادشاهێتی خودا

[20]کاتێ فەریسیەکان لێیان پرسی:
(پادشاهێتی خودا کەی دێت؟)
وەڵامی دانەوەو ووتی: (پادشاهێتی
خودا شتێ نییە بەچاو ببینرێ، [21]
کەس ناتوانێ بەپەنجە نیشانیداو بڵێ
ئەمەتا یان ئەوەتا، چونکە پادشاهێتی
خودا لەناوەڕۆکتاندایە.)
[22]ئینجا بەقوتابییەکانی ووت:
(ڕۆژانێك دێت، هیوا دەخوازن تەنها
ڕۆژێك لەڕۆژانی ڕۆڵەی مرۆڤ ببینن،
بەڵام نایبینن. [23]ئینجا هەندێ هەن
پێتان دەڵێن، ئەوەتا لەوێیە یاخود
وەرن ئەمەتا لێرەیە، مەڕۆنو دوایان
مەکەون. [24]وەك بروسکە چۆن
لەئاسمان گەر لەلایەکەوە بێت،
لایەکەی تریش ڕووناك دەکاتەوەو
دەبینرێ، هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش
بەو شێوەیە دەبێت. [25]بەڵام پێویستە
جارێ پێش ئەوە، زۆر ئازار بکێشێو

ئەم نەوەیەش ڕەتیبکەنەوە. 26چی
لەسەردەمی نوح ڕوویدا، هەمان
شت لەسەردەمی ڕۆڵەی مرۆڤدا
ڕوودەدات. 27خەڵکی خەریکی
خواردنو خواردنەوەو شووکردنو
ژنهێنانی خۆیان بوون، تا ئەو ڕۆژەی
نوح چووە ناو کەشتیەکەو باوباران
دەستی پیٚکردو هەموویانی لەناوبرد.
28دیسان وەك سەردەمی لوت
کەخەڵکی هەموو خەریکی خواردنو
خواردنەوەو کڕینو فرۆشتنو
چاندنو دروستکردن بوون، 29بەڵام
لەو ڕۆژەی کە لوت لەشاری
سەدوم چووە دەرەوە، خودا ئاگرو
گۆگردی لەئاسمانەوە بەسەر
شارەکەیان باراندو هەمووی
لەناوبردن، 30لەگەڕانەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیشدا هەمان شت ڕوودەدات.
31ئەوەی لەو ڕۆژەدا لەسەربانە
پێویست ناکات ڕاکاتە خوارەوە بۆ
بردنی شتەکانی. ئەوەش کە
لەکێڵگەدا کاردەکات ئیتر پێویست
ناکات بگەڕێتەوە. 32بیهێننەوە
بەرچاوی خۆتان ئەوەی بەسەر
ژنەکەی لوت* هات. 33ئەوەی
بیەوێ ژیانی بباتەوە دەیدۆڕێنێ،
ئەوەش ژیانی دەدۆڕێنێ دەیباتەوە.
34پێتان دەڵێم: لەو شەوەدا دوو
کەس لەناو جێگایەکدان، یەکێکیان
دەبردرێو ئەوی کەیان بەجێدەمێنێ.
35یان دوو ژن بەیەکەوە دەستاڕ
دەکەن، یەکێکیان دەبردرێو
ئەوی کەیان بەجێدەمێنێ. ﴿36
هەروەها دوو کەس لەکێڵگەیەکدا
بەیەکەوە کار دەکەن، یەکێکیان
دەبردرێو ئەوی کەیان
بەجێدەمێنێ.﴾ 37قوتابیەکان
لەعیسایان پرسی: (ئەمە لەکوێ
دەبێ گەورەم؟) ئەویش وەڵامی
دانەوە: (لەکوێ کەلاك هەبێت داڵ
لێی کۆدەبێتەوە.)

نموونەی بێوەژنێكو دادوەرێك
18

عیسا نموونەیەکی بۆ باسکردن، بۆ
ئەوەی بەبەردەوامی نوێژبکەن بەبێ
بێزاری، 2ووتی: (لە شارێکدا
دادوەرێك هەبوو نە لەخوادەترسا نە
لەمرۆڤ. 3هەر لەو شارەش بێوەژنێك
هەبوو زۆر دەچووە لای بۆ
داواکردنی مافێکی خۆی
لەناحەزەکانی. 4ئەویش
داواکارییەکەی بەردەوام پشتگوێ
دەخست. بەڵام دادوەرەکە دوای

ماوەیەك لەدڵی خۆی ووتی: باشە من
وەك لەخوداو لەکەس ناترسم، [5]با
هیچ نەبێ لەبەرئەوەی ئەو بێوەژنە
ئەوەندە بێزاری کردووم، با مافی بۆ
وەرگرم، ئەگینا وازناهێنێو
هەردێتو سەرم دەهێنێتە ئێش.)
[6]خوداوەند ووتی: (گوێبگرن
ئەم دادوەرە زۆردارە چی دەڵێ، [7]
چۆن خودا ماف وەرناگرێ بۆ
هەڵبژێراوانی ئەوانەی شەوو ڕۆژ
لێیدەپاڕێنەوە؟ ئایا درەنگ وەڵامیان
دەداتەوە؟ [8]پێتان دەڵێم: ئەو خێرا
مافیان بۆ وەردەگرێ. بەڵام کاتێ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەگەڕێتەوە، ئایا باوەڕ
دەبینێ لەسەر زەوی؟)

نموونەی فەریسیو باجگر

[9]ئەم نموونەیەی هێنایەوە بۆ
ئەوانەی خۆیان بەپیاوچاك دادەنێنو
ڕقیان لەخەڵکی دیکەیە. [10]ووتی:
(دوو کەس چوونە پەرستگا بۆ
نوێژکردن یەکێکیان فەریسی بوو،
ئەوی کەشیان باجگر بوو. [11]
فەریسیەکە لەدڵی خۆی ووتی:
سوپاس بۆ تۆ ئەی خودا من وەك
خەڵکیتر نیم، ئەوانەی چاوبرسیو
گوناهبارو داوێن پیسن، هەروەها
وەك ئەم باجگرەش نیم. [12]
لەهەفتەیەکدا دووجار بەڕۆژوو دەبم،
دەیەکی ئەوەی دەستم دەکەوێ
دەیبەخشم.
[13]بەڵام باجگرەکە لەدوورەوە
ڕاوەستاو نەیتوانی ڕوو بەرزکاتەوە بۆ
ئاسمان، بەڵکو لەسنگی خۆیداو
ووتی: ئەی خودا تووڕەیی خۆت
لەسەر منی گوناهبار لادە. [14]با من
پێتان بڵێم، ئەم باجگرە گەڕایەوە بۆ
ماڵەوە بە بێتاوانی، بەپێچەوانەی
کابرای فەریسی. ئەوەی خۆی بەرز
بگرێ نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی
نزم دەکاتەوە بەرزدەکرێتەوە.)

منداڵ شتێکی پیرۆزە

[15]ئینجا هەندێ کەس منداڵانیان
هێنا بۆ لای عیسا، تاکو دەستیان
لێدات، بەڵام قوتابیەکان ڕێیان
لێگرتن. [16]جا عیسا منداڵەکانی
بانگکرد بۆ لای خۆیو ووتی: (واز

* ژنەکەی لوت: کاتێ ژنەکەی لوت لەگەڵ مێردەکەی سەدومی جێهێشت دڵی هەر لای ئەو شتانەبوو کە جێیهێشتبوو لەڕێ سەیری دواوەیکرد بۆیە دەستبەجێ بوو بەپەیکەرێکی خوێو لەشوێنی خۆی ڕەق بوو.

لەمـندالاّن بهێنن با بێن بۆ لام، ڕێیان لـێمەگـرن، چونکە پادشاهێتی خودا بـۆ ئەوانەیـە کـە وەکـو ئـەمانن. [17] ڕاسـتیتان پێدەڵـێم: ئـەوەی وەك منداڵێك پادشاهێتی خودا وەرنەگرێ ناچێتە ناوی.)

دەوڵەمەندیو ژیانی هەتاهەتایی

[18]دوای ئەمــــە، کابـــرایەکی دەســەلاّتدار، پرسـیاری لـێکـردو ووتــی: (ئــەی مامۆســتای بــاش، چـیبکـەم هـەتا ژیـانی هەتاهـەتایی بەدەســـت بهێـــنم؟) [19]عیســـا وەلاّمیدایــەوە: (بۆچـــی بـــانگم دەکەیـت باش؟ کەس باش نییە تەنها خـودا نـەبێ. [20]تـۆ ڕاسـپاردەکان دەزانیــت: داوێــن پیســی مەکــە، خــەڵکی مــەکوژە، دزی مەکــە، شـایەتی درۆ مـەدە، ڕێـزی دایـكو باوکت بگرە.) [21]ئینجا کابرا ووتی: (ئەمانــە هــەمووی لــەمنداڵــیەوە زانـیومەو لەسـەری ڕۆیشتووم.) [22] کــاتێ عیســا گوێــی لـەمــە بــوو، بــەکابــرای ووت: (کەواتــە تــەنها شـتێکت ماوە، چیت هەیە بیفرۆشەو بەشـیکە بەسـەر هـەژاران، تــاکو لــەئاسمــان گەنجیـنەی خۆت دانێیت، ئینجا وەرە دوامکەوە.) [23]بەلاّم کاتێ کابــرا ئەمــەی بیســت، خەفەتــێکی زۆری خـــوارد لەبەرئـــەوەی زۆر دەوڵەمەند بوو. [24]کاتێ عیسا ئەمەی لــەکابــرا بـینی، ووتـی: (ئـای چەند گــــرانە، چـــــوونە ژوورەوەی دەوڵەمـەندەکان بـۆ نـاو پادشاهێتی خــــودا. [25]چــــوونە ژوورەوەی حوشترێ لەکونی دەرزیەوە، ئاسانترە لەچوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندێ بۆ پادشـاهێتی خودا.) [26]ئەوانەی لەوێ بــوونو گوێـیان لەمــە بوو، ووتیان: (کەواتــە کــێ ڕزگـاری دەبێت؟ [27] عیساش ووتی: (ئەوەی لای خەڵکی نابێــت، لای خودا دەبێت.) [28]ئینجا پەتـرۆس ووتـی: (ئەوەتا ئێمە هەموو شـــــتێکمان بەجێهێشـــــتووەو دواتکــەوتووین.) [29]ئــەویش پــێی ووتــن: (ڕاسـتیتان پــێ دەڵێم: کەس نیـیە مـاڵ، یـاخود ژن، یـاخود براو بـاوكو دایکـی یان منداڵی لەپێناوی پادشـاهێتی خـودا بەجێهێشتبێو [30] دوو ئــــــــەوەندەی ئــــــــەوەی بەجێیهێشـتووە هـەر لـەم جیهانەدا وەرنەگرێتەوەو لە جیهانی داهاتووش ژیانی هەتاهەتایی.)

باسی مردنو هەستانەوەی عیسا

31عیسا دوای ئەمە، هەر دوانزە
قوتابیەکەی بانگ کردو پێی ووتن:
(ئەوا ئێمە بەرەو قودس دەڕۆین،
هەرچی پێغەمبەران لەبارەی ڕۆڵەی
مرۆڤەوە نووسیویانە، هەمووی
دێتەدی. 32ئەو دەدرێتە دەستی
ناجوولەکەکانو گاڵتەی پێدەکرێو
جوێنی پێدەدرێو تفیشی
لێدەکەن. 33دوای ئەوەی بەقامچی
لێی دەدەن، دەیکوژن. ئینجا
لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.)
34بەلاّم ئەوان هیچ لەمە نەگەیشتن،
چونکە ئەم باسە جارێ لایان شاراوە
بوو.

عیسا کوێرێك چاك دەکاتەوە

35کاتێ عیسا گەیشتە
دەورووپشتی ئەریحا، کابرایەکی
کوێری بینی لەسەر ڕێگا دانیشتبوو،
سواڵی دەکرد. 36کابراکە کە گوێی
لەڕۆیشتنی خەڵکەکە بوو، پرسیاری
کرد، ئەمە چیە؟ 37پێیان ووت:
(عیسای ناسیری لێرەوە
تێدەپەڕێ.) 38ئینجا کابرا خێرا
هاواری کردو ووتی: (ئەی عیسای
ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێتەوە.)
39ئەوانەی لەپێشەوەبوون
سەرزەنشتیان کردو داوایان لێکرد
بێدەنگ بێت، بەلاّم ئەو زیاتر
هاواری دەکردو دەیقیڕاند: (ئەی
ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێتەوە.)
40عیسا ڕاوەستاو فەرمانیدا بیهێنن بۆ
لای. کاتێ نزیك بووەوە، لێی پرسی:
41(چیت لەمن دەوێ بۆتی بکەم؟)
کابرا ووتی: (گەورەم ڕووناکی
بگەڕێنەوە بۆ چاوم.) 42ئینجا عیسا
پێی ووت: (چاوت بکەوە، باوەڕت
چاکی کردیتەوە.) 43دەستبەجێ
کابرا چاوی کردەوەو ڕووناکی
تێکەوت، دوای ئەمە کابرا بەستایش
کردنی خوداوە دوای کەوت.
خەڵکەکەش کە ئەمەیان بینی،
دەستیان کرد بەستایش کردنی خودا.

عیسا دەبێتە میوانی زەکا

19

ئینجا عیسا چوو بۆ ئەریحاو بەناو
شارەکە تێدەپەڕی. 2لەوێ کابرایەك
هەبوو ناوی زەکا بوو. گەورەی
باجگرەکان بوو، کابرایەکی
پارەداریش بوو. 3دەیویست عیسا
ببینێتو بزانێ چۆنە، بەلاّم نەیتوانی
چونکە بالاّی کورت بوو. 4

بەڕاکـردن ڕۆیشـتو بـەدارێکی ئەو ناوەدا هەڵگەڕا بەهیوای ئەوەی لەناو خەڵکەکـەدا عیسـا ببینێـت، کـاتێ بەوێدا دەڕوات.

[5]کـە عیسـا گەیشـتە ئەو شوێنە، چـاوی هەڵـبڕیو زەکـای بینی، پێی ووت: (زەکـا، خێرا وەرە خوارەوە، چـونکە مـن ئەمـڕۆ مـیوانی تۆم.) [6]زەکـاش بەخـێرایی هاتـە خـوارەوەو بەخۆشـیەوە پێشـوازی لـیّ‌کـرد. [7]کـاتێ خەڵکەکـە ئەمـەیانبیـنی، دەسـتیانکـرد بـە بۆڵـەبۆڵکـردنو ووتـیان: (ئـەوەتا دەچـێتە مـاڵی کەسـێکی گوناهـبار.) [8]زەکـا لـەبـەردەمی عیسـادا ڕاوەسـتاو پێی ووت: (گـەورەم من دەمەوێ نیوەی سـامانم دابەشـکەم بەسـەر هەژارانو ئـەوەی زۆرم لـیّ‌سـەندوەو شـتێکم لـێیداگیرکردووە بەچوار قات بۆی دەگەڕێـنمەوە.) [9]ئێـنجا عیسـا پـێی ووت: (ئـەوا ئەمـڕۆ ئەم ماڵو خێزانە ڕزگاریـان بـوو، لەبەرئـەوەی ئـەم پیاوەش لەنەوەی ئیبراهیمە. [10]چونکە ڕۆڵـەی مرۆڤ، هاتووە بۆ دۆزینەوەی ونبووەکانو ڕزگارکردنیان.)

نموونەی بەشە زیو

[11]کـاتێ خەڵکەکـە گوێـیان گرتـبوو، باسی نموونەیەکی بۆ کردن چـونکە خەریك بوو لەشاری قودس نـزیك دەبـووەوە، زۆریـش باوەڕیان بەوەبوو کە پادشاهێتی خودا خەریکە وا دەردەکـەوێ. [12]عیسـا ووتـی: (گـەورە پیاوێك ڕۆیشت بۆ شارێکی دوور، بۆ وەرگرتنی حوکمڕانی ئینجا بگەڕێتەوە. [13]پێش ئەوەی بڕوات دە ئیشـکەری خـۆی بـانگکردو بەهەر یەکێکـیان دە بەشـە زیـوی دانـیّو ووتی: (بازرگانی بەم دراوانەوە بکەن تـا دەگەڕێمـەوە. [14]دانیشـتوانی ئەو ناوچـەیە کابرایان خۆش نەدەویست، دوابـەدوای ئـەو خەڵکیان نارد تاکو لـەوێ بڵـێن: ئـێمە نامانـەوێ ئـەم کابـرایە فەرمانـڕەوامان بەسـەردا بکـات. [15]بـەڵام ئـەو فەرمانـڕەوایی ناوچـەکەی وەرگـرت. کـاتێ گەڕایـەوە، فەرمانیدا ئەو دە کەسەی پارەکـەی دابوونـیّ بێنە لای، تابزانیّ هـەر یەکـە لـەو پارەیـەی کە لایەتی چـەندی قازانج کردووە. [16]یەکەمیان هاتـە پێشـەوەو ووتـی: گـەورەم دە بەشە زیوەکەت دە بەشی تری قازانج کـردووە. [17]ئـەویش پـێی ووت:

ئافەرین ئەی ئیشکەری چاك،
لەبەرئەوەی لەم پارە کەمە دەست
پاك بوویت، بڕۆ فەرمانڕەوابە بەسەر
دە شاری ناوچەکەم. [18]دووەمیان
هاتە پێشەوەو ووتی: گەورەم دە
بەشە زیوەکەت پێنج بەشیتری
قازانج کردووە. [19]بەمەشیانی ووت:
بڕۆ ببە بە فەرمانڕەوا بەسەر
پێنج شاردا.
[20]ئێنجا یەکێکیتریان هاتە پێشەوەو
ووتی: گەورەم ئا ئەوەتا دە بەشە
زیوەکەت بەپێچراوەیی لەم
دەستەسڕەدا پارێزگاریم کردووە، [21]
لەڕاستیدا لێت دەترسم چونکە تۆ
مرۆڤێکی توندوتیژی، دەیبەیت
لەوەی داتنەناوەو دروێنە دەکەیت
لەوەی نەتچاندووە. [22]ئەویش پێی
ووت: ئەی ئیشکەری بەدکار هەر
بەقسەکانت تاوانبارت دەکەم، تۆ کە
زانیت من کابرایەکی توندوتیژم،
ئەوەی دام نەناوە دەیبەمو ئەوەی
نەمچاندووە دروێنەی دەکەم. [23]
بۆچی نەچوویت پارەکەم ببەیتە لای
پارە گۆڕەوەکان، تاکو لەکاتی
گەڕانەوەم خۆیو قازانجەکەشیم
وەربگرتایە. [24]ئێنجا بەوانەی ووت
کە لەوێدا ڕاوەستاون. هەر دە بەشە
زیوەکەی لێبسەننەوەو بیدەن بەوەی
دە بەشەکەی قازانجکردووە. [25]
ئەوانیش پێیان ووت: گەورەم ئەو دە
بەشە زیوی تریشی پێیە، [26]ئەویش
ووتی: من پێتان دەڵێم ئەوەی
هەیەتی زیاتری پێدەدرێ، ئەوەش کە
نیەتی، ئەوەی لایەتی
لێیدەسەنرێتەوە. [27]دوژمنەکانیشم،
ئەوانەی نەیان دەویست بەسەریان
فەرمانڕەوایی بکەم، بیانهێنن بۆ ئێرەو
لەبەردەمم بیانکوژن.)

عیسا بۆ قودس دەڕوات

[28]دوای ئەوەی عیسا ئەم قسانەی
تەواوکرد، کەوتە ڕێ بەرەو قودس.
[29]کاتێ لەدێی بەیتفاجیو لەدێی
بەیتعەنیا نزیك بووەوە، لای ئەو
شاخە بەناوبانگەی شاخی زەیتونی
پێدەوترێ، دووان لەقوتابیەکانی
ناردو [30]پێی ووتن: (بڕۆن بۆ ئەو
دێیەی بەرامبەر، کاتێ دەچنە ناو
دێکە دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە،
ئەو جاشکە تا ئێستا هیچ کەسێك
سواری نەبووە، گوریسەکەی
بکەنەوەو بیهێنن بۆ ئێرە. [31]گەر
یەکێ پرسیاری لێکردن، بۆچی
گوریسەکەی دەکەنەوە؟ پێی بڵێن،

گەورەمان پێویستی پێی هەیە.) [32]دوو
قوتابیەکە ڕۆیشتن، عیسا چی پێ
وتبوون بینییان. [33]کاتێ گوریسی
جاشکەکەیان دەکردەوە، خاوەنەکەی
لێیانی پرسی: (بۆچی گوریسی ئەو
جاشکە دەکەنەوە؟) [34]ووتیان:
(گەورەمان پێویستی پێیەتی.) [35]ئینجا
هێنایان بۆ عیساو کراسەکانیان خستە
سەر پشتیو عیسایان سوارکرد. [36]
لەوکاتەدا کە عیسا بەڕێوەبوو،
خەڵکەکە کراسیان دادەکەند،
لەسەر ئەو ڕێگایەی کە پیایدا
دەڕۆیشت ڕایان دەخست. [37]کاتێ
لەلێژایی شاخی زەیتون نزیك
بووەوە، قوتابیەکانی هەموو زۆر
بەشادیەوە بەدەنگی بەرز ستایشی
خودایان دەکرد بۆ ئەو هەموو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی کە لەعیسایان
بینی بوو، [38]دەیان ووت: (پیرۆزە ئەو
پادشایەی بەناوی خوداوەندەوە دێت،
ئاشتی لەئاسمانو شکۆ لەبەرزایی.)
[39]بەڵام فەریسیەکانو هەندێ
لەخەڵکەکە، بەعیسایان ووت:
(مامۆستا قوتابیەکانت بێدەنگ
بکە.) [40]ئەویش ووتی: (با پێتان
بڵێم: ئەگەر ئەوانیش بێدەنگ بن،
بەردەکان دێنە هاوارکردن.)

عیسا بەزەیی بە قودس دێتەوە

[41]کاتێ عیسا لەشاری قودس
نزیك بووەوەو بینی، بۆی گریاو [42]
ووتی: (خۆزگە بتزانیایە تەنانەت
ئەمڕۆش، چییە ئاشتیت بۆ دەهێنێت.
بەڵام نەخێر، ئەمە شاراوەیە
لەبەرچاوت. [43]ڕۆژێ دێت،
دوژمنەکانت بەچەكو تفاقەوە،
لەهەموو لایەکەوە ئابلۆقەت دەدەنو
چاوت تێدەبڕن. [44]دەتڕوخێنن بەسەر
دانیشتوانتو بەردت بەسەر بەردتەوە
ناهێڵن، چونکە نەتزانی خودا کەی
بەسەرت دەکاتەوە.)

عیسا پەرستگا پاك دەکاتەوە

[45]کاتێ عیسا چووە پەرستگا،
دەستی کرد بەدەرکردنی ئەو
کەسانەی تیایدا خەریکی کڕینو
فرۆشتن بوون. [46]پێی ووتن: (خودا
لەکتێبی پیرۆزدا فەرموویەتی: {ماڵم،
ماڵی نوێژکردنە }کەچی ئێوە
کردووتانە بە {ئەشکەوتی دزان.})
[47]دوای ئەمە عیسا هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگادا، خەریکی فێرکردن
بوو، هەرچەندە سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەتو گەورە
پیاوانی گەل دەیانویست بیکوژن. [48]

بەڵام نەیانتوانی، چونکە خەڵکێکی
زۆر لەدەوروپشتی بوون بۆ
گوێگرتن.

پرسیاری بێ وەڵام

20
ڕۆژێکیان عیسا لەپەرستگادا خەڵکی
فێردەکردو مزگێنی دەدانێ، سەرۆک
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو
پیرانی گەل هاتنە لای، 2ووتیان:
(پێمان بڵێ، بەچ دەسەڵاتێك ئەم
کارانە دەکەیت؟ یان کێیە ئەم
دەسەڵاتەی داوەپێت؟)
3عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی:
(منیش پرسیارێکم هەیە لێتان،
وەڵامی بدەنەوە، 4خەڵك
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا، لەئاسمانەوە
بوو یان لەخەڵکەوە؟) 5ئینجا ئەوان
لەنێوان خۆیاندا کەوتنە ڕاوێژو
ووتیان: (ئەگەر بڵێین لەئاسمانەوە
بوو، دەڵێت باشە بۆ باوەڕتان
پێنەکرد؟ 6ئەگەر بڵێین لەخەڵکەوە
بوو، ئەوسا خەڵکەکە دەکەونە
بەردبارانمان، چونکە یەحیا بەپێغەمبەر
دادەنێن.) 7وەڵامیاندایەوە: (نازانین
لەکوێوەیە.) 8عیساش پێی ووتن:
(کەواتە منیش پێتان نالێم بەچ
دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەم.)

نموونەی ڕەزەوانەکان

9دیسان کەوتەوە قسەکردن بۆ
خەڵکەکەو ئەم نموونەیەی بۆ
گێڕانەوە، ووتی: (کابرایەك ڕەزێکی
ترێی چاندو دایە دەست چەند
ڕەزەوانێك، بۆ ماوەیەکی دوورو
درێژ ئەوێی بەجێ هێشت. 10
لەوەرزی بەرووبووم کۆکردنەوەدا،
ئیشکەرێکی خۆی نارد بۆ لای
ڕەزەوانەکان، تاکو بەرووبوومی
ڕەزەکەی بۆ بهێنێ. بەڵام
ڕەزەوانەکان لێیانداو بەدەستی بەتاڵ
ناردیانەوە. 11کابرا ئیشکەرێکی کەی
نارد. بەڵام لەویشیانداو بەدەستی
بەتاڵ ناردیانەوە. 12دیسان کابرا
ئیشکەرێکی تری نارد، کەچی
ئەمیشیان برینداریان کردو فڕێیاندایە
دەرەوەی ڕەزەکە.
13(کابرای خاوەن ڕەز ووتی:
باشە من چی بکەم؟ لەدوایدا ووتی:
کوڕەکەم دەنێرم، لەوانەیە سڵی
لێبکەنەوەو لێی بترسن. 14هەرکە
ڕەزەوانەکان کوڕەکەیان بینی، خێرا
لەنێوان خۆیان کەوتنە ڕاوێژکردنو
ووتیان: ئەوەتا ئەوەی ڕەزەکەی بۆ

لۆقا 20

دەمێنێتەوە بەمیرات، باهەستین
بیکوژین، تاکو بکەوێتە دەستی
خۆمان. 15ئینجا هەستانوکوڕەیان
بردە دەرەوەی ڕەزەکەو کوشتیان.
ئایا کابرای خاوەن ڕەز دەبێ چیان
لێبکات؟ 16دێتو هەموویان
دەکوژێتو ڕەزەکە دەدا
بەڕەزەوانانی تر.)
کاتێ گوێیان لەمەبوو هەندێکیان
ووتیان: (خودا نەکات!)
17ئەویش سەیری کردنو ووتی:
(کەواتە ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراون مانای چییە؟ {ئەو بەردەی
وەستاکان ڕەتیانکردەوە، بوو
بەبەردی بناغە.} 18ئەوەی بکەوێتە
سەر ئەو بەردە شکست دەبێت،
ئەوەش کەبەردەکەی بەسەردا
دەکەوێت بەتەواوی پانی دەکاتەوە.)
19سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت، دەیانویست
لەوکاتەدا عیسا بگرن، چونکە
زانییان مەبەستی ئەوانە لەو نموونەیە،
بەلاَم لە گەڵ دەترسان.

سەرانەدان بەقەیسەر

20ئینجا عیسایان خستە ژێر
چاودێرییەوە، سیخوڕیان بلاَو
کردەوە لەدەوروبەری، خۆیان بە
پیاوچاك دەردەخست، تا بەووشەیەك
بیگرنو بیدەنە دەستی
فەرمانڕەوایانەوە. 21دەستیانکرد
بەپرسیارکردن لێی بەم شێوەیە:
(مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ لەسەر
ڕاستی دەڕۆیتو ڕاستیش فێری
خەڵکی دەکەیت، گوێ نادەیتە هیچ
کەسێ، هەوڵدانت تەنها بۆ
فێرکردنی ڕاستی ڕێگای خودایە. 22
جا لێت دەپرسین، ئایا دروستە ئێمە
سەرانە بەقەیسەر بدەین یان نا؟) 23
عیسا بەفێڵەکەیانی زانیو ووتی: 24
(دینارێکم بدەنێ، ئا ئەم نووسینەو ئەم
وێنەیەی لەسەریکراوە، هی کێیە؟)
ووتیان: (وێنەی قەیسەر.) 25ئەویش
پێی ووتن: (دەکەواتە ئەوەی هی
قەیسەرە بیدەن بەقەیسەر، ئەوەش هی
خودایە بیدەن بەخودا.) 26لێرەدا
نەیانتوانی بەهیچ شێوەیەك،
تاوانباری کەن لەبەردەم گەل، ئیتر
سەرسام بوون لەوەلاَمدانەوەکەیو
بێدەنگ بوون.

زیندووبوونەوە

27هەندێ لەسەدوقیەکان،
ئەوانەی باوەڕ بەزیندووبوونەوە

ناکەن، لەعیسا هاتنە پێشەوەو
پرسییان: 28(ئەی مامۆستا، موسا بۆی
نووسیوین، ئەگەر یەکێ برایەکی
خێزانداری مردو مندالّی نەبوو،
لەسەری پێویستە براژنەکەی بهێنێتو
بەناوی براکەیەوە وەچە بخاتەوە. 29
جا حەوت برا هەبوون، یەکەمیان
ژنی هێناو مرد بێئەوەی مندالّ
بەجێبهێڵێت. 30دوایی برای دووەم
ژنەکەی هێناو ئەویش مرد. 31
ئینجا برای سێهەم هەتا گەیشت
بەبرای حەوتەم ئیتر هەموو مردن
بێئەوەی نەوە بخەنەوە. 32لەدوایدا
ژنەکەش مرد. 33ئایا لەڕۆژی
زیندووبوونەوەدا، ئافرەتەکە دەبێ
بەژنی کامیان؟ چونکە ژنی هەر
حەوتیان بووە.) 34عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (مرۆڤی ئەم
سەردەمەی ئێستا، ژن دەهێننو
شوودەکەن. 35بەڵام ئەوانەی لەڕیزی
بەشدارانی سەردەمی داهاتوودان
دوای زیندووبوونەوە، ژن ناهێننو
شووناکەن. 36ئیتر ئەوان نامرن،
چونکە وەك فریشتەن، ئەوان ڕۆڵەی
خودان، ڕۆڵەی زیندووبوونەوەن. 37
بەڵام دەربارەی زیندووبوونەوەی
مردووان، تەنانەت موساش
پێشانی داوە لەدەوەنەکە، کاتێ
خوداوەندی بانگکرد بە {خودای
ئیبراهیمو خودای ئیسحاقو
خودای یاقوب.} 38ئەو خودای
مردووان نییە، بەڵکو خودای
زیندووانە، لای ئەو هەموو
زیندوودەبنەوە.) 39هەندێ
لەمامۆستایانی شەریعەت ووتیان:
(مامۆستا، بەڕاستی باشت ووت.)
40ئیتر دوای ئەمە کەسیان نەیانوێرا
هیچی تری لێبپرسن.

عیساو داود

41ئینجا عیسا پرسیو ووتی:
(باشە چۆن ئێوە دەڵێن: مەسیح
ڕۆڵەی داودە، 42کاتێ داود خۆی
لەزەبوورا دەڵێ: {خوداوەند
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای
دەستی ڕاستمەوە دانیشە 43تا
دوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} 44
ئەوەتا داود بەخوداوەندی خۆی
دایدەنێت، ئیتر چۆن دەبێتە
کوڕی؟)

ئاگادارکردنەوە

45لەوکاتەدا کە خەڵکەکە هەموو
گوێیان گرتبوو، بەقوتابییەکانی ووت:

[46](ئاگـاداری مامۆستایانی شەریعەت بــن، ئەوانـــەی بەجـــلی جوانـــی بریسکەدارەوە دەگەڕێنو حەزدەکەن لەگۆڕەپانـــەکانی شـــار ســـڵاویان لـێبکرێـتو لەکەنیشـتەکاندا ڕیزی پێشـەوە دەگـرن، هـەروەها ڕیـزی یەکەمـیش لـەکاتی بـانگکـردن بۆ نـانخواردن. [47]ماڵی بێوەژن دەخۆنو بـۆ خۆدەرخستن درێژە بەنوێژەکانیان دەدەن. جـا ئەوانـە توندتـرین سـزا دەدرێن.)

بەخشین لە پێویستی خۆت

21

لەکاتــێکدا عیســا دەیڕوانــیە ئــەو پارەدارانـەی پارەیـان دەبەخشـی بـۆ ســەندوقی پەرســتگا. [2]بێوەژنــیکی هــەژاری بینی دوو پوول دادەنێت. [3] ئینجا ووتی: (ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم بـێوەژنە، لەهـەموو ئەوانـەی تر زیاتر پـارەی دانـا. [4]چـونکە ئەوانـەی تـر لــەوەی لــەخۆیان زیـادە بەخشـیان، بــەڵام ئــەم بــێوەژنە، ئــەو پارەیــەی بەخشـی کە پێویستی پێیەتی بۆ ژیانی خۆی.)

باسی وێرانبوونی پەرستگا

[5]عیســـا دوای ئەمـــە گوێــی لەهەندێکیان بوو باسی پەرستگاکەیان دەکرد کە چۆن بەبەردی جوانو ئەو دیاریانـــەی پێشکەشـــی کـــراون ڕازێــندراوەتەوە، ووتــی: [6](ئەمــەی ئێسـتا دەیبیـنن، ڕۆژێ دێـت بەردی بەســـەر بەردیـــەوە نامێنێـــتو دەڕوخێت.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

[7]ئیـنجا لێـیان پرسـی: (مامۆسـتا کـەی ئەمە دەبێت؟ ئەو نیشانانە چییە کە دەردەکەوێت، کاتێ ئەم ڕووداوە نـزیك دەبێـتەوە؟) [8]عیسـا ووتـی: (ئاگـاداربن هەڵنەخەڵەتـێن زۆر هەن بـەناوی مـنەوە دێـنو دەڵـێن: (مـن ئـەوم)و (کاتەکـە نـزیك بووەتەوە)، نەکـەن دوایـان بکەون. [9]کاتێ باسی شـەڕو شـۆڕو تێکچـوون دەبیسـتن، مەترسـن، چـونکە ئەو شتانە پێویستە یەکـەمجار ڕووبـدات، بـەڵام کۆتـایی ڕاسـتەوخۆ دوای ئەمـە نایـەت.) [10] هـەروەها پـێیووتن: (ووڵات بەسەر ووڵات ڕاسـت دەبێـتەوە، پادشاهێتی بەسـەر پادشاهێتیدا ڕاست دەبێتەوە. [11]لـەزۆر شوێن بوومەلـەرزە دەبێت،

برسێتیو نەخۆشی بڵاودەبنەوە،
لەئاسمانەوە نیشانەی ترسناكو مەزن
ڕوودەدات. 12بەڵام پێش ئەمانە
هەموو خەڵكی دەستتان بۆ
درێژدەكەنو دەتانچەوسێننەوە،
دەتانبەن بۆ كەنیشتەكانو بۆ
بەندیخانە، دەتانبەنە بەردەم پادشایانو
فەرمانڕەوایان، لەپێناوی ناوی من.
13بەڵام ئەمە هەلێك دەبێت بۆتان بۆ
شایەتیدان. 14پێویست ناكات پێش
ئەوە خۆتان ئامادەكەن بۆ شێوەی
بەرگری لەخۆتان، 15چونكە من
ووتەو داناییەكتان دەدەمێ كە هەموو
ئەوانەی بەربەرەكانیتان دەكەن،
نەتوانن وەڵامتانبدەنەوەو
بەرهەڵستیتان بكەن. 16تەنانەت
باوكو دایكیشتان یان براو خزمو
هاوڕێتان، دەتاندەن بەدەستەوە،
هەندێكیشتان لێدەكوژن. 17
لەپێناوی ناوی من خەڵكی ڕقتان
لێهەڵدەگرن، 18بەڵام موویەك
لەسەرتان نافەوتێ. 19بەدان
بەخۆداگرتن خۆتان دەبەنەوە.

هاتنەوەی عیسای مەسیح

20كاتێ دەبینن سوپا دەوری
قودسی داوە، بزانن كە ڕووخاندنی
نزیك بووەتەوە. 21ئەوسا ڕاكەن
ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان بەرەو
چیاكان، ناو شار بەجێبهێڵن،
ئەوانەی لەلادێكانیشەوە ڕادەكەن
نەچنە ناو شار، 22چونكە ئەو ڕۆژانە
ڕۆژی تۆڵەسەندنەوەیە، ئەوەی
لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە دەبێت
هەمووی بێتەدی، 23قوڕ بەسەر سك
پڕانو شیردەران لەوڕۆژەدا، چونكە
ناخۆشیەكی گەورە بەسەر زەویدا
دێو توڕەبوونێكی بەهێز دادەبەزێ
بەسەر خەڵكیدا. 24بەزەبری شمشێر
دەست بەسەر دەكرێنو بەدیلی
دەبرێن بۆ هەموو میللەتان،
بێگانەكان قودس پێشێل دەكەن، تا
سەردەمیان تەواو دەبێ.
25لەم كاتەدا لەخۆرو مانگو
ئەستێرەكان نیشانە دەردەكەون. گەلە
سەرلێشێواوەكان دەكەونە
تەنگانەیەكی زۆرەوە، چونكە شەپۆلو
كەفو كولی دەریاكان جۆش
دەخۆنو هەڵدەستن. 26خەڵكی
لەترسان بێهۆش دەبن لەبەرئەوەی
نازانن چی بەسەر جیهان دێت. چونكە
هێزەكانی ئاسمان دەكەونە جووڵە. 27
لەوكاتەدا دەبینرێ چۆن ڕۆڵەی
مرۆڤ، بەشكۆو هێزەوە لەناو هەوردا

دەردەکەوێتو دێت. 28کاتێ
ڕوودانی ئەم شتانە دەستی پێکرد،
هەستنو سەربەرزبکەنەوە، چونکە
ڕزگاریتان نزیك دەبێتەوە.) 29ئینجا
نموونەیەکی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(سەیری دار هەنجیرو دارەکانی تر
بکەن، 30کاتێ دەبینن ئەوا گەڵا
دەکات، دەزانن هاوین نزیك
بووەتەوە. 31ئێوەش هەر بەم شێوەیە،
کە بینیتان ئەم شتانە ڕوودەدات بزانن
پادشاهێتی خودا نزیك بووەتەوە. 32
ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم نەوەیە
لەناوناچێ، هەتا ئەمانە هەمووی
ڕوونەدات. 33ئاسمانو زەوی
لەناودەچن، بەڵام ووشەکانم
لەناوناچن.)

بەخەبەربن و ووریابن

34(ئاگاداری خۆتان بن، دڵتانو
مێشکتان خەریك مەکەن
بەڕابواردنو سەرخۆشیو خەمو
خەفەتی ژیانەوە، ئەو ڕۆژە لەناکاو
وەك تەڵە خۆی دەدا بەسەرتان. 35
چونکە هەموو دانیشتوانی سەر زەوی
دەگرێتەوە. 36ئێشكبگرنو
نوێژبکەن لەهەموو کاتێکدا، تا بتوانن
ڕزگارتان بێت لەهەموو ئەو شتانەی
ڕوودەداتو لەبەردەم ڕۆڵەی مرۆڤ
ڕاوەستن.)
37عیسا بەڕۆژ لەپەرستگا
خەریکی فێرکردن بوو، بەشەویش
دەڕۆیشتە دەرەوە بۆ چیای زەیتونو
لەوێ دەمایەوە. 38خەڵکی بەیانی
زوو دەهاتن بۆ پەرستگا، بۆ ئەوەی
گوێی بۆ ڕاگرن.

ناپاکی یەهوزا

22

جەژنی فەتیرە کە پێی دەوترا جەژنی
تێپەڕبوون* نزیكبووەوە. 2سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
بەدوای ڕێگەیەکدا دەگەڕان بۆ
کوشتنی عیسا، چونکە لە
﴿ئاژاوەی﴾ گەل دەترسان.
3شەیتان چووە یەهوزاوە، کە بە
ئەسخەریوتی بەناوبانگ بوو، یەکێك
بوو لەدوانزە قوتابیەکە. 4ڕۆیشتو
قسەی لەگەڵ سەرۆك کاهینەکانو
پاسەوانانی پەرستگا کرد، چۆن عیسا
بدا بەدەستیانەوە. 5ئەوانیش ئەمەیان
زۆر بەدڵ بوو، بڕیاریشیاندا هەندێ
پارەی بدەنێ. 6ئەویش بەمە ڕازی
بوو، چاوەڕێی هەلێکی دەکرد تا
عیسا بداتە دەستیان، بێ ئەوەی

خەڵك پێی بزانن.

جەژنی تێپەڕبوون

7ڕۆژی فەتیرە هات ئەوەی
پێویستە قوربانی تێدا سەربڕێ بۆ
نانی ئێوارەی جەژنی تێپەڕبوون. 8
عیسا پەترۆس و یۆحەننای ناردو پێی
ووتن: (بڕۆن نانی جەژنی
تێپەڕبوونمان بۆ ئامادەکەن، تا
بەیەکەوە بیخۆین.) 9لێیان پرسی:
(دەتەوێ لەکوێ ئامادەی‌کەین؟) 10
پێی ووتن: (کاتێ چوونە ناو شار،
یەکێك دەبینن بەگۆزەیەك ئاوەوە،
دوای‌کەون بۆ ئەو ماڵەی بۆی
دەڕوات. 11ئینجا بەخاوەن ماڵەکە
بڵێن: مامۆستامان پێت دەڵێت: کوا
ئەو ژوورەی لەگەڵ قوتابیەکانم نانی
جەژنی تێپەڕبوونی تێدا دەخۆم؟ 12
ئەوسا ئەویش ژوورێکتان لەنهۆمی
دووەمی خانووەکە پیشان دەدات،
گەورەو ڕاخراو، ئا لەوێدا
ئامادەی‌کەن.) 13ئەوانیش ڕۆیشتن و
شوێنەکەیان دۆزیەوە، هەروەك عیسا
پێی ووتبوون، ئیتر هەر لەوێ نانی
جەژنی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد.

نانخواردنی خوداوەند

14کەکاتی نانخواردن هات، عیسا
لەسەر خوان لەگەڵ نێرراوان
دانیشت. 15ئینجا عیسا پێی ووتن:
(زۆر ئارەزووی ئەوەم دەکرد نانی
جەژنتان لەگەڵ بخۆم، پێش ئەوەی
بکەومە ئازارەوە. 16پێتان دەڵێم: ئیتر
نانی جەژن ناخۆم تاکو لەپادشاهێتی
خودا بەتەواویی دێتەدی.) 17جامێ
شەرابی هەڵگرت، سوپاسی
خودای‌کردو ووتی: (بگرن،
بەشی‌کەن لەنێوانتان. 18پێتان دەڵێم:
ئیتر لەبەری تری ناخۆمەوە تا
پادشاهێتی خودا دێت.) 19دوای ئەمە
نانێکی هەڵگرت و سوپاسی
خودای‌کرد، نانەکەی لەت‌کردو
دای پێیان و ووتی: (ئەمە لەشمە،
ئەوەی لەپێناوتان بەخت دەکرێ،
ئەمە بکەن بۆ یادکردنەوەم.) 20ئینجا
دوای نانخواردنەکە، جامی هەڵبڕی و
ووتی: (ئەم جامە بریتیە لەپەیمانی
نوێ کە بەخوێنی من دروست
دەبێت، ئەو خوێنەی لەپێناوتان
دەڕژێ. 21بەڵام ئەوەی دەمدات
بەدەستەوە ئێستا لەسەر ئەم خوانە
لەگەڵمدایە. 22ڕۆڵەی مرۆڤ پێویستە
بەو شێوەیە بڕوات کە بۆی دانراوە،
بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی دەیدا

بەدەستەوە.) 23قوتابیەکانی
لەناوخۆیان کەوتنە پرسیارکردن، کێ
بێ ئەمە بکات.

گەڕان بەدوای پایەو پلە

24ئینجا دوای ئەمە بوو بەشەڕە
قسەیان لەسەرئەوەی کامیان مەزنترە
لەناویان. 25عیسا پێی ووتن:
(پادشاکان فەرمانڕەوایی میللەتان
دەکەن، دەسەڵاتدارەکانیشی
دەیانەوێ خەڵکی بەباشی ناویانببەن.
26بەڵام ئێوە ئاوا مەبن، باگەورەتان
وەك بچووك بێت، پێشڕەوتان وەك
خزمەتکارتان بێت. 27کێ گەورەیە،
ئەوەی لەسەر خوان دانیشتووە یان
ئەوەی خزمەت دەکات؟ ئایا ئەوە
نییە کە لەسەر خوان دانیشتووە؟
بەڵام من لەنێوانتان وەك
خزمەتکارێکم.
28ئێوە لەڕۆژانی تاقیکردنەوەو
ناخۆشیمدا، دانتان بەخۆتانگرت
لەگەڵم. 29منیش پادشایەتیتان
دەدەمێ، هەروەك باوکم داویەتیپێم.
30تاکو لەپادشایەتیەکەم، لەسەر
خوانم بخۆنو بخۆنەوەو لەسەر
کورسی حوکمڕانی دانیشنو حوکم
بدەن بەسەر هەر دوانزە هۆزەکەی
ئیسرائیل.

لاوازی باوەڕی پەترۆس

(31شەمعون، شەمعون، ئەوەتا
شەیتان دەیەوێ ڕاتانکێشێ بۆ لای
خۆی، تاکو لەبێژنگتان بدات وەك
گەنم. 32بەڵام من نوێژم بۆ کردیت،
هەتا باوەڕت بەبا نەڕوات، کاتێ
دەگەڕێیتەوە، باوەڕی برایانت
بەهێزکە.) 33پەترۆس ووتی:
(گەورەم من ئامادەم بۆ بەندیخانەو بۆ
مردنیش لەگەڵت بێم.) 34عیسا
ووتی: (پەترۆس من پێت دەڵێم، پێش
ئەوەی کەڵەشێری بەیانی بخوێنێ، تۆ
سێجار نکۆڵی دەکەیت کە من
دەناسی.)
35ئینجا پێی ووتن: (کاتێ من
ئێوەم نارد بەبێ توورەکەی پارە، بەبێ
توێشوو، بەبێ پێڵاو، ئایا پێویستتان
بەهیچ بوو؟) ئەوانیش پێیان ووت:
(نەخێر.) 36پێی ووتن: (بەڵام ئێستا،
ئەوەی جزدانی پارەی هەیە، با بیبات
لەگەڵ خۆی، هەروەها ئەوەی
توورەکەی هەیە، با بیبات لەگەڵ
خۆی. ئەوەش شمشێری نییە، با
جلەکانی بفرۆشێتو بەپارەکەی
شمشێرێکی پێبکڕێ. 37من پێتان

دەڵێم: ئەوەی لەبارەی منەوە
نووسراوە کە دەڵێ: {لەڕیزی
تاوانباران دایان نا} پێویستە بێتەدی،
چونکە ئەوەی لەبارەی منەوە
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دێتەدی.
38ئەوسا پێیان ووت: (گەورەم ئەوەتا
دوو شمشێر لێرە هەیە.) ئەویش پێی
ووتن (ئەمە بەسە.)

نوێژی عیسا لەکێوی زەیتون

39عیسا هەروەك جاران ڕۆیشت
بۆ کێوی زەیتون، قوتابیەکانیش
دوایکەوتن. 40کاتێ گەیشتە ئەو
شوێنە، بەقوتابیەکانی ووت: (نوێژ
بکەن بۆ ئەوەی نەکەونە
تاقیکردنەوە.) 41ئینجا چەند
هەنگاوێك لێیان دوورکەوتەوە
ماوەی بەرد هاوێشتنێك، چۆکی
داداو دەستی کرد بەنوێژکردن. 42
ووتی: (ئەی باوك، گەر دەبێت ئەم
جامەم لێدووربخەوە، بەلاَم با
بەخواستی خۆت بێت نەك بەخواستی
من.) 43لەم کاتەدا، فریشتەیەك لە
ئاسمانەوە دەرکەوت تا بەهێزی
بکات. 44کاتێ عیسا لەململانێیەکی
ڕۆحی توند بوو، بەگەرمی
دەستیکرد بەنوێژکردنو ئارەقە لە
لەشی وەك دڵۆپەی خوێن دەڕژایە
سەر زەوی. 45دوای ئەمە هەستاو
گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکانی،
سەیریکرد هەموو خەویان
لێکەوتووە لەخەفەتا. 46ئینجا پێی
ووتن: (ئەوە چییە هەستن نوێژ بکەن،
تا نەکەونە تاقیکردنەوە.)

گرتنی عیسا

47لەوکاتەدا کە عیسا دەدوا،
چەند پیاوێك بەرەو ڕووی هاتن،
یەهوزا کە یەکێك بوو لەقوتابیەکانی،
پێشیان کەوتبوو، لەعیسا هاتە
پێشەوە تاکو ماچیبکات. 48عیسا
پێیووت: (ئەی یەهوزا، بەماچ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەدەیت بەدەستەوە؟)
49کاتێ ئەوانەی دەورووپشتی
عیسا، زانیان بەوەی خەریکە شتێك
ڕوودەدات، ووتیان: (گەورەم
دەست بکەینە شمشێر وەشاندن؟) 50
هەر لەوێدا یەکێکیان شمشێری
وەشاندو گوێی ڕاستی ئیشکەری
سەرۆك کاهینی بڕی.
51عیسا فەرمانیداو ووتی:
(دەست هەڵگرن، ڕاوەستن) ئینجا
دەستی هێنا بەگوێی کابراداو
چاکیکردەوە. 52ئەو کۆمەڵەی

هاتبوونە سەر عیسا، بریتی بوون
لەسەرۆك كاهینەكانو پاسەوانانی
پەرستگاو پیران، عیسا پێی ووتن:
(خۆ من یاخیبوو نیم، ئاوها بە
شمشێرو دارەوە هاتوونەتە سەرم؟ 53
هەموو ڕۆژێك لەگەڵتان بووم
لەپەرستگادا كەچی كەستان دەستتان
بۆ نەبردم. بەڵام ئەمە ڕۆژی ئێوەیە،
كاتیٚ تاریكی دەسەڵاتی هەیە.)

نكۆڵی پەترۆس لەعیسا

54ئینجا سەربازە پاسەوانەكان،
عیسایان گرتو بردیان بۆ كۆشكی
سەرۆك كاهین. پەترۆسیش دوور
بەدوور دوایان كەوت. 55كاتیٚ
لەگۆڕەپانی كۆشكەكەدا،
ئاگریان كردەوەو لەدەورو پشتی
ئاگرەكە دانیشتن، پەترۆسیش چوو
لەگەڵیان دانیشت. 56یەكێك لەژنە
ئیشكەرەكانی ئەویٚ كە
لەڕووناكیەكەدا دانیشتبوو پەترۆسی
بینی، جوان تێیڕوانیو ووتی:
(ئەمەش لەگەڵی بوو.) 57بەڵام
پەترۆس نكۆڵی لیٚكردو ووتی:
(خوشكە، من ئەو كابرایە ناناسم.)
58دوای ماوەیەكی كەم، یەكێكی
تریش بینی، ووتی: (تۆش لەوانیت.)
بەڵام پەترۆس ووتی: (نەخێر كاكە،
لەوان نیم.) 59ئینجا نزیكەی یەك
كاژێری تر، یەكێكی كە ووتی
(بەڕاستی ئەمیش لەگەڵی بوو،
چونكە ئەمیش خەڵكی شاری
جەلیلە.) 60پەترۆس ووتی: (كاكە،
من نازانم تۆ چیدەڵێیت.) هێشتا
قسەكەی تەواونەكردبوو،
كەڵەشێری بەیانی خوێندی. 61
خوداوەند ئاوڕیدایەوەو سەیرێكی
پەترۆسی كرد، ئینجا پەترۆس بیری
كەوتەوە كاتیٚ عیسا پێی ووت: (
پێش ئەوەی كەڵەشێری بەیانی
بخوێنیٚ تۆ سیٚجار نكۆڵیم
لیٚدەكەیت.) 62ئەوسا پەترۆس چووە
دەرەوەو گریانێكی بەكوڵ گریا.

عیسا لەبەردەم ئەنجوومەنی باڵادا

63ئەوانەی پاسەوانی عیسایان
دەكرد، دەستیان كرد بەلێدانیو
گاڵتە پیٚكردنی. 64چاویان دەگرتو
لێیان دەپرسی: (پێمان بڵیٚ، كیٚبوو
ئەوەی ئێستا لێیدایت؟) 65سەرەڕای
ئەمەش قسەی خراپی زۆریان پیٚ
ووت. 66كاتیٚ ڕۆژ بووەوە،
ئەنجوومەنی پیرانی گەل، ئەوەی
لەسەرۆك كاهینەكانو مامۆستایانی

شـەریعەت پێك هاتبوو، کۆبوونەوەو
عیسایان بانگ‌کردە بەردەمیان، پێیان
ووت: 67(ئەگـەر تـۆ مەسیحی پێمان
بلّـێ.) ئـەویش پـێی ووتـن: (گـەر
ئەمـەتان پـێ بلّـێم، باوەڕ ناکەن، 68
گـەر لێشتان بپرسم وەلاّم نادەنەوە.
69پـاش ماوەیەکی کەم، ڕۆلّەی مرۆڤ
لـەلای ڕاسـتی خـودای بـەتواناوە
دادەنیشـێ.) 70هـەموو ووتـیان:
(دەتـەوێ بلّێیـت کـە تـۆ ڕۆلّـەی
خودای؟)

عیسا پێی ووتن: (ئێوە دەلّێن، من
ئەوم.) 71ئینجا ووتیان: (ئیتر پێویستی
چیمان بەشایەت هەیە؟ ئەوەتا لەدەمی
خۆیەوە گوێمان لـێ‌بوو.)

عیسا دەبەنە لای پیلاتۆس
23

دوای ئەمـە هەموو هەستانو عیسایان
بـردە لای پیلاتۆس، 2دەستیان‌کرد بە
تاوانـبارکردنیو ووتـیان: (بـۆ مـان
دەرکـەوتووە ئـەم پـیـاوە ڕێ
تـێك‌دەدات لـەگەلـەکەمان، هەروەها
هانی خەلّکی دەدات سـەرانە نەدەن
بـەقەیسـەرو خـۆشـی بەمەسیحی
پادشـا دادەنێ.) 3پیلاتۆس لێی‌پرسی:
(تـۆ پادشـای جـوولـەکـەی؟)
عیسـا وەلاّمی دایەوە: (تۆ ووتت.) 4
ئینجا پیلاتۆس بەسەرۆك کاهینەکانو
خەلّکـەکـەی ووت: (مـن هـیچ
گوناهـێك لـەم پیاوەدا نابینم.) 5بەلاّم
ئـەوان پێیان داگـرتو ووتیـان: (ئەم
کـابـرایە گـەل دەوروژێنێ لەهەموو
ناوچـەی یـەهـودیادا، هـەر
لەجەلـیلەوە تـا ئـێرە خـەریکی
فێرکردنو هاندانی خەلّکە.)

6کـاتێ پـیلاتۆس ئەمـەی بیست،
ووتـی: (ئایـا ئـەم کابـرایە خـەلّکی
جەلـیلە؟) 7کـە زانـی ئـەو سەر بەو
ناوچـەیە کـە هـیرۆدس حوکمـڕانی
تـیادەکات، عیسـای نـارد بـۆ لای
هـیرۆدس، کـە لەوکاتـەدا لـەقودس
بـوو. 8کـاتێ هیرۆدس عیسای بینی،
زۆری پـێ خـۆش بـوو، چـونکـە
دەمێك بوو باسی عیسای بیست‌بوو،
دەیویسـت خـۆیو کـارێك لـەکارە
سـەرسـووڕهێنەرەکانی ببینێـت. 9
جۆرەها پرسیاری لـێ‌کرد، بەلاّم ئەو
هـیچ وەلاّمـێکی نەدایەوە. 10سەرۆك
کاهیـنەکانو مامۆستایانی شەریعەت،
بەگـەرمی تاوانـباریان دەکـرد. 11
هـەروەها هـیرۆدسو سەربازەکانیش
بەرقـەوە سـەیریان‌کردو تێر گالّتەیان
پێ‌کـرد، ئیـنجا پالّـتۆیەکی

بریسکەداری پادشاهانەیان
لەبەرکردو ناردیانەوە بۆ لای
پیلاتۆس. 12هەرچەندە هیرۆدس‌و
پیلاتۆس دوژمنایەتی کۆنیان لەنێوان
بوو، بەڵام لەو ڕۆژەدا بوو بوون
بەهاوڕێی یەکتری.

بڕیاری لەخاچدانی عیسا

13پیلاتۆس سەرۆك کاهینەکان‌و
پێشەوایان‌و گەلی بانگ‌کرد، 14پێی
ووتن: (ئێوە ئەم کابرایەتان وەك ڕێ
لەگەڵ تێکدەر هێنا بۆ لام، ئەوەتا
منیش دوای ئەوەی لە باسەکەم
کۆڵییەوە، هیچ گوناهێك نابینم لەم
کابرایەدا، بەوەی ئێوە تاوانباری
دەکەن. 15دیارە هیرۆدسیش هیچ
هەڵەیەکی تیا شك نەبردووە، بۆیە
ناردویەتیەوە بۆمان. ئەم کابرایە
شتێکی وای نەکردووە شایانی مردن
بێت. 16فەرمانی لەقامچی‌دانی
دەدەم‌و ئازادی دەکەم.) ﴿17پیلاتۆس
دەبووایە هەموو ساڵێك لەجەژندا
لەسەر داواکردنی خەڵکەکە یەکێك
لەبەندکراوانی ئازادبکردایە.﴾
18بەڵام خەڵکەکە هاواریان‌کرد،
ئەمە بکوژەو باراباسمان بۆ ئازادبکە.
19ئەم کابرایەش بەندکرابوو بەهۆی
ئاژاوەنانەوەو کوشتنەوە. 20پیلاتۆس
دیسان بۆ دووەم جار، ئارەزووی
خۆی دەربڕی، بۆ ئازادکردنی عیسا.
21هەموو هاواریان کرد:
(لەخاچی‌بدە، لەخاچی‌بدە.) 22ئینجا
بۆ جاری سێهەم، لێی‌پرسین: (چ
خراپەیەکی کردووە، من هیچ
گوناهێکی تیادا نابینم کە شایانی
مردن بێت، ئێستا فەرمانی
لەقامچی‌دانی بۆ دەردەکەم‌و ئازادی
دەکەم.) 23ئەوانیش پێیان داگرت،
بەدەنگی بەرز هاواریان‌کردو داوای
لەخاچدانیان کرد، بەمە قسەیان
سەرکەوت. 24ئینجا پیلاتۆس
فەرمانی‌دا داواکاریەکەیان جێ‌بەجێ
بکرێ. 25ئەوەی لەبەر ئاژاوەو
کوشتن زیندان کرابوو، لەسەر
داواکاری ئەوان ئازادی‌کرد.
عیساشی خستە ژێر بڕیاری ئەوانەوە.

لەڕێگا بۆ لەخاچدان

26لەوکاتەی عیسایان دەبرد بۆ
لەخاچدان، کابرایەکیان گرت
لەشاری قەیرەوانەوە هاتبوو، بەناوی
شەمعون تازە لەکێڵگەکەی
گەڕابووەوە، خاچەکەیان دابەسەر
شانی تاکو دوابەدوای عیسا

هەڵیگرێ. 27خەڵكێكی زۆر دوای
كەوتبوون، هەروەها چەند ژنێك
دەگریانو لەخۆیان دەدا. 28عیسا
ئاوڕی لێدانەوەو ووتی: (ئەی كچانی
قودس بۆ من مەگرین، بۆ خۆتانو بۆ
منداڵەكانتان بگرین. 29ڕۆژانێك
دێت، تیایدا دەڵێن، خۆزگەمان بەو
ژنانەی نەزۆك بوون، بەو سكانەی
منداڵیان نەبووە، بەو مەمكانەی
شیریان نەداوە. 30 ئینجا بەشاخەكان
دەڵێن، بڕوخێ بەسەرمان،
بەگردەكانیش دەڵێن دامانپۆشە. 31
گەر ئاوا بكەن بەلقی سەوز، ئاخۆ
دەبێ حاڵی لقی ووشك چۆن بێ؟)

لەخاچدان

32هەر لەوكاتەدا لەگەڵ عیسا،
دوو تاوانباریش دەبران بۆ
لەخاچدان. 33كاتێ گەیشتنە ئەو
شوێنەی بەكاسەی سەر ناودەبرا،
لەگەڵ دوو تاوانبارەكە لەخاچیاندا،
یەكێك لەلای ڕاستیەوە ئەوی تر
لەلای چەپیەوە. 34عیسا ووتی: (ئەی
باوك، لێیان خۆشبە، چونكە نازانن
چی دەكەن.) ئینجا جلەكانی
عیسایان داناو شێروخەتیان
لەسەركرد. 35خەڵكەكە ڕاوەستا
بوون سەیریان دەكرد،
سەرۆكەكانیش، گاڵتەیان پێدەكردو
دەیانووت: (خەڵكی تری
ڕزگاركرد، گەر ئەمە مەسیحی
هەڵبژێرراوی خودایە، باخۆی
ڕزگاركات.) 36هەروەها
سەربازەكانیش، گاڵتەیان پێدەكرد،
لێی نزیك دەبوونەوەو سركەیان
پێدەدا، 37دەیانووت: (گەر تۆ
پادشای جوولەكەی، خۆت
ڕزگاركە.) 38تەختەیەكیان بەسەر
سەری هەڵواسیبوو، لەسەری
نووسرابوو، ئەمەتا پادشای
جوولەكە.

39یەكێك لەتاوانبارەكان،
دەستیكرد بەقسە پێ ووتنیو ووتی:
(تۆ مەسیحی؟ دەباشە خۆت
ڕزگاركەو ئینجا ئێمەش.) 40بەڵام
ئەوەیتریان، چوو بەگژیداو ووتی:
(لەخودا ناترسی، هەرچەندە هەمان
سزات بەسەر دراوە؟ 41سزای ئێمە
دادپەروەرانەیە، لەجیاتی
كردارەكانمان وەرمانگرتووە، بەڵام
ئەو هیچ خراپەیەكی نەكردووە.) 42
ئینجا ووتی: (عیسا لەیادم مەكە
كاتێ دەچیتە ناو پادشایەتیەكەت.) 43
عیسا پێی ووت: (ڕاستیت پێ دەڵێم:

هەر ئەمڕۆ لەگەڵم دەبیت
لەبەهەشت.)

مردنی عیسا

[44]نزیکی کاتژمێری دوانزەی
نیوەڕۆ، تاریکی باڵی کێشا بەسەر
هەموو زەویدا، هەتا کاتژمێری سێی
نیوەڕۆ. [45]ڕۆژ تاریك بوو، پەردەی
پەرستگا لەناوەڕاستەوە دڕا. [46]عیسا
بەدەنگی بەرز هاواری‌کردو ووتی:
(ئەی باوك، ڕۆحی خۆم بە دەستی تۆ
دەسپێرم.) ئەمەی ووت‌و ڕۆحی
سپارد. [47]کاتێ ئەو سەرپەلەی لەوێدا
بوو، ئەمەی بینی، ستایشی
خودای‌کردو ووتی: (بەڕاستی ئەو
کابرایە بێ‌تاوانبوو.) [48]ئەو خەڵکەی
لەوێدا کۆبووبوونەوە، بۆ
سەیرکردنی لەخاچدانەکە، کاتێ
ئەمەیان بینی بەسنگ کوتان
گەڕانەوە. [49]بەڵام هەموو
ناسیاوەکانی عیسا، لەگەڵ ئەو
ئافرەتانەی لەجەلیلەوە لەگەڵی
هاتبوون، لەدوورەوە ڕاوەستابوون‌و
دەیانڕوانییە ئەم ڕووداوانە.

ناشتنی عیسا

[50]لەناو ئەندامانی ئەنجوومەنی
باڵا، کابرایەك هەبوو ناوی یوسف
بوو، کابرایەکی چاك‌و
سەرڕاستبوو، [51]ڕازی نەبوو
بەبڕیارو هەڵسوکەوتی ئەندامانی
ئەنجوومەن‌و کرداریان. خەڵکی
شاری ڕامەی ناوچەی یەهودیا بوو،
لەوانەبوو کە چاوەڕوانی پادشاهێتی
خودای دەکرد. [52]هاتە لای
پیلاتۆس‌و داوای تەرمەکەی عیسای
لێکرد. [53]ئینجا لەسەر خاچەکە
هێنایەخوارەوەو لەقوماشێکی کەتانی
پێچا. بردی‌و خستیە گۆڕێکی لەبەرد
هەڵکەنراو هێشتا کەسی تیادا
نەنێژرابوو. [54]ئەو ڕۆژەش کاتی
خۆئامادەکردن بوو بۆ شەممە، چونکە
ئەوەندەی نەمابوو بۆ شەممە. [55]ئەو
ئافرەتانەی لەجەلیلەوە بەدوای
عیساوە بوون، دوای یوسف کەوتن،
گۆڕەکەیان بینی‌و بینیان چۆن
تەرمەکەی تیادا دانرا. [56]ئینجا
گەڕانەوەو بابەتی مانەوەو بۆن‌و ئەو
شتانەیان ئامادەکرد بۆ چەورکردنی
تەرمەکە، ڕۆژی شەممەش بەپێی
ڕاسپاردە، پشوویاندا.

زیندووبوونەوەی عیسای مەسیح

24

ئافـرەتەکان، ڕۆژی یەك شەممە بەیانی زوو، بـەخۆیانو ئـەو بـۆنو بابـەتی مانـەوەی ئامادەیـان کـردبـوو، هاتنە سەر گۆڕەکە. [2]سەیریان کرد بەردی سـەر گۆڕەکـە لاچـووە، [3]بـەلاَم کە چـــوونەژوورەوە، ســـەیریان کـــرد تەرمەکەی عیسای خوداوەند نەماوە. [4]کاتیێ لەم کارە سەریان سووڕمابوو، لەپـــڕ دوو پـــیاویان بـــەجـــلی بریسـکەدارەوە بەتەنیشـتی خۆیانەوە بـینی. [5]تـرس دایگرتنو سەریان شۆڕ کــردە ســەر زەوی، دوو کابــراکە ووتـیان: (بۆچـی دەگـەڕێن بـەدوای یەکـێکی زیندوو لەناو مردوواندا؟ [6] ئـەو لـێرە نیـیە، زیـندووبووەتەوە، بیرکەنـەوە لـەوەی لـەجەلـیل پـێی ووتـن، [7]کـاتیێ ووتی: ڕۆڵەی مرۆڤ، پێویســــتە بــــدرێ بەدەســــت گوناهـبارانەوە، ئیـنجا لەخاچبدرێو لـەڕۆژی سـێهەم هەستێتەوە.) [8]ئینجا قسـەکانی عیسـایان هاتـەوە یـاد. [9] گۆڕەکـەیان بەجێهێشتو گەڕانەوە، هـەواڵی هـەموو ئەم شتانەیان بەیانزە قوتابـیەکەو ئـەوانیتـر دا. [10]ئـەو ژنانـەش کـە هـەواڵی ئـەم شـتانەیان بەنـێرراوان ڕاگـەیاند، بریـتی بـوون لەمـریەمی مەجدەلـیو یۆناو مریەمی دایکـی یاقوبو هەندێ ئافرەتیتر کە لەگەڵـیان هاتـبوون. [11]گـێڕانەوەی قسـەکانیان هـەر لـەوڕێنەی دەکرد، بۆیـە باوەڕیـان پێنەکـردن. [12]ئیـنجا پەتـرۆس هەسـتاو ڕایکـرد بـۆ سەر گۆڕەکـە، کـاتیێ دانەویەوە تەنها ئەو کفـنەی بیـنی کـە تێـیەوە پێچرابوو، ئیـنجا زۆر بەسەرسـوڕمانەوە لەوەی کە ڕوویدا بوو، ئەوێی بەجێهێشت.

دووان لەقوتابییەکان عیسا دەبینن

[13]دووان لەقوتابـــیەکانی، لـــەو ڕۆژەدا چـوون بۆ دیێ عیمواس، کە تـەنها حەوت میل لە قودسەوە دوور بـوو. [14]لـەوڕێ باسـی ئـەو هـەموو شـتانەیان دەکرد کە ڕوویدابوو. [15] لەوکاتـەدا قسـەیان دەکـرد، عیسـا خۆی نزیك بووەوە لێیانو لەگەڵیان ڕۆیـی بەڕێدا. [16]بەلاَم چاویان بەسترا لەناسـینی. [17]عیسا لێیپرسین: (ئەوە باسـی چی دەکەن بەڕێوە؟) ئەوانیش بەدڵتەنگـیەوە ڕاوەستان، [18]یەکێکیان کە ناوی کلیۆپاس بوو ووتی: (چیە، دەڵـێی تـۆ نامۆیـت لـەقودس لات داوە، ئاگـات لـەوەنیـیە کـە لـەم ڕۆژانـەدا ڕوویداوە؟) [19]ئەویش پێی ووتـن: (چـی ڕووی داوە؟) ئەوانیش

ووتیان: (ئەوەی سەبارەت بەعیسای
ناسیری ڕوویداوە، پێغەمبەرێکی
تواناداربوو لەقسەو کرداری لەلای
خوداو هەموو گەل. 20 بەڵام سەرۆك
کاهینەکانمانو فەرمانڕەواکان
دایانبەدەستەوە بۆ لەخاچدانو
مردن. 21 ئێمە هیوامان بەو هەبوو،
کە بە خوێنی خۆی ئیسرائیل
دەکڕیتەوە، لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا
ئەمڕۆ سێهەم ڕۆژە ئەمە ڕوویداوە.
22 هەندێ لەو ئافرەتانەی لەگەڵمانن
بەهەواڵێك زۆر سەرسامیان کردین،
چونکە بەیانی زوو چووبوونە سەر
گۆڕەکە، 23 تەرمەکەیان نەبینی بوو،
ئینجا گەڕانەوەو ئەمەیان باسکردو
ووتیان: ئێمە دوو فریشتەمان بینی
دەیان ووت: ئەو زیندووە. 24 هەندێ
لەئێمە چوونە سەر گۆڕەکەو
سەیریان‌کرد ئەوەی ئافرەتەکان
گێڕایانەوە ڕاستەو لەگۆڕەکەدا
کەسیان نەبینی.) 25 ئینجا عیسا پێی
ووتن: (ئەی تێنەگەیشتووان، ئەی
کەم باوەڕان بە هەموو ئەوانەی کە
پێغەمبەران باسیان کردووە، 26 ئەی
باشە نەدەبووایە مەسیح ئەم ئازارانە
بچێژێو ئینجا بچێتە شوێنی
شکۆمەندی خۆی.) 27 ئەوسا
دەستی‌کرد بەڕوونکردنەوەی ئەو
شتانەی لەسەری نووسراوە، هەر
لەتەوراتی موساوە تا گشت
پەرتووکەکانی پێغەمبەران.
28 ووردە ووردە نزیك دەبوونەوە
لەو دێیەی قوتابیەکان بۆی هاتبوون.
عیسا وا خۆی نیشاندا ئەو دەڕوات
بۆ شوێنێکی دوورتر. 29 قوتابیەکان
زۆریان لێ‌کردو ووتیان: (ئەوا
ڕۆژئاوا دەبێت‌و تاریك دادێت،
بمێنەوە لامان.) ئەویش بەمە ڕازی
بوو، لەگەڵیان هاتەماڵەوە. 30 کاتێ
لەسەر خوان دانیشتن، دەستی برد
نانێکی هەڵگرت، پیرۆزی کردو
لەتی‌کرد، ئینجا دای پێیان. 31
دەستبەجێ چاویان کرایەوەو
ناسیانەوە، ئیتر لەبەرچاویان نەما. 32
بەیەکتریان ووت: (ئەمە بۆیە کاتێ
قسەی بۆ دەکردین، دڵمان لەناو
سنگماندا وەك ئاگر گڕی گرتبوو.)
33 دوای ئەمە یەکسەر هەستانو
گەڕانەوە بۆ قودس، سەیریان‌کرد
یانزە قوتابیەکەو ئەوانەی لەگەڵیانن،
هەموو کۆبوونەتەوە، 34 دەیان ووت:
(ڕاستە! گەورەمان هەستاوەتەوە،
دەریش‌کەوتووە بۆ شەمعون.) 35
ئینجا هەر دووکیان دەستیان‌کرد

بەگێڕانەوەی ئەوەی لەڕێگا
ڕوویدابوو، هەروەها چۆن لەکاتی
نان لەتکردنەکەدا ناسییانەوە.

عیسا بۆ نێرراوان دەردەکەوێ

36کاتێ باسی ئەمەیان دەکرد،
عیسا خۆی هاتە ناوەڕاستیانو
لەنێوانیان ڕاوەستا، پێی ووتن:
(سڵاوتان لێبێت.) 37بەڵام لەبەر
ترسو لەرزی خۆیان وایانزانی ئەمە
ڕۆحە. 38عیسا پێی ووتن: (ئەوە
بۆچی واسەرتان لێشێواوە؟ بۆچی
بیری وادێ بەدڵتان؟ 39سەیری
دەستو قاچم بکەن، دەستم
لێدەنو دڵنیابن کە من ئەوم،
چونکە ڕۆح گۆشتو ئێسقانی نییە
وەك من ئێستا هەمە.) 40کاتێ ئەمەی
ووت دەستو قاچی نیشاندان. 41
لەخۆشیو سەرسوڕماندا بەتەواوی
باوەڕیان نەدەکرد، ئینجا پێی ووتن:
(هیچتان لێرە هەیە بخورێت؟) 42ئیتر
ئەوانیش پارچەیەك ماسی برژاویان
دایە، 43ئەویش لێیوەرگرتنو
لەبەرچاویان خواردی.
44ئەوسا پێی ووتن: (ئا ئەمەیە ئەو
قسانەی بۆم دەکردن، کاتێ
لەگەڵتان بووم: پێویستە هەموو
ئەوانەی لەتەوراتی موساو پەرتووکی
پێغەمبەرانو زەبوور دەربارەی من
نووسراون بێتەدی.) 45ئینجا بیرو
هۆشی کردنەوە، تا کتێبی پیرۆز
تێبگەن. 46پێی ووتن: (ئاوها
نووسراوە، پێویست بوو مەسیح
ئازاربکێشێو بمرێو دوایی لەڕۆژی
سێهەم زیندووبێتەوە. 47هەروەها
بەناوی ئەوەوە تۆبەکردنو
لێخۆشبوونی گوناە ڕابگەیەندرێ بۆ
هەموو گەلان، بەدەست پێکردن
لەقودسەوە. 48ئێوە شایەتی ئەم
شتانەن. 49ئەوەی باوکم بەڵێنی
پێدابوو من خۆم بۆتانی دەنێرم، بەڵام
جارێ لەناو شار بمێننەوە، تا
ئەوکاتەی لەئاسمانەوە جلی بەهێزیتان
لەبەردەکرێت.)

گەڕانەوەی عیسا بۆ ئاسمان

50دوای ئەمە پێشیان کەوتو
بردنی بۆ دێی بەیتعەنیا، دەستی
بەرزکردەوەو پیرۆزیکردن. 51
لەوکاتەدا کە پیرۆزی دەکردن،
لێیان جیابووەوەو بەرزبووەوە بۆ
ئاسمان. 52چۆکیان بۆ داداو ئیتر زۆر
بەشادیەوە گەڕانەوە بۆ قودس. 53بە
بەردەوامیش دەڕۆیشتن بۆ پەرستگاو

ستایشی خودایان دەکرد

مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا

یۆحەنـنا یەکـێك بـوو لەقوتابـیەکانی عیسـا، پەیوەندییەکی تایبەتی بەهێزی لەگەڵ هەبوو، باسی خۆی دەکـات کە خۆشەویستی عیسا بووە، یۆحەننا لەم پەرتووکەدا حەوت نیشانەی سەرسوورهێنەری هەڵبژارد کەهەمووی دەریدەخات عیسا مەسیحەو چ شێوەیەکی ژیانمان پێدەبەخشێ.

مەبەسـتی یۆحەنـنا لـەم پەرتووکەدا ئەوەیە: (تا باوەڕ بکەن کە عیسا مەسیحە)، چونکە ئەوەی باوەڕی *پێبهێنێ* (هەتا ئێوە بەهۆی باوەڕەوە ژیان بەدەست بهێنن بەناوی ئەوەوە.) *(20:31).*

هـەروەها باسـی دەکـات چـۆن هـەندێ کـەس باوەڕیـان هێـناو بوون بەقوتابی ئەو، بەڵام هەندێکیان ڕەتـیان کـردەوەو بەربەرەکانـیان کـرد. ئیـنجا هەندێ بەشی کەی ئەم پەرتووکە باسی ئەو پەیوەندییە بەهێزە دەکات کە لەنێوان عیساو قوتابیەکانی هەبووە.

ئـەوەی شایانی باسە لەنیوەی پەرتووکەوە تاکۆتایی باسی دوا هەفتەی ژیانی عیسا دەکات، تیایدا باسی ووتـەکانی عیسـا دەکـات لەئامادەکـردنی قوتابیەکانیو هاندانیان پێش لەخاچدانی. هەروەها باسی مەسیح دەکـات وەك پادشایەك، بەڵام حوکمڕانیەکەی لەم جیهانە نییەو ئەمەش تامردنی لەسەر خاچ دەرنەکەوت (1:17)، هـەروەها باسـی گرتـنی عیسـاو دادگـاییکـردنیو لەخاچـدانیو هەسـتانەوەی دەکـات، ئیـنجا دەرکەوتنی بۆ قوتابیەکانی دوای هەستانەوەی.

ووشەی خودا

1

لەسەرەتاوە ووشەکە* بوو، ووشەکە لای خودا بوو،
ووشـەکەش خـۆی خودا بوو. 2ئەو هەر لەسەرەتاوە
لای خـودا بـوو. 3بـەو هـەموو شتێ دروستبووە،
بـێئـەو هـیچ شـتێك دروسـت نـەبووە لەمانەی کە
دروسـت بـوون. 4ژیـان لـەئـەوا بـوو، ئەو ژیانەش
ڕوونـاکی مـرۆڤ بـوو، 5ڕووناکـیش تاریکی ڕووناك
دەکاتەوەو تاریکی ناتوانێ ڕووناکی ببەزێنێ.
6مرۆڤـێك هـات کـە خـودا نـاردبووی، ناوی
یەحـیا بـوو، 7ئـەو هات شایەتی بۆ ڕووناکی بدات،
تـاوەکو هـەمووان بەهۆی ئەوەوە باوەڕبهێنن. 8یەحیا
خـۆی ڕووناکـیـەکە نـەبوو، بـەڵکو شـایەتی
ڕووناکیەکە بـوو. 9ئـەو ڕووناکـیە ڕاستەی هەموو
خـەڵکی ڕوونـاك دەکاتـەوە هاتـە جـیهان، 10ئـەو
لەجـیهاندا بوو، بەویش جیهان دروست بوو، کەچی

یۆحەننا 1

جیهان نەیناسی. 11ئەو بۆ لای گەلەکەی هات،
کەچی ئەوان پێشوازیان لێنەکرد. 12بەڵام هەموو
ئەوانەی پێشوازیان لێکرد، ئەوانەی باوەڕیان بەناوی
هێنا، دەسەڵاتی پێدان ببن بەڕۆڵەی خودا*، 13
ئەوانەی نەبەخوێن، نەبەویستی لەش، نەبەویستی پیاو،
بەڵکو لەخوداوە بوون.

14ئینجا ووشەکە بوو بەلەشو لەناوماندا
نیشتەجێبوو، ئێمە شکۆی ئەومان بینی، شکۆی
تاقانەی باوك، ئەوەی پڕبوو لەبەرەکەتو ڕاستی. 15
یەحیا شایەتی بۆدەداو هاواری دەکرد: (ئەمە ئەوەیە
کە باسم کردو ووتم: ئەوەی لەدوای من دێت
لەپێش من بوونی هەیە، چونکە ئەو بووە پێش ئەوەی
من ببم.) 16هەموومان لەپڕی ئەو بەرەکەت* لەدوای
بەرەکەتمان وەرگرت، 17چونکە شەریعەت بەهۆی
موساوە درا، بەڵام بەرەکەتو ڕاستی بەهۆی عیسای
مەسیحەوە هاتن. 18هەرگیز کەس خودای نەبینیوە،
بەڵام تاقانەی خودا، ئەوەی لەباوەشی باوکدایە، ئەو
خودای بۆ ئێمە دەرخست.

شایەتیدانی حەزرەتی یەحیا

19ئەمەش شایەتییەکەی یەحیایە، کاتێ
جوولەکەکانی قودس هەندێ کاهینو لاوییان نارد
پرسیاری لێبکەن: (تۆ کێیت؟) 20ئەو بە بێ
دوودڵی دانی پیاناو ووتی: (من مەسیح نیم.) 21ئینجا
لێیان پرسی: (ئەی تۆ کێیت؟ ئەلیاسی؟) ووتی:
(نەخێر! ئەو نیم.) ووتیان: (ئایا پێغەمبەرەکەی❖؟)
ووتی: (نەخێر.) 22لەکۆتاییدا ووتیان: (باشە تۆ
کێیت، تا وەڵامەکە بدەینەوە بەو کەسانەی ئێمەیان
ناردووە؟ چی دەڵێیت دەربارەی خۆت؟) 23ئەویش
ووتی: (من {دەنگێکم لەدەشتودەر هاوار دەکەم:
ڕێگای خوداوەند ڕێكو ئامادەکەن}، هەروەك چۆن
ئەشعیای پێغەمبەر ووتویەتی.) 24ئەوانەی لەلایەن
فەریسیەکانەوە نێرابوون، 25دیسان پرسییان: (باشە
گەر تۆ مەسیح نیتو ئەلیاس نیتو پێغەمبەرەکە
نیت، ئیتر بۆچی خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشیت؟) 26
وەڵامی دایەوە: (من خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشم، بەڵام
لەنێوانتاندا یەکێك هەیە کە نایناسن، 27ئەو دوای
من دێت، من شایانی ئەوە نیم قەیتانی پێڵاوەکانی بۆ
بکەمەوە.)

28ئەمەش لەدێی بێتعەنیا ڕوویدا،
لەوبەری ڕووباری ئوردونەوە، لەو
شوێنەی یەحیا خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشا.

بەرخی قوربانی خودا

29ڕۆژێ دوای ئەوە یەحیا عیسای بینی وا
بەرەو ڕووی دێت، ووتی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا❖،
ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت. 30ئەمە
ئەو کەسەیە کە دەربارەی ووتم، ئەوەی لەدوای من

❖**پێغەمبەرەکەی:** مەبەستی لەو پێغەمبەرەیە کە موسا باسی دەکات. بڕوانە یۆحەننا 1:45

دێت لـەپـێش مـن بوونی هەیە، چونکە ئەو هەبووە
پـێش بوونـی من. 31منیش نەمدەناسی، بەڵام هاتووم
بۆ لەئاوهەڵکێشان تا ئەو بۆ ئیسرائیل دەرکەوێ.) 32
ئیـنجا یەحـیا شـایەتیداو ووتـی: (ڕۆحـی پـیرۆزم*
لەشـێوەی کۆتـرێك بیـنی لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو
لەسەر عیسا نیشتەوە. 33من نەمدەناسی، بەڵام ئەوەی
مـنی نـاردووە خـەڵك لەئاوهەڵکێشم، ئەو پێیووتم:
ئـەوەی دەیبینیـت ڕۆح دێـتەخوارەوەو لەسـەری
جـێگیر دەبـێ، ئـەو خـەڵکی بـەڕۆحی پـیرۆز
هەڵدەکێشـێ. 34لەبەرئـەوەی ئەمـەم دیووە، شایەتی
دەدەم ئەو ڕۆڵەی خودایە.)

قوتابیە یەکەمینەکان

35بـۆ بـەیانی یەحـیا لەگـەڵ دوو قوتابی خۆی
دیسـان هـەر لەوێ ڕاوەستا بوو، 36کە عیسا بەوێدا
ڕۆیشـت سـەیریکردو ووتـی: (ئـا ئـەوەتا بـەرخی
خـودا.) 37کـاتێ دوو قوتابـیەکە گوێـیان لەمە بوو،
دوای عیسـا کــەوتن. 38عیســا ئاوڕیدایــەوەو
سـەیریکرد ئـەوان بـەدوایەوەن، لێیپرسین: (چیتان
دەوێـت؟) ووتـیان: (ڕابـی، (واتـە مامۆستا) لەکوێ
دەژیـت؟) 39وەڵامـی دانەوەو ووتی: (وەرن، ببینن.)
ئیـنجا لەگەڵی ڕۆیشتنو ئەو شوێنەیان بینی کە تیایدا
دەژیـا، کـات نزیکەی چواری پاش نیوەڕۆ بوو، ئەو
ڕۆژە لەگـەڵی مانــەوە. 40ئــەندەراوس کــە بــرای
شەمعون پەترۆس بوو، یەکێ بوو لەو دووانەی دوای
عیسـا کـەوتن، دوای ئەوەی گوێیان لەقسەی یەحیا
بوو. 41هەر کە ئەندەراوس شەمعونی برای دۆزییەوە،
پـــێی ووت: (مەســـیحمان دۆزیـــەوە) واتـــە
دەستنیشانکراو. 42ئینجا بردی بۆ لای عیسا، عیسا
بـەووردی تـێیڕوانی و ووتـی: (تۆ شەمعونی کوڕی
یۆنـای، بـەڵام مـن بانگـت دەکـەم کـێفا❖، واتـە
پەترۆس.)
43بـۆ بـەیانی عیسا بڕیاریدا بڕوات بۆ ناوچەی
جەلـیل، کاتێ فیلیپۆسی دۆزیەوە، پێی ووت: (دوام
کـەوە!) 44فیلیــپۆس وەك ئــەندەراوسو پەتــرۆس
خـەڵکی شـاری بەیت سەیدا بوو. 45ئینجا فیلیپۆس
نەسـەنائیلی دۆزیـەوە پـێی ووت: (ئـەوەی موسـا
لــەتـەوراتدا لەسـەری نووسـیوەو پێغەمبەرانـیش
لەپەرتووکەکانـیان، دۆزیمانـەوە. ئـەو کەسە عیسای
کوڕی یوسفی خەڵکی ناسیرەیە.) 46نەسەنائیل ووتی:
(ئایـا لـەشـاری ناسـیرە شـتی چـاك هەڵدەکەوێ؟)
فیلیپۆس پێی ووت: (وەرە سەیرکە!)
47کـە عیسـا نەسـەنائیلی بینی وا بەرەو ڕووی
دێــت، ووتــی: (بێگومــان ئەمــە ئیســـرائیلییەکی
بێغەلوغەشــە!) 48نەســەنائیل لەعیســای پرســی:
(لـەکوێ دەمناسیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (کاتێ
لەژێـر دارهەنجیرەکـە بوویـت تۆم بینی، پێش ئەوەی
فیلیـپۆس بانگـتبکات.) 49ئینجا نەسەنائیل هاواری

❖ [illegible] پەترۆس.

کردو ووتی: (ئەی مامۆستا، تۆ ڕۆڵەی خودایت! تۆ پادشای ئیسرائیلیت!) 50عیسا پێی ووت: (ئایا باوەڕت هێنا چونکە پێم ووتیت تۆم لەژێر دارهەنجیرەکە بینی؟ بزانە کاری لەمەش مەزنتر دەبینیت!) 51دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، ئێوە ئاسمان بەکراوەیی دەبینن‌و فریشتەی خودا دەبینن لەبەرزبوونەوەو هاتنەخوارەوەیان لەسەر ڕۆڵەی مرۆڤ.)

شایی لەقانا

2

لەڕۆژی سێهەمدا لەدێی قانا لەناوچەی جەلیل شاییەك هەبوو، دایکی عیساش ئامادەی ئەو شاییە بوو، 2هەروەها عیساو قوتابیەکانیشی بانگ‌کرابوون بۆ ئەم شاییە. 3کاتێ شەراب تەواو بوو، دایکی چووە لای عیساو پێی ووت: (هیچ شەرابیان نەماوە!) 4ئەویش پێی ووت: (ئەمە پەیوەندی بەمنەوە هەیە یان بەتۆ؟ هێشتا کاتی من نەهاتووە!) 5دوایی دایکی عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (ئەوەی ئەو فەرمانتان پێ‌دەدات بیکەن.) 6لەوێدا شەش کوپەی بەردین هەبوو، جوولەکەکان ئاوەکەیان بەکاردەهێنا بۆ پاك‌کردنەوە بەپێی خووڕەوشتی خۆیان، کوپەکان هەریەکەی هەشتا تا سەدو بیست لیتریان دەگرت. 7جا عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (کوپەکان پڕکەن لەئاو.) ئەوانیش کوپەکانیان تا سەر پڕکرد. 8ئەوسا پێی ووتن: (ئێستا لێی‌دەرکەن‌و ببەن بۆ سەرپەرشتیکەری شاییەکە!) ئەوانیش وایان کرد. 9کاتێ سەرپەرشتیکەر تامی ئەو ئاوەی کرد کە گۆڕابوو بۆ شەراب، بەڵام سەرچاوەکەی نەدەزانی، ئەوەی ئیشکەرەکان دەیانزانی چۆنە و چیە، ئەوسا زاوای بانگ‌کردو 10پێی ووت: (خەڵکی لەپێشەوە شەرابە چاکەکە دادەنێن‌و دوای کەمێك خواردنەوە، شەرابی تر دەهێنن کە ئەوەندە باش نەبێ وەکو ئەوەی یەکەم. بەڵام تۆ شەرابە باشەکەت هێشتۆتەوە بۆ ئێستا!)

11ئەمە یەکەمین نیشانەی سەرسوڕهێنەر بوو کە عیسا لەدێی قانای ناوچەی جەلیل کردی، ئەوەی تیایدا شکۆمەندی خۆی دەرخست‌و قوتابیەکانی باوەڕیان پێ‌هێنا. 12دوای ئەمە عیساو دایکی‌و براکانی‌و قوتابیەکانی چوون بۆ شاری کەفەرناحوم، چەند ڕۆژێك لەوێ مانەوە.

پاکسازی پەرستگا

13کاتێ جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووەوە، عیسا چوو بۆ قودس، 14لەپەرستگادا* ئەوانەی بینی کە مانگاو مەڕو کۆتریان دەفرۆشت، هەروەها پارەگۆڕەوەکان لەبەردەم مێزەکانیان دانیشتبوون، 15عیسا لەگوریس قامچیەکی دروست‌کردو ئەوانەی لەپەرستگادا بوون بەخۆیان‌و مەڕو مانگاوە هەموویانی دەرکرد. پارەی پارەگۆڕەوەکانی پەرشوبڵاوکردەوەو مێزەکانیانی سەرەوژێر کرد، 16ئینجا بەکۆتر فرۆشەکانی ووت: (ئەم شتانە لێرە ببەنە دەرەوە! چۆن دەوێرن ماڵی باوکم بکەنە بازاڕ؟) 17لێرەدا قوتابیەکان ئەو ئایەتەیان

بیرکەوتەوە کە لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {
دڵگەرمی بۆ ماڵەکەت دەمسوتێنێ}.
18دەسەڵاتدارانی جوولەکە بەرهەڵستی
عیسایان کردو ووتیان: (نیشانەیەکمان بۆ بهێنەوە
دەستنیشانی دەسەڵاتت بکات بۆ ئەو کارەی
کردت!) 19جا عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم
پەرستگایە بڕوخێنن، لەسێ ڕۆژدا دروستی
دەکەمەوە.) 20ئەوسا جوولەکەکان پێیان ووت: (ئەم
پەرستگایە بەچل و شەش ساڵ دروستکراوە، تۆ
بەسێ ڕۆژ دروستیدەکەیتەوە؟) 21بەڵام ئەو
پەرستگایەی ئەو دەربارەی قسەی دەکرد، لەشی
خۆی بوو. 22کاتێ عیسا لەناو مردووان هەستایەوە،
ئەوسا قوتابیەکانی ئەم قسەیەی عیسایان بیرکەوتەوە،
ئینجا باوەڕیان هێنا بەکتێب*و بەو ووتانەی عیسا
ووتبووی.

23کاتێ عیسا لەجەژنی تێپەڕبووندا لەقودس
بوو، خەڵکێکی زۆر ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەیان
بینی کە کردیو باوەڕیان بەناوی ئەو هێنا. 24بەڵام
عیسا متمانەی پێ نەکردن، چونکە هەموو خەڵکی
دەناسی. 25ئەو پێویستی بەکەس نەبوو شایەتی بۆ بدا
دەربارەی مرۆڤ، چونکە ناوەڕۆکی مرۆڤی دەناسی.

لەدایك بوون لەڕۆح

3

پیاوێك هەبوو لەفەریسیەکان ناوی نیقۆدیمۆس بوو،
ئەندام بوو لەئەنجوومەنی جوولەکەکان. 2بەشەو بۆ
لای عیسا هاتو پێی ووت: (مامۆستا، ئێمە دەزانین
تۆ مامۆستایەکی لەلای خوداوە هاتوویت، چونکە
ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەی تۆ دەیکەیت، کەس
ناتوانێ بیکات گەر خودای لەگەڵدا نەبێت.) 3ئینجا
عیسا پێی ووت: (ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم، کەس
ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە
لەدایك نەبێت.) 4نیقۆدیمۆس لێیپرسی: (مرۆڤ چۆن
دەتوانێت بەپیری لەدایك ببێتەوە؟ خۆ جارێکیکە
ناچێتەوە سکی دایکیو سەرلەنوێ لەدایك بێتەوە!)
5عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (ڕاستی ڕاستیت پێ
دەڵێم، کەس ناتوانێ بچێتە ناو پادشاهێتی خودا گەر
لەئاو و لەڕۆح لەدایكنەبێتەوە. 6چونکە ئەوەی لە
لەشەوە لەدایك دەبێ لەشە، ئەوەش کە لە ڕۆحەوە
لەدایك دەبێت ڕۆحە، 7کەواتە سەرت سوڕنەمێنێ
کە دەڵێم: پێویستە لەئاسمانەوە لەدایك ببنەوە. 8شنەبا
بۆ هەر شوێنێ کە ئارەزووی لێبێت هەڵدەکاتو
گوێمان لە دەنگەکەی دەبێت، بەڵام نازانرێ
لەکوێوە دێتو بۆکوێ دەڕوات. هەر بەم شێوەیەشە
هەموو ئەوانەی لە ڕۆحەوە لەدایك دەبن.)

9دیسان نیقۆدیمۆس پرسیاریکردەوە: (چۆن
ئەمە ڕوودەدات؟) 10عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ
مامۆستایەکی ئیسرائیلیو ئەمە نازانی! 11ڕاستی
ڕاستیت پێدەڵێم: ئێمە ئەوە دەڵێین کە دەیزانینو
شایەتی بۆ ئەوە دەدەین کە دەیبینین، لەگەڵ ئەوەشدا
ئێوە شایەتیەکەمان قبوڵ ناکەن. 12باسی شتە
زەمینیەکانتان بۆ دەکەم، باوەڕناکەن، ئیتر چۆن باوەڕ
دەکەن ئەگەر باسی شتی ئاسمانیتان بۆ بکەم؟ 13هیچ
کەسێ نەچۆتە ئاسمان جگە لەوەی لەئاسمان هاتۆتە

خوارەوە، ئەویش ڕۆڵەی مرۆڤە. 14 جا چۆن موسا مارەکەی لەبیاباندا* بەدارەوە هەڵواسی، بەهەمان شێوە ڕۆڵەی مرۆڤیش دەبێ هەڵواسرێ، 15 تاوەکو هەرکەسێك باوەڕی پێبێنێ ژیانی هەتاهەتایی دەسکەوێ.)

خۆشەویستی خودا بۆ جیهان

16 (چونکە خودا بەم جۆرە جیهانی خۆشەویست تەنانەت تاقە ڕۆڵەی خۆی پێشکەش کرد، هەتا هەموو ئەوانەی باوەڕی پێدەکەن لەناو نەچن، بەڵکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنن. 17 چونکە خودا ڕۆڵەی نەنارد بۆ تاوانبارکردنی جیهان، بەڵکو ناردی تا جیهان ڕزگار بێت بەهۆی ئەوەوە. 18 ئەوەی باوەڕی پێدەهێنێ تاوانبار ناکرێ، بەڵام ئەوەی باوەڕی پێناهێنێ تاوانبارکراوە، چونکە باوەڕی بەناوی تاقە ڕۆڵەی خودا نەهێناوە. 19 ئەمەش حوکمەکەیە: ڕووناکی هات بۆ جیهان، بەڵام خەڵکەکە حەزیان لەتاریکی کرد لەجیاتی ڕووناکی، چونکە کردەوەیان خراپ بوو. 20 هەر کەسێك خراپە بکات ڕقی لەڕووناکیە، نایەتە لای ڕووناکی نەوەك کردەوەکانی ئاشکرا ببێ. 21 بەڵام ئەوەی بەڕێگای ڕاستیدا دەڕوات، بۆ لای ڕووناکی دێت تاکو کردەوەکانی دەرکەوێت کە بەهۆی خوداوە کراوە.)

عیساو شایەتی یەحیا

22 دوای ئەوە عیساو قوتابیەکانی ڕۆیشتن بۆ شارەکانی یەهودیە، لەوێ لەگەڵیان مایەوە، دەستی کرد بەخەڵك لە ئاوهەڵکێشان. 23 هەروەها یەحیا لەکانی نون لەنزیك شاری سالیم خەڵکی لە ئاوهەڵدەکێشا، چونکە ئاوی ئەوێ زۆر بوو خەڵکەکە دەهاتن‌و لەوێ لەئاوهەڵدەکێشران. 24 هێشتا یەحیا نەخرابووە بەندیخانەوە. 25 لەوێدا گفتوگۆیەکی گەرم کەوتە نێوان قوتابیەکانی یەحیا لەگەڵ جوولەکەیەك دەربارەی پاککردنەوە. 26 جا چوون بۆ لای یەحیاو پێیان ووت: (مامۆستا، ئەو پیاوەی بینیمان لەگەڵت لەپشتی ڕووباری ئوردونەوە، ئەوەی شایەتیت بۆدا، ئێستا ئەویش خەڵك لەئاوهەڵدەکێشێ‌و هەموو خەڵکەکە دەڕۆن بۆ لای ئەو!)

27 یەحیاش وەڵامی دایەوە: (پیاو دەتوانێ تەنها ئەوە وەرگرێ کە لەئاسمانەوە پێی دراوە! 28 ئێوە خۆتان شایەتن کاتێ ووتم: من مەسیح نیم، من پێش ئەو نێرراوم. 29 بووك بۆ زاوایە! بەڵام هاوڕێی زاوا ئەوەی لەچاوەڕوانیدایە کاتێ گوێی لەدەنگی زاوا دەبێ، دڵشاد دەبێ. جا ئەوەتا ئەم خۆشیەم هاتەدی. 30 دەبێت ئەو زیادبکات و منیش کەم.)

31 ئەوەی لەسەرەوە هاتووە لەسەرووی هەمووانە. بەڵام ئەوەی لە زەویە ئەو زەمینیەو هەر لەبارەی کاروباری زەمینی دەدوێ. جا ئەوەی لەئاسمانەوە هاتووە لەسەرووی هەمووانە، 32 ئەو شایەتی ئەوە دەدات کە بینیویەتی‌و بیستوویەتی، بەڵام کەس شایەتیەکەی وەرناگرێ! 33 ئەوەی شایەتیەکەی وەردەگرێ، دەیسەلمێنێ کەوا خودا ڕاستە، 34 چونکە

ئەوەی خودا ناردوویەتی بەووشەی خودا دەدوێ، لەبەرئەوەی خودا بەپێوانە ڕۆح نادات. [35]باوك ڕۆڵەی خۆی خۆشدەوێ، هەموو شتێکی خستوتە ژێر دەستی. [36]ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش کە گوێڕایەڵی ڕۆڵەکە نابێ ژیان نابینێت، بەڵکو تووڕەیی خودای بەسەردا دەچەسپێ.

ژنێکی سامری

4

فەریسیەکان بیستیان کە عیسا قوتابی زۆری هەیەو لەیەحیا زیاتر خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشێ، [2]هەرچەندە خۆی خەڵکی لەئاوهەڵنەدەکێشا بەڵکو قوتابیەکانی. [3]کاتێ عیسا بەمەی زانی ناوچەی یەهودیەی بەجێهێشتو گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل. [4]دەبووایە بەناوچەی سامیرەدا* بڕۆشتایە، [5]لەوێ گەیشتە شارێکی سامری پێیدەوترا سوخار، نزیك بوو لەو پارچە زەوییەی یاقوب بەیوسفی کوڕی دابوو، [6]بیری یاقوبیش لەوێبوو. جا چونکە عیسا ماندووی گەشتەکە بوو، کاتیش نزیکەی دوانزەی نیوەڕۆ بوو، لەسەر قەراغی بیرەکە دانیشت. [7]ژنێکی سامری هاتە سەر بیرەکە بۆ ئەوەی ئاو بەرێ، عیسا پێی ووت: (هەندێ ئاوم بدەرێ!) [8]قوتابیەکانی چوو بوونە ناو شار تا خواردن بکڕن. [9]ئینجا ژنە سامرییەکە پێی ووت: (تۆ جوولەکەیتو منیش سامری، چۆن داوای ئاوم لێدەکەیت؟) چونکە جوولەکەکان تێکەڵی سامرییەکان نەدەبوون. [10]عیساش بەژنەکەی ووت: (ئەگەر تۆ بەخشینی خودا بزانیتو ئەوەی پێت دەڵێ ئاوم بدەرێ بزانی کێیە، ئەوسا تۆ داوات لێدەکردو ئەویش ئاوی ژیانی پێتدەدا!) [11]ژنەکە پێی ووت: (بەڵام گەورەم، تۆ هیچت پێ نییە بۆ دەرهێنانی ئاو و بیرەکەش قووڵە. ئیتر ئاوی ژیانت لەکوێ بوو؟ [12]ئایا تۆ لەیاقوبی باوکمان گەورەتری کە ئەم بیرەی بۆ بەجێهێشتووین، ئەوەی خۆیو منداڵو ئاژەڵی لێیان خواردۆتەوە؟) [13]عیساش پێی ووت: (هەر کەسێ لەم ئاوە بخواتەوە دیسان تینووی دەبێتەوە. [14]بەڵام ئەوەی لەو ئاوە بخواتەوە کە من دەیدەمێ، هەرگیز تینووی نابێ، بەڵکو ئەو ئاوەی من دەیدەمێ دەبێ بەکانییەك، لەناخیدا هەڵدەقوڵێو ژیانی هەتاهەتایی پێدەبەخشێ.)

[15]ئەوسا ژنەکە پێی ووت: (گەورەم، ئەو ئاوەم بدەرێ تاتینووم نەبێو جارێکی کە نەگەڕێمەوە بۆ ئێرە ئاو بەرم!) [16]عیساش پێی ووت: (برۆ، مێردەکەت بانگبکەو بگەڕێوە بۆ ئێرە.) [17]ئەویش وەڵامی دایەوە: (مێردم نییە!) عیساش ووتی: (ڕاست دەکەی کە دەڵێیت مێردم نییە. [18]لەڕاستیدا تۆ پێنج مێردت هەبوو، ئەوەی ئێستاش لەگەڵی دەژی مێردت نییە. ئەمەشت بەڕاستی ووت!) [19]ئینجا ژنەکە پێی ووت: (گەورەم، من وای دەبینم تۆ پێغەمبەری. [20]باوباپیرانمان خودایان لەم شاخەدا پەرستووە، بەڵام ئێوەی جوولەکە دەڵێن دەبێ تەنها قودس مەڵبەندی خوداپەرستی بێ.) [21]عیسا وەڵامی دایەوە: (باوەڕم پێبکە ئەی ئافرەت، کاتێ دێ کەوا ئێوە باوك

نەلەسەر ئەم شاخەو نەلەقودس دەپەرستن. [22]ئێوەی
سامری نازانن کێ دەپەرستن، بەڵام ئێمە دەزانین کێ
دەپەرستین چونکە ڕزگاری لە جوولەکەوەیە. [23]جا
ئەو کاتە دێت کەوا ئێستایە، کاتێ خواپەرستە
ڕاستەکان باوك بەڕۆحو بەڕاستی دەپەرستن، چونکە
خودا ئەو جۆرە خواپەرستانەی دەوێ. [24]خودا
ڕۆحە، ئیتر لەبەرئەوە دەبێ ئەوانەی دەیپەرستن
بەڕۆحو بەڕاستی بیپەرستن.) [25]ژنەکە پێی ووت:
(من دەزانم مەسیح (واتە دەستنیشانکراو) دێت،
هەر کاتێ ئەو هات هەموو شتێکمان بۆ
ڕووندەکاتەوە.) [26]عیسا وەڵامی دایەوە: (من ئەوم،
ئەوەی قسەت لەگەڵ دەکات!).

[27]لەوکاتەدا قوتابیەکان گەیشتن، سەریانسوڕما
کاتێ بینییان قسە لەگەڵ ئەو ژنە دەکات. لەگەڵ
ئەوەش کەسیان پێیان نەووت: (چیت لێی دەوێ؟
یاخود بۆچی گفتوگۆی لەگەڵ دەکەیت؟) [28]ئینجا
ژنەکە گۆزەکەی بەجێهێشتو گەڕایەوە ناو شار،
بەخەڵکەکەی ووت: [29](وەرن، ئەو پیاوە ببینن هەر
چیەکم کردووە پێیووتم! ڕەنگە ئەو مەسیح بێ؟) [30]
ئیتر دانیشتوانی سوخار هاتنەدەرەوەو بەرەو لای
چوون.

[31]لەوکاتەدا قوتابیەکانی زۆریان لێدەکردو
پێیان دەووت: (مامۆستا، شتێ بخۆ.) [32]بەڵام ئەو
وەڵامی دانەوە: (من خواردنێکم هەیە دەیخۆم کە ئێوە
نایزانن.) [33]قوتابیەکانی لەنێوان خۆیاندا دەستیانکرد
بەپرسیارکردن: (ئایا کەس خواردنی بۆ هێناوە؟) [34]
عیساش پێی ووتن: (خواردنی من ئەوەیە خواستی
ئەوە بەئەنجام بگەێنم کە ناردوومیو کاروبارەکانی
جێ بەجێ بکەم. [35]ئەی خۆتان نالێن: (پاش چوار
مانگ کاتی دروێنە دێ!) بەڵام من پێتان دەڵێم:
چاوتان بکەنەوەو سەیری کێڵگەکان بکەن، ئەوەتا
پێگەیشتوونو کاتی دروێنەیان هاتووە. [36]
دروێنەکەریش کرێی خۆی وەردەگرێ، بەرووبووم
کۆدەکاتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوسا چێنەرو
دروێنەکەر بەیەکەوە دڵشاد دەبن، [37]ئینجا ئەو
ووتەیە ڕاستە کە دەڵێ: (یەکێ دەچێنێو ئەویکەش
دروێنە دەکات.) [38]من ئێوەم ناردووە بۆ دروێنەیەك
کە پێوەی ماندوو نەبوون، کەسانیتر پێوەی
ماندووبوونو ئێوە بەری ماندووبوونەکەیان دەخۆن.)

[39]ژمارەیەکی زۆر لە سامریەکانی دانیشتووی
ئەو شارە باوەڕیان بەعیسا هێنا بەهۆی قسەی ئەو
ژنەوە کە ووتی: (هەرچیەکم کردبوو هەمووی
پێووتم.) [40]کاتێ سامریەکان هاتن بۆ لای، داوایان
لێکرد لایان بمێنێتەوە، ئەویش لەوێ دوو ڕۆژ
مایەوە، [41]بەهۆی ووشەکانیەوە ژمارەی ئەوانەی
باوەڕیان پێهێنا زۆر زیادی کرد، [42]ئەوسا خەڵکەکە
بەژنەکەیان ووت: (لەئێستا بەدواوە ئیتر ئێمە بەهۆی
قسەی تۆوە باوەڕ ناکەین، بەڵکو باوەڕ دەکەین
چونکە خۆمان گوێمان لێیبوو، زانیمانو بۆمان
دەرکەوت، ئەو پیاوە بەڕاستی ڕزگارکەری جیهانە!)

چاکردنەوە بەووشە

[43]پاش دوو ڕۆژ ئەوێی بەجێهێشتو ڕۆیشتە
جەلیل، [44]چونکە عیسا خۆی ووتبوی: (پێغەمبەر

لـەووڵاتـی خۆیـدا ڕێـزی لێ‌ناگیرێ!) 45کاتێ عیسا
گەیشـتە ناوچـەی جەلـیل دانیشـتوانی پێشـوازیان
لـێ‌کـرد، هەرچیەکی کـردبوو لـەقودس لەجەژنی
تێپەڕبوون بینیبوویان، چونکە ئەوانیش لەوێ بوون.
46جارێکی‌کـە سـەردانی شاری قانای ناوچەی
جەلیـلی‌کرد، ئـەو شـوێنەی تـیایدا ئـاوی کـرد
بـەشـەراب، لـەشـاری کەفـەرناحوم پـیاوێك
لەدەستوپێوەندی پادشا، کوڕێکی نەخۆشی هەبوو.
47کـاتێ پـیاوەکە بیسـتی عیسـا ناوچـەی یەهودیەی
بـەجێ‌هێشـتووەو هـاتووە بـۆ ناوچـەی جەلیل، هاتە
لای‌و لـێی پاڕایـەوە لەگـەڵی بچـێت بـۆ ئـەوەی
کوڕەکـەی کە لەسەرەمەرگدا بوو چاك بکاتەوە. 48
ئیـنجا عیسـا ووتـی: (بـاوەڕ ناکـەن هـەتا ئایـەت‌و
نیشـانەی سەرسـوڕهێنەر نەبیـنن!) 49لێرەدا پیاوەکە
ووتی: (گەورەم، وەرە لەگەڵم پێش ئەوەی کوڕەکەم
بمـرێ!) 50عیسـا لەوەڵامدا ووتی: (بڕۆ! کوڕەکەت
زیندووە!) پیاوەکە باوەڕی بەووشەکانی کردو ئەوێی
بەجێ‌هێشـت. 51کاتێ پیاوەکە بەڕێگاوە بوو هەندێ
لەکۆیلـەکانی تـووش بـوو، مژدەیـان دایـە کـە
کوڕەکـەی زیـندووە، 52ئـەویش لێی‌پرسـین لـەچ
کاتـێکدا چاك بووەوە، لەوەڵامدا ووتیان: (دوێنێ لە
کاژێـری یـەکی دوای نیوەڕۆ تایەکە بەریدا.) 53بەمە
باوکەکـە زانی ئەو کاژێرە ئەوکاتە بوو کە عیسا پێی
ووت کوڕەکەت زیندووە. ئەوسا خۆی‌و خاوخێزانی
هـەموو باوەڕیـان هێـنا. 54ئەم نیشانە سەرسوڕهێنەرە
نیشـانەی دووەم بـوو عیسـا کـردی دوای ئـەوەی
ناوچـەی یەهودیـەی بەجێ‌هێشـت‌و بـەرەو ناوچەی
جەلیل ڕۆیشت.

چاکردنەوە لەڕۆژی شەممە

5

دوای ئەوە لـەکاتی جەژنێکی جولەکە عیسا چوو بۆ
قـودس، 2لەنـزیك دەروازەی مـەڕ حـەوزێك هەبوو
بەعیبری پێیان دەووت بەیتی حەسدا، لەدەورو پشتی
پێنج هۆڵی لـێ‌بوو. 3لەوێدا ژمارەیەکی زۆر نەخۆش
کەوتـبوون لـەکوێـرو شـەلو گـۆج، ﴿چـاوەڕێیان
دەکرد ئاوی حەوزەکە بشڵەقێ، 4چونکە فریشتەیەك
جـار جـارە دەهـات بـۆ حەوزەکـەو ئاوەکـەی
دەشـڵەقاند، جـا ئـەوەی یەکـەم کەس بچووبایە ناو
حەوزەکـە، چـاك دەبـووەوە جـۆری نەخۆشـیەکەی
هەرچـیەك بووایـە.﴾ 5کابـرایەك لـەوێ بوو ماوەی
سی‌وهەشـت سـاڵ بـوو نـەخۆش بوو. 6کاتێ عیسا
کابـرای بیـنی لـەوێدا پـاڵ‌کەوتووە، زانی ماوەیەکی
دوورو درێـژی بـەم جـۆرە بەسەربردووە، لێی‌پرسی:
(دەتـەوێ چـاك‌ببیـتەوە؟) 7کابـرای نەخۆش وەڵامی
دایـەوە: (گـەورەم، کەسم نییە یارمەتیم‌بدات‌و بمخاتە
نـاو حەوزەکـە کـاتێ ئاوەکـە دەشـڵەقێ. کـاتێ
هەوڵدەدەم بچمە ناویەوە یەکێکی‌تر پێشم دەکەوێ‌و
دەچـێتە نـاو ئاوەکـە.) 8ئەوسـا عیسـا پـێی ووت:
(هەسـتە! نویـنەکەت هەڵگـرەو بڕۆ!) 9دەست‌بەجێ
کابـرا چاك بووەوەو نوێنەکەی هەڵگرت‌و ڕۆیشت.
ئەو ڕۆژەش شەممەبوو.
10بۆیـە دەسـەڵاتدارانی جولەکـە بـەکابـرای
چـاك‌بوویان ووت: (ئەمڕۆ شەممەیە. ناشێ نوینەکەت

هەڵگری!) 11کابراش وەڵامی دانەوە: (ئەوەی چاکی
کردمەوە پێی‌ووتم: (نوێنەکەت هەڵگرەو برۆ!)) 12
ئەوانیش لێیان پرسی: (کێ پێی ووتی: نوینەکەت
هەڵگرەو برۆ؟) 13بەڵام کابرای کە چاکبووەوە
نەی‌دەزانی ئەو کێیە، چونکە عیسا بێ‌ئەوەی هەستی
پێبکرێ خۆی کێشایەوە لەو شوێنەی خەڵکەکەی
لێبوو. 14دوای‌ئەوە عیسا کابرای لەپەرستگادا
بینی پێی ووت: (ئا ئەوەتا چاکبوویتەوە. جارێکی‌کە
مەگەرێرەوە بۆ گوناه تاوەکو شتی خراپتر بەسەر
نەیەت!) 15ئینجا کابرا ڕۆیشتو بەجوولەکەکانی
ووت کە عیسا چاکی کردۆتەوە. 16ئیتر
جوولەکەکان دەستیان‌کرد بەچەوساندنەوەی عیسا،
چونکە ئەو کارانەی لەڕۆژی شەممەدا دەکرد.

باوکو ڕۆڵە

17بەڵام عیسا پێی ووتن: (تاوەکو ئێستاش
باوکم هەر کاردەکات، منیش هەروەها کاردەکەم!)
18جا لەبەرئەوە هەوڵدانی جوولەکەکان پەرەی‌سەند
بۆ کوشتنی، تەنها لەبەرئەوە نا کە بەرپێچی ڕۆژی
شەممەی کرد بوو، بەڵکو لەبەرئەوەی ووتی خودا
باوکیەتی، بەمەش خۆی یەکسان دەکرد لەگەڵ
خودا. 19عیسا پێی ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
ڕۆڵە ناتوانێ بەتەنها لەخۆیەوە هیچ بکات، بەڵکو
دەبینێ باوکی چی دەکات ئەویش ئەوە دەکات.
هەموو شتێ کە باوك دەیکات، ڕۆڵەش هەمان شت
دەکات. 20چونکە باوك ڕۆڵەی خۆی خۆش‌دەوێ،
هەرچیەك دەکات نیشانی‌دەدات، هەروەها لەم
کارەش گەورەتری نیشان‌دەدات، ئەوسا سەرسام
دەبن. 21هەروەك چۆن باوك مردووان
هەڵدەستێنێتەوەو زیندوویان دەکاتەوە، هەروەها
ڕۆڵەش هەرکەسێکی بوێ زیندووی دەکاتەوە. 22
باوك حوکم بەسەر کەس نادات، بەڵکو هەموو
دەسەڵاتی حوکمدانی داوە بە ڕۆڵە، 23جا با هەموو
ڕێزی ڕۆڵە بگرن هەروەك چۆن ڕێزی باوك دەگرن.
هەر کەسێکیش ڕێزی ڕۆڵە نەگرێ ڕێزی ئەو باوکە
ناگرێ کە ناردوویەتی.

لەمردنەوە بەرەو ژیان

24ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی گوێ
لەووشەکەم بگرێ‌و باوەڕبهێنێ بەوەی ناردوومی
ژیانی هەتاهەتایی دەبێ، لەڕۆژی دوایدا حوکم
نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە
بۆ ژیان. 25ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەو کاتە دێ‌و
ئەوەتا ئێستا هاتووە، کەوا مردووان گوێیان لە
دەنگی ڕۆڵەی خودا دەبێ، ئینجا ئەوانەی گوێیان
لێی‌دەبێ زیندوودەبنەوە. 26چونکە هەروەك باوك
سەرچاوەی ژیانە، بەم جۆرەش بەڕۆڵەی داوە
سەرچاوەی ژیان بێ، 27دەسەڵاتی حوکم بەسەردانی
داوەتێ چونکە ئەو ڕۆڵەی مرۆڤە. 28سەرتان لەمە
سوڕنەمێنێ: کاتێك دێ هەموو ئەوانەی لەناو
گۆڕدان گوێیان لەدەنگی دەبێ‌و 29دێنە دەرەوە، جا
ئەوانەی کرداری چاکیان کردووە بەرەو
هەستانەوەی ژیان دەڕۆن، بەڵام ئەوانەی کرداری
خراپیان کردووە بەرەو هەستانەوەی حوکم

بەسەردان.
30من ناتوانم لەخۆمەوة هیض بکەم،
بەلَکو حوکمدةدةم بةثێی ئەوةی طوێم
لێدةبێ، حوکم بةسەردانةکةشم
دادثةروةرانةیة، لةبةر ئەوةی هةولَ نادةم
خواستی خۆم بهێنمةدی، بەلَکو خواستی
ئةوةی کة ناردوومي.

شایەتی باوك بۆ ڕۆڵەی خۆی

31ئەگەر خۆم شایەتی بۆخۆم بدەم شایەتیەکەم
ڕاست نیيە، 32بەلاَم یەکێکی کە شایەتیم بۆ دەدات،
منیش دەزانم ئەو شایەتیەی بۆ منی دەدات ڕاستە. 33
ئێوە نێرراوتان ناردە لای یەحیا ئەویش شایەتی بۆ
ڕاستیدا. 34من ئەمە دەڵێم لەبەرئەوە نییە من پشت
بەشایەتی مرۆڤ دەبەستم، بەڵکو لەپێناو
ڕزگاربوونتانە. 35یەحیا چرایەکی ڕووناکی هەڵکراو
بوو، حەزتان دەکرد ماوەیەك چێژ لەڕووناکیەکەی
وەرگرن. 36بەلاَم من شایەتیەکی مەزنترم هەیە لەوەی
یەحیا، ئەویش شایەتی ئەو کارانەیە کە باوکم داوای
لێکردووم تەواوی بکەم. جا ئەوەی دەیکەم
بەئاشکرا شایەتی بۆ من دەدا کە باوك منی ناردووە،
37ئەو باوکەی منی ناردووە خۆشی شایەتی بۆ من
دەدا.

ئەوەی ئێوە هەرگیز دەنگیتان نەبیستووە،
هەروەها ڕواڵەتیتان نەبینیووە. 38ئەوەی ووشەکەی
لەدڵتاندا نیشتەجێ نەبوو، چونکە ئەوەتا ئێوە
باوەڕناکەن بەوەی ناردوویەتی. 39ئێوە کتێب
دەپشکنن چونکە لەو باوەڕەدان بەرەو ژیانی
هەتاهەتاییتان دەبات. ئەو پەرتووکانەش شایەتیم بۆ
دەدەن. 40بەلاَم ئێوە ناتانەوێ بێن بۆ لای من تاکو
ژیانتان هەبێ. 41من شکۆمەندی لەخەڵك وەرناگرم.
42بەلاَم من دەتانناسم، هەروەها دەزانم خۆشەویستی
خودا لە ناوەرۆکتاندا نییە. 43جا ئەوەتا من بەناوی
باوکمەوە هاتووم پێم ڕازی نین، بەلاَم پێشوازی لەوە
دەکەن کە بەناوی خۆیەوە دێت. 44ئەگەر ئێوە
شکۆمەندی لەیەکتری وەربگرن‌و ئەو شکۆمەندیەی
لەتاکە خوداوەیە داوانەکەن، ئیتر چۆن دەتوانن
باوەڕبهێنن؟ 45لەو باوەڕەدا مەبن من شکاتتان
لێبکەم لای باوك، لەوێ یەکێکی کە هەیە شکاتتان
لێبکات، ئەویش موسایە کە هیواتان پێیەتی. 46
ئەگەر باوەڕتان بەموسا بکردایە، ئەوسا باوەڕتان
بەمنیش دەکرد، چونکە ئەو لەبارەی منەوە
نووسیویەتی. 47کەواتە گەر ئێوە باوەڕنەکەن بەوەی
موسا نووسیویەتی، ئیتر چۆن باوەڕ بە قسەکانی من
دەکەن؟)

تێرکردنی پێنج هەزار کەس

6

دوای ئەمە عیسا پەڕییەوە ئەوبەری دەریاچەی جەلیل
کە دەریاچەی تەبەریيە، 2ئینجا ژمارەیەکی زۆر
خەڵکی دوایکەوتن، چونکە نیشانەی
سەرسوڕهێنەری چاکبوونەوەی نەخۆشیان لێبینی.
3عیساو قوتابیەکانیشی چوونە سەر شاخێك‌و لەوێ
دانیشتن. 4هەروەها جەژنی تێپەڕبوونی

جوولەکەکانیش نزیك بوو. 5کاتێ عیسا سەیری کردو بینی ژمارەیەکی زۆر بەرەو ڕووی دێن، بە فیلیپۆسی ووت: (لەکوێ نان بکڕین تا نانی ئەم هەمووە بدەین؟) 6ئەمەی ووت بۆئەوەی تاقی‌کاتەوە، چونکە عیسا خۆی دەیزانی چی دەکات. 7فیلیپۆس وەڵامی دایەوە: (گەر تەنانەت بایی دووسەد دیناریش* نان بکڕین، بەشی ئەوە ناکات هەریەکەیان پارچەیەکی بچووکی بەرکەوێ!) 8ئینجا ئەندەراوس، برای شەمعون پەترۆس، کە یەکێك بوو لە قوتابیەکانی پێی ووت: 9(لێرە کوڕێك هەیە پێنج نانی جۆو دوو ماسی پێیە. بەڵام ئەمە چیە بۆ ئەم کۆمەڵە گەورەیە؟) 10عیسا ووتی: (دایانبنیشێنن!) پیاوەکان کە ژمارەیان پێنج هەزار کەسێك دەبوو لەوێدا سەوزە گیایەکی زۆری لێبوو لەسەری دانیشتن. 11 عیسا نانەکانی هەڵگرتو سوپاسی خودای کرد، ئینجا ئەوەندەی پێویستیان پێبوو دابەشی‌کرد بەسەر دانیشتوان، هەمان شتیشی لە دوو ماسیەکە کرد. 12 کاتێ تێربوون، بە قوتابیەکانی ووت: (ئەو لەتە نانانەی ماوەتەوە کۆی‌کەنەوە تاکو هیچ شتێك بەفیڕۆ نەڕوات!) 13ئەوانیش کۆیان‌کردەوە، ئینجا لەپێنج نانە جۆیەکە دوانزە سەبەتە لەتە نانی پاشماوەیان کۆکردەوە لە نانخۆران. 14کاتێ خەڵکەکە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرەیان بینی کە عیسا کردی ووتیان: (بەڕاستی، ئەمە ئەو پێغەمبەرەیە بۆ جیهان هاتووە.) 15عیسا کە زانی ئەوان خەریکن بیرفێنن‌و بیکەن بە پادشا، بەتەنها گەڕایەوە بۆسەر شاخ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

16کاتێ ئێوارە داهات قوتابیەکانی هاتنەخوارەوە بۆ دەریاچەکە، 17سواری بەلەمێك بوون‌و بەرەو شاری کەفەرناحوم کە کەوتبووە بەری ئەوبەری دەریاچەکەوە کەوتنە ڕێ. تاریکی داهات بەڵام عیسا هێشتا نەگەیشتبووە لایان. 18ئینجا ڕەشەبایەکی بەهێز هەڵی‌کرد، ئاوی دەریاچەکەی شڵەقاند. 19دوای ئەوەی قوتابیەکان نزیکەی پێنج تا شەش کیلۆمەتر سەولێیان لێدا، عیسایان بینی نزیك دەبێتەوە لەبەلەمەکەیان‌و بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا دەڕوا. ترسیان لێ‌نیشت. 20پێی ووتن: (منم، مەترسن!) 21 هەر ئەوەندەی داوایان لێ‌کرد سواری بەلەمەکەبێ، یەکسەر بەلەمەکە گەیشتە شوێنی مەبەست.

22بۆ بەیانی، ئەو خەڵکەی لەسەر کەناری ئەوبەری دەریاچەکە مابوونەوە تەنها یەك بەلەمیان بینی، بەبیریشیان هاتەوە عیسا لەگەڵ قوتابیەکانی سواری بەلەمەکە نەببوو، بەڵکو قوتابیەکانی بەتەنها سواربوون. 23ئیتر چەند بەلەمێکی‌کە لەشاری تەبەریەوە هاتن، لەنزیك ئەو شوێنە لەنگەریان گرت کە ئەو نانەیان تیادا خواردبوو پاش ئەوەی خوداوەند سوپاسی خودای لەسەرکردبوو. 24کاتێ خەڵکەکە عیساو قوتابیەکانیان لەوێ نەبینی، سواری ئەو بەلەمانە بوون‌و چوون بۆ کەفەرناحوم تا بەشوێن عیسا بگەڕێن.

من نانی ژیانم

25جا کاتێ لەبەری ئەوبەری دەریاچەکەوە

دۆزییانەوە، پێیان ووت: (مامۆستا، کەی گەیشتیتە
ئێرە؟) 26عیساش لەوەڵامدا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان
پێ‌دەڵێم: ئێوە بەدوامدا دەگەڕێن لەبەرئەوەنا کە
نیشانەی سەرسوڕهێنەرتان بینی، بەڵکو لەبەرئەوەی
لەنانەکەتان خواردو تێربوون. 27لەپێناوی خۆراکی
لەناوچوو ئیش مەکەن، بەڵکو لەپێناو ئەو خۆراکەی
دەمێنێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
دەتانداتێ، چونکە ڕۆڵە مۆری خودای باوکی
پێوەیە.) 28لێرە پێیان ووت: (دەبێ ئێمە چی بکەین،
تاکو کارەکانی خودا بکەین؟) 29ئەویش وەڵامی
دانەوە: (ئەمەیە کاری خودا: باوەڕبهێنن بەوەی
ناردوویەتی.) 30ئەوسا پێیان ووت: (چ نیشانەیەکی
سەرسوڕهێنەر دەکەیت تا ببینین‌و باوەڕت پێ‌بکەین؟
دەتوانی چی‌بکەیت؟ 31باوباپیرانمان مەنیان*
خواردووە لەبیاباندا هەروەك نووسراوە: {ئەو لە
ئاسمانەوە نانی دانێ تا بیخۆن!})
32عیسا پێی‌ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
موسا نەبوو لەئاسمانەوە نانی دانێ، بەڵکو باوکمە نانی
ڕاستیتان دەداتێ لەئاسمانەوە. 33چونکە نانی خودا
ئەوەیە کە لەئاسمانەوە دابەزیوەو ژیان بەجیهان
دەبەخشێ.) 34پێیان ووت: (گەورە، هەموو کاتێ
ئەو نانەمان بدەرێ.) 35عیسا وەڵامی دانەوە: (من
نانی ژیانم، ئەوەی بێتە لام برسی نابێت، ئەوەش
باوەڕم پێ‌بهێنێ هەرگیز تینووی نابێ. 36بەڵام
هەروەکو پێم‌ووتن ئێوە منتان بینی کەچی
باوەڕناکەن، 37جا هەرکەسێك باوکم پێم‌دەبەخشێ
بۆ لای من دێت، هەرکەسێکیش بێتە لای من،
هەرگیز دەری ناکەمە دەرەوە. 38چونکە من
لەئاسمانەوە دابەزیوم، بۆ ئەوە نا خواستی خۆم
بهێنمەدی، بەڵکو بۆئەوەی خواستی ئەوە بهێنمەدی
کە ناردوومی. 39ئەمەش خواستی ئەوەیە کە منی
ناردووە: کەس نییە لەوانەی داویەتیە من لەناوبچێ،
بەڵکو لەڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە. 40
چونکە خواستی باوکم ئەمەیە: هەر کەسێ ڕۆڵە
ببینێ‌و باوەڕی پێ‌بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی دەبێ،
لەڕۆژی دواییشدا زیندووی دەکەمەوە.)
41جوولەکەکان دەستیانکرد بە ناڕەزایی
دەربڕین بەرامبەر بەعیسا چونکە دەی‌ووت: (من ئەو
نانەم لەئاسمانەوە هاتۆتە خوارەوە.) 42ووتیان: (ئەمە
عیسای کوڕی یوسف نییە کە ئێمە دایك‌و باوکی
دەناسین؟ ئێستا چۆن دەڵێ من لە ئاسمانەوە
هاتوومەتە خوارەوە؟)
43عیساش وەڵامی دانەوە: (لەناو خۆتاندا
بۆڵەبۆڵ مەکەن! 44هیچ کەسێ ناتوانێ بێتە لای من
گەر باوك ئەوەی منی ناردووە ڕاینەکێشێ، منیش
لەڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە. 45لەپەرتووکی
پێغەمبەراندا نووسراوە: {هەموو لەخوداوە فێردەبن}
، ئیتر هەرکەسێ گوێ لەباوك بگرێ‌و لێوەی فێربێ
بۆ لای من دێت. 46ئەمەش مانای ئەوە نییە یەکێك
هەبێ باوکی بینی‌بێ تەنها ئەوەی کە لەخوداوەیە ئەو
باوکی بینیوە.
47(ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی باوەڕ
بهێنێ ژیانی هەتاهەتایی هەیە. 48من نانی ژیانم. 49
باوباپیرانتان لەبیاباندا مەنیان خوارد لەگەڵ ئەوەش

مـردن، [50]بـەڵام ئـەوەتا ئـەو نانـەی لەئاسمان هاتۆتە
خـوارەوە، ئەوەی هەر مرۆڤێ لێی بخوات نامرێ. [51]
مـن ئـەو نانـە زیندووەم لەئاسمانەوە هاتۆتە خوارەوە.
ئەوەی لەم نانە بخوا تاهەتایە دەژی. ئەو نانەش کە من
دەیدەم ئـەوە لەشمـە، دەیبەخشـم لەپێـناوی ژیانی
جیهاندا.)

[52]ئـەم قسـانە بووە هۆی دەمەقاڵەیەکی توندو
ڕەق لەنـێوان جوولـەکەکاندا، ئینجا پرسیاریانکرد:
(چـۆن ئەمـە دەتوانـێ لەشـی خۆیمـان بداتـێ تـا
بـیخۆین؟) [53]عیسا وەڵامی دانەوە: (ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵـێم: ئەگـەر لـە لەشـی ڕۆڵەی مرۆڤ نەخۆنو
لـەخوێـنی نەخۆنـەوە، ژیـان لە ئێوەدا نییە. [54]بەڵام
ئـەوەی لەشـم بخـواتو خوێـنم بخواتـەوە، ژیـانی
هەتاهــەتایی دەبـێ، هـەروەها لــە ڕۆژی دوایـیدا
زیـندووی دەکەمـەوە، [55]چـونکە لەشـم خۆراکـی
ڕاستەقینەیەو خوێنیشم خواردنەوەی ڕاستەقینەیە. [56]
دیسـان هـەر کەسـێ لـە لەشـم بخوات و لەخوێنم
بخواتـەوە لـە مـندا جێگیردەبێو منیش لەئەودا. [57]
چـۆن بـاوکی زیـندووم منی ناردووەو من زیندووم
بـەو باوکـە، هـەمانشـت بـەهۆی منەوە ئەوەی لە
لەشـم دەخـوات زیندوودەبێ. [58]جا ئەمە ئەو نانەیە
لـەئاسمان هاتـەخوارەوە، ئەمەش وەکو ئەو مەنە نییە
کـە باوباپیرانـتان خواردیانو مردن. ئەوەی لەم نانە
بخوات تاهەتایە دەژی.)

[59]عیسـا ئەمانـەی هـەموو لەکەنیشـتدا ووت،
کاتێ لەشاری کەفەرناحوم خەڵکەکەی فێردەکرد.

قوتابییەکان گومان دەکەن

[60]زۆر لـەقوتابـیەکانی کـە گوێـیان لەمـە بوو
ووتـیان: (ئەم قسانە چەند گرانە! کێ دەتوانێ گوێی
لـێبگـرێ؟) [61]عیسا هەستیکرد قوتابییەکانی بەهۆی
ئەمـەوە بۆڵـەبۆڵ دەکەن، ئەوسا لێیپرسین: (ئایا ئەمە
دەتـانخاتـە گومانـەوە؟ [62]ئـەی ئەگەر ببینن ڕۆڵەی
مـرۆڤ بەرزبکرێتەوە بۆ ئەو شوێنەی لەپێشا لێیبوو؟
[63]ڕۆح ژیـان دەدات، بـەڵام لـەش بەکـەڵکی هـیچ
نایـەت. ئـەو ووشـانەی کـە پـێمووتن ئەوانە ڕۆحو
ژیـانن. [64]بــەڵام هەندێکـتان باوەڕناکـەن!) عیسـا
لەسـەرەتاوە دەیـزانیکێن ئەوانەی باوەڕ پێناکەن،
هـەروەها کێـیە ئـەوەی دەیـدا بەدەسـتەوە. [65]ئینجا
ووتی: (لەبەرئەوە پێم ووتن کەس ناتوانێ بێ بۆ لای
من، گەر باوك ئەمەی پێنەبەخشێ.)

[66]لەوکاتـەدا زۆر لــە قوتابـیەکانی بەجێـیان
هێشتو ئیتر دوای نەکەوتن. [67]ئەوسا عیسا بەدوانزە
قوتابیەکەی ووت: (ئـێوەش دەتانـەوێ وەك ئـەوان
بـڕۆن؟) [68]شـەمعون پەتـرۆس وەڵامــی دایــەوە:
(گـەورەم، بـۆ لای کـێ بـڕۆین؟ ووشـەکانی ژیانی
هەتاهـەتایی لای تۆیـە. [69]ئـێمە باوەڕمـان هێـناوەو
زانـیومانە تـۆ پـاكوپـیرۆزی خودای!) [70]ئینجا عیسا
ووتـی: (ئایـا مـن ئـێوەی دوانـزەم هەڵـنەبژاردووە؟
لەگـەڵ ئەوەشـدا یەکێ لەناوتاندا شەیتانە!) [71]لێرەدا
مەبەسـتی لەیـەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی
بـوو، ئـەوەی لـــەدوایـیدا ناپـاکـی لەگـەڵ کـرد،
هەرچەندە یەکێ بوو لەدوانزە قوتابیەکەی.

ڕقی جیهان بۆ عیسا

7

دوای ئەوەی عیسا دەستی‌کرد بەگەڕان بەناوچەی
جەلیلدا، نەیویست بەناوچەی یەهودیەدا بگەڕێ،
چونکە دەسەلأتدارانی جوولەکە هەوڵی کوشتنیان
دەدا. 2 کاتێ جەژنی کەپرەشینەی* جوولەکەکان
نزیك بووەوە، 3 براکانی پێیان‌ووت: (ئەم ناوچەیە
بەجێبهێڵەو بڕۆ بۆ ناوچەی یەهودیە تاکو
قوتابیەکانت کردارەکانت ببینن، 4 هیچ کەسێ
بەنهێنی ئیش ناکات گەر بیەوێ ناوبانگ دەرکات.
تۆ کە ئەم شتانە دەکەیت خۆت دەرخە بۆ خەڵکی.)
5 هەرچەندە براکانیشی خۆیان باوەڕیان پێ‌نەدەکرد. 6
عیسا لەوەلأمدا ووتی: (جارێ کاتم نەهاتووە، بەلأم
کاتی ئێوە هەردەم گونجاوە. 7 جیهان ناتوانێ ڕقی
لێتان بێت، بەلأم ڕقی لەمن دەبێتەوە، چونکە من
شایەتم بەسەریەوە کە کردەوەکانی خراپە. 8 ئێوە
خۆتان بۆ جەژن بڕۆن بۆ ئەوێ، من نایەم بۆ ئەم
جەژنە. چونکە هێشتا کاتی من نەهاتووە.) 9 عیسا
ئەمەی پێ‌ووتن‌و لە ناوچەی جەلیل مایەوە.

10 دوای ئەوەی براکانی ڕۆیشتن بۆ جەژنەکە،
ئەویش ڕۆیشت بۆ ئەوێ، بەلأم بەنهێنی نەك
بەئاشکرا. 11 دەسەلأتدارانی جوولەکە لەجەژنەکەدا
بەدوایدا دەگەڕان‌و دەیان‌پرسی: (ئەو لەکوێیە؟) 12
دەربارەی ئەو لە نێوان خەڵکەکەدا چرپەچرپێکی
زۆر هەبوو، هەندێکیان دەیان‌ووت: (پیاوێکی
چاکە.) بەلأم هەندێکی‌کەیان دەیان‌ووت: (نەخێر
بەڵکو گەل گومڕا دەکات.) 13 جا لەترسی
دەسەلأتدارانی جوولەکە کەس بەئاشکرا باسی
نەدەکرد.

بیروڕای جیاواز دەربارەی عیسا

14 کاتێ نیوەی جەژن تێپەڕی، عیسا چوو بۆ
پەرستگاو دەستی‌کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە. 15
جوولەکەکان سەرسام بوون‌و پرسییان: (چۆن
لەکتێب دەزانێت بەبێ ئەوەی خوێندبێتی؟) 16 عیسا
لەوەلأمدا ووتی: (فێرکردنەکانم هی خۆم نییە، بەڵکو
هی ئەوەیە کە ناردوومی. 17 جا هەر کەسێ بیەوێ
بەخواستی خودا کار بکات دەزانێ ئاخۆ
فێرکردنەکانم لەلایەن خوداوەیە یاخود لەخۆمەوە
قسە دەکەم. 18 ئەوەی لەخۆیەوە قسە بکات، داوای
شکۆمەندی بۆ خۆی دەکات، بەلأم ئەوەی داوای
شکۆمەندی بۆ ئەوە بکات کە ناردوویەتی، ئەوکەسە
ڕاستەو درۆی تیادانییە. 19 ئایا موسا شەریعەتی
نەداونەتی؟ بەلأم کەستان لەسەری نارۆن! بۆچی
هەوڵی کوشتنم دەدەن؟) 20 خەڵکەکە وەلأمیان
دایەوە: (ڕۆحی پیس تیادایە! کێ دەیەوێ
بتکوژێ؟) 21 عیسا پێی ووتن: (تەنها کارێکم کرد
هەمووتان سەرتان‌سوڕما. 22 جا چونکە موسا
ڕای‌سپاردوون خەتەنە بکەن، هەرچەندە ئەمەش
ناگەڕێتەوە بۆ موسا بەڵکو بۆ باووباپیران، تەنانەت
لەڕۆژی شەممەشدا بێت مرۆڤ خەتەنە دەکەن. 23 گەر
هاتوو ئێوە مرۆڤێکتان خەتەنەکرد لەڕۆژی شەممەدا
هەتا بەرپێچی شەریعەتی موسا نەکەن، ئایا دەبێ لەمن
تووڕەبن چونکە مرۆڤێکم بە تەواوی لەڕۆژی

شەممەدا چاك کردۆتەوە؟ 24بەسەرزاری حوکم
مەدەن، بەڵکو حوکمێکی دادپەروەرانە بدەن.) 25
لەوکاتەدا هەندێ لەدانیشتوانی شاری قودس
ووتیان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە کە دەیانەوێ بیکوژن؟ 26
ئا ئەوەتا بەئاشکرا قسە دەکاتو کەسیش هیچی
پێناڵێ. ئایا سەرۆکەکانمان دڵنیا بوونە کە ئەو
بەڕاستی مەسیحە؟ 27کاتێ مەسیح دێ کەس نازانێ
لەکوێوە هاتووە، بەڵام ئێمە ڕەگەزو بنەچەی ئەمە
دەناسین!)

28بۆیە کاتێ عیسا لەپەرستگادا خەڵکی
فێردەکرد، دەنگی بەرزکردەوەو ووتی: (ئایا
بەڕاستی ئێوە من دەناسنو دەزانن لەکوێوە هاتووم؟
من لەخۆمەوە نەهاتووم، جا ئەوەی منی ناردووە ئەو
ڕاستەو ئێوە نایناسن. 29بەڵام من ئەو دەناسم چونکە
من لەوەمو ئەویش منی ناردووە.) 30ئەوسا
جوولەکەکان هەوڵی گرتنیاندا، بەڵام کەس دەستی
بۆ درێژ نەکرد، چونکە هێشتا کاتی نەهاتبوو. 31
لێرە ژمارەیەکی زۆر لەخەڵکی باوەڕیان پێهێناو
ووتیان: (کاتێ مەسیح بێت، ئایا نیشانەی
سەرسوڕهێنەری زیاتر دەکات لەوەی ئەم پیاوە
کردوویەتی؟)

32فەریسیەکان گوێیان لێبوو خەڵکەکە
دەربارەی عیسا چرپەچرپ دەکەن لەگەڵ یەکتری،
ئەوسا ئەوانو سەرۆك کاهینەکان چەند پاسەوانێکیان
نارد تابیگرن. 33عیسا ووتی: (من تەنها بۆ ماوەیەکی
کەم لەگەڵتاندام، ئینجا دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی
ناردوومی. 34ئەوکاتە بەدوامدا دەگەڕێنو
نامدۆزنەوە، هەروەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی
لێدەبم.) 35ئیتر جوولەکەکان لەنێوان خۆیاندا
پرسیاریان کرد: (نیازی کوێی هەیە بۆی بڕواتو
ئێمە نایدۆزینەوە؟ ئایا بۆ ئەو شارە یۆنانیانە دەڕوات
کە جوولەکەکان تیایدا پەرشوبڵاو بوونەتەوە، تاوەکو
یۆنانیەکان فێربکات؟ 36مەبەستی چیە لەوەی کە
دەڵێ: (دەگەڕێن بەدوام بەڵام نامدۆزنەوە، هەروەها
ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟))

ڕووباری زیندوو

37لەدوا ڕۆژی جەژندا، کە گرنگترین ڕۆژی
بوو، عیسا ڕاوەستاو بەدەنگی بەرز ووتی: (گەر
یەکێ تینووی بوو بابێتە لای منو بخواتەوە. 38ئەوەی
باوەڕم پێبهێنێ، لەناوەڕۆکیدا ڕووباری ئاوی ژیان
هەڵدەقوڵێ.) 39لێرە عیسا مەبەستی لەڕۆحی
پیرۆزبوو، کە دەدرێ بەوانەی باوەڕی پێدەهێنن، جا
ئەو ڕۆحە جارێ نەدرابوو چونکە هێشتا عیسا
شکۆدار نەببوو.

40کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم ووشانە بوو،
هەندێکیان ووتیان: (ئەمە بەڕاستی پێغەمبەرەکەیە!) 41
هەروەها هەندێکی کەیان ووتیان: (ئەمە مەسیحە.)
بەڵام چەند کەسێکی کە ووتیان: (ئایا مەسیح
لەناوچەی جەلیلەوە دەردەکەوێ؟ 42ئایا لەکتێبدا
باس نەکراوە مەسیح لەنەوەی داود پەیدا دەبێ،
لەدێی بەیتلەحم کە داودی لێبووە؟) 43جا
بەهۆی ئەوەوە دووبەرەکی لەبیروڕا لەنێوان
خەڵکەکەدا دروست بوو. 44هەندێکیان ویستیان

بیگرن، بەڵام کەسیان دەستیان بۆ نەبرد.
45 ئەوسا پاسەوانەکان گەڕانەوە لای
فەریسیەکانو سەرۆك کاهینەکان، ئەوانیش لێیان
پرسین: (بۆچی نەتان هێنا؟) 46 لەوەڵامدا ووتیان:
(هەرگیز کەس وەك ئەو قسەی نەکردووە!) 47
ئەوانیش پێیان ووتن: (ئایا ئێوەش گومڕا بوون؟ 48
ئایا بینیوتانە یەکێ لەسەرۆکەکان یاخود
فەریسیەکان باوەڕی پێبهێنن؟ 49 نەخێر! تەنها ئەو
خەڵکە نەفرەت لێکراوەی لەشەریعەت نازانن.) 50
بەڵام یەکێ لەوان کە ناوی نیقۆدیمۆس بوو، ئەوەی
بەشەو بۆ لای عیسا هاتبوو، پێی ووتن: 51 (ئایا
شەریعەتی ئێمە ڕێگا دەدات حوکم بدرێ بەسەر
یەکێکدا بێئەوەی یەکەمجار گوێ لەو کەسە بگیرێ
تا بزانرێ چی کردووە؟) 52 ئەوانیش وەڵامیان
دایەوە: (ئایا تۆش لەدانیشتوانی جەلیلی؟ کتێب
بخوێنەوە ئەوسا دەزانی هەرگیز لەجەلیل پێغەمبەر
دەرناکەوێ!) ﴿53 ئیتر هەر یەکە ڕۆیشتەوە بۆ ماڵی
خۆی.

ئافرەتێکی داوێن پیس

8

بەڵام عیسا بۆ شاخی زەیتون ڕۆیشت. 2 لەبەرەبەیان
گەڕایەوە بۆ پەرستگا، خەڵکێکی زۆر لێی
کۆبوونەوە، ئەویش دانیشتو دەستی کرد
بەفێرکردنیان. 3 مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
ژنێکی داوێن پیسیان هێنایە لایو لەناوەڕاست
ڕایانگرت، 4 پێیان ووت: (مامۆستا ئەم ژنە لەکاتی
داوێنپیسیدا گیراوە. 5 موسا لەشەریعەتدا
ڕایسپاردوین ئەوانەی وەك ئەم ژنە وان دەبێ
بەردباران بکرێن، تۆ چی دەڵێی؟) 6 ئەمەیان
لێپرسی تا تاقی بکەنەوەو هۆیەك بدۆزنەوە بۆ
تاوانبارکردنو دادگایی کردنی. بەڵام عیسا سەری
داگرتو بەپەنجە دەستی کرد بەنووسین لەسەر زەوی.
7 کاتێ ئەوان هەر سوور بوون لەسەر پرسیارەکەیان،
عیسا سەریهەڵبڕیو پێی ووتن: (کامتان بێگوناهە
با یەکەم بەردی لێبدات!) 8 دیسان سەری داگرتەوەو
دەستی کرد بەنووسین لەسەر زەوی. 9 کە گوێیان لەم
قسەیە بوو، لە پیرەکانیانەوە هەموو یەك لەدوای یەك
خۆیان کێشایەوە. ئەوسا عیسا بەتەنها مایەوە،
ژنەکەش لەشوێنی خۆی وەستابوو. 10 ئینجا عیسا
سەری بەرزکردەوە، لەژنەکە زیاتر کەسی تری
نەبینی، پێی ووت: (ئەی ئافرەت ئەوان لە کوێن؟
کەسیان تاوانباری نەکردی؟) 11 ئەویش وەڵامی
دایەوە: (نەخێر گەورەم.) عیساش پێی ووت: (منیش
تاوانبارت ناکەم، بڕۆ جارێکی کە گوناە مەکە!)﴾

من ڕووناکی جیهانم

12 جارێکی کە عیسا گفتوگۆی لەگەڵدا کردنو
ووتی: (من ڕووناکی جیهانم. ئەوەی دوامبکەوێ
بەتاریکیدا ناڕوات، بەڵکو ڕووناکی ژیانی دەبێ.) 13
فەریسیەکان بەربەرەکانیان کردو ووتیان: (تۆ ئێستا
شایەتی بۆ خۆت دەدەیت، بەڵام شایەتیەکەت ڕاست
نیە.) 14 ئەویش وەڵامیدایەوە: (لەگەڵ ئەوەی من
شایەتی بۆ خۆم دەدەم، شایەتیەکەم ڕاستە، چونکە

دەزانم لەکوێوە هاتوومو بۆ کوێ دەڕۆم، بەلاّم ئێوە
نازانن لەکوێوە هاتوومو بۆ کوێ دەڕۆم. [15]جا ئێوە
بەپێی لەش حوکمدەدەن بەسەرم، بەلاّم من حوکم
بەسەر کەس نادەم، [16]لەگەلّ ئەوەشدا گەر حوکم
بدەم حوکمەکانم دادپەروەرانەیە، چونکە من بەتەنها
حوکم نادەم، بەلّکو منو ئەو باوکەی ناردوومی. [17]
لەشەریعەتەکەتان نووسراوە شایەتی دوو پیاو ڕاستە.
[18]من ئەوەم شایەتی بۆخۆم دەدەم، هەروەها ئەو
باوکەی ناردوومی شایەتیم بۆ دەدات.) [19]ئەوسا
لێیانپرسی: (باوکت لەکوێیە؟) لەوەلاّمدا ووتی:
(ئێوە من ناناسن، باوکیشم ناناسن. گەر منتان
بناسییایە باوکمیشتان دەناسی.) [20]عیسا ئەم قسانەی
لەلای سندوقی بەخشینی پەرستگادا کرد کاتێ
خەلّکی فێر دەکرد، بەلاّم هیچ کەسێ نەیگرت،
چونکە هێشتا کاتی نەهاتبوو.

[21]ئێنجا عیسا پێی ووتن: (من دەڕۆمو ئێوە
بەدوامدا دەگەڕێن، بەلاّم ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی
منی لێدەبم، بەلّکو بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) [22]
دەسەلاّتدارانی جوولەکە دەستیانکرد
بەپرسیارکردن: (ئایا مەبەستی لەم قسەیە چیە ناتوانن
بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟ ئایا خۆی دەکوژێ؟)
[23]وەلاّمی عیسا ئەوەبوو: (ئێوە لەخوارەوەن، بەلاّم
من لەسەرەوەم، ئێوە سەر بەم جیهانەن، بەلاّم من
سەر بەم جیهانە نیم. [24]جا لەبەرئەوە بوو پێمووتن:
بەگوناهەکانتانەوە دەمرن، چونکە ئەگەر باوەڕ نەهێنن
من ئەوم، بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) [25]لێیانپرسی:
(تۆ کێیت؟) عیسا لەوەلاّمدا ووتی: (من هەر ئەو
کەسەم لەسەرەتاوە پێمووتون! [26]زۆر شتم هەیە
بیلّێمو حوکمی پێبدەم بەسەرتان. بەلاّم ئەوەی منی
ناردووە، ئەو خۆی ڕاستییە، ئەوەی بەجیهانیشی
دەلّێم ئەوەیە کە لەوم بیستووە.) [27]جا ئەوان
تێنەگەیشتن عیسا لەم قسەیە مەبەستی لەباوکی بوو.
[28]لەبەرئەوە عیسا پێی ووتن: (کاتێ ڕۆلّەی مرۆڤ
هەلّدەواسن دەزانن من ئەوم، هەروەها من لەخۆمەوە
هیچ ناکەم، بەلّکو ئەو قسانە دەلّێم کە باوکم فێری
کردووم. [29]ئەوەی ناردوومی لەگەلّمدایە، بەتەنها
بەجێی نەهێشتووم، چونکە هەمیشە بەپێی ڕەزامەندی
ئەو کاردەکەم.)

ڕاستی ئازادتان دەکات

[30]کاتێ عیسا ئەم قسانەی دەکرد، ژمارەیەکی
زۆر خەلّك باوەڕیان پێهێنا. [31]ئەوسا عیسا بەو
جوولەکانەی باوەڕیان پێیهێنابوو ووتی: (گەر
لەسەر ووشەکانم جێگیربن، بەڕاستی دەبنە قوتابی
منو [32]ڕاستی دەناسنو ڕاستیش ئازادتان دەکات.)
[33]جوولەکەکان لەوەلاّمدا ووتیان: (ئێمە نەوەی
ئیبراهیمین، هەرگیز کۆیلەی کەس نەبووین! ئیتر
چۆن پێمان دەلّێی: ئێوە ئازاد دەبن؟) [34]عیساش
وەلاّمی دانەوە: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەلّێم:
هەرکەسێ گوناه بکات دەبێت بەکۆیلەی گوناه. [35]
کۆیلە لەمالّی گەورەکەیدا تاسەر نامێنێتەوە، بەلاّم
ڕۆلّە تاسەر تیایدا دەژی. [36]جا گەر ڕۆلّە
ئازادیکردن، ئەوا بەڕاستی ئازاد دەبن. [37]من دەزانم
ئێوە لەنەوەی ئیبراهیمین. بەلاّم ئێوە هەولّی کوشتنم

دەدەن، چونکە ووتەکانم لەدڵتان جێگەی نابێتەوە.
38من چیم لەلای باوك بینیوە دەیلێم، بەڵام ئێوە
چیتان لەباوکتانەوە بیستووە کاری پێدەکەن.)
39ئەوان بەربەرەکانیان کردو ووتیان: (ئیبراهیم
باوکمانە!) عیساش ووتی: (گەر ڕۆڵەی ئیبراهیم
بوونایە، کردارەکانی ئیبراهیمتان دەکرد. 40بەڵام
چونکە من ئەو کەسەم ئەو ڕاستییەی لەخوداوە
بیستبووم پێم ووتن، ئێوە هەوڵی کوشتنم دەدەن،
ئەمەش ئیبراهیم نەیکردووە. 41ئێوە کرداری باوکتان
دەکەن!) ئەوانیش پێیان ووت: (ئێمە بەزۆڵی لەدایك
نەبووین! یەك باوکمان هەیە ئەویش خودایە.) 42
عیساش ووتی: (گەر خودا باوکتان بووایە، منتان
خۆش دەویست، چونکە من لە خوداوە دەرچووم‌و
هاتووم. لە خۆمەوە نەهاتووم، بەڵکو ئەو ناردوومی.
43بۆچی لەووتەکانم تێناگەن؟ چونکە توانای
گوێگرتنی ووشەکانی منتان نییە! 44ئێوە ڕۆڵەی
شەیتانی باوکتانن، دەتانەوێ ئارەزووەکانی باوکتان
جێبەجێ بکەن. ئەو هەر لەسەرەتاوە خەڵك کوژ
بووە، نەیتوانی لەناو ڕاستیدا بچەسپێ، چونکە ڕاستی
لەودا نییە! کاتێکیش درۆ دەکات، ئەوە دەردەخات
کەتیایەتی، چونکە خۆی درۆزنەو باوکی درۆیە! 45
بەڵام چونکە من ڕاستیتان پێدەڵێم باوەڕم پێناکەن.
46کامتان دەتوانن گوناهێکم لێبدۆزنەوە؟ جا مادام
ڕاستی دەڵێم، بۆچی باوەڕم پێناکەن؟ 47ئەوەی
لەخوداوە بێت، گوێ لەووشەی خودا دەگرێ.
بەڵام ئێوە ووشەی خوداتان ناوێ چونکە لەخودا
نین!)

48ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئایا ئێمە
قسەکانمان ڕاست نییە کە دەڵێین تۆ سامری،
هەروەها ڕۆحی پیست تیایە؟)
49ئەویش وەڵامی دانەوە: (ڕۆحی پیسم
تیادانییە، بەڵام ڕێزی باوکم دەگرم‌و ئێوەش
بەسووکی سەیرم دەکەن. 50من داوای شکۆمەندی
بۆ خۆم ناکەم، بەڵام یەکێ هەیە بۆم داوا دەکات‌و
حوکم دەدا. 51ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی
گوێڕایەڵی ووتەکانم بێ هەرگیز مردن نابینێ.)
52ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئێستا بۆمان
دەرکەوت کە ڕۆحی پیست تیایە. ئیبراهیم‌و
پێغەمبەران مردن، کەچی تۆ دەڵێیت ئەوەی
گوێڕایەڵی ووتەکانم بێت هەرگیز تامی مردن
ناکات. 53ئایا تۆ گەورەتری لەئیبراهیمی باوکمان کە
مرد؟ تەنانەت پێغەمبەرانی خوداش مردن، کەواتە
خۆت بەچی دادەنێی؟)
54عیساش لەوەڵامدا ووتی: (گەر من خۆم
شکۆدار بکەم، ئەوا شکۆمەندیەکەم هیچ نییە. بەڵام
باوکمە کەوا شکۆدارم دەکات ئەوەی ئێوە دەڵێن
خودامانە، 55لەگەڵ ئەوەشدا نایناسن. بەڵام من
دەیناسم. جا گەر پێتان بڵێم من ئەو ناناسم، منیش
ئەوکاتە وەك ئێوە درۆزنم. بەڵام من ئەو دەناسم‌و
بەووتەکانی ڕەفتار دەکەم. 56ئیبراهیمی باوکتان
دڵشادبوو بەوەی ڕۆژی من ببینێ، جا ئەو ڕۆژەی
بینی‌و پێی دڵخۆش بوو.) 57جوولەکەکان پێیان
ووت: (تۆ جارێ تەمەنت هێشتا نەبووە بەپەنجا ساڵ
ئیتر چۆن ئیبراهیمت بینیوە؟) 58عیساش لەوەڵامدا

ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، پێش ئەوەی
ئیبراهیم لەدایك بێ من هەم.) [59]ئەوسا بەردیان
هەڵگرت تابەردبارانی بکەن، بەڵام عیسا خۆی
شاردەوەو لەپەرستگاکە چووە دەرەوە.

چاکردنەوەی کوێرێکی زگماك

9

کاتێ عیسا بەرێگادا دەرۆیشت، پیاوێکی بەزگماك
کوێری بینی، [2]قوتابیەکانی لێیانپرسی: (مامۆستا، کێ
گوناهی کردووە؟ ئەم پیاوە، یاخود دایكو باوکی، تا
بەکوێری لەدایك ببێ؟) [3]عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(نەگوناهی ئەم پیاوەیەو نەدایكو باوکی، بەڵام بۆیە
وای لێهاتووە تا بەهۆی ئەوەوە کارەکانی خودا
دەرکەوێ. [4]هەتا کاتەکە ڕۆژە لەسەرمە کاری ئەو
بکەم کە ناردوومی. دوایی شەو دێتو کەس ناتوانێ
کاری تیا بکات. [5]جا ئەوەندەی لەجیهاندام، من
ڕووناکی جیهانم.)

[6]ئەمەی ووتو تفی کردە سەر زەوی، بەتفەکە
قوڕی دروستکرد، ئینجا خستیە سەر هەردوو
چاوی کوێرەکە، [7]پێی ووت: (بڕۆ خۆت بشۆ
لەگۆمی سیلوام (واتای نێرراوە).) ئەویش ڕۆیشتو
خۆی شوشتو بەچاوکراوەیی هاتەوە.

[8]ئینجا دراوسێکانیو ئەوانەی لەپێشا بینیبوویان
سواڵ دەکات پرسییان: (ئەمە ئەوە نییە دادەنیشت
سواڵی دەکرد؟) [9]هەندێکیان ووتیان: (خۆیەتی.)
هەندێکەیان: (نەخێر، بەڵام لەو دەکات.) ئەوسا
خۆی وەڵامی دایەوەو ووتی: (بەڵێ من ئەوم.) [10]
ئینجا پێیانووت: (ئەی چۆن چاوت چاك بووەوە؟)
[11]لەوەڵامدا ووتی: (ئەو پیاوەی ناوی عیسایە قوڕی
دروستکردو چاومی پێسواخدا، پێیووتم: بڕۆ بۆ
گۆمی سیلوام خۆتی تیادا بشۆ. منیش ڕۆیشتمو خۆم
تیا شوشتو چاوم چاكبووەوە!) [12]هەروەها لێیان
پرسی: (ئێستا ئەو لەکوێیە؟) ئەویش ووتی: (نازانم.)

[13]پیاوە کوێرەکەیان بردە لای فەریسیەکان. [14]
ئەو ڕۆژەش کە عیسا قوڕەکەی دروستکردو
چاوی کوێرەکەی تیا چاككردەوە ڕۆژی شەممە بوو.
[15]دیسان فەریسیەکانیش لێیان پرسی چۆن چاوی
چاكبووەوە. ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (قوڕی خستە
سەر چاوم، خۆم شوشتو ئەوەتا ئێستا دەبینم!) [16]
بەڵام هەندێ لەفەریسیەکان ووتیان: (ناشێ ئەم پیاوە
لەخوداوە بێت، چونکە بەرپێچی یاسای شەممە
دەکات.) بەڵام هەندێکیان پرسییان: (چۆن پیاوێکی
گوناهبار دەتوانێ نیشانەی سەرسوڕهێنەر بنوێنێ؟)
ئیتر دووبەرەکی کەوتە نێوانیانەوە. [17]دیسان
لەکوێرەکەیان پرسی: (تۆ ڕات چییە بەرامبەر ئەو
چونکە چاوی تۆی چاككردەوە؟) ئەویش وەڵامی
دانەوە: (ئەو پێغەمبەرە!) [18]دەسەڵاتدارانی جولەکە
باوەڕیان نەکرد کە ئەو پیاوە کوێر بووەو ئێستا
دەبینێ، ئیتر دایكو باوکیان بانگکرد. [19]لێیان
پرسین: (ئایا ئەم کوڕەتان بەکوێری لەدایك بووە
وەك دەڵێن؟ جا چۆن ئێستا دەبینێ؟) [20]دایكو
باوکەکە وەڵامیان دایەوە: (ئێمە دەزانین ئەمە کوڕمانە
و بەکوێری لەدایك بووە. [21]بەڵام نازانین ئێستا چۆن
دەبینێ، هەروەها کێ چاوی چاككردۆتەوە؟ ئەو

خۆی گەورەیەو دەتوانێ وەڵامتان بداتەوە
لێیبپرسن!) 22دایکو باوکی کوڕە لەترسی
دەسەڵاتدارانی جوولەکە ئەمەیان ووت، چونکە
بڕیاری ئەوەیان دابوو هەرکەسێ دانبنێ بەوەی عیسا
مەسیحە لەکەنیشت دەریبکەن. 23ئیتر لەبەرئەوە
بوو ووتیان: (ئەو گەورەیە پرسیار لەخۆی بکەن.)
24دیسان فەریسیەکان ئەو پیاوەی کوێر بوو
بانگیان کردو پێیانووت: (ستایشی خودا بکە! ئێمە
دەزانین ئەو پیاوە گوناهبارە.) 25کابراش وەڵامی
دانەوە: (گەر ئەو گوناهبارە، نازانم! بەڵام یەك شت
دەزانم: من کوێر بووم و ئێستا دەبینم!) 26دیسان
لێیان پرسیەوە: (چی لێکردیت؟ چۆن چاوی
چاککردیتەوە؟) 27ئەویش وەڵامی دانەوە: (من پێم
ووتن ئێوە گوێتان لێنەگرتم، ئیتر بۆچی جارێکیکە
دەتانەوێ بیبیستن؟ ئایا ئێوەش دەتانەوێ ببن بەقوتابی
ئەو؟) 28ئەوسا فەریسیەکان جنێویان بەکابرا داو پێیان
ووت: (تۆ قوتابی ئەویت! بەڵام ئێمە قوتابی موساین.
29ئێمە دەزانین خودا قسەی لەگەڵ موسا کردووە،
بەڵام ئەمە نازانین لە کوێوە هاتووە!) 30کابراش
وەڵامی دانەوە: (ئەمە شتێکی سەیرە! ئەو چاوی
چاککردومەتەوە، کەچی ئێوە دەڵێن ئێمە نازانین ئەو
وەچەو بنەچەی کێیە! 31ئێمە دەزانین خودا وەڵامی
گوناهباران ناداتەوە، بەڵام گوێ لەوانە دەگرێ کە
لێیدەترسنو بەخواستی ئەو دەکەن. 32تا ئێستا
پشتاوپشت نەبیستراوە یەکێك چاوی مرۆڤێکی
بەزگماك کوێری چاککردبێتەوە! 33گەر ئەو لەخودا
نەبووایە، نەیدەتوانی هیچ بکات.) 34ئەوسا هاواریان
کرد بەسەری: (تۆ خۆت هەموو گیانت بەگوناه
لەدایك بووەو ئێمە فێردەکەیت؟) ئینجا دەریانکردە
دەرەوەی کەنیشتەکە.
35کاتێ عیسا زانی کابرا دەرکراوەتە دەرەوە،
چوو بۆ لای و لێیپرسی: (ئایا باوەڕ بەڕۆڵەی مرۆڤ
دەکەیت؟) 36کابرا لەوەڵامدا ووتی: (گەورەم، ئەو
کێیە تا باوەڕی پێبهێنم؟) 37لێرە عیسا پێی ووت:
(ئەوەی کە بینیت، هەروەها ئەوەی لەگەڵت
دەدوێ، ئەوە خۆیەتی!) 38کابرا ووتی: (گەورەم من
باوەڕ دەکەم!) ئەوسا کڕنووشی بۆ برد.
39عیسا ووتی: (هاتووم بۆ ئەم جیهانە بۆ
حوکمدان، تا کوێر ببینێو چاوساغ کوێربێ!) 40
هەندێ لەفەریسیەکان کە لەگەڵیدا بوون گوێیان
لەمەبوو لێیانپرسی: (ئایا ئێمەش کوێرین؟) 41
عیساش وەڵامی دانەوە: (گەر ئێوە بەڕاستی کوێر
بوونایە، گوناهتان لەسەر نەدەبوو. بەڵام ئێوە ئێستا
دەڵێن: دەبینین، جا لەبەرئەوە گوناهەکەتان
دەمێنێتەوە .

من شوانێکی دڵسۆزم
10

(ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی لەدەرگای
پشتیری مێگەلێکەوە ناچێتە ژوورەوە، بەڵکو
بەڕێگایەکیکەدا بۆی سەربکەوێ، ئەوە دزو جەردەیە.
2بەڵام ئەوەی لەدەرگاوە بچێتە ژوورەوە، ئەوە شوانی
مێگەلەکەیە، 3دەرگاوانیش دەرگاکەی بۆ دەکاتەوە،
مێگەلەکەش گوێ لەدەنگی دەگرن، بانگی مێگەلە

تایبەتیەکەی خۆی دەکات هەر یەکە بەناوی خۆیەوە،
ئەوسا دەیانباتە دەرەوە. [4]کاتێ هەموویانی هێنایە
دەرەوە، لەپێشیانەوە دەڕواتو ئەوانیش دوای
دەکەون، چونکە دەنگی دەناسن. [5]ئەوان شوێنی
یەکێکی نامۆ ناکەون، بەڵکو لێی ڕادەکەن، چونکە
دەنگی نامۆ ناناسن. [6]عیسا ئەم نموونەیەی بۆ
هێنانەوە، بەڵام ئەوان لەمەبەستی قسەکەی
تێنەگەیشتن.

[7]جا لەبەرئەوە دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵێم: من دەرگای مێگەلەکەم. [8]هەموو ئەوانەی
پێش من هاتوون دزو جەردە بوون، بەڵام مێگەلەکە
گوێیان لێنەگرتن. [9]من ئەو دەرگایەم، ئەوەی لێم
بێتە ژوورەوە ڕزگاری دەبێت، ئەوسا دێتەژوورەوەو
دەچێتەدەرەوەو لەوەڕگا دەدۆزێتەوە. [10]دز نایەت،
تەنها بۆ دزینو سەربڕینو لەناوبردن نەبێت. بەڵام
من هاتووم هەتا ئەوان ژیانیان هەبێ، ژیانێکی
تێروتەسەل. [11]من شوانێکی دڵسۆزم، شوانی
دڵسۆزیش ژیانی خۆی دەکاتە قوربانی لەپێناوی
مێگەلەکەی. [12]بەکرێگیراو وەك شوان نییە، چونکە
مێگەلەکە هی خۆی نییە. کاتێ دەبینێ گورگ دێ،
مێگەلەکە بەجێدەهێڵێ هەتا خۆی ڕزگارکات،
ئەوسا گورگەکە مێگەلەکە دەڕفێنێو پەرشو بڵاویان
دەکاتەوە. [13]کابرا هەڵدێ، چونکە بەکرێ گیراوە
گوێنادات بەمێگەلەکە! [14]بەڵام من شوانێکی
دڵسۆزم، مێگەلەکەم دەناسم، ئەوانیش من دەناسن،
[15]هەروەك چۆن باوك من دەناسێ، منیش ئەو
دەناسم. جا من ژیانم دەکەم بەقوربانی لەپێناوی
مێگەلەکەمدا. [16]هەروەها مەڕیترم هەیە سەر بەم
پشتیرە نین، دەبێ ئەوانیش کۆبکەمەوە لای خۆم،
ئەوانیش گوێ لەدەنگم دەگرن، ئەوسا یەك مێگەلو
یەك شوان دەبێ.

[17]باوك منی خۆشدەوێ، چونکە ژیانم دەکەم
بەقوربانی تا جارێکیکە وەری گرمەوە. [18]کەس
لەمنی ناسێنێ، بەڵکو من بەئارەزووی خۆم
پێشکەشی دەکەم. من دەسەڵاتی پێشکەشکردنو
دەسەڵاتی بردنەوەیم هەیە. ئەمە ڕاسپاردەیەکە
لەباوکمەوە وەرمگرتووە.) [19]بەهۆی ئەم قسانە
دووبەرەکی لەنێو جوولەکەکان پەیدابوو. [20]
زۆربەیان ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیادایەو وڕێنە
دەکات. ئیتر بۆچی گوێی لێبگرین؟) [21]هەندێکی
کەیان ووتیان: (ئەمە قسەی یەکێك نییە کە ڕۆحی
پیسی تیادابێ. ئایا ڕۆحی پیس دەتوانێ چاوی
کوێران چاكبکاتەوە؟)

منو باوك یەكین

[22]لەکاتی ئاهەنگ گێران بەبۆنەی
تازەکردنەوەی پەرستگا لەزستاندا، [23]عیسا
لەپەرستگا بەناو هۆڵی سلێماندا دەڕۆیشت. [24]
جوولەکەکان لێیکۆبوونەوەو پێیان ووت: (تا کەی
بەسەرسوڕماوی دەمانهێڵیتەوە دەربارەی خۆت؟
گەر تۆ بەڕاستی مەسیحیت، بەئاشکرا پێمانبڵێ.) [25]
عیسا وەڵامی دانەوە: (من پێموتن، بەڵام ئێوە باوەڕم
پێناکەن. جا هەموو ئەو کارانەی بەناوی باوکمەوە
دەیکەم، شایەتی بۆمن دەدەن. [26]بەڵام ئێوە

باوەڕناکەن چونکە مەڕی من نین. 27مەڕەکانم گوێ
لەدەنگم دەگرن، منیش دەیانناسمو ئەوانیش دوام
دەکەون، 28ژیانی هەتاهەتاییان دەدەمێو هەرگیز
لەناوناچن، هیچ کەسیش لەدەستم نایانڕفێنێ. 29ئەو
باوکەی بەمنی داوە لەهەموو کەس گەورەترە، کەس
ناتوانێ هیچ شتێ لەدەستی باوك بسەنێ. 30منو
باوك یەکین!)

31جارێکی‌کە جوولەکەکان بەردیان هەڵگرت،
تا بەردبارانی بکەن. 32عیسا پێی ووتن: (زۆر کاری
چاکم لەلایەن باوکمەوە نیشانداون، ئیتر بەهۆی
کامیانەوە بەردبارانم دەکەن؟) 33ئەوانیش وەڵامیان
دایەوە: (بەردبارانت ناکەین بەهۆی کرداری چاك،
بەڵکو بەهۆی کفرەکانتەوە: چونکە خۆت دەکەیت
بە خودا، هەرچەندە تۆ مرۆڤی!) 34عیسا پێی ووتن:
(ئایا لەشەریعەتەکەتان نەنووسراوە: {من پێم ووتون
ئێوە خوداوەندەکانن؟} 35ئەگەر شەریعەتی موسا
ئەوانەی ووشەی خودایان بۆ هاتۆتەخوارەوە، ناویان
بنێت خوداوەندان (هەرچەندە ناتوانرێ کتێبیش
بەدرۆ بخرێتەوە) 36ئیتر چۆن دەڵێن بەوەی کە باوك
پیرۆزی کردووەو ناردوویەتی بۆ هەموو جیهان:
تۆ کفر دەکەیت، چونکە ووتومە: من ڕۆڵەی
خودام؟ 37گەر بێتو من کردارەکانی باوکم نەکەم،
باوەڕم پێمەکەن. 38بەڵام گەر ئەوەم کرد، ئەگەرچی
باوەڕیش بەمن ناکەن، باوەڕ بەو کردارانە بکەن،
تابزانن‌و تێبگەن باوك لەمندایەو منیش لەئەودام.)

39جارێکی‌کە ویستیان بیگرن، بەڵام خۆی
دەربازکرد لەدەستیان، 40ئینجا عیسا چووەوە
ئەوبەری ڕووباری ئوردون و لەوێ مایەوە، ئەو
شوێنەی کە یەحیا جاران خەڵکی تیایدا
لەئاوهەڵدەکێشا. 41ژمارەیەکی زۆر خەڵك هاتنە
لای‌و ووتیان: (یەحیا نیشانەی سەرسوڕهێنەری
نەکرد، بەڵام هەموو ئەوەی دەربارەی ئەم پیاوە
ووتبووی ڕاستبوو!) 42هەر لەوێ ژمارەیەکی زۆر
باوەڕیان پێهێنا.

مردنی لەعازر

11
مرۆڤێك ناوی لەعازر بوو نەخۆش بوو، خەڵکی
بەیتعەنیا بوو، ئەو لادێیەی لەگەڵ مریەم‌و مەرسای
خوشکی تیایدا دەژیان. 2ئەم مریەمە ئەوە بوو کە
خوداوەندی بەبۆن چەورکردو بەقژی پێیەکانی
سڕیەوە، لەعازری نەخۆشیش برای ئەم بوو. 3
هەردوو خوشکەکە ناردیان بەدوای عیسادا تا پێی
بڵێن: (گەورەم، ئەوەی خۆشتدەوێ نەخۆشە.) 4
کاتێ عیسا ئەمەی بیست ووتی: (ئەم نەخۆشیە
بەمردن کۆتایی نایەت، بەڵکو دەبێتە هۆی شکۆداری
خودا، ئەوسا بەهۆی ئەمەوە ڕۆڵەی خودا شکۆدار
دەبێ.)

5لەگەڵ ئەوەی عیسا مەرساو خوشکەکەی و
لەعازری خۆش دەویست، 6لەو شوێنەی کەلێی بوو
دوو ڕۆژ مایەوە هەرچەندە بەنەخۆشیەکەی
لەعازریشی زانیبوو. 7دوای ئەوە عیسا بە
قوتابیەکانی ووت: (با بگەڕێینەوە بۆ ناوچەی
یەهودیە!) 8قوتابیەکان پێیانووت: (مامۆستا، ئایا

دەگەڕێتەوە بۆ ناوچەی یەهودیە، باشە ماوەیەك
لەمەوبەر جوولەکەکان نەیانویست بەردبارانت
بکەن؟) 9عیسا لە وەڵامدا ووتی: (ئایا ڕۆژ دوانزە
سەعات نییە؟ ئەوەی بەرۆژ بڕوات ساتمە ناکات،
چونکە ڕووناکی ئەم جیهانە دەبینێ. 10بەڵام ئەوەی
بەشەو بڕوات ساتمە دەکات، چونکە ڕووناکی
تیادانییە.) 11ئینجا عیسا ووتی: (لەعازری
خۆشەویستمان خەوتووە، بەڵام من دەڕۆم خەبەری
دەکەمەوە.) 12قوتابیەکان ووتیان: (گەورەم، گەر ئەو
نووستوە، ئەوسا بەساغی خەبەری دەبێتەوە.) 13
قوتابیەکانی وایانزانی مەبەستی لەنووستنی ئاساییە،
بەڵام عیسا مەبەستی لەمردنی لەعازر بوو . 14ئەو
کاتە عیسا بەئاشکرا پێی ووتن: (لەعازر مردووە. 15
بەڵام لەبەر ئێوە من دڵشادم کە لەوێ نەبووم، تا
باوەڕ بهێنن. بابڕۆین بۆ لای!) 16ئینجا تۆما کە بە
دووانە ناسرابوو لای قوتابیەکانی کە ووتی: (با
ئێمەش بڕۆین لەگەڵی تا لەگەڵ ئەودا بمرین!)

من زیندووبوونەوەو ژیانم

17کاتێ عیسا گەیشت، لەعازر چوار ڕۆژ بوو
نێژرابوو. 18بەیتعەنیاش تەنها نزیکەی دوو میل لە
قودسەوە دووربوو. 19ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکە
هاتبوونە لای مەرساو مریەم تا سەرەخۆشی براکەیان
لێبکەن. 20کاتێ مەرسا زانی عیسا هاتووە،
هاتەدەرەوە بۆ چاوپێکەوتنی، مریەمیش لەماڵەوە
دانیشتبوو. 21ئینجا مەرسا بەعیسای ووت:
(گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد. 22
بەڵام دەزانم تەنانەت ئێستاش هەرچی لەخودا داوا
بکەیت دەتداتێ.) 23عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(براکەت زیندوودەبێتەوە.) 24مەرسا ووتی: (دەزانم
هەڵدەستێتەوە لەهەستانەوەی مردووان لەڕۆژی
دوایدا!) 25عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من
زیندووبوونەوەو ژیانم. هەر کەسێ باوەڕم پێبهێنێ،
ئەگەر مردیش زیندوودەبێتەوە. 26هەروەها هەر
کەسێ زیندوو بێ و باوەڕم پێبهێنێ هەرگیز نامرێ.
ئایا باوەڕ بەمە دەکەیت؟) 27ئەویش وەڵامی دایەوە:
(بەڵێ گەورەم. من باوەڕ دەکەم تۆ مەسیحی ڕۆڵەی
خودای هاتووی بۆ جیهان!)

گریانی عیسا

28دوای ئەوەی ئەمەی ووت، چوو مریەمی
خوشکی بانگبکات، بەدزیەوە پێی ووت: (مامۆستا
لێرەیە، بانگتدەکا!) 29مریەم کە ئەمەی بیست خێرا
هەستاو هاتە لای. 30عیسا جارێ نەگەیشتبووە دێیەکە،
بەڵکو هێشتا لەوشوێنە بوو کە تیایا چاوی بەمەرسا
کەوتبوو. 31جوولەکەکانیش، ئەوانەی لەماڵەوە
لەگەڵیدا بوونو بۆ دڵنەوایی هاتبوون، کە بینییان ئاوا
هەستایە سەرپێو خێرا چووە دەرەوە، شوێنی کەوتن،
چونکە وایانزانی دەڕوات تا لەسەر گۆڕەکە بگری. 32
کاتێ مریەم عیسای بینیو گەیشتە ئەو شوێنەی ئەوی
لێبوو، کەوت بەسەر پێیداو ووتی: (گەورەم، گەر
لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد!) 33عیسا کە مریەمو ئەو
جوولەکانەی بینی لەگەڵی هاتبوون دەگرین، دڵی پڕ
بوو لەپەژارەیەکی زۆر، 34ئینجا پرسی: (لەکوێ

ناشتوتانە؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: (گەورەم، وەرە
سەیرکە!) 35عیسا گریا. 36لەمکاتەدا جوولەکەکان
بەیەکتریان ووت: (سەیرکە چەندی خۆشدەویست!)
37هەندێکیان پرسیاریان کرد: (ئایا نەیدەتوانی ئەمەی
کە چاوی کوێرانی چاك کردەوە، نەیهێشتایە لەعازر
بمرێ؟)

زیندووبوونەوەی لەعازر

38جارێکیکە عیسا دڵی پڕبوو لە پەژارە. ئینجا
لەگۆڕەکە نزیك کەوتەوە کە ئەشکەوتێك بوو
دەرگاکەی بەردێکی گەورەی لەسەر بوو. 39عیسا
ووتی: (بەردەکە لابەن!) مەرسا ووتی: (گەورەم ئەمە
ڕۆژی چوارەمینێتی، بۆنی کردووە.) 40جا عیسا پێی
ووت: (پێم نەووتی گەر باوەڕت هەبێ شکۆمەندی
خودا دەبینی؟) 41ئەوسا بەردەکەیان لابردو عیسا
سەیری ئاسمانی کردو ووتی: (ئەی باوك، سوپاست
دەکەم چونکە گوێت لێگرتم، 42من زانیومە کە تۆ
هەمیشە گوێم لێدەگری. بەڵام من ئەمەم ووت لەبەر
ئەو خەڵکەی لە دەوروپشتم ڕاوەستاون تا باوەڕ
بهێنن تۆ منت ناردووە.) 43کاتێ ئەمەی ووت
بەدەنگێکی بەرز بانگی کرد: (لەعازر وەرە دەرەوە!)
44ئەوسا مردووەکە هاتەدەرەوە، بەکفن دەستو
قاچی بەسترابوو، سەریشی بەقوماشێك پێچرابوو.
لێرە عیسا بەوانەی دەوروپشتی ووت: (بیکەنەوە با
بڕوات.)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

45ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەکان لەوانەی کە
هاتبوون بۆ دڵنەوایی مریەم، کاتێ ئەمەیان بینی
باوەڕیان هێنا بەعیسا. 46بەڵام هەندێ لەوان چوونە
لای فەریسیەکان تا هەواڵی ئەوە بدەن کە عیسا
کردوویەتی. 47ئینجا سەرۆك کاهینەکانو
فەریسیەکان ئەنجومەنی باڵایان کۆکردەوەو ووتیان:
(چی بکەین؟ ئەم کابرایە نیشانەی سەرسوڕهێنەری
زۆر دەکات. 48گەر بەم شێوەیە وازی لێبهێنین
هەموو خەڵکەکە باوەڕی پێدەهێنن، ئیتر ڕۆمانیەکان
دێنو پەرستگاکەمان لەناو دەبەنو میللەتەکەمان
ڕاپێچ دەکەن!) 49یەکێ لەوان کەناوی قەیافا بوو ئەو
ساڵە سەرۆك کاهین بوو ووتی: (ئێوە هیچ نازانن! 50
ئێوە تێناگەن باشتروایە پیاوێك بمرێ و ببێ بەقوربانی
گەل لەجیاتی ئەوەی میللەتەکە هەمووی
لەناوبچێ.) 51قەیافا لەخۆیەوە ئەم قسەیەی نەکرد،
بەڵام چونکە لەو ساڵەدا کاهینی بەرز بوو،
پێشبینیکردبوو* کە عیسا لەپێناوی گەلدا دەمرێ،
52ئەمەش تەنها لەپێناوی گەل نا، بەڵکو هەروەها
لەپێناوی کۆکردنەوەی ڕۆڵەکانی خودا کە
پەرشوبڵاوبوونەتەوە تا بیانکات بەیەك. 53لەو ڕۆژەوە
ئیتر جوولەکەکان بڕیاریاندا عیسا بکوژن. 54ئیتر
ئەویش بەئاشکرا بەناویاندا نەدەڕۆیشت، بەڵکو چوو
بۆ شارێك ناوی ئەفرایم بوو، کەوتۆتە شوێنێکی
نزیك بیابان، لەوێ لەگەڵ قوتابیەکانی مایەوە. 55لەو
کاتەدا جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووبووەوە،
خەڵکێکی زۆر لەلادێکانەوە هاتبوون بۆ قودس تاکو

هەستن بەمەراسیمی خۆپاككردنەوەی پێش جەژن. [56]
ئەوان بەدوای عیسادا دەگەڕان، كاتێ لەپەرستگادا
كۆبوونەوە پرسییان: (ڕاتان چیە؟ ئایا نایەت بۆ
جەژن؟) [57]سەرۆك كاهینەكانو فەریسیەكان
فەرمانیان دەركردبوو كەوا هەركەسێك عیسا ببینێ
دەبێ خەبەری لێبدات تا بیگرن.

چەوركردنی عیسا بۆ مردن

12

شەش ڕۆژ پێش جەژنی تێپەڕبوون عیسا هات بۆ دێی
بەیتعەنیا، ئەوەی عیسا لەعازری تیا زیندووكردەوە
لەنێو مردوواندا. [2]لەعازر داوەتی نانخواردنی
ئێوارەی سازكرد بۆ عیسا، مەرسای خوشكی
دەستی‌كرد بەخزمەتكردن، لەعازر خۆی یەكێ بوو
لەوانەی لەسەر خوان لەگەڵ عیسادا دانیشتبوو. [3]
مریەمیش سێیەكی لیترێك بۆنی ناردینی گرانبەهای
بێغەشی هێناو هەردوو قاچی عیسای پێ چەوركرد،
ئینجا بەقژی هەردوو قاچی سڕیەوە، ئیتر ماڵەكە
هەمووی پڕبوو لەبۆنی خۆش. [4]یەكێ لەقوتابیەكانی
كە یەهوزای ئەسخەریوتی بوو، ئەوەی لەدواییدا
ناپاكی لەگەڵدا دەكات ووتی: ([5]بۆچی ئەم بۆنە
بەسێ سەد دینار* نەفرۆشراو دابەشنەكرا بەسەر
هەژاراندا؟) [6]ئەویش ئەمەی نەووت چونكە بەزەیی
بەهەژاراندا دەهاتەوە، بەڵكو لەبەرئەوەی دز بوو،
ئەو دانرا بوو بەسەر پارەی سندوق بەڵام هەرچیەكی
تیا دابنرایە دەیدزی. [7]عیساش وەڵامی دایەوە: (وازی
لێبهێنە! ئەو ئەم بۆنەی هەڵگرتبوو بۆ ڕۆژی
ناشتنم، [8]چونكە هەژاران هەموو كاتێ لاتانن، بەڵام
من هەموو كاتێ لاتان نیم.) [9]كاتێ ژمارەیەكی زۆر
لەجوولەكەكان زانییان عیسا لەوێیە، هاتن تەنها بۆ
ئەوەنا كە عیسا ببینن، بەڵكو بۆ ئەوەش لەعازر ببینن
كە لەنێو مردوواندا زیندووی كردبووەوە. [10]ئەوسا
سەرۆك كاهینەكان بڕیاریاندا لەعازریش بكوژن، [11]
چونكە ژمارەیەكی زۆر لە جوولەكەكان بەهۆی
ئەوەوە دەهاتنو باوەڕیان بەعیسا دەهێنا.

چوونە ناو قودس وەك پادشا

[12]ڕۆژێ دوایی، ژمارەیەكی زۆر لە خەڵكی كە
هاتبوون بۆ جەژن، بیستیان عیسا هاتووە بۆ قودس.
[13]لقە دار خورمایان برد لەگەڵ خۆیانو هاتنەدەرەوە
بۆ پێشوازی‌كردنیو هاواریانكرد: (هۆسانا! پیرۆزە
ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت! ئەو پادشای
ئیسرائیلە!) [14]عیسا جاشكێكی بینی، سواری بوو،
وەك لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە: [15]{مەترسە ئەی
كچی شاری داود، پادشاكەت دێتە لات بە سواری
جاش ماكەرێك.} [16]قوتابیەكانی عیسا یەكەمجار
ئەمانە تێنەگەیشتن. بەڵام پاش ئەوەی عیسا
شكۆداركرا، بیریان كەوتەوە كە لەكتێبی پیرۆزدا
ئەمە دەربارەی نووسراوە، ئەوانیش ئەمەیانكرد بوو
بۆ ئەو.

[17]ئەو خەڵكەی كە لەگەڵیدا بوون كاتێ
لەعازری بانگكرد لەگۆڕداو زیندووی كردەوە
لەنێو مردووان، شایەتی ئەمەیان بۆ دەدا. [18]جا
لەبەرئەوە خەڵكەكە هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازی،

چونکە بیستبوویان کە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرەی
کردووە. [19]فەریسیەکان بەیەکتریان ووت: (دەبینن
بێسوودە؟ ئا ئەوەتا هەموو جیهان شوێنی کەوتووە!)

مردن دەرگایە بۆ ژیان

[20]هەندێ یۆنانی لەگەڵ ئەو خەڵکەبوون کە
لەجەژندا هاتبوون بۆ خوداپەرستی، [21]ئەوسا چوونە
لای فیلیپۆس کە خەڵکی شاری سەیدای ناوچەی
جەلیل بوو، پێیان ووت: (گەورەم، دەمانەوێ عیسا
ببینین.) [22]فیلیپۆس ڕۆیشتو ئەمەی بە ئەندەراوس
ووت، ئینجا بەیەکەوە ڕۆیشتن هەواڵیاندا بە عیسا.
[23]جا عیسا پێی ووتن: (ئەوەتا کاتی
شکۆدارکردنی ڕۆڵەی مرۆڤ نزیك بووەتەوە. [24]
ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: دەنکە گەنم هەروەك خۆی
دەمێنێتەوە، گەر نەکەوێتە ناو زەوی‌و نەمرێ، بەڵام
کە مرد ئەوکاتە دەنکی زۆری لێبەبەردێ. [25]
ئەوەی ژیانی خۆی خۆش بوێ، دەیدۆڕێنێ. ئەوەش
کە ڕقی لەژیانی خۆی دەبێتەوە لەم جیهانەدا،
دەیهێڵێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی. [26]ئەوەی دەیەوێ
خزمەتم بکات با شوێنم بکەوێ. جا من لەهەر
شوێنێکدابم، خزمەتکاریشم لەوێیە. هەروەها
هەرکەسێ خزمەتم بکات باوکم ڕێزی لێدەگرێ.

عیسا باسی مردنی خۆی دەکات

[27](ئێستا دڵم تەنگە، چی بڵێم؟ ئەی باوك،
ڕزگارم بکە لەوکاتە سەختەی چاوەڕێم دەکات؟
نەخێر! لەپێناوی ڕوودانی ئەم کاتە هاتووم. [28]جا
ئەی باوك، ناوی خۆت شکۆدارکە!) لەوکاتەدا
دەنگێ لەئاسمانەوە وەڵامی دایەوە: (شکۆدارم
کردووەو شکۆداریشی دەکەمەوە.) [29]هەندێ
لەوانەی لەوێ ئامادەبوون کاتێ گوێیان لەدەنگەکە
بوو ووتیان: (ئەمە دەنگی هەورە!) بەڵام هەندێکی
کەیان ووتیان: (فریشتە بوو قسەی لەگەڵ کرد.) [30]
عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم دەنگە لەپێناوی من
نەبوو، بەڵکو لەپێناوی ئێوە بوو. [31]ئێستا کاتی
حوکمدانە بەسەر ئەم جیهانە! ئێستا سەرۆکی ئەم
جیهانە دەکرێتە دەرەوە! [32]کاتێ من لەسەر زەوی
بەرزدەکرێمەوە، هەمووان بانگدەکەم بۆ لای خۆم.)
[33]عیسا ئەمەی ووت تا دەستنیشانی‌کات بەچ
شێوەیەك دەمرێ. [34]خەڵکەکە پێیانووت: (ئێمە
لەشەریعەتدا بیستوومانە مەسیح تاهەتایە بەزیندوویەتی
دەمێنێتەوە، ئیتر چۆن تۆ دەڵێی ڕۆڵەی مرۆڤ دەبێ
بەرزبکرێتەوە؟ ئەم ڕۆڵەی مرۆڤە کێیە؟) [35]عیسا پێی
ووتن: (ڕووناکی کاتێکی کورت لەگەڵتان
دەمێنێتەوە. جا بەردەوامبن لەڕۆیشتن تا دونیا
ڕووناکەو تاریکیتان بەسەردا نەهاتووە، چونکە
ئەوەی بەتاریکیدا دەڕوات نازانێ بۆ کوێ
دەڕوات. [36]باوەڕبهێنن بەڕووناکی هەتا ڕووناکیتان
لەگەڵدایە، ئەوکاتە دەبنە ڕۆڵەی ڕووناکی.)
دوای ئەوەی عیسا ئەمەی ووت، ڕۆیشتو خۆی
لێیان شاردەوە. [37]لەگەڵ ئەوەی کە زۆر
نیشانەی سەرسوڕهێنەری لەبەردەمیان‌کرد، باوەڕیان
پێنەهێنا، [38]تا ووتەی ئەشعیای پێغەمبەر بێتەدی: {
ئەی خوداوەند کێ باوەڕی هێنا بە ووتەکانمان؟

دەستی خوداوەند بۆ کێ دەرکەوت؟} 39ئەوان
نەیانتوانی باوەڕبهێنن، چونکە ئەشعیا دیسان
ووتبووی: 40{چاویانی کوێرو دڵیانی ڕەق‌کردووە،
تاکو بەچاویان نەبینن‌و بەدڵیان هەست نەکەن، ئەوسا
بگەڕێنەوەو چاکیان بکەمەوە.} 41ئەشعیا ئەمەی
ووت بوو، چونکە شکۆی ئەوی بینی بوو و
باسی‌کرد بوو. 42لەگەڵ ئەوەشدا ژمارەیەکی زۆر
لەسەرۆکەکان باوەڕیان بە عیسا کرد، بێ‌ئەوەی
باوەڕەکەیان دەربخەن، لەترسی ئەوەی فەرمانی
دەرکردنیان لەکەنیشتدا بەسەر بدرێ، 43چونکە
ئەوان زیاتر حەزیان لەشکۆی خەڵکی بوو نەك
شکۆی خودا.

ڕووناکی باوەڕ

44ئینجا عیسا بەدەنگێکی بەرز ووتی: (ئەوەی
باوەڕم پێ‌بهێنێ، باوەڕ بەمن ناهێنێ بەڵکو بەوەی کە
ناردوومی، 45ئەوەش منی بینیوە، ئەوەی بینیوە کە
ناردوومی. 46من وەك ڕووناکی هاتومەتە جیهان،
تائەوەی باوەڕم پێ‌بهێنێ لە تاریکیدا نەمێنێتەوە. 47
گەر یەکێ گوێی لەووتەکانم بوو و کاری پێ‌نەکرد،
من حوکم نادەم بەسەری، چونکە من نەهاتووم تا
حوکم بەسەر جیهاندا بدەم، بەڵکو هاتووم بۆ
ڕزگاری جیهان. 48ئەوەی دانم‌پیانەنێ‌و بەووتەکانم
ڕازی نەبێ، هەیە کەوا حوکم‌بدا بەسەری، ئەو
ووشەیەی کە ووتم ئەو حوکم دەدات بەسەری
لەڕۆژی دواییدا، 49چونکە من هیچ شتێکم
لەخۆمەوە نەوتووە، بەڵکو ئەو باوکەی ناردوومی
چی ڕاسپاردووم ئەوە دەڵێم. 50هەروەها من دەزانم
ڕاسپاردەی ئەو ژیانی هەتاهەتاییە، جا هەر ووتەیەك
من دەیڵێم، بەو شێوەیە دەیڵێم کە باوکم پێی
ووتووم.)

عیسا قاچی قوتابییەکانی دەشوات

13

پێش جەژنی تێپەڕبوون، عیسا دەیزانی کاتی هاتووە
ئەم جیهانە بەجێ‌بهێڵێ‌و بڕواتە لای باوك، ئەو چۆن
ئەوانەی سەر بەئەو بوون لە جیهاندا
خۆشی‌دەویستن، ئێستاش بەوپەڕی خۆشەویستییەوە
خۆشی‌دەوێن. 2کاتی نانخواردنی ئێوارە، شەیتان
خستیە دڵی یەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی
کەوا ناپاکی لەگەڵ عیسادا بکات، 3بەڵام عیسا
دەیزانی باوك هەموو شتێکی خستۆتە ژێردەستی،
هەروەها ئەو لەخوداوە هاتووەو بۆ خوداش
دەگەڕێتەوە، 4بۆیە لەسەر خوان هەستا، کەواکەی
داکەندو خاولییەکی هەڵگرت‌و بەستی بەناو
قەدیەوە، 5ئینجا ئاوی کردە لەگەنێکەوە بۆ شوشتن،
دەستی‌کرد بەشوشتنی قاچی قوتابیەکانی‌و بەو
خاولییەی بەناو قەدیەوە بەستبووی بۆی سڕینەوە. 6
کاتێ گەیشتە سەر شەمعون پەترۆس، شەمعون پێی
ووت: (گەورەم، تۆ قاچی من دەشۆیت؟) 7عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (تۆ ئێستا ئەمەی دەی‌کەم
تێی‌ناگەی، بەڵام دوایی تێی‌دەگەیت.) 8پەترۆس پێی
ووت: (نەخێر، هەرگیز قاچم ناشۆیت!) عیساش
وەڵامی دایەوە: (ئەگەر نەت‌شۆم، لەگەڵ من بەشت

نابێ!) 9جا شەمعون پەترۆس پێی ووت: (گەورەم،
تەنها قاچم نا، بەڵکو دەستو سەریشم!) 10عیسا
ووتی: (ئەوەی خۆی شوشتبێ، بەتەواوی بێگەردە
هیچیتری پێویست نییە، تەنها قاچی بشۆرێ، ئێوە
بێگەردن، بەڵام هەمووتان نا.) 11چونکە عیسا
دەیزانی کێ لەدواییدا ناپاکی لەگەڵدا دەکات، بۆیە
ووتی: (هەمووتان بێگەرد نین.)
12دوای ئەوەی عیسا تەواو بوو لەشوشتنی
قاچیان، کەواکەی هەڵگرت، سەرلەنوێ لەسەر
خوان دانیشتو لێیپرسین: (ئایا تێگەیشتن لەوەی
بۆم کردن؟ 13ئێوە پێمدەڵێن مامۆستاو گەورە، جا
ڕاستدەکەن من وام. 14گەر من گەورەو مامۆستاتان
بم، قاچم شوشتن، ئیتر ئێوەش لەسەرتانە قاچی
یەکتری بشۆن. 15من نموونەیەکم پێدان هەتا ئەوەی
من بۆتانم کرد ئێوەش بیکەن. 16ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵێم: کۆیلە گەورەتر نییە لە گەورەکەی، نێرراو
گەورەتر نییە لەوەی ناردوویەتی. 17گەر هاتوو ئێوە
ئەمەتان زانی، خۆزگەتان پێدەخوازرێ گەر کارتان
پێکرد. 18ئەمە بەهەمووتان ناڵێم، چونکە ئەوانەی
هەڵمبژاردون دەیانناسم، بەڵام ئەوەی لەکتێبدایە
دەبێ بێتەدی کە دەڵێ: {ئەوەی نانم لەگەڵ
دەخوات، ناپاکیم لەگەڵ دەکات!} 19ئەوەی
ڕوودەدات من پێش ڕوودانی پێتان دەڵێم، تاکو
کاتێ ڕوویدا باوەڕبهێنن من ئەوم. 20ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵێم: هەر کەسێ ئەو کەسەی بوێت کە من بۆی
دەنێرم، ئەوە منی دەوێت، ئەوەش منی بوێت، ئەوەی
دەوێت کە ناردوومی.)

ناپاکی یەهوزا

21کاتێ عیسا ئەمانەی ووت، لەڕۆحدا دڵتەنگ
بوو و بەئاشکرا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم:
یەکێ لەئێوە دەمدات بەدەستەوە!) 22قوتابیەکانی
بەسەرسامیەوە سەیری یەکتریان کردو نەیاندەزانی
مەبەستی لەکێیە. 23یەکێ لەقوتابیەکان کە عیسا
خۆشیدەویست لەتەنیشتی پاڵی دابووەوە، 24
شەمعون پەترۆس ئیشارەتی بۆی کرد تا پرسیار
لەعیسا بکات مەبەستی لەکێیە. 25ئەویش شانیدایە
سەر سینگی عیساو لێیپرسی: (گەورەم ئەو کەسە
کێیە؟) 26عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەو کەسەیە پارووە
نانەکە دەخەمە ناو قاپەکەو دەیدەمێ.) ئینجا
پارووەکەی کردە ناو قاپەکەو دای بە یەهوزای
کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی. 27پاش پارووەکە،
شەیتان چووە ناویەوە. ئینجا عیسا پێی ووت: (خێرا
بیکە ئەوەی دەتەوێ بیکەیت!) 28هیچ کەسێ
لەوانەی لەسەر خوانەکە لەگەڵیدا بوون،
تێنەگەیشتن بۆچی ئەمەی پێووت، 29بەڵکو
هەندێکیان لەو باوەڕەدا بوون کەوا فەرمانی پێدەدا
چییان پێویستە لەجەژنا بۆیان بکرێ، یاخود هەندێ
پارە بدات بەهەژاران، چونکە سەرپەرشتیاری سندوق
بوو. 30دوای ئەوەی یەهوزا پارووەکەی خوارد،
چووە دەرەوە، کات شەوبوو.

ڕاسپاردەی تازە

31کاتێ یەهوزا چووە دەرەوە، عیسا ووتی:
(ئێستا ڕۆڵەی مرۆڤ شکۆدارەو خودا تیایدا

شکۆدارکرا. 32جا ئەگەر خودا لەودا شکۆدارە،
بەهەمان شێوە خودا دەیەوێ ئەویش شکۆدار بکات
لەخۆیداو هەر ئێستا شکۆداری دەکات. 33
مندالّەکانم، ماوەیەکی کورت لەگەلّتان دەمێنمەوە،
ئەوسا داوام دەکەن، بەلاّم ئەوەی پێشتر
بەجوولەکەکانم ووت ئێستا بە ئێوەشی دەلّێم: ئێوە
ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی من بۆی دەڕۆم. 34من
ڕاسپاردەیەکی تازەتان پێ‌دەسپێرم: یەکتریتان خۆش
بوێ. هەروەک چۆن من خۆشم‌ویستن، ئاوا یەکترتان
خۆش‌بوێ. 35بەمە هەموو خەلّکی دەزانن کە قوتابی
منن، گەر ئێوە یەکتریتان خۆش‌ویست.)

پێشبینیکردنی لاوازی پەترۆس

36ئێنجا شەمعون پەترۆس لێی‌پرسی: (گەورەم،
بۆ کوێ دەڕۆیت؟) عیساش وەلاّمی دایەوە: (ئەو
جێیەی بۆی دەڕۆم، ئێستا ناتوانی دوام بکەوی،
بەلاّم دوایی دوام دەکەوی.) 37دیسان پەترۆس
پرسیاری لێ‌کردەوە: (گەورەم، بۆچی ئێستا ناتوانم
دوات‌کەوم؟ من ژیانم لەپێناوی تۆ دادەنێم!) 38عیسا
وەلاّمی دایەوە: (ئایا ژیانت لەپێناوی من بەخت
دەکەیت؟ ڕاستی ڕاستیت پێ‌دەلّێم: پێش ئەوەی
کەلّەشێر بخوێنێ، تۆ سێ‌جار نکۆلّیم
لێ‌دەکەی!)

دلّتەنگ مەبن

14

(دلّتەنگ مەبن. ئێوە باوەڕتان بەخودا هەیە، کەواتە
باوەڕیش بەمن بکەن. 2مالّی باوکم ژووری زۆری
لێیە، گەر وانەبووایە ئەوسا پێم دەووتن، من دەڕۆم
بۆ ئەوێ تا شوێنتان بۆ ئامادەبکەم. 3دوای ئەوەی
ڕۆیشتمو شوێنم بۆ ئامادەکردن، دەگەڕێمەوە لاتانو
لەگەلّ خۆم دەتانبەم، تاکو ئێوەش لەو شوێنە بن کە
منی لێدەبم. 4ئێوە ڕێگای ئەو شوێنە پێ‌دەزانن کە من
بۆی دەچم.)

من ڕێگاو ڕاستیو ژیانم

5ئێنجا تۆما ووتی: (گەورەم، نازانین تۆ بۆکوێ
دەڕۆی، ئیتر چۆن ڕێگەکە بزانین؟) 6عیسا وەلاّمی
دایەوە: (من ڕێگاو ڕاستیو ژیانم. کەس نایەت بۆ
لای باوک بەهۆی منەوە نەبێ. 7 گەر ئێوە من بناسن،
ئەوا باوکیشم دەناسن، لەئێستا بەدواوە دەیناسنو
بینیوتانە.) 8لێرە فیلیپۆس پێی ووت: (گەورەم،
باوکمان نیشان بدە ئیتر بەسمانە!)
9عیسا وەلاّمی دایەوە: (ماوەیەکی دوورو درێژە
من لەگەلّتانم هێشتا هەر نەتناسیوم ئەی فیلیپۆس؟
ئەوەی منی بینیوە باوکی بینیوە، ئیتر چۆن دەلّێی
باوکمان نیشانبدە؟ 10ئایا باوەڕ ناهێنی من
لەباوکدام، باوکیش لەمندایە؟ ئەو قسانەی کە
دەیلێم لەخۆمەوە نایلێم، بەلّکو ئەو باوکەی لەمندا
نیشتەجێ بووە، ئەو کارەکانی خۆی دەکات. 11
باوەڕم پێ‌بکەن من لەباوکدامو باوکیش لەمندایە،
ئەگەر نا باوەڕم پێ‌بکەن بەهۆی کارەکان خۆیانەوە.
12ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەلّێم: ئەوەی باوەڕ بەمن بکات
ئەو کارانە دەکات کە من دەیکەم، بەلّکو لەوانەش

مەزنتر دەکات، چونکە من بۆ لای باوك دەڕۆم. 13
هەرچیەك بەناوی منەوە داوابکەن بۆتانی دەکەم، هەتا
باوك لەڕۆڵەدا شکۆداربێ. 14گەر شتێکتان بەناوی
من داواکرد، من بۆتانی دەکەم.)

بەڵێنی هاتنی ڕۆحی پیرۆز

15(گەر ئێوە منتان خۆش بوێ بەڕاسپاردەکانم
کاردەکەن. 16ئەوسا لەباوکم داوادەکەم
یارمەتیدەرێکی* دیکەتان بداتێو تاهەتایە لەگەڵتان
بمێنێتەوە، 17ئەوەش ڕۆحی ڕاستییە، کەوا جیهان
ناتوانێ وەریگرێ چونکە نایبینێتو نایناسێت،
بەڵام ئێوە دەیناسن چونکە لەگەڵتان دەمێنێتەوەو
لەناوتان دەبێت. 18بەهەتیوی بەجێتان ناهێڵیم، بەڵکو
دەگەڕێمەوە لاتان. 19پاش ماوەیەکی کەم جیهان
نامبینێت، بەڵام ئێوە دەمبینن. جاچونکە من زیندووم،
ئێوەش هەروەها زیندوودەبنەوە. 20لەو ڕۆژەدا
دەزانن باوك لەمندایە، ئێوەش لەمندان، منیش لە
ئێوەدام. 21ئەوەی ڕاسپاردەکانی منی لایەو کاریپێ
دەکات، ئەوە منی خۆشدەوێت. ئەوەی منی
خۆشبوێ، باوکم خۆشیدەوێ، منیش
خۆشمدەوێو خۆمی پێنیشان دەدەم.)
22ئینجا یەهوزایەکیتر کە یەهوزای
ئەسخەریوتی نەبوو، پرسیاری لێکرد: (گەورەم،
بۆچی دەتەوێ خۆت بۆ ئێمە دەرخەیت بەڵام بۆ
جیهان نا؟) 23عیسا وەڵامی دایەوە: (ئەوەی منی
خۆش بوویێت کار بەووتەکانم دەکات، باوکیشم
خۆشی دەوێت، ئێمە بۆ لای ئەو دێینو لای ئەو
نیشتەجێ دەبین. 24ئەوەش منی خۆش ناوێ
کارناکات بە ووتەکانم. ئەم ووشانەی گوێتان
لێدەبێ هی من نییە، بەڵکو هی ئەو باوکەیە کە
ناردوومی. 25من ئەم شتانەم پێووتن لەکاتێکدا
هێشتا لاتانم. 26بەڵام ڕۆحی پیرۆز، ئەو یارمەتیدەرەی
باوك بەناوی من دەینێرێ، هەموو شتێکتان فێر
دەکات، هەروەها هەموو ئەو شتانەی پێم ووتوون
بیرتان دەخاتەوە.

ئاشتی عیسا

27(ئاشتیتان بۆ بەجێدەهێڵم. ئاشتی خۆمتان
دەدەمێ. بەڵام بەو شێوەیە نا کە جیهان دەتانداتێ.
دڵتەنگ مەبن، هەروەها مەترسن. 28گوێتان لێبوو
من پێمووتن: من لاتان دەڕۆمو دواتر دەگەڕێمەوە
لاتان. گەر ئێوە منتان خۆش بوێ، دڵشاد دەبن
چونکە من دەڕۆم بۆلای باوك، لەبەرئەوەی باوك
لەمن مەزنترە. 29ئەوەتا ئێستا هەواڵی ئەوەم پێدان
پێش ڕوودانی، بۆ ئەوەی هەرکاتێ ڕوویدا
باوەڕبهێنن. 30ئیتر لەمەولا زۆر قسەتان لەگەڵ
ناکەم، چونکە گەورەی ئەم جیهانە وا دێتو هیچ
دەسەلاتێکی بەسەر من نییە. 31بەڵام دەبێ جیهان
بزانێ من باوکم خۆش دەوێ، هەروەها باوك چۆن
ڕایسپاردم وا ڕەفتار دەکەم. هەستن! با لێرە بڕۆین
!)

من مێوی ڕاستەقینەم

15

(من مێوی ڕاستەقینەم، باوکیشم ڕەزەوانە. [2]هەر
لقێ لە مندا بەرنەگرێ ئەو دەیبڕێتەوە. هەر لقێ کە
بەردەدات ئەو پاکیدەکاتەوە تا بەرهەمی زیاتر
بدات. [3]ئێوە ئێستا بێگەردن بەهۆی ئەو ووتانەی
لەگەڵتان پێیدوام. [4]جا لەمندا بچەسپێن‌و منیش
لەئێوەدا. چۆن لق لەخۆیەوە ناتوانێ بەرهەم بێنێ،
گەر بەمێوەکەوە نەچەسپێ، ئێوەش ناتوانن گەر
لەمندا نەچەسپێن. [5]من مێوم‌و ئێوەش لقەکان. کێ
لەمندا بچەسپێت‌و منیش لەو، ئەو بەرهەمی زۆر
دەهێنێت. چونکە بێ من ئێوە ناتوانن هیچ شتێ
بکەن. [6]هەر کەسێ لەمندا نەچەسپێ فڕێ دەدرێتە
دەرەوە وەك لقێك‌و ووشك دەبێ، ئینجا لقە
ووشکەکان کۆدەکرێنەوەو فڕێ دەدرێنە ناو ئاگرو
دەسووتێن. [7]بەڵام، گەر لەمندا بچەسپێن، هەروەها
ووتەکانم لەناوتاندا چەسپا، ئەوەی دەتانەوێ
داوایبکەن بۆتان دەبێ. [8]بەمە باوکم شکۆدار دەبێ
گەر بەرهەمی زۆر بهێنن، بەم شێوەیە ئێوە قوتابی
منن. [9]هەروەك چۆن باوك منی خۆشویست، منیش
ئێوەم خۆشویست، کەواتە لەناو خوشەویستیەکەمدا
بچەسپێن! [10]گەر بە ڕاسپاردەکانی منتان‌کرد،
لەخۆشەویستیمدا دەچەسپێن، هەروەك چۆن من
بەڕاسپاردەکانی باوکم کردو لەناو
خۆشەویستیەکەیدا چەسپاوم! [11]ئەم شتانەم پێ‌ووتن
تا خۆشی من تیاتان بچەسپێ‌و خۆشیتان بە تەواوی
بێت. [12]ڕاسپاردەی من بۆ ئێوە ئەمەیە: یەکتریتان
خۆش بوێ هەروەك چۆن من خۆشم‌ویستن. [13]
کەس خۆشەویستی لەمە مەزنتری نییە: کە ژیانی
خۆی بکات بەقوربانی لەجیاتی دۆستەکانی. [14]ئێوە
دۆستی منن گەر ڕەفتار بکەن بەوەی ڕامسپاردوون.
[15]ئیتر بەکۆیلە ناوتان نابەم، چونکە کۆیلە نازانێ
گەورەکەی چی دەکات. بەڵام من ناوی
خۆشەویستم لێنان چونکە هەرچیەکم لە
باوکم بیستبوو پێم ڕاگەیاندن. [16]ئێوە منتان
هەڵنەبژاردووە، بەڵکو من ئێوەم هەڵبژاردووە،
دیاریم‌کردون تا بڕۆن بەرهەم بهێنن‌و بەرهەمەکەتان
بەردەوام بێت، ئەوسا هەرچیەك بەناوی من لەباوك
داوابکەن دەتانداتێ. [17]کەواتە ئەم ڕاسپاردەیەتان
پێدەدەم: یەکتریتان خۆش‌بوێ.

ڕقبوونەوە لەعیساو قوتابیەکانی

[18](گەر جیهان ڕقی لێتان بووەوە، ئەوە بزانن
پێش ئێوە ڕقی لەمن بووە. [19]گەر ئێوە سەر بەجیهان
بن، جیهان ئەوانەی سەربەخۆیەتی خۆشیدەوێن،
بەڵام چونکە ئێوە سەر بەجیهان نین، بەڵکو من
لەناوەڕاستی جیهان هەڵم‌بژاردوون، لەبەرئەوە
جیهان ڕقی لێتانە. [20]ئەو قسەیەتان بیربێتەوە کە
پێم‌ووتن: کۆیلە مەزنتر نییە لە گەورەکەی. گەر
ئەوانەی سەر بە جیهانن منیان چەوساندبێتەوە، ئەوا
ئێوەش دەچەوسێننەوە، گەرهاتوو کاریان بەووشەکانم
کرد، ئەوا کار بەووشەکانی ئێوەش دەکەن. [21]بەڵام
ئەمەتان هەموو پێدەکەن لەپێناوی ناوی من، چونکە
ئەوەی منی ناردووە ئەوان نایناسن. [22]من گەر
نەهاتبوومایەو قسەم لەگەڵ نەکردبوونایە، ئەوا
گوناهیان نە دەبوو، بەڵام ئێستا هیچ بیانویەکیان نییە

بۆ گوناهەکانیان. 23ئەوەی ڕقی لەمن بێت، ڕقی لەباوکیشمە. 24گەر لەنێوانیان ئەو کارانەم نەکردایە کە کەسی‌تر نەی‌کردووە، ئەوسا گوناهیان نە دەبوو. بەڵام ئەوان ڕقیان لەمن‌و لە باوکم بووەوە، هەرچەندە ئەو کارانەیان بینی. 25ئەمەش ڕوویدا تا ئەو ووتەیە بێتەدی کە لە شەریعەتەکەیاندا نووسراوە: { بەبێ هۆ ڕقیان لێم بووەوە! } 26جا کاتێ یارمەتی‌دەر دێ، ئەوەی من لەلایەن باوکەوە بۆتانی دەنێرم، ئەو ڕۆحە ڕاستییەی کە لەباوکەوە هەڵدەقوڵێ، ئەو شایەتیم بۆ دەدات. 27ئێوەش هەروەها شایەتیم بۆ دەدەن، چونکە لە سەرەتاوە ئێوە لەگەڵ من بوون.

کاری ڕۆحی پیرۆز

16

(من ئەمەم پێی ووتن، تا نەکەونە هەڵەوە. 2لەکەنیشتەکان دەردەکرێن، بەڵکو کاتێ دێت ئەوەی دەتان‌کوژێ وابیردەکاتەوە خزمەتی خودای کردووە. 3ئەوان ئەمەتان پێ‌دەکەن چونکە نەباوك دەناسن نەمن. 4جا ئەمەم پێ‌ووتن تا کاتی ڕوودانی هات، بیرتان بکەوێتەوە کە ئەمەم لەپێشا پێ ووتوون. لەسەرەتادا ئەمەم پێ نەووتن، چونکە لەگەڵتان بووم.

5(ئێستا من دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی ناردوومی، لەگەڵ ئەوەشدا کەستان نەی پرسی: بۆ کوێ دەچی؟ 6چونکە ئەمەم پێ‌ووتن، دڵگرانی دایگرتن. 7بەڵام من ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: باشتر وایە بۆتان کە بڕۆم، چونکە ئەگەر من نەڕۆم، یارمەتیدەرتان بۆ نایەت. بەڵام گەر بڕۆم بۆتانی دەنێرم. 8کاتێ ئەو دێ، جیهان سەرزەنشت دەکات لەسەر گوناەو ڕاست‌ودروستی‌و حوکمدان، 9لەسەر گوناه لەبەرئەوەی باوەڕم پێ‌ناهێنن. 10لەسەر ڕاست‌ودروستی لەبەرئەوەی من دەچمە لای باوك‌و ئیتر نامبینن. 11لەسەر حوکمدانیش لەبەرئەوەی سەرۆکی ئەم جیهانە حوکمی بەسەر دراوە.

12(هێشتا شتی زۆرم هەیە پێتانی بڵێم، ئێستا ناتوانن بەرگەی بگرن. 13بەڵام کاتێ ڕۆحی ڕاستی بۆ لاتان دێ، بەرەو هەموو ڕاستیەکتان دەبات، چونکە لەخۆیەوە هیچ نالێ، بەڵکو ئەوەی گوێی لێ‌دەبێ پێتانی ڕادەگەیێنێ، ئەوەی لە دواییدا ڕوودەدات پێتانی دەڵێ. 14ئەو شکۆدارم دەکات چونکە هەموو ئەوەی بۆتانی باس‌دەکات لەمنەوە دەرچووە. 15هەموو ئەوەی کە هی باوکە، هەروەها هی منە. لەبەرئەوە بوو پێم‌ووتن ئەوەی بۆتانی باس دەکات لەمنەوە دەرچووە. 16پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، بەڵام دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن، چونکە دەگەڕێمەوە لای باوك.)

خۆشی دوای ناخۆشی

17هەندێ لەقوتابیەکان پرسیاریان کرد: (مەبەستی چییە لەم قسەیە: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن، هەروەها: چونکە دەگەڕێمەوە لای باوك؟) 18دیسان ووتیان: (ئەم کەمە چییە باسی دەکات؟ تێناگەین لەوەی دەیلێ!) 19عیسا زانی کەوا حەزدەکەن

پرسیاری لێبکەن، ئینجا پێی ووتن: (پرسیار لە
واتای قسەکەم دەکەن: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن،
دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبیننن.
20(ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئێوە دەگرینو
شیوەن دەکەن، بەڵام جیهان دڵشاد دەبێ، ئێوە
دڵتەنگ دەبن، بەڵام دڵتەنگیەکەتان دەبێ بە خۆشی.
21ژن دڵتەنگ دەبێ کاتێ کە منداڵبوونی نزیك
بووەوە. بەڵام کاتێ منداڵەکەی بوو، ئیتر بیر
لەماندووبوونی ناکاتەوە، لەخۆشی ئەوەی مرۆڤێك
لەدایكبوو بۆ ئەم جیهانە. 22ئێوەش ئاوها، ئێستا
دڵتەنگ دەبن، بەڵام کاتێ دێمەوە بۆلاتان، دڵتان
خۆش دەبێ، ئیتر کەس ئەو خۆشیەتان لێناسێنێتەوە.
23لەو ڕۆژەدا پرسیاری هیچم لێناکەن. ڕاستی
ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەر شتێك بەناوی منەوە لەباوك
داوا بکەن دەتانداتێ. 24هەتا ئێستا بەناوی منەوە
هیچتان داوا نەکردووە. داوابکەن وەریدەگرن، تا
خۆشیەکەتان بە تەواوی بێت.

من بەسەر جیهاندا زاڵبووم

25(دەربارەی ئەم شتانە لەقسەکانمدا نموونەم بۆ
هێنانەوە، بەڵام کاتێ دێ، باسی باوکتان بۆ بکەم
بەئاشکرا و بێ نموونە. 26لەو ڕۆژەدا بەناوی منەوە
داوا لەباوك دەکەن. ئیتر پێتان ناڵێم من داواتان بۆ
دەکەم لای باوك. 27چونکە باوك خۆی خۆشی
دەوێن، لەبەرئەوەی ئێوە منتان خۆشویست، هەروەها
باوەڕتان بەوە هێنا کە من لە خوداوە دەرچووم. 28
لەباوکەوە دەرچوومو هاتووم بۆ جیهان، ئێستا
جیهان بەجێدەهێڵمو دەگەڕێمەوە لای باوك.)
29لێرە قوتابیەکانی پێیانووت: (ئێستا بەئاشکرا
گفتوگۆمان لەگەڵ دەکەیت بێ نموونە. 30ئێستا
دەزانین تۆ هەموو شتێك دەزانی، پێویست بەوە
ناکات کەس پرسیارت لێبکات. لەبەرئەوە
باوەڕدەهێنین تۆ لە خوداوە دەرچووی.) 31عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئێستا باوەڕدەهێنن؟ 32کاتێ
دێ، ئەوەتا هاتووە، تیایدا لەیەکتری جیادەبنەوە هەر
یەکە بۆ ماڵی خۆی، ئینجا بەتەنها بەجێمدەهێڵن.
بەڵام من بەتەنها نیم، چونکە باوك لەگەڵمدایە. 33
ئەمانەم هەموو پێووتن تاکو لەمندا ئاشتیتان هەبێ.
ئێوە لەجیهاندا تەنگانە دەچێژن. بەڵام وورەتان
بەرزبێ، من بەسەر جیهاندا زاڵبووم!)

نوێژی عیسا بۆ باوەڕداران

17

کاتێ ئەم قسانەیکرد، ڕوانیە ئاسمانو ووتی: (ئەی
باوك، کاتی ئەوە هاتووە! ڕۆڵەکەت شکۆدار بکەی،
تاکو ڕۆڵەکەشت تۆ شکۆدار بکات، 2ئەوەی تۆ
دەسەڵاتت داوەتێ بەسەر هەموو مرۆڤدا، هەتا ئەو
ژیانی هەتاهەتایی بدات بە هەموو ئەوانەی تۆ بەوت
داوە. 3ژیانی هەتاهەتایش ئەوەیە کە تۆ بناسن، تەنها
خودای ڕاستەقینە، هەروەها عیسای مەسیح کە
ناردووتە. 4من لەسەر زەوی شکۆدارم کردی
بەتەواوکردنی ئەو کارەی دابووت پێم. 5ئەی باوك
ئێستا شکۆدارمکە لەلای خۆت، بەو شکۆمەندییەی
لای تۆ هەمبوو پێش دروستکردنی جیهان.

[6](ناوی تۆم دەرخست بۆ ئەوانەی لەجیهاندا
بەمنتدان، ئەوانە هی تۆ بوون، تۆ بەمنتدان.
ئەوانیش گوێڕایەڵی ووتەکانت بوون، [7]ئێستا دەزانن
هەرچیەکت بەمن داوە لەتۆوەیە، [8]چونکە من ئەو
ووشانەم دانیّ کە تۆ پێت دابووم، ئەوانیش
وەریانگرت، هەروەها بەڕاستی زانییان من لەتۆوە
هاتوومو باوەڕیان هێنا کە تۆ منت ناردووە. [9]
لەپێناوی ئەوانەدا نوێژت بۆ دەکەم. ئێستا لەپێناوی
جیهاندا نوێژ ناکەم، بەڵکو لە پێناوی ئەوانەی
بەمنتداون، چونکە ئەوانە هی تۆن. [10]هەرچیەك هی
منە، هی تۆیە، هەرچیەکیش هی تۆیە، هی منە، من
لەئەواندا شکۆدار بووم. [11]ئەمان لەجیهان دەمێننەوە،
بەڵام من تیایدا نامێنمەوە، چونکە من دەگەڕێمەوە
لای تۆ. ئەی باوکی پاكوپیرۆز ئەوانەی داوتە بەمن
بەهێزی ناوی خۆت بیانپارێزە، هەتا بن بە یەك وەك
ئێمە یەکین. [12]کاتێ لەگەڵیاندا بووم دەمپاراستن
بەناوی تۆوە. ئەوانەی بەمنتدابوون ئاگاداریم
کردن، کەسیان لەناونەچوون جگە لە ڕۆڵەی
لەناوچوو نەبێ، تاکو ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە بێتەدی. [13]بەڵام ئێستا من دەگەڕێمەوە
لای تۆ، من باسی ئەمە دەکەم، جارێ هێشتا لە
جیهاندام، تا دڵشادی من تیایاندا بەتەواوی بێت. [14]
من ووشەی تۆم بەواندا، بەڵام جیهان ڕقی لێیان
بووەوە، چونکە ئەوان سەر بە جیهان نەبوون،
هەروەك چۆن من سەر بە جیهان نیم. [15]من داوای
ئەوە ناکەم تۆ ئەوان لەجیهان بسێنیتەوە، بەڵکو
لەشەیتان بیانپارێزە. [16]ئەوان سەر بە جیهان نین
هەروەك چۆن من سەر بە جیهان نیم. [17]لەڕاستیدا
پیرۆزیانبکە، چونکە ووشەی تۆ ڕاستییە. [18]هەروەك
چۆن منت نارد بۆ جیهان، منیش دەیانێرم بۆ جیهان.
[19]جا لەپێناوی ئەواندا من خۆم پیرۆز دەکەم، هەتا
ئەوانیش لەڕاستی پیرۆزبن.

[20]تەنها لەپێناوی ئەمان نوێژ ناکەم، بەڵکو
لەپێناوی ئەوانەش کە باوەڕم پێدەکەن بەهۆی قسەی
ئەمانەوە، [21]تا هەموو یەك بن، هەروەك تۆ چۆن
لەمندای ئەی باوك منیش لەتۆدام، تا ئەوانیش
لەئێمەدا بن، تاکو جیهان باوەڕبهێنێ کە تۆ منت
ناردووە. [22]من ئەو شکۆمەندیەم داونەتێ تۆ داوتە
بەمن، تا بن بەیەك هەروەك چۆن ئێمە یەکین. [23]من
لەئەواندام‌و تۆ لەمندای، تا تەواوبن‌و بن بە یەك،
هەتا جیهان بزانێ تۆ منت ناردووە، هەروەها ئەوانت
خۆشویستووە وەك چۆن منت خۆشویست.

[24](ئەی باوك، دەمەوێ ئەوانەی کە داوتە بە من
لەهەر شوێنێکدابم لەگەڵمبن، تا ئەو شکۆمەندیەم
ببینن کە داوتە بەمن، چونکە تۆ منت خۆشویستووە
پێش دروستبوونی جیهان. [25]ئەی باوکی
ڕاستودروست، جیهان ناتناسێ، بەڵام من تۆ
دەناسم، ئەوانیش دەزانن کە تۆ منت ناردووە، [26]من
ناوی تۆم بەوان ناساند، هەروەها پێیان دەناسێنم،
تاکو ئەو خۆشەویستیەیان تیادابێ کە تۆ منت پێ
خۆشویست، هەتا من خۆم لەواندا بم.)

گرتنی عیسا

18

دوای ئەوەی عیسا لەم ووتانەی بووەوە، لەگەڵ قوتابیەکانی کەوتنە ڕێو دۆڵی قەدرونیان بڕی. لەوێدا باخچەیەك هەبوو خۆیو قوتابیەکانی چوون بۆ ئەوێ. 2بەڵام ئەو یەهوزایەی ناپاکی لەگەڵ کرد، ئەو شوێنەی دەزانی، چونکە عیسا زۆر جار لەگەڵ قوتابیەکانی تیادا کۆدەبووەوە. 3ئینجا یەهوزا بەرەو ئەوێ چوو، تیپێك سەربازو پاسەوانانی پەرستگای لەگەڵ خۆی برد، ئەوانەی سەرۆك کاهینەکانو فەریسیەکان ناردبوویانن، چراو مەشخەڵو چەکیان هەڵگرتبوو. 4عیسا دەیزانی چی بەسەر دێ، بەرەو ڕوویان چوو، ووتی: (کێتان دەوێ؟) 5وەڵامیان دایەوە: (عیسای ناسری). ئەویش پێی ووتن: (من ئەوم). ئەو یەهوزایەی کە ناپاکی لەگەڵ کرد لەگەڵیان وەستا بوو. 6کاتێ پێی ووتن: (من ئەوم) گەڕانەوە دواوەو کەوتن بە زەویدا! 7عیسا جارێکی کە لێیپرسینەوە: (کێتان دەوێ؟) ئەوانیش لەوەڵامدا ووتیان: (عیسای ناسری.) 8ئەویش ووتی: (پێم ووتن: من ئەوم، گەر ئێوە بەدوای مندا دەگەڕێن، با ئەوانەیکە بڕۆن.) 9ئەمەش بۆ هاتنەدی ئەو قسەیە بوو کە ووتی: (ئەوانەی بەمنتدابوون کەسیان لەناونەچوو!) 10شەمعون پەترۆس شمشێرێکی پێبوو دەری هێناو لەکۆیلەی سەرۆك کاهینەکانیداو گوێچکەی ڕاستی پێبڕی. ئەو کۆیلەیەش ناوی مەلخەس بوو. 11عیسا بە پەترۆسی ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە کێلانەکەی! ئایا ئەو جامەی باوکم داویەتی پێم نەیخۆمەوە؟)

لەبەردەم سەرۆکی کاهینەکان

12ئیتر تیپە سەربازەکەو سەرتیپەکەیانو پاسەوانەکانی جوولەکە عیسایان گرتو بەستیانەوە. 13یەکەمجار بردیان بۆ لای حەنانی خەزوری قەیافا کە سەرۆك کاهین بوو لەو ساڵەدا. 14قەیافاش ئەو پیاوە بوو کە ڕاوێژی بۆ جوولەکەکان کردبوو، باشتر وایە پیاوێك بمرێ لەجیاتی هەموو گەل.

پەترۆس نکۆڵی لەعیسا دەکات

15شەمعون پەترۆس لەگەڵ قوتابیەکەی تر کە سەرۆکی کاهینەکان دەیناسی شوێنی عیسا کەوت. ئەو قوتابیە لەگەڵ عیسا چووە کۆشکی سەرۆك کاهین. 16بەڵام پەترۆس لەدەرەوە لەلای دەرگاکە ڕاوەستا. ئینجا قوتابیەکەی تر کە سەرۆك کاهینەکان دەیناسی هاتەدەرەوەو قسەی لەگەڵ کچە دەرگاوانەکەدا کردو پەترۆسی هێنایە ژوورەوە. 17کچە دەرگاوانەکە لە پەترۆسی پرسی: (ئایا تۆ یەکێك لەقوتابیەکانی ئەم کابرایە نیت؟) ئەویش وەڵامی دایەوە: (نەخێر، لەوان نیم.) 18ئاووهەوا سارد بوو، خزمەتکارانو پاسەوانان ئاگریان کردبووەوەو لەدەوری وەستابوون خۆیان گەرم دەکردەوە، پەترۆسیش لەگەڵیان وەستابوو خۆی گەرم دەکردەوە.

19سەرۆکی کاهینەکان پرسیاری لەعیسا کرد دەربارەی قوتابیەکانیو فێرکردنەکەی. 20عیساش وەڵامی دایەوە: (بە ئاشکرا قسەم بۆ جیهان کرد، لەکەنیشتو پەرستگادا لەو شوێنەی هەموو جوولەکەکان لێیکۆدەبوونەوە، هەموو کاتێ خەڵکم

فێردەكرد، هیچ شتێكم بەنهێنی نەوتووە. [21]بۆچی
پرسیار لە من دەكەیت؟ پرسیار لەوانە بكە كە
گوێیان لەقسەكانم بووە، ئەوان دەزانن چیم ووتوە!)
[22]كاتێ عیسا ئەمەی ووت یەكێك لەخزمەتكارەكان
زللەیەكی لێداو پێیووت: (ئاوها وەڵامی
سەرۆكی كاهینان دەدەیتەوە؟) [23]عیسا وەڵامی
دایەوە: (گەر قسەی خراپم كردووە بڵێ چیم
ووتووە، گەر ڕاستیشم ووتووە، ئیتر بۆچی لێم
دەدەیت؟) [24]ئەوسا حەنان بەدەستی بەستراوەوە
ناردی بۆ لای قەیافای سەرۆك كاهین. [25]هێشتا
شەمعون پەترۆس لەوێ ڕاوەستابوو خۆی گەرم
دەكردەوە، لێیان پرسی: (ئایا تۆش لە قوتابیەكانی
ئەو نیت؟) ئەویش نكۆڵی لێكردو ووتی: (نەخێر،
لەوان نیم.) [26]یەكێك لەخزمەتكارانی سەرۆكی
كاهینان زاوای ئەو خزمەتكارە بوو كە پەترۆس
گوێی لێكردەوە، ووتی: (ئەی لەباغچەكەدا تۆم
لەگەڵ ئەو نەبینی؟) [27]دیسان پەترۆس نكۆڵی لێكرد،
ئینجا یەكسەر كەڵەشێر خوێندی!

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

[28]ئیتر بەیانی زوو عیسایان لەماڵی قەیافاوە برد
بۆ كۆشكی فەرمانڕەوایی ڕۆمەكانو ئەوان نەچوونە
ئەو كوشكە نەوەك پیس ببنو بەهۆی ئەوەوە نەتوانن
بەشداری بكەن لەخواردنی جەژنی تێپەڕبوون. [29]
ئەوسا پیلاتۆس هاتە دەرەوە بۆ لایانو لێیپرسین:
(بەچی ئەم پیاوە تاوانبار دەكەن؟) [30]وەڵامیان دایەوە:
(گەر تاوانبار نەبووایە، نەماندەدا بەدەستەوە.) [31]
پیلاتۆس ووتی: (ئێوە بیبەن، بەپێی شەریعەتی خۆتان
حوكمی بەسەردا بدەن.) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە:
(مافی ئەوەمان نییە كەس بكوژین.) [32]ئەمەش ڕوویدا
تاكو ئەوەی عیسا ووتبووی لەبارەی شێوەی
مردنەكەی بێتەدی. [33]ئینجا پیلاتۆس چووە ناو
كۆشكەكەیو بانگی عیسای كردو لێیپرسی: (تۆ
پادشای جوولەكەی؟) [34]عیسا لە وەڵامدا ووتی:
(ئایا تۆ لەخۆتەوە ئەمەم پێدەڵێی، یاخود خەڵكی كە
دەربارەی من ئەمەیان پێ ووتوی؟) [35]ئەوسا پیلاتۆس
لێیپرسی: (ئایا من جوولەكەم؟ گەلەكەتو سەرۆك
كاهینەكان تۆیان داوەتە دەستی من. چیت كردووە؟)
[36]عیساش لەوەڵامدا ووتی: (پادشاهێتی من سەر بەم
جیهانە نییە. گەر پادشاهێتی من سەر بەم جیهانە
بووایە، ئەوسا خزمەتكارەكانم دەجەنگان تا نەدرێمە
دەست دەسەڵاتدارانی جوولەكە. بەڵام پادشاهێتی
من هی ئێرە نییە.) [37]جا پیلاتۆس لێیپرسی: (كەواتە
تۆ پادشای؟) ئەویش وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت
من پادشام. لەبەر ئەمەش لەدایك بوومو هاتووم بۆ
جیهان، تاشایەتی بۆ ڕاستی بدەم، هەر كەسێ
لەڕاستی بێ گوێ لە دەنگم دەگرێ.) [38]پیلاتۆس
پێی ووت: (ڕاستی چییە؟) دوای ئەوەی ئەمەی ووت
دیسان چووە دەرەوە بۆ لای جوولەكەكانو ووتی:
(من هیچ خراپەیەكی تیادا نادۆزمەوە! [39]ئێوە لەسەر
ئەوە ڕاهاتوون لەجەژنی تێپەڕبووندا گیراوێكتان بۆ
ئازاد بكەم. ئایا دەتانەوێ پادشای جوولەكەتان بۆ
ئازاد بكەم؟) [40]هەموو هاواریان كردو ووتیان: (ئەمە
ئازاد مەكە! بەڵكو باراباس!) هەرچەندە باراباس

دزیش بوو.

فەرمانی کوشتنی عیسا

19

ئیتر پیلاتۆس فەرمانیدا عیسا ببرێت و بەقامچی
لێیبدرێت. 2سەربازەکان تاجێکیان لەدڕك چنیو
خستیانە سەر سەری، جلێکی ئەرخەوانیان
لەبەرکرد. 3لێی دەچوونە پێشەوەو پێیان دەووت:
(سلاو! ئەی پادشای جوولەکە!)، زللەیان لێدەدا.
4جارێکیکە پیلاتۆس هاتەدەرەوە بۆ لای خەڵکەکەو
پێی ووتن: (من دەی هێنمە دەرەوە بۆلاتان تا بزانن
من هیچ گوناهێکی تیادا نابینم!) 5عیسا بەتاجی
دڕکاویو جلی ئەرخەوانییەوە هاتەدەرەوە، ئینجا
پیلاتۆس بەوانی ووت: (ئەوەتا پیاوەکە!) 6کاتێ
سەرۆك کاهینەکانو پاسەوانەکان بینیان، هاواریان
کرد: (لەخاچی بدە! لەخاچی بدە!) ئەوسا پیلاتۆس
پێیووتن: (ئێوە بیبەنو لەخاچی بدەن، من هیچ
گوناهێکی تیادا نابینم!) 7جوولەکەکان
وەلامیاندایەوە: (شەریعەتمان هەیە. بەپێی شەریعەتی
ئێمە دەبێ بمرێ، چونکە خۆی کردووە بە ڕۆڵەی
خودا.)

8کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسەیە بوو زیاتر
ترسا، 9چووە ناو کۆشکەکەیو لەعیسای پرسی:
(تۆ خەڵکی کوێی؟) بەلام عیسا هیچ وەلامێکی
نەدایەوە. 10پیلاتۆس پێیووت: (بۆ قسەم لەگەڵ
ناکەیت؟ ئایا نازانی من دەسەلاتی ئەوەم هەیە ئازادت
بکەم یان لەخاچت بدەم؟) 11عیسا وەلامیدایەوە:
(تۆ هیچ دەسەلاتێکت بەسەر منەوە نییە، گەر لە
سەرەوە بەتۆیان نەدابێ. جا لەبەرئەوە، ئەوەی
منی داوەتە دەست تۆ گوناهێکی گەورەتری
هەیە.)

12ئیتر لەبەرئەمە پیلاتۆس هەوڵی ئازادکردنی
عیسایدا، بەلام جوولەکەکان هاواریانکرد: (گەر
ئەمەت ئازادکرد، ئیتر هاوڕێی قەیسەر نیت. هەر
کەسێك خۆی بکات بەپادشا، دوژمنایەتی لەگەڵ
قەیسەر دەکات.) 13کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسانە
بوو، عیسای بردە دەرەوە، ئەوسا لەسەر کورسی
فەرمانڕەوایی دانیشت، لەشوێنێك پێیدەووترێ
بەردڕێژکراو بەزمانی عیبریش گەباسا. 14کاتەکەش
نزیکەی دوانزەی نیوەڕۆ بوو، لەو ڕۆژەدا [ڕۆژی
هەینی] خۆ ئامادەدەکرا بۆ جەژنی تێپەڕبوون. ئینجا
پیلاتۆس بەجوولەکەکانی ووت: (ئا ئەوەتا
پادشاکەتان!) 15ئەوانیش هاواریانکرد: (بیبە! بیبە!
لەخاچی بدە!) پیلاتۆس لێیپرسین: (ئایا
پادشاکەتان لەخاچ بدەم؟) ئەوسا سەرۆك
کاهینەکان وەلامیان دایەوە: (هیچ پادشایەکمان نییە
جگە لە قەیسەر.) 16ئیتر پیلاتۆس دایە دەستیان تا
لەخاچ بدرێ.

لە خاچدان

ئەوانیش عیسایان بردو ڕۆیشتن. 17عیساش
هاتەدەرەوەو خاچەکەی هەڵگرت بەرەو ئەو شوێنە
ڕۆیشت کە ناسرابوو بەشوێنی کاسەی سەر بەزمانی
عیبری پێیدەوترێ (گولگۆسە)، 18لەوێ لەگەڵ

دوو پیاو لەخاچیاندا، هەر یەکە لە لایەکیەوە، عیساش لە ناوەڕاست.

[19]پیلاتۆس لەسەر خاچەکە دروشمێکی هەڵواسی بوو لەسەری نووسرا بوو: (عیسای ناسیری پادشای جوولەکە.) [20]جوولەکەیەکی زۆر دروشمەکەیان خوێندەوە، چونکە ئەو شوێنەی عیسای تیادا لەخاچدرابوو لەشار نزیك بوو. دروشمەکەش بەزمانی عیبریو لاتینیو یۆنانی نووسرا بوو. [21]سەرۆك کاهینەکانی جوولەکە بەپیلاتۆسیان ووت: (مەنووسە: (پادشای جوولەکە)، بەڵکو بنووسە: (ئەم پیاوە خۆی دەیووت: من پادشای جوولەکەم.))

[22]پیلاتۆس وەڵامیدایەوە: (ئەوەی نووسیومە، نووسیومە!)

[23]کاتێ سەربازەکان عیسایان لەخاچدا، جلەکانیان بردو کردیان بەچوار بەشەوە، هەر سەربازو بەشێکی برد. هەروەها کراسەکەشیان برد، کە سەرتاپا بەبێ دروون لەیەك پارچە چنرابوو. [24]ئینجا سەربازەکان بەیەکتریان ووت: (پێویست ناکات بیدڕێنین، بەڵکو شێروخەتی لەسەر دەکەین بزانین بەرکێ دەکەوێ.)

ئەمەش ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە بێتەدی: {جلەکانمیان لەنێوان خۆیان بەشکردو شێروخەتیان لەسەر کراسەکەم کرد.} ئەمەش ئەوە بوو کە سەربازەکان کردیان.

[25]لەوێ لەلای خاچەکەی عیسا، دایکی لەگەڵ مریەمی ژنی کلۆپا کە پووری بوو، هەروەها مریەمی مەجدەلی وەستابوون. [26]کاتێ عیسا دایکی بینی، بە تەنیشت ئەو قوتابیەوە وەستاوە کە خۆشیدەویست، بەدایکیووت: (ئەی ئافرەت، ئەمە کوڕتە!) [27]ئینجا بەقوتابیەکەی ووت: (ئەمە دایکتە.) لەوکاتەوە قوتابیەکە بردیە ماڵی خۆی.

مردنی عیسا

[28]دوای ئەوەی عیسا بینی هەموو شتێ تەواو بوو، ووتی: (تینوومە.) تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز باسکراوە بێتەدی. [29]لەوێ قاپێکی پڕ لەسرکە هەبوو، ئیسفەنجێکیان کرد بەسرکەکەو بەقامیشێك بەرزیانکردەوە بۆ دەمی. [30]کاتێ عیسا دەمی لەسرکەکەدا، ووتی: (تەواوبوو!) ئینجا سەری دانەواندو گیانی سپارد.

[31]جا چونکە ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو بۆ جەژنی تێپەڕبوون، ڕۆژی پاشتریش شەممەیەکی مەزن بوو، هەروەها تا لاشەکان بە هەڵواسراوەیی لەسەر خاچەکان نەمێننەوە، جوولەکەکان داوایان لەپیلاتۆس کرد قاچی لەخاچدراوەکان بشکێنریو لاشەکانیان هەڵگیرێ. [32]ئینجا سەربازەکان هاتنو هەردوو قاچی ئەو دوو پیاوەیان شکاند کە لەگەڵ عیسا لەخاچدرابوون. [33]بەڵام کاتێ گەیشتنە سەر عیسا، سەیریانکرد مردووە، ئیتر قاچیان نەشکاند. [34]ئینجا یەکێك لەسەربازەکان ڕمێکی کرد بەلاتەنیشتی، یەکسەر خوێنو ئاوی لێ هاتەدەرەوە. [35]جا ئەوەی ئەمەی بینی خۆی شایەتی دەدا، شایەتیەکەشی ڕاستە، خۆی بەتەواوی دەزانێ کە

ڕاستی دەڵێ، هەتا ئێوەش باوەڕبهێنن. 36ئەمەش
ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێب باسکراوە بێتەدی: {
ئێسقانێکی لێناشکێ!} 37هەروەها لەشوێنێکیتر
لەکتێب باسکراوە: {سەیری ئەوە دەکەن کە ڕمیان
لێداوە.}

ناشتنی عیسا

38پاش ئەوە یوسف ناوێك کە خەڵکی ڕامە
بوو داوای لەپیلاتۆس کرد تا ڕێیبدات لاشەکەی
عیسا بەرێ، ئەم یوسفەش قوتابی عیسا بوو، بەڵام بە
نهێنی چونکە لە دەسەڵاتدارانی جوولەکە دەترسا،
ئیتر پیلاتۆس ڕێیدا. ئینجا یوسف هاتو لاشەکەی
عیسای هەڵگرت. 39هەروەها نیقۆدیمۆسیش هات
ئەوەی کە لە پێشا بەشەو هاتبوو بۆ لای عیسا.
لەگەڵ خۆی نزیکەی سی لیتر بۆنی مۆڕی تێکەڵاو
بە عودی هێنا. 40لاشەکەی عیسایان هێناو لەگەڵ
بۆن بەکفن پێچایانەوە، بەو شێوەیەی نەریتی
جوولەکە بوو لە ناشتن. 41لەو شوێنەی عیسای
تیادا لە خاچدرا باخچەیەکی لێبوو، لە
باخچەکەشدا گۆڕێکی تازەی لێبوو، لەوەو پێش
کەسی تیادا نەنێژرا بوو. 42هەردووکیان عیسایان
لەو گۆڕەدا ناشت چونکە نزیك بوو، هەروەها
لەبەر ئەوەی ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو
لەلای جوولەکەکان.

زیندووبوونەوە

20
بەرەبەیانی ڕۆژی یەکشەممە، مریەمی مەجدەلی چووە
سەر گۆڕەکەی عیسا، هێشتا تاریك بوو، سەیری
کرد بەردەکە لەسەر دەرگای گۆڕەکە لابراوە. 2
ئەویش بەڕاکردن هات بۆ لای شەمعون پەترۆسو
قوتابیەکەی تر کە عیسا خۆشیدەویست پێیووتن:
(گەورەیان لەگۆڕەکە بردووە، نازانین لەکوێ دایان
ناوە!) 3ئینجا پەترۆسو قوتابیەکەیکە ڕۆیشتن بەرەو
گۆڕەکە. 4هەردووکیان بەیەکەوە ڕایاندەکرد، بەڵام
قوتابیەکەیتر پێش پەترۆس کەوتو پێش ئەو
گەیشتە سەر گۆڕەکە، 5دانەویەوە سەیریکرد
کفنەکە لەوێ کەوتووە، بەڵام نەچووە ژوورەوە. 6
ئینجا دوای ئەو شەمعون پەترۆس گەیشتە سەر
گۆڕەکەو چووە ژوورەوە، ئەویش بینی کفنەکە
لەوێ کەوتووە. 7ئەو دەستەسڕەی بەسەری عیساوە
بوو بینی بەتەنها پێچراوەتەوە بەجیا لەشوێنی کفنەکە.
8لەوکاتەدا قوتابیەکەیکەش هاتە ژوورەوە، ئەوەی
یەکەمجار گەیشتە سەر گۆڕەکە، ئەمەی بینیو باوەڕی
هێنا. 9چونکە قوتابیەکان تا ئەوکاتەش تێنەگەیشتبوون
ئەوەی کتێبی پیرۆز باسی دەکات، ئەو دەبێ لەنێوان
مردووواندا هەستێتەوە. 10ئیتر دوو قوتابیەکە گەڕانەوە
بۆ شوێنی خۆیان.

عیسا بۆ مریەم دەردەکەوێ

11بەڵام مریەم هەر لە دەرەوە وەستاو
لەسەرگۆڕەکە دەگریا. کاتێ کە دەگریا دانەویەوە
بۆ گۆڕەکە، 12سەیری کرد دوو فریشتە بەجلی
سپییەوە، دانیشتوون لەو شوێنەی تەرمەکەی عیسای

لـێدانرابوو، یەکێك لەلای سەریەوە ئەوی‌کە لەلای
قاچیەوە. [13]لێیانپرسی: (خوشکە، بۆ دەگری؟)
لەوەڵامدا ووتی: (گەورەمیان بردووە، نازانم لەکوێ
دایاننـاوە.) [14]ئەمـەی ووتو ئاوڕیدایـەوەو
سەیری‌کرد عیسا وەستاوە، بەڵام مریەم نەیزانی ئەو
عیسایە. [15]عیسا لێی‌پرسی: (خوشکە، بۆچی
دەگری؟ بەدوای کێدا دەگەڕێی؟) مریەمیش وایزانی
باخەوانەکەیە، پێی‌ووت: (گەورەم گەر تۆ بردووتە
پێم بڵێ لەکوێ داتناوە تا بیبەمەوە.)
[16]ئینجا عیسا بانگی‌کرد: (مریەم!) ئەویش
ئاوڕیدایەوەو بە زوبانی عیبری هاواری کرد:
(ڕەبونی)، بەواتای مامۆستا. [17]عیساش پێی‌ووت:
(مەمگرە! هێشتا نەڕۆیشتووم بۆ لای باوك، بەڵام بڕۆ
بۆ لای براکانمو پێیان بڵێ: من دەچم بۆ لای
باوکمو باوکتان، خوداو خوداتان!) [18]ئینجا مریەمی
مەجدەلی گەڕایەوەو هەواڵیدا بەقوتابیەکانو
پێی‌ووتن: (من گەورەم بینی!) هەروەها ئەوەی پێ
ووتن کە پێی ووتبوو.

دەرکەوتنی مەسیح بۆ قوتابییەکان

[19]لەئێوارەی ئەو یەکشەممەیە،کاتێ قوتابیەکان
لەترسی دەسەڵاتدارانی جولەکە بەیەکەوە بوونو
دەرگاکانیان لەسەر خۆیان داخستبوو، عیسا هات
لەناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ ئێوە!) [20]
کاتێ ئەمەی ووت، دەستیو لاتەنیشتی نیشاندان،
قوتابیەکان کاتێ خوداوەندیان بینی دڵشاد بوون. [21]
ئینجا عیسا پێی‌ووتن: (ئاشتی بۆ ئێوە! چۆن باوك منی
ناردووە، منیش ئاوا ئێوە دەنێرم.) [22]ئەمەی ووتو
فووی لێکردنو پێی ووتن: (ڕۆحی پیرۆز
وەرگرن. [23]ئەوەی گوناهی ببەخشن، بەخشراوە،
ئەوەی گوناهی نەبەخشن، ئەوا نەبەخشراوە!)

دەرکەوتنی مەسیح بۆ تۆما

[24]بەڵام تۆما، یەکێك لەدوانزەکە، کە ناسرابوو
بەدووانە، لەگەڵ قوتابیەکان نەبوو کاتێ عیسا بۆ
لایان هات. [25]قوتابیەکانی‌تر پێیان ووت: (ئێمە
گەورەمان بینی!) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (گەر
نیشانەی بزمارەکان بەدەستیەوە نەبینم، پەنجە نەخەمە
شوێنی بزمارەکانەوە، دەست نەدەم لەلاتەنیشتی
باوەڕناکەم!)
[26]دوای هەشت ڕۆژ، کاتێ قوتابیەکانی
دووبارە لەماڵەوە بوون تۆماشیان لەگەڵ بوو، عیسا
هات بۆ لایانو دەرگاکانیش داخرابوون، لە
ناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ ئێوە!) [27]ئینجا
بە تۆمای ووت: (پەنجەت بێنە بۆ ئێرە، سەیری
دەستمبکە، دەستت بێنەو بیدە لەلاتەنیشتم. بێباوەڕ
مەبە بەڵکو باوەڕداربە!) [28]ئەوسا تۆما هاواری کرد:
(ئەی خوداوەندو خودام!) [29]عیسا پێی‌ووت: (ئایا
لەبەرئەوەی منت بینی باوەڕت کرد؟
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی باوەڕدەکەن بێ‌ئەوەی
بیبینن!)
[30]عیسا لەبەردەم قوتابیەکانی زۆر نیشانەی
سەرسوڕهێنەری تری‌کرد کە لەم پەرتووکەدا
نەنووسراوە. [31]بەڵام ئەم نیشانانە نووسراون تا

باوەڕبکەن کە عیسا مەسیحە، ڕۆڵەی خودایە، هەتا
ئێوە بەهۆی باوەڕهێنانەوە ژیان بەدەستبهێنن بەناوی
ئەوەوە.

دەرکەوتنی عیسا لەسەر دەریاچە

21

دوای ئەمە عیسا جارێکی‌کە بەم شێوەیە خۆی
دەرخست بۆ قوتابیەکان لەسەر کەناری دەریاچەی
تەبەریە: 2شەمعون پەترۆس‌و تۆما کە بە دووانە
ناسراوە، لەگەڵ نەسانائیل کە خەڵکی قانای ناوچەی
جەلیل بوو، هەروەها دوو کوڕەکەی زەبدی‌و دوو
قوتابی‌کە کۆببوونەوە. 3شەمعون پەترۆس پێی‌ووتن:
(من دەڕۆم بۆ ڕاو!) ئەوانیش ووتیان: (ئێمەش
لەگەڵت دێین.) ئینجا ڕۆیشتن‌و سواری بەلەم بوون،
بەڵام لەو شەوەدا هیچیان نەگرت.

4کاتی بەرەبەیان، عیسا لەسەر دەریاچەکە
وەستا، بەڵام قوتابیەکان نەیانزانی ئەو عیسایە. 5عیسا
لێی‌پرسین: (ها کوڕینە ماسیتان پی‌نییە؟) ئەوانیش
وەڵامیان دایەوە: (نەخێر!) 6ئەویش پێی‌ووتن:
(تۆڕەکانتان هەڵدەن بۆ لای ڕاستی بەلەمەکە، ئەوسا
ماسی دەگرن!) ئەوانیش هەڵیاندا ئیتر نەیانتوانی
ڕای‌کێشن لەبەر زۆری ئەو ماسییانەی تیایدا بوو!

7ئەو قوتابیەی عیسا خۆشی‌دەویست بە
پەترۆسی ووت: (ئەوە خوداوەندە!) کاتێ پەترۆس
ئەمەی بیست، خۆی داپۆشی بە جلەکانی چونکە
ڕووت بوو و خۆی هەڵدایە ناو ئاوەکە. 8
قوتابیەکانی‌تر بەبەلەمەکە هاتن‌و تۆڕە پڕ
لەماسیەکەیان ڕادەکێشا، چونکە ئەوەندە دوور
نەبوون لەکەناری دەریاچەکە تەنها دووسەد باڵ نەبێ.
9کاتێ قوتابیەکان گەیشتنە کەناری دەریاچەکە،
بینیان وا نان دانراوە، خەڵوز ئامادەکراوەو ماسی
خراوەتە سەر. 10عیسا پێی‌ووتن: (هەندێ لەو
ماسییانە بهێنن کە ئێستا ڕاوتان‌کرد!) 11جا شەمعون
پەترۆس چووە ناو بەلەمەکەو تۆڕەکەی ڕاکێشایە
سەر ووشکانی، سەدو پەنجاو سێ ماسی گەورەی
تیادا بوو، لەگەڵ ئەم ژمارە زۆرەشدا تۆڕەکە نەدڕا
بوو. 12عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (وەرن بخۆن.)
ئیتر کەس لە قوتابیەکان نەی‌وێرا پرسیاری
لی‌بکات: (تۆ کێیت؟) چونکە دەیانزانی ئەو
خوداوەندە. 13عیسا هاتە پێشەوە نانەکەی
هەڵگرت‌و دای‌پێیان، ماسیەکەش بەهەمان شێوە. 14
ئەمە جاری سێهەم بوو عیسا خۆی دەرخات بۆ
قوتابیەکانی پاش ئەوەی لەنێو مردوواندا هەستایەوە.

عیسا لەگەڵ پەترۆس دەدوێ

15دوای ئەوەی نانیان خوارد عیسا پرسیاری
لەشەمعون پەترۆس‌کردو ووتی: (شەمعونی کوڕی
یۆنا، ئایا تۆ منت زیاتر خۆش دەوێ یان ئەوانی‌کە
منیان زیاتر خۆش دەوێ؟) ئەویش وەڵامی‌دایەوە:
(بەڵێ خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!)
جا عیسا پێی‌ووت: (بەرخەکانم بلەوەڕێنە.) 16
جارێکی‌کە لێی‌پرسییەوە: (شەمعونی کوڕی یۆنا،
منت خۆش دەوێ؟) وەڵامی‌دایەوە: (بەڵێ
خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!) ئەویش

پـێی‌ووت: (شـوانی مـەڕەکانم بکـە.) 17بـۆ جاری
سێهەم لێی‌پرسیەوە: (ئەی شەمعونی کوڕی یۆنا، ئایا
منـت خـۆش‌دەوێ؟) ئـیتر پـەتـرۆس دڵگـران بوو
چونکە عیسـا بۆ جاری سێهەم لێی‌پرسی: (ئایا منت
خـۆش دەوێ) پەترۆس پێی‌ووت: (ئەی خوداوەند،
تـۆ هـــەموو شـتێ دەزانـی. تـــۆ دەزانـــی مـن
خۆشـم‌دەوێیت!) دیسان عیسا پێی‌ووت: (مەڕەکانم
بلەوەڕێـنە. 18ڕاسـتی ڕاسـتیت پێ‌دەڵـێم کاتێ کە
گەنج بووی پشتوێنەکەت بەناو قەدتەوە دەبەست‌و
بۆ هەرشوێنێك دەتویست دەڕۆیشتی. بەڵام کاتێ پیر
دەبیـــت دەســـتت درێژدەکەیـــت، یەکـــێکی‌کە
پشتوێنەکەت بۆ دەبەستێت‌و دەتبات بۆ شوێنێك کە
ناتـەوێ!) 19عیسا ئەمەی ووت وەك ئاماژەکردنێك
بۆ ئەو مردنەی پەترۆس کە خودا شکۆدار دەکات.
دوای ئەمە، پێی‌ووت: (دوامکەوە.)

20 پەتـــرۆس ئاوڕی‌دایـــەوە بـــۆ دواوە، ئـــەو
قوتابـیەی بیـنی کـە عیسـا خۆشی‌دەویست شوێنیان
کـەوتووە، ئەویش ئەو قوتابیە بوو کە شانی بەسینگی
عیسـا دابـوو لـەکاتی نـان‌خواردنەکـەو پـێی‌ووت:
(گـەورەم، کێیە ئەوەی ناپاکیت لەگەڵ دەکات؟) 21
کـاتێ پەتـرۆس قوتابـیەکەی بیـنی لەعیسای پرسی:
(ئەی خوداوەند ئەی ئەمە چی لـێ‌دێ؟)

22عیسـا لـە وەڵامـدا ووتـی: (گـەر بمـەوێ
دەمێنێـتەوە هـەتا دەگەڕێمـەوە، بـە تـۆ چـی؟ تـۆ
دوامکـەوە!) 23ئـیتر هەواڵ لەنێوان برا باوەڕدارەکان
بڵاوبـووەوە کـە ئـەو قوتابیە نامرێ. بـەڵام عیسـا
ئەمـــەی بـە پەتـرۆس نـەووت: (کـە ئـەو نامرێ!)
بـەڵکـو ووتـی: (گـــەر بمـــەوێ دەمێنێـتەوە هـەتا
دەگـــەڕێمەوە، بە تۆ چی؟)

24ئـەو قوتابیـیە ئەمەیـە کە ئەم شتانەی لێرەدا
نووسـیوە، خۆیشـی شـایەتی بـۆ ئـەم شتانە دەدات.
ئـێمەش دەزانـین شـایەتیەکەی ڕاستە. 25زۆر شتی تر
هەیـە عیسـا کـردوویەتی، لـەو بـاوەڕەدام گەر یەك
لـەدوای یەك بنووسرایە، هەموو جیهان جێگای ئەو
پەرتووکانەی تیانەدەبووەوە!

کرداری نێرراوان

پەرتووکی کرداری نێرراوان تەواوکەری مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا، باسی قوتابییەکان دەکات چۆن بە ڕۆحی پیرۆز مزگێنی عیسای مەسیحیان لەقودسو هەموو یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی زەوی بڵاوکردەوە (1: 8). لەم کتێبەدا نووسەر دووپاتی دەکاتەوە کە باوەڕ بە مەسیح هیچ مەترسییەکی سیاسی نییە بۆ ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی.

دەتوانرێ ئەم کتێبە بکرێ بە سێ بەش:

1- سەرەتای دەستپێ کردنی باوەڕداران لەقودس دوای بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان.

2- بڵاوبونەوەی باوەڕ بە مەسیح لەهەموو فەلەستین.

3- پەرەسەندنی ئەم باوەڕە لەناوچەکانی دەوروبەری دەریای سپی ناوەڕاست تاشاری ڕۆما.

کتێبی کرداری نێرراوان باسی چەند ڕووداوێکی گرنگ دەکات لەوانە: چۆنیەتی کارکردنی ڕۆحی پیرۆز لەناو باوەڕداران، دوای ئەوەی لەڕۆژی پەنجاهەمین هاتە ناویان، دواتریش مایەوە بۆ ئەوەی ڕێنماییان بکاتو ڕابەرەکانی بە هێز بکات. هەروەها چۆنیەتی باوەڕهێنانی پۆڵسو گەشتەکانی بۆ بڵاوکردنەوەی مزگێنی عیسای مەسیح. بەکورتیش ئەم نووسراوە فێرکردنو دەنگوباسی باوەڕدارانە لەسەرەتای بڵاوبوونەوەی باوەڕ دوای بەرزبوونەوەی عیسا.

پێشەکی

1

بەڕێز ساوفیلۆس، لەپەرتووکی یەکەمدا هەموو کردارەکانو فێرکردنەکانی عیسام بۆت گێڕایەوە، لەسەرەتای پەیامەکەیەوە [2]تا ئەو ڕۆژەی بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، دوای ئەوەی ڕاسپاردەکانی پێشکەش کرد بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بەو نێرراوانەی هەڵیبژاردن. [3]هەروەها دوای ئازارکێشانی، لەماوەی چل ڕۆژ خۆی بۆ دەرخستن بەزیندوویی بەچەندەها بەڵگەی چەسپاو و سەبارەت بە پاشایەتی خودا بۆیان دوا. [4]کاتێ لەگەڵیان کۆبووەوە، ووتی: (قودس بەجێمەهێڵن، بەڵکو تیایدا چاوەڕێی بەڵێنی باوکم بکەن،

وەك لـەپێشـا لەمنـتان گـوێ لێبـوو. [5]یەحیا خـەڵكی لـەئاو هەڵدەكێشـا، بەڵام ئێوە پاش چـەند ڕۆژێكـی كـەم لـەڕۆحی پـیرۆز هەڵدەكێشرێن.)

بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان

[6]ئەوانـەی لـەوێدا كۆبـبوونەوە لێـیان پرسـی: (ئـەی خوداوەنـد، ئایـا لـەم كاتـەدا پاشـایەتی بـۆ ئیسـرائیل دادەمەزرێنییـەوە؟) [7]ئەویش وەڵامیدانەوە: (ئێوە مافی ئەوەتان نییە ئـەو كـاتوساتانە بزانن كە خودا بەدەسەڵاتی خـۆی دەسـتنیشـانی كردووە. [8]بەڵام كاتێ ڕۆحـی پیرۆزتـان بەسـەردا دەڕژێ هـێز بەدەسـتدەهێـنن، دەبـن بەشـایەت بـۆ مـن لـەقودسو هەموو ناوچەی یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی جیهان.)

[9]ئەمـەی ووتو لەبەرچاویان بەرزبووەوە بـۆ ئاسمـان، ئیـنجا هـەورێك شـاردیەوە لەبەرچـاویان. [10]جارێ ئەوان بە سەرسامیەوە سـەیری ئاسمانـیان دەكـرد، دوو پـیاو خۆیان نیشـاندان بەجـلی سپییەوە، [11]پێـیان ووتن: (ئـەی جەلیلـیەكان، بۆچی وەستاون سەیری ئاسمـان دەكـەن؟ ئـەو عیسـایەی لـەنێوانـتان بەرزكـرایەوە بـۆ ئاسمـان، بـە هـەمان شـێوە دەگەڕێـتەوە وەك بینیـتان بەرزكـرایەوە بـۆ ئاسمان.)

هەڵبژاردنی یەكێك لەجێی یەهوزا

[12]ئیـنجا نـێرراوان گەڕانـەوە قودس لەو شـاخەی پـێی دەووتـرێ شـاخی زەیتونو لە قودسەوە نزیكە بەقەد پێوانەی ڕۆژی شەممە*. [13]كـاتێ گەیشـتن چـوونە ژوورێك لە نهۆمی سـەرەوەو مانـەوە، ئەوانـیش ئەمانـە بـوون: پەتـرۆسو یۆحەنـناو یـاقوب، ئـەندەراوسو فیلیـپۆسو تۆمـا، بـەرتۆلماوسو مەتتاو یاقوبی كوڕی حەلفی، شەمعونی بەجەرگو یەهوزای بـرای یاقوب. [14]هەموویان بەیەك دڵ بەردەوام بـوون لەسـەر نوێژكـردن، هـەندێ ژنیشـیان لەگـەڵ بـوو، هەروەها مریەمی دایكی عیساو براكانیشی.

[15]ڕۆژێكـیان نـزیكەی سەدوبیسـت لەبـرایانی بـاوەڕدار كۆبـبوونەوە، پەتـرۆس لـەنێوانیان وەستا، بۆیان دواو ووتی: [16](ئەی بـرایان، دەبووایـە نووسـراوی كتێـب ئەوەی ڕۆحـی پـیرۆز بـە زمـانی داود پێغەمـبەرەوە ووتویـەتی دەربـارەی یـەهوزا بێتەدی، ئەوەی بـوو بـە ڕێنیشـاندەر بـۆ ئەوانـەی عیسـایان گـرت. [17]ئـەو لەگـەڵ ئـێمە ژمێردراو بەشی

---

*پـێوانەی ڕۆژی شـەممە: ئـەو مەسـافەیە كە یەكێكی جوولەكە بۆی هەیە ببڕێ لەڕۆژی شەممەدا. ئەویش تەنها (1100مەترە). چونكە ڕۆژی شەممە ڕۆژی پشوودانە، ئەمەش تەنها نەریتێكی ئایینیبوو.

هـەبوو لـەم خزمەتە. [18]ئەو کێڵگەیەکی کڕی بـە پارەیەك کە نرخی ناپاکی بوو، بەڵام تیایدا کەوت بەدەمدا، لەناوەڕاستدا شەقبوو هەموو ریخۆڵـــەکانی هاتـــەدەرەوە. [19]هــــەموو دانیشـــتووانی قـــودس بەمـــەیان زانـــی، بۆیـــە کـــێڵگەکەیان ناونـــا حـــەقل دەمـــخ، بـــەزمانی خۆیـــان بەواتای کێڵگەی خوێن. [20]چونکە لە پەرتووکی زەبووردا نووسراوە:

{ماڵەکەی دەبێ بە وێرانەو

هیچ کەس تیایدا ناژی.}

هەروەها:

{با یەکێکی تر جێی بگرێتەوە لە ڕابەرایەتی.}

[21]کەواتــە لەســەرمانە یــەکێ لەو پیاوانە هەڵــبژێرین کــە کۆدەبوونـــەوە لەگـــەڵمان بـــەدرێژایـــی ئـــەو کاتـــەی خوداوەنـــد عیســـا هاتوچـــۆی لەگەڵمان دەکرد، [22]لەو کاتەی یەحـیا لە ئاوی هەڵکێشا تا ئەو ڕۆژەی لێمان بەرزکـرایەوە بـۆ ئاسمـان، لەگـەڵمان شایەتی هەستانەوەی عیسا بووە.)

[23]ئامـــادەبووان دوو پـــیاویان هەڵـــبژارد یەکێکـیان یوسف بوو کە ناودەبرا بە بارساباو نازنـاوی یوستوس بوو، ئەوی‌کەشیان مەتیاس بوو. [24]ئینجا نوێژیان کردو ووتیان: (ئەی ئەو خوداوەنـدەی بەدڵی هەمووان دەزانی، بۆمان دەرخە لەم دوو پیاوە کامیان هەڵبژێرین، [25]تا بەشـداریمان بکـات لـە خزمەتو نێرراویەتی لـەجـیاتی یـەهوزا، ئـەوەی هەڵگـەڕاوەو بـۆ شـوێنی خۆی ڕۆیشت.) [26]ئینجا شێروخەتیان بـۆ کـرد، مەتـیاس شێروخەتی بردەوە، ئەوسا خستیانە سەر یانزە نێرراوەکە.

هاتنی ڕۆحی پیرۆز
2

کــە ڕۆژی پەنجاهــەمین* هــات، هــەموو بـاوەڕداران لــە یـەك شـوێن کۆبوونـەوە، [2]لەپڕێکدا دەنگێك لە ئاسمانەوە پەیدا بوو وەك بایـەکی بەهـێز، ئـەو ماڵـەی پڕکرد کە تیایدا دانیشـتبوون. [3]ئیـنجا چـەند زمانـێك وەك لە ئاگـر بێـت دەرکـەوت بۆیـان، دابـەش بـوو بەسەریانو هەر یەکە زمانێکی لەسەر نیشتەوە. [4]ئەوسـا هـەموویان پـڕبوون لە ڕۆحی پیرۆز، دەســتیان‌کــرد بــە قســەکردن بــە زمــانی جۆراوجــۆر، بـــەو شـــێوەیەی ڕۆح پـــێی بەخشیبوون.

[5]لـــەو کـاتـــەدا ژمارەیـــەکی زۆر لـــە جوولەکــە لــەخودا ترســەکانی هـــەموو نەتـەوەکانی جـیهان لـە قودس بوون. [6]کاتێ گوێـیان لــە دەنگـەکــە بــوو، خەڵکەکــە کۆبوونەوە، هەموو سەریانسوڕما لەبەرئەوەی هــەر یەکەیان گوێیان لـێ‌بوو بە زمانی خۆیان دەدوێـن. [7]ئیـنجا حەپەسـانو سەرسام بوونو ووتـیان: (ئایا هـەموو ئەوانـەی قسە دەکەن

کرداری نێرراوان 2

دانیشتووانی جەلیل نین؟ 8ئیتر چۆن هەر یەك
لەئێمە گوێی لەزمانی ئەو وولاتە دەبێ کە
تیایدا لەدایك بووە؟ 9ئێمە خەڵكی پەرتیاو
میدیاو عیلامین، هەندێکیشمان لەدانیشتووانی
نێوان دجلەو فوراتین، هەروەها لەناوچەی
یەهودیەو کەپدوکیەو پونتسو ئاسیا، 10یان
لەفریجیەو پەمفیلیەو میسرو ناوچەی لیبیای
دراوسێی قەیرەوان، هەروەها لەگەڵمان
خەڵكی ڕۆماش هەیە بەسەردان هاتوون،
لەگەڵ جوولەکەو ئەوانەی بوو بوون
بەجوولەکە، 11هەروەها هەندێ لەکریتیەکانو
عەرەب. جا ئەوەتا گوێمان لێیانە بەزمانی
خۆمان قسە دەکەن دەربارەی کردارە
مەزنەکانی خودا.) 12خەڵکەکە بەسەرسامیەوە
دەستیانکرد بە پرسیارکردن لەیەکتری:
(ئەمانە هەمووی چی دەگەیێنی؟) 13بەلام
هەندێکیان بەگاڵتە پێکردنەوە دەیانووت:
(ئەوانە سەرخۆشن.)

یەکەم ووتاری پەترۆس

14جا پەترۆس لەگەڵ یانزە نێرراوەکە
ڕاوەستا، بەدەنگێکی بەرز قسەی بۆ
ئامادەبووان کردو ووتی:
(ئەی پیاوانی جوولەکەو هەموو
دانیشتووانی قودس، گوێبگرن بۆ قسەکانم
تا ئەوەی پێتان دەڵێم زانراوبێ لاتان، 15
چونکە ئەوانە سەرخۆش نین وەك
بیردەکەنەوە، هێشتا کاژێر نۆی بەیانییە. 16
بەڵام ئەمە ئەوەیە کە بەزمانی پێغەمبەر یۆئیلەوە
ووتراوە:
17{خودا دەفەرمووێ:
لەڕۆژانی کۆتاییدا ڕۆحم دەڕێژم بەسەر
هەموو مرۆڤداو
کوڕانو کچانتان بەووشەی خودا
دەدوێن،
هەروەها گەنجەکانتان بینین دەبینن‌و
پیرەکانتان خەون دەبینن.
18لەو ڕۆژانەدا ڕۆحی خۆم دەڕێژم
بەسەر هەموو دەستو پێوەندەکانم،
لەژنو لەپیاو،
جا هەموویان بەووشەی خودا دەدوێن.
19لە ئاسمان لە سەروە کاری سەرسوڕهێنەرو
لە زەویش لە خوارەوە نیشانەی سەیر
دەکەم:
خوێن‌و ئاگرو چڕە دووکەڵ.
20ڕۆژ تاریك دەبێ،
مانگیش وەك خوێنی لێدێت،
پێش ئەوەی ڕۆژی خوداوەند بێ، ئەو ڕۆژە
مەزنە بەناوبانگە.
21هەر کەسێکیش بەناوی خوداوەند
بانگبکات ڕزگاری دەبێ.}
22ئەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل، گوێ لەم

قسانە بگرن: عیسای ناسیری پیاوێکە
خودا لایەنگیری کردووە بەو نیشانەو کارە
سەیرو سەرسوڕهێنەرانەی کە خودا لەسەر
دەستی لەنێوانتان کردوویەتی، خۆشتان
دەزانن. 23لەگەڵ ئەوەشدا خودا ڕێگەی‌دا،
بەپێی خواستو ڕەزامەندی بڕیار
لەسەردراوی خۆی کە لەپێشا دەیزانی، کەوا
ئێوە بیگرنو لەخاچی‌بدەنو بیکوژن بەدەستی
گوناهباران. 24بەڵام خودا زیندووی کردەوە
لەنێوان مردووانداو لە ئازاری مردن
ئازادی‌کرد، لەبەرئەوەی مردن نەیتوانی
لەداوی خۆی بیهێڵێتەوە. 25چونکە داود
دەربارەی ئەو دەڵێ:

{هەمیشە خوداوەندم لەبەرچاوە،
ئەو لەلای دەستە ڕاستمەوەیە
نەوەك باوەڕم لاواز بێ.
26بۆیە دڵشادمو زارم هاواری خۆشی
دەكات،
تەنانەت لەشیشم لەهیوادا نیشتەجێیە،
27چونکە تۆ گیانم لەدونیای مردووان
بەجێ‌ناهێڵی،
هەروەها ناهێڵی تاقە پیرۆزی خۆت
گەندەڵی ببینێت.
28ڕێگای ژیانت پێ‌ناساندم،
دڵت پڕکردووم لەشادی بە بینینی
ڕوخسارت.}

29ئەی برایان، ڕێگام بدەن بەئاشکرا پێتان
بڵێم داودی باوکمان مردو نێژرا، هێشتا
گۆڕەکەی تا ئەمڕۆ لامانە. 30بەڵام ئەو
پێغەمبەر بوو، دەیزانی خودا سوێندی بۆ
خواردووە کە لە بەری پشتی ئەو یەکێك ئەو
پەیدا دەبێو لەسەر تەختی ئەو دادەنیشێ، 31
ئەو پێشتر بینیو دەربارەی هەستانەوەی
مەسیح ووتی کە گیانی لەناو دونیای
مردووان بەجێ نەهێڵرا، هەروەها لەشی
گەندەڵی نەبینی. 32ئەو عیسایەی خودا لەنێو
مردووان زیندووی‌کردەوە، ئێمە هەموو بۆ
ئەوە شایەتین. 33ئەو بەرزکرایەوە بۆ لای
دەستە ڕاستی خودا، ئەو ڕۆحە پیرۆزەی
بەڵێنی پێدرا بوو لەباوکەوە وەرگیراو ڕژا
بەسەرمان، ئەوەی ئێستا دەی‌بینینو گوێتان
لێی‌دەبێت ئەنجامی ئەوەیە. 34داود
بەرزنەکرایەوە بۆ ئاسمان، بەڵام ئەو خۆی
دەڵێ:

{خودا بە خوداوەندمی ووت:
لەلای دەستە ڕاستم دانیشە،
35هەتا دوژمنەکانت بخەمە ژێر پێتەوە.}

36کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی ئێوە لەخاچتان
دا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

باوەڕهێنانی سێ هەزار

37 کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم قسانە بوو، کاری کردە سەر دڵیان، پرسیاریان لەپەترۆس‌و نێرراوەکانی تر کرد: (ئەی برایان ئێستا ئێمە چی‌بکەین؟) 38 پەترۆس وەلامی‌دانەوە: (تۆبەبکەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆش‌بوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ، 39 چونکە ئەم بەڵێنە بۆ خۆتان‌و منداڵەکانتانە، هەروەها بۆ هەموو ئەوانەی دوورن، هەموو ئەوانەی خوداوەند خودامان بانگیان دەکات.) 40 پەترۆس بەزۆر ووشەی‌تر شایەتی بۆ دان‌و وورەی بەرزکردنەوە، دەیووت: (خۆتان ڕزگار بکەن لەم نەوە لارو چەوتە.) 41 ئەوانەی قسەکەیان قبوڵکرد لەئاوهەڵکێشران، لەو ڕۆژەدا نزیکەی سێ هەزار کەس هاتنە پاڵیان.

42 ئیت ئەوانە بەردەوام‌بوون لەسەر وەرگرتنی فێرکردنی نێرراوان‌و ژیانی خوشک‌و برایەتی‌و لەت‌کردنی نان‌و نوێژکردن. 43 هەروەها کاتێ کارو نیشانەی سەرسوڕهێنەری زۆر لەسەر دەستی نێرراوان کرا، هەموو ترسیان لێ‌نیشت. 44 باوەڕدارەکان هەموو بەیەکەوە یەکیان‌گرتبوو، لەهەموو شتێك کە هەیان‌بوو بەشداری یەکتریان دەکرد، 45 هەروەها ئەوەی هەیانبوو دەیانفرۆشت‌و نرخەکەیان دابەش دەکرد بەسەر ئەوانەی پێویستیان پێی‌بوو، 46 هەموو ڕۆژێك بەیەك دڵ بەردەوام لەپەرستگا ئامادە دەبوون، لە ماڵان نانیان لەت دەکرد، هەروەها بەیەکەوە نانیان بە دڵخۆشی‌و دڵپاکییەوە دەخوارد، 47 ستایشی خودایان دەکرد، خەڵکەکە هەموو بەچاوی ڕێزەوە سەیریان دەکردن. هەموو ڕۆژێکیش خوداوەند ئەوانەی دەهێنایە پاڵ کۆمەڵەی باوەڕداران کە ڕزگاریان دەبوو.

چاکبوونەوەی ئیفلیجێك

3

ڕۆژێکیان کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ پەترۆس‌و یۆحەننا لەکاتی نوێژکردن چوونە پەرستگا. 2 لەبەردەم دەرگای پەرستگادا کە پێی‌دەوترا دەرگای جوان، پیاوێکی بەزگماك ئیفلیج دانیشتبوو، هەموو ڕۆژێك هەڵیاندەگرت‌و لەوێ دایاندەنا تا سواڵ بکات لەوانەی دەهاتنە پەرستگاکەوە. 3 کاتێ کابرا پەترۆس‌و یۆحەنای بینی خەریکن بچنە ناو پەرستگا، داوای خێری لێ‌کردن، 4 ئەوانیش بە ووردی تێیان‌ڕوانی، ئینجا پەترۆس پێی‌ووت: (سەیرمان بکە!) 5 ئەویش چاوی تێ‌بڕین‌و چاوەڕێی دەکرد شتێکی بدەنێ. 6 پەترۆس ووتی: (نە زێڕم پێیەو نە زیو، بەلام ئەوەی

هەمە دەتدەمێ، بەناوی عیسای مەسیحی
ناسیری هەستەو بڕۆ!) [7]پەترۆس دەستی
ڕاستی گرتو هەڵیساند، یەکسەر هێز کەوتە
قاچوقولی. [8]ئیتر کابرا هەڵبەزییەوەو
دەستی‌کرد بە ڕۆیشتن، لەگەڵ پەترۆس‌و
یۆحەننا چووە پەرستگا، لەخۆشیان بە
ڕۆیشتنەوە هەڵدەبەزیەوەو ستایشی خودای
دەکرد. [9]هەموو ئەوانەی لەوێبوون بینییان
کابرا بەپێی خۆی دەڕواو ستایشی خودا
دەکات. [10]ئیتر خەڵکەکە زانییان کابرا ئەو
سواڵکەرە ئیفلیجەیە کەوا کردبووی بە خوو
لەبەردەم دەرگای جوانی پەرستگا
دادەنیشت، جا هەموو سەریان سوڕما لەوەی
بەسەر کابرا هاتووە.

وتاری پەترۆس لەپەرستگا

[11]کاتێ کابرای ئیفلیج دەستی‌گرتبوو بە
پەترۆس‌و یۆحەنناوە، ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵکەکە بەسەرسامیەوە لێیان کۆبوونەوە
لەو شوێنەی کە بە هەیوانی سلێمان ناسراوە.
[12]کاتێ پەترۆس ئەمەی بینی پێیووتن: (ئەی
پیاوانی ئیسرائیل، بۆچی سەرتان سوڕماوە
لەوەی ڕوویداوە؟ بۆچی چاوتان تێبڕیوین،
وادەزانن ئێمە بەتوانای خۆمان یاخود
بەلەخواترسیمان وامان لەو پیاوە کردووە
بڕوا؟ [13]خودای ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب،
خودای باوباپیرانمان، عیسای ڕۆڵەی خۆی
شکۆدارکرد، ئەوەی ئێوە داتان بەدەستەوە
بۆ مردن‌و ڕەتتان‌کردەوە لەبەردەم پیلاتۆس،
لەکاتێکدا بڕیاری دابوو ئازادی بکات. [14]
ئێوە ئەو پاك‌وپیرۆزە بێتاوانەتان ڕەتکردەوەو
داوای لێبووردنتان بۆ بکوژێك کرد. [15]جا
ئێوە سەرۆکی ژیانتان کوشت، بەڵام خودا
لەنێو مردووان زیندووی‌کردەوە، ئێمەش
شایەتین بۆ ئەمە. [16]هەروەها باوەڕ بە ناوی
ئەو، ناوی ئەو هێزو توانای گەڕاندەوە بۆ ئەم
کابرایەی ئێوە دەیبینن‌و دەیناسن، ئەو
باوەڕەی بەهۆیەوە دێت ئەم تەندروستییەی پێ
بەخشی لەبەردەم هەمووتان.
[17](ئەی برایان من دەزانم ئێوەو
سەرۆکەکانتان بە نەزانی هەڵسوکەوتتان
کرد، [18]بەڵام خودا بەمە ئەوەی هێنایەدی کە
لەسەر زمانی هەموو پێغەمبەران ووتبووی،
کەوا مەسیحەکەی دەبێ ئازار بچێژێ. [19]
کەواتە تۆبە بکەن‌و بگەڕێنەوە تا
گوناهەکانتان بسڕێنەوە، [20]ئینجا خوداوەند
دەرگای خۆشیتان لێبکاتەوەو عیسای
مەسیحتان بۆ بنێرێتەوە، ئەوەی لەپێشا بۆی
دیاری‌کردوون. [21]جا دەبێ مەسیح لەئاسمان
بمێنێتەوە تا ئەو کاتەی هەموو شتێك چاك
دەبێتەوە، هەروەك چۆن خودا لەکۆنەوە
لەسەر زاری پێغەمبەرە پیرۆزەکانی دواوە. [22]

موسا بەباپیرانی ووت: {خوداوەند خوداتان
لەنێو براکانتان پێغەمبەرێکتان بۆ
هەڵدەستێنێ وەك من، هەرچیەکتان پێدەڵێ
گوێیلێبگرن. 23بەڵام ئەوەی گوێی
لێنەگرێ لەناو گەل ڕیشەکێش دەکرێ.}
24ئەو کاتو سەردەمە هەموو پێغەمبەران
باسیان کردووە، لەسامۆئیلەوە تا ئەوانەی
دوای ئەو هاتوون. 25ئێوە ڕۆڵەی
پێغەمبەرانو ئەو پەیمانەن کە خودا لەگەڵ
باوباپیرانتان بەستی، کاتێ بە ئیبراهیمی ووت:
{بە نەوەی تۆ هەموو گەلانی سەر زەوی
پیرۆز دەبن.} 26لەپێناوی ئێوە خودا ڕۆڵەی
خۆی هەستاندو یەکەمجار بۆ ئێوەی نارد، تا
پیرۆزتان بکات بەگەڕانەوەی هەر یەکێکتان
لەخراپە.)

پەترۆسو یۆحەننا لەئەنجوومەن

4

کاتێ پەترۆسو یۆحەننا قسەیان لەگەڵ
خەڵکەکە دەکرد، کاهینەکانو سەرۆکی
پاسەوانی پەرستگا هاتن بۆ لایان لەگەڵ
سەدوقیەکانو 2زۆر بێزار ببوون، چونکە
بەهۆی پەیامی عیسا خەڵکەکەیان فێردەکردو
هەستانەوەی مردووانیان ڕادەگەیاند. 3جا
ئەوان یۆحەنناو پەترۆسیان گرتو لە
بەندیخانەیان کردن تا بەیانی چونکە کاتەکە
دەمەوئێوارە بوو. 4بەڵام زۆر لەوانەی گوێیان
لەقسەکان بوو باوەڕیان هێنا، ژمارەی ئەو
پیاوانەش گەیشتە پێنج هەزار کەس.
5بۆ بەیانی پێشەوایانو پیرانو مامۆستایانی
شەریعەت لەقودس کۆبوونەوە. 6حەنانی
سەرۆك کاهینو قەیافاو یۆحەنناو ئەسکەندەرو
هەموو ئەوانەی سەر بەتیرەی سەرۆك کاهین
بوون لەگەڵیان بوون. 7ئینجا پەترۆسو
یۆحەننایان لەناوەڕاستیان ڕاگرتو لێیان
پرسین: (خەڵکانێکی وەك ئێوە بەچ هێزێك
یان بەناوی کێ ئەمانە دەکەن؟)
8پەترۆس پڕبوو لەڕۆحی پیرۆزو
وەڵامیدانەوە: (ئەی پێشەوایانو پیرانی گەل،
9گەر ئێوە ئەمڕۆ پرسیارمان لێدەکەن
دەربارەی ئەو چاکەیەی لەگەڵ نەخۆشێك
کردوومانە، بە چ هۆیەك چاكبووەتەوە، 10
باهەمووتانو هەموو گەلی ئیسرائیل بزانێ،
ئەو بەناوی عیسای مەسیحی ناسیری، ئەوەی
ئێوە لەخاچتانداو خوداش لەناو مردووان
زیندووی کردەوە، ئەم ئیفلیجە بە
تەندروستیەکی تەواوەوە وا لەبەردەمتان
ڕاوەستاوە. 11ئەم عیسایە
{ئەو بەردەیە ئەی وەستاکان کە
ڕەتتان کردەوە،
بەڵام هەر ئەم بوو بە بەردی بناغە.}
12بێجگە لەعیسا بە کەسیکە

ڕزگاربوون نییە، چونکە جگە لەو لەژێر ئاسمان ناوێکی کە نییە خودا پێشکەشی کردبێ بە مرۆڤ کە بەهۆیەوە ڕزگارمان ببێ.)

[13]ئەوان سەریان‌سوڕما لەچاونەترسی پەترۆس‌و یۆحەننا، کاتێ زانییان بێ‌زانیاری‌و شارەزا نەبوون، بۆیە زانییان ئەوان پێشتر لەگەڵ عیسا بوون. [14]هەروەها کاتێ ئەو ئیفلیجەیان بینی چاكبووەتەوەو بەپێوە لەگەڵیان وەستاوە، ئیتر هیچیان نەدۆزییەوە بەربەرەکانی پێ بکەن. [15]لێرە فەرمانیان پێدان لە کۆڕەکە بچنە دەرەوە، تا لەناو خۆیان تەگبیرێك بکەن. [16]جا ووتیان: (چی لەم دوو پیاوە بکەین؟ شتێکی ئاشکرایە لەبەردەم دانیشتووانی هەموو قودس ئەو کارە سەرسوڕهێنەرەی لەسەر دەستی ئەم دوو پیاوە کراوەو ناتوانین نکۆڵی لێبکەین، [17]بەڵام تا ئەم کارە زیاتر لەناو گەل بڵاونەبێتەوە، هەڕەشەیان لێ‌دەکەین هەتا لەمەودوا باسی ئەم ناوە نەکەن لای کەس.)

[18]ئینجا ئەوانیان هێناو فەرمانیان پێدان ئیتر بەناوی عیسا دەم نەکەنەوەو کەس فێر نەکەن. [19]پەترۆس‌و یۆحەنناش ووتیان: (ئێوە حوکمبدەن، ئەگەر ڕاستە لەبەردەم خودا ملکەچی فەرمانەکانتان بین یان فەرمانی خودا. [20]چونکە ناتوانین ئەوەی بینیومانەو بیستومانە باسی نەکەین.)

[21]جارێکی کە ئەنجوومەنەکە هەڕەشەیان لێ‌کردنەوە، بەڵام نەیاندەزانی بەچ ڕێگایەك سزایان بدەن، ئیتر ئازادیان‌کردن، چونکە هەموو ستایشی خودایان دەکرد لەبەر ئەوەی ڕوویدا بوو، [22]چونکە ئەو پیاوەی بەم نیشانەیە چاككرایەوە تەمەنی لەچل ساڵ زیاتر بوو.

نوێژی باوەڕداران

[23]کاتێ پەترۆس‌و یۆحەننا ئازادکران گەڕانەوە بۆ لای هاوڕێکانیان، سەرۆك کاهینەکان‌و پیران چیان پێ‌ووتبوون بۆیان گێڕانەوە، [24]ئەوانیش کاتێ گوێیان لەوان بوو، هەموو بەیەك دڵ دەنگیان بەرزکردەوە بۆ خوداو ووتیان: (خوداوەندی باڵادەست، ئەی دروستکەری ئاسمان‌و زەوی‌و دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایاندایە، [25]ئەی ئەوەی بەهۆی ڕۆحی پیرۆز لەسەر زمانی داودی باوکمان‌و خزمەتکاری خۆت ووتت:

{بۆچی میللەتان وروژاون‌و
گەلان بیر لەشتی پووچ دەکەنەوە؟
[26]پادشایانی سەر زەوی خۆیان ڕێکخستووە،
سەرۆکەکانیان کۆبوونەوەو
یەکیان‌گرت تا بەرهەڵستی خوداوەندو
مەسیحەکەی بکەن.}

[27] چونکە بەراستی هێرۆدس‌و پیلاتۆسی

پونتیو ناجوولەکەکانو گەلی ئیسرائیل لەم
شارە یەکیانگرت تا بەربەرەکانی عیسای
ڕۆڵەی پیرۆزت بکەن، ئەوەی کردت
بەمەسیح، [28]هەتا هەموو ئەوەی لەپێشا
دەستتو خواستت نەخشەی بۆ کێشابوو
ڕوویدات. [29]ئەی خوداوەند، ئێستاش سەیری
ئەو هەڕەشانە بکە کە دەیکەن، چاونەترسی
ببەخشە بەخزمەتکارەکانت تا بەووشەکانت
بدوێن، [30]کاتێ دەستی خۆت درێژدەکەیت
بۆ چاکبوونەوەی نەخۆش، تا نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەر بەناوی عیسای ڕۆڵەی
پیرۆزتەوە بکرێ.)
[31]کاتێ نوێژیان دەکرد ئەو شوێنەی تیایدا
کۆبووبوونەوە لەرزیو هەموو پڕ بوون
لەڕۆحی پیرۆز، ئینجا بێترس بەووشەی خودا
دوان.

ژیانی هاوبەش

[32]کۆمەڵی باوەڕداران یەك دڵو یەك
گیان بوون، هیچ کەسێ نەیدەووت ئەو
شتەی هەیەتی هی خۆیەتی بەتەنها، بەڵكو
لەهەموو شتێك هاوبەشبوون. [33]بەهێزێکی
مەزنەوە نێرراوان شایەتی زیندووبوونەوەی
عیسای خوداوەندیان دەدا، بەرەکەتێکی
گەورە بەسەر هەموویانەوە بوو. [34]کەسی
نەبوونیان تیا نەبوو چونکە هەموو ئەوانەی
خاوەن کێڵگەو ماڵ بوون دەیانفرۆشتو
پارەکەیان [35]دەخستە بەردەم نێرراوانەوە،
ئەوانیش دابەشیان دەکرد بەسەر هەر یەکێك
بەپێی پێویستی خۆی. [36]یەکێك لەوانە یوسف
ناوێك بوو کە نێرراوان بە بەرنابا ناویان دەبرد
بەواتای ڕۆڵەی هاندەر، کە لە تیرەی لاوی*و
خەڵکی قوبروس بوو. [37]ئەم کابرایە
کێڵگەیەکی هەبوو، فرۆشتیو نرخەکەی
خستە بەردەم نێرراوان.

حەنانیاو سەفیرە

5

بەڵام پیاوێك ناوی حەنانیا بوو، لەگەڵ
سەفیرەی ژنی کێڵگەیەکی فرۆشت. [2]
هەروەها لەگەڵ ژنەکەی ڕێککەوتو بەشێك
لە نرخەکەی شاردەوە، ئەوەی مایەوە هێنایو
خستیە بەردەم نێرراوان. [3]بەڵام پەترۆس
پێیووت: (ئەی حەنانیا، چۆن شەیتان دڵی
پڕ کردیت تا درۆ لەگەڵ ڕۆحی پیرۆز
بکەیتو بەشێك لە نرخی کێڵگەکەت
بشاریتەوە؟ [4]ئایا نەتدەتوانی کێڵگەکە بۆ
خۆت دانێیو نەیفرۆشی کاتێ کە هی خۆت
بوو؟ پاش فرۆشتنی ئایا مافی ئەوەت نەبوو
نرخەکەی هەڵگریت؟ ئیتر بۆچی لەدڵی
خۆتدا ویستت ناپاکی بکەیت؟ تۆ درۆت
لەگەڵ خەڵك نەکرد، بەڵکو لەگەڵ خودا.) [5]

کاتێ حەنانیا گوێی لەم قسەیە بوو کەوتو
مرد. هەموو ئەوانەی بەمەیان زانی ترسێکی
زۆریان لێنیشت. 6ئەوسا هەندێ گەنج
هەستان حەنانیەیان کفن‌کرد، هەڵیان‌گرتو
ناشتیان.
7پاشان نزیکەی دوای سێ کاژێر
ژنەکەی حەنانیا هاتو بەوەی نەدەزانی کە
ڕووی دابوو، 8پەترۆس لێی‌پرسی: (پێم بڵێ،
ئایا بەم نرخە کێڵگەکەتان فرۆشت؟) ژنەش
لە وەڵامدا ووتی: (بەڵێ، بەو نرخە.) 9جا
پەترۆس پێی‌ووت: (بۆچی لەگەڵ مێردەکەت
ڕێککەوتی تا ڕۆحی خوداوەند تاقی‌بکەنەوە؟
ئا ئەوەتا ئەو گەنجانەی مێردەکەیان ناشتی
گەیشتنە بەردەرگا، تۆش هەڵدەگرن.) 10ژنە
دەستبەجێ لەبەرپێی پەترۆس کەوتو مرد.
کاتێ گەنجەکان هاتنەژوورەوەو بینیان
مردووە، تەرمەکەیان هەڵگرتو لەتەنیشت
مێردەکەی ناشتیان. 11ئیتر ترسێکی زۆر
گەورە باڵی‌کێشا بەسەر هەموو کۆمەڵی
باوەڕداران، هەروەها هەر کەسێ ئەو
هەواڵەی دەبیست.

زۆربوونی باوەڕداران

12لەسەر دەستی نێرراوان زۆر نیشانەو
کاری سەرسوڕهێنەر لەنێو گەل ئەنجامدرا.
هەموویان بەیەک دڵ لە هەیوانی سلێمان
لەپەرستگا کۆدەبوونەوە. 13خەڵکی تر
نەیاندەوێرا تێکەڵاویان بن، بەڵام زۆر ڕێزیان
دەگرتن‌و 14باوەڕدارانیش زیاتردەبوون‌و
دەهاتنە پاڵ خوداوەند، بە کۆمەڵ لەپیاو و
لەژن، 15تا وای لێهات نەخۆشەکانیان
هەڵدەگرتە دەرەوە بۆ سەر شەقامەکان‌و
لەسەر جێگاو چوارپایە دایاندەنان، تا ئەگەر
پەترۆس هات، تەنانەت سێبەرەکەشی بکەوێتە
سەر یەکێکیان. 16خەڵکێکی زۆر لەشارو
دەوروپشتی قودسەوە دەهاتن، نەخۆشەکانیان‌و
ئەوانەیان هەڵگرتبوو کە بەدەست ڕۆحی
پیسەکان دەیاننالاند، ئیتر هەموویان چاک
دەبوونەوە.
17بەڵام سەرۆک کاهین‌و هەموو ئەوانەی
لەگەڵی‌بوون کە سەربە ڕێبازی سەدوقیەکان
بوون، حەسوودییان پێ بردن. 18
نێرراوەکانیان گرتو خستیاننە بەندیخانەی
گشتی. 19بەڵام فریشتەیەکی خوداوەند
لەشەودا دەرگای بەندیخانەکەی کردەوەو
ئازادی‌کردن‌و پێی‌ووتن: 20(بڕۆن لەپەرستگا
ڕاوەستن، تەواوی پەیامی ئەم ژیانە نوێیە
بەخەڵکی بڵێن.) 21ئەوانیش کە گوێیان لەم
قسانەبوو، بەیانی زوو چوون بۆ پەرستگاو
دەستیان‌کرد بە فێرکردن. ئینجا ئەنجوومەنی
باڵا کۆبووەوە، بە ئامادەبوونی سەرۆک
کاهین‌و هەموو ئەوانەی لەگەڵی‌بوون،

هەروەها پیرانی ئیسرائیل، بەشوێن نێرراوانیان
نارد لەبەندیخانە تا بیانهێنن، 22بەڵام
یاریدەدەرەکان چوونە بەندیخانەو نەیان
دۆزینەوە، ئیتر ئەوانیش گەڕانەوەو هەواڵیان
دانیو 23ووتیان: (دەرگای بەندیخانەکەمان
بینی بە باشی داخرابوو، پاسەوانەکان
لەبەردەمی وەستابوون، بەڵام کاتێ کردمانەوە
کەسمان تیادا نەدی.)
24کاتێ سەرۆکی پاسەوانی پەرستگاو
سەرۆک کاهینەکان ئەمەیان بیست سەریان
سوڕما لەوەی کۆتایی ئەمە چۆن دەبێ. 25
ئینجا پیاوێك هاتە ناو کۆڕەکەو ووتی: (ئەو
پیاوانەی خستبووتانە ناو بەندیخانە، ئێستا
لەپەرستگا وەستاونو خەڵکی فێر دەکەن.)
26ئەوسا سەرۆك پاسەوانەکانو
یاریدەدەرەکان ڕۆیشتن نێرراوانیان
بێتوندوتیژی هێنا، چونکە لەگەڵ دەترسان
بەردبارانیان بکەن. 27کاتێ ڕایانگرتن
لەبەردەم ئەنجوومەنەکەدا، سەرۆك کاهین
لێیانی پرسیو 28ووتی: (ئایا بە توندی
فەرمانمان پێ نەدان بەم ناوە خەڵکی فێر
نەکەن، بەڵام ئێوە هەموو قودستان پڕکرد لە
فێرکردنەکانتان، دەتانەوێ خوێنی ئەم پیاوە
بخەنە ئەستۆمان.)
29پەترۆسو نێرراوان وەڵامیاندایەوە:
(ئێمە پێویستە زیاتر ملکەچی خودا بین نەك
خەڵك! 30 خودای باوباپیرانمان عیسای
هەستاندەوە، ئەوەی ئێوە کوشتتان بە لەسەر
دار هەڵواسینی. 31خودا ئەمی بەرزیکردەوە
بۆلای دەستە ڕاستی خۆی، کردی بە
سەرۆكو ڕزگارکەر هەتا تۆبەکردنو
لێخۆش بوونی گوناە بە ئیسرائیل ببەخشێ.
32جا ئێمە شایەتی ئەمانەین، هەروەها ڕۆحی
پیرۆزیش ئەوەی خودا بەخشیویەتی بەوانەی
ملکەچن بۆی.)
33کاتێ گوێیان لەم قسانە بوو زۆر
تووڕەبوون، تەگبیریان کرد بیانکوژن. 34
بەڵام یەکێ لەئەندامانی ئەنجوومەنەکە ناوی
گەمالائیل بوو، مامۆستای شەریعەتو
فەریسیبوو، هەموو گەل ڕێزی لێدەگرت،
هەستاو فەرمانیدا نێرراوان بۆ ماوەیەك
ببرێنەدەرەوە. 35ئینجا بەئەنجوومەنەکەی
ووت: (ئەی پیاوانی ئیسرائیل، ئاگاداربن
لەوەی دەتانەوی بیکەن بەم پیاوانە. 36
ماوەیەکی کورت لەمەوبەر سوداس ناوێك
هەستاو خۆی بەشتێك دادەنا، نزیکەی
چوارسەد پیاو دوایکەوتن، بەڵام کوژراو
ئەوانەی دوای کەوتبوون بڵاوبوونەوە، ئیتر
ناوی نەما. 37ئینجا لەکاتی ناونووسینەکەدا
یەهوزای جەلیلی هەستاو ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵك ڕوویان تێکردو شوێنی کەوتن،
بەڵام ئەویش لەناوچوو هەروەها ئەوانەی

شوێنی کەوتبوون بڵاوبوونەوە. [38]جا ئێستا من ئامۆژگاریتان دەکەم، دووربکەونەوە لەم پیاوانەو وازیان لێبهێنن، گەر ئەم بیروباوەڕو کارە لەلای خەڵکەوە بێت، مسۆگەر لەناودەچێ، [39]ئەگەر لەلای خوداوەش بێ ناتوانن لەناوی ببەن، ئەگینا خۆتان دەبیننەوە دژی خودا دەجەنگن.)

[40]ئیتر بەقسەیان کرد، نێراوانیان بانگکردو قامچیان لێدانو فەرمانیان پێدان لەمەولا باسی ناوی عیسا نەکەن، دوایی ئازادیانکردن.

[41]بەڵام نێراوان بەدڵشادیەوە لە بەردەم ئەنجوومەنەکە هاتنەدەرەوە، چونکە وا دانران شایانی ئەوە بن لەپێناوی ناوی ئەو سووکایەتییان پێبکرێ. [42]جا ئەوانیش بێووچان هەموو ڕۆژێك لەپەرستگاو لە ماڵان، خەڵكیان فێردەکردو مزگێنیان دەدا کە عیسا مەسیحە.

هەڵبژاردنی حەوت خزمەتکار

6

کاتێ لەو ڕۆژانەدا ژمارەی قوتابیەکان زیادی دەکرد، جوولەکە یۆنانیەکان گلەییان هەبوو لە عیبرانیەکان، کە بێوەژنەکانیان پشتگوێ دەخران لە خزمەتی ڕۆژانە. [2]بۆیە دوانزە نێراوەکە هەموو قوتابیانیان بانگکردو پێیان ووتن: (نابێ ئێمە واز لەووشەی خودا بهێنین و بەئازووقە دابەشکردن خەریك بین. [3]ئەی برایان لەنێو خۆتان حەوت پیاو هەڵبژێرن کە ناوبانگیان باش بێتو پڕبن لەڕۆحی پیرۆزو لەدانایی، هەتا هەستن بەجێبەجێکردنی ئەم ئەرکە. [4]بەڵام ئێمە خۆمان تەرخاندەکەین بۆ نوێژکردنو خزمەتکردنی ووشەی خودا.)

[5]خەڵکەکە هەموو ئەم پێشنیارەیان بەدڵ بوو، یەکەمجار ئیستفانۆسیان هەڵبژارد، ئەویش پیاوێکی پڕ لەباوەڕو ڕۆحی پیرۆز بوو، ئینجا فیلیپۆسو پروخۆرسو نیکانۆرو تیمۆنو پەرمیناسو نیقولاوسی ئەنتاکی کە ناجوولەکەبوو ببوو بەجوولەکە. [6]ئەوانە هێنرانە پێش نێراوانو ئەوانیش دەستیان خستە سەر سەریانو نوێژیان بۆ کردن. [7]ئیتر ووشەی خودا زیاتر بڵاوبووەوە، هەروەها ژمارەی قوتابیان لە قودس زۆر زیاد بوو، کۆمەڵێکی گەورەش لە کاهینەکان گوێڕایەڵی باوەڕ بوون.

گرتنی ئیستفانۆس

[8]ئیستفانۆسیش پڕ لە بەرەکەتو هێزی خودا، کاری سەرسوڕهێنەرو نیشانەی گەورەی لەنێو گەل دەکرد. [9]جا هەندێك لەوانەی لەو کەنیشتەن کە پێی دەووترێ کەنیشتی ئازادکراوەکان، قەیرەوانیەکانو

ئەسکەندەریەکانو ئەوانەی لە کلیکیاو ئاسیان، هەستانو شەڕە قسەیان لەگەڵ ئیستفانۆس کرد. 10 بەلاَم نەیانتوانی بەربەرەکانی ئەو داناییەو ئەو ڕۆحە بکەن کە تیایدا دەدوا. 11 بۆیە بەدزییەوە چەند کەسێکیان هاندا تا بڵێن: (گوێمان لەئیستفانۆس بوو کفری سەبارەت بە موساو خودا دەکرد.) 12 ئینجا گەلو پیرانو مامۆستایانی شەریعەتیان جۆشدا، ئەوسا کەوتنەسەریو گرتیانو هێنایانە لای ئەنجومەنی بالاَی جولەکە، 13 شایەتی درۆیان بەسەرەوە دروستکردو دەیان ووت: (ئەم کابرایە دژی ئەم شوێنە پیرۆزەو شەریعەت هەمیشە قسە دەکاتو وازناهێنێ. 14 چونکە گوێمان لێبوو دەیووت عیسای ناسیری ئەم پەرستگایە دەروخێنێو ئەو خووڕەوشتانەی لەموسا وەرمانگرتووە دەیگۆڕێ.) 15 جا هەموو ئەوانەی لە ئەنجومەنەکە دانیشتبوون سەرنجیاندایێ، بنیان دەموچاوی وەك دەموچاوی فریشتە وایە.

ووتاری ئیستفانۆس

7

جا سەرۆك کاهین لەئیستفانۆسی پرسی: (ئایا ئەم تاوانانە ڕاستە؟) 2 ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (ئەی برایانو باوکان گوێ بگرن، خودای شکۆدار بۆ ئیبراهیمی باوکمان دەرکەوت کاتێ لەخاکی نێوان دجلەو فورات بوو، پێش ئەوەی بڕوا لەحاران نیشتەجێ بێ، 3 {پێیووت: خاكو کەسوکارت بەجێبهێڵەو بڕۆ بۆ ئەو خاکەی پێشانت دەدەم.} 4 ئەوسا ئەویش خاکی کلدانیەکانی بەجێهێشتو لەحاران نیشتەجێ بوو. کاتێ باوکی مرد، خودا هێنای بۆ ئەم خاکەی ئێوە ئێستا تیایدا نشتەجێن. 5 لەگەڵ ئەوەش خودا هیچ میراتێکی نەدایە، تەنانەت شوێن پێیەك زەویشی نەدایە. هەرچەندە ئەو کاتە بێ منداڵ بوو، بەلاَم خودا بەڵێنی پێدا {ئەم خاکە بدا بەخۆیو بە نەوەکانی دوای خۆی. } 6 جا خودا بەم شێوەیە قسەی کرد: {نەوەکانی تۆ بۆ ماوەی چوارسەد ساڵ نامۆ دەبن لەخاکێکی بێگانە، لەو ماوەیەدا دەبن بە کۆیلەو هەڵسوکەوتی خراپیان لەگەڵ دەکرێ، 7 بەلاَم ئەو گەلە تاوانبار دەکەم کە دەیانکەن بە کۆیلە.} هەروەها خودا دەڵێ: {دوای ئەمە دێنەدەرەوەو لەم شوێنە دەم پەرستن.} 8 ئینجا خودا پەیمانی خەتەنەکردنی* لەگەڵ ئیبراهیم بەست. ئەوەبوو ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی خەتەنەکرد کە تەمەنی بوو بە هەشت ڕۆژ، ئیسحاقیش یاقوبی کوڕی، 9 یاقوبیش هەردوانزە باوکانی یەکەمان. باوکانیش لەبەرئەوەی چاویان بەیوسف هەڵ

نەدەهات، فرۆشتیان بە میسر. بەڵام خودا هەر لەگەڵی‌بوو، [10]ڕزگاری‌کرد لە هەموو ئەو ناخۆشییانەی بەسەری هات، هەروەها دانایی‌و بەرەکەتی خۆی پێدا لەبەردەم فیرعەونی پادشای میسر. ئەویش کردی بە لێپرسراوی میسرو سەرپەرشتی‌کەری هەموو کاروباری ماڵی خۆی.

[11]دوای ئەمە برسێتی‌و تەنگانەیەکی گەورە لەمیسرو کەنعان ڕوویدا، باوکانمان هیچ خواردنیان نەبوو. [12]بەڵام کاتێ یاقوب بیستی لەمیسر گەنم هەیە باوکانمانی یەکەمجار بۆ ئەوێ نارد. [13]کە بۆ جاری دووەم ڕۆیشتنەوە یوسف خۆی پێ‌ناساندن، ئەوسا بنەماڵەی یوسف بۆ فیرعەون دەرکەوت. [14] ئیتر یوسف ناردی‌و یاقوبی باوکی لەگەڵ هەموو کەس‌وکارەکەی بۆ میسر بانگ‌کرد کە حەفتاو پێنج کەس بوون. [15]بەو شێوەیە یاقوب‌و باوکانمان دابەزین بۆ میسر، لەوێ مانەوە تا مردن. [16]پاشان بردیانن بۆ ناوچەی شەکیم، لەوێ لەو گۆڕستانە نێژران ئەوەی ئیبراهیم بە هەندێ زیو لە شەکیم لە کوڕەکانی حەموری کڕی.

[17]بەڵام کە کاتی هاتنەدی ئەو بەڵێنەی خودا بەئیبراهیمی دابوو نزیك بووەوە، گەل لە میسر پەرەیاندەسەندو ژمارەیان زیادی دەکرد. [18]ئینجا {پادشایەکی تازە بۆ میسر دانرا یوسفی نەدەناسی.} [19]بەفڕوفێڵ دەجوڵایەوە لەگەڵ ڕەگەزەکەمان، لەگەڵ باوکانمان بەخراپە هەڵسوکەوتی دەکرد، بەزۆر وای لێکردن واز لە منداڵە ساواکانیان بهێنن هەتا بمرن.

[20]لەو کاتەدا موسا لەدایك‌بوو. لەبەرچاوی خودا پەسەند بوو، سێ مانگ لەماڵی باوکی بەخێوکرا، [21]بەڵام کاتێ وازیان لێی هێنا، ئەوەبوو کچەکەی فیرعەون هەڵی‌گرتەوەو کردی بەکوڕی خۆی‌و بەخێوی‌کرد. [22]ئینجا موسا هەموو زانیاریەکانی میسری خوێند، تا بەتوانا بوو لە قسەو لەکردار.

[23]کاتێ تەمەنی بوو بە چل ساڵ بەخەیاڵیدا هات سەردانی برا ئیسرائیلیەکانی بکات، [24]یەکێکیانی بینی لەلایەن میسرییەکەوە دەست درێژی لێ‌دەکرێ، ئەوسا ئەویش بەرگری لەزۆرلێکراو کردو کابرای میسری کوشت. [25]بەهیوای ئەوەی براکانی هەست بکەن کەوا خودا لەسەر دەستی ئەو ڕزگاریان دەکات. بەڵام ئەوان هەستیان پێ‌نەکرد. [26]بۆ بەیانی دووان لە وانی بینی شەڕ دەکەن، ئەویش هەوڵی‌دا ئاشتیان بکاتەوەو ووتی: ئێوە بران، بۆچی دەست بۆ یەکتری درێژ دەکەن؟ [27]بەڵام ئەوەی کە زۆری لەوی تر دەکرد، پاڵێکی پێوەناو

ووتـی: {کێ تۆی کردووە بەگەورەو دادوەر بەسـەرمان؟ [28]ئایا دەتەوێ بمکوژی وەك چۆن دوێـنێ کابـرای میسریت کوشت؟} [29]ئەوسا موسـا لەمیسـرەوە ڕایکرد بۆ وولاتی مەدیان، بـە نـامۆیی تیایدا ژیاو هەر لەوێ دوو کوڕی بوو.

[30]پـاش چـل ساڵ لەبیابانی شاخی سینا* فریشـتەیەك دەرکـەوت بـۆ موسـا لەنـێو دەوەنـێکی داگیرساو. [31]ئەم دیمەنە بووە هۆی سەرسـامی موسـا، کـاتێ لێی‌نزیك بووەوە بۆ سـەیرکردنی، گوێـی لەدەنگی خوداوەند بوو بانگی‌کـرد: {[32]مـن خـودای باوباپیرانـتم، خـودای ئیـبراهیمو ئیسحاقو یاقوب!} موسا کەوتـە ترس‌ولەرزو ئیتر نەیوێرا جارێکی دیکە سـەیری بکاتەوە. {[33]جا خوداوەند پێی‌ووت: پێلاوەکانـت داکەنـە، چـونکە ئـەو شـوێنەی لەسـەری وەسـتاوی زەویـیەکی پـیرۆزە. [34] بەڕاسـتی ئەو زۆرداریيەی لەمیسر بەگەلەکەم دەکـرا بینـیم، هـەروەها گوێم لەناڵەیان بوو، هاتمـەخوارەوە تا بیانهێنمە دەرەوە. ئێستا وەرە دەتنێرم بۆ میسر.}

[35]ئـەو موسـایەی کـەوا گەلەکـەی ڕەتـیانکردەوەو پێـیان ووت: {کـێ تـۆی کـردووە بەگـەورەو دادوەر بەسەرمان؟} هەر ئـەو بـوو خـودا نـاردی وەك سـەرۆكو ڕزگارکـەر بـەهـۆی ئـەو فریشـتەیەی لەدەوەنەکـەدا بۆی دەرکەوت. [36]ئەم بوو لە میسـر دەری‌هێنان، پاش ئەوەی نیشانەوکاری سەرسـوڕهێنەری ئەنجامدا لە خاکی میسرو لە دەریای سوورو لە بیابان بۆ ماوەی چل ساڵ.

[37]ئەمـە ئـەو موسـایەیە کـە بـە نـەوەی ئیسـرائیلی ووت: {خـودا لەنـێو برایانـتان پێغەمبەرێکی وەکو منتان بۆ هەڵدەستێنی.} [38] هـەر ئـەویش لـەناو کۆمەڵەکـە لە بیابان بوو لەگـەڵ ئـەو فریشـتەیەی گفـتوگۆی لەگەڵی دەکـرد لەسـەر چـیای سینا، هەروەها لەگەڵ باوکانمان، هەر ئەویش بوو ووشەی زیندووی وەرگـرت تـا بـیدا بە ئێمە. [39]بەڵام باوکانمان نـەیانویسـت ملکەچـی موسـابنو ئـەویان بـەلاوەنا، دڵیان هەر بۆ میسر دەگەڕایەوە، [40] بـە هارونـیان ووت: {چـەند خوداییکمان بۆ دروسـتبکە تا لە پێشمانەوە بڕۆن، چونکە ئەو موسـایەی ئـێمەی لـە وولاتـی میسـر هێنایەدەرەوە نازانین چی بەسەرهاتووە.} [41]جا لـەو ڕۆژانـەدا بتێکـیان لـە شـێوەی گۆلـك دروسـتکـردو قوربانـیان پێشـکەش‌کـرد، دڵشـاد بوون بەدەستکردی دەستیان. [42]بەڵام خـودا ڕووی لـێ‌وەرگێڕانو وازی لـێ‌هێنان ئەسـتێرەکانی ئاسمـان بپەرسـتن، هـەروەك لـە پەرتووکی پێغەمبەران باسکراوە:

{ئەی نەوەی ئیسرائیل، ئایا لە بیابان بەدرێژایی
چل ساڵ

هیچ قوربانیەکتان بۆ کردم؟
43نەخێر، بەڵکو چادری بتی ملوکتان
هەڵگرت
لەگەڵ ئەستێرەی خودای خۆتان، ڕیفان،
ئەو دوو پەیکەرەی دروستتانکرد تا کڕنوشی
بۆ بەرن.
جا لەبەرئەوە بۆ دوورتریش لە بابل دەتانئێرم.
}
44(باوکانمان لەبیابان چادری شایەتییان
پێبوو، ئەوەی موسا دروستی کردبوو، جا
خودا موسای ڕاسپارد چادرەکە هەڵبدات بەو
شێوەیەی نیشانی دابوو. 45ئەوسا بردیانە ئەو
وولاتەی دەستیان بەسەریدا گرت
بەسەرکردایەتی یەشوع*، کاتێ خودا ئەو
گەلەی تیایدا دانیشتبوو لەبەردەم باپیرانمان
دەریکردن. ئیتر بەو شێوەیە مایەوە تا ڕۆژانی
داود، 46ئەوەی مایەی ڕەزامەندی خودا بوو،
هەوڵیدا ماڵێك بدۆزێتەوە بۆ خودای یاقوب.
47هەرچەندە سلێمان بوو خانوویەکی بۆ
دروستکرد.
48بەڵام خودای هەرەبەرز لەو
کۆشکانەی کە دەستی مرۆڤ دروستیکردووە
نیشتەجێ نابێ، وەك پێغەمبەر ووتویەتی:
49{ئاسمان تەختی منە،
زەویش شوێنی پێمە.
چ ماڵێکم بۆ دروست دەکەن؟ خوداوەند
دەڵێ.
چ شوێنێکم بۆ حەوانەوە بۆ ئامادە دەکەن؟
50ئایا دەستی خۆم هەموو ئەم شتانەی
دروست نەکردووە؟}
51ئەی مل ڕەقەکان، ئەی ئەوانەی دڵو
گوێتان خەتەنە نەکراوە! ئێوە هەمیشە
بەربەرەکانی ڕۆحی پیرۆز دەکەن وەك
باوباپیرانتان! 52چ پێغەمبەرێك
نەچەوسێندراوەتەوە لە لایەن باوباپیرانتان؟
هەروەها ئەوانەیان کوشت کە باسی هاتنی ئەو
ڕاستودروستەیان دەکرد کە ئێوە ئێستا
داتانبەدەستەوەو کوشتتان، 53ئێوە شەریعەتتان
لەدەستی فریشتەکان وەرگرت، بەڵام کارتان
پێنەکرد.)

کوشتنی ئیستفانۆس
54کاتێ ئەوانەی کۆبوونەوە گوێیان
لەقسەکانی ئیستفانۆس بوو، دڵیان پڕبوو
لەکینە لێیو ددانیان لێجیڕدەکردەوە. 55
بەڵام ئیستفانۆس گیانی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز،
سەیری ئاسمانی کرد، ئەوسا شکۆی خودای
بینیو عیساش لەلای دەستە ڕاستی خوداوە
وەستابوو، 56ووتی: (دەبینم ئاسمان
کراوەتەوەو ڕۆڵەی مرۆڤیش لەلای دەستە
ڕاستی خوداوە ڕاوەستاوە.)
57بەڵام ئەوان بەدەنگێکی بەرز هاواریان

کـردو گوێـیان ئاخنـیو هـەموو بـە یەکجار پـەلاماریاندا، 58بەپاڵ ئیستفانۆسیان دەرکردە دەرەوەی شـارو دەسـتیان کـرد بە بەردباران کــردنی. شــایەتەکان جلەکانــیان داکـــەند لەبەرپـێی گەنجێك دایاننا ناوی شاول بوو. 59لەکاتـێکدا بەردبارانـیان دەکـرد، ئیستفانۆس بانگی‌کـرد: (ئـەی عیسای خوداوەند، ڕۆحم وەرگـرە!) 60ئـیتر چـۆکی داداو بەدەنگێکی بـەرز هاواری‌کـرد: (ئـەی خوداوەنـد، ئـەم گوناهــەیان لەســەر مەنووسـە.) ئـیتر ئەمــەی ووت‌و نوست.

چەوسانەوەی باوەڕداران

8

شاولیش ڕازی بوو بە کوشتنی ئیستفانۆس.

هـەر لـەو ڕۆژەدا کۆمـەڵی بـاوەڕداران تووشـی چەوسانەوەیەکی زۆر هات لەقودس. هـەموو بـاوەڕداران لـەناوچـەکانی یەهودیەو سـامیرە بڵاوبوونـەوە، بـەڵام نـێرراوان هـەر لـەقودس مانەوە. 2ئیتر هەندێ پیاوی لەخودا تـرس ئیستفانۆسـیان ناشـت‌و زۆر لەسـەری گـریان. 3بـەڵام شـاول هـەوڵی لەناوبـردنی کۆمەڵــەی بـاوەڕدارانی دەدا، لـــەم ماڵــەوە دەچـوو بـۆ ئـەو ماڵ ژن‌و پیاوی ڕادەکێشاو دەیخستنە بەندیخانە.

مزگێنی‌دان لەسامیرە

4ئـــەو باوەڕدارانـــەی بڵاوبـــبوونەوە لـــەشـوێنێکەوە دەچـوون بـۆ شـوێنێکی‌کەو مزگێـنی ووشـەی خودایان بەخەڵکی دەدا. 5جـا فیلیـپۆس بـۆ شارێك ڕۆیشت لەناوچەی ســـامیرەو مەســـیح ڕادەگــــەیاند بـــۆ دانیشـتووانەکەی. 6کاتێ خەڵکەکە بەیەك دڵ گوێیان لـێی گرت‌و نیشانەی سەرسوڕهێنەریان لـێی بینـی، زۆر بایەخـیان دا بەوەی ووتی، 7چـونکە ڕۆحـی پـیس لـەزۆر کەس کەتیایان نیشتەجێبوون، دەهاتە دەرەوەو بەدەنگی بەرز هاواریـان دەکـرد، هـەروەها شـەلو گۆجـی زۆری چاك‌کردەوە، 8ئەوسا خۆشی‌یەکی زۆر ئەو شارەی گرتەوە.

9پـــێش ئەمــــە لــــەو شــــارەدا پـیاوێکی‌جادوگـەرێك هـەبوو ناوی شەمعون بـوو، جـادوی دەکـردو دانیشـتووی سامیرە سـەریان سوڕمابوو لـێی، دەیووت من پیاوێکی مــەزنم. 10گــەورەو بچـــووك گوێــیان لـێ‌دەگـرت‌و دەیانووت: (ئەم پیاوە توانای خودای‌یـە کـە ناسراوە وەك هێزێکی مەزن.) 11ئــەوان گوێـیان بـۆ دەگـرت، چـونکە ماوەیـەکی درێـژ بـوو سەرسـامی کـردبوون بەجادوگەرێتـیەکەی. 12بـەڵام کاتێ باوەڕیان هێـنا بەووشـەکانی فیلیـپۆس ئـەوەی مزگێنی پاشـایەتی ئاسمـانو نـاوی عیسـای مەسـیحی

پێیاندان، ئیتر ژنو پیاو لەئاوهەڵکێشران. 13 ئەوسا شەمعونیش باوەڕی هێناو لەئاوهەڵکێشرا، خوی بە فیلیپۆس گرتبوو، سەریسوڕما بوو کاتێ نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەری دەبینی لەسەردەستی دەکرا.

14 کاتێ نێرراوان لەقودس بیستیان کەوا دانیشتووانی سامیرە ووشەی خودایان وەرگرتووە، ئەوسا پەترۆسو یۆحەننایان بۆ لایان نارد. 15 کاتێ گەیشتنە لایان نوێژیان بۆ کردن تاکو ڕۆحی پیرۆز وەرگرن، 16 چونکە هێشتا ڕۆحی پیرۆز نەڕژابوو بەسەر کەسیان، بەڵکو تەنها بەناوی عیسای خوداوەند لەئاو هەڵکێشرابوون. 17 جا پەترۆسو یۆحەننا دەستیان خستە سەر سەریان، ئەوسا ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرت. 18 کاتێ شەمعون بینی ڕۆحی پیرۆز درا بەو باوەڕدارانەی کە دوو نێرراوەکە دەستیان خستە سەر سەریان، هەندێ پارەی خستە بەردەم پەترۆسو یۆحەنناو پێیووتن: 19 (ئەو توانایە بەمنیش بدەن، هەتا دەست بخەمە سەر هەر کەسێك ڕۆحی پیرۆز وەرگرێ.) 20 پەترۆس پێیووت: (با زیوەکەت لەگەڵ خۆت لەناوبچێت! چونکە لەو باوەڕەدا بووی تۆ دەتوانی بەهرەی خودا بە پارە بکڕی! 21 تۆ لەم شتەدا بەشو میراتت نییە، چونکە دڵت ڕاست نییە بەرامبەر خودا. 22 تۆبە بکە لەبەر ئەم خراپەیە، نوێژ بکە بۆ خوداوەند تا لەمەبەستی دڵت خۆش بێت، 23 چونکە دەتبینم پڕ تاڵاویتو بەندی گوناهیت.) 24 ئینجا شەمعون ووتی: (هەر دووکتان لەپێناوی من نوێژ بکەن بۆ خوداوەند، هەتا هیچ شتێك لەوەی باسی دەکەن بەسەرمدا نەیەت.) 25 دوای ئەوەی پەترۆسو یۆحەننا شایەتیانداو بە ووشەی خوداوەند قسەیان کرد، گەڕانەوە بۆ قودسو مزگێنیاندا بە زۆر دێی سامیرەکان.

فیلیپۆسو وەزیری حەبەشە

26 فریشتەیەکی خوداوەند لەگەڵ فیلیپۆس دواو پێیووت: (هەستە بڕۆ بەرەو خواروو، لەسەر ئەو ڕێگایەی شۆڕدەبێتەوە لە قودسەوە بۆ غەززە، کە بیابانە. 27 ئەویش هەستاو ڕۆیشت، لەوکاتەدا تووشی پیاوێکی گرنگی خەساوی حەبەشیبوو کە وەزیری کاروباری دارایی بوو لای کەنداکەی شاژنی حەبەشە، هاتبووە قودس بۆ پەرستن، 28 کاتێ بەسواری گالیسکەکەی دەگەڕایەوە بۆ حەبەشە، خەریکی خوێندنەوە بوو لەپەرتووکی ئەشعیای پێغەمبەر، 29 ڕۆحی پیرۆز بە فیلیپۆسی ووت: (بڕۆ دوای ئەو گالیسکەیە کەوە.) 30 ئیتر فیلیپۆس بە پەلە دوایکەوت، گوێی لەکابرا بوو پەرتووکی ئەشعیای دەخوێندەوەو

لێی‌پرسی: (ئایا ئەوەی دەی‌خوێنیتەوە تێی‌دەگەی؟) [31]ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (چۆن ئەمە بتوانم گەر یەکێك بۆمی ڕوون نەکاتەوە؟) ئینجا فیلیبۆسی بانگ‌کرد بچێتە سەر گالیسکەکەی‌و لەگەڵی دابنیشێ. [32] کابرا لەو پەرتووکەی دەیخوێندەوە گەیشتبووە ئەو بەشەی کە دەڵێ:

{وەك مەڕ کە دەبرێ بۆ سەربڕین،
هەروەها وەك بەرخ بێ‌دەنگ لەبەردەست
ئەوەی خوری لێ‌دەبڕێتەوە،
بەم شێوەیە دەمی نەکردەوە.
[33]لەکاتێکدا نەرمونیان بوو بەناڕەوایی
هەڵسوکەوتیان لەگەڵ کرد.
ئیتر کێ باسی نەوەکانی دەکات،
کاتێ ژیانی لەسەر زەوی هەڵگیرا؟}

[34]لێرە کابرا بە فیلیپۆسی ووت: (تکایە پێم‌بڵێ: ئەشعیای پێغەمبەر مەبەستی لە کێیە لەم ووتەیەدا؟ لەخۆی یاخود لە یەکێکی‌کە؟) [35]ئیتر فیلیپۆس کەوتە قسەکردن‌و دەستی‌کرد بە مزگێنی‌دانی عیسا بە دەست پێ‌کردن لەم بەشەی‌و پەرتووکەوە. [36]کاتێ بەڕێگاوە بوون، گەیشتنە شوێنێك ئاوی لێ‌بوو، کابرا ووتی: (ئەوە ئاوە، چی ڕێم لێ‌دەگرێ لەئاوهەڵبکێشرێم؟) [[37]فیلیپۆس ووتی: (ئەمە دەبێ گەر بە هەموو دڵتەوە باوەڕ بهێنی.) جا کابرا ووتی: (باوەڕ دەکەم عیسای مەسیح ڕۆڵەی خودایە.)] [38]فەرمانی‌دا گالیسکەکە ڕاوەستێ، ئەوسا هەردووکیان بەیەکەوە چوونە سەر ئاوەکەو فیلیپۆس کابرای خەساوی لەئاوهەڵکێشا. [39]کاتێ لە ئاوەکە هاتنەدەرەوە ڕۆحی خوداوەند فیلیپۆسی ڕفاند، ئیتر کابرا فیلیپۆسی نەبینییەوە. بەڵام بەخۆشیەوە بەڕێگای خۆی ڕۆیشت. [40]دوای ئەوە فیلیپۆس لە ئەشدود خۆی بینییەوە، ئینجا ڕۆیشت بۆ مزگێنی‌دان لە هەموو ئەو شارانەی ئەوێ تا گەیشتە شاری قەیسەریە.

خوداوەند شاول دەگۆڕێت
9

هێشتا شاول دڵی پڕبوو لە هەڕەشەو کوشتن بەرامبەر قوتابیەکانی خوداوەند. لەبەرئەوە چووە لای سەرۆك کاهین، [2]داوای نامەی لێ‌کرد بۆ کەنیشتەکان لە دیمەشق تا ئەوانەی شوێنی ئەم ڕێگایە کەوتوون لەژن‌و لەپیاو لە هەر شوێنێ بیانبینێ بەبەندکراوی بیانبات بۆ قودس. [3]کاتێ بەرەو دیمەشق دەڕۆیشت‌و لێی‌نزیك‌بووەوە، لەپڕ لە دەوروپشتی ڕووناکیەك لەئاسمان بریسکەی دایەوە، [4]ئیتر کەوت بە زەویداو گوێی لەدەنگێك بوو پێی‌ووت: (شاول! شاول! بۆچی دەم‌چەوسێنیتەوە؟) [5]ئەویش پرسیاری‌کرد: (تۆ کێیت ئەی گەورە؟)

دەنگەکە وەلآمی دایەوە: (من عیسام ئەوەی
تۆ دەیچەوسێنیتەوە؟ [6]بەلآم هەستە، بڕۆ ناو
شار لەوێ پێتدەوترێ چی دەبێ بکەیت.) [7]
ئەوانەی لەگەڵ شاول بوون بەبێدەنگی
وەستان، ئەوان دەنگەکەیان بیست بەلآم
کەسیان نەبینی. [8]کاتێ شاول هەستایەوە،
چاوی کردەوەو سەیریکرد هیچ نابینێ،
ئەوانی تر دەستیان گرت و بردیان بۆ دیمەشق،
[9]لەوێ سێ ڕۆژ مایەوە هیچی نەبینی،
هەروەها هیچی نەخواردو هیچی نەخواردەوە.
[10]لەدیمەشق قوتابیەکی خوداوەند هەبوو
ناوی حەنانیا بوو، لەخەودا خوداوەند
بانگیکرد: (حەنانیا!) ئەویش ووتی: (ئەوەتام
ئەی خوداوەند!) [11]خوداوەند پێیووت: (بڕۆ
بۆ ئەو شەقامەی بە ڕاست ناسراوە لەماڵی
یەهوزا پرسیار لەپیاوێکی تەرتوسی بکە ناوی
شاولە وا لەوێ نوێژ دەکات. [12]لەخەودا
بینیویەتی پیاوێك ناوی حەنانیایە دەچێتە لایو
دەستی دەخاتە سەر بۆ ئەوەی ببینێ.)
[13]حەنانیا بە خوداوەندی ووت: (ئەی
خوداوەند، لەزۆر کەس ئەو خراپانەم
بیستۆتەوە کە ئەم پیاوە لەقودس کردوویەتی
بەرامبەر بەخوشكو برا پیرۆزەکانت، [14]ئەوەتا
لێرە دەسەلآتی هەیە لەلایەن سەرۆك
کاهینەکانەوە، هەر کەسێك ناوت بهێنێ
بیگرێ.) [15]خوداوەند فەرمانی پێدا: (بڕۆ!
من ئەم پیاوەم هەڵبژاردووە وەك ئامێرێك بۆ
هەڵگرتنی ناوی من بۆ میللەتانو بۆ
پادشایانو بۆ نەوەی ئیسرائیلیش. [16]نیشانی
دەدەم چەند دەبێ ئازاربکێشێ لەپێناوی ناوی
من.) [17]ئیتر حەنانیا ڕۆیشتو چووە ماڵی
یەهوزا، دەستیخستە سەر سەری شاولو
ووتی: (ئەی شاولی برا، عیسای خوداوەند
ئەوەی لەو ڕێگایەی پیایدا هاتی خۆی نیشان
دایت، منی ناردووە بۆ لات تا بەچاوت
ببینیتو گیانت پڕبێت لەڕۆحی پیرۆز.) [18]
دەستبەجێ لەهەردوو چاوی شاول شتێك
کەوتە خوارەوە وەك توێکل وابوو، ئەوسا
چاوی چاكبووەوەو بینی، ئیتر هەستاو
لەئاوهەڵکێشرا. [19]دەستیکرد بەنان
خواردنو هێز هاتەوە گیانیو چەند ڕۆژێك
لەگەڵ قوتابیەکان لەدیمەشق مایەوە.

مزگێنیدانی شاول لەدیمەشق

[20]یەکسەر شاول لەکەنیشتدا دەستیکرد
بەڕاگەیاندنی ئەوەی کە عیسا ڕۆڵەی خودایە.
[21]گوێگرەکان لەووتەکانی سەرسام بوونو
پرسییان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە، هەموو ئەوانەی
لەناودەبرد کە باسی ئەو ناوەیان دەکرد
لەقودس؟ ئەی نەهاتبوو بۆ ئێرە تا بە
بەندکراوی بیانبات بۆ سەرۆك کاهینەکان؟)
[22]بەلآم شاول زیاتر بەتوانا دەبوو

لـەووتارەکـەیدا، هـەروەها ئەو جوولـەکانەی
دانیشـتووی دیمەشق بوون دەمکوتی‌کردن بەو
بەڵگانەی دەریدەخات‌کە عیسا مەسیحە.
23لـەپاش ماوەیـەکی زۆر جوولـەکەکان
پلانێکـیان دانا بۆ کوشتنی شاول، 24بەڵام ئەو
بە پلانەکەیانی زانی. ئیتر جوولـەکەکان شەو و
ڕۆژ ئاگـاداری دەروازەی شـار بـوون تـا
بـیکوژن. 25لەبەرئـەوە هەندێ لەقوتابیەکانی
بەشـەو بـردیانو خسـتیانە نـاو سەبەتەیەك، بە
گوریــس لــەشــوورەی شــارەکە شــۆڕیان
کردەوە.

شاول لەقودس

26کـاتێ شـاول گەیشتە قودس، هەوڵیدا
پەیوەندی بە قوتابیەکانەوە بکات لـەوێ، بەڵام
ئـەوان لێی‌ترسان، چونکە باوەڕیان نەدەکرد
کـە ئـەو بـووە بە قوتابی خوداوەند. 27 بەڵام
بـەرنابا کارەکـەی گـرتە ئەستۆ و هێنایە لای
نـێرراوان، بـۆی گـێڕانەوە چـۆن خوداوەنـد
لـەڕێگا خـۆی نیشانداوەو گفتوگۆی لـەگەڵ
کـردووە، هـەروەها چۆن بەچاونەترسی ناوی
عیسای ڕاگەیاندووە لەدیمەشق.
28ئـیتر شـاول لەگەڵـیان دەسـتی‌کرد
بەهاتووچـۆ لـەقودس، بەچاونەترسیەوە ناوی
خوداوەنـــدی ڕادەگـــەیاند. 29هـــەروەها
گفـتوگۆی لەگەڵ ئەو جوولـەکانە دەکرد کە
بـەیۆنـانی دەدوان، جـا ئەوانـیش هەوڵـیاندا
بـیکوژن. 30کـاتێ برایان بەمەیان زانی بردیانە
قەیسەریە لـەوێشەوە ناردیانە شاری تەرتوس.
31لــەو کاتــەدا کۆمــەڵی بــاوەڕدارانی
ناوچـەی یەهودیـەو جەلـیلو سـامیرە ئاشتیان
هـەبوو. هـەروەها گەشـەیان دەکـردو لـەسەر
ڕێگــای خوداوەنــد پەرســتی دەڕۆیشــت،
بەپشتیوانی ڕۆحی پیرۆزیش لەپەرەسەندنبوو.

پەترۆس لەشاری لودەو یافا

32کاتێ پەترۆس لەهەموو لایەك بەڕێگاوە
بـوو، چـوو بـۆ دیدەنـی ئـەو خوشـكو بـرا
پیرۆزانـەی شاری لودە، 33لەوێ ئیفلیجێکی
بینی ناوی ئینیاس بوو، هەشت ساڵ بوو لەناو
جـێگا کەوتـبوو. 34پەتـرۆس پێی‌ووت: (ئەی
ئینـیاس، عیسـای مەسـیح چـاکت‌دەکاتەوە.
هەسـتە خـۆت جـێگاکەت چاكبکە!) ئەویش
یەکسـەر هەسـتا. 35کـاتێ هەموو دانیشتوانی
لـودەو شـارون کابرایان بینی، ئیتر هەموویان
بۆ خوداوەند گەڕانەوە.
36لــەشـاری یافـا قوتابـیەکی کچ هەبوو
نـاوی تابیسـا بـوو ناوەکـەی بەواتای ئاسك،
هەمیشە بە کاری چاکەو یارمەتی‌دانی هەژاران
خــەریك بــوو. 37لەوکاتــەدا وا ڕێکــەوت
نـەخۆش‌کـەوتو مـرد، شوشـتیانو خستیانە
ژوورێکەوە لە نهۆمی سەرەوە.

38کاتێ قوتابییەکان لەیافا بیستیان پەترۆس لەشاری لودەیە، جا یافا نزیك بوو لەشاری لودەوە، دوو پیاویان ناردە لای، داوایان لێکردو ووتیان: (تکایە وەرە بۆ لامان خۆت دوامەخە!) 39ئەویش هەستاو ڕۆیشت، کاتێ گەیشت بردیانە نهۆمی سەرەوە، هەموو بێوەژنەکان بەگریانەوە هاتنە لای، هەندێ کراسو جلیان بۆ هێنا لەوانەی ئاسکە دروبووی کاتێ بە زیندوویی لەگەڵیان بوو.

40پەترۆس داوای لە هەموو ئەوانەکرد کە لەوێدا بوون لە ژوورەکە بچنە دەرەوە، چووە سەر چۆكو نوێژیکرد، ئینجا ڕووی کردە لاشەکەو ووتی: (تابیسا، هەستە!) ئەوسا کچە چاوی کردەوەو کاتێ پەترۆسی بینی دانیشت. 41یەکسەر پەترۆس دەستی بۆ ڕاکێشاو یارمەتیدا تا هەستێ، ئیتر خوشكو برا پیرۆزەکانو بێوەژنەکانی بانگ کردو کچەکەی بەزیندوویەتی دایەوە دەستیان. 42 هەواڵی ئەمە لەهەموو یافادا بلاوبووەوە، ئەوسا ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند کرد. 43پەترۆس لە یافا بۆ ڕۆژانێکی زۆر لای کابرایەکی پێستە خۆشکەر مایەوە ناوی شەمعون بوو.

پەترۆسو کرنیلیوس

10

لە شاری قەیسەریە سەرپەلێك هەبوو ناوی کرنیلیوس بوو، لەلیوای ئیتالیبوو. 2ئەم پیاوە خۆیو ماڵو منداڵی خواپەرست بوونو ترسی خودایان لەدڵ بوو، زۆر چاکەی لەگەڵ خەڵکی دەکرد، هەموو کاتێك نوێژی بۆ خودا دەکرد. 3ڕۆژێکیان نزیکەی سەعات سێی دوای نیوەڕۆ، کرنیلیوس لە خەودا بە ڕوونی بینی لەلایەن خوداوە فریشتەیەك بۆ لای هاتو ووتی: (کرنیلیوس!) 4ئەویش بەترسەوە سەیری فریشتەکەی کردو پرسی: (چی گەورەم؟) فریشتەکە لەوەڵامدا ووتی: (نوێژەکانتو چاکەکانت گەیشتنە بارەگای خوداو لای لێکردیتەوە. 5ئێستا چەند پیاوێك بنێرە بۆ یافا بەدوای شەمعون ناوێك نازناوی پەترۆسە. 6لەماڵی شەمعونی پێستەخوشکەرە، ماڵەکەی لەسەر قەراغی دەریایە.) 7کاتێ ئەو فریشتەیەی قسەی لەگەڵ کرنیلیوس کرد ڕۆیشت، دووان لەخزمەتکارەکانی بانگ کرد لەگەڵ سەربازێکی خوداپەرست کە یەکێك بوو لەوانەی هەمیشە لەگەڵی بوو، 8هەموو مەسەلەکەی بۆ گێڕانەوەو ناردنی بۆ شاری یافا.

9بۆ بەیانی، کاتێ سێ پیاوەکە لە شاری یافا نزیك بوونەوە، پەترۆس دەمەو نیوەڕۆ چووە سەربان تا نوێژبکات. 10زۆر برسی

بوو، ئارەزووی نانخواردنی دەکرد. جا کاتێ کە خواردنیان بۆ ئامادە دەکرد، لە هۆشی خۆی چوو، [11]ئاسمانی بەکراوەیی بینی، شتێکی بۆ هاتەخوارەوە لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە، لە هەر چوار لاوە شۆڕکرایەوە سەر زەوی. [12]هەموو جۆرە ئاژەڵی چوار پێو خشۆکی سەرزەویو باڵندەی ئاسمانی تێدا بوو. [13]ئینجا دەنگێ بانگی کرد: (پەترۆس هەستە، سەربڕەو بخۆ!) [14]بەڵام پەترۆس وەڵامی دایەوە: (نەخێر ئەی خوداوەند، لەژیانم هەرگیز شتی گڵاو یاخود حەرامم نەخواردووە.) [15]دووبارە دەنگەکە پێیووت: (ئەوەی خودا پاکی کردۆتەوە تۆ بە گڵاو دایمەنێ.) [16]ئەمەش سێ جار دووبارە بووەوە، ئینجا پارچە قوماشەکە بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان.

[17]لەو کاتەی پەترۆس سەری سوڕمابوو، پرسیاری لەخۆی دەکرد لەبارەی ئەو شتەی بینیبووی، ئەو پیاوانەی کرنیلیوس ناردبوونی پرسیاری ماڵی شەمعونیان دەکردو لەبەردەگا وەستان. [18]پرسییان ئایا ئەو شەمعونەی نازناوی پەترۆسە لێرەیە. [19]لەو کاتەی پەترۆس جارێ هەر بیری لەواتای بینینەکەی دەکردەوە، ڕۆحی پیرۆز پێیووت: (لەبەر دەرگا سێ پیاو پرسیارت دەکەن. [20]هەستە بڕۆ خوارەوەو لەگەڵیان بڕۆ بێ دوودڵی، چونکە من ئەوانم ناردووە.) [21]ئەویش ڕۆیشت بۆ لایانو ووتی: (منم ئەوەی دەتانەوێ. بۆچی هاتوون؟) [22]ئەوانیش ووتیان: (کرنیلیوسی سەرپەل پیاوێکی چاکی لەخواترسە، هەموو جوولەکەش شایەتی ئەمەن، خودا پێیڕاگەیاندووە بەهۆی فریشتەیەکی پیرۆزەوە کەوا بانگتبکات بۆ ماڵی خۆی تا گوێ لە قسەکانت بگرێ.) [23]جا پەترۆس داوای لێکردن شەو بە میوانی لەوێ بمێننەوە.

بۆ بەیانی هەستا لەگەڵیان ڕۆیشت، هەروەها هەندێ برایانی باوەڕداریش لەیافاوە لەگەڵیان ڕۆیشتن. [24]بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتنە شاری قەیسەریە. کرنیلیوس چاوەڕێی هاتنی دەکردن، خزمو کەسوکارو هاوڕێیانی نزیکی بانگ کردبوو. [25]کاتێ پەترۆس هاتە ژوورەوە، کرنیلیوس پێشوازی لێکردو لەبەرپێی کەوتو کڕنووشی بۆ برد، [26]پەترۆس هەڵیساندو پێیووت: (هەستە! منیش وەك تۆ مرۆڤم!) [27]کاتێ پەترۆس لەگەڵی دواو چووە ژوورەوە، خەڵکێکی زۆری بینی، [28]پێیووتن: (ئێوە دەزانن حەرامە بۆ جوولەکە تێکەڵاوی بێگانە بێت یاخود سەردانیبکات لەماڵی بەڵام خودا نیشانی دام بەکەس نەڵێم گڵاو یاخود حەرام. [29]جا من بێ هێنانەوە نارەزایی هاتم،

لەسەر بانگکردنەکەی خۆتان. هۆی
بانگکردنەکەتان چییە؟) 30کرنیلیوس
لەوەڵامدا ووتی: (چوار ڕۆژ لەمەوبەر،
لەوکاتەی لەماڵی خۆم کاژێری سێی پاش
نیوەڕۆ نوێژم دەکرد، لەپڕ پیاوێك پەیدا بوو
جلی بریسکەداری لەبەر بوو، 31پێی ووتم:
کرنیلیوس نوێژەکانت بیستراو کردەوە
چاکەکانتە لایان لێکرایەوە لەبەردەم خودا.
32بۆیە ئێستا بنێرە بۆ یافا بەشوێن شەمعون
ناوێك کە نازناوی پەترۆسە. لەماڵی شەمعونی
پێستەخۆشکەرە، ماڵەکەیان لەسەر قەراغی
دەریایە. 33من یەکسەر ناردم بەشوێنت، تۆش
شتێکی چاکت کرد کە هاتی. ئێستا ئێمە
هەموو ئامادەین لەبەردەم خودا، تا گوێ
بگرین لەهەموو ئەوەی خوداوەند فرمانی
پێداوی.)

ووتاری پەترۆس

34پەترۆس دەستی کرد بە قسەکردنو
ووتی: (بە تەواوی بۆم دەرکەوتووە خودا
لایەنگیری خۆی بۆ کەس دەرناخات، 35
لەهەر نەتەوەیەك کێ ترسی خودای لەدڵدا
بێتو چاکە بکات پەسەندە لای ئەو. 36ئەو
ووشەیە خودا ناردی بۆ نەوەی ئیسرائیل،
مزگێنی ئاشتی دانێ بەهۆی عیسای مەسیح،
ئەوەی خوداوەندی هەموانەوە. 37ئێوە
دەزانن چی لەووڵاتی یەهودیەدا ڕوویدا،
بەدەست پێکردن لەجەلیلەوە دوای ئەوەی
یەحیا لەئاوهەڵکێشانەکەی ڕاگەیاند. 38چۆن
خودا عیسای ناسیری بە ڕۆحی پیرۆزو بە
هێز دەستنیشانکرد، دەگەڕاو کاری
چاکەی دەکرد، هەموو ئەوانەی شەیتان
دەستی گرتبوو بە سەریان چاکی کردنەوە،
چونکە خودای لەگەڵ بوو. 39ئێمە شایەتی
هەموو ئەو شتانەین کە لەناوچەی یەهودیەو
قودسدا کردی، ئەوەی ئەوان کوشتیان بە
هەڵواسینی بەدارەوە. 40بەڵام خودا لەنێو
مردوواندا لە ڕۆژی سێهەم
زیندووی کردەوە، وای لێکرد دەرکەوێ،
41نەك بۆ هەموو گەل بەڵکو بۆ ئێمە کە
لەپێشا هەڵبژاردووین وەك شایەت، ئێمە کە
لەگەڵی خواردمانو خواردمانەوە پاش
زیندووبوونەوەی لەنێو مردوواندا. 42ئینجا
فەرمانی پێدایین ئەوە بە گەل ڕابگەێنین،
هەروەها شایەتی ئەوە بدەین کە خودا ئەوی
داناوە بەدادوەر بەسەر زیندووانو
مردوواندا. 43هەموو پێغەمبەران شایەتی بۆ
دەدەن، هەر کەسێك باوەڕی پێ بهێنێ،
بەناوی ئەو گوناهەکانی دەبەخشرێ.)

وەرگرتنی ڕۆحی پیرۆز

[44]کاتێ پەترۆس لەم قسانەدا بوو، ڕۆحی پیرۆز ڕژا بەسەر هەموو ئەوانەی گوێیان گرتبوو. [45]ئەو جوولەکە باوەڕدارانەی لەگەڵ پەترۆس هاتبوون سەریان سوڕما، چونکە بەهرەی ڕۆحی پیرۆز بەسەر ناجوولەکەکانیش ڕژاو [46]گوێیان لێبوو بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوانو ستایشی خودایان دەکرد. پاشان پەترۆس ووتی: [47](ئەو خەڵکەش وەك ئێمە ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرتووە، جا کێ دەتوانی ڕێگایان لێبگرێ تا لە ئاو هەڵنەکێشرێن؟) [48]فەرمانیدا هەموو ئەوانە بەناوی عیسای مەسیح لەئاوهەڵکێشرێن. ئەوسا ئەوان داوایان لەپەترۆس کرد چەند ڕۆژێك لایان بمێنێتەوە.

11

نێرراوانو برایانی باوەڕدار لە ناوچەی یەهودیە بیستیان کە ناجوولەکەش باوەڕیان بە ووشەی خودا هێناوە، [2]کاتێ پەترۆس گەڕایەوە بۆ قودس ئەوانەی سەر بەرێبازی خەتەنکردن* بوون بەربەرەکانیان کردو پێیان ووت: [3](چۆن چوویتە لای ئەوانەی خەتەنە نەکراونو نانت لەگەڵ خواردن؟) [4]جا پەترۆس ئەوەی ڕوویدابوو یەك لە دوای یەك بۆی گێڕانەوەو ووتی: [5](لە شاری یافا نوێژم دەکردو لەهۆشی خۆم چووم، لە بینینێکدا شتێکم لەئاسمانەوە بۆ هاتە خوارەوە، لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە لەهەر چوار لایەوە بۆم شۆڕکرایەوە. [6]کاتێ بەووردی سەیرمکرد جۆرەها ئاژەڵی سەر زەویم تیادا بینی لە ئاژەڵی کێویو لە خشۆكو هەموو باڵندەی ئاسمان، [7]ئینجا گوێم لەدەنگێك بوو پێیووتم: پەترۆس، هەستە سەربڕەو بخۆ! [8]منیش لەوەڵامدا ووتم: نەخێر ئەی خوداوەند، هەرگیز شتی گڵاو یاخود حەرام نەچۆتە دەمم. [9]بەڵام دەنگەکە دووبارە لەئاسمانەوە پێیووتم: ئەوەی خودا پاکی کردۆتەوە تۆ بە پیسی دامەنێ. [10]ئەمە سێجار دووبارە بووەوە، جا شتەکان بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان. [11]ئیتر ئەو سێ پیاوەی لەقەیسەریەوە بۆ لای منیان ناردبوون گەیشتنە ئەو ماڵەی تیایدا بووم، [12]ڕۆحی پیرۆز فەرمانی پێدام بێ دوو دڵی لەگەڵیان بڕۆم، ئەوسا منو ئەو شەش برایەی لەگەڵم هاتبوون، لەگەڵیان ڕۆیشتین، کاتێ چووینە ماڵی پیاوەکە، [13]پێیووتین چۆن فریشتەی دیوە هاتۆتە ماڵەکەیو پێیووتوە: پیاو بنێرە بۆ یافا، بەدوای شەمعون کە نازناوی پەترۆسە، [14]ئەو پەیامێکت دەداتێ بەهۆیەوە خۆتو هەموو خاوخێزانت ڕزگارتان دەبێ. [15]کاتێ دەستم

کرد بە قسەکردن، ڕۆحی پیرۆزیان بەسەردا ڕژا، چۆن لەسەرەتا بەسەر ئێمەدا ڕژا. [16]لێرە ئەوەم بیرکەوتەوە کە خوداوەند پێی ووتین: یەحیا خەڵکی لەئاوهەڵکێشا، بەڵام ئێوە لەرۆحی پیرۆز هەڵدەکێشرێن. [17]گەر خودا هەمان بەهرەی بەوان دابێ کە داوێتی بە ئێمە کاتێ باوەڕمان بە خوداوەند عیسای مەسیح هێنا، جا من چیم هەتا ڕێگا لەخودا بگرم؟)
[18]کاتێ گوێیان لەمەبوو، ئیتر بەربەرەکانییان نەکردو ستایشی خودایان کردو ووتیان: (کەواتە خودا بەهەمان شێوە، تۆبەکردنی ژیانی بەخشیوە بەوانەی جوولەکە نین.)

کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا

[19]ئیتر ئەو باوەڕدارانەی بڵاوبوونەوە بەهۆی ئەو چەوسانەوەی بەسەریان هات لەبەر ئیستفانوس، کاتێ بە فنیقیەو قوبرسو شاری ئەنتاکیادا تێپەڕین، ووشەی خودایان تەنها بەجوولەکەکان دەدا. [20]بەڵام هەندێکیان لەبنەچەدا خەڵکی قوبرسو قەیرەوان بوون، کاتێ گەیشتنە شاری ئەنتاکیا، دەستیانکرد بە ڕاگەیاندنی مزگێنی عیسای خوداوەند بۆ یۆنانیەکانیش. [21]ئەوان دەستی خوداوەندیان لەگەڵ بوو، ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان هێناو بۆ خوداوەند گەڕانەوە.
[22]ئەم هەواڵە گەیشت بە کۆمەڵی باوەڕدارانی قودس، ئیتر ئەوان بەرنابایان نارد بۆ ئەنتاکیا. [23]کاتێ گەیشتە ئەوێو بەرەکەتی خودای بینی، زۆر دڵشاد بوو، هەمووانی هاندا بەدڵ لەگەڵ خوداوەند بمێنەوە بەخواستێکی چەسپاو. [24]لەبەرئەوەی بەرنابا کابرایەکی چاك بوو، گیانی پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆزو باوەڕ، خەڵکێکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند هێنا.
[25]ئەوسا بەرنابا چوو بۆ شاری تەرسوسو گەڕا بەدوای شاول. [26]کاتێ دۆزیەوە هێنای بۆ ئەنتاکیا، لەوێ هەردووکیان ساڵێکی تەواو لەگەڵ کۆمەڵی باوەڕداراندا کۆبوونەوەو خەڵکێکی زۆریان فێرکرد. جا لە ئەنتاکیا قوتابیەکانی خوداوەند بۆ یەکەم جار ناوی مەسیحییان* لێنرا. [27]لەو ڕۆژانەدا هەندێ لە پەیامبەرانی خودا لەقودسەوە هاتن بۆ ئەنتاکیا، [28]لەنێوانیاندا یەکێك هەبوو ناوی ئاگابوس بوو، بەهۆی ڕۆحی خوداوە پێشبینییکرد برسێتییەکی گەورە لەهەموو جیهان ڕوودەدات. جا ئەم برسێتیە بەڕاستی ڕوویدا لەسەردەمی کلۆدیۆسی قەیسەر. [29]
ئیتر قوتابیەکان بڕیاریاندا هەر یەکە بەپێی توانای خۆی یارمەتی بنێرێت بۆ ئەو برا باوەڕدارانەی لەناوچەی یەهودیەدا دەژین. [30]
جا بەمە هەستانو یارمەتییەکەیان بە دەستی بەرناباو شاول بۆ پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی

ئەوێ نارد.

کوشتنی یاقوب

12

لەوکاتەدا هێرۆدسی پاشا دەستی‌کرد بە
چەوساندنەوەی چەند کەسێ لە کۆمەڵی
باوەڕداران، 2 یاقوبی برای یۆحەننای بەشمشێر
کوشت. 3 هەرکە بینی ئەمە جێگەی
ڕەزامەندی جوولەکەکانە، ئەوسا بڕیاریدا
پەترۆسیش بگرێ، ئەمەش لە ڕۆژانی جەژنی
فەتیرەدا بوو. 4 کاتێ هێرۆدس ئەوی گرت،
خستیە بەندیخانەوە لەژێر چاودێری چوار
کۆمەڵ پاسەوان داینا، هەر کۆمەڵەش لەچوار
سەرباز پێک‌هاتبوو، چونکە دەیویست بیداتە
دەستی جوولەکەکان دوای جەژنی
تێپەڕبوون، 5 لەبەرئەوە لەبەندیخانەدا هێشتیەوە،
بەڵام ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداران بە
بەردەوامی بۆ ئەو لەخودا دەپاڕانەوەو نوێژیان
بۆ دەکرد.

ڕزگاربوونی پەترۆس

6 ئینجا کە هێرۆدس بەتەمابوو بیدات
بەدەستەوە، لەو شەوەدا پەترۆس لەنێوان دوو
سەربازدا نووستبوو، بە دوو زنجیر
بەسترابووەوە، هەروەها سەربازیش پاسەوانی
دەرگای بەندیخانەکەیان دەکرد. 7 لەپڕ
فریشتەیەکی خوداوەند پەیدابوو، ژووری
بەندیخانەکە بەتەواوی ڕووناك بووەوە،
فریشتەکە لەلاوە لە پەترۆسی داو خەبەری
کردەوەو پێی‌ووت: (خێرا هەستە!) ئیتر
هەردوو زنجیرەکە لە دەستی کەوتە خوارەوە.
8 فریشتەکە پێی‌ووت: (پشتێنەکەت ببەستە،
پێڵاوەکانت لەپێ بکە!) ئەویش کردی. ئینجا
فریشتەکە پێی‌ووت: (سەرکراسەکەت
لەبەرکەو دوامکەوە.) 9 پەترۆس چووە
دەرەوەو شوێنی فریشتەکە کەوت وایدەزانی
خەو دەبینێ، چونکە نەیدەزانی ئەوەی لەسەر
دەستی فریشتەکە ڕوودەدا شتێکی ڕاستیە. 10
یەکەم بنکەی پاسەوانیان بڕی‌و ئینجا دووەم.
کاتێ گەیشتنە دەروازەی ئاسنینی بەندیخانەکە
کە ڕووەو شار بوو لەخۆیەوە بۆیان‌کرایەوە،
هەردووکیان چوونەدەرەوە. دوای ئەوە
شەقامێکیان بڕی، ئیتر یەکسەر فریشتەکە
بەجێی‌هێشت. 11 جا ئەوکاتە پەترۆس هۆشی
بەخۆی هاتەوەو ووتی: (بەڕاستی ئێستا بۆم
دەرکەوت کەوا خوداوەند فریشتەکەی ناردو
ڕزگاری کردم لەدەستی هێرۆدس‌و هەموو
ئەوەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد.)
12 تۆزێ بیری‌کردەوە، ئیتر ڕۆیشت
بەرەو ماڵی مریەمی دایکی یۆحەننا کە
نازناوی مەرقۆس بوو، لەوێ ژمارەیەکی زۆر
کۆبووبوونەوە نوێژیان دەکرد. 13 کاتێ

گەیشت لەدەرگای دەرەوەی ماڵەکەیدا،
کچە کارەکەرێك کە ناوی ڕودا بوو هاتەلای
دەرگاکە تا بزانێ کێیە. [14]هەر کە دەنگی
پەترۆسی ناسیەوە لە خۆشیا دەرگاکەی
نەکردەوە، بەڵکو خێرا چووە ژوورەوەو
مزگێنیدا بەوانەی لەوێ بوون کەوا پەترۆس
لەبەر دەرگایە. [15]ئەوانیش پێیانووت: (تۆ
وڕێنە دەکەیت.) بەڵام کە سووربوو لەسەر
قسەکەی، ئەوسا پێیانووت: (ئەوە
فریشتەکەیەتی!) [16]بەڵام پەترۆس بەردەوام بوو
لە دەرگا لێدانەکە هەتا لێیان کردەوە. کاتێ
بینییان زۆر سەرسامبوون. [17]بەدەست نیشانی
دان تا بێدەنگ بن، ئینجا بۆی گێڕانەوە چۆن
خوداوەند لەبەندیخانە دەریهێنا، پێیووتن:
(ئەم هەواڵە بەیاقوبو برایانی دیکە بدەن.)
ئیتر لێیان جیابووەوەو ڕۆیشت بۆ شوێنێکی
دیکە.

[18]کاتێ ڕۆژبووەوە ئاژاوەیەکی
گەورە دروست بوو لەنێو سەربازەکان،
دەستیانکرد بە پرسیارکردن، پەترۆس چی
بەسەرهاتووە. [19]کاتێ هێرۆدس داوایکردو
نەیدۆزیەوە، دەستیکرد بەلێکۆڵینەوە لەگەڵ
سەربازەکانو فەرمانیدا لەسێدارە بدرێن.

مردنی هێرۆدس

ئینجا هێرۆدس لەناوچەی یەهودیەوە
بۆ ناوچەی قەیسەریە ڕۆیشتو لەوێ
مایەوە. [20]هێرۆدس زۆر تۆڕە بوو لە
دانیشتوانی سورو سەیدا، لەبەرئەوە ئەوانیش
لەنێو خۆیان ڕێکەوتنو چەند نوێنەرێکیان
ناردە لای بلاستوسی سەرپەرشتیاری ماڵی
پاشا. تا ڕازی بکەن داوای ئاشتبوونەوەیان
بۆ بکات، چونکە پشتیان بەناوچەی هێرۆدس
دەبەست بۆ ئازووقە. [21]هێرۆدس لەڕۆژی
دیاریکراودا، جلی پاشایەتی لەبەرکرد،
لەسەر تەختی شاهانە دانیشتو ووتاری
بۆیاندا. [22]جا خەڵکەکە هاواریانکرد: (ئەمە
دەنگی خودایە نەك دەنگی مرۆڤ!) [23]یەکسەر
فریشتەیەکی خوداوەند لە پادشای دا، چونکە
شکۆ و مەزنی نەدا بە خودا، ئیتر کرم لێیداو
مرد. [24]بەڵام ووشەی خودا گەشەی دەکردو
زیاتر بڵاودەبووەوە.

[25]دوای ئەوەی بەرناباو شاول ئەو
خزمەتەی پێیان درابوو جێبەجێیانکرد،
لەقودسەوە گەڕانەوە [بۆ ئەنتاکیا]، یۆحەنناش
کە نازناوی مەرقۆس بوو لەگەڵیان بوو.

هەڵبژاردنی بەرناباو شاول

13

لەکۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا هەندێ کەس
پەیامبەری خودا بوونو هەندێکیش
فێرکەربوون، لەوانە: بەرنابا، شەمعونی ناسراو

بە ڕەش، لوکیوسی قەیرەوانی، مەناین کە لە مناڵیەوە لەگەڵ هێرۆدسی فەرمانڕەوای چواریەکی ناوچەکە بوو بەخێوکرابوو، هەروەها شاولیش. 2 کاتێ بە ڕۆژوو بوونو خوداوەندیان دەپەرست، ڕۆحی پیرۆز پێیووتن: (بەرناباو شاولم بۆ تەرخان بکەن بۆ ئەو کارەی کە بانگم کردوون بۆی.) 3 ئینجا بەرۆژووبوونو نوێژیانکردو دەستیان خستە سەریانو ڕەوانەیان کردن.

شاولو بەرنابا لەقوبرس

4 کاتێ ڕۆحی پیرۆز بەرناباو شاولی نارد، بەرەو بەندەری سولوکیە ڕۆیشتن، لەوێشەوە بەرێگای دەریا بەرەو قوبرس کەوتنەڕێ. 5 کاتێ گەیشتنە شاری سەلامیس، دەستیانکرد بەبلاوکردنەوەی ووشەی خودا لەکەنیشتی جوولەکەکان، یۆحەنناشیان لەگەڵ بوو بۆ یارمەتی. 6 بەهەموو دورگەکە گەڕان هەتا گەیشتنە شاری پافۆس. لەوێ تووشی جادوگەرێکی جوولەکە بوون کە پێغەمبەرێکی بەدرۆ بوو، ناوی باریشوع بوو، 7 لەگەڵ سەرجیۆس پۆڵسی فەرمانڕەوای قوبرس بوو. فەرمانڕەوایەکی زیرەك بوو، بەرناباو شاولی بانگ کرد، داوای لێکردن باسی ووشەی خودای بۆ بکەن. 8 بەلام عەلیمی جادوگەر، ئەمە وەرگێرانی ناوەکەی بوو، بەربەرەکانی کردنو هەوڵیدا بەهەر شێوەیەك بێ ڕێگای باوەڕ لە فەرمانڕەوا بگرێ.

9 ئینجا شاول کە ناوی پۆڵسیش بوو، پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆز، سەیری جادوگەرەکەی کردو 10 ووتی: (ئەی ڕۆڵەی شەیتان، ئەی ئەوەی پڕی لەچەوتیو خراپە، ئەی دوژمنی هەموو ڕاستودروستیەك! بۆ وازناهێنی لەچەوت کردنی ڕێگای ڕاستەقینەی خوداوەند؟ 11 ئێستا دەستی خوداوەندت دێتە سەر، کوێر دەبیتو بۆ ماوەیەك خۆر نابینی.) دەستبەجێ تەمێکی تاریك کەوتە سەرچاوی، دەستیکرد بەگەڕان بەدوای یەکێك تا دەستیبگرێ. 12 کاتێ فەرمانڕەوا ئەوەی بینی ڕوویدا باوەڕی هێنا، چونکە سەرسام بوو لەفێرکردنی خوداوەند.

لەئەنتاکیای بیسیدیە

13 پۆڵسو هاوڕێکانی بەناو دەریادا لە پافوسەوە چوون بۆ پەرگە لە پەمفیلیە. لەوێ یۆحەننا لەپۆڵسو بەرنابا جیابووەوەو گەڕایەوە بۆ قودس. 14 بەلام ئەوان لە پەرگەوە بۆ ئەنتاکیای سەر بە ناوچەی پیسیدیە ڕۆیشتنو ڕۆژی شەممە چوونە کەنیشتو دانیشتن. 15 پاش خوێندنەوە لەشەریعەتو

پەرتووكی پێغەمبەران، پێشەوایانی كەنیشتەكە
بەشوێنیان ناردنو پێیان ووتن: (ئەی برایان،
گەر شتێكتان هەیە دانیشتووانی پیٚهانبدەن
بیلێین.) 16 پۆڵس هەستاو بەدەست نیشانیداو
ووتی:
(ئەی پیاوانی ئیسرائیل، ئێوەش ئەی
ئەوانەی لەخودا دەترسن، گوێ بگرن: 17
خودای ئەم گەلە، گەلی ئیسرائیل،
باوباپیرانمانی هەڵبژارد، كردنی بەگەلێكی
مەزن لەمیسر، ئینجا بە بازوویەكی بەرزەوە
لەوێ دەریهێنان. 18 هەروەها نزیكەی چل
ساڵ لەبیابان بەخێوی‌كردن، 19 ئەوسا حەوت
گەلی لەوولاتی كەنعان لەناوبرد، ئەوانی
كرد بە میراتگری زەویەكەیان. 20 ئەمە
هەمووی نزیكەی چوارسەدو پەنجا ساڵی
خایاند، پاش ئەمە خودا دادوەری بۆ دانان
هەتا سەردەمی سامۆئیل پێغەمبەر. 21 ئینجا
داوای پاشایان كرد، خوداش بۆ ماوەی چل
ساڵ شاولی بۆ دانان، كە كوڕی قەیس بوو
لە تیرەی بنیامین. 22 ئینجا خودا لایبرد،
داودی بۆیان دانا وەك پادشا، ئەوەی شایەتی
بۆ دەداو دەڵێ: {من داودی كوڕی یەسام
دۆزیەوە، ئەو پیاوەی بەدڵی منە، بەخواستی
من دەكات.} 23 خودا بۆ نەوەی ئیسرائیل لە
تۆی داود ڕزگاركەرێكی نارد كە عیسایە
بەپێی بەڵێنەكەی. 24 پێش هاتنی عیسا، یەحیا
لەئاوهەڵكێشانی تۆبەی بۆ هەموو گەلی
ئیسرائیل ڕاگەیاند. 25 یەحیا نزیك بوو لە
كۆتایی خزمەتەكەی، كاتێ ووتی:
بیردەكەنەوە ئاخۆ من كێم؟ من ئەو نیم،
بەڵكو ئەوەی دوای من دێت، من شایانی
ئەوەنیم قەیتانی پێلاوەكانی بكەمەوە.
26 (ئەی برایان، ئەی نەوەی ئیبراهیم،
هەروەها ئێوەش ئەی لەخواترسەكان، بۆ ئێمە
پەیامی ئەم ڕزگاریە نێرراوە. 27 چونكە
دانیشتووانی قودسو سەرۆكەكانیان
مەسیحیان نەناسی، هەروەها ووتەكانی
پێغەمبەرانیش ئەوەی هەموو ڕۆژێكی شەممە
بۆیان دەخوێنرایەوە، هێنایانەدی كاتێ
تاوانباریان كرد. 28 هەرچەندە ئەوان هیچ
تاوانێكیان بەسەری نەگرت تاشایانی مردن
بێ، لەگەڵ ئەوەشدا داوایان لەپیلاتۆس كرد
بیكوژێ. 29 دوای ئەوەی هەموو ئەوەی
لەسەری نووسرا بوو هێنایانەدی، لە دار
هێنایانە خوارەوەو لەگۆڕ ناشتیان. 30 بەڵام
خودا لەنێو مردووان هەڵیساندەوە، 31 ئینجا
بۆ ڕۆژانێكی زۆر خۆی نیشانی ئەوانەدا كە
لەناوچەی جەلیلەوە تا قودس لەگەڵی بوون.
ئێستا ئەوان شایەتی ئەمە دەدەن لەبەردەم
گەل.
32 (ئەوەتا ئێمەش وا مزگێنیتان دەدەینێ
بەوەی خودا بەڵێنی دابوو بە باوباپیرانمان، 33

ئێستا بۆ ئێمەی ڕۆڵەی ئەوان هێنایەدی، بەهەستانەوەی عیسا لەنێو مردووان هەروەك لەزەبووری دووەم نووسراوە:

{تۆ ڕۆڵەی منی،
من ئەمڕۆ بوومە باوكت.}

[34]ئەوەش كە خودا عیسای لەنێو مردووان هەستاندەوەو هەرگیز گەندەڵی نابینێ، لەم ووشانەی خودادایە:

{ئەو بەڵێنە پیرۆزو بێگومانەتان دەدەمێ كە بە داودم دابوو.}

[35]هەروەها لە شوێنێكی تر دەڵێ:

{تۆ نایەڵی تاقە پیرۆزەكەت گەندەڵی ببینێت.
}

[36]چونكە داود دوای ئەوەی خزمەتی نەوەكەی خۆی كرد بە خواستی خودا نووست، لەگەڵ باوباپیرانی نێژراو گەندەڵیشی بینی. [37]بەڵام ئەوەی خودا هەڵیساندەوە گەندەڵی نەبینی. [38]بۆیە ئەی برایان با زانراوبێ لاتان، بەهۆی عیساوەیە گوناه بەخشینتان پێڕاگەیێندرا، [39]هەر كەسێك باوەڕی پێبهێنی بێتاوان دەبێ لەوەی شەریعەتی موسا نەیتوانێ بێتاوانی بكات. [40]جا ئاگاتان لەخۆتان بێ با ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەران ووتراوە بەسەرتان نەیەت:

[41]{سەیر بكەن ئەی گاڵتەجارەكان،
سەرسام بنو بمرن،
چونكە من لەڕۆژانی ئێوەدا كارێك دەكەم
گەر یەكێك بۆتانی بگێڕایەوە بڕواتان پێی نەدەكرد.})

[42]كاتێ پۆڵسو بەرنابا لەكەنیشت دەردەچوون، خەڵكەكە داوایان لێ كردن شەممەی داهاتووش بێنەوەو زیاتر قسەیان بۆ بكەن. [43]دوای كۆبوونەوەكە، زۆر لەجوولەكەكانو ئەوانەی ببوون بەجوولەكەو ترسی خودایان لەدڵ بوو دوایان كەوتن، ئەوانیش قسەیان لەگەڵ كردنو هانیاندان تا لەبەرەكەتی خودا بەردەوام بن.

[44]لە شەممەی داهاتوو نزیكەی هەموو دانیشتوانی شارەكە كۆبوونەوە تا گوێیان لەووشەی خودا بێ. [45]كاتێ جوولەكەكان خەڵكەكەیان بینی حەسوودی دایگرتن، دەستیانكرد بە جنێودانو كفركردنو بەربەرەكانی قسەكانی پۆڵسیان كرد. [46] پۆڵسو بەرنابا بەچاونەترسیەوە قسەیان لەگەڵ كردنو ووتیان: (پێویست بوو لەپێشا بۆ ئێوە باسی ووشەی خودا بكرایە، بەڵام چونكە ئێوە ڕەتتانكردەوەو بڕیارتاندا ئێوە شایانی ژیانی هەتاهەتایی نین، ئەوەتا ئێمە بەرەو لای ناجوولەكەكان لادەدەین! [47]چونكە خوداوەند بەم شێوەیە ڕایسپاردین:

{من تۆم كردۆتە ڕووناكی میللەتان،

هەتا ڕزگاری بگەیەنی بەوپەڕی زەوی.})
48کاتێ ناجوولەکەکان گوێیان لەمەبوو،
زۆر دڵشـــادبوون، ستایشـــی ووشـــەی
خوداوەندیـانکرد. هەروەها هەموو ئەوانەی
دەسـت نیشـانکرابوون بـۆ ژیانی هەتاهەتایی
باوەڕیان هێنا.
49جـا بـەم شـێوەیە ووشـەی خوداوەند
لەهـەموو ناوچـەکەدا بڵاوبـووەوە.50بـەڵام
جوولەکـەکان ژنـە بەڕێـزە لەخواترسەکانو
گـەورە پـیاوانی شـاریان هـاندا، بـۆ
چەوسـاندنەوەی پۆڵسو بەرنابا، تاکو دەریان
کـردن لەشـارەکەیان. 51جـا ئەوانیش تۆزی
پێیان تەکاندو بەرەو شاری ئیقۆنیە ڕۆیشتن.
52بـەڵام قوتابـیەکان پـڕبوون لـەخۆشـیو
لەڕۆحی پیرۆز.

گەشتێك بۆ ئیقۆنیە

14

لـە ئیقۆنـیە پۆڵسو بەرنابا وەك باوبوو چوونە
کەنیشتی جوولەکەکان. بە شێوەیەك دەستیان
کـرد بـە قسـەکردن بـۆ خەڵکەکـە تـا وای
لـێهات ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەو یۆنانی
باوەڕیـان هێنا. 2بەڵام ئەو جوولەکانەی ڕازی
نەبوون باوەڕ بهێنن، ناجوولەکەکانیان هانداو
مێشـکیان پڕکـردن دژی بـرایان. 3لەگـەڵ
ئەوەش پۆڵسو بەرنابا ماوەیەکی دوورو درێژ
لـەوێ مانـەوە، بەهـەموو چاونەترسـیەك
سـەبارەت بەخوداوەند دەدوان، خوداوەندیش
شـایەتی بـۆ ووشـە بەرەکەتدارەکـەی دەداو
لایـەنگیری دەکردن بەهۆی ئەو نیشانەو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی لەسەر دەستیان ڕوویدا. 4
ئیتر دانیشتووانی ئیقۆنیە بوون بە دوو بەشەوە،
هەندێکیان لەگەڵ جوولەکەکان بوون، ئەوانی
تریشـیان لەگەڵ نێرراوان. 5کاتێ خەریكبوو
جوولەکـەکانو ناجوولەکـەکان لەگـەڵ
سـەرۆکەکانیان بەخـراپە لەگـەڵ نـێرراوان
بجولێـنەوەو بەردبارانیان بکەن، 6ئیتر ئەوانیش
بـەوەیان زانـیو هەردووکـیان هـەڵاتن بـۆ
شـارەکانی لیسـترەو دەربـە لـە لیکاونـیە،
هەروەها بۆ ناوچەکانی دەورووپشت، 7لەوێش
دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی مزگێنی.

چاکبوونەوەی ئیفلیجێك

8لەشـاری لیسـترە کابـرایەك بـەزگماك
ئیفلـیج، کە هەرگیز بەپێی خۆی نەڕۆیشتبوو،
دانیشـتبوو. 9کـاتێ کابـرا گوێی لەقسەکانی
پۆڵـس دەگـرت، پۆڵـس چـاوی تێـبڕیو
سـەیریکرد ئـەو جۆرە باوەڕێکی تیایە دەبێتە
هـۆی چاکبوونەوە. 10ئینجا بەدەنگێکی بەرز
پێیووت: (هەستە بەپێوە ڕاوەستە!) ئیتر کابرا
یەکسـەر هەسـتایە سـەرپێو دەسـتیکرد بـە
ڕۆیشـتن. 11کاتێ ئەوانەی لەوێبوون ئەوەی

پۆڵس کردی بینییان، بەزمانی لیکاونیە
هاواریانکرد: (خودایەکان* شێوەی مرۆڤیان
وەرگرتووەو هاتونەتە خوارەوە بۆ ناومان!) 12
جا بەرنابایان ناونا زیێۆس، پۆڵسیش هرمس،
چونکە ووتاری دەدا.
13 لەدەروازەی شارەکەدا پەرستگای بتی
زیێۆسی لێبوو، کاهینی پەرستگاکە لەگەڵ
کۆمەڵێ لەدانیشتوانی شارەکە هاتو گایان
لەگەڵ خۆیان هێنابوو تا بیکەن بەقوربانی
بۆیان.

14 بەڵام کاتێ دوو نێرراوەکە پۆڵسو
بەرنابا ئەمەیان بیست جلەکانیان دڕی، خێرا
چوونە لای خەڵکەکە، هاواریان کردو 15
ووتیان: (خەڵکینە بۆچی ئەمە دەکەن؟ ئێمەش
مرۆڤین، لەبارەی سروشتیەوە وەکو ئێوەین،
مزگێنیتان دەدەینێ واز لەم شتە هیچو پووچانە
بهێنن، بگەڕێنەوە بۆ لای خودای زیندوو،
دروستکەری ئاسمانو زەویو دەریاو هەموو
ئەو شتانەی تیایەتی. 16 خودا لەنەوەکانی
ڕابووردوودا وازی لەهەموو میللەتان هێنا بە
ڕێگای خۆیان بڕۆن، 17 بەڵام خودا بێ شایەت
وازی لەخۆی نەهێنا، لەڕێگای کردارە
چاکەکانیەوە کە دەیکات کاتێ لەئاسمانەوە
بارانو وەرزی پڕ بەروبوومان دەداتێو دڵمان
لەخواردنو لەخۆشی تێردەکات.) 18 دوای
هەوڵدانێکی زۆر بەم قسانە توانییان خەڵکەکە
ڕازی بکەن کەوا قوربانیان پێشکەش نەکەن.
19 بەڵام هەندێ جوولەکە لەئەنتاکیاو
ئیقونیەوە هاتن، خەڵکەکەیان هاندا، ئەوانیش
پۆڵسیان بەردبارانکرد تەنانەت وایانزانی
مردووە، ئەوسا ڕایانکێشایە دەرەوەی شار.
20 جا کاتێ قوتابیەکان دەورەیاندا، هەستاو
گەڕایەوە ناو شار. بۆ ڕۆژی دواتر لەگەڵ
بەرنابا ڕۆیشت بۆ دەربە، 21 مزگێنیاندا بە
دانیشتووانەکەی، ژمارەیەکی زۆریان بوون بە
قوتابی. ئینجا گەڕانەوە بۆ لیسترەو ئیقۆنیەو
ئەنتاکیە. 22 وورەی قوتابیەکانیان
بەرزدەکردەوە، هانیاندەدان لەباوەڕ
بچەسپێن، پێیان ڕاگەیاندن کە پێویستە بۆ
چوونە ناو پاشایەتی ئاسمان بە تەنگانەی زۆردا
بچن. 23 لە هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانیش
پیرانیان هەڵبژاردو دایاننان، ئینجا بەزمانی
بەڕۆژووەوە نوێژیان کردو خەڵکەکەیان
دایەدەست خوداوەند ئەوەی کە باوەڕیان
پێهێناوە.

لەسوریا بۆ ئەنتاکیا گەڕانەوە

24 ئینجا بەناوچەی پیسیدیە ڕۆیشتنو

***خودایەکان:** یۆنانیە کۆنەکان بتپەرست بوونو بڕوایان وابوو چەند خودایێك هەیە.

گەیشتنە ناوچەی پەمفیلیە. [25]سەبارەت
بەووشەی خودا قسەیان کرد لە پەرگە، دواتر
ڕۆیشتن بۆ ئەتالیە. [26]جا لەوێوە بەرێگای
دەریا گەڕانەوە بۆ شاری ئەنتاکیا، لەوێ
درانە دەست بەرەکەتی خودا بۆ ئەو کارەی
تەواویان کردووە. [27]کاتێ گەیشتن،
باوەڕدارەکانیان بانگ‌کرد بۆ کۆبوونەوە،
هەواڵی ئەو شتانەیان هەموو پێڕاگەیاندن کە
خودا بەهۆی ئەوانەوە کردوویەتی، هەروەها
چۆن دەرگای باوەڕ کراوەتەوە بۆ
ناجوولەکەکان. [28]جا لەوێ ماوەیەکی زۆر
لەگەڵ قوتابییەکان مانەوە.

کۆبوونەوەی نێرراوان لەقودس

15

هەندێ کەس لەناوچەی یەهودیەوە هاتن بۆ
ئەنتاکیا، دەستیان‌کرد بە فێرکردنی برایانو
ووتیان: (ڕزگارتان نابێ گەر بەپێی شەریعەتی
موسا خۆتان خەتەنە نەکەن.) [2]ئەوسا پۆڵسو
بەرنابا لەم بارەیەوە بێنەوبردەو دەمەقاڵێیەکی
توندیان لەگەڵ کردن. ئینجا باوەڕدارانی
ئەنتاکیا بڕیاریاندا پۆڵسو بەرنابا لەگەڵ
هەندێ لەباوەڕداران بچنە لای نێرراوانو
پیران لە قودس، تا لەو بابەتە بکۆڵنەوە. [3]پاش
ئەوەی کۆمەڵی باوەڕداران ماڵئاوایان
لێ‌کردن، ڕۆیشتن بۆ قودس بەناو فنیقیەو
سامیرە، لەوێ هەواڵیاندا بە برایان کەوا
ناجوولەکەکانیش بە لای عیسا لایانداوە،
بەمە خۆشییەکی زۆر لەنێو هەموو برایان
بڵاوبووەوە. [4]کاتێ گەیشتنە قودس، کۆمەڵی
باوەڕدارانو نێرراوانو پیران پێشوازیان
لێ‌کردن، هەواڵی هەموو ئەو شتانەیان دانێ
کە خودا بەهۆی ئەوانەوە کردبووی. [5]بەڵام
هەندێ لەوانەی سەر بەڕێبازی فەریسیەکانو
باوەڕیان هێنابوو، هەستانو ووتیان: (پێویستە
ئەو باوەڕدارانە خەتەنە بکرێنو بە شەریعەتی
موسا هەڵسوکەوت بکەن.)

پەترۆسو پیرانی قودس

[6]جا نێرراوانو پیران کۆبوونەوەیەکیان
کرد بۆ لێکۆڵینەوەی ئەم بابەتە. [7]پاش
بێنەوبردەیەکی زۆر، پەترۆس هەستاو ووتی:
(ئەی برایان، ئێوە دەزانن پێش ماوەیەك، خودا
لەناوماندا هەڵیبژارد کە لە دەمی منەوە
ناجوولەکەکان ووشەی مزگێنی ببیستنو
باوەڕبهێنن. [8]خوداش کە دەزانێ چی
لەدڵدایە، شایەتییان بۆ دەداو ڕۆحی پیرۆزی
پێبەخشیون وەك بە ئێمەی بەخشیوە. [9]ئەو بە
هیچ شتێك جیاوازی لەنێوان ئێمەو ئەوان
نەکردووە، بەباوەڕ دڵی پاك کردونەتەوە. [10]
ئیتر بۆچی ئێوە خودا تاقیدەکەنەوەو نیرێك
دەخەنە سەر شانی قوتابیان ئەوەی خۆمانو

باوباپیرانمـان نـەمانتوانی هەڵیگرین؟ [11]بەڵام لــەو بــاوەڕەداین ئـێمەو ئەوانـیش بـەهۆی بەرەکەتی عیسای خوداوەند ڕزگار دەبین.)

[12]ئـیتر ئامـادەبووان بێدەنـگ بـوون، دەستیانکرد بە گوێگرتن لە بەرناباو پۆڵس، کــە هــەواڵی ئــەو نیشــانەو کــارە سەرسـوڕهێنەرانەیان ڕادەگـەیاند خودا لەسەر دەسـتی ئەوان کردی لەنێو ناجوولەکەکان. [13]کـاتێ لەقسە بوونەوە، یاقوب ووتی: (ئەی بـرایان گوێـم لـێبگـرن: [14]شـەمعون پـێی ڕاگەیاندن چۆن خودا لەسەرەتاوە بایەخیداوە بەوانەی جوولەکە نین تا لە نێوانیان میللـەتێك هەڵـبژێرێ نـاوی ئـەو هەڵگـرێ، [15]ئەمـەش لەگـەڵ ووتـەی پێغەمـبەران ڕێـكدەکـەوێ، هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:

{[16]دوای ئەمە دەگەڕێمەوە

چــادرە ڕووخاوەکــەی داود بنــیاد دەنێمەوە،

ئینجا ڕووخاوییەکانی بنیاد دەنێمەوەو

سەر لەنوێ ڕاستی دەکەمەوە،

[17]تا گەلانی تر داوای خوداوەند بکەن،

هـەروەها هـەموو ئـەو میللـەتانەی ناوی منیان هەڵگرتووە،

ئەمـە ئەوەیـە کە خوداوەند دەیلێ ئەوەی ئەم شتانەی کردووەو

[18]هەر لە سەرەتاوەش زانراون.}

[19]لەبەرئەوە وای بە باش دەزانم قورسایی نەخەینە سـەر شـانی ئەوانەی جوولەکە نین‌و ڕێگای خودایان گرتووە، [20]بەڵکو نامەیەکیان بـۆ بنووسـین، خۆیان دووربخەنەوە لە گڵاوی بتەکان‌و لە داوێن‌پیسی‌و لە خواردنی گۆشتی ئـاژەڵی خنکێـنراو و خوێـن. [21]چـونکە هەر لـەکۆنـەوە موسـا لەهـەموو شـارێك پـیاوی هـەبووە فـێرکردنەکانی ئەو ڕابگەیێنن، هەموو ڕۆژێکــی شــەممەش لــە کەنیشــتەکان بیخوێننەوە.)

بڕیاری کۆبوونەوەی کۆمەڵەی باوەڕداران

[22]ئینجا نێرراوان‌و پیران‌و هەموو کۆمەڵی بـاوەڕداران بەباشیان زانی دوو پیاو هەڵبژێرن لــەناو بـرایان‌و بیانـنێرن بـۆ ئەنتاکـیا لەگـەڵ پۆڵس‌و بەرنابا. ئیتر سیلاو یەهوزا کە نازناوی بەرسـابا بـوو هەڵـیانبـژاردن، ئەم دووانـەش ڕابـەر بـوون لەنـێو بـرایان. [23]ئـەم نامەیەیان دایەدەستیان:

(لـە نـێرراوان‌و پیرانی‌و برایانەوە، بۆ ئەو بــرا باوەڕدارانــەی ناجــوولــەکــە ن لەناوچەکانی ئەنتاکیاو سوریاو کیلیکیە:

ســڵاوتان لــێبێ. [24]بیسـتمان هـەندێ کـەس هـاتوون بـۆ لاتـان لەلایـەن ئـێمەوە بێئـەوەی ئـێمە ڕایـانسپێرین، بەهۆی قسەی ئەوانـەوە ناخۆشـی کەوتە ناوتانەوە، مێشکتان

نارەحەتبوو. 25بۆیە بەباشمان زانی بەیەك بیروڕاوە پیاوانی هەڵبژێردراوتات بۆتان بنێرین لەگەڵ برایانی خۆشەویستمان بەرناباو پۆڵس، 26ئەم پیاوانە گیان لەسەر دەستن لە پێناوی ناوی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 27جا ئێمە یەهوزاو سیلامان بۆ ناردن تا هەمان شتتان بەدەم پێڕاگەیێنن. 28چونکە ڕۆحی پیرۆزو ئێمە وامان بەباش زانی قورسایی نەخەینە سەر شانتان جگە لەوەی پێویستە، کە ئەمانەن: 29خۆتان دووربخەنەوە لەو قوربانیانەی بۆ بت پێشکەش کراون، هەروەها لە خواردنی ئاژەڵی خنکێنراو خوێنو لەداوێن پیسی. گەر خۆتان پاراست لەمانە، شتی چاك دەکەن. خوداتان لەگەڵ.)

30ئینجا کە بەرێکران هاتن بۆ ئەنتاکیا، هەموو باوەڕدارانیان بانگکرد بۆ کۆبوونەوەو نامەکەیان پێشکەشکردن. 31کاتێ خوێندیانەوە زۆر دڵشاد بوون بەو هاندانەی تیایدا بوو. 32هەروەها یەهوزاو سیلا کە پەیامبەری خودا بوون، زۆر قسەیان بۆ برایان کردو ورەیان بەرزکردنەوەو هانیاندان. 33پاش ماوەیەك برایان بە ئاشتی ڕەوانەیان کردنەوە بۆ لای ئەوانەی ناردوبوویانن. [34بەڵام سیلا بەلایەوە باشتر بوو لەوێ بمێنێتەوە.] 35پۆڵسو بەرناباش هەر لەئەنتاکیا مانەوەو لەگەڵ خەڵکێکی زۆر خەریکی فێرکردنو ڕاگەیاندنی ووشەی خوداوەند بوون.

لێكجیابونەوەی پۆڵسو بەرنابا

36پاش چەند ڕۆژێك پۆڵس بە بەرنابای ووت: (وەرە بابگەڕێنەوە سەرێك لەبرایان بدەینو هەواڵیان بزانین لەهەموو شارێك کەوا ووشەی خوداوەندمان تیایدا ڕاگەیاندووە.) 37ئینجا بەرنابا پێشنیاریکرد کەوا یۆحەننا کە نازناوی مەرقۆسە لەگەڵ خۆیان ببەن، 38بەڵام پۆڵس نەیویست لەگەڵ خۆیان بیبات، چونکە لەپەمفیلیە بەجێیهێشتبوونو لەگەڵیان نەڕۆیشت بوو بۆ کارکردن. 39لەبەر ئەوە دەمەقاڵەیەکی توند کەوتە نێوانیان، تا وای لێهات لەیەکتری جیابوونەوە. ئەوسا بەرنابا مەرقۆسی لەگەڵ خۆی بردو بەرێگای دەریا بۆ قوبرس ڕۆیشتن، 40بەڵام پۆڵس سیلای هەڵبژارد لەگەڵی بڕوات، ئیتر ئەوێیان بەجێهێشتو برایان ئەوانیان بە بەرەکەتی خوداوەند سپارد. 41ئینجا ڕۆیشتن بۆ ناوچەکانی سوریاو کیلیکیە تا کۆمەڵەکانی باوەڕداران بەهێز بکەن.

تیمۆساوس لەگەڵ پۆڵسو سیلا

16

ئینجا پۆڵس گەیشتە شاری دەربە، پاشان

ڕۆیشت بۆ شاری لیسترە، لەوێ قوتابیەك هەبوو ناوی تیمۆساوس بوو، دایکی جوولەکە بوو باوەڕی بە مەسیح هێنابوو، باوکیشی یۆنانی بوو. [2]تیمۆساوس لە لیسترەو ئیقۆنیە ناوبانگی بەچاکە دەرکردبوو لەنێو برایان. [3]پۆڵس حەزی دەکرد تیمۆساوس لەگەڵی بێت، بەڵام جوولەکەکانی ئەو ناوچەیە دەیانزانی باوکی یۆنانیە، لەبەر ئەوە پۆڵس بردیەو خەتەنەی کرد. [4]پۆڵسو هاوڕێکانی لەشارێکەوە دەچوون بۆ شارێکی ترو بڕیارەکانی نێرراوانو پیرانی قودسیان بەباوەڕداران ڕادەگەیاند تا گوێڕایەڵی بن. [5] جا کۆمەڵەکانی باوەڕداران لەباوەڕدا بەهێز دەبوون، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ژمارەیان زیادی دەکرد.

بینینی پۆڵس لە تروادا

[6]لەبەرئەوەی ڕۆحی پیرۆز ڕێی لێ گرتن ووشەی خودا لەناوچەی ئاسیا بلاوبکەنەوە، ئەوسا ڕۆیشتن بۆ ناوچەی فریجیەو غەلاتیە. [7] بەڵام کاتێ گەیشتنە نزیك ناوچەی میسیا بەرەو ناوچەی بیسینیە ڕۆیشتن، لێرە ڕۆحی عیسا ڕێگای نەدان، [8]ئەوسا بە میسیادا تێپەڕینو بەرەو شاری ترووادا ڕۆیشتن. [9]پۆڵس شەو لەخەودا پیاوێکی بینی لەدانیشتووانی مەکدۆنیا لێی دەپاڕایەوەو دەیووت: (وەرە بۆ مەکدۆنیاو یارمەتیمانبدە.)

پۆڵسو سیلا لەفیلیپی

[10]ئەو کاتەی خەوەکەی بینی، دڵنیابووین کەوا خودا بانگی کردووین بۆ مزگێنیدان لەمەکدۆنیا، ئەوسا یەکسەر ڕۆیشتین بۆی. [11] جا بەڕێگای ئاو لە بەندەری ترووادا بۆ دورگەی ساموسراکی ڕۆیشتین. بۆ ڕۆژی داهاتوو بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان بەرەو بەندەری نیاپۆلیس، [12]لەوێشەوە بۆ شاری فیلیپی کە یەکەم شاری ناوچەی مەکدۆنیا بوو و جێنشینی ڕۆمانیەکان بوو، لەوێ چەند ڕۆژێك ماینەوە. [13]لەڕۆژی شەممەدا چووینە دەرەوەی شار بۆ سەر ڕووبارێك، لەوێ شوێنێك هەبوو نوێژی لێ دەکرا. دانیشتین قسەمان لەگەڵ ئەو ژنانە کرد کە لەوێ کۆبووبوونەوە، [14]لەنێویان ژنێکی هەبوو گوێی دەگرت ناوی لیدیا بوو بازرگانی قوماشی گرانبەها بوو لەشاری سیاتیرا لەخواترس بوو، خوداوەند دڵی کردەوە تاگوێ لە قسەکانی پۆڵس بگرێ. [15]کاتێ خۆیو ئەندامانی خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران، بەگەرمی داوای لێکردین بە میوانی بچنە لای و پێیووتین: (گەر ئێوە بڕیارتان داوە من باوەڕدارم بەخوداوەند،

وەرنــە ماڵەکــەمو لــەوێ بمێنــنەوە.) ئــیتر ناچاری کردین.

دەرکردنی ڕۆحی جادوگەریتی

[16]ڕۆژێکــیان کــاتێ دەڕۆیشــتین بــۆ نوێژکـردن، کچەکارەکەرێکمان تووش هات ڕۆحــی جادوگەرێــتی تــیادابوو، بــەهۆی جادوگەریتیــیەوە پارەیــەکی زۆری بەدەســت دەهێنا بۆ خاوەنەکانی، [17]بەدوای پۆڵسو ئێمە کـەوتو هـاواری دەکـرد: (ئـەم مـرۆڤانە خـزمەتکاری خـودای هەرەبـەرزن، ڕێگـای ڕزگاریـتان بـۆ ئاشـکرا دەکـەن.) [18]چـەند ڕۆژێـك ئەمـەی کرد، تاکو پۆڵس زۆر بێزار بـوو، لـێرە ئاوڕی دایەوەو بەڕۆحە پیسەکەی ووت کـە تیایدا بوو: (بەناوی عیسای مەسیح فرمانـت پـێدەدەم لێی وەرە دەرەوە!) ئەوسا یەکسەر ڕۆحەکە لێی هاتە دەرەوە.

پۆڵسو سیلا لەبەندیخانە

[19]کـاتێ خاوەنـەکانی کچـەکارەکەرەکە بینییان سەرچـاوەی داهاتـیان بـڕاوە، ئەوسـا پۆڵـسو سـیلایان گـرت، ڕایـانکێشـان بـۆ گۆڕەپـانی شـارەکە بۆ بەردەم فەرمانڕەوایان، [20]دایاننەدەسـت فەرمانـڕەوایانو ووتیان: (ئەم دوو پـیاوە جوولەکەیـە لـە شـارەکەدا ئاژاوە دەنێـنەوە، [21]نەریـتێ بڵاودەکەنەوە کە ئێمەی ڕۆمـانی نابێ وەریگرین یا کاری پێبکەین.)

[22]ئـیتر خەڵکەکــە زۆر لێــیان پــڕبوون، فەرمانڕەواکان جلەکانیان دڕاندنو فرمانیاندا دارکاریبکــرێن، [23]جـــا زۆر دارکاریـــان کـــردنو خستیاننە بەندیخانەوە، فەرمانیاندا بەســەرپەرشتیکەری بەندیخانەکـە کـەوا بیان خاتـە ژێـر چـاودێریەکی زۆرەوە. [24]ئەوسـا سەرپەرشــتیاری بەندیخانەکـە کە ئەم فەرمانە توندەی وەرگرت، هەر دووکیانی خــستە ناو قووڵایی زیندان، هەردوو قاچی هەردووکیانی خستە ناو قاڵبی تەختە.

باوەڕهێنانی سەرپەرشتیکەری بەندیخانە

[25]لەنـیوەی شـەو پۆڵـسو سیلا نوێژیان دەکـــردو گـــۆرانی ڕۆحـیان بـۆ خـودا دەووت، بەندکراوەکانـــیش گوێـــیان لـــێبـــوو. [26]لەپـڕ بومەلەرزەیـەکی تونـد ڕوویـدا گۆشـەکانی بەندیخانەکـەی هـەژاند، دەسـتبـەجێ هـەموو دەرگاکـانی کرایەوە، کـۆتو زنجـیری هـەموو بەندکراوەکانـیش کـرایەوە. [27]بومەلەرزەکە سەرپەرشتیارەکەی خەبەرکــردەوە، کــاتێ بیــنی دەرگاکــان کــراوەتەوە وایـزانی بەندکـراوەکان ڕایـان کـردووە، شمشـێرەکەی هەڵکێشـا تـاخـۆی بکـوژێ. [28]بـەڵام پۆڵس هاواریکرد: (هیچ لـەخۆت مەکە، ئێمە هەموومان لێرەین!) [29]

ئینجا کابرا داوای ڕووناکی کردو چووە
ژوورەوە لەترسا هەموو لەشی دەلەرزی،
چۆکی دا لەبەردەم پۆڵس‌و سیلا. 30ئەوسا
بردنیە دەرەوەو لێی‌پرسین: (گەورەکانم،
پێویستە چی بکەم تا ڕزگارم بێ؟) 31ئەوانیش
وەڵامیان‌دایەوە: (باوەڕبهێنە بەعیسای
خوداوەند، خۆت‌و خێزانەکەت ڕزگارتان
دەبێ.) 32جا سەبارەت بە ووشەی خوداوەند
بۆ خۆی‌و هەموو خێزانەکەی دوان. 33ئیتر
کابرا بەو شەوە هەردووکیانی بردو برینەکانی
تیمارکردن‌و دەست‌بەجێ خۆی‌و هەموو
خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران. 34کابرا بردنیە
ماڵی خۆی‌و خواردنی بۆ دانان، خۆی‌و
هەموو خێزانەکەی زۆر دڵشادبوون چونکە
باوەڕیان بەخودا هێنا.
35سەر لەبەیانی فەرمانڕەواکان چەند
سەربازێکیان نارد، تاکو فەرمانی ئازادبوونی
پۆڵس‌و سیلا بە سەرپەرشتیاری بەندیخانەکە
ڕابگەیێنن. 36سەرپەرشتیاری بەندیخانەکە ئەم
هەواڵەی بەپۆڵس داو ووتی: (فەرمانڕەوایان
فەرمانی ئازادبوونتانیان دەرکردووە، ئێستا
وەرنە دەرەوەو بە ئاشتی بڕۆن.) 37بەڵام
پۆڵس بە ناڕەزاییەوە ووتی: (بەئاشکرا
لەبەردەمی خەڵك دارکاریان کردین بەبێ
فەرمانی دادگا، هەرچەندە ڕەگەزنامەی
ڕۆمانیشمان هەیە ئێمەیان خستە بەندیخانە،
ئیتر ئێستا چۆن بە نهێنی دەرمان دەهێنن؟
نەخێر! با خۆیان بێن دەرمان بهێنن.) 38
ئەفسەرەکان ئەم قسانەیان بە فەرمانڕەواکان
ڕاگەیاند، ئەوانیش ترسان کاتێ زانییان ئەو
دووانە ڕۆمانین، 39بەم شێوەیە هاتن‌و لێیان
پاڕانەوە، ئازادیان‌کردن‌و داوایان لێ‌کردن
شارەکە بەجێ‌بهێڵن.
40ئەوسا پۆڵس‌و سیلا لەبەندیخانە هاتنە
دەرەوە بەرەو ماڵی لیدیا چوون، لەوێ
برایانیان بینی‌و وورەیان بەرزکردنەوە ئینجا
ڕۆیشتن.

پۆڵس‌و سیلا لەتەسالۆنیکی

17

دوای ئەوەی بەشاری ئەمفیپولیس‌و
ئەپولونیادا ڕۆیشتن، پۆڵس‌و سیلا گەیشتنە
تەسالۆنیکی، لەوێ کەنیشتی جوولەکەی
لێبوو. 2پۆڵس وەك کردبووی بە پیشە
ڕۆیشت بۆ ئەوێ، سێ ڕۆژی شەممە لەسەر
یەك لەکتێبی پیرۆز بەڵگەی بۆ دەهێنانەوە، 3
جا بۆی ڕوونکردنەوەو دەیسەلماند کەوا
مەسیح دەبێ ئازار بکێشێ‌و لەنێو مردوواندا
زیندووبێتەوە. پێی‌ووتن: (ئەو عیسایەی من
پێتانی ڕادەگەیێنم، مەسیح.) 4هەندێ لە
ئامادەبووان باوەڕیان هێناو لایەنگیری
پۆڵس‌و سیلایان کرد، لەوانە ژمارەیەکی زۆر

یۆنـانی لـەخواتـرس‌و ژمارەیـەکی زۆر ژنـی خانـەدان. [5]جـا جوولــەکەکان حەسوودیان برد، ئەوسا هەندێ کوڕی خراپی سەرجادەیان هێنا، خەڵکیان کۆکــردەوەو دەستیان‌کرد بە هـاندانی خـەڵکی هەتا ئاژاوە کەوتە ناو شار، ئیـنجا هێرشـیان بـردە سـەر مـاڵی یاسـون‌و داوایـان لـێ‌کـرد پۆڵس‌و سیلا بداتە دەست خەڵکەکـە. [6]ئـیتر کـاتێ ئەوانـیان لــەوێ نەدۆزیەوە، یاسون‌و هەندێ برایانیان ڕاکێشاو بردیانن بۆ لای فـەرمانڕەوایانی شار، هاواریان کـرد: (ئـەم پـیاوانە جیهانیان هەڵگێڕاوەتەوە، بـۆ شـارەکەی ئـێمەش هــاتوون، [7]یاسـون مــیوانداری کــردوون. ئـەوان سەرپێچــی فەرمانـــەکانی قەیســـەر دەکـــەن، دەڵـــێن پادشـایەکی تـر هەیـە ناوی عیسایە.) [8]جا بەم قســـانە فەرمانـــڕەواکان‌و خەڵکەکـــەیان ووروژانـد. [9]ئـیتر فەرمانـڕەواکان لە یاسون‌و ئەوانــەی لەگــەڵی بــوون کەفالەتــنامەیان وەرگرت‌و ئازادیان کردن.

لەشاری بیریە

[10]بــرایان یەکســەر پۆڵــس‌و ســیلایان لەشـەودا نارد بۆ شاری بیریە، ئەوانیش لەوێ بـۆ کەنیشـتی جوولەکـەکان چوون. [11]بەڵام جوولەکــەی بیریــە مێشــك کراوەتــربوون لەجوولەکەی تەسالۆنیکی، ووشەی خودایان زۆر بەپەرۆشـەوە وەرگـرت، هـەموو ڕۆژێك دەستیان دەکرد بە لـێکۆڵینەوەی کتێبی پیرۆز تـاکو دڵنیابن لەراستی مەسەلەکان. [12]لەوانە ژمارەیەکی زۆریان باوەڕیان هێنا، هەروەها لە یۆنانیەکانـیش زۆر ژنـی خانەدان‌و ژمارەیەکی زۆر لەپیاوان باوەڕیان هێنا.

[13]بـەڵام کـاتێ جوولەکـەی تەسالۆنیکی زانــیان پۆڵــس لـــەبیریـــە ووشـــەی خـــودا ڕادەگەیـنێ، دوای‌کـەوتن‌و لـەوێش دەستیان کـرد بـە ووروژاندنـی خەڵکەکە. [14]دەست بەجێ هەندێ برایان پۆڵسیان بەرەو دەریا برد تـا گەشـت بکـات، بـەڵام سیلاو تیمۆساوس لـەوێ مانەوە. [15]ئەوانەی لەگەڵ پۆڵس بوون لەگـەڵـی ڕۆیشتن تا گەیاندیانە شاری ئەسینا، ئیـنجا گەڕانەوە پاش ئەوەی پۆڵس ڕایسپاردن بـە زووتـرین کـات سیلاو تیمۆساوس بێن بۆ لای.

پۆڵس لەئەسینا

[16]کـاتێ پۆڵــس لــە ئەسـینا چـاوەڕێی دەکـردن، شـارەکەی بیـنی پڕە لە بت، بەمە زۆر دڵ تـەنگ‌و تـۆڕەبـوو. [17]لــە کەنیشــت گفــتوگۆی دەکــرد لەگــەڵ جوولەکــەکان‌و خەڵکــە لەخواترســەکان، هــەروەها ئەوانـەی هــەموو ڕۆژێ لە گۆڕەپانی شارەکەدا تووشی دەهـاتن. [18]ئەوسـا دەمەقاڵــە لــەنێوان ئـەمو

هەندێ لە فەیلەسوفە ئەپیقوریەکانو ڕەواقیەکان پەیدابوو، هەندێکیان ووتیان: (ئەم چەنەبازە مەبەستی چییە لە قسەکانی؟) هەندێکیتریشیان ووتیان: (ئەمە لەوە دەکات بانگەواز بۆ خودا نامۆکان بکات)، چونکە ئەو مزگێنی عیساو زیندووبوونەوەی دەدا. [19] ئینجا بردیان بۆ گردی ئاریۆپاگۆس‌و لێیان پرسی: (ئایا بۆمان هەیە بزانین ئەم فێرکردنە تازەیەی بانگەوازی پێ‌دەکەیت چییە؟ [20] چونکە ئێمە قسەی سەیرت لێ‌دەبیستین دەمانەوێ واتاکەی بزانین.) [21]لەو سەردەمە دانیشتوانی ئەسیناو ئەو بێگانانەی تیایدا دانیشتبوون، کاتی بێکاریان بەهیچ شتێك بەسەر نەدەبرد جگە لەلێکۆڵینەوەی بیروڕای تازە نەبێ.

ووتارێك لە ئاریۆپاگۆس

[22]پۆلس لە ناوەڕاستی ئاریۆپاگۆسدا وەستاو ووتی: (ئەی دانیشتووانانی ئەسینا، دەتانبینم لەهەموو لایەکەوە زۆر دیندارن. [23]لەکاتێکدا لەناو شارەکەتان دەگەڕام سەیری پەرستراوەکانتانم دەکرد، قوربانگەیەکم بینی لەسەری نووسرا بوو: (بۆ خودای نەناسراو.) جا من ئەو خودایەتان بۆ ڕادەگەێنم کە دەیپەرستن‌و نایناسن. [24]ئەو خودایەی دروستکەری جیهان‌و هەموو ئەو شتانەی تیایەتی، ئەو لە پەرستگایەك دانانیشێ دەستی مرۆڤ دروستی کردبێ، چونکە خوداوەندی ئاسمان‌و زەوییە، [25]پێویستی بەوە نییە بەدەستی مرۆڤ خزمەت‌بکرێ، وەك بلێی پێویستی بەشتێك بێ. ئەو بەهەموو مرۆڤێ ژیان‌و هەناسەو هەموو شتێك دەبەخشێ. [26] هەموو میللەتانی لە یەکێك دروست کردووە، تا لەسەر هەموو زەوی نیشتەجێ‌بن. پێشتر کاتی دروستبوون‌و سنووری وولاتی بۆیان دەستنیشان کردووە، [27]تا بگەڕێن بەدوای خودا بەهیوای ئەوەی بیدۆزنەوەو ڕێگای ئەو بگرنە بەر، هەرچەندە ئەو دوور نییە لە هەر یەکێکمان. [28]چونکە ئێمە لەو دەژین‌و دەجولێینەوەو هەین، وەك هەندێ لە شاعیرەکانتان دەڵێن: (ئێمەش نەوەی ئەوین.) [29]جا چونکە ئێمە نەوەی خوداین، پێویستە سەیری خودایەتی نەکەین وەك بتێك لە زێڕ یا زیو یاخود بەرد کەوا مرۆڤ بتوانێ بیتاشێ یاخود دایڕێژێ بەو شێوەیەی بیری بۆ دەڕوات. [30]بۆیە خودا چاو دەپۆشێ لەسەردەمەکانی نەزانی، بەڵام ئێستا هەموو کەسێك لەهەموو شوێنێك ڕادەسپێرێ تۆبە بکەن، [31]چونکە ڕۆژێکی دیاری کردووە تیایدا حوکم‌بدرێ بەسەر جیهان بە دادپەروەری لەسەر دەستی پیاوێك بۆ ئەم مەبەستەی هەڵبژاردوە. بەڵگەش بۆ

ئەمە بە هەمووان دەدات، بەوەی لەنێو
مردووان زیندووی کردەوە.)
[32]کاتێ ئامادەبووان گوێیان
لەزیندووبوونەوەی مردووان بوو، هەندێکیان
دەستیان‌کرد بە گاڵتەپێ‌کردنی، بەڵام
هەندێکی‌کەیان بە پۆڵسیان ووت: (دەمانەوێ
جارێکی‌کە لەم بارەیەوە قسەمان بۆ بکەیت.)
[33]ئیتر پۆڵس لەناویان چووە دەرەوە. [34]بەڵام
هەندێکیان لایەنگیری پۆڵسیان کردو باوەڕیان
هێنا. لەوانە دیونیسیوس کە ئەندامی
ئەنجوومەنی ئاریۆپاگۆس بوو، هەروەها ژنێك
ناوی داماریس بوو لەگەڵ چەند کەسێکی‌کە.

پۆڵس لەکۆرنسوس

18

دوای ئەوەی پۆڵس ئەسینای بەجێ‌هێشت،
بۆ شاری کۆرنسوس ڕۆیشت. [2]لەوێ
تووشی جوولەکەیەکی خەڵکی پونتس بوو،
ناوی ئەکیلا بوو، تازە لەگەڵ پریسکیلای ژنی
لە ئیتالیاوە هاتبوون، چونکە کلۆدیۆس
فەرمانی دەرکردنی جوولەکەی دابوو لە
ڕۆما، ئیتر پۆڵس چوو بۆ لایان. [3]لەلایان
مایەوەو ئیشی لەگەڵیان کرد، چونکە ئەویش
چادر دروستکەر بوو.
[4]پۆڵس هەموو ڕۆژێکی شەممە قسەی
لەگەڵ ئەوانەدا دەکرد کە لە کەنیشتدا ئامادە
دەبوون، هەوڵی دەدا باوەڕ بهێنێ
بەجوولەکەو یۆنانیەکان. [5]کاتێ سیلاو
تیمۆساوس لە ناوچەی مەکدۆنیاوە
گەیشتنەجێ، پۆڵس بەتەواوی خۆی تەرخان
کردبوو بۆ بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا،
هەتا بۆ جوولەکەکانی دەرخاتو شایەتی
بدات کە عیسا مەسیحە. [6]بەڵام کاتێ
دژایەتیان کردو کفریان کرد، کراسەکەی
تەکاندو پێی‌ووتن: (خوێنی خۆتان لەسەر
خۆتان. من بێ‌تاوانم! لە ئێستا بەدواوە دەڕۆم
بۆ لای ناجوولەکەکان.) [7]ئیتر پۆڵس ئەو
شوێنەی لێی‌بوو بەجێی‌هێشتو بەمیوانی
چووە ماڵی پیاوێك ناوی تیتۆس بیوستس
بوو، کە لەخواترس بوو، ماڵەکەی بەتەنیشت
کەنیشتەوە بوو. [8]لێرە کریسپۆسی سەرۆك
کەنیشت خۆیو خاوخێزانی باوەڕیان
بەخوداوەند هێنا. هەروەها ژمارەیەکی زۆر لە
دانیشتوانی کۆرنسوس کە گوێیان لەپۆڵس
بوو باوەڕیان هێناو لەئاوهەڵکێشران.

قسەبکەو بێ‌دەنگ مەبە

[9]شەوێکیان خوداوەند لەخەودا بە پۆڵسی
ووت: (مەترسە، بەڵکو قسە بکەو بێ‌دەنگ
مەبە، [10]من لەگەڵتم، کەس ناتوانێ ئازارت
بدات، چونکە خەڵکێکی زۆرم هەیە لەم
شارە.) [11]ئیتر پۆڵس ساڵێکو شەش مانگ لە

کۆرنسوس مایەوە خەڵکی فێری ووشەی خودا دەکرد. 12لەو سەردەمەی گالیۆن فەرمانڕەوای وولاتی ئەخائیەی بوو، جوولەکەکان بەیەك بیرورا دژی پۆڵس کۆبوونەوە، بردیان بۆ دادگا، 13شکاتیان لێکردو ووتیان: (ئەم پیاوە هەوڵدەدات خەڵکەکە ڕازی بکات خودا بە شێوەیەك بپەرستن کە لەگەڵ شەریعەتمان ناگونجێ.) 14کاتێ پۆڵس خەریك بوو بەرگری لە خۆی بکات، گالیون بە جوولەکەکانی ووت: (ئەی جوولەکەکان، گەر مەسەلەکە سەرپێچیەك یاخود تاوانێك بووایە، ئەوکاتە هۆیەك دەبوو تا گوێ لە شکاتەکەتان بگرم. 15بەلاّم گەر مەسەلەکە شەڕەقسەیە لەسەر ووشەیەك یا ناوێك یاخود شەریعەت، ئەوا پێویستە خۆتان چارەسەری بکەن، من نامەوێ لەم مەسەلانەدا حوکمبدەم.) 16ئیتر لە دادگا دەریکردن. 17ئەوسا خەڵکەکە سۆستانیسی سەرۆکی کەنیشتەکەیان گرتو لەبەردەمی دادگا لێیاندا، بەلاّم گالیون گوێی بەمە نەدا.

گەڕانەوەی پۆڵس بۆ ئەنتاکیا

18پۆڵس ڕۆژانێکی زۆر لە کۆرنسوس مایەوە، دوای ئەوەی بەتەواوی سەری تاشی لە شاری کەنخەریا چونکە نەزری لەسەربوو، ماڵئاوایی لەبرایان کردو لەگەڵ پریسکلاو ئەکیلا بەڕێگای دەریا بەرەو سوریا ڕۆیشت. 19کاتێ گەیشتنە ئەفەسۆس پۆڵس لەوێ بەجێیهێشتن، چووە ناو کەنیشتی جوولەکەکانو گفتوگۆی لەگەڵ کردن. 20ئەوانیش داوایان لێکرد ماوەیەکی زیاتر لایان بمێنێتەوە، بەلاّم ئەو داوای لێبووردنی لێکردن، 21ماڵئاوایی لێکردن و ووتی: (گەر خودا حەزبکات دەگەڕێمەوە لاتان.) ئینجا بەڕێگای دەریا ئەفەسۆسی بەجێهێشت، 22لە قەیسەریە دابەزی، لەوێوە سەرکەوتو سلاّوی لەکۆمەڵەی باوەڕداران کرد، ئینجا بەرەو شاری ئەنتاکیا دابەزی. 23لەوێ ماوەیەك مایەوە، پاشان ڕۆیشت بۆ ناوچەکانی غەلاتیەو فریجیە، لەشارێکەوە دەچوو بۆ شارێکیکە هەتا وورەی هەموو قوتابیەکان بەرزکاتەوە.

ئەپۆلۆس لەئەفسۆسو ئەخائیە

24جوولەکەیەکی خەڵکی ئەسکەندەریە ناوی ئەپۆلۆسبوو، هات بۆ شاری ئەفەسۆس، 25زمان پاراو و شارەزابوو لەکتێبی پیرۆز، بەباشی سەبارەت بە ڕێگای خوداوەند فێرکرابوو، هەروەها لەڕۆح چالاکبوو، زۆر بەووردی سەبارەت بەخوداوەند خەڵکی فێردەکردو دەدوا، هەرچەندە تەنها بە

لەئاوهەڵکێشانی یەحیای دەزانی. 26کاتێ
بەچاونەترسی لەناو کەنیشتدا دەستی‌کرد بە
قسەکردن، پریسکیلاو ئەکیلا گوێیان
لێ‌گرت، دوایی بردیانە لای خۆیانو
بەووردتر ڕێگای خودایان بۆ ڕوون‌کردەوە.
27جا ئەپۆلۆس بڕیاری‌دا بچێ بۆ ناوچەی
ئەخائیە، برایان هانیان‌داو بۆ قوتابیەکانی
ئەوێیان نووسی کەوا پێشوازی لێ‌بکەن.
کاتێ گەیشتە ئەوێ یارمەتیەکی زۆری
ئەوانەی‌دا کەبەهۆی بەرەکەتی خوداوە
باوەڕیان هێنا بوو. 28چونکە بە هێزی
قسەکانی بەئاشکرا جوولەکەکانی بێ‌دەنگ
دەکرد، بەکتێبی پیرۆز بۆی دەردەخستن کە
عیسا مەسیحە.

پۆڵس لەئەفەسۆس

19

کە ئەپۆلۆس لەکۆرنسوس بوو، پۆڵس پاش
تێپەڕبوونی بە ناوچە بەرزەکان گەیشتە
ئەفەسۆس. لەوێ هەندێ قوتابی بینی، 2
لێی‌پرسین: (ڕۆحی پیرۆزتان وەرگرت کاتێ
باوەڕتان هێنا؟) وەڵامیان‌دایەوە: (نەخێر!
تەنانەت ئێمە بوونی ڕۆحی پیرۆزمان
نەبیستووە!) 3جا لێی پرسین: (کەواتە لەسەر
چ بناغەیەك لەئاوهەڵکێشران؟) ئەوانیش
وەڵامیان‌دایەوە: (لەسەر بناغەی
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا.) 4ئینجا پۆڵس ووتی:
(لەئاوهەڵکێشانی یەحیا بۆ تۆبەکردن بوو،
خەڵکی بانگ دەکرد تاکو باوەڕبهێنن بەوەی
لەدوای دێت، واتە عیسا.) 5کاتێ ئەمەیان
بیست بەناوی عیسای خوداوەندەوە
لەئاوهەڵکێشران. 6هەروەها کاتێ پۆڵس
دەستی خستە سەریان، ڕۆحی پیرۆز دابەزییە
سەریانو بەزمانی ڕۆحی قسەیان‌کردو
بەووشەی خودا دوان، 7ژمارەیان نزیکەی
دوانزە پیاو دەبوو.

8ماوەی سێ مانگ پۆڵس بەردەوام بۆ
کەنیشت دەچوو، بەچاونەترسی قسەی
دەکرد، لەگەڵ ئامادەبووان دەدواو
هەوڵی‌دەدا ڕازیان بکات بەو ڕاستیانەی
تایبەتە بە پاشایەتی خودا. 9بەڵام هەندێکیان
کەللەڕەقیان کردو نەیانویست باوەڕبهێنن،
دەستیان‌کرد بەجنێودان بەم ڕێگایە لەبەردەم
ئەوانەی کۆببوونەوە. جا پۆڵس لێیان
جیابووەوەو بەتەنها قوتابیەکانی لەگەڵ خۆی
برد، هەموو ڕۆژێك گفتوگۆی دەکرد
لەقوتابخانەی پیاوێك ناوی تیرانۆس بوو، 10
دوو ساڵ لەسەر ئەمە بەردەوام بوو. بەم
شێوەیە ووشەی خوداوەند بەهەموو
دانیشتووانی ئاسیا گەیشت لەجوولەکەو
یۆنانی.

11خوداش کاری سەرسوڕهێنەری مەزنی

لەسەر دەستی پۆڵس دەکرد، [12]تا وای لێهات خەڵکی دەستەسڕەکەی یاخود پارچەیەك لەجلەکانی کەلەبەری کردبێ دەیانبردو دەیانخستە سەر نەخۆشەکانیان، بەمە نەخۆشیەکانیان نەدەماو ڕوحە پیسەکانیان لێدەهاتە دەرەوە.

کوڕەکانی سکاوا

[13]هەندێ لەو جوولەکە گەڕۆکانەی ئیشیان دەرکردنی ڕۆحی پیس بوو هەوڵیاندا ناوی عیسای خوداوەند بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکار بهێنن‌و دەیانووت: (دەرتدەکەم بەناوی عیسا، ئەوەی پۆڵس ڕایدەگەیێنێ.) [14]لەناو ئەوانە حەوت کوڕی سکاوا، جوولەکەیەکی سەرۆك کاهین بوو، ئەمەیان دەکرد. [15]جارێکیان ڕۆحە پیسەکە وەلامیدانەوە: (من عیسا دەناسم‌و پۆلسیش دەناسم، بەلاَم ئێوە کێن؟) [16]ئینجا ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکەی تێدابوو پەلاماری دان‌و زاڵبوو بەسەریان، بەشێوەیەك لەو ماڵەی تیایدا بوون بەڕووتی‌و برینداری ڕایان کرد.

[17]ئیتر ئەم هەواڵە بلاَوبووەوە لەناو ئەو جوولەکەو یۆنانیانەی لەئەفەسۆس دەژیان، ئەوسا هەموو ترس دایگرتن، بەمەش ناوی عیسای خوداوەند بەرزبووەوە. [18]هەروەها زۆر لەوانەی باوەڕیان هێنابوو هاتن، بەئاشکرا دانیانانا بەکردەوە خراپەکانیان. [19]زۆر لەوانەی خەریکی جادوگەرێتی بوون دەستیان کرد بە کۆکردنەوەی پەرتووکەکانیان‌و لەبەردەم هەمووان سووتاندیانن، سەرجەمی نرخەکانیان پەنجا هەزار پارچە زیو بوو. [20]بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند گەشەی دەکردو بەهێز دەبوو.

شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس

[21]دوای ئەوەی ئەم شتانە ڕوویدا، پۆڵس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە، کاتێ بەڕێگاوە بوو بۆ قودس، ووتی: (پاش ئەوەی لەوێ مامەوە پێویستە بچم سەرێك لە ڕۆماش بدەم.) [22]جا پۆڵس دووان لە یاریدەدەرەکانی نارد بۆ مەکدۆنیا کە تیمۆساوس‌و ئەراستۆس بوون، خۆشی ماوەیەك لەناوچەی ئاسیا مایەوە.

[23]لەو کاتەدا شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس پەیدا بوو بەهۆی ئەم ڕێگایە. [24]لەوێ زێڕنگەرێك هەبوو ناوی دیمتریوس بوو، پەرستگای بچووکی زیوی دروست دەکرد بۆ بتی ئەرتامیس، بەهۆی ئەمەوە خۆی‌و کرێکارەکانی پارەیەکی چاکیان دەستدەکەوت. [25]کابرا، کرێکارەکانی‌و زێڕینگەرەکانی تری بانگ کردو پێی ووتن:

(دەزانین داهاتمان بەستراوە بەم پیشەیەمانەوە، 26ئێوە دیوتانەو بیستوتانە ئەم پۆڵسە ڕێگای لەخەڵکێکی زۆر تێك داوە، تەنها لەئەفەسۆس نا بەڵکو نزیکەی لەهەموو ناوچەی ئاسیا، ڕازی کردوون کە ئەوانەی بە دەست دروست دەکرێن خودانین. 27ئەمەش تەنها زیانی بۆ ئیشەکەمان نییە، بەڵکو دەبێتە هۆی ئەوەی پەرستگای ئەرتامیسی خواژنی گەورەمان گەورەیەتی نەمێنێ. جا دەترسین نرخو مەزنی نەمێنێ، ئەوەی هەموو دانیشتووانی ئاسیاو هەموو جیهان دەیپەرستێ.)

28کاتێ گوێیان لەم قسانە بوو تووڕە بوونو دەستیانکرد بەهاوار کردن: (مەزنە ئەرتامیسی ئەفەسۆسیەکان!) 29ئەم شڵەژانە هەموو شارەکەی گرتەوە خەڵکێکی زۆر پەلاماری گایوسو ئەرستارخۆسی مەکدۆنییاندا کە هەردووکیان هاوڕێی پۆڵس بوون لەگەشتدا، ڕایانکێشان بۆ ناو گۆڕەپانی شانۆی شارەکە.

30پۆڵس ویستی خۆی قسە لەگەڵ خەڵکەکە بکات، بەڵام قوتابیەکان ڕێگای ئەمەیان لێگرت، 31هەروەها هەندێ لەگەورە پیاوانی ئاسیا کە دۆستی بوون ناردیانە لای تا داوای لێبکەن خۆی نزیك نەکاتەوە لەشانۆکە. 32ئیتر شتەکە لە خەڵکەکە تێکچوو بوو، هەندێکیان هاواری شتێکیان دەکرد، هەندێکی کەشیان هاواری شتێکی تر، تەنانەت زۆربەیان هۆی کۆبوونەوەکەیان نەدەزانی. 33لەناو خەڵکەکەدا جوولەکەیەك هەبوو ناوی ئەسکەندەر بوو، جوولەکەکان پاڵیان پێوەنا بۆ پێشەوە، هەندێکیان بانگیان کرد بۆ قسەکردن. بەدەست ئیشارەتی بۆ کردن کە دەیەوێ قسە بۆ خەڵکەکە بکات. 34بەڵام کە زانییان ئەو جوولەکەیە، بۆ ماوەی دوو کاژێر هەموویان بەیەکەوە هاواریان دەکردو دەیانووتەوە : (مەزنە ئەرتامیسی ئەفەسۆسیەکان!)

35لە دوایدا نووسەری کاروباری شارەکە توانی خەڵکەکە هێمن بکاتەوە، ووتی: (ئەی دانیشتووانی ئەفەسۆس، کێ هەیە دان نەنێ بەوەی ئەفەسۆس شاری پاسەوانی پەرستگای ئەرتامیسی خواژنی گەورە نییە لەگەڵ ئەو پەیکەرەی لە ئاسمان هاتۆتە خوارەوە؟ 36لەبەرئەوەی بیروڕای جیاواز نییە لەم شتەدا، پێویستە هێمن بنەوەو بەخێرایی هیچ شتێك نەکەن. 37ئێوەش ئەم دوو پیاوەتان هێناوە لەگەڵ ئەوەی پەرستگایان ڕووتنەکردۆتەوەو کفریان سەبارەت بە خواژنەکەمان نەکردووە. 38بەڵام ئەگەر دیمتریوسو هاوڕێیانی ناڕەزاییەکیان هەیە، ئەوا دادگاو دادپرسمان هەیە با ناڕەزاییینامە

پێشکەش بەدادپرس بکەن. 39گەر هاتوو نارەزاییەکی کەتان هەبوو، لە کۆبوونەوەیەکی یاساییدا سەیر دەکرێ. 40چونکە هەموومان لەمەترسی داین، لەسەر دروستکردنی ئەم شڵەژانەو ئەوەی ئەمڕۆ ڕوویدا، ئێمە هیچ بەهانەیەکمان نییە بۆ ڕوونکردنەوەی ئەم کۆبوونەوەیە.) 41ئیتر بەم قسانە کۆمەڵەکەی ڕەوانەکرد.

پۆڵس لەمەکدۆنیاو یۆنان

20

دوای ئەوەی ئەو شڵەژانە لەئەفەسۆس تەواوبوو، پۆڵس قوتابیەکانی بانگ کرد، وورەی بەرزکردنەوەو ماڵئاوایی لێکردن، ئەوسا بەرەو ناوچەی مەکدۆنیا ڕۆیشت. 2 کاتێ بەو ناوچانەدا تێدەپەڕی، لە هەموو لایەك وورەیانی بەرز دەکردەوە. پاشان گەیشتە یۆنان، 3لەوێ سێ مانگی بەسەربرد، بەڵام کاتێ خۆی ئامادەکرد بەڕێگای دەریا بچێ بۆ سوریا، زانی جوولەکەکان پلانێکیان داناوە بۆ کوشتنی ئەوسا بڕیاریدا بەڕێگای مەکدۆنیا بگەڕێتەوە. 4لەگەشتەکە ئەمانەی لەگەڵ بوو: سوپاترۆسی کوڕی پیرۆ خەڵکی بیریە، ئەرستارخۆسو سەکوندۆسی تەسالۆنیکی، گایۆسی دەربەو تیمۆساوس، تیخیکۆسو تروفیمۆسی ناوچەی ئاسیا. 5 ئەمانە پێشمان کەوتنو چاوەڕێیان کردین لەتروادا. 6بەڵام ئێمە دوای جەژنی فەتیرە، بەڕێگای دەریا چووین بۆ فیلیپی، پاش پێنج ڕۆژ گەیشتینە ترواسترادا، چووینە لایانو حەوت ڕۆژ لەوێ ماینەوە.

پۆڵس لەتراوس

7ڕۆژی یەکشەممە کۆبووینەوە بۆ نان لەتکردن، پۆڵس قسەی بۆ ئامادەبووانکرد، تا نیوەی شەو درێژەی بە ووتارەکەیدا، چونکە بەیانی دەیویست بڕوات. 8کۆبوونەوەکەمان لەژوورێك بوو لەنهۆمی سەرەوە، چرای زۆری لێ داگیرسابوو. 9لەوێدا گەنجێك هەبوو ناوی یوتیخۆس بوو لەناو پەنجەرەکەدا دانیشتبوو، خەوێکی قورس دایگرتبوو، پۆڵسیش بەردەوام بوو لەسەر ووتارە درێژەکەی، جا کوڕە لەنهۆمی سێهەم کەوتەخوارەوەو بە مردوویەتی هەڵیان گرتەوە. 10لێرە پۆڵس هاتەخوارەوە خۆیدا بەسەری، گرتیە باوەشیو ووتی: (مەپەشۆکێن، هێشتا ژیانی تیاداماوە!) 11دوایی پۆڵس چووە سەرەوەو نانی لەتکردو خواردی، ئیتر هەتا بەرەبەیان بەردەوام بوو لەووتارەکەی، پاشان لەوێ ڕۆیشت. 12ئەوسا کوڕەکەیان بەزیندوویەتی هێنا، ئەمەش دڵنەواییەکی گەورەبوو بۆیان.

لە تروادا‌وە بۆ میلیتوس

[13]بەڵام ئێمە بەکەشتی بەرەو شاری ئەسۆس ڕۆیشتین‌و پێش پۆڵس کەوتین، لەوێ چاوەڕێی گەیشتنمان کرد بەپێی ئەو پلانەی بۆی دانابووین بە پێ بەدوامان بێت. [14]کاتێ پێمان گەیشت، لەگەڵ خۆمان بردمان، بەناو ئاو بەرەو بەندەری میتیلینی ڕۆیشتین. [15]لەوێش ڕۆیشتین، بۆ بەیانی گەیشتینە بەرامبەر خیۆس، بۆ ڕۆژی دووەمیش گەیشتینە سامۆس [دوای لەترۆگیلیۆنماینەوە]. هەروەها لەڕۆژی سێهەم گەیشتینە میلیتۆس. [16]جا پۆڵس بڕیاری دابوو بەئەفەسۆسدا تێ‌نەپەڕێت، نەوەك داوای لێ‌بکەن ماوەیەك لەهەرێمی ئاسیا بمێنێتەوە، لەبەر ئەوەی پەلەی بوو بەڵکو بتوانێ لەڕۆژی پەنجاهەمین بگاتە قودس.

ووتەی پۆڵس بۆ پیرانی ئەفەسۆس

[17]لەمیلیتوسەوە پۆڵس ناردی بە شوێن پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس. [18]کاتێ گەیشتنە لای پێی‌ووتن: (دەزانن هەڵسوکەوتم چۆن بوو لەگەڵتان بەدرێژایی ئەو کاتەی لەگەڵتان بەسەرمبرد، لەیەکەم ڕۆژەوە کە هاتمە ناوچەی ئاسیا، [19]خزمەتی خوداوەندم دەکرد بەفرمێسکی زۆرو بەملکەچییەوە، هەروەها دەزانن چەند ناخۆشیم تووش هات بەهۆی پیلانی جوولەکەکانەوە. [20]لەهەر شتێك سوودی هەبێ کەم‌وکوڕیم نەکردووە لەگەڵتان، بەڵکو ماڵ بەماڵ‌و بەئاشکرا بۆم باسکردوون‌و فێرم‌کردوون. [21]هەروەها شایەتیم بۆ جوولەکەو یۆنانیەکان داوە تا تۆبە لەلای خودا بکەن‌و باوەڕبهێنن بەعیسای خوداوەندمان. [22]جا ئەمڕۆ بەڕۆحی پیرۆزەوە بەستراوم‌و دەچم بۆ قودس، لەوێ نازانم چی دێتە ڕێم. [23]ڕۆحی پیرۆز لەهەموو شارێك بۆی ڕۆیشتووم ئاگاداری کردووم لەو گرتن‌و ناخۆشیانەی چاوەڕێم دەکات. [24]بەڵام نرخم بۆ ژیانی خۆم دانەناوە، خۆشم بەگرانبەها دانانێم، تا بەخۆشییەوە ئەم پێشبڕکێیەو ئەو خزمەتەی لەعیسای خوداوەند وەرمگرتووە تەواوی بکەم، هەتا شایەتی بۆ مزگێنی بەرەکەتی خودا بدەم. [25]ئێستا من دەزانم لەئەمڕۆ بەدواوە دەموچاوم نابینن، ئێوە ئەوانەن کە بەناو هەمووتان دەگەڕام‌و پاشایەتی خودام ڕادەگەیاند. [26]لەبەرئەوە ئەمڕۆ شایەتی بۆ هەمووتان دەدەم، من لەخوێنی هەمووتان بێ‌تاوانم، [27]چونکە دوانەکەوتم لەڕاگەیاندنی هەموو مەبەستەکانی خودا بۆتان.

[28](کەواتە ئاگاتان لەخۆتان‌و لەمێگەل بێ ئەوەی ڕۆحی پیرۆز ئێوەی وەك چاودێر بۆ داناوە، تا شوانی کۆمەڵی باوەڕدارانی خودا

بکـەن ئـەوەی بـەخوێـنی ڕۆڵـەکەی بەدەستی
هێـناوە. [29]مـن دەزانم پـاش ڕۆیشتنم گورگی
ڕفێـنەر دێـنە ناوتـان، بەزەیـیان بـە مێگەلـەکە
نایەتـەوە. [30]هـەروەها لەناوتان چەند کەسێك
پـەیدا دەبن ڕێگای خواروچەوت فێر دەکەن،
تـا قوتابـیەکان بـۆلای خۆیـان ڕاکێشـن. [31]
لەبەرئـەوە ئێشـك بگرنو بیربکەنەوە، من بۆ
ماوەی سێ ساڵ شەو و ڕۆژ بە فرمێسکەکانی
چاوم ئامۆژگاری یەکە یەکەتانم دەکرد. [32]جا
ئێسـتا دەتاندەمـە دەسـت خـوداو ووشـەی
بەرەکـەتی، ئـەو توانـای ئەوەی هەیە بنیادتان
بکـاتو لـەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون میراتتان
پێبەخشێ.
[33](ڕۆژێ مـن حەزم لەزیو یا زێڕ یا جلی
کـەس نەکـرد. [34]ئـێوە دەزانـن مـن بەم دوو
دەسـتە ئیشـم کـردووە تـا پێویسـتی خـۆمو
هاوڕێکانم بەدەست بهێنم. [35]من بەڕوونی بۆم
دەرخسـتن چـۆن پێویسـتە ڕەنـج بـدەن، تـا
یارمـەتی نـەداران بـدەنو ووشەکانی عیسای
خوداوەندتـان بیربکەوێـتەوە کـە دەڵـێ:
(بەخشـین پیرۆزترە لەوەرگرتن.) [36]دوای ئەم
قسـانە پۆڵـس لەگـەڵ هەموویان چۆکیداداو
نوێـژیکـرد. [37]ئەوسا هەموویان زۆر گریان،
باوەشـیان کـرد بـەپولـسداو بەگـەرمی
ماچیانکـرد. [38]ئـیتر زۆر دڵـتەنگ بـوون،
بـەتایبـەتی چـونکە پـێیووتـن جارێکی کـە
دەموچـاوی نابیننەوە، ئینجا تا لای کەشتیەکە
لەگەڵی ڕۆیشتن.

پێشبینیەکان دەربارەی ئازاری پۆڵس

21

کـاتێ کـە لـەیـەکتری جیابووینەوە، بەڕێکی
بـەڕێگای دەریـادا بـەرەو کوس ڕۆیشتین. بۆ
ڕۆژی داهـاتوو گەیشـتینە دورگـەی ڕودس
لەوێشـەوە بـەرەو دورگەی پاترا ڕۆیشتین، [2]
لـەوێ کەشـتیەکمان بیـنی بۆ فینیقیە دەچوو،
سـواری بوویـنو ڕۆیشـتین. [3]کاتێ دورگەی
قوبـروسمان بیـنی بـە دەسـتە چـەپ بەجێمان
هێشـت، جـا بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان
بەرەو سوریا، ئەوسا گەیشتینە بەندەری سورو
لـێی دابـەزین، چـونکە کەشـتیەکە لـەوێ
بارەکـەی بـەتاڵ دەکـرد. [4]کـاتێ لـەوێ
قوتابـیەکانمان دۆزیـەوە، حـەوت ڕۆژ لایـان
مایـنەوە، ئەوانـیش بـەهۆی ڕۆحـی پیرۆزەوە
ئامۆژگـاری پۆڵسیانکرد نەڕوات بۆ قودس.
[5]کـاتێ مـاوەی مانـەوەمان لایـان تـەواو بوو
ڕۆیشـتین تـا گەشـتەکەمان تـەواو بکـەین،
تـادەرەوەی شـار خۆیـانو ژنو منداڵـیان
لەگـەڵمان هـاتن. لەسـەر قـەراغی دەریـا
چـۆکمانداداو نوێژمـان کـرد، [6]جا یەکترمان
بـەخـودا سپارد، سـواری کەشتیەکە بووین،
ئەوانیش گەڕانەوە بۆ ماڵەکانیان.

7جا كە بەردەوام بووين لە گەشتەكەمان، لەشارى سورەوە ڕۆيشتين بۆ شارى پتولمايس، لەوێ سلاوٚمان لەبرايان ىكردنو ڕۆژێك لەلايان ماينەوە. 8بۆ ڕۆژى داهاتوو چووين بۆ شارى قەيسەريە بەميوانى لەماڵى فيلپۆسى مزگێنيدەر ماينەوە، كە يەكێك بوو لەو حەوت خزمەتكارەكە، 9ئەويش چوار كچى هەبوو بەووشەى خودا دەدوان. 10پاش ئەوەى ئێمە چەند ڕۆژێك لەوێ بووين، ئينجا لەناوچەى يەهوديەوە يەكێك هات ناوى ئاگابۆس بوو پەيامبەرى خودا بوو. 11 پشتێنەكەى پۆڵسى هەڵگرت، دەستو قاچى خۆى پێبەستەوەو ووتى: (ڕۆحى پيرۆز دەڵێ خاوەنى ئەم پشتێنە، جوولەكەكان بەم شێوەيە لەقودس دەيبەستنەوە، دەيدەنە دەستى بێگانەكان.) 12كاتێ ئەمەمان بيست، ئێمەو ئەوانەى دانيشتووى ئەوێ بوون، داوامان لەپۆڵس كرد نەچێ بۆ قودس، 13بەلاٚم ئەو پێىووتين: (ئەوە چيتانە دەگرينو دڵم دەشكێنن؟ من ئامادەم نەك تەنها بەند بكرێم، بەڵكو لەبەر ناوى عيساى خوداوەند لە قودس بشمرم.) 14ئيتر نەمانتوانى ڕازى بكەين، بێدەنگ بووينو ووتمان: (با بەخواستى خوداوەند بێ.) 15دواى ماوەيەك خۆمان ئامادەكردو بەرەو قودس ڕۆيشتين، 16 لەگەڵ هەندێ لەقوتابيانى شارى قەيسەريە، ئێمەيان بردە ماڵى مەناسونى قوبروسى كە قوتابيەكى كۆن بوو، تا لەوێ بمێنينەوە.

لەقودس

17كاتێ گەيشتينە قودس، برايان بە خۆشيەوە پێشوازيان لێكردين. 18ڕۆژێ دواى گەيشتنمان پۆڵس لەگەڵمان هات بۆ لاى ياقوب هەموو پيرانيش لەوێ بوون. 19 پۆڵس سلاوٚى لێكردن، ئەوسا يەك لەدواى يەك هەواڵى هەموو ئەو شتانەى دانێ كە خودا كردوويەتى لەنێوان ئەوانەى جوولەكە نين بەهۆى خزمەتى ئەو. 20كاتێ ئەم هەوالاٚنەيان بيست، ستايشى خودايان كردو پێيانووت: (ئەى برا دەبينى چۆن هەزاران جوولەكە باوەڕيان هێنا، هەموويان دڵگەرمن بۆ شەريعەتى موسا. 21وايان بيستووە كە تۆ ئەو جوولەكانەى لەنێوان بێگانەدا دەژين بانگيان دەكەيت بۆ هەڵگەڕانەوە لە شەريعەتى موسا، هەروەها ڕاياندەسپێرى مندالەكانيان خەتەنە نەكەنو پەيڕەوى خووڕەوشتى باوباپيريان نەكەن. 22كەواتە دەبێ چى بكرێ، چونكە بێگومان هەواڵى هاتنت دەبيستن؟ 23جا ئەوە بكە كە پێت دەڵێين: چوار پياومان لايە نەزريان لەسەرە، 24بيانبە بۆ پەرستگاو خۆت پاك بكەوە لەگەڵيان، نرخى سەرتاشينەكەيان بۆ بدە،

ئەوسا هەموو دەزانن ئەوەی دەربارەی تۆ
بیستوویانە ڕاست نییە، تۆش وەك ئەوان
لەسەر شەریعەت دەڕۆیت. [25]بەڵام بۆ ئەو
باوەڕدارانەی ناجوولەکەن، نامەیەکمان
ناردووە تیایدا ڕامانسپاردون ئەو قوربانیانەی
بۆ بتەکان دەکرێ نەیخۆن، هەروەها خوێنو
گۆشتی ئەو ئاژەڵانەی خنکێنراونو داوێن
پیسیش نەکەن.)
[26]ڕۆژێ دوای ئەوە پۆڵس چوار
پیاوەکەی برد، پاش ئەوەی خۆی پاککردەوە
لەگەڵیان، چوو بۆ پەرستگا هەتا ئەو بەروارە
تۆمار بکات کە هەفتەی پاکبوونەوە کۆتایی
پێ دێت، هەروەها لەجیاتی هەر یەکێکیان ئەو
قوربانیەی پێویستە پێشکەشی بکات.

گرتنی پۆڵس

[27]کاتێ خەریك بوو حەوت ڕۆژی
پاکبوونەوە تەواوبێ، هەندێ جوولەکەی
ناوچەی ئاسیا پۆڵسیان بینی لەپەرستگا،
خەڵکەکەیان هانداو گرتیان، [28]ئینجا
هاواریانکرد: (فریاکەون ئەی پیاوانی
ئیسرائیل! ئەمە ئەو پیاوەیە لەهەموو لایەکەوە
خەڵك فێری شتێك دەکات دژی گەلو
شەریعەتەکەمانو ئەم شوێنەش، تەنانەت یۆنانی
هێناوە بۆ پەرستگاو ئەم شوێنە پیرۆزەی گڵاو
کردووە!) [29]ئەمەیان ووت چونکە
ترۆفیمۆسی خەڵکی شاری ئەفەسۆسیان
لەگەڵ پۆڵس بینی بوو، جا وایانزانی لەگەڵ
خۆی بردوویەتی بۆ پەرستگا.
[30]ئەوسا هەموو خەڵکی شار وورووژان،
خەڵکەکە پەلاماری پۆڵسیانداو ڕایانکێشایە
دەرەوەی پەرستگا، یەکسەر دەرگاکەیان
داخست، [31]کاتێ ئەوان هەوڵی کوشتنیان
دەدا، فەرماندەی ڕۆمانی بیستی کەوا قودس
هەمووی وورووژاوە. [32]دەستبەجێ کۆمەڵێ
سەربازو سەرپەلێکی بردو خێرا بۆ لایان
ڕۆیشت. کاتێ جوولەکەکان فەرماندەو
سەربازەکانیان بینی وازیان هێنا لەلێدانی
پۆڵس. [33]ئیتر فەرماندەکە لێی نزیکبووەوەو
گرتی، فەرمانیدا بە سەربازەکانی بە دوو زنجیر
بیبەستنەوە، دەیویست بزانێ ئەمە کێیەو چی
کردووە، [34]بەڵام هەندێکیان شتێکیان
دەووتو هەندێکی کەیان شتێکی کە. جا کە
نەیتوانی ڕاستی شتەکە دەربخات بەهۆی
وورووژانی خەڵکەکەوە، فەرمانیدا پۆڵس ببرێ
بۆ سەربازگە. [35]کاتێ سەربازەکان گەیاندیانە
سەر پێپلیکانەکان ناچاربوون هەڵیگرن تا
ڕزگاری بکەن لەدەستی خەڵکەکە، [36]چونکە
ئەو خەڵکەی کۆببونەوە دوای کەوتنو
هاواریان دەکرد: (با لەناوبچێ!)
[37]پێش ئەوەی پۆڵس بچێتە سەربازگەکە،
بە فەرماندەکەی ووت: (ئایا دەتوانم شتێکت

پێ بلێم؟) فەرماندەکە لێی پرسی: (چۆن! یۆنانی دەزانی؟) 38کەواتە تۆ ئەو پیاوە میسریە نیت ماوەیەك لەمەوبەر ئاژاوەی نایەوە، بەچوار هەزار پیاوکوژەوە چوو بۆ بیابان! 39ئەوسا پۆلس ووتی: (نەخێر، من جوولەکەی تەرسوسم کە شارێکی بەناوبانگە لە ناوچەی کیلیکیە. داوات لێدەکەم ڕێگام بدەی قسە لەگەڵ خەڵکەکە بکەم.) 40ئیتر فەرماندەکە ڕێگایدا، پۆلس لەسەر پێپلیکانەکان ڕاوەستا، بەدەست نیشانەی دا بە خەڵکەکە، کاتێ بێدەنگی باڵی کێشا بەو ناوە، دەستیکرد بەقسەکردن بۆیان بەزمانی عیبریو ووتی:

بەرگری پۆلس
22

(ئەی برایانو باوکان، ئێستا گوێ بگرن لەو بەرگرییەی لەخۆمی دەکەم.) 2کاتێ گوێیان لێبوو بەزمانی عیبری قسەیان لەگەڵ دەکات زیاتر بێدەنگ بوون، ئەویش ووتی: 3(من پیاوێکی جوولەکەم، لەشاری تەرسوسی کلیکیە لەدایکبووم، لەم شارە گەورە بوومو لەژێردەستی گەمالائیل فێرکراوم بە شێوەیەك بەتەواوی دەگونجێ لەگەڵ شەریعەتی باوباپیرانمان. زۆر بەپەرۆش بووم بۆ کاروباری خودایی، وەك هەر یەکێك لە ئێوە ئەمڕۆ. 4ئەم ڕێگایەم چەوساندەوە تا ڕادەی مردن، ئەوانەی ئەم ڕێگایەیان گرتبوو لە ژنو لەپیاو دەمگرتنو دەمخستنە بەندیخانەوە. 5سەرۆك کاهینو ئەنجوومەنی پیران شایەتی ڕاستی ئەم قسەیەن. نامەم لەوان وەرگرت بۆ برایان لەدیمەشق، تا [باوەڕداران بە عیسا] بهێنم بۆ قودسو سزای خۆیان وەرگرن.

6کاتێ گەیشتمە نزیك دیمەشق، نیوەڕۆ بوو، لەپڕ ڕووناکیەکی گەورە لە ئاسمانەوە لەدەوروبەرم پرشنگی دایەوە، 7کەوتم بەسەر زەوی، گوێم لەدەنگێك بوو پێیووتم: (شاول شاول بۆ دەمچەوسێنیەوە؟) 8منیش لێم پرسی: (تۆ کێی گەورەم؟) لەوەڵامدا ووتی: (من عیسای ناسیریم ئەوەی تۆ دەیچەوسێنیەوە). 9ئەوانەی لەگەڵم بوون ڕووناکیەکەیان بینی، بەڵام گوێیان لەوە نەبوو کە قسەی لەگەڵ دەکردم. 10ئینجا لێم پرسی: (ئەی خوداوەند چی بکەم؟) ئەوسا خوداوەند وەڵامیدامەوە: (هەستە بڕۆ بۆ دیمەشق، لەوێ پێت دەوترێ چی پێویستە لەسەرت بیکەی.) 11ئیتر ئەوانەی لەگەڵم بوون دەستیان گرتم تا منیان گەیاندە دیمەشق، چونکە نەمدەبینی لەبەر تیشکی ڕووناکیەکە.

12لە دیمەشق پیاوێك هەبوو ناوی حەنانیا بوو، خواناس بوو بەو شێوەیەی شەریعەت دەیەوێ، هەموو جوولەکەی

کرداری نێرراوان 22

دیمەشق شایەتییەکی باشیان لەسەر دەدا. [13] هات بۆ لام، وەستاو ووتی: (شاولی برام ببینە.) دەستبەجێ چاوم ڕووناکی تێکەوت‌و ئەوم بینی، [14] ئینجا پێی‌ووتم: (خودای باوباپیرانمان پێشتر هەڵیبژاردووی هەتا مەبەستی بزانی، هەروەها ئەو ڕاست‌ودروستە ببینی‌و گوێت لەووشەی دەمی ئەو بێ. [15] چونکە تۆ بۆی دەبی بەشایەت لەبەردەم هەموو خەڵك، بەوەی بینیت‌و بیستت. [16] ئێستا بۆ خۆت دوادەخەیت هەستە با لەئاوهەڵبکێشرێت‌و گوناهەکانت بشۆرێنەوە بە بانگ کردنی ناوی خوداوەند.)

[17] دواتر گەڕامەوە بۆ قودس.کاتێ لەپەرستگا نوێژم دەکرد لەهۆشی خۆم چووم، [18] خوداوەندم بینی پێی‌ووتم: (قودس بەخێرایی بەجێبهێڵە، چونکە دانیشتووانی هیچ شایەتییەك سەبارەت بەمن وەرناگرن.)

[19] ئەوسا پێم ووت: (ئەی خوداوەند، ئەوان دەزانن من لەهەموو کەنیشتەکان بەدوای ئەوانە دەگەڕام کە باوەڕیان پێت هەبوو، تا بەندیان بکەم‌و بەقامچی لێیان بدەم. [20] من لەوێ ئامادەبووم کاتێ ئیستفانۆسی شایەتی تۆ کوژرا، ڕازی بووم بە کوشتنی‌و پارێزگاری جل‌وبەرگی بکوژەکانم کرد.) [21] بەڵام پێی ووتم: (هەستە بڕۆ دەتنێرم بۆ شوێنێکی دوور، بۆ لای ناجوولەکەکان.)

[22] ئەوانەی لەوێدا بوون تا ئەم خاڵە گوێیان گرت، ئینجا هاواریانکرد: (ئەم پیاوە لەسەر ڕووی زەوی مەهێڵە! شایانی ژیان نییە!) [23] ئینجا خەڵکەکە دەستیان کرد بەهاوارکردن‌و جلەکانیان دڕاندو خۆڵیان هەڵدا بەهەوادا. [24] ئەوسا فەرماندەکە فەرمانی‌دا بەسەربازەکانی تا پۆڵس ببەن بۆ سەربازگەو لەژێر قامچی لێی بکۆڵنەوە، هەتا هۆی ئەو هەموو هاوارکردنە بزانێ کە دژی دەکرێ.

پۆڵس هاوڵاتیەکی ڕۆمانییە

[25] کاتێ سەربازەکان بەستیانەوە تا بەقامچی لێی‌بدەن، بەسەرپەلەکەی ووت کە لەتەنیشتیەوە وەستا بوو: (ئایا یاساییە بەقامچی لە هاوڵاتیەکی ڕۆمانی بدەن پێش دادگایی‌کردنی؟) [26] کاتێ سەرپەلەکە گوێی لەمەبوو ڕۆیشت بۆ لای فەرماندەکەو ئەمەی پێ ڕاگەیاندو ووتی: (تۆ دەتەوێ چی بکەیت؟ ئەم پیاوە ڕۆمانیە!) [27] ئەوسا فەرماندەکە خۆی چوو بۆ لای پۆڵس‌و لێی پرسی: (بەڕاستی تۆ ڕۆمانی؟) وەڵامی‌دایەوە: (بەڵێ.) [28] فەرماندەکە ووتی: (من پارەیەکێ زۆرمدا هەتا ڕەگەزنامەی ڕۆمانیم وەرگرت.) پۆڵس

ووتی: (بەلاَم من بەڕۆمانی لەدایك بووم.) 29
ئـەو سـەربازانەی پێیان ڕاگەینرا بوو بەزەبری
قامچـی پرسـیاری لێبکـەن دەسـتبەجێ لـێی
دوورکەوتـنەوە، فەرماندەکـەش ترسـا کـە
بـەکۆتو زنجیر بەسـتبوویەوە، دوای ئەوەی
بۆی دەرکەوت ڕۆمانییە.
30بـەلاَم بـۆ بـەیانی فەرماندەکـە ویستی
سـەیری ڕاسـتی ئـەو تاوانـە بکـات کـە
جوولەکـەکان خستویانەتە پالّ پۆلّسەوە، ئیتر
کۆتـو زنجیرەکەی کردەوە، فەرمانیدا سەرۆك
کاهینـەکانو هـەموو ئـەندامانی ئەنجوومـەنی
جوولەکـە بهێـنن ئەوسـا پۆلّسی بانگ‌کردو
لەناوەڕاستیان ڕایگرت.

پۆلّس لەئەنجوومەنی جوولەکە
23

پۆلّـس ڕوانـیە ئەنجومەنەکـەو ووتـی: (ئەی
بـرایان، مـن بەویژدانـێکی پڕ لـەڕەزامەندییەوە
تـاکو ئەمـڕۆ لـەگـەلّ خـودا ژیـاوم) 2لـێرەدا
حەنانـیای سـەرۆك کـاهین فەرمانیدا بەوانەی
لەنـزیکی وەسـتابوون تابکێشـن بـەدەمی
پۆلّسـدا، 3پۆلّـس پێیووت: (خودا لێتدەدا،
ئـەی دیـواری گۆڕستانی سواخدراو بەگەچ!
چۆن دانیشتووی حوکم دەدەی بەسەرم بەپێی
شەریعەت، کەچی خۆشت بەرپێچی شەریعەت
دەکەیـتو فـەرمانی لـێدانم دەردەکەیت؟) 4
ئەوانـەی لـەوێدا وەستابوون پێیان ووت: (ئایا
جنـێو بەسـەرۆك کاهیـنی خـودا دەدەی؟) 5
پۆلّس لـەوەلاَمدا ووتی: (ئەی برایان نەمزانیوە
سـەرۆك کاهینە، چونکە لـەکتێب باسکراوە {
نەفرەت لـەسەرۆکی گەلـەکەت مەکە}.)
6پۆلّـس دەیـزانی هـەندێ لـەئـەندامانی
ئەنجومەنەکـە سـەدوقینو هـەندێکی کـەیان
فەریسـین، لـەکۆڕەکـە هاواریکـرد: (ئـەی
بـرایان، مـن فەریسـی کوڕی فەریسیم، ئێستا
حوکـم بەسـەرم دەدرێ، چـونکە هـیوام
هەسـتانەوەی مردووانە.) 7ئیتر ناکۆکی کەوتە
نـێوان فەریسـیو سـەدوقیەکانی ئـەندامانی
ئەنجومەنەکـەو بـوون بـەدوو بەش. 8چونکە
سـەدوقیەکان دانـیان بـە هەستانەوەو فریشتەو
ڕۆح نەدەنا، بەلاَم فەریسیەکان باوەڕیان بەمانە
هـەمووی هەبوو. 9دوایی دەنگ بەرزبووەوە،
هـەندێ لەمامۆسـتایانی شـەریعەتی فەریسـی
هەسـتان، بـەتوندی ناڕەزایـیان دەربـڕیو
ووتـیان: (تـاوان لـەم پیاوەدا نابینین، لەوانەیە
ڕۆح یاخود فریشتە لەگەلّی دوابێ!)
10ناکۆکیـیەکە پەرەیسـەند تەنانـەت
فەرماندەکـە ترسـا کـەوا پۆلّـس بکـەن بـە
دووکەرتـەوە، فەرمانیدا بەسەربازەکان بڕۆن
لـە نێوانـیان بیرفێـننو بیگەڕێـننەوە بـۆ
سـەربازگە. 11جـا شـەوێك دوای ئـەوە
خوداوەنـد دەرکـەوت بـۆ پۆلّـسو

پـــێی ووت: (وورەت بــــەرزبێ، چـــۆن لــەقودس شایەت بووی بۆم، لەرۆماش دەبێ شایەتیم بۆ بدەی.)

پیلانی جوولەکە بۆ کوشتنی پۆڵس

[12]کــاتێ ڕۆژهــەڵات هــەندێ جوولەکە پیلانــیان ڕێکخســت، ســوێندیان خــوارد، نەخۆنو نەخۆنەوە هەتا دەیکوژن. [13]ئەوانەی لەم پیلانەدا بوون زیاتر لە چل پیاو بوون. [14] ئینجا چوونە لای سەرۆك کاهینەکانو پیران، پێیان ووتن: (سوێندمان خواردووە نەخۆینو نەخۆیـنەوە هەتا پۆڵس دەکوژین.) [15]چونکە ئــێوە ئــەندامی ئەنجوومـــەنن داوابکـــەن لەفەرماندەکـە، پۆڵس بهێنێ بۆ ئێرە بەبیانوی ســـەیرکردنەوەی مـەســـەلەکە بەووردتـــر، ئەوســا ئـێمــە ئــامـادە دەبـین بۆ کوشتنی پـێش ئـەوەی بگــات.) [16]بـەڵام هەواڵی ئەم پــیلانە گەیشــتە لای خوشــکەزای پۆڵــس، ئـەویش چـوو بـۆ سەربازگەو هەواڵی ئەمەی دایـە. [17]جـا پۆڵــس یەکێك لەسەرپەلەکانی بــانگ کــردو داوای لــێکرد خوشــکەزاکەی بـباتە لای فەرماندەکە تاکو هەواڵێکی بداتێ. [18]ئـەویش بـردیە لایو فەرماندەکـەو ووتی: (پۆڵســـی بەندکـــراو بانگیکـــردمو داوای لێکـردم ئــەم کــوڕە بهێــنمە لات، چــونکە شــتێکی هەیــە دەیــەوێ پێــت بڵــێ.) [19] فەرماندەکە دەستی کوڕەکەی گرتو بەتەنها بــردیە ئــەولاوە، لــێی پرســی: (ئەو شتە چیە دەتــەوێ پــێمی بڵــێی؟) [20]ئــەویش ووتــی: (جوولـەکـەکان پیلانێکـیان داناوە بۆ پۆڵس، داوات لێدەکـــــەن بیهێـــــنی بــــۆ ئەنجوومەنەکـەیان، بەبـیانوی سەیرکردنەوەی مەســەلەکەی، [21]بــەڵام تــۆ ڕازی مەبــە بــە داواکاریەکـەیان، چـونکە لــەناو ئەوان زیاتر لەچــل پــیاو بەڵێنــیان داوە هــیچ نــەخۆنو نەخۆنــەوەو خۆیان لەبۆسە ناوە بۆ کوشتنی، ئێســتا ئــەوان ئامــادەنو چــاوەڕێی بــڕیارن لەتۆوە.)

[22]فەرماندەکـە بە گەنجەکەی ووت: (ئەم هەواڵەی بە منت گەیاندووە بەکەسی مەڵێ.)

ناردنی پۆڵس بۆ لای فیلیکس

[23]ئێــــنجا فەرماندەکــــە دووان لـــــەو ســەرپەلانەی لای بوون بانگیکردنو ووتی: (دووســـەد ســـەرباز لەگــەڵ حەفـتا ســوارو دووســـەد شمشـێر هەڵگــر ئامادەکــەن، تــا ئەمـــشـــەو لــەکاژێری نــۆی ئێوارە بڕۆن بۆ شــاری قەیســەریە. [24]لەگــەڵ هەندێ ئەسپ تــا پۆڵــس هەڵگــرێو بەساغی بیگەێنێتە لای فیلیکســی فەرمانڕەوا.) [25]نامەیەکی لەگەڵی نــاردو ئەمــەی تــیادا نووســی بــوو: [26] لەکـــلودیۆس لیسیاسەوە:

سڵاو، بۆ بەرێز فیلیکسی فەرمانڕەوا: [27]
ئەم پیاوە جوولەکەکان گرتبوویان، هەوڵی
کوشتنی دەدەن. کاتێ زانیم ڕۆمانییە خێرا
لەگەڵ هەندێ سەرباز چووم بۆ لای‌و
ڕزگارم کرد. [28]ویستم ئەو تاوانە بزانم
کە پێیان تاوانبارکردووە، جا بردمە لای
ئەنجوومەنەکەیان، [29]ئەوسا بۆم دەرکەوت
تاوانەکەی تایبەتە بەکاروباری شەریعەت.
هەروەها تاوانێکی وای نەکردووە شایانی
مردن یاخود بەندیخانە بێت. [30]دیسان بۆم
دەرکەوت کۆمەڵێ لەجوولەکە پیلانیان
داناوە بۆ کوشتنی، جا بەخێرایی ناردمە لای
تۆ، فەرمانم دا بەوانەی شکاتیان هەیە
لەسەری شکاتەکەیان بهێننە لای تۆ.)
[31]بەم شێوەیە سەربازەکان بەشەو
پۆڵسیان برد بۆ ئەنتیپاتریس، بەپێی ئەو
ڕێنماییەی پێیان درابوو. [32]ئیتر بۆ بەیانی
گەڕانەوە بۆ سەربازگە، سوارەکانیان
بەجێهێشت تا لەگەڵ پۆڵس بڕۆن بۆ
قەیسەریە. [33]ئەوانیش لەوێ لەگەڵ
نامەکە دایانەدەست دادوەر. [34]کاتێ نامەکەی
دەخوێندەوە، پرسی خەڵکی چ ناوچەیەکە.
کە زانی خەڵکی کیلیکیەیە، [35]پێی‌ووت:
(گوێت لێ دەگرم کاتێ ئەوانەی شکاتیان
لێکردووی هاتن بۆ ئێرە.) فەرمانیدا پۆڵس
بخەنە کۆشکی هێرۆدس لەژێر چاودێری.

شکاتی جوولەکەکان دژی پۆڵس

24

پاش پێنج ڕۆژ حەنانیای سەرۆک کاهین‌و
هەندێ پیران‌و پارێزەرێك ناوی تەرتولس
بوو، چوونە لای فەرمانڕەوا تا شکات
لەپۆڵس بکەن. [2]کاتێ پۆڵس بانگ‌کرا، ئیتر
تەرتولس دەستیکرد بەتاوان خستنە پاڵی‌و
ووتی: (ئەی فیلیکسی پایەبەرز، لە ئاشتییەکی
زۆر داین بەهۆی تۆوە، گەلەکەشمان
گوزەرانێکی باشی هەیە لەسایەی داناییەکەت،
[3]بە سوپاسێکی زۆرەوە لەهەموو کات‌و
شوێنێك پێشوازی لەمە دەکەین. [4]بەڵام تا
زیاتر ماندووت نەکەم، داواکارم بەنیانی
خۆت گوێ لەپوختەی قسەکانم بگریت. [5]
بینیمان ئەم پیاوە گێرەشێوێنی‌و ئاژاوە دەنێتەوە
لەناو جوولەکەکان لەهەموو جیهاندا،
هەروەها پێشەوایەتی ڕێبازی ناسری دەکات.
[6]جا کاتێ هەوڵیدا پەرستگا گڵاو بکات،
گرتمان. [ئیتر ویستمان بەپێی شەریعەتی
خۆمان حوکم بەسەری بدەین. [7]بەڵام
لیسیاسی سەرۆکفەرماندە هات‌و بەزەبری هێز
لەدەستی سەندین، [8]بۆ لای تۆی ناردو
فەرمانیدا بەناحەزەکانی تا شکاتی خۆیان بهێننە
لای تۆ.] جا ئێستا دەتوانی دڵنیابی لەڕاستی
شکاتەکەمان، گەر بێتو هەستی بە
لێکۆڵینەوەی ئەم مەسەلەیە لەگەڵ ئەو.) [9]

کرداری نێراوان 24

جوولەکەکانیش لایەنگیریان کردو ووتیان، ئەمانە هەمووی ڕاستە.

پۆڵس بەرگری لەخۆی دەکات

[10]فەرمانڕەوا دەستی بۆ پۆڵس ڕاکێشا تا بەرگری لەخۆی بکات، ئەویش ووتی: (من دەزانم تۆ چەند ساڵێکە دادوەری لەکاروباری گەلە، لەبەرئەوە بەهەموو ئاسوودەییەك بەرگری لەخۆم دەکەم. [11]دەتوانی دڵنیابی، دوانزە ڕۆژ تێپەڕی نەکردووە بەسەر هاتنم بۆ قودس بۆ خودا پەرستن. [12]نەیان بینیوم لەپەرستگا بێنەوبردە لەگەڵ یەکێك بکەم، یاخود گەل هانبدەم بۆ ئاژاوەنانەوە لەکەنیشتەکان یا لەهەر شوێنێکی شار. [13] ئەوان ئێستا ناتوانن لەبەردەمی تۆ ڕاستی ئەو تاوانانە بسەلمێنن. [14]بەڵام من لەبەردەمت دانی پیادەنێم کەوا خودای باوباپیران دەپەرستم، بەپێی ئەو ڕێگایەی ناوی دەبەن بە ڕێبازی گومڕا، هەروەها باوەڕم هەیە بە هەموو ئەوەی لەشەریعەتو پەرتووکی پێغەمبەران نووسراوە، [15]منیش هەمان هیوام بەخودا هەیە کە ئەم پیاوانەش هەیانە، ئەوەش هەستانەوەی مردووانە بە ڕاستودروستانو خراپەکارانیشەوە. [16]جا لەبەرئەوە منیش خۆم ڕادەهێنم هەتا هەمیشە بە ویژدانێکی پاك بەرامبەر بە خوداو خەڵك بژیم.

[17]دوای ئەوەی چەند ساڵێك لەقودس دوور بووم، بۆی گەڕامەوەو هەندێ پیتاکم بۆ گەلەکەم هێنا، قوربانیشم پێشکەشýکرد. [18]کاتێ هەستام بەخۆ پاککردنەوە، هەندێ جوولەکەی ناوچەی ئاسیا بینیمیان لەپەرستگا، بەڵام لەناو هیچ کۆڕێكو لەهیچ ئاژاوەیەك نەبووم. [19]دەبوایە بهاتنایە لاتو شکاتم لێ بکەن، گەر شتێکیان هەبووایە دژی من. [20]یان با ئەمان بلێن چ تاوانێکیان لەمندا دۆزیەوە، کاتێ لەبەردەم ئەنجوومەنەکەیان وەستابووم، [21]جگە لەوەی لەبەردەمیان ڕوونم کردەوە کاتێ هاوارم کرد: ئێوە ئەمڕۆ حوکم بەسەرم دەدەن، چونکە باوەڕم بە هەستانەوەی مردووان هەیە!)

پۆڵس لەبەندیخانەی قەیسەریە

[22] چونکە فیلیکس شارەزاییەکی زۆری هەبوو دەربارەی ئەم ڕێگایە، کاتێ گوێی لەبەرگری پۆڵس بوو فەرمانی حوکمدانی ڕاگرتو ووتی: (کاتێ لیسیاسی فەرماندە بێت بۆ ئێرە سەیری شکاتەکەتان دەکەم.) [23]ئینجا فەرمانی بەسەرپەلەکەدا پۆڵس بخاتە ژێر چاودێری، بەڵام بە شێوەیەك هەندێ سەربەستی هەبێ، هەروەها ڕێگای هاوڕێیەکانی بدەن دیدەنیو خزمەتی بکەن.

[24] پاش چەند ڕۆژێك فیلیکس هاتو

دروسیلای ژنی لەگەڵ بوو، کە جوولەکە بوو، پۆڵسی بانگ کردو گوێی لەقسەکانی گرت لەبارەی باوەڕ بە عیسای مەسیح. [25] کاتێ پۆڵس لەبارەی ڕاستودروستیو خۆڕاگرتنو سزای دوارۆژ دەدوا، فیلیکس ترسا، بەپۆڵسی ووت: (ئێستا بڕۆ، کەی کاتم هەبوو جارێکی دیکە بانگت دەکەمەوە.) [26]فیلیکس هیوای ئەوە بوو پۆڵس هەندێ پارەی بداتێ، جا لەبەرئەوە زۆر بانگی دەکردو قسەی لەگەڵ دەکرد. [27] دوو ساڵ تێپەری کرد. لەدواییدا پورکیوس فستوس دانرا بە فەرمانڕەوا لەجێی فیلیکس. بەلاَم فلیکس دەیویست ڕەزامەندی جوولەکەکان بەدەست بهێنێ، بۆیە پۆڵسی لەبەندیخانە هێشتەوە.

مەسەلەی پۆڵس لەلای قەیسەر
25

کاتێ فستوس هاتە سەر تەختی فەرمانڕەوایی، دوای سێ ڕۆژ لە شاری قەیسەریەوە سەرکەوت بۆ قودس، [2]سەرۆك کاهینەکانو گەورە پیاوانی جوولەکە هاتنە لایو دژ بە پۆڵس شکاتیان پێشکەش کردو لێی پاڕانەوە، [3]چاکەیەکیان لەگەڵ بکات بەوەی پۆڵسیان بۆ بنێرێ بۆ قودس. چونکە لەسەر ڕێگا بۆسەیان بۆ نابۆوە تا بیکوژن. [4]فستوس وەلاَمی دانەوە پۆڵس بە بەندکراوی لەشاری قەیسەریە دەمێنێتەوە، بەلاَم خۆی پاش ماوەیەکی کورت دەگەڕێتەوە بۆ ئەوێ. [5] ئینجا ووتی: (باگەورەکانتان بێن لەگەڵم، گەر بێتو ئەم پیاوە تاوانێکی لەسەر بێت، با لەبەردەمم تاوانباری بکەن.)

[6]دوای ئەوەی فستوس لە قودس چەند ڕۆژێکی بەسەربرد کە هەشت تا دە ڕۆژ زیاتر نەبوو، ئەوسا گەڕایەوە بۆ شاری قەیسەریە. ڕۆژێ دوای گەیشتنی لەسەر کورسی فەرمانڕەوایی دانیشت، فەرمانیýدا پۆڵس بهێنن. [7]کاتێ هات ئەو جوولەکانەی لەقودس هاتبوون لەدەوری کۆبوونەوە، تاوانی زۆرو ترسناکیان خستە پاڵی، بەلاَم نەیانتوانی ڕاستی تاوانەکان بسەلمێنن. [8]ئەوسا پۆڵس بەرگری لەخۆی کردو ووتی: (هیچ شتێکم نەکردووە دژی شەریعەتی جوولەکە یا پەرستگا یا قەیسەر.) [9]لەبەر ئەوەی فستوس دەیویست ڕەزامەندی جوولەکەکان بەدەست بهێنێ، لەپۆڵسی پرسی: (ئایا دەتەوێ بچی بۆ قودس لەوێ لەسەر ئەو تاوانانەی خراوەتە پاڵت لەبەردەم من حوکمت بەسەر بدرێ؟)

[10]پۆڵس لەوەلاَمدا ووتی: (من ئێستا لەدادگای قەیسەر وەستاوم، لێرەش دەبێ حوکم بەسەرم بدرێ. تۆ خۆت باش دەزانی من هیچ خراپەیەکم نەکردووە بەرامبەر بە

جوولەکە. [11]گەر تاوانێکم کردبێ شایانی سزای مردن بێ، ئەوسا لەمردن ڕامدەکرد. بەڵام چونکە ئەو تاوانەی ئەوان خستویانەتە پاڵی من بێبناغەیە، کەس مافی ئەوەی نییە بم داتە دەستی ئەوان. جا من مەسەلەکەم دەبەمە لای قەیسەر!) [12] فستوس لەگەڵ تەگبیرکەرانی ڕاوێژی کردو ووتی: (تۆ مەسەلەکەت بەرزکردەوە بۆ قەیسەر، ئیتر بۆ لای قەیسەر دەچیت!)

ڕاوێژی فستوس بە ئەغریباسئەگریپپاس

[13]دوای چەند ڕۆژێك ئەغریباسئەگریپپاسی پادشاو خوشکەکەی کە ناوی بەرنیکی بوو هاتن بۆ شاری قەیسەریە تا بەخێرهاتنی فستوس بکەن. [14]لەوێ چەند ڕۆژێکیان بەسەربرد. ئەوسا فستوس مەسەلەکەی پۆڵسی هێنایە بەردەم پادشاو ووتی: (پیاوێك لێرەیە فیلیکس خستویەتیە بەندیخانەوە. [15]کاتێ ڕۆیشتم بۆ قودس، سەرۆك کاهینەکانýو پیرانی جوولەکە شکاتیان لێýکرد، داوایانکرد حوکم بدرێ. [16]منیش پێمýووتن پیشەی ڕۆمانی نییە حوکم بەسەر یەکێك بدا پێش ئەوەی ڕووبەڕووی ئەوانەی بکەنەوە کە تاوانەکەیان خستۆتە پاڵی، هەتا دەرفەتی هەبێ بۆ بەرگریکردن لەخۆی. [17]کە هاتن بۆ ئێرە خێرا بۆ ڕۆژی داهاتوو لەسەر کورسی فەرمانڕەوایەتی دانیشتم، فەرمانی هێنانی تاوانبارەکەم دا.تاوانبارەکەمý دا. [18]کاتێ ئەوانەی تاوانباریان ýکردبوو بەرامبەری وەستان، باسی تاوانێکیان نەکرد لەوەی من چاوەڕێم ýدەکرد پێی تاوانبار بکەن، [19]بەڵکو دەمەقاڵێیان لەگەڵ کرد دەربارەی بابەتێك تایبەتە بە ئاینیانýو بە پیاوێك ناوی عیسایە، کە مردووە، بەڵام پۆڵس دەڵێ زیندووە. [20] کاتێ بە گومان بووم لە کێشەکە، سەبارەت بەم ووتم، ڕەنگە بخوازێت بۆ قودس بچێتو لەوێ سەبارەت بەم شتانە دادگایی بکرێت. [21]بەڵام ئەو داواکاریەکەی بەرزکردەوە بۆ قەیسەری خاوەنýشکۆ تا لەبەردەمی حوکمی بەسەر ýبدرێ، ئەوسا فەرمانی ئێشك ýگرتنیمýدا تاکو دەینێرمە لای قەیسەر.) [22]ئینجا ئەغریباسئەگریپپاس بە فستوسی ووت: (حەز دەکەم گوێم لەم پیاوە بێ.) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (بەیانی گوێت لێیý دەبێ.)

[23]بۆ بەیانی ئەگریپپاسو بەرنیکی خوشکی هاتن بۆ ئەوێ بە ئاهەنگێکی گەورە پێشوازی کران، کاتێ هاتنە هۆڵی گوێگرتن لەگەڵ فەرماندە سەربازەکانو گەورە پیاوانی شار، فەستوس فەرمانیدا پۆڵس بهێنن. [24]کە هێنایان فەستوس ووتی: (ئەی ئەغریباسئەگریپپاسی

پاشاو هەموو ئامادەبووانی بەڕێزی ئێرە: ئەم
پیاوەی لەبەردەمتانە ئەوەیە کە هەموو گەلی
جوولەکە لەقودسو لێرە شکاتی لێýدەکەن
لام، ئەوان هاوار دەکەن، ئەوە نابێ بە
زیندوویی بمێنێتەوە، 25وا من بۆم دەرکەوتووە
هیچی نەکردووە شایانی مردن بێ. بەڵام ئەو
داواکاریەکەی بەرزکردۆتەوە بۆ قەیسەری
خاوەنýشکۆ، جا منیش بڕیارمدا بۆی بنێرم.
26بەڵام دەربارەی ئەو شتێکم نییە بینووسم بۆ
گەورەمان، لەبەرئەوە هێناومە بۆ بەردەمی
هەمووتان، بەتایبەتی بۆ بەردەمی تۆ ئەی
ئەگریپاسی پادشا، تا گەر سەیرکردنی
مەسەلەکەی تەواو بوو، شتێك بدۆزمەوە
بینووسم. 27چونکە گێلایەتییە بەندکراوێك
بنێرمە لای قەیسەر، بێ ئەوەی ئەو تاوانەی
خراوەتە پاڵی دیاریکراو بێ.)

بەرگری پۆڵس لەلای ئەغریباسئەگریپاس

26

ئەگریپاس بە پۆڵسی ووت: (ئێمە ڕێگات
دەدەین بەرگری لەخۆت بکەی.) پۆڵس
بەدەستی نیشانی داو دەستیکرد بە بەرگریو
ووتی:
2(ئەی ئەگریپاسی پادشا، پێخۆشحاڵم
لەبەردەمت بەرگری لەخۆم دەکەم، دژی
هەموو ئەوانەی جوولەکەکان پێیان
تاوانبارکردووم، 3بەتایبەتی چونکە تۆ بە
تەواوی خووڕەوشتو دەمەقاڵێی نێوان
جوولەکەنان دەزانی، بۆیە داوات لێدەکەم
بەسنگفراوانیەوە گوێم لێبگری. 4هەموو
جوولەکەکان لەسەرەتاوە
پەروەردەکردنو گەورەبوونم دەزانن.
هەروەها دەزانن لەمنداڵیەوە چۆن لەناو
گەلەکەم لەقودس ژیاوم. 5جا چونکە
لەسەرەتاوە دەمناسن، گەر بیانویستایە
شایەتیاندەدا کەوا من وەك فەریسی ژیاوم کە
توندترین ڕێبازی ئاینەکەمانە. 6ئێستاش وا
حوکم دەدرێ بەسەرم لەسەر ئەو هیوایەی
هەمە بەو بەڵێنانەی خودا بەباوباپیرانی داوە، 7
ئەوەی هێشتا دوانزە هۆزەکەیهۆزýزەکەی
ئیسرائیل هیوایان پێیەتیو شەو و ڕۆژ خودای
بۆ دەپەرستن، لەبەر ئەم هیوایە جوولەکەکان
تاوانبارم دەکەن ئەی پادشا. 8بۆچی باوەڕ
ناکەن خودا مردووان هەڵدەستێنیتەوە؟ 9ئەو
کاتە منیش لەو باوەڕەدا بووم دەبێ
ئەوپەڕی کۆشش بکەم بۆ بەربەرەکانی ناوی
عیسای ناسیری. 10هەروەها لەقودسیش
ئەوەم کردو دەسەڵاتم لەسەرۆك کاهینەکان
وەرگرتبوو و ژمارەیەکی زۆرم لەخوشكو برا
پیرۆزەکان خستە بەندیخانەو هەموو کاتێکیش
دەنگم دەدا بۆ کوشتنیان. 11لەهەموو
کەنیشتەکان زۆر ئازارمداون تا ناچاری

کفرکردنیان بکەم. کینەم گەیشتە پلەیەك بەرامبەریان تا وای ýلێکردم دەرەوەی لەدوایان بچمە شارەکانی دەرەوە ناوچەکە بۆ چەوساندنەوەیان. [12]بەدەسەلاتو مۆڵەتی سەرۆك کاهینەکان بەرەو شاری دیمەشق ڕۆیشتم، [13]ئەوسا ئەی پاشا، نیوەڕۆ بەرێگاوە ڕووناکییەکم لە ئاسمانەوە بینی، تیشکی زیاتر بوو لەڕووناکی ڕۆژ، لە دەوروبەری خۆمو ئەوانەی لەگەڵمدا بوون پرشنگی دایەوە، [14]ئیتر هەمووومان بەسەر زەویدا کەوتین. دەنگێکم بیست بەزمانی عیبری بانگیکردمو ووتی: شاول، شاول، بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟ ئازاری خۆت دەدەی کاتێ جووتە دژی نەقیزە لێدانم باوێی*. [15]ئینجا کرد:پرسیارمýکرد: تۆ کێیت گەورەم؟ خوداوەند ووتی: من ئەو عیسایەم کە تۆ دەیچەوسێنیتەوە. [16]هەستە بەپێوە ڕاوەستە، من بۆت دەرکەوتم تا بتکەم بەخزمەتکاری خۆمو شایەتی بۆ ئەو شتانە بدەی کەبینیت، هەروەها شایەتی بۆ ئەو شتانەش بدەی کە لەداهاتوودا بۆت دەردەکەوێ. [17]جا ڕزگارت دەکەم لە گەلەکەتو لەو میللەتانەی ئێستا تۆیان بۆ دەنێرم، [18]تا چاویان بکەیتەوە بۆ ئەوەی لە تاریکی بگەڕێنەوە بۆ ڕووناکی، لەژێر دەستی شەیتانەوە بۆ لای خودا، ئەوسا لێخۆشبوونی گوناە بەدەستدەهێنن، هەروەها بەشیان دەبێت لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون بەباوەڕیان بەمن.

[19](ئەی ئەغریپاسئەگریپاسی پادشا، لەوکاتەوە بەرپێچی بینینی ئاسمانی نەکردەم. [20]ئەو مەسەلەشم یەکەم جار بەدانیشتووانی دیمەشق ڕاگەیاند، ئینجا دانیشتووانی قودسو هەموو ناوچەی یەهودیە، پاشان میللەتانیش. تا تۆبە بکەنو بۆ لای خودا بگەڕێنەوە، هەروەها کرداری باش بکەن شایانی تۆبەکردنەکەیان بێ. [21]لەبەر ئەم هۆیە جوولەکەکان لە پەرستگادا گرتمیان وگرتمیانýویانن هەولی کوشتنیاندام، [22]بەلام خودا تا ئەمڕۆ یارمەتی داومو وا لێرە وەستاوم شایەتی بۆ ئەو دەدەم بۆ گەورەو بچووك، هیچیýکە نالێم جگە لەوەی موساو پێغەمبەران ووتویانە سەبارەت بەوەی ڕوودەدا، [23]مەسیح دەبووایە ئازاری بکێشایەýو یەکەم کەس بێ لەنێو مردووواندا زیندووبێتەوەو ڕووناکی ئاشکرا بکات بۆ جوولەکەو میللەتانیش.) [24]کاتێ پۆڵس بەم قسانە بەرگری لە خۆی دەکرد، فستوس قسەکەی پێýبڕیýو بەدەنگێکی بەرز ووتی:

* پەندێکی یۆنانیە بۆ بەرهەڵستی کردنی بێ سوود بەکاردێت.

(پۆڵس دەڵێی شێت بووی! زۆری زانایيت
شێتی کردويت.)
25پۆڵس ووتی: (ئەی
فستۆسی خاوەنýشکۆ من شێت نيم، من
قسەی ڕاستýودروست ýدەکەم.
26چونکە ئەم پادشايەی ئێستا قسەی لەگەڵ
دەکەم، هەموو ئەو شتانەی باسی ýدەکەم
دەيزانێ، من دڵنيام لەمانە هيچ شتێکی
لاشاراوە نييە، چونکە لەسووچێکی تاريك
ڕووی ýنەداوە.
27ئەی ئەغريباسئەگريپاسی
پادشا، باوەڕت بەپێغەمبەرەکان هەيە؟ من
دەزانم تۆ باوەڕت پێيان هەيە).
28ئەغريباسئەگريپاس لەوەڵامدا ووتی:
(لەو باوەڕەدای لەم ماوە کەمەدا دەتوانی
بمکەی بە مەسيحی؟)
29ئەوسا پۆڵس ووتی:
(گەر کەم بێ يا زۆر، لەپێناوی تۆ و هەموو
ئەوانەی لێرە ئامادەن بۆ خودا نوێژ دەکەم تا
وەك منتان لێ ýبێت، بەڵام بەبێ ئەم کۆتýو
زنجيرە.)
30دوای ئەمە پادشاو فەرمانڕەواو
بەرنيکیو ئامادەبووان هەستان،
31هۆڵەکەيان
بەجێýهێشت، بەيەکتريان دەووت: (ئەم
پياوە شتێکی وای نەکردووە شايانی مردن
ياخود بەندیخانە بێ.)
32ئێنجا
ئەغريباسئەگريپاس بە فستوسی ووت: (گەر
بێتو ئەم پياوە داواکاريەکەی بۆ قەيسەر بەرز
نەکردايەوە لەوانەبوو ئازاد بکرايە.)

گەشتی پۆڵس بەرەو ڕۆما

27

لەکۆتاييدا بڕياردرا بەرێگای دýەريا بڕۆين بۆ
ئيتاليا، سەرپەلێك ناوی يوليۆس بوو
پۆڵسýو هەندێ لەبەندکراوەکانیýکەی
درايە دەست، ئەميش سەر بەلەشکری
ئيمپراتۆریئۆغوستوس بوو.
2ئينجا سواری
کەشتيەك بووين لەشاری ئەدراميتەوە
هاتبوو، بەرەو بەندەری ناوچەی ئاسيا
دەڕۆيشت. لەگەشتەکە ئەريستەرخۆسمان
لەگەڵýبوو خەڵکی شاری تەسالۆنيکی
ناوچەی مەکدۆنيا بوو.
3بۆ بەيانی گەيشتينە
شاری سەيدا. يوليۆسی سەرپەل لەگەڵ
پۆڵسدا باش هەڵسوکەوتی دەکرد، هەروەها
ڕێگايدا سەردانی هاوڕێيەýکانی بکات تا
ئەوەی پێويستی پێيەتی لێيان ýوەربگرێ.
4لەبەندەری سەيدا سواربووين، بە قەراغی
قوبرسدا ڕۆيشتين، چونکە ڕەشەýبا بەرەو
ڕوومان بوودەهات.
5دوای ýئەوەی دەريای
تەنيشت ناوچەی کيليکيەو پەمفيليەمان
بڕی، گەيشتينە بەندەری ميرا لەناوچەی ليکيە.
6لەوێ سەرپەلەکە کەشتييەکی بينی
لەئەسکەندەريەوە دەهات بەرەو ئيتاليا
دەڕۆيشت، ئێمەش سواریبووين،
7کەشتييەکە بەهێواشی بەچەند ڕۆژێك بردينی،
دوای هەوڵدان نزيك قەراغی شاری

کـــەندیدوس بوویـــنەوە، بـــەڵام ڕەشـــەباکە نەیهێشـــت بچـینە بەندەرەکـە ئـیتر نەمانتوانی لـەوێ دابـەزین، ئیـنجا بەردەوام ڕۆیشتین بە نزیك قەراغی دورگەی کریت، بەرامبەرلـەلای کـەنداوی سـەلمونیە. [8]پـاش هەوڵدانێکی زۆر گەیشـتینە شـوێنێك پـێیýدەووترێ بەندەری جوانە کەوتۆتە نزیك شاری لەسائیە.

[9]جا چونکە لـەوێ ماوەیەکی زۆر ماینەوە تـــا کـــاتی ڕۆژووگـــرتن بەسەرچـــوو، گەشـتýکـردن بـەناو دەریـا ترسـناك بوو، لەبەرئـــەوە پۆڵـــس ئاگاداریئامۆژگـــاری کـردنەوەو [10]ووتـی: (ئـەی پـیاوان، ئێسـتا لەگەشـتەکەمان تـرسýو زیانـێکی گـەورە دەبیـنم، تەنها بۆ سەر کەشتیýو بارەکەی نا، بـــەڵکو لەســـەر ژیانیشـــمان.) [11]بـــەڵام سـەرپەلـەکە بـاوەڕی بە کەشتیوانýو خاوەن کەشـتییەکە زیاتـر دەکـرد، وەك لـەقسەکانی پۆڵس. [12]جـــا چونکە بەندەرەکە باش نەبوو بـۆ بەســەربردنی وەرزی زســتان، زۆربــەی کەشـتیوانەکان بـڕیاریانýدا بەجێیý بهێڵن، بـە هـــیوای ýئـەوەی بگـــەنـە بـەندەری فینکس هەتا وەرزی زستانی تیادا بەسەرببەن، ئـەم بـەندەرەش لەدورگـەی کریـت بـوو ڕەشـــەبای باشـووری ڕۆژئـاواو بـاکووری ڕۆژئاوا دەیگرتەوە.

گەشتێکی ترسناك

[13]ئینجا لـەباشورەوە شنە بایەك هەڵیکرد، کەشـتیوانەýکـان وایانـزانی ئـەم شـنەبایە بەخواسـتی خۆیـان دەگەیـنێ، لەنگەرەکەیان بەرزکردەوە، ئەوسا بەنزیك قەراغی دورگەی کریتýدا ڕۆیشتن.

[14]بـــەڵام دوای ماوەیـــەکی کـــەم گەردەلوولـێك ناسراوە بەڕەشەبای باکووری ڕۆژهەڵات لـەلای دوورگەکەوە هەڵیýکردو [15]لەکەشـتییەکەیدا ئـیتر کەشـتییەکە نەیتوانی بـەرەنگاری بکـات، خۆمـانýدا بەدەستەوەو ڕەشـەباکە هەڵـیگرتین، [16]بۆ شوێنێکی نزیك لەدورگەیـەکی بچووك ناوی کودا بوو. پاش هـەوڵدان توانـیمان بەلەمـە ڕزگارکەرەکـە بەرزکەیـنەوە بـۆ نـاو کەشـتیەکە. [17]ئیـنجا کەشـتیوانەکان خـێرا ئـەوەی پێویسـت بـوو هەسـتان بەکردنی، ناوەڕاستی کەشتییەکەیان بـەگوریس بەسـت. لەترسـی ئـەوەی نەوەکو ڕەشـەباکە پـاڵ بـە کەشتیەکەوە بنێ بۆ ناو لمە جولاّوەکانی قەراغی دەریا،ر چادرو گوریسی کەشـتیەکەیان هێنایە خوارەوە، ئیتر ڕەشەباکە کەشـتیەکەی دەهێـناو دەبـرد. [18]بـۆ بـەیانی ڕەشـەباکە بەهـێز بـوو، دەسـتیانýکـرد بـە سـووكýکـردنی بارەکـە. [19]لەڕۆژی سێهەم بەدەستی خۆیان کەلوپەلی کەشتیەکەیان فڕێدا. [20]بـەڵام ڕەشەباکە ڕۆژ بەرۆژ بەهێزتر دەبوو،

تا واى ýلێهات چەند ڕۆژێك ئێمە ڕۆژو ئەستێرەمان نەبینى، ئیتر هەموو هیواى ڕزگاریمان بڕا.

21كاتێ خەڵكەكە ماوەیەكى درێژ بوو نانیان نەخواردبوو، پۆڵس هاتە لایانýو ووتى: (پیاوەكان، دەبووایە گوێتان لەقسەكانى من بگرتایەو دورگەى كریتتان بەجێýنەهێشتایە، ئەوسا دووردەبوون لەم ئازارو زیانە. 22لێرە ئاگادارتان دەكەمەوە تا وورە بەرنەدەن، كەستان ژیانى تیادا ناچێ، تەنها كەشتیەكە نەبێ. 23چونكە ئەمشەو فریشتەى خودا هاتە لام، ئەو خودایەى سەربە ئەومو دەیپەرستم، 24پێیýووتم: ئەى پۆڵس مەترسە! تۆ دەبێ ئامادýەبى لەبەردەم قەیسەر. خودا ژیانى هەموو ئەوانەى پێت ýبەخشى كە لەگەڵت لەكەشتیەكەدان. 25كەواتە ئەى برادەران وورەتان ýبەرزبێ چونكە من باوەڕ بەخوداý دەكەم، ئەوەى پێیýووتوم جێýبەجێ دەبێý، 26بەلاّم دەبێ خێرا بگەینە دوورگەیەك.

27دواى ئەوەى چوارده شەو ڕەشەبا لەدەریاى ئەدریا پاڵى پێوە دەناین، لەنیوە شەو كەشتیەوانەكان وایانزانى لەووشكانى نزیك دەبنەوە. 28ئینجا قولاّیى ئاوەكەیان پێوا سەیریان كرد سەدوبیست پێیە. پاش ماوەیەكى كەم قولاّییەكەیان پێوا بینیان پانزەنەوەت پێیە.

29ئەوسا ترسان كەشتیەكە خۆىýبدا لە بەرد، لەبەرئەوە لەكۆتایی كەشتیەكەوە چوار لەنگەریان خستە ئاوەكەوە تا كەشتیەكە ڕابگرێ، ئیتر دەپاڕانەوە تا ڕۆژیان لێهەڵبێ. 30كەشتیوانەكان هەوڵیانýدا لە كەشتیەكە هەڵبێن، بەلەمێكیان شۆڕكردە خوارەوە بۆ ناو دەریاكە بە بیانوى ئەوەى دەیانەوێ چەند لەنگەرێك لەپێشەوەى كەشتیەكە شۆڕكەنەوە. 31لەویدا پۆڵس بە سەرپەلýو سەربازýەكانى ووت: (گەر بێتو ئەم كەشتیوانانە لەكەشتیەكەدا نەمێننەوە، ڕزگارتان نابێ.) 32ئەوسا سەربازýەكان پەتى بەلەمەكەیان بڕىý فڕێیانýدایە ناو ئاوەكە. 33كاتێ خەریكýبوو ڕۆژهەڵدەهات، پۆڵس داواى لەهەمووان ýكرد نان بخۆنý، ئینجا پێیýووتن: (ئەوە چواردە ڕۆژە ئێوە چاوەڕێ دەكەنو هیچتان نەخواردووە، 34بۆیە داواتان لێýدەكەم نانýبخۆن، تاهێزتان بێتەبەرو كەستان تاڵێ لەقژى سەرى نافەوتێ.) 35ئەوسا نانێكى هەڵگرت، سوپاسى خوداىýكرد لەبەردەم هەمووان، لەتى كردو دەستىýكرد بەخواردن، 36بەمە ئەوان هەموو وورەیان بەرزبووەوەو نانەكەیان خوارد. 37ژمارەمان لەكەشتییەكە دووسەدو حەفتاو شەش كەس بوو.

38دواى ئەوەى تێربوون، ئەو دانەوێڵەى

پێیانýبوو فڕێیانýدایە ناو دەریا، تا باری
کەشتیەکە سووکýبێ.

تێکشکانی کەشتییەکە

39کاتێ ڕۆژبوووەوە، کەشتیوانەکان
نەیانزانی لەچ شوێنێکدان، بەڵام کەنداوێکیان
بینی بەندەری هەبوو، ئەوسا بڕیاریانýدا گەر
بتوانن پاڵبنێن بە کەشتیەکە بۆ ئەوێ، 40لەو
کاتەدا لەنگەرەکانیان فڕێدایە ئاوەکەو
گوریسەکانیان بڕینوازیان، لەهەمان کات
گوریسی ئەو تەختەیان شلýکرد کە بەکۆتایی
کەشتیەکە بەسترابوو یارمەتی ڕێك ڕۆیشتنی
کەشتیەکەی دەدا، ئینجا چادری بچووکی
کەشتیەکەیان ڕووەو ڕەشەباکردو بەرەو
قەراغی دەریا ڕۆیشتن. 41بەڵام کەشتیەکە
گەیشتە شوێنێکی لماوی کەم ئاو، پێشەکەی
گیربوو ئیتر نەجولا، لەهەمان کات توندی
شەپۆل پشتەکەی پارچەپارچەکرد. 42
سەربازەکان پلانیان دانا بەندکراوەکان بکوژن
هەتا کەسیان بە مەلە نەڕوا بۆ قەراغی
دەریاو لەوێ ڕابکا، 43بەڵام چونکە
سەرپەلەکە دەیویست پۆلس بمێنێ،
لەبەرئەوە ڕێی لەسەربازýەکان گرت ئەمە
بکەن، فەرمانیýدا بە مەلەوانەکان پێش
ئەوانیýکە بە مەلە بگەنە ووشکانی، 44
ئینجا ئەوانیýکە بەتەختە یاخود
بەپارچەکانی کەشتیەکە. ئیتر بەم شێوەیە
هەموو بە ساغی گەیشتنە ووشکانی.

لە دورگەی ماڵتا

28

دوای ئەوەی ڕزگارمان بوو زانیمان ئەو
شوێنەی گەیشتوینەتێ دورگەی ماڵتایە. 2
دانیشتووانی دورگەکە بەڕووخۆشییەکی
گەورەی بێýهاوتا پێشوازیان
لێکردینەنامۆکان کرد.، بەخێرهاتنیان کردین،
ئاگریان بۆ کردینەوە، چونکە باران
دەباریýو ئاوهەوا ساردبوو.
3ئینجا پۆلس هەندێ تەختەی
کۆکردەوە، کاتێ خستیە ئاگرەکە مارێك
بەهۆی گەرمی ئاگرەکەوە پاڵنرابوو
هاتەدەرەوە، خۆی لەدەستی ئالاند. 4خەڵکی
ماڵتا مارەکەیان بینی خۆی هەڵواسی بوو بە
دەستیەوە، بەیەکتریان ووت: (بێگومان ئەم
کابرایە پیاوکوژە، بەڵام دادپەروەری ناهێڵێ
بژی دوای ئەوەی لەدەریا ڕزگاری بوو.) 5
پۆلس مارەکەی ڕاوەشاندە ناو ئاگرەکە
بێýئەوەی تووشی ئازار بێ. 6ئەوانیش
چاوەڕێیانýکرد لەشی بئاوسێ یا لەپڕ بە
مردوویی بکەوێ. بەڵام چاوەڕێ کردنەکەیان
درێژەی خایاند بێýئەوەی هیچ زیانێکی پێ
بگات، ئەوسا بیروڕایان گۆڕی بەرامبەریýو

ووتیان: (ئەمە خودایەکە!)

7 لە نزیك ئەو شوێنە کێڵگەیەکی لیýبوو هی پۆبلیوسپوپلیوسی گەورەی دورگەکە بوو، ئەو بانگی کردینýو سێ ڕۆژ میوانداری کردین. 8 وا ڕێکەوت باوکی پۆبلیوسپوپلیوس نەخۆش بوو لە جێگەدا کەوتبوو زۆر سکی دەچوو تای لیýهاتبوو. پۆڵس دیدەنی کردو نوێژی کرد، دەستی خستە سەر سەریýو چاکیý کردەوە. 9 کاتێ ئەمە ڕوویدا، نەخۆشەکانی تری دورگەکە هاتنە لایýو چاکبوونەوە، 10 بیێدابەزۆر شێوە ڕێزیان گرتین، هەروەها لەکاتی ڕۆیشتنمان ئەوەی بۆ گەشتەکەمان پێویستمان پییýبوو پێمانیاندا.

لەماڵتاوە بۆ ڕۆما

11 دوای سێ مانگ سواری کەشتییەك بووین، کە ئەسکەندەری بوو وەرزی زستانی لە ماڵتا بەسەربرد بوو، وێنەی دووانەی لەسەربوو. 12 کاتێ گەیشتینە شاری سیراکوسا 13 سێ ڕۆژمان تیادا بەسەربرد، ئینجا بە دەریادا ڕۆیشتین تاکو گەیشتینە شاری ڕیغیونریگیۆن. بۆ بەیانی بای خوارووهەڵیکرد، بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتینە شاری پوتیولی. 14 لەوێ هەندێ لەبرایانمان بینی، داوایان لیýکردین حەوت ڕۆژ لایان بمێنینەوە، جا بەم شێوەیە گەیشتینە ڕۆما. 15 کاتێ لەوێ برایان بیستیان گەیشتوین، هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازیمان لەگۆڕەپانی ئەپیوسýو لە سێ خانەکان. کە پۆڵس ئەوانی بینی سوپاسی خودای کردو ووڕەی بەرزبووەوە.

پۆڵس لەرۆما

16 کاتێ گەیشتینە ڕۆما، ڕێگا بە پۆڵس درا لەماڵێکی تایبەت بمێنێتەوە لەگەڵ ئەو سەربازەی پاسەوانی دەکات. 17 دوای سێ ڕۆژ پۆڵس پێشەوایانی جوولەکەی بانگýکرد، پییýووتن: (ئەی برایان، لەگەڵ ئەوەشدا ئەوەی خراپ ýبێ دژی گەلýو خووڕەوشتی باوباپیران نەمýکردووە، کەچی بەندکراوم لەقودسýو دراومەتە دەستی ڕۆمانیەکان، 18 ئەوانیش سەیری مەسەلەکەیان کردمýو ویستیان ئازادم بکەن، چونکە هیچ تاوانێکم لەسەر نییە شایانی لەسێدارەدانم بێ. 19 بەڵام جوولەکەکان ناڕازی بوون، ئەوسا ناچار بووم داواکاریەکەم ببەمە لای قەیسەر. ئەمەش ئەوە ناگەیێنێ شکات لەنەتەوەی خۆم بکەم بەشتێك. 20 جا لەبەرئەوە داوامýکرد بتانبینمýو قسەتان لەگەڵ بکەم، چونکە من لەپێناوی هیوای ئیسرائیل ئاوا بەندکراوم.)

21 ئەوانیش ووتیان: (دەربارەی تۆ هیچ

نامەیەکمان لەولاتی یەهودیە وەرنەگرتووە،
هەروەها نێرراو لەلایەن برایانمانەوە نەهاتووە
بەشتێك دەربارەی تۆ هەوالمان بداتێ،
یاخود شکاتت لێýبکات. 22بەلام پێمان
خۆشە گوێ لەڕات بگرین،چونکەýبگرین،
چونکە دەزانین خەڵك لەهەموو شوێنێك
بەربەرەکانی ئەم بیروڕایە دەکەن.)
23کاتێ ئەوان ڕۆژێکیان بۆ دیاریکرد،
لەو ڕۆژەدا خەڵکێکی زۆر بۆ لای پۆڵس
هاتن. ئەویش لەبەیانییەوە تا ئێوارە قسەی بۆ
دەکردنýو سەبارەت بەپاشایەتی خودا
شایەتی دەداو هەوڵی ڕازیکردنیدان بەو
کاروبارانەی تایبەتە بەعیسا بەهۆی تەوراتی
موساو پەرتووکی پێغەمبەران. 24جا هەندێ
لەوانە باوەڕیان بە قسەکانی کردهێنا،
هەندێکیشیان باوەڕیان نەکردهێنا. 25ئەوسا
دووبەرەکی کەوتە ناویانەوە، ئینجا ڕۆیشتن
دوای ئەوەی پۆڵس پێیýووتن: (ڕۆحی
پیرۆز ڕاستی کردووە، بەزمانی ئەشعیای
پێغەمبەر بەباوباپیرانتانی ووتوە: {26برۆ لای
ئەم گەلەو پێی ýبلێ: گوێگرتن گوێ
ýدەگرن، بەلام تێناگەن: سەیرکردن سەیر
دەکەن، بەلام نابینن! 27چونکە دلی ئەم گەلە
ڕەق بووەو گوێیان قورس بووە، چاویان
نوقاندووە هەتا بەچاویان نەبینن، بەگوێیان
نەبیستن بەدڵیان تێنەگەنو بۆ لام بگەڕێنەوە،
ئەوسا منیش چاکیان بکەمەوە.}
28با زانراو بێت لاتان، خودا ڕزگاری
خۆی نارد بۆ ئەوانەی جولەکە نین، ئەوانیش
گوێی بۆ دەگرن.)
﴿29کاتێ پۆڵس ئەمەی ووت،
جوولەکەکان ئەوێیان بەجێهێشتýو بووە
دەمەقالێ لەنێوانیان.﴾
30پۆڵس دوو ساڵی تەواو لەو ماڵەی
بەکرێی گرتبوو مایەوە، پێشوازی لەهەموو
ئەوانە دەکرد کە دەهاتن بۆ دیدەنی، 31
هەروەها پاشایەتی خودای ڕادەگەیاند،
بەچاونەترسیو سەربەستییەوە سەبارەت بە
خوداوەند عیسای مەسیح فێری دەکردن.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ڕۆما

کاتێ پۆڵس بەرەو ڕۆما دەچوو، بۆ ئەوەی لەوێوە بۆ ئیسپانیا بڕوات. ئەم نامەیەی نووسیو هیوای وابوو یارمەتی بدرێ لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی ڕۆما تا بتوانی بەردەوام بێ لەگەشتەکەی بۆ ئیسپانیا. مەبەستی بوو لەڕۆما دەستبکات بەفێرکردنی باوەڕدارانو هانیان بداتو بەشداریان بکات لەباوەڕەکەیان. بۆیە ئەم نامە درێژەی بۆ نووسین، تا ئینجیلیان بداتێ، ئەوەی مزگێنی پێدەدات.

ئەم نامەیە ناوەڕۆکی ئینجیل شیدەکاتەوە، واتە ئەو مزگێنییەی تایبەتە بەو ڕێگایەی خودا دایناوە بۆ بێتاوانکردنی مرۆڤ. ئەم بێتاوانکردنەش تەنها بەباوەڕە بەقوربانیەکەی عیسای مەسیح، ئەمەش بۆ هەمووانە بەبێ جیاوازی، لەبەر ئەوەی هەموو مرۆڤێك لەژێر دەسەڵاتی گوناهەو شایانی مردنە، لەبەر ئەمە پێویستە ئەم ئینجیلە بەهەموو کەسێك ڕابگەێنرێ.

ئینجیل بەپێی ئەم نامەیە بەرەکەتی خودا ڕادەگەێنێ کە گوناهبار بێتاوان دەکات لەسەر ئەو باوەڕەی هەیەتیو سزای مردنی لەسەر هەڵدەگرێو لەگوناهەکانی خۆشدەبێ هەروەها یارمەتی دەدات زاڵبێ بەسەر گوناهدا. پاشان ئەم نامەیە دەریدەخات کە بێتاوانکردن چەند ئەنجامی پیرۆزی هەیە وەکو: ئاشتبوونەوە لەگەڵ خوداو هیوا بەشکۆمەندی خودا. کۆتایی نامەکەش ئامۆژگاری هەڵسوکەوت کردنە بەهێزی ئینجیلی شکۆدار، کە ڕاستودروستی خودا بەکردەوە بۆ ئەوانی دیکە دەردەخات.

مزگێنی خودا

1

لەپۆڵس بەندەی عیسای مەسیح،
نێرراوی بانگکراو و تەرخانکراو بۆ
ئاشکراکردنی مزگێنی خودا، 2 ئەو
مزگێنییەی دەمێکە خودا بەڵێنی داوە
بەهۆی پێغەمبەرەکانی لەکتێبی پیرۆز،
3 ئەمەش تایبەتە بەڕۆڵەکەی کە
لەبارەی مرۆڤایەتیەوە لەنەوەی داود
پەیدابوو، 4 هەروەها لەبارەی ڕۆحی
پیرۆزەوە دەستنیشانکراوە کە ئەو
ڕۆڵەی خودایە بەهۆی هێزو توانای
هەستانەوەی لەنێو مردووان، عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، 5 ئەوەی

بەهۆیەوە بەرەکەتمان وەرگرت تاکو
ببین بەنێرراو لەپێناوی ناوی، تاهەموو
گەلان بانگ بکەین بۆ گوێڕایەڵی
باوەڕ، 6لەناو ئەوان ئێوەش لەلایەن
عیسای مەسیحەوە بانگکراون.
7بۆ هەموو ئەوانەی لە ڕۆمان،
خۆشەویستانی خوداو بانگکراو تا
پاكوپیرۆز بن. با بەرەکەتو ئاشتی
خودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێت.

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

8 لەپێش هەموو شتێك لەپێناوی
هەمووتان سوپاسی خودام دەکەم
بەهۆی عیسای مەسیح، چونکە
باوەڕتان لەهەموو جیهان
بڵاوبووەتەوە. 9ئەو خودایەی بەڕۆحم
خزمەتی دەکەم لەمزگێنی ڕۆڵەکەی،
ئەو شایەتی منە چۆن من هەموو کاتێ
لەنوێژ باستان دەکەم. 10لەخودا
دەپاڕێمەوە، ئێستا بەخواستی خۆی
ڕێکی بخا، بێم بۆ لاتان. 11من
تامەزرۆی بینینتانم تا بەرەکەتی
ڕۆحیتان پێ ببەخشم بۆ
جێگیربوونتان، 12تا یەکتری
هانبدەینو دڵنەوایی یەکتر بکەین
بەو باوەڕەی هەمانە.

13ئینجا ئەی برایان، نامەوێ
لێتان شاراوە بێ، زۆر جار هەوڵم
داوە بێم بۆ لاتان تا لەنێوان ئێوەشدا
بەرووبوومم هەبێ وەك چۆن لەنێوان
میللەتانی دیکەدا هەمە، بەڵام تا
ئێستا ڕێك نەکەوتووە. 14من
قەرزاری ئەوانەم کە یۆنانیو بەربەرن،
داناو گێلن. 15جا لەبەرئەوە بە
هەموو توانایەکمو بەو پەڕی
ئارەزووەوە دەمەوێ مزگێنی بەئێوەش
بدەم، ئێوەی دانیشتووی شاری ڕۆما.

مزگێنی توانای خودایە

16من شەرمم بەمزگێنی نییە،
چونکە ئەو مزگێنییە توانای خودایە
بۆ ڕزگاربوونی هەموو ئەوانەی
باوەڕیان هەیە، یەکەمجار بۆ جوولەکە
ئینجا بۆ یۆنانی هاتووە. 17چونکە
تیایدا دادپەروەری خودا
دەرکەوتووە، ئەمەش لەباوەڕەوە
هەڵدەقوڵێو بەرەو باوەڕ دەچێ،
هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {ئەوەی بەباوەڕ بێتاوان
دەبێ، دەژی.}

تووڕەیی خودا بۆ هەمووانە

18چونکە تووڕەیی خودای

لەئاسمانەوە دەرخست بەرامبەر هەموو
ئەوەی خەڵك دەیكات
لەخودانەناسیو گوناه، ئیتر بەمە
ڕووی ڕاستی بەگوناه دەگرن، [19]
چونكە زانینی خودا تیایاندا دیارە،
لەبەرئەوەی خودا بۆی دەرخستوون.
[20]بەڵام ئەوەی لەكاروباری خوداییدا
نابینریێ، توانای هەمیشەییو
خودایەتی، ئەمەش لەدروستكردنی
جیهانەوە بەڕوونی بینراوە، مێشك
تێیدەگات بەهۆی ئەو شتانەی
دروستبوون، تاوای لێهات خەڵك
بێبیانو مانەوە.
[21]لەگەڵ ئەوەی خودایان ناسی
بوو، ستایشیان نەدەكرد وەك خودا،
هەروەها سوپاسیان نەدەكرد، بەڵكو
بێمێشكانە بیریان دەكردەوە، ئەمەش
دڵە پووچەكانیانی پڕكردبوو
لەتاریكی. [22]خۆیان بەدانا
دەردەخست، بوون بەگێل، [23]
شكۆمەندی خودای نەمریان گۆڕیەوە
بە پەیكەری وێنەی مرۆڤی لەناوچوو
و بەباڵندەو چوارپێو خشۆك.
[24]ئیتر لەبەرئەوە خودا بەهۆی
هەوەسی دڵیان ئەوانی دایەدەست
گڵاوییەوە، تا سووكایەتی بەلەشی
خۆیان بكەن لەنێوان خۆیان. [25]
بەوەی ڕاستی خودایان بەدرۆ
گۆڕیەوەو دروستكراویان پەرستو
خزمەتیانكرد لەجیاتی دروستكەر،
ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە. ئامین.
[26]لەبەرئەوە خودا ئەوانی
دایەدەست هەوەسێكی سووك. تا
ژنەكانیان وایان لێهات بەكارهێنانی
لەشیان لەشێوەی سروشتی بۆ
شێوەی ناسروشتی گۆڕی، [27]
هەروەها پیاوەكان جووتبوونیان بە
شێوەی سروشتی لەگەڵ ژنەكانیان
پشتگوێخست، بەمە لەزەتو
ئارەزووی یەكتریان خۆش دەكرد.
پیاو لەگەڵ پیاو بەدڕەوشتی دەكرد،
ئەوسا ئەوان شایانی ئەوە بوون
سزایەكی دادپەروەرانە وەرگرن
بەرامبەر بەگوناهیان.
[28]لەبەر ئەوەی ئەوان بۆ ناسینی
خودا هیچ بایەخێكیان نەدا، ئیتر
خودا ئەوانی دایە دەست مێشكێكی
گەندەڵ تاكو خراپەكاری بكەن. [29]
پڕبوون لەهەموو گوناهو خراپەیەك
لەداوێنپیسیو چاوچنۆكی، دڵیان
چاوپیسیو كوشتنو دوژمنایەتیو
فێڵبازیو خراپەی لێدەڕژا. [30]ئەوانە
چەنەبازو قسەگێڕەوەن، ڕقیان
لەخودا بوو، جنێوفرۆشو

لووتبەرز، شانازیکەرو داهێنەری
خراپەو گوێڕایەڵ نەبوونی دایكو
باوك بوون، 31بێمێشکن،
بێمتمانەن، بێهەستو سۆزو
بێبەزەیی. 32لەگەڵ ئەوەش کە
دەزانن حوکمی دادپەروەرانەی خودا
مردنە بەسەر ئەوانەی ئەم جۆرە
کارانە دەکەن، هێشتا خۆیان
لەکردنی ئەو کارانە دوورناخەنەوە،
بەڵکو ڕازین بەوانەی دەیکەن.

حوکمی داد پەروەرانەی خودا

2
کەواتە هیچ بیانویەکت نییە ئەی ئەو
مرۆڤەی حوکم بەسەر خەڵکی
دەدەیت، چونکە کاتێ حوکم بەسەر
خەڵکی دەدەیت، خۆت تاوانبار
دەکەیت، لەبەرئەوەی تۆ حوکم
بەسەر خەڵکی دەدەیت، خۆشت
هەمان شت دەکەیت. 2بەڵام ئێمە
دەزانین حوکمی خودا ڕاستە بەسەر
ئەو کەسانەی ئەم جۆرە شتانە
دەکەن. 3ئەی ئەو مرۆڤەی حوکم
بەسەر ئەوانە دەدەیت کە ئەم جۆرە
شتانە دەکەنو خۆشت هەمان شت
دەکەیت، ئایا وا دەزانی تۆ ڕزگارت
دەبێ لەحوکمی خودا؟ 4یاخود
بەچاوی سووك سەیری دەوڵەمەندی
نەرمونیانیو دانبەخۆگرتنو ئارامی
خودا دەکەیت؟ ئایا تۆ نازانی
نەرمونیانی خودا هانت دەدا بۆ
تۆبەکردن؟
5بەڵام تۆ لەبەر دڵڕەقیو تۆبە
نەکردنت، تووڕەیی بۆ خۆت
کۆدەکەیتەوە بۆ ڕۆژی تووڕەبوون،
ئەو ڕۆژەی سزای دادپەروەرانەی
خودای تیا دەردەکەوێ. 6ئەوسا هەر
مرۆڤێك پاداشتی خۆی وەردەگرێ
بەپێی کرداری. 7ژیانی هەتاهەتایش
بۆ ئەو کەسانە دەبێ کە هەوڵدەدەن
بۆ شکۆمەندیو ڕێزگرتنو نەمری بە
بەردەوامبوونیان لەسەر کرداری
چاك، 8بەڵام تووڕەییو ڕق بۆ
ئەوانەی هەوڵی خۆویستی دەدەنو
ملکەچی ڕاستی نابن بەڵام بۆ گوناه
مل شۆڕ دەکەن. 9هەروەها ناخۆشیو
تەنگانە بۆ هەموو مرۆڤێکە کە
ڕەفتاری خراپ دەکات، یەکەمجار بۆ
جوولەکە ئینجا بۆ یۆنانی. 10
شکۆمەندیو ڕێزو ئاشتی بۆ هەموو
ئەوانەی چاکە دەکەن یەکەمجار بۆ
جوولەکە ئینجا یۆنانی، 11چونکە
خودا لایەنگیری کەس ناکات.
12هەموو ئەوانەی شەریعەتیان

نییەو هەڵە دەکەن، بەبێ شەریعەت
لەناودەچن. ئەوانەش کە شەریعەتیان
هەیەو هەڵە دەکەن، هەر بەو
شەریعەتە تاوانبار دەکرێن. [13]ئەوانەی
شەریعەتیان بیستووە بێتاوان نین
لەبەرامبەر خودا، تەنها ئەوانە نەبێت
کە کاری پێدەکەن، ئەوانە بێتاوان
دەبن. [14]جا کاتێ ئەوانەی جوولەکە
نین، واتە ئەوانەی شەریعەتیان نییە،
ئەوەی کە شەریعەت داوای دەکات،
هەروەك شتێکی سروشتی لەسەری
دەڕۆن، ئەوانە شەریعەتن بۆ خۆیان،
هەرچەندە ئەوان ئەو شەریعەتەیان
نییە. [15]دەریدەخەن ناوەڕۆکی
شەریعەت لەدڵیان نووسراوە،
ویژدانو بیریشیان لەناوەوە شایەتی
بۆ ئەمە دەدات، ئەمەش جارێك
تاوانباریان دەکات، جارێکی دیکە
بەرگرییان لێدەکات. [16]هەموو ئەم
شتانەش لەو ڕۆژەدا دەبێ، کاتێ
خودا حوکم بەسەر نهێنی خەڵکی
دەدات بەهۆی عیسای مەسیح، بەپێی
مزگێنیم.

جوولەکەو شەریعەت

[17]بەلآم ئەی ئەوەی ناوی خۆت
بەجوولەکە دەبەیت، پشت
بەشەریعەت دەبەستی، شانازی
بەخودا دەکەیت، [18]خواستی ئەو
دەزانیتو چی باشە جیای دەکەیتەوە
بەهۆی ئەوەی لەشەریعەت فێری
بووی، [19]ئەگەر باوەڕت بەخۆت
هەیە تۆ ڕێنیشاندەری کوێرانیو
ڕووناکی بۆ ئەوانەی لە تاریکیدان،
[20]هەروەها فێرکەری نەزانەکانو
مامۆستای مندالآنی، چونکە تۆ
شێوەی زانیاریو ڕاستیت هەیە
لەشەریعەت، [21]کەواتە تۆ، ئەی ئەو
کەسەی خەڵکی فێر دەکەیت،
بۆچی خۆت فێرناکەی؟ لەکاتێکدا
ئامۆژگاری دەکەیت :دزی مەکەن،
کەچی خۆت دزی دەکەیت؟ [22]ئەی
ئەوەی دەڵێیت داوێنپیسی مەکەن،
کەچی خۆت داوێنپیسی دەکەی؟
ئەی ئەوەی ڕقت لەبت دەبێتەوە،
کەچی پەرستگاکان تالآن دەکەی؟
[23]ئەی ئەو کەسەی شانازی
بەشەریعەت دەکەیت، کەچی
دەتەوێ سووکایەتی بەخودا بکەیت
بەوەی سەرپێچی شەریعەت
دەکەیت؟ [24]لەبەر ئەمە لەکتێبدا
نووسراوە: {بەهۆی ئێوەوە لەناو
ئەوانەی جوولەکە نین کفر بەناوی
خودا دەکرێ.}

25جا خەتەنەکردن کاتێ سوودی
هەیە بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت
بکەیت، بەڵام گەر تۆ بەپێچەوانەی
شەریعەت ڕەفتار بکەیت، ئەو کاتە
خەتەنەکردنەکەت وەك بێ خەتەنەی
لێدێت. 26جا گەر هاتوو خەتەنە
نەکراوان بەپێی شەریعەت ڕەفتاریان
کرد، ئایا وەك خەتەنەکراوان دایان
نانێن؟ 27ئیتر ئەوەی لەبنەڕەت
خەتەنەنەکراوە، بەڵام لەسەر
شەریعەت دەڕوا، ئایا حوکم نادا
بەسەر تۆی جوولەکە ئەی ئەوەی
سەرپێچی شەریعەت دەکەیت
هەرچەندە خاوەنی کتێبیتو
خەتەنەکراوی؟
28جوولەکە ئەوە نییە بەڕواڵەت
جوولەکەیە، خەتەنەکراویش ئەوە نییە
لەشی خەتەنەکراوە، 29بەڵام
جوولەکەی ڕاستەقینە ئەوەیە لەدڵ
جوولەکەیە، خەتەنەکردنیش
خەتەنەکردنی دڵە کە بەڕۆح دەبێ
نەك بەنووسراوی شەریعەت. جا ئەمە
ئەو مرۆڤەیە کە ستایشی خودا
بەدەست دەهێنێ نەك هی ئادەمیزاد.

سەرڕاستی خودا

3
کەواتە، چاکەی جوولەکەکان چییە؟
هەروەها سوودی خەتەنەکردن چییە؟
2زۆرە لەهەموو لایەکەوە. یەکەمیان
ئەوەبوو خودا متمانەی بەجوولەکە
هەبوو ووشەکانی خۆی خستە
بەردەستیان. 3چی ڕوودەدا گەر
هاتوو هەندێکیان بێباوەڕ بوون؟ ئایا
بێباوەڕییان ڕێگا لەسەرڕاستی خودا
دەگرێ؟ 4نەخێر! خودا هەمیشە
ڕاستگۆیەو مرۆڤ هەمووی درۆزنە.
هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {ئەی خودا، ڕاستی
ووشەکانت دیارە کاتێ دەدوێی،
هەروەها سەرکەوتووی کاتێ
حوکمدەدەی.}
5بەڵام گەر هاتوو خراپەکانمان
ڕاستودروستی خودای دەرخست،
ئەوسا چی دەڵێین؟ ئایا خودا
زۆردارە گەر تووڕەیی خۆی
بەسەرماندا بهێنێ؟ (لێرە وەك
مرۆڤێك قسە دەکەم.) 6نەخێر!
ئەگینا چۆن خودا جیهان حوکم
دەدات؟ 7لەوانەیە یەکێك بیەوێ
بڵێ: (گەر بێتو بەهۆی درۆی منەوە،
ڕاستی خودا زیاتر دەرکەوێ، بۆ
شکۆمەندی ئەو، ئیتر بۆچی خودا
تاوانبارم بکات وەك گوناهبارێك؟) 8

یـان یەکـێکی دیکـە دەڵـێ: (بۆچی
خـراپە نەکەین تاکو چاکەی لەدواوە
بـێ؟) هـەروەك هـەندێ کـەس ئەم
بوخـتانەمان بەدەمـەوە هەڵدەبەستن‌و
دەڵـێن ئـێمە وامان ووتوە. جا سزای
ئەوانە دادپەروەرانەیە.

هیچ مرۆڤێك بێگوناه نییە

9کەواتـە، ئـیتر چـی؟ ئایا ئێمەی
جوولـەکـە باشـترین؟ نەخێر، چونکە
جوولـەکــەو یۆنــانی، وەك لەپێشــا
باســکراوە، هــەموویان ملکەچــی
دەسـەڵاتی گونـاهن، 10وەك لـەکتێبی
پیرۆزدا نووسراوە:

{هـیچ مرۆڤێك ڕاست‌ودروست
نییە،
تەنانەت یەکێکیش!
11هەروەها یەکێك نییە تێبگات‌و
یەکـێك نیـیە بـەدوای خـودا
بگەڕێ.
12هــەموو خۆیــان لــەخودا
دوورخستەوە،
جـا لەبەرئـەوە هـەموو بێسوود
بوون،
کەس کاری چاك ناکات،
نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.}
13{قورگیان گۆڕێکی کراوەیە،
لــەزمانــیان فـێڵ‌و تەڵەکـەبازی
دەڕژێ}،
{لـێویان پـڕە لـەژەهـری مـاری
کوشندە}،
14{دەمیان پڕە لەنەفرەت‌و تاڵاو}
،
15{قاچـیان خـێرایە بـۆ خوێـن
ڕشتن،
16ڕێــبازیان هــەموو خــراپەو
وێرانکردنە،
17هەروەها ڕێگەی ئاشتی نازانن}
،
18{ترسـی خـودایـان لەبەر چاو
نییە.}
19ئێســتا دەزانــین هەرچــی
شـەریعەت دەیڵـێ بەوانەی دەڵێ کە
لەژێـر سایەی شەریعەتدان، تا هەموو
دەمـێك دابخـرێ‌و هـەموو جـیهان
بکەوێـتە ژێر لێپرسینەوەی خودا. 20
بۆیـە کارکـردن بەشـەریعەت هـیچ
کەسـێك لای خودا بێتاوان ناکات،
بـەڵکو بـەهۆی شـەریعەت گونـاه
دەناسرێ.

بێتاوانبوون بەباوەڕ

21بـەڵام ئێستا دادپەروەری خودا
بەجــیا لەشــەریعەت دەرکــەوت،

شەریعەتو پێغەمبەرانیش شایەتی بۆ
دەدەن. 22ئەو هەموو کەسێك
بێتاوان دەکات لەسەر بناغەی
باوەڕهێنان بەعیسای مەسیح
بەبێجیاوازی، 23چونکە هەموویان
گوناهیان کردو لەشکۆمەندی خودا
کەوتن. 24بەڵام خودا بەخۆڕایی
بێتاوانی‌کردن* بە بەرەکەتی خۆی
بەهۆی کرینەوەیان بەخوێنی عیسای
مەسیح، 25ئەوەی خودا کردی
بەکەفارەت* لەجیاتی گوناهەکانیان
بە باوەڕهێنان بەخوێنی ئەو. ئەمەی
کرد تا دادپەروەری خۆی دەربخات،
چونکە خودا دانی‌گرت بەخۆیو
چاوی پۆشی لەگوناهەکانی
ڕابوردوویان، 26بۆ دەرخستنی
دادپەروەریەکەی لەکاتی ئێستا، تا
ڕاستودروست بێو ئەوانە بێتاوان
بکات کە باوەڕیان بەعیسا هەیە.
27کەواتە کوانێ شانازی؟ نەماوە.
بەچ شەریعەتێك؟ ئایا بەشەریعەتی
کردار؟ نەخێر، بەڵکو بەشەریعەتی
باوەڕ. 28چونکە ئێمە بۆمان
دەرکەوت مرۆڤ بە باوەڕ بێتاوان
دەبێ، نەك کارکردن بەشەریعەت. 29
ئایا خودا تەنها خودای جولەکەیە؟
ئایا خودای هەموو میللەتان نییە؟
بەڵێ، خودای هەموو میللەتانە. 30
جا چونکە خودا یەکە، ئەوەی
خەتەنەکراوان لەسەر بنچینەی باوەڕ
بێتاوان دەکات، خەتەنەنەکراوانیش
بەهەمان باوەڕ بێتاوان دەکات. 31جا
ئەمە ئەوە دەگەیەنێ ئێمە بەهۆی
باوەڕەوە شەریعەت پووچەڵ
دەکەینەوە؟ نەخێر، بەڵکو ئێمە
بەباوەڕ شەریعەت جێگیر دەکەین.

نموونەی ئیبراهیم

4
بۆیە چی بڵێین لەبارەی ئیبراهیم کە
بەپێی گۆشتو خوێن باوکمانە، چی
دۆزییەوە؟ 2ئەگەر ئیبراهیم بەپێی
کردار بێتاوان بووە مافی ئەوەی
هەبوو شانازی بکات، بەڵام نەك
بەرامبەر خودا. 3کتێبی پیرۆز چی
دەڵێ؟ :{ئیبراهیم باوەڕی بە خودا
هێنا، ئەمەش بە ڕاستودروستی بۆی
دانرا.}
4ئەوەی کار دەکات، کرێیەکەی
بە بەرەکەت بۆ دانانرێ، بەڵکو مافی
خۆیەتی. 5ئەوەش کار ناکات، بەڵام
باوەڕی بەوە هەیە خودا خوانەناس
بێتاوان دەکات، ئەوا بەهۆی باوەڕ
بەڕاستودروست دادەنرێ. 6

هەروەك چۆن داود باس لەپیرۆزی
ئەو مرۆڤە دەكات، كە خودا
بەڕاستودروست دایدەنێت بێ هیچ
كرداریك، كاتێ دەڵێ: 7 {
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
گوناهەكانیان بەخشراوەو هەڵەكانیان
داپۆشراوە! 8 خۆزگەدەخوازرێ بەو
كەسەی خوداوەند گوناهی لەسەر
ناژمێرێ!}
9 جا ئایا ئەم خۆزگەیە تەنها بۆ
خەتەنەكراوانە یاخود بۆ ئەوانەشە كە
خەتەنەنەكراون؟ چونكە باسمان كرد
بەهۆی باوەڕەوە ئیبراهیم بە
ڕاستودروست دانرا. 10 بەڵام چۆن
ئەمەی بۆ دانرا؟ دوای خەتەنەكردن
یا پێش خەتەنەكردن؟ بێگومان ئەمە
دوای خەتەنەكردن نەبوو، بەڵكو
پێشی بوو. 11 ئیتر ئیبراهیم نیشانەی
خەتەنەكردنی وەرگرت وەك مۆری
ڕاستودروستی بەهۆی باوەڕ، كاتێ
هێشتا خەتەنە نەكرابوو، تا ئیبراهیم
بوو بەباوكی هەموو ئەوانەی باوەڕیان
هەیەو خەتەنە نەكراون، بە
ڕاستودروستی بۆیان دابنرێ، 12
هەروەها بوو بەباوك بۆ ئەو
خەتەنەكراوانەی نەك تەنها
خەتەنەكراون، بەڵكو لەبەرئەوەی
بەرێگای ئەو باوەڕەدا دەڕۆن كە هی
ئیبراهیمی باوكمانە، پێش ئەوەی
خەتەنە بكرێ.
13 لەسەر بناغەی شەریعەت نەبوو
ئەو بەڵێنەی بەئیبراهیمو نەوەكانی
درا، تاكو ببێ بەمیراتگری جیهان،
بەڵكو لەسەر بناغەی ئەو
ڕاستودروستیە بوو كە بەهۆی
باوەڕەوەیە. 14 گەر خاوەن
شەریعەتەكان تەنها میراتگر بوونایە،
ئەو كاتە باوەڕ بێ سوود دەبوو،
بەڵێنی خوداش دەشكێنرا، 15 چونكە
شەریعەت دەبێتە هۆی تووڕەیی
خودا، گەر شەریعەت نەبووایە
سەرپێچی دەرنەدەكەوت.
16 بۆیە بەڵێن بە باوەڕەوەیەو
بەپێی بەرەكەتە، تاكو مسۆگەر بێ بۆ
هەموو نەوەی ئیبراهیم، نەك تەنها بۆ
خاوەن شەریعەتەكان، بەڵكو بۆ ئەو
باوەڕدارانەش كە باوەڕی ئیبراهیمیان
هەیە، ئەو باوكی هەمووانە. 17
هەروەك لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{من تۆم كرد بەباوكی زۆر
لەمیللەتان.} ئەو باوكی ئێمەیە
لەبەرچاوی ئەو خودایەی ئیبراهیم
باوەڕی پێهێنا، ئەو خودایەی
مردووان زیندوودەكاتەوە، ئەو شتانە

بانگ دەکات کە بوونیان نییە وەك
ئەوەی بوونیان هەبێ.
18 هەرچەندە هیواش بڕابوو،
ئیبراهیم بە ئومێدەوە باوەڕی هێنا
کەوا دەبێ بە باوکی زۆر
لەمیللەتان، بەپێی ئەوەی پێی ووترا
بوو: {نەوەکەت بەم شێوەیە دەبێ.}
19 لەگەڵ ئەوەی لەشی وەك مردوو
بوو، چونکە تەمەنی نزیکەی سەد
ساڵ بوو، هەروەها سارای ژنی
منداڵدانی مردبوو، هێشتا هەر
باوەڕی لاواز نەببوو، 20 گومانی
نەبوو لەبەڵێنی خودا، بەڵکو باوەڕی
بەهێزی کردبوو، بەمەش شکۆمەندی
بۆ خودا دانا، 21 بەتەواوی باوەڕی
بەوە هەبوو ئەوەی خودا بەڵێنی
پێداوە دەتوانێ بیکات، 22 لەبەر ئەمە
بوو {بەڕاستودروستی بۆی دانرا. }
23 ئەوەی نووسراوە: {بۆی دانرا}
تەنها لەپێناوی ئەو نەبوو، 24 بەڵکو
لەپێناوی ئێمەش بوو، جا ئێمەش
بۆمان دانرا بەهۆی باوەڕمان بەخودا
ئەوەی عیسای مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، 25 خودا
ئەوی دایەدەست مردن لەپێناوی
گوناهەکانمان، ئینجا هەڵیساندەوە
لەپێناوی بێتاوانکردنمان.

رزگاربوون لەتووڕەیی خودا

5
کەواتە خودا لەسەر بناغەی باوەڕ
بێتاوانی کردین، بەهۆی عیسای
مەسیحی خوداوەند لەگەڵ خودا
ئاشتبووینەوە. 2 جا بەهۆی عیساوە
بوو دەرگای باوەڕمان بۆ کرایەوەو
بەر ئەو بەرەکەتە کەوتین کە ئێستا
تیایداین، ئێمە شانازی دەکەین بەو
هیوایەی هەمانە لەشکۆمەندی خودا.
3 بەتەنها ئەمە نا، بەڵکو لەکاتی
تەنگانەشدا شانازی دەکەین، چونکە
ئێمە دەزانین تەنگانە دان
بەخۆگرتنمان تیا دروست دەکات، 4
دان بەخۆگرتنیش ئەزمون، ئەزمونیش
هیوامان تیا دروست دەکات، 5
هیواش نابێتە هۆی شەرمەزاری،
چونکە خودا دڵمانی پڕکردووە
لەخۆشەویستی خۆی بەو ڕۆحە
پیرۆزەی بەئێمەی بەخشیوە.
6 کاتێ هێشتا لاواز بووین،
لەکاتی پێویست، مەسیح لەپێناوی
خوانەناسان مرد. 7 بەدەگمەن یەکێك
لەپێناوی مرۆڤێکی ڕاستودروست
دەمرێ، لەوانەیە لەپێناوی مرۆڤێکی
باش یەکێك بوێرێ بمرێ. 8 بەڵام
خودا خۆشەویستی خۆی بۆ

دەرخستین، بەوەی مەسیح لەپێناوی
ئێمەدا مرد، کاتێ هێشتا گوناهبار
بووین.
[9]جا لەبەرئەوەی ئێستا بەخوێنی
ئەو بێتاوان بووین، لەوەش زیاتر
بەهۆی ئەو ڕزگار دەبین لەتووڕەیی
خودا! [10]ئەگەر خودا ئاشتی کردینەوە
لەگەڵ خۆی بەمردنی ڕۆڵەکەی
کاتێ ئێمە دوژمنی بووین، چەند
زیاتر ئێمە کە ئاشتبووینەوە
ڕزگارمان دەبێ بەژیانی ئەو! [11]نەك
تەنها بەم شێوەیە بەڵکو شادومانین
بەخودا، چونکە ئێستا بەهۆی
خوداوەندمان عیسای مەسیح لەگەڵ
خودا ئاشتبووینەوە.

ئادەمو مەسیح

[12]لەبەرئەمە، چۆن بەهۆی یەکێك
گوناه هاتە جیهان، بەهۆی گوناهیش
مردن، بەهەمان شێوەیە مردنیش
بۆ هەموو مرۆڤێك هات،
چونکە هەموویان گوناهیان کرد. [13]
چونکە گوناه لەجیهان بڵاوبۆوە
پێش هاتنی شەریعەت، بەڵام حساب
بۆ گوناه نەدەکرا، چونکە شەریعەت
نەبوو. [14]بەڵام مردن لەئادەمەوە تا
موسا حوکمڕانی دەکرد، تەنانەت
بەسەر ئەوانەش کە بەشێوەی ئادەم
گوناهیان نەکردبوو، ئەو ئادەمەی
نموونەی ئەو کەسە بوو کە دوای
دێت. [15]بەڵام دیاری خودا وەك
گوناهی ئادەم نییە، چونکە مردن زۆر
مرۆڤی گرتەوە بەهۆی گوناهی
یەکێك، جا چەند زیاتر بەهۆی
مرۆڤێك کە عیسای مەسیحە زۆر
لەخەڵکی بەرەکەتی خوداو دیاری
بەرەکەت بەدەستدەهێنن. [16]لێرە
جیاوازی هەیە لەنێوان ئەنجامی دیاری
خوداو گوناهی مرۆڤێك! چونکە
گوناهی یەکێك مرۆڤی بەرەو
لەناوبردن برد، بەڵام دیاری خودا
پاش چەندەها گوناه مرۆڤی بەرەو
بێتاوانی برد. [17]گەر مردن بەهۆی
گوناهی یەکێك حوکمڕانی دەکرد،
ئیتر چەند زیاتر ئەوانەی پڕی
بەرەکەتو دیاری ڕاستودروستیان
وەرگرتووەو حوکمڕانی دەکەن لەم
ژیانە بەهۆی یەکێك کە عیسای
مەسیحە.
[18]کەواتە، چۆن یەك گوناه
هەموو مرۆڤێکی تاوانبارکرد،
بەهەمان شێوە یەك کاری
ڕاستودروست هەموو کەسێکی
بێتاوانکرد بۆ ژیان. [19]چونکە چۆن

بە یاخیبوونی یەکێك زۆر کەس
گوناهبار بوو، بەهەمان شێوە
بەگوێڕایەڵی یەکێك زۆر کەس
بێتاوان دەبێ.
20ئیتر شەریعەت هاتەکایەوە تا
زۆری گوناە دەربخات، بەڵام لەگەڵ
زۆربوونی گوناە بەرەکەت زۆر
زیاتربوو. 21جا چۆن گوناه بەهۆی
مردن حوکمڕانی کرد، بەهەمان
شێوە بەهۆی بێتاوانبوون بەرەکەت
حوکمڕانی دەکات بۆ ژیانی
هەتاهەتایی بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەگوناه

6

باشە چی بڵێین؟ بەردەوام بین لەسەر
گوناە کردن بۆ ئەوەی بەرەکەتی
خودا زیاد بێت؟ 2نەخێر! ئێمە کە
گوناە تیاماندا مردووە، ئیتر چۆن
تیایدا دەژین؟ 3ئایا نازانن کاتێ ئێمە
هەموومان لەئاوهەڵکێشراین
لەعیسای مەسیح، ئەو
لەئاوهەڵکێشانە لەمردنی ئەودا بوو؟
4جا لەبەرئەمە بە لەئاوهەڵکێشانمان
لەگەڵ ئەو لەمردن نێژراین، تا چۆن
باوك بەشکۆمەندیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، ئاوا ئێمەش
لەسەر ژیانێکی تازە دەڕۆین.
5گەر ئێمە لەگەڵ ئەو لەمردنی
یەکمان گرتبێ، ئەوا بێگومان
لەزیندووبوونەوەشی دەبێ لەگەڵی
یەك بگرین. 6ئەمە دەزانین: مرۆڤە
کۆنەکە تیاماندا لەخاچدرا لەگەڵ
مەسیح، تا لەشی گوناهبارمان
نەمێنێو ئیتر بەکۆیلەیی گوناه
نەمێنینەوە. 7چونکە ئەوەی مرد
لەگوناه ئازادبوو.
8جا لەبەرئەوەی لەگەڵ مەسیح
مردووین، ئێمە باوەڕمان هەیە لەگەڵ
ئەویش دەژین. 9چونکە ئێمە دڵنیاین
مەسیح لەناو مردووان هەستاوەتەوە،
جارێکی دیکە نامرێتەوە. ئیتر مردن
دەسەڵاتی بەسەریدا نییە. 10چونکە
ئەو مردنەی مرد، بۆ گوناە مرد
یەکجار، بەڵام ئەو ژیانەی دەژی بۆ
خودا دەژی.
11ئیتر ئێوەش، خۆتان بەمردوو
دابنێن سەبارەت بەگوناه، هەروەها
بەزیندوو بۆ خودا لەعیسای
مەسیحدا. 12کەواتە مەهێڵن گوناه
حوکمڕانی لەشی لەناوچووتان
بکات، تا ملکەچی ئارەزووەکانی
بن. 13ئەندامانی لەشتان پێشکەش

مەکەن بۆ گوناه، تا ببێت بەئامێرێك
بۆ خراپەکاری، بەڵکو خۆتان
پێشکەشی خودا بکەن، چونکە
ئێوەی لەمردنەوە بۆ ژیان هێناوە،
ئەندامانی لەشتان بۆ خودا دانێن وەك
ئامێرێك بۆ ڕاستودروستی. 14
لەمەولا گوناه هیچ دەسەڵاتی
بەسەرتان نەماوە، چونکە ئێوە لەژێر
سایەی شەریعەت نین، بەڵکو لەژێر
سایەی بەرەکەتن.

کۆیلەکانی چاکە

15کەواتە چی؟ ئایا هەڵە بکەین
چونکە ئێمە لەژێر سایەی شەریعەت
نین بەڵکو لەژێر سایەی بەرەکەتین؟
نەخێر! 16ئایا نازانن ئێوە کاتێ خۆتان
پێشکەش دەکەن وەك کۆیلەی
ملکەچ، دەبن بەکۆیلەی ئەوەی
ملکەچن بۆی، جا یان بۆ گوناه کە
بەرەو مردنتان دەبات، یاخود بۆ
گوێڕایەڵی کە بەرەو
ڕاستودروستیتان دەبات؟ 17بەڵام
سوپاس بۆ خودا، لەگەڵ ئەوەی
کۆیلەی گوناه بوون، بەهەموو دڵتان
ملکەچی ئەو شێوە فێرکردنە بوون
کە وەرتانگرتبوو. 18ئێوە
سەربەستبوون لەگوناه، بوون
بەکۆیلەی ڕاستودروستی.
19لێرە وەك مرۆڤێك قسە دەکەم
بەهۆی لاوازی لەشتان. ئیتر چۆن
لەپێشا لەشتان پێشکەش کرد وەك
کۆیلەی گڵاوی‌و خراپەکاری،
بەهەمان شێوە ئێستا لەشتان پێشکەش
بکەن وەك خزمەتکاری
ڕاستودروستی بۆ پاك‌و پیرۆزی. 20
کاتێ ئێوە کۆیلەی گوناه بوون،
سەربەست بوون سەبارەت
بەڕاستودروستی. 21 ئەو کاتە
چیتان دەسکەوت لەو شتانەی ئێستا
شەرمی لێدەکەن، کە کۆتاییەکەی
مردنە؟ 22بەڵام ئێستا ئازاد بوون
سەبارەت بەگوناه، بوون بەکۆیلەی
خودا، جا ئێوە لەبەرهەمی پاك‌و
پیرۆزی دەچننەوە، کە ئەنجامەکەی
ژیانی هەتاهەتاییە. 23چونکە کرێی
گوناه مردنە، بەڵام دیاری خودا
ژیانی هەتاهەتاییە لەعیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەشەریعەت

7
ئەی برایان، ئایا ئێوە نازانن – چونکە
من بۆ ئەوانەی لەشەریعەت دەزانن
دەدوێم –شەریعەت تەنها ئەوەندە

دەسەڵاتی بەسەر مرۆڤ هەیە تا
زیندووە؟ 2ژنێك کە شووی کردبێ
بەهۆی شەریعەت بەمێردەکەیەوە
دەبەسترێتەوە هەتا مێردەکەی
زیندووە، بەڵام کاتێ مرد، ئەوسا
ئازاد دەبێ لەشەریعەتی شووکردن. 3
جا لەبەرئەمە تا مێرد زیندووە گەر
ژن پیاوێکی دیکەی هەبێ،
بەداوێنپیس ناودەبرێ، بەڵام گەر
مێرد بمرێ، ئەوسا ژن سەربەست
دەبێ لەشەریعەتی ژنو مێردایەتی،
تەنانەت گەر ببێ بەهی پیاوێکی کەش
بەداوێنپیس دانانرێ.
4ئەی برایان، ئاوا ئێوەش بەهۆی
لەشی مەسیح بوون بەمردوو لەلایەن
شەریعەتەوە، تا ببن بەهی یەکێکی
کە، بەهی مەسیح خۆی، ئەوەی
لەناو مردووان هەستایەوە، تا
بەرووبوومتان هەبێ بۆ خودا. 5کاتێ
بەپێی لەش دەژیاین، ئەوسا ئارەزووە
خراپەکانمان کە شەریعەت
دەریخستووە کاری لەئەندامەکانی
لەشمان دەکرد، تا بۆ مردن
بەرووبووم بدەین. 6بەڵام ئێستا ئازاد
بووین لەشەریعەت، بەمردن
سەبارەت بەوەی ئێمەی
بەستبووەوە، بۆ ئەوەی بەڕێگای
نوێی ڕۆح خزمەت بکەین، نەك
بەڕێگای کۆنی شەریعەتی نووسراو.

شەریعەت پیرۆزە

7کەواتە چی بڵێین؟ ئایا
شەریعەت گوناهە؟ نەخێر! من
گوناهم نەدەزانی بەهۆی شەریعەتەوە
نەبێ. هەروەها من ئارەزووی
﴿خراپ﴾م نەدەزانی گەر شەریعەت
نەیووتایە: {ئارەزوو مەکە!} 8بەڵام
گوناه ئەم ڕاسپاردەیەی وەك هەل
بەکارهێنا ئیتر هەموو ئارەزوویەکی
لەمندا وورووژاند، چونکە گوناه بەبێ
شەریعەت مردووە. 9من لەپێشا بەبێ
شەریعەت دەژیام، بەڵام کاتێ
ڕاسپاردە هات، گوناه ژیاو منیش
مردم. 10ئەو ڕاسپاردەیەی مەبەست
بوو لێی ژیان بهێنێ، هەرخۆی
مردنی هێنا، 11چونکە گوناه
ڕاسپاردەکەی وەك هەلێك
بەکارهێناو منی پێخەڵەتاندو
کوشتمی. 12کەواتە شەریعەت
پیرۆزە*، هەروەها ڕاسپاردەش
پیرۆزو دادپەروەرو باشە. 13ئایا
ئەوەی باشە، بۆتە هۆی مردنم؟
نەخێر! بەڵام گوناه، تا دەرکەوێ
گوناهە، لەشتی باش مردنی بۆ

هێنام، تا بەهۆی ڕاسپاردەوە گوناه
بێ بەهەڵەیەکی گەورە.

ئەی منی مرۆڤی بەدبەخت!

14ئێمە دەزانین شەریعەت شتێکی
ڕۆحییە، بەڵام من دونیاییمو وەك
کۆیلە فرۆشراوم بە گوناه. 15ئەوەی
دەیکەم تێی ناگەم، چونکە ئەوەی
دەمەوێ نایکەم، بەڵکو ئەوەی ڕقم
لێیەتی ئەوە دەکەم. 16جا ئەگەر ئەوە
بکەم کە نامەوێ، ئەوسا دانده‌نێم
بەباشی شەریعەت. 17کەواتە ئێستا،
ئیتر ئەوە من نیم وادەکەم، بەڵکو ئەو
گوناهەی لەمن نیشتەجێیە. 18چونکە
دەزانم لەمندا، واتە لەلەشم چاکە
ناژی. من دەمەوێ ئەو چاکەیە بکەم،
بەڵام ناتوانم بیکەم. 19من ئەو چاکەی
دەمەوێ نایکەم، بەڵام ئەو خراپەی
نامەوێ ئەوەیە دەیکەم. 20گەر هاتوو
شتێکم کرد کە نامەوێ، ئیتر ئەوە
من نیم ئەو شتە دەکات، بەڵکو ئەو
گوناهەیە کە لەمن نیشتەجێیە.
21من وای دەبینم وەك یاسای
لێهاتووە، ئەویش ئەوەیە من دەمەوێ
کاری چاکە بکەم بەڵام خراپە
لەتوانامدایە. 22چونکە من بەقووڵایی
ناوەڕۆکم دڵشادم بەشەریعەتی
خودا، 23بەڵام من هەست
بەیاسایەکی تر دەکەم لەئەندامانی
لەشم دایە بەربەرەکانی ئەو یاسایە
دەکا کە لەمێشك دایە، وام
لێدەکات ببم بەدیلی ئەو یاسایەی
گوناه کە لە ئەندامانی لەشم
نیشتەجێیە. 24ئەی منی مرۆڤی
بەدبەخت! کێ لەم لەشەی مردن
ڕزگارم دەکات؟ 25سوپاس بۆ خودا
بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان!
بۆیە ئیتر من بەخۆم بەمێشك
خزمەتی شەریعەتی خودا دەکەم،
بەڵام بەلەش یاسای گوناه.

ئازادبوون لەمردن

8
بۆیە لەمەولا ئەوانەی لەعیسای
مەسیحن تاوانبار ناکرێن، 2چونکە
بەهۆی عیسای مەسیح یاسای ڕۆحی
ژیان، ئازادم دەکات لەیاسای گوناهو
مردن. 3چونکە ئەوەی لەتوانای
شەریعەت نەبوو، لەش لاوازی
کردبوو، خودا هێنایەدی کاتێ
ڕۆڵەکەی نارد لەشێوەی لەشێك
لە لەشی گوناهباری ئێمە دەکات،
ئەوسا ئەو لەبەر گوناه، حوکمیدا

بەسەر ئەو گوناهەی لە لەشدایە، [4]تا
ڕاستودروستی شەریعەت لەئێمەدا
بێتەدی، کە بەپێی ڕۆح ڕەفتار
دەکەین نەك بەپێی لەش.
[5]جا ئەوانەی بەپێی لەش دەژین
کاروباری لەش مێشکی پڕکردوون،
هەروەها ئەوانەی بەپێی ڕۆح دەژین
کاروباری ڕۆح مێشکی پڕکردوون.
[6]چونکە بایەخدان بەلەش مردنە،
بەڵام بایەخدان بەڕۆح ژیانو ئاشتییە،
[7]بۆیە بایەخدان بەلەش دوژمنایەتییە
لەگەڵ خودا، چونکە ملکەچ
ناکات بۆ شەریعەتی خودا،
لەبەرئەوەی ناتوانێ. [8]جا ئەوانەی
لەژێر دەسەڵاتی لەشدان ناتوانن
خودا ڕازی بکەن.
[9]گەر ڕۆحی خودا لەناوەڕۆکتان
بێ، ئەوا ئێوە لەژێر دەسەڵاتی لەش
نین، بەڵکو لەژێر دەسەڵاتی
ڕۆحدان. ئیتر هەر یەکێك ڕۆحی
مەسیحی نەبێ، ئەوا سەر بەمەسیح
نییە. [10]گەر مەسیح لەئێوەدا بێ،
هەرچەندە لەش بەهۆی گوناه
مردووە، بەڵام ڕۆحتان زیندووە
بەهۆی ڕاستودروستی. [11]گەر ئەو
ڕۆحەتان تێدا بژی کە عیسای لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، ئاواش
ئەوەی مەسیحی لەنێو مردووان
زیندووکردەوە لەشی لەناوچووتان
زیندوو دەکاتەوە بەهۆی ڕۆحیەوە کە
تیاتان نیشتەجێیە.
[12]کەواتە ئەی برایان ئێمە
قەرزارین، بەڵام قەرزاری لەش نین،
تا بەپێی لەش بژین. [13]گەر ئێوە بەپێی
لەش بژین دەمرن، بەڵام گەر بەڕۆح
کردارەکانی لەشتان مراند ئەوسا
دەژین. [14]چونکە هەموو ئەوانەی
ڕۆحی خودا ڕابەرایەتیان دەکات،
ڕۆڵەی خودان. [15]ئێوە ڕۆحی
کۆیلەییتان وەرنەگرتووە، تاوەکو
بترسن، بەڵکو ڕۆحی ڕۆڵەییتان
وەرگرتووە، کە بەهۆیەوە هاوار
دەکەین: (بابە! باوکە!) [16]ئەو ڕۆحە
خۆی شایەتی دەدا لەگەڵ ڕۆحمان
ئێمە ڕۆڵەی خوداین. [17]جا گەر
ڕۆڵە بین، میراتگریشین، بەواتای
میراتگری خوداو بەشداری میراتی
مەسیح، گەر ئێستا بەشداری ئەو
بکەین لەئازارکێشان، بۆ ئەوەیە
بەشداری لەشکۆمەندیەکەشی
بکەین.

شکۆو مەزنی داهاتوو

[18]من دڵنیام ئازاری ئێستا هیچ

نییە گەر بەراورد بکرێ لەگەڵ ئەو
شکۆمەندیەی لەداهاتوو پێمان
ڕادەگەیەنرێ. 19لەبەرئەوە
دروستکراو بەپەرۆشەوە چاوەڕێی
ئەو ڕۆژە دەکات کە خودا ڕۆڵەکانی
دەستنیشان بکات. 20ملکەچی
دروستکراو بۆ شتی هیچوپووچ
بەئارەزووی خۆی نەبوو، بەڵکو
بەخواستی ئەوە بوو کە ملی پێکەچ
کرد، بەهیوای ئەوەی 21دروستکراو
لەکۆیلەیەتی گەندەڵی ئازاد بێ بەرەو
ئەو سەربەستییە شکۆدارەی بۆ
ڕۆڵەکانی خودایە.
22ئێمە دەزانین هەموو
دروستکراو تاوەکو ئێستا دەناڵێنێ
وەك ئەوەی ژانیان گرتبێ. 23تەنها
ئەمە نا، بەڵکو ئێمەش کە پێشەبەرەی
ڕۆحی پیرۆزمان هەیە، بە پەرۆشەوە
چاوەڕێی ئەوە دەکەین خودا ئێمە
بەمندالی خۆی دابنێ، لەشمان
بەخوێن بکڕێتەوە. 24ئێمە بەئاواتەوە
ڕزگارمان بوو. بەڵام ئاواتی بینراو
ئاوات نییە، جا چۆن ئاوات بەشتێك
دەخوازرێ لەبەردەستدایە؟ 25
بەڵام گەر ئێمە ئاواتی شتێك
بخوازین کە لەبەردەستمان نییە،
ئەوسا بەدان بەخۆگرتنەوە چاوەڕێی
دەکەین.
26هەروەها ڕۆحی پیرۆزیش
یارمەتی بێ هێزیمان دەدات. چونکە
ئێمە نازانین بەچ شێوەیەك پێویستە
نوێژ بکەین، بەڵام ڕۆحی پیرۆز خۆی
بۆمان دەپاڕێتەوە لای خودا
بەشێوەیەك بەدەم باس ناکرێ. 27جا
خودا ئەوەی دڵ دەپشکنێ، دەزانێ
بیرکردنەوەی ڕۆحی پیرۆز چییە،
ئەو خۆی دەپاڕێتەوە بۆ برا
پیرۆزەکان، بەپێی خواستی خودا.
28ئێمە دەزانین لە هەموو شتێکدا
خودا لەپێناوی خێرو چاکەی ئەوانە
کاردەکات کە خۆشیان دەوێ،
ئەوانەی بەپێی مەبەستی خۆی بانگی
کردوون. 29ئەوانەی لەپێشا ناسیانی،
لەپێشا دیاریکردن، تا وەك وێنەی
ڕۆڵەکەی ئەویان لێبێت، تا عیسا ببێ
بە نۆبەرە لەنێو خوشكو برایانی
زۆر. 30ئەوانەی لەپێشا دیاریکردن،
بانگیکردن، ئەوانەی بانگیکردن
بێتاوانیکردن، ئەوانەی بێتاوانی
کردن، شکۆداری کردن.
31دوای ئەمە، ئیتر چی بڵێین؟
گەر خودا لەگەڵمان بێت، ئیتر کێ
دژمانە؟ 32ئەوەی دەستی بەڕۆڵەکەی
خۆی نەگرت، بەڵکو لەپێناوی

هەمووان پێشکەشی کرد، ئیتر چۆن
لەگەڵ ئەو هەموو شتێکمان ناداتێ؟
33 جا کێ دەتوانێ تاوان بخاتە پاڵ
هەڵبژێرراوانی خودا؟ ئەوەی بێتاوان
دەکات خودایە. 34 هەروەها کێ
دەتوانێ تاوانباریان بکات؟ عیسای
مەسیح نییە ئەوەی لەپێناوی ئەواندا
مرد، بەڵکو لەمەش زیاتر ئەو بوو
لەناو مردووان هەستایەوەو
لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشت،
هەر ئەویش نییە نوێنەری ئێمەیەو
بۆمان دەپاڕێتەوە؟ 35 ئیتر کێ
دەتوانێ لەخۆشەویستی مەسیح
جیامان بکاتەوە؟ ناخۆشیو تەنگانە
یاخود چەوسانەوەو برسێتیو
ڕووتیو ترسو شمشێر؟ 36 هەروەك
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {وەك
مەڕێك بیانەوێ سەری ببڕن، بەهۆی
تۆوە هەموو ڕۆژێك ڕووبەڕووی
کوشتن دەبینەوە!} 37 بەڵام ئێمە
لەهەموو ئەم شتانە لەسەرکەوتووان
مەزنترین بەهۆی ئەوەی ئێمەی خۆش
دەوێ. 38 من دڵنیام نەمردنو
نەژیان، نەفریشتەکانو
نەسەرۆکەکانی ڕۆحە بەدکارەکان،
نەشتەکانی ئێستاو نەشتەکانی
داهاتوو، نەهێزەکان، 39 نەبەرزیو
نزمی، نەهیچ شتێك لەهەموو
دروستکراوان، ناتوانێ جیامان
بکاتەوە لەخۆشەویستی خودا،
ئەوەی لەعیسای مەسیحی
خوداوەندمانە.

ئایا ووشەی خودا نایەتەدی؟

9

من لەمەسیح ڕاستی دەڵێمو درۆ
ناکەم، ڕۆحی پیرۆزیش شایەتی
ویژدانمە، 2 کە زۆر دڵتەنگمو
لەدڵم ئازارێکی بێبڕانەوە هەیە،
3 چونکە هیوام دەخواست خۆم
نەفرەتم لێ بکرایەو لەمەسیح بێبەش
بوومایە لەپێناوی خوشكو برایانم،
ئەوانەی لەڕەگەزی منن بەپێی لەش.
4 ئەوانە ئیسرائیلیەکانن، ڕۆڵەیەتیو
شکۆمەندیو پەیمانەکانو وەرگرتنی
شەریعەتو خواپەرستیو بەڵێنەکان
بۆ ئەوانە، 5 هەروەها باوباپیران
دەگەڕێنەوە بۆ ئەوان، مەسیحیش
بەپێی لەش لەوان پەیدا بووە، خودایە
بەسەر هەموو شتێك، پیرۆزە تاهەتایە!
ئامین.
6 مەبەست ئەوە نییە ووشەی
خودا نایەتەدی. چونکە هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیسرائیلن،

ئیسرائیلی نین، 7هەروەها هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیبراهیمن ڕۆڵەی
نین، بەڵکو هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {بەهۆی ئیسحاق
نەوەکەت ناودەبرێ.} 8مەبەست
لەمەش ئەوەیە: ئەوانەی ڕۆڵەی
لەشن ڕۆڵەی خودا نین، بەڵکو تەنها
ڕۆڵەکانی بەڵێن بەنەوەی ئیبراهیم
دادەنرێن. 9دەقی بەڵێنەکەش ئەمەیە:
{لەکاتی دیاریکراو دەگەڕێمەوە،
ساراش کوڕێکی دەبێ.} 10بەڵام
بەتەنها ئەمە نا، بەڵکو ڕفقەش
لەیەکێك سکی بوو کە ئیسحاقی
باوکمانە، 11هێشتا دوو کوڕەکە
لەدایك نەبوو بوونو چاکەو
خراپەیان نەکردبوو، ئەمەش تا
مەبەستی خودا لەهەڵبژاردن بمێنێتەوە،
نەك لەسەر بناغەی کردار، بەڵکو
لەسەر بناغەی بانگکردن، 12لەلایەن
خوداوە پێی ووترا: {کوڕی گەورە
خزمەتی کوڕی بچووك دەکات}، 13
هەروەك نووسراوە: {یاقوبم
خۆشویست، بەڵام ڕقم لەعیسو بوو.
}

بەزەیی خودا

14کەواتە، چی بلێین؟ ئایا خودا
زۆردارە؟ نەخێر! 15چونکە خودا
بەموسای ووت: {بەزەییم دێتەوە
بەوەی دەمەوێ بەزەییم پێیبێتەوە،
دڵنەوایی ئەوە دەکەم کە دەمەوێ
دڵنەوایی بکەم.} 16کەواتە، شتەکە
پشت بەئارەزوو و هەوڵدانی مرۆڤ
نابەستێ، بەڵکو تەنها پشت بە
بەزەیی خودا دەبەستێ. 17جا کتێبی
پیرۆز بە فیرعەون دەڵێ: {تۆم
بەرزکردەوە تاوەکو توانای خۆم
لەتۆدا دەرخەمو ناوم لەهەموو
زەوی بلاّوبێتەوە.} 18کەواتە خودا
بەزەیی بەو کەسە دێتەوە کە خۆی
دەیەوێ، دلی ئەو کەسە ڕەق دەکات
کە خۆی دەیەوێ.

19یەکێکتان پێم دەڵێ: (ئیتر
بۆچی خودا سەرزەنشتمان دەکات؟
چونکە کێ دەتوانێ دژی خواستی
ڕاوەستێ؟) 20تۆ کێیت ئەی مرۆڤ
هەتا وەلاّمی خودا بدەیتەوە؟ ئایا
شتێکی دروستکراو
بەدروستکەرەکەی دەڵێ: بۆچی وا
دروستت کردووم؟ 21ئایا
گۆزەدروستکەر دەسەلاّتی بەسەر قوڕ
نییە تا لەهەمان قوڕ گۆزەیەك بۆ
مەبەستی ڕێزو گۆزەیەك بۆ مەبەستی
سووك دروست بکات؟

22کەواتە چییە ئەگەر خودا
بیەوێ تووڕەیی دەربخاو توانای خۆی
ئاشکرا بکا، بەهەموو دان
بەخۆداگرتنێکەوە بەرگەی جامی
تووڕەی خۆی کە ئامادەیە بۆ
لەناوبردن بگرێ؟ 23ئەگەر ئەمەی
کرد تا دەوڵەمەندی شکۆی خۆی
ئاشکرا بکات لە جامی بەزەیی
خۆیدا کە لەپێشەوە ئامادەی کرد
بوو بۆ شکۆمەندی، 24ئەوەی ئێمەش
بانگکراوین بۆی، نەك تەنها
لەجوولەکەکان بەڵکو
لەمیللەتانیش؟ 25هەروەك چۆن
خودا بەهۆی هۆشەعی پێغەمبەری
خۆی دەڵێ: {دەمەوێ ئەو گەلە
بانگ بکەم وەك گەلی خۆم کە گەلی
من نین، هەروەها ئەوە بکەم بە
خۆشەویستی خۆم کە خۆشەویست
نییە.} 26جا لەکوێ بەوان ووترا: {
ئێوە گەلی من نین، ئەوسا ئەوان
لەوێ بەرۆڵەی خودای زیندوو
ناودەبرێن.} 27بەڵام ئەشعیا هاوار
دەکاتو دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ:
{گەر ژمارەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بەقەدەر لمی دەریا بێ، تەنها
ژمارەیەکی کەم ڕزگاریان دەبێ، 28
چونکە خوداوەند حوکمی خۆی
بەدادپەروەریو بەخێرایی بەسەر
زەویدا دەهێنێ.} 29ئیتر چۆن ئەشعیا
لەپێشا ووتویەتی: {گەر خوداوەندی
دەسەڵاتدار نەوەی بۆ نەهێشتباینەوە،
وەك سەدومو عەمورەمان لێدەهات.
}
30کەواتە کورتەی ئەم قسانە
چییە؟ ئەو میللەتانەی بەدوای
ڕاستودروستی نەگەڕان،
ڕاستودروستیان بەدەستهێنا
بەهۆی باوەڕ. 31کەچی
ئیسرائیلیەکان، هەرچەندە دوای ئەو
ڕاستودروستییە کەوتبوون ئەوەی
لەشەریعەتەوە بوو، بەڵام نەیانتوانی
بەدەستیبهێنن. 32بۆچی؟ چونکە
هەوڵدانەکەیان لەسەر بناغەی باوەڕ
نەبوو، بەڵکو لەسەر بناغەی کردار
بوو. ئەوسا بەبەردی کۆسپ پێیان
هەڵکەوت، 33هەروەك چۆن کتێبی
پیرۆز دەڵێ: {ئەوەتا من لەشاری
داود* بەردی کۆسپو بەردی
کەوتن دادەنێم، بەڵام ئەوەی باوەڕی
پێدەهێنێ شەرمەزار نابێ.}

10

ئەی برایان، ئاواتی دڵمو نوێژەکانم
بۆ خودا لەپێناوی ڕزگاربوونی

ئەوانە. 2شایەتیان بۆ دەدەم ئەوان
دڵگەرمن بۆ خودا، بەڵام بەزانینەوە
نا. 3جا چونکە ڕاستودروستی
خودایان نەدەزانی، ئیتر هەوڵی
ڕاستودروستی خۆیاندا بەڕێگای
تایبەتی خۆیان، ئەوسا ملکەچ نەبوون
بۆ ڕاستودروستی خودا. 4چونکە
شەریعەت بەمەسیح تەواو بوو بۆ
ڕاستودروستی هەموو ئەوانەی
باوەڕی پێدەهێنن.

ڕزگاری بۆ هەمووان

5موسا دەربارەی ئەو
ڕاستودروستیەی بەپێی شەریعەتە
نووسیویەتی: {هەر کەسێك ئەمانە
بکات، پێی دەژی.} 6بەڵام ئەو
ڕاستودروستیەی لەباوەڕەوەیە
دەڵێ، لەدڵتدا مەڵێ: {کێ
سەردەکەوێ بۆ ئاسمان؟} تا مەسیح
بهێنێتە خوارەوە، 7یاخود: {کێ
دادەبەزێ بۆ ناو بیری بێبن؟} هەتا
مەسیح لەناو مردووان بهێنێتە
دەرەوە. 8بەڵام چی دەڵێ؟ {ووشەی
خودات لێنزیکە، لەسەر لێوانتەو
لەدڵتدایە}، ئەم ووشەیەش ئەو
ووشەی باوەڕەیە کە
بلاوی‌دەکەینەوە. 9چونکە گەر بەدەم
دانت پیانا عیسا خوداوەندە،
هەروەها لەدڵەوە باوەڕت هێنا خودا
لەناو مردووان زیندووی
کردووەتەوە، ئەوسا ڕزگارت دەبێ.
10چونکە بەدڵ باوەڕهێنان بەرەو
ڕاستودروستیت دەبات، دانپیانان
بەدەم بەرەو ڕزگاربوونت دەبات. 11
چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {هەر
کەسێك باوەڕی پێ بهێنێ، شەرمەزار
نابێ.} 12چونکە جیاوازی نییە
لەنێوان جوولەکەو یۆنانی،
لەبەرئەوەی هەمان خوداوەند بۆ
هەمووانە، ئەویش لەدەوڵەمەندی
خۆی دەڕژێنێ بەسەر ئەوانەی
هاواری بۆ دەبەن. 13چونکە {هەر
کەسێك بەناوی خوداوەندەوە بانگ
بکات ڕزگاری دەبێت.}
14بەڵام چۆن هاواری بۆ دەبەن
گەر باوەڕی پێنەکەن؟ هەروەها
چۆن باوەڕ دەکەن بەیەکێك گەر
ناویان نەبیستبێ، کەواتە چۆن ناوی
ئەو دەبیستن بێ مزگێنیدەر؟ 15
هەروەها چۆن مزگێنی دەدەن گەر
نەنێررابن؟ هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {چەند جوانە پێیەکانی
ئەوانەی مزگێنیدەدەن!}
16بەڵام هەموویان گوێڕایەڵی

مزگێنی نەبوون. چونکە ئەشعیا
دەڵێ: {خوداوەند، کێ باوەڕ
دەکات بەو هەواڵەی لەئێمە
بیستیان؟} 17 کەواتە باوەڕ بەهۆی
بیستن پەیدا دەبێ، بیستنیش
لەڕاگەیاندنی ووشەکانی مەسیح
دێت. 18 من پرسیار دەکەم: ئایا ئەوان
گوێیان لێنەبوو؟ بێگومان گوێیان
لێبوو، {دەنگیان بەهەموو زەوی
گەیشتو ووشەکانیان بەوپەڕی
جیهان.} 19 دیسان دەپرسم: ئایا
نەوەی ئیسرائیل تێنەگەیشتن؟ کە
یەکەم جار موسا ووتی: {من واتان لێ
دەکەم حەسوودی ببەن بەوانەی گەل
نین، بە گەلێکی نەزان تورەتان
دەکەم.} 20 هەروەها ئەشعیا
بەچاونەترسیەوە دەڵێ: {دۆززرامەوە
لەلایەن ئەوانەی بەدوامدا
نەدەگەڕان، هەروەها بۆ ئەوانەی
لەمنیان نەدەپرسیەوە دەرکەوتم.} 21
بەڵام دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ: {
بەدرێژایی ڕۆژ دەستم بۆ گەلێکی
یاخیبووی بەربەرەکانیکەر ڕاکێشا.
}

ئایا خودا گەلەکەی ڕەتکردەوە؟

11

ئینجا پرسیار دەکەم: ئایا خودا
گەلەکەی خۆی ڕەتکردەوە؟
نەخێر شتیوا نییە! منیش
ئیسرائیلیم، لەنەوەی ئیبراهیم
لەتیرەی بنیامینم. 2 خودا گەلەکەی
ڕەتناکاتەوە کە لەپێشا ناسیویەتی.
ئایا نازانن کتێبی پیرۆز دەربارەی
ئەلیاس پێغەمبەر دەڵێ چی؟ کاتێ
شکاتی لەجوولەکەکان کرد لەلای
خوداو ووتی: 3 {ئەی خوداوەند،
جوولەکەکان پێغەمبەرەکانی تۆیان
کوشت، هەروەها قوربانگاکانی
تۆیان ڕووخاند، من بەتەنها
ماومەتەوە، دەیانەوێ بمکوژن.} 4
بەڵام دەنگی خودا چۆن وەڵامی
دایەوە؟ {حەوت هەزار پیاوم بۆ خۆم
هێشتۆتەوە ئەوانەی چۆکیان نەداوە
بۆ بتی بەعل.} 5 ئێستاش هەروایە
بەهۆی بەرەکەتەوە بەشێك
هەڵبژێرراون تا بمێننەوە. 6 بەڵام گەر
ئەمە بەبەرەکەت بووبێ، ئیتر
بەکرداری خۆمان نییە، ئەگینا
بەرەکەت، بەرەکەت نییە. 7 کەواتە
دوای ئەمە چی؟ ئەوەی ئیسرائیل
هەوڵی بۆ دەدا دەستی نەکەوت،
بەڵکو هەڵبژێرراوان دەستیانکەوت،
بەڵام ئەوانی دیکە دڵیان ڕەق ببوو، 8

هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
خودا هەتا ئەمڕۆ ڕۆحی سستی
داونەتێ، چاوی داونەتێ پێی نەبینن‌و
گوێی داونەتێ پێی نەبیستن، هەتا
ئەمڕۆش.} 9هەروەها داود دەڵێ: {با
خوانەکەیان تەڵەو داو بێت بۆیان،
ببێت بەکۆسپ‌و سزا بۆیان. 10با
بەرچاویان تاریك بێ تا نەبینن،
هەمیشە پشتیان چەماوە بێت تاهەتایە.
}

ڕزگاربوونی ناجوولەکەکان

11بۆیە دەپرسم: ئایا
جوولەکەکان قاچیان هەڵخلیسکا
بۆ ئەوەی بکەون؟ نەخێر بەهیچ
جۆرێ! بەڵکو بەیاخیبوونیان
ڕزگاری هاتەکایەوە بۆ میللەتان
﴿ناجوولەکەکان﴾، تاکو حەسوودی
ئیسرائیل دابگرێ. 12جا گەر
یاخیبوونیان دەوڵەمەندی بێ بۆ
جیهان، کەوتنیان دەوڵەمەندی بۆ
میللەتان، ئەی ژمارەی تەواویان
چەند دەوڵەمەندی زیاتر دەهێنێ؟ 13
ئێستا من بەمیللەتان دەڵێم:
چونکە من بۆ میللەتان نێرراوم ،
شانازی بەخزمەتەکەم دەکەم، 14تا
ڕۆڵەکانی نەتەوەکەم حەسوودی
بیانگرێ‌و هەندێکیان ڕزگار بکەم.
15چونکە گەر هاتوو ڕەتکردنەوەیان
هەڵێك بێ بۆ ئاشتبوونەوەی جیهان،
ئایا قەبوڵکردنیان لەلایەن خوداوە
وەك زیندووبوونەوە نییە لەمردن؟ 16
گەر بەشی یەکەمی هەویر پیرۆز بێ،
ئەوسا هەموو هەویرەکە پیرۆز دەبێ.
هەروەها گەر ڕەگی درەخت پیرۆز
بێ، ئەوسا لقەکانیش پیرۆزن. 17گەر
هاتوو هەندێ لقی دار زەیتونێك
بڕایەوە، تۆش وەك زەیتونێکی کێوی
تیایدا موتوربە کرای، ئەوسا بەمە
بەشداری دەکەی لەڕەگ‌و پیت‌و
بەرەکەتی، 18شانازی مەکە بەسەر
لقە بڕاوەکان. گەر هاتوو شانازیت
کرد بەخۆتەوە، ئەوسا دەبێ بزانی کە
تۆ ڕەگی درەختەکەت هەڵ
نەگرتووە، بەڵکو ئەوە تۆی
هەڵگرتووە. 19گەر بڵێی: (ئەو لقانە
بڕاونەتەوە تاکو من موتوربە بکرێم.)
20ئەمە ڕاستە. ئەوان بڕانەوە بەهۆی
بێباوەڕیان، بەڵام تۆ بەهۆی باوەڕ
جێگیر بووی. لەخۆبایی مەبە، بەڵکو
بترسە. 21گەر خودا لقی بنەڕەتی
درەختەکە نەهێڵێتەوە ئەوسا تۆش
ناهێڵێتەوە. 22بۆیە دڵنەرمی‌و توندی
خودا لەبەرچاو بگرە: توندییەکەی

بۆ ئەو کەسانەیە کە کەوتن، بەڵام
دڵنەرمییەکەی بۆ تۆیە، ئەگەر
لەدڵنەرمی جێگیر بیت، ئەگینا تۆش
وەك ئەو لقانە دەبڕێیتەوە. 23دیسان
جوولەکەکانیش، گەر بەردەوام نەبن
لەسەر بێباوەرییان، موتوربە
دەکرێن، چونکە خودا توانای
ئەوەی هەیە جارێکی کە موتوربەیان
بکات. 24چونکە گەر تۆ لەدار
زەیتونێکی کێوی بڕابیتەوە،
بەپێچەوانەی سروشتەوە لەدار
زەیتونێکی چاك موتوربە کرای، ئاخۆ
دەبێ چەند ئاسانتر بێ بۆ ئەوانەی
خۆیان سەر بەدار زەیتونە چاکەکەن
هەتا تیایدا موتوربە بکرێن.

بەزەیی خودا بۆ هەمووانە

25ئەی برایان، من نامەوێ ئێوە
ئەو نهێنییە نەزانن، هەتا خۆتان بەدانا
نەزانن لەبۆچوونتان، ئەویش ئەوەیە
کە بەشێك لەئیسرائیل دڵیان ڕەق
بوو، تا تەواوی ژمارەی میللەتان
دێن، 26ئیتر بەم شێوەیە هەموو
ئیسرائیل ڕزگاری دەبێ، بەپێی ئەوەی
لە کتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {
لەشاری داودەوە ڕزگارکەر دێت،
خوانەناسی ناهێڵێ لە ناو یاقوب. 27
ئەمەش پەیمانمە لەگەڵیان، کاتێ
گوناهەکانیان دەسڕمەوە.} 28
جوولەکەکان بەگوێرەی مزگێنی
دوژمنن لەپێناوی ئێوەدا، بەڵام
بەگوێرەی هەڵبژاردن خۆشەویستن
لەپێناوی باوباپیران، 29چونکە خودا
هەرگیز لەبەخشینو بانگ کردنی
خۆی پاشگەز نابێتەوە. 30جا چۆن
ئێوە لەپێشا لەخودا یاخیبوونو
ئێستا خودا بەزەیی پێتانهاتەوە
بەهۆی یاخیبوونی ئەوان، 31بەهەمان
شێوە ئەوانیش ئێستا لەخودا
یاخیبوون، تا بەزەیی پێیان بێتەوە
وەك بەزەیی بەئێوە هاتەوە. 32چونکە
خودا هەموو مرۆڤی لە یاخیبووندا
بەندکرد هەتا بەزەیی بە هەموویان
بێتەوە.

33ئای چەند قووڵە دەوڵەمەندیو
داناییو زانیاری خودا! هەروەها
چەند دوورە پشکنینی حوکمەکانیو
تێگەیشتنی ڕێگاکانی!
34{چونکە کێ لەبیروڕای
خوداوەندی زانی؟ یاخود کێ
تەگبیرکەریبوو؟}
35{یاخود کێ شتێکی
پێبەخشیوە هەتا بیداتەوە؟}
36چونکە هەموو شتێك لەئەوەو

بەهۆی ئەوەو بۆ ئەو دەبێ. بۆ ئەوە
شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

قوربانیەکی زیندوو

12
بۆیە ئەی برایان، لەبەر بەزەیی خودا،
داواتان لێدەکەم لەشتان پێشکەش
بکەن وەك قوربانیەکی زیندوو،
پاكوپیرۆز، پەسەندکراو لەلایەن
خوداوە، ئەمەش پەرستنی ڕاستو
ڕۆحی ئێوەیە. 2 خۆتان لەگەڵ جیهان
ڕامەهێنن، بەڵکو بگۆڕێن
بەتازەکردنەوەی بیرتان، تا بتوانن
خواستی خودا تێبگەن، کە باشو
پەسەندکراو و تەواوە.
3 بەو بەرەکەتەی خودا داویەتی
بەمن بەهەر یەکێکتان دەڵێم: کەستان
زیاتر نرخ بۆ خۆی دانەنێ لەوەی
بۆی دانراوە، بەڵکو وورِیا بن،
بەگوێرەی ئەو بەشە باوەڕەی خودا
بۆ هەر یەکێکتانی داناوە نرخ بۆ
خۆتان دابنێن. 4 هەروەك لە لەشمان
چەند ئەندامێك هەیە، بەڵام هەموو
ئەم ئەندامانە یەك کاریان نییە، 5
بەهەمان شێوە ئێمە هەموومان یەك
لەشین لەمەسیح، ئیتر هەموومان
ئەندامی یەکترین. 6 بەڵام بەهەرەی
جیاوازمان هەیە بەپێی ئەو بەرەکەتەی
پێمان دراوە، ئەگەر قسەکردنە
بەووشەی خودا، با بەگوێرەی ڕێژەی
باوەڕ بێ، 7 هەروەها کێ
خزمەتکردنی هەیە با خزمەت بکات،
یا کێ فێرکردنی هەیە، با فێر بکات،
8 یان کێ هاندانی هەیە، با هانبدات،
یان بەخشینی هەیە، با بەدڵفراوانی
ببەخشێ، یان ڕابەرایەتیکردنی هەیە
با بەدڵگەرمی بێ، یا بەزەیی هەیە
با بەدڵخۆشی بیکات. 9 با
خۆشەویستیتان بە دووڕوویی نەبێ.
ڕقتان لەخراپە بێو لایەنی چاکە
بگرن. 10 یەکتریتان خۆشبوێ
بەخۆشەویستیەکی خوشكو برایانە،
بەپەرۆشبن بۆ ڕێزگرتن لەیەکتری.
11 سست مەبن لەچالاکی، دڵگەرم
بن لەڕۆح، خزمەتی خوداوەند
بکەن. 12 دڵشادبن لەهیوا، دانبگرن
بەخۆتان لەتەنگانە، بەردەوام بن
لەنوێژکردن، 13 بەشداری بکەن
لەپێویستی برا پیرۆزەکان، میوانداری
خوشكو برا نامۆکان بکەن.
14 داوای پیرۆزی بکەن بۆ
ئەوانەی دەتانچەوسێننەوە. داوای
پیرۆزی بکەنو نەفرەت مەکەن. 15
دڵشادبن لەگەڵ ئەوانەی دڵیان

خۆشە، بگرین لەگەڵ ئەوانەی
دەگرین. 16لەگەڵ یەکتری ڕێك
بکەون، شانازی مەکەن، بەڵکو
تێکەڵاوی پایەنزمەکان بن.
لووتبەرز مەبن. 17پاداشتی خراپەی
یەکێك مەدەنەوە بەخراپە، هەوڵبدەن
چی چاکە ئەوە بکەن لەبەردەمی
هەموو خەڵك. 18گەر بێ بەپێی
تواناتان لەگەڵ هەموو خەڵك بە
ئاشتی بژین. 19خۆتان تۆڵەمەستێنن
ئەی خۆشەویستان، بەڵکو ڕێبدەن
بەتووڕەیی خودا، چونکە نووسراوە:
{خوداوەند دەڵێ، تۆڵەسەندن هی
منە، منم پاداشت دەدەمەوە.} 20
بەڵام: {گەر دوژمنەکەت برسیبوو
نانی بدەرێ، گەر تینووی بوو ئاوی
بدەرێ. جا تۆ بەم کارە پشکۆی
داگیرساو لەسەری کۆدەکەیتەوە.}
21ئیتر مەهێڵە خراپە بەسەرتدا
زاڵبێت، بەڵکو بەچاکە سەرکەوە
بەسەر خراپە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران

13

پێویستە لەسەر هەموو کەسێك
ملکەچی دەسەڵاتداران بێ. چونکە
هیچ دەسەڵاتێك نییە لەلایەن خوداوە
نەبێ، جا ئەو دەسەڵاتانەی هەیە
لەلایەن خوداوە دانراوە. 2ئیتر ئەوەی
بەربەرەکانی دەسەڵات دەکات،
بەربەرەکانی دانراوی خودا دەکات،
ئەوانەی بەربەرەکانی دەکەن
حوکمدان بەسەر خۆیان دەهێنن. 3
ئەوەی چاکە دەکات، ناترسێ لە
لێپرسراوان، بەڵکو ئەوەی خراپە
دەکات. کەواتە گەر حەز دەکەی
لەدەسەڵاتدار نەترسی؟ ئەوەی چاکە
بیکە، ئەوسا ستایشی ئەو بەدەست
دەهێنی، 4چونکە دەسەڵاتدار
خزمەتکاری خودایە تا چاکەت
لەگەڵ بکات. بەڵام بترسە گەر
خراپەت کرد، چونکە دەسەڵاتدار
شمشێر بەخۆڕایی هەڵناگرێ، ئەو
خزمەتکاری خودایە تا تووڕەیی ئەو
بەسەر خراپەکاران بهێنێتە خوارەوە.
5بۆیە پێویستە ملکەچی دەسەڵات
بن، نەك لەبەر تووڕەیی، بەڵکو
لەپێناوی ویژدانیش. 6هەر لەبەر
ئەمەشە باج دەدەن، چونکە
لێپرسراوان خزمەتکاری خودان کە
بەردەوامن لەسەر ئەم کارە. 7هەر
کەسێك مافی خۆی بدەرێ: باج
بەخاوەن باج، سەرانە بەخاوەن
سەرانە، ڕێز بەخاوەن ڕێز، ئابڕوو

بەخاوەن ئابڕوو.

خۆشەویستی برایانە

8با هیچ قەرزێکتان بەسەروە نەبێ
جگە لەوەی یەکتریتان خۆش بوێ،
ئەوەی نزیکەکەی خۆش بوێ ئەوا
شەریعەتی تەواو کردووە، 9چونکە
ئەو ڕاسپاردانەی دەڵێ: {داوێن
پیسی مەکە، مەکوژە، مەدزە، شایەتی
درۆ مەدە، ئارەزووی خراپ مەکە.}
هەروەها ڕاسپاردەکانی دیکە، لەم
ڕاسپاردەیەدا کۆدەبنەوە: {ئەوەی
لێت نزیکە وەك خوت خۆشت
بوێ.} 10ئەوەی نزیکەکەی خۆش
بوێ خراپە بەرامبەری ناکات، ئیتر
بەم شێوەیە خۆشەویستی دەبێتە
تەواوکەری هەموو شەریعەت. 11
جگە لەوەش ئێوە دەزانن ئێمە لەچ
کاتێك داین، کاتی ئەوەتان هاتووە
لەخەو هەستن، ئێستا ڕزگاری لێمان
نزیکترە لەو ڕۆژەی باوەڕمان هێنا.
12خەریکە وا شەو تەواو دەبێ و ڕۆژ
هەڵدێت. با واز لەکرداری تاریکی
بهێنین و چەکی ڕووناکی هەڵگرین.
13با بەشێوەیەك ڕەفتار بکەین
بگونجێ لەگەڵ ڕۆژ، نەك بە وورگ
پڕکردن و سەرخۆشی، بەڕەڵڵایی و
خراپەکاری، دوژمنایەتی و چاوپیسی.
14بەڵکو عیسای مەسیحی خوداوەند
لەبەر بکەن، خۆتان خەریك
مەکەن بەتێرکردنی ئارەزووەکانی
لەش.

پێشوازی لەیەکتری بکەن

14

ئەوەی لەناوتان باوەڕی لاوازبوو،
پێشوازی لێ بکەن بێ ئەوەی لەسەر
بیروڕا حوکمی بەسەر بدەن. 2هەندێ
کەس هەن لەو باوەڕەدان مافی
ئەوەیان هەیە هەموو شتێك بخۆن،
بەلام ئەوەی باوەڕی لاوازە تەنها
سەوزەوات دەخوات. 3ئەوەی
دەتوانێ هەموو شتێك بخوات،
لەسەریەتی بەچاوی سووکەوە
سەیری ئەوە نەکات کە ناخوات،
هەروەها ئەوەی لەهەموو شتێك
ناخوات ئەو کەسە تاوانبار نەکات
کە لەهەموو شتێك دەخوات، چونکە
خودا پەسەندی کردووە. 4تۆ کێی
تا حوکم بدەی بەسەر خزمەتکاری
یەکێکی دیکە؟ لەبەر چاوی
گەورەکەی خۆی بکەوێ یاخود
بمێنێتەوە، بەلام دەمێنێتەوە، چونکە
خوداوەند توانای مانەوەی ئەوی

هەیە. 5یەکێك هەیە ڕۆژێکی
لەڕۆژێکی تر بە پیرۆزتر دادەنێ،
یەکێکی تریش هەموو ڕۆژەکان
بەیەك چاو سەیر دەکات، کەواتە با
هەر یەکە لەبیروڕای خۆی دڵنیابێت.
6چونکە ئەوەی ڕۆژێك بەتایبەت
دابنێ، بەتایبەتی دادەنێت وەك ڕێزێك
بۆ خوداوەند. هەروەها ئەوەی هەموو
شتێك دەخوات، ئەوەش وەك ڕێزە
بۆ خوداوەند، چونکە سوپاسی
خوداش دەکات، ئەوەش هەموو
شتێك ناخوات، ناخوات وەك ڕێزێك
بۆ خوداوەندو سوپاس کردنی خودا.
7کەسمان لەپێناوی خۆمان ناژین،
کەسیشمان بۆ خۆی نامرێ. 8گەر
بژین لەپێناوی خوداوەند دەژین، گەر
بشمرین لەپێناوی خوداوەند دەمرین.
کەواتە بژین یاخود بمرین، ئێمە هەر
هی خوداوەندین. 9چونکە بۆ ئەمە
مەسیح مردو زیندووبووەوە تابێ
بەخوداوەندی زیندووانو مردووان.
10ئیتر چۆن براکەت تاوانبار
دەکەیت؟ ئیتر چۆن ڕقت لەبراکەت
دەبێتەوە؟ چونکە ئێمە هەموو
بەیەکەوە دەبێ لەبەردەم دادگای
خودا ڕاوەستین بۆ لێپرسینەوە، 11
هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{خوداوەند دەڵێ: سوێندبێ بەژیانم،
دەبێ هەموو ئەژنۆیەك بۆ من چۆك
بدات، دەبێ هەموو زمانێك دان
بەخودا بنێت.} 12کەواتە، هەریەك
لەئێمە لەبارەی خۆیەوە لێپرسینەوەی
هەیە لەبەردەم خودا.

لێپرسراوین بەرامبەر بەیەکتری

13با واز لەحوکمدانی یەکتری
بهێنین، بەڵکو باشترە بڕیارێك بدەین
کەس نەبێتە کۆسپو تەگەرە
لەبەردەم براکەی. 14من دەزانم،
هەروەها دڵنیام لەعیسای خوداوەند،
هیچ شتێك لەخۆیدا گڵاو نییە،
بەڵکو گەر یەکێك شتێك بەگڵاو
بزانێ، ئەوە لەبەر چاوی خۆی
گڵاوە. 15گەر هاتوو بەهۆی
خۆراکتەوە بوویتە هۆی دڵتەنگی
براکەت، ئیتر تۆ بەگوێرەی
خۆشەویستی ناڕۆیت. جا ئەوەی
مەسیح لەپێناوی مردووە بەخۆراکت
لەناوی مەبە. 16مەهێڵە شتە
باشەکانت خەڵکی بە خراپە باسی
بکات، 17چونکە پادشاهێتی خودا
بەخواردنو خواردنەوە نییە، بەڵکو
ڕاستودروستیو ئاشتیو خۆشیە
لەڕۆحی پیرۆز. 18جا ئەوەی بەم

شێوەیە خزمەتی مەسیح بکات،
لەلایەن خودا پەسەندکراوە، جێی
ڕەزامەندی خەڵکیش دەبێت. [19]
کەواتە با تێکۆشین بەدوای ئەوەی
بەرەو ئاشتیو بنیادنانی یەکترمان
دەبات. [20]کاری خودا وێران مەکە
بەهۆی خۆراك. ڕاستە هەموو
خۆراکێك پاکە، بەڵام شتێك خراپە
بیخۆی گەر ببێتە کۆسپ لەڕێگای
براکەت. [21]ئیتر باشترە گۆشت
نەخۆیتو شەراب نەخۆیتەوە،
هەروەها کارێك نەکەیت ببێتە
کۆسپ لەڕێگای براکەت. [22]ئەو
باوەڕەی هەتە، با لەنێوان خۆتو
خودا بێ. خۆزگەدەخوازرێ بەوەی
خۆی تاوانبار ناکات کاتێ شتێك
دەکات بەچاکی دەزانێ. [23]بەڵام
گەر یەکێك گومانی هەبێ لەوەی
دەیخوات، حوکمی بەسەر دەدرێ،
چونکە ئەوە ناکات بەباوەڕەوە، بۆیە
هەر شتێك بەباوەڕ نەبێ گوناهە.

مەسیح نموونەیە بۆ ئێمە

15
بەڵام ئێمە کە بەهێزین لەباوەڕ
لەسەرمانە دانبگرین بەخۆماندا
بەرامبەر بە بێهێزی باوەڕی لاوازان،
هەروەها خەریکی ڕازیکردنی
خۆمان نەبین. [2]جا هەریەك لەئێمە
پێویستە نزیکەکەی ڕازی بکات بۆ
چاکەی ئەو، لەپێناوی بنیادنانی. [3]
تەنانەت مەسیحیش هەوڵی
ڕازیکردنی خۆی نەداوە، بەڵکو
بەپێی ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {جنێوی ئەوانەی جنێوت
پێدەدەن منیشی گرتەوە.} [4]جا
ئەوەی لەپێشا نووسراوە، بۆ
فێرکردنی ئێمە نووسراوە، تا ئێمە
بەهۆی دانبەخۆگرتنو هاندانی کتێبی
پیرۆز هیوامان هەبێ. [5]داواکارم
خودای دانبەخۆگرو هاندەر
ڕێککەوتنی بیروڕاتان پێببەخشێ
لەنێو خۆتان بەگوێرەی عیسای
مەسیح، [6]تا بەیەك دڵو بەیەك دەنگ
ستایشی خودا بکەین، باوکی عیسای
مەسیحی خوداوەندمان. [7]لەبەر ئەمە
پێشوازی لەیەکتری بکەن، هەروەك
چۆن مەسیح پێشوازی لێکردین،
لەپێناوی شکۆمەندی خودا. [8]من
پێتان دەڵێم، مەسیح بوو
بەخزمەتکاری خەتەنەکراوەکان، تا
ڕاستی خودا دەربخاتو ئەو بەڵێنەی
داویەتی بە باپیران بیباتەسەر. [9]
هەروەها تا میللەتان ستایشی خودا

بکەن بەهۆی ئەو بەزەییەی هەیەتی،
هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{بۆیە سوپاست دەکەم لەنێو
میللەتانداو گۆرانی بۆ ناوت دەڵێم}
، 10 دیسان باسکراوە: {دڵشادبن
ئەی میللەتان لەگەڵ گەلی خودا}،
11 هەروەها ووتراوە: {ستایشی
خوداوەند بکەن ئەی هەموو
میللەتان، باهەموو گەلان ستایشی
بکەن}، 12 ئەشعیاش دەڵێ: {یەکێك
لەپشتی یەسا دەردەکەوێ،
فەرمانڕەوایی میللەتان دەکات،
ئەوەی میللەتان ئومێدیان پێیەتی.}
13 با خودای هیوا پڕتان بکات
لەهەموو خۆشیو ئاشتییەك
لەباوەڕدا، تاکو هیواتان زۆربێ
بەهۆی توانای ڕۆحی پیرۆزەوە.

خزمەتکردنی پۆڵس

14 ئەی برایان من لەو باوەڕەدام
ئێوە پڕن لەچاکە، تەواون لەزانیاریو
توانای ئامۆژگاری یەکترتان هەیە. 15
بەڵام زۆر بەچاونەترسیەوە بەهۆی ئەو
بەرەکەتەی خودا پێی بەخشیوم،
هەندێ شتم بۆ نووسیون تا بەبیرتان
بهێنمەوە، 16 هەتا ببم بەخزمەتکاری
عیسای مەسیح، دەبێ وەك کاهینێك
بەمیللەتان مزگێنی خودا بدەم، هەتا
قوربانی میللەتان پەسەند کراو و
پیرۆزکراو بێ بەڕۆحی پیرۆز بۆ
خودا.
17 کەواتە شانازی بەعیسای
مەسیح دەکەم لەخزمەتم بۆ خودا. 18
من بەخۆم ڕانابینم باسی شتێك بکەم،
گەر مەسیح بەهۆی منەوە نەیکردبێ،
هەتا ملکەچی میللەتان بۆ خودا
بەووتەو کردار بەدەست بهێنم، 19
بەتوانای نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەر، بەتوانای ڕۆحی
پیرۆز، ئاوا توانیم لەقودسو
دەوروپشتی هەتا ناوچەی ئیلریکوم،
مزگێنیدانی مەسیح تەواو بکەم. 20
من پێم داگرت لەسەر ئەوەی
مزگێنی ووشەی خودا بدەم، لەو
شوێنەی ناوی مەسیحی تێدا نەبیسترا
بوو، بۆ ئەوەی لەسەر بناغەیەك کە
یەکێکیتر داینابوو دروستی نەکەم، 21
وەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
ئەوانەی کەس هەواڵی ئەوی پێ
نەداون لەمەولا دەیبینن، ئەوانەی
دەربارەی ئەو هیچیان نەبیستووە
لەمەولا تێدەگەن.}

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

22لەبەرھەمان شتیش بوو چەند
جار نەم دەتوانی بێم بۆ لاتان. 23
بەلاّم ئێستا، لەم ناوچانە شوێن نەماوە
ئیشی لێبکەم، هەروەها ساڵانێکی
زۆرە ئارەزووی ئەوە دەکەم بێم بۆ
لاتان، 24کاتێ دەچم بۆ ئیسپانیا
هیوادارم بەلاتان تێپەڕمو بتانبینم،
دوای ئەوەی چێژم لەبینینتان
وەرگرت گەر بۆ ماوەیەکی کورتیش
بێ، ئومێدەوارم کاروباری چوونی
ئەوێم بۆ ئاسان بکەن. 25بەلاّم ئێستا
دەچم بۆ قودس تاخزمەتی برا
پیرۆزەکانم بکەم. 26چونکە
باوەڕدارانی مەکدۆنیەو ئەخائیە وایان
بەباش زانی هەندێ یارمەتی
کۆبکەنەوە بۆ ئەو برا پیرۆزانەی
هەژارو دەستکورتن لەقودس. 27
ئەوان ئەمەیان بە باش زانیو قەرزاری
ئەوان بوون، چونکە جوولەکەکان
لەشتە ڕۆحیەکان بەشداری
میللەتانیان کرد، جا پێویست بوو
لەسەر ئەوان خزمەتی جوولەکەکان
بکەن لەبارەی شتە مادییەکانەوە. 28
دوای ئەوەی بەم کارە هەڵدەستمو
ئەو یارمەتیەیان پێشکەش دەکەم،
سەرتان لێدەدەم کاتێ بەرەو ئیسپانیا
دەڕۆم. 29من دەزانم گەر بێم بۆ
لاتان، بەتەواوی پیرۆزی مەسیح بۆ
لاتان دێم. 30ئەی برایان داواتان
لێدەکەم، بەناوی عیسای مەسیحی
خوداوەندو بەخۆشەویستی ڕۆحی
پیرۆز، هەمووتان بەیەکەوە لەگەڵم
تێبکۆشنو کۆشش بکەن لەنوێژدا
لەپێناوی من بۆ خودا، 31تا ڕزگاربم
لەدەست بێباوەڕانی ناوچەی
یەهودیە، هەروەها تاکو خزمەتەکەم
لەقودس پەسەند کراو بێ لای برا
پیرۆزەکان، 32گەر خودا خواستی
لەسەر بێ بەدڵشادیەوە دێم بۆ لاتان،
بەمە لەگەڵتان پشوو دەدەم. 33ئیتر
با خودای ئاشتی لەگەڵ هەمووتان
بێ. ئامین.

سلاّوی تایبەتی

16

ڕاتان دەسپێرم سەبارەت بە فیبی
خوشکمان، کەوا خزمەتکارە
لەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کەنخەریا، 2
بەناوی خوداوەندەوە پێشوازی
لێبکەن، پێشوازیەك کەشایانی
خوشكو برای پیرۆز بێ، هەر
شتێکی پێویست بوو لەئێوە بیدەنێ،
چونکە ئەو یارمەتیدەری زۆر کەس
بووە، هەروەها هی منیش.

3سلاّو لەپریسکلاو ئەکیلا
بکەن، کە بەیەکەوە کار دەکەین
لەعیسای مەسیح، 4ئەوانەی ملی
خۆیان بۆ سەربڕین دانا لەپێناوی
ژیانم، جا من بەتەنها سوپاسیان ناکەم،
بەڵکو هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی
میللەتانیش. 5هەروەها سلاّو لەوانە
بکەن کەسەر بەو کۆمەڵەنو
لەماڵەکەیان کۆدەبنەوە. سلاّو
لەئیپینتوسی خۆشەویستم بکەن ئەوەی
نۆبەرەی باوەڕ بوو بەمەسیح
لەناوچەی ئاسیا. 6سلاّو لەمریەم
بکەن، زۆر خۆی ماندووکرد
لەخزمەت کردنمان لەبەر ئێوە. 7
سلاّو لەئەندرونیکوس‌و یونیاس
بکەن، ئەو دوو خزمانەم کە لەگەڵم
بەندکرابوون، ئەوان بەناوبانگ بوون
لەناو نێرراوان، پێش من لەمەسیحدا
بوون. 8هەروەها سلاّو لەئەمپلیاتۆس
بکەن، خۆشەویستم لەخوداوەند. 9
سلاّو لەئوربانوس بکەن پێکەوە کار
دەکەین لەمەسیح، هەروەها
ئیستاخیسی خۆشەویستم. 10سلاّو
لەئەپیلەس بکەن، ئەوەی سەلمێنەری
ڕاستی خۆیەتی لەمەسیح. سلاّو
لەخێزانی ئەرستوبولوس بکەن. 11
سلاّو لەهیرودیونی خزمم بکەن.
هەروەها لەوانەی لەخوداوەندن
لەخێزانی نەرکیسوس. 12سلاّو
لەخوشکان تەریفیناو تەریفۆسا بکەن
ئەوانەی زۆر ماندوو دەبن
لەخوداوەند. سلاّو لەخوشکە
پەرسیسی خۆشەویست بکەن،
ئەوەی خۆی زۆر ماندووکرد
لەخزمەتکردنی خوداوەند. 13سلاّو
لەروفسی بکەن هەڵبژێرراوە
لەخوداوەند، هەروەها لەدایکی وەك
دایکمە. 14سلاّو لەئەسینکریتس‌و
فەلیگۆن‌و هەرمس‌و پەتروباس‌و
هەرماس‌و ئەو برایانەی لەگەڵیان
بوون بکەن. 15سلاّو بکەن
لەفیلولوگۆس‌و خوشکە جولیاو
نیریوس‌و خوشکەکەی‌و ئولومپاس‌و
هەموو ئەو خوشك‌و برا پیرۆزانەی
لەگەڵیان بوون. 16سلاّو لەیەکتری
بکەن بەماچی پیرۆز. هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی مەسیح سلاّوتان لێ
دەکەن.

17بەڵام ئەی برایان، ئاگادارتان
دەکەمەوە، ئاگاتان لەدروستکەری
ناکۆکی‌و کۆسپ بێ، لێیان
دوورکەونەوە، چونکە ئەوان
دەرچوون لەڕێگای ئەو فێرکردنەی
فێری بوون. 18جا ئەوانەی بەم

شێوەیەن، خزمەتی مەسیحی
خوداوەندمان ناکەن، بەڵکو خزمەتی
سکیان دەکەن، بەقسەی خۆش‌و
زمان لووسی ساکارەکان
دەخەڵەتێنن. 19هەواڵی گوێڕایەڵیتان
بۆ خودا بەهەمووان گەیشتووە، لەبەر
ئەوە پێتان دڵخۆشم، بەڵام دەمەوێ
لەچاکە داناو لەخراپە بێبەری بن.
20ئەوسا خێرا خودای ئاشتی شەیتان
لەژێر پێتان دەپلیشێنێتەوە.
بابەرەکەتی* عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵتانبێ. 21
تیمۆساوس ئەوەی لەگەڵم کار
دەکات سڵاوتان لێ دەکات،
هەروەها لوکیوس‌و یاسون‌و
سوسیپاتەری خزمانم.
22منیش کەناوم تەرتیوسەو
نووسەری ئەم نامەیەم، سڵاوتان لێ
دەکەم بەناوی خوداوەندەوە.
23غایۆس کەمیوانداری من‌و
هەموو کۆمەڵی باوەڕداران دەکات
سڵاوتان لێ دەکات. هەروەها
ئاراستسی خەزنەداری شار سڵاوتان
لێ دەکات لەگەڵ کوارتسی برامان.
﴾24با بەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵتان بێ. ئامین.﴿

ستایشی خودا

25 بۆ ئەو خودایەی دەتوانێ
بەهێزتان بکات بەگوێرەی
مزگێنییەکەم‌و ڕاگەیاندنی عیسای
مەسیح، بەگوێرەی ئاشکراکردنی ئەو
نهێنییەی ماوەیەکی زۆر بوو
بەشاراوەیی مابووەوە، 26بەڵام ئێستا
ئاشکرا بووە بەهۆی نووسراوی
پێغەمبەران، بەگوێرەی ڕاسپاردەی
خودای هەمیشەیی تا هەموو
نەتەوەکان باوەڕی پێبهێنن‌و
گوێڕایەڵی بن، 27شکۆمەندی
تاهەتایە بۆ تاقە خودای دانا، بەناوی
عیسای مەسیح! ئامین.

پۆڵس ئەم نامەیەی نووسی بەهۆی ئەو گیروگرفتانەی لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانی کورنسۆس هەبوو، دەربارەی ژیان بەپێی باوەڕ بەمەسیح .

لەو سەردەمەدا کۆرنسۆس شارێکی یۆنانی گەورە بوو. پایتەختی ولایەتی ئەخائییەی رۆمانی بوو. ناوبانگی دەرکرد بوو بە بازرگانیو رۆشنبیری بەرزو بەدرەوشتیو جۆراوجۆری ئاینەکانی.

لەم نامەیەدا لەهەموو شتێك زیاتر، پۆڵس گرنگی داوە بەو مەسەلانەی کە پەیوەندییان هەیە بە:

دووبەرەکی لەناو کومەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسو مەسەلەی داوێن پیسیو ژنهێنانو شووکردنو ئەو شتانەی پەیوەندییان هەیە بەویژدانو رێکخستن لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانو ئەو بەهرانەی روحی پیرۆز دەیبەخشێ بەباوەڕدارانو چۆنیەتی بەکارهێنانی، هەروەها هەڵسانەوە دوای مردن. دەریشی خستووە چۆن مزگێنی عیسای مەسیح وەڵامی ئەم پرسیارانە دەداتەوە.

1

لە پۆڵس، بانگکراو لەسەر
خواستی خودا، تابێ بەنێرراوی
عیسای مەسیح، هەروەها لە
سۆستانیسی برامانەوە،
2 بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا
لە شاری کۆرنسۆس، بۆ ئەوانەی
لەعیسای مەسیحدا پیرۆزکراون،
هەروەها بانگ کراون تا پاكوپیرۆزبن
لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەهەموو
شوێنێك بەناوی خوداوەند عیسای
مەسیح بانگ دەکەن، خوداوەندی
ئێمەو ئەوانە. 3 با ئاشتیو بەرەکەتی
خودای باوکمانو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێ. 4 هەمیشە
سوپاسی خودا دەکەم لەپێناوتان بۆ
ئەو بەرەکەتەی پێیبەخشیون
لەعیسای مەسیحدا، 5 بەهۆی ئەوەوە
لەهەموو شتێك دەوڵەمەندبوون،
لەهەموو شێوەیەکی قسەکردنو

زانیاریدا، 6بەگوێرەی چەسپانی
شایەتی عیسای مەسیح لەئێوەدا. 7
تەنانەت ئێوە ئیتر پێویستیتان بەهیچ
بەهرەیەکی ڕۆحی نابێ، کاتێ بە
پەرۆشەوە چاوەڕوانی دەرکەوتنی
عیسای مەسیحی خوداوەندن. 8
ئەوەی تاکۆتایی دەتانچەسپێنێ، تا
بێ‌کەموکوڕی بن لەرۆژی عیسای
مەسیحی خوداوەند. 9خودا پشتی
پێدەبەسترێ، ئەو خودایەی
بانگی‌کردن بۆ بەشداری کردن
لەگەڵ ڕۆڵەکەی کە عیسای
مەسیحی خوداوەندمانە.

ناکۆکی نێوان باوەڕداران

10ئەی برایان، بەناوی خوداوەند
عیسای مەسیح داواتان لێدەکەم،
هەمووتان یەك دەنگتان هەبێ،
دووبەرەکی لەنێوانتان نەبێ، بەڵکو
هەمووتان یەك بیرو یەك ڕاتان هەبێ.
11ئەی برایان، خێزانی ماڵی خلۆیی
هەواڵیان دامێ کەوا لەنێوانتان
ناکۆکیو ئاژاوە هەیە، 12مەبەستم
ئەوەیە یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پۆڵسم) ئەوی دیکەتان دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، هەروەها یەکێکی
دیکەتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پەترۆسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ مەسیحم.) 13ئایا مەسیح
بەشکراوە؟ یاخود پۆڵس لەپێناوی
ئێوەدا لەخاچدراوە، یان بەناوی
پۆڵسەوە لەئاوهەڵکێشران؟ 14
سوپاس بۆ خودا من کەستانم
لەئاوهەڵنەکێشا جگە لەکریسپۆسو
غایۆس نەبێ، 15هەتا کەستان نەڵێن
بەناوی من لەئاوهەڵکێشران، 16
هەروەها خێزانی ئیستفانۆسم
لەئاوهەڵکێشاوە، جگە لەمانە بیرم
نایە کەسی دیکەم لەئاوهەڵکێشا بێ.
17چونکە مەسیح منی نەناردووە بۆ
لەئاوهەڵکێشان، بەڵکو بۆ
مزگێنیدان، ئەمەش بەقسەی دانایی
مرۆڤانە نا، ئەگینا لەخاچدانی مەسیح
بێسوودە.

مەسیح داناییو توانای خودایە

18چونکە ووشەی خاچ لەلایەن
ئەوانەی لەناودەچن نەزانییە، بەڵام
لای ئێمە کە ڕزگارمان بووە هێزی
خودایە. 19جا لەو بارەیەوە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە: {دانایی داناکان
دەسڕمەوە، هەروەها تێگەیشتنی
تێگەیشتووان.}
20کەواتە داناکان لەکوێن؟
هەروەها فێربووانی شەریعەتو

زاناکانی ئەم جیهانە لەکوێن؟ ئایا
خودا دانایی ئەم جیهانەی نەکردووە
بە نەزانی؟ 21بۆیە لەدانایی خودادا،
خەڵکی خودایان بەدانایی نەناسی،
ئەوە بوو خودا بەباشی بینی،
باوەڕداران ڕزگار بکات بەگێلایەتی
ڕاگەیاندنی مزگێنی. 22چونکە
جوولەکەکان داوای نیشانە دەکەنو
یۆنانیەکان بەدوای دانایی‌دا دەگەڕێن،
23بەڵام ئێمە، مەسیحی لەخاچدراو
ڕادەگەیەنین، ئەمەش کۆسپە بۆ
جوولەکەو نەزانیە بۆ یۆنانی، 24بەڵام
لەلای ئەوانەی کە خودا بانگی
کردوون لەجوولەکەو لەیۆنانی،
مەسیح تواناو دانایی خودایە. 25
نەزانی خودا، داناترە لەدانایی
خەڵکی، هەروەها لاوازی خودا،
بەهێزترە لەهێزی خەڵکی.
26بیرکەنەوە ئەی برایان چۆن
بوون کاتێ خودا بانگی‌کردن، چەند
داناتان تیادابوو بەگوێرەی جیهان،
هەروەها چەند توانادارو لەبنەماڵەی
ناودارتان تیادابوو. 27بەڵام خودا
ئەوەی نەزان بوو لەجیهان
هەڵیبژارد، تاکو داناکان
شەرمەزاربن، لاوازەکانی هەڵبژارد
تاکو بەهێزەکان شەرمەزاربن. 28
هەروەها خودا ئەوانەی هەڵبژارد کە
نزمو بێ‌نرخن لەجیهان، بوونیشیان
نییە، تاکو ئەوانەی بوونیان هەیە
نەمێنن، 29ئەمەش بۆ ئەوەیە تا هیچ
مرۆڤێك لەبەردەم خودا شانازی
نەکات. 30بەڵام ئێوە بەهۆی خودا
لەعیسای مەسیحدان، ئەوەی
لەخوداوە بۆمان بوو بە دانایی‌و
ڕاست‌ودروستی، پاك‌وپیرۆزی‌و
قوربانی، 31تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز
نووسراوە بێتەدی: {ئەوەی بیەوێ
شانازی بکات، با شانازی بە
خوداوەند بکات.}

مزگێنی مەسیحی لەخاچدراو

2

منیش ئەی برایان، کاتێ هاتم بۆ لاتان
بۆ ڕاگەیاندنی شایەتی خودا،
ئەمەش بەووشەی دانایی‌و پاراو و
پڕ لەواتاوە نا، 2چونکە من بڕیاری
ئەوەم داوە باسی هیچتان بۆ نەکەم
جگە لەعیسای مەسیحو
لەخاچدانی. 3کاتێ هاتم بۆ لاتان
هەستم بە لاوازی‌و سامو هەیبەت‌و
ترس دەکرد، 4ووتەکانم‌و
ڕاگەیاندنەکانم لەڕازی‌کردنی خەڵك
پشتیان بە دانایی مرۆڤ نەدەبەست،

بەڵكو بە بەڵگەی هێزی ڕۆحی پیرۆز، [5]تا بناغەی باوەڕتان لەسەر هێزی خودا دابمەزرێ، نەك لەسەر دانایی مرۆڤ.

دانایی خودا

[6]ئێمە لەنێوان پێگەیشتوان بەدانایی دەدوێین، بەڵام بەدانایی ئەم سەردەمەو دەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نا كە لەناودەچن، [7]بەڵكو باسی دانایی خودا دەكەین، ئەوەی بەنهێنی پێچراوەتەوە، ئەوەی خودا لەپێش زەمانەوە ئامادەی كردووە بۆ شكۆو بەرزی ئێمە. [8]ئەمەش دانایيەكە هیچ لەدەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نایزانن، چونكە گەر بیانزانیایە، خوداوەندی شكۆداریان لەخاچ نەدەدا. [9]هەروەك لە كتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {ئەوەی چاو نەیبینیوە، هەروەها گوێ نەیبیستووەو بەمێشكی هیچ مرۆڤێكدا نەهاتووە، خودا ئامادەی كردووە بۆ ئەوانەی خۆشیان دەوێ.} [10]ئیتر خودا ئەمەی بەهۆی ڕۆحی خۆی بۆ دەرخستین، چونكە ڕۆح هەموو شتێك دەپشكنێ، تەنانەت ناخو ناوەڕۆكی خوداش. [11]جا هیچ كەسێك نازانێ چی لەناوەرۆكی مرۆڤ هەیە ئەو ڕۆحە نەبێ كە لەو مرۆڤە دایە؟ هەروەها كەس نازانێ چی لەناوەڕۆكی خودا هەیە جگە لەڕۆحی خودا. [12]كەواتە ئێمە ڕۆحی ئەم جیهانەمان وەرنەگرتووە، بەڵكو ئەو ڕۆحەی خودا داویەتی پێمان، تاكو ئەو دیاریە بزانین كە خودا پێیبەخشیوین. [13]ئەوەی باسی دەكەین لەزیرەكیو دانایی مرۆڤ نەهاتووە، بەڵكو لەوەی ڕۆح فێری كردین. بۆ ئەمەش شتە ڕۆحیەكان بەشتی ڕۆحیتر بەراورد دەكەین. [14]مرۆڤ بەو هەستە سروشتیەی كە هەیەتی ناتوانێ ئەوەی كە هی ڕۆحی خودایە وەریگرێ، چونكە بۆ ئەو ئەمانە هەمووی گێلایەتیەو ناتوانێ تێبگات، چونكە جیاكردنەوەی پێویستی بە هەستی ڕۆحی هەیە. [15]بەڵام مرۆڤی ڕۆحانی حوكم بەسەر هەموو شتێك دەدا، كەچی خۆی كەس حوكمی بەسەر نادات. [16]{كێ دەتوانێ بیری خوداوەند بزانێ، یاخود كێ دەتوانێ ببێتە ڕێنیشاندەری خودا؟} بەڵام ئێمە، بیری مەسیحمان هەیە.

دووبەرەکی لەکۆمەڵەی باوەرداران

3
ئەی برایان، من نەمتوانی وەك مرۆڤی
ڕۆحانی لەگەڵتان بدوێم، بەڵکو وەك
مرۆڤێك بەپێی لەش بژیو هێشتا هەر
منداڵی ساوا بێ لە مەسیح. 2
لەجیاتی خواردن شیرم داونەتێ نەك
خواردنی تەواو، چونکە ئێوە بەرگەی
ئەو خواردنەتان نەدەگرت، ئێستاش
بەرگەی ناگرن. 3جا ئێوە هێشتا هەر
بەپێی لەش دەژین. ئایا ئەو
چاوپیسیو دووبەرەکایەتییەی
لەنێوانتان هەیە دەریناخات ئێوە وەك
خەڵك هێشتا بەپێی لەش
بیردەکەنەوەو دەژین؟ 4کاتێ
یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پۆڵسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، ئایا لێرەدا ئێوە
بەپێی لەش ناژین؟
5پۆڵس یاخود ئەپۆلۆس کێیە؟
ئەوان تەنها خزمەتکاری خودان، ئێوە
بەهۆی ئەوانەوە باوەڕتان هێناوە. جا
هەریەکەو بەپێی ئەوەی خوداوەند
پێیبەخشیوە. 6من چاندمو ئەپۆلۆس
ئاویدا، بەڵام خودا بوو پێیگەیاند. 7
کاری چێنەرو ئاودەر ئەوەندە گرنگ
نییە، بەڵکو گرنگی بۆ خودایە کە
پێیدەگەیێنێ. 8جیاوازی لەنێوان
چێنەرو ئاودەر نییە، هەریەکە کرێی
خۆی وەردەگرێ بەپێی کارو
ماندووبوونی خۆی. 9کەواتە ئێمە
لەگەڵ خودا کار دەکەین، ئێوەش
کێڵگەی خوداو خانووی خودان. 10
ئیتر بەپێی ئەو بەرەکەتەی خودا پێی
بەخشیوم، بناغەم دانا وەك
وەستایەکی لێهاتوو، ئەوسا خەڵکی
تر لەسەری دروست دەکات. جا با
هەر یەکە ئاگاداربێ چۆن لەسەر ئەو
بناغەیە دروست دەکات، 11ئەو
بناغەی لای ئێوە دانراوە، عیسای
مەسیحە، کەس ناتوانێ بناغەیەکیتر
دابنێ. 12بەڵام گەر یەکێك لەسەر
ئەو بناغەیە بەزێڕ یا بەزیوو یا بە
بەردی گرانبەها، یاخود بەدارو
پووشوکا دروست بکات. 13ئەو
کاتە کاری هەر یەکێك دەردەکەوێ،
چونکە ڕۆژی لێپرسینەوە ئاشکرای
دەکات، لەبەر ئەوەی کرداری هەر
یەکێك بەئاگر ڕادەگەیێنرێو بە ئاگر
تاقی دەکرێتەوە. 14ئیتر هەر یەکێك
کرداری لەسەر ئەو بناغەیە بمێنێتەوە
ئەوا پاداشت وەردەگرێ. 15گەر
کرداری یەکێك سووتا، ئەوا زیانی
پێدەگات، خۆی ڕزگار دەبێ، بەڵام

وەك یەكێك بەناو ئاگردا چوو بێ.
[16]ئایا نازانن ئێوە پەرستگای
خوداو ڕۆحی خوداتان تیادا
نیشتەجێیە؟ [17]ئەوەی پەرستگای
خودا بڕوخێنێ، خوداش ئەو تێك
دەدات. چونكە پەرستگای خودا
پیرۆزە، ئێوەش خۆتان ئەو
پەرستگایەن. [18]ئاگاداربن كەستان
خۆی هەڵنەخەڵەتێنێ. گەر یەكێك
لەنێوانتان خۆی بەدانا زانی لەم
سەردەمەدا، دەبێ ببێ بەنەزان هەتا
بەڕاستی ببێ بەدانا. [19]چونكە هەموو
دانایی ئەم جیهانە لەبەرچاوی خودا
گێلایەتیە، لەو بارەیەوە كتێبی پیرۆز
دەڵێ: {خودا داناكان بەزیرەكیو
فێڵبازی خۆیانەوە دەگرێ.} [20]
هەروەها دەڵێ: {خوداوەند دەزانێ
بیركردنەوەی داناكان پڕو پووچە.}
[21]كەواتە، كەس شانازی بە مرۆڤ
نەكات، چونكە هەموو شتێك بۆ
ئێوەیە، [22]گەر پۆڵس بێ یاخود
ئەپۆلۆس یان پەترۆس، هەروەها
جیهان یاخود ژیان یان مردن لەگەڵ
ئێستاو داهاتوودا، ئەمانە هەمووی بۆ
ئێوەیە. [23]بەڵام ئێوە خۆتان هی
مەسیحن، مەسیحیش هی خودایە.

نێرراوانی مەسیح

4

بەم شێوەیە باخەڵكی بەخزمەتكاری
مەسیحو هەڵگری نهێنیەكانی
خودامان دابنێ. [2]لەمەش زیاتر ئەوەی
داوا دەكرێ لەوانەی هەڵگری
نهێنین دڵسۆزییە. [3]من بەلامەوە
گرنگ نییە گەر ئێوە حوكمم بەسەر
بدەن یاخود هەر دادگایەكی مرۆڤانە،
تەنانەت خۆشم حوكم بەسەرخۆم
نادەم. [4]جا كە ویژدانم بەشتێك
ئازاری نەدام، ئەمە ئەوە ناگەیەنێ
بێتاوانم، چونكە خوداوەندە ئەوەی
حوكمم بەسەر دەدا. [5]كەواتە پێش
كاتەكە حوكم مەدە بەسەر كەس،
هەتا خوداوەند دەگەڕێتەوە، ئەوەی
ڕووناكی دەخاتە سەر ئەو شتانەی
ئێستا لەتاریكی شاراوەیەو نیازی دڵ
دەردەخات، ئەو كاتە هەر كەسەو
بەپێی كرداری خۆی لەلایەن خوداوە
ستایش دەكرێ.
[6]ئەی برایان، من خۆمو ئەپۆلۆسم
بۆ كردن بەنموونە تا بۆتان
ڕوونبێتەوەو لەئێمەوە فێربن
مەبەست چییە لەوەی، كەس
لەسەرووی ئەوەی لەكتێبی پیرۆزدا
نووسراوە نەڕوات، جا لەبەرئەوە با

کەس لەناوتان لووتبەرز نەبێ
بەسەر ئەوی دیکە. 7کێ تۆی بەزیاتر
داناوە لەخەڵکیتر؟ ئایا تۆ چیت
هەیە وەرتنەگرتبێ؟ کەواتە، گەر
وەرتگرتبێ، بۆ شانازی دەکەیت وەك
ئەوەی وەرتنەگرتبێ؟ 8ئێستا ئێوە
تێربوونو دەوڵەمەند بوون! بوون بە
پادشا بەبێ ئێمە. خۆزگە ئێوە
بەراستی پادشا بوونایە ئەوسا
لەگەڵتان بەشداری حوکمڕانیمان
دەکرد! 9من لەو باوەڕەدام خودا
بەئێمەی نێرراو، لەناو خەڵك نزمترین
شوێنی پێداوین، وەك یەكێك لەبەر
چاوی فریشتەو مرۆڤو جیهان،
بەئاشکرا حوکمی مردنی بەسەر
درابێ. 10ئێمە لەپێناوی عیسا خەڵك
بە نەزان سەیرمان دەکات، بەڵام ئێوە
بەهۆی عیساوە خەڵکی بەدانا
سەیرتان دەکات. ئێمە لاواز بووین
بەڵام ئێوە بەهێزبوون، ئێوە ڕێزتان
لێدەگیرێ بەڵام ئێمە بەچاوی
سووکەوە سەیر دەکرێین. 11تا ئێستا
ئێمە ئازاری برسیتیو تینوێتیو
ڕووتیو لێدانو بێلانەیی دەچێژین.
12بەئارەقی ناوچەوان نان پەیدا
دەکەین. ئەوەی جنێومان پێدەدات
داوای پیرۆزی بۆ دەکەین، هەروەها
کاتێ دەمانچەوسێننەوە دانبەخۆمان
دەگرین. 13هەستمان بریندار دەکەن،
بەڵام ئێمە بە نەرمو نیانی وەڵامیان
دەدەینەوە. وەك زبڵی جیهانو
پاشماوەی هەموو خەڵکمان
لێهاتووە.

14من ئەمە نانووسم تا
شەرمەزارتان بکەم، بەڵکو
ئامۆژگاریتان دەکەم وەك منداڵی
خۆشەویستی خۆم. 15گەر هاتوو ئێوە
هەزاران مامۆستاتان لەمەسیح هەبێ،
ئەمە ئەوە ناگەینێ باوکی زۆرتان
هەیە. چونکە من بووم بەباوکی ئێوە
لەعیسای مەسیحدا بەهۆی
مزگێنییەوە. 16لەبەرئەوە داواتان
لێدەکەم لاسایی من بکەنەوە. 17
لەبەر هەمان شت تیمۆساوسم بۆ
ناردن، کوڕی خۆشەویستو
دڵسۆزم لەخوداوەند، ئەو ڕێبازی
منتان بیردەخاتەوە لەمەسیحدا، کە
من لەهەموو شوێنێك لەکۆمەڵەی
باوەڕداران فێری خەڵکی دەکەم. 18
هەندێ کەس لەنێوانتان بە
لووتبەرزیەوە لەو باوەڕەدا بوون
من نایەم بۆ لاتان. 19بەڵام گەر
خوداوەند خواستی لەسەربێ
بەخێرایی دێم بۆ لاتان، ئەوسا

بایەخ نادەم بە قسەی ئەو
لووتبەرزانە، بەڵکو دەمەوێ توانای
ئەوان بزانم. 20چونکە پادشاهێتی
خودا لەسەر قسە ڕانەوەستاوە،
بەڵکو لەسەر هێزو توانا. 21کەواتە
کامەتان دەوێ؟ بەدارو قامچی بۆ
لاتان بێم یاخود بەخۆشەویستیو
ڕۆحی میهرەبانی؟

حوکمدان بەسەر داوێن پیس

5
لەڕاستیدا بڵاوبووەتەوە کە
لەنێوانتان داوێنپیسی هەیە. جۆرە
داوێنپیسیەك تەنانەت لەلای
بتپەرستانیش نییە، پیاو لەگەڵ
باوەژنی خۆی دەست تێکەڵ
دەکات. 2لەگەڵ ئەوەش
بەلووتبەرزیەوە شانازی بەخۆتان
دەکەن! ئایا لەجیاتی ئەمە باشتر نییە
ماتەمداربن هەتا ئەوەی ئەم کارەی
کردووە لەنێوانتان نەمێنی؟ 3من
بەلەش لێتان دوورم، بەڵام بەڕۆح
لەگەڵتانم، حوکمم داوە بەسەر ئەو
کەسەی ئەو کارەی کردووە
هەروەك لەوێ بووبم. 4بەناوی
خوداوەندمان عیسا کۆببنەوە لەسەر
ئەو کەسەی ئەم شتانەی کردووە،
ئەوسا منیش بەڕۆح لەگەڵتان دەبم.
بەهۆی هێزو توانای خوداوەندمان
عیسا، 5ئەو پیاوە بدەنە دەستی
شەیتان تا لەشی بفەوتێ، بۆ ئەوەی
ڕۆحی ڕزگاری بێ لەڕۆژی
لێپرسینەوەی خوداوەند عیسا. 6
باش نییە ئێوە شانازی بەخۆتانەوە
بکەن. ئایا نازانن هەویرترشێکی
بچووك هەموو هەویرەکە هەڵدێنێ؟
7جا خۆتان پاكبکەنەوە لە
هەویرترشی کۆن هەتا ببن بە
هەویرێکی تازە، چونکە ئێوە نانێکن
هەویرترشی تیا نییە. لەبەر ئەوەی
مەسیح بەرخی جەژنی تێپەڕبوونی
ئێمەیەو کرا بە قوربانی. 8کەواتە
ئێمە باجەژن بکەین، بەڵام نەك بەنانی
هەویرترشی کۆن، هەویرترشی
چاوپیسیو خراپە، بەڵکو بەنانی
فەتیرەی پاکیو ڕاستی.
9من پێشتر بۆم نووسیون تێکەڵ
بەداوێنپیسان مەبن، 10مەبەستم لە
داوێنپیسو چاوچنۆكو دزو
بتپەرستانی ئەم جیهانە نییە، ئەگینا
ئێوە ناچار دەبوون لەم جیهانە بچنە
دەرەوە. 11بەڵکو بۆ ئەوە بۆم
نووسیون تێکەڵ بەیەکێك مەبن،
خۆی ناوناوە برا لەباوەڕ، بەڵام

لەهەمان كات گوناهبارە بە
داوێنپیسی یان چاوچنۆكی یاخود
بتپەرستیو جنێوفرۆشی یان
سەرخۆشیو دزی. ئەم جۆرە كەسانە
تەنانەت بۆ نان خواردنیش لەگەڵیان
دامەنیشن. 12ئایا كاری منە حوكم
بەسەر ئەوانە بدەم كە لەدەرەوەی
كۆمەڵەی باوەڕدارانن؟ ئایا ئێوە نین
حوكم دەدەن بەسەر ئەوانەی لەناو
كۆمەڵەن؟ 13چونكە ئەوانەی
لەدەرەوەی كۆمەڵەن، خودا
حوكمیان بەسەر دەدات. {لەناو
خۆتان خراپەكار دەربكەن.}

شكاتی نێوان باوەڕداران

6
گەر هاتوو لەنێوانتان یەكێك
شكاتێكی هەبوو دژی ئەویتر، ئایا
دەوێرێ شكاتەكەی بباتە لای
زۆرداران لەجیاتی ئەوەی بیباتە لای
برایانی پیرۆز؟ 2ئایا نازانن برایانی
پیرۆزن حوكم بەسەر جیهان دەدەن؟
گەر هاتوو ئێوە بتوانن حوكم بەسەر
جیهان بدەن، ئایا توانای ئەوەتان نییە
بەسەر كاروباری ساكارو ئاسان
حوكم بدەن؟ 3ئایا نازانن ئێمە
تەنانەت حوكم بەسەر فریشتەكانیش
دەدەین؟ ئیتر چۆن توانامان نییە
بەسەر گیروگرفتی ڕۆژانەمان زاڵبینو
حوكم بەسەر كاروباری ئەم ژیانەدا
بدەین؟ 4گەر ئێوە لەم بارەیەوە
ناكۆكی كەوتە نێوانتان، ئایا دەیبەنە
لای ئەوانەی بێ‌ترخن لەلای
كۆمەڵەی باوەڕداران؟ 5من ئەمە
دەڵێم تاكو شەرم بكەن. ئایا لەناوتان
یەكێكی دانای تیادا نییە بتوانێ بڕیار
سەبارەت بەم كاروبارانە بدات؟ 6برا
برای خۆی ڕادەكێشێ بۆ دادگا،
ئەمەش بۆ لای بێباوەڕان!
7لەڕاستیدا شورەییە بۆ ئێوە
لەنێوانتان شكاتو شكاتكاریو
ئاژاوە هەبێ. باشتر نەبوو بۆتان
زۆرلێكراوبن؟ باشتر نەبوو بۆتان
ڕووتێنراوبن؟ 8بەڵام ئێوە خۆتان
خراپەو تاڵانن بەرامبەر براكانیشتان
دەكەن. 9ئایا نازانن زۆردار نابێتە
میراتگری پادشاهێتی خودا؟
هەڵمەخەڵەتێن، نە داوێنپیسو نە
بتپەرستو نە مێبازو نە هەتیوباز،
10نە دزو نە چڵێسو نە سەرخۆشو
نە جنێوفرۆشو نە تاڵانكەر نابنە
میراتگری پادشاهێتی خودا. 11جا
هەندێكتان بەم شێوەیە بوون، بەڵام
ئێستا شۆراونەوە، بەڵكو

پیرۆزکراونو بێتاوان بوون بەناوی
خوداوەند عیسای مەسیحو ڕۆحی
خودامان.

بەلەش ستایشی خودا بکەن

12لەوانەیە یەکێك بڵێ: (هەموو
شتێك دروستە بۆ من.) بەڵام هەموو
شتێك سوودی نییە. (هەموو شتێك
دروستە بۆ من.) بەڵام نابم بەکۆیلەی
هیچ شتێك. 13لەوانەیە یەکێکی تر
بڵێ: (خواردن بۆ وورگەو وورگیش
بۆ خواردن)، ئەمە ڕاستە، بەڵام
دڵنیابن خودا هەردووکیان
لەناودەبات. ئەمەش مانای ئەوە نییە
لەش بۆ داوێنپیسییە، بەڵکو بۆ
خوداوەندە، هەروەها خوداوەندیش
بۆ لەشە. 14ئیتر چۆن خودا بەهۆی
توانای خۆیەوە خوداوەندی لەناو
مردووان هەستاندەوە، هەروەها
ئێمەش لەنێو مردووان
هەڵدەستێنێتەوە. 15ئایا دەزانن
لەشتان ئەندامی لەشی مەسیحە؟ ئایا
دەبێ ئەندامی لەشی مەسیح بهێنمو
بیکەم بەئەندامی لەشی داوێنپیسێك؟
نەخێر، هەرگیز ئەمە نابێ! 16ئایا
نازانن ئەوەی لەگەڵ داوێنپیسێك
تێکەڵ بێت لەگەڵی دەبێ بەیەك
لەش؟ چونکە لەکتێبی پیرۆز
نووسراوە: {هەردووکیان دەبن بە
یەك لەش.} 17بەڵام ئەوەی لەگەڵ
خوداوەند بوو بەیەك، لەگەڵی دەبێ
بەیەك ڕۆح.
18لە داوێنپیسی دووربکەونەوە،
چونکە هەر گوناهێك مرۆڤ بیکات
کار ناکاتە سەر لەشی، چونکە
لەدەرەوەی لەشە، بەڵام داوێنپیس
هەڵە دژی لەشی خۆی دەکات.
19ئایا نازانن لەشتان پەرستگای
ڕۆحی پیرۆزە ئەوەی تیاتاندایەو
جێگیربووە لەلایەن خوداوە؟ ئیتر
ئێوە هی خۆتان نین، بەڵکو هی
خودان. 20چونکە ئێوە بە نرخێکی
گران کڕاون. کەواتە بەلەشتان
ستایشی خودا بکەن.

ژنهێنانو شووکردن

7
سەبارەت بەوەی بۆ منتان نووسیوە،
باشترە بۆ پیاو ژن نەهێنێ. 2بەڵام، تا
دوورکەونەوە لەتاقیکردنەوەی
داوێنپیسی، با هەر پیاوێك ژنی
خۆی هەبێ، هەروەها هەر ژنێکیش
مێردی خۆی هەبێ. 3با مێرد چ
مافێکی ژنو مێردایەتی بەسەرەوەیە

سەبارەت بەژنەکەی بیداتیّ ،
هەروەها ژنیش هی مێردەکەی. 4
چونکە ژن دەسەڵاتی بەسەر لەشی
خۆی نییە، بەڵکو هی مێردەکەیەتی.
هەروەها مێردیش دەسەڵاتی بەسەر
لەشی خۆی نییە، بەڵکو هی
ژنەکەیەتی. 5کەستان خۆی بێبەش
نەکات لەوەی دیکە، تەنها کاتێك
نەبیّ کە هەردووکتان لەسەر ئەوە
ڕێككەوتبن، بەمەبەستی کات
تەرخانکردن بۆ نوێژ، ئینجا
بگەڕێنەوە بۆ ژیانی ژنو مێردایەتی
جاران، تاکو بەهۆی
خۆڕانەگرتنتانەوە نەکەونە
تاقیکردنەوەی شەیتان. 6ئێستا
ئەوەی من لێرە پێتان دەڵێم، وەك
ڕێگادانە نەك فەرمان پێکردن. 7من
ئاواتەخواز بووم، هەر یەك لەئێوە
وەك من بووایە، بەڵام هەریەکەو
بەهرەی تایبەتی خۆی هەیە لەلایەن
خوداوە هی یەکێکیان بەجۆرێکەو
ئەوەی تریش بەجۆرێکیتر.
8من بەوانە دەڵێم کە ژنیان
نەهێناوەو شوویان نەکردووە،
هەروەها ئەوانەی ژنو مێردیان
مردووە باشترە بۆیان وەك من
بمێننەوە. 9بەڵام گەر هاتوو نەیانتوانی
خۆیان ڕاگرن، با ژنبهێننو
شووبکەن، چونکە ژنهێنانو
شووکردن باشترە لەسووتان
بەهەوەسەکانی لەش.
10بۆ ئەوانەی ژنیان هێناوەو
شوویان کردووە، ئامۆژگاری تایبەتی
خۆم نییە، بەڵکو ڕاسپاردەی
خوداوەندە کە دەڵێ: با ژن
مێردەکەی بەجێنەهێڵێ، 11(بەڵام
گەر هاتوو لێیجیابووەوە، با بێ مێرد
بمێنێتەوە یاخود مێردەکەی
ئاشتبکاتەوە)، هەروەها مێردیش
لەسەریەتی ژنەکەی تەڵاق نەدات.
12بەڵام ئەوانیتر من پێتان دەڵێم
نەك خوداوەند: گەر هاتوو برایەکی
باوەڕدار ژنێکی بێباوەڕی هەبوو
ژنەکەش ڕازیبوو لەگەڵی بژی، با
پیاوەکە بەجێی نەهێڵێو تەڵاقینەدا.
13هەروەها گەر هاتوو ژنێکی
باوەڕدار مێردێکی بێباوەڕی هەبوو
مێردەکەشی ڕازی بوو لەگەڵی
بژی، با ژنەکە وازی لێنەهێنیّ. 14
چونکە مێردە بێباوەڕەکە پاكو پیرۆز
دەبیّ بەهۆی ژنە باوەڕدارەکەی،
هەروەها ژنە بێباوەڕەکە پاكو پیرۆز
دەبیّ بەهۆی مێردە باوەڕدارەکەی،
ئەگینا مندالّی ئەم جۆرە ژنو

مێردایەتیە گلاون، هەرچەندە ئەوان
پیرۆزبن. [15]بەڵام گەر مێردە یاخود
ژنە بێباوەڕەکە ویستی وازبهێنێ،
باوازبهێنێ، لەم حاڵەتە پیاوەکە یا ژنە
باوەڕدارەکە پەیوەست نییە
بەپەیوەندی ژنو مێردایەتی، چونکە
خودا بانگی کردووین بەئاشتی بژین.
[16]چونکە چۆن دەزانی ئەی ژنی
باوەڕدار دەتوانی مێردەکەت ڕزگار
بکەیت؟ یان ئەی پیاوی باوەڕدار
چۆن دەزانی دەتوانی ژنەکەت ڕزگار
بکەیت؟ [17]لەگەڵ ئەوەش بەپێی
ئەوەی خوداوەند بۆی داناون بژین،
بەو شێوەیەی خودا بانگی کردوون،
ئەمە فەرمانی منە بۆ هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکان. [18]ئەوەی خودا
بانگی کردووە بە خەتەنەکراوی، با
هەوڵی شاردنەوەی خەتەنەکەی نەدا،
هەروەها ئەوەش بە خەتەنە نەکراوی
بانگی کردووە، باخۆی خەتەنە
نەکات. [19]چونکە خەتەنەکردن هیچ
نییە، هەروەها خەتەنە نەکردنیش هیچ
نییە، بەڵکو گرنگ ئەوەیە کار بە
ڕاسپاردەکانی خودا بکرێ. [20]با هەر
یەکە بەو شێوەیە بمێنێتەوە کە تیایەتی
کاتێ خودا بانگی کردووە. [21]گەر
هاتوو کۆیلە بوویت کاتێ خودا
بانگی کردی؟ پێویست ناکات بایەخ
بەمە بدەیت، بەڵام گەر توانیت
سەربەستبی، باشترە ئەم هەلە
بەکاربێنی، [22]چونکە ئەوەی کۆیلە
بووە کاتێ خوداوەند بانگی کردووە
ئەوە دەبێتە سەربەستی خوداوەند.
هەروەها ئەوەی بەسەربەستی بانگ
کراوە ئەوە دەبێتە کۆیلەی مەسیح.
[23]خودا ئێوەی بەنرخێکی گران
کڕیوە، ئیتر ئێوە مەبن بە کۆیلەی
خەڵکی. [24]لەبەرئەوە ئەی برایان،
پێویستە هەر یەکە بەو شێوەیە
بمێنێتەوە لەگەڵ خودا کە تیایدا بووە
کاتێ بانگ کراوە.

ڕەبەن

[25]دەربارەی ئەوانەی ژنیان
نەهێناوەو شوویان نەکردووە،
ڕاسپاردەیەکی تایبەتیم نییە بۆیان
لەلایەن خوداوەندەوە، بەڵام من
بیروڕای خۆم لەم بارەیەوە دەڵێم،
وەك یەکێك بەهۆی بەزەیی
خوداوەندەوە متمانەی بەدەست
هێناوە. [26]چونکە گەر من
بیربکەمەوە، چکاتێکی ناخۆش
لەبەردەممان دایە، وای بەباشتر دەزانم
[27] کە پیاو بەبێ ژن هێنان بمێنێتەوە.

گەر تۆ ژنت هەبوو، داوای
جیابوونەوە مەکە، بەڵام گەر ژنت
نەبوو، مەگەڕێ بەدوای ژنهێنان. [28]
گەر کوڕێك ژنی هێنا، هەڵەی
نەکردووە، هەروەها گەر کچێك
شووی‌کرد، هەڵەی نەکردووە. بەڵام
ئەو جۆرە کەسانە تووشی
دەردەسەری ژیان دەبن، جا من
دەمەوێ ئێوە لەوە بپارێزم. [29]ئەی
برایان من پێتان دەڵێم: ئەوەندە
کاتمان نەماوە، لەبەرئەوە ئەوانەی
ژنیان هێناوە، پێویستە ئێستا
بەشێوەیەك بن هەروەك ژنیان
نەهێنابێ. [30]هەروەها ئەوانەی
دەگرین هەروەك بلێی ناگرین،
ئەوانەی دڵخۆشن هەروەك بلێی
دڵخۆش نین، ئەوانەی شت دەکرن
هەروەك بلێی هیچیان نییە. [31]
ئەوانەی پەیوەندیان بەم جیهانەوە هەیە
وەك بلێی پەیوەندیان پێیەوە نییە،
چونکە شێوەی ئەم جیهانە ڕووەو
نەمانە. [32]دەمەوێ ئێوە لەسەرقاڵی
سەربەست بن، ئەوەی ژنی نەهێناوە
سەرقاڵ دەبێ بە کاروباری
خوداوەندو چۆنیەتی ڕازی‌کردنی. [33]
بەڵام ئەوەی ژنی هێناوە سەرقاڵ دەبێ
بە کاروباری جیهانیو چۆنیەتی
ڕازی‌کردنی ژنەکەی. [34]ئەو کابرایە
دڵی بەش‌کراوە. هەروەها کچانو
ئەو ژنانەی مێردیان نییە سەرقاڵ دەبن
بەکاروباری خوداوەندو چۆن پیرۆزی
لەشو ڕۆح بەدەست بهێنن. بەڵام
ئەوەی شووی‌کردووە سەرقاڵی
کاروباری جیهانیو چۆنیەتی
ڕازی‌کردنی مێردەکەیەتی.
[35]من ئەمەتان پێ‌دەڵێم بۆ
بەرژەوەندی خۆتان. نەك بۆ ئەوەی
بتانبەستمەوە. تاکو ڕێگای ڕاستو
پەسەند بگرنو بێ دوودڵی خزمەتی
خوداوەند بکەن. [36]گەر هاتوو
یەکێك لەو باوەڕەدا بوو شتێکی
چاك ناکات بەرامبەر
بەدەزگیرانەکەی گەر بکەوێتە
تەمەنەوەو نەیهێنێ، بەم شێوەیە
پێویست بوو بیهێنێ، با بیهێنێ چونکە
بەمە گوناه ناکات. [37]بەڵام ئەوەی
لەدڵەوە بڕیاری دابێو خۆی ناچار
نەکردبێ، بەڵکو دەسەڵاتی تەواوی
بەسەر خۆی هەبێ، دەزگیرانەکەی
خۆی بەکچی بهێڵێتەوە، ئەوا باش
دەکات. [38]کەواتە، ئەوەی ژن
دەهێنێ شتێکی چاك دەکات، بەڵام
ئەوەی ناهێنی ئەوا چاکتر دەکات.
[39]ژن ئەوەندە بە مێردەوە

دەبەستریتەوە هەتا مێردەکەی زیندووە. بەڵام گەر مێردەکەی مرد، ئەوسا ژنەکە سەربەستەو مافی ئەوەی هەیە هەر پیاوێك کە بیەوێ شووی پێ بکات، بەڵام پیاوەکە لەخوداوەند بێ. [40]ئەگینا بەڕای من ئەو ئافرەتە بەختەوەرترە گەر وەك خۆی بمێنێتەوەو شوونەکات. لەو باوەڕەشدام منیش ڕۆحی خودام تیادایە.

قوربانی بتەکان

8

ئێمە هەموومان ئەو زانینەمان هەیە سەبارەت بەو قوربانییانەی پێشکەش بەبتەکان دەکرێت. بەڵام زانین لووتبەرزت دەکات، کەچی خۆشەویستی بنیادت دەنێ. [2]گەر یەکێك لەو باوەڕەدایە شتێك دەزانێ، ئەو کەسە جارێ شتەکە بەتەواوی نازانێ وەك پێویستە بیزانێ. [3]بەڵام ئەوەی خودای خۆشدەوێ، ئەوا لای ئەو ناسراوە.

[4]سەبارەت بەوەی پەیوەندی بەخواردنی قوربانیی بتەکانەوە هەیە، ئێمە دەزانین بت بوونی نییە، هەروەها جگە لەخودای تاکو تەنها هیچ خودایەکی تر نییە. [5]چونکە گەر هەندێك هەبن پێیان بگوترێ خودا لەئاسمانو لەسەر زەوی، هەروەك زۆر خوداو زۆر خوداوەندیش هەیە. [6]بەڵام ئێمە تەنها یەك خودامان هەیە، ئەویش ئەو باوکەیە کە هەموو شتێك لەلایەن ئەوەو ئێمەش بۆ ئەو هەین، هەروەها یەك خوداوەندمان هەیە ئەویش عیسای مەسیحە، کە هەموو شتێك بەهۆی ئەوەو ئێمەش بەهۆی ئەو هەین.

[7]بەڵام هەموو خەڵك ئەم ڕاستیە نازانن، چونکە هەندێکیان تا ئەمڕۆش ڕاهاتوون کەوا بت بەڕاستی بوونی هەیە، تەنانەت لە گۆشتی قوربانیی بتیش دەخۆن، هەر وادەزانن پێشکەش بەبتەکان کراوە، ویژدانە لاوازەکەشیان گڵاوبووە. [8]خواردن لە خودا نزیکمان ناکاتەوە، گەر هاتوو لەشتێکمان خوارد هیچمان دەست ناکەوێ، هەروەها گەر لێمان نەخوارد باشتر نییە. [9]بەڵام ئاگاداری خۆتان بن تاکو ئەم سەربەستیەتان نەبێتە بەردی کۆسپ بۆ ئەوانەی باوەڕیان لاوازە، [10]ئەی خاوەنی زانیاری گەر هاتوو یەکێك تۆی بینی لەپەرستگای بت لەسەر خوان

دانیشتووی، ئایا ئەو کەسە گەر
ویژدانی لاواز بێ هاننادرێ لەگۆشتی
قوربانی بتەکان بخوات؟ [11]جا
زانیاریەکەت بووە هۆی لەناوچوونی
ئەو برا باوەڕ لاوازەی مەسیح
لەپێناوی مرد.
[12]کەواتە بەهەمان شێوە گوناه
بەرامبەر بە مەسیح دەکەن، کاتێ
گوناە بەرامبەر بە برایەکتان دەکەنو
ویژدانی لاوازیان بریندار دەکەن. [13]
لەبەر ئەوە، گەر هەندێ خۆراك ببێتە
کۆسپو کەوتنی براکەم، ئیتر
هەرگیز گۆشت ناخۆم تاکو نەبمە
کۆسپ بۆ براکەم.

مافی نێرراوان

9

ئایا سەربەست نیم؟ ئایا نێرراو نیم؟
ئایا عیسای مەسیحی خوداوەندمانم
نەدیوە؟ ئایا ئێوە بەرووبوومی کاری
من نین لەخوداوەند؟ [2]گەر هاتوو
نێرراو نەبم لای خەڵکی تر، بۆ ئێوە
نێرراوم، چونکە ئێوە مۆری
نێرراوێتی منن. [3]ئەوەیە
بەرگری کردنی من سەبارەت بەوانەی
تاقیم دەکەنەوە: [4]ئایا مافی خواردنو
خواردنەوەمان نییە؟ [5]ئایا مافی
ئەوەمان نییە یەکێك لەخوشکان
بکەین بەهاوسەرمانو لەگەڵ خۆمان
بیهێنین، وەکو نێرراوانی ترو
پەترۆسو برایان لەخوداوەند؟ [6]
یاخود تەنها منو بەرنابا مافی
ئەوەمان نییەو هەر دەبێ ئیش بکەین
﴿بۆ پەیداکردنی پێویستیەکانی
ژیانمان﴾؟ [7]چ سەربازێك دەچێ بۆ
جەنگ لەسەر حسابی خۆی؟ یا چ
باخەوانێك ڕەزێك دەچێنێو
لەبەرەکەی ناخوات؟ یاخود چ
شوانێك مێگەلێ دەلەوەڕێنێو
لەماستەکەی ناخوات؟ [8]ئایا ئەم
قسانەم قسەی مرۆڤە؟ ئایا شەریعەتیش
هەمان شت ناڵێ؟ [9]لەشەریعەتی موسا
نووسراوە: {دەمی گا مەبەستەوە
لەکاتی دەغڵ کوتانەوە.} گەر خودا
بایەخ بە گا بدات؟ [10]ئایا بەڕاستی
ئەمەی لەپێناوی ئێمەدا نەوتووە؟
بەڵێ، لەپێناوی ئێمەدا ئەمە
نووسراوەو مانای ئەوەیە: هەموو
ئەوانەی زەوی دەکێڵن. دەیکێڵن
بەهیواوە، ئەوانەی گەنم دەکوتن ئەوە
دەکەن بەهیوای ئەوەی بەشداربن
لەبەرووبووم. [11]کاتێ ئێمە شتی
ڕۆحیتان تیا بچێنین ئایا گەلێك زۆرە
گەر لەئێوە هەندێ شتی پێویستی

لەشمان دەست کەوێ؟ 12گەر بێتو
کەسانی تر ئەم مافەیان بەسەرتان
هەبێ، دەبێ ئێمە چەند لەوان
لەپێشتر بین؟ بەڵام ئێمە ئەم مافەمان
وەرنەگرت، بەڵکو لەهەموو شتێك
داغمان بەخۆمان گرت تاکو کۆسپێك
نەخەینە سەر ڕێگای مزگێنی
مەسیح.
13ئایا نازانن ئەوەی خزمەتی پەرستگا
دەکات بە خێری پەرستگا دەژی،
هەروەها ئەوەی خزمەتی قوربانگا
دەکات بەشی خۆی لەقوربانیەکان
هەڵدەگرێ؟ 14هەر ئاواش خوداوەند
فەرمانیداوە ئەوانەی مزگێنی
خوداوەند دەدەن خۆیان بەهۆی ئەو
مزگێنییەوە بژێنن. 15بەڵام من داوای
هیچ مافێك لەو مافانە ناکەم،
هەروەها ئێستا ئەوە نانووسم هەتا
داوای ئەم یارمەتییە بکەم. چونکە
مردنم بەلاوە باشترە لەوەی یەکێك
ڕێی ئەم شانازیەم لێبگرێ. 16
چونکە گەر مزگێنی بدەم نابێ
شانازی بەخۆم بکەم، لەبەرئەوەی
مزگێنیدان لەسەرم پێویستە. جا قور
بەسەرم گەر بێتو مزگێنیم نەدایە. 17
چونکە گەر بەخواستی خۆم ئەوە
بکەم، ئەوا پاداشت دەکرێم، بەڵام
گەر بەخواستی خۆم نەبێ، ئەوا
متمانەی لێپرسراویەتییەکم پێدراوەو
جێبەجێی دەکەم. 18ئیتر پاداشتم
چییە؟ پاداشتی من ئەوەیە بەخۆڕایی
مزگێنی بدەمو واز لەمافی خۆم
بهێنم لەمزگێنیدا. 19من مرۆڤێکی
ئازادم، کۆیلەی هیچ کەس نیم،
بەڵام خۆم کرد بەکۆیلە بۆ هەموو
خەڵك تا ژمارەیەکی زۆریان لێ
بەدەستبهێنم. 20هەتا جوولەکە بۆ
مەسیح بەدەستبهێنم، وەك
جوولەکەیەك دەژیم. هەروەها بۆ ئەو
خەڵکانەی لەژێر سایەی شەریعەت
دەژین وەك ئەوان لەژێر سایەی
شەریعەت دەژیم، چونکە دەمەوێ
ئەو جۆرە کەسانەش بۆ مەسیح
بەدەستبهێنم، 21بەڵام بۆ ئەو
کەسانەی بێ شەریعەتن، خۆم دەکەم
بە بێشەریعەت هەتا بۆ مەسیح
بەدەستیانبهێنم. ئیتر ئەمە ئەوە
ناگەیەنێ من شەریعەتی خودا
ڕاناگرم، بەڵکو لەژێر سایەی
شەریعەتی مەسیحم. 22بۆ لاوازەکان
خۆم دەکەم بە لاواز، تاکو
بەدەستیانبهێنم بۆ مەسیح. ئیتر بۆ
هەمووان بووم بەهەموو شتێك، هەتا
بەهەر شێوەیەك بێ هەندێکیان ڕزگار

بکەم. [23]ئەمانە هەمووی دەکەم
لەپێناوی مزگێنیدا، تا بەشداری تیادا
بکەم.
[24]ئایا نازانن هەموو ئەوانەی
بەشداری ڕاکردن دەکەن لەیاری
پێشبڕکێدا، تەنها یەکێکیان پاداشت
وەردەگری؟ بەهەمان شێوە ئێوەش
ڕابکەن تا دەیبەنەوە، [25]هەر یەکێك
لەو یاریزانانە مەشقی خۆ بەهێزکردن
دەکەن، تاکو تاجێکی لەناوچوو
بەدەستبهێنن. بەڵام ئێمە لەپێناوی
بەدەستهێنانی تاجێکی لەناونەچوو.
[26]کەواتە من ڕاناکەم وەك یەکێك
ئامانجی نەبێ، هەروەها بۆکسێن ناکەم
وەك یەکێك لەهەوا بدا. [27]بەڵکو
ڕەق دەبم لەگەڵ لەشی خۆمو
دەیکەم بەکۆیلە، تاکو خۆم ڕەت
نەکرێمەوە، دوای ئەوەی خۆم
بەخەڵکیترم ڕاگەیاندووە.

فێربوون لەمێژووی ئیسرائیل

10
برایان دەمەوێ ئێوە بزانن،
باوباپیرانمان هەموویان لەژێر هەوردا
بوونو هەمووشیان دەریای سووریان
بڕی. [2]جا هەموو ئەوانەی لەدەریاو
لەژێر هەوردا بوون وەك قوتابیانی
موسا لەئاوهەڵکێشران، [3]هەمووشیان
یەك جۆرە خواردنی ڕۆحیان خواردو
[4]هەموویان یەك جۆرە ئاوی ڕۆحیان
خواردەوە، چونکە لەو بەردە
ڕۆحیەیان دەخواردەوە کە دوایان
کەوتبوو، ئەو بەردەش مەسیح بوو. [5]
بەڵام خودا لە زۆربەیان ڕازی
نەبوو، ئیتر ئەمە بووە هۆی فڕێدانیان
لەبیابان. [6]ئەم شتانە ڕوویدا تاکو
ببێ بەنموونەیەك بۆمان، ئارەزووی
کاری خراپ نەکەین، هەروەك
ئەوان ئارەزوویانکرد، [7]نابێ ئێمە
ببین بە بتپەرست وەك هەندێ
لەوان، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {گەل دانیشتن بۆ
خواردنو خواردنەوە، ئینجا
هەستانەوەو کەوتنە سەماکردن.} [8]
هەروەها نابێ خۆمان بدەینە دەست
داوێنپیسی وەك هەندێکیان
کردیان.لێرە ئەمە بووە هۆی ئەوەی
لەرۆژێکدا بیستوسێ هەزار
کەسیان لێ بمرێ. [9]هەروەها نابێ
مەسیح تاقیبکەینەوە وەك هەندێکیان
کردیان، ئیتر هەموویان بەمار
لەناوچوون. [10]بێزاری دەرمەبڕن
وەك هەندێکیان کردیان، ئەوسا
ئەوەبوو فریشتەی لەناوبەر لەناوی

بردن. 11ئەم شتانە هەمووی دەبێ
بەئاگاداریەك بۆ ئێمە، چونكە ئەمانە
هەمووی بۆ ئامۆژگاری كردنەوەی
ئێمە نووسراوە، كە كۆتایی جیهان
لێمان نزیك بووەتەوە. 12ئیتر ئەوەی
لەو باوەڕەدایە كەوا خۆی
ڕاگرتووە، بائاگای لەخۆی بێ
نەكەوێ. 13هەر تاقی كردنەوەیەكتان
تووش بێ ئەوە مرۆڤانەیە، بەڵام خودا
پشتی پێ دەبەسترێو نایەڵێ زیاتر
لەتوانای خۆتان تاقیبكرێنەوە، بەڵكو
لەكاتی تاقی كردنەوەدا ڕێگایەكتان
بۆ دەكاتەوە تاكو بتوانن بەرگە
بگرن. 14لەبەرئەوە، ئەی
خۆشەویستانم، لەبتپەرستی
دووركەونەوە.
15چۆن لەگەڵ تێگەیشتوان
دەدوێم، ئاواش لەگەڵ ئێوە دەدوێم،
جا ئێوە حوكمبدەن سەبارەت بەوەی
دەیڵێم: 16ئایا ئەو جامە پیرۆزەی
پیرۆزی دەكەین بەشداری نییە
لەخوێنی مەسیح؟ یاخود ئەو نانەی
لەتی دەكەین بەشداری نییە لە
لەشی مەسیح؟ 17لەبەر ئەوەی یەك
نان هەیە، ئێمە لەگەڵ ئەوەی زۆرین،
یەك لەشین، چونكە هەموومان
بەشداری لەیەك نان دەكەین. 18
سەیری ئیسرائیل بكەن لەبارەی
مرۆڤایەتیەوە: ئایا ئەوەی قوربانی
دەخوات لەقوربانگەدا بەشدار نییە؟
19كەواتە مەبەستم چییە؟ ئایا ئەوەی
بۆ بت سەربڕاوە بەنرخە یاخود بتەكە
خۆی بەنرخە؟ 20نەخێر، چونكە
ئەوەی بتپەرستەكان سەریدەبڕن
بۆ ڕۆحە پیسەكان سەریدەبڕن نەك
بۆ خودا. نامەوێ ئێوە بەشداریتان
هەبێ لەگەڵ ڕۆحە پیسەكان. 21ئێوە
ناتوانن لەیەك كاتدا لەجامی
خوداوەندو لەجامی ڕۆحە پیسەكان
بخۆنەوە، هەروەها ناتوانن لەیەك
كاتدا بەشداری خوانی خوداوەندو
خوانی شەیتان بكەن، 22یاخود
دەمانەوێ توڕەییخوداوەند
هەستێنین؟ ئایا ئێمە لەو بەهێزترین؟

هەموو شتێك بۆ شكۆی خودایە

23ئێوە دەڵێن (هەموو شتێك
دروستە) بەڵام هەموو شتێك سوود
بەخش نییە، دەڵێن (هەموو شتێك
دروستە) بەڵام هەموو شتێك بنیادنەر
نییە. 24با كەستان بەدوای
بەرژەوەندی خۆی نەگەڕێ، بەڵكو
بەدوای بەرژەوەندی نزیكەكەی
بگەڕێ. 25ئەو گۆشتەی لەبازار

دەفرۆشرێ بیخۆن، ئەوەندە پرسیار
مەکەن لەپێناوی ویژدانتان. 26چونکە
زەوی‌و هەموو ئەو شتانەی
لەسەریەتی هی خوداوەندە. 27گەر
هاتوو بێباوەڕێك داوەتی‌کردن‌و
ئێوەش ڕازی‌بوون بڕۆن، ئەوسا
هەرچیەکتان پێشکەش دەکات
بیخۆن، بێ پرسیارکردن، لەبەر
ویژدان. 28بەڵام گەر هاتوو یەکێك
پێی ووتن: (ئەم خواردنە لە قوربانی
پێشکەش‌کراوی بتە.) ئەوسا
لێی‌مەخۆن، لەبەر ئەو کەسەو ڕازی
کردنی ویژدان، 29مەبەستم
لەویژدانی ئێوە نییە، بەڵکو ویژدانی
ئەوی دیکە، جا بۆچی سەربەستی
لەلایەن یەکێکی‌تر حوکمی بەسەر
بدرێ؟ 30گەر خواردنێکم خواردو
سوپاسی خودام لەسەری کرد، ئیتر
بۆچی یەکێکی دیکە بەخراپە باسم
بکات لەسەر شتێك سوپاسی خودای
لەسەر دەکەم؟ 31گەر خواردتان‌و
خواردتانەوە یان هەر شتێکتان‌کرد،
با هەموو شتێکتان لەپێناوی
شکۆمەندی خودا بێ. 32مەبن
بەکۆسپ لەڕێگای جولەکە یا
یۆنانی یاخود کۆمەڵەی باوەڕدارانی
خودا. 33بەهەمان شێوە منیش هەوڵی
ڕازی‌کردنی هەمووان دەدەم
لەهەموو شتێك، بایەخ نادەم بە
بەرژەوەندی تایبەتی خۆم، بەڵکو
بایەخ بە بەرژەوەندی زۆربەی
خەڵکی تر دەدەم، تاکو ڕزگاریان
بێ.

11

بەشوێن پێی مندا بڕۆن وەك چۆن
منیش بەشوێن پێی مەسیح دا دەڕۆم.

نوێژکردن لەکۆبوونەوە

2ستایشتان دەکەم چونکە هەمیشە
یادم دەکەن‌و لەسەر ئەو
خووڕەوشتانە دەڕۆن بەو شێوەی
پێم‌داون. 3بەڵام دەمەوێ ئەوە بزانن
کە مەسیح سەری هەموو پیاوێکەو
پیاویش سەری ئافرەتەو خوداش
سەری مەسیحە. 4هەر پیاوێك
بەسەری داپۆشراو نوێژ بکا یاخود
بەووشەی خودا بدوێ ئەوا شورەیی
بەسەر خۆی دەهێنێ، 5هەروەها هەر
ئافرەتێك بەسەری دانەپۆشراو نوێژ
بکا یاخود بەووشەی خودا بدوێ،
ئەوا شورەیی بەسەر خۆی دەهێنێ،
ئەوەش وەك ئافرەتێك وایە کە سەری
تاشرابێ. 6گەر ئافرەتێك سەری

دانەپۆشـێ، باشـترە قژی ببڕێ، بەڵام
گـەر هـاتوو بـۆ ئەو ئافرەتە شورەیی
بـوو قـژی بـبڕێ یاخود بیتاشێ، ئەوا
پێویستە سەری داپۆشێ. [7]کەواتە پیاو
نـابێ سـەری داپۆشێ، چونکە وێنەو
شـــکۆمەندی خودایـــە ، بـــەڵام ژن
شکۆمەندی پیاوە. [8]چونکە پیاو لەژن
نـیـە، بـەڵکو ژن لــەپـیاوە. [9]پـیاو
دروسـت نەکراوە بۆ ژن، بەڵکو ژن
دروسـت‌کـراوە بـۆ پـیاو. [10]بۆیـە
پێویسـتە ژن سەری داپۆشێ لەپێناوی
فریشـتەکان. [11]لــە خوداوەنــد ژن
سـەربەخۆ نـیـە سـەبارەت بەپـیاو،
هـەروەها پیاویش سەبارەت بەژن. [12]
چـــونکە هـــەروەك ژن لەپـــیاو
دروسـتکراوە، ئـاواش پـیاو لــەژن
لــەدایك دەبێت، بەڵام هەموو شتێك
لەلایەن خوداوەیە.

[13]کەواتـە خۆتـان حوکـم بدەن:
ئایا شتێکی جوانە بۆ ژن بێ سەرپۆش
نوێـژ بکـات بـۆ خودا؟ [14]ئایا هەمان
بـاری سروشـتی فـێرتان ناکـات،
شـەرمەزارییە بـۆ پـیاو قـژی درێـژ
بکـات، [15]بەڵام شانازییە بۆ ژن قژی
درێژکاتـەوە؟ چـونکە خـودا قـژی
پـیـ‌داوە بـۆ داپۆشـینی. [16]لـێرە گەر
یــەکێ بــیەوێ بەربــەرەکانی ئەمــە

بکات، ئیتر ئەوە لەگەڵ خووڕەوشتی
ئـێمەو کۆمەڵـە باوەڕدارەکانی خودا
رێك ناکەوێ.

نانخواردنی خوداوەند

[17]ئامۆژگاریـەکانم ستایش‌کردنی
ئـێوە نـیـە، چونکە کۆبوونەوەکانتان
زیـانی لەسـوود زیاترە. [18]چونکە بۆ
یەکـــەمجار بیســـتم، کـــاتێ ئـــێوە
کۆدەبنەوە وەك کۆمەڵەی باوەڕداران
نـــاکۆکی لــــەنێوانـــتان هەیـــە.
[19]
تاڕادەیەکـیش بـاوەڕ بەمە دەکەم.
چـونکە دەبـێ لـەنێوانـتان نـاکۆکی
گومـــڕابوون هـــەبێ تـــا لەنێوانـــتان
بـاوەڕی ڕاسـتەقینە دەربکـەوێ. [20]
کـاتێ کۆدەبـنەوە ئـەوە بـۆ نـانی
خوداوەنـــد نـــیـە. [21]بـەڵکو هـەر
یەکـەتان پـێش ئەوەیتـر دەکـەوێ
بۆئەوەی بۆ خۆی بخوات، بەڵام هەیە
لــــەناوتان بەبرســـێتی دەمێنێـــتەوە،
هەندێکیشتان سەرخۆش دەبێ. [22]ئایا
ماڵـتان نـیـە تـیایدا بخۆنو بخۆنەوە؟
یـاخود دەتانـەوێ بەسووکی سەیری
کۆمەڵـەی باوەڕدارانی خودا بکەنو
هـەژارەکان شـەرمەزار بکـەن کـە
هیچـیان نییە؟ کەواتە چیتان پێ‌بڵێم؟
ئایـا ستایشـتان بکـەم؟ نەخـێر، ئەمە

ناکـەم. 23ئـەوەی مـن بـە ئـێوەم دا
لـەخوداوەنـد وەرمگـرتووە، ئەویش
ئـەوە بـوو عیسـای خوداوەنـد ئـەو
شـــەوەی تـــایدا دەدرا بەدەســـتەوە
نانێکی هەڵگرت، 24سوپاسی خودای
کـــرد، لەتیکـــردو ووتـــی: (وەری
بگـــرن بـــیخۆن، ئەمـــە لەشـــی مـــنە
لەپێناوی ئێوەدا شکاوە، جا ئەمە
بکـەن بـۆ یادکردنەوەم.) 25بەهەمان
شـێوە دوای نان خواردن، جامەکەی
هەڵگـرتو ووتی: (ئەم جامە پەیمانی
نوێیە بەخوێنی من، جا ئەمە بکەن هەر
جارێك دەیخۆنەوە بۆ یادکردنەوەم.)
26کەواتــە، هــەر کــاتێ لــەم نانــەتان
خـواردو لەم جامەتان خواردەوە بەمە
مـردنی خوداوەنـد ڕادەگەیـنن، هەتا
دەگەڕێتەوە. 27جـا هەر یەکێك لەم
نانـە بخـواتو لەم جامەی خوداوەند
بخواتــەوە بــێ ئــەوەی شــایانی بــێ،
تاوانــبارە بەرامــبەر بــەلــەشو خوێنی
خوداوەند.

28با هەر یەکە خۆی تاقیبکاتەوە،
پێش ئـەوەی لـەم نانـە بخواتو لەم
جامــە بخواتــەوە. 29هــەر یەکــێك
بخـواتو بخواتـەوە بـێ ئەوەی مانای
لـەش تێبگات ئـەوا حوکمـی خودا
بەســەر خۆی دەهێنێ. 30لەبەر ئەوەیە

ژمارەیـەکی زۆر نـەخۆشو لاوازتـان
تیادایە، هەندێکیش مردوون. 31بەڵام
گـەر ئـێمە حوکـم بەسـەر خۆمـان
بدەیـن، ئـەوا تاوانبار نەدەکراین. 32
بـــەڵام کـــاتێ خوداوەنـــد حوکـــم
بەسـەرمان بـدات تەمـێمان دەکات،
تاکو تاوانبار نەکرێین لەگەڵ جیهان.
33ئـەی بـرایان، کـاتێ بەیەکەوە
کۆدەبنەوە بۆ نان خواردن، چاوەڕێی
یـەکتری بکـەن. 34گـەر یەکێکـتان
برسـی بـوو بـا لەماڵەوە نان بخوات،
تـا کۆنەبـنەوە بـۆ تاوانـبار کردنی .
سـەبارەت بەشتەکانیتر کاتێ هاتم بۆ
لاتان ئامۆژگاریتان دەکەم.

بەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز

12

ئـەی بـرایان، سـەبارەت بـە بەهـرە
ڕۆحـیەکان دەمـەوێ لاتـان شـاراوە
نـەبێ. 2ئێوە دەزانن کاتێ بتپەرست
بـوون، ڕاتـان دەکـرد بـەدوای بـتە
لاڵـەکان تـا بیانپەرسـتن. 3بۆیـە مـن
دەمـەوێ ئـێوە تێـبگەن کـە هـیچ
کەسـێك نییە بدوێ بەڕۆحی خوداو
بڵـێ (نەفـرەت لـەعیسـا)، هـەروەها
هـیچ کـەس ناتوانێ بێ ڕۆحی پیرۆز
بڵێ (عیسا خوداوەندە.)

[4]چەندەها بەهرە هەیە، بەڵام
هەمووی لە یەك ڕۆحەوەیە، [5]
هەروەها چەندین جۆر خزمەت هەیە،
بەڵام هەمووی لە یەك
خوداوەندەوەیە، [6]جۆرەها کاریش
هەیە، بەڵام تەنها یەك خودایە ئەوەی
هەموو شتێك دەکات لەهەموو
کەسێك.
[7]جا بەیەکێك ئاشکرا بوونی
ڕۆحی دەدرێ، ئەمەش سوودی بۆ
هەموانە. [8]یەکێك بەهۆی ڕۆحی
پیرۆزەوە قسەی دروستو دانای پێ
دەبەخشرێ، بۆ یەکێکی تر قسەی
زانین بەگوێرەی هەمان ڕۆح. [9]هەر
هەمان ڕۆحیش بە یەکێك باوەڕ
دەبەخشێ، بەوی دیکەش بەهرەی
نەخۆش چاككردنەوە بەیەك ڕۆح، [10]
هەروەها یەکێك توانای کردنی کاری
سەرسوڕهێنەری پێ دەبەخشرێ،
یەکێکی دیکەش دوان بە
ووشەی خودا، یەکێکی دیکەش
توانای لێك جیاکردنەوەی
ڕۆحەکان، بۆ یەکێکی دیکەش زمانە
ڕۆحیەکان، بۆ یەکێکی دیکەش
ڕوونکردنەوەی ئەو زمانانە. [11]بەڵام
ئەمانە هەموو کاری یەك ڕۆحو
هەمان ڕۆحن، بە هەر یەکێك چۆن
بیەوێ دەیدا.

یەك لەشو ئەندامی زۆر

[12]چۆن لەش یەکەو ئەندامی
زۆری هەیە، ئەو ئەندامانە چەند
زۆرن، بەڵام یەك لەش پێك دەهێنن،
هەروەها مەسیح بەم شێوەیەیە. [13]
چونکە ئێمە بەیەك ڕۆح لەئاو
هەڵکێشراین بۆ یەك لەش. گەر ئێمە
جوولەکە بین یاخود یۆنانی، کۆیلە
بین یاخود سەربەست، ئێمە هەموو لە
یەك ڕۆحمان خواردۆتەوە. [14]کەواتە
لەش یەك ئەندام نییە بەڵکو کۆمەڵە
ئەندامێکە. [15]گەر بێتو قاچ بڵێ:
(چونکە من دەست نیم ئیتر من سەر
بە لەش نیم،) ئایا ئیتر بە ئەندامی
لەش دانانرێ؟ [16]هەروەها گەر بێتو
گوێ بڵێ: (چونکە من چاو نیم، ئیتر
من سەر بە لەش نیم،) ئایا بە ئەندامی
لەش دانانرێ؟ [17]گەر هاتوو لەش
هەمووی چاو بووایە، ئیتر چۆن
شتمان دەبیست؟ هەروەها هەمووی
گوێ بووایە، ئیتر چۆن بۆنمان
دەکرد؟ [18]لەبەرئەوە خودا هەر
ئەندامێکی لەشی لەشوێنێکی تایبەت
داناوە، بەو شێوەیەی خۆی دەیەوێ.
[19]جا کوا لەش گەر هەمووی یەك

ئەندام بووایە؟ [20]بەڵام ئەوەتا وا نییە،
بەڵکو ئەندامەکان زۆرن بەڵام یەك
لەشن. [21]بەم شێوەیە، چاو ناتوانێ بە
دەست بڵێ: (پێویستم پێت نییە.)
هەروەها سەر بە هەردوو قاچ بڵێ:
(پێویستم پێتان نییە.) [22]ئەوەی بە
لاوازترین ئەندام دایدەنێن لە لەش،
ئەوە ئەندامێکی پێویستە. [23]ئەو
ئەندامەی لە لەشدا ئەوەندە ڕێزی
نییە، زیاتر ڕێزی بۆ دادەنێن، هەروەها
ئەو ئەندامەی بە شەرمەوە سەیری
دەکەین، ڕێزی تایبەتی لێدەگیرێ. [24]
بەڵام ئەو ئەندامانەی بەنرخن
پێویستیان بەمە نییە، چونکە خودا
ئەندامەکانی لەشی بە شێوەیەك
دروست کردووە تەنانەت بۆ
بچووکترین ئەندامی لەش نرخێکی
تایبەتی داناوە، [25]تاکو لەش ناکۆکی
تیادا پەیدا نەبێ، بەڵکو ئەندامەکان
یەك بایەخیان هەبێ سەبارەت
بەیەکتری. [26]گەر هاتوو ئەندامێك
ئازاری هەبوو هەموو ئەندامەکانی
دیکە لەگەڵی ئازار دەچێژن، ئەگەر
یەکێك لەئەندامان ڕێزی لێنرا، ئەوا
هەموو ئەندامان لەگەڵی دڵخۆش
دەبن. [27]لەڕاستیدا ئێوە لەشی
مەسیحن، هەر یەکەتان لەئەو
ئەندامێکە. [28]خودا لەکۆمەڵەی
باوەڕدارانی خۆی یەکەمجار نێرراوانی
دانا، دووەمجار ئەوانەی بەووشەی
خودا دەدوێن، سێهەمجار فێرکەران.
ئینجا بەهرەکانی کاری
سەرسوڕهێنەر: نەخۆش چاککردنو
یارمەتیدانو بەڕێوەبردنو دوان بە
زمانە ڕۆحیەکان. [29]ئایا ئەوانە
هەموویان نێرراون؟ یاخود هەموو
بەووشەی خودا دەدوێن؟ یان هەموو
فێرکەرن؟ یا هەموویان بەهرەی کاری
سەرسوڕهێنەریان دراوەتێ؟ [30]ئایا
هەموویان بەهرەی چاككردنەوەی
خەڵکیان دراوەتێ؟ یان هەموویان
دەتوانن بەزمانی ڕۆحی بدوێن؟
یاخود توانای ڕوونکردنەوەی زمانە
ڕۆحییەکانیان هەیە؟ [31]ئێوە هەوڵی
بەهرەی باشتر بدەن، ئەوسا من
ڕێگایەکی باشترتان نیشاندەدەم.

گرنگی خۆشەویستی

13
گەر بێتو بە هەموو زمانەکانی جیهانو
فریشتەکان بدوێم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا من وەك
گرمەگرمی دەهۆڵو زیڕەزیڕی زۆرنا
وام. [2]گەر بێتو بەووشەی خودا

بدوێم‌و هەموو نهێنی‌و زانیارییەك
بزانم‌و باوەڕێکی تەواوی وام هەبێ
بتوانم چیای پێ هەڵکەنم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ نیم. 3
گەر بێتو هەموو سامانم بەسەر
هەژاران دابەش بکەم‌و تا سووتان
ژیانم پێشکەش بکەم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ
سوودی بۆم نابێ. 4خۆشەویستی دان
بەخۆگرتن‌و ڕۆح سووکییە،
خۆشەویستی شانازی نییە، چاوپیسی
نییە، لووت‌بەرزی نییە، 5
خۆشەویستی توندڕەوی نییە، داوای
بەرژەوەندی تایبەتی خۆی ناکات،
زوو تووڕە نابێ‌و بەهەڵەکانی
پێشوودا ناچێتەوە، 6خۆشەویستی
بەخراپە دڵخۆش نابێ، بەڵکو بۆ
ڕاستی دڵشاد دەبێ. 7خۆشەویستی
هەموو کاتێ بەرگە دەگرێ، هەموو
کاتێ باوەڕ دەکات، هەموو کاتێ
هیوای هەیە، هەموو کاتێ ئارام
دەگرێ. 8خۆشەویستی هەرگیز
نافەوتێ، بەڵام دوان بە ووشەی خودا
نامێنێ‌و دوان بەزمانە ڕۆحیەکانیش
بەسەردەچێ، هەروەها زانیاریش
نامێنێ. 9چونکە زانیاریمان تەواو نییە،
هەروەها دوانمان بەووشەی خوا تەواو
نییە، 10بەڵام کاتێ تەواو دێت، ئەوسا
ناتەواو نامێنێ. 11کاتێ منداڵ بووم
وەك منداڵێك قسەم دەکرد، وەك
منداڵ تێ‌دەگەیشتم، وەك منداڵ بیرم
دەکردەوە. بەڵام ئێستا بووم بەپیاو،
ئەوەی شتی منداڵی‌بوو وازم لێ‌هێنا.
12چونکە ئێستا تەماشای ئاوێنەیەکی
تاریك دەکەین، بەڵام دوایی
ڕووبەڕووە. من ئێستا بەشێك
لەزانینم هەیە، بەڵام دوایی بەتەواوی
خوداوەند دەناسم، هەروەك ئەو
بەتەواوی من دەناسێ. 13جا ئەوەی
دەمێنێتەوە باوەڕو هیواو
خۆشەویستیە، ئەمانە سێ شتن، بەڵام
خۆشەویستی لەهەموویان مەزنترە.

دوان بەووشەی خودا

14

با خۆشەویستی ئامانجتان بێ،
ئارەزووی بەهرە ڕۆحیەکان بکەن،
بەتایبەتی دوان بە ووشەی خودا، 2
ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێ،
قسە لەگەڵ خەڵك ناکات، بەڵکو
لەگەڵ خودا، کەس لێی تێناگات،
چونکە ئەوەی ئەو بەهۆی ڕۆحی
پیرۆز دەیڵێ نهێنییە. 3بەڵام ئەوەی
بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوە بۆ

بنیادنانو هاندانو دڵنەواییە. 4ئەوەی
بەزمانە ڕۆحییەکان دەدوێ، ئەوا
خۆی بنیاد دەنێ، بەڵام ئەوەی
بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوا
کۆمەڵەی باوەڕداران بنیاد دەنێ. 5
من حەز دەکەم هەمووتان بەزمانە
ڕۆحییەکان بدوێن. بەڵام باشترە
بەهرەی دوان بەووشەی خوداتان
هەبێ، چونکە ئەوەی بەووشەی خودا
دەدوێ مەزنترە لەوەی بەزمانە
ڕۆحییەکان دەدوێ، تەنها گەر یەکێك
بتوانێ ڕوونیبکاتەوە، ئەمەش ببێتە
هۆی بنیادنانی کۆمەڵەی باوەڕداران.
6ئەی برایان، ئێستا وابزانن من
هاتووم بۆ لاتانو بەزمانە ڕۆحییەکان
لەگەڵتان دەدوێم، لێرە چ سوود
لەمن وەردەگرن، گەر بینینو
زانیاریو دوان بەووشەی خوداو
فێرکردنی تیادا نەبێ؟ 7تەنانەت
ئامێرێکی مۆسیقای بێڕۆح، بۆ نموونە
شمشاڵو ساز، گەر دەنگی جیاوازیان
نەبێ، چۆن گوێگر بزانێ کامەیان
دەنگی شمشاڵەو کامەیان دەنگی
سازە؟ 8گەر بێتو کەڕەنای شەڕ
دەنگەکەی ئاشکرا نەبێ، کێ خۆی
ئامادە دەکات بۆ شەڕ؟ 9ئێوەش
هەروەها گەر بێتو بە زمانی ڕۆحی
بدوێنو کەس لێتان تێنەگات، ئیتر
چۆن خەڵکی بزانێ چی دەڵێن؟ ئایا
وەك ئەوە نییە لەگەڵ هەوا بدوێن؟
10لەجیهان ئەوەندە زمان هەیە
لەژماردن نایەن، بەڵام هیچیان بێواتا
نییە. 11گەر بێتو من لەواتای زمانێك
تێنەگەم، ئەوا دەبێتە بێگانەو ئەو
کەسەی بەو زمانەش دەدوێ،
هەروەها منیش دەبمە بێگانە بۆ ئەو
کەسە. 12کەواتە ئێوەش، گەر
بەپەرۆش بن بۆ بەهرەی ڕۆحی،
زیاتر هەوڵی بۆ بدەن لەپێناوی
گەشەکردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو
پەرەسەندنی.

13لەبەرئەوە پێویستە لەسەر
ئەوەی بەزمانە ڕۆحییەکان دەدوێ،
نوێژ بکات تا خودا هێزی
ڕوونکردنەوەی زمانەکانی بداتێ. 14
چونکە گەر من بەزمانە ڕۆحییەکان
نوێژم کرد، تەنها ڕۆحم نوێژ
دەکات، بەڵام مێشکم هیچ
بەرووبوومی نابێت. 15کەواتە چی
بکەم؟ بەڕۆح نوێژ دەکەم، هەروەها
بەمێشکیش نوێژ دەکەم. بەڕۆح
گۆرانی دەڵێم، هەروەها بەمێشکیش
گۆرانی دەڵێم. 16ئەگینا گەر تۆ
بەڕۆح ستایشی خودا بکەی، چۆن

دەبێ یەکێکی دەرەوە بەسوپاس
کردنەکەت بڵێ (ئامین)؟ چونکە ئەو
نازانێ تۆ دەڵێی چی. [17]لەوانەیە
سوپاس کردنەکەت باش بێ، بەڵام
ئەوەی تر بنیادنانرێ. [18]سوپاس بۆ
خودا لەهەمووتان زیاتر دەتوانم
بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێم، [19]بەڵام
لەکۆمەڵەی باوەڕداران بەلامەوە
باشترە پێنج ووشە بڵێم بەمێشکمەوە
کە خەڵکی لێی فێر ببێ، لەوەی کە
دە هەزار ووشە بڵێم بەزمانەکان
کەس لێی‌تێ‌نەگات. [20]ئەی برایان،
لەبیرکردنەوەدا وەك منداڵ مەبن،
بەڵکو لەئاست خراپەکاریدا وەك
منداڵی ساوا بن. بەڵام
لەبیرکردنەوەدا وەك یەکێکی
گەورەو تێگەیشتوو بن. [21]
لەشەریعەت نووسراوە: {خوداوەند
دەڵێ، بەزمانی بێگانەکانو بەلێوی
نامۆکان قسە لەگەڵ ئەم گەلە
دەکەم، لەگەڵ ئەمەش گوێم لێ
ناگرن.} [22]کەواتە زمانەکان نیشانە
نییە بۆ باوەڕداران بەڵکو بۆ
بێباوەڕان، بەڵام دوان بەووشەی
خودا بۆ باوەڕدارانە نەك بۆ
بێباوەڕان. [23]گەر ئەندامانی
کۆمەڵەی باوەڕداران هەموو
بەیەکەوە کۆبوونەوە، لەوێ
هەموویان بەزمانە ڕۆحیەکان
قسەیان‌کرد، ئینجا یەکێکی نەزان
یاخود بێباوەڕ بێتە ژوورەوە، ئایا
نالێ ئێوە هەمووتان شێتن؟ [24]بەڵام
بەپێچەوانەی ئەمە گەر بێتو هەموو
بەووشەی خودا بدوێنو یەکێکی
نەزان یاخود بێباوەڕ بێتە ناوتان،
هەموو سەرزەنشتی دەکەنو هەموو
حوکمی بەسەر دەدەن. [25]ئەمە وای
لێدەکات نهێنی دڵی ئاشکرا بکات،
ئەوسا ئەو کەسە کڕنووش دەباو
خودا دەپەرستێ، دانبەوەدا دەنێ
خودا بەڕاستی لەنێوانتانە.

کۆبوونەوەی ڕێك‌و پێك

[26]ئەی برایان، کاتێ ئێوە
کۆدەبنەوە هەریەکەتان شتێکی هەیە،
یەکێك گۆرانی ڕۆحی، یاخود
وانەیەکی فێرکردن، یا بینین، یان
دوان بەزمانە ڕۆحیەکان، یان
ڕوونکردنەوەی زمانەکان. باهەموو
شتێك بۆ بنیادنان بێ. [27] با دووان یا
سیان بەزمانەکان بدوێن یەك لەدوای
یەك، بەڵام هەر یەکێك
ڕوونیانبکاتەوە. [28]بەڵام گەر لەوێ
کەس نەبوو ڕوونی بکاتەوە. ئەوسا

دەبێ لەکۆبوونەوە بێدەنگ بن‌و
لەدڵی خۆتان بۆ خۆتان‌و بۆ خودا
بدوێن. 29هەروەها ئەوانەی
بەووشەی خودا دەدوێن، تەنها
دەتوانن دووان یان سیانیان بدوێن،
ئەوانی دیکە دەبێ قسەکانیان
هەڵسەنگێنن. 30گەر هاتوو یەکێك
لەدانیشتوان لەلایەن خوداوە
بینینێکی بۆ ڕاگەیەنرا، پێویستە لەسەر
ئەوەی دەدوێ بێدەنگ بێ، 31ئێوە
هەموو دەتوانن یەك لەدوای یەك
بەووشەی خودا بدوێن، هەتا هەموو
فێربن‌و هانبدرێن. 32ڕۆحی ئەوانەی
بەووشەی خودا دەدوێن ملکەچن
بۆیان، 33چونکە خودا، خودای
ئاژاوە نییە، بەڵکو خودای ئاشتییە.
هەروەك لەهەموو کۆمەڵەکانی
خوشك‌و برا پیرۆزەکان، 34ژنان
بێدەنگ دەبن لەکاتی کۆبوونەوەدا،
چونکە ئەوان نابێ قسە بکەن پێویستە
ملکەچ بن بەو شێوەیەی شەریعەت
دەیڵێ. 35بەڵام گەر ویستیان شتێك
فێربن، با لەماڵەوە لەمێردەکانیان
بپرسن. چونکە شورەییە بۆ ژن لەناو
کۆبوونەوە بدوێ. 36ئایا ووشەی
خودا لەلای ئێوەوە هاتووە، یاخود
تەنها بۆ لای ئێوە هاتووە؟ 37گەر
یەکێك خۆی بەهەڵگری ووشەی
خودا بزانێ یاخود بەڕۆحی دانا،
بابزانێ ئەوەی بۆتانی دەنووسم
ڕاسپاردەی خوداوەندە. 38گەر
یەکێك ئەوە نەزانێ، با هەر نەزانێ.
39کەواتە ئەی برایان، بەدڵگەرمییەوە
هەوڵ بدەن بەووشەی خودا بدوێن،
هەروەها ڕێی دوان بەزمانە ڕۆحیەکان
لەکەس مەگرن. 40بەڵام هەموو
شتێك پێویستە دروست‌و ڕێك‌وپێك
بێ.

هەستانەوەی عیسا

15

ئەی برایان، ئەوەتان بیردەخەمەوە کە
بۆم هێنان‌و مزگێنیم پێدان، ئەوەی
وەرتانگرت‌و هەتا ئێستا لەسەری
چەسپاون. 2گەر هاتوو بەبەردەوامی
لەسەر ئەو ووشانە ڕۆیشتن بەو
شێوەیەی مزگێنیم پێدان، ئەوسا
ڕزگارتان دەبێ، ئەگینا بەخۆرایی
باوەڕتان هێناوە.
3چونکە ئەوەم پێدان کە
لەسەرەتاوە وەرمگرتبوو، ئەوەش
ئەوەیە مەسیح لەپێناوی گوناهەکانمان
مرد بەگوێرەی نووسراوی
﴿پێغەمبەرەکان﴾، 4ئەو نێژراو

لەرۆژی سێهەم هەستایەوە دیسان
بەگوێرەی نووسراوی
﴿پێغەمبەرەکان﴾، 5ئینجا بۆ
پەترۆسو دوایی بۆ دوانزە
قوتابیەکەی دەرکەوت، 6پاشان بۆ
زیاتر لە پێنجسەد لەبرایان
دەرکەوت کە بەیەکەوە بوون، لەوانە
هێشتا زۆربەیان دەژین، بەلاّم
هەندێکیان نوستوون، 7دوایی بۆ
یاقوب دەرکەوت، ئینجا بۆ هەموو
نێرراوان، 8پاش هەمووان بۆ منیش
دەرکەوت، وەك منداڵێك لەکاتی
خۆی لەدایك نەبووبێ. 9چونکە من
بچوکترین نێرراوم، هەروەها شایانی
ئەوە نیم بە نێرراو ناوببرێم، چونکە
من کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودام
لەکاتی خۆی چەوساندۆتەوە. 10
بەلاّم بەهۆی بەرەکەتی خوداوە وام
لێهاتووە وەك ئێستا دەمبینن،
هەروەها ئەو بەرەکەتەی
پێیبەخشیووم بێسوود نەبوو بەڵکو
بەپێچەوانەوە، من لەهەموو نێرراوانی
دیکە زیاتر ئیشم کردووە، ئەو
شتانەش بەهۆی توانای خۆم نەبوو،
بەڵکو بەهۆی بەرەکەتی خودا بوو
کە لەگەڵمدایە. 11ئیتر من بم یاخود
نێرراوانی دیکە، ئێمە ووشەی
خودامان ڕاگەیاند، ئێوەش باوەڕتان
هێنا.

هەستانەوەی مردووان

12 گەر ئێمە هەستانەوەی مەسیح
لە نێو مردووان ڕابگەیێنین، ئیتر چۆن
هەندێکتان دەڵێن مردووان
زیندوونابنەوە؟ 13گەر هەستانەوەی
مردووان نەبێ، ئەمە ئەوە دەگەیەنێ
مەسیح هەڵنەستاوەتەوە. 14گەر بێتو
مەسیح هەڵنەستابێتەوە، ئەوسا
مزگێنیدانمان بێ سوود دەبێ،
هەروەها باوەڕی ئێوەش هیچ
سوودی نابێ. 15ئێمەش دەبینە
شایەتی درۆزن بۆ خودا، چونکە ئێمە
شایەتیمانداوە سەبارەت بەخودا، کە
مەسیحی هەستاندووەتەوە، بەلاّم
هەڵینەستاندووەتەوە گەر مردووان
هەڵنەستنەوە. 16بۆیە گەر مردووان
هەڵنەستنەوە، کەواتە مەسیحیش
هەڵنەستاوەتەوە. 17گەر بێتو مەسیح
لەنێو مردووان هەڵنەستابێتەوە، ئەوسا
باوەڕتان بەتاڵ دەبێو ئێوەش هێشتا
لەگوناهەکانتان دان. 18هەروەها
ئەوانەی نووستوونو باوەڕیان
بەمەسیح هەبوو هەموو لەناوچوون.
19گەر بێتو هیوامان بەمەسیح تەنها

بۆ ئەم ژیانە بێ، ئەوا ئێمە
بەدبەختترین كەس دەبین لەنێو مرۆڤ.
20بەلاّم لەڕاستیدا مەسیح لەنێو
مردووان هەستایەوەو بوو بەنۆبەرەی
نووستوان. 21جا چۆن مردن بەهۆی
مرۆڤێك هاتەكایەوە،
زیندووبوونەوەی مردووانیش بەهۆی
مرۆڤێك بوو. 22هەروەها چۆن
هەموو بەهۆی ئادەم دەمرن، بەهەمان
شێوە هەموو بەهۆی مەسیح
زیندوودەبنەوە. 23بەلاّم هەر یەكەو
بەنۆرەی خۆی، یەكەمجار مەسیح وەك
نۆبەرەیەك هەستایەوە، ئینجا دوای
گەڕانەوەی ئەوانەی سەر بە مەسیحن
هەڵدەستنەوە، 24دوای ئەمە كۆتایی
دێت، كاتێ پادشاهێتی دەدات
بەخودای باوك، پاش ئەوەی هەموو
سەركردایەتیو دەسەلاّتو هێزێك
لەناودەبات. 25 عیسا دەبێ ئەوەندە
فەرمانڕەوایی بكات، هەتا هەموو
دوژمنانی دەخاتە ژێر پێیەوە. 26ئیتر
دوا دوژمن كە لەناودەبرێ مردنە.
27چونكە خودا {هەموو شتێكی
ملكەچی ژێر پێی‌كردووە}. بەلاّم
كاتێ دەڵێ هەموو شتێك
ملكەچكرا، شتێكی ئاشكرایە خودا
ناگرێتەوە، ئەوەی هەموو شتێكی
ملكەچی مەسیح كردووە. 28كاتێ
هەموو شتێك ملكەچی ڕۆڵە بوو،
ئەوسا ئەویش ملكەچی خودا دەبێ،
ئەوەی هەموو شتێكی ملكەچی
كردووە، تاكو خودا ببێت بەهەموو
شتێك لەهەموو شتێك.
29گەر ڕاستبێ مردووان
هەرگیز هەڵنەستنەوە، ئیتر
لەئاوهەڵكێشانی ئەوانەی لەجیاتی
مردووان لەئاوهەڵدەكێشرێن چ
سوودێكی هەیە؟ كەواتە بۆچی
لەجیاتی ئەوان خۆیان
لەئاوهەڵدەكێشن؟ 30هەروەها بۆچی
ئێمە هەموو كاتێ خۆمان دەخەینە
مەترسییەوە؟ 31ئەی برایان پێتان
دەڵێم، من ڕۆژانە ڕووبەڕووی مردن
دەبمەوە، بەو شانازیەی لەئێوەدا هەمە
بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان. 32گەر بێتو وەك
مرۆڤێك بەرەنگاری دڕندان بوومایە
لە شاری ئەفەسۆس، ئەوسا چ
سوودێكم دەبوو؟ گەر بێتو مردووان
هەڵنەستنەوە، ئیتر ئێمەش دەڵێین:
(وەرن با بخۆینو بخۆینەوە، بەیانی
مردنە.) 33هەڵمەخەڵەتێن، چونكە
پەیوەندی خراپ ڕەوشتی جوان تێك
دەدات. 34هۆش بهێننەوە بەرخۆتان،

ئیتر هەڵە مەکەن، چونکە هەندێکتان
نەزانن سەبارەت بە خودا. من ئەمە
دەڵێم تا شەرمەزاربن.

هەستانەوەمان چۆن دەبێ؟

35 لەوانەیە یەکێك بپرسێ:
(مردووان چۆن هەڵدەستنەوە، بە چ
جۆرە لەشێك دەگەڕێنەوە؟) 36 ئەی
گێل! ئەوەی دەچێنرێ زیندوونابێتەوە
هەتا نەمرێ. 37 ئەوەی دەچێنرێ ئەو
شتە نییە کەوا دێتەدەرەوە، بەڵکو
تەنها دەنکە گەنمە یاخود هەر تۆوێکی
دیکە. 38 ئینجا خودا ئەو شێوەیەی
دەداتێ کە خۆی دەیەوێ، هەروەك
چۆن هەموو جۆرە تۆوێك شێوەیەکی
تایبەتی داوەتێ. 39 بەهەمان شێوە
هەموو لەشێك یەك شێوەی نییە،
بەڵکو مرۆڤ لەشێکی هەیە، ئاژەڵ
لەشێکی دیکە، ماسی لەشێکی هەیەو
باڵندە لەشێکی دیکە. 40 تەنی ئاسمانی
هەیەو تەنی زەویش هەیە، بەڵام
شکۆمەندی تەنە ئاسمانییەکان شتێکەو
شکۆمەندی تەنی زەویش شتێکی
ترە. 41 شکۆمەندی خۆر شتێکەو
شکۆمەندی مانگیش شتێکە،
هەروەها شکۆمەندی ئەستێرەش
شتێکی تر، ئەستێرەش لەگەڵ ئەستێرە
شکۆمەندی جیاوازی خۆیان هەیە.
42 بەم جۆرەش هەڵسانەوەی
مردووان: ئەوەی دەچێنرێ
لەفەوتاوی، لەهەڵسانەوە فەوتاو نییە.
43 لەسووکایەتی دەچێنرێ،
لەشکۆمەندی هەڵدەستێتەوە.
لەلاوازی دەچێنرێ، لەهێز
هەڵدەستێتەوە. 44 بەلەشی سروشتی
دەچێنرێ، بەلەشی ڕۆحی
هەڵدەستێتەوە. گەر لەشی سروشتی
هەبێ لەشی ڕۆحیش هەیە. 45
هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
ئادەمی یەکەم لەشێکی زیندوو بوو.}
بەڵام دوا ئادەم ڕۆحێکە ژیانمان
پێدەبەخشێ. 46 ئەوەی یەکەم ڕۆحی
نییە بەڵکو لەشی سروشتییەو ئەوەی
دواتر ڕۆحییە. 47 مرۆڤی یەکەم
لەزەوی بوو لەخۆڵ دروستکرا،
بەڵام مرۆڤی دووەم لەئاسمانەوەیە. 48
کەواتە ئەوەی لەخۆڵ دروستبووە،
ئەوانەش لەخۆڵن ئاوا دەبن. ئەوەش
لەئاسمانەوەیە، ئاسمانیەکانیش ئاوا
دەبن. 49 جا چۆن ئەو وێنەیەمان
وەرگرتووە کە لەخۆڵ دروست
کراوە، بەهەمان شێوە وێنەی ئاسمانی
وەردەگرین. 50 ئەی برایان، من پێتان
دەڵێم: گۆشتو خوێن ناتوانێ ببێتە

میراتگری پادشاهێتی خودا، هەروەك
چۆن فەوتاو نابێتە میراتگری
نەفەوتاو. 51گوێ لەم نهێنیە بگرن:
ئێمە هەموومان ناخەوین؟ بەڵکو
هەموومان دەگۆڕێین، 52ئەمەش
یەکسەر لەچاوتروکانێك ڕوودەدات،
کاتێ دوا کەڕەنا لێدەدرێو دەنگ
دەداتەوە. ئەوسا مردووان
بێگەندەڵێو فەوتان هەڵدەستنەوە،
هەروەها ئێمەش دەگۆڕێین. 53چونکە
دەبێ ئەو سروشتە فەوتاوە نەفەوتاوی
بپۆشێو سروشتی مردوو نەمری
بپۆشێ. 54کاتێ فەوتاو نەفەوتاوی
دەپۆشێو مردن نەمری دەپۆشێ،
ئەوسا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە دێتەدی: {سەرکەوتن
مردنی قووتدا. 55ئێتر ئەی مردن کوا
سەرکەوتنت؟ ئەی گۆڕ، کوا
پێوەدانت؟} 56پێوەدانی مردن
گوناهە، هێزی گوناه شەریعەتە. 57
بەڵام سوپاس بۆ خودا، ئەوەی
سەرکەوتنی بە ئێمە بەخشیوە بەهۆی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 58
کەواتە، ئەی برایانی خۆشەویستم،
جێگیرو چەسپاو بن، خۆتان
بەتەواوی بۆ خوداوەند تەرخان
بکەن، ئیتر بزانن ئەوەی بۆ
خوداوەندی دەکەن بێسوود نییە.

پارەکۆکردنەوە بۆ باوەڕداران

16
بەڵام لەبارەی کۆکردنەوەی یارمەتی
بۆ برا پیرۆزەکان، چۆن کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی ناوچەی غەلاتییەم
ڕاسپاردووە، ئێوەش ئاوا بکەن. 2با
هەر یەکەتان لەڕۆژی یەکشەممە چەند
پارەی لەتوانادایە بیخاتە لایەك، تا ئەو
ڕۆژە پارە کۆنەکرێتەوە کە دەگەمە
لاتان. 3جا کاتێ گەیشتمە لاتان، کێ
بەباش دەزانن لەناو خۆتان دەیانێرم
بەنامەوە تا ئەو یارمەتییەی
کۆتانکردۆتەوە بۆ قودس بیبەن. 4
ئەگەر پێویست بوو، خۆم لەگەڵیان
دەڕۆم. 5کاتێ دێم بۆ لاتان تێدەپەڕم
بەناوچەی مەکدۆنیا، چونکە دەبێ
بەمەکدۆنیادا بڕۆم. 6لەوانەیە
ماوەیەك لاتان بم، یاخود لەوانەیە
هەموو زستان لاتان بمێنمەوە، ئینجا
ڕێگای سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ
هەر شوێنێك کە دەمەوێ. 7چونکە
ئەمجارە نامەوێ تەنها بەسەر پێی
بتانبینم، بەڵکو هیوادارم گەر
خوداوەند خواستی لەسەربێ
ماوەیەکی زۆر لاتان بمێنمەوە. 8بەڵام

هـەتا ڕۆژی پەنجاهـەمین لە ئەفەسۆس
دەمێـنمەوە، [9]چـونکە دەرگـای پانو
بـەرین بـۆ ئیشی کاریگەر کراوەتەوە
بۆم، هەرچەندە زۆر دوژمنیشم هەیە.
[10]گەر تیمۆساوس بۆ لاتان هات،
بـا بەئاسـودەیی لەناوتان بیّ، چونکە
ئـەویش وەك مـن کـاری خوداوەنـد
دەکـات. [11]نامەویّ کەس بەسووکی
سـەیری بکات، بەڵکو لەگەڕانەوەدا
یارمـەتیبدەنو بەئاشتی بەڕێی بکەن،
چونکە منو برایان چاوەڕێی دەکەین،
[12]هـەروەها زۆر داوام لـەئەپۆلۆسی
بـرامان کـرد هەتا لەگەڵ برایان بیّو
دیدەنیتان بکات، بەلاّم ئەو نەیویست
ئێسـتا بـۆ لاتـان بیّ، ئیتر کەی بۆی
ڕێکەوت ئەوسا بۆ لاتان دێت.

کۆتایی

[13]ئێشـــكبگـــرن، جـــێگیربن
لـەباوەڕ، پیاوی ئازابن، بەهێزبن. [14]
هەرچـیەك دەکەن لە خۆشەویستیەوە
بـــیکەن. [15]ئـــێوە دەزانـــن مـــاڵی
ئیســـتیفانۆس پێشـــەبەرە بـــوون
لەئەخائیە، خۆیان تەرخان کردبوو بۆ
خـــزمەتکـــردنی خوشـــكو بـــرا
پیرۆزەکـان، [16]داواتـان لـێدەکـەم،
ئـەی بـرایان، گوێـڕایەڵی ئەوان بن،
لەگـــەڵ هـەمـوو ئەوانـەی لەگەڵیان
ئیش دەکەن. [17]دڵشاد بووم بە هاتنی
ئیســـــتیفانۆسو فـــــەرتوناتوسو
ئەخائـیکۆس، چـونکە شوێنی ئێوەیان
گـرتەوە بـۆم، [18]ئـەوان ڕۆحی منو
ئـێوەیان گەشـاندەوە، ئـەو جـۆرە
کەسانە ڕێزیان بۆ دابنێن.
[19]کۆمەڵـەی بـاوەڕدارانی ئاسـیا
ســـلاّوتان لـێدەکـــەن، ئەکـــیلاو
بریســـکلا لەگـــەڵ ئـــەو کۆمەڵـــەی
لـــەماڵەکـەیان کۆدەبـنەوە بـەناوی
خوداوەنـــد بەگـــەرمی ســـلاّوتان
لـێدەکەن. [20]هەموو برایان سلاّوتان
لـێدەکـەن، ئـێوەش بـەماچـی پاكو
پیرۆز سلاّو لەیەکتری بکەن.
[21]مـنم پۆڵـس سـلاّوی منـتان
لـــێبیّ کـە بـە دەسـتی خـۆم بۆتان
دەنووسـم. [22]بـەڵیّ ئـەو کەسـەی
عیسـای خوداوەنـدی خـۆشناویّ با
نەفـرەتی لـێبیّ. (ماراناسا) ﴿واتای:
ئـەی خوداوەند وەرە﴾. [23]بەرەکەتی
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێت. [24]بەو خۆشەویستیەتان دەسپێرم
کە لەعیسای مەسیحە. ئامین.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس

هۆی نووسینی نامەی دووەم بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆس، ئەو گرژیە بوو کە لەنێوان پۆڵسو کۆمەڵەکەدا هەبوو، بە هۆی هەندێ لەئەندامانی کۆمەڵەکە، کاتێ هێرشێکی توندیان کردبووە سەری. بەڵام پۆڵس لە نامەکەدا ئارەزووی خۆی دەردەبڕی بۆ ئاشتبوونەوەو دڵخۆشی خۆی دەردەخا ئەگەر ئەم ئاشتبوونەوەیە بێتەدی.

لە بەشی یەکەمی نامەکە، پۆڵس باسی پەیوەندی خۆی دەکات بەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە. باس دەکات بۆچی بە توندی وەڵامی ئەو سووکایەتی پێکردنەو بەرهەڵستیە دەداتەوە کە لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە تووشی هاتبوو. پاشان دڵخۆشی خۆی دەردەبڕێ، چونکە وەڵامە توندەکەی بووە هۆی ئاشتبوونەوەو تۆبەکردن. دوایی پۆڵس تکا لەکۆمەڵی باوەڕداران دەکا بۆ ئەوەی کۆمەك بۆ باوەڕدارانی یەهودیە کۆبکەنەوە.

لە کۆتایی نامەکەشدا بەرگری لە نێراوێتی خۆی دەکا لە دژی ئەو کەسانەی لە کۆرنسۆس ووتبوویان گوایا ئەوان نێرراوی ڕاستەقینەنو پۆڵس نێرراوی ڕاستەقینە نییە.

1

لە پۆڵسەوە، نێرراوی عیسای
مەسیح لەسەر خواستی خودا،
هەروەها لە تیمۆساوسی براوە، بۆ
کۆمەڵەی خودا لە کۆرنسۆس،
هەروەها بۆ هەموو برا پیرۆزەکان لە
گشت ناوچەی ئەخائیە. [2]با
بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو
عیسای مەسیحی خوداوەند بۆ ئێوە
بێ.

خودای دڵنەواییکەر

[3]پیرۆزە خودا، باوکی عیسای
مەسیحی خوداوەند، باوکی پڕ لە
بەزەییو خودای هەموو دڵنەواییەك،
[4]هەر ئەوە لە هەموو ناخۆشییەکدا
دڵنەواییمان دەکات، تاکو بتوانین بەو
دڵنەوایییەی لە خوداوە
وەرمانگرتووە، دڵنەوایی خەڵکی تر

بکەین
لەهەموو ناخۆشیەك. 5جا چۆن
بەشداری زۆرمان کردووە لە ئازاری
مەسیح، بەهەمان شێوە بەهۆی
مەسیحەوە زۆر دڵنەوایی دەکرێین. 6
گەر ئێمە لەناخۆشی بین، ئەوە
لەپێناوی دڵنەوایی‌و ڕزگاری ئێوەیە،
گەر دڵنەوایی کرابین، ئەوەش
لەپێناوی دڵنەوایی ئێوەیە، ئەوەی
واتان لێ‌دەکات خۆتان ڕاگرن
بەرامبەر هەمان ئازار کە ئێمەش
دەیچێژین. 7ئیتر هیوامان بەئێوە
چەسپاوە، چونکە دەزانین چۆن
لەئازار بەشداریمان دەکەن،
لەدڵنەواییش بەشداریمان دەکەن.
8ئەی برایان، نامانەوێ لاتان
شاراوە بێ ئەو ناخۆشیانەی بەسەرمان
هات لەناوچەی ئاسیا، تەنانەت
ئەوەندە قورس بوو بە شێوەیەك
لەسەرووی توانامان بوو، هەتا هیوای
ژیانمان بڕا، 9بەڵکو هەستمان دەکرد
حوکمی مردن بەسەرمان دراوە، تا
پشت نەبەستین بە خۆمان، بەڵکو
بەو خودایەی مردووان
هەڵدەستێنێتەوە. 10ئەو بوو لەو
مردنە ڕزگاری کردین‌و ڕزگارمان
دەکات، هیوامان لەئەودایە کە
هێشتا هەر ڕزگارمان دەکات. 11
هەروەها ئێوەش پێویستە
بەنوێژەکانتان یارمەتی پێشکەش
بکەن، تا خەڵکێکی زۆر سوپاسی
خودا بکەن لەپێناوی ئێمە لەسەر ئەو
پیرۆزیەی پێمان دراوە بەهۆی نوێژی
خەڵکێکی زۆر.

پۆڵس پلانەکەی دەگۆڕێ

12چونکە ئەمەیە شانازی ئێمە،
ویژدانمان شایەتمانە لەهەڵسوکەوتمان
لەجیهان، بەتایبەتی سەبارەت بە ئێوە
بەبێ دووڕوویی‌و بەدڵسۆزی خودا،
ئەمەش بەدانایی مرۆڤانە نییە بەڵکو
بەبەرەکەتی خودایە. 13ئێمە شتێکتان
بۆ دەنووسین بتوانن بیخوێننەوەو لێی
تێبگەن. هیوادارم بەتەواوی تێبگەن،
14ئەوەی ئێستا هەندێکی لێ
تێدەگەن. ئەوەش ئەمەیە، بزانن ئێمە
هۆی شانازی ئێوەین، هەروەها
ئێوەش هی ئێمە لەڕۆژی عیسای
خوداوەند.
15لەبەر ئەوەی بێ‌گومانبووم لەم
شتە، وویستم یەکەم جار بێم بۆ لای
ئێوە تا دووجار سوود ببینن، 16
ئەوەش ئەوەیە کاتێ دەڕۆم بۆ
مەکدۆنیا دیدەنیتان دەکەم ئینجا کە

لەوسەر گەڕامەوە سەرتان
لێدەدەمەوە، دوای ئەوەی ڕێگای
سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ ناوچەی
یەهودیە. 17ئایا من دوو دڵم کاتێ
ویستم ئەوە بکەم؟ ئایا من پلانەکانم
وەك مرۆڤێکی ئەم جیهانە داناوە، کە
ئامادەیە لەیەك کات بڵێ نەخێرو
بەڵێ؟ 18وەك چۆن خودا سەرڕاستە،
ووشەکانی ئێمەش بۆ ئێوە (بەڵێ)و
(نەخێر) نییە، 19هەروەها عیسای
مەسیحی ڕۆڵەی خودا، ئەوەی منو
سیلوانسو تیمۆساوس مزگێنی
ئەومان پێتاندا، لەیەك کات (بەڵێ)و
(نەخێر)ی نەوتووە. بەڵام لەئەودا
بەردەوام هەر (بەڵێ) بووە، 20چونکە
هەموو بەڵێنەکانی خودا لەئەودا
(بەڵێی) خۆی دۆزیەوە. بۆیە ئێمە
بەهۆی ئەوەوە دەڵێین (ئامین)، بۆ
شکۆمەندی خودا. 21ئەوە خودایە
ئێمەو ئێوەی لەمەسیحدا
چەسپاندووە، هەروەها دەستنیشانی
کردووین. 22هەر ئەویشە مۆری
خۆی لێداوینو ڕۆحی پیرۆزی
پێمان بەخشیوە وەك پێشەکی.
23خودا ئاگای لێیە بۆچی نەهاتم
بۆ کۆرنسۆس، چونکە بەزەییم پێتان
دەهاتەوە. 24ئێمە نامانەوێ دەست
بەسەر باوەڕتان بگرین، بەڵکو ئێمە
لەگەڵتان کار دەکەین بۆ خۆشیتان،
چونکە ئێوە بەباوەڕ چەسپاون.

2

لەبەرئەوە بڕیارمدا نەیەم بۆ لاتان،
تاکو سەردانەکەم بە غەمباریەوە نەبێ.
2چونکە گەر من دڵتەنگم کردن،
ئیتر کێ دڵشادم دەکات جگە لەئێوە
کە دڵتەنگم کردوون؟ 3بۆیە نامەی
پێشوم بۆ نووسین، تا کاتێ هاتم
دڵگران نەبم بەوانەی پێویستە ببنە
سەرچاوەی خۆشیم. باوەڕم بە
هەمووتان هەیە، کەوا خۆشی من
خۆشی هەمووتانە. 4کاتێ نامەی
یەکەمم بۆ ناردن زۆر غەمبارو
دڵتەنگ بوومو فرمێسك بەچاومدا
دەهاتەخوارەوە، مەبەستم ئەوە نەبوو
دڵتەنگتان بکەم بەڵکو تا بزانن من
چەند ئێوەم خۆشدەوێ.

لێخۆشبوون لە گوناهبار

5گەر هاتوو یەکێکتان بووە هۆی
دڵتەنگیتان، ئەمە تەنها من دڵتەنگ
ناکات، بەڵکو تا ڕادەیەك هەمووتان،
گەر زۆرم نەووتبێ. 6ئێستا ئیتر بەسە
ئەو سزایەی لەلایەن زۆربەتانەوە

دراوە بەسەر ئەو کابرایە، [7]بە
پێچەوانەی ئەوە باشترە بۆتان
لێی‌خۆش‌بن‌و دڵنەوایی بکەن، ئەگینا
خەفەت گیانی تێك‌دەشکێنێ. [8]
لەبەرئەوە ڕاتان‌دەسپێرم خۆشەویستی
خۆتانی بۆ دەربڕن. [9]من ئەمەم بۆ
نووسیون هەتا تاقیتان بکەمەوەو ببینم
ئایا بۆ هەموو شتێك ملکەچن. [10]
گەر هاتوو لەیەکێك خۆش بوون،
ئەوسا منیش لێی‌خۆش دەبم. جا
لەبەر ئێوە لەبەردەم مەسیح لەو
کەسە یاخود لەو شتە خۆش دەبم. [11]
تا شەیتان دەست بەسەرماندا
نەگرێت، چونکە ئێمە لەمەبەستەکانی
شەیتان بێ‌ئاگا نین.

سەرکەوتن بەهۆی عیسا

[12]کاتێ گەیشتمە شاری ترواس
تا مزگێنی مەسیح بدەم، ئەوسا
دەرگای کارکردنی خوداوەندم بۆ
کرایەوە. [13]بەڵام زۆر نارەحەت
بووم، چونکە تیتۆسی برام
نەدۆزیەوە، ئیتر ماڵئاواییم
لەباوەڕداران کردو ڕۆیشتم بۆ
ناوچەی مەکدۆنیا.
[14]بەڵام سوپاس بۆ خوا، ئەوەی
هەموو کاتێ بەرەو سەرکەوتنمان
دەبات، هەروەها بەهۆی ئێمە
لەهەموو شوێنێك زانیاری مەسیح
بڵاودەکاتەوە وەك بۆنێکی خۆش. [15]
ئێمە لای خودا بۆنی خۆشی
مەسیحین لەنێوان ئەوانەی ڕزگاریان
دەبێ‌و لەنێوان ئەوانەی لەناودەچن.
[16]بۆ ئەوانە بۆنی مردنە بۆ مردن، بۆ
ئەوانی تر بۆنی ژیانە بۆ ژیان، ئایا کێ
بەتوانایە بۆ ئەم کارە؟ [17]ئێمە وەك
زۆربەی خەڵك بازرگانی ناکەین بە
ووشەی خودا، بەڵکو بە دڵسۆزی
لەبەردەم خوداو لەلایەن خوداوە
باسی عیسای مەسیح دەکەین.

خزمەتکاری پەیمانی نوێ

3

ئایا ئێمە دووبارە دەست بە
ستایش‌کردنی خۆمان دەکەین؟ یان
پێویستە وەك هەندێ کەس دەیکەن،
ڕاسپاردە نامەتان نیشان بدەین، یان
ئێوە شتێکی وا بە ئێمە بدەن؟ [2]ئێوە
نامەی ئێمەن کە لەدڵمان نووسراوە،
لەلایەن هەموو خەڵك دەتوانرێ
بخوێنرێتەوەو بناسرێ. [3]بەڵێ
دەرکەوت ئێوە نامەی مەسیحن،
ئەوەی ئێمە لەسەر داواکاری ئەو
نووسیومانە، ئەمەش بە مەرەکەب

نەنووسراوە بەڵکو بە ڕۆحی
زیندووی خودا، هەروەها لەسەر
تەختەی بەردین نەنووسراوە، بەڵکو
لەسەر تەختەی دڵی مرۆڤ.
4 ئێمە متمانەیەکی لەم جۆرەمان
هەیە بەهۆی مەسیح سەبارەت
بەخودا. 5 ئەوەش نەك بڵێین بەتوانایین
تا بڵێین ئێمە شتێکمان هەیە، توانای
ئێمە لەخوداوەیە. 6 ئەوەی ئەو
توانایەیدا بەئێمە تا ببین
بەخزمەتکاری پەیمانی نوێ. پەیمانی
ڕۆح نەك نووسراوی کۆن، چونکە
نووسراوی کۆن دەکوژێ، بەڵام
ڕۆح ژیان دەبەخشێ.
7 گەر بێتو ئەو خزمەتەی دەبێتە
هۆی مردن کە لەسەر بەرد هەڵکەنرا
بوو [شەریعەت] بەمەزنی هاتبێ، بە
شێوەیەك نەوەی ئیسرائیل نەیانتوانی
بەتەواوی سەیری ڕووی موسا بکەن،
بەهۆی درەوشانەوەی دەموچاوی،
کە فەوتاوە، 8 ئاخۆ دەبێ چەند
بەشکۆو مەزنتر بێ خزمەتی ڕۆحی
پیرۆز؟ 9 گەر بێتو ئەو خزمەتەی دەبێتە
هۆی تاوانبارکردن شکۆمەندبێ، ئیتر
دەبێ خزمەتی بێتاوان کردن چەند
شکۆدارتر بێ؟ 10 لەم حاڵەتە ئەوەی
شکۆمەندی هەبوو شکۆدار نەماوە
ئێستا لەبەراورد کردنی لەگەڵ
شکۆمەندی ڕادەبەدەر. 11 چونکە
گەر ئەوەی لەناوچوو بوو شکۆدار
بوو، باشە ئەوەی نەمرە دەبێ چ
شکۆمەندییەکی هەبێ!
12 چونکە ئێمە ئەم هیوایەمان
هەیە، ئێمە چاونەترسین. 13 ئێمە وەك
موسا نین، ئەوەی پێچەی لەسەر
دەمو چاوی دانا، هەتا ئیسرائیلیەکان
کۆتایی شکۆی فەوتاو نەبینن. 14
بەڵکو مێشکیان تاریك بووە، چونکە
تا ئەمڕۆش، کاتی پەیمانی کۆن
دەخوێننەوە، هەمان پێچە هەر ماوە،
چونکە تەنها بەمەسیح لادەچێ، 15
بەڵێ، تا ئەمڕۆ هێشتا مێشکیان
داخراوە، کاتێ شەریعەتی موسا
دەخوێنرێتەوە بۆیان. 16 بەڵام گەر
مرۆڤ ڕووبکاتە خوداوەند، ئەوسا ئەو
پێچەیە لادەچێ. 17 ئێستا خوداوەند
ڕۆحە، جا ڕۆحی خوداوەند
لەهەرکوێ بێت، ئازادی لەوێیە. 18
ئێمە هەموومان بەڕوویەکی کراوە
تەماشای شکۆمەندی خوداوەند
دەکەین، هەروەك لەئاوێنەدا،
دەگۆڕێین بۆ وێنەی ئەو، لەپلەیەکی
شکۆمەندی بۆ پلەیەکی تر، ئەوەش
لەخوداوەندەوە دێت کە ڕۆحە.

دڵسۆزی لە خزمەتکردن

4

لەبەرئەوەی خودا بە بەزەیی خۆی
ئەم خزمەتەی داوە بە ئێمە، ئیتر نابێ
وورە بەربدەین. 2چونکە هەموو
هەڵسوکەوتێکی ناشرین‌و
تەڵەکەبازی ڕەت دەکەینەوە، فێڵ
ناکەین‌و ووشەی خودا ناگۆڕین،
بەڵکو بە دەرخستنی ڕاستی
ڕاستگۆیی خۆمان دەسەلمێنین بۆ
ویژدانی هەموو خەڵك لەبەردەم
خودا. 3بەلام گەر مزگێنیەکەمان
شاراوە بێ، تەنها لای ئەوانە
شاراوەیە کە لەناودەچن، 4
خوداوەندی ئەم جیهانە ﴿شەیتان﴾
ئەو بێباوەڕانەی وا کوێر کردووە،
نەتوانن ڕووناکی مزگێنی
شکۆمەندی مەسیح ببینن، ئەوەی
وێنەی خودایە. 5ئێمە مزگێنی بۆ
خۆمان نادەین، بەڵکو مزگێنی
عیسای مەسیح دەدەین کە
خوداوەندە، ئێمەش خزمەتکاری
ئێوەین لەپێناوی عیسا. 6چونکە
خودا بوو ووتی: {با لەتاریکی
ڕووناکی هەڵبێت}، هەر ئەو بوو
دڵمانی ڕووناك کردەوە، بۆ
ڕووناك کردنەوەی زانیاری
شکۆمەندی خودا لەڕووی مەسیح.
7بەلام ئەم گەنجینەیەی ئێمە هەمانە
لەناو گۆزەی گڵە، تا ئەو هێزە لە
ڕادەبەدەرە دەرکەوێ، کە
لەخوداوەیە نەك لەخۆمان. 8ناخۆشی
تەنگمان پێ هەڵدەچنێ لە هەموو
لایەکەوە، بەلام وورە بەرنادەین.
سەرمان لێدەشێوێ، بەلام بێ هیوا
نابین. 9دەچەوسێینەوە، بەلام خودا
وازمان لێناهێنێ، بە زەویماندا
دەدەن، بەلام لەناوناچین. 10هەموو
کاتێ لە لەشماندا ئازاری مردنی عیسا
هەڵدەگرین، تا ژیانیشی لە لەشمان
دەرکەوێ. 11هەرچەندە ئێمە جارێ
زیندووین، لەگەڵ ئەوەشدا هەمیشە
دەدرێینە دەست مردن لەپێناوی
عیسا، تا لە لەشی فەوتاومان ژیانی
عیسا دەرکەوێ. 12ئیتر بەم شێوەیە،
مردن لەئێمە کار دەکات، بەلام ژیان
لەئێوەدا کار دەکات.

چاونەترسی لە خزمەتکردن

13چونکە ئێمە هەمان ڕۆحی
باوەڕمان هەیە، بۆیە وەکو ئەوەی
نووسیویەتی: {باوەڕم کرد بۆیە قسەم
کرد.} ئێمەش باوەڕمان هەیە بۆیە
قسە دەکەین. 14ئێمە دەزانین ئەوەی

عیسای خوداوەندی لەنێو مردووان هەستاندەوە، لەگەڵ عیسا ئێمەش هەڵدەسێنێتەوە، ئەوسا ئێمە لەگەڵ ئێوە بەیەکەوە بۆ بەردەمی خۆی دەبات. [15]ئەم شتانە هەمووی دەچێژین لەپێناوی ئێوەدا، تا بەرەکەتی خودا زۆر بێت بۆ خەڵکێکی زیاتر، تابێتە مایەی بەرزکردنەوەی سوپاسی زیاتر بۆ شکۆمەندی خودا.

[16]لەبەرئەوە وورە بەرنادەین، گەر بە ڕواڵەتیش لەناوبچین، ئەوا ناوەڕۆکو دەروونمان ڕۆژ بەرۆژ تازەتر دەبێتەوە. [17]ئەو ئازارە سووکو کەم خایەنەمان شکۆمەندیەکی گرانی هەتاهەتایی لێ دێتەکایەوە بۆمان، [18] چونکە ئێمە تەماشای شتە بینراوەکان ناکەین، بەڵکو تەماشای شتە نەبینراوەکان دەکەین، چونکە شتە بینراوەکان کاتین، بەڵام شتە نەبینراوەکان هەمیشەیین.

ماڵی هەتاهەتای

5

ئێمە ئەوە دەزانین، کەی چادری زەوییمان ڕووخا ئەوەی تیایدا دەژین، لەلایەن خوداوە ماڵی هەتاهەتایمان دەدرێتێ لەئاسمان، کە بەدەست دروست نەکراوە. [2]چەند بەتاسەوە ئارەزووی ئەوە دەکەین، ماڵی ئاسمانیمان بکرێتە بەر، [3]چونکە هەر کاتێ لەبەرمانکرد ڕووت نابین. [4] ئەوەندەی لەم چادرەداین، دەناڵێنین لەژێر بارگرانی، نامانەوێ ئەو خانووە دابکەنین، بەڵکو ئەوەی تریش لەسەری لەبەر بکەین، تاکو ژیانی تازە هەرچی فەوتاوە تیامان هەڵیلووشێ. [5]بەڵام خودا خۆیەتی ئێمەی بۆ ئەم مەبەستە ئامادە کردووە، جا بۆ ئەم شتانە هەمووی، ڕۆحی پیرۆزی وەك پێشەکی پێمان داوە. [6]ئێمە هەموو کاتێ بڕوامان هەیەو دەزانین کە ئێمە کاتێ لەلەشدا نیشتەجێین لەخوداوەند دوورین. [7] چونکە ئێمە بەباوەڕ دەڕۆین نەك بە بینراو. [8]کەواتە ئێمە دڵنیاین، بەلامانەوە باشترە واز لەم لەشە بهێنینو لای خوداوەند نیشتەجێ بین. [9]ئیتر وەك یەك وایە لای ئێمە، گەر لای خوداوەند بین یاخود لەسەر ئەم زەویە بژین، ئامانجمان ڕازیکردنیەتی. [10]چونکە دەبێ هەمووومان لەبەردەم دادگای مەسیح ڕاوەستین، تاکو هەر یەك لە ئێمە

پاداشتی خۆی وەرگرێ بەگوێرەی
ئەو کارانەی کردوویەتی کاتێ
بەلەش ژیاوە، ئیتر باش بووبێ یاخود
خراپ.

خزمەتی ئاشتبوونەوە

[11]چونکە ترسی خوداوەند لە
دڵمانە، ئێمە هەوڵ دەدەین باوەڕ بە
خەڵکی بهێنین. بەڵام خودا بەتەواوی
دەمانناسێ، هیوادارین ئێوەش بە
ویژدانتان بە تەواوی ئێمە بناسن. [12]
ئێمە نامانەوێ ستایشی خۆمان
بکەین، بەڵکو دەمانەوێ پێتان بڵێین
بەچییەوە شانازیمان پێبکەن، ئەوسا
دەتوانن وەڵامی ئەوانە بدەنەوە کەوا
شانازی بە ڕواڵەتی مرۆڤ دەکەن نەك
بەوەی لە دڵیایەتی. [13]گەر مێشکمان
تێکچوو بێ ئەوە بۆ خودایە، گەر
هۆشمەندیش بین ئەوە لەبەر ئێوەیە. [14]
چونکە خۆشەویستی مەسیح دەستی
بەسەر ئێمە گرتووە، لەبەر ئەوەی
زانیمان یەکێك لەجیاتی هەموو
خەڵك مرد، ئیتر هەموو خەڵك
مردن. [15]ئەو لەپێناوی هەمووان مرد
هەتا زیندووان ئیتر بۆ خۆیان نەژین،
بەڵکو بۆ ئەوەی لەپێناویان مردو
هەستایەوە. [16]لەمەولا بەپێی ڕواڵەت
تەماشای کەس ناکەین، گەر بێتو
جاران بەپێی لەش تەماشای
مەسیحمان کردبێ، ئیتر لەئێستاوە
بەم شێوەیە نایناسین. [17]گەر یەکێك
سەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە
بوونەوەرێکی تازە، شتە کۆنەکان
نەمانو بەسەرچوون، ئەوەتا هەموو
شت نوێ بووەتەوە. [18]ئەمەش
هەمووی لەخوداوەیە کە
ئاشتیکردینەوە لەگەڵ خۆی بەهۆی
مەسیح، ئینجا خزمەت کردنی ئەم
ئاشتبوونەوەیەی بە ئێمە سپارد. [19]
واتە خودا جیهانی ئاشتکردەوە
لەگەڵ خۆی لەمەسیحدا، ئیتر لەسەر
گوناە لێیان ناپرسێتەوەو ووشەی
ئاشتبوونەوەی بە ئێمە سپاردووە.
[20]کەواتە ئێمە باڵیۆزی مەسیحین،
خودا بەهۆی ئێمە ووتار دەدات،
لەبەر ئەوە لەجیاتی مەسیح داواتان
لێدەکەین لەگەڵ خودا ئاشتبنەوە.
[21]لەپێناوی ئێمە ئەوی کرد بەگوناە
هەرچەندە گوناهی نەدەناسی، تا
لەئەودا بەشداری ڕاستودروستی
خودا بکەین.

6

وەك ئیشکەرێك لەگەڵ خودا

داواتان لێدەکەین، بەرەکەتی خودا
بێ سوود وەرمەگرن. 2چونکە خودا
دەڵێ: {ئەو کاتەی جێی ڕەزامەندیم
بوویت، گوێم بۆ گرتویت، لە
ڕۆژی ڕزگاری یارمەتیم دایت.} جا
سەیرکە ئەوەتا ئێستایە کاتی
ڕەزامەندیو ئێستایە ڕۆژی ڕزگاری.
3نامانەوێ لەهیچ شتێك ببین بە
کۆسپ لەڕێگای کەس، بۆ ئەوەی
ڕەخنە لەخزمەتمان نەگیرێ، 4بەڵکو
وەك خزمەتکاری خودا لەهەموو
شتێك خۆمان دەردەخەین: بە
ئارامگرتنی مەزنمان لەکاتی تەنگانەو
ناخۆشیو لێقەومان، 5لێدانو
گرتنو شڵەژان، ماندوویی‌و
شەونوخونیو برسێتیدا، 6بەپاکیو
زانیاریو دانبەخۆگرتنو زمان
شیرینی، هەروەها بەڕۆحی پیرۆزو
خۆشەویستی پاك، 7بەقسەی ڕاستو
هێزی خوداو چەکەکانی
ڕاستودروستی بۆ دەستی ڕاستو
چەپ، 8لەستایش کردنمانو
سووکایەتی پی کردنمان، ناوبانگی
باشو ناوبانگی خراپ،
هەڵخەڵەتێنەر لەکاتێك ڕاستگۆین، 9
نەناسراو لەکاتێك باش ناسراوین،
مردوو لەکاتێك زیندووین، سزادراو
لەکاتێك نەکوژراوین، 10غەمبار
لەکاتێك هەردەم دڵشادین، هەژار
لەکاتێك زۆر کەس دەوڵەمەند
دەکەین. وەك یەکێك هیچی نەبێ،
هەرچەندە هەموو شتێکمان هەیە. 11
ئەی دانیشتوانی کۆرنسۆس، دەممان
کراوەیەو دڵمان فراوانە. 12
بێگومان ئێوە شوێنی خۆتان گرتووە
لەدڵمان، هەرچەندە ئێوە ئەوەندە
شوێنتان نییە بۆمان. 13وەك منداڵی
خۆم لەگەڵتان دەدوێم، کەواتە
ئێوەش دڵتان بکەنەوە بۆمان.

پەرستگای خودای زیندوو

14لەگەڵ بێباوەڕان تێکەڵاو
مەبن، چونکە ڕاستودروستیو
خراپە چ پەیوەندییەکیان بەیەکەوە
هەیە؟ هەروەها ڕووناکی چ
هاوبەشییەکی لەگەڵ تاریکی هەیە؟
15یان چ تەباییەك لەنێوان مەسیحو
بەلیعال [شەیتان] هەیە؟ یان چ شتێك
هەیە باوەڕدارێك بە بێباوەڕێکەوە
بەستێتەوە؟ 16هەروەها پەرستگای
خودا چ ڕێککەوتنێکی لەگەڵ بتەکان
هەیە؟ ئێمە پەرستگای زیندووی
خوداین، بەپێی ئەوەی خودا
ووتویەتی: {لەنێوانیان نیشتەجێ

دەبم و لەگەڵیان دەڕۆم، دەمەوێ ببم
بە خودایانو ئەوانیش ببن بە گەلم}،
17{لەبەرئەوە لەناویان بڕۆنە دەرەوەو
بەجێیان بهێڵن، چی گلاّوە دەستی بۆ
مەبەن، خوداوەند دەڵێ، ئینجا
بەخێرهاتنتان دەکەم}و 18{دەبم بە
باوکتان، ئەوسا ئێوەش دەبن بە کوڕو
کچم، ئەمە خوداوەندی توانادار
دەیڵێ.}

7

ئەی خۆشەویستان، لەبەرئەوەی ئێمە
ئەم بەڵێنەمان هەیە، باخۆمان پاك
بکەینەوە لەهەموو گلاّویەکی لەشو
ڕۆح، لەترسی خودا با پاكوپیرۆزی
تەواو بەدەست بهێنین.

تۆبەکردن بەهۆی غەمباری

2دڵتان بکەنەوە بۆمان. هەڵەمان
لەگەڵ کەستان نەکردووە، ڕەوشتی
کەسمان تێك نەداوە لەئێوە، هەروەها
کەسمان لەئێوە نەخلەتاندووە. 3ئێتر
ئەمە نالێم تا گلەییتان لێبکەم،
چونکە لەپێشا پێم ووتون ئێوە
لەدڵماندان بە شێوەیەك ئامادەین
لەگەڵتان بمرینو بژین. 4من زۆر
پشتتان پێدەبەستمو زۆر شانازیتان
پێوە دەکەم، لەگەڵ ئەو هەموو
تەنگانەو ناخۆشیانەدا دڵم پڕە
لەدڵنەواییو خۆشییەك بە دەم باسی
ناکرێ.
5ڕاستە، لەوکاتەی گەیشتووینە
مەکدۆنیا لەشمان هیچ نەحەساوەتەوە،
بەڵکو لەهەموو لایەك تەنگوچەڵەمە
ڕووی لێناوین، ئەمەش ئەو
ناکۆکیەی دەوروبەرمان بوو، ترسی
لەدڵمان زیادکرد. 6بەلاّم ئەو
خودایەی دڵنەواییکەری ئەوانەیە کە
وورەیان بەرداوە، دڵنەوایی
ئێمەیکرد بە هاتنی تیتۆس بۆ لامان،
7ئەمەش نەك تەنها لەبەرئەوەی تیتۆس
بۆ لامان هاتووە، بەڵکو لەوە زیاتر
دڵمان بەوە خۆشبوو تیتۆس چەند
دڵنەوایی کراوە لەلایەن ئێوە. ئەوسا
بۆی گێڕامەوە سەبارەت بەپەرۆشیو
غەمباری ئێوە، هەروەها دڵگەرمیتان
بۆ من، لێرە ناتوانم دەریبڕم چەند
بەوە دڵشادبووم.
8هەرچەندە دڵتەنگم کردوون
بەو نامەیەی بۆم ناردن، لەگەڵ
ئەوەشدا من ئێستا لێی پەشیمان نیم،
ڕاستە من پەشیمان بوومەوە، کاتێ
زانیم نامەکەم بۆ ماوەیەك دڵگرانی
کردوون، 9بەلاّم ئێستا دڵشادم، ئەو

نامەیەم نووسیووە، ئەمەش لەبەرئەوە
نییە کەوا غەمبارم کردوون، بەڵکو
لەبەر ئەوەی غەمباریتان بووە هۆی
تۆبەکردنتان، ئەمەش غەمێك بوو
لەلایەن خوداوە بوو، تا ئیتر بەهۆی
ئێمەوە ئازار نەچێژن. 10چونکە ئەو
غەمباریەی لەخوداوەیە، دەبێتە هۆی
تۆبەکردن، ئەمەش ڕزگاری تیادایەو
پەشیمانبوونەوە لەسەری پێویست
ناکات، بەڵام ئەو غەمباریەی لە
جیهانەوەیە دەبێتە هۆی مردنمان. 11
کەواتە سەیرکەن ئەو غەمباریەی
لەخوداوە هات، چی لەئێوە
دروستکردووە، چ پەرۆشییەك، چ
چالاکییەك بۆ پاکانەکردن
لەخۆتان، چ تووڕەییەك، چ
ترسێك، چ ئارەزوویەکی بەهێز، چ
دڵگەرمییەك، چ حەزێك بۆ
دادپەروەری! بەمانە ئێوە
دەرتانخست لەو شتانە هەمووی
بێتاوانن کە ڕوویداوە. 12کەواتە
ئەم شتانەم بۆ نەنووسیون لەپێناوی
تاوانبار یاخود تاوان لێکراو، بەڵکو
تا دەرکەوێ لەبەردەم خودا چ
دڵگەرمییەکتان هەیە سەبارەت
بەئێمە، 13ئەمەش بووە هۆی
دڵنەواییمان.

لەمەش زیاتر دڵخۆش بووین بە
دڵخۆشی تیتۆس، کە چۆن بەهۆی
هەمووتان حەساوەتەوە. 14گەر من
شانازیم بەئێوە کردبێ ئەوە پێم شەرم
نییە، هەروەك ڕاستی هەموو شتێکم
بۆ باسکردن، هەروەها تیتۆسیش
ڕاستی شانازی ئێمەی بۆ دەرکەوت.
15ئەو ئێستا لەدڵەوە زیاتر لە جاران
ئێوەی خۆشدەوێ، کاتێ ئەوەی
دەکەوێتەوە یاد چۆن ئێوە
بەگوێڕایەڵیو ڕێزو ترسەوە
پێشوازیتان لێکرد. 16من دڵشادم
بەوەی دەتوانم لەهەموو شتێك
بەتەواوی پشتتان پێببەستم.

بەخشین بەدڵفراوانی

8

دەمەوێ، ئەی برایان، ئێوەش بزانن
سەبارەت بەو بەرەکەتەی خودا کە
دەرکەوتووە بۆ کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی مەکدۆنیا. 2چونکە
لەتاقیکردنەوەی تەنگانەی توند
خۆشیان لێدەڕژاوە، هەروەها
لەنەبوونییەکی سەخت
دەوڵەمەندییەکی بەدڵفراوانیان
لێدەڕژا. 3من شایەتی ئەوە دەدەم
لەخۆیانەوە بەپێی توانای خۆیان

بەڵکو زیاتر لەتوانای خۆیان پارەیان داوە. [4]زۆر بەگەرمی داوایان لێکردین بەشداریان پەسەند بکەین بۆ یارمەتیدانی خوشك و برا پیرۆزەکان. [5]بەمە ئەوان زیاتریان کرد لەوەی چاوەڕێمان دەکرد، چونکە یەکەمجار خۆیان دایەدەست خوداوەند ئینجا ئێمە بەگوێرەی خواستی خودا. [6]ئیتر داوامان لەتیتۆس کرد ئەم بەرەکەتەی دەستی پێکردوە لاتان تەواوی بکات. [7]هەروەك ئێستا لەهەموو شتێك زیادتان کردووە، لەباوەڕ، لەقسەکردن، لەزانین، لەچالاکی، لەخۆشەویستیان بۆ ئێمە، هەوڵ بدەن لەم بەرەکەتەش زیاد بکەن.

[8]من نامەوێ فەرمان بەسەرتان بدەم، بەڵکو تا ڕاستی خۆشەویستیتان دەرکەوێ، دەمەوێ تاقیتان بکەمەوە لەچاو خەڵکیکەدا. [9]چونکە دەزانن بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەند چییە، هەرچەندە ئەو دەوڵەمەند بوو بەڵام لەپێناوی ئێوەدا بووە هەژار، هەتا ئێوە بە هەژاری ئەو دەوڵەمەند بن.

[10]ئەمە ڕای منە لەو بارەیەوە، ئەوەش بۆ بەرژەوەندی ئێوەیە: ئەوەی سالی ڕابردوو دەستتان پێکرد، تەنها بەکردەوە نا بەڵکو بە خواست. [11]ئێستا ئەم کارە تەواو بکەن، بەو پەرۆشییەی دەستتان پێکردووە، ئەوەندە بدەن لە تواناتاندایە. [12]گەر بەڕاستی ئامادەییتان هەبێ، ئەوا خودا پێی ڕازی دەبێ بەگوێرەی ئەوەی هەتانە نەك ئەوەی نیتانە.

[13]مەبەستم ئەوە نییە خەڵکی تر دەبێ بحەسێنەوەو بارگرانی بۆ ئێوە بێ. [14]بەڵام مەبەستم لە یەکسانی ئەوەیە: لە داهاتوودا با پڕی ئێوە کەموکوڕی ئەوان پڕ بکاتەوەو پڕی ئەوانیش کەموکوڕی ئێوە پڕ بکاتەوە، تاکو یەکسان بێ. [15]لەم بارەیەوە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {ئەوەی زۆری کۆکردۆتەوە زۆر زۆری نییە، هەروەها ئەوەی کەمی کۆکردۆتەوە زۆر کەمی نییە.}

ناردنی تیتۆس بۆ کورنسۆس

[16]من لە دڵەوە سوپاسی خودا دەکەم، کەوا تیتۆس زۆر بەپەرۆشەوەیە بۆ ئێوەو بایەختان پێدەدات. [17]ئەو پێشوازی لە داواکاریەکەی ئێمە کردو لەمەش زیاتر یەکسەر ئامادەبوو بۆ لاتان

بێت بێ ئەوەی من داوای لێ بکەم.
18لەگەڵ ئەو برایەکمان نارد کە
ناوبانگی دەرکردووە بە مزگێنیدانی
لەلای هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکان.
19تەنها هەر ئەمە نا بەڵکو ئەو برایە
لەکۆمەڵەکانەوە هەڵبژێراوە
لەگەڵمان گەشت بکات بۆ ئەو
خزمەتە بەرەکەتدارەی هەڵمان
گرتووە، بۆ شکۆمەندی خوداوەندو 20
پێشاندانی خواستە باشەکەمان.
ئێمە بایەخ بەوە دەدەین، کەس
سەرزەنشتمان نەکات لەسەر شێوەی 21
دابەش کردنی ئەو بەخشینە زۆرە.
چونکە مەبەستمان چاکەیە، نەك تەنها
لەبەرچاوی خوداوەند، بەڵکو
لەبەرچاوی خەڵکیش. 22لەگەڵ ئەو
دووانە برایەکی ترمان نارد، ئەویش
زۆر جار تاقیمان کردۆتەوە
سەیرمان کرد لە زۆر شت چالاکە،
ئەو ئێستا چالاکتر بووە چونکە زۆر
پشتتان پێ دەبەستێ. 23تیتۆس
هاوڕێو ئیشکەرە لەگەڵم لەپێناوی
بەرژەوەندی ئێوە، بەلاّم ئەو دوو
برایەی لەگەڵیان، نێرراوانی
کۆمەڵەکانن، شکۆمەندی مەسیحن.
24کەواتە لەبەردەم کۆمەڵەکان
خۆشەویستی خۆتانیان بۆ دەرخەن،
تا ڕاستی شانازیمان بەئێوە بۆ ئەوان
دەرکەوێ.

بەخشین بەدڵشادیەوە

9

من بەپێویستی نازانم لەبارەی
یارمەتیدانی خوشكو برا پیرۆزەکان
بۆتان بنووسم، 2چونکە ئامادەییتان
دەزانمو شانازیم پێوە کردووە لای
مەکدۆنیەکانو پێم ووتن، ناوچەی
ئەخائیە لە ساڵی ڕابووردووەوە
ئامادەن، ئەم دڵگەرمیەی ئێوە بووە
هۆی هاندانی زۆربەیان. 3من ئەو
برایانەم ناردە لاتان، تا وا دەرنەکەوێ
شانازیمان لەو بارەیەوە هەروا
بەخۆڕایی بوو بێت، بەڵکو دەمەوێ
بەتەواوی ئامادەبن بەو شێوەیەی
باسم کردووە. 4تا شەرمەزار نەبین
بەرامبەر ئەو باوەڕە زۆرەی هەمانە
پێتان، کاتێ هەندێ لەمەکدۆنیەکان
هاتن لەگەڵمان بۆ لاتانو بینیان ئێوە
ئامادە نین. 5لەبەرئەوە بەپێویستم
زانی داوا لەو برایانە بکەم کە پێش
من بۆ لاتان دێن، سەرپەرشتی
کۆکردنەوەی ئەو بەخشینە بکەن کە
بەڵێنتان داوە بیدەن، تاکو ئامادەبێ،
هیوادارم ئەمەش دەربڕینێك بێ

لەدەستو دڵفراوانیتان نەك وەك
سەرانە.
6لەڕاستیدا ئەوەی کەم بچێنێ،
کەم دروێنە دەکات، هەروەها ئەوەی
زۆر بچێنێ، زۆر دروێنە دەکات. 7با
هەر یەکەتان ئەوەندەی خۆی دەیەوێ
بیدا، ئەمەش با بە ئارەزووی خۆی بێ
نەك بە ناچاری، چونکە ئەوەی
بەدڵخۆشیەوە دەبەخشی خودا
خۆشیدەوێ. 8خوداش دەتوانێ
هەموو بەرەکەتتان پێ ببەخشێ تا
پڕی، بۆ ئەوەی هەموو کاتێكو
لەهەموو شتێك بەگوێرەی
پێویستتان هەبێ هەروەها تا پێتان
ببەخشێ بەپڕییەوە بۆ هەموو
کردارێکی باش. 9هەروەك لەزەبوور
نووسراوە: {بەدەستو دڵفراوانیەوە
یارمەتی هەژارانیدا،
ڕاستودروستیەکەی تاهەتایە
دەمێنێتەوە.} 10جا ئەو خودایەی تۆو
دەدات بە جوتیارو نان دەبەخشێ بۆ
خۆراك، تۆو بە ئێوەش دەداتو
دروێنەی ڕاستودروستیتان زیاد
دەکات. 11لەهەموو شتێك
دەوڵەمەند دەبن، تا هەموو کاتێ
دڵفراوانبن، بەمەش دەبینە هۆی
ئەوەی خەڵکێکی زۆر سوپاسی خودا
بکەن. 12هەستانتان بەم خزمەتە
پیرۆزە تەنها پێویستیەکانی برا
پیرۆزەکان جێبەجێ ناکات، بەڵکو
دەبێتە هۆی ئەوەی خەڵکێکی زۆر
سوپاسی خودا بکەن. 13
بەتاقیکردنەوەی خزمەتەکەتان، دەبنە
مایەی ستایشکردنی خودا بەهۆی
ملکەچیتان لەدانپیانان بەمزگێنی
مەسیح، هەروەها دڵفراوانیتان
لەبەشداریکردن لەگەڵ ئەوانو
لەگەڵ هەمووان. 14ئەوان نوێژتان بۆ
دەکەنو بەپەرۆشن بۆ بینینتان،
چونکە بەرەکەتی خودا کە
لەسەرووی بیری مرۆڤە لە ئێوەدا
دەرکەوت. 15سوپاس بۆ خودا
بەرامبەر ئەو بەخشینەی کە بەدەم
باسی ناکرێ.

بەرگری پۆڵس لەخزمەتەکەی

10

من پۆڵسم، بەڕۆح سووکیو نیانی
مەسیح داواتان لێدەکەم، من
ساکارم کاتێ ڕووبەڕووم لەگەڵ
ئێوە، بەڵام زۆر چاونەترسم
سەبارەت بە ئێوە کاتێ لێتان دوورم.
2ناچارم مەکەن بەڕاستی ڕەقبم
لەگەڵتان کاتێ دێم بۆ لاتان،

بەتایبەتی لەگەڵ ئەوانەی وا
بیردەکەنەوە بەپێی خواستی لەش
هەڵسوکەوت دەکەم. 3ڕاستە ئێمە
مرۆڤین‌و لەم جیهانەدا دەژین بەڵام
ئێمە وەك خەڵکی ئەم جیهانە شەڕ
ناکەین. 4چونکە ئەو چەکەی شەڕی
پێ دەکەین جیهانی نییە، بەڵکو
چەکی خودایە، توانای لەناوبردنی
هەموو قەڵایەکی پتەوی هەیە. 5
هەموو شەڕەقسەیەك‌و هەموو شتێك
لەناودەبین کە خۆی دەردەخات بۆ
بەرهەڵستی زانیاری خودا، هەروەها
هەموو بیرێکی مرۆڤانە بەدیل
دەگرین بۆ ملکەچی مەسیح. 6
ئامادەین سزای هەموو کارێکی
یاخیبووانە بدەین، گەر ئێوە
بەتەواوی گوێڕایەڵی خودا بن.
7ڕاستییەك هەیە پێویستە چاوی
لێ‌نەپۆشری‌و ڕووبەڕووی بنەوە.
کاتێ یەکێك لەو باوەڕەدابێ سەر
بەمەسیحە، با بێتەوە یادی ئەو چەند
سەر بەمەسیحە، ئێمەش هەروەها. 8
من شەرم ناکەم، گەر بێتو تۆزێ
زیاتر لەوەی پێویستە شانازیم بەو
دەسەڵاتە کردبێ کە خودا داویەتی
پێمان، ئەمەش بۆ بنیادنانتانە نەك بۆ
ڕووخاندنتان. 9نامەوێ وا دەرکەوم
کە هەوڵ دەدەم بە نامەکانم
بتانترسێنم. 10چونکە هەندێك
دەڵێن: (نامەکانی توندوتیژو بەهێزە،
بەڵام ئامادەبوونی خۆی کاریگەر
نییەو قسەکانی بەتاڵە.) 11با ئەو
کەسەی ئەمە دەڵێ بزانێ، ئەو
شتانەی لەنامەکانم دەینووسم‌و لەوێ
نیم، هەمان شت دەکەم کاتێ خۆم
هاتم بۆ ئەوێ.
12ئێمە ناوێرین خۆمان لەگەڵ
ئەوانە بەراورد بکەین یاخود خۆمان
بخەینە ڕیزی ئەوانەی شانازی بەخۆیان
دەکەن. کاتێ خۆیان بە خۆیان
بەراورد دەکەن‌و دەپێون، ئیتر هیچ
تێناگەن! 13بەڵام ئێمە زیاد لەئاستی
پێویست شانازی بەخۆمان ناکەین.
بەڵکو بەو شێوەیەی بگونجێ لەگەڵ
ئەو سنوورەی خودا بۆی داناوین تا
ئەو ئاستەی بتوانین بگەینە لاتان. 14
ئێمە سنووری خۆمان نابڕین‌و واش
دایانێین پێتان نەگەیشتووین، چونکە
ئێمە یەکەم کەس بووین هاتین‌و
مزگێنی مەسیحمان پێ‌ڕاگەیاندن. 15
شانازی ناکەین زیاتر لەپێویست بە
ماندووبوونی خەڵکی، بەڵکو
هیوادارین باوەڕتان بەهێز بێ‌و ماوەی
کارکردنمان لەنێوانتان فراوان بێ، 16

تا مزگێنی بۆ دوورتر لەوولاّتانی ئێوە
ببەین، نابێ شانازی بکەین بەو
کارەی یەکێکی‌تر کردوویەتی. 17{
ئەوەی دەیەوێ شانازی بکات، با
شانازی بەخوداوەند بکات.} 18
چونکە ئەوەی خوداوەند ستایشی
بکات پەسەند کراوە، نەك ئەوەی
ستایشی خۆی بکات.

پۆلسو نێرراوە درۆزنەکان

11
هیوادارم لەئاستی هەندێ گێلایەتی
من ئارام بگرن، هەرچەندە بەڕاستی
ئارام دەگرن. 2من دلّگەرمیەکی
خودایی دایگرتووم سەبارەت بە ئێوە،
چونکە نیشانم کردوون بۆ مرۆڤێك
کە مەسیحەو دەمەوێ پێشکەشی
ئەوتان بکەم وەك کچێکی بێگەرد کە
تەنها هی مێردەکەیەتی. 3بەلاّم
دەترسم ئەمەم بۆ نەکرێ، هەروەك
چۆن مارەکە توانی حەوا لە بەهەشت
بە فێلّ هەلّخەلّەتێنێ، هەرواش
دەتوانرێ ئێوە لە دلّسۆزیو پاکی
مەسیح دووربخرێنەوەو چەواشە
بکرێن. 4چونکە گەر هەندێ کەس
هاتنە لاتانو عیسایەکی تریان
ڕاگەیاند جگە لەوەی پێمان
ڕاگەیاندن، یاخود ڕۆحێك وەرگرن
جگە لەو ڕۆحەی وەرتانگرتووە،
یان مزگێنییەکی‌تر قبولّ بکەن جگە
لەوەی قبولّتانکرد، ئەوا خۆتانی
دەدەنە دەست بەوپەڕی ئامادەییەوە.
5لەو باوەڕەدام من نرخم کەمتر نییە
لەو نێرراوە ناودارانە. 6لەوانەیە
لەقسەکردن ئەوەندە زمانپاراو
نەبم، بەلاّم زانیاریم هەیە، لە هەموو
شتێکیش ئەوەمان بۆتان
ڕوونکردەوە.
7ئایا من گوناهم کردووە کاتێ
بەخۆڕایی مزگێنی خودام بۆ داونو
خۆم نزمکردەوە هەتا ئێوە
بەرزبنەوە؟ 8من دزیم لە کۆمەلّە
باوەڕدارەکانی تر دەکرد، کاتێ پارەم
لێوەرگرتن لەجیاتی ئەو خزمەتەی بۆ
ئێوەی دەکەم، 9هیچ قورساییەکم
نەخستبووە سەر شانتان، لەکاتی
پێویستیم کە لەناوتان بووم، چونکە
ئەو برایانەی لەمەکدۆنیاوە هاتبوون
پێویستیەکانمیان جێبەجێکرد. بەم
شێوەیە سوور بووم لەسەر ئەوەی
خۆم بپارێزم لەوەی قورسایی بخەمە
سەر شانتانو سووریش دەبم. 10وەك
ڕاستی مەسیح لەمن دایە، هیچ
کەسێ ناتوانێ لەناوچەی ئەخائیە ئەم

شـانازیەم لـــێ بسـێنێتەوە. 11 بـەڵام
بۆچـــی؟ ئایـا چـونکە مـن ئـێوەم
خـۆش‌نـاوێ؟ خودا دەزانێ من چەند
ئێوەم خۆش‌دەوێ!
12 لـەگـــەڵ ئەمـانـەش ئەوەی
دەیکــــەم لەســەری بـەردەوام دەبم،
هـەتا بیانوی ئەوانە ببڕم کە دەیانەوێ
وای دەربخەن ئەوانیش وەکــو ئێمەن
ســەبارەت بــەوەی شــانازی پــێوە
دەکـەن. 13 ئەوانـە نێرراوی درۆزن‌و
ئیشکەری فێڵبازن خۆیان لـەشێوەی
نـێرراوی مەسیح دەردەخەن. 14 جێی
سەرسـوڕمان نیـیە، چـونکە شـەیتان
خـۆی لـەشێوەی فریشتە دەردەخات.
15 کەواتـە شـتێکی سـەیر نیـیە گـەر
خـزمەتکارانی لەشێوەی خزمەتکاری
ڕاسـت‌ودروسـتی خۆیـان دەرخەن.
دواڕۆژی ئەوانە بەپێی کرداریانە.

ئازاری پۆڵس لەخزمەتی مەسیح

16 مـن جـارێکی‌تـر دووبـارەی
دەکەمەوە، کەس من بەنەزان دانەنێ،
بـەڵام گـەر بێـتو من وا دابنێن، ئەوا
وەك نەزانـێك قـبوڵـم بکـەن، تـاکو
17 منیش تۆزێ شانازی بەخۆم بکەم.
ئـەوەی ئێسـتا دەیڵـێم بەگوێـرەی
خوداوەنـد نییە، بەڵکو وەك نەزانێك
دەیڵـێم کـە بەباوەڕ شانازی بەخۆی
دەکـات، 18 چـۆن زۆر لـەخـەڵکی
دەیانـەوێ شانازی بەشتی ئەم جیهانە
بکـەن، منـیش دەمـەوێ جارێك ئەو
شـانازیە بـەخـۆم بکـەم. 19 جـا ئێوە
بەدڵشـادیەوە لەنەزانان قبوڵ دەکەن،
چـونکە خۆتان ئەوەندە تێگەیشتوون!
20 چـونکە قـبوڵ دەکـەن لـەوانـەی
دەتان‌کەن بەکۆیلە یان نێچیر، یاخود
خۆیـان بەگـەورە دادەنێن بەسەرتان،
تالآنـتان دەکـەن، لـەدەمو چـاوتان
دەدەن. 21 مــن ئێســتا شــەرمەزارم،
پێویسـتە بڵێم ئێمە چەند لاواز بووین
سەبارەت بەم شتانە!
بــەڵام لەبەرئــەوەی مـــن وەك
نەزانـێك دەدوێـم، هەرچیەك ئەوان
دەتوانن بەچاونەترسیەوە شانازی پێوە
بکەن منیش هەروەها دەتوانم. 22 گەر
بێـتو ئـەوان عیـبرانی بـن؟ منـیش
هـەروەها. یـان ئیسـرائیلی؟ منیش
هـەروەها. یـاخود لـەنەوەی ئیبراهیم؟
منـیش هـەروەها. 23 یان خزمەتکاری
مەسـیح؟ مــن لــەوان زیاتـر (وەك
شــێتێك قســەدەکەم.) زۆر زیاتـــر
مــــاندووبووم، بەندیخانـــەم زیاتـــر
چێشـــتووە، زۆر زیاتـــر دارکـــاری
کـراوم، چـەندین جـار مـردنم بەچاو

بینیوە. 24جوولەکەکان بەقامچی پێنج
جار سیو نۆ قامچیان لێداوم، 25
هەروەها سێ جار دارکاریکراوم،
جارێك خەڵك بەردبارنیان کردووم،
سێ جار لەکەشتیدا بوومو شکاوە،
جارێکیان شەو و ڕۆژێکی تەواو
لەناو ئاوی دەریا ماومەوە. 26بەهۆی
گەشتی زۆرم هەمیشە کەوتوومە
مەترسی ڕووبارو مەترسی دزو
جەردە، هەروەها مەترسی گەلەکەمو
مەترسی میللەتان، مەترسی
لەشارەکانو مەترسی لەدەشتو
مەترسی لەدەریاþو مەترسی برایانی
درۆزن. 27زۆر تووشی زەحمەتیو
ماندوویىو شەونخونی زۆر، برسێتیو
تینوێتیو ڕۆژوگرتنی زۆر، سەرماو
ڕووتی بووم. 28ئەمانەش هەموو
لەلایەك، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ دەبێ
زیاتر خەمی هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکان بخۆم. 29جا کێ هەیە
لاواز بێو من لەگەڵی لاواز نەبم؟
یاخود کێ هەیە بکەوێتە گوناەو من
لەخەفەتا بۆی نەسووتێم؟
30گەر بێتو شانازی بەخۆم بکەم،
ئەوا شانازی بەدەرخستنی لاوازیم
دەکەم. 31خودای باوکی عیسای
خوداوەندمان دەزانێ درۆ ناکەم
ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە، 32ئەو
پارێزگارەی لەلایەن هارتسی پادشاوە
بۆ شاری دیمەشق دانرابوو،
چاودێرییەکی زۆری خستبووە سەر
شاری دیمەشق بۆ گرتنم، 33بەڵام
منیان خستە ناو سەبەتەو لەپەنجەرەی
شوورەی چوار دەوری شارەکە منیان
شۆڕکردە خوارەوە، ئیتر بەو شێوەیە
ڕزگارم بوو لەدەستی.

بینینی پۆڵسو دڕکی لەش

12

پێویستە شانازی بکەم، هەرچەندە
هیچ سوودی نییە، بەردەوام دەبم
لەسەر بینینو ئەو شتانەی خوداوەند
بۆم ئاشکرا دەکات. 2من پیاوێك
دەناسم لەمەسیحدا بوو، پێش
چواردە ساڵ فڕاندیان بۆ سێهەم
تەبەقەی ئاسمان. ئایا بە لەشەوە بوو
یاخود بێ لەش؟ نازانم! خودا
دەزانێ. 3هەروەها دەزانم ئەو پیاوە
بۆ بەهەشت فڕێندرا، بەلەشەوە
بوو یاخود بێ لەش؟ نازانم!
خودا دەزانێ. 4لەوێ گوێی لە
قسەیەك بوو مرۆڤ نابی بیڵێو ناتوانێ
باسی بکات. 5سەبارەت بەو
پیاوە شانازی دەکەم، بەڵام

سەبارەت بەخۆم شانازی ناکەم، تەنها
بە لاوازیەکانم شانازی دەکەم. 6گەر
بێتو بمەوێ شانازی بە خۆمەوە بکەم،
بێ مێشکی نییە، چونکە من ڕاستی
دەڵێم، بەلاّم من دەترسم لەوەی
یەکێك وا لە من بگات زیاتر لەوەی
دەیبینن‌و لێم دەبیستن. 7تا
لووت‌بەرز نەبم بەو شتە گەورانەی
خودا بۆی ئاشکرا کردووم، دڕکێکم
لێدرا لەلەشم، وەك لەنێرراوی
شەیتان بێت، تا ئازارم بداو خۆم
هەڵنەکێشم. 8بۆ ئەم مەبەستە سێ
جار لەخودا پاڕامەوە ئەوەم
لەکۆڵ بکاتەوە، 9بەلاّم خودا
پێی ووتم: (بەرەکەتی منت بەسە،
چونکە توانای من لەلاوازی تەواو
دەبێ.) لەبەر ئەوە بەدڵشادیەوە
شانازی بە لاوازی خۆم دەکەم،
هەتا توانای مەسیح بێتە سەرم، 10
جا لەپێناوی مەسیح، ڕازی دەبم
بەرگەی لاوازی‌و سووکایەتی‌و
ناخۆشی‌و چەوسانەوەو ماڵوێرانی
بگرم، چونکە هەر کاتێ
لاوازبم بەهێز دەبم.
11ناچارتان کردم وەك شێتم لێ
بێت! چونکە کەمتر نیم لەنێرراوە
ناودارەکان، هەرچەندە هیچ نیم،
لەگەڵ ئەوەشدا پێویست بوو
لەسەرتان ستایشم بکەن. 12ئەو
نیشانانەی نێرراو دەردەخات،
بەوپەڕی ئارام‌گرتنەوە لەنێوانتان
ئەنجامم داوە، بەهۆی نیشانەو
کاری سەرسوڕهێنەرو کردارەوە. 13
ئایا ئێوەم بەکەمتر زانیوە لەکۆمەڵە
باوەڕدارەکانی تر، جگە لەوەش
بارگرانیم نەبووە بۆ ئێوە؟ گەر وایە
لەم هەڵەیەم ببورن!
14ئێستا ئامادەم بۆ سێهەم جار بۆ
لاتان بێم، هەروەها نابمە بارگرانی
بەسەرتان، چونکە خۆتانم دەوێ
نەك پارەتان. لەبەرئەوەی ڕۆڵە پارە
بۆ دایك‌و باوك کۆناکەنەوە،
بەڵکو لەسەر دایك‌و باوکە بۆ
ڕۆڵەکانیان ئەوە بکەن. 15بە
دڵشادیەوە پارەو هەرچیەکم هەیە
خەرجی دەکەم لەپێناوی ئێوە. گەر
ئێوەم زۆرتر خۆشەویست، ئایا
کەمتر منتان خۆش دەوێ؟ 16بەلاّم با
وابێ من بارگرانیم نەبووە بۆ ئێوە.
ئێوە دەڵێن: من کابرایەکی فێڵبازم‌و
بە فێڵ دەستم بەسەرتاندا گرتووە.
17ئایا بەهۆی ئەوانەی ناردوومە بۆ
لاتان فێڵم لێ کردوون؟ 18کاتێ
لەسەر داواکاری من تیتۆس لەگەڵ

یەکێك لەبرایان هات بۆ لاتان، ئایا
تیتۆس فێڵی لێکردوون؟ ئایا ئێمە بە
هەمان ڕۆح کار ناکەین، بەهەمان
ڕێگادا ناڕۆین؟
19 ئایا ئێوە لەو باوەڕەدان، ئێمە
ئەم هەموو شتەی دەیڵێین بۆ
بەرگری‌کردنە لە خۆمان؟ بەڵام ئەی
خۆشەویستان ئێمە لەبەردەم خودا
لەمەسیحدا دەدوێین‌و هەمووی بۆ
بنیادنانتانە. 20 من دەترسم کاتێ بێم
بۆ لاتان، بە شێوەیەك بتانبینم کە
نامەوێ، ئێوەش بە شێوەیەك من ببینن
کە نەتانەوێ. بەواتای لە نێوانتان
ناکۆکی، چاوپیسی، توڕەیی،
خۆویستی، بوختان، قسە هێنان‌و
بردن، لەخۆبایی، بەرەڵڵایی هەبێ.
21 من دەترسم کاتێ بێم بۆ لاتان
خودا نزمم بکات لەنێوانتان، بەوەی
زۆر خەفەت بخۆم بۆ ئەو کەسانەی
لەپێشا گوناەو هەڵەیان کردووە،
کەچی تۆبەیان نەکردووە لەوەی
کردوویانە لە گلاوی‌و داوێن پیسی‌و
بەدڕەوشتی.

خۆتان تاقی‌بکەنەوە

13

ئەمە سێهەم جارە دێم بۆ لاتان، {هەر
مەسەلەیەك پێویستە بەشایەتی
دووان یان سیان بچەسپێ.} 2
جاری پێشوو کە لاتان بووم ئێوەم
ئاگادارکردەوە، ئێستاش
جارێکی‌تر لەم نامەیە ئەوانەی جاران
گوناهیان کردووە لەگەڵ
هەموو ئەوانی‌تر ئاگاداریان
دەکەمەوەو پێیان ڕادەگەیەنم گەر
هاتوو جارێکی‌تر بۆ لاتان بێم
بەزەییم بە کەس نایەتەوە، 3
چونکە ئێوە داوای بەڵگە لەمن
دەکەن کەوا عیسا بەهۆی من
دەدوێ لەگەڵتان. ئەو سەبارەت
بە ئێوە لاواز نییە، بەڵکو بەتوانایە
لەناوتان. 4 ڕاستە عیسا لەلاوازی
لەخاچدرا، بەڵام ئێستا زیندووە
بەهۆی توانای خوداوە، چونکە ئێمە
لاوازین لەئەودا، بەڵام لەلایەن
ئێو ئێمە پێویستە لەئەودا بژین
بەهێزو توانای خودا.
5 جا خۆتان تاقی‌بکەنەوەو
سەیری خۆتان بکەن بزانن بە باوەڕ
دەژین! لەخۆتان بکۆڵنەوە،
ئایا نازانن عیسای مەسیح
لەناوتاندایە؟ گەر ئەمە نەزانن
ئەوا ئێوە سەرنەکەوتوون
لەتاقی‌کردنەوە. 6 بەڵام

هیوادارم، بزانن ئێمە لەو
تاقی کردنەوەیە دەرچووین. 7
ئێمە نوێژ دەکەین بۆ خودا تا
یارمەتیتان بدات‌و هەڵە نەکەن،
ئەمەش لەبەرئەوە نییە تا
دەرکەوێ ئێمە مرۆڤی چاکین،
بەڵکو تەنها بۆ ئەوەیە ئێوە چی
چاك‌و ڕاستە بیکەن، هەرچەندە
خەڵکی بە سەرنەکەوتوومان
دابنێن. 8 چونکە ناتوانین هیچ
شتێ بکەین دژی ڕاستی، بەڵکو
دەمانەوێ خزمەتی بکەین. 9 ئەوسا
چەند دڵشاد دەبین گەر لە بێ
هێزی ئێمە ئێوە بەهێز بن، نوێژی
ئێمەش بۆ تەواوی ئێوەیە. 10 وا
پێش ئەوەی بۆ لاتان بێم
هەموو شتێکم بۆ نووسین، هەتا
کاتێ هاتم بۆ لاتان ناچار نەبم بە
ڕەقی لەگەڵتان بجولێمەوە، چونکە
خوداوەند دەسەڵاتی داوە پێم تا
بنیادتان بکەم نەك
هەڵتانبوەشێنم.

هاندان‌و سلاوی کۆتایی

11 لەکۆتاییدا ئەی برایان،
خواحافیز، بۆ تەواوی هەوڵبدەن،
ئاگاتان لەداواکاریەکانم بێ، ڕێك
بکەون، لەگەڵ یەکتری بەئاشتی
بژین، ئەوسا خودای ئاشتی‌و
خۆشەویستی لەگەڵتان دەبێ. 12
بەماچی پیرۆز سلاو لەیەکتری
بکەن. 13 هەموو خوشك‌و برا
پیرۆزەکانی ئێرە سلاوتان لێ
دەکەن.
14 بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان‌و خۆشەویستی خوداو
بەشداری ڕۆحی پیرۆز لەگەڵ
هەمووتان بێ.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی غەلاتیە

غەلاتیە ولایەتێکی ڕۆمانی بوو لەئاسیای بچووك، هەندێ مامۆستا لەوێ بەرهەڵستی پۆڵسیان کرد و ووتیان پێویستە باوەڕدار خەتەنەبکرێو کار بەشەریعەتی موسا بکات تاوەکو خودا بێتاوانی بکات (2:14).

لەبەرئەوە نامەکەی پۆڵس بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی غەلاتیە ئامانجی ئەوە بوو، ئەو کەسانەی چەواشە کراون بەم فێرکردنە نادروستە بگەڕێنێتەوە سەر باوەڕی ڕاستەقینە.

پۆڵس سەرەتا بەرگری لەمافی خۆی دەکات پێی بووترێ نیرراوی عیسای مەسیح، ئەمەش لەدژی ئەو کەسانەی دەیانووت نێرراوێکی ڕاستەقینە نییە، پێش لەسەر ئەوە دادەگرێ کە نێرراویەکەی لەلایەن هیچ دەسەڵاتێکی مرۆڤەوە نەهاتووە، بەڵکو لەلای خوداوە هاتووە، بەشێوەیەکی تایبەتیش بانگ کراوە بۆ ئەوەی کار لەناو ناجوولەکەکان بکات. پاشان پۆڵس باسی ئەوە دەکات چۆن مرۆڤ تەنها بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، ئەمەش بەرەکەتێکی خودایە. لەکۆتاییدا دەیسەلمێنێ ژیان لەمەسیح لەو خۆشەویستیە هەڵدەقوڵێ کە سەرچاوەکەی باوەڕ بەمەسیحە.

1

لەپۆڵسەوە، ئەوەی نەلەلایەن
خەڵکەو نە بەهۆی خەڵك نێرراوە،
بەڵکو لەلایەن عیسای مەسیحو
خودای باوك ئەوەی مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە. 2 هەروەها
لەهەموو ئەو خوشكو برایانەی لێرە
لەگەڵمدان. بۆ ئەو کۆمەڵە
باوەڕدارانەی لەناوچەی غەلاتیەن. 3
با ئاشتیو بەرەکەتی خودای باوكو
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێ، 4 ئەوەی خۆی کرد بە قوربانی
لەپێناوی گوناهەکانمان، تا ڕزگارمان
بکات لەم جیهانە خراپەی ئێستا،
بەپێی خواستی خودای باوکمان. 5 بۆ
ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

مزگێنییەکی دیکە نییە

6 من سەرم سوڕماوە. چۆن وا
بەخێرایی واز لەو کەسە دەهێنن کە

بەبەرەکەتی مەسیح بانگی کردوون،
شوێنی مزگێنییەکی دیکە دەکەون؟ 7
مەبەستم ئەوە نییە مزگێنیەکی دیکە
هەبێ، بەڵکو هەندێك لەناوتان
دەیانەوێ سەرتان لێبشێوێنن‌و
مزگێنی مەسیح تێكبدەن. 8بەڵام
تەنانەت گەر ئێمە مزگێنیەکمان
پێدان، یاخود فریشتەی ئاسمان
مزگێنییەکی پێدان، جگە لەوەی
لەئێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی لێ
بێت. 9هەروەك پێشتر پێمان ووتون
ئێستاش پێتان دەڵێمەوە، گەر یەکێك
مزگێنییەکی پێدان جگە لەوەی لە
ئێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی
لێبێ.
10ئایا ئێستا هەوڵ دەدەم بۆ
بەدەستهێنانی ڕەزامەندی خەڵکی
یاخود ڕەزامەندی خودا؟ یان داوای
ئەوە دەکەم خەڵکی ڕازی بکەم؟
گەر تا ئێستا خەریکی ڕازیکردنی
خەڵکی بوومایە نەدەبوومە بەندەی
مەسیح.

چۆن پۆڵس بوو بە نێرراو؟

11برایان باش بزانن ئەو
مزگێنییەی ڕامگەیاندووە، مزگێنییەك
نییە لەمرۆڤ بێ، 12لەکەسیشم
وەرنەگرتوە، کەسیش فێری
نەکردووم، بەڵکو بەڕاگەیاندنی
عیسای مەسیح بۆم هاتووە.
13چونکە دەزانن، چۆن جاران
وەك جوولەکەیەك ژیاوم، چۆن
کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودام
دڕندانە چەوساندۆتەوەو هەوڵمداوە
لەناویان ببەم، 14هەروەها چۆن
لەبارەی جێبەجێکردنی کاروباری
ئایینی جوولەکە باشتر بووم
لەزۆربەی هاوڕێیەکانم، هەروەها زۆر
دڵگەرمتر بووم لەوان بۆ
دابونەریتی باوباپیرانمان. 15بەڵام
خودا بە بەرەکەتی خۆی پێش
لەدایكبوونم هەڵبژاردمو بانگی
کردم، 16خۆشحاڵ بووم ڕۆڵەکەی
بۆ من ڕابگەیینێ، هەتا منیش مزگێنی
پێبدەم لەناو میللەتان، ئەو کاتە
ڕاوێژم لەگەڵ هیچ کەس نەکرد. 17
نەچووم بۆ قودس بۆ لای ئەوانەی
پێش من نێرراو بوون، بەڵکو
یەکسەر ڕۆیشتم بۆ عەرەبستان،
لەوێشەوە گەڕامەوە بۆ دیمەشق.
18ئینجا دوای سێ ساڵ ڕۆیشتم
بۆ قودس، تاکو پەترۆس ببینم، پانزە
ڕۆژ لای ئەو مامەوە. 19بەڵام لەوێ
هیچ نێرراوێکی ترم نەدی جگە

لــەیـاقوبی بـرای خوداوەند نەبیٚ. [20]
ئــەوەی بۆتــانی دەنووســم، خــودا
دەزانــیٚ درۆ نیــیە. [21]دوایــی بــۆ
هەرێمەکانی سوریاو کیلیکیە چووم.
[22]بەلاٚم هێشتا کۆمەڵە باوەڕدارەکانی
ناوچەی یەهودیە کە لەمەسیحن منیان
نەدەناسی. [23]تەنها بیستبوویان: (ئەو
پیاوەی جاران ئێمەی دەچەوساندەوە،
ئێستا خـۆی مزگێنی ئـەو بـاوەڕە
دەدات، کــە جــاران هـــەولـیٚ
لەناوبـــردنی دەدا.) [24]ئـیتر ئــەوان
ستایشی خودایان کرد بەهۆی منەوە.

ڕازیبوون بە خزمەتی پۆڵس

2
دوای چـوارده سـاڵ جـارێکی دیکە
لەگـەڵ بـەرنابا ڕۆیشـتم بـۆ قودس،
تیتۆسیشـم لەگەڵ خۆم برد. [2]چوونم
بـۆ ئــەویٚ بەڕاگــەیاندن بــوو، ئــەو
مزگێنییەی دەیدەم بەمیللەتان لەپێشا
تـەنها خسـتمە بـەردەم گەورە پیاوان
لــەویٚ، تـا هـەوڵدانی ڕابـوردوو و
ئێســتام بــە فـیڕۆ نـەڕوات. [3]بــەلاٚم
تەنانـەت تیتۆسـی هاوڕێی گەشتیشم
کـە یۆنـانی بـوو، ناچـارنەکرا خۆی
خەتەنـە بکـات. [4]جـا ئـەم مەسەلەیە
تەشەنەی کرد، بەهۆی هەندیٚ برایانی
درۆزن کـە بەنهێنی هاتبوونە ناومان،
تـاکو سەربەسـتی عیسای مەسیحمان
لــیٚبسـێننەوەو بمـانگەڕێننەوە بـۆ
کۆیلایــەتی. [5]بــەلاٚم تەنانــەت بــۆ
چـاوتروکانێك ملکەچیان نەبووینو
خۆمــان نــەدا بەدەســتیان، هــەتا
پارێـزگاری ڕاسـتی مزگێنیـتان بـۆ
بکەین.
[6]ئەوانــەی بەگـــەورە پـــیاوان
دادەنران ﴿لـێپرسراوان﴾، بەلای من
هـیچ گـرنگ نەبوون، چونکە خودا
تەماشـای ڕووالەتی مرۆڤ ناکات. من
دەڵـێم، ئەوانـە هـیچ شتێکی تازەیان
نـەبوو بـۆ مـن. [7]بـەڵکو بەپێچەوانە،
بۆیـان ئاشـکرا بـوو، خـودا کـاری
بلاٚوکـردنەوەی مزگێـنی بە من داوە
لەنـێوان ئەوانــەی جوولەکــە نـین،
هــەرووەك چــۆن هــەمان کــاری
بــەپەتـرۆس داوە لەنـێوان ئەوانــەی
جوولەکـەن. [8]چـونکە ئەوەی کاری
کــردووە لەخــزمەتی پەتـرۆس بـۆ
جوولەکـەکان، کـاری لەخـزمەتی
منـیش کردووە بۆ ناجوولەکەکان. [9]
دوای ئــەوەی یــاقوب‌و پەتــرۆس‌و
یۆحەنـنا کـە بـە کۆڵەکـە دانرابوون
زانیـیان خـودا ئەم بەرەکەتەی بە من
داوە. ئەوسـا ئەوان دەستی برایانەیان

خستە ناو دەستی منو بەرنابا، لەسەر ئەوە ڕێککەوتین ئەوان بۆ لای جوولەکەکان بچن، ئێمەش بۆ لای ناجوولەکەکان. [10]تەنها داوای ئەوەیان لێکردین، هەژاران لەیاد نەکەین، ئەمەش شتێکە هەمیشە بایەخم پێداوە.

سەرزەنشتکردنی پەترۆس

[11]کاتێ پەترۆس بۆ شاری ئەنتاکیا هات، ڕوو بەڕوو بەربەرەکانیم کرد، چونکە شایانی گلەیی لێکردن بوو. [12]پێش ئەوەی هەندێ کەس لەلای یاقوبەوە بێن، پەترۆس بەبێ ترس نانی دەخوارد لەگەڵ ناجوولەکەکان، بەڵام کاتێ ئەوان هاتن، خۆی کێشایە دواوە لەترسی خەتەنەکراوان. [13]لەوێدا باوەڕدارە جوولەکەکانی دیکەش لەگەڵ پەترۆس دەستیان کرد بە دووڕوویی، تەنانەت بەرناباشیان والێکرد بچێتە ڕیزیان بەهۆی دووڕووییان.

[14]کاتێ ئەمانەم بینی لەڕێگای ڕاستی مزگێنی نارۆن، لەبەر چاوی هەموو ئەوانەی لەوێدا بوون بە پەترۆسم ووت: (گەر تۆ کە جوولەکەی، وەك ناجوولەکە دەژی نەك وەك جوولەکە. ئیتر چۆن ئەو ناجوولەکانە ناچار دەکەیت وەك جوولەکە بژین؟)

[15]هەرچەندە ئێمە بە جوولەکەیی لەدایك بووینو لەمیللەتانی گوناهبار نین، [16]لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە دەزانین مرۆڤ بێتاوان نابێ بەکارکردن بەشەریعەت، بەڵکو بەباوەڕ بەعیسای مەسیح، جا ئێمەش باوەڕمان هێنا بەعیسای مەسیح تاکو بێتاوان بین بە باوەڕمان بە مەسیح، ئەمەش نەك بەکارکردن بەشەریعەت، چونکە کارکردن بەشەریعەت هیچ کەسێ بێتاوان ناکات.

[17]بەڵام گەر ئێمە لەهەوڵدانمان بۆ بێتاوان بوون لەمەسیح، خۆمان دۆزیەوە گوناهبارین، ئیتر ئایا مەسیح خزمەتکاری گوناهە؟ بێگومان نەخێر! [18]بەڵام گەر شتێك بنیادبنێمەوە کە لەپێشا تێکمدابێ، ئەوا دەیسەلمێنم سەرپێچی شەریعەتم کردووە. [19]چونکە بەهۆی شەریعەت مردم بۆ شەریعەت، هەتا بۆ خودا بژیم. [20]من لەگەڵ مەسیح لەخاچدراوم، ئیتر من نیم ئەوەی دەژی، بەڵکو مەسیحە لەمن دەژی، هەروەها ئەو ژیانەی ئێستا بەلەش

دەژیم ئەوە بەباوەڕە بەڕۆڵەی خودا،
ئەوەی منی خۆشویستو خۆی کرد
بەقوربانی بۆ من. [21]من بەرەکەتی
خودا پووچ ناکەمەوە، چونکە گەر
بێتاوانی بە شەریعەت بووایە، ئیتر
مردنی مەسیح بێسوود دەبوو.

باوەڕ یاخود شەریعەت؟

3

ئەی دانیشتوانی بێمێشکی غەلاتیە!
کێ جادووی لێکردوون؟ ئایا
لەپێش چاوتان وێنەی عیسای مەسیح
بە لەخاچدراوی بەڕوونی
نەکێشراوە؟ [2]تەنها وەلامی ئەم
پرسیارەم بدەنەوە: ئایا ڕۆحی
پیرۆزتان بەهۆی کارکردن
بەشەریعەت وەرگرت، یاخود بەهۆی
باوەڕتان بەوەی بیستتان؟ [3]باشە چۆن
دەبێت ئەوەندە بێمێشك بن؟ ئەوەی
بەڕۆح دەستتان پێکرد، ئایا ئێستا
بەلەش کۆتایی پێدەهێنن؟ [4]ئایا
ئازارکێشانتان بێ سوود بوو؟ گەر
بەڕاستی بێسوود بوو. [5]ئایا ئەوەی
ڕۆحتان پێ دەبەخشێو کاری
سەرسوڕهێنەرتان لادەکات، ئەمە
بەهۆی کارکردن بەشەریعەتە، یاخود
بەهۆی باوەڕتان بەوەی بیستتان؟
[6]وەك چۆن ئیبراهیم {باوەڕی
بەخودا هێنا، ئەمەش بە
ڕاستودروستی بۆی دانرا.} [7]جا
بزانن ئەوانەی لەسەر ڕێگای باوەڕ
دەڕۆن نەوەی ئیبراهیمن. [8]کتێبی
پیرۆزیش پێشبینی دەکات، گەلان
بێتاوان دەبن بەهۆی باوەڕ. خودا
مزگێنی بە ئیبراهیمداو ووتی: {
بەهۆی تۆوە هەموو گەلان پیرۆز
دەبن.} [9]کەواتە ئەوانەی باوەڕدارن
پیرۆزبوون لەگەڵ ئیبراهیمی
باوەڕدار.

[10]هەموو ئەوانەی پشت
بەکرداری شەریعەت دەبەستن،
لەژێر نەفرەت دان، چونکە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە: {نەفرەت لێکراوە
ئەوەی لەسەر هەموو نووسراوەکانی
شەریعەت ناچەسپێتو پەیڕەویان
ناکات.} [11]ئەوەش ئاشکرایە کەس
بەشەریعەت لەبەرامبەر خودا بێتاوان
نابێت، چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {
ئەوەی بە باوەڕ بێتاوان دەبێ،
دەژی.} [12]بەلام شەریعەت
پشتنابەستێ بە باوەڕ، چونکە کتێبی
پیرۆز دەڵێت: {ئەوەی کار
بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکات،
بەشەریعەت دەژی.} [13]مەسیح

ئێمەی بەخوێن کڕییەوە لەنەفرەتی
شەریعەت بەوەی بوو بەنەفرەت
لێکراو لەپێناوی ئێمە، چونکە
نووسراوە: {نەفرەت لێکراوە
ئەوەی لەسەر دار هەڵبواسرێ}. [14]
ئێمەی بەخوێن کڕیەوە بۆ ئەوەی
پیرۆزی ئیبراهیم بەهۆی عیسای
مەسیح بەمیللەتانیش ببەخشرێ‌و
بەڵێنی ڕۆح وەرگرین ئەوەی
بەباوەڕە.

پەیمان‌و شەریعەت

[15]ئەی برایان، با نموونەیەکی
مرۆڤانەتان بۆ بهێنمەوە، شتێکی
ئاشکرایە گەر یەکێك پەیمانێکی
مۆرکراوی پێ بێ، یەکێکی تر
ناتوانێ بەتاڵی بکاتەوە یاخود شتێکی
بخاتە سەر.
[16]کاتێ خودا بەڵێنیدا بە
ئیبراهیم‌و نەوەکەی، مەبەست لە
ووشەی نەوەکەی تەنها مەسیحە کە
شێوەی تاکی هەیە، چونکە نەی‌ووتوە
نەوەکانی تا شێوەی کۆمەڵ وەرگرێ.
[17]مەبەستم ئەوەیە: ئەو شەریعەتەی
دوای چوارسەدو سی ساڵ هات،
پاش پەیمانی خودا لەگەڵ ئیبراهیم،
پەیمانی چەسپاوی پێشووی خودا
بەتاڵ ناکاتەوە، تاکو بەڵێنەکە
بشکێنێ. [18]گەر میراتی خودا بە
شەریعەت بێ، ئیتر پەیوەندی بە بەڵێن
نییە. بەڵام خودا بە بەرەکەتی خۆی
بەڵێنی بە ئیبراهیم‌داو کردی بە
میراتگر.

مەبەستی شەریعەت

[19]کەواتە شەریعەت بۆ چییە؟
خودا دایناوە بەهۆی پێشێلکاریەکان،
کاریشی پێ‌کرا تا ئەو کاتەی
نەوەکەی ئیبراهیم هات، ئەوەی
خودا بەڵێنی پێدابوو. ئەم
شەریعەتەش لەفریشتەکانەوە بەهۆی
پەیوەندی‌ڕێکخەرێك بۆ ئێمە هێنرا.
[20]هەر چۆنێك بێ پەیوەندی‌ڕێکخەر
تەنها نوێنەری یەك لایەن نییە، بەڵام
خودا یەکە.
[21]ئایا ئەمە ئەوە دەگەیەنێ
شەریعەت دژی بەڵێنەکانی خودایە؟
نەخێر بێ‌گومان، چونکە گەر ئەو
شەریعەتەی دراوە بە مرۆڤ بێ‌توانیایە
ژیان ببەخشێ، ئەوا بەراستی بێتاوانی
بەشەریعەت دەبوو. [22]بەڵام کتێبی
پیرۆز هەموو شتێکی کردۆتە دیلی
گوناه، تا ئەو بەڵێنەی بەهۆی باوەڕ
دراوە لەعیسای مەسیح، بدرێ

بەوانەی باوەڕ دەهێنن.
23پێش ئەوەی باوەڕمان بۆ بێت،
لەلایەن شەریعەتەوە بەندکرا بووین،
بەبەستراوی مابووینەوە تا ڕاگەیاندنی
باوەڕ. 24کەواتە، تا هاتنی مەسیح
شەریعەت تەمێکەرمان بوو، تاکو
بەباوەڕ بێتاوان بین، 25بەڵام ئێستا
باوەڕ هاتووە، ئێمە ئیتر لەژێر سایەی
تەمێکەر نین.
26چونکە ئێوە بەهۆی باوەڕ
لەعیسای مەسیحدا هەموو ڕۆڵەی
خودان. 27ئێتر مەسیحتان
لەبەرکردووە، چونکە بەناوی ئەوەوە
لەئاوهەڵکێشراون. 28ئێستا جیاوازی
نییە، گەر جوولەکە یاخود یۆنانی،
کۆیلە یاخود ئازاد، ژن یاخود
پیاوبن، چونکە هەمووتان یەکن
لەعیسای مەسیح. 29جا گەر ئێوە
سەر بە مەسیح بن، ئەوا لەنەوەی
ئیبراهیمن، میراتگرن بەپێی بەڵێنەکە.

کۆیلە نا، بەڵکو ڕۆڵەی خودا

4
با پێتان بڵێم: گەر میراتگر منداڵ
بێت، لەنێوان ئەو میراتگرەو
کۆیلەیەك هیچ جیاوازی نییە،
هەرچەندە میراتەکە هەمووی هی
ئەوە، 2چونکە دەبێ لەژێر دەسەڵاتی
سەرپەرشتیکارو بریکار بمێنێتەوە،
تاکو ئەو ماوەیە تەواو دەبێ کە
باوکی دایناوە. 3ئێمەش بەهەمان
شێوە، کاتێ منداڵ بووین کۆیلەی
دەستی هێزەکانی جیهان بووین، 4
بەڵام کاتێ تەواو بوونی زەمانە هات،
خودا ڕۆڵەی خۆی ﴿مەسیح﴾ نارد
بۆ لامان، لە ژنێك لەدایك بوو،
لەژێر سایەی شەریعەت لەدایك بوو،
5بۆ ئەوەی ئەوانەی لەژێر سایەی
شەریعەتن بەخوێن بیان کڕێتەوە، تاکو
خودا ئێمە وەکو ڕۆڵەی خۆی قبوڵ
بکات. 6چونکە ئێوە ڕۆڵەن، خودا
ڕۆحی ڕۆڵەکەی خۆی خستە ناو
دڵمانەوە، هاوار دەکەین: (بابە!
باوك!) 7کەواتە ئیتر ئێوە کۆیلە نین،
بەڵکو ڕۆڵەن، هەروەها چونکە ئێوە
ڕۆڵەن خودا ئێوەی کرد بە میراتگر.

ئامۆژگاری پۆڵس بۆ غەلاتیەکان

8ئەو کاتەی ئێوە خوداتان
نەدەناسی، کۆیلەی ئەوانە بوون کە
بەسروشت خودا نین، 9بەڵام دوای
ئەوەی خوداتان ناسی، یاخود باشترە
بڵێین دوای ئەوەی خودا ئێوەی
ناسی، چۆن دەبێ جارێکی دیکە

بگەڕێنەوە لای لاوازیو هەژاری ئەم
جیهانە، بتانەوێ بنەوە کۆیلەی
ئەوانە سەر لەنوێ؟ [10]ئێوە بایەخ
دەدەن بە ڕۆژو مانگو ساڵو وەرزی
تایبەتی! [11]لەوە دەترسم بەخۆڕایی
ماندوو بووبم لەپێناوتان.
[12]ئەی برایان داواتان لێدەکەم،
خۆتان وەك من لێبکەن، چۆن من
خۆم وەکو ئێوە لێکردووە. ئێوە
هیچ هەڵەتان نەکردووە سەبارەت بە
من، [13]هەرچەندە دەتانزانی من
نەخۆش بووم کاتێ یەکەمجار مزگێنیم
پێدان، [14]نەخۆشیەکەم شتێکی ئاسان
نەبوو بۆتان، لەگەڵ ئەوەشدا لێم
بێزار نەبوونو خۆتان دوور
نەخستەوە لێمو هیچ خراپەیەکتان
لەگەڵ نەکردم، بەڵکو پێشوازیتان
لێکردم وەك فریشتەی خودا، وەك
عیسای مەسیح. [15]ئەو خۆشیەتان
چی لێهات؟ من شایەتیتان بۆ
دەدەم گەر بتانتوانییایە، چاوی
خۆتان دەردەهێناو دەتاندا پێم. [16]ئایا
ئێستا بووم بە دوژمنتان چونکە
ڕاستیتان پێدەڵێم؟
[17]هەندێك خۆیان بەدڵگەرم
دەردەخەن بۆ ئێوە، بەڵام نەك بە
نیازی باش، بەڵکو تا لەئێمەتان
دووربخەنەوەو دڵگەرم بن بۆ ئەوان.
[18]دەرخستنی بایەخ پێدان شتێکی
جوانە، گەر هەموو کاتێ
بەمەبەستێکی پاك بێت، نەك تەنها ئەو
کاتەی من لەگەڵتاندام. [19]
مندالەکانم، ئەی ئەوانەی دەبێ
لەپێناوتان جارێکی دیکە ئازار بچێژم،
هەتا وێنەی مەسیح لەژیانتان
دەرکەوێ، [20]چەند حەزم دەکرد
ئێستا لەناوتانابم، تا بەشێوەیەکی دیکە
لەگەڵتان بدوێم، چونکە سەرم
سوڕماوە لێتان.

نموونەی هاجەرو سارا

[21]پێم بڵێن ئەی ئەوانەی حەز
دەکەن لەژێر سایەی شەریعەت بن،
ئایا ئەوەی لەشەریعەت باسکراوە
نەتانبیستووە؟ [22]چونکە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە، ئیبراهیم دوو کوڕی
هەبووە، یەکێکیان لەهاجەری کۆیلە
بوو، ئەوی دیکەیان لەسارای ژنی کە
ئازاد بوو. [23]ئیبراهیم کوڕێکی
لەکۆیلەکە بوو بە پێی خواستی
لەش، بەڵام لەسارای ژنی کوڕێکی
بوو بەهۆی بەڵێن.
[24]ئەم ڕاستیە مانایەکی ڕەمزی
هەیە. ئەو دوو ژنە نموونەی دوو

پـەیمانن: یەکـەم پـەیمان لــە شـاخی
ســینایه، مـــندالّی لێدەبێـــت بـــۆ
کۆیلایـەتی ئەوەش هاجەرە، [25]هاجەر
بە شاخی سینا دەوترێ، لەعەرەبستان
ڕەمزێکە بۆ قودسی ئێستا، ئەو لەگەڵ
منداڵەکانی کۆیلەن. [26]بەلاّم قودسی
ئاسمانی کە دایکی هەموومانە ئازادە،
[27]چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:

{دڵشادبە ئەی نەزۆك،
ئەی ئەوەی منداڵت نییە،
بەدەنگی بەرز ستایشی خودا بکە،
ئــەی ئــەوەی ژانــی مــنداڵبــوون
نازانی،
چونکە تۆ ئەی ئەوەی بەتەنهای،
ژمارەی منداڵەکانت زیاترە لەوەی
مێردەکەی لەگەڵییەتی.}

[28]بـەلاّم ئێوە ئەی برایان، ڕۆڵەی
بەڵێـنن وەك ئیسـحاق. [29]جـا چـۆن
لەسەردەمی ڕابووردوو ئەوانەی بەپێی
لـــەش لـــەدایك بـــوون، ئەوانـــەیان
دەچەوســـاندەوە کـــە بەپـــێی ڕۆح
لــەدایك بــوون، ئێستاش هەمانشت
ڕوو دەدات. [30]کتێــبی پــیرۆز لـــەم
بارەیـــەوە دەڵـــێ چـــی؟ دەڵـــێ: {
کۆیلەکــــە لەگــــەڵ کوڕەکــــەی
بکــەدەرەوە، تــا کــوڕی کۆیلەکــە
میراتگر نەبێ لەگەڵ کوڕی ئازادەکە.
} [31]کەواتــە ئــەی برایان ئێمە ڕۆڵەی
کۆیلەکــە نــین، بــەڵکو ڕۆڵـــەی
ئازادەکەین.

ئازادی لە مەسیح

5

چـونکە مەسـیح ئازادیکـردین تا بە
ئـازادی بژیـن. بۆیـە خۆتان ڕاگرنو
جــارێکی دیکــە ملکەچــی نــیری
کۆیلەیی مەبن.

[2]ئاگــادارىن، مــن پۆڵســم پێــتان
دەڵێم: بەخەتەنەکردنتان مەسیح هیچ
ســوودێکی نــابێ بۆتــان. [3]جــارێکی
کــەش ڕوونــی دەکەمــەوە، ئــەوەی
خەتەنــە دەکات، دەبێ لەسەر هەموو
خاڵــەکانی شــەریعەت بڕوات. [4]ئەی
ئــەوەی دەتــەوێ بــەهۆی شــەریعەت
بێتــاوان بێــت، تــۆ لـــەمەســـیح
جیابوویــتەوەو سەبارەت بە بەرەکەتی
خودا کەوتیت. [5]چونکە بەهۆی ڕۆح
کـە لەباوەڕەوەیـە چاوەڕوانی هیوای
ڕاستودروستیین، [6]چونکە لەعیسای
مەسـیح خەتەنەکراو و خەتەنە نەکراو
ســوودیان نیـیه، تـەنها باوەڕ نەبێ کە
بەهۆی خۆشەویستی کار دەکات.

[7]ئـێوە لەپێشــا زۆر بــاش ڕاتــان
دەکـــرد، کـــێ ڕێـــی پێگـــرتن تـــا

ملکەچی ڕاستی نەبن؟ 8ئەو هاندانە
لەلایەن خوداوە نییە کەبانگی ئێوەی
کردووە. 9سەیرکەن هەویرترشێکی
بچووکە، هەموو هەویرەکە
هەڵدەهێنێ. 10بەڵام باوەڕم هەیە
لەخوداوەند، کەوا ئێوە بیروڕایەکی
تر وەرناگرن. جا ئەوەی بیەوێ
لەناوتان ببێتە کۆسپ، هەر کەسێك
بێ سزای خۆی وەردەگرێ. 11بەڵام
ئەی برایان، گەر من خەتەنەکردن
ڕادەگەیێنم، ئیتر بۆچی جوولەکەکان
تا ئێستا دەمچەوسێننەوە؟ کەواتە
کۆسپی خاچ لادراوە. 12ئەو
کەسانەی ڕێگای باوەڕتان لێتێك
دەدەن، با ببڕێنەوە.

13برایان، ئێوە بانگ کران بۆ
ئازادی، بەڵام ئازادی مەکەن بە هەل
بۆ ڕازیکردنی لەش، لەجیاتی ئەوە
بە خۆشەویستی خزمەتی یەکتری
بکەن. 14چونکە شەریعەت هەمووی
لەیەك ڕاسپاردەدا تەواو دەبێ: {
ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت
خۆشت بوێ} 15ئەگەر ئێوە
لەڕابوردوو پەلاماری یەکترتان دەداو
ڕاوی یەکترتان دەکرد، ئێستا
ئاگاداربن یەکتری لەناونەبەن.

ژیان لەڕۆحی پیرۆز

16مەبەستم ئەوەیە پێتان بڵێم: با
ژیانتان بەڕۆحی پیرۆز بەڕێوە بچێ،
هەروەها ئارەزووەکانی لەش تێر
مەکەن. 17چونکە خواستی لەش
دژی ڕۆحە، هەروەها خواستی ڕۆح
دژی لەشە. هەریەکەیان بەربەرەکانی
ئەویتر دەکات، تا ئەوە نەکەن کە
دەتانەوێ. 18بەڵام گەر ئێوە ڕۆح
بەڕێوەتان ببات، ئەوا لەژێر سایەی
شەریعەت نین.

19کردارەکانی لەش دیارن:
داوێنپیسی، گلاوی، بەدڕەوشتی، 20
بتپەرستی، جادوگەری،
دوژمنایەتی، شەڕنانەوە، دڵگەرمی بۆ
خراپە، تووڕەبوون، خۆپەرستی،
دووبەرەکی، ناکۆکی، 21چاوپیسی،
سەرخۆشی، ڕابواردن، هتد... ئێستا
ئاگادارتان دەکەمەوە، هەروەك چۆن
لەپێشا ئاگادارم کردوون، ئەوانەی
ئەو کارانە دەکەن میراتگری
پادشاهێتی خودا نین.

22بەڵام بەرووبوومی ڕۆح بریتییە
لە: خۆشەویستیو خۆشیو ئاشتی،
ئارامگرتن، ڕۆح سووکیو چاکە،
باوەڕ، 23نیانیو خۆڕاگرتن. هیچ
شەریعەتێکیش نییە دژی ئەم شتانە

بێ. 24ئەوانەی سەر بە عیسای
مەسیحن، خواستو ئارەزووەکانی
لەشیان لەخاچداوە. 25گەر ئێمە
بەپێی ڕۆحی پیرۆز بژین، لەسەرمانە
بەڕێگای ڕۆحی پیرۆز بڕۆین. 26با
لەخۆبایی نەبین، ڕقوکینەمان نەبێ
لەگەڵ یەکتری، چاوپیس نەبین
لەگەڵ یەکتری.

باری یەکتری هەڵگرن

6
ئەی برایان، گەر یەکێکتان کەوتە
هەڵەوە، با ئێوەی ڕۆحی، ڕاستی
بکەنەوە بە شێوەیەکی نەرم. تۆش
ئاگاداری خۆت بە، نەوەك بکەویتە
تاقیکردنەوە. 2باری یەکتری
هەڵگرن، بەم شێوەیە شەریعەتی
مەسیح تەواو دەکەن. 3ئەگەر یەکێك
واسەیری خۆی کرد شتێکی گرنگە،
بەڵام لە ڕاستیدا هیچ نەبێ، ئەوا ئەو
کەسە خۆی دەخڵەتێنێ. 4باهەر یەکە
کردارەکانی تاقیبکاتەوە، ئینجا با
شانازیکردنی تەنها بەخۆی بێ نەك
بەنزیکەکەی، 5چونکە هەر کەس
باری خۆی هەڵدەگرێ.
6ئەوەی ووشەی خودای
فێردەکرێ، لەسەریەتی فێرکەرەکەی
بەشدار بکات لەهەموو شتێکی باش
کە هەیەتی.
7خۆتان هەڵمەخەڵەتێنن، خودا
فێڵی لێ ناکرێت، چونکە ئەوەی
ڕواندووتانە، هەمان شت درووێنە
دەکەن. 8چونکە ئەوەی بۆ لەشی
خۆی بڕوێنێ لە لەشیدا گڵاوی
درووێنە دەکات، بەڵام ئەوەی بۆ ڕۆح
بڕوێنێ لەڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی
درووێنە دەکات. 9کەواتە با لەکاری
چاکە نەکەوین، چونکە گەر وورە
بەرنەدەین لەکاتی خۆی درووێنەی
زۆر دەکەین. 10جا تا دەرفەتمان
هەیە، با چاکە لەگەڵ هەموو کەسێك
بکەین، بەتایبەتی لەگەڵ خوشكو
برایانی باوەڕدار.

بوونەوەرێکی نوێ

11سەیرکەن، ئەو پیتە گەورانەی
ئێستا دەیخوێننەوە، من بەدەستی خۆم
نووسیومە.
12ئەوانەی دەیانەوێ بەڕواڵەت
خۆیان بەچاك نیشان بدەن، هەوڵ
دەدەن ناچارتان بکەن خۆتان خەتەنە
بکەن، تاوەکو تووشی چەوسانەوە
نەبن بەهۆی خاچی مەسیحەوە. 13
چونکە ئەو خەتەنەکراوانە خۆیان

بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت
ناکەن، بەڵکو دەیانەوێ ئێوە
خەتەنەبکرێن، هەتا شکۆمەندیان
دەسکەوێ بە لەشی ئێوە. 14بەڵام
هیچ شکۆمەندیەکم ناوێت گەر
لەخاچی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان نەبێ، کە بەهۆی
ئەوەوە جیهان سەبارەت بە من
لەخاچدراوە، هەروەها منیش
سەبارەت بە جیهان لەخاچدراوم. 15
گرنگ نیە مرۆڤ خەتەنەکرا بێت
یاخود خەتەنە نەکرا بێ، بەڵکو
بووبێ بە بوونەوەرێکی نوێ. 16با
ئاشتیو بەزەیی بۆ هەموو ئەوانە بێ
کە دوای ئەم یاسایە کەوتوون،
هەروەها بۆ هەموو ئیسرائیلی خودا.
17ئیتر لەمەولا گیروگرفتی ترم
بۆ مەهێنەنەکایەوە، چونکە لەلەشمدا
هێماکانی عیسام هەڵگرتووە.
18خوشکو برایان، ئیتر
بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵ رۆحتان بێت.
ئامین.

قووڵترین ڕاستییەکانی باوەڕ لەم نامەیە دایە، باسی ئەو بانگەوازە ئاسمانیە دەکات کە خودا خەڵکی گوناهباری بۆ باوەڕی مەسیح پێ بانگکرد، چونکە خودا ئەوانی بەخوێنی مەسیح کڕییەوەو بڵندیکردن بۆ بەرزترین شوێن. هەروەها باسی دڵی بەسۆزی خودا دەکات چۆن پڕە لەبەزەییو بەرەکەتو سۆز سەبارەت بە ئێمە لەمەسیحدا. باسی ئەو ئاسمانە دەکات کە مەسیح بۆی بەرزبووەوەو لەوێ لەسەرووی هەموو سەرۆکایەتیو دەسەلاتێك دانیشت، لەسایەی بەرەکەتی خودا هەموو باوەڕداران دەچنە ئەوێ. لێرە باسی ئەو شتە دەکرێ کە خودا ئەنجامی داوە لەڕێی مەسیح، چۆن باوەڕدارانی کردووە بە یەك لەگەڵ مەسیح، هەروەها بەشداری کردوون لەشکۆمەندیەکەی. ئەمەش لەکۆمەڵەی باوەڕداران لەلاشەی مەسیحو پەرستگای خودایە، خودا بە ڕۆحی خۆی تیایدا نیشتەجێ دەبێ، ئەم پەرستگایەش لەدوارۆژدا شکۆدار دەبێ. بەشێکی گەورەی ئەم نامەیەش بەندە بەهەڵسوکەوتەوە.

1

لە پۆڵس، نێرراوی عیسای مەسیح لەسەر خواستی خودا، بۆ خوشكو برا پیرۆزە باوەڕدارەکان لە عیسای مەسیح کە لە شاری ئەفەسۆسن .
2 با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

پیرۆزی ڕۆحی لەمەسیح دایە

3 پیرۆزە خودای باوکی عیسای مەسیحی خوداوەندمان، ئەوەی پیرۆزی کردووین بەهەموو پیرۆزییەکی ڕۆحی لە ئاسماندا لەمەسیح،
4 هەروەك پێش دروستکردنی جیهان هەڵیبژاردین، هەتا پاكوپیرۆزو بێکەموکوڕی بین لەبەردەمی.
5 ئەو بەخۆشەویستی پێشتر دیاریکردین بەپێی خواستو خۆشحاڵی خۆی تا بمانکات بەرۆڵەی خۆی بەهۆی عیسای مەسیح،
6 بۆ ئەوەی ستایشی بکەین بۆ ئەو بەرەکەتە شکۆدارەی بەخۆڕایی داوێتی پێمان بەهۆی ڕۆڵە

خۆشەویستەکەیەوە. 7ئێمە لەمەسیح
کڕاینەوە بەخوێنی ئەو، گوناهمان
بەخشرا، ئەمەش بەپێی دەوڵەمەندی
بەرەکەتی خودا بوو، 8بەدەستو
دڵفراوانی ڕشتی بەسەرماندا بەوپەڕی
دانایی‌و تێگەیشتن. 9نهێنی خواستی
خۆی بۆ دەرخستین، بەپێی
خۆشحاڵی خۆی ئەوەی مەبەستی
بوو لەمەسیح، 10وەك پلانێك بۆ
تەواوی زەمانە بۆ ئەوەی هەموو
شتێك بە یەکەوە کۆبکاتەوە
لەمەسیحدا، لەوانەی لە ئاسمان‌و
لەسەر زەوین.

11لەمەسیحدا خودا هەڵیبژادین
بەپێی بڕیاری پێشووی خۆی، ئەوەی
هەموو شتێك دەکات بەپێی مەبەستی
خواستی خۆی. 12ئێمە دیاری
کراین‌و دەستنیشان کراین هەتا بۆ
ستایش‌کردنی شکۆمەندی ئەو بژین،
چونکە لە زووەوە هەموو
هیوایەکمان لەسەر مەسیح داناوە. 13
هەر بەهۆی ئەویشەوە بوو کاتێ
ووشەی ڕاستیتان بیست واتە مزگێنی
ڕزگاریتان، هەروەها کاتێ باوەڕتان
هێنا، مۆرکران بە ڕۆحی پیرۆزی
بەڵێن پێدراو، 14ئەو ڕۆحە وەك
پێشەکییەك وایە بۆ میراتەکەمان،
تا کڕێنەوەی ئەوانەی هی خودان، بۆ
ستایشی شکۆمەندی ئەو بێ.

نوێژ بۆ ڕۆحی دانایی

15لەبەرئەوە منیش لەو کاتەی
هەواڵی باوەڕتانم بەعیسای خوداوەند
بیستووە، هەروەها خۆشەویستیتان
بەرامبەر هەموو خوشك‌و برا
پیرۆزەکان، 16ناوەستم
لەسوپاس‌کردنی خودا لەپێناوتان،
یادتان دەکەم لە نوێژەکانم، 17تا
باوکی شکۆدار، خودای عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، ڕۆحی
دانایی‌و ڕاگەیاندنتان لەزانینی خۆی
پێ‌ببەخشێ. 18ئەو مێشکتان ڕووناك
دەکاتەوە هەتا بزانن چییە ئەو
هیوایەی ئێوەی بۆ بانگ‌کراوە،
هەروەها بزانن میراتەکەی چەند
شکۆدارو دەوڵەمەندە بۆ خوشك‌و
برا پیرۆزەکان، 19هەروەها چ
هێزێکی مەزنی بێ‌سنووری لەئێمە
دایە کە باوەڕدارین، بەپێی کاری توانا
مەزنەکەی، 20ئەوەی تەواو بوو
لەمەسیحداو بەهۆیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان هەستاندەوە، لەلای ڕاستی
خۆیەوە لەئاسمان داینا، 21لەسەرووی
هەموو فەرمانڕەوایان‌و سەرۆك‌و

پێشەواو دەسەڵاتدارانو هەموو
ئەوانەی ناویان هەیە داینا، نەك تەنها
لەم زەمانە، بەڵكو لەزەمانی
داهاتووش. 22هەروەها هەموو
شتێكی لەژێر پێیەكانی داناوە،
كردوویەتی بەسەری هەموو شتێك
بۆ كۆمەڵی باوەڕداران، 23كە لەشی
مەسیحەو تەواویەتی، ئەوەی هەموو
شتێك تەواو دەكات لەهەموو
شتێك.

زیندووبوونەوە لەگەڵ مەسیح

2

ئێوە لە ڕابوردوودا مردوو بوون لای
خودا بەهۆی گوناهو هەڵەكانتان، 2
ئەوەی لەسەری دەڕۆیشتن، دوای
ڕێبازی ئەم جیهانە كەوتبوون، دوای
سەرۆكی هێزی هەوا كەوتبوون، كە
ئەو ڕۆحەیە ئێستا لەڕۆڵەكانی
یاخیبوون كار دەكات. 3ئێمەش
لەكۆندا هەموو لەوانە بووین، بەپێی
ئارەزووی لەش دەژیاین، شوێنی
لەشو مێشك كەوتبووین، بە
سروشت ڕۆڵەی تووڕەیی بووین
وەكو هەموو خەڵكانیتر. 4بەڵام خودا
كە دەوڵەمەندە لەبەزەیی، لەبەر ئەو
خۆشەویستیە مەزنەی بۆ ئێمەی
دەربڕیوە، 5زیندووی كردینەوە لەگەڵ
مەسیح، دوای ئەوەی مردووبووین
بەهۆی گوناهەكانمان، خودا ڕزگاری
كردین بە بەرەكەتی خۆی. 6چونكە
ئێمە سەر بەعیسای مەسیحین، خودا
لەگەڵ ئەودا هەڵیساندین لەئاسمان
دایناین. 7تا لەسەردەمی داهاتوو
دەوڵەمەندی بەرەكەتی بێسنووری
خۆی، بەنیانی لەگەڵمان لەعیسای
مەسیح دەربكەوێ. 8خودا بە
بەرەكەت بەهۆی باوەڕتان
ڕزگاریكردن، ئەمەش لەئەنجامی
هەوڵدانی خۆتان نەبوو، بەڵكو دیاری
خودا بوو، 9هەروەها بەهۆی كردار
نەبوو، تا یەكێك بتوانێ شانازی پێوە
بكات. 10ئێمە كرداری خوداین، ئەو
دروستی كردین لەعیسای مەسیح بۆ
كاری چاكە، ئەوەی خودا لەپێشا
ئامادەی كردووە بۆمان تا لەسەری
بڕۆین.

مەسیح ئاشتی ئێمەیە

11لەبەر ئەوە بەبیرتان بێتەوە
ئێوەی لە پێشا بەلەش جوولەكە
نەبوون، پێتان دەوترا خەتەنە نەكراو
لەلایەن ئەوانەی لەشیان بەدەست
خەتەنە كراوە، 12ئەو كاتە بێ مەسیح

بوون، دوور بوون لەکۆمەڵی گەلی
ئیسرائیل، هەروەها بێگانە بوون
سەبارەت بە پەیمانەکانی بەڵێن، هیچ
هیوایەکتان نەبوو، بێ خودا بوون لەم
جیهانە. 13بەڵام لەعیسای مەسیح
هەرچەندە دوور بوون ئێستا نزیك
بوونەوە بەهۆی خوێنی مەسیح.
14مەسیح ئاشتی ئێمەیە،
جوولەکەو ناجوولەکەی کرد بەیەك،
دیواری دوژمنایەتی ڕووخاند کە
لەیەکتر جیای دەکردنەوە، 15
بەپووچەڵکردنەوەی شەریعەتی
ڕاسپاردەکانو ئەرکە ئاینیەکان
لەلەشی خۆی، تا لەهەردووکیان
لەخۆیدا مرۆڤێکی تازە دروست
بکاتو ئاشتی بنێتەوە، 16بەمە هەر
دووکانی لەگەڵ خودا
ئاشتکردەوە، بە خاچەکەی کۆتایی
بە دوژمنایەتی نێوانیان هێناو کردنی
بەیەك لەش. 17مەسیح هاتو مزگێنی
ئاشتی بۆتان هێنا، کە دوورن،
هەروەها بۆ ئەوانەی نزیکن. 18
چونکە ئێمە هەردوو لامان
﴿جوولەکەو ناجوولەکە﴾ بەهۆی
مەسیح لەیەك ڕۆح دەچینە لای
باوك.
19ئیتر ئێوە لەمەولا نامۆ و بێگانە
نین، بەڵکو ئێستا هاووڵاتین لەگەڵ
خوشكو برا پیرۆزەکان، سەر
بەبنەماڵەی خودان. 20
دروستکراون لەسەر بناغەی
نێرراوانو پێغەمبەران، عیسای مەسیح
خۆی بەردی بناغەکەیەتی. 21ئەوەی
بە هۆیەوە هەموو خانووەکە بەیەکەوە
ڕادەگرێو تەواوی دەکات، تا ببێ بە
پەرستگایەکی پیرۆز لەخوداوەند. 22
بەهۆی ئەوەوە ئێوەش بەشێکن لەو
خانووەی خودا تیایدا نیشتەجێ دەبێ
لەڕۆح.

پەیامی پۆڵس بۆ ناجوولەکە

3
من کە پۆڵسم لەپێناوی ئێوەی
ناجوولەکە ئێستا بەندێکی عیسای
مەسیحم...
2بێگومان بەو ئەرکەتان بیستووە
کە خودا داویەتی پێم، ئەویش
بەڕێوەبردنی بەرەکەتی خودایە بۆ
ئێوە، 3ئەوەش بەهۆی ڕاگەیاندنەوە
نهێنی بۆ من ئاشکرا کرد، هەروەك
بەکورتی بۆم نووسیون. 4گەر ئێوە
نامەکەم بخوێننەوە، هەست دەکەن
خودا چ شارەزاییەکی داوە پێم
لەنهێنی مەسیح. 5ئەو نهێنییەی بۆ

هـــیچ مرۆڤـــێك ئاشـــكرا نەكـــراوە لەنەوەكانی‌تـر، ئەوەی ئێستا خودا بۆ نـــێرراوە پیرۆزەكـــانو ئەوانـــەی بەووشـەكانی ئـەو دەدوێـن بـەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە ئاشكرای كردووە. [6]ئـەم نهێنـیەش ئەوەیە كە ناجوولـەكە بەشـــداری جوولـەكـــە دەكـــەن لـــەمـــیراتو لەلـــەش، هـــەروەها لەبەدەســـت هێـــنانی بەڵـــێن كـــە لەعیسای مەسیحە بەهۆی مزگێنی.

[7]ئـــەوەی خـــودا كـــردمی بـــە خـزمەتكار بۆی، بەو بەرەكەتەی پێی بەخشـیووم بـەهۆی كـرداری هێزی خـۆی. [8]بـۆ مـن كـە بچـووكترم لەهـــەموو بـــرا پیرۆزەكـــان، ئـــەم بەرەكەتـــەی پـــێی بەخشـــیووم، تـــا مزگێـنی دەوڵەمـەندی بـێ سنووری مەسـیح بـدەم بە ناجوولـەكەكان، [9]تا ڕوونـی بكەمەوە بۆ هەمووان، ئەوەی خـودای دروستكەری هەموو شتێك، چەند نەوەیە بە نهێنی هێشتویەتیەوە. [10]بـۆ ئـەوەی ئێسـتا بەهۆی كۆمەڵی بـــــاوەڕداران دانـــــایی هـەمـــە جـــۆرەی خـــودا ئاشـــكرابێ بـــۆ ســـــەرۆكەكانو فەرمانـــــڕەوایان لــەئاسمـان. [11]ئەمـەش بەپێی خواستی هەتاهـەتایی بـوو كـە بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندمانەوە هێنایەدی. [12]ئەوەی لـە ئەوەوە دەتوانین بێ‌ترسو دڵنـیا لـە خـودا نزیكبینەوە، بەهۆی باوەڕمـــان پـــێی. [13]بۆیـــە داواتـــان لـــێدەكـــەم نائومـــێد مـــەبن بـــەو ناخۆشـیانەی لەپێناوی ئێوە دەیچێژم، چونكە شكۆمەندیە بۆ ئێوە.

[14]لەبەرئـەوە چـۆك دادەدەم بـۆ خـودای بـاوك، [15]ئـەوەی لـە ئەودا هـــەموو باوكایەتیـــەك لـــەئاسمانو لەزەویدا ناونراوە. [16]لێی دەپاڕێمەوە بەپێی دەوڵەمەندی شكۆمەندی خۆی هـێزتان پـێ ببەخشـێ بەهۆی ڕۆحی خـۆی لـەناخی مرۆڤ، [17]تا مەسیح بە بـاوەڕ لەدڵتان نیشتەجێ بێ، ڕەگو بـــناغەتان لەســـەر خۆشەویســـتی دامـەزرێ، [18]هـەروەها هێزتان هەبێ بۆ تێگەیشتن لـەگەڵ هەموو خوشكو بـرا پیرۆزەكان سەبارەت بە درێژیو پـانیو قوولـیو بەرزی خۆشەویستی مەسـیح، [19]ئەوسـا ئەو خۆشەویستیە دەناسـن كـە لـە سـەرووی هـەموو زانسـتێكە، بۆ ئەوەی پڕ بن لەهەموو پڕی خودا.

[20]بـۆ خـودای توانادار بەپێی ئەو هـێزەی تـیاماندایە كار دەكات، زۆر زیاتـر لـەوەی داوای دەكەین یاخود

بـیری لـیّدەکەیـنەوە، [21]بـۆ ئـەوە
شـکۆمەندی لەکۆمەڵی باوەڕدارانو
لەعیسـای مەسیح بۆ هەموو نەوەکان
تاهەتایە. ئامین.

یەك لەشو یەك ڕۆح

4

مـنی بەندکـراو لـەپێناوی خوداوەند،
داوتـان لیّدەکـەم بەشـێوەیەك بژیـن
شـایانی ئـەم بانگەوازە بیّ کە ئێوەی
پیّ بانگکراوە. [2]بە هەموو ساکاریو
نـەرمونـیانیو ئـارام گرتـنەوە، بـە
خۆشەویستی لەیەکتری قبوڵ بکەن.
[3]بەپـەرۆش بـن بـۆ پاراسـتنی یەکێتی
ڕۆح بـەو ئاشـتییەی بەیەکـەوە دەتان
بەسـتێتەوە. [4]چـونکە یەك لەشو یەك
ڕۆحـتان هەیـەو لـەیـەك هـیوادا ئێوە
بـانگ کراون، [5]یەك خوداوەندو یەك
باوەڕو یەك لەئاوهەڵکێشانمان هەیە.
[6]یــەك خــودا بــاوکی هەمووانــە،
لــەســەرووی هەمووانــە، بــەهۆی
هەموانەوەیەو لەناو هەمووانداییە.
[7]بـەلاّم هـەر یەکەمان بەشی هەیە
لـە بەرەکـەتی خـودا، بەپێی پێوانەی
بەرەکـەتی مەسـیح، [8]لــەم بارەیــەوە
کتێبی پیرۆز دەڵیّ:
}کاتیّ ئەو بەرزبووەوە بۆ ئاسمان،
خەڵکی بەدیلگرت،
دیاری بەخەڵکی بەخشی.{
[9]کە دەووتریّ (بەرزبووەوە) تەنها
مانـای ئەوەیـە، هەر ئەویش بوو هاتە
خـوارەوە بۆ نزمترین شوێنی زەوی.
[10]ئەوەی هاتە خوارەوە بۆ سەر زەوی
هـەر ئەویش بوو بەرزبووەوە بۆ سەر
هەموو ئاسمانەکان، تا هەموو شتێك پڕ
بکاتـەوە. [11]بەهەندێکی بەخشیوە بن
بـە نێرراو، هەندێك بە ووشەی خودا
بدوێـن، هەندێك بن بە مزگێنیدەرو
هەندێکی تر بن بە شوانو مامۆستا،
[12]بـۆ ئامادەکـردنی خوشـكو بـرا
پیرۆزەکـان بـۆ کـاری خزمەتکـردن
لەپێـناوی بنیادنانی لەشی مەسیح، [13]
هـەتا هـەمووومان بگـەین بـە یەکێـتی
بـاوەڕو ناسـینی ڕۆڵـەی خودا، ببین
بەمرۆڤـێکی پێگەیشـتوو، بگـەین بـە
ئاستی تەواوی بالاّی مەسیح.
[14]ئەمـەش بـۆ ئـەوەی ئیتر وەك
مـندالّ نەمێنینەوە، شـەپۆلّ بمانهێنیّو
بمانـبات، هـەروەها هـەر بایـەکی
فـێرکردنەکان هەڵـبکات لەگـەلّ
خۆیمـان بـبات، بەسـاختەی مـرۆڤ
بەلێزانینـیان لەفێڵـبازی کـە بـەرەو
تاریکـیمان دەبات. [15]بەڵکو لەجیاتی
ئەمـە ڕاسـتگۆ بـن لەخۆشەویسـتی،

گەشە بکەن لەهەموو شتێك بەهۆی
ئەو، ئەوەی سەرە، واتە مەسیح. [16]
بەهۆی ئەو هەموو ئەندامەکانی لەش
تێك هەڵکێشراوەو بەیەکەوە
بەستراوەتەوە بەجومگەکان،
بەگوێرەی پێوانەی کارکردنی هەر
ئەندامێك، بەمە لەش گەشە دەکاتو
خۆی بنیاد دەنێ لەخۆشەویستی.

ژیانی نوێ لەمەسیح

[17]من ئەمەتان پێ دەڵێم، بەناوی
خوداوەندەوە شایەتی دەدەم، ئێوە
پێویستە ئیتر لەمەولا وەك گەلانی بێ
باوەڕ نەژین، ئەوانە بیریان هیچو
پووچە، [18]مێشکیان تاریکەو دوورن
لەژیانی خودا بەهۆی ئەو نەزانیەی
تیایاندایەو بەهۆی دلڕەقیان. [19]
هەستیان نەماوەو خۆیان داوەتە
دەست بەڕەڵڵایی، چاوچنۆکن بۆ
کردنی هەموو جۆرە کردارێکی
گلاّو.
[20]بەلاّم ئێوە بەم شێوەیە مەسیح
فێرنەبوون. [21]گەر گوێتان لێی
گرتووەو ئەو شتانەی لێ‌فێربوون
هەروەك ڕاستە لەعیسا، [22]بۆ
داکەندنی مرۆڤە کۆنەکە کە
بەگوێرەی ڕەفتاری پێشووتانە،
گەندەڵە بەهۆی ئارەزووە
ساختەکانی، [23]هەروەها بەهۆی
ڕۆحی پیرۆز مێشکتان تازە بکەنەوەو
[24]مرۆڤی نوێ لەبەر بکەن کە
لەشێوەی خودا دروستکراوە
لەڕاستودروستیو پاكوپیرۆزی
ڕاستەقینە.
[25]لەبەرئەوە واز لەدرۆ بهێنن، {با
هەر یەکە ڕاستگۆ بێ لەگەڵ
نزیکەکەی}، چونکە ئێمە ئەندامین
بۆ یەکتری. [26]{تووڕەبن بەلاّم گوناه
مەکەن}، بە تووڕەیی مەمێننەوە تا
ڕۆژئاوا دەبێ، [27]دەرفەت بە شەیتان
مەدەن. [28]ئەوەی جاران دز بووە،
بائیتر لەمەولا دزی نەکا، بەڵکو
لەجیاتی ئەوە بەدەستی کارێکی پاك
بکات، تا بەوەی هەیەتی یارمەتی
ئەوانە بدات کە پێویستیان بە
یارمەتییە.
[29]با ووشەی خراپ لە دەمتان
نەیەتە دەرەوە، بەڵکو باش بێت بۆ
بنیادنانو بەگوێرەی پێویست بێ، تا
بەرەکەت بدات بەوانەی دەیبیستن.
[30]خەفەت بەڕۆحی پیرۆزی خودا
مەدەن، ئەوەی پێی مۆرکران بۆ
ڕۆژی ڕزگاری. [31]خۆتان
دووربخەنەوە لەتاڵی، ڕقوکینە،

تووڕەیی، هاوارکردن بەسەر
یەکتری، بوختانو هەموو دڵڕەشیەك.
[32]زمان شیرین بن لەگەڵ یەکتری،
بەبەزەیی بن، لە یەکتری خۆش بن
هەروەك چۆن خودا بەهۆی مەسیح
لەئێوە خۆش بووە.

وەکو ڕۆڵەی ڕووناکی بژین

5

کەواتە لاسایی خودا بکەنەوە، وەك
ڕۆڵەی خۆشەویستی، [2]بە
خۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن،
وەك مەسیح چۆن ئێمەی
خۆشویستو لەپێناوی ئێمە خۆی
کرد بەقوربانی، ئەو قوربانییەی لای
خودا بۆنخۆشو پەسەندکراوە.
[3]بەڵام داوێنپیسیو گڵاویو
چاوچنۆکی لەخوشكو برا
پیرۆزەکان ناوەشێتەوە، ئێوەش
لەنێوانتان با ئەو شتانە ناویشی نەبێ.
[4]هەروەها قسەی ناشیرینو
سووكو هیچوپووچ شایانی
ئێوە نیە، بەڵکو باشترە بۆتان دەم
بەسوپاس بن، [5]بێگومان بن
لەوەی هەموو داوێنپیسو
گڵاو و چاوبرسییەك بتپەرستە،
میراتی نییە لەپادشاهێتی مەسیحو
خودا. [6]باکەس بەووشەی هیچوپووچ
هەڵتاننەخەڵەتێنێ، چونکە بەهۆی
ئەو شتانە تووڕەیی خودا بەسەر
ڕۆڵەکانی یاخیبوون دێت. [7]لەبەر
ئەوە لەگەڵ ئەو کەسانەدا بەشداری
هیچ شتێك مەکەن.
[8]جاران ئێوەش تاریکی بوون،
بەڵام ئێستا ڕووناکین لەخوداوەند،
کەواتە وەك ڕۆڵەی ڕووناکی
هەڵسوکەوت بکەن– [9]چونکە
بەروبوومی ڕووناکی لەهەموو باشەو
دروستیو ڕاستیەك دایە – [10]هەوڵ
بدەن ڕەزامەندی خودا بدۆزنەوە. [11]
بەشداری کاری هیچو پووچی
تاریکی مەکەن، بەڵکو ئاشکرای
بکەن. [12]ئەو کارانەی ئەوان بە نهێنی
دەیکەن، تەنانەت ناوهێنانی
شەرمەزارییە. [13]بەڵام هەموو شتێك
کە ئاشکرا کرا بەڕووناکی دەبینرێ،
[14]چونکە هەر شتێك کە بینرا ئەوە
ڕووناکییە. بۆیە ووتویەتی:

(ئەی نووستو خەبەرت بێتەوە،
لەنێو مردووان هەستەوە،
تامەسیح بەسرت
بدرەوشێتەوە.)

[15]کەواتە بەووردی ئاگاتان
لەهەڵسوکەوتی خۆتان بێ، نەك وەك

خەڵکی نەفام، بەڵکو وەك مرۆڤی
دانا. [16]هیچ کاتێك بەفیڕۆ مەدەن،
چونکە زەمانە بەدکارە. [17]لەبەر ئەوە
نەفام مەبن، بەڵکو تێبگەن خواستی
خوداوەند چییە. [18]خۆتان بەمەی
سەرخۆش مەکەن، چونکە بەڕەڵڵایی
تیادایە، بەڵکو خۆتان بەڕۆحی پیرۆز
پڕ بکەن، [19]لەگەڵ یەکتری
بەزەبوورو سروودو گۆرانی ڕۆحی
بدوێن، بەهەموو دڵتان گۆرانیو
ستران بۆ خوداوەند بڵێن، [20]هەموو
کاتێ سوپاسی خودای باوك بکەن بۆ
هەموو شتێك بەناوی عیسای
مەسیحی خوداوەند، [21]ملکەچی
یەکتری بن بەترسی عیسای مەسیح.

ژنو مێردەکان

[22]ئەی ئافرەتان ملکەچی
مێردەکانتان بن هەروەك بۆ
خوداوەند، [23]چۆن مەسیح سەری
کۆمەڵەی باوەڕدارانە کە لەشی
خۆیەتیو خۆی ڕزگارکەریەتی، ئاوا
پیاو سەری ژنە. [24]جا چۆن کۆمەڵی
باوەڕداران ملکەچ دەبێ بۆ مەسیح،
هەروەها با ژنانیش ملکەچ بن بۆ
مێردەکانیان لەهەموو شتێك.
[25]ئێوەش ئەی پیاوان، ژنەکانتان
خۆشبوێ هەروەك مەسیح چۆن
کۆمەڵەی باوەڕدارانی خۆشویستو
خۆیکرد بە قوربانی لەپێناوی. [26]تا
پیرۆزی بکاتو پاکیبکاتەوە
بەشووشتن بەئاو و بەووشە، [27]تا
کۆمەڵێکی شکۆدار بۆ خۆی ئامادە
بکات، بێ لەکەو لۆچو هەر شتێکی
وەك ئەوانە بێ، پاكو پیرۆزو بێ
کەموکوڕی بێ. [28]پێویستە لەسەر
پیاوان ژنی خۆیان خۆشبوێ، وەك
لەشی خۆیان خۆشدەوێ، ئەوەی
ژنەکەی خۆشبوێ خۆی
خۆشدەوێ. [29]هەرگیز هیچ کەسێك
ڕقی لە لەشی خۆی نابێتەوە، بەڵکو
خۆراکی دەداتێو بایەخی پێدەدات،
بە هەمان شێوە مەسیح بایەخ
بەکۆمەڵی باوەڕداران دەدات. [30]
چونکە ئێمە ئەندامی لەشی ئەوین، [31]
{لەبەرئەوە پیاو دایكو باوکی خۆی
بەجێدەهێڵێو لەگەڵ ژنەکەی
یەکدەگرێ، ئەوسا هەر دووکیان
دەبن بەیەك لەش.} [32]ئەمە نهێنیەکی
گەورەیە، ئەمە دەڵێم سەبارەت
بەپەیوەندی مەسیح بەکۆمەڵی
باوەڕداران. [33]لەبەرئەوە با هەر یەك
لەئێوە ژنەکەی وەك خۆی
خۆشبوێ، ژنیش دەبێ ڕێزی

مێردەکەی بگرێ.

دایكو باوكو مندالّ

6

ئـەی مـندالآن گوێـڕایەڵی دایـكو
باوكتان بن لەخوداوەند، چونکە ئەمە
ڕاسـتە. 2{ڕێـزی دایـكو باوكـتان
بگـرن}، ﴿ئەمـە یەکەم ڕاسپاردەیە بە
بەڵێـنەوەیە﴾، 3{تـاوەکو چـاکە بێتە
ڕێگـاتو تەمەنـت درێژ بێت لەسەر
ئەم زەویە.}
4ئـێوەش ئـەی باوکـان، ڕقـی
منداڵەکانـتان هـەڵمەسـتێنن، بـەڵکو
بەخـێویان بکـەن بەپـێی ڕاسـپاردەو
تەمێکردنی خوداوەند.

کۆیلەو گەورەکانیان

5ئـەی کۆیلـەکان، گوێـڕایەڵی
گەورەکانـتان بـن لەسـەر ئەم زەویە
بەترسو لەرزو دڵسۆزییەوە، هەروەك
بـۆ مەسـیح بێـت. 6خزمەت مەکەن
لەبەرچـاو تا خەڵکی لێتان ڕازی بێ،
بـەڵکو بـەهـەمـوو دڵـتانەوە وەك
کۆیلەیـەکی مەسیح بەخواستی خودا
کـار بکـەن. 7باخـزمەت کردنـتان
بـەدڵسـۆزی بێ وەك بۆ خوداوەندی
بکـەن نـەك بـۆ خـەڵکی. 8بـزانن
خـوداوەنـد پاداشتی هەموو کەسێك
دەداتـەوە، کۆیلـە بێـت یاخود ئازاد
بەپێی کرداری چاکی.
9ئـێوەش ئـەی گـەورەکان، بـە
هـەمان شـێوە هەڵسـوکەوت بکـەن
لەگەڵ کۆیلەکانتان، لەهەڕەشەکردن
دووربکـەون، بزانن گەورەی ئەوانو
ئـێوە لـەئاسمانـە، ئـەویش لایەنگیری
کەس ناکات.

چەکی تەواوی خودا

10لــە کۆتایــیدا بەهــێزبن لـــە
خوداوەنـدو لـە هێزە مەزنەکەی. 11
خۆتـان چـەکدار بکـەن بەچـەکی
تـەواوی خـودا، تـا بـتوانن بەرامبەر
پلانـەکانی شەیتان خۆتان ڕاگرن. 12
چـونکە زۆرانـبازی ئـێمە لەگـەڵ
گۆشـتو خوێـن نیـیە، بـەڵکو دژی
سـەرۆکەکانو دەسـەڵاتدارانی ڕۆحە
بەدکارەکانـــە، هـــەروەها دژی
فەرمانڕەوایانی تاریکی ئەم سەردەمەی

* سـپەر: بـە عـەرەبی (درع)، پۆشـاکێکە لەمیـتاڵ دروسـت دەکـرێ، جـەنگاوەران بۆ خۆپاراستن لەکاتی شەڕدا لەبەری دەکەن.

جیهانە، دژی سەربازە ڕۆحیەکانی
شەیتانە لەئاسمان. 13لەبەر ئەوە خۆتان
چەکدار بکەن بە چەکی تەواوی
خودا، هەتا لەڕۆژی بەدکار، بتوانن
دژی بوەستن، هەروەها دوای تەواو
بوونی هەموو شتێك، بچەسپێن. 14
بۆیە چەسپاوبن. با ڕاستی پشتێن
بێت بەناو قەدتان، سپەری*
ڕاستودروستی بە سنگتانەوە بێت،
15هەروەها ئامادەبوونتان بۆ
بڵاوکردنەوەی مزگێنی ئاشتی پێڵاو
بێت لەپێتان، 16لەسەرووی هەموو
ئەوانە، قەڵغانی باوەڕ هەڵگرن،
بەهۆیەوە هەموو تیرە گڕدارەکانی
شەیتان دەکوژێننەوە. 17هەروەها
کڵاوی ئاسنینی ڕزگاری لەسەرتان
بکەن، شمشێری ڕۆح هەڵگرن کە
ووشەی خودایە. 18هەموو کاتێك
لەنوێژکردن بن بەڕۆح، بۆ هەموو
نوێژکردنو پاڕانەوەیەك شەوارە
بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر
پاڕانەوەکەتان لەخودا لەپێناوی
خوشكو برا پیرۆزەکان.
19هەروەها بۆ منیش تاخودا
ووشەی گونجاوم بداتێ کاتی دەمم
دەکەمەوە، تابتوانم بێترس نهێنی
مزگێنی ڕابگەیێنم، 20ئەوەی
لەپێناویدا باڵیۆزم لەناو کۆتو
زنجیر، هەتا بەچاونەترسی ئاشکرای
بکەم، بەو شێوەیەی پێویستە لەسەرم
بدوێم.

سڵاوی کۆتایی

21جا تا ئێوەش بزانن هەواڵم
چییەو خەریکی چیم، تیخیکۆس،
برای خۆشەویستمو خزمەتکاری
سەرڕاست لە خوداوەند، هەموو
شتێکتان پێ ڕادەگەینێ. 22بەتایبەتی
ئەو دەنێرم بۆ لاتان تا هەواڵی ئێمەتان
بداتێو وورەتان بەرزبکاتەوە.
23با ئاشتی بۆ برایان بێت لەگەڵ
خۆشەویستی بەباوەڕ لەخودای
باوكو عیسای مەسیحی خوداوەند.
24بەرەکەت لەگەڵ هەموو ئەوانە
بێت، کە عیسای مەسیحی
خوداوەندیان خۆشدەوێت
بەخۆشەویستیەکی نەفەوتاو.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی فیلیپی

فیلیپی یەکێك بوو لەشارەکانی ولایەتی مەکدۆنییەی ڕۆمانی. یەکەم کۆمەڵەی باوەڕداران لەئەورووپا لەم شارە دامەزرا لەسەر دەستی پۆڵس.

ئەم نامەیەش لەکاتێکدا نووسرا کە پۆڵس زیندانی بوو لەڕۆما. تیایدا باسی یەکبوون لەمەسیحو ئەو خۆشییەی لەخوداوەند هەیە دەکات. ڕێگای باوەڕ بەمەسیح وەك ڕێگای شادیو بەختەوەری دەردەخات لەژێر هەر بارودۆخێك بێ، چونکە مەسیح بەتەنیا بەسە بۆ بەرەنگاربوونەوەی هەر بارودۆخێك. سروودی باوەڕی سەرکەوتوو و خۆشی پیرۆزە، پۆڵسی زیندانکراو لەپێناوی خوداوەند لەم نامەیە دووپاتی دەکاتەوە کە ئەو مەسیحی هەیەو مەسیحیش هەموو شتێکە لەلای ئەو. هەروەها هەوڵدەدا بەو ئەنجامە شکۆدارە بگات کە کۆتایی هەموو ئامانجەکانە، لەو کاتەشدا پاداشتی خۆی بەدەستدەهێنێ.

1

لەپۆڵسو تیمۆساوسی کۆیلەکانی عیسای مەسیح، بۆ هەموو خوشكو برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح لەشاری فیلیپی، هەروەها بۆ چاودێرانو خزمەتکارانیش. [2]با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاسی خوداو پاڕانەوە

[3]سوپاسی خودا دەکەم هەرکاتێك یادتان بکەم، [4]هەموو کاتێك بەخۆشییەوە بۆ هەمووتان دەپاڕێمەوە لای خودا، [5]چونکە ئێوە لەیەکەم ڕۆژەوە تا ئێستا بەشداریتان کردووە لەمزگێنی. [6]هەروەها دڵنیام ئەو ئیشە چاکەی خودا لەئێوە دەستی پێکردووە، بەردەوام دەبێت لەتەواوکردنی هەتا ڕۆژی عیسای مەسیح.

[7]ئەوەش مافی خۆمە گەر واهەست بکەم سەبارەت بە هەمووتان، چونکە ئێوەم لەدڵی خۆم پاراستووە، هەمووتان لەگەڵم بەشداری دەکەن لەبەرەکەت، گەر ئێستا بێت بەم کۆتو زنجیرە لەبەندیخانەدا، یاخود کاتێك بەرگری

لەمزگێنی دەکەمو دەیچەسپێنم. 8
خودا دەزانێت تا چ ڕادەیەك دڵم
ئارەزووی هەمووتان دەکات
بەهەستو سۆزی عیسای مەسیح.
9لەخودا دەپاڕێمەوە
خۆشەویستیتان زیاترو زیاتر بکات بۆ
زانینو تێگەیشتنی تەواو، 10تا ئەوەی
باشە هەڵبژێرن، هەروەها پاكو بێ
کەموکووڕی بن بۆ ڕۆژی مەسیح.
11ژیانتان پڕبێت لەبەرووبوومی
ڕاستودروستی، ئەوەی عیسای
مەسیح دەیهێنێتە بەرهەم، بۆ شکۆو
ستایشی خودا.

لەلای من، ژیان مەسیحە

12ئەی برایان، ئێستا دەمەوێ
بزانن ئەوەی بەسەرم هات بەڕاستی
مزگێنی بەرەو پێش برد، 13تەنانەت
هەموو پاسەوانانی ئیمپراتۆرو هەموو
خەڵکی ئێرە، دەزانن من لەپێناوی
مەسیحدا بەندکراوم، 14هەروەها
بەندکردنو کۆتو زنجیری من
وایکرد زۆربەی خوشكو برایان
پشت بەخوداوەند ببەستنو زۆر زیاتر
بە چاونەترسی سەبارەت بەووشەی
خودا بدوێن.
15بێگومان هەندێکیان مزگێنی
مەسیح دەدەن تەنها لەبەر ناحەزیو
ڕقەبەرایەتی، بەڵام هەندێکیتریان
بەخواستێکی باش مزگێنی دەدەن. 16
هەروەها ئەوانەی خۆشەویستی پاڵیان
پێوە دەنێت مەسیح ڕابگەیێنن، دەزانن
من خراوەمەتە بەندیخانەوە بەهۆی
بەرگریم لەمزگێنی. 17ئەوانەی
ناحەزی پاڵیان پێوە دەنێت باسی
عیسا بکەن، بەبێ دڵسۆزی دەیکەن،
چونکە لەو باوەڕەدان بەمە
ناخۆشییەکی تر دەخەنە پاڵ ئەم
کۆتو زنجیرە. 18ئیتر چی؟ گرنگ
ئەوەیە باسی مزگێنی مەسیح دەکرێ
ئیتر بە هەر شێوەیەك بێت بۆ
خۆدەرخستن بێت یاخود بە
دڵسۆزی بێت، بەمەش من دڵشادم.
بەڵێ پێویستە من دڵشاد بم، 19
چونکە من دەزانم بەهۆی
نوێژەکانتانو بەیارمەتی ڕۆحی
عیسای مەسیح ئەوەی بەسەرم هات
دەبێتە هۆی ڕزگار بوونم. 20پەرۆشی
چاوەڕوانمو ئومێدم ئەوەیە، شەرمەزار
نەبم، بەڵکو بەووریەکی بەرزەوە
ئێستا وەك هەموو کاتێك مەسیح
لەلەشمدا ڕێزداربێ، گەر ئەمە بە
مردوویی بێت یاخود زیندوویی. 21
چونکە لەلای من، ژیان مەسیحە،

مردنیش قازانجە. 22بەڵام گەر ژیان
لەلەش بێ، مانای ئەوەیە بەرووبوومی
کردارەکانە بۆ من، لەگەڵ ئەوەشدا
نازانم کامیان هەڵبژێرم! 23چونکە
سەرسام ماوم لە نێوان ئەم دوو
بڕیارەدا، حەز دەکەم ئەم ژیانە بەجێ
بهێڵم تا بچمە لای مەسیح، ئەمەش
باشترە، 24بەڵام مانەوەم لە لەش
پێویستترە بۆتان، 25دڵنیام لەمە بۆیە
دەزانم دەبێ لەناوتان بمێنمەوەو
لەگەڵ هەمووتان بەردەوام بم،
لەپێناوی دڵخۆشیو پێشکەوتنتان
لەباوەڕ، 26تا جارێکی تر هاتم بۆ
لاتان، بەهۆی من شانازیتان زیاد
بکات بەعیسای مەسیح.
27ئەوەی گرنگە ئەوەیە ئێوە بە
شێوەیەك بژین شایستەی مزگێنی
مەسیح بێ، تا کاتێ هاتمو ئێوەم بینی
یاخود لەناوتان نەبووم، هەواڵتان
ببیستمو بزانم ئێوە لەیەك ڕۆح
چەسپاونو بەیەك مێشك تێدەکۆشن
لەپێناوی باوەڕی مزگێنی، 28بێ
ئەوەی بترسن لەوانەی
بەربەرەکانیتان دەکەن. چونکە ئەوە
نیشانەی لەناوچوونە بۆیانو ڕزگاریە
بۆ ئێوە، ئەمەش لەخوداوەیە. 29
خودا لەبەر مەسیح تەنها باوەڕهێنان
بە ئەوی پێنەبەخشیون، بەڵکو
چەشتنی ئازاریش لەپێناوی ئەو. 30
جا کۆشش بکەن بۆ هەمان ململانێ
کە لەپێشا بینیوتانە، ئەوەی ئێستاش
دەیبیستن لەمن.

نموونەی ڕۆح سووکی عیسا

2

گەر هاندانێك هەبێت لەمەسیحدا،
یاخود بزوێنەرێك هەبێ
لەخۆشەویستی، یابەشداری کردنێك
هەبێ لەڕۆح، یاهەستو سۆزو
خۆشەویستی، 2کەواتە خۆشیەکەم
تەواوکەن بەوەی یەك بیروڕاو
خۆشەویستیتان هەبێ، یەك دڵو یەك
مەبەستتان هەبێ. 3هیچ شتێك بە
مەبەستی خۆپەرستیو خۆهەڵکێشان
مەکەن، بەڵکو ڕۆح سووك بن بە
شێوەیەك خەڵکی کە بە باشتر بزانن
لەخۆتان. 4تەنها بایەخ بە
بەرژەوەندی تایبەتی خۆتان مەدەن،
بەڵکو بایەخ بە بەرژەوەندی خەڵکی
تریش بدەن.
5ئەم بیروڕایەتان تیادا بێ، ئەوەی
لە عیسای مەسیح دایە:
6ئەوەی لەشێوەی خودا بوو،
نەیویست یەکسانیەکەی لەگەڵ خودا

بکات بەدەسکەوتێك بۆ خۆی،
7بەڵکو خۆی کردە هیچو
شێوەی کۆیلەی وەرگرت،
وەکو مرۆڤی لێهات،
8هەروەها لەگەڵ ئەوەی ئەو لەشێوەی
مرۆڤ بینرا،
خۆی نزم کردەوەو
ملکەچ بوو تا مردن،
مردن لەسەر خاچ.
9بۆیە خودا بەرزی کردەوەو
ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو ناوێکە،
10تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆك دابدەن،
لە ئاسمانو سەر زەویو ژێر زەویش،
11هەروەها تا هەموو زمانێك دان بنێت کە عیسای مەسیح خوداوەندە،
بۆ شکۆمەندی خودای باوك.

ڕۆڵەکانی خودا بێکەموکوڕین

12جا ئەی خۆشەویستانم، چۆن
گشت کات گوێڕایەڵ بوون هەر
وابن، نەك هەر ئەم کاتەی لێرەم،
بەڵکو زیاتریش دوای من، بۆ
ڕزگاربوونتان بەترسو لەرزەوە کار
بکەن، 13چونکە خودا خۆی لەئێوە
کار دەکات تا ئارەزووی
کارکردنتان پێببەخشێ بۆ
ڕەزامەندی خۆی.
14هەموو شتێك بکەن بێ
بۆڵەبۆڵو شەڕەقسە، 15تا
بێکەموکوڕیو پاکبن، ڕۆڵەکانی
خودا بێ لەکەن لەناو نەوەیەکی
خراپو چەوتو خواردا، ئێوە
لەنێوان ئەواندا وەك ڕووناکی
جیهان دەدرەوشێنەوە. 16دەست
بەووشەی ژیانەوە بگرن، تا لەڕۆژی
مەسیح شانازی بکەم بەوەی
بەخۆڕایی تێنەکۆشاومو بێسوود
ماندوونەبووم. 17گەر بمرمو خوێنم
بەسەر قوربانی باوەڕتان بڕژێ، ئەوا
لەگەڵتان دڵشادو دڵخۆشم. 18
کەواتە ئێوەش پێویستە لەگەڵم
دڵشادو دڵخۆش بن.

تیمۆساوسو ئەپفرۆدیتۆس

19هیوادارم لەعیسای خوداوەند
بتوانم بەم زووانە تیمۆساوس بنێرم بۆ
لاتان، تا هەواڵتان بزانمو پێی
دڵخۆش بم. 20جگە لەو کەسیترم
نییە وا بەدڵسۆزی بایەختان پێبدات،
21چونکە هەموو ئەوانیتر بەدوای

کاروباری تایبەتی خۆیان دەگەڕێن،
نەك هی عیسای مەسیح. [22]ئێوە
لەشارەزایی تیمۆساوس ئاگادارن،
وەك کوڕێك لەگەڵ باوکی لەگەڵم
کاری‌کردووە لەمزگێنی. [23]ئەو
دەنێرم بۆ لاتان، هەر کاتێك لێرە
چارەنووسم دەربکەوێ. [24]دڵنیام
لەخوداوەند کە خۆشم بەم نزیکانە
دێم بۆ لاتان.
[25]بەڵام بەپێویستم زانی لەپێشا
ئەپفرۆدیتۆس بنێرمەوە بۆ لاتان،
کە برامەو لەگەڵم ئیشكەرو
سەربازە، ئەوەی نێرراوی ئێوەیە
بۆ جێبەجێ کردنی پێویستیەکانم. [26]
ئەو بیری هەمووتان دەکات‌و دڵتەنگە
چونکە هەواڵی نەساغی ئەوتان
بیستووە. [27]بەراستی زۆر نەساغ
بوو، هەتا خەریك بوو بمرێت، بەڵام
خودا بەزەیی پیاهاتەوە، هەروەها بە
منیش، تا خەفەت بەدوای خەفەتم
بەسەرنەیەت. [28]بەمەش وای
لێکردم خێرا بینێرمەوە بۆ لاتان، بۆ
ئەوەی دڵشادبن کاتێك بینیتان،
منیش خەفەتم کەمبێتەوە. [29]کەواتە
بەدڵشادیەوە لەخوداوەند پێشوازی
لێبکەن، هەروەها ئەوانەی وەك
ئەون ڕێزیان لێبگرن. [30]چونکە
لەپێناوی ئیشی مەسیح ژیانی خۆی
خستە مەترسیەوەو خەریك بوو
بمرێت، تا ئەو خزمەتە تەواو بکات
ئەوەی ئێوە بۆ من دەیکەن.

بێتاوان بوون بەهۆی باوەڕ

3

لە کۆتاییدا، ئەی برایان، دڵشادبن
بەخوداوەند، لای من نووسینەوەی
ئەم شتانە کارێکی گران نییە چونکە
دڵنیایی ئێوەی تیایە.
[2]چاوبڕنە سەگەکان، چاوبڕنە
بەدکاران، چاوبڕنە ئەوانەی لەش
دەبڕنەوە. [3]ئێمەین خەتەنەکراوی
ڕاستەقینە، چونکە خودا بەڕۆح
دەپەرستین‌و شکۆمەندیمان لەعیسای
مەسیحەوەیە، پشت بەلەش نابەستین،
[4]هەرچەندە من هۆم هەیە تا پشت بە
لەش ببەستم.
گەر یەکێك لەو باوەڕە بێت
هۆی هەیە پشت بە لەش ببەستێ،
یەکەمجار مافی منە ئەوە بکەم: [5]
کاتێك تەمەنم هەشت ڕۆژ بووە
خەتەنەکراوم، بە نەوە ئیسرائیلی
بووم، لەتیرەی بینیامین، عیبرانی*
کوڕی عیبرانی. هەروەها بەپێی
شەریعەت فەریسی بووم، [6]لەبارەی

دڵگەرمی چەوسێنەری کۆمەڵەی
باوەڕداران بووم، لەڕاستودروستی
بەپێی شەریعەت بێکەموکوڕی بووم.

[7]بەڵام ئەم شتانەی من بە قازانجم
دادەنا، ئێستا لەلای من زیانە
لەپێناوی مەسیح. [8]بەڵکو لەمەش
زیاتر، ئەو شتانە هەمووی زیانە لای
من گەر بەراورد بکرێت لەگەڵ
مەزنی بێسنووری ناسینی عیسای
مەسیحی خوداوەندم، ئەوەی
لەپێناویدا هەموو شتێکم
لەکیسچوو، جا ئەم شتانە هەمووی
بە زبڵ دادەنێم، بۆ ئەوەی مەسیح
بەدەست بهێنم‌و [9]خۆم لەمەسیح
بدۆزمەوەو ڕاستودروست بم، نەك
بەشەریعەت، بەڵکو بەهۆی باوەڕ
بەعیسای مەسیح، چونکە بێتاوان
بوون لای خودا پشت بەباوەڕ
دەبەستێت. [10]ئەوەی مەبەستی منە
ناسینی مەسیح‌و هێزی
هەستانەوەیەتی، هەروەها بەشداری
بکەم لەئازاری، وەك ئەو بم
لەمردنی، [11]تاکو گەر بێ بگەم
بەئاستی هەستانەوەی لەنێو مردووان.

کۆششکردن بەدوای ئامانج

[12]من ناڵێم ئەم شتانەم هەموو
بەدەستهێناوە یاخود گەیشتوومە
تەواوی، بەڵکو هەر چییەکم لەتوانا
هەیە دەیکەم تا بیکەم بەهی خۆم،
ئەوەی مەسیح لەپێناویدا منی
کردووە بەهی خۆی. [13]ئەی برایان،
جارێ وایدانانێم گەیشتوومە ئامانج،
بەڵام تەنها یەك شت دەکەم، ئەویش
ئەوەیە، ئەوەی بەسەرچووە لەیادی
دەکەم، دەڕۆم بەرەو ئەوەی
لەپێشمە. [14]من بەرەو ئامانج هەوڵ
دەدەم، بەرەو پاداشتی بانگەوازی
بەرزی خودا کە لەعیسای مەسیحە.
[15]با وا بیربکەینەوە ئێمە
پێگەیشتووین، گەر ئێوەش لەخاڵێك
یان لەبیروڕایەك هەمان بیروڕای منتان
نەبوو، ئەوا خودا بۆتان ئاشکرا
دەکات. [16]جا ئەوەی پێی گەیشتووین
با بەدڵسۆزی دەستی پێوە بگرین.
[17]ئەی برایان بەیەکەوە لاسایی
من بکەنەوەو تەماشای ئەوانە بکەن
کە وەك نموونەی من دەژین. [18]زۆر
پێموتون، ئێستاش بەگریانەوە پێتان
دەڵێم، زۆر کەس هەن ژیانیان
بەشێوەیەکە وەك دوژمن وایە بۆ
خاچی مەسیح. [19]ئەوانە پاشەڕۆژیان

لەناوچوونە، چونکە سکیان
دەپەرستن‌و شکۆمەندیان جێی
شەرمەزارییە، هەموو بیرو هۆشیان
لەسەر شتی جیهانیە. 20بەڵام ئێمە
وولاتمان لەئاسمانە، لەوێ
بەئارەزووەوە چاوەڕێی هاتنەوەی
ڕزگارکەر، عیسای مەسیحی
خوداوەندی تیادا دەکەین، 21ئینجا
ئەو لەشی بێ‌نرخمان دەگۆڕێت بۆ
شێوەی لەشی شکۆداری خۆی،
بەهێزی خۆی کە توانای هەیە
زاڵبێت بەسەر هەموو شتێك.

دڵشادبن بەخوداوەند

4

لەبەرئەوە برایانی خۆشەویست، ئەی
ئەوانەی زۆر بیرتان دەکەم، ئێوە
خۆشی‌و تاجی سەری منن، با
باوەڕتان چەسپاو بێت بەخوداوەند.
2لەخوشکان ئەفودیەو سینتخی
دەپاڕێمەوە، لەگەڵ یەکتری
ڕێك‌بکەون لەخوداوەند. 3تۆش ئەی
هاوڕێی دڵسۆزم، داوات لێ‌دەکەم
یارمەتی ئەو دوو ئافرەتە بدەیت،
چونکە هەر دووکیان لەگەڵم
لەمزگێنی تێکۆشاون، ئەوان لەگەڵ
ئەکلیمندوس‌و ئەوانەی لەگەڵم ئیش
دەکەن ناویان لەپەرتووکی ژیان
نووسراوە.
4هەمیشە دڵشادبن بەخوداوەند،
جارێکی‌تر پێتان دەڵێم، دڵشادبن. 5با
ڕووخۆشیتان دیار بێت لای هەموو
خەڵك. هاتنەوەی خوداوەند نزیکە.
6دەربارەی هیچ شتێك دڵەڕاوکێ
نەتانگرێ، بەڵکو لەهەموو شتێك
داواکاریەکانتان پێشکەشی خودا
بکەن بە نوێژو پاڕانەوەو سوپاس. 7
ئاشتی خودا، ئەوەی بەرزترە
لەسنووری بیری مرۆڤ، دڵو بیرتان
دەپارێزێت لەعیسای مەسیح.
8ئەی برایان لەکۆتاییدا پێتان
دەڵێم: ئەو شتانەی ڕاست‌و ڕێزدارە،
دادپەروەرو پاکە، مایەی
خۆشەویستیەو پەسەندکراوە،
ناوبانگی بە چاکە دەرکردووە،
ڕەوشت بەرزو شایانی ستایشە،
بیری لێ‌بکەنەوە. 9بەشێوەیەك
هەڵس‌وکەوت بکەن هەروەك لەمن
فێربوون‌و وەرتانگرت‌و بیستتان‌و
بینیتان، ئینجا خودای ئاشتی
لەگەڵتان دەبێت.

سوپاس بۆ بەخشینتان

10من زۆر دڵشادم بەخوداوەند،

کەوا ئێستا ئێوە دوای ماوەیەکی
دوورو درێژ سەرلەنوێ بایەخم
پێدەدەن، بەڵێ لە ڕابوردووشدا ئێوە
ئەم بایەخ پێدانەتان هەر هەبووە،
بەڵام ئەو هەلەتان بۆ ڕێکنەکەوتووە.
11 من ئەمە نالێم تا دەریخەم
لێقەوماوم، چونکە فێربووم بە
هەموو بارودۆخێکی ژیانم ڕازی بم.
12 من دەزانم چۆن لە هەبوونیو
نەبوونیدا بژیم، هەموو بارودۆخێکم
تاقی کردۆتەوە، لەتێریو برسێتیدا،
13 توانام هەیە هەموو شتێك بەهۆی
مەسیح بکەم، ئەوەی بەهێزم دەکات.
14 لەگەڵ ئەوەشدا کارێکی
چاکتان کردووە کە بەشداری
تەنگانەم دەکەن. 15 ئەی باوەڕدارانی
فیلیپی ئێوەش دەزانن،
لەسەرەتای کارم کە
بڵاوکردنەوەی مزگێنی بوو، لەو
کاتەی لەناوچەی مەکدۆنیاوە
دەرچووم، هیچ کۆمەڵێکی باوەڕدار
بەشداری جێبەجێکردنی
پێویستیەکانی نەکردووم جگە لەئێوە.
16 تەنانەت کاتێك لەشاری
تەسالۆنیکی بووم، ئەوەی پێویستم
پێی بوو چەند جارێك بۆتان ناردم.
17 مەبەستی من داواکردنی بەخشین
نییە جارێکیتر، بەڵکو داواکردنی
بەرووبوومی زیاترە بۆ تۆمارکردن
لەلای خودا. 18 هەموو ئەو شتانەی
ئەپفرۆدیتۆس لای ئێوە بۆی هێنام
پێمگەیشت، ئێستا هەرچیەکم
پێویستە هەمە، بەڵکو لەمەش زیاتر،
دیاریەکانی ئێوە قوربانییە دڵی خودا
خۆش دەکاتو لای ئەو بۆنخۆشو
پەسەندکراون. 19 خودا لە سامانی
بێئەندازەی خۆی، بەهۆی
شکۆمەندی عیسای مەسیح هەموو
پێویستیەکانتان دابین دەکات.
20 شکۆ و مەزنی بۆ خودای
باوکمانە تاهەتایە. ئامین.

سڵاوی کۆتایی

21 سڵاو بکەن لەهەموو خوشكو
برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح.
هەموو ئەو برایانەی لەگەڵمدان
سڵاوتان لێدەکەن. 22 ئەو خوشكو
برا پیرۆزانەی لێرەن سڵاوتان
لێدەکەن، بەتایبەتی ئەوانەی
دەستو پێوەندی قەیسەرن.
23 بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەند لەگەڵ ڕۆحتان بێت.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆلۆسی

کۆلۆسی شارێك بوو لەئاسیای بچووك، دەکەوتە ڕۆژهەڵاتی شاری ئەفەسۆس. پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی نووسی، کاتێ بیستی لەوێ هەندێ کەس بیروڕای سەیر بڵاودەکەنەوە، ئەو بیروڕایانەش بەکورتی ئەوەیە: ناسینی خوداو ڕزگاری تەواو لەفریشتە پەرستن‌و خۆبرسی‌و تینووکردن‌و گرنگی‌دان بەهەندێ بابەتی شەریعەتی جوولەکە.

پۆڵسیش سەبارەت بەو شتانە دەڵێ مەسیح توانای ڕزگاری بەخشینی تەواوی هەیەو ئەو بیروڕاو بابەتانە مرۆڤ لەڕزگاربوون دوور دەخەنەوە. چونکە جیهان بەهۆی مەسیح دروستکراوە هەروەها بەهۆی ئەو جیهان لەگەڵ خودا ئاشتبووەوە، هەروەها خودا بە هەموو خودایەتی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، مرۆڤیش بە ئەو پڕ دەبێ لەژیان.

1

لەپۆڵس نێرراوی عیسای مەسیح
لەسەر خواستی خودا، هەروەها
لەتیمۆساوسی برامانەوە، 2بۆ
خوشك‌و برایانی پیرۆزو سەرڕاست
لەشاری کۆلۆسی، با بەرەکەت‌و
ئاشتی خودای باوکتان لەگەڵ بێ.

سوپاس‌و نوێژکردن

3ئێمە هەر کاتێك نوێژ دەکەین
بۆتان، هەمیشە سوپاسی خودای
باوکی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان دەکەین، 4چونکە
هەواڵی باوەڕتان بە عیسای مەسیح
پێمان گەیشت لەگەڵ ئەو
خۆشەویستیەی هەتانە بەرامبەر هەموو
خوشك‌و برایانی پیرۆز، 5لەپێناوی
ئەو هیوایەی خودا ئامادەی‌کردووە
بۆتان لەئاسمان، ئەو هیوایەی لەپێشا
لەووشەی ڕاستیتان بیست، واتە
مزگێنی. 6ئەو مزگێنییەی بەرهەم
دەهێنێت‌و بڵاودەبێتەوە لەهەموو
جیهان، هەروەك چۆن بەرهەمی هێناو
بڵاوبووەوە لەنێواتان لەو ڕۆژەی
بەڕاستی بەرەکەتی خوداتان
بیستووەو ناسیووتانە. 7هەروەك
لەئەپفراسی بەندەی هاوڕێی
خۆشەویست فێربوون، ئەو

خزمەتکارێکی سەرڕاستی مەسیحە
لەپێناوی ئێمە. [8]هەر ئەویش بوو بۆی
باس کردین سەبارەت بەو
خۆشەویستیەی ڕۆح پێی بەخشیون.
[9]لەبەر ئەوە لەو ڕۆژەوەی
ئەمەمان بیستووە، بیۆراوەستان
نویژتان بۆ دەکەین، داوا لەخودا
دەکەین دانایی‌و تێگەیشتنی ڕۆحیتان
بداتیێ، تا خواستی ئەو بەتەواوی
بزانن. [10]هەتا بەشێوەیەك
هەڵسوکەوت بکەن لەژیان شایانی
خوداوەند بێت‌و بەتەواوی جێگای
ڕەزامەندی ئەو بێت، بۆ ئەوەی
بەرهەمبهێنن لەهەموو کارێکی چاك‌و
پیێبگەن لەناسینی خودا، [11]هەروەها
بۆ ئەوەی بەهێزتان بکات بەهەموو
هێزێك بەگوێرەی توانای شکۆداری
خۆی، تا خۆتان ڕاگرن لەئاست
هەموو شتێك‌و ئارام بگرن،
بەخۆشیەوە [12]سوپاسی باوك بکەن،
ئەوەی ئێوەی ئامادەکردووە بۆ
بەشداریکردنی میراتی خوشك‌و
برایانی پیرۆز لەڕووناکی. [13]هەر
ئەوە ئێمەی ڕزگارکردووە
لەدەسەڵاتی تاریکی‌و ئێمەی
گواستەوە بۆ پادشاهێتی ڕۆڵەی
خۆشەویستی. [14]ئەوەی بەخوێنی
خۆی ئێمەی کڕیەوە لەکۆیلەیەتی
گوناە، ئەویش بە لێخۆشبوونی
گوناە.

عیسا وێنەی خودای نەبینراوە

[15]عیسا وێنەی خودای نەبینراوە،
نۆبەرەی هەموو بوونەوەرانە. [16]هەر
بەویش هەموو شتێك دروست بووە،
ئەوەی لەئاسمان‌و لەسەر زەوییە،
ئەوەی دەبینریێ‌و نابینریێ، خاوەن
تەخت‌و تاج یان سەرۆك‌و
دەسەڵاتدار، خودا هەمووی بەعیساو
بۆ عیسا دروستکرد. [17]ئەو پێش
هەموو شتێك بووەو هەر لەئەویشدا
هەموو شتێك دەبێت. [18]ئەو سەری
لەشە، واتە سەری کۆمەڵەی
باوەڕداران، سەرەتاو نۆبەرەی
زیندووبوونەوەی دوای مردنە، تا
لەسەرووی هەموو شتێك بێت. [19]
چونکە خودا حەزی کرد بەهەموو
پڕی خۆی لەئەودا بەرجەستە بیێ. [20]
تا بەهۆی ئەو ئاشتبێتەوە لەگەڵ
هەموو ئەوانەی لەسەر زەوی‌و
لەئاسماندایە، بە خوێنڕشتنی ئەویش
لەسەر خاچ ئاشتی هاتەدی.
[21]ئێوە جاران بەهۆی کرداری
خراپتان نامۆ و دوژمن بوون

لەبیرکردنەوە، 22 بەلاّم ئێستا
ئاشتی کردنەوە بەمردنی، بەلەشی
مرۆڤانەی خۆی، تا ئێوە بە
پاکوپیرۆزیو بێ کەموکوڕیو
بێ گلەیی بێنە بەردەمی. 23 بەمەرجێك
بەردەوام‌بن لەسەر باوەڕتان،
باوەڕێکی چەسپاو و ڕەگ
داکوتراوتان هەبێ، لانەدەن لەهیوای
ئەو مزگێنییەی بیستتانو هەموو
بوونەوەرانی ژێر ئاسمان پێی
ڕاگەیەنرا، خۆشم‌بووم بەخزمەتکار
بۆی.

تێکۆشانی پۆڵس بۆ باوەڕداران

24 من ئێستا دڵشادم بەو ئازارەی
لەپێناوتان دەیچێژم، چونکە لەلەشی
خۆمدا کەموکوڕی تەنگانەی مەسیح
تەواو دەکەم، لەپێناوی لەشی ئەو کە
کۆمەڵەی باوەڕدارانە، 25 ئەوەی من
بووم بە خزمەتکار بۆی، لەسەر
خواستی خودا بەمن دراوە
لەپێناوتان، تا ووشەی خوداتان بە
تەواوی پێ بناسێنم، 26 ئەم نهێنیەش
لای نەوەکانی ڕابردوو شاراوە بوو،
بەلاّم ئێستا خودا دەریخست بۆ
خوشكو برا پیرۆزەکان. 27 ئەوانەی
خودا خۆی ویستی دەوڵەمەندی
شکۆداری ئەم نهێنییە بۆ هەموو
میللەتان دەربخات، ئەوەیە مەسیح
لەناوتاندایە، هیوای شکۆمەندییە.
28 ئەوەی بانگەوازی پێ دەدەین،
هەموو مرۆڤێکی پێ ئاگادار
دەکەینەوە، هەروەها هەموو مرۆڤێکی
پێ فێر دەکەین بەهەموو ژیرییەوە،
تاهەموو مرۆڤێك لەمەسیحدا
بەتەواوی ئامادە بکەین.
29 لەپێناوی ئەمە منیش ماندوو
دەبم‌و تێدەکۆشم بەهەموو توانایەك،
ئەوەی بەهێز لەمندا کار دەکات.

2

دەمەوێ بزانن من چەند تێدەکۆشم
لەپێناوتانو لەپێناوی ئەوانەی
لەشاری لاودکیەن، هەروەها ئەوانەی
منیان ڕووبەڕوو نەبینیوە، 2 تاوەکو
وورەیان بەرزبێتەوە، یەك‌بگرن بە
خۆشەویستیو داناییو تێگەیشتنی
تەواویان هەبێت بۆ ناسینی نهێنی
خودا کە مەسیحە، 3 ئەوەی هەموو
گەنجینەی داناییو زانستی تیادا
شارراوەتەوە.
4 ئەمەتان پێ دەڵێم تا کەس بە
قسەی درەوشاوە هەڵتان نەخەڵەتێنێ.
5 هەرچەندە بە لەش لەناوتان نیم،

بەڵام بە ڕۆح لەگەڵتانم، دڵشاد دەبم کاتێ باوەڕی چەسپاو و تەواوتان بەعیسای مەسیح ببینم.

تێرو پڕی مەسیح

6 جا چۆن عیسای مەسیحتان قەبووڵ کرد وەك خوداوەندی خۆتان، لەئەویش بژین، 7 با ڕەگتان لەئەو پنج داکوتێ، باوەڕتان بەهێزو چەسپاو بێت بەو شێوەیەی فێربوون، هەمیشە دەم بەسوپاس‌بن.

8 ئاگاداربن کەس نەتانخاتە داوی فەلسەفەو چەواشەی بە خۆڕایی، ئەوەی لەسەر خووڕەوشتی خەڵکیو یاسای سەرەکی ئەم گەردوونە وەستاوە نەك لەسەر مەسیح. 9 چونکە خودا بە هەموو پڕی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، 10 ئێوەش بە ئەو پڕ دەبن لەژیان، ئەوەی سەری هەموو پێشەواو حوکمڕانێکە. 11 لەعیساوە خەتەنەیەك کراون بەدەست نەکراوە، بەڵکو بەداماڵینی سروشتی گوناهبار بە خەتەنەکردنی مەسیح. 12 کاتێ لەئاوهەڵکێشران بەناوی عیسا، ئەوا لەگەڵ ئەو نێژرانو لەگەڵی زیندووبوونەوە، چونکە باوەڕتان بەکرداری خودا کرد کە لەناو مردووان زیندووی کردەوە.

13 ئێوە بەهۆی گوناەو بەهۆی خەتەنە نەکردنی لەشی گوناهبارتان مردبوون، بەڵام خودا لەگەڵ عیسا زیندووی‌کردنەوەو لەهەموو گوناهتان خۆش بوو. 14 ئەو شکاتنامەیەی لەسەرمان نووسرابوو، ئەوەی دژی ئێمە بوو، عیسا سڕییەوەو بەخاچەوە بزمارکوتی کرد. 15 سەرۆكو حوکمڕانەکانی چەك‌کردو کردنی بەپەند، لەخۆپیشاندانە سەرکەوتووەکەی وەك دیل ڕاپێچی‌کردن.

16 باکەس حوکمی خواردنو خواردنەوەو جۆری هەڵسوکەوتی جەژنو سەری مانگانو شەممانتان بەسەر نەدات. 17 ئەمانە هەمووی سێبەری داهاتوون، بەڵام ڕاستیەکەی تەنها لای مەسیحە. 18 باکەس مافتان لێداگیر نەکات بەوەی داوای ساکاریو پەرستنی فریشتەکانتان لێبکات، بەو بینینانەی خۆی دەیبینێ، خۆی بە زل دەزانێ بەخەیاڵە مرۆڤانیە پووچەکانی. 19 بێ‌ئەوەی بایەخ بدات بە سەر، ئەوەی هەموو لەش

خواردنی لێوەردەگرێو دەیبەستێت بە هەموو جومگەو پارچەکانی لەشەوە، تا نەشونما بکات بەو شێوەیەی خودا دەیەوێ.

20گەر ئێوە مردوون لەگەڵ مەسیح سەبارەت بەیاسا سەرەکیەکانی ئەم جیهانە، کەواتە بۆچی وا دەژین هەروەك سەربەم جیهانە بن؟ بۆچی ملکەچ دەکەن بۆ ئەم ڕاسپاردانە: 21(مەیگرە! تامی مەکە! دەستی لێمەدە!)؟ 22ئەم ڕاسپاردانە هەموویان شتێکن بە بەکارهێنان لەناودەچن، چونکە بەگوێرەی فێرکردنەکانو ڕاسپاردەکانی مرۆڤن. 23بەڕواڵەت دانایی دەردەخات، چونکە پەرستنێکی تایبەتیو ملکەچیو توندوتیژی تیادایە سەبارەت بەلەش. بەڵام نرخێکی وای نییە لەدامرکاندنی ئارەزوو و داواکاری لەش.

باوەڕدارو مەسیح

3

گەر ئێوە لەگەڵ مەسیح هەستاونەتەوە، هەوڵبدەن بۆ کاروباری ئاسمانی، مەسیح لەوێ لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشتووە. 2بایەخ بەکاروباری ئاسمانی بدەن، نەك بەکاروباری سەر زەوی، 3چونکە ئێوە مردن، هەروەها ژیانتان شارراوەتەوە لەگەڵ مەسیح لای خودا. 4کاتێ عیسا ئەوەی ژیانتانە دەرکەوت، ئەوسا ئێوەش بەشکۆمەندی لەگەڵی دەردەکەون.

5کەواتە دەبێ هەرچی شتی ئەم جیهانە هەیە تیاتان بیمرێنن وەك: داوێنپیسی، گلاوی، ئارەزووی خراپ، خواستی بەد، چاوبرسێتی، ئەمانە جۆرێکن لە بت پەرستی، 6 چونکە بەهۆی ئەو شتانەوە تووڕەیی خودا دێتەخوارەوە. 7هەروەها ئێوەش جاران وا دەژیان. 8بەڵام ئێستا هەموو ئەوانە فڕێبدەن: تووڕەیی، ڕقوکینە، بوختان، قسەی ناشیرین، 9درۆ مەکەن لەگەڵ یەکتری، چونکە مرۆڤە کۆنەکەو هەموو کردارەکانیتان داکەندووە 10مرۆڤێکی نوێتان لەبەرکردوە، ئەوەی لەنوێبوونەوەیە لەناسین بەپێی وێنەی دروستکەری. 11جوولەکەو یۆنانی، خەتەنەکراو و خەتەنەنەکراو، بەربەریو سکیسی، کۆیلەو ئازاد نییە، بەڵکو مەسیح خۆی هەموو شتێکەو لەهەموو شتێکدایە.

باوەڕدارو کۆمەڵە

12ئـــــــیوەی پیرۆزکـــــــــراو،
خۆشەویســت، هەڵــبژێرراو لەلایــەن
خــودا :بــەزەیی، زمــانشیرینی، ڕۆح
سووکی، ساکاری، ئارام گرتن لەبەر
بکەن. 13لەیەکتری قەبووڵ بکەن، لە
یــەکتر خــۆشبــن، گــەر یەکێکــتان
شــکاتی دژی ئەوی‌کــە هەبوو، دەبێ
لیێ خۆشبێت هەروەك مەسیح لێتان
خــۆش بــووە. 14بــەڵام لەســەرووی
ئەمانــە هــەموو بــەرگی خۆشەویستی
لەبــەر بکــەن، چــونکە هەموو شتێك
بەتەواوی بەیەکەوە دەبەستێت.
15بــا ئاشتی مەسیح دەستبگرێ
بەســەر دڵــتان، ئــەوەی ئــێوەی بــۆ
بــانگ‌کــراوە تــا بــبن بــە یەك لەش،
هەروەها دەم بەسوپاسبن.
16بـــــا ووشـــــەی مەســـــیح
بەدەوڵەمــەندی لــەدڵتان جێگیر بێت،
یەکتری فێر بکەنو ڕێنیشانی یەکتری
بــدەن بــە هــەموو دانایــیەوە، زەبوورو
سروودو گۆرانی ڕۆحی بڵێن، بەناخی
دڵ سوپاســی خــودا بکــەن. 17هــەر
شــتێك دەڵــێنو دەیکــەن بــا بــەناوی
عیســای خوداوەنــد بێــت، بــەئــەو
سوپاسی خودای باوك بکەن.

باوەڕدارو خێزان

18ئـەی ئافرەتان ملکەچ بکەن بۆ
مێردەکانــتان، بــەشــێوەیەك لێوەشاوە
بێت لەخوداوەند.
19ئــــەی پــــیاوان، ژنەکانـــــتان
خۆشبوێ، لەگەڵیان ڕەقمەبن.
20ئــەی مــندالان، گوێــڕایەڵی
دایــكو بــاوکــتان بــن لــەهــەموو
شـــتێك، چـــونکە ئەمــــە مایـــەی
ڕەزامەندی خوداوەندە.
21ئــەی باوکــان، منداڵەکانــتان
تـــووڕە مەکـــەن، تـــا ترســـنۆكو
سەرنەکەوتوو دەرنەچن.

باوەڕدار لە کارکردن

22ئـەی کۆیلــەکان، لــەهــەموو
شتێك ملکەچی گەورەکانتان بن لەم
جیهانە، بەدڵسۆزی کار مەکەن تەنها
کــاتێ چاویان لێتانە هەروەك بتانەوێ
خــەڵکی ڕازی بکــەن، بــەڵکو بــە
دڵسۆزیو بەترسی خوداوەند بیکەن.
23هــەر چــییەك دەکەن، بەهەموو دڵ
بــیکەن، هــەروەك بــۆ خوداوەنــدی
بکــەن نــەك بــۆ خــەڵکی. 24بــزانن
لــەخوداوەندەوە مــیرات بەپاداشــت
وەردەگــرن، چــونکە ئــێوە خــزمەتی
مەسیحی خوداوەند دەکەن. 25بەڵام

ئەوەی کاری خراپ بکات سزای
خراپەی خۆی وەردەگرێ، گرنگ
نییە بەلای خودا ئەو کەسە کێ
بێت.

4

ئەی گەورەکان، بەدادپەروەری‌و
یەکسانی هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ
کۆیلەکانتان، بزانن ئێوەش
گەورەیەکتان هەیە لە ئاسمان.

هاندان بۆ نوێژکردن

2 بەردەوام بن لەسەر نوێژکردن،
ئاگاداربن لەکاتی نوێژ سوپاس بکەن،
3 لەهەمان کات بۆ ئێمەش نوێژ
بکەن، بۆ ئەوەی خودا دەرگای
قسەکردنمان بۆ بکاتەوەو نهێنی
مەسیح ڕابگەێنین، ئەوەی من
لەپێناویدا بەندکراوم. 4 تا ئاشکرای
بکەم لای خەڵکی بەو شێوەیەی
پێویستە لەسەرم بدوێم. 5 بەژیرانە
هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ ئەوانەی
باوەڕدار نین، هەموو هەلێك
بقۆزنەوە. 6 باهەمیشە قسەتان
بەرەکەتدار بێت، بەخوێ سوێر
کرابێ، ئەوسا دەزانن چۆن وەڵامی
خەڵکی دەدەنەوە.

سڵاوی کۆتایی

7 تیخیکۆس هەموو هەواڵێکی
منتان دەداتێ، برای خۆشەویست‌و
خزمەتکاری سەرڕاست‌و کۆیلەی
هاوڕێم لەخوداوەند. 8 بەتایبەتی ئەوم
ناردە لاتان بۆ ئەم مەبەستە تا هەواڵی
ئێمەتان پێ بگەینێت‌و وورەتان بەرز
بکاتەوە، 9 لەگەڵ ئۆنسیمۆس برای
خۆشەویست‌و سەرڕاست، خەڵکی
لای خۆتانە، هەردووکیان هەواڵی
هەموو شتێکتان دەدەنێ کە لێرە
ڕوویداوە.
10 ئەرستەرخۆس هاوڕێی
بەندیخانەم سڵاوتان لێ‌دەکات،
لەگەڵ مەرقۆسی ئامۆزای بەرنابا،
ئەوەی ڕامسپاردن بەگەرمی
پێشوازی لێ‌بکەن کاتێ هات بۆ
لاتان، 11 هەروەها یەسوع کە
بەیستۆس ناودەبرێ. تەنها ئەمانە
جوولەکەن لەنێوان ئەو یارمەتیدەرە
ئیشکەرانەم بۆ پادشاهێتی خودا،
ئەوان بوونە هۆی دڵخۆشییەکی زۆر
بۆم. 12 ئەپەفراسی بەندەی عیسای
مەسیح، خەڵکی لای خۆتانە
سڵاوتان لێ‌دەکات، هەموو کاتێ
لای خودا لەپێناوتان تێدەکۆشێ
لەنوێژ تاباوەڕتان چەسپاو بێت‌و

پێگەیشتوو بن‌و هەموو کاتێ پڕ بن
لەهەموو خواستی خودا. 13من
شایەتی بۆ دەدەم ئەو زۆر ماندوو
دەبێت لەو کارانەی دەیکات
لەپێناوی ئێوەو ئەوانەی لەلاودکیەو
هیراپۆلیسن. 14هەروەها لۆقای
پزیشکی خۆشەویست‌و دیماس
سڵاوتان لێ دەکەن. 15سڵاو
لەخوشك‌و برایان بکەن لەلاودکیەو
لەخوشکە نەمفاس‌و ئەو کۆمەڵە
باوەڕدارەی کۆدەبنەوە لەماڵەکەی.
16دوای ئەوەی ئەم نامەیەتان بۆ
خوێنرایەوە، بینێرن بۆ کۆمەڵە
باوەڕدارانی لاودکیە تا ئەوانیش
بیخوێننەوە، ئینجا ئێوەش ئەو نامەیەی
لایانە لێیان وەرگرن‌و بیخوێننەوە.
17بە ئەرخیپۆس بڵێن: (ئەو
خزمەتەی خوداوەند داویەتی پێی با
بەتەواوی بیهێنیتەدی.)
18من پۆڵسم، سڵاوی منتان
لێبێت، بەخەتی خۆم بۆتان
دەنووسم. یادی کۆت‌و زنجیرەکانم
بکەن. با بەرەکەتی خوداتان لەگەڵ
بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

تەسالۆنیکی پایتەختی وولایەتی مەکدۆنیای ڕۆمانی بوو، دوای ئەوەی پۆڵس فیلیپی بەجێهێشت کۆمەڵی باوەڕدارانی لەتەسالۆنیکی دامەزراند. لەوێ هەندێ جوولەکە هەبوون دانیشتوانی ئەو شارەیان هاندا دژی پۆڵسو هەموو باوەڕداران، بۆیە پۆڵس ناچاربوو بڕواتە بیریەو لەوێشەوە بۆ کۆرنسۆس. لەکۆرنسۆس دوای ئەوەی تیمۆساوس لەتەسالۆنیکی هاتەوەو هەواڵی ئەوێی بۆ هێنا، پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ نووسین.

لەم نامەیەدا پۆڵس پیرۆزبایی لەباوەڕدارانی تەسالۆنیکی دەکاتو هانیان دەدات تاچەسپاوبن لەباوەڕیان، هەروەها ئەوەیان دێنێتەوە یاد کە چۆن بوون کاتێ ئەو لەنێوانیان بووە، ئینجا وەڵامی ئەو باوەڕدارانە دەداتەوە کە دڵەڕاوکێ دایگرتبوون سەبارەت بەو کەسانەی دەمرن پێش هاتنەوەی مەسیح: ئایا ژیانی هەتاهەتاییان دەست دەکەوێ لەگەڕانەوەی دووەمی مەسیح؟ گەڕانەوەی دووەم کەی دەبێ؟ پۆڵس وورەیان بەرزدەکاتەوەو داوایان لێدەکات بە هێمنی کاربکەنو بە بەروبوومبن، بە هیوای گەڕانەوەی مەسیح.

1

لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە
بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی شاری
تەسالۆنیکی، با بەرەکەتو ئاشتی
خودای باوکو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاس بۆ باوەڕداران

2ئێمە هەموو کاتێ سوپاسی
خودا دەکەین لەپێناوی هەمووتانو
هەردەم یادتان دەکەین
لەنوێژەکانمان، 3هەمیشە لەبەردەم
خودای باوك یادی کرداری باوەڕو
ماندووبوونی خۆشەویستیو ئارام
گرتنی هیواتان لەعیسای مەسیحی
خوداوەند دەکەین.
4ئەی برایانی خۆشەویستی خودا،
ئێمە دەزانین خودا ئێوەی
هەڵبژاردووە. 5کاتێ ئێمە مزگێنی
عیسای مەسیحمان بۆتان هێنا، ئەوە
تەنها ووشە نەبوو، بەڵکو توانای
خوداو پڕبوون بوو لەڕۆحی پیرۆزو

لەدڵنیایی تەواو بە خودا. خۆتان
دەزانن، چۆن لەناوتان لەبەر
بەرژەوەندی ئێوە چ جۆرە کەسێك
بووین، 6ئێوە شوێنی ڕێگای
خوداوەندو ئێمە کەوتن، چونکە ئێوە
لەتەنگانەیەکی زۆردا ووشەی
خوداتان بەخۆشیەوە لەڕۆحی پیرۆز
وەرگرت. 7بە شێوەیەك ئێوە بوون
بە نموونە بۆ هەموو باوەڕدارانی
ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە. 8تەنها
دەنگوباسی بڵاوکردنەوەی ووشەی
خوداوەندتان لەناوچەی مەکدۆنیاو
ئەخائیە بڵاونەبووەتەوە، بەڵکو
دەنگوباسی باوەڕتان لەهەموو
شوێنێك بڵاوبووەتەوە، ئیتر پێویست
ناکات لەو بارەیە هیچ شتێك بڵێین.
9چونکە باوەڕداران خۆیان هەواڵی
ئەوەیان پێماندا، هاتنمان بۆ لاتان
یەکەمجار چ کارێکی کردە سەرتان،
بەوەی وازتان لەبتپەرستی هێناوەو
ڕووتانکردووەتە خودا، واتە
پەرستنی خودای ڕاستو زیندوو. 10
هەروەها چاوەڕێی هاتنەوەی ڕۆڵەی
خودا دەکەن لەئاسمان، ئەوەی خودا
هەڵیساندەوە لەنێو مردووان، واتە
عیسا ئەوەی ڕزگارمان دەکات لە
تووڕەیی داهاتووی خودا.

خزمەت کردنی پۆڵس

2

بۆیە ئەی برایان، خۆتان دەزانن
هاتنمان بۆ لاتان بێسوود نەبوو. 2
هەرچەندە ئازارمان چێژتو
بەسووکی هەڵسوکەوتیان لەگەڵمان
کرد لەشاری فیلیپی هەروەك
دەزانن، لەگەڵ ئەوەش خودا یارمەتی
داین بەچاونەترسی مزگێنیتان
پێبدەینو ڕووبەڕووی ئەوانە بینەوە
کە بەرهەڵستیمان دەکەن. 3ئەوەی
دەمانەوێ بەئێوەی بڵێین بەمەبەستی
خراپەو گلاویو خەڵەتاندن نییە، 4
بەڵکو هەروەك ئێمە ڕەزامەندی
خودامان بەدەست هێناوە بۆ ئەوەی
مزگێنیمان بدرێتە دەست، بەم شێوەیە
دەدوێین، ئەمەش نەك لەبەر
ڕەزامەندی خەڵکی، بەڵکو بۆ
ڕەزامەندی ئەو خودایەی دڵمان تاقی
دەکاتەوە. 5خودا شایەتە نە قسەی
پێهەڵدانتان بۆ دەکەینو نەبیانوو
دێنینەوە بۆ چاوچنۆکی، 6هەوڵی
بەدەستهێنانی ستایشی خەڵکمان
نەداوە، نەلەلایەن ئێوە نەلەلایەن
خەڵکیتر، هەرچەندە مافی زۆرمان
بەسەرتان بوو، چونکە نێرراوی
مەسیحین، 7بەڵام کاتێ هاتین بۆ لاتان

بە خۆشەویستیو بەزەیی ڕەفتارمان کرد لەگەڵتان وەك دایەنێك منداڵەکانی بەخێو بکات. [8]تەنانەت ئێمە بە شێوەیەك ئێوەمان خۆشویست، ئامادەبووین نەك تەنها مزگێنی خوداتان پێشکەش بکەین، بەڵکو ژیانی خۆشمان، چونکە ئێوە بوون بە خۆشەویستمان. [9]ئەی برایان لەیادتانە، چۆن هەولّمانداوەو ماندووبووین، دەزانن کاتێ لەناوتان مزگێنی خودامان دەدا لەهەمان کات شەو و ڕۆژ کارمان دەکرد تا نەبین بە بار بەسەر کەستان.

[10]ئێوە شایەتنو خوداش شایەتە، چۆن ڕەفتارمان کردووە لەنێو ئێوەی باوەڕدار، بەپاکیو ڕاستودروستیو بێ کەموکوڕی، [11]هەروەك دەزانن ئێمە بۆ ئێوە وەك باوك وابووین بۆ منداڵەکانی، وورەمان بەرز کردنەوەو دڵنەواییمان کردنو داوامان لێکردوون [12]تا بە شێوەیەك بژین جێی ڕەزامەندی خودا بێت، ئەوەی بانگتان دەکات بۆ پادشاهێتیو شکۆمەندی خۆی.

[13]شتێکی دیکەش هەیە بەردەوام لەپێناوی سوپاسی خودا دەکەین، چونکە کاتێ ووشەی خوداتان لەئێمە بیست ئەوەی پێمان ڕاگەیاندن، وەرتانگرت لێمان نەك وەك ووشەیەك لەمرۆڤ بێت، بەڵکو چۆن لەڕاستی ووشەی خودا بێتو کار لەناو ئێوەی باوەڕدار دەکات. [14]ئەی برایان ئێوە وەك کۆمەڵەکانی خوداتان لێهات لە ناوچەی یەهودیە، واتە ئەوانەی لە عیسای مەسیح بوون. ئێوەش بەدەستی هاوڕەگەزەکانی خۆتان ئازاردران، وەك ئەوان بەدەستی جوولەکەکان ئازاردران، [15]ئەوانەی عیسای خوداوەندو پێغەمبەرانیان کوشتو ئێمەیان چەوساندەوە، ئەوانە شتێك ناکەن خودا ڕازی بکات، دوژمنی هەموو خەڵکن، [16]چونکە دەیانەوێ بە هەموو شێوەیەك ڕێگا لەئێمەش بگرن بۆ گەلانی تر بدوێین تا ڕزگاریان نەبێ، ئەوانە پێوانەی گوناهیان پڕ بووە، بەمەش لەکۆتاییدا تووڕەیی خودا بەتەواوی هاتە خوارەوە بەسەریان.

[17]کاتێ لەئێوە جیابووینەوە، دوای ئەوە بەماوەیەکی کورت بیرمان دەکردن، حەزمان دەکرد جارێکی تر ڕووبەڕوو بتانبینینەوە ئەی خۆشەویستانمان، ئێوە لەبەر چاومان

دووربوون، بەڵام لەدڵمان بوون. [18]
لەبەر ئەوە ویستمان دیدەنیتان
بکەینەوە، بەتایبەتی خۆم کە پۆڵسم
چەند جارێك ویستم بۆ لاتان بێم،
بەڵام شەیتان ڕێگای لێ‌دەگرتین. [19]
جا چییە هیواو خۆشی‌و تاجی
شانازیمان لەبەردەم عیسای
خوداوەندمان لەکاتی گەڕانەوەی؟
ئایا ئێوە نین؟ [20]بەڵێ، چونکە ئێوە
شکۆمەندی‌و خۆشی ئێمەن.

ناردنی تیمۆساوس بۆ تەسالۆنیکی

3
کاتێ زانیمان لەدووریتان ناتوانین
دانبگرین بەخۆمان، ئیتر بە باشترمان
زانی بەتەنها خۆمان لەئەسینا
بمێنینەوە، [2]تیمۆساوسی برامان نارد بۆ
لاتان ئەوەی لەگەڵ خودا کار
دەکات لەبلاوکردنەوەی مزگێنی
مەسیح، تا وورەتان بەرز بکاتەوەو
باوەڕتان بچەسپێنێ، [3]تا باوەڕتان
لاواز نەبێ لەکاتی ناخۆشی. ئێوە
دەزانن ئەم ناخۆشییە بەشی ئێمەیە، [4]
چونکە کاتێ لاتان بووین، لەپێشا
پێمان ووتن تووشی ناخۆشی دەبین،
ئەمەش بەراستی ڕوویدا هەروەك
دەزانن، [5]لەبەرئەوە کاتێ نەمتوانی
زیاتر دانبگرم بەخۆم، تیمۆساوم
نارد تا هەواڵی باوەڕتانم بۆ بهێنێ،
نەوەك تاقیکەرەوە ﴿شەیتان﴾ هاتبێ‌و
تاقیکردبنەوە ئەوسا هەوڵمان بەفیڕۆ
بڕوات.
[6]ئێستا تیمۆساوس لای ئێوە
گەڕایەوە بۆ لامان، مزگێنی باوەڕو
خۆشەویستی ئێوەی داپێمان،
هەروەها پێی‌ووتین ئێوە هەموو کات
یادمان دەکەن‌و ئارەزووی بینینمان
دەکەن، هەروەك ئێمە ئارەزووی
بینینی ئێوە دەکەین. [7]ئەی برایان
باوەڕتان بەو شێوەیە وورەی ئێمەی
بەرزکردەوە، لەکاتی تەنگانەو
ناخۆشیمان. [8]ئێستا ئێمە دەژین،
چونکە باوەڕتان بە خوداوەند
چەسپاوە. [9]چۆن بتوانین سوپاسی
خودا بکەین، چونکە بەهۆی ئێوەوە
ئەوەندە دڵخۆش بووین لەبەردەم
خودامان؟ [10]ئێمە شەو و ڕۆژ
لەخودا دەپاڕێینەوە تا بتانبینین‌و
یارمەتیتان بدەین بۆ پڕکردنەوەی
کەم‌وکوڕی باوەڕتان.
[11]داواکارین لەخودای باوکمان‌و
عیسای مەسیحی خوداوەندمان
ڕێگای هاتنمان بۆ لاتان ئاسان
بکات، [12]هەروەها داواکارین

خوداوەند خۆشەویستیتان زیادو تێرو پڕ بکات لەناو یەکو لەگەڵ هەموو خەڵکی بە قەدەر خۆشەویستی ئێمە بۆتان. [13]تاوەکو دڵتان بەهێز بێتو بێ کەموکوڕی بێت لەپاکوپیرۆزیدا، لەلای خودای باوکمان ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای خوداوەند لەگەڵ هەموو خوشکو برا پیرۆزەکانی.

ژیانێك بۆ ڕازیکردنی خودا

4

ئەی برایانی خۆشەویست، ئێوە لە ئێمەوە فێربوون چۆن هەڵسوکەوت بکەن لەژیان بۆ ڕازیکردنی خودا، وە ئەمەشتان کردووە، ئێستا داواتان لێدەکەینو ئاگادارتان دەکەینەوە بەناوی عیسای خوداوەندەوە زیاتر هەوڵی پێشکەوتنتان بدەن لەم بارەیەوە. [2]چونکە ئێوە دەزانن ئەو ڕاسپاردانەی دامان پێتان بەهۆی عیسای خوداوەندەوەیە. [3]چونکە خواستی خودا ئەوەیە دەیەوێ ئێوە پاكوپیرۆزبن، لەداوێن پیسی خۆتان دووربخەنەوە، [4]هەریەکەتان بزانێ چۆن بەپاکیو ڕەوشت بەرزیەوە ئافرەتێك بۆ خۆی هەڵبژێرێ، [5]نەك بەئارەزووی هەوەسبازی وەك ئەو میللەتانەی خودا ناناسن، [6]با کەستان دەستدرێژ نەکات بۆ سەر براکەی یاخود خراپە بەرامبەری بکات لەم بارەیەوە، خوداوەندە تۆڵەدەسێنێ لەهەموو ئەوانەی ئەم خراپانە دەکەن هەروەك لەپێشا پێمان ووتونو ئاگادارمان کردوونەتەوە. [7]چونکە خودا بانگیکردووین بۆ ژیانی پاكو پیرۆز، نەك بۆ گلاوی. [8]کەواتە ئەوەی ئەم فێرکردنە ڕەتبکاتەوە، ئەوا مرۆۋ ڕەتناکاتەوە، بەڵکو خودا ڕەتدەکاتەوە، ئەوەی ڕۆحی پیرۆزی خۆی بەخشی پێتان.

[9]دەربارەی خۆشەویستی خوشكو برایانە، پێویست ناکات بۆتان بنووسم، چونکە خۆتان لەخوداوە فێربوون یەکتریتان خۆشبوێ. [10]ئەمەشتان کردووە لەگەڵ هەموو خوشكو برایانی مەکدۆنیا، بەڵام ئەی برایان داواتان لێدەکەین لەم بارەیەوە زیاتر هەوڵ بدەن، [11]ئاگاداربن بەئاسوودەییو بێ ئاژاوە بژین، بایەخبدەن بەکاروباری تایبەتی خۆتان، نانی خۆتان بەدەستی خۆتان پەیدا بکەن هەروەك ڕامانسپاردوون، [12]تا ناوبانگتان باش بێت لای ئەوانەی باوەڕدارنین،

پێویستیتان بەکەس نابێت.

هاتنەوەی عیسای خوداوەند

[13]بەڵام ئەی برایان نامانەوێ
نەزان بن سەبارەت چارەنووسی
خەوتووان، هەتا غەمبار نەبن وەك
ئەوانەی هیوایان نییە. [14]گەر ئێمە
باوەڕمان بەوەکرد کە عیسا مردوو
ئینجا زیندووبووەوە، ئەوا باوەڕ
دەکەین کە خودا خەوتووانی
باوەڕدار بەعیسا بۆ لای خۆی
دەبات. [15]ئەوەی خوداوەند
ووتویەتی پێتانی دەڵێین ئەوەش
ئەمەیە: ئێمەی هێشتا زیندوو هەتا
کاتی گەڕانەوەی خوداوەند، پێش
خەوتوان ناکەوین، [16]چونکە
خوداوەند خۆی دێتە خوارەوە لە
ئاسمان، کاتێ فەرمانی کۆکردنەوە
دەدرێتو سەرۆکی فریشتەکان
بانگەواز دەکاتو کەرەنایی خودا
فووی پێدەکرێ، یەکەم جار
ئەوانەی لە مەسیح مردوون
هەڵدەستنەوە. [17]ئینجا ئێمە، ئەوانەی
هێشتا زیندووین هەموومان بەرەو
ڕووی خوداوەند دەڕفێنرێن
لەهەوردا تا لەئاسمان بەخوداوەند
بگەین، ئیتر بەردەوام لەگەڵ
خوداوەند دەمێنینەوە. [18]جا بەم
ووشانە وورەی یەکتری
بەرزبکەنەوە.

5

برایان، سەبارەت بەکاتو بەروار
پێویست ناکات بۆتان بنووسین، [2]
چونکە ئێوە خۆتان باش دەزانن،
ڕۆژی گەڕانەوەی خوداوەند وەك
هاتنی دزێکە لەشەو. [3]کاتێ خەڵکی
دەڵێن: (ئەوا ئاشتیو ئاسایشە!)
لەناوچوون وەك ژانی ژنی سكپڕ
لەناکاو خۆی دەدات بەسەریان، ئەو
کاتەش هەرگیز ناتوانن هەڵبێن.
[4]بەڵام ئەی برایان، ئێوە لە
تاریکیدا نین هەتا ئەو ڕۆژە لەپڕا وەك
دزێك بێتە سەرتان. [5]ئێوە هەمووتان
ڕۆڵەی ڕووناکیو ڕۆژن، ئێمە
سەربە شەو و تاریکی نین. [6]کەواتە
نابێ بخەوین وەك خەڵکی کە، بەڵکو
با ئێشکبگرینو بەخەبەربین. [7]چونکە

❖ سپەر: بڕوانە ئەفەسۆس 6:14

لەشەو دەخەون ئەوانەی خەویان
دێتو سەرخۆش دەبن ئەوانەی
لەشەو مەی دەخۆنەوە. 8بەڵام ئێمەی
ڕۆڵەی ڕۆژ بابەخەبەر بین، سپەری*
باوەڕو خۆشەویستی لەبەرکەین،
کڵاوی ئاسنینی هیوای ڕزگاری
لەسەر بکەین. 9چونکە خودا ئێمەی
دەست نیشان نەکردووە تا تووڕەیی
خۆی بهێنێتە خوارەوە بەسەرمان،
بەڵکو دەیەوێ ڕزگاری بەدەست
بهێنین بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان، 10ئەوەی لەپێناوی
ئێمەدا مرد، تا گەر بەخەبەر بین
یاخود خەوتوو لەگەڵ ئەو بژین. 11
لەبەرئەوە وورەی یەکتری بەرز
بکەنەوەو یەکتری بنیادبنێن، هەروەك
تا ئێستا کردوتانە.
12ئەی برایان داواتان لێ‌دەکەین،
ڕێزی ئەوانە بگرن کە لەنێوانتان
ماندوو دەبن، سەرپەرشتیتان دەکەن
لەخوداوەندو سەرزنشتتان دەکەن، 13
جا لەبەر ئەو کارانەیان بەوپەڕی ڕێزو
خۆشەویستییەوە هەڵسوکەوتیان
لەگەڵ بکەن. بەئاشتی لەگەڵ یەکتری
بژین. 14بێجگە لەوانە ئەی برایان
داواتان لێ‌دەکەین: سەرزەنشتی
تەمبەڵەکان بکەن، وورەی
ترسنۆکەکان بەرزبکەنەوە. یارمەتی
لاوازەکان بدەن، ئارامبگرن لەگەڵ
هەموو کەسێك، 15ئاگاداربن پاداشتی
خراپە بەخراپە مەدەنەوە، بەڵکو
هەمیشە چاکە بکەن لەگەڵ یەکتریو
لەگەڵ هەموو خەڵك.
16هەمیشە دڵشادبن، 17بەردەوام
نوێژبکەن، 18بۆ هەموو شتێك دەم
بەسوپاسبن، چونکە ئەمانەیە خواستی
خودا سەبارەت بە ئێوە لەعیسای
مەسیح.
19ڕۆح مەکوژێنەوە، 20
بەسووکی سەیری پێشبینی مەکەن،
21بەڵکو هەموو شتێك تاقیبکەنەوەو
چی باشە دەستی پێوە بگرن، 22
لەهەموو جۆرە خراپەیەك
دوورکەونەوە.

سڵاوی کۆتایی

23خودای ئاشتی خۆی هەمووتان
بەتەواوی پیرۆز بکاتو ڕۆحو
دەروونو لەشتان بپارێزێ، هەتا بێ
کەموکوڕی بن لەکاتی گەڕانەوەی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 24
ئەو خودایەی بانگتان دەکات
ڕاستگۆیە بەڵێنی خۆی دەباتەسەر.
25ئەی برایان نوێژمان بۆ بکەن.

26بـەماچـی پـیرۆز سـلاو لەهـەموو
خوشـكو بـرایان بكـەن. 27بـەناوی
خوداوەنـدەوە داواتان لـێدەكەم ئەم
نامەیە بۆ هەموو برایان بخوێننەوە.
28بەرەكـەتی عیسـای مەسـیحی
خوداوەندمان لەگەڵتان بێت.

دووهەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

پۆڵــس ئەم نامەیەی نووسی کاتێ زانی باوەڕداران دڵەڕاوکێ دایگرتوون سـەبارەت بـەڕۆژی هاتنەوەی عیسای مەسیحو هەندێکیان واتێگەیشتوون کە عیسا هاتۆتەوە.

لێرەدا پۆڵس ئەو بیروڕایە ڕاست دەکاتەوە کاتێ دەڵێ ڕۆژی گەڕانەوەی عیسـای مەسـیح نایـێت تـاکو خـراپەکاریو گـەندەڵی نەگاتە ئەوپەڕی، لەو کاتەشدا دژە مەسیح دەردەکەوێ.

هـەروەها پۆڵــس گرنگی چەسپانی باوەڕداران لەباوەڕ دووپات دەکاتەوە گـەر تووشـی ناخۆشـیو ئـازاریش هـاتبن، داوایـان لێدەکـات چاو لەئەو و یاوەرەکـەی بکــەن، چـۆن کار دەکەن بۆ پەیداکردنی نانی خۆیان، هەروەها بەردەوامبن لەکرداری چاك.

1

لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی تەسالۆنیکی لــەخودای بـاوكو عیسـای مەسیحی خوداوەندمـان. [2]با بەرەکەتو ئاشتی خــودای بـاوكو عیســای مەســیحی خوداوەند لەگەڵتان بێ.

سوپاسو نوێژکردن

[3]ئەی برایان پێویستە هەموو کاتێ لەپێـناوی ئـێوەدا سوپاسـی خــودا بکـەین، هــەروەك پێویسـتە، چونکە باوەڕتــان زۆر لەپەرەســەندندایــە، هــەروەها خۆشەویســتیتان لەگــەڵ یــەکــتری لــەزیاد بــوون دایــە، [4] تەنانــەت ئــێمە خۆشمــان، لـــە کۆمەڵـــەکـانی خـــودا شـــانازی دەکـەین بـەباوەڕو بـەخۆڕاگرتنـتان بەرامـــبەر بـــەو چەوســـانەوەو ناخــۆشیانەی بەرگــەی دەگـرن.

[5]ئەمــە نیشــانەیە بــۆ حوکمــی دادپەروەرانــەی خــودا، کــە ئــێوە شـیاوی پادشـاهێتی ئـەون. ئـەوەی لەپێـناویدا تووشی ئازاردان بوون. [6] لای خـودا شـتێکی دادپەروەرانەیـە، ئـازاری ئەوانـە بـدات کـە ئازارتـان دەدەن، [7]لەگــەڵ ئـێمە حەســانەوە بەئــێوەش ببەخشــی کـــە ئێســتا

لـــەناخۆشـــیدان، کـــاتێ عیســـای
خوداوەنـد لـەئاسمان ئاشکرا دەکرێ
لەگەڵ فریشتە بەتواناکانی لەئاگرێکی
گـڕدار، [8]سـزای تۆڵە دەدات بەسەر
هــەموو ئەوانــەی خــودا ناناســنو
گوێڕایەڵی مزگێنی عیسای خوداوەند
نـابن، [9]سـزای ئەوانـە لەناوچـوونی
هەتاهەتاییە، دەرکردنیانە لەبەر ڕووی
خوداوەنـدو بێبـەش بوونە لەشکۆو
توانـــای ئـــەو. [10]کـــاتێ عیســـا
دەگەڕێـتەوە، لـەو ڕۆژەدا ستایشـی
دەکـــرێ لەلایـــەن خوشـــكو بـــرا
پیرۆزەکـــانی، دەبێـــتە مایـــەی
سەرسوڕمان لەلای ئەوانەی باوەڕیان
هێـناوە، چـونکە شایەتیمان لای ئێوە
باوەڕپێکراو دەبێت.

[11]بۆیـە هەمـوو کـاتێك نوێژتان
بـــۆ دەکـــەینو داوا لـــەخـــودا
دەکـــەین تـــا شـایســـتە بـــن بـــۆ
بانگـەوازەکـەیو چـی ئـارەزووی
چـاكو کـردارێکـتان هـــەیـــە کـــە
لـــەبـــاوەڕ سەرچـــاوە دەگـــرێ
بـــەتـواناوە جێبەجـێی بکـات. [12]تا
نـاوی عیسـای خـوداوەند لەناوتان
شـکۆدار بێـتو ئـێوەش شکۆداربن
لەئـــەو بەگوێـــرەی بەرەکـــەتی
خودامـــانو عیســـای مەســـیحی
خوداوەند.

ڕۆڵەی یاخیبوو*

2

لــەبارەی هاتنەوەی عیسای مەسیحی
خوداوەندمـانو بوونمان بەیەك لەگەڵ
ئەو، شتێك هەیە برایانی خۆشەویست
داواتـان لـــێ دەکەین، [2]خێرا بیرتان
مـەگۆڕنو مەترسـن بەهۆی ڕۆحێك
یـان بیسـتنی قسـەیەك یـان پەیامـێك
خرابێـتە پـاڵ ئێمە، وا دەریخات گوایە
ڕۆژی خوداوەنـد هـاتووە. [3]بەهـیچ
شـــێوەیەك ڕێگـــا مـــەدەن بەکـــەس
هەڵتانخەڵەتێـنێ، چـونکە پێش ئەوەی
ئەو ڕۆژە بێت، دەبێ لەپێشا گومڕایی
بڵاوبێـــتەوەو ڕۆڵـــەی یـــاخیبوون*
دەربکـــەوێ کـــە چارەنووســـی
لەناوچـوونە. [4]ئـەوەی بەرهەڵسـتی
دەکـــاتو خـــۆی بەرزدەکاتـــەوە
بەســـەر ئەوەی هـەمـوو خەڵکی پێی
دەڵـێن خـودا یـاخـود پەرسـتنو

---

*ڕۆڵەی یاخیبوون: سەرۆکی هێزەکانی خراپەیە لە کۆتایی زەمانە.

گوێڕایەڵی خودا. تەنانەت لە
پەرستگای خودا دادەنیشێت‌و هەوڵ
دەدات بیسەلمێنێ کەوا ئەو خودایە.
5لەیادتان نییە من ئەو شتانەم پێ
وتن کاتێ لاتان بووم؟ 6ئێوە
دەزانن چی ناهێڵێ ئەو ڕۆڵە
یاخیبووە ئێستا دەربکەوێ، هەتا
لەو کاتەی بۆی دیاریکراوە
دەربکەوێ. 7نهێنی ئەو یاخیبوونە
ئێستا لەکاردایە، تەنها ئەوەندەی
بەسە ئەو بەربەستە لاچێت، 8ئەوسا
ڕۆڵەی یاخیبوون بە ئاشکرا
دەردەکەوێ، ئیتر خوداوەند
بەهەناسەیەکی دەمی خۆی
لەناوی دەبات‌و بە
دەرکەوتنی شکۆی هاتنەوەی کۆتایی
پێ دەهێنێت. 9دەرکەوتنی ئەو
یاخیبووە بەهۆی چالاکی شەیتان
دەبێت، هەموو هێزو نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەری درۆ و
دروستکراوی لەگەڵ دەبێت، 10
هەموو جۆرە فێڵێك بەکار دەهێنێت
تا لەناوچووان بخەڵەتێنێت، چونکە
ئەوان خوشەویستی ڕاستیان
ڕەتکردەوە، ئەوەی ڕزگاری ئەوانی
تیادایە. 11لەبەرئەوە خودا چەواشەی
گەورەیان بۆ دەنێرێت، تا باوەڕ بە
درۆ بکەن، 12بەمەش تاوانبار
دەکرێن ئەوانەی باوەڕ بەراستی
ناکەن، بەڵکو حەز لەخراپە دەکەن.
13بەڵام ئێمە ئەی برایانی
خۆشەویستی خوداوەند، هەموو
کاتێ دەبێ سوپاسی خودا بکەین
لەپێناوتان، چونکە خودا لەسەرەتاوە
ئێوەی هەڵبژاردووە، تا ڕزگارتان
بکات بە پاکو پیرۆزکردنی ڕۆح‌و
باوەڕکردنی ڕاستی. 14بۆ ئەمە خودا
بانگی کردوون بەهۆی مزگێنیمان،
تاکو بەشتان هەبێ لەشکۆمەندی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 15
کەواتە ئەی برایان چەسپاوبن
لەباوەڕ، لەسەر ئەو فێرکردنانە بڕۆن
کە لەئێمە وەرتانگرتووە، گەر پێمان
وتبن یان بۆمان نووسی بن.
16باعیسای مەسیحی
خوداوەندمان خۆی لەگەڵ خودای
باوکمان، ئەوەی خۆشیویستین‌و
دڵنەوایی‌و هیوای هەتاهەتایی بە
بەرەکەت پێ بەخشین، 17وورەتان
بەرز بکاتەوەو بەهێزتان بکات
لەهەموو قسەو کردارێکی چاك.

داوای نوێژکردن

3

لەکۆتاییدا ئەی برایان، نوێژمان بۆ
بکەن، لێرەش ووشەی خوداوەند
ڕێچکەی خۆی وەرگرێو شکۆدار
بێت وەك لای ئێوە. [2]هەروەها
بمانپارێزێت لەمرۆڤی بەدو خراپ،
چونکە باوەڕهێنان بەشی هەموو
کەس نییە. [3]بەڵام خوداوەند پشتی
پێ دەبەسترێ، بەهێزتان دەکاتو
دەتانپارێزێ لەخراپە. [4]بەهۆی
خوداوەند باوەڕمان پێتان هەیە
ئەوەی ڕامانسپاردوون کارتان
پێکردووەو کاری پێدەکەن. [5]
با خوداوەند خۆشەویستی
خوداو ئارامگرتنی مەسیحتان
بخاتە دڵ.

ئاگاداری بۆ تەمبەڵەکان

[6]ئەی برایان بەناوی عیسای
مەسیحی خوداوەندمان فەرمانتان
پێ دەدەین، دووربکەونەوە لەو
خوشكو برایانەی بەتەمبەڵی دەژین،
بەپێچەوانەی ئەو فێرکردنانەی لەئێمە
وەریانگرتووە. [7]ئێوە باش دەزانن
چۆن دەبێ ئێمە بکەن بەنموونە بۆ
خۆتان، چونکە ئێمە تەمبەڵ نەبووین
کاتێ لەناوتان بووین، [8]هیچ
نانێکمان بەخۆڕایی لای کەس
نەخواردووە، بەڵکو شەو و ڕۆژ
ڕەنجمانداوەو ماندووبووین تا نەبین
بەقورسایی بەسەر کەستان. [9]ئەمەش
ئەوە ناگەیەنێ مافی ئەوەمان نییە،
بەڵکو بۆ ئەوەی خۆمان بکەین
بەنموونە بۆتان تا لەسەر ڕێگای ئێمە
بڕۆن. [10]کاتێ لەناوتان بووین ئەم
ڕاسپاردەیەمان پێتانداوە: (ئەوەی
کار نەکات ناخوات.)

[11]چونکە بیستوومانە هەندێك
لەناوتان بەتەمبەڵی دەژینو هیچ
کارێك ناکەن، دەست لەکاروباری
خەڵکی وەردەدەن. [12]ئەوانە بەناوی
عیسای مەسیحی خوداوەند فەرمانیان
پێ دەدەینو ئاگاداریان دەکەینەوە،
بەبێدەنگی کار بکەنو نانی خۆیان
پەیدا بکەن. [13]جا ئەی برایان ماندوو
مەبن لەکاری چاکە.

[14]گەر یەکێك لەناوتان گوێڕایەڵ
نەبوو بۆ ئەو ووشانەی لەم نامەیە
دایە، ئاگاداری بنو پەیوەندی لەگەڵ
مەبەستن تا شەرمەزار بێت. [15]بەڵام
وەك دوژمن سەیری مەکەن، بەڵکو
ڕێی نیشانبدەنو ئاگاداری بکەنەوە
وەك برایەك.

سڵاوی کۆتایی

16ئێستا داوا لەخوداوەندی
ئاشتی دەکەم لەهەموو کات و
بارودۆخێك ئاشتی خۆی ببەخشێ
پێتان. خوداوەند لەگەڵ هەمووتان
بێت.
17من پۆلسم ئەم سڵاوانە بەخەتی
خۆم دەنووسم، ئەمەش نیشانەیەکی
دیارە، لەهەموو نامەیەکی من
دەریدەخات نووسینی منە. 18
بەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵ هەمووتان بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

تیمۆساوس لە لەسترە لەدایكبووە کە کەوتۆتە وولاٚتی لیقۆنەی ئاسیای بچووك، لەدایكێکی جوولەکەو باوکێکی یۆنانی. کاتێ پۆڵس گەڕایەوە لەسترە تیمۆساوسی کردە هاوڕێو یارمەتیدەری خۆی، کە بینی باوەڕدارەکانی ئەوێ بەچاکە باسی دەکەن.

نامەی یەکەمی پۆڵس بۆ تیمۆساوس پێش هەموو شتێك ئاگادارکردنەوەیە لەبلاٚوبوونەوەی فێرکردنی چەواشە لەنێوان باوەڕداران. هەروەها ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی جیاجیای پۆڵسی تیادایە بۆ تیمۆساوس دەربارەی بەباشی بەڕێوەبردنی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس‌و ئەو مەرجانەی پێویستە لەچاودێران‌و خزمەتکاران بێ. هەروەها ئەو ئەرکانەی دەکەوێتە ئەستۆی تیمۆساوس سەبارەت بەباوەڕداران.

1

1 لەپۆڵسەوە نێراوی عیسای مەسیح بەفەرمانی خودای ڕزگارکەرمان‌و عیسای مەسیح کە هیوامانە، 2 بۆ تیمۆساوس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لەباوەڕ. با بەرەکەت‌و بەزەیی‌و ئاشتی خودای باوك‌و عیسای مەسیحی خوداوەند لەگەڵت بێت.

مەترسی فێرکردنی خراپ

3 کاتێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیا چووم، داوام لێکردی لەشاری ئەفەسۆس بمێنیتەوە، تا لەوێ ئەوانە ڕاسپێری کە خەڵکی فێری فێرکردنێك دەکەن لەگەڵ فێرکردنی ئێمە ناگونجێت‌و 4 گوێ‌نەدەن بەشتی ئەفسانەو باسی ڕەچەڵەك کە کۆتایی نییە، چونکە ئەو شتانە دەبێتە هۆی دەمەقاڵێ‌و ناکۆکی، نایەڵێ خواستی خودا پێش‌بکەوێت ئەوەی لەباوەڕە.

5 مەبەستی ئەم ڕاسپاردەیە خۆشەویستییە لەدڵێکی پاك‌و ویژدانێکی چاك‌و باوەڕێکی بێ دووڕوویی هەڵقوولاٚ بێ. 6 هەندێ کەس ڕوویان وەرگێڕاوە لەم شتانە، لایان باشترە ڕووبکەنە قسەی هیچ‌و پووچ، 7 ئەوانە دەیانەوێ ببن بە مامۆستای شەریعەت، هەرچەندە ئەوەی دەیلێن‌و بڕیاری بۆ دەدەن تێی‌ناگەن.

[8]ئێمە دەزانین شەریعەت خۆی
شتێکی چاکە، گەر یەکێك بەڕاستی
وەك شەریعەت بەکاری بهێنێتو [9]
بزانێ شەریعەت بۆ مرۆڤی
ڕاستودروست دانەنراوە، بەڵکو بۆ
بەدکارانو یاخیبووان،
خودانەناسانو گوناهباران، پیسو
گلاوەکان، دایكوباوك کوژان،
خوێن ڕێژەکان، [10]بۆ داوێنپیسانو
هەتیوبازان، ڕفێنەری خەڵکی،
درۆزنو سوێندخۆرانی بەدرۆ،
ئەوانەی دژی فێرکردنی ڕاستن، [11]
ئەوەی لەگەڵ مزگێنی شکۆداری
خودای پیرۆز ڕێك دەکەوێ، ئەوەی
خودا بە متمانە پێی بەخشیووم.

سوپاسکردن بۆ بەزەیی خودا

[12]سوپاسی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان دەکەم کە هێزی پێم
بەخشیووەو کردوومی بەجێگەی
بڕوای خۆی، دەستنیشانیکردم بۆ
خزمەتکردنی. [13]هەرچەندە جاران
کفرم بەرامبەر کردووەو
چەوساندومەوەو جنێوم پێداوە. بەڵام
بەزەیی پێمهاتەوە، چونکە بە نەزانیو
بێ باوەڕی ئەو کارانەم کردبوو، [14]
لەگەڵ ئەوەش خوداوەند بەرەکەتی
خۆی بەسەرمدا ڕژاند لەگەڵ باوەڕو
خۆشەویستی ئەوەی لەعیسای
مەسیحدایە.
[15]بێگومان ئەم قسەیە ڕاستەو
شایانی قبوولکردنە: (عیسای مەسیح
هاتووە بۆ جیهان بۆ ڕزگارکردنی
گوناهباران)، کە من یەکەمیانم. [16]
هەر لەبەرئەوە بوو خودا بەزەیی
پێمداهاتەوە، تا یەکەمجار لەمن
دەرکەوێ عیسای مەسیح چەند
ئارامیگرتوو، هەروەها من بکات بە
نموونەیەك بۆ ئەوانەی باوەڕی
پێدەهێنن بۆ بەدەستهێنانی ژیانی
هەتاهەتایی. [17]بۆ پادشای زەمانەکان،
نەفەوتاو و نەبینراوە، خودای تاكو
تەنیا، ڕێزدارو شکۆدار بێت تاهەتایە!
ئامین.
[18]کوڕم تیمۆساوس، ئەم
ڕاسپاردانەت پێدەسپێرم، بەپێی ئەو
پێشبینیانەی لەزووەوە دەربارەی تۆ
ووتراوە، تاوەکو بەهۆی بەدواچوونی
ئەوانەوە بتوانی باش تێبکۆشی لە
جەنگی ڕۆحیدا، [19]ئەمەش بە باوەڕی
بەهێزو ویژدانی چاك دەبێت کە
هەندێکیان ڕەتیان کردۆتەوە، بەمەش
کەشتی باوەڕیان تێكشکا. [20]لەوانە
هیمینایۆسو ئەسکەندەر، جا ئەوانم

دایە دەستی شەیتان، تا هۆشیان
بەخۆیان بێتەوەو کفر نەکەن.

نوێژکردن بە کۆمەڵ

2

لەپێش هەموو شتێك داوا دەكەم،
داخوازی بەكولتان بەرزبكەنەوە بۆ
لای خوداو نوێژی بۆ بكەنو لێی
بپارێنەوەو سوپاسی بكەن بۆ هەموو
خەڵكی، 2هەروەها بۆ پادشاو
دەسەڵاتدارەكان، تا بە هێمنیو ئاشتی
بژین بە خوداترسیو ڕێزەوە. 3ئەمەش
شتێكی چاكو پەسەندكراوە لای
خودای ڕزگاركەرمان، 4ئەوەی
دەیەوێ هەموو خەڵكی ڕزگاریان
بێتو بۆ ڕاستی ناسین بێن. 5چونكە
هەر یەك خودا هەیەو یەك
پەیوەندیڕێكخەر هەیە لەنێوان
خوداو مرۆڤدا، ئەویش عیسای
مەسیحی مرۆڤە. 6ئەوەی خۆی
بەختكرد وەك كەفارەت بۆ
هەموان، شایەتی ئەمەش لەكاتی
خۆی بوو، 7خودا منی كردووە بە
مزگێنیدەرو نێرراوی خۆی بۆ ئەمە.
من ڕاستیتان پێ دەڵێمو درۆ ناكەم،
فێركەری باوەڕو ڕاستیم بۆ گەلان.
8دەمەوێ پیاوان لەهەموو
شوێنێك نوێژ بكەن، دەستی پاكیان
بەرزبكەنەوە بێ تووڕەییو ناكۆكی.
9ژنانیش با خۆیان بە جلێك
بڕازێننەوە ڕێزو ئابڕووی تیابێت، نەك
خۆیان بڕازێننەوە بە پرچی
ئەگریجەكراو و بەزێرو مرواریو
جلی گرانبەهاوە، 10بەڵكو بە
كرداری چاك شایانی ژنێكی
لەخواترس بێت.
11ژن دەبێت بە بێدەنگیو
ملكەچی فێر بێت. 12من ڕێگا نادەم
بەژن خەڵكی فێربكاتو زاڵ بێت
بەسەر پیاو، بەڵكو دەبێت بێدەنگ
بێت، 13چونكە خودا یەكەمجار
ئادەمی دروستكرد ئینجا حەوا، 14
هەروەها ئادەم نەبوو هەڵخەڵەتا،
بەڵكو ژن بوو هەڵخەڵەتاو كەوتە
گوناهەوە. 15بەڵام ژن بە منداڵبوون
ڕزگاری دەبێت گەر لەسەر
خۆشەویستیو باوەڕو پیرۆزیو ڕەفتار
جوانی بەردەوام بێت.

مەرجەكانی چاودێر

3

ئەم ووشەیە ڕاستە: كێ بیەوێ ببێ
بەچاودێر، ئەوە دەیەوێ كارێكی
چاك بكات. 2چاودێر دەبێ بێ

کـەم‌وکوڕی بێت، یەك ژنی هەبێت،
ژیـرو ووریـا بێـت، بەئابڕوو و بەرێز
بێـت، میوانداری نامۆ بکات، بتوانێ
خـەڵکی فـێر بکـات، [3]سـەرخۆش‌و
شەڕفرۆش نەبێت، بەڵکو زمان‌شیرین
بێـت، حـەزی لـەناکۆکی نەبێـت،
چـاوی لـە پارە نەبێت، [4]خێزانەکەی
بەباشـی بـەرێوە بـبات، مـنداڵی
ملکـەچ‌و بـەرێـز بـن. [5]گەر یەکێك
نـەتوانێ بەباشـی خـێزانەکەی بەرێوە
بـبات، ئـیتر چـۆن دەتوانێـت بایـەخ
بـەکۆمـەڵی خـودا بـدات؟ [6]چاودێر
دەبـێ تازە نەبێت لەباوەڕ، تا تووشی
لـووت‌بـەرزی‌و ئەو سزایە نەبێت کە
بەسـەر شـەیتان دراوە، [7]دەبێـت
ناوبـانگی بـاش بێـت لای ئەوانـەی
لـەدەرەوەن، تـاوەکو قسـەی
نەیەتەسەرو بکەوێتە داوی شەیتان.

مەرجەکانی خزمەتکار

[8]هـەروەها خـزمەتکاران دەبـێ
بەرێز بن، دوو زمان نەبن، سەرخۆش
نـەبن، هـەوڵی بـە دەسـت‌هێـنانی
دەسـتکەوتی حەرام نەدەن، [9]دەبێ بە
ویژدانـێکی پـاك دەسـت بـە نهێـنی
بـاوەڕەوە بگـرن، [10]یەکەمجار دەبێت
تاقی‌بکرێـنەوە، کـە دەرکـەوت بـێ
کـەم‌وکوڕیـن، ئیـنجا بۆیـان هەیـە
دەسـت‌بکـەن بـەکاری خۆیـان وەك
خزمەتکار.
[11]هـەروەها ژنەکانیشـیان دەبـێ
بەرێـز بـن، بوخـتانکەر نەبن، بەڵکو
ژیـرو ووریـابن، سەرڕاست‌و پاك بن
لەهـەموو شتێك. [12]ئەو خزمەتکارانە
تـەنها دەبـێ یـەك ژنـیان هـەبێ،
[13]بەباشی ماڵ‌و منداڵیان بەرێوەببەن،
چـونکە ئـەو خزمەتکارانەی بەرێك‌و
پـێکی بـەکاری خۆیـان هەڵدەسـتن،
ناوبـانگی بـاش‌و مـتمانەیەکی مـەزن
لـەباوەڕیان بەعیسـای مەسـیح
بەدەست دەهێنن.

مەزنترین نهێنی

[14]مـن هـەموو ئـەو شـتانەم بـۆ
نووسـیوی، هەرچـەندە هـیوادارم
[15]ماوەیـەکی کەم خۆم بێم بۆ لات،
بـەڵام گـەر نەمـتوانی بـێم بـۆ لات،
خـۆت دەزانـی چۆن ڕەفتار دەکەیت
لـەماڵی خودا، واتە کۆمەڵی خودای
زیـندوو، کـە کۆڵەکـەو بـناغەی
ڕاسـتییە. [16]هـیچ گومـانی تیادا نییە،
ئێمە نهێنی خواترسی ڕادەگەیێنین:
(ئەو لەشێوەی لەش دەرکەوت،
ڕۆحـی پـیرۆز شـایەتی

ڕاستییەکەیدا،
لەلایەن فریشتەکان بینرا،
لەنێو گەلان مزگێنی پێدرا،
لەجیهان باوەڕی پێکرا،
بەرزکرایەوە بۆ شکۆداری.)

فێرکەرانی دووڕوو و درۆزن

4

ڕۆحی پیرۆز بەڕوونو ئاشکرا پێمان
دەڵێ، لە کۆتایی زەمانە هەندێ
کەس لەباوەڕیان هەڵدەگەڕێنەوە،
شوێنی ڕۆحی چەواشەو
فێرکردەکانی شەیتان دەکەون، [2]هی
ئەوانەی دووڕوو و درۆزنن،
ویژدانیان داخکراوەو مردووە، [3]
ئەوانە ڕێگای ژنهێنانو شووکردن
لەخەڵکی دەگرن، هەروەها جۆرەها
خواردن کە خودا دروستی کردووە
تا بەسوپاسەوە لەگەڵ باوەڕدارانو
ئەوانەی ڕاستییان ناسیووە بخورێ،
ئەوانە قەدەغەی دەکەن. [4]هەموو ئەو
شتانەی خودا دروستی کردووە
چاکە، هیچی خراپی تێدا نییە گەر
مرۆڤ بەسوپاسەوە وەریگرێت، [5]
چونکە هەموو ئەو شتانە بەهۆی
وشەی خوداو نوێژەوە پیرۆز
دەبێت.

خزمەتکاری باشی مەسیح

[6]گەر تۆ ئەم شتانە وا بەبیری
خوشکو برایان بخەیتەوە، ئەوا دەبیت
بەخزمەتکارێکی باشی عیسای
مەسیح، لەسەر ووشەی باوەڕو
فێرکردنی ڕاست دەڕۆیت، ئەوەی تۆ
شوێنی کەوتووی. [7]خۆت دووربخەوە
لەخوانەناسو ئەفسانەی هیچو پووچ،
خۆت ڕابهێنە لەسەر خواترسی. [8]
وەرزشی لەش بۆ هەندێ شت باشە،
بەڵام خواترسی بۆ هەموو شتێك
باشە، چونکە بەڵێنی ژیانی ئێستاو
داهاتووی تێدایە.
[9]ئەم ووتەیە ڕاستەو شایانی قبوڵ
کردنی تەواوە. [10]ئێمە بۆ ئەوە
ماندوو دەبینو تێدەکۆشین، چونکە
هیوامان بە خودای زیندووە، ئەوەی
ڕزگارکەری هەموو خەڵکە بەتایبەتی
باوەڕداران.
[11]بەم شتانە خەڵکی فێر بکەو
ڕایانسپێرە. [12]ڕێگا بەکەس مەدە
گاڵتە بەگەنجێتیت بکات، بەڵکو ببە
بەنموونە بۆ باوەڕداران لەقسەو
هەڵسوکەوت، لەخۆشەویستیو
باوەڕو پاکیت. [13]تا کاتی هاتنم
لەسەر خوێندنەوەی کتێبی پیرۆز
بەردەوامبە، هەروەها لەسەر

ووتاردانو فێرکردنیان. 14ئەو
بەهرەیەی هەتە پشت‌گوێی مەخە،
ئەوەی بە وەحی وەرت‌گرتووە کاتێ
پیران دەستیان خستە سەرت.
15بایەخ بەم شتە بدە، هەموو
توانای خۆتی تیادا بەکار بهێنە تا
پێشکەوتنت دەربکەوێ لەهەموو
شتێك بۆ هەموو خەڵکی. 16باش
ئاگاداری خۆت‌و فێرکردنت‌بە،
بەردەوامبە لەسەر ئەوە، چونکە گەر
ئەمەت‌کرد خۆت‌و گوێگرانیشت
ڕزگاریان دەبێت.

شێوەی هەڵسوکەوتی باوەڕداران

5
بەڕەقی هەڵسوکەوت لەگەڵ پیاوی
بەتەمەن مەکە، بەڵکو وەك باوکی
خۆت بەنەرم‌ونیانی وورەی‌بەرز
بکەوە، لەگەڵ گەنجان وەك برای
خۆت، 2هەروەها لەگەڵ پیرێژنان
وەك دایکی خۆت، لەگەڵ کچان
وەك خوشکی خۆت بە پاکی.

دەربارەی بێوەژنان

3ڕێز لەو بێوەژنانە بگرە کە
بەڕاستی بێوەژنن. 4جا گەر بێوەژنێك
مندالو وەچەی هەبێت، با فێربن
یەکەم ئەرکی سەرشانیان ئەوەیە چاکە
بکەن لەگەڵ کەسوکاریانو پاداشتی
دایكو باوکیان بدەنەوە، چونکە ئەمە
پەسەندکراوە لای خودا. 5بێوەژنی
ڕاستەقینە ئەوەیە کەسی نییە بەخێوی
بکات، هەموو هیوایەکی خودایە،
شەو و ڕۆژ نوێژی بۆ دەکاتو
لێی‌دەپاڕێتەوە. 6بەڵام ئەو بێوەژنەی
خۆی داوەتە دەستی خۆشی ژیان،
ئەوە مردووە هەرچەندە زیندووش
بێت. 7جا ئەم شتانەیان پێ ڕاسپێرە
تادوایی بێ کەم‌وکوڕی بن. 8کێ
نایەوێ بایەخ بەکەس‌وکاری بدات
بەتایبەتی بەئەندامانی خێزانەکەی،
ئەوە باوەڕی ڕەتکردووەتەوەو
خراپترە لە بێ باوەڕان.
9بێوەژن کاتێ لە لیستەی
بێوەژنان ناوی دەنووسرێت کە
بەلایەنی کەمەوە تەمەنی شەست ساڵ
بێتو یەك مێردی هەبوو بێت. 10
ناسراو بێت بەوەی کاری چاکەی
کردووە، منداڵەکانی بەباشی
بەخێوکردووە، میوانداری خەڵکی
کردووە، پێی خوشكو برا
پیرۆزەکانی شتووە، یارمەتی
لێقەوماوانی داوە، بە هەموو کارێکی
چاك هەستاوە.

11
بێوەژنانی گەنج
ڕەتدەکرێنەوە لەم لیستەیە، چونکە
گەر ئارەزووەکانیان لەمەسیح
دووریان بخاتەوە، حەز دەکەن شوو
بکەنەوە.
12
ئینجا تاوانبار دەکرێن،
چونکە بەڵێنی یەکەمیان شکاندووە.
13
بێجگە لەمەش فێری بێئیشیو
ماڵەو ماڵکردن دەبن، هەروەها فێری
زۆر قسەکردنو خۆخستنە ناو
کاروباری خەڵك دەبن، باسی شتێك
دەکەن پەیوەندی بەوان نییە.
14
کەواتە با بێوەژنانی گەنج شوو
بکەنەوە، تا منداڵیان ببێت،
کاروباری ماڵی خۆیان بەڕێوەببەن،
ڕێگا بەدوژمن نەدەن قسەیان پێبڵێن.
15
ئەمەش بەڕاستی لەبەرئەوەی
هەندێکیان لەڕێ دەرچوونو دوای
شەیتان کەوتوون.
16
گەر یەکێك لەکەسوکاری
باوەڕداران بێوەژن بوو، پێویستە
لەسەریان یارمەتیبدەن، تا نەبێت
بەبار بەسەر کۆمەڵی باوەڕداران بۆ
ئەوەی کۆمەڵە بتوانێ یارمەتی ئەوانە
بدات کە بەڕاستی بێوەژنن.

پیرانی کۆمەڵە

17
ئەو پیرانەی بەباشی
بەڕێوەبەرایەتی دەکەن، شایانی
ڕێزێکی زۆرن، بە تایبەتی ئەوانەی
ماندوو دەبن لەووشەو فێرکردن.
18
چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {دەمی گا
لەکاتی ئالیك خواردن مەگرە}،
هەروەها دەڵێ: {کرێکار مافی کرێی
خۆی هەیە.}
19
ڕازی مەبە بەشکاتێك
دژی پیران بکرێت، تەنها مەگەر دوو
یان سێ کەس شایەتی بۆ ئەوە بدەن.
20
گەر دەرکەوت ئەو کەسە بەڕاستی
هەڵەی کردووە، لەبەردەم هەمووان
سەرزەنشتی بکە، تا ئەوانی دیکە
بترسن.
21
داوات لێدەکەم لەبەردەم
خوداو عیسای مەسیحو فریشتە
هەڵبژێراوەکانی، لەسەر ئەم
ڕاسپاردانە بڕۆیت، بێ جیاوازیو
لایەنگیری، لەهەر شتێك کە
دەیکەیت.
22
بەپەلە دەست مەخە سەر
کەس، بەشداری لەگوناهی خەڵکی
دیکە مەکە، خۆت بەپاکی ڕابگرە.
23
لەمەولا تەنها ئاو مەخۆوە،
بەڵکو تۆزێ شەرابیش لەبەر گەدەو
ئەو نەخۆشیە زۆرانەی هەتە.
24
هەندێ کەس پێش ڕۆژی
لێپرسینەوە گوناهەکانیان ئاشکرایە

بەرەو حوکمدان دەڕوات، هەندێکی
دیکە گوناهەکانیان دواتر
دەردەکەوێ. [25] بەهەمان شێوە
کرداری چاکیش ئاشکرا دەبێ،
تەنانەت ئەوانەی ئاشکراش نین
ناتوانرێ بەشاراوەیی بمێنێتەوە.

مەسەلەی کۆیلە

6

با هەموو ئەوانەی لەژێر نیری
کۆیلایەتین، ئەوپەڕی ڕێز
لەگەورەکانیان بگرن، تا قسەی
خراپ نەخرێتە پاڵ ناوی خوداو
فێرکردنەکەی. [2] ئەوانەی
گەورەکانیان باوەڕدارە نابێ
بەسووکی سەیریان بکەن، چونکە
بران لەباوەڕ، بەڵکو بەپێچەوانەوە
دەبێ بەملکەچی خزمەتیان بکەن،
چونکە ئەوانەی خزمەتیان دەکەن
باوەڕدارو خۆشەویستن. جا هەمووان
فێری ئەم شتانە بکەو ئاگاداریان
بکەوە.

خۆشەویستی پارە

[3] گەر یەکێك فێرکردنیکی تری
فێرکرد کە نەگونجێت لەگەڵ
ووشەی ڕاستی عیسای مەسیحی
خوداوەندمانو لەگەڵ ئەو
فێرکردنەی لەسەر خوداترسی
وەستاوە. [4] ئەوە یەکێکە
لووتبەرزی کوێری کردووەو هیچ
شتێك تێناگات، حەز لەشەڕەقسەو
دەمەدەمانێ دەکات کە دەبێتە هۆی
چاوپیسی، ململانێ، جنێو، بیری
خراپو [5] جۆرەها ناکۆکی، ئەمانەش
ئەو کەسانە دەیکەن کە بیریان
خراپ بووەو ڕاستییان
ونکردووە، خواترسی بەبازرگانی
دادەنێن.
[6] ڕاستە خواترسی گەر
بەقەناعەتەوە بێت قازانجێکی
گەورەیە، [7] چونکە هیچمان نەهێناوە
بۆ جیهان، ئاشکرایە ناتوانین
هیچیشی لێببەینە دەرەوە. [8] جا
گەر خواردنو بەرگمان هەبوو با پێی
ڕازیبین. [9] بەلاَم ئەوانەی حەز
دەکەن دەوڵەمەند بن، دەکەونە
تاقیکردنەوەو داو، هەروەها دەکەونە
زۆر ئارەزووی کوێرانەی زیانبەخش
کەوا دەکات مرۆڤ تێبکەوێتو
لەناوبچێ. [10] چونکە خۆشەویستی
پارە سەرچاوەی هەموو خراپەیەکە،
گەر خەڵکی بەدوایدا بگەڕێن
وندەبن لەباوەڕیانو خۆیان تووشی

ئازارێکی زۆر دەکەن.

تێکۆشانی باوەڕ

[11]بەڵام تۆ، ئەی پیاوی خودا لەم شتانە دووربکەوە، شوێنی ڕاستودروستیو لەخواترسیو باوەڕ، خۆشەویستیو ئارامگرتنو زمان شیرینی بکەوە. [12]تێکۆشانێکی باش تێبکۆشە لەباوەڕدا، دەست بەژیانی هەتاهەتاییەوە بگرە، ئەوەی خودا بانگی کردووی بۆی، کاتێ زۆر باش دانتپیاناوە لەبەردەم شایەتی زۆر. [13]ڕاتدەسپێرم لەبەردەم ئەو خودایەی ژیان بە هەمووان دەداتو لەبەردەم عیسای مەسیح، ئەوەی باشترین شایەتیدا لەلای پیلاتۆسی پونتی، [14]کەوا لەسەر ئەو ڕاسپاردانە بڕۆیت بەپاکیو بێکەموکوڕی هەتا ڕۆژی دەرکەوتنی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [15]ئەوەی خودا لەکاتی دیاریکراو دەریدەخات، پیرۆزو تاقە سەرۆك، پادشای پادشایان، گەورەی گەورەکان، [16]تەنها ئەو نەمرە، لەڕووناکی نیشتەجێیەو کەس لێی نزیك نابێتەوە، ئەوەی کەس نەیبینیوەو ناتوانێ ببینێت، بۆ ئەوە ڕێزو توانای هەتاهەتایی! ئامین.

[17]دەوڵەمەندەکانی ئەم جیهانە ڕاسپێرە لووتبەرز نەبنو هیوایان بەسامانی لەناوچوو نەبێت، بەڵکو بەخودا کە هەموو شتێکمان بەتێروپڕی دەداتێ هەتا خۆشی لێببینین. [18]با چاکە بکەنو لەکاری چاکە دەوڵەمەند بن، لەبەخشین دڵفراوان بن، ئامادەبن بەشی خەڵکیتر لەسامانیان بدەن، [19]بەم شێوەیە گەنجینەو بناغەیەکی چاك بۆ دواڕۆژ دادەنێنو ژیانی ڕاستەقینە بەدەست دەهێنن.

[20]تیمۆساوسی خۆشەویست، بەباشی پارێزگاری ئەو شتە بکە کە خودا داویەتی پێت، خۆت دووربخەوە لەهەموو ووتەیەکی هیچو پووچو لەو ووتە بێکەڵکانەی خەڵکی ناویاننناوە زانست، [21]جا هەندێك هەن باوەڕیان لەدەستچووە، چونکە دوای ئەو زانستە کەوتوون.

بەرەکەتتان لەگەڵ بێت.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی تایبەتی پۆڵسی تێدایە بۆ تیمۆساوس، مەبەستە سەرەکیەکەی ئەوەیە، پێویستە پارێزگاری لەپەیامی مزگێنی بکات، وەك چۆن خۆی پارێزگاری کردووە. پۆڵس تیمۆساوسی یارمەتیدەری هاندەدا بۆ ئەوەی بەئەرکی خۆی هەستێ وەك مامۆستاو مزگێنیدەر سەرەڕای ئازارو ناخۆشی زۆر، هەروەها ئاگاداری دەکاتەوە لەمەترسی مامۆستا درۆزنەکانو بیروڕا تاریكو خراپەکانیان، چونکە ئەوەی گوێیان لێ‌بگرێ ژیانی تێکدەچێ.

لەهەموو ئەمانەشدا پۆڵس ئەوە بەیادی تیمۆساوس دەهێنێتەوە کە ژیانی چۆن بووەو چۆن ئەو نموونەی باوەڕو ئارامگرتنو خۆشەویستیو چالاکیو بەرگەگرتن بووە لەئازاری چەوسانەوە، چونکە بەهۆی ڕۆحی پیرۆز دەیزانی کاتی ئەوە هاتووە بچێتە لای خودای خۆی، بۆیە ئەم شتانە وەك دوا ڕاسپاردە، دەیهێنایەوە یادی.

1

لەپۆڵسەوە ئەوەی لەسەر خواستی خودا نێرراوی عیسای مەسیحە لەپێناوی بەڵێنی ژیان کە لەعیسای مەسیح دایە، 2بۆ کوڕی خۆشەویستم تیمۆساوس، با بەرەکەتو بەزەییو ئاشتی خودای باوكو عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵت بێ.

هاندان بۆ ئازار چەشتن

3سوپاسی خودا دەکەم ئەوەی بەویژدانێکی پاك دەیپەرستم هەروەك باپیرانم پەرستوویانە، کاتێ بە شەو و ڕۆژ لەنوێژەکانم یادت دەکەم، 4کاتێ یادی فرمێسکەکانت دەکەمەوە زیاتر ئارەزووی بینینت دەکەم تا دڵخۆش بم. 5هەروەها یادی باوەڕی ڕاستت دەکەم، ئەوەی یەکەمجار لەدڵی لوئیسی دایەگەورەتو ئەفنیکی دایکت بوو، من دڵنیام لەدڵی تۆشدایە. 6لەبەرئەوە ئەو بەهرەیەی خودا کە تیاتدایە بەبیرت دەهێنمەوە هەڵیگیرسێنی، ئەوەی وەرتگرت کاتێ دەستم خستە سەرت. 7چونکە خودا ڕۆحی ترسی

بەئێمە نەداوە، بەڵکو ڕۆحی هێزو
خوشەویستیو خۆڕاگری.
8بۆیە شەرمت بەوە نەبێ شایەتی
بۆ خوداوەندمان بدەیت، هەروەها
شەرمت بەمن نەبێ کە ئێستا
لەپێناوی ئەودا بەندکراوم، بەڵکو
بەشداری ئازار بکە بۆ مزگێنی،
لەوەش پشت بەهێزی خودا ببەستە.
9ئەوەی ڕزگاری کردینو بانگی
کردین بەبانگەوازێکی پیرۆز، ئەمەش
بەهۆی کردارمان نەبوو، بەڵکو ئەوە
خواستو بەرەکەتی خودایە بۆ ئێمە
کە لەسەرەتاوە بەهۆی عیسای
مەسیحەوە داویەتی پێمان، 10ئێستا
ئاشکرا بوو بەدەرکەوتنی عیسای
مەسیحی ڕزگارکەرمان، ئەوەی
مردنی لەناوبردو ڕووناکی خستە
سەر ژیانو نەمری بەهۆی مزگێنیەوە،
11ئەو مزگێنییەی من بۆی بووم بە
ووتاردەرو نێرراو و مامۆستا. 12
لەپێناوی ئەوە ئێستا ئەم ئازارانە
دەچێژم، بەلاَم شەرمی پێوە ناکەم،
چونکە دەزانم باوەڕم بەکێ هەیە،
دڵنیام خودا دەتوانێ پارێزگاری ئەو
شتەم بۆ بکات کەوا بۆی داناوم تا
ئەو ڕۆژە.

ئەوەی لات دانراوە بیپارێزە

13دەست بەو ووشە ڕاستانە بگرە
کە لەمنەوە بیستووتە، بەو باوەڕو
خۆشەویستیەی لەعیسای مەسیح
دایە. 14ئەو شتە چاکەی لای تۆ
دانراوە، پارێزگاری بکە بەڕۆحی
پیرۆز کە لەئێمە دایە.
15تۆ دەزانی هەموو ئەوانەی
لەناوچەی ئاسیان وازیان لێ هێنام،
لەوانە فیجلۆسو هرمۆجینیس.
16خودا بەزەیی بەخێزانی
ئونیسیفورس بێتەوە، چونکە
زۆرجار ووزەی بەرزکردومەوەو
یارمەتیداوم، شەرمی نەکردووە بە
کۆتو زنجیرم. 17بەڵکو کاتێ هات
بۆ ڕۆما زۆر بەدوامدا گەڕا تا منی
دۆزیەوە. 18داواکارم لەڕۆژی
لێپرسینەوە خوداوەند بەزەیی
پیابێتەوە، تۆ باش دەزانیت کاتێ
لەئەفەسۆس بووم ئەو چەند خزمەتی
کردم.

بەشداری ئازار بکە

2

تۆ ئەی کوڕی خۆم، بەهێزبە بەو
بەرەکەتەی لەعیسای مەسیحدایە. 2
هەروەها ئەوەی لەمنەوە بیستووتە

لەبەردەم چەندەها شایەت، بیدە بەو
کەسانەی پشتیان پێدەبەسترێو
توانای ئەوەیان هەیە خەڵکیتر فێر
بکەن. 3بەشداری ئازار بکە وەك
سەربازێکی چاك بۆ عیسای مەسیح.
4سەربازێك بیەوێ سەرۆکەکەی
ڕازی بکات، خۆی خەریك ناکات
بەکاروباری ژیانی ڕۆژانە. 5یاریزان
هەرگیز پاداشتی سەرکەوتن
وەرناگرێ گەر پێشبڕکێ بەگوێرەی
یاسای یاریەکە نەبێت. 6هەروەها ئەو
جوتیارەی ماندوو دەبێت دەبێ یەکەم
کەس بێت بەشی خۆی وەرگرێ لە
بەروبوومدا. 7بیرکەوە لەوەی
دەیڵێم، خوداوەند یارمەتیت دەدات
لەهەموو شتێك تێبگەیت.

8یادی عیسای مەسیح بکە،
ئەوەی لەنێو مردووان هەستایەوە،
لەنەوەی داود بوو بەگوێرەی مزگێنی
من، 9ئەوەی لەپێناوی‌دا ئازار
دەچێژمو کۆتکراوم وەك
تاوانبارێك، بەڵام ووشەی خودا
بەزنجیر نابەسترێتەوە. 10لەبەرئەوە
بەرگەی هەموو شتێك دەگرم،
لەپێناوی ئەوانەی خودا هەڵیبژاردن،
تا ئەوانیش ڕزگاریو شکۆمەندی
هەتاهەتایی بەدەستبهێنن کە بەهۆی
عیسای مەسیحە.
11ئەمە بەدڵنیاییی ڕاستە:
(گەر لەگەڵ مەسیح بمرین،
لەگەڵ ئەو دەژین،
12گەر لەپێناوی‌دا دانبگرین،
لەگەڵی فەرمانڕەوایی دەکەین،
گەر ئێمە نکۆڵی لێبکەین،
ئەویش نکۆڵیمان لێدەکات،
13گەر ئێمە دڵسۆز نەبین،
ئەو بەدڵسۆزی دەمێنێتەوە،
چونکە ناتوانێ نکۆڵی لەخۆی بکات.)

ئیشکەری ووشەی ڕاست

14ئەم شتانەیان بیربخەوەو
لەشەڕەقسە ئاگاداریان بکەوە
لەبەردەم خودا، چونکە ئەمە هیچ
سوودێکی نیە جگە لەسەر
لێتێکدانی ئەوانە نەبێت کە گوێی
بۆ دەگرن. 15هەوڵبدە ڕەزامەندی
خودا بەدەستبهێنیت، ببیت
بەئیشکەرێك کەوا شتێك ناکات
جێی شەرم بێتو ووشەی ڕاستی
بەراستی ڕوون بکەیتەوە. 16خۆت
دووربخەوە لەقسەی هیچو پووچی

هەندێ کەس، ئەوەی زیاتر خەڵکی
لەخودا دووردەخاتەوە، [17]ئەوانە
وشەکانیان دەوروبەرەی دەخوات
وەك نەخۆشیەکی کوشندە، مەبەستم
لەهیمینایۆسو فیلیتۆسە، [18]ئەوانە
لەڕێگای ڕاست دەرچوونو دەڵێن
هەستانەوە ڕوویداوە، بەم شێوەیە
باوەڕی هەندێ کەسیان تێکداوە. [19]
بەڵام ئەو بناغە بەهێزەی خودا دایناوە
بەپێتەوی دەمێنێتەوە، ئەم مۆرەی
لەسەرە: {خوداوەند ئەوانەی هی
خۆیەتی دەیانناسێت.} و (ئەوەی
ناوی خوداوەند بهێنێت، دەبێ لە
گوناه دووربکەوێتەوە.)
[20]لەماڵێکی گەورەدا هەر جامی
زێڕو زیوی تێدا نییە، بەڵکو جامی
تەختەو لەقوڕ دروست کراویش،
هەندێکیان بۆ ڕێزلێنانن ئەوانی تر بۆ
کاروباری ئاسایین. [21]جا ئەگەر
یەکێك خۆی پاككردەوە لەهەموو
ئەو خراپانەی، ئەوا دەبێت بەجامێك
بۆ ڕێزلێنان، پیرۆزو سوودبەخشە بۆ
خاوەنەکەی، ئامادەیە بۆ هەموو
کارێکی چاك.
[22]لەئارەزووەکانی گەنجێتی
دووربکەوە، بەدوای
ڕاستودروستیو باوەڕو
خۆشەویستیو ئاشتی بگەڕێ لەگەڵ
ئەوانەی بەدڵێکی پاك خوداوەند
بانگدەکەن. [23]لەگفتوگۆی هیچو
پووچ دووربکەونەوە، تۆ دەزانی ئەوە
دەبێتە هۆی شەڕو ناکۆکی. [24]
بەندەی خوداوەند نابێ شەڕفرۆش
بێت، بەڵکو دەبێ بەبەزەییو زمان
شیرین بێت لەگەڵ هەمووان، توانای
فێرکردنی هەبێ، لەکاتی تەنگانە دان
بەخۆیبگرێ. [25]ئەوانەی
بەربەرەکانی دەکەن بەنەرمو نیانی
ڕاستیان بکاتەوە، لەوانەیە خودا
بەرەو تۆبەکردنو ناسینی ڕاستیان
ببات، [26]تا هۆشیانبێتەوە بەخۆیانو
لەداوی شەیتان ڕابکەن، ئەوەی
بەندیکردوون تا خواستی ئەو
جێبەجێ بکەن.

نیشانەکانی ڕۆژانی دوایی

3

شتێکیتر هەیە بیزانە، کاتێکی
ناخۆشو خراپ دێت لەڕۆژانی
دوایدا، [2]خەڵکی خۆیان
خۆشدەوێ، پارەیان خۆشدەوێ،
لووتبەرز دەبن، شانازی بەخۆیان
دەکەن، جنێودەدەن، گوێڕایەڵی
دایكو باوك نابن، هیچیان لەبەرچاو

نایێت، گلاۆن، 3بێبەزەیی دەبن،
لەیەکتر خۆشنابن، قسە دروست
دەکەن، بەڕەڵلا دەبن، دڕندەن، حەز
لەچاکە ناکەن، 4ئەوانە ناپاکن،
سەرەڕۆن، لووتبەرزی
کوێری‌کردوون، ڕابواردنیان بەلاوە
باشترە لەخۆشەویستی خودا، 5
بەڕواڵەت لەخواترس دیارن، بەڵام
هێزو ناوەڕۆکی خواترسی
ڕەتدەکەنەوە، جا لەو کەسانە دوور
بکەونەوە.
6تەنانەت هەندێك لەوانە
دەگەڕێن بەماڵاندا، هەوڵدەدەن ئەو
ژنە لاوازو گوناهبارانە بخەڵەتێنن کە
شوێنی هەموو جۆرە ئارەزوویەکی
خراپ کەوتوونو 7هەمیشە گوێ بۆ
فێرکردن دەگرن، بەڵام هەرگیز
ناتوانن بەتەواوی ڕێگای ڕاستی
بناسن! 8هەروەك یەنیسو یەمبریسی
﴿جادوگەران﴾ بەربەرەکانی
موسایان‌کرد، هەروەها ئەوانەش
بەربەرەکانی ڕاستی دەکەن، ئەو
کەسانە مێشکیان تێکچووەو لەلایەن
باوەڕەوە ڕەتکراونەتەوە. 9جا ئەوانە
زیاتر پێش ناکەون، چونکە
بێمێشکییان بۆ هەموو کەسێك
دەردەکەوێ، هەروەك بێمێشکی
یەنیسو یەمبریس دەرکەوت.

لەسەر باوەڕت بمێنەوە

10بەڵام تۆ، هەموو شتێك
دەزانی دەربارەی: فێرکردنم،
هەڵسوکەوتم، ئامانجم لەژیان،
باوەڕم، دان بەخۆگرتنم،
خۆشەویستیم، چەسپاویم، 11
چەوسانەوەمو ئازارم، هەروەها ئەو
شتانەی لەشاری ئەنتاکیاو ئیقونیەو
لەستەرە بەسەرم هات، ئەو
چەوسانەوەی بەرگەیم گرت، بەڵام
خوداوەند لە هەموویان ڕزگاری
کردم. 12هەموو ئەوانەی دەیانەوێ
بە لەخواترسی بژین لەعیسای
مەسیح، دەچەوسێنەوە. 13بەڵام
خراپەکارو فێڵبازەکان بەرەو خراپتر
دەڕۆن، خەڵکی دیکە
هەڵدەخەڵەتێننو کەسانی دیکەش
ئەوان هەڵدەخەڵەتێنن! 14بەڵام تۆ،
بەردەوامبە لەسەر ئەوەی
فێری‌بوویتو بێ گومان بوویو
زانیت لەسەردەستی کێ فێربوویت.
15تۆ لەمنداڵییەوە کتێبی پیرۆز
دەناسیت، ئەوەی داناییت دەداتێ بۆ
ڕزگاری بەهۆی باوەڕ بەعیسای
مەسیح. 16هەموو کتێبی پیرۆز

بەوەحی لەخودا هاتووەو
سوودبەخشە بۆ فێرکردنو
سەرزەنشتو ڕاستەڕێکردن،
هەروەها بۆ تەمێکردن بۆ
ڕاستودروستی، 17تاوەکو مرۆڤی
خودا ئامادەبێت بۆ هەموو کردارێکی
باش.

ووشەی خودا ڕابگەیێنە

4

لەبەردەم خوداو عیسای مەسیحی
خوداوەند، ئەوەی حوکم بەسەر
زیندووانو مردووان دەدات، لەکاتی
گەڕانەوەی پادشاهێتیەکەی، داوات
لێدەکەم: 2ووشەی خودا ڕابگەیێنە،
خۆتی بۆ تەرخان بکە لەکاتی باشو
خراپ، خەڵکی ڕاستەڕێ بکە،
سەرزەنشت بکە، وورەیان بەرزبکەوە
بەئارامگرتنو فێرکردن. 3چونکە
کاتێك دێت خەڵکی نایانەوێ هیچ
دەربارەی فێرکردنی ڕاست بزانن،
بەڵکو بەپێی ئارەزووی تایبەتی خۆیان
مامۆستایەك هەڵدەبژێرن کەوا
بەشێوەیەك لەگەڵیان بدوێ ئەوان
حەز بکەن گوێی لێ بگرن. 4ئەوانە
نایانەوێ ڕاستی ببیستن، چەواشە
5 دەبن بەئەفسانەو شتی هیچو پووچ.
بەلام تۆ، لە هەموو شتێك وووریابە،
لەئازاردا دانبگرە، بەکاری
مزگێنیدەر هەستە، بەکاری خۆت
هەستە بەتەواوی.
6لەبارەی من، کاتی ئەوە هاتووە
ژیانم بکەم بە قوربانی، کاتی
کۆچکردنم نزیكبووەتەوە. 7
تێکۆشانیکی باش تێکۆشاوم، قوناغی
خۆم بڕیوە، پارێزگاری باوەڕم
کردووە. 8ئێستا تاجی
ڕاستودروستی چاوەڕێم دەکات،
ئەوەی خوداوەند کە دادوەری
ڕاستودروستە لەو ڕۆژە دەمداتێ،
ئەمەش تەنها بۆ من نییە، بەڵکو بۆ
هەموو ئەوانەیە کە بەدڵ ئارەزووی
هاتنەوەی دەکەن.

دوا ڕاسپاردە

9هەوڵ بدە بەخێرایی بۆ لام
بێیت، 10چونکە دیماس لەبەر
خۆشەویستی ئەم جیهانە منی
بەجێهێشتو بۆ شاری تەسالۆنیکی
ڕۆیشت، کریسکیسیش بۆ ناوچەی
غەلاتیە ڕۆیشتو تیتۆسیش بۆ دلماتیە.
11لە لۆقا زیاتر کەسی ترم لا نییە.
بڕۆ بۆ لای مەرقۆسو لەگەڵ خۆت
بیهێنە، چونکە زۆر سوودی

لێوەردەگرم لەخزمەتکردن. 12
تیخیکۆسم ناردووە بۆ ئەفەسۆس. 13
کاتێ هاتی لەگەڵ خۆت عەباکەم بۆ
بهێنە، ئەوەی لەشاری ترواس لای
کارپۆس بەجێم هێشتووە، هەروەها
پەرتووکەکانم بەتایبەتی ئەو
دەستخەتانەی لەسەر چەرم
نووسراون.
14 ئەسکەندەری مسگەر زۆر
خراپەی بەرامبەر کردم، خوداوەند
تۆڵەی لێدەکاتەوە لەسەر ئەو
کارانەی. 15 تۆش خۆت لێی بپارێزە،
چونکە زۆر بەتوندی بەرهەڵستی
قسەکانمانی کرد.
16 کاتێ یەکەمجار بەرگریم لەخۆم
کرد کەس لەگەڵم نەهات، بەڵکو
هەموویان بەجێیانهێشتم، خودا
لەسەر ئەمە بیانبەخشێت. 17 بەڵام
خوداوەند لەگەڵم بوو بەهێزی
کردم، بەمەش توانیم مزگێنی
ڕابگەیێنم تا هەموو گەلان ببیستن،
ئەوە بوو ڕزگاری کردم لە دەمی
شێر، 18 هەر خوداوەندیش ڕزگارم
دەکات لە هەموو خراپەیەکو
دەمپارێزێت بۆ پادشاهێتی ئاسمانی
خۆی. بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە!
ئامین.

19 سڵاو لە پریسکلاو ئەکیلاو
خێزانی ئۆنیسیفورس بکە. 20
ئەراستۆس لەکۆرنسۆس مایەوە،
بەڵام تروفیمۆس بەنەخۆشی لەشاری
میلیتس بەجێمهێشت. 21 خێرابە
لەهاتن پێش ئەوەی زستان بێت.
ئوپولۆسو پودیسو لینۆسو
کلودیاو هەموو خوشکو برایانی
ئێرە سڵاوت لێدەکەن.
22 خوداوەند لەگەڵ ڕۆحت
بێتو بەرەکەت لەگەڵ هەمووتان
بێت. ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس

تیتۆس پیاوێکی یۆنانی بوو، پۆڵس هێنایە باوەڕو کردی بەهاوڕێو یارمەتیدەری خۆی. نامەکەی پۆڵس بۆ تیتۆس ڕوونکردنەوەی ئەو کارەیە کە پۆڵس بۆ تیتۆسی بەجێهێشت، ئەویش ڕێکخستنی کۆمەڵی باوەڕدارانە لەکریت. ئەم نامەیە سێ شتی تیادایە:

1-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەو مەرجانەی پێویستە لەپیرانی کۆمەڵی باوەڕداران هەبێ، بەتایبەتی چونکە خەڵکی کریت ناوبانگیان بەخراپ دەرکردبوو.

2-ئامۆژگاری کردنی تیتۆس بۆ فێرکردنی هەموو ئەو کەسانەی لەنێو کۆمەڵی باوەڕدارانن لەپیرو گەنجو کۆیلە.

3-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەڕەوشتی باوەڕدار کەدەبێ چۆن بێ، وەك ئاشتیو خۆشەویستیو دووركەوتنەوە لەڕقوکینەو شەڕەقسە.

1

لەپۆڵسەوە، بەندەی خوداو نێرراوی
عیسای مەسیح، لەپێناوی باوەڕی
ئەوانەی خودا هەڵیبژاردون، هەروەها
بۆ ناسینی ڕاستی ئەوەی بەرەو
خواترسی دەڕوات، 2لەسەر بناغەی
هیوای ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی
خودای ڕاستگۆ لە زووەوە بەڵێنی
پێداوە، 3هەروەها لەکاتی پێویست
ووشەکەی دەرخست بەهۆی ئەو
ڕاگەیاندنەی بەڕاسپاردەی خودای
ڕزگارکەرمان دراوەتە دەستی من.
4بۆ تیتۆس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لە
باوەڕی هاوبەشمان، با بەرەکەتو
ئاشتی خودای باوكو عیسای
مەسیحی ڕزگارکەرمان لەگەڵت بێ.

راسپاردەی دانانی پیران

5لەدوورگەی کریت
بەجێمهێشتی تا ئەو شتانەی
کەموکوڕی هەیە تەواوی بکەیتو
پیران دابنێیت لەهەموو شارێك بەو
شێوەی ڕامسپاردووی. 6دەبێ ئەو
پیاوە بێ کەموکوڕی بێت، یەك ژنی
هەبێت، منداڵەکانی باوەڕداربن کەس
بە بەڕەڵڵاو یاخیبوو ناویان نەبات. 7
چونکە چاودێر نوێنەری خودایە
پێویستە بێکەموکوڕی بێت،

لووتبەرزو توورەو سەرخۆشو
شەڕفرۆش نەبێت، چاوبرسی نەبێت
بۆ ماڵی حەرام، 8بەڵکو میوانداری
نامۆ بکاتو حەز لەچاکە بکات،
سەنگینو ژیر بێت،
ڕاستودروستو پاكوپیرۆزو
خۆڕاگر بێت. 9دەستبگرێ بەو
ووشە ڕاستانەی بەگوێرەی فێرکردنە،
تا بتوانێ خەڵکی هانبدات
بەفێرکردنێکی ڕاست، هەروەها
سەرزەنشتی ئەوانە بکات کە
بەربەرەکانی دەکەن.

دژایەتی مامۆستا درۆزنەکان

10چونکە زۆر کەس هەن
بەتایبەتی ئەوانەی خەتەنەکراون،
یاخیبوونو خەڵکی بەقسەی
هیچوپووچ هەڵدەخەڵەتێنن، 11ئەوانە
دەبێ دەمیان دابخرێت، چونکە
چەندەها خێزانیان بەتەواوی
هەڵگێڕاوە بەفێرکردنێکی ناڕاست
لەپێناوی قازانجی حەرام. 12یەکێك
لەناویان پێغەمبەرێکی تایبەت بوو
بەخۆیان، ووتویەتی: (دانیشتوانی
کریت هەمیشە درۆزنن، ئاژەڵی
بەدکارن، تەمبەڵو زۆرخۆرن.) 13ئەم
قسەیە ڕاستە، لەبەرئەوە پێویستە
بەتوندی سەرزەنشتیان بکەین، تا
لەباوەڕ ڕاست بن. 14گوێنەگرن بۆ
ئەفسانەکانی جوولەکەو ڕاسپاردەی
ئەوانەی لەڕاستی هەڵگەڕاونەوە. 15
بۆ پاکەکان هەموو شتێك پاکە، بەڵام
بۆ پیسەکانو بێباوەڕەکان هیچ
شتێك پاك نییە، چونکە بیرو
ویژدانیان پیسە. 16بەدەم وا
دەریدەخەن خودا دەناسن، بەڵام
بەکردەوەیان نکۆڵی لێدەکەن، ئەوانە
خۆشەویست نینو یاخین، بەکەڵکی
هیچ کردارێکی چاك نایەن.

ڕاسپاردە بۆ باوەڕداران

2

بەڵام تۆ بەشێوەیەك فێر بکە،
بگونجێت لەگەڵ فێرکردنی ڕاست. 2
پیاوانی پیر ڕاسپێرە ووریاو بەرێزو
ژیربن، لەباوەڕو خۆشەویستیو
دانبەخۆگرتن ڕێكو ڕاستبن.
3هەروەها پیرێژنەکان ڕاسپێرە
بەپیرۆزی بژین، لەپاشەملە
قسەنەکەن، سەرخۆشنەبن، بەڵکو
شتی چاك فێری خەڵکی بکەن. 4
ژنانی گەنج فێری خۆشەویستی
مێردو منداڵەکانیان بکەن، 5ژیرو
پاکبن بەرێكو پێکی ماڵیان

بەرێوەببەن، باشبن، گوێڕایەڵی
مێردەکانیانبن، هەتا کەس بەخراپە
باسی ووشەی خودا نەکات.
6هەروەها ئامۆژگاری گەنجەکان
بکە خۆڕاگربن. 7خۆت لەهەموو
شتێك ببە بەنموونە بۆیان لەکاری
چاکە، بەرێزو پاكو دڵسۆزبە
لەفێرکردنت. 8باووتەکانت
ڕاستبنو قسەی لەسەر نەکرێ، تا
ناحەز شەرمەزار بێت کاتێ هیچ
خراپەیەك نادۆزێتەوە بیلێت لەدژتان.
9کۆیلەکان ڕاسپێرە ملکەچی
گەورەکانیانبن، لەهەموو شتێك
شوێنی ڕەزامەندییانبن، بەرپێچیان
نەکەن، 10هیچیان لێنەدزن، بەڵکو
لەهەموو شتێك چاکەو دڵسۆزی
خۆیان دەرخەن، هەتا ئەوان
فێرکردنی خودای ڕزگارکەرمان
برازێننەوە لەهەموو شتێك.
11چونکە بەرەکەتی خودا
ڕزگاریە، بۆ هەموو مرۆڤێك
دەرکەوت، 12ئەوەی فێرمان دەکات
خۆمان دووربخەینەوە لەهەموو
خراپەو ئارەزووەکانی ئەم جیهانە، تا
لەم ژیانەی ئێستا بەژیریو
ڕاستودروستیو لەخواترسی بژین،
13لەچاوەڕوانی هیوای پیرۆز، ڕۆژی
دەرکەوتنی شکۆمەندی خودای
مەزنو عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمان. 14ئەوەی بەخوێنی
خۆی ئێمەی کڕیەوە، تابێتە قوربانی
بۆ هەموو گوناهێكو پاکمان
بکاتەوەو بمانکات بەگەلی تایبەتی
خۆی کە دڵگەرمە بۆ کاری چاکە.
15ئاوها قسە بکەو ووتار بدەو
سەرزەنشتی خەڵکی بکە بەهەموو
دەسەڵاتێك. ڕێگا مەدە کەس
گاڵتەت پێبکات.

ڕزگاری بەهۆی ڕوحی پیرۆز

3
یادی باوەڕداران بخەرەوە ملکەچی
فەرمانڕەوایانو دەسەڵاتدارانبن،
گوێڕایەڵبن، ئامادەبن بۆ هەموو
کارێکی چاك، 2قسەی خراپ
بەکەس نەڵێن، شەڕفرۆش نەبن،
بەڵکو زمانشیرینیونیانی پیشانبدەن
لەگەڵ هەموو خەڵکی.
3ئێمەش جاران بێمێشكو
یاخیو گومڕا بووین، بەندەی
ئارەزووی خراپو هەموو جۆرە
خۆشییەك بووین، بەکینەو چاوپیسی
دەژیاین، خەڵك ڕقی لێمان بوو،
ئێمەش ڕقمان لەیەکتری بوو. 4بەڵام

ئێمە کاتێ نەرمونیانیو خۆشەویستی
خودای ڕزگارکەرمان بۆ
دەرکەوت، 5 کە ڕزگاری کردین،
ئەمە بەهۆی کاری ڕاستودروستی
خۆمان نەبوو، بەڵکو بەپێی بەزەیی
خۆی، بە شوشتنی لەدایکبوونەوەی
دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز،
6 ئەوەی خودا ڕشتی بەسەرمان
بەهۆی عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمان، 7 تا کاتێك بێتاوان
بین بەبەرەکەتی ئەو، ببین بەمیراتگر
بەگوێرەی هیوای ژیانی
هەتاهەتایی. 8 ئەم قسەیە بەتەواوی
ڕاستە. دەمەوێ سوور بیت لەسەر
ئەم شتانە، هەتا ئەوانەی باوەڕیان
بەخودا هەیە کرداری چاك بکەن،
ئەمەش باشو سوودبەخشە بۆ هەموو
خەڵکی.
9 بەڵام دووربکەوە لەشەڕەقسەی
شێتانەو باسی ڕەچەڵەكو
دوژمنایەتیو ناکۆکیو
دووبەرەکایەتی لەسەر شەریعەت،
چونکە سوودبەخش نیەو
هیچوپووچە. 10 لە دروستکەری
ئاژاوە دووربکەوە، دوای ئەوەی
جارێك یاخود دووجار ئاگادارت
کردەوە. 11 تۆ دەزانیت ئەوەی وەك
ئەو بێت گومڕاو گوناهبارە خۆی
حوکمی بەسەر خۆی داوە.

دوا ڕاسپاردە

12 کاتێ ئەرتیماس یاخود
تیخیکۆس بۆ لات دەنێرم، خێرا
وەرە بۆ لام بۆ شاری نیکۆپۆلیس،
چونکە نیازم وایە وەرزی زستان
لەوێ بەسەر ببەم. 13 بەپێی توانا
یارمەتی زیناسی پارێزەرو ئەپۆلۆس
بدە، کاروباری سەفەریان بۆ ڕێكبخە
هەتا لەهیچ شتێك کەموکوڕییان
نەبێت. 14 پێویستە کۆمەڵەکەمان
فێربن بەباشترین شێوە کرداری چاك
بکەنو بەپێی پێویست یارمەتیبدەن،
هەتا بێبەرهەم نەبن.
15 هەموو ئەوانەی لەگەڵمدان
سڵاوت لێدەکەن، سڵاو لەوانە
بکە کە ئێمەیان خۆشدەوێت
لەباوەڕدا.
بەرەکەت لەگەڵ هەمووتان بێت.
ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن

فیلیمۆن ئەندامێکی دیاری کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی بوو. کۆیلەیەکی هەبوو ناوی ئۆنسیمۆس بوو، لەلای هەڵدێ‌و لەبەندیخانە تووشی پۆڵس دەبێ، لەوێ پۆڵس ڕێگای باوەڕی مەسیحی نیشان دەدات. پاشان ئەم نامەیە بۆ فیلمۆن دەنووسێ، تیایدا داوای لێدەکات لەکۆیلەکەی خۆشبێ‌و لای خۆی وەری‌گرێ نەك وەکو کۆیلەیەکی بەخشراو بەڵکو وەك برایەك لەباوەڕ.

لە پۆڵسی بەندکراو لەپێناوی
عیسای مەسیح، هەروەها
لەتیمۆساوسی براوە، بۆ فلیمۆنی
هاوکاری خۆشەویست، [2]هەروەها بۆ
خوشکە ئەپفیەی خۆشەویست‌و
ئەرخیپۆسی هاوڕێمان لەتێکۆشان‌و
بۆ ئەو کۆمەڵە باوەڕدارەی
لەماڵەکەت دایە. [3]با بەرەکەت‌و
ئاشتی خودای باوکمان‌و عیسای
مەسیحی خوداوەند بۆ ئێوە بێ.

خۆشەویستی‌و باوەڕی فلیمۆن

[4]هەر کاتێ یادت بکەم
لەنوێژەکانم سوپاسی خودا دەکەم، [5]
چونکە هەواڵی باوەڕو خۆشەویستی
تۆم بیستووە بەرامبەر بە عیسای
مەسیح‌و هەموو برایانی پیرۆز، [6]
داواکارم لەخودا ئەو باوەڕە بەهێز
بکات کە بەیەکەوە دەمانبەستێتەوە
لەناسینی هەموو ئەو چاکانەی هەمانە
بەهۆی مەسیحەوە. [7]ئەی برا چەند
دڵشادو وورە بەرزم بە خۆشەویستی
تۆ، چونکە دڵی برایانی پیرۆزت
گەشاندەوە.

داواکاری پۆڵس

[8]هەرچەندە مافی ئەوەم هەیە
بەهۆی مەسیح، فەرمانت بۆ دەربکەم
سەبارەت بەو کارەی پێویستە
بیکەیت، [9]بەڵام لەبەر ئەو
خۆشەویستیەی هەمانە داوات
لێدەکەم، وەك نوێنەرێك کە ئێستا
بەندکراوە لەپێناوی عیسای مەسیح،
[10]سەبارەت بە ئۆنسیمۆسی کوڕم،
ئەوەی لەبەندیخانە بەهۆی من باوەڕی
هێنا، [11]ئەوەی جاران بێ کەڵك بوو
بۆ تۆ، بەڵام ئێستا کەڵکی بۆ من‌و بۆ
تۆ هەیە.

12ئەو دەنێرمەوە بۆ لات،
وەریبگرە وەك پارچەیەك لەجگەرم.
13حەزم دەكرد لێرە لای خۆم
بیهێڵمەوە، تا خزمەتی منی بەندكراو
لەپێناوی مزگێنی بكات لەجیاتی تۆ.
14بەڵام نەمویست هیچ شتێك بیَ
ڕەزامەندی تۆ بكەم، تاوەكو ئەم كارە
چاكە بەخواستی خۆت بێت نەك
بەناچاری. 15لەبەرئەمە ئۆنسیمۆس
بۆ ماوەیەك لێت دووركەوتەوە،
تاوەكو بۆ هەتاهەتایە بگەڕێتەوە لات،
16جا لەئەمڕۆ بەدواوە كۆیلە نییە،
بەڵكو باشتر لەكۆیلە، برایەكی
خۆشەویستە لەمەسیح. برایەكی
خۆشەویستە بۆ من ئاخۆ چەند زیاتر
بێت بۆ تۆ؟ كە لەلەشو خوداوەند
هاوبەشن.
17گەر تۆ من بەهاوبەشی خۆت
دادەنێیت، پێشوازی لیَبكە وەك
پێشوازی لەمن بكەیت. 18گەر لە
شتێك خراپەی بەرامبەر كردووی
یاخود قەرزێكت بەسەریەوە هەیە،
لەسەر منی بنووسە. 19من پۆڵسم
بەخەتی دەستی خۆم دەینووسم كەوا
ەیدەمەوە، نامەویَ پێت بڵێم تۆ
خۆشت قەرزاری منی. 20جا براگیان
ئەم چاكەیەم لەگەڵ بكە لەپێناوی
خوداوەند، دڵخۆشم بكە لەمەسیح.
21لەكاتیَ ئەم نامەیە دەنووسم بۆت،
باوەڕم پێت هەیە داواكاریەكەم
جیَبەجیَ دەكەیت، بەڵكو دڵنیام
زیاتر دەكەیت لەوەی داوات
لیَدەكەم.

سڵاوی كۆتایی

22بێجگە لەمەش، شوێنی مانەوەم
بۆ ئامادە بكە، چونكە هیوادارم خودا
نوێژەكانتان قبولَ بكاتو بمگەڕێنێتەوە
لاتان.
23ئەپەفراس كە لەگەڵم
بەندكراوە لەپێناوی عیسای مەسیح
سڵاوت لیَدەكات، 24هەروەها
مەرقۆسو ئەرستەرخۆسو دیماسو
لۆقای ئیشكەران لەگەڵم سڵاوت
لیَدەكەن.
25بەرەكەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵ ڕۆحتان بێت.
ئامین.

ئەم نامەیە بۆ ئەو جوولەکانە نووسراوە کە باوەڕیان بەمەسیح هێنا، پاشان تووشی چەوساندنەوە هاتن لەلایەن هاوڕەگەزەکانیانەوە بۆ ئەوەی واز لەباوەڕەکەیان بهێنن.

باسێکی وورده دەربارەی سەرکەوتوویی مەسیح وەکو ڕزگارکەری مرۆڤو ڕۆڵەی مرۆڤو ئەو کاهینە بەرزەی کارەکانی خۆی لەئاسمان جێبەجێ دەکات.

نووسەر وێنەیەکی جوانی مەسیحی شکۆدار دەکێشێ، ئەو کەسەی خۆی هێنایە ڕیزی مرۆڤو بەمردنی ڕزگاری تەواوی بۆ مرۆڤایەتی بەدەست هێناو لەلای ڕاستی خودا دانیشت. هەروەها جیاوازیەکانی نێوان مەسیحو فریشتەکان، مەسیحو موسا، کاهینێتی مەلکی سادیق کە ڕەمزی مەسیحو کاهینێتی هارون، قوربانیەکانی پەیمانی کۆنو قوربانیە تەواو و بێکەموکوڕەکەی مەسیح دەردەخات. نامەکە زۆر هاندانو ئامۆژگاری بەسوودی تێدایە بەمەبەستی چەسپاندنی باوەڕداران لەمەسیحو گەشەپێکردنیان تا دەگەنە ڕاستی تەواوەتیو هاندانیان بۆ بەرگەگرتنی ئازار.

مەزنی عیسای مەسیح

1

خودا لەسەردەمی کۆن، چەند
جارێك بەرێگای جۆراوجۆر بەهۆی
پێغەمبەران لەگەڵ باوباپیرانمان دوا.
2 بەڵام ئێستا لەم سەردەمەی دواییدا
بەهۆی ڕۆڵەکەی لەگەڵمان دوا،
ئەوەی خودا کردوویەتی بەمیراتگری
هەموو شتێكو بەهۆی ئەوەوە هەموو
جیهان دروستبووە.
3 ئەو تیشکی
شکۆمەندی خودایەو وێنەی
جەوهەریەتی، دەستی گرتووە
بەگەردوون بەهۆی ووشە
تواناداره‌کەی دوای ئەوەی خۆی
گوناهەکانمانی پاککردەوە، لەلای
دەستە ڕاستی خودای مەزن لەئاسمان
دانیشت.
4 بەم شێوەیە عیسا
مەزنتربوو لەفریشتەکان، هەروەها ئەو
ناوەی بەمیرات بۆی مایەوە، لەناوی
هەموو فریشتەکان لەپێشترو مەزنترە.

5جا چ جارێك خودا بە یەكێك
لەفریشتەكانی ووتوە: {تۆ ڕۆڵەی
منی، ئەمڕۆ بووم بە باوكی تۆ؟}
یاخود ووتویەتی: {من دەبم بەباوكی،
ئەویش دەبێ بەڕۆڵەم؟} 6هەروەها
كاتێ خودا نۆبەرەكەی دەنێرێت بۆ
جیهان، دەڵێ: {هەموو فریشتەكانی
خودا دەبێ كڕنووشی بۆ ببەن.} 7
لەبارەی فریشتەكانیش دەڵێ: {
فریشتەكانی وەك ڕەشەبایان لێهات،
هەروەها خزمەتكارەكانی وەك گڕی
ئاگریان لێهاتووە.} 8بەڵام لەبارەی
ڕۆڵەوە دەڵێ: {تەختی حوكمڕانیت
ئەی خودا بۆ هەتاهەتاییە، گۆچانی
حوكمڕانیت ڕاستودروستە. 9تۆ
ڕاستودروستیت خۆشویستو
ڕقت لەگوناهە، بۆیە خودا، خودای
خۆت دەستنیشانی كردی جیا
لەهەموو ئەوانی دیكە ڕۆنی شادی
بەسەردا ڕژاندی.} 10هەروەها دەڵێ:
{ئەی خوداوەند، تۆ لەسەرەتاوە
بناغەی زەویت داناوە، ئاسمانیش
كاری دەستەكانتە. 11زەویو ئاسمان
لەناودەچن بەڵام تۆ دەمێنیت،
هەموویان لەناودەچن وەك جلێكی
كۆنی ڕزیو. 12تۆ هەموویان وەك
جلێكی كۆن دەپێچیتەوە، ئینجا
دەیانگۆڕی وەك كراسێك، بەڵام تۆ
دەمێنیتەوە، ساڵانت هەرگیز كۆتایی
بۆ نییە.} 13جا كەی خودا جارێك
بە یەكێ لەفریشتەكانی ووتوە: {
لەلای دەستە ڕاستم دانیشە هەتا
دوژمنەكانت بخەمە ژێر پێتەوە}؟ 14
ئایا فریشتەكان ڕۆحێكی خزمەتكار
نین، دەنێررێن لەپێناوی ئەوانەی
ڕزگارییان بە میرات بۆ ماوەتەوە؟

پشتگوێ نەخستنی ڕزگاری

2
تا گومڕا نەبین دەبێ زیاتر ئاگاداری
ئەو قسانە بین كە بیستوومانە. 2
چونكە ئێمە دەزانین هەموو ووشەیەك
كە فریشتەكان بۆیان هێناوین،
بەتەواوی ڕاستە، بەشێوەیەك هەر
كەسێ دەستدرێژیو بەرپێچی
كردووە، سزای دادپەروەرانەی خۆی
وەرگرتووە. 3جا چۆن دەتوانین
هەڵبێین گەر ئەم ڕزگاربوونە مەزنە
پشت گوێ بخەین؟ ئەوەی خوداوەند
یەكەمجار بڵاوی كردەوە، دوایی
سەلمێنرا لەلایەن ئەوانەی خۆیان
گوێیان لێبوو. 4خوداش لەگەڵیان
شایەتیدا، بەنیشانەو شتی سەیرو
كاری سەرسوڕهێنەری جۆراوجۆر،

هـەروەها بـەبەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز
کە بەخواستی خۆی دابەشی دەکات.

مەسیح وەك براكانیەتی

[5]ئـەو جیهانەی لە داهاتوو دێت،
ئـەوەی ئـێمە ئێستا باسـی دەکەین،
خودا لـەژێر فەرمانڕەوایی فریشتەکانی
دانــەناوە. [6]وەك هــەندێك لـەکتێـبی
پـیرۆزدا دەڵــێن: {مرۆڤ چییە تا ناوی
بهێنیت؟ ڕۆڵەی مرۆڤ چیە تا ئەوەندە
بایــەخی پێبــدەی؟ [7]ڕاســتە بــۆ
ماوەیـەکی کورت ئەوت بەنزمتر دانا
لــەفریشــتەکان، بــەڵام دوایـی تاجی
شــکۆو ڕێــزت خســتە ســەری، [8]
هــەروەها هــەموو شــتێکت خستۆتە
بەرپـێی.} جـا چـونکە خـودا هەموو
شـتێکی ملکەچـی کـردووە، ئەمەش
ئـەوە دەگەیـەنێ خـودا هیچ شتێکی
نەهێشتۆتەوە ملکەچی ئەوی نەکات.
بـەڵام ئێسـتا هـەموو شـتێك نابیـنین
لەژێـر دەسەڵاتی ئەو. [9]بەڵکو عیسا
ئــــەوەی خــــودا بــــۆ ماوەیــــەك
لــەفریشتەکان بەکەمتری دانا، دەبینن
ئێسـتا تـاجی شـکۆو ڕێزی خراوەتە
سـەر، چونکە ئازاری مردنی چێژت،
ئەمـەش بەرەکەتی خودا بوو بۆ ئێمە،
عیسـا دەبووایـە بـەو شێوەیە ئازاری
مردن بچێژێ لەپێناوی هەموو مرۆڤ.
[10]لەهێــنانی ڕۆڵــەی زۆر بــۆ
شــکۆمەندی، شـیاوی خـودا بـوو،
ئـەوەی بۆ ئەوەو بەهۆی ئەوە هەموو
شــتێك بوونــی هەیــە، پێشــڕەوی
ڕزگاریـان بـە ئازار تەواو بکات. [11]
چونکە ئەوەی پیرۆز دەکاتو هەموو
ئەوانــــەی پیرۆزکــــراون یــــەك
سەرچـاوەیان هەیـە. بۆیـە عیسـا پێی
شـورەیی نییە ئەوانەی باوەڕیان پێیەتی
بەبرا ناویان ببات. [12]کە دەڵێ: {ئەی
خــودا نــاوت ئاشــکرا دەکــەم لای
بــرایانم، ستایشــت دەکــەم لــەنــێو
کۆمەڵیان.} [13]هەروەها دەڵێ: {تەنها
پشــت بـە خـودا دەبەسـتم}. دیسان
دەڵــێ: {ئـا ئەوەتا من لێرەم، لەگەڵ
ئـەو ڕۆڵانەی خودا پێی بەخشیوم.}
[14]چونکە ڕۆڵەکان لەگۆشتو خوێن
هاوبەشـن، لەبەرئـەوە مەسـیح خۆی
بـوو بـەمـرۆڤ، تا بەشداری سروشتی
مرۆڤایەتـیمان بکــات، تــا بەمــردنی
خۆی لەناوی ببات ئەوەی دەسەڵاتی
مـردنی هەیە، واتە شەیتان. [15]بەمەش
ئەوانـە ڕزگـار بکـات کە بەدرێژایی
ژیانـیان ترسیان لەمردنەو ملیانکەچ
کـردبوو بـۆ کۆیلایـەتی. [16]شـتێکی
ئاشــکرایە عیســا نــەهاتووە بــۆ

فریشتەکان، بەڵکو بۆ نەوەی
ئیبراهیم. 17جا دەبووایە وەك براکانی
بووایە لەهەموو ڕوویەك، تا ببێ
بەسەرۆك کاهینێکی میهرەبانو
سەرڕاست لەخزمەتکردنی خودا،
هەروەها ببێ بەکەفارەت لەپێناوی
گوناهەکانی خەڵك، 18چونکە عیسا
خۆی ئازاری چێشتووەو
تاقیکراوەتەوە لەلایەن شەیتانەوە،
توانای ئەوەی هەیە یارمەتی ئەوانە
بدات کە لەلایەن شەیتانەوە
تاقیدەکرێنەوە.

عیسا مەزنترە لەموسا

3
کەواتە ئەی برا پیرۆزەکان، ئەی
ئەوانەی بەشداری بانگەوازی ئاسمانی
دەکەن، سەیری عیسا بکەن کە
نێرراوەو کاهینی بەرزی دانپیانانمانە،
2ئەو سەرڕاستو پاك بوو بەرامبەر
ئەوەی دەستنیشانی کردبوو،
هەروەك چۆن موسا سەرڕاستو
پاكبوو سەبارەت بەماڵی خودا. 3
بەلام عیسا بۆی دانرا شایانی
شکۆیەکی مەزنتر بێت لەموسا،
هەروەك چۆن یەکێك خانوویەك
دروست دەکات ڕێزی زیاترە
لەخانووەکە خۆی. 4شتێکی ئاسایییە،
هەموو خانوویەك دەبێ یەکێك هەبێ
دروستی کردبێ، بەلام ئەوەی هەموو
شتێکی دروستکردووە خودایە. 5
موسا سەرڕاستو پاك بوو لەهەموو
ماڵی خودا، وەك خزمەتکارێك،
ئەمەش شایەتییەك بوو بۆ ئەوەی خودا
لەدواییدا ڕایدەگەیێنێ. 6بەلام
مەسیح، سەرڕاستو پاك بوو وەك
ڕۆڵە لەماڵی خودا، ئەو ماڵەش
ئێمەی باوەڕدارین، گەر دەست
بگرین بەو متمانەو هیوایەی شانازی
پێوە دەکەین.

ئاگادارکردنەوە دژی بێباوەڕان

7لەبەرئەوە، هەروەك ڕۆحی پیرۆز
دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان لەدەنگی
خودا بوو، 8دڵتان ڕەق نەبێ وەك
یاخیبوونەکە ئەوەی لەڕۆژانی
تاقیکردنەوە لەبیابان ڕوویدا، 9کاتێ
باوباپیرانتان منیان تاقیکردەوەو بۆ
ماوەی چل ساڵ کردارەکانی منیان
بینی. 10لەبەرئەوە ڕقم هەڵسا لەم
نەوەیەو ووتم: چونکە دڵیان هەمیشە
بەرەو گومڕایی دەڕواتو ڕێگای من
هەرگیز ناناسن. 11وەك سوێندم
خوارد لەتوڕەبوونم، ئەوانە هەرگیز

ناچنە شوێنی حەسانەوەی من.}
12کەواتە ئەی برایان، باش
ئاگاداری خۆتان بن، تا دڵی کەستان
بێ باوەڕو بەد نەبێ، ئەمەش ببێتە
هۆی ئەوەی لە خودای زیندوو
هەڵگەڕێنەوە. 13جا لەبەرئەوە هەموو
ڕۆژێک وورەی یەکتری
بەرزبکەنەوە، ئەوەندەی کاتەکە پێی
دەوترێ {ئەمڕۆ}، تا کەستان دڵڕەق
نەبێ بەتاریکی گوناه. 14چونکە ئێمە
سەر بە مەسیح دەبین، گەر تا کۆتایی
دەست بگرین بەو باوەڕەی
لەسەرەتاوە هەمانە. 15کتێبی پیرۆز
دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان
لەدەنگی خودا بوو، دڵتان ڕەق
نەبێ وەك یاخیبوونەکە.} 16جا کێن
ئەوانەی یاخیبوون دوای ئەوەی
گوێیان لەدەنگی خودا بوو؟ ئایا
هەموو ئەوانە نەبوون کە لە میسر
هاتنە دەرەوە بەسەرۆکایەتی موسا؟.
17هەروەها خودا بۆ ماوەی چل ساڵ
لەکێ ڕقی هەڵساو تووڕە بوو؟ ئایا
بەرامبەر ئەوانە نەبوو کە گوناهیان
کردو لەبیابان لاشەکانیان کەوت؟
18هەروەها خودا سوێندی لەکێ
خوارد کە نابێ بچنە شوێنی
حەسانەوەی ئەو، ئایا سوێندی لەوانە
نەخوارد کە لێی یاخیبوون؟ 19بەم
شێوەیە دەبینین بێباوەڕی ڕێگای
چوونی شوێنی حەسانەوەی
لێگرتن.

بەڵێنی حەسانەوەی خودایی

4
لەبەرئەوەی تا ئێستا بەڵێنی چوونە
شوێنی حەسانەوەی خودا هەر ماوە،
بۆیە دەبێ بترسین نەوەك یەکێك وا
بیر بکاتەوە ئەو هەلەی لەکیس
چووە. 2چونکە ئێمە مزگێنیمان
بیستووە وەك ئەوان بیستوویانە، بەڵام
ئەو مزگێنییەی ئەوان بیستیان هیچ
سوودێکی نەبوو بۆیان، چونکە
بەباوەڕ نەبووە. 3چونکە ئێمەی
باوەڕدار دەچینە شوێنی حەسانەوەی
خودا، هەروەك ووتویەتی: {وەك
سوێندم خوارد لەتوڕەبوونم، ئەوانە
هەرگیز ناچنە شوێنی حەسانەوەی من
}، لەگەڵ ئەوەی کارەکان تەواوبوون
لەگەڵ دروست بوونی جیهان. 4
چونکە دەربارەی ڕۆژی حەوتەمی
هەفتە لەشوێنێك لەکتێبی پیرۆز
هاتووە: {خودا دوای ئەوەی هەموو
کارەکانی بەشەش ڕۆژ تەواو کرد،
ڕۆژی حەوتەم حەسایەوە.} 5هەروەها

خــودا لــە هــەمان دەقــی پێشــوو
ووتویــەتی: {ئەوانــە ناچــنە شــوێنی
حەسانەوەی من.} 6ئەوانەی یەکەمجار
مزگێنـیان بیسـت، نەیانـتوانی بچـنە
شـوێنی حەسـانەوەی خـودا، چونکە
ملکەچـی خـودا نـەبوون. شـتێکی
ئاشـکرایە ئـیتر شـوێنی حەسـانەوەی
خـودا چاوەڕێی کەسانی تر دەکات.
7چــونکە خــودا ڕۆژێکــی دیکــەی
تـەرخانکـرد، جا لەو بارەیەوە خودا
لەســەر زمــانی داود پێغەمــبەرەوە
دەڵـێ: {ئەمـڕۆ..} دوای ماوەیـەکی
زۆر بەسـەر ئەوەی لەپێشا ووتبووی:
{ئەمڕۆ، گەر گوێتان لە دەنگی خودا
بـوو، دڵـتان ڕەق مەکـەن.} 8گـەر
یەشـوع گـەلـی بخسـتایە شـوێنی
حەسـانەوەی خودا، ئیتر بۆچی خودا
دوای ئــەوە باســی ڕۆژێکــی تــر
دەکــات. 9کەواتــە هێشــتا ڕۆژی
حەسـانەوە بۆ گەلـی خودا ماوە. 10
چــونکە ئــەوەی دەچــێتە شــوێنی
حەســانەوەی خــودا، ئــەویش
لـەکارەکانی پشوو دەدات، هەروەك
چۆن خودا لەڕۆژی حەوتەمی هەفتە
لــەکارەکانی پشــوویدا. 11جــا
هەرچـیەك لـەتوانامان هەیـە دەبـێ
بــیکەین، تــاکو بچــینە شــوێنی
حەسـانەوەی خـودا، هـەتا کـەسمان
نەکەوێــــتە هـــــەمان ڕێگـــــای
سەرپێچـیکـردن، 12چونکە ووشەی
خـــودا زیـــندووە، کاریگـــەرە،
لەشمشێری دوودەم تیژترە، دەچێتە ناو
قوڵایـی مرۆڤ، بۆ ناو دەروونو ڕۆحو
ماســولکەو دەمــارو ئێســقانەکانی،
حوکـم دەدات سـەبارەت بەمەبەستی
دڵو بـــیری مـــرۆڤ. 13هـــیچ
دروسـتکراوێك نیـیە شـاراوە بێـت
لەبەرچـاوی خـودا، بـەڵکو هـەموو
شـتێك ئاشـکراو دیـارە لەبەرچـاوی
خـودا، ئـەوەی حیسـابی خۆمـانی
دەخەینە بەردەست.

عیسا کاهینی بەرزی مەزنە

14لەبەرئـەوەی ئـێمە عیسـای
ڕۆڵـەی خودامـان هەیـە، ئەو کاهنە
بـەرزە مەزنـەی بەئاسمانەکان تێپەڕی،
دەبـێ هەمیشـە دانیپیابنـێینو دەستی
پێوە بگرین. 15جا ئەم کاهینە بەرزەی
هەمانـە، بێتوانـا نیـیە لەتێگەیشـتنو
هاوخـــەمی دەربـــڕین ســـەبارەت
بـەکـەمو کوڕیو لاوازیەکان، چونکە
خـۆی هەرچـەندە بێگوناهیش بووە،
کەوتۆتـە ئـەو تاقـیکردنەوانەی ئـێمە
تـێیدەکەوین. 16بـا بـەبێ تـرسو

بەدڵنیایی بەرەو تەختی شاهانەی
بەرەکەت بڕۆین، تابەزەیی وەرگرینو
بەرەکەت بدۆزینەوە بۆ یارمەتیدانمان
لەکاتی پێویست.

5

هەموو کاهینێکی بەرز لەناو خەڵك
هەڵبژێراوە، دەستنیشانکراوە بیێ
بەنوێنەریان لەخزمەتکردن بۆ خودا،
قوربانیو ئاژەڵی سەربڕاو پێشکەشی
خودا دەکات لەپێناوی گوناە. [2]
چونکە خۆی وەکو مرۆڤیتر لاوازە،
دەتوانیێ بەزەیی بەنەزانو گومڕاکان
بێتەوە. [3]لەبەر ئەوەیە لەپێناوی
گوناهی خەڵکی دیکە قوربانی
پێشکەش دەکات، هەروەها لەپێناوی
گوناهە تایبەتیەکانی خۆشی. [4]کەس
ناتوانیێ لە خۆیەوە ئەم کارە پەسەندە
وەرگریێ، تەنها ئەوە نەبیێ کە خودا
بانگیکردووە، هەروەك چۆن
هارونی بانگکرد.

[5]هەروەها مەسیحیش، ئەم شوێنە
بەرزە بەخۆی نادات، تا ببیێ بە
سەرۆك کاهین، بەڵکو خودا
دەستنیشانیکردوەو پێیووتوە: {تۆ
ڕۆڵەی منی، من ئەمڕۆ بووم
بەباوکت.} [6]هەروەك چۆن
لەشوێنێکی دیکە پێی ووتوە: {تۆ
کاهینی هەتاهەتایی لەپلەی
مەلکیسادق.}

[7]مەسیح، کاتیێ وەك مرۆڤ لەسەر
ئەم زەویە بووە، نوێژیکردووەو
پاڕاوەتەوە بەگریانو هاوارەوە، بۆ
ئەو خودایەی توانای هەیە ڕزگاری
بکات لەمردن، ئیتر خودا
داواکاریەکەی جیێبەجیێکرد لەبەر
خواترسیەکەی. [8]هەرچەندە عیسا
ڕۆڵەی خودا بوو، بەهویێ ئەو
ئازارانەی چەشتی فێری گوێڕایەڵی
بوو، [9]هەروەها بەو ئازارانە بوو بە
مرۆڤێکی تەواو و بوو بەسەرچاوەی
ڕزگاری هەتاهەتایی بۆ هەموو
ئەوانەی گوێڕایەڵی دەبن. [10]ئیتر
خودا لەپلەی مەلکی سادق کردی
بە کاهینی بەرز.

[11]لەم بارەیەوە قسەم زۆرە بۆتانی
بکەم، بەڵام ڕوونکردنەوەی گرانە،
چونکە ئێوە گوێتان گران بووە. [12]
دەبووایە ئێستا باوەڕتان گەشەی
بکردایەو ببونایە مامۆستا لەبەر
ئەوکاتە زۆرەی هەتان بوو، بەڵام ئێوە
پێویستیتان بەیەکێك هەیە بنچینەی
ووشەی خوداتان فێر بکات. وەك
منداڵێکی شیرەخۆر تەنها دەتوانریێ

شیرتان بدرێتێ، نەك خواردنی تەواو. 13 بۆیە هەر یەكێك بەشیر بژیت ئەوا كەمزانە لەووشەی ڕاستودروستی، چونكە هێشتا مندالّە. 14 بەلاّم ئەوانەی شارەزاییان هەیەو پێگەیشتوون، دەتوانن خواردنی بەهێز بخۆن، چونكە بەكردار توانایەكی مەشق پێكراویان لەلا دروست بووە. ئیتر دەتوانن چاكەو خراپە لەیەكتری جیابكەنەوە.

پاشگەزبوونەوە لەباوەڕ

6

كەواتە باواز لەفێركردنە سەرەتاییەكانی دەربارەی مەسیح بهێنین‌و بەرەو دروستی‌و تەواوی بڕۆین، هەروەها بابناغەی تۆبەكردنمان لەكردارە مردووەكان‌و باوەڕهێنان بەخوداو 2 فێركردن دەربارەی لەئاوهەڵكێشان، دەست لەسەر دانان‌و زیندووبونەوەی مردووان‌و لێپرسینەوەی هەتاهەتایی نەبێت. 3 جا ئێمە ئاوا دەكەین گەر خودا ڕێگامان بدات. 4 چونكە ناكرێ ئەوانەی جارێك ژیانیان ڕووناك كراوەتەوەو تامی بەهرەی ئاسمانیان كردووەو بەشیان هەبووە لەڕۆحی پیرۆز دووبارە بگەڕێنەوە بۆ تۆبەكردن، 5 هەروەها تامی باشی ووشەی خوداو هێزەكانی سەردەمی داهاتوویان كردووە، 6 لەگەڵ ئەوەشدا لەباوەڕ هەڵگەڕانەوە. ناكرێ جارێكی تر نوێ بكرێنەوەو بۆ تۆبەكردن بگەڕێنەوە، چونكە ڕۆڵەی خودا بەدەستی خۆیان لەخاچ دەدەنەوە، بۆ سووكایەتی دەریدەخەن. 7 چونكە ئەو زەوییەی بارانی بەسەر دەبارێ‌و تێر ئاوە، ڕووەكی سوودبەخش دەدات بۆ ئەوانەی زەوییەكەیان كێلاّوە، لەلایەن خوداشەوە پیرۆز دەكرێ. 8 بەلاّم گەر زەوییەكە دڕك‌و گژوگیای بێسوودی بەرهەم هێنا، ئەوسا گوێی نادرێتێ، شایانی نەفرەت لێكردنە، ئەنجامیشی سووتانە. 9 هاوڕێیانی خۆشەویست، هەرچەندە بەو شێوەیە قسەتان لەگەڵ دەكەین، لەگەڵ ئەوەش دڵنیاین شتی باشتر بۆ ئێوەیەو لەگەڵتان دەبێ بۆ ڕزگاریتان. 10 جا خودا زۆردار نییە، بیری ناچێتەوە ئەو كردارو خۆشەویستییەی لەپێناوی ئەو دەرتانبڕی لەخزمەتكردنی خوشك‌و برا پیرۆزەكان‌و بەردەوامن لەسەری. 11 ئێمەش دەخوازین هەر

یەك لەئێوە هەمان پەرۆشی دەربخات
بەباوەڕێکی تەواو بەو هیوایەی هەمانە
تاکۆتایی، [12]تاکو تەمبەڵ نەبن، بەڵکو
ڕێگای ئەوانە بگرن کە بەهۆی
باوەڕو ئارامگرتن بوون بەمیراتگری
بەڵێنی خودا.

خودا بەڵێنی خۆی دەباتەسەر

[13]کاتێ خودا بەڵێنی
بەئیبراهیمدا، سوێندی بەخۆی
خوارد، چونکە لەخۆی مەزنتر
کەسی تری نییە سوێندی پێبخوا. [14]
بەئیبراهیمی ووت: {بێگومان
پیرۆزت دەکەم، نەوەیەکی زۆرت
پێدەبەخشم.} [15]ئیتر ئیبراهیم دانی
بەخۆیگرت تا بەڵێنەکەی
بەدەستهێنا. [16]لەڕاستیدا خەڵکی
سوێند دەخۆن بەوەی گەورەترە
لەخۆیان، تا دەریبخەن ئەوەی
دەیڵێن ڕاستەو ئەو ناکۆکیەی
لەنێوانیان هەیە نەمێنێ. [17]خودا
ویستی، ئەوانەی میراتگری بەڵێنن
دڵنیایان بکات، کەوا هەرگیز
بڕیاری خۆی ناگۆڕێ، بۆیە سوێندی
بۆ خواردن. [18]چونکە خودا هەرگیز
درۆ ناکات، ئێستا دوو شتی
ڕاستەقینەمان هەیە دەتوانین پشتی
پێبەستین. هەروەها هەموو ئەوانە
بەهێز دەکاتو وورەیان بەرز
دەکاتەوە کە خۆیان داوەتەدەست
خوداو دەستیان گرتووە بەو هیوایەی
بۆ ئەوانە. [19]ئەم هیوایە بۆ گیانمان
وەك لەنگەر وایە، چەسپاو و ڕاگرە،
دەچێتە ناو شوێنی هەرە پیرۆزی
پەرستگا لەپشتی پەردە. [20]ئەو
شوێنەی لەپێناوی ئێمەدا عیسای
مەسیح پێشتر بۆی چوو، لەوێ بوو
بەکاهینی بەرز بۆ هەتاهەتایە، لەپلەی
مەلکیسادق.

مەلکیسادقی کاهین

7
ئەم {مەلکیسادقە پادشای شاری
سالیم بوو، هەروەها کاهینی بەرزی
خودا بوو. کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم
لەشەڕی دژی پادشاکان بە
سەرکەووتویی گەڕایەوە،
مەلکیسادق بۆ پێشوازی لێکردنی
ڕۆیشتو پیرۆزیکرد.} [2]
ئیبراهیمیش دەیەکی هەموو
دەسکەوتەکانی شەڕی دا بە ئەو.
مەلکیسادق یەکەمجار بەواتای
(پادشای ڕاستودروستی) دێت،
هەروەها {پادشای سالیم} بەواتای

(پادشـای ئاشـتی). [3]دایـكو بـاوكو ڕەچـەڵەکی نیـیە، لـەدایك بـوونو کۆتایی ژیانی نییە، بەڵام وەك ڕۆڵەی خـودا وایـە، هەر بەکاهین دەمێنێتەوە تاهەتایە.

[4]سـەیربکەن ئـەم مەلکیسـادقە چـەند مـەزنبووە، تەنانەت ئیبراهیمی بـاوکی گـەورەمان، دەیـەکی دەسـکەوتی شـەڕی داوەتـێ. [5]ئـێمە دەزانـین شـەریعەتی موسـا ئـەو کاهیـنانەی ڕاسپاردووە کە لەنەوەی لاوی پـەیدا بـوون، دەیـەك لـە گەل وەرگـرن، بـەواتای لـەبرایانـیان، هەرچـەندە بەبنەچـە هـەموویان دەگەڕێـنەوە بـۆ ئیـبراهیم. [6]بـەڵام لەگـەڵ ئـەوەی مەلکیسادق سەر بە نـەوەی لاوی نـەبوو، دەیـەکی لـەئیـبراهیم وەرگرتو پیرۆزیکرد، هەرچـەندە ئیـبراهیم بەڵێـنی لەخودا وەرگرتـبوو. [7]کەواتـە بـەبێ گومـان نـزمتر لەلایـەن بەرزتـرەوە پـیرۆز دەکـرێ. [8]جـا ئـەو کاهیـنانەی سەر بـەنـەوەی لاویـن، ئەوانـەی بەپـێی شـەریعەت دەیەك وەردەگرن، ئەوانە مرۆڤـێکن دەمـرن، بـەڵام مەلکیسـادق، ئـەوەی دەیـەکی لەئیـبراهیم وەرگـرت، کتێـبی پیرۆز

[9] شـایەتی بـۆ دەدات کەوا زیندووە، بەڵکو لـەمە زیاتر، دەتوانین بڵێین ئەو لاویـیەی دەیـەك وەردەگـرێ، خۆی دەیـەکی داوە بـەهۆی ئیـبراهیم. [10] هەرچـەندە ئـەو کاتـە هێشـتا لاوی لـەدایك نـەبوو بـوو، لەپشـتی ئیـبراهیمی باپیری بوو کاتێ ئیبراهیمو مەلکیسادق یەکتریان بینی.

عیسا وەك مەلکیسادقە

[11]ئێسـتا گەر تەواوی بەکاهینێتی لاوی بێتەدی، ئەوەی گەل شەریعەتی لەسـایەیدا وەرگـرت، ئایـا پێویست بوو کاهینێکی تر دەربکەوێ لەپلەی مەلکیسادق نەك لەپلەی هارون؟ [12] گـەر بێـتوو کاهینێتی بگۆڕێ، ئەوسا دەبـێ شەریعەتیش بگۆڕێ. [13]ئەوەی ئـەو باسـەی لەسـەر دەکـرێ ﴿مەسـیح﴾ لـەهۆزی لاوی نـەبوو، هـەروەها کـەس لەهۆزەکـەی ئـەو خـزمەتی قوربانگـای نەکـردووە. [14] شتێکی ئاشکرایە، بنەچەی مرۆڤایەتی عیسـای خوداوەندمان دەگـەڕێتەوە بۆ تیرەی یەهـوزا، هـەرچـەندە موسا باسـی نەکردووە لەو تیرەیە کاهینێك پەیدا دەبێ.

[15]ئـەوەی زیاتـر ئـەم باسـە

ڕووندەکاتەوە ئەوەیە، کاهینی تازە
﴿مەسیح﴾ وەك مەلکیسادق [16]
دانەنرا بەکاهین بەپێی شەریعەت
بەگوێرەی ڕەچەڵەك، بەڵکو لەسەر
بناغەی هێزی ژیانی نەفەوتاو. [17]
کتێبی پیرۆز لەم بارەیەوە دەربارەی
عیسا دەڵێ: {تۆ تاهەتایە کاهینی
لەپلەی مەلکیسادق.}
[18]ئیتر لەلایەك ڕاسپاردەی
پێشوو لابرا، چونکە بەهێزو
سوودبەخش نەبوو. [19]لەلایەکی تر،
چونکە شەریعەت هیچ شتێکی تەواو
نەکرد، ئەوە بوو هیوایەکی باشترمان
بۆ دەرکەوت تا بەهۆیەوە لەخودا
نزیك ببینەوە. [20]ئەوەش بەبێ سوێند
نەبوو. ئەوانی دیکە بوون بەکاهین
بەبێ سوێند. [21]بەڵام دانانی مەسیح
وەك کاهین بەسوێندەوە بوو، {
خوداوەند سوێندی خواردووەو لێی
پەشیمان نابێتەوە، تۆ دەبێ تاهەتایە
کاهین بی.} [22]بەم شێوەیە عیسا بوو
بە گەرەنتی پەیمانێکی باشتر. [23]
هەرچەندە لەسەردەمی کۆن زۆر
سەرۆك کاهین هەبوون، لەگەڵ
ئەوەش هەموویان بەهۆی مردن
نەیانتوانی بەردەوام بن
لەئەرکەکانیان. [24]بەڵام عیسا،
چونکە تاهەتایە دەژی، بۆیە کاهینێتی
ئەو هەر دەمێنێ. [25]کەواتە ئەو
دەتوانێ هەموو ئەوانە ڕزگار بکات
کە بەهۆی ئەوەوە دەچنە لای خودا،
چونکە ئەو هەمیشە دەژی، بۆیە
تکاشیان بۆ دەکات لای خودا.
[26]کەواتە، ئەم ئەو جۆرە کاهینە
بەرزەبوو کە پێویستمان پێیەتی،
پیرۆزو بێکەموکوڕی‌و بێهەڵەبوو،
لەگوناهباران جیاکرایەوە،
بەرزکرایەوە بۆ سەرووی ئاسمان. [27]
ئەو پێویستی بەوە نەبوو هەموو
ڕۆژێك لەبەر گوناهەکانی خۆی‌و
گەلەکەی قوربانی پێشکەش بکات،
هەروەك سەرۆك کاهینەکان لەکۆندا
کردوویانە، چونکە ئەو تەنها جارێك
کردی کاتێ خۆی کرد بەقوربانی
لەپێناوی گوناهی هەموو خەڵك. [28]
ئەوە بوو شەریعەت سەرۆك کاهینی
لەمرۆڤ دەستنیشان دەکرد کە
ناتەواوی خۆی هەیە، بەڵام بەووشەی
سوێند ئەوەی دوای ئەم شەریعەتە
هات، خودا ڕۆڵەی خۆی
دەستنیشان کرد ئەوەی تەواوی
کرد بۆ هەتاهەتایە.

کاهینی بەرزی پەیمانی نوێ

8

گرنگترین خاڵ دەربارەی ئەوەی
لێیدواین ئەمەیە: کەوا ئێمە
مەسیحمان هەیە، ئەو کاهینە بەرزەی
وا لەلای ڕاستی تەختی مەزنی
خوداوە لەئاسمان دانیشتووە. 2
خزمەت دەکات لەپیرۆزترین شوێن
واتە لەچادری پەرستنی ڕاستەقینە،
ئەوەی خوداوەند دایناوە نەك مرۆڤ.
3جا چونکە ئەرکی هەموو سەرۆك
کاهینێك پێشکەشکردنی قوربانیو
ئاژەڵ سەربڕینە بۆ خودا، کەواتە
پێویستە سەرۆك کاهینی ئێمەش
﴿مەسیح﴾ شتێکی هەبێ بیکات
بەقوربانی. 4گەر مەسیح لەسەر ئەم
زەویە بووایە، شەریعەت ڕێگای
نەدەدا ببێ بەسەرۆك کاهین. چونکە
ئێستا سەرۆك کاهین هەیە بەپێی
شەریعەت قوربانی پێشکەش بکات.
5ئەوانە خزمەتی وێنەو سێبەری شوێنی
پیرۆزی ئاسمان دەکەن، چونکە کاتێ
موسا دەیویست چادر هەڵبدات،
خودا ڕایسپاردو ووتی: {تەماشا
بکەو هەموو شتێك بکە لەسەر ئەو
نموونەیەی پێم نیشانداوی لەسەر چیا.
} 6بەلام مەسیح خزمەتێکی زۆر
مەزنتری دەسکەوت لەوەی ئەوان،
هەروەك خۆی پەیوەندیڕێکخەری
پەیمانێکی باشترە، چونکە لەسەر
بناغەی بەلێنی باشترە.
7گەر پەیمانە کۆنەکە بێ
کەموکوڕی بووایە، ئیتر پێویستی
بەپەیمانێکی تر نەدەکرد. 8چونکە
خودا کەموکوڕی دۆزیەوە لە گەل
کاتێ دەلێ:
{دەبێ ڕۆژێك بێ، سەرلەنوێ
پەیمانێکی دیکە لەگەڵ نەوەی
ئیسرائیلو نەوەی یەهوزا ببەستم. 9
ئەمەش وەك ئەو پەیمانە نییە کە
لەگەڵ باوباپیرانیان بەستم، کاتێ
دەستم گرتنو لەخاکی میسر
دەرمهێنان، چونکە لەسەر پەیمانەکەم
نەڕۆیشتن، ئیتر منیش پشتگوێم
خستن، خوداوەند دەلێ. 10ئەمەش
ئەو پەیمانەیە لەگەڵ نەوەی ئیسرائیل
دەیبەستم، لەڕۆژانی داهاتوو
یاساکانم دەخەمە ناو مێشکیانو
لەناو دڵیان دەینووسم، دەبم
بەخودایانو ئەوانیش دەبن بە گەلی
من، 11دوای ئەوە کەس براکەی
یاخود نەوەی وولاتەکەی فێرناکات
پێی بلێ: خوداوەند بناسە، چونکە
هەموویان دەمناسن، لە بچووکیانەوە
تا گەورەیان. 12من لەگوناهەکانیان

خۆش دەبم، ئیتر هەرگیز باسی
گوناهەکانیان ناکەم.} [13]جا کە
خودا بەمە بڵێ (پەیمانی نوێ) مانای
وایە، پەیمانەکەی یەکەمجار کۆن بوو،
شتێکی ئاساییە هەر شتێك کۆن بوو
بێ بەرەو نەمان دەڕوات.

پاراستنی پەیمانی کۆن

9

ڕاستە لەپەیمانی کۆن مەراسیمو
یاسای تایبەتی بۆ پەرستنی خوداو
شوێنی هەرە پیرۆزی سەر زەوی
هەبووە لەچادری پیرۆز. [2]ئەم چادرە
گەورەیە ژوورێکی هەبووە ناوی
شوێنی پیرۆز بووە، چرایەکو مێزێکو
نانی قوربانی تێدابوو. [3]ژوورێکی
دیکەش کەوتبووە پشتی پەردەیەك،
پێی دەووترا شوێنی هەرە پیرۆز*، [4]
ئاگردانێکی زێڕینی تێدابوو بۆ بخورد
سوتاندن، لەگەڵ سندوقی پەیمان کە
ڕووکەش کرابوو بە زێڕ، لەناو
سندوقەکە قاپێکی زێڕین هەبوو نانی
مەنی ئاسمانی تێدابوو، لەگەڵ
گۆچانەکەی هارون کە گەڵای
سەوزی دەرکردبوو، هەروەها دوو
تەختە بەردەکەی پەیمان. [5]بەڵام
لەسەر سندوقەکە، کروبەکانی* شکۆ
کرابوو سێبەریان کردبوو بەسەر
سندوقەکە ئەمەش پێی‌دەوترا
﴿کورسی بەزەیی﴾. لێرەدا ئەوەندە
بەسە دەربارەی ئەم باسە، چونکە
ماوەی باسکردن لەمە زیاتر نییە.
[6]کاتێ کاروبارەکان بەو شێوەیە
ڕێکخرابوون، سەرۆك کاهینەکان
هەموو کاتێ دەیانتوانی بچنە
ژووری یەکەم ﴿شوێنی پیرۆز﴾
بۆ جێبەجێ‌کردنی ئەرکە ئاینیەکان.
[7]بەڵام ژووری دووەم ﴿شوێنی هەرە
پیرۆز﴾ کەس نەیدەتوانی بچێتە ناوی
تەنها سەرۆك کاهین نەبێ ئەویش
ساڵی جارێك، پێویستبوو لەسەری
خوێنی قوربانی لەگەڵ خۆی بباتو
بیپرژێنێ بەسەر ﴿کورسی بەزەیی﴾
لەجیاتی خۆیو ئەو گوناهانەی
گەلەکەی بێ‌ئەوەی بزانن
کردوویانە. [8]بەمەش ڕۆحی پیرۆز
بۆمان ڕوون دەکاتەوە، ئەو
ڕێگایەی بەرەو شوێنی هەرە پیرۆزی
ڕاستەقینە دەڕوات کە لەئاسماندایە،
ئەمەش جارێ نەکرابووەوە. چونکە
هێشتا ڕێگەی یەکەم ﴿چادری
پیرۆز﴾ هەر مابوو. [9]ئەمەش
هێمایە بۆ ئەم سەردەمەمان، کە
هێشتا قوربانیو ئاژەڵ سەربڕینی تیادا

دەکرێ بەپێی سەردەمی کۆن. ئەو قوربانیانەش ناتوانێ ئاسوودەیی بخاتە ویژدانیان بەتەواوی. [10]چونکە ئەوانە تایبەتی بوون بەکاروباری لەش ﴿شتی ڕواڵەتی﴾ وەك خواردنو خواردنەوە، هەروەها ڕێگا جۆراوجۆرەکانی پاك‌کردنەوە، ئیتر ئەم یاسایە مایەوە، هەتا کاتی سیستەمی نوێ.

مەسیح پەیوەندیڕێکخەرە

[11]بەڵام کاتێ مەسیح دەرکەوت وەك سەرۆك کاهین بۆ شتە باشەکانی داهاتوو، بەچادری تەواوترو مەزنتر کە بەدەست دروست نەکرا بێ، واتە سەر بەدروست کراو نەبێ. [12] ئەو تەنها یەکجار چووە ناو شوێنی هەرە پیرۆز، بۆ ئەوەش خوێنی بزنو گوێرەکەی لەگەڵ خۆی نەبرد، بەڵکو خوێنی خۆی، بەم خوێنەش کڕینەوەی هەتاهەتایی بەدەستهێنا. [13]گەر بەپێی سەردەمی کۆن خوێنی مەڕو گوێرەکەو خۆڵەمێشی بەرخی سووتێنراو، گڵاوەکان پیرۆز بکات بۆ پاك‌کردنەوەی لەش، [14]ئیتر دەبێ خوێنی مەسیح چەند لەوە زیاتر بێ، ئەوەی خۆی پێشکەشی خودا کرد بە ڕۆحێکی هەتاهەتایی بێ کەمو کوڕی، ئەوەی ویژدانتان پاك دەکاتەوە لەکردارە مردووەکان تاخزمەتی خودای زیندوو بکەن.

[15]بۆیە مەسیح پەیوەندی ڕێکخەری پەیمانی نوێیە، تا ئەوانەی بانگ‌کراون میراتی هەتاهەتایی بەدەستبهێنن، ئەوەی خودا بەڵێنی پێدابوو، چونکە عیسا مرد تا بەخوێنی خۆی بیانکڕێتەوە لەو گوناهانەی لەپەیمانی کۆن کردوویانە. [16]گەر وەسیەتنامە هەبێ، پێویستە بسەلمێنرێ خاوەن وەسیەتەکە مردووە، [17]چونکە وەسیەتنامە کاتێك کاری پێدەکرێ کە خاوەنەکەی مردوو بێ، بەڵام گەر زیندوو بێ هیچ کاری پێ ناکرێ. [18]بەم شێوەیە، پەیمانی کۆن کاتێك کاری پێکرا کە بەخوێن مۆرکرا. [19] چونکە موسا، دوای ئەوەی هەموو ڕاسپاردەکانی شەریعەتی بۆ هەموو گەل ڕاگەیاند، خوێنی مەڕو گوێرەکەی لەگەڵ ئاو تێکەڵ‌کرد، پرژاندی بەسەر شەریعەتو هەموو گەل، بە چەپکێ لەڕووەکی زوفاو پارچەیەك لە خوری سوور. [20]ئەوسا

ووتی: {ئەم خوێنە مۆری ئەو
پەیمانەیە کە خودا لەگەڵ ئێوەی
بەست}. [21]بەهەمان شێوە خوێنەکەی
پرژاند بەسەر چادری پەرستنو ئەو
کەلوپەلانەی بۆ خزمەت بەکار دێن.
[22]بەپێی شەریعەت نزیکەی هەموو
شتێك بەخوێن پاك دەبێتەوە،
لێ‌خۆشبوونی گوناهیش بێ
خوێنڕشتن نابێ.

مەسیح مەزنترین قوربانییە

[23]گەر پاك‌کردنەوەی وێنەی شته
ئاسمانیەکان ئەوەندە پێویستی بەو
مەراسیمانە هەبێ، جا دەبێ شته
ئاسمانیەکان خۆیان چەند پێویستیان
بەخوێنی قوربانیەکی باشتر بێ! [24]
چونکە مەسیح، نەچووە شوێنی هەرە
پیرۆزی سەر زەوی، ئەوەی مرۆڤ
تەنها لەسەر نموونەی شوێنی هەرە
پیرۆزی ڕاستەقینە دروستی کردووە،
بەڵکو چووە ناو ئاسمان، ئێستا لەوێ
نوێنەری ئێمەیە لەبەردەم خودا. [25]
ئەو نەچووە ئەوێ تا چەند جارێك،
خۆی بکات بەقوربانی، هەروەك
چۆن سەرۆك کاهینی سەر ئەم زەوییە
ساڵی جارێك دەچووە شوێنی هەرە
پیرۆز، بەخوێنێك کە خوێنی خۆی
نەبوو. [26]ئەگینا دەبووایە عیسا
لەدروست‌کردنی جیهانەوە چەند
جارێك ئازار بدرایە. بەڵام ئێستا
لەکۆتایی زەمان یەکجار هات تا
گوناهمان بسڕێتەوە، بەوەی
خۆی‌کرد بەقوربانی لەپێناوی ئێمە.
[27]هەروەك چۆن دوارۆژی مرۆڤ
ئەوەیە جارێك بمرێ، دوایی ڕۆژی
لێپرسینەوە دێت، [28]مەسیحیش،
جارێك خۆی‌کرد بەقوربانی تا
گوناهی خەڵکێکی زۆر لاببات.
بەڵام هاتنەوەی عیسا بۆ جاری
دووەم بۆ لابردنی گوناه نییە، بەڵکو
بۆ ڕزگارکردنی ئەوانەیە کە
بەپەرۆشەوە چاوەڕێی دەکەن.

10

چونکە شەریعەت تەنها سێبەری شته
باشەکانی داهاتووە، نەك وێنەی
تەواوی ڕاستیەکان، بۆیە هەرگیز
ناتوانێ بەو قوربانیانەی بە بەردەوامی
پێشکەش دەکرێ ساڵ لەدوای ساڵ
ئەوانە دروستو تەواو بکات کە
لەخودا نزیك دەبنەوە بۆ پەرستن. [2]
ئەگینا پێویستی نەدەکرد بەردەوامبن
لەپێشکەش‌کردنی قوربانی، چونکە
ویژدانی خواپەرستان، کەی بەتەواوی

جارێك پاكبووەوە، ئیتر جارێكیتر
پێویستی بەپاكبوونەوە نییەو هەست
بەگوناهی ڕابووردووی ناكات. 3
لەڕاستیدا، ئەو قوربانیانە ساڵ بەساڵ
گوناهی بەبیر مرۆڤ دەخستەوە، 4
ئەگینا بەهیچ جۆرێك خوێنی مەڕو
گوێرەكە گوناهی ئێمە لانابات. 5
لەبەرئەوە كاتێ مەسیح هاتە ئەم
جیهانە ووتی: {تۆ قوربانیو خێرت
نەویست، بەڵكو لەشێكت داوە پێم.
6 بەقوربانی سووتاو و قوربانی گوناه
دڵخۆش نەبووی. 7 جا ئەوكاتە پێم
ووتی: (ئەوەتا هاتووم تابەخواستی تۆ
كار بكەم، ئەمە ئەوەیە لەكتێبی پیرۆز
لەسەرم نووسراوە.)}
8 ئەو یەكەمجار ووتی: {تۆ
قوربانیو خێرو قوربانی سووتاو و
قوربانی گوناهت نەویستو پێی
دڵخۆش نەبووی}، هەرچەندە
هەمووی بەپێی شەریعەت دەكرد، 9
ئینجا مەسیح ووتی: {ئەوەتا هاتووم
تا بەخواستی تۆ كار بكەم.} كەواتە
بەمە یاسای یەكەمی لابرد، تا یاسای
دووەم دابنێ. 10 بەپێی ئەم خواستەی
خودا، ئێمە پیرۆز بووین كاتێ
عیسای مەسیح یەكجار لەشی خۆی
كرد بەقوربانی لەپێناوی هەمووان.

11 لەكۆندا سەرۆك كاهینەكان
هەموو ڕۆژێك سەرلەنوێ دەبووایە
قوربانگایان ئامادە بكردایە، لەبەر
پێشكەش كردنی قوربانی بۆ خودا،
هەرچەندە ئەو جۆرە قوربانیانە
نەیاندەتوانی گوناهی هیچ مرۆڤێك
لاببەن. 12 بەڵام ئەو كاهینە بەرزە
﴿مەسیح﴾ یەكجار قوربانیەكی
پێشكەش كرد لەجیاتی هەموو
گوناهێك، ئەوسا بۆ هەتاهەتایە لەلای
دەستە ڕاستی خودا دانیشت. 13 ئەو
لەوێ چاوەڕێ دەكات، هەتا خودا
هەموو دوژمنەكانی دەخاتە ژێر
پێیەوە. 14 چونكە ئەو بەیەك قوربانی،
ئەوانەی پیرۆزكراون، دروستو
تەواوی كردن. 15 ڕۆحی پیرۆزیش
خۆی شایەتیمان بۆ دەدات، دوای
ئەوەی خودا دەڵێ: 16 {ئەمە ئەو
پەیمانەیە كە لەگەڵیان دەیبەستم،
دوای ئەو ڕۆژانە خوداوەند دەڵێ:
یاساكانم دەخەمە ناو دڵیان، هەروەها
لەناو مێشكیان دەینووسم.} 17 ئینجا
بەردەوام دەبێو دەڵێ: {جارێكیتر
هەرگیز یادی گوناهەكانو
هەڵەكانیان ناكەمەوە.} 18 هەروەها
كاتێ ئەم گوناهانە بەخشران، ئیتر
پێویست ناكات قوربانی بۆ گوناه

بکرێ.

ئەنجامی قوربانی مەسیح

[19]بەم شێوەیە برایانی
خۆشەویست، ئێستا بەتەواوی
باوەڕمان بەوە هەیە، بەهۆی خوێنی
عیسای مەسیح، دەتوانین بڕۆینە
شوێنی هەرە پیرۆز. [20]بەو ڕێگا
زیندوو و تازەیەی بەدڕاندنی پەردەی
پەرستگا کرایەوە، واتە بەلەشی
خۆی. [21]هەروەها لەبەرئەوەی
کاهینی بەرزمان هەیە سەرپەرشتی
ماڵی خودا دەکات، [22]کەواتە،
پێویستە نزیك بکەوینەوە لەخودا
بەدڵێکی پاكو پڕ لەمتمانەی باوەڕ،
دوای ئەوەی دڵمان پاك کرایەوە
لەیژدانێکی خراپ بەپرژاندنی خوێن
بەسەری، هەروەها لەشمان بەئاوی پاك
خاوێن کراوەتەوە. [23]با دەستبگرین
بەو هیوایەی شایەتی بۆ دەدەین،
بێئەوەی لەهاتنەدی دوودڵ بین،
چونکە ئەوەی بەڵێنی پێداوین
ڕاستگۆیە، [24]هەروەها با ئاگاداری
یەکتری بینو یەکتری هانبدەین بۆ
خۆشەویستیو کرداری چاك. [25]واز
لەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەك
هەندێکتان لەسەری ڕاهاتوون،
بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ
ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە
دەبینن ڕۆژی خوداوەند
نزیكبووەتەوە.
[26]گەر ئێمە بەدەستی ئەنقەست
گوناه بکەین، دوای ئەوەی ڕاستیمان
ناسی، ئەوسا هیچ قوربانیەك نییە بۆ
لێخۆشبوونی گوناهمان. [27]هیچ
شتێکی دیکەمان بۆ نامێنێتەوە جگە
لەوەی چاوەڕێی ڕۆژی
لێپرسینەوەی ترسناكو تووڕەیی ئەو
ئاگرە بکەین کە دوژمنانی پێ
دەسوتێنرێ. [28]دەزانن گەر یەکێك
دوو یان سێ شایەتی بەسەرەوە بێ
کەوا بەرپێچی شەریعەتی موسای
کردووە، بێ بەزەییانە سزای مردنی
بەسەر دەدرێ. [29]کەواتە بەڕای ئێوە،
دەبێ چەند زیاتر بێ سزای ئەوەی بە
سووکی سەیری ڕۆڵەی خودا
دەکاتو لەهەمان کات خوێنی پەیمان
بە پیس دادەنێ کە پیرۆزی کردووە،
هەروەها گاڵتە بە بەرەکەتی خودا
دەکات؟ [30]چونکە ئێمە ئەوە باش
دەناسین کە ووتویەتی: {تۆڵە سەندن
هی منە، منم پاداشت دەدەمەوە.}
هەروەها نووسراوە: {خوداوەند
حوکم بەسەر گەلەکەی دەدات.} [31]

زۆر ترسناکانە کەوتنە بەردەستی
خودای زیندوو.
32بەڵام ڕۆژانی ڕابردووتان لەیاد
بێ، کاتێ ژیانتان ڕووناك کرایەوەو
چەند دانتان بەخۆتان گرتو تووشی
ئازار هاتن بەتێکۆشانێکی سەختو
درێژ. 33لەلایەك ئێوە تووشی جنێو و
چەوسانەوە هاتوون، لەلایەکی دیکە
بەشداری ئەوانەتان کرد کە بەهەمان
شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ دەکرا.
34هەروەها بەشداری بەندکراوانتان
کرد لەئازارەکانیان، کاتێ دەستیان
بەسەر ماڵو سامانتان گرت،
بەخۆشیەوە دانتان بەخۆتان گرت،
چونکە دەزانن لەئاسمان سامانێکی
باشترو نەفەوتاوتان هەیە. 35کەواتە
بێ متمانە مەبن، چونکە پاداشتی
مەزنە. 36ئێوە پێویستتان بەدان
بەخۆگرتن هەیە، تا کاربکەن
بەخواستی خوداو بەڵێنەکەی
بەدەستبهێنن. {37چونکە ئەوەی
چاوەڕێی دەکرێ بێت، دوای
ماوەیەکی زۆر کورت دێتو
دواناکەوێ. 38خودا دەڵێ: ئەوەی
بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، دەژی،
هەروەها ئەگەر هەڵگەڕایەوە، ئەوە
جێی ڕەزامەندی من نابێ.} 39جا ئێمە
سەربەو هەڵگەڕاوانە نین کە
لەناودەچن، بەڵکو سەربەوانەین کە
باوەڕیان هەیەو ڕزگار دەبن.

باوەڕی باپیرانمان

11
باوەڕ دڵنیایی تەواوە بەوەی هیوامان
لەسەریەتی، هەروەها بێگومانبوونە
ئەوەی نایبینین هەیە. 2بەم باوەڕە،
خەڵك لەکۆندا ڕەزامەندی خودایان
بەدەستهێناوە.
3بەباوەڕ دەزانین هەموو جیهان
بەهۆی ووشەی ئەوەوە
دروستبووە، تەنانەت هەموو ئەو
شتانەی دەیبینین، لەشتێك
هاتۆتەکایەوە کەوا نایبینین.
4بەباوەڕ هابیل قوربانی پێشکەش
کرد، قوربانییەکەی لای خودا باشتر
بوو لەوەی قابیلی برای. هەر بەهۆی
باوەڕیەوە بوو خودا قوربانییەکەی
پەسەندکردو شایەتی بۆدا کە
ڕاستودروستە، هەرچەندە هابیل
مرد، بەڵام تائێستاش بەباوەڕی هەروا
دەدوێ.
5بەباوەڕ ئەخنوخ بەرزکرایەوە
لای خودا بێ ئەوەی بمرێت، لەسەر
ڕووی ئەم زەوییە نەما، چونکە خودا

بەرزی کردەوە بۆ لای خۆی، پێش ئەوەی ئەمە ڕووبدات، شایەتی بۆ دراوە کەوا ئەو جێی ڕەزامەندی خودا بووە. [6] بێ باوەڕ ڕەزامەندی خودا بەدەستنایەت، چونکە ئەوەی بیەوێ لەخودا نزیکبێتەوە، دەبێ باوەڕی بەبوونی ئەو هەبێ. هەروەها باوەڕی بەوە هەبێ خودا پاداشتی ئەوانە دەداتەوە کە بەدوایدا دەگەڕێن.

[7] بەباوەڕ نوح ئاگادارکرایەوە سەبارەت بەوەی ڕوودەدات، هەرچەندە نیشانەی هیچ ڕووداوێك دیار نەبوو، ترسی خودا وای لەنوح کرد کەشتییەك دروست بکات تا خاوخێزانەکەی ڕزگار بکات، بەمە نوح حوکمی بەسەر جیهانداو خۆی بوو بەمیراتگری ڕاستودروستی.

باوەڕی ئیبراهیم و باوکان

[8] بەباوەڕ کاتێ ئیبراهیم بانگکرا بڕوات بۆ ئەو شوێنەی دواتر بەمیرات وەریدەگرێ، گوێڕایەڵی خودا بوو و ڕۆیشت، هەرچەندە نەیدەزانی بۆ کوێ دەچێ. [9] هەروەها بەباوەڕ لەخاکی بەڵێن پێدراو نیشتەجێبوو، هەروەك بلێی لەناوچەیەکی نامۆ بێ، لەچادر لەگەڵ ئیسحاقو یاقوب دەژیا کەئەوانیش میراتگری هەمان بەڵێن بوون. [10] چونکە ئیبراهیم چاوەڕێی چوونی شاری ئاسمانی دەکرد کە بناغەیەکی چەسپاوی هەیە، ئەوەی خودا دروستکەرو ئەندازیاریەتی.

[11] بەباوەڕ بوو، سارای ژنی ئیبراهیم توانای سك پڕبوونی پێدرا، هەرچەندە تەمەنی منداڵبوونی بەسەرچوو بوو، چونکە دڵنیابوو لەوەی ئەو بەڵێنەی خودا پێی داوە دەیباتە سەر. [12] بەم شێوەیە لەیەك پیاو کەنزیکی مردن بوو نەوەیەکی گەورە دروستبوو، {ژمارەیان وەك ئەستێرەی ئاسمان، وەك لمی سەر کەناری دەریا لەژمار نەدەهات.}

[13] هەموو ئەوانە لەباوەڕ مردن، بێئەوەی ئەو بەڵێنەی پێیان درابوو بەدەستی بهێنن، بەلام هەر لەدوورەوە بینییان پێشوازیان لێکرد، هەروەها ڕایانگەیاند کە ئەوان تەنها نامۆ و میوانن لەسەر زەوی. [14] ئەوانەی ئەمە دەڵێن، بەمە دەریدەخەن کەداوای وولات دەکەن. [15] گەر ئەوان باسی ئەو وولاتەیان بکردایە کە بەجێیان هێشتبوو، ئەوسا هەلی

گەڕانەوەیان بۆی دەبوو. 16بەڵام،
ئەوان ئارەزووی وولاتێکی باشتریان
دەکرد کە لەئاسمانە. لەبەرئەوە خودا
شەرمی پێیان نەبوو ناوبنرێ
بەخودایان، چونکە لە ئاسمان شاری
بۆ دروستکردن.
17بەباوەڕ ئیبراهیم ئیسحاقی
کوڕی پێشکەشکرد وەك قوربانی
کاتێ خودا تاقی دەکردەوە، ئەو تاقە
کوڕەی بەبەڵێن لەخودا وەریگرتبوو،
ئامادەبوو ئەویش بکات بەقوربانی.
18سەبارەت بەئیسحاق خودا ووتی:
{لەئیسحاقەوە هەموو نەوەی ئەو
پەیدا دەبێ.} 19ئیبراهیم باوەڕی بەوە
هەبوو خودا توانای ئەوەی هەیە
مردووان زیندووبکاتەوە، لەبەرئەوە
خودا جارێکی دیکە ژیانی بەئیسحاق
بەخشی وەك نیشانە. 20بەباوەڕ بوو،
ئیسحاق یاقوب‌و عیسۆی پیرۆزکرد،
بۆ داهاتووی چاك.
21بەباوەڕ بوو، یاقوب لەسەرە
مەرگدا هەردوو کوڕەزاکانی کە
کوڕی یوسف بوون پیرۆزی کردن،
ئینجا خۆیدا بەسەر گۆچانەکەیداو
ستایشی خودای کرد.
22بەباوەڕبوو، یوسف لەکۆتایی
ژیانی، باسی دەرچوونی
ئیسرائیلیەکانی کرد لەمیسرو
سەبارەت بەناشتنیشی وەسیەتی کرد.

باوەڕی موساو باوکان

23بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا
لەدایك بوو، بۆ ماوەی سێ مانگ
دایك‌و باوکی شاردیانەوە، چونکە
بینییان منداڵێکی جوانە، لە
فەرمانەکانی پادشا نەترسان.
24بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا
گەورە بوو، نەیویست خەڵکی بە
کوڕی کچی فیرعەون بانگی بکەن.
25موسا بەلایەوە باشتر بوو لەگەڵ
گەلی خودا ئازار بچێژێ، لەوەی
بۆ ماوەیەکی کورت لەزەت
لەخۆشی ژیان وەربگرێ‌و
بەگوناهەوە بژی. 26بەلای موسا ئەو
ڕیسواییەی لەپێناوی مەسیح چەشتی،
نرخی زیاتر بوو لەگەنجینەی میسر،
چونکە دەیزانی خودا چۆن پاداشتی
دەداتەوە. 27هەر بەباوەڕ بوو دوایی
میسری بەجێهێشت، بێ ئەوەی
لەتووڕەیی پادشا بترسێ. بە شێوەیەك
وورەی‌بەرز بوو، هەروەك ئەوە ببینێ
کە نەبینراوە. 28هەر بەباوەڕ بوو
موسا ڕۆژی تێپەڕبوونی کردو دوایی
خوێنی قوربانیەکانی پرژاند

بەدەرگای جوولەکەکان، تا فریشتەی لەناوبەر ئەوەی کوڕە نۆبەرەکانی کوشت، دەست لەوان نەدات.

باوەڕی دادوەرانو پێغەمبەران

[29]بەباوەڕ بوو، جوولەکەکان توانییان لەدەریای سوور بپەڕنەوە، هەروەك بەسەر ووشکانیدا بڕۆن. بەڵام میسریەکان کاتێ ویستیان بپەڕنەوە خنکان.

[30]بەباوەڕ بوو، شوورەی چواردەوری شاری ئەریحا ڕووخا، دوای ئەوەی حەوت ڕۆژ بەدەوری سوورانەوە.

[31]بەباوەڕ بوو، ڕاحابی داوێنپیس لەناونەچوو لەگەڵ یاخیبووان، چونکە پێشوازیەکی هاوڕێیانەی لەدوو سیخوڕەکەی یەشوع کرد.

[32]نموونەی تر زۆرە بۆتان بهێنمەوە، بەڵام کاتی ئەوە نییە تاوەکو باسی: جەدعونو باراقو شەمشونو یەفتاحو داودو ساموئیلو پێغەمبەرانتان بۆ بکەم. [33]بەهۆی باوەڕیان ئەوانە توانیویانە: زاڵبن بەسەر پادشاهێتیەکان، دادپەروەری بهێننەکایەوە، بەڵێنی خودا بەدەستبهێنن، دەمی شێر دابخەن، [34]ئاگری گڕدار بکوژێننەوە، لەژێر تیخی شمشێر ڕابکەن، لەکاتی بێهێزی بەهێزبن، لەمەیدانی شەڕ ببن بەپاڵەوان، لەشکری بێگانە بگەڕێننەوە دواوە، [35]هەندێك ژن مردووەکانیان گەڕایەوە لایان بەزیندووبوونەوە، هەندێکی دیکەیان دانیان بەئازارو ئەشکەنجە گرت هەتا مردن، نەیانویست ڕزگاریان بێ تا لەڕۆژی دواییدا زیندووبوونەوەیەکی باشتر بەدەستبهێنن. [36]هەندێکی تریان تووشی ئازارو سووکایەتیو بەقامچی لێدانو کۆتو زنجیرو بەندیخانە بوون. [37]هەندێکیان بەردبارانکران، پەرشوبڵاوکران، بەشێوەیەکی زۆر دڕندانە بەشمشێر ملیان پەڕێنراوە. بەشێکیان ئاوارە بوون لەجیاتی جل خۆیان بە پێستی مەڕو بزن داپۆشیوە، دەربەدەری شاران بوون، تووشی برسێتیو چەوسانەوەو تەنگانەیەکی زۆربوون.

[38]هەروەك شایانی ئەم جیهانە نەبن، ئاوارەی ناو بیابانو شاخو ئەشکەوتەکانو کونو کەلەبەری زەوی بوون.

[39]هەرچەندە باوەڕی ئەوان

شوێنی ڕەزامەندی خودا بوو، لەگەڵ
ئەوەشدا بەڵێنی خودایان بەدەست
نەهێنا. [40]چونکە خودا پێشتر شتێکی
باشتری بۆ ئێمە دانابوو، تا ئەوان
بەبێ ئێمە تەواو دروست نەبن.

تەمێکردنی خودای باوك

12

لەبەرئەوە گەر ئێمە بەهەورێکی ئاوا
گەورەی شایەتیدان دەورردراوین، با
لەهەموو بارگرانیو گوناهێك كە
كۆتی كردووین ئازادبین، هەروەها
بەپشوودرێژیەوە لەو پێشبڕکێیە
ڕابکەین کە لەپێشمانە. [2]با هەمیشە
سەیری عیسا بکەین، پێشڕەو و
تەواوکەری باوەڕمان. ئەوەی
لەپێناوی ئەو خۆشیەی چاوەڕێی
دەکرد، دانی بەخۆیگرت کاتێ
لەخاچیانداو شەرمەزاری پشتگوێ
خست، دوایی لەلای دەستە ڕاستی
خودا دانیشت. [3]سەرنج بدەنە ئەوەی
دانیبەخۆیگرت سەبارەت بەو
دژایەتیەی گوناهباران لەگەڵیان
دەکرد، تا وورە بەرنەدەنو شەکەت
نەبن. [4]هەرچەندە ئێوە لەململانێی
گوناە تا ئێستا خوێنتان نەڕشتووە.
[5]ئایا ئەو ووشە هاندەرانەی
خوداتان لەبیر چووەوە، کە هەروەك
ڕۆڵەی خۆی لەگەڵ ئێوە دەدوا؟
کاتێ دەڵێ: {ڕۆڵەکەم، بەچاوی نزم
سەیری تەمێکردنی خوداوەند مەکە،
هەروەها وورە بەرمەدە کاتێ سزات
دەدات، [6]چونکە ئەوەی خوداوەند
خۆشیبوێ تەمێی دەکات، هەروەها
هەر یەکێك وەك ڕۆڵەی خۆی
وەریگرێت بەقامچیی لێیدەدات.}
[7]کەواتە، دانبگرن بەخۆتان کاتێ
خودا تەمێتان دەکات، چونکە
هەڵسوکەوتی باوكو ڕۆڵەتان لەگەڵ
دەکات، چ ڕۆڵەیەك هەیە باوکی
تەمێی نەکات؟ [8]گەر بێتو خودا
تەمێتان نەکات وەك هەموو
منداڵەکانی دیکەی، ئەمە ئەوە
دەگەیەنێ ئێوە زۆڵنو منداڵی ئەو
نین. [9]گەر باوکی سەر زەویمان
تەمێمان بکات لەگەڵ ئەوەشدا ڕێزی
بگرین، ئایا دەبێ چەند زیاتر
ملکەچی باوکی ڕۆحیمان بین؟ بۆ
ئەوەی ژیان بەدەست بهێنین. [10]
باوکی سەر زەویمان بۆ ماوەیەك
تەمێمان دەکات ئەوەندەی بەباشیان
زانیوە، بەڵام خودا، تەمێمان دەکات
لەپێناوی بەرژەوەندی ئێمە، هەتا
لەپاكوپیرۆزی ئەودا بەشدار بین. [11]

چـونکە تەمـێکردن لـەکاتی خـۆی
دەردەکـەوێ کەمایـەی ئـازارە نـەك
خۆشـی، بـەڵام دواتـر، لەئاشـتیدا
بـەرووبوومی ڕاسـتودروسـتی
لێدەکەوێتەوە بۆ ئەوانەی ڕاهێنراون،
تـا کەم ئەندامەکان لەڕێگا دەرنەچن،
بەڵکو چاكببنەوە.
12کەواتـە دەسـتە بێهـێزو
ماندووەکانـتان جـارێکی دیکـە بەرز
بکەنـەوە، هـەروەها ئـەژنۆ
لەرزۆکەکانـتان بەهـێز بکـەن، 13
ڕێگای ڕاستو ڕەوان بۆ پێتان ئامادە
بکەن.
14هـەوڵ بـدەن، بـە ئاشـتی بژین
لەگـەڵ هـەموو کەسـێك، داوای
پـاكوپیرۆزی بکەن، بەشێوەیەك بژین
جـێی ڕەزامەندی خودا بێ، ئەگینا بێ
ئـەوە کەس ناتوانێ خوداوەند ببینێ.
15ئاگـاداری ئەوە بن، کەستان خۆی
لەبەرەکـەتی خـودا بـێبەش نەکات،
بـەوەی ڕەگـی تاڵـیتان تـیادا بڕوێ،
ئەمـەش بـێزاری بهێنێتە کایەوەو ببێتە
هـۆی خراپبوونی بەشێکی زۆرتان.
16ئاگـادار بـن، بـا کەسـتان
داوێـنپیسـیو کفـر نـەکات لـەگەڵ
خـودا وەك عیسـۆ، ئـەوەی مـافی
نۆبەرایـەتی خـۆی فرۆشـت بە ژەمێ
نـانخواردن. 17چـونکە دەزانن دوای
ئـەوەی ویسـتی ببێـتەوە میراتگـری
پیرۆزی، ڕەتکرایەوە چونکە دەرفەتی
تۆبەکـردنی بـۆ نـەمابوو، هەرچـەندە
بەگریانەوەش داوای دەکرد.
18چـونکە ئـێوە لـەشاخێك نزیك
نەکەوتـنەوە دەسـتی لێبـدرێ،
لەئاگرێکی گڕدار، لەتاریکی، لەتەم،
لەگـەردەلوول، 19هـەروەها دەنگـی
کـەڕەنا، دەنگـی دوانـێك وا
لەگوێگـران بکـات بپاڕێنەوە، تا ئیتر
ئـەم قسـانەیان بـۆ نەکرێ. 20چونکە
ئـەوان نەیانـتوانی خۆیـان ڕاگـرن
لەئاسـت تونـدی فەرمانەکەی خودا،
کە ووتبووی: {گەر ئاژەڵیش دەستی
بـەر ئـەو شـاخە بکـەوێ، دەبـێ
بـەردباران بکـرێ.} 21لەڕاسـتیدا
دیمەنەکە ئەوەندە ترسناك بوو تەنانەت
وای لەموسـا کرد بڵێ: {من لەترسا
دەلەرزم.}
22بـەڵام ئـێوە بـۆ شـاخی شاری
داود هـاتوون، بـۆ شـاری خـودای
زیـندوو، کـە قودسـی ئاسمانیـیە، بۆ
ئاهەنگـێك فریشـتەیەکی گـەلێ زۆر
تـیایدا بەشـداریکـردووە. 23بـۆ
کۆمـەڵی ڕۆڵـە نۆبـەرەکانی خـودا،
ئەوانـەی ناویان لەئاسمان نووسراوە.

ئێوە بۆ لای خودا خۆی هاتوون
ئەوەی فەرمان بەسەر هەموو مرۆڤ
دەدات، بۆ لای ڕۆحی
ڕاستودروستان کە تەواوکراون.
24بەڵێ بۆ لای عیسا هاتوون،
ئەوەی پەیوەندیڕێکخەری پەیمانی
نوێیە، هەروەها بۆ خوێنێکی ڕشێنراو
کە زۆر باشتر لەخوێنی هابیل
دەدوێ.
25ئاگاداربە قسەکەر
ڕەتمەکەوە، چونکە گەر ئەوانەی
لەپێشا قسەکەری بە وەحیان
ڕەتکردەوە لەسەر زەوی نەیانتوانی
ڕابکەن، ئایا ئێمە چۆن دەتوانین
لەسزا ڕابکەین گەر قسەکەری ئاسمان
ڕەتبکەینەوە؟ 26لەکۆنا دەنگی
خودا زەوی خستە لەرزە، بەڵام
ئێستا ئەو بەڵێنیداوەو دەڵێ: {
جارێکیتر تەنها زەوی ناخەمە لەرزە
بەڵکو ئاسمانیش.} 27مەبەست لە
(جارێکیتر) ئەمەیە: هەموو ئەو
شتانەی خودا دروستیکردووەو
لەرزۆکە نامێنێ، لەبناغەدا
دەیانگۆڕێ، تەنها شتە چەسپاوەکان
دەمێنێتەوەو نالەرزێ. لەشوێنی خۆی
ناجوڵێ.
28بۆیە با دەم بەسوپاس بین بۆ ئەو
پادشاهێتیەی کە نالەرزێ، هەروەها
بەترسو ڕێزەوە خودا بپەرستین،
بەشێوەیەك کەجێی ڕەزامەندی بێت.
29چونکە خودای ئێمە ئاگرێکی
سووتێنەرە.

ووتەی هاندان

13

با خۆشەویستی خوشكو برایەتی
بچەسپێ. 2میوانداری نامۆکان لەیاد
مەکەن، چونکە بەمە هەندێ کەس
میوانداری فریشتەکانیان کردووە
بێئەوەی بزانن. 3یادی بەندکراوان
بکەن، هەروەك بەندکرابن لەگەڵیان،
هەروەها زۆرلێکراوان، هەروەك
زۆرتان لێکرا بێت لەلەش. 4دەبێ
لای هەموو کەسێك ژنو مێردایەتی
ڕێزی هەبێ، جێگەی ژنو مێرد
بەپاکی بمێنێتەوە، چونکە خودا
بەرەڵلاو داوێنپیس تاوانبار دەکات.
5خۆتان دووربخەنەوە
لەخۆشەویستی پارە، ڕازیبن بەوەی
هەتانە، چونکە خودا ووتویەتی: {
هەرگیز پشتگوێت ناخەمو بەجێت
ناهێڵم.} 6کەواتە دەتوانین، بەباوەڕی
تەواو بەبێترس بڵێین: {خوداوەند
یارمەتیدەرمە، لەهیچ شتێك ناترسم،

ئیتر مرۆڤ دەتوانێ چی بەرامبەرم
بکات؟}
7هەمیشە ڕابەرەکانتان لەیاد بێ،
ئەوانەی ووشەی خوداتان
پێڕادەگەینن، تەماشای سەربردەو
ئەنجامی ژیانیان بکەن، هەروەها
باوەڕی ئەوان بکەن بەنموونەیەك بۆ
خۆتان. 8عیسای مەسیح وەك
خۆیەتی، دوێنێو ئەمڕۆ و تاهەتایە. 9
لەبەرئەوە ڕێمەدەن بەهۆی
فێرکردنی نامۆ و جۆراو جۆرەوە
گومڕابن. لەوە باشتر نییە گەر دڵ
بەبەرەکەت بچەسپێ، نەك
بەخواردن، ئەوەی هیچ سوودی نییە
بۆ ئەوانەی هەوڵی بۆ دەدەن. 10ئێمە
قوربانگایەکمان هەیە، ئەوانەی
خزمەتی چادری پەیمانی کۆن دەکەن
بۆیان نییە لێی بخۆن، 11چونکە ئەو
ئاژەڵانەی سەرۆك کاهین بەهۆی
خوێنیان دەچێتە شوێنی هەرە پیرۆز
وەك قوربانی بۆ گوناه،
کەلەشەکانیان لەدەرەوەی گەڕەك
دەسوتێنرێ. 12لەبەرئەوە عیساش
لەدەرەوەی شار ئازار درا، تا
بەخوێنی خۆی مرۆڤ پیرۆز بکات.
13کەواتە با بچینە لای مەسیح بۆ
دەرەوەی گەڕەك، بەشداری
ڕیسوایی ئەو بکەین، ئەوەی
لەپێناوی ئێمە بەسەری هات! 14
چونکە لەسەر ئەم زەوییە هیچ
شارێك نییە بۆمان بمێنێتەوە، با هەوڵ
بدەین بۆ شاری داهاتوو. 15کەواتە
با بەناوی عیسای مەسیح هەمیشە
قوربانی ستایش پێشکەشی خودا
بکەین، ئەمەش بەرووبوومی
لێوەکانمانە، کەوا بەو شێوەیە دان
بەناوی ئەو دەنێین. 16هەروەها کاری
چاكو یارمەتیدانی لێقەوماوان
پشتگوێ مەخەن، چونکە ئەو جۆرە
قوربانیانە خودا دڵشاد دەکات. 17
گوێڕایەڵی ڕابەرەکانتان بنو
ملکەچی دەسەڵاتیان بن، چونکە
ئەوان شەوارەتان بۆ دەگرن،
هەروەك بڵێی حیسابیان پێشکەشی
خودا بکەن، گوێڕایەڵیان بن تا
بتوانن کارەکەیان بەدڵشادی بکەن
نەك بەبێزاری، ئەگینا زیانی بۆ ئێوە
دەبێ.
18نوێژمان بۆ بکەن، چونکە
دڵنیاین لەپاکی ویژدانمانو دەمانەوێ
لەهەموو شتێك هەڵسوکەوتمان چاك
بێ، 19هەروەها زۆر بەپەرۆشەوە
داواتان لێدەکەم نوێژم بۆ بکەن
لای خودا، هەتا بەخێرایی بگەڕێمەوە

لاتان. [20]داوا لەخودای ئاشتی دەکەم،
ئــەوەی بــەهۆی خوێــنی پــەیمانی
هەتاهــەتایی، عیســای مەســیحی
خوداوەندمان، کە شوانێکی مەزنە بۆ
مــەڕەکان، لەنــێو مــردووان
زیندووی‌کردەوە، [21]تا هەموو شتێکی
باشـتان پێ‌ببەخشێ، تا بەخواستی ئەو
کـار بکـەن‌و لەئـێوە کـار بکـات
بەڕەزامـەندی ئـەو بـەهۆی عیسـای
مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە.
ئامین.

سلاوی کۆتـایی

[22]ئــەی بــرایان داواتــان لــێ
دەکــەم، بــەســنگ فراوانــیەوە
وەری‌بگرن ئەو ووتە هاندانانەی لەم
نامە کورتەدا بۆم نووسیون.
[23]هــەروەها دەمــەوێ پێــتان
ڕاگەێــنم تیمۆساوســی بــرامان
لەبەندیخانـە ئازادکـراوە، هـەر کاتێ
هـات بـۆ لام دەمـانــەوێ بەیەکەوە
دیدەنیتان بکەین.
[24]سـلاو لەهـەموو ڕابەرەکانتان‌و
خوشـك‌و بـرا پیرۆزەکانـتان بکـەن.
بــاوەڕدارانی ئیتالــیا ســلاوتان
لــێ‌دەکەن.
[25]لـەکۆتایـیدا بابەرەکـەتی خودا
لەگەڵتان بێت.

نامە یاقوب

نامەکەی یاقوب کۆمەڵە ئامۆژگارییەکە ئاراستەی هەموو گەلی خودا کراوە کە پەرش‌وبڵاوبوونەوە لەجیهان. مەبەستی هاندانیانە بۆ بەرگەگرتنی ناخۆشی‌و چەسپان لەباوەڕ. نووسەر سەبارەت بەزۆر لایەنی چاکی باوەڕ بەمەسیح دەدوێ‌و داوایان لێدەکات پەیڕەوی بکەن لەهەڵسوکەوتیان، وەکو: دوورکەوتنەوە لەپارەپەرستی‌و لووتبەرزی‌و زمان پاراستن لەقسەی خراپ‌و نەخواردنی بەشی هەژاران. پێویستیشە لەسەر باوەڕداران ئارامبگرن‌و نوێژبکەن‌و داناییان هەبێ. بەڵام نامەکە بەزۆری باسی باوەڕی ڕاستەقینە دەکات کە دەبێ بەکرداری چاکەوە بەند بێ.

1

لەیاقوبی بەندەی خوداو عیسای مەسیحی خوداوەندەوە، بۆ دوانزە هۆزەکەی نەوەی ئیسرائیل کە پەرش‌و بڵاوبوونەتەوە، سڵاوتان لێبێت.

تاقیکردنەوە لەدەرەوە

2 ئەی برایان بەخۆشی دابنێن، کاتێ دەکەونە جۆرەها تاقیکردنەوەو ناخۆشی، 3 چونکە ئێوە دەزانن تاقیکردنەوەی باوەڕتان ئارامگرتنتان تیا دروست دەکات. 4 با ئارامگرتن بەتەواوی کاری خۆی تیاتان بکات، تا لەهەموو ڕوویەك تەواو و پێگەیشتووبن، لەهیچ شتێك کەموکوڕیتان نەبێت. 5 گەر یەکێك لەناوتان کەموکوڕی لەدانایی هەبوو، با داوا لەخودا بکات، چونکە خودا بەدەست‌و دڵفراوانی بەهەموو کەسێکی دەدات‌و گلەییش ناکات. 6 بەڵام با بەباوەڕ داوای بکات‌و هیچ گومانی تیادا نەبێت، چونکە ئەوەی گومان دەکات وەك شەپۆلی دەریا وایە با دەیهێنێت‌و دەیبات. 7 ئەو جۆرە مرۆڤە نابێ بیر لەوە بکاتەوە شتێك لەخوداوەند بەدەست‌دەهێنێ، 8 چونکە ئەو مرۆڤە ڕاڕایە، لەهەموو ڕێگاکانی دوو دڵە.

9 بابرای پایەنزم شانازی بە بەرزیەکەی بکات، 10 هەروەها دەوڵەمەند بەنزمیەکەی، چونکە دەوڵەمەند وەك گوڵی گژوگیا لەناودەچێ. 11 کاتێ ڕۆژ بەتیشکی

گەرمی هەڵهات، ئەو گژوگیایە
ووشك دەكاتو گوڵەكەی
هەڵدەوەرێ، دیمەنی جوانی
نامێنێت، ئاوا مرۆڤی دەوڵەمەند
لەناودەچێت كاتێ خۆی ماندوو
دەكات بەكارەكانیەوە.

تاقیکردنەوە لەژوورەوە

[12]خۆزگە دەخوازرێ بەوەی
بەرگە دەگرێ لەكاتی تاقیكردنەوە،
چونكە كاتێ لەو تاقیكردنەوەیە
دەردەچێ تاجی ژیان وەردەگرێ،
ئەوەی خودا بەڵێنی داوە بیدات
بەوانەی خۆشیان دەوێت. [13]با كەس
نەڵێت كاتێ دەكەوێتە تاقیكردنەوە،
(من لەلایەن خوداوە تاقی
دەكرێمەوە.) چونكە خودا بە خراپە
تاقیناكرێتەوە ئەویش كەس بە خراپە
تاقیناكاتەوە، [14]بەڵام هەموو كەسێك
تاقیدەكرێتەوە گەر ئارەزووە
خراپەكانی خۆی هەڵیخەڵەتاندو
ڕایكێشا. [15]ئینجا گەر ئارەزوو
سكیپڕ بوو، ئەوا گوناهی لێ
دەبێت، ئەگەر گوناهیش گەشەی
كرد ئەوا مردنی لێ دێتەكایەوە.
[16]برایانی خۆشەویستم
هەڵمەخەڵەتێن، [17]هەموو پێدراوێكی
چاكو بەهرەیەكی تەواو لەسەرەوە
دێت، لای باوكی ڕووناكی
دێتەخوارەوە، ئەوەی ناگۆڕێو
سێبەرو خولانەوەی نییە. [18]ئێمە
بەخواستی ووشەی ڕاستی لەدایك
بووین، تاببینە نۆبەرەی
دروستكراوانی.

گوێ بگرنو كاری پێبكەن

[19]ئەمە بزانن ئەی برایانی
خۆشەویست: با هەر یەكێكتان
لەگوێگرتن خێرا بێت، پەلە نەكات
لەقسەكردن، هێواش بێت
لەتووڕەبوون. [20]چونكە تووڕەیی
مرۆڤ كار بۆ ڕاستودروستی خودا
ناكات. [21]كەواتە واز لەهەموو
پیسیو زۆری بەدكاری بهێنن، ئەو
ووشەیەی خودا تیاتان چاندوویەتی
بەڕۆح سووكیەوە وەریبگرن،
ئەوەی دەتوانێ گیانتان ڕزگار بكات.
[22]تەنها گوێگری ووشەكان مەبن،
بەڵكو كاری پێ بكەن، ئەگینا خۆتان
هەڵدەخەڵەتێنن. [23]چونكە ئەوەی
گوێ لەووشەی خودا بگرێو كاری
پێ نەكات، وەك یەكێك وایە سەیری
ڕوخساری خۆی بكات لەئاوێنە، [24]
ئینجا دوای ئەوەی سەیری خۆی

دەکاتو دەڕوات، یەکسەر لەبیری
دەچێت چۆن بووە. 25بەڵام ئەوەی
بەووردی سەیری شەریعەتی تەواو
بکات، شەریعەتی سەربەستی،
لەسەری بەردەوام بێتو ئەوەی
بیستوویەتی بیری نەچێت بەڵکو
کاری پێبکات، ئەوا ئەو کەسە
خۆزگەی پێدەخوازرێت.
26ئەوەی خۆی بەدیندار دابنێو
زمانی خۆشی نەپارێزێت، ئەوە خۆی
هەڵدەخەڵەتێنێتو دینداریەکەی
بێسوودە. 27دینداری پاکو بێگەرد
لای خودای باوکمان ئەمەیە: مرۆڤ
هەتیوانو بێوەژنان بەسەر بکاتەوە
لەکاتی تەنگانەیان، هەروەها خۆی
بەپاکی بپارێزێت سەبارەت بەجیهان.

بەجیاوازی هەڵسوکەوت مەکەن

2
برایانی خۆشەویست، گەر بەڕاستی
باوەڕتان بەخوداوەند عیسای مەسیح
هەیە، گەورەی شکۆمەندی، لەگەڵ
خەڵکی بەجیاوازی هەڵسوکەوت
مەکەن. 2گەر دەوڵەمەندێك هاتە
ناوتان ئەنگوستیلەی زێڕی لەپەنجە
بوو، بەرگی نایابی لەبەر بوو،
هەروەها هەژارێك هاتە ناوتانو
بەرگی پیسو کۆنی لەبەر بوو. 3
پێشوازیتان لەدەوڵەمەندەکە کردو
پێتان ووت: (فەرموو، لەپێشەوە
دانیشە)، ئینجا بەهەژارەکەتان ووت:
(تۆش لەوێ ڕاوەستە، یان لێرە
دانیشە لەبەر پێمان)، 4ئایا ئەمە ئەوە
ناگەیەنێت ئێوە جیاوازی یەکێك
لەگەڵ ئەوی دیکە دەکەنو بەبیری
خراپ خۆتان دەکەن بەدادوەر؟
5گوێ بگرن ئەی برایانی
خۆشەویست: ئایا خودا هەژارانی ئەم
جیهانەی هەڵنەبژاردووە تا
دەوڵەمەندبن لەباوەڕو ببن
بەمیراتگری پادشاهێتی، ئەوەی خودا
بەڵێنیداوە بیدات بەوانەی
خۆشیاندەوێ؟ 6ئێوە بەسووکی
سەیری هەژاران دەکەن. ئایا
دەوڵەمەندەکان نین لەگەڵتان
زۆردارنو ڕاتاندەکێشن بۆ
دادگاکان؟ 7ئایا ئەوان نین گاڵتە
بەناوی چاکی [مەسیح] دەکەن،
ئەوەی پێی بانگکراون؟
8گەر ئێوە بەتەواوی کار
بەشەریعەتی شاهانە بکەن بەپێی کتێبی
پیرۆز کە دەڵێ: { ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ}، ئەوا
شتێکی چاك دەکەن. 9بەڵام گەر

بەجیاوازی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ
خەڵك كرد، ئەوا گوناه دەكەن‌و
شەریعەت تاوانبارتان دەكات وەك
سەرپێچی‌كەر. [10]ئەوەی بەهەموو
ڕاسپاردەكانی شەریعەت كار بكات،
بەڵام تەنها یەك ڕاسپاردەیان
بشكێنێت بەوە هەڵەی لەهەموودا
كردووە، [11]چونكە ئەوەی ووتویەتی:
{داوێن پیسی مەكە} هەر ئەوە
ووتویەتی: {مەكوژە}. گەر داوێنý
پیسیت نەكرد بەڵام یەكێكت
كوشت، ئەوا سەرپێچی
شەریعەتت كردووە. [12]بدوێن‌و كار
بكەن وەك ئەو كەسانەی بەپێی
شەریعەتی سەربەستی حوكمیان
بەسەر دەدرێ. [13]چونكە حوكمدان
بێ‌بەزەییانە دەبێت بۆ ئەوانەی
بەزەییان نەبووە. بەزەییش بەسەر
حوكمدان سەردەكەوێ.

باوەڕو كردار

[14]ئەی برایان چسوودێكی هەیە
گەر یەكێك بڵێ باوەڕم هەیە، بەڵام
كرداری لەگەڵ نەبێت؟ ئایا ئەم جۆرە
باوەڕە ڕزگاری دەكات؟ [15]گەر
خوشك‌و برایەك پێویستیان بە
جل‌وبەرگ‌و خواردنی ڕۆژانە هەبوو،
[16]یەكێكتان پێیان ووتن: (بەخێر
بچن، جلی گەرم لەبەر بكەن، تێر
بخۆن.) ئەمە چ سوودێكی هەیە گەر
تۆ ئەوەی پێویستیان پێیەتی بۆ لەش
نەیاندەیتێ؟ [17]بەم شێوەیە دەبینین
باوەڕ لەخۆیدا بەتەنها مردووە، گەر
كرداری لەگەڵ نەبێت. [18]لەوانەیە
یەكێكتان بڵێ: (تۆ باوەڕت هەیەو
من ýكردار.) نیشانمýبدە باوەڕت
چۆن بێ كردار دەبێت، ئەوسا منیش
بەكردارەكانم نیشانت دەدەم باوەڕم
چۆنە. [19]تۆ باوەڕت هەیە یەك خودا
هەیە، شتێكی چاك دەكەیت. ڕۆحە
پیسەكانیش باوەڕیان بەمە هەیەو
دەلەرزن لەترسان.
[20]ئەی مرۆڤی گێل، پێویست
بەسەلماندن دەكات كە باوەڕ بێ
كردار بێ‌سوودە؟ [21]سەیری
ئیبراهیمی باوكمان بكە، ئایا
بەكردارەكەی نەبوو خودا بێ‌تاوانی
كرد، كاتێ ئیسحاقی كوڕی
پێشكەشýكرد لەسەر قوربانگا؟ [22]
تۆ دەبینیت باوەڕەكەی بەكردارەوە
چالاكە، هەروەها باوەڕەكەی
بەكردارەوە تەواو بووە، [23]بەمە
ووتەی كتێبی پیرۆز هاتەدی كە
دەڵێ: {ئیبراهیم باوەڕی بەخودا هێنا،

ئەمەش بەڕاستودروستی بۆی دانرا}
، هەروەها ناویان نا دۆستی خودا. 24
دەبینین مرۆڤ تەنها بەباوەڕی بێتاوان
نابێت بەڵکو بەکردارەکانیشی. 25ئایا
ڕاحابی داوێنپیس بەم شێوەیە
بێتاوان نەبوو، چونکە پێشوازی
لەنێرراوان کردو لەڕێگایەکی ترەوە
دەربازی کردن؟ 26چۆن لەشی مرۆڤ
ڕۆحی تیا نەمێنێت دەمرێت، هەروەها
باوەڕ گەر کرداری لەگەڵ نەبێت
دەمرێت.

خراپی زمان

3

ئەی برایان، زۆربەتان خۆتان مەکەن
بەفێرکەر، دەزانن ئێمە لێپرسینەوەی
مەزنترمان هەیە. 2چونکە ئێمە
هەموومان لەزۆر شت هەڵە دەکەین،
گەر یەکێك بتوانێ لەقسەکردن هەڵە
نەکات، ئەوە مرۆڤێکی تەواوەو
بەسەر هەموو لەشی زاڵبووە. 3ئێمە
لەغاو دەکەینە دەمی ئەسپ تا
گوێڕایەڵمان بێتو بتوانین هەموو
لەشی ئاڕاستە بکەین. 4هەروەها
سەیری کەشتی بکەن، هەرچەندە
گەورەیەو ڕەشەبای بەهێز پاڵی پێوە
دەنێت، کەچی کەشتیوان
بەسەوڵێکی بچووك پێچی پێ
دەکاتەوەو دەیبات بەهەر لایەك
بیەوێت. 5هەروەها زمانیش
ئەندامێکی بچووکە، بەلاَم زۆر
لەخۆبایە. سەیرکەن ئاگرێکی
بچووکە دارستانێکی گەورە
دەسووتێنێت. 6زمان وەك ئاگر وایە،
جیهانێکە لەخراپە، زمان ئەو
ئەندامەیە هەموو لەش پیس دەکاتو
ئاگر لەچواردەوری سروشت
هەڵدەگیرسێنێت بەگڕێك
لەدۆزەخەوەیە. 7مرۆڤ دەتوانێ بەسەر
ئاژەڵی کێویو باڵندەو خشۆكو
بوونەوەری ئاوی زاڵ بێت، 8بەلاَم
کەس ناتوانێت بەسەر زمان زاڵ بێت.
خراپەیەکە ناگیرێت پڕە لەژەهری
کوشندە.
9بەزمان خوداوەندو باوکمان
پیرۆز دەکەین، بەئەویش نەفرەت
لەخەڵکی دەکەین کە لەشێوەی
خودا دروست کراون. 10لەیەك دەم
پیرۆزیو نەفرەت دێتە دەرەوە،
ئەمەش نابێ بەم شێوەیە بێت ئەی
برایان. 11ئایا بیستووتانە لەیەك کانی
ئاوی شیرینو سوێر هەڵبقوڵێت؟ 12
یاخود دەبێت دار هەنجیر زەیتون
بگرێت، یان مێو هەنجیر بگرێت؟ ئەی

برایان بەم شێوەیەش کانی سوێر ئاوی
شیرینی لێ نایەتە دەرەوە.

دانایی خودایی

13ئەوەی لەناوتان داناو
تێگەیشتووە، با دەریبخات بەژیانی
باشیو کردارەکانی لەڕۆحسووکی
دانایی. 14بەڵام گەر چاوپیسی تاڵو
خواستی خۆویستیتان لەدڵ بوو،
شانازی مەکەنو درۆ سەبارەت
بەراستی مەکەن. 15دانایی ئاوا
هەرگیز لەخوداوە نییە، بەڵکو
لەجیهانەو ڕۆحی نییەو
لەشەیتانەوەیە. 16چونکە لەکوێ
چاوپیسیو خۆویستی هەبوو، لەوێ
پەشۆکاویو هەموو جۆرە خراپەیەك
بڵاودەبێتەوە. 17بەڵام ئەو داناییەی
لەسەرەوە ﴿لەلای خوداوە﴾ دێت
لەپێش هەموو شتێك پاکە،
ئاشتیخوازو ساکارە، گوێڕایەڵە، پڕ
لەبەزەییو بەرووبوومی چاکە،
ڕاستو ڕێکو ڕەوانە، دووڕوویی
تێدا نییە. 18هەروەها بەرووبوومی
ڕاستودروستی لەلایەن
ئاشتیخوازان لەئاشتیدا دەچێنرێت.

ملکەچی خودا بن

4

هۆی ئەم دوژمنایەتیو ناکۆکییە چییە
لەناوتان؟ ئایا بەهۆی ئارەزووە
خراپەکانی ئەندامانی لەشتان نییە کە
دەجەنگێت لەگەڵتان؟ 2ئارەزوو
دەکەنو دەستتان ناکەوێ ئەوسا
دەکوژن. چاوتان لەماڵی خەڵکەو
ناگەنە مەبەستی خۆتان، ئەوسا
دوژمنایەتیو شەڕ دەکەن. ئەوەی
دەتانەوێ دەستتان ناکەوێت، چونکە
لەخودا داوا ناکەن. 3گەر
داواشتانکرد وەریناگرن، چونکە
بەمەبەستی خراپ داوای دەکەن، تا
ئارەزووەکانی خۆتانی پێ تێر بکەن.
4ئەی داوێنپیسان، ئایا نازانن
خۆشەویستی جیهان دوژمنایەتییە
لەگەڵ خودا؟ ئەوەی بیەوێ ببێت
بەخۆشەویستی جیهان، ئەوە بووە بە
دوژمنی خودا. 5ئایا ئەوەی کتێبی
پیرۆز ووتویەتی ڕاست نییە کە
دەڵێت خودا دڵگەرمە بۆ ئەو
ڕۆحەی تیاماندایە؟ 6بەڵام خودا
بەرەکەتی زۆرتر دەدات بۆیە کتێب
دەڵێت: {خودا بەرهەڵستی
لووتبەرزەکان دەکاتو بەرەکەتی
بەسەر ڕۆحسووکان دەبارێنێ.}

7جا ملکەچی خودا بن‌و
بەرهەڵستی شەیتان بکەن تا لێتان
هەڵێیت. 8نزیك‌بنەوە لەخودا ئەویش
لێتان نزیك دەبێتەوە. دەستتان پاك
بکەنەوە ئەی گوناهباران، دڵتان
خاوێن بکەنەوە ئەی ڕاڕایەکان. 9
خەفەت بخۆن‌و بگرین‌و شیوەن
بکەن، تا پێکەنینتان ببێت بەگریان‌و
خۆشیتان ببێت بەناخۆشی. 10
لەبەردەم خوداوەند خۆتان بەنزم
ڕاگرن ئەوسا خودا بەرزتان
دەکاتەوە.
11ئەی برایان با کەستان بەخراپە
باسی ئەوی دیکەتان نەکات، چونکە
ئەوەی بەخراپە باسی براکەی بکات
یاخود حوکمی بەسەر بدات ئەوا
بەخراپە باسی شەریعەت دەکات‌و
حوکمی بەسەر دەدات. گەر تۆ
حوکم بەسەر شەریعەت بدەیت، ئەوا
تۆ کاری پێ ناکەیت بەڵکو خۆت
دەکەیت بەدادوەر بەسەریەوە. 12
لەکاتێك یەك شەریعەتدانەرو یەك
دادوەر هەیە، ئەوەی دەتوانێت
حوکمی ڕزگاربوون‌و لەناوچوون
بدات. بەڵام تۆ کێی تا حوکم بەسەر
نزیکەکەت بدەیت؟

پشت‌بەستن بەخودا

13ئێستا گوێبگرن، ئەی
ئەوانەی کە دەڵێن: (ئەمڕۆ یان
بەیانی دەڕۆین بۆ فلان شار لەوێ
ساڵێك دەمێنینەوە، کاسبی دەکەین‌و
پارە پەیدا دەکەین.) 14ئێوە کە
نازانن بەیانی چی ڕوودەدات،
کەواتە ژیانتان چییە؟ هەڵمێکە
ماوەیەکی کەم دەردەکەوێت دوایی
نامێنێت. 15لەجیاتی ئەوە پێویستە
بڵێن: (گەر خوداوەند خواستی
لەسەر بوو و ژیاین، ئەم کارەو ئەوی
دیکە دەکەین.) 16ئەگینا ئێوە بە
لووت‌بەرزییەوە شانازی دەکەن، ئەم
جۆرە شانازیەش خراپەیە. 17بۆیە هەر
کەسێك بزانێت چاکە بکات‌و
لەگەڵ ئەوەشدا نەیکات ئەوە گوناه
دەکات.

ئاگادارکردنەوەی دەوڵەمەندەکان

5
ئێستا گوێبگرن، ئەی
دەوڵەمەندەکان بگرین‌و شیوەن بکەن
بۆ ئەو نەگبەتیەی بەسەرتان دێت. 2
سامانەکەتان گەندەڵ بووە،
بەرگە نایابەکانتان مۆرانە
لێیداوە، 3زێڕو زیوتان ژەنگ

لێیداوە، ژەنگەکەشیان دەبێت
بەشایەت بەسەرتانو وەك ئاگر
گۆشتتان دەخوات، ئەمەش ئەو
سامانەیە کۆتان کردۆتەوە بۆ
ڕۆژانی دوایی. 4ئەوەتا کرێی ئەو
کرێکارانەی کاریان کردووە لە
کێڵگەکەتانو نەتانداوە، هاوار
دەکاتو شکاتتان لێ دەکات. وا
هاواری درووێنەکەران گەیشتە گوێی
خوداوەندی دەسەڵاتدار. 5لەسەر
زەوی بەنازو نیعمەتو خۆشی
ژیاون، خۆتان تێرکردووە وەك
بەرخێکی قەڵەو بۆ ڕۆژی سەربڕین.
6حوکمتان بەسەر بێتاوانداوەو
کوشتووتانە، ئەویش بەرهەڵستیتان
ناکات.

دانبەخۆگرتن لەئازار

7بۆیە ئەی برایان دانبەخۆتانبگرن
تا هاتنەوەی خوداوەند. سەیر بکەن
چۆن جوتیار چاوەڕێی زەویەکەی
دەکات بەرووبوومی چاکی بداتێو
دانبەخۆیدا دەگرێ بۆ بارانی پایزو
بەهار. 8ئێوەش بەهەمان شێوە
دانبەخۆتان بگرنو وورەتان بەرز
بکەنەوە، چونکە هاتنەوەی خوداوەند
نزیك بووەتەوە. 9ئەی برایان شکات
لەیەکتری مەکەن، تا حوکمتان
بەسەر نەدرێت، ئەوەتا دادوەر
لەبەردەرگا وەستاوە.
10برایان، نموونە وەرگرن
لەدانبەخۆ گرتنی ئەو پێغەمبەرانە
لەکاتی ئازار کە بەناوی خوداوەند
دواون 11خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
دانبەخۆیان دەگرن، دانبەخۆگرتنی
ئەیوبتان بیستووەو دەزانن چۆن
خوداوەند پاداشتیدایەوە، چونکە
خوداوەند دڵنەرمیو بەزیی زۆرە.
12برایان، لەپێش هەموو شتێك
سوێند مەخۆن، نە بەئاسمانو نە
بەزەویو نە بەشتی دیکە. بەڵکو با
قسەتان بە بەڵێ بێت گەر وابوو، بە
نەخێر بێت گەر وانەبوو، ئەگینا
تاوانبار دەکرێن.

نوێژ بەباوەڕەوە

13گەر لەناوتان یەکێك هەیە
لەناخۆشی بێت؟ با نوێژ بکات.
گەر لەناوتان یەکێك هەیە
لەخۆشی بێت؟ با بەگۆرانی
ستایشی خودا بکات. 14گەر
لەناوتان یەکێك هەیە نەخۆش بێت؟
با پیرانی کۆمەڵی باوەڕداران
بانگ بکات نوێژی لەسەر بکەنو

بەناوی خـــوداوەندەوە چـەوری
بکـەن!. [15]ئـەو نوێـژەی بـەبـاوەڕ
دەکرێـــت نـــەخۆش چـــاك
دەکـاتـــەوەو خـوداوەنـــــد
هەڵیدەسـێنێتەوە، گـەر گوناهـێکی
کردبێت خودا لێیخۆش دەبێت. [16]
لای یـەکتری دان بەگوناهەکانـتان
بنـێن، نوێـژ بکـەن بـۆ یـەکتری تـا
چـاکبـنەوە، نوێـژی گـەرمی مرۆڤی
ڕاستودروست زۆر کاریگەرە.
[17]ئەلـیاس مرۆڤـێك بـوو وەك
ئـێمە، بەگـەرمی نوێژیکـرد تا باران
نەبارێـت، ئـیتر بـۆ ماوەی سێ ساڵو
نـیو بـاران نەباری لـەسەر زەوی. [18]
ئیـنجا جارێکی دیکە نوێژی کردەوە،
ئیتر باران باریو زەوی هاتەبەر.
[19]ئـەی بـرایان، گـەر یەکێکـتان
ڕێگـای ڕاسـتی وونکـردو یەکێکی
دیکـەتان گەڕاندیـەوە، [20]ئـەوا بزانن
ئـەوەی گوناهـبارێك بگەڕێنێـتەوە
لـــەڕێگای گومـــڕایی، دەرونـــێك
لـــەمـــردن ڕزگـــار دەکـــاتو زۆر
گوناهیش دەشارێتەوە.

یەکەم نامە پەترۆس

پەترۆس نامەی یەکەمی بۆ ئەو باوەڕدارانە نارد، ئەوانەی بەگەڵی خودا ناویان دەبات کە لەباکوری ئاسیای بچووك (تورکیای ئێستا) پەرش‌و بڵاوبوونەوە. مەبەستی سەرەکی ئەم نامەیە هاندانە بۆ بەرگە گرتنی چەوساندنەوەو ئازاردان لەپێناوی باوەڕەکەیان.

بۆ گەیشتن بەم مەبەستە نووسەر مزگێنی عیسای مەسیح بەبیر خوێنەرانی دەهێنێتەوە، ئەوەی بەمردن‌و هەستانەوەو هاتنەوەی هیوای بۆ جیهان هێنا. بۆیە لەسەریانە هەموو چەوساندنەوەیەك وەربگرن‌و بڕوا بکەن ئەوە تاقیکردنەوەی ڕاستی باوەڕیانە، لەسەر ئەمەش پاداشت وەردەگرن ڕۆژی دەرکەوتنی عیسا.

1

لەپەترۆس، نێرراوی عیسای مەسیح،
بۆ نامۆکان‌و دەربەدەرەکان
لەپۆنتس‌و غەلاتیەو کەپدۆکیەو
ئاسیاو بیسینیە، 2ئەوانەی
هەڵبژێرراون بەگوێرەی زانینی
پێشووی خودای باوك‌و بەڕۆحی
خۆی پاكوپیرۆزیکردن بۆ
گوێڕایەڵی‌و پرژاندنی خوێنی عیسای
مەسیح بەسەریان. بەرەکەت‌و
ئاشتیتان بەسەردا بڕژێ.

ستایشی خوا بۆ هیوای زیندوو

3پیرۆزە خودا باوکی
خوداوەندمان عیسای مەسیح! کە
لەسایەی بەزەییە مەزنەکەی ئەو ئێمە
سەر لەنوێ لەدایك بووینەوە بۆ
هیوایەکی زیندوو بەهەستانەوەی
عیسای مەسیح لەنێو مردووان، 4بۆ
میراتێك بنبڕ نابێ‌و گڵاو نابێ‌و
کۆتایی بۆ نییەو بۆ ئێوە لەئاسمان
هەڵگیراوە، 5ئێوە بەهێزی خودا
پارێزراون بەباوەڕ، بۆ ئەو ڕزگارییەی
ئامادەیە لەکۆتایی زەمانە ڕابگەیەنرێ.
6ئەوەی پێی دڵخۆش دەبن،
هەرچەندە بۆ ماوەیەکی کەم ئازار
دەچێژن بەدەست تاقیکردنەوە
جۆراوجۆرەکان، 7تا ڕاستی باوەڕتان
دەرکەوێ، کە لەزێڕی لەناوچوو
بەنرخترەو بەئاگر تاقی دەکرێتەوە،
ئەمەش دەبێتە هۆی شکۆمەندی‌و
ستایش‌و ڕێز لەکاتی ڕاگەیاندنی
عیسای مەسیح. 8ئەوەی نەتانبینیوە
خۆشتان دەوێ، هەرچەندە ئەوەی

ئێستا نایبینن باوەڕی پێدەکەنو
دڵخۆش دەبن بەشێوەیەك زمان
ناتوانێ باسی بکات، خۆشییەکی
مەزن، [9]چونکە لەئەنجامی باوەڕتان
ڕزگاری دەروونتان بەدەست
دەهێنن.
[10]ئەو ڕزگارییەی پێغەمبەران
بەدوایدا دەگەڕانو پێشبینیان دەکرد
سەبارەت بەو بەرەکەتەی بۆ ئێوەیە،
[11]دەگەڕان چ بارودۆخێك یاچ
کاتێك بوو ڕۆحی مەسیح دیاری
کردووە لای ئەوان، کاتێ لەزووەوە
باسی ئەو ئازارانەی مەسیحیان
کردووە کە دەیچێژێو ئەو
شکۆمەندیەی دوای دێت.[12]ئەوانە
خودا بۆی ئاشکراکردن خزمەتی
خۆیان نەدەکرد، بەڵکو خزمەتی
ئێوەیان دەکرد، کاتێ دەربارەی ئەو
شتانە قسەیان کرد کە ئێستا پێتان
ڕاگەێنرا لەلایەن ئەوانەی مزگێنی
ڕادەگەێنن بەڕۆحی پیرۆز، ئەوەی
لەئاسمانەوە نێرراوە، فریشتەکانیش بە
پەرۆشن بۆ بینینی.

بانگەواز بۆ پاكو پیرۆزی

[13]بۆیە بامێشکتان لەئامادەباشی
بێت، وریا بنو هیوای خۆتان
بەتەواوی لەسەر ئەو بەرەکەتە دابنێن
کە لەڕاگەیاندنی عیسای مەسیحەوە
دێت. [14]وەك منداڵی گوێڕایەڵ بن،
بەدوای ئارەزووە کۆنەکانتان
مەکەون وەك کاتی نەزانیتان، [15]
بەڵکو چۆن ئەوەی بانگی کردوون
پاكو پیرۆزە، ئێوەش پاكو پیرۆز بن
لەهەموو هەڵسوکەوتێك، [16]چونکە
لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {پاكو پیرۆز
بن، چونکە من پاكو پیرۆزم.} [17]
ئەگەر بەباوك بانگی بکەن، ئەوەی
بەبێ لایەنگیری حوکم دەدات، هەر
کەسێك بەگوێرەی کردەوەکانی،
کەواتە بەترسەوە بژین لەسەردەمی
نامۆییتان. [18]ئێوەش دەزانن چۆن
کڕانەوە لەو ڕێبازە پووچانەی
لەباوكو باپیرانتان بۆتان مابووەوە.
ئەو کڕینەوەیەش بەشتی لەناوچوو
نەبوو وەك زێڕو زیو، [19]بەڵکو
بەخوێنێکی گرانبەها هەروەك
لەبەرخێکی بێکەموکوڕ، کە خوێنی
مەسیحە. [20]لەپێش دروستکردنی
جیهان هەڵبژێررابوو، بەڵام لەم
سەردەمانەی دوایی دەرکەوت کە
لەپێناوی ئێوەدا بوو. [21]ئەوەی
بەهۆیەوە باوەڕتان بەخودا کرد،
ئەوەی لەنێو مردووان زیندووی

کردەوەو شکۆمەندی پێبەخشی، تا
هیواو باوەڕتان لەخوداوە بێ.
22دەروونتان پاك بکەنەوە
بەگوێڕایەڵیتان بۆ ڕاستیو بۆ
خۆشەویستیەکی ڕاستەقینەی برایانە،
بەپەرۆشەوە یەکتریتان خۆش بوێ
لەدڵەوە. 23ئێوە سەر لەنوێ
لەدایكبوونەوە، نەك بەتۆوێکی
لەناوچوو، بەڵکو بەتۆوێکی نەمر،
بەووشەی چەسپاو و زیندووی خودا.
24چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:
{هەموو مرۆڤێك وەك گژوگیا وایەو
هەموو شکۆمەندیەکەی وەك گوڵی
باخ وایە. گژوگیا ووشك دەبێو
گوڵ هەڵدەوەرێ، 25بەڵام ووشەی
خوداوەند تاهەتایە دەمێنێ.} ئەوەش
ئەو ووشەیەیە کە مزگێنیتان پێدرا.

بەردی زیندوو

2

کەواتە خۆتان لەهەموو ڕقوکینەو
فێڵبازیو دووڕوویيو چاوپیسیو
بوختانێك دوور بکەنەوە. 2هەروەك
منداڵی ساوای تازە لەدایك بوو
حەزتان لەشیری ڕۆحی پاكو بێگەرد
بێ، چونکە بەمە گەورە دەبن بەرەو
ڕزگاری. 3چونکە تامی چاکی
خوداوەندتان چێژتووە.
4ئەوەی بۆ لای دێن، بەردێکی
زیندووە لەلایەن خەڵك
ڕەتکراوەتەوە، بەڵام لەلایەن خودا
هەڵبژێرراوەو گرانبەهایە، 5هەروەها
ئێوەش وەك بەردی زیندووی
بنیادنراون لەخانوویەکی ڕۆحی، تا
ببن بەکاهینی پیرۆز، بۆ پێشکەش
کردنی قوربانی ڕۆحی کە جێی
ڕەزامەندی خودا بێ بەهۆی عیسای
مەسیحەوە. 6چونکە لەکتێبی پیرۆز
هاتووە: {ئەوا لەشاری داود بەردێك
دادەنێم، ئەوەش بەردی بناغەیەو
هەڵبژێرراوەو گرانبەهایە. ئەوەی
باوەڕی پێبهێنێ شەرمەزار نابێ.} 7
بۆیە بۆ ئێوە کە باوەڕتان هێناوە ئەوە
گرانبەهایە، بەڵام بۆ ئەوانەی باوەڕیان
نەهێناوە، {ئەو بەردەی وەستاکان
ڕەتیان کردەوە بوو بەبەردی بناغە،}
8هەروەها: {ئەو بەردەی دەبێتە
کۆسپ بۆ خەڵکیو دەبێتە مایەی
کەوتنیان.} ئەوانە ساتمە دەکەن،
چونکە ملکەچی ووشەی خودا نین،
هەر بۆ ئەو چارەنووسەن.
9بەڵام ئێوە ڕەگەزێکی
هەڵبژێرراون، کاهینی پادشاهانەن،
نەتەوەیەکی پیرۆزن، گەلی تایبەتی

خـــودان، تـــا كـــردەوە ســـەيرەكانى
ڕابگەيـّنن ئـەوەى بانگى كردوون لە
تاريكــــــيەوە بـــــۆ ڕووناكـــــيە
سەرسـوڕهێنەرەكەى. [10]ئـێوە لـەپێشا
گــەل نــەبوون، بــەلاَم ئێســتا گــەلى
خـــودان، ئـــێوە لـەپێشـــا بەزەييـــتان
وەرنەگرت بوو، بەلاَم ئێستا بەزەييتان
وەرگرت.
[11]خۆشەويستان داواتان لىَدەكەم
وەك نـــــامۆ و بـــــــێگانەيەك
لــــــەئارەزووەكانى لــــــــەش
دووربكەونەوە، ئەوەى دژى دەروون
دەجـەنگىَ. [12]با ڕەوشتتان باش بێت
لەنــێو بىَبــاوەڕان، تــاكو ئەوانــەى
بوختانــتان پىَدەكـەنو وەك بــەدكار
ناوتـان دەبەن، باستايشى خودا بكەن
كــاتىَ كــردەوە چــاكەكانتان ببيــنن
لەڕۆژى بەسەركردنەوە.

ملكەچى بۆ دەسەلاَتداران

[13]هــەروەها ملكەچــى گشــت
دەزگايــەكى مــرۆڤانە بــن لـەپێــناوى
خوداوەنـد، بـۆ پادشا وەك بەرزترين
دەســـــەلاَت، [14]هـــــەروەها بـــــۆ
پارێـزگارەكان وەك نـيرراوى پادشا،
ئەوانــەى ســزاى بــەدكاران دەدەنو
ستايشى چاكەكان دەكەن. [15]چونكە
ئەوەيـە خواسـتى خودا، تا بەكردەوە
باشـەكانتان نەزانى گێلەكان بێدەنگ
بكــەن. [16]وەك مــرۆڤى سەربەســت
بژين، بەلاَم سەربەستى نەكەن بەپەردە
بـۆ بـەدكارى، بـەلَكو وەك بـەندەى
خــودا بژين. [17]ڕێز لـەخەلَكى بگرن،
برايانــتان خــۆش بــووىَ، لـــەخودا
بترسن، ڕێز لـەپادشا بگرن.

نموونەى ئازارەكانى مەسيح

[18]ئــەى كۆيلــەكان، ملكەچــى
گەورەكانــتان بــن بەهــەموو ڕێزەوە،
نــەك تەنها بۆ ڕۆحسووكو باشەكان،
بەلَكو بۆ توندوتيژەكانيش، [19]چونكە
گــەر كەسێك خودا بكات بەشايەت
بەســەر ژيانى خۆىو بەرگەى ئازارى
زۆردارى بگــرىَ، ئەمە بەرەكەتە. [20]
كەواتــە گــەر هەلَــەتان كــردو لێتان
دراو دانــتان بەخۆتان گرت، ئەمە چ
شانازييەكە؟ بەلاَم گەر كردارى چاك
بكــەنو لەگــەلَ ئەمەش ئازار بچێژنو
دان بــەخۆتان بگــرن، ئەمــە بەرەكەتە
لـــەلاى خـــوداوە [21]چـــونكە بـۆ ئەمە
بــــانگ كـــــراون، لەبەرئــــــەوەى
مەسـيحيش ئـازارى چێژت لەپێناوى
ئـێوەو نموونــەى بـۆ بەجىَهێشــتن، تا
بەدواى هەنگاوەكانى بكەون. [22]{ئەو

هیچ گوناهێكی نەكردبوو، فڕوفێڵ
لەلێوەكانی نەهاتبوونە دەرەوە.} 23
كاتێ جنێوی پێدەدرا، بەجنێو
وەڵامی نەدەدایەوە، یاخود ئازار
دەدرا، هەڕەشەی نەدەكرد، بەڵكو
دەیدایە دەست ئەوەی حوكمی
دادپەروەرانەیە. 24ئەو گوناهەكانی
هەڵگرتین لە لەشی خۆی لەسەر
دار، تا ئێمە بمرین سەبارەت بەگوناهو
بۆ ڕاستودروستی بژین. بەهۆی
برینەكانی ئەو چاكبوونەوە. 25چونكە
ئێوە وونببوون وەك مەڕ، بەڵام ئێستا
گەڕانەوە لای شوانو شوانیش
چاودێری گیانتان دەكات.

گوێڕایەڵی ناو ماڵ

3
هەروەها ئێوەش ئەی ژنەكان
گوێڕایەڵی مێردەكانتان بن، گەر
هاتوو هەندێكیان گوێڕایەڵی ووشەی
خودا نەبوون، ئەوا ژنەكانیان دەتوانن
بیانهێنن بۆ باوەڕ تەنها بەڕەوشتیانو
بەبێ ووشە، 2كاتێ ئەوان ترسو ڕێزو
ڕەوشتی پاكتان ببینن. 3هەروەها
جوانیتان باجوانی دەرەكی نەبێت
وەك ئەگریجەی قژو زێڕ
بەخۆوەكردنو جلی باش
لەبەركردن، 4بەڵكو با جوانیتان
لەناو دڵتان شاراوە بێ، گەوهەرێكی
لەناونەچوو، ڕۆحێكی نیانو ئارام،
ئەوەی لای خودا زۆر گرانبەهایە. 5
بەم شێوەیە ژنە پیرۆزەكان لەكۆنا
خۆیان بەوە جوان دەكرد، پشتیان
بەخودا بەستبوو، گوێڕایەڵی
مێردەكانیان بوون، 6وەك چۆن سارە
گوێڕایەڵی ئیبراهیم بوو، بەگەورە
بانگیدەكرد. ئێوەش ئێستا كچی
ئەون گەر كردەوەتان باش بێتو
هیچ شتێك نەتانترسێنێ.
7ئێوەش ئەی مێردەكان
بەشێوەیەك بژین هەستی ژنەكانتان
لەبەرچاو بگرن، ڕێزیان بگرن، وەك
ڕەگەزێكی لاوازتر بەشداریتان
دەكەن لەمیراتی بەرەكەتی ژیان،
تاكو نوێژەكانتان كۆسپی
تێنەكەوێت.

بەرگەگرتنی ئازار لە پێناوی ڕاستی

8لەكۆتاییدا، با هەمووتان یەك
بیروڕاتان هەبێ، یەك هەستو
خۆشەویستی برایانەتان هەبێ،
9 بەزەییدارو ڕۆح سووك بن.
وەڵامی خراپە بەخراپە مەدەنەوە،
هەروەها جنێو بەجنێو، بەڵكو

بەپێچەوانەوە داوای پیرۆزی بکەنو
بزانن ئێوە بۆ ئەمە بانگ کراون،
تاکو ببن بەمیراتگری پیرۆزی. 10
چونکە {ئەوەی بیەوێ خۆشەویستی
ژیانو ڕۆژانی باش ببینێ، با زمانی
لەخراپەو لێوەکانی لەفێڵبازی
بپارێزێ، 11با واز لەخراپە بهێنێتو
چاکە بکات، با بەدوای ئاشتیدا
بگەڕێو هەوڵی بۆ بدات. 12چونکە
چاوەکانی خوداوەند لەسەر
ڕاستودروستانەو گوێی بۆ
نوێژەکانیان ڕاگرتووە. بەڵام ڕووی
خۆی وەرگێڕاوە لەبەدکاران.}
13کەواتە کێ ئازارتان دەدات
گەر ئێوە دڵگەرم بوون بۆ چاکە؟ 14
بەڵام گەر ئازارتان چێژت لەپێناوی
ڕاستودروستی، ئەوا خۆزگەتان
پێدەخوازرێ. {لەوەش مەترسن کە
ئەوان لێی دەترسن، مەتۆقن.} 15
بەڵکو مەسیح پیرۆز بکەن لەدڵتانو
وەك خوداوەند ڕێزی لێبگرن،
هەروەها بەردەوام ئامادەبن بۆ
وەڵامدانەوەی هەر یەکێك بپرسێ
سەبارەت بەم هیوایەی لەئێوە دایە،
ئەوەش دەکەن با بەرۆحسووکیو
ڕێز بێت. 16هەروەها ویژدانێکی
باشتان هەیە، تا کاتێ جنێوتان پێدراو
ئەوانەی بەخراپە باسی ڕەوشتە
باشەکانتان دەکەن کە لەمەسیح
دایە، شەرمەزار بن. 17بۆیە باشترە
لەبەر کردەوەی باش ئازار بدرێن،
گەر خواستی خودای لەگەڵ بێ،
نەك کردەوەی خراپ. 18چونکە
مەسیح لەپێناوی گوناه جارێك بۆ
هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ
تاوانباران مرد، تا لەخودامان
نزیکبکاتەوە، مردوو بەلەشو
زیندوو بەڕۆح، 19ئەوەی ڕۆیشتو
مزگێنی بەڕۆحە بەندکراوەکاندا، 20
ئەوانەی لەکۆنا یاخیبوون، کاتێ
خودا بە لەخۆبووردوویی چاوەڕوان
بوو لەڕۆژانی نوح، لەکاتی
دروستکردنی کەشتیەکە، ئەوەی
ژمارەیەکی کەم، واتە تەنها هەشت
کەس تیایدا ڕزگار بوون لەناو ئاو.
21ئەمەش هێمای لەئاوهەڵکێشانە،
کە ئێستا ئێوە ڕزگار دەکات، نەك
بەسڕینەوەی پیسی لەش، بەڵکو بە
پەیمانی ویژدانێکی پاك لەگەڵ خودا،
بەهۆی هەستانەوەی عیسای مەسیح
لەنێو مردووان، 22ئەوەی بەرەو
ئاسمان ڕۆیشتو لەدەستە ڕاستی
خودا دانیشت، فریشتەکانو
دەسەڵاتدارەکانو بەهێزەکان

ملکەچن بۆی.

چەکداربوون بەو بیروڕایە

4

وەك مەسیح بەلەش ئازاری چێژت،
ئێوەش خۆتان بەو بیروڕایە چەکدار
بکەن، چونکە ئەوەی بەلەش ئازار
بچێژێ لەگوناه کردن دەوەستێ، 2تا
ئەو کاتەی ماوە لەژیان بەلەش بۆ
ئارەزووە مرۆڤیەکان نەژی، بەڵکو
بۆ خواستی خودا. 3جا بەستانە ئەو
کاتەی بەسەرتان برد بەگوێرەی
خواستی بێ باوەڕان، لەبەڕەڵڵاییو
هەوەسبازیو سەرخۆشیو ڕابواردنو
ئاهەنگی مەی خواردنەوەو بت
پەرستی گەندەڵ. 4ئەوان سەرسام
دەبن، چونکە ئێستا بەشداری ناکەن
لەهەمان بەدڕەوشتی، جنێویشتان
پێدەدەن، 5بەڵام ئەوان دەبێ حیسابی
خۆیان بدەن بەوەی ئامادەیە حوکم
بەسەر مردووانو زیندووان بدات. 6
بۆیە مزگێنی بەوانەش درا کە ئێستا
مردوون، تاکو بەگوێرەی مرۆڤ
لەلەش حوکم بدرێن، بەڵام
بەگوێرەی خودا لەڕۆح بژین.
7کۆتایی هەموو شتێك نزیك
بووەتەوە، بۆیە ژیرو چاوکراوە بن بۆ
نوێژەکانتان. 8لەسەرووی هەموو
شتێکیش با خۆشەویستیتان بۆ
یەکتری بەهێز بێت، چونکە
خۆشەویستی زۆر گوناه دادەپۆشێ.
9میوانداریەتی یەکتری بکەن بەبێ
مشتومڕ. 10باهەر یەك لەئێوە
بەگوێرەی ئەو بەهرەیەی
وەریگرتووە، خزمەتی پێبکات
لەنێوان یەکتری، وەك بریکارێکی
باش لەسەر بەرەکەتە
جۆراوجۆرەکانی خودا. 11هەر
یەکێك قسە بکات با وەك ووشەکانی
خودا بێت، هەروەها گەر یەکێك
خزمەتیکرد با وەك ئەوە بێت توانای
لەخوداوە وەرگرتبێت، تاکو خودا
لەهەموو شتێك شکۆدار بێت
بەعیسای مەسیح، بۆ ئەوە
شکۆمەندیو دەسەڵات تاهەتایە.
ئامین.

وەك قوتابی مەسیح ئازار بدرێن

12خۆشەویستان، لاتان سەیر
نەبێ کاتێ تەنگوچەڵەمەی سوتێنەر
توشتان دێت بۆ تاقیکردنەوەتان، وەك
بلێی شتێکی سەیرتان بەسەر هاتووە.
13بەڵکو دڵخۆش بن هەروەك
بەشداریتان کرد لەئازارەکانی

مەسیح، تاکو زیاتر دڵخۆش بن
لەکاتی ڕاگەیاندنی شکۆمەندیەکەی.
14گەر جنێوتان پێدرا لەپێناوی ناوی
مەسیح، ئەوا خۆزگەتان
پێدەخوازرێ، چونکە ڕۆحی
شکۆمەندیو ڕۆحی خودا دێتە
سەرتان. 15با کەستان ئازار نەچێژێ
وەك بکوژێك یا دزێك یا بەدکارێك
یاخود وەك یەکێك دەست
لەکاروباری خەڵکی وەربدات، 16
بەڵام گەر وەك قوتابی مەسیح ئازار
بدرێن شەرم مەکەن، بەڵکو لەسایەی
ئەو ناوە ستایشی خودا بکەن. 17
چونکە کاتی لێپرسینەوە هاتووەو
بەخانەوادەی خودا دەست
پێدەکات، گەر بەئێمەوە دەست
پێبکات، باشە دەبێ کۆتایی ئەوانە
چی بێت کە گوێڕایەڵی مزگێنی
خودا نین. 18کتێبی پیرۆز دەڵێ: {
گەر مرۆڤی ڕاستودروست
بەهەوڵو کۆشش ڕزگاری بێ، دەبێ
چارەنووسی گوناهبارو خوانەناس
چی بێ؟} 19بۆیە ئەوانەی ئازار
دەدرێن بەگوێرەی خواستی خودا،
باخۆیان بدەنە دەست دروستکەری
سەرڕاست لەچاکە کردن.

شوانی مێگەلی خودا

5

داوا لەو پیرانە دەکەم کە لەگەڵتانن،
من وەك پیرێکی هاوڕێیانمو شایەتی
ئازارەکانی مەسیحو بەشداربووی ئەو
شکۆمەندیەم کەوا ڕادەگەیێنرێ، 2
مێگەلی خودا بلەوەڕێنن کە
لەنێوانتاندایەو چاودێریو خزمەتیان
بکەن، ئەو کارەش بەزۆر نییە، بەڵکو
با بەویستی خۆتان بێ هەروەك خودا
دەیەوێ، هەروەها بۆ دەسکەوتی
شەرمەزار نەبێ بەڵکو بەچالاکییەوە
بێ، 3هەروەها خۆتان مەسەپێنن
بەسەر ئەوانەی میراتی خودان، بەڵکو
خۆتان بکەن بە نموونە بۆ مێگەل. 4
کاتێکیش سەرۆکی شوانەکان
دەردەکەوێ ئێوە تاجی نەمری
شکۆمەندیتان دەستدەکەوێ.
5ئێوەش ئەی لاوەکان ملکەچی
پیرەکان بن، هەروەها هەمووتان
ڕۆحسووکی لەبەر خۆتان بکەن
سەبارەت بەیەکتری، چونکە {خودا
بەربەرەکانی لەخۆباییان دەکات،
بەڵام بەرەکەتی دەبەخشێ
بەڕۆحسووکەکان.} 6بۆیە
ڕۆحسووك بن لەژێر دەستی بەتوانای
خودا، تا لەکاتی خۆی بەرزتان

بکاتــەوە. 7هــەموو گیروگرفتەکانتان
بخەنــە ســەر ئەو، چونکە ئەو بایەختان
پیٚدەدات.
8چـاوکراوە بـن‌و ئیٚشـك‌بگرن،
چــونکە شــەیتانی دوژمنــتان وەك
شـێرێکی بـە نەڕەنەڕ لەدەورووپشتتان
دەســوڕیٚتەوە، دەگــەڕیٚ بــەدوای
یەکـیٚك تـا بـیخوات. 9بەربـەرەکانی
بکـەن‌و چەسـپاوبن لـەباوەڕ، بـزانن
خوشـك‌و براکانیشـتان هـەمان ئازار
دەچـیٚژن ئەوانـەی وا لـەجـیهانن. 10
هــەروەها خودای هەموو بەرەکەتێك،
ئــــەوەی بانگی کــــردووین بــــۆ
شــکۆمەندییە نەمــرەکەی لەعیســای
مەســیحدا، دوای ئــەوەی تۆزێــك
ئازارتــــان چــــیٚژت، هــــەر خــــۆی
نویٚکـەرەوەو چەسپیٚنەرو بەهیٚزکەرو
بــناغەدانەری ئـیٚوەیە. 11بــۆ ئــەوە
دەسەلاٚت تاهەتایە.ئامین

بەرەکەتی ڕاستی خودا

12بـەهۆی سلفانۆس، کە بەبرای
سەرڕاسـتی خۆمـی دەزانم، بەکورتی
ئـەم نامەیـەتان بـۆ دەنووسـم، تیایدا
هانــتان‌دەدەم‌و شــایەتی‌دەدەم ئەمــە
بەرەکەتـە ڕاسـتەکەی خودایە. تیایدا
بچەسـپیٚن. 13ئەوەی لەبابل وەك ئیٚوە
هەڵـبژیٚرراوە، سـلاٚوتان لیٚدەکـات،
هـەروەها مەرقۆسـی کوڕم سلاٚوتان
لیٚدەکـات. 14سلاٚو لـەیەکتری بکەن
بەماچـی خۆشەویستی. داوای ئاشتی
بـۆ هەموو لایەکتان دەکەم، ئیٚوە کە
لەمەسیح‌دان.

دووەم نامە پەترۆس

نامەی دووەمی پەترۆس ئاڕاستەی ناوەندێکی فراوانی باوەڕداران کراوە. مەبەستیشی دژایەتی کردنی مامۆستا درۆزنەکانو ئەو بەرەڵاییەی بە هۆی فێرکردنەکانیان بڵاودەبێتەوە. وەڵامدانەوەی ڕاستی باوەڕدارانیش دەبێ ئەوەبێ، خوداو خوداوەند عیسای مەسیح بەڕاستی بناسن. ئەم ناسینەش لەوانە وەرگرن کە خۆیان مەسیحیان بینیوەو ناسیویانە. پەترۆس لەم نامەیەدا زیاتر گرنگی بەوە داوە کە هەندێك کەس ووتویانە مەسیح جارێکی تر ناگەڕێتەوە. ئەویش دەڵێ درەنگ هاتنەوەی مەسیح، ئەوە دەگەیێنێ خودا نایەوێ کەس لەناوبچێ، بەڵکو هەموو خەڵکی لەگوناهەکانیان بگەڕێنەوەو تۆبە بکەن.

1

لەشەمعون پەترۆسەوە، بەندەو
نێرراوی عیسای مەسیح، بۆ ئەوانەی
بەهۆی ڕاستودروستی خوداو
ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح
باوەڕێکی بەنرخی وەك باوەڕی
ئێمەیان دەسکەوتووە. 2بابەرەکەتو
ئاشتی زیاد بێت بۆتان، بەناسینی
خوداو عیسای خوداوەندمان.

هەڵبژاردنو بانگەوازی خودایی

3هێزە خودایەکەی هەموو
شتێکی سەبارەت بەژیانو خوداناسی
بەئێمە بەخشیوە، بەهۆی ناسینی
ئەوەی بانگی کردین بۆ شکۆمەندیو
ڕەوشتبەرزی، 4ئەوەی بەهۆیەوە
بەڵێنە بەنرخو مەزنەکانمان پێدرا، تا
بەهۆی ئەو بەشداربین لەسروشتی
خودایی‌و ڕابکەین لەو گەندەڵییەی
جیهان کە لەئارەزووی خراپدایە.
5لەبەر ئەوەشە زۆر چالاکانە
ڕەنج دەدەن تا لەباوەڕتان
ڕەوشتبەرزی بکەوێتەوە،
لەڕەوشتبەرزی زانیاری، 6
لەزانیاری خۆڕاگری، لەخۆڕاگری
دانبەخۆگرتن، لەدانبەخۆگرتن
خواناسی، 7لەخواناسی
هەستوسۆزی برایانە،
لەهەستوسۆزی برایانە
خۆشەویستی. 8چونکە گەر ئەوانەتان
تیادا بێتو زیاد بکات، ئەوا
دەتانپارێزێت لەوەی تەمبەڵو بێ
بەرووبووم بن لەناسینی خوداوەندمان
عیسای مەسیح. 9چونکە ئەوەی ئەو

شتانەی تیادا نەبێ ئەوا کوێرو
کەمبینە، هەروەها لەیادی چووە
لەگوناهە کۆنەکانی پاکبێتەوە.
10 بۆیە برایان زیاتر دڵگەرم
بن بۆ چەسپاندنی
هەڵبژاردنو بانگەوازیەکەتان،
چونکە گەر ئەوەتان کرد ئەوا
هەرگیز ناکەون، 11 هەروەها
پێشوازییەکی گەرمتان لێ دەکرێ
بۆ چوونە ناوەوەی پادشاهێتی نەمری
خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای
مەسیح.
12 بۆیە بەردەوام دەمەوێ بەبیرتان
بێنمەوە سەبارەت بەو شتانە،
هەرچەندە ئێوە ئێستا دەیانناسنو
چەسپاون لەسەر ئەو ڕاستیەی لاتانە.
13 من بەڕاستی دەزانم، تا لە چادری
ئەم لەشەدابم، هۆشیارتان بکەمەوە بە
وەبیرهاتنەوە، 14 چونکە دەزانم
داکەندنی ئەم چادرەم ﴿مردنم﴾
نزیکبووەتەوە، هەروەك
خوداوەندمان عیسای مەسیح بۆی
دەرخستم. 15 هەروەها هەوڵدەدەم تا
دوای ڕۆیشتنم هەموو ئەو شتانەتان
وەبیربێتەوە.

شایەتی نەگۆڕی نێرراوان

16 چونکە ئێمە دوای ئەفسانەی
دروستکراو نەکەوتین، کاتێ هاتنی
خوداوەندمان عیسای مەسیحو
هێزەکەیمان پێناساندن، بەڵکو بەچاو
شایەتی مەزنی توانای ئەوین. 17
لەبەرئەوەی کاتێ ئەو ڕێزو
شکۆمەندی لەخودای باوك
وەرگرت، دەنگێك لەخودای
شکۆداری مەزنەوە بۆی هاتو
ووتی: (ئەمەیە ڕۆڵەی خۆشەویستم،
ئەوەی زۆر پێی دڵشادم)، 18 ئێمەش
گوێمان لەم دەنگەبوو کە لەئاسمانەوە
هات، کاتێ لەشاخی پیرۆز لەگەڵی
بووین. 19 هەروەها ووشەی
پێغەمبەرانمان هەیەو زیاتر جێگای
متمانەیە. چاك دەكەن گەر
ئاگاداریبنو سەرنج بۆ ئەوە بدەن
وەك بۆ چرایەکی گەشاوە
لەشوێنێکی تاریك، تا ڕۆژ هەڵدێتو
ئەستێرەی بەیانی لەدڵتان
دەردەکەوێ. 20 لەپێش هەموو شتێك
پێویستە ئەوە تێبگەن، کە هەموو
ووشەیەکی کتێبی پیرۆز
بەلێکدانەوەیەکی تایبەتی یەکێك
ڕووننابێتەوە، 21 چونکە هەرگیز هیچ
ووشەیەك بەخواستی مرۆڤ نەهاتووە،

بەڵکو خەڵکی لەسەر دەستی ڕۆحی
پیرۆز قسەی خودایان کردووە.

مامۆستا درۆزنەکان

2

بەڵام لەنێو خەڵك پێغەمبەری درۆزن
دەرکەوتن، هەروەك لەنێوانتان
مامۆستای درۆزن دەردەکەون
ئەوانەی لەخۆیانەوە بەنهێنی
فێرکردنی چەوتی لەناوبەر دەهێننە
ناوەوە، تەنانەت نکۆڵی لەخوداوەند
دەکەن ئەوەی ئەوانی کڕیەوە،
بەمەش لەناوچوونێکی خێرا بەسەر
خۆیاندەهێنن. 2خەڵکێکی زۆریش
دوای بیروڕا لەناوچووەکەیان
دەکەون، هەروەها بەهۆی ئەوان
ڕێبازی ڕاستی نەفرەتی لێدەکرێ. 3
لەچاوچنۆکیان بەقسەی فڕوفێڵ
بازرگانیتان پێدەکەن، ئەوانەی
لەکۆنەوە حوکمیان بەسەردا دراوەو
ئەمەش بەتاڵ نابێتەوەو لەناوچوونیان
چاوپۆشی لێناکرێ.
4چونکە گەر خودا بەزەیی
بەفریشتە بەدکارەکان نەهاتبێتەوە
کاتێ گوناهیان کرد، بەڵکو
فڕێیدانە دۆزەخو لەقوولایی تاریکی
لەژێر چاودێری داینان تا ڕۆژی
لێپرسینەوە، 5هەروەها گەر بەزەیی
بەجیهانی کۆن نەهاتبێتەوە، بەڵکو
تەنها نوحی پاراست کە
مزگێنیدەری ڕاستودروستی بوو
لەگەڵ حەوت کەسی دیکە، کاتێ
خودا لافاوی بەسەر جیهانی
خوانەناسان هێنا، 6گەر خودا بڕیاری
تێکدانی بەسەر سەدۆمو عەمورە داو
هەردوو شاریکرد بەخۆڵەمێشو
کردنی بەپەند بۆ ئەو خوانەناسانەی
دوایی دێن، 7گەر لوتی پیاوچاکی
دەربازکرد، ئەوەی زۆر بێزار بوو
لەهەڵسوکەوتی بەدکاران، 8(چونکە
ئەو پیاوچاکە کە لەناویان ژیاو گوێی
لەکردەوە خراپەکانیان بوو و
بەچاوی خۆی بینی، ڕۆژ لەدوای
ڕۆژ گیانی ڕاستودروستی بێزارتر
دەبوو)، 9گەر ئەمە وابێ، خوداوەند
دەزانێ چۆن خوداناسان
لەتەنگوچەڵەمەکانیان دەرباز بکاتو
خوانەناسان بهێڵێتەوە لەژێر سزادان
تا ڕۆژی لێپرسینەوە، 10بەتایبەتی
ئەوانەی کەوتوونەتە دوای هەوەسە
گڵاوەکانی لەشو سووکایەتی
بەدەسەڵاتداری گەورە دەکەن.
چەند چاونەترسو کەللەڕەقن
سڵناکەنەوە کاتێ قسەی خراپ

سەبارەت بەشکۆداری ئاسمان دەڵێن،
[11]لەگەڵ ئەوەش فریشتەکان لەوان
بەتواناترو بەهێزترن، قسەی خراپی
تاوانبارکردن سەبارەت بەوان ناڵێن
لەبەرامبەر خوداوەند. [12]بەڵام ئەوانە
وەك ئاژەڵی بێمێشکن، بەسروشت
لەدایك بوونە بۆ ڕاوکردنو کوشتن،
قسەی خراپ سەبارەت بەشتێك
دەڵێن کە هیچی لێتێناگەن،
بەگەندەڵی خۆیان لەناودەچن.
[13]بەم شێوەیە ئازار دەچێژن وەك
پاداشتی کردەوە خراپەکانیان. ئەوانە
بە خۆشییەکی مەزنی دەزانن گەر
بەدرێژایی ڕۆژ لەناو ئارەزووەکانیان
بن. ئەوانە نیشانەی شەرمەزاریو
کەموکوڕین، چێژ لەئارەزووەکانیان
وەردەگرن، بەشداری خوانەکانتان
دەکەن. [14]ئەوانە چاویان بەرەو
داوێن پیسییە، لەگوناه ناوەستن،
ئەوانە بەتەڵەوە دەکەن کە
نەچەسپاون، دڵیان بەچاوپیسی
فێرکراوە، ئەوانە بەراستی ڕۆڵەی
نەفرەتن. [15]لەڕێگای ڕاستی
لایانداوەو وون بوون، ئەوانە دوای
ڕێبازی بەلعامی کوڕی بەعور کەوتن
ئەوەی حەزی لەکرێی خراپەکاری
بوو، [16]بەڵام دووچاری سەرزەنشت
بوو لەبەر هەڵەکانی، کاتێ
گوێدرێژی لاڵ بەدەنگی مرۆڤانە
هاتە دوانو شێتی ئەو پێغەمبەرەی
ڕاگرت.
[17]ئەوانە کانی بێئاون، هەورن
بەگەردەلوول دێنو دەچن، ڕەشایی
تاریکی تاهەتایە بۆ ئەوانە هەڵگیراوە.
[18]ئەوانە کاتێ بەقسەی گەورەو بەتاڵ
دەدوێن، بەهەوەسەکانی لەشو
بەبەڕەڵڵایی، ئەو خەڵکە
هەڵدەخەڵەتێنن کە تازە هەڵاتوون
لەدەست ئەوانەی لەخراپی دان. [19]
ئەوان بەڵێنی ئازادییان پێدەدەن،
بەڵام خۆیان کۆیلەی گەندەڵین،
چونکە مرۆڤ دەبێتە کۆیلەی هەر
شتێك بەسەریدا زاڵبێ. [20]چونکە
ئەوانە دوای ئەوەی هەڵاتن لەدەست
گلاوی جیهان بەهۆی ناسینی
خوداوەندو ڕزگارکەر عیسای
مەسیح، دوایی دەگەڕێنەوەو تیایدا
تێدەکەون، ئەو کاتە گلاوییەکە
بەسەریان زاڵ دەبێو کۆتاییەکەیان
خراپتر دەبێ لەسەرەتاکەیان. [21]
لەبەرئەوە باشترە ڕێگای
ڕاستودروستیان نەناسیبووایە
لەوەی ناسیانو هەڵگەڕانەوە لەو
ڕاسپاردە پیرۆزانەی پێیان درابوو. [22]

ئەوانـە بەڕاسـتی ئەو پەندەیان لـەسەر
دەچەسـپێ: (سـەگ گەڕایـەوە سەر
ئـەوەی ڕشاندیەوە)، هەروەها: (کاتێ
بـەرازیان شـۆرد گەڕایـەوە بـۆ نـاو
چلپاو.)

رۆژی خوداوەند

3

ئەمـە دووەم نامەیـە خۆشەویستان بۆ
ئـێوەی دەنووسـم، لـە هەردووکیان
بـەیادی مێشکی پاکتانم هێناوەتەوە، 2
تاکو بەیادتان بێتەوە ووتەی پێغەمبەرە
پیرۆزەکـانو ڕاسپاردەی خوداوەندو
ڕزگارکەر بەهۆی نێرراوەکانتان.
3پێش هەموو شتێك پێویستە ئەوە
تێـبگەن، خەڵکـێکی گاڵتەچـیو
فشەکەر لەڕۆژانی دوایی دێن، دوای
ئـارەزووە خراپەکانـیان دەکـەون، 4
دەڵـێن: (کوانـێ بەڵێـنی گەڕانەوەی
مەسـیح؟ لــەو کاتــەی باوکانمــان
لەکۆنــەوە مــردوون، لەســەرەتای
دروسـت بوونەوە هەموو شتێك وەك
خۆیـەتی.) 5بەئەنقەسـت ئـەم ڕاستییە
پشـت گـوێ دەخـەن، کە لەکۆنەوە
ئاسمانـــەکان هـــەنو زەویـــش
بەووشـەکەی خودا لەئاو و بەئاویش
پــەیدابووە، 6بــەهۆی ئاوەکانــیش
جـیهانی کۆنی داپۆشیو لەناوی‌برد.
7هەروەها بەهەمان ووشە ئەم زەویو
ئاسمانـەی ئێسـتا واهەنو هەڵگیراون
بــۆ ئاگــر، پارێــزراون تــا ڕۆژی
لێپرســـــینەوەو لەناوچـــــوونی
خوانەناسەکان.
8بـەڵام تـەنها ئەو ڕاستیەتان لـەیاد
نەچـێ خۆشەویسـتان، ئـەویش یـەك
ڕۆژ لای خوداوەنـد هــەزار سـاڵەو
هەزار ساڵیش یەك ڕۆژە. 9خوداوەند
خـاو نیـیە سـەبارەت بەبەڵێـنەکانی،
هـەروەك هـەندێ کەس مانای خاوی
وا تــێدەگەن، بـــەڵام لەســـەرمان
ڕادەوەسـتێو دان بـەخۆی دەگـرێ،
چـونکە حـەز ناکـات هـیچ کـەس
لەناوبچـێ، بـەڵکو حـەز دەکـات
هــەموو خــەڵکی ڕووەو تۆبەکــردن
بێن.
10بەڵام ڕۆژی خوداوەند وەك دز
دێــت، ئەوکاتــە بەدەنگـێکی بــەرز
ئاسمـان نامێـنێ، بەئاگـرێکی توندیش
توخمەکان دەتوێنەوە، هەروەها زەویو
هـەموو ئـەو کارانەی لـەسەری‌کراوە
دەسوتێنرێ. 11گەر هەموو ئەو شتانە
لەناوبچن، ئیتر پێویستە ئێوە چ جۆرە
مرۆڤـێك بـن؟ دەبێ ژیانێکی پیرۆزو
لەخواتـرس بژیـن، 12لەچاوەڕوانیو

هــەوڵدان بــن بــۆ هاتــنی بەخــێرایی
ڕۆژی خـــودا، چـــونکە لـــەو ڕۆژە
ئاسمــــــان بەئاگـــــر لەناودەچــــێ،
توخمەکانـــــیش بــــەهۆی گـــــەرمی
دەتوێـنەوە. [13]بەڵام بەگوێرەی بەڵێنی
ئـەو ئـێمە چـاوەڕوانی ئاسمانی نوێو
زەوی نوێین کە ڕاستودروستی تیادا
نیشتەجێیە.
[14]بۆیـــــــە خۆشەویســـــــتان،
هــەوڵبــدەن لەکاتــێکدا چاوەڕوانی
ئـەو ڕۆژە دەکـەن، خـودا بەئاشتی
بتانبینێو هیچ کەموکوڕیەکتان تیادا
نــەبێ. [15]ئــێوەش لــەخۆبوردوویی
خوداوەندمـان بەهەلـێك بـزانن بـۆ
ڕزگــــاری، هــــەروەك بــــرای
خۆشەویستمان پۆڵس بۆی نووسین
بەگوێـرەی ئـەو دانایــیەی پــێ ی
دراوە، [16]هـــــەروەها لەهـــــەموو
نامەکانــیدا دواوە ســەبارەت بــەو
شـتانە، ئـەوەی هـەندێ شتی تێدایە
گـرانە بـۆ تێگەیشـتن، نەزانـەکانو
نەچەسـپاوەکان لەڕاسـتی، دەسـتی
تـــێوەردەدەنو دەیگـــۆڕن وەك
بەشـەکانی دیکەی کتێبی پیرۆز، بۆ
لەناوچوونی خۆیان.
[17]بۆیـە ئـەی خۆشەویستان، ئێوە
لەپێشـا دەزانن، ئاگاداری خۆتان بن
تا بەدوای خراپەکاری هەڵگەڕاوەکان
نەکەونو چەسپاوی خۆتان نەدۆڕێنن.
[18]بـەڵکو گەشـە بکەن لـەبەرەکەتو
ناسـینی خوداوەنـدو ڕزگارکـەرمان
عیسای مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی
ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

یەکەم نامەی یۆحەننا

یەکەم نامەی یۆحەننا دوو مەبەستی سەرەکی هەیە:
1-هاندان بۆ ژیانی هاوبەشی لەگەڵ خوداو ڕۆڵەکەی عیسای مەسیح.
2-ئاگادارکردنەوە لەفێرکردنی پووچەڵ کە ئەم هاوبەشییە دەڕوخێنێ.
چونکە بەپێی ئەو فێرکردنانە ژیان لەگەڵ خەڵکی دیکە دەبێتە هۆی خراپەکاری، بۆیە نابێ ووشەی خودا بوو بێت بەمرۆڤ. هەروەها ڕزگاربوونیش تەنها لە ڕێی ئازاد بوونە لەغەمەکانی ژیان، هیچ پەیوەندی نییە بەڕەوشت یان خۆشەویستی مرۆڤ بۆ مرۆڤ.
بۆ بەرپەچدانەوەی ئەم فێرکردنە پووچانە، یۆحەننا دووبارەی دەکاتەوە کە ووشەی خودا بەڕاستی بووە بەمرۆڤ، ئەوانەی باوەڕیان بەعیسا هەیەو خودایان خۆش دەوێ دەبێ یەکتریان خۆش بوێ.

1

ئێمە ئەمە ڕادەگەیێنین سەبارەت
بەووشەی ژیان، ئەوەی لەسەرەتاوە
بوو، ئەوەی گوێمان لێی بوو،
ئەوەی بەچاوی خۆمان بینیمان،
ئەوەی تەماشامان کردو دەستمان
لێیدا، 2 ئەم ژیانە دەرکەوت، ئێمە
بینیمانو شایەتی بۆ دەدەینو ژیانی
هەتاهەتاییتان پێ ڕادەگەیێنین، ئەو
ژیانەی لەلایەن باوکی ئاسمانییەوە بۆ
ئێمە دەرکەوت. 3 ئەوەی بینیمانو
گوێمان لێیبوو پێتانی ڕادەگەێنین، بۆ
ئەوەی ئێوەش ژیانی هاوبەشیتان هەبێ
لەگەڵمان، بەڵام ژیانی هاوبەشی ئێمە
لەگەڵ باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی،
عیسای مەسیحە. 4 ئێمەش ئەم
نامەیەتان بۆ دەنووسین تا
خۆشییەکەمان پڕو تەواو بێت.

خودا ڕووناکییە

5 ئەمە ئەو هەواڵەیە کە
لەمەسیحەوە گوێمان لێبوو و پێتانی
ڕادەگەیێنین، ئەویش ئەوەیە خودا
ڕووناکییەو هەرگیز تاریکی تیادا نییە.
6 گەر بڵێین ژیانی هاوبەشمان لەگەڵی
هەیەو بەتاریکیدا بڕۆین، ئەوا درۆ
دەکەینو ڕاست ناکەین، 7 بەڵام
ئەگەر بەڕووناکیدا بڕۆین بەو
شێوەیەی ئەو لەڕووناکیدایە، ئەوا
لەگەڵ یەکتری ژیانی هاوبەشمان

دەبێتو خوێنی عیسای ڕۆڵەکەی
لەهەموو گوناهێك پاكمان دەكاتەوە.
8گەر بڵێین گوناهمان نییە، ئەوە
خۆمان هەڵدەخەڵەتێنینو ڕاستی
لەئێمەدا نییە. 9بەڵام گەر دانمان
بەگوناهەکانمان نا، ئەوا ئەو
سەرڕاستو دادپەروەرە،
لەگوناهەکانمان خۆش دەبێتو
لەخراپە پاكمان دەکاتەوە. 10گەر
بڵێین گوناهمان نەکردووە، ئەوا
خودا بەدرۆزن دادەنێینو ووشەکەی
لەئێمەدا نییە.

مەسیح بۆمان دەپاڕێتەوە

2
کوڕەکانم، من ئەمەتان بۆ دەنووسم
تا گوناە نەکەن، بەڵام گەر یەکێك
گوناهیکرد، ئەوا عیسای مەسیحی
بێتاوان بۆمان دەپاڕێتەوە لای باوکی
ئاسمانی. 2ئەو کەفارەتی تاوانەکانمانە،
نەك تاوانەکانی ئێمە بە تەنها، بەڵکو
تاوانەکانی هەموو جیهان.
3بەم شێوەیە ئێمە بێگومان
دەیناسین گەر کار بەڕاسپاردەکانی
بکەین. 4گەر یەکێك بڵێ: (من
دەیناسم) بەڵام کار بەڕاسپاردەکانی
نەکات، ئەوا درۆ دەکاتو ڕاستی
تیادا نییە، 5بەڵام گەر یەکێك کار
بەووشەکەی بکات، ئەوا بەڕاستی
خۆشەویستی خودا لەو کەسەدا
تەواوە. 6ئەوەی بڵێت من لەو
چەسپاوم، پێویستە بەهەمان ڕێگای
عیسا بڕوات.

خۆشەویستی ڕاستو دروست

7خۆشەویستان، ڕاسپاردەیەکی
نوێتان بۆ نانووسم بەڵکو
ڕاسپاردەیەکی کۆنە، کە لەسەرەتاوە
پێی ئاشنا بوون. ڕاسپاردە کۆنەکە
ئەو ووتەیەیە کە گوێتان لێبوو. 8
لەگەڵ ئەوەشدا ڕاسپاردەیەکی نوێتان
بۆ دەنووسم، ئەوەی لەمەسیحو
لەئێوەدا ڕاستیەکەی دەردەکەوێ،
چونکە تاریکی بەسەر چوو و
ڕووناکی ڕاستەقینە ئێستا پڕشنگ
دەداتەوە.
9ئەوەی ڕقی لەبراکەی خۆی
بێتەوەو بڵێت من لەڕووناکیم، ئەوە
تا ئێستا لەتاریکیدایە. 10ئەوەی
براکەی خۆش بوێت لەو ڕووناکییە
دەچەسپێتو ئەو کەسە هیچ شتێکی
تیادا نییە بیکەوێنێ. 11بەڵام ئەوەی
ڕقی لەبرای خۆی بێتەوە
لەتاریکیدایەو بەتاریکیدا دەڕوات،

نازانێت بەرەو کوێ مل دەنێت،
چونکە تاریکی چاوی کوێر کردووە.
12 بۆ ئێوە دەنووسم، ڕۆڵە بچووکەکان،
چونکە لەپێناوی ئەو گوناهەکانتان
بەخشران.
13 بۆ ئێوە دەنووسم، باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوتان ناسیووە کە
لەسەرەتاوە هەیە.
بۆ ئێوە دەنووسم لاوەکان،
چونکە ئێوە بەسەر خراپەکاردا
﴿شەیتان﴾ سەرکەوتوون.
بۆ ئێوە دەنووسم ڕۆڵە بچووکەکان،
چونکە باوکی ئاسمانیتان ناسیووە.
14 بۆ ئێوەم نووسی باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوەتان ناسیووە کە
لەسەرەتاوە هەیە،
بۆ ئێوەم نووسی لاوەکان،
چونکە بەهێزن، ووشەی خوداتان
تیادا چەسپاوەو
بەسەر خراپەکاردا
سەرکەوتن.
15 نەجیهانتان خۆشبوێت، نە ئەو
شتانەی تیایەتی، چونکە گەر یەکێك
جیهانی خۆشبوێت، ئەوا
خۆشەویستی باوکی ئاسمانی تیادا
نییە. 16 چونکە ئەوەی لەجیهاندایە،
ئارەزووی لەشو چاو و سەڵتەنەتی
ژیان لەجیهانەوەیە نەك لەباوك. 17
جیهانو ئارەزووە پیسەکانی بەسەر
دەچن، بەڵام ئەوەی بەویستی خودا
دەکات تاهەتایە دەچەسپێت.

مەسیحە فێڵبازەکان

18 ڕۆڵە بچووکەکان ئەمە دوا
کاژێرەو وەك بیستووتانە دژەمەسیح
دێت، ئێستاش لێرە مەسیحی درۆزن
زۆرنو دژایەتی مەسیح دەکەن،
بەمە دەزانین ئەمە دوا کاژێرە. 19
چەند کەسانێك لەناو ئێمە
دەرچوون، بەڵام ئەوانە لەئێمە
نەبوون، چونکە گەر ئەوانە لەئێمە
بوونایە، ئەوا وەك ئێمە باوەڕی
خۆیان دەپاراستو بەردەوام
دەبوون، بەڵام بۆ ئەوەی
دەربکەوێت ئەوانە لەئێمە نین،
لەناومان دەرچوون. 20 بەڵام ئێوە
لەلایەن پیرۆزەوە دەست
نیشانکراون [بەڕۆحی پیرۆز]،
هەموو ڕاستیەك دەزانن. 21 من بۆ
ئێوە نانووسم لەبەر ئەوەی ڕاستی
نازانن، بەڵکو دەیناسنو دەزانن هیچ
درۆیەك لەڕاستیەوە نایەت. 22 کێ

دروزنە، تەنها ئەو کەسە نەبێت کە
ڕەتیدەکاتەوە عیسا مەسیح بێت؟
ئەوە دژەمەسیحە باوکی ئاسمانیو
ڕۆڵەکەی ڕەتدەکاتەوە. 23ئەوەی
ڕۆڵە ڕەتبکاتەوە باوکی ئاسمانی
نابێت، ئەوەش دان بەڕۆڵە بنێت
باوکی ئاسمانی دەبێت.
24با ئەوەی لەسەرەتا گوێتان
لێبووە تیاتاندا بچەسپێت. گەر ئەوەی
لەسەرەتا گوێتان لێبوو تیاتاندا
بچەسپێت، ئەوا لەڕۆڵەو باوکی
ئاسمانی دەچەسپێن. 25ئەوەیە بەڵێنی
ئەو، واتە ژیانی هەتاهەتایی. 26لەبەر
ئەو کەسانەی گومراتان دەکەن ئەمەم
بۆ نووسیون، 27بەڵام ئێوە کە
دەستنیشانکردنتان وەرگرتووە.
ئەم دەستنیشانکردنە تیاتاندا
دەچەسپێ، پێویستتان بەکەس نییە
فێرتان بکات، هەروەك چۆن ئەم
دەستنیشانکردنە هەموو شتێکتان
فێر دەکات، ئەمە ڕاستەو درۆ نییە
هەروەك فێریکردوون تیایدا
دەچەسپێن.
28ئێستا ڕۆڵە بچووکەکان، تیایدا
بچەسپێن، بۆ ئەوەی کاتێ کە
دەرکەوت باوەڕمان بەخۆمان بێتو
لەهاتنەکەی شەرمەزار نەبین. 29گەر
بزانن ئەو ڕاستودروستە، ئەوا هەر
کەسێك ڕاستودروستی بکات
لەئەو بووە.

ئێمە ڕۆڵەی خوداین

3
تەماشا بکەن باوکی ئاسمانی چ
خۆشەویستیەکی پێداوین، تا پێمان
دەووترێت ڕۆڵەکانی خودا. ئێمەش
ئەمەین! لەبەر ئەمە جیهان ناماناسێ،
چونکە جیهان خودا ناناسێ. 2
خۆشەویستان، ئێستا ئێمە ڕۆڵەی
خوداین تا ئێستا دەرنەکەوتووە ئێمە
دەبین بەچی، بەڵام دەزانین کاتێك
ئەو دەرکەوێ ئێمە وەك ئەو دەبین،
چونکە وەك خۆی دەیبینین. 3
هەروەها هەر کەسێك ئەم هیوایەی
هەبێ، خۆی پاك دەکاتەوە وەك چۆن
ئەو پاکە.
4ئەوەی گوناه بکات دەستدرێژی
دەکات، چونکە گوناه دەستدرێژیە.
5دەزانن ئەو دەرکەوتووە تا
گوناهەکانمان لەسەر لاببات، خۆی
گوناهی تیادا نییە. 6ئەوەی لەئەودا
بچەسپێت بەردەوام نابێت لەگوناه
کردن، ئەوەی بەردەوام بێت لەگوناه
کردن نەبینیوەتیو نەناسیوەتی.

[7]ڕۆڵە بچووکەکان، باکەس
گومڕاتان نەکات، ئەوەی
ڕاستودروستی بکات
ڕاستودروستە، وەك چۆن ئەو
ڕاستودروستە. [8]ئەوەی گوناه
بکات ئەوە لەشەیتانە، چونکە شەیتان
لەسەرەتاوە گوناهی کرد،
دەرکەوتنی ڕۆڵەی خوداش بۆ
تێکدانی کرداری شەیتانە. [9]ئەوەی
لەخوداوە بووبێت بەردەوام نابێت
لەگوناه کردن، چونکە تۆوی خودا
تیایدا دەچەسپێتو ناتوانێت
بەردەوامبێت لەگوناهکردن، چونکە
لەخوداوە بووە. [10]بەمە ڕۆڵەکانی
خودا لەڕۆڵەکانی شەیتان
جیادەکرێنەوە: ئەوەی
ڕاستودروستی نەکاتو برای خۆی
خۆش نەوێت لەخودا نییە.

خۆشەویستی یەکتری

[11]چونکە ئەمە ئەو هەواڵەیە کە
لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە
هەر یەکەمان ئەوی تری خۆش
بوێت، [12]بەپێچەوانەی قابیل کەسەر
بە خراپەکار [شەیتان] بوو، براکەی
خۆی کوشت. باشە بۆ کوشتی؟
چونکە کارەکانی ئەو خراپ بوونو
کارەکانی براکەی ڕاستودروست
بوون. [13]براکانم لاتان سەیر نەبێ
گەر جیهان ڕقی لێتان بێتەوە. [14]ئێمە
دەزانین لەمردنەوە بەرەو ژیان
گواستراینەوە، چونکە براکانمان
خۆش دەوێت. ئەوەی براکەی خۆش
نەوێت لەمردن دەمێنێتەوە. [15]ئەوەی
ڕقی لەبراکەی بێتەوە بکوژە، دەزانن
ژیانی هەتاهەتایی لەهیچ بکوژێك
جێگیر نابێت. [16]بەمە خۆشەویستی
فێر بووین، عیسای مەسیح ژیانی
خۆی لەپێناوی ئێمە بەخشی، پێویستە
ئێمەش ژیانی خۆمان لەپێناوی برایان
ببەخشین. [17]بەڵام ئەوەی ماڵی
دونیای پێدرابێتو براکەی خۆی
بەنەداری بینیو دڵی خۆی ڕەقکرد،
ئایا چۆن خۆشەویستی خودای تیادا
جێگیر دەبێت؟ [18]ڕۆڵە بچووکەکانم،
تەنها بەووشەو زمان خۆشەویستی
مەکەن، بەڵکو بەکردەوەو بەڕاستی.
[19]ئیتر بەم شێوەیە دەزانین چۆن
ئێمە سەر بەڕاستین، هەروەها چۆن
دڵمان لەئامادەبوونی ئەو ئاسوودە
دەبێ. [20]چونکە گەر دڵمان
تاوانبارمان بکات، ئەوا خودا
لەدڵمان گەورەترەو هەموو شتێك
دەزانێت. [21]خۆشەویستان، گەر

دڵمان سەرکۆنەمان نەکات، ئەوا
لەبەردەم خودا باوەڕمان بەخۆمان
دەبێت، 22هەرچیەکی لێ داوا بکەین
بۆمان جێبەجێ دەکات، چونکە کار
بە ڕاسپاردەکانی دەکەینو ئەو کارانە
دەکەین کە بەدڵیەتیو پەسەندی
دەکات. 23ئەمەش ڕاسپاردەکەیەتی،
باوەڕمان بەناوی عیسای مەسیحی
ڕۆڵەکەی هەبێتو یەکترمان
خۆشبوێت، هەروەك ڕایسپاردووین.
24ئەوەی کار بەڕاسپاردەکانی خودا
بکات، ئەوا لەخودا دەچەسپێتو
خوداش لەو دەچەسپێت، بەمەش
دەزانین ئەو لەئێمە چەسپاوە، بەو
ڕۆحەی پێیداوین.

تاقیکردنەوەی ڕۆح

4
خۆشەویستان، بڕوا بەهەموو ڕۆحێك
مەکەن، بەڵکو تاقییان بکەنەوە بزانن
ئەوانە لەلایەن خوداوەن، چونکە زۆر
پێغەمبەری درۆزن هاتوونەتە جیهان.
2ڕۆحی خودا بەمە دەناسنەوە: هەر
ڕۆحێك دان بەوە بنێت کە عیسای
مەسیح لە لەشەوە بۆ جیهان هاتووە،
ئەو ڕۆحە لەلایەن خوداوەیە، 3هەر
ڕۆحێکیش دان بەعیسا نەنێت
لەلایەن خوداوە نییە. ئەو ڕۆحە
دژەمەسیحە بیستوتانە دێتو ئێستا
هاتووەتە جیهان.
4ئێوە سەر بەخودان ئەی ڕۆڵە
بچووکەکان، ئێوە ئەو ڕۆحانەتان
بەزاندووە، چونکە ئەو ڕۆحەی
لەئێوەدایە مەزنترە لەو ڕۆحەی
لەجیهاندایە. 5ئەو ڕۆحانە سەر
بەجیهانن، بۆیە ئەوەی دەیلێن سەر
بەجیهانەو جیهان گوێیان
لێدەگرێت. 6بەڵام ئێمە سەر
بەخوداینو ئەوەی خودا بناسێت
گوێمان لێدەگرێت، هەروەها ئەوەی
لەخودا نەبێت گوێمان لێناگرێت،
بەمە ڕۆحی ڕاستو ڕۆحی گومڕایی
دەناسین.

خودا خۆشەویستییە

7خۆشەویستان، بایەکترمان خۆش
بوێت، چونکە خۆشەویستی
لەخوداوەیەو ئەوەی بەرامبەرەکەی
خۆش بوێت خودا دەناسێتو
لەخودا بووە. 8ئەوەش بەرامبەرەکەی
خۆش نەوێت خودا ناناسێت، چونکە
خودا خۆشەویستییە. 9بەم شێوەیە
خۆشەویستی خودا لەنێوانمان
ڕاگەێنرا، کە ڕۆڵە تاقانەکەی خۆی

ناردە جیهان تا بەهۆیەوە بژین. 10
خۆشەویستی لەمە دایە، نەك
لەبەرئەوەی خودامان خۆشویستووە،
بەڵکو ئەو خۆشیویستووین‌و
ڕۆڵەکەی خۆی نارد تا ببێتە
کەفارەتی گوناهەکانمان.
11خوَشەويستان طەر خودا
بەم شيوَەية ئيَمەى
خوَشويستبيَت، ثيَويستة
لەسەرمان يەكتريمان خوَش
بويَت. 12كەس هەرطيز خوداى
نەديوة طەر يەكتريمان
خوَشبويَت خودا دەضەسثيَت
لەناومان‌و خوَشەويستيەكەى
لەناومان تەواوة.
13بەم شێوەیە دەزانین ئێمە
لەخودا دەچەسپێین‌و ئەویش لەئێمە،
چونکە ئەو لەڕۆحی خۆی پێمانی
داوە. 14ئێمەش بینیمان‌و شایەتی
دەدەین باوکی ئاسمانی ڕۆڵەی وەك
ڕزگارکەری جیهان ناردووە. 15
ئەوەی دان بنێت عیسا ڕۆڵەی
خودایە، خودا لەئەودا دەچەسپێت‌و
ئەویش لەخودا. 16ئەو
خۆشەویستیەی خودا کە تیاماندایە
ناسیوومانەو باوەڕمان پێی کردووە.
خودا خۆشەویستییەو ئەوەی
لەخۆشەویستی بچەسپێت لەخودا
دەچەسپێت‌و خوداش لەئەودا
دەچەسپێت. 17خۆشەویستی بەم
شێوەیە تیامان تەواوە، تا لەڕۆژی
لێپرسینەوە باوەڕمان بەخۆمان
هەبێت، چونکە ئەو چۆن بوو ئێمە
وەك ئەو لەم جیهانەداین. 18
خۆشەویستی ترسی تیادا نییە، بەڵکو
خۆشەویستی تەواو ترس دەردەکاتە
دەرەوە، چونکە ترس لەسزا دایە،
بەلام ئەوەی بترسێت،
لەخۆشەویستی تەواو نەبووە.
19ئێمە خۆشەویستیمان تیادایە،
چونکە ئەو پێشتر خۆشیویستووین.
20گەر بێتوو یەکێك بڵێت: (خودام
خۆش دەوێت)و ڕقی لەبراکەی
بێتەوە، ئەوە درۆزنە، چونکە گەر
یەکێك براکەی خۆی خۆشنەوێت
کە دەیبینێ، چۆن دەتوانێ خودای
خۆش بوێت کە نەیبینیوە. 21ئێمە
لەئەوەوە ئەم ڕاسپاردەیەمان پێدراوە،
ئەوەی خودای خۆشبوێت پێویستە
براکەی خۆشبوێت.

باوەڕهێنان بەمەسیح

5
ئەوەی بڕوای بەوە هەبێت کە عیسا

مەسیحە، ئەوە لەخوداوە بووە،
هەروەها ئەوەی باوکی خۆش بوێت،
ئەوا ئەوەشی خۆش دەوێت کە لێی
بووە. [2]بەمە دەزانین ئێمە منداڵەکانی
خودامان خۆش دەوێت، گەر
خودامان خۆش بوێت‌و کار
بەراسپاردەکانی بکەین، [3]چونکە ئەمە
خۆشەویستی خودایە، کار
بەراسپاردەکانی بکەین،
ڕاسپاردەکانیشی قورس نین. [4]چونکە
هەر کەسێك لەخودا لەدایكبوو
بێت بەسەر جیهاندا سەر دەکەوێت،
ئەوەش بەسەر جیهاندا
سەردەکەوێت، باوەڕمانە. [5]کێ
دەتوانێت بەسەر جیهان
سەربکەوێت؟ جگە لەوەی باوەڕی
بەوە هەیە عیسا ڕۆڵەی خودایە.
[6]ئەمە عیسای مەسیحە، ئەوەی
بەئاو و خوێن هاتووە، نەك تەنها
بەئاو، بەڵکو بەئاو و بەخوێن.
ڕۆحیش شایەتی دەدات، چونکە
ڕۆح ڕاستییە. [7]ئەوانەی لەزەوی
شایەتی دەدەن سیانن: [8]ڕۆح‌و ئاو و
خوێن، ئەو سیانەش یەك شایەتییان
هەیە.
[9]گەر ئێمە بە شایەتی خەڵك
ڕازی بین، ئەوا شایەتی خودا
گەورەترە، چونکە ئەمە شایەتی
خودایە سەبارەت بەڕۆڵەکەی
داویەتی. [10]ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەی
خودا بهێنێ ئەم شایەتییە لە دڵیدایە،
ئەوەش باوەڕ بەخودا نەکات ئەوا
بەدرۆی دەخاتەوە، چونکە باوەڕ بەو
شایەتییە ناکات کە خودا سەبارەت
بەڕۆڵەکەی داویەتی. [11]ئەمەش
شایەتیەکەیە، خودا ژیانی هەتاهەتایی
پێ داوین‌و ئەو ژیانەش لە ڕۆڵەکەی
دایە. [12]ئەوەی ڕۆڵەکەی هەبێت
ژیانی هەتاهەتایی دەبێت‌و ئەوەش
ڕۆڵەی خودای نەبێت، ئەوا ژیانی
نابێت.

دڵنیایی ژیانی هەتاهەتایی

[13]ئەمە بۆ ئێوە دەنووسم تا بزانن
ژیانی هەتاهەتاییتان هەیە، ئێوە کە
باوەڕتان هەیە بەناوی ڕۆڵەی خودا.
[14]ئەمەش ئەو باوەڕو متمانەیەیە کە
هەمانە بەو، گەر بەپێی ویستی خۆی
داوای هەر شتێك بکەین گوێمان لێ
دەگرێت. [15]گەر بزانین هەرچییەك
داوا بکەین گوێمان لێ‌دەگرێت،
دەزانین ئەوەی داوامان کردووە لێی
دەستمانکەوتووە. [16]گەر یەکێك
براکەی ببینێت گوناهێك ناکات بۆ

مردن بێت، پێویستە لەسەری لەخودا
بپاڕێتەوە بۆ براکەی. خوداش ژیان
بەو کەسانە دەدات کە گوناە بۆ
مردن ناکەن. گوناە هەیە بۆ مردنە،
لەپێناوی ئەمە نالێم داوا بکرێت. 17
هەموو تاوانێك گوناهەو گوناهیش
هەیە بۆ مردن نییە.
18دەزانین هەر کەسێك لەخوداوە
لەدایکبوو بێت بەردەوام نابێت
لەگوناەکردن، چونکە ڕۆڵەی خودا
دەیپارێزێو ناهێڵێ بەدکار دەستی
پێی بگات. 19دەزانین ئێمە
لەخوداوەینو هەموو جیهان لەژێر
دەستی خراپەکار [شەیتان] دانراوە.
20هەروەها دەزانین ڕۆڵەی خودا
هاتو چاوی کردینەوە تا خودای
ڕاستی بناسینو ئێستا لەئەو دەژین،
لەعیسای مەسیح کە ڕۆڵەیەتی. ئەمە
خودای ڕاستو ژیانی هەتاهەتاییە. 21
ڕۆڵە بچووکەکان، خۆتان لەبتەکان
بپارێزن.

ئەم نامەیە بانگەوازە بۆ هەڵسوکەوت کردن لەڕاستی، هەروەها ئاگادارکردنەوەیە لەو مامۆستا درۆزنانەی دەگەڕێن تا باوەڕداران لەماڵەکانیان پێشوازییان لێنەکەن.

لەپیرەکەوە بۆ ئەو خانمەی هەڵبژێرراوەو بۆ ڕۆڵەکانیشی، کە بەڕاستی خۆشم دەوێن، نەك من بەتەنها بەڵکو هەموو ئەوانەی ڕاستی دەناسن، [2]لەپێناوی ئەو ڕاستیەی لەناومان جێگیر دەبێتو تاهەتایە لەگەڵمان دەبێت. [3]بەرەکەتو بەزەییو ئاشتی خودای باوکی ئاسمانیو عیسای مەسیحی ڕۆڵەکەی، بەڕاستیو بەخۆشەویستی لەگەڵماندا دەبێت.

ڕاستیو خۆشەویستی

[4]زۆر دڵخۆش بووم کە زانیم هەندێك لەڕۆڵەکانت هەڵسوکەوت لەڕاستی دەکەن، وەك ئەوەی باوکی ئاسمانی ڕایسپاردین. [5]ئێستا ئەی خانم، من ڕاسپاردەیەکی نوێت بۆ نانووسم، بەڵکو وەك ئەوەی لەسەرەتا گوێمان لێبووە، داوات لێدەکەم یەکترمان خۆش بوێت. [6]چونکە خۆشەویستی ئەمەیە کە بەپێی ڕاسپاردەکانی خودا هەڵسوکەوت بکەین، ڕاسپاردە ئەمەیە، کە لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە بەخۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن.

ئاگاداری گومڕاییکەران بن

[7]چونکە گومڕاییکەری زۆر هاتوونە جیهانو دان بەوەدا نانێن عیسای مەسیح لەلەشدا بووە، ئەوانە گومڕاییکەرو دژەمەسیحن. [8]تەماشای خۆتان بکەن، تا ئەوەی کردووتانە لەدەستتان نەچێت، بەڵکو پاداشتێکی تەواوی لێ بەدەست بهێنین. [9]هەر کەسێك دەستدرێژی بکاتو لەڕێنماییەکانی مەسیح جێگیر نەبێت، ئەوا لەخودا نییە. بەڵام هەر کەسێك لەو ڕێنماییانە جێگیر بێت، ئەوا باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی هەیە.
[10]گەر یەکێك بۆلاتان بێتو ئەو

ڕێنمایـیانەتان پیێڕانەگەیێنێت، ڕێگای
پـیێ مـەدەن بیێـتە ماڵـتانو پیێشوازی
لـیێمەکـەن. [11]چونکە هەر کەسێك
پیێشـــوازی لـــیێبکـــات لـــەکارە
خراپەکانی بەشداری دەکات.

کۆتایی

[12]زۆر شتم هەیە بۆتانی بنووسم،
بـەڵام پـیێم خـۆش نییە بەمەرەکەبو
لەســەر کاغــەز بیێــت، چــونکە
ئـومـیێدەوارم بــۆ لاتــان بــیێم، تــا
ڕووبـەڕوو قســە بکـەین، بۆ ئەوەی
خۆشـیەکەمان پـڕو تـەواو بیێت. [13]
ڕۆڵـــــــەکانی خوشـــــــــکە
هـەڵــبژێرراوەکەت ســڵاوت لـــیێ
دەکەن.

سێهەم نامەی یۆحەننا

نامەی سێیەمی یۆحەننا بۆ شوانی یەکێ لەکۆمەڵە باوەڕدارەکانە کە ناوی غایس بوو، ستایشی دەکات چونکە یارمەتی هەموو ئەو باوەڕدارانەی داوە کەخزمەتی ووشەی خودایان دەکرد، ئاگاداری دەکاتەوە لەپیاوێك ناوی دیوتریفسە.

هەڵسوکەوت لەڕاستی

لەپیرەکەوە، بۆ غایسی
خۆشەویست کە بەڕاستی خۆشم
دەوێت.
2خۆشەویستم، هیوادارم
لەهەموو شتێك سەرکەوتوو بیتو
تەندروستیت باش بێت، هەروەك
ڕۆحت باشو تەواوە. 3چونکە زۆر
دڵخۆشبووم بەوەی چەند برایەك
هاتنو باسی دلسۆزی تۆیان کرد بۆ
ڕاستی، هەروەها چۆن لەڕاستی
هەڵسوکەوت دەکەیت. 4خۆشی
لەمە گەورەترم نییە کاتێك گوێم
لێبێت ڕۆڵەکانم هەڵسوکەوت
لەڕاستی دەکەن.
5خۆشەویستم تۆ هەموو شتێك
بۆ براکانتو ئەو کەسانەی
نایانناسیت بەسەرڕاستییەوە
دەکەیت، 6ئەوانەی لەبەردەم
کۆمەڵی باوەڕداران شایەتییان
لەسەر خۆشەویستی تۆ داوە،
ئەوانەی باش دەکەیت بەو شێوەیە
بەڕێیان دەکەیت کە خودا پێی
خۆشە. 7چونکە لەپێناوی ناوی
مەسیح هاتوونە دەرەوەو هیچ شتێك
لە بێباوەڕان وەرناگرن. 8بۆیە
پێویستە پێشوازی لەکەسانی وەك
ئەوانە بکەین تا بەیەکەوە کار بکەین
بۆ ڕاستی.
9هەندێ شتم بۆ کۆمەڵی
باوەڕداران نووسیوە، بەڵام
دیوتریفس کە دەیەوێت خۆی
بکات بە یەکەم لەنێوانیان، پێمان
ڕازی نابێت. 10بۆیە گەر هاتم هەموو
کردەوەو قسە خراپەکانی سەبارەت
بەمنی ووتوە دەریدەخەم، هەروەها
بەوەش نەوەستاوە، بەڵکو نایەوێ
پێشوازی لەبرایان بکاتو هەر
یەکێك پێشوازیان لێبکات،
ڕووبەڕووی دەبێتەوەو لەکۆمەڵە

دەریدەکات.

دوای خراپە مەکەوە بەڵکو چاکە

[11]خۆشەویستم، دوای خراپە
مەکەوە بەڵکو چاکە، چونکە ئەوەی
چاکە بکات لەخودایە، ئەوەش
خراپە بکات خودای نەبینیوە. [12]
دیمتریوس لەلایەن هەموو کەسێکو
لەلایەن ڕاستیشەوە شایەتی بۆ دراوە،
منیش هەروەها شایەتی بۆ دەدەمو
ئێوەش دەزانن شایەتی من ڕاستە. [13]
زۆر شت هەبوو بۆتانی بنووسم،
بەلاَم نامەوێ بەقەڵەمو مەرەکەب
بێت. [14]بەڵکو ئومێدەوارم بەم زووانە
بتبینم تا ڕووبەڕوو قسە بکەین.
[15]داوای ئاشتیت بۆ دەکەم.
برادەران سلاَوت لێدەکەن. تۆش
سلاَو لەیەکە یەکەی برادەران بکە.

نامەی یەهوزا

ئەم نامەیە ئاگادارکردنەوەیە لەمامۆستا درۆزنەکان. هەروەها هاندانە بۆ باوەڕداران تابەردەوام تێبکۆشن لەپێناوی فێرکردنی باوەڕ، ئەو فێرکردنەی خودا بەتەواوی پێی داون.

لەیەهوزای بەندەی عیسای
مەسیحو برای یاقوب، بۆ بانگ
کراوە خۆشەویستەکانی خودای
باوکو پارێزراوەکان بۆ عیسای
مەسیح: 2بەزەییو ئاشتیو
خۆشەویستیتان بەسەردا برژێت.

تێکۆشان لە پێناوی باوەڕ

3خۆشەویستانم لەکاتێکدا زۆر
بەپەرۆشم لەبارەی ئەو ڕزگاربوونەی
ئێوە هاوبەشمانن تیایدا، بۆتان بنووسم،
ناچار ئێستا دەربارەی تێکۆشان
لەپێناوی ئەو باوەڕەی جارێك
بەخوشكو برا پیرۆزەکان دراوە
دەنووسم. 4چونکە کەسانێك
بەدزیەوە هاتوونە ناوتان، بێگومان
تووشی ئەو سزایە دەبن کە لەکۆنەوە
بۆیان نووسراوە، ئەوانە خوانەناسنو
بەرەکەتی خودا دەگۆڕن بۆ
بەرەڵلایی، تەنانەت نکۆڵی دەکەن
لەگەورەو خوداوەندمان کە عیسای
مەسیحە.

سزای مامۆستا درۆزنەکان

5جا دەمەوێت ئەوەتان بیر
بخەمەوە، کە خۆتان دەیزانن، پاش
ئەوەی خوداوەند گەلی لەخاکی
میسر ڕزگارکرد، ئەوانەی بێ
باوەڕبوون لەناویبردن. 6هەروەها
ئەو فریشتانەی شوێنەکانی خۆیان
نەپاراستو بەجێیانهێشت، خودا
بەکۆتی هەتاهەتایی تا ڕۆژی مەزنی
لێپرسینەوە لەقوولایی تاریکیدا
دەیانهێڵێتەوە، 7هەروەها شاری
سەدومو عەمورەو شارەکانی
دەوروبەریان لەسەر هەمان ڕێگای
ئەوان داوێنپیسییان کردو دوای
هەوەسبازی لەش کەوتن بەشێوەیەکی
ناسروشتی، جا بەئاگرێکی هەتاهەتایی
سزادرانو بوون بەپەند.
8بەهەمان شێوە خەیاڵخاوەکان
لەش گڵاو دەکەنو دەسەڵاتی خودا
ڕەت دەکەنەوەو بوختان بۆ

شکۆداره ئاسمانیەکان هەڵدەبەستن. 9
بەڵام میکائیلی سەرۆکی فریشتەکان،
کاتێك دژایەتی شەیتانی کرد
سەبارەت بە تەرمەکەی موسا، نەیوێرا
بەووتەی ناشرین وەڵامی بداتەوە،
بەڵکو ووتی: (با خوداوەند
سەرزەنشتت بکات!) 10بەڵام ئەوانە
بەسووکی ناوی شتێك دەبەن کە
نایزانن، بەبێ عەقڵی وەکو ئاژەڵ
دوای ئارەزووی خۆیان دەکەون.
ئەمەش دەبێتە هۆی لەناوبردنیان.
11خاكبەسەر ئەوانە، چونکە
ئەوانە ڕێگای قابیلیان گرتووەو
لەپێناوی برێك دەسکەوت خۆیان
داوەتە دەست گومڕایی بەلعامەوەو*
لەیاخی بوونەکەی قورەح*
لەناودەچن.
12ئەوانە نیشانەی شەرمەزارین
لەداوەتەکانی خۆشەویستی،
بەچاونەترسی نانتان لەگەڵ دەخۆن،
تەنها خزمەتی خۆیان دەکەن، ئەوانە
هەوری بێ ئاون بە با دێنو دەچن،
داری بێ بەری پایزانن، دوو جار
مردوونو ڕەگیان هەڵکەنراوە، 13
شەپۆلی دەریای هەڵچوون بەکەفی
شەرمەزاری، ئەستێرەی ونبوون کە
تاهەتایە لەتاریکیدا دەمێننەوە.

14ئەخنوخی نەوەی حەوتەم
لەئادەمەوە، لەبارەی ئەوانەوە
پێشبینی کرد: (ئەوەتا خوداوەند
لەگەڵ هەزاران لەپیرۆزکراوەکان
دێت، 15تا حوکم بەسەر هەمووان
بداتو هەموو خوانەناسەکان
سەرزەنشت بکات، لەبەر هەموو ئەو
کردارە خوانەناسیانەی کردوویانە
لەڕێبازی خوانەناسیو ئەو قسە
ڕەقانەی دژی خودا ووتویانە ئەو
خوانەناسانە.) 16ئەوانە بۆڵەبۆڵکەرو
گلەییکەرنو دوای ئارەزووە
خراپەکانی لەشیان کەوتوونو خۆ
بەگەورە دەزاننو لەپێناوی
بەرژەوەندی خۆیان دووڕوویی بۆ
خەڵکی دەکەن.

خۆتان بنیاد بنێن

17بەڵام ئێوە ئەی خۆشەویستان،
قسەکانی نێرراوانی خوداوەند
عیسای مەسیح بهێننەوە یاد. 18ئەوانە
بەئێوەیان ووت: (لەکۆتایی زەمان،
هەندێ گاڵتەجاڕ پەیدا دەبنو دوای
مەبەستە خوانەناسەکانیان دەکەون.)
19ئەوانە دووبەرەکی دروست
دەکەن، خۆشیان خەڵکی دونیاینو
ڕۆحیان تیادا نییە.

[20]بەڵام ئێوە خۆشەویستانم خۆتان
لەسەر باوەڕی پیرۆزتان بنیاد بنێن‌و
لەرۆحی پیرۆزدا نوێژ بکەن، [21]لەناو
خۆشەویستی خودا خۆتان بپارێزن‌و
چاوەڕوانی بەزەیی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان بکەن بۆ ژیانی
هەتاهەتایی. [22]بەزەییتان بەو کەسانە
بێتەوە کە گومان دەکەن. [23]
هەندێکیش لەئاگر برفێنن‌و ڕزگاریان
بکەن، بۆ هەندێکیشیان بەترسەوە
بەزەیی بنوێنن، تەنانەت ڕقیشتان لەو
بەرگانە بێ کە بە لەش گڵاو بوون.
[24]ئێستاش بۆ ئەوەی توانای هەیە
بتانپارێزێ لەکەوتن، هەروەها
لەبەردەم شکۆمەندیەکەی ڕاتان
بگرێ بەخۆشی‌و بەبێ کەم‌وکوڕی،
[25]بۆ تاکە خودای ڕزگارکەرمان،
شکۆمەندی‌و مەزنی‌و هێزو
دەسەڵات بەهۆی خوداوەندمان
عیسای مەسیح، لەپێش زەمانەو
ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

بینینی یۆحەننا

بینینی یۆحەننا لەوکاتە نووسراوە کە باوەڕداران تووشی چەوساندنەوە دەهاتن لەبەر باوەڕیان بەعیسای مەسیح. نووسەری ئەم پەرتووکە گرنگی بەهیواو ئاوات‌و سووربوون لەسەر باوەڕ لەکاتی ئازارو گرژیدا دەدا.

ئەم بینینە لەزنجیرە بینینێك پێكدێت، نووسەر بەشێوەیەکی ڕەمزی نووسیویەتی کە تەنها باوەڕداران بەمەسیح تێیدەگەیشتن لەو سەردەمە. لەگەڵ ئەوەی جیاوازی هەیە لەڕوون‌کردنەوەی بابەتەکانی ئەم بینینە، بەڵام بیرۆکە سەرەکییەکەی دیارە. ئەویش ئەمەیە: خودا لەکۆتاییدا بەعیسای مەسیح بەسەر دوژمنی سەرەکی سەردەکەوێت کە شەیتانە، پاداشتی گەلە سەرڕاستەکەشی دەداتەوە بەبەرەکەتی ئاسمانی نوێ‌و زەوی نوێ کاتێ سەرکەوتنی تەواو بەدەست دێت.

پێشەکی

1

ئەمە ئەو بینینەیە کە خودا بەعیسای مەسیحی داوە تا بۆ بەندەکانی ئاشکرا بکات، ئەو ڕووداوانەی دەبێ لەماوەیەکی نزیکدا ڕووبدەن، بەفریشتەیەکی خۆی بۆ یۆحەنای بەندەی خۆی نارد. 2یۆحەننا گەواهی لەسەر ووشەی خوداو شایەتی عیسای مەسیح‌و هەموو ئەو ڕووداوانە دەدات کە بەچاوی خۆی بینیویەتی. 3خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی ووشەکانی ئەم پێشبینییە دەخوێننەوەو ئەوانەش کە دەیبیستن‌و ڕەچاوی دەکەن، چونکە کاتەکە نزیکبووەتەوە.

سڵاو بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکان

4لەیۆحەنناوە، بۆ حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکەی هەرێمی ئاسیا: بەرەکەت‌و ئاشتیتان لەگەڵ بێت، لەلایەن ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت، هەروەها لەو حەوت ڕۆحەی لەبەردەم تەختەکەیدان. 5هەروەها لەعیسای مەسیحی شایەتی دڵسۆزەوە، کە یەکەم کەسە لەنێو مردوواندا هەستێتەوە، سەرۆکی پادشاکانی سەر زەویە.

ئەوەی ئێمەی خۆشدەوێ‌و بەخوێنی خۆی ئازادی کردین لەگوناهەکانمان‌و 6ئێمەی کردە

پادشاو کاهینی خودای باوکی، بۆ
ئەوە شکۆو دەسەڵاتی هەتاهەتایی!
ئامین.
7ئەوەتا ئەو بەسەر پەڵە
هەورەکانەوە دێتو هەموو کەسێك
دەیبینێ، تەنانەت ئەوانەش کە
لەخاچیاندا، هەروەها هەموو
خێڵەکانی زەوی شیوەنی بۆ دەگێڕن.
ئامین.
8خوداوەند خودا دەڵێ: (من
ئەلفو یێم، ئەوەی هەیەو هەبووەو
دێت، توانادار بەسەر هەموو شتێك.)

بینینی مەسیحی زیندوو

9من یۆحەننای براتانم، هاوبەشتانم
لەتەنگانەو پادشاهێتیو دانگرتنی
عیسا، لەپێناو ووشەی خوداو شایەتی
عیسا لەدوورگەیەك بووم بەپەتمۆس
ناودەبرا. 10من لەڕۆژی خوداوەند
لەڕۆحدا بوومو لەپشتمەوە گوێم
لەدەنگێکی گەورە بوو لەدەنگی
کەڕەنا دەچوو، 11دەیووت: (ئەوەی
دەیبینی لەپەرتووکێك بینووسەو بۆ
حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکە ڕەوانەی
بکە، بۆ ئەفەسۆسو سمیرناو
پرگامۆسو سیاتیراو ساردسو
فیلادەلفیاو لاودیکییە.)
12ئاوڕمدایەوە تاسەرچاوەی
دەنگەکە ببینم، کاتێك ئاوڕمدایەوە
حەوت چرادانی زێڕینم بینی، 13
لەناوەڕاستیان یەکێکی وەك ڕۆڵەی
مرۆڤم بینی، جلێکی لەبەردا بوو
تاهەردوو پێی شۆڕبووبۆوەو
پشتێنێکی زێڕینی لەسینگی
بەستبوو، 14سەرو قژی وەك
خوریو بەفر سپیبوونو چاوەکانی
وەك گڕی ئاگر وابوون. 15قاچەکانی
وەك مسێکی بریقەدار ئەوەی
لەکورەیەکی داخ پوختە کرابێت
وابوون، دەنگیشی وەك هاژەی تاڤگە
وابوو، 16لەسەر لەپی دەستی ڕاستی
حەوت ئەستێرەی هەڵگرتبوو،
شمشێرێکی دوودەمیش لەدەمیەوە
دەهاتە دەرەوە، ڕووخساری وەك
تیشکی بەتینی ڕۆژ دەدرەوشایەوە.
17کاتێك بینیم وەك مردوو
لەبەردەم هەردوو پێیدا کەوتم،
دەستی ڕاستی خستە سەرمو ووتی:
(مەترسە، من سەرەتاو کۆتایم، 18من
ئەوەم کە زیندووم، من مردووبووم،
بەڵام ئێستا تاهەتایە بەزیندوویی
دەمێنمەوە. کلیلەکانی مردنو
دونیای مردووان لەدەست منن. 19
لەبەرئەوە ئەوەی بینیت بینووسە

ئەوەی هەیەو ئەوەی پاش ئەویش
دەبێت. 20نهێنی ئەو حەوت
ئەستێرەیەی لەدەستی ڕاستم بینیتو
نهێنی حەوت چرادانە زێڕینەکە
ئەمەیە: حەوت ئەستێرەکە فریشتەی
حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکەن،
حەوت چرادانەکەش حەوت
کۆمەڵەکەن.

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ئەفەسۆس

2

بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی
ئەفەسۆس بنووسە: ئەوەی حەوت
ئەستێرەکەی بەدەستی ڕاستی
گرتووەو بەناو حەوت چرادانە
زێڕینەکە هاتووچۆ دەکات، 2دەڵێت:
(من ئاگام لەکردارو ماندوویتیو
ئارامگرتنتە، هەروەها چۆن
لەتواناتدایە خراپەکاران
ڕەتبکەیتەوە، تۆ ئەوانەت
تاقیکردەوە کە دەیانووت: (ئێمە
نێرراوین)، نێرراویش نەبوون، پاشان
بەدرۆزن دەرچوون، 3تۆ
ئارامتگرتو دانتبەخۆت گرت،
ماندوونەناسانە لەپێناوی
ناوی من تێدەکۆشای. 4بەڵام گلەیی
ئەوەت لێدەکەم، تۆ وازت
لەخۆشەویستیەکەی جاران هێناوە. 5
بەبیرت بێتەوە لەچ پایەکی بەرز
کەوتیت! تۆبە بکەو کارەکانی
یەکەمجارت ئەنجام بدەوە. گەر بێتو
تۆبە نەکەی، بەم زووانە دێمە لاتو
چرادانەکەت لەشوێنی خۆی
لادەدەم. 6بەڵام تۆ شتێکت هەیە،
وەك من ڕقت لەکردەوەکانی
نیقۆلاویەکان دەبێتەوە. 7ئەوەی
گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح
بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی
سەرکەوێت من ڕێگای پێدەدەم
لەبەری درەختی ژیان بخوات ئەو
درەختەی لەناو بەهەشتی خودا دایە.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی سمیرنا

8بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی سمیرنا بنووسە: ئەوەی
سەرەتاو کۆتاییە، ئەوەی مردوو بوو
و زیندووبووەوە، دەڵێت: 9(من
ئاگام لەتەنگانەو هەژاریتە، بەڵام تۆ
دەوڵەمەندی، هەروەها ئاگام
لەبوختانی ئەوانەیە کە دەڵێن
جوولەکەینو جوولەکەنین، ئەوانە
کەنیشتی شەیتانن. 10هەرگیز مەترسە
لەو ئازارانەی بۆت دێت. شەیتان
خەریکە هەندێکتان بخاتە زیندانەوە تا

تاقیبکرێنەوە، هەروەها بۆ ماوەی دە ڕۆژ دووچاری ئەشکەنجە دەبنەوە. تا مردن دڵسۆزبە، منیش تاجی ژیانت پێدەبەخشم. [11]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەربکەوێت، مردنی دووەم ئازاری نادات.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی پرگامۆس

[12]بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی پرگامۆس بنووسە: ئەوەی شمشێرە دوودەمەکەی هەیە دەڵێت: [13](من ئاگادارم تۆ لەو ناوچەیە دەژی کە تەختی شەیتانی تیادایە. لەگەڵ ئەوەشدا دان بەناوی من دەنێیتو باوەڕی منت ڕەتنەکردۆتەوە، تەنانەت لەو ڕۆژانەش کە ئەنتیپاسی شایەتی دڵسۆزم لاتان شەهیدکرا، لەو شوێنەی شەیتان تیایدا نیشتەجێیە. [14]بەڵام گلەییەکی بچووکم لێت هەیە: ئەویش هەندێ کەس لەناوچەکەت هەن پابەندن بەڕێنمایی بەلعامەوە، ئەوەی بالاقی فێردەکرد بەردی کۆسپ لەبەردەم ڕۆڵەکانی ئسیرائیل دابنێت بۆ ئەوەی ئەو قوربانیانە بخۆن کە بۆ بتەکان سەر بڕابوونو داوێن پیسی بکەن. [15]بەهەمان شێوە لای تۆش هەندێك هەن پابەندەن بە فێرکردنەکانی نیقۆلاوییەکان. [16]بۆیە تۆبە بکە، ئەگینا بەم زووانە دێمەوەو بەشمشێرەکەی دەمم لەگەڵیاندا دەجەنگم. [17]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەربکەوێت ڕێگای پێدەدەم لەمەنی شاراوە بخوات، هەروەها بەردێکی سپی پێدەدەم کە ناوێکی نوێی لەسەر نووسراوە جگە لەو کەسەی پێی دەبەخشرێ کەس نازانێ چییە.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی سیاتیرا

[18]بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی سیاتیرا بنووسە: ڕۆڵەی خودا، ئەوەی دوو چاوی هەیە وەك گڕی ئاگرەو پێیەکانی وەك مسی بریقەدارە، دەڵێت: [19](من ئاگاداری کارو خۆشەویستیو خزمەتو باوەڕو دانبەخۆگرتنتم. کارەکانی ئەم دواییەت لەوانەی یەکەمجارت زیاترن. [20]بەڵام ئەم گلەییەم لێت هەیە: تۆ ڕێت بەو ژنە داوە کە ناوی ئیزابیلەو بانگێشتەی پێغەمبەرێتی دەکات، تا بەندەکانی من

فێر بکاتو چەواشەیان بکات بۆ
ئەوەی داوێن پیسی بکەنو لەو
خواردنانە بخۆن کە کراون بە قوربانی
بۆ بتەکان. 21 من ماوەم پێدابوو تا
تۆبە لەخراپەکاری بکات، بەڵام
نەیویست. 22 ئەوەتا تووشی نەخۆشی
دەکەمو فڕێی دەدەمە ناو پێخەفەوەو
ئەوانەی داوێن پیسییان لەگەڵ
کردووە لەتەنگانەیەکی گەورەدان،
گەر تۆبە نەکەن لەکرداریان. 23
هەروەها منداڵەکانی بەمردن
لەناودەبەم بۆ ئەوەی هەموو
کۆمەڵەی باوەڕداران بزانن من
پشکێنەری مێشکو دڵەکانمو هەر
کەس بەپێی کارەکانی خۆی پاداشتی
دەدەمەوە. 24 بەڵام بەئێوەو بەوانی
دیکەی سیاتیرا دەڵێم، ئەوانەی ئەم
ڕێنماییەیان وەرنەگرتووەو بەقوڵایی
نهێنییەکانی شەیتانیان نەزانیوە، وەك وا
دەڵێن. من قورساییەکی تر ناخەمە
سەرشانتان. 25 تەنها ئەوەی هەتانە
دەستی پێوە بگرن، تا دەگەمە لاتان.
26 ئەوەی سەربکەوێتو کارەکانی
من تاکۆتایی جێبەجێ بکات
دەسەڵاتی پێدەدەم بەسەر میللەتان.
27 {هەروەها بەگۆپاڵێکی ئاسنین
سەرپەرشتی میللەتان دەکات، وەك
گۆزەیەك دەیانشکێنێت،} ئەمەش
وەك ئەو دەسەڵاتەیە کە من لەلایەن
باوکمەوە پێم بەخشراوە. 28 منیش
ئەستێرەی بەرەبەیانی دەدەمێ. 29
ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی
ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ساردس

3

هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی ساردس بنووسە:
ئەوەی کە حەوت ڕۆحی خوداو
حەوت ئەستێرەکەی هەیە دەڵێت:
(من ئاگاداری کارەکانتم، تۆ بەناو
زیندووی، بەڵام تۆ مردووی. 2
ئێشكبگرەو ئەوەی ماوە بەهێزی
بکە، ئەوەی لەمردن نزیكبووەتەوە،
چونکە کارەکانتم بەناتەواوی بینی
لەبەردەم خودا. 3 بیربکەوە، ئەوەی
وەرتگرتو گوێت لێبوو کاری
پێبکەو تۆبە بکە، چونکە گەر بێتو
ئێشكنەگری ئەوا وەك دزێك دێمە
سەرتو کاتی هاتنیشم نازانیت. 4
خەڵکێکی کەم لەساردسدا هەن
جلو بەرگەکانیان گلاو نەکردووە،
ئەوانە شایانی ئەوەن بەبەرگی سپییەوە
لەگەڵ من ملی ڕێبگرن. 5 ئەوەی

سەربکەوێت بەرگی سپی دەپۆشێت‌و
ناوی لەپەرتووکی ژیان ناسڕمەوەو
دان بەناوەکەی‌دا دەنێم لەبەردەم
باوکم‌و فریشتەکانی. 6ئەوەی گوێی
هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت
بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ كۆمەڵەی فیلادەلفیا

7هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی فیلادەلفیا بنووسە:
ئەوەی پیرۆزو ڕاستە، کلیلەکەی
داودی لەدەستە، ئەوەی دەیکاتەوەو
کەس نابێ دایبخات، دایدەخات‌و
کەس نابێ بیکاتەوە، دەڵێت: 8(من
ئاگاداری کارەکانتم، ئەوەتا
دەرگایەکی کراوەم لەبەردەمت
کردووەتەوەو کەس ناتوانێ
دایبخات. دەزانم تۆ هێزێکی کەمت
هەیە، لەگەڵ ئەمەش تۆ
بەووشەی من کار دەکەیت‌و
ناوی منت ڕەت‌نەکردۆتەوە. 9من
ئاوها لەوانەی کەنیشتی شەیتان
دەکەم، ئەوانەی دەڵێن جوولەکەین‌و
ئاواش نین، چونکە ئەوانە درۆ
دەکەن، وایان لی‌دەکەم بێن لەبەردەم
پێیەکانت کڕنۆش ببەن‌و بزانن تۆم
خۆش‌ویستووە، 10چونکە تۆ
بەووشەی دانبەخۆگرتنی من
کاردەکەی، منیش لەکاتی هاتنی
تاقیکردنەوە بەسەر هەموو جیهان
دەتپارێزم، تا دانیشتووانی زەوی
تیایدا تاقی‌بکرێنەوە. 11ئەوەتا من
بەخێرایی دێم، دەست‌بگرە بەوەی
هەتە، تا کەس تاجەکەت لی‌نەستێنێ.
12ئەوەی سەربکەوێت دەیکەمە
کۆڵەکەی پەرستگای خودای خۆم‌و
لێی ناچێتە دەرەوە، هەروەها ناوی
خودای خۆم‌و ناوی شاری خودای
خۆم، واتە قودسی نوێ، ئەوەی
لەلایەن خودای خۆم لەئاسمان
دێتەخوارەوە لەسەری دەنووسم،
هەروەها ناوی نوێی خۆمیشی لەسەر
دەنووسم. 13ئەوەی گوێی هەیە،
باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ
کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ كۆمەڵەی لاودیكییە

14بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی لاودیکییە بنووسە:
ئامین‌و شایەتی دڵسۆزو سەرڕاست
کە سەرچاوەی هەموو
دروستکراوەکانی خودایە دەڵێت: 15
(من ئاگام لەکردەوەکانتە، تۆ
نەساردو نەگەرمی. خۆزگە سارد یان

گەرم بووایەی. [16]چونکە تۆ
شلەتێنی، نەساردی‌و نەگەرمی، من
نیازم وایە لەدەممەوە بتتفێنمەوە. [17]
چونکە تۆ دەڵێی: من دەوڵەمەندم‌و
پێویستیم بەکەس نییەو پێویستیم
بەهیچ شتێك نییە، بەڵام بێ‌ئاگای
لەوەی تۆ چەقاوەسوو و نەگبەت‌و
هەژارو کوێرو ڕووتی. [18]بۆیە
ئامۆژگاریت دەکەم زێڕی پوختەکراو
بەئاگر لەمن بکڕیت تا دەوڵەمەند
بیت، جلی سپی لەمن بکڕەو
لەبەری بکە، تا شەرمەزاری ڕووتیت
داپۆشی، هەروەها مەرحەم بکڕە بۆ
چاوەکانت تا ببینی. [19]ئەوانەی
خۆشم بوێن سەرزەنشتیان دەکەم‌و
تەمێیان دەکەم، بۆیە تۆش دڵگەرم‌بەو
تۆبە بکە. [20]ئەوەتا من لەبەر دەرگا
وەستاوم‌و لەدەرگا دەدەم، گەر
یەکێك گوێی لەدەنگم بوو و
دەرگاکەی لێ‌کردمەوە، دێمە
ژوورەوەو نانی لەگەڵ دەخۆم،
ئەویش لەگەڵ من. [21]ئەوەی
سەربکەوێت ڕێگای پێ‌دەدەم لەسەر
تەختەکەم لەگەڵ من دانیشێ،
هەروەك من سەرکەوتم‌و لەگەڵ
باوکم لەسەر تەختەکەی دانیشتم. [22]
ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی
ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

بینینی تەختی پادشایانەی خودا

4
پاشان تەماشام کرد دەرگایەکی
کراوەم بینی لەئاسماندا، ئەو دەنگەش
کە یەکەمجار وەك کەڕەنا هاتە
بەرگوێم، پێی ووتم: (سەرکەوە بۆ
ئێرە تا ئەوەت پیشانبدەم کە دوای
ئەمە ڕوو دەدات.) [2]یەکسەر کەوتمە
ڕۆحەوەو تەختێکم بینی لەئاسمان
دانرابوو، لەسەر تەختەکە یەکێك
دانیشتبوو. [3]دانیشتووەکە
لەڕوخساردا لەبەردی یەشب‌و
یاقوت دەچوو، پەلکە زێڕینەیەکیش
لەشێوەی زمرود بەدەوری تەختەکەدا
بوو. [4]لەدەوری تەختەکەش بیست‌و
چوار تەختی لێبوو. بیست‌و چوار
پیریش کە تا هەردوو پییان جلی
سپییان لەبەردابوو لەسەر تەختەکان
دانیشتبوون‌و تاجی زێڕینیان لەسەر
نابوو. [5]لەتەختەکەوە بروسك‌و
هەورە تریشقەو دەنگەدەنگ دەهاتن،
لەبەردەم تەختەکەش حەوت چرای
ئاگرینی بەتین دانرابوو، کە حەوت
ڕۆحەکەی خودان. [6]هەروەها
لەبەردەم تەختەکە دەریایەکی

شووشەیی هەبوو، وەك كریستال بوو.

لەدەوروبەری تەختەكەش چوار زیندەوەر هەبوو، لەپێش‌و لەپاش بەچاو داپۆشرابوون. 7 زیندەوەری یەكەم وەكو شێر وابوو، دووەم وەكو گا، سێیەم دەموچاوێكی وەك مرۆڤی هەبوو، چوارەم وەك داڵێكی فڕیو وابوو. 8 چوار زیندەوەرەكە هەریەكەیان شەش باڵی هەبوو دەوروبەرو ناوەوەیان داپۆشرابوو بەچاو، شەو و ڕۆژ بێ‌وەستان دەڵێن: (پیرۆزە، پیرۆزە، پاك‌وپیرۆزە خوداوەند خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت!) 9 لەكاتێكدا زیندەوەرەكان سوپاسی دانیشتووی سەر تەختەكە دەكەن‌و شكۆمەندی‌و ڕێزی بۆ ڕادەگەیێن، ئەوەی تاهەتایە زیندووە، 10 ئینجا ئەو بیست‌و چوار پیرەی لەبەردەم دانیشتووی سەر تەختەكە دان دەكەونە سەرچۆك‌و كڕنۆش بۆ زیندووی هەتاهەتایی دەبەن‌و تاجەكانیان لەبەردەم تەختەكە فڕێ دەدەن‌و دەڵێن: 11 (ئەی خوداوەندمان‌و خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شكۆمەندی‌و ڕێزو توانا وەرگری، چونكە تۆ دروستكەری هەموو شتێكیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)

پەرتووك‌و بەرخە سەربڕاوەكە

5

لەلای دەستە ڕاستی دانیشتووی سەر تەختەكەوە پەرتووكێكم بینی كە لەناوەو لەپشتییەوە نووسرا بوو و بەحەوت مۆر مۆركرابوو. 2 هەروەها فریشتەیەكی بەهێزم بینی بەدەنگێكی بەرز هاواری دەكرد: (كێ شایستەی ئەوەیە پەرتووكەكە بكاتەوەو مۆرەكانی بكاتەوە؟) 3 كەس نەبوو نە لەئاسمان‌و نە لەسەر زەوی‌و نە لەژێر زەوی بتوانێ پەرتووكەكە بكاتەوە یاخود تەماشای ناوەوەی بكات. 4 لەبەرئەوە دەستم بەگریانێكی زۆر كرد، چونكە كەس شایستەی ئەوە نەبوو پەرتووكەكە بكاتەوە یاخود تەماشای ناوەوەی بكات. 5 یەكێك لەپیرەكان پێی‌ووتم: (مەگری، ئەوەتا ئەو شێرەی سەركەوت، ئەوەی لەهۆزی یەهوزایەو لەڕەچەڵەكی داودە، پەرتووكەكە دەكاتەوەو حەوت مۆرەكەی دەكاتەوە.)

[6]سەیرم‌کرد لەنێوان تەختەکەو
چوار زیندەوەرەکە، لەناوەڕاستی
پیرەکان، بەرخێکم بینی ڕاوەستا بوو
وەك ئەوەی سەر بڕابێت، بەرخەکە
حەوت شاخو حەوت چاوی هەبوو،
ئەوانەش حەوت ڕۆحی خودان کە
بۆ هەموو زەوی نێردراون. [7]
بەرخەکە چوو، پەرتووکەکەی
لەدەستە ڕاستی دانیشتووی
سەرتەختەکە وەرگرت. [8]کاتێ
بەرخەکە پەرتووکەکەی وەرگرت،
چوار زیندەوەرەکەو بیستو چوار
پیرەکە لەبەردەم بەرخەکەدا
کەوتنە سەر چۆك، هەر یەکەیان
قیسارەو جامی زێڕینی پڕ بخوریان
پێبوو، ئەوەش نوێژکردنی خوشكو
برا پیرۆزەکانە، [9]هەروەها
سروودێکی نوێیان دەووت: (تۆ
شایستەی ئەوەی پەرتووکەکە
ببەیتو مۆرەکانی بکەیتەوە، چونکە
تۆ سەر بڕایتو مرۆڤی سەر بەخێڵو
زمانو نەتەوەو میللەتی جیاجیای
جیهانت بۆ خودا بەخوێنی خۆت
کڕیەوە، [10]هەروەها لەوان کاهینو
پادشاهێتیت بۆ خودامان
دروستکرد، ئەوانیش حوکمڕانی
زەوی دەکەن.) [11]ئینجا تەماشام
کردو گوێم لەدەنگی فریشتەیەکی
زۆر بوو لەدەوری تەختەکەو
زیندەوەرەکانو پیرەکان، ژمارەیان
هەزار هەزارو دەهەزار دەهەزار
دەبوو، [12]فریشتەکان بەدەنگێکی
بەرز دەیانووت: (بەرخە سەربڕاوەکە
شایستەی وەرگرتنی هێزو
دەوڵەمەندیو دانایيو تواناو ڕێزو
شکۆداریو ستایشە.)
[13]لەوکاتەدا هەموو
زیندەوەرەکانی ئاسمانو زەویو ژێر
زەویو ناو دەریاش هەموویان
دەیانووت: (با ستایشو ڕێزو
شکۆمەندیو توانا، بۆ دانیشتووی
سەر تەختو بەرخەکە بێت تاهەتایە.)
[14]چوار زیندەوەرەکەش دەیانووت:
(ئامین)، بیستو چوار پیرەکەش
کەوتنە سەرچۆكو کرنۆشیان برد.

حەوت مۆرەکە

6

تەماشام کرد کاتێك بەرخەکە
مۆرێکی لەحەوت مۆرەکە کردەوە،
گوێم لێبوو یەکێك لەچوار
زیندەوەرەکە بەدەنگێکی وەك هەورە
تریشقە ووتی: (وەرە!) [2]سەیرم کرد
ئەسپێکی سپیم بینی سوارەکەی

کەوانێکی بەدەستەوە بوو و تاجێکی
پێدرابوو، بەسەرکەوتوویی دەرچوو
بوو تاسەر بکەوێت.
3کاتێك مۆری دووەمی کردەوە،
گوێم لەزیندەوەری دووەم بوو
ووتی: (وەرە!) 4سەیرمکرد ئەسپێکی
تر، سووری درەوشاوە بوو، هاتە
دەرەوە. سوارەکەی دەسەڵاتی پێدرا
بوو تا ئاشتی لەسەر زەوی
هەڵگرێتو وا لەخەڵکی بکات
لەناو خۆیان یەکتری بکوژن.
هەروەها سوارەکە شمشێرێکی
گەورەی پێ درابوو.
5کاتێك مۆری سێیەمی کردەوە،
زیندەوەری سێیەم ووتی: (وەرە!)
سەیرمکرد ئەسپێکی ڕەشم بینی
سوارەکەی تەرازوویەکی بەدەستەوە
گرتبوو. 6دەنگێك لەناوەڕاستی
چوار زیندەوەرەکەوە دەیووت: (یەك
ڕبە گەنم بەڕۆژانەی کرێکارێك، سێ
ڕبە جۆ بەهەمان نرخ، بەڵام ڕۆنو
مەیەکە زیانیان پێمەگەیەنە.)
7کاتێك مۆری چوارەمی
کردەوە، گوێم لەدەنگی زیندەوەری
چوارەم بوو ووتی: (وەرە!) 8سەیرم
کرد ئەسپێکی زەرد هەڵگەڕاوم بینی
سوارەکەی ناوی مردنبوو. دونیای
مردووان دوای کەوتبوو،
هەردووکیان دەسەڵاتیان پێدرابوو
چارەکی دانیشتوانی زەوی بکوژن
بەشمشێرو برسێتیو نەخۆشی
کوشندە، هەروەها بەدڕندە
کێویەکانی سەر ڕووی زەوی.
9کاتێك مۆری پێنجەمی کردەوە،
لەژێر قوربانگەدا ڕۆحی ئەو کەسانەم
بینی کە لەپێناو ووشەی خوداو
لەپێناو ئەو شایەتییەی دابوویان کوژرا
بوون. 10بەدەنگێکی بەرز هاواریان
کردو ووتیان: (هەتا کەی ئەی
خوداوەندی پاكوپیرۆزو ڕاست،
تۆڵەی خوێنی ئێمە لەدانیشتووانی
زەوی ناسێنیتو حوکمیان بەسەردا
نادەیت؟) 11ئینجا هەریەکەیان
جلێکی سپییان پێدراو پێیان ووترا تا
ماوەیەك بحەوێنەوە تا ژمارەی بەندە
هاوەڵەکانو براو خوشکەکانیان کە
وەك ئەوان دەکوژرێن، تەواو دەبێت.
12کاتێك بەرخەکە، مۆری
شەشەمی کردەوە. سەیرمکرد
بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕوویداو
خۆر وەك جلی ماتەمدار ڕەش
هەڵگەڕا، مانگیش وەك خوێن سوور
هەڵگەڕا، 13ئەستێرەکانی ئاسمان
دەکەوتنە سەر زەوی وەك بەری دار

هەنجیر کاتێك بایەکی توند
دەیهاژێنیٚو بەرەکەی دەکەوێتە
خوارەوە. 14ئاسمان وەك پەڕەیەك
لوولکرا، هیچ چیاو دوورگەیەك
لەشوێنی خۆی نەما. 15پادشاکانی
زەویو گەورە پیاوانو
دەوڵەمەندەکانو دەسەڵاتدارەکانو
هەموو کوێلەو ئازادێك، خۆیان
لەناو ئەشکەوتو بەردە گەورەکانی
چیا حەشاردا، 16بەچیاو بەردەکانیان
دەووت: (بکەون بەسەرماندا تا
لەڕووی ئەوەی لەسەر تەخت
دانیشتووەو لەتووڕەیی بەرخەکە
بمانشارنەوە، 17چونکە ڕۆژی تووڕە
بوونە گەورەکە هاتووەو کیٚ دەتوانیٚ
خۆی لەبەرامبەری ڕابگرێت؟)

پاراستنی کۆیلەکانی خودا

7

پاش ئەمە چوار فریشتەم بینی لەسەر
هەر چوار گۆشەی زەوی
وەستابوون، چوار بایەکەی زەوییان
ڕاگرتبوو تا لەسەر زەویو لەسەر
دەریاو لەسەر هیچ درەختێك
هەڵنەکەن. 2هەروەها فریشتەیەکی
ترم بینی لەڕۆژهەڵاتەوە دەرکەوتبوو
مۆری خودای زیندووی پیٚبوو،
بەدەنگێکی بەرز بانگی چوار
فریشتەکەی تری کرد کە ڕێگایان
پیٚدرابوو زیان بەزەویو دەریا
بگەیەنن، ووتی: 3(زیان بەزەویو
دەریاو درەختەکان مەگەیەنن تا ئەو
کاتەی نێوچەوانی بەندەکانی
خودامان مۆر دەکەین.) 4گوێم
لەدەنگی مۆرکراوەکان بوو کەسەدو
چلو چوار هەزار کەس بوون،
ئەوانەش لەهەموو هۆزەکانی نەوەی
ئسیرائیل بوون. 5لەهۆزی یەهوزا
دوانزە هەزار مۆرکرابوون، لەهۆزی
ڕائوبین دوانزە هەزارو لەهۆزی گاد
دوانزە هەزار، 6لەهۆزی ئەشیر
دوانزە هەزار، لەهۆزی نەفتالی دوانزە
هەزار، لەهۆزی مەنسا دوانزە هەزار،
7لەهۆزی شەمعون دوانزە هەزار،
لەهۆزی لاوی دوانزە هەزار،
لەهۆزی یەساکر دوانزە هەزار، 8
لەهۆزی زەبولون دوانزە هەزار،
لەهۆزی یوسف دوانزە هەزار،
لەهۆزی بنیامین دوانزە هەزار.

خەڵکێك لەهەموو نەتەوەکان

9پاشان سەیرم کرد کۆمەڵە
خەڵکێکی نەژمێردراوم لەهەموو
نەتەوەو میللەتانو هۆزو گەلو

زمانێك بینی، هەموویان لەبەردەم
تەختی خوداو بەرخەکە
ڕاوەستابوون، جلی سپییان لەبەربوو
لقی دار خورمایان بەدەستەوە
گرتبوو، [10]بەدەنگێکی بەرز هاواریان
دەکردو دەیانووت: (ڕزگاربوون
تەنها لەلایەن خودای سەر تەختو
بەرخەکەوەیە.) [11]هەروەها هەموو
فریشتەکانی چواردەوری تەختەکەو
پیرەکانو چوار زیندەوەرەکە
وەستابوون، لەبەردەم تەختەکە
بەدەمدا کەوتنو کڕنۆشیان بۆ خودا
برد، [12]دەیانووت: (ئامین! باستایشو
شکۆمەندیو داناییو سوپاسو ڕێزو
هێزو توانا بۆ خودامان بێت تاهەتایە!
ئامین.)
[13]دوایی یەکێك لەپیرەکان لێی
پرسیم (ئەو سپی پۆشانە کێنو
لەکوێوە هاتوون؟) [14]لەوەلامدا
ووتم: (ئەی گەورە تۆ دەزانیت.)
ئەویش پێی ووتم: (ئەو سپی پۆشانە
ئەوانەن کە لەتەنگانە گەورەکەوە
هاتوونو جلەکانیان بەخوێنی
بەرخەکە شۆردووەو سپی کردووە.
[15]لەبەر ئەوەیە ئێستا لەبەردەم تەختی
خودانو شەو و ڕۆژ لەپەرستگاکەی
خزمەتی دەکەنو دانیشتووی سەر
تەختەکەش بەسێبەری چادرەکەی
دایان دەپۆشێ. [16]ئەوانە لەمەولا
نەتینوو دەبنو نەبرسی، نەخۆر لییان
دەداتو نەهەست بەگەرمایی
دەکەن. [17]چونکە بەرخەکەی
ناوەڕاستی تەختەکە دەبێتە شوانیان،
هەروەها بەرەو کانیەکانی ئاوی
ژیانیان دەباتو خوداش هەموو
فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوە.)

مۆری حەوتەم

8
کاتێك بەرخەکە مۆری حەوتەمی
کردەوە بێدەنگییەك نیو کاژێر باڵی
بەسەر ئاسماندا کێشا. [2]حەوت
فریشتەکەم بینی کە لەبەردەم خودا
ڕادەوەستن، حەوت کەڕەنایان
پێدرابوو. [3]فریشتەیەکی تر هاتو
لەبەردەم قوربانگاکەدا وەستا.
فریشتەکە بخوردانێکی زێڕینی پێبوو
بخوورێکی زۆریشی پێدرا بوو تا
لەگەڵ نوێژەکانی خوشكو برا
پیرۆزەکان پێشکەشی بکات لەسەر
قوربانگا زێڕینەکەی بەردەم تەختی
خودا، [4]پاشان لەگەڵ نوێژەکانی
خوشكو برا پیرۆزەکان دووکەڵی
بخوور لەدەستی فریشتەکە لەبەردەم

خودا بەرز بووەوە. 5پاشان فریشتەکە
بخووردانەکەی بردو لەقوربانگاکە
پڕی کرد لەئاگرو فڕێی‌دایە سەر
زەوی، ئینجا بوو بەهەورەتریشقەو
دەنگی چەخماخەو بروسکەو
بوومەلەرزە.

حەوت کەڕەناکان

6لەوکاتەدا حەوت فریشتەکەی
کەڕەنایان پێبوو خۆیان بۆ لێدانی
کەڕەنا سازکرد.
7فریشتەی یەکەم کەڕەناکەی
لێدا، تەرزەو ئاگری تێکەڵ بەخوێنیان
لێپەیدابوو، ئاگرو تەرزەکە
فڕێدرانە سەرزەوی لەئەنجامدا
سێیەکی زەوی سووتاو سێیەکی
درەختەکانیش سووتانو هەموو
گیایەکی سەوزی سووتاند.
8فریشتەی دووەم کەڕەناکەی
لێداو لەئەنجامدا چیایەکی گەورەی
بەئاگر سوور هەڵگەڕاو فڕێدرایە ناو
دەریاوە، دەریاکەش سێیەکی بوو
بەخوێن، 9لەئەنجامدا سێیەکی
زیندەوەرەکانی دەریا مردنو سێیەکی
کەشتییەکانیش تێك شکێنران.
10فریشتەی سێیەم کەڕەناکەی
لێدا، لەئەنجامدا لەئاسمانەوە
ئەستێرەیەکی گەورەی پرشنگدار
وەك چرا کەوتە خوارەوە بۆ سەر
سێیەکی ڕووبارەکانو سەرچاوەکانی
ئاو. 11ئەستێرەکەش ناوی (تاڵاو)
بوو، لەبەرئەوە سێیەکی ئاو تاڵبوو،
خەڵکانێکی زۆریش لەبەر تاڵی
ئاوەکە مردن.
12پاشان فریشتەی چوارەم
کەڕەناکەی لێدا، لەئەنجامدا سێیەکی
خۆرو سێیەکی مانگو سێیەکی
ئەستێرەکان لێدران، سێیەکی ڕۆژ
ڕووناکی لێبڕاو شەویش بەهەمان
شێوە.
13پاشان تەماشام کرد داڵێکی
هەڵفڕیوم لەناوەڕاستی ئاسماندا بینی
بەدەنگێکی بەرز هاواری دەکردو
دەیووت: (قوڕبەسەرتان،
قوڕبەسەرتان، ئەی دانیشتوانی سەر
زەوی، کاتێ ئەو سێ فریشتەیەی تر
کەڕەناکانیان لێدەدەن چی بەسەر
زەوی دەهێنن!)

9

پاشان فریشتەی پێنجەم کەڕەناکەی
لێدا، تەماشام کرد ئەستێرەیەك
لەئاسمانەوە کەوتە سەر زەوی‌و
ئەستێرەکە کلیلی بیری بێبنی

پیٚدرابوو. [2]بیری بیٚبنی کردەوەو
دووکەڵیٚك وەك دووکەڵیٚ
کوورەیەکی گەورە لیٚی بەرزبووەوەو
دووکەڵەکە ئاسمانو خۆری
تاریك کرد. [3]لەدووکەڵەکەوە
کوللەیەکی زۆر هاتنە سەر زەویو
توانایەکی وەك دووپشکی زەوییان
پیٚدرابوو. [4]کوللەکان فرمانیان
پیٚدرابوو زیان بەگیای سەر زەویو
هیچ شتیٚکیسەوزو هیچ درەختیٚك
نەگەیٚنن، تەنها زیان بەو کەسانە
بگەیٚنن کە مۆری خودایان
بەنیٚوچەوانەوە نییە، [5]ڕیٚیان پیٚ
نەدرابوو بیانکوژن، بەڵکو بۆ ماوەی
پیٚنج مانگ ئازاریان بدەن، بەئازاریٚك
وەك ئازاری دووپشك کاتیٚ
بەمرۆڤەوە دەدات. [6]لەو ڕۆژانەدا
خەڵك داوای مردن دەکەن بەلاّم
دەستیان ناکەویٚت، حەز لەمردن
دەکەن بەلاّم مردن ڕادەکات
لەدەستیان.

[7]شیٚوەی کوللەکانیش وەك
ئەسپیٚك وان خۆیان بۆ شەڕ
ئامادەکردبیٚت، لەسەر سەریان
شتیٚکی وەك تاجی زیٚڕینیان
لەسەرناوەو دەموچاویان وەك
دەموچاوی مرۆڤ وایە. [8]قژیان وەك
قژی ئافرەت وایەو ددانەکانیان وەك
ددانی شیٚرن. [9]سپەرەکانیان وەك
سپەری ئاسنین وایە، دەنگی
باڵەکانیان لەهەراو دەنگی ئەو
عەرەبانەو ئەسپانە دەچیٚ کە
لەمەیدانی جەنگدا هیٚرش دەبەن. [10]
هەروەها چەند کلکیٚکی چزووداری
وەك دووپشکیان هەبوو،
لەکلکەکانیشیان توانایان پیٚدرابوو
بۆ ماوەی پیٚنج مانگ خەڵك ئازار
بدەن. [11]هەروەها ئەو فریشتە
بەدکارەی بیری بیٚبن کە بەعیبری
پیٚی دەووتریٚت (ئەبەدون)و بەیۆنانی
پیٚی دەووتریٚت (ئەپۆلیۆن) پادشا بوو
لەسەریان.

[12]ئەوەتا نەگبەتی یەکەم
بەسەرچوو و دوو نەگبەتی تریش
ماون، دوای ئەمە دیٚن. [13]پاشان
فریشتەی شەشەم کەڕەناکەی لیٚداو
دەنگیٚك لەچوار شاخەکەی قوربانگا
زیٚڕینەکەی بەردەم خوداوە هاتە
بەرگویٚم، [14]بەفریشتەی شەشەمی
دەووت کە کەڕەناکەی پیٚبوو:
(چوار فریشتە باڵ بەستراوەکەی
تەنیشت ڕووباری مەزنی فورات
ئازاد بکە.) [15]چوار فریشتەکەی
ئامادەکرابوون بۆ ئەو کاژیٚرو ڕۆژو

مانگو ساڵە، ئازادکران تاسێیەکی
مرۆڤ بکوژن. 16ژمارەی سەربازە
سوارچاکەکان دووسەد ملیۆن
بوونو من گوێم لەژمارەکەیان بوو.
17بەم شێوەیە ئەسپەکانم لەبینینێکدا
بەدی‌کردو سوارەکانیان سپەری
ئاگرینو مرواری‌دارو گۆگردیان
لەبەربوو، سەری ئەسپەکانیش وەك
سەری شێر وابوونو لەدەمیانەوە
ئاگرو دووکەڵو گۆگرد دەردەچوو.
18بەو سێ دەردە سێیەکی مرۆڤ
کوژران واتە بەئاگرو دووکەڵو
گۆگرد. 19چونکە هێزی ئەسپەکان
لەدەمو کلکیان بوو، کلکیشیان
وەك مار سەری هەبوو، بەمەش
خەڵکیان ئازار دەدا. 20بەڵام
پاشماوەی ئەو کەسانەی بەو لێدانانە
نەکوژران، تۆبەیان نەکردو کرنۆشیان
بۆ ڕۆحە پیسەکانو بتەکان کە
لەزێڕو زیوو مسو بەردو دار
دروستکراون دەبرد، ئەوانەی ناتوانن
نەبیستنو نەبینو نەبڕۆن. 21
هەروەها لەکوشتنو فاڵچێتیو
داوێنپیسیو دزی‌کردن تۆبەیان
نەکرد.

فریشتەو پەرتووکێکی بچووك

10

پاشان فریشتەیەکی تری بەهێزم بینی
لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو بەپەڵە
هەورێك خۆی پۆشی‌بوو، پەلکە
زێڕینەیەك لەسەرسەری بوو، دەمو
چاویشی وەك خۆر وابوو،
قاچەکانیشی وەك دوو ستوونی
ئاگرین وابوون. 2نووسراوێکی
بچووکی کراوەی بەدەستەوە بوو.
قاچی ڕاستی لەسەر دەریاو قاچی
چەپی لەسەر ووشکایی دانا. 3بە
دەنگێکی بەرز وەك نەڕەی شێر
هاواری کرد، پاش ئەوەی هاواری
کرد، حەوت هەورە تریشقەکە
بەدەنگەکانی خۆیان هاتنە دوان، 4
پاش ئەوەی حەوت هەورە تریشقەکە
هاتنە دوان، نیازم وابوو دەست بکەم
بەنووسین، بەڵام دەنگێك لەئاسمانەوە
هاتە بەرگوێمو پێی ووتم: (ئەوەی
حەوت هەورە تریشقەکە ووتیان
مۆری بکە، بەڵام مەیان نووسە.) 5
ئەو فریشتەیەی بینیم لەسەر
ووشکاییو دەریا ڕاوەستابوو دەستی
ڕاستی بۆ ئاسمان بەرزکردەوەو 6
سوێندی بەزیندووی هەمیشەیی
خوارد، ئەوەی ئاسمانو زەویو
دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایاندایە

دروستی کردووە، کە هیچ دەرفەتێکی
تر نەدات، [7]بەڵکو لەو ڕۆژانەی
فریشتەی حەوتەم کەڕەناکەی خۆی
لێدەداو دەنگی لێدێت، نهێنی خودا
پێویستە بێتەدی، وەك چۆن خودا بۆ
پێغەمبەرەکانو خزمەتکارەکانی خۆی
ڕاگەیاندووە. [8]هەروەها ئەو دەنگەی
لەئاسمانەوە هاتە بەرگوێم دیسان
قسەی لەگەڵ کردمو پێی گوتم: (بڕۆ
نووسراوە بچووکەکە لەو فریشتەیە
وەربگرە ئەوەی لەسەر دەریاو لەسەر
ووشکایی وەستاوە.) [9]بۆ لای
فریشتەکە چوومو پێمووت نووسراوە
بچووکەکەم بدەرێ، فریشتەکە پێی
ووتم: (وەری بگرەو بیخۆ، گەدەت
تاڵ دەکات، بەڵام لەدەمتدا وەك
هەنگوین شیرین دەبێت.) [10]
نووسراوە بچووکەکەم لەدەستی
فریشتەکە وەرگرتو خواردم،
لەدەممدا وەك هەنگوین شیرین بوو،
بەڵام پاش ئەوەی خواردم گەدەی
تاڵ کردم. [11]هەروەها فریشتەکە پێی
ووتم: (پێویستە بەووتەی خودا بدوێی
دەربارەی میللەتانو نەتەوانو
زمانەکانو پادشاکان.)

دوو شایەتەکە

11

پاشان قامیشێکی وەك ڕاستەی پێوانەم
پێدرا، پێمووترا: (هەستە، پەرستگای
خوداو قوربانگا بپێوەو ئەوانەی تیایدا
کڕنۆش دەبەن بیانژمێرە. [2]بەڵام واز
لەگۆڕەپانی پەرستگا بهێنەو مەیپێوە،
چونکە ئەو گۆڕەپانە بەناجوولەکان
دراوە، هەروەها بۆ ماوەی چلو دوو
مانگ شاری پیرۆز پێشێل دەکەن. [3]
هەروەها دەسەڵات بەدوو شایەتەکەی
خۆم دەدەم بۆ ماوەی هەزارو
دووسەدو شەست ڕۆژ بەبەرگی
ماتەمەوە بەووتەی خودا بدوێن.)
[4]ئەمانە ئەو دوو دار زەیتونەو ئەو
دوو چرادانەن کە لەبەردەم
خوداوەندی زەوی دانراون. [5]گەر
یەکێك بیەوێت زیانیان پێبگەیێنێت،
ئاگرێك لەدەمیانەوە دێتە دەرەوەو
دوژمنەکانیان دەخوات، هەروەها گەر
یەکێك بیەوێت ئازاریان بدات دەبێت
ئاوها بکوژرێت. [6]ئەم دووانە
دەسەڵاتیان پێدراوە لەڕۆژانی
لێدوانەکەیان بەووتەی خودا ڕووی
ئاسمان دابخەن تا باران نەبارێت،
هەروەها دەسەڵاتیان هەیە ئاو بکەن
بەخوێنو بەهەموو جۆرە دەردێك

لەزەوی بدەن، هەر کاتێك بیانەوێ. 7
کاتێك شایەتییەکەیان تەواوکرد ئەو
دڕندەیەی لەبیری بێبن دێتەدەرەوە،
جەنگیان لەگەڵ بەرپا دەکاتو
بەسەریاندا زاڵدەبێتو دەیانکوژێتو 8
تەرمەکانیان فڕێدەدرێتە سەر شەقامی
ئەو شارە گەورەیەی ناوە ڕۆحییەکەی
سەدومو میسرە، ئەو شوێنەی
خوداوەندیانی تیادا لەخاچدرا. 9
خەڵکی لەهەموو گەلانو هۆزو
زمانو نەتەوەکان بۆ ماوەی سێ ڕۆژو
نیو سەیری تەرمەکانیان دەکەنو
ناهێڵن تەرمەکانیان بنێژرێن. 10
دانیشتووانی زەوی تانەوتوانجیان
لێدەدەنو هاواری خۆشیان لێ
بەرزدەبێتەوە، هەروەها دیاری بۆ
یەکتری دەنێرن، چونکە ئەم دوو
پێغەمبەرە دانیشتووانی سەر زەوییان
زۆر ئازار دابوو. 11بەڵام پاش سێ
ڕۆژو نیو هەناسەیەکی ژیان لەخوداوە
دەچێتە ناو لەشیان، لەئەنجامدا
لەسەرپێیان دەوەستنو ترسێکی
زۆریش دەنیشێت لەسەر ئەوانەی
تەماشایان دەکردن. 12ئینجا دەنگێکی
بەرز لەئاسمانەوە هاتە بەرگوییانو
ووتی: (بۆ ئێرە سەربکەون)، ئەوانیش
لەبەرچاوی دوژمنەکانیان بەسواری
پەڵە هەورێك بۆ ئاسمان سەرکەوتن.
13لەو کاتەدا بوومەلەرزەیەکی گەورە
ڕوویداو دەیەکی شارەکە لەناوچوو،
حەوت هەزار کەس بەبوومەلەرزەکە
کوژران. ئەوانی تر لەترسو لەرز،
ستایشی خودای ئاسمانیان کرد.
14نەگبەتی دووەم بەسەر چوو،
ئەوەتا نەگبەتی سێیەم وا بەخێرایی
دێ بەڕێوە.

کەرەنای حەوتەم

15پاشان فریشتەی حەوتەم
کەرەناکەی لێداو دەنگێکی بەرز
لەئاسماندا دەنگی دایەوەو دەیووت:
(پادشاهێتی جیهان بوو بەپادشاهێتی
خوداوەندمانو مەسیحەکەی، ئەوەی
فەرمانڕەوایی دەکات.) 16ئەو
بیستو چوار پیرەی لەسەر
تەختەکان دانیشتبوون، لەبەردەم
خودا خۆیان بەدەمداداو کڕنۆشیان
برد، ووتیان: 17(سوپاست دەکەین
ئەی خوداوەند خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو
هەبووە، چونکە تۆ توانای مەزنی
خۆت وەرگرتو دەستت
بەفەرمانڕەوایی کرد. 18میللەتان
تووڕەبوون، تووڕەیی تۆش هات،

ئێستا کاتی لێپرسینەوەی مردووانە،
بۆ ئەوەی پاداشتی بەندەکانت
لەپێغەمبەرو خوشكو برا پیرۆزەکانو
ئەوانەی لەناوت دەترسن بەگەورەو
بچووکەوە بدرێتەوە، هەروەها تا
ئەوانە لەناوببەی کە زەوی
لەناودەبەن.)
19پاشان پەرستگای خودا
لەئاسماندا کرایەوەو سندوقی
پەیمانەکەی لەناو پەرستگاکە
دەرکەوت، لەئەنجامدا بووە
بروسکەو دەنگە دەنگو هەورە
تریشقەو بوومەلەرزەو تەرزەی گەورە
بارین.

ژنو ئەژدیها

12

دوا بەدوای ئەوە نیشانەیەکی
گەورەی سەیر لەئاسمانەوە
دەرکەوت، ئافرەتێکی خۆر پۆش،
مانگ لەژێر پێیداو تاجێکیش لەسەر
سەری بوو لەدوانزە ئەستێرە
پێکهاتبوو، 2ئافرەتەکە سك پڕبوو و
بەدەست ژانی منداڵبوونەوە
دەینالاند. 3نیشانەیەکی تری سەیر
لەئاسماندا دەرکەوت، ئەژدیهایەکی
گەورەی سووربوو، حەوت سەرو دە
شاخی هەبوو، هەروەها حەوت تاجی
لەسەر سەر بوو. 4کلکیشی سێیەکی
ئەستێرەکانی ئاسمانی بەدوای خۆیدا
ڕادەکێشاو ئەستێرەکانی بەزەویدا دا،
ئەژدیهاکە لەبەردەم ئافرەتەکە وەستا،
تا کاتێ منداڵ دەبێت منداڵەکە
بخوات. 5ئافرەتەکە منداڵێکی نێرینەی
بەهێزیبوو، ئەوەی بەگۆپاڵێکی
ئاسنین فەرمانڕەوایی هەموو
نەتەوەکانی سەر زەوی دەکات. بەڵام
منداڵەکە بۆ لای خوداو تەختەکەی
ڕفێندرا. 6ئافرەتەکەش بەرەو
دەشتودەر ڕایکرد بۆ ئەو شوێنەی
لەلایەن خوداوە بۆی ئامادەکراوە،
تا بۆ هەزارو دووسەدو شەست ڕۆژ
بەخێو بکرێت.
7پاشان لەئاسماندا شەڕێك
بەرپابوو میکائیلو فریشتەکانی دژی
ئەژدیهاکە جەنگان، ئەژدیهاکەو
فریشتە بەدکارەکانیشی دژی ئەوان،
8بەڵام ئەژدیهاکە ئەوەندە بەهێز
نەبوو، شوێنیان لەئاسمان نەماو 9
ئەژدیها گەورەکە فڕێدرایە خوارەوە،
کە هەمان مارە دێرینەکەیە،
بەئیبلیس*و شەیتان ناودەبرێتو
هەموو جیهان گومڕا دەکات، لەگەڵ
فریشتەکانی فڕێدرایە زەوی. 10ئینجا

گوێم لەدەنگێکی بەرزبوو لەئاسمانەوە
ووتی: (ئێستا ڕزگاریو هێزو
پادشاهێتی خودامانو دەسەڵاتی
مەسیحەکەی هاتەکایەوە، چونکە ئەو
شکاتکەرەی شەو و ڕۆژ لەبەردەم
خودامان شکاتی لەخوشكو
براکانمان دەکرد، درا بەزەویدا. 11
ئەوان بەخوێنی بەرخەکەو بەووشەی
شایەتییان بەسەریدا زاڵبوونو تا
مردنیش ژیانی خۆیان خۆش
نەدەویست. 12لەبەرئەمە ئەی ئاسمانو
ئەوانەی تێدا نیشتەجێن، دڵخۆشو
شادومان بن، بەڵام قوڕ بەسەر
دانیشتووانی زەویو دەریا، چونکە
شەیتان هاتۆتە خوارەوە بۆ ئێوەو
تووڕەییەکی گەورەی پێیە، چونکە
کاتێکی کورتی بەدەستەوە ماوە. 13
کاتێك ئەژدیهاکە خۆی بینی دراوە
بەزەویدا، ئەو ئافرەتەی ڕاونا کە
منداڵە نێرینەکەی لێبوو. 14لەبەرئەوە
ئافرەتەکە دوو باڵی داڵە گەورەکەی
پێدرا تا بۆ شوێنە دیاری کراوەکەی
خۆی لەدەشتودەر بفڕێت بۆ
ئەوەی بۆ ماوەی سێ ساڵو نیوی‌تر
دوور لەمارەکە بەخێوبکرێت. 15
مارەکە لەپشت ئافرەتەکە لەدەمیەوە
ئاوێکی وەك ڕووباری هەڵدا، تا
ئافرەتەکە بەلافاو ڕاماڵ بکات. 16
زەوی یارمەتی ئافرەتەکەیدا، دەمی
کردەوەو ئەو ڕووبارەی قووتدا کە
ئەژدیهاکە لەدەمیەوە فڕێی دایە
دەرەوە. 17ئەژدیهاکە لەئافرەتەکە
توڕەبوو، دەستی‌کرد بە
دژایەتی‌کردنی پاشماوەی وەچەکەی،
ئەوانەی کار بەڕاسپاردەکانی خودا
دەکەنو دەستیان بەشایەتی عیسا
گرتووە. 18جا ئەژدیهاکە لەسەر لمی
دەریا وەستا،

دەرکەوتنی دڕندەیەك لەدەریا

13

ئینجا دڕندەیەکم بینی لەدەریاکە
دەهاتە دەرەوە، حەوت سەرو دە
شاخی هەبوو، دە تاجیش لەسەر
شاخەکانی بوو، لەسەر هەر سەرێك
ناوی کفرکردن نووسرابوو. 2ئەو
دڕندەیەی بینیم لەپڵنگ دەچوو لەپێ
پێیەکانی لەلەپی پێی وورچ دەچوو
دەمیشی وەك دەمی شێر وابوو.
ئەژدیهاکەش تواناو تەختو
دەسەڵاتی گەورەی خۆی دا
بەدڕندەکە. 3سەرێك لەسەرەکانی
دڕندەکەم بینی، لەوە دەچوو برینێکی
کوشندەی پێوەبوبێت، بەڵام برینە

كوشندەكە چاك بووبۆوە. هەموو
زەويش بەسەر سوورِمانەوە دواى
درِندەكە كەوتن. 4خەلّكى كرِنوشيان
بۆ ئەژديهاكە دەبرد، ئەوەى
دەسەلاّتى بەدرِندەكە بەخشيبوو،
هەروەها كرِنۆشيان بۆ درِندەكەش
بردو ووتيان: (كىّ وەكو درِندەكە
وايە؟ كىّ دەتوانيّت دژى بجەنگيّت؟)
5درِندەكە دەميّكى پىّدرابوو،
بەلەخۆبايىو كفر دەدوا، بۆ ماوەى
چلو دوو مانگ دەسەلاّتى پيّدرابوو
ئەو كارانە ئەنجام بدات. 6درِندەكە
دەمى كردەوەو كەوتە كفركردن
بەخوداو جنيّوى بەناوى خوداو
مالّەكەىو دانيشتووانى ئاسماندەدا. 7
هەروەها رِيّگاى پيّدرابوو دژى
خوشكو برا پيرۆزەكانى زەوى
جەنگ بەرپا بكاتو سەربكەوىّ
بەسەريان، دەسەلاّتى بەسەر هەموو
نەتەوەو هۆزو زمانو ميللەتيّكدا
پيّدرابوو. 8لەبەرئەوە تەواوى
دانيشتووانى زەوى كرِنۆشيان بۆ
دەبرد، ئەوانەى ناويان لەوەتاى
دروستبوونى جيهانەوە لەپەرتووكى
ژيانى بەرخە سەربرِاوەكە
نەنووسراوە. 9ئەوەى گوىّى هەيە
باگوىّ بگريّت: 10گەر يەكيّك
خەلّك بەديلى رِاپيّچ بكات، ئەوا
خۆشى رِاپيّچ دەكرىّ. هەروەها گەر
كەسيّك كەسيّكى تر بەشمشيّر
بكوژيّت پيّويستە بەشمشيّر
بكوژريّتەوە. ئەمە بانگەوازە بۆ
دانبەخۆگرتنو باوەرِى خوشكو برا
پيرۆزەكان.

دەركەوتنى درِندەيەك لەزەوى

11پاشان درِندەيەكى ترم بينى
لەزەوييەوە هاتەدەرەوە، دوو شاخى
وەك شاخى بەرخى هەبوو، بەلاّم وەك
ئەژديها دەدوا. 12هيّندەى دەسەلاّتى
درِندەى يەكەم دەسەلاّتى هەبوو،
واى لەدانيشتووانى زەوى دەكرد
كرِنۆش بۆ درِندەى يەكەم ببەن كە
برينە كوشندەكەى چاك ببۆوە. 13
نيشانەى سەرسورِهيّنەرى گەورەشى
دەكرد بەو رِادەيەى ئاگرى
لەئاسمانەوە دەهيّنايەخوارەوە بۆ سەر
زەوى لەبەرچاوى خەلّكى. 14
هەروەها بەو كارە سەرسورِهيّنەرانەى
كە رِيّگاى پىّدرابوو لەبەردەم
درِندەى يەكەمدا بيكات خەلّكى
دانيشتووى زەوى گومرِا دەكردو
بەخەلّكى زەوى دەووت وێنەيەك بۆ
ئەو درِندەيە دروست بكەن كە

بەشمشێر بریندارکراو هەر بەزیندووش
مایەوە. 15هەروەها توانای پێدرابوو
هەناسەیەك بداتە وێنەی دڕندەکە بۆ
ئەوەی وێنەی دڕندەکە قسە بکاتو
وابکات ئەوانەی کڕنۆش بۆ وێنەی
دڕندەکە نابەن بکوژرێن. 16واشی
لەهەمووان دەکرد بەگەورەو
بچووکو دەوڵەمەندو هەژارو ئازادو
کۆیلەوە نیشانەیەك لەسەر دەستی
ڕاستیان یاخود لەسەر ناوچەوانیان
دروست بکرێت، 17بۆ ئەوەی کەس
نەتوانێت بکڕێتو بفرۆشێت تەنها
ئەوانە نەبێت کە نیشانەکەیان پێوەیە،
نیشانەکەش ناوی دڕندەکەیە یان
ژمارەی ناوەکەیەتی. 18دانایی لێرەیە:
ئەوەی توانای تێگەیشتنی هەیە
باژمارەی دڕندەکان بژمێرێت،
چونکە ئەوە ژمارەی مرۆڤە کە
ژمارەکەی شەس‌سەدو شەستو
شەشە.

بەرخەکەو گۆرانی جەماوەر

14

پاشان تەماشام‌کرد بەرخێك لەسەر
چیای شاری داود ڕاوەستابوو، سەدو
چلو چوار هەزار کەسی لەگەڵبوو،
هەموویان ناوی بەرخەکەو ناوی
باوکی بەرخەکە لەسەر ناوچەوانیان
نووسرابوو. 2هەروەها لەئاسمانەوە
دەنگێك وەك دەنگی خوڕەی ئاوێکی
زۆرو دەنگی چەخماخەیەکی گەورە
هاتنە بەرگوێم، هەروەها دەنگی
قیسارە دەهاتە بەرگوێم کە
مۆسیقاژەنەکان لییاندەدا. 3لەبەردەم
تەختی خوداو چوار زیندەوەرەکەو
بیستوچوار پیرەکە سروودێکی
نوێیان دەووت. جگە لەو سەدو
چلو چوار هەزار کەسەی بەخوێن
لەزەوی کڕابوونەوە کەس نەیدەتوانی
ئەو سروودە فێربێ. 4ئەو کەسانە
لەبەرئەوەی پاکن، لەگەڵ ئافرەت
داوێن‌پیسییان نەکردووە، ئەوانە
شوێن بەرخەکە دەکەون بۆ هەر
کوێ بڕوات، ئەوانە وەك پێشەبەرە
بۆ خوداو بەرخەکە، لەنێو خەڵك
بەخوێن کڕاون. 5هەروەها درۆ
لەدەمی ئەوان نییە، ئەوانە بێ لەکەن.

سێ فریشتەکە

6ئینجا لەناوەڕاستی ئاسمان
فریشتەیەکی هەڵفڕیوم بینی،
مزگێنییەکی هەتاهەتایی پێبوو بۆ
ئەوەی مزگێنی بەدانیشتووانی زەویو
هەموو نەتەوەو هۆزو زمانو

میللەتێك بدات. 7فریشتەكە
بەدەنگێكی بەرز دەیووت: (لەخودا
بترسنو شكۆمەندی پیێبەخشن،
چونكە كاتی لێپرسینەوەكەی هاتووە،
هەروەها كڕنوش بۆ دروستكەری
ئاسمانو زەویو دەریاو سەرچاوەكانی
ئاو ببەن.)
8فریشتەیەكی تریش بەدوای
ئەوەوە دەیووت: (كەوت، بابلی
مەزن كەوت، ئەوەی وای كرد
هەموو میللەتان لەشەرابی ئارەزووە
گلاّوەكانی بخۆنەوە.)
9فریشتەیسێهەم بەدوای
ئەمانەوە بەدەنگێكی بەرز دەیووت:
(گەر یەكێك كڕنۆش بۆ دڕندەكە
یاخود وێنەكەی بباتو ڕازیبێت
نیشانەكەی لەسەردەستی یاخود
نێوچەوانی بدات، 10دەبیّ بەهەمان
شێوە شەرابی توڕەیی خودا بخواتەوە،
ئەو شەرابەی بیّخەلّتەیەو لەجامی
تووڕەیی خودا كراوە، هەروەها ئەو
كەسە لەبەردەم فریشتە پیرۆزەكانو
بەرخەكەدا بەئاگرو گۆگرد ئازار
دەدرێت. 11دووكەلیّ ئازاریان بۆ
هەتاهەتایە بەرزدەبێتەوە. هەروەها
ئەوانەی كڕنۆش بۆ دڕندەكە یاخود
وێنەكەی دەبەنو ئەوانەی ڕازی دەبن
نیشانەی ناوەكەی هەلّگرن شەو و
ڕۆژ حەوانەوەیان لیّهەلّدەگیرێت.)
12ئەمە بانگەوازە بۆ
دانبەخۆگرتنی خوشكو برا
پیرۆزەكان، ئەوانەی ڕاسپاردەكانی
خوداو باوەڕی عیسای مەسیح
دەپارێزن.
13دوای ئەوە لەئاسمانەوە گوێم
لەدەنگێك بوو پیّیووتم: (ئەمە
بنووسە: خۆزگە دەخوازریّ بەو
مردووانەی لەئێستاوە لەبەر
خوداوەند دەمرن!)
ڕۆحی پیرۆز دەلیّ: (بەلیّ، بۆ
ئەوەی لەماندووبوونیان بحەسێنەوە،
چونكە كردەوەكانیان شوێن پێیان
دەكەون.)

دروێنەی زەوی

14پاشان تەماشامكرد پەلّە
هەورێكی سپیم بینیو لەسەر پەلّە
هەورەكە یەكێك لەشێوەی ڕۆلّەی
مرۆڤ دانیشتبوو، تاجێكی زێڕینی
لەسەری نابوو و داسێكی تیژی
بەدەستەوە بوو. 15فریشتەیەكیتر
لەپەرستگاكەوە هاتەدەرەوەو
بەدەنگێكی بەرز بانگی دانیشتووی
سەر پەلّە هەورەكەی كرد:

(داسەکەت هەڵگرەو بدرووەوە، چونکە کاتی دروێنە هاتووەو خەرمانی زەوی زەرد هەڵگەڕاوە.) [16] لەبەرئەوە دانیشتووی سەر پەڵە هەورەکە داسەکەی بەسەر زەوی وەشاندو زەوی دروێنەکرا.

[17] فریشتەیەکی تر لەپەرستگاکەی ئاسمانەوە هاتەدەرەوەو ئەویش داسێکی تیژی پێبوو. [18] ئینجا فریشتەیەکی تر لەقوربانگەکەوە هاتە دەرەوەو دەسەڵاتی بەسەر ئاگردا هەبوو. بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد بۆ ئەوەی داسە تیژەکەی پێیەو ووتی: (داسە تیژەکەت هەڵگرەو هێشووە ترێی ڕەزەکانی زەوی کۆبکەوە، چونکە ترێکەی پێگەیشتووە.) [19] ئەویش داسە تیژەکەی وەشاندە سەر زەویو هێشووە ترێکانی زەوی کۆکردەوە، هێشووە ترێکانی فڕێدایە ناو گوشەری گەورەی تووڕەیی خودا. [20] گوشەرەکە لەدەرەوەی شار گوشرا، بەبەرزی تا لغاوی ئەسپ بۆ ماوەی هەزارو شەش سەد ستادیە*، خوێنی لێهاتەدەرەوە.

گۆرانی موسا

15

ئینجا شتێکی تری گەورەو سەرسووڕهێنەرم لەئاسماندا بینی، حەوت فریشتە حەوت دەردی کۆتاییان پێبوو چونکە بەوانە تووڕەیی خودا تەواو دەبێت.

[2] پاشان ئاوێك وەك دەریایەکی شووشەیی تێکەڵ بەئاگرم بینیو ئەوانەی بەسەر دڕندەکەو وێنەکەیو ژمارەی ناوەکەی سەرکەوتبوون لەکەنار دەریا شووشەییەکە ڕاوەستابوونو چەند قیسارەیەکی خودایان پێبوو، [3] سروودی موسای بەندەی خوداو سروودی بەرخەکەیان دەچڕیو دەیانووت: (مەزنو سەرسووڕهێنەرە کارەکانت ئەی خوداوەند، خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ڕێگاکانت ڕاستو دادپەروەرە ئەی پادشای مللەتان. [4] کێ لەتۆ ناترسێتو ستایشی ناوت ناکات ئەی خوداوەند؟ چونکە

---

*هەزارو شەش سەد ستادیە: نزیکەی سێسەد کیلۆمەتر دەکات

بەتەنها خۆت پاكوپیرۆزیت،
لەبەرئەوە هەموو نەتەوەكان دێنو
كڕنووشت بۆ دەبەن، چونكە حوكمە
دادپەروەریەكانت دەركەوتوون.)
5 پاش ئەوە سەیرم‌كرد بینیم
پەرستگای چادری شایەتی لەئاسمان
كرایەوە. 6 حەوت فریشتەكە
لەپەرستگاكە هاتنەدەرەوەو حەوت
دەردەكەیان پێبوو، حەوت
فریشتەكە بەجلی كەتانی پاكو
پرشنگدار بەرگ پۆش كرابوونو
چەند پشتێنێكی زێڕینیشیان لەسنگ
بوو. 7 یەكێك لەچوار زیندەوەرەكە
حەوت جامی زێڕینی دا بەحەوت
فریشتەكەو جامەكانیش بەتوڕەیی
خودا ئەوەی تاهەتایە زیندووە
پڕكرابوون، 8 پەرستگاكە بەدووكەڵی
شكۆمەندی دەسەڵاتی خودا پڕبوو و
هەتا حەوت دەردەكەی حەوت
فریشتەكەش تەواو نەبوو كەس
نەیتوانی بچێتە ناو پەرستگاكە.

حەوت جامی تووڕەیی خودا

16
ئینجا لەپەرستگاكەوە گوێم
لەدەنگێكی بەرز بوو بەحەوت
فریشتەكەی دەووت: (بڕۆن حەوت
جامی تووڕەیی خودا بەسەر زەوی‌دا
بڕێژن.)
2 یەكەمیان ڕۆیشتو جامەكەی
خۆی ڕشت بەسەر زەوی‌دا،
لەئەنجامدا دومەڵێ پیسی پڕ ئازار
لەوكەسانە دەركەوت كە نیشانەی
دڕندەكەیان هەڵگرتبوو كڕنووشیان
بۆ وێنەكەی بردبوو.
3 پاشان فریشتەی دووەم
جامەكەی خۆی ڕشتە ناو دەریاوەو
ئاوی دەریا وەك خوێنی مردووی
لێهات، هەروەها هەموو
زیندەوەرێكی ناو دەریا مرد.
4 فریشتەی سێهەم جامەكەی
خۆی ڕشتە ناو ڕووبارەكانو
سەرچاوەكانی ئاو و بوون بەخوێن.
5 گوێم لەفریشتەی ئاوەكان بوو
دەیووت: (تۆ دادپەروەری ئەی
ئەوەی هەیەو هەبووە، چونكە تۆ بەو
شێوەیە حوكمتداوە. 6 چونكە
ئەوانە خوێنی پێغەمبەرانو خوشكو
برا پیرۆزەكانیان ڕشتو تۆش
لەپاداشتدا خوێنت پێشكەش كردن
تا بیخۆنەوە، چونكە ئەوان شایانی
ئەوەن.) 7 گوێم لەو فریشتەیەی
قوربانگاكە بوو دەیووت: (بەڵێ ئەی
خوداوەند خودای توانادار بەسەر

هەموو شتێك، حوكم دانی تۆ
ڕاستو دادپەروەرە.)
[8]پاشان فریشتەی چوارەم
جامەكەی خۆی ڕژاند بەسەر خۆرداو
دەسەڵاتی پێدرابوو خەڵكی بەئاگر
بسووتێنێ. [9]خەڵك بەئاگرێكی مەزن
سووتان، بەڵام تۆبەیان نەكرد تا
ستایشی خودا بكەن، بەڵكو كفریان
بەناوی خودا كرد ئەوەی دەسەڵاتی
بەسەر ئەم دەردانەدا هەیە.
[10]پاشان فریشتەی پێنجەم
جامەكەی ڕژاند بەسەر تەختی
دڕندەكەداو پادشاهێتیەكەی تاریك
بوو، دانیشتووانی لەتاو ئازار زمانی
خۆیان دەگەست. [11]لەتاو ئازارو
برین كفریان بەخودای ئاسمان
دەكردو تۆبەیان لەكردەوەكانیان
نەكرد.
[12]فریشتەی شەشەم جامەكەی
بەسەر ڕووباری گەورەی فوراتدا
ڕشت، لەئەنجامدا ئاوەكەی ووشكی
كرد تابیێتە ڕێگا لەبەردەم ئەو
پادشایانەی لەڕۆژهەڵاتەوە هاتبوون.
[13]هەروەها سێ ڕۆحی گڵاوم بینی
وەك بۆق وابوون لەدەمی
ئەژدیهاكەو لەدەمی دڕندەكەو
لەدەمی پێغەمبەرە درۆزنەكە دەهاتنە
دەرەوە، [14]ئەوانە ڕۆحە شەیتانیەكانن،
نیشانەی سەرسوڕهێنەر بۆ هەموو
پادشاكانی جیهان ئەنجام دەدەن، تا
بۆ جەنگی ئەو ڕۆژە گەورەیە كۆیان
بكاتەوە، ڕۆژی خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك.
[15][مەسیح دەڵێ:] (ئەوەتا من
وەكو دزێك دێم، خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی شەونخوونی دەكەن تا
پارێزگاری لەجلو بەرگەكانیان
بكەن، نەوەك خەڵك بیانبینێ
بەڕووتی بڕۆن.)
[16]ئینجا ڕۆحەكان پادشاكانیان
لەو شوێنەدا كۆكردەوە كە بەعیبری
پێی دەووترێت (هەرمەگەدون).
[17] فریشتەی حەوتەم جامەكەی
خۆی ڕژاند بەهەوادا، دەنگێكی بەرز
لەپەرستگای ئاسمانەوە لەتەختی
خوداوە ووتی: (جێبەجێكرا!) [18]
پاشان دەنگو چەخماخەو هەورە
تریشقە پەیدابوونو بوومەلەرزەیەكی
بەهێز ڕوویدا، بەشێوەیەك شتیوا
ڕووی نەداوە لەوەتەی خەڵك
لەسەر زەوی دەژین، بوومەلەرزەكە
زۆر بەهێزبوو. [19]شارە گەورەكە بوو
بەسێ بەشەوەو شارەكانی
نەتەوەكانیش ویران بوون. خوداش

شاری گەورەی بابلی بەبیرهاتەوە تا
جامی شەرابی تووڕەیی بەتینی خۆی
پێبدات. 20 هەموو دوورگەکان
ڕایانکردو چیاکان لەبەرچاو نەمان.
21 تەرزەیەکی گەورە کە
قورساییەکەی پەنجا کیلۆ دەبوو
لەئاسمانەوە باری بەسەر خەڵکی،
خەڵکی لەتاو لێدانی تەرزەکە
کفریان بەخوداکرد، چونکە
لێدانەکەی زۆر گەورەو ترسناك
بوو.

بابل دایکی داوێن پیسانە

17

دوایی یەكێك لەو حەوت فریشتەیەی
حەوت جامەکەیان پێبوو پێی ووتم:
(هەستە با سزای ئەو ژنە داوێن پیسە
گەورەیەت پیشاندەم کە لەسەر ئاوە
زۆرەکان دانیشتووەو 2 ئەوەی هەموو
پادشاکانی زەوی داوێن پیسیان
لەگەڵدا کردووەو دانیشتووانی
زەوی بەشەرابی داوێن پیسییەکەی
سەرخۆشبوون.) 3 ئینجا فریشتەکە
لەڕۆحدا بردمی بۆ دەشتودەر،
سەیرم کرد ژنێك لەسەر دڕندەیەکی
قرمزی کە پڕبوو لەناوی کفر
دانیشتووە، دڕندەکە حەوت سەرو
دە شاخی هەبوو. 4 ژنەکە بەمرواریو
قرمز بەرگ پۆش بوو سەرتاپاشی
بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری
ڕازابۆوەو جامێکی زێڕینشی
بەدەستەوە بوو کە پڕبوو
لەپیسیوگڵاوی داوێن پیسییەکەی.
5 لەسەر ناوچەوانیشی ناوێکی نهێنی
نووسرابوو: (بابلی گەورە، دایکی
داوێنپیسانو گڵاوەکانی زەوی.) 6
هەروەها ژنەکەم بینی بەخواردنەوەی
خوێنی خوشكو برا پیرۆزەکانو
خوێنی شەهیدەکانی عیسای مەسیح
سەرخۆش ببوو. بەبینینی ژنەکە
سەرسووڕمانێکی گەورە دایگرتم.
7 بەڵام فریشتەکە پێیووتم: (بۆ
وا سەرت سووڕما؟ من نهێنی ژنەکەو
ئەو دڕندەیەی هەڵیگرتووە، کە
حەوت سەرو دەشاخی هەیە بۆت
ئاشکرا دەکەم. 8 ئەو دڕندەیەی بینیت
هەبووەو ئێستا نییە، لەبیری بێبن
دێتەدەرەوەو بۆ لەناوچوون دەڕوات.
ئەو کەسانەی لەسەر زەوی
دانیشتوون، ئەوانەی لەوەتای
دروستبوونی جیهان ناویان
لەپەرتووکی ژیان نەنووسراوە
سەریانسووڕ دەمێنێ کاتێك دەبینن
دڕندەکە هەبووەو ئێستا نییە،

هەرچەندە دێتەوەش. 9دانایی مێشك
لێرەدا دەردەكەوێت: حەوت
سەرەكە ئەو حەوت گردەن كە
ژنەكە لەسەریان دانیشتووە، 10
هەروەها حەوت پادشان، پێنجیان
كەوتن‌و یەكێكیان هەیەو ئەوی تریان
هێشتا نەهاتووە، كاتێكیش دێت
پێویستە كەم بمێنێتەوە. 11ئەو
دڕندەیەی هەبووەو ئێستا نییە
هەشتەمە، بەلاّم لەحەوتەكەیەو بەرەو
لەناوچوون دەڕوات. 12ئەو دە
شاخەی بینیت دە پادشان تا ئێستا
شانشینیان وەرنەگرتووە، بەلاّم بۆ
ماوەی یەك كاژێر لەگەڵ دڕندەكە
دەسەلاّتی پادشا وەردەگرن. 13ئەوانە
یەك مەبەستیان هەیەو تواناو دەسەلاّتی
خۆیان دەدەنە دڕندەكە. 14ئەوانە
لەگەڵ بەرخەكە دەجەنگێن‌و
بەرخەكە سەر دەكەوێت بەسەریاندا،
چونكە بەرخەكە گەورەی
گەورەكانەو پادشای پادشاكانە،
ئەوانەی لەگەڵیدان بانگ‌كراو و
هەڵبژێرراو و دڵسۆزن.)
15پاشان فریشتەكە پێی‌ووتم:
(ئەو ئاوانەی بینیت كە ژنە
داوێن‌پیسەكە لەسەری دانیشتبوو،
ئەوە گەل‌و كۆمەڵ‌و نەتەوەو زمانی
جیاجیان. 16بەلاّم دڕندەكەو دە
شاخەكەی سەری، ڕق لەژنە
داوێن‌پیسەكە هەڵدەگرن‌و ویران‌و
ڕووت‌وقووتی دەكەن، ئێسك‌و
گۆشتەكەی دەخۆن‌و بەئاگر
دەیسووتێنن، 17چونكە خودا
خستوویەتیە دڵیان بەمەبەستی ئەو
بكەن، هەروەها ڕێك بكەون‌و
دەسەلاّتی خۆیان بدەن بەدڕندەكە تا
ووشەكانی خودا بێتەدی. 18ئەو
ژنەش كە بینیت ئەو شارە گەورەیەیە
كە دەسەلاّتی بەسەر هەموو
پادشاكانی زەوی‌دا هەیە.)

كەوتنی بابل

18

پاش ئەوە فریشتەیەكی ترم بینی
لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو
دەسەلاّتێكی گەورەی هەبوو،
بەپڕشنگداری ئەو زەوی
ڕووناكبووەوە. 2فریشتەكە
بەدەنگێكی بەرز هاواری‌كردو ووتی:
(كەوتەخوارەوە! كەوتەخوارەوە
بابلی گەورە! بووە جێنشینی
جنۆكەكان‌و ماڵی هەموو ڕۆحە
پیسەكان‌و ماڵی هەموو باڵندەیەكی
پیسی نەفرەت لێكراو. 3چونكە

هـــەموو نەتـــەوەکان لەشـــەرابی
داوێـنپیسـی ژنەکەیان خواردۆتەوەو
پادشـــاکانی زەوی داوێـــنپیســـییان
لەگـــــەڵدا کــــردووەو هــــەموو
بازرگانـەکانی زەوی دەوڵەمەندبوون
بەنازو نعمەتی ئەو.)
[4]پاشـان گوێم لەدەنگێکی تر بوو
لەئاسمانـــەوە دەیـــووت: (لـــێی
وەرنـــەدەرەوە ئـــەی گەلەکــــەم
تابەشـداری نەکـەن لەگوناهـەکانیو
دەردەکــــانی نەگــــرن. [5]چــــونکە
گوناهـەکانی تـا ئاسمان بەرزبوونەوەو
بـەبیری خـودا هاتوونەتـەوە. [6]سزای
بـــدەن بەپـــێی ڕەفـــتارەکانیو دوو
هێـندەی کـردارەکانی بدەنەوە، لەو
جامـەی تـیایدا تێکەڵی کردبوو دوو
هێـندەی بۆ تێکەڵ بکەنەوە. [7]هێندەی
ئـــەوەی شـــکۆی بـــەخۆی داوەو
لەنازونعمـەت ژیـاوە، ئـازارو غەمی
بدەنـێ، چونکە لەدڵی خۆیدا دەڵێ:
(من وەك شاژن دانیشتووم، قەد نابم
بەبێوەژنو غەمیش نابینم، [8]لەبەرئەوە
هەموو دەردەکانی لەیەك ڕۆژدا دێن،
مردنو برسێتیو غەم، هەروەها دەبێ
بەئاگـر بسـووتێت، چـونکە بەهـێزە
خوداوەنـد خـودا ئـەوەی تاوانـباری
دەکات.)
[9]هــەموو پادشـاکانی زەوی بـۆی
دەگـــرینو شـــیوەنی بـــۆ دەکـــەن،
ئەوانـەی لەگـەڵی داوێـن پیسـییان
کـردووەو ڕایـان بـواردووە، کاتێك
ســەیری دووکــەڵی ســووتانەکەی
دەکــەن، [10]لـەترسـی ئازاردانەکـەی
لـــەدوورەوە دەوەســـتنو دەڵـــێن:
(قـوڕت بەسەر، قوڕت بەسەر شاری
بابـلی مەزن! شارە بەهێزەکە! لەیەك
کاژێردا سزادانت هات.)
[11]بازرگانـەکانی زەوی دەگرینو
شـیوەنی بۆ دەکەن چونکە ئیتر کەس
کەلوپەلـیان لێناکڕێت، [12]کەلوپەلی
وەك زێـڕو زیـو و بـەردی گرانبەهاو
مرواریو کەتانو ئەرجەوانو حەریرو
قرمزو هەموو دارێکی بۆندارو هەموو
قاپـێکی لەعاج دروستکراو و هەموو
قاپـێکی دروسـتکراو لەگرانبەهاترین
تەختـەو مـسو ئاسـنو مەڕمـەڕو [13]
دارچـــینو بخـــوورو شـــیرنەمەنیو
شـەرابو ڕۆنو ئـاردو گـەنمو مەڕو
مـاڵاتو ئەسـپو عەرەبانـەو لەشو
گـیانی مرۆڤ. [14]بازرگانەکان دەڵێن:
(هــەموو ئـەو بەرووبوومانەی حەزت
لـێی بـوو لـەدەستت چوو، هەروەها
هــەموو دەوڵەمــەندیو ســەڵتەنەتت
لێسـەندرایەوەو ئـیتر نایاندۆزیتەوە.)

15بازرگانەکانی ئەم شتانە ئەوانەی
بەهۆی ئەوەوە دەوڵەمەند بوون
لەترسی ئازاردانەکەی لەدوورەوە
دەوەستن، دەگرینو شیوەن دەگێڕنو
دەڵێن: (16خاك بەسەرت، خاك
بەسەرت ئەی شارە گەورەکە ئەوەی
بەقوماشو قرمزو کەتان پۆشرابووی،
بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری
ڕازابوویەوە. 17چونکە لەیەك
کاژێردا دەوڵەمەندییەکی ئاوها
وێرانبوو.)

هەموو کەشتیوانو هەموو
گەشتکەرانو هەموو کرێکارانی
کەشتیو هەموو ئەوانەی لەدەریا کار
دەکەن لەدوورەوە وەستان. 18
کاتێك چاویان بەدووکەڵی
سووتانەکەی کەوت هاواریانکردو
ووتیان: (چ شارێك وەك شارە
مەزنەکە وابوو؟) 19خۆڵیان بەسەری
خۆیاندا کردو بەگریانو شیوەنەوە
هاواریان کردو ووتیان: (
خاكبەسەر! خاكبەسەر شارە
گەورەکە! ئەوەی هەموو خاوەن
کەشتی دەریا سوودمەند بوون
لەدەوڵەمەندی ئەو! چونکە لەیەك
کاژێردا شارەکە وێرانبوو.) 20
دڵشادبە ئەی ئاسمان بەوێرانی ئەو،
ئەی نێرراو و خوشكوبرا
پیرۆزەکانو پێغەمبەران، چونکە خودا
ئەوی سزادا بەو شێوەیەی ڕەفتاری
لەگەڵ کردن.

21ئینجا فریشتەیەکی بەهێز
بەردێکی بەرزکردەوە وەك بەردی
ئاش وابوو، بەردەکەی فڕێدایە ناو
دەریاو ووتی: (بەمشێوەیە بەیەك پاڵ
شاری بابلی مەزن فڕێ دەدرێو
ئاسەواری نامێنێو 22دەنگی ئەوانەی
قیسارە دەژەننو گۆرانی دەڵێنو
بلوێرو زوڕنا لێدەدەن ئیتر
لەشارەکەوە نابیسترێت، هەروەها
وەستای هیچ پیشەسازییەکی تیایدا
نابێتو ئیتر دەنگی بەردی ئاشی تیادا
نابیسترێت. 23هیچ چرایەك تیایدا
هەڵناکرێتو ئیتر دەنگی بووكو زاوا
تیایدا نابیسترێت، چونکە
بازرگانەکانت گەورەی زەویبوونو
بەسیحری تۆ هەموو نەتەوەکان
گومڕابوون. 24لەناو شارەکەدا
خوێنی پێغەمبەرانو خوشكو برا
پیرۆزەکانو هەموو ئەوانەی لەسەر
زەوی کوژران بینراوە.)

هەلیلویا! حوکمڕانی بۆ خوداوەند

19

پاش ئەمە دەنگێکی بەرز
لەکۆمەڵێکی زۆر لەئاسمانەوە هاتە
بەرگوێم دەیووت: (هەلیلویا*!
ڕزگاریو شکۆمەندیو هێز بۆ
خودامانە، 2چونکە حوکمەکانی
ڕاستو دادپەروەرن، ئەوەتا ژنە
داوێنپیسە گەورەکەی تاوانبارکرد
کە هەموو زەوی بەداوێنپیسیەکەی
پیس کرد بوو، تۆڵەی خوێنی
خزمەتکارانی خۆی لێکردەوە کە
بەدەستی ئەو خوێنیان ڕژابوو.) 3
کۆمەڵە زۆرەکەی ئاسمان دووبارە
ووتیان: (هەلیلویا! دووکەڵەکەی بۆ
هەتاهەتایە بۆ ئاسمان بەرزدەبێتەوە.) 4
بیستو چوار پیرەکەو چوار
زیندەوەرەکە کەوتنە سەر چۆکو
کڕنۆشیان بۆ خودای خاوەن تەخت
بردو ووتیان. (ئامین. هەلیلویا!) 5
لەتەختەکەوە دەنگێك هاتەدەرەوە
ووتی: (ستایشی خودامان بکەن ئەی
هەموو خزمەتکارانی کە ترسی ئەوتان
لەدڵدایە بەگەورەو بچووکەوە.) 6
پاشان دەنگێك وەك دەنگی
کۆمەڵێکی زۆرو خوڕەی ئاوێکی
زۆرو دەنگی هەورە تریشقەی بەهێز
هاتە بەرگوێم دەیانووت: (هەلیلویا!
حوکمڕانی بۆ خوداوەند خودامان،
تواناداری بەسەر هەموو شتێکدا. 7
بادڵخۆشو شادومان بین، شکۆداری
بکەین، چونکە کاتی زەماوەندی
بەرخەکە هاتووەو بووکەکەشی خۆی
ئامادەکردووە، 8کراسێکی کەتانی
پاكو پرشنگداری پێدرابوو تا لەبەری
بکات، ئەم کەتانەش هێمای کردەوە
ڕاستودروستەکانی خوشكوبرا
پیرۆزەکانە.)
9فریشتەکە پێی ووتم: (ئەمە
بنووسە، خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
بۆ زەماوەندی بووك گواستنەوەی
بەرخەکە بانگکراون.) هەروەها پێی
ووتم: (ئەمە ووشە ڕاستەکانی
خودان.) 10ئینجا لەبەردەم پێی
فریشتەکەدا کەوتمە سەر چۆك تا
کڕنۆشی بۆ ببەم، بەڵام فریشتەکە پێی
ووتم: (وامەکە! منیش وەکو تۆ و
براکانت خزمەتکارم، ئەوانەی شایەتی
عیسایان هەیە. کڕنۆش بۆ خودا ببە.)
چونکە شایەتی عیسا ڕۆحی
پێغەمبەرایەتییە.)

سواری ئەسپێکی سپی

11پاشان ئاسمانم بەکراوەیی بینی،
ئەسپێکی سپیم بینیو سوارەکەی
بەدڵسۆزو ڕاستگۆ ناودەبرا،

بەدادپەروەری حوكم دەداتو
دەجەنگێت. [12]چاوەكانی وەك گڕی
ئاگر وابوونو ژمارەیەكی زۆر تاجی
بەسەرەوەبوو، ناوێكی نووسراوی
هەیە، خۆی نەبێت كەس نایزانێت.
[13]سوارەكە جلێكی سەرتاپا لەخوێن
هەڵكێشراوی لەبەربوو، ئەو ناوەش
كە پێی بانگدەكرا (ووشەی خودا)
بوو. [14]ئەو سەربازانەی لەئاسماندان
بەسواری ئەسپی سپی شوێنی
دەكەوتنو جلێكی كەتانی سپی
پاكیان لەبەردا بوو. [15]لەدەمی
سوارەكەوە شمشێرێكی تیژ
دەهاتەدەرەوە، تا بۆ لێدانی
نەتەوەكان بەكاری بهێنێ، ئەو
بەگۆپاڵێكی ئاسنین سەرپەرشتییان
دەكاتو پێشی دەنێت بەگوشەری
شەرابی توڕەیی خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك. [16]لەسەر جلو
ڕانی سوارەكە ئەم ناوە نووسراوە:
پاشای پاشایانو گەورەی گەورەیان.
[17]دوایی فریشتەیەكی ترم بینی
لەبەر خۆردا وەستابوو. فریشتەكە
بەدەنگێكی بەرز هاواری لەهەموو
باڵندە هەڵفڕیوەكانی ناوەڕاستی
ئاسمان كردو ووتی: (وەرن بۆ نان
خواردنی ئێوارەی خودای مەزن
كۆبنەوە، [18]بۆ ئەوەی گۆشتی
پادشاكانو سەرۆكەكانو بەهێزەكان،
گۆشتی ئەسپەكانو سوارەكانیان،
گۆشتی هەموو ئازادێكو كۆیلەیەكو
گەورەو بچوكێك بخۆن.)
[19]هەروەها دڕندەكەو پادشاكانی
زەویو سەربازەكانیانم بینی
كۆبووبوونەوە بۆ ئەوەی جەنگێك
دژی سوارەكەو سەربازەكانی
بەرپابكەن. [20]دڕندەكەو پێغەمبەرە
درۆزنەكەی لەگەڵی دابوو دەستگیر
كران. ئەو پێغەمبەرەی بەووتەكانی
ئەو كەسانەی گومڕا كردبوو كە
بەنیشانەی دڕندەكە ڕازی بووبوون،
هەروەها ئەوانەی كڕنۆشیان بۆ
وێنەكەی برد بوو. هەردووكیان
بەزیندوویی فڕێدرانە دەریاچەی
ئاگرەوە كە بەگۆگرد داگیرساوە. [21]
پاشماوەكەی تر بەو شمشێرەی
سوارەكە كوژران كە لەدەمیەوە
دەهاتە دەرەوەو هەموو باڵندەكان
لەگۆشتەكانیان تێربوون.

دەستگیركردنی شەیتان

20

فریشتەیەكی ترم بینی لەئاسمانەوە
هاتەخوارەوەو كلیلی بیری بێبنی

پێبوو، هەروەها زنجیرێکی گەورەی
بەدەستەوە بوو. 2فریشتەکە
ئەژدیهاکەی دەستگیرکرد، کە مارە
دێرینەکەیە، کە شەیتانو ئیبلیسە،
هەزار ساڵ بەستییەوەو 3فڕێی دایە
بیری بێبنو دەرگای لەسەر
داخستو مۆرێکی لێدا تا ئیتر
میللەتان گومڕا نەکات تاماوەی
هەزار ساڵەکە تەواو دەکات. پاش
ئەمە بۆ ماوەیەکی کەم دەبێ ئازاد
بکرێت.

حوکمی هەزار ساڵەی مەسیح

4چەند تەختێکم بینی ئەوانەی
لەسەری دانیشتبوون دەسەڵاتی
دادگاییکردنیان پێدرابوو. هەروەها
گیانی ئەوانەم بینی کە لەپێناوی
شایەتی عیساو ووشەی خودا
سەربڕابوون، ئەوانەش کە ڕازی
نەبوون کڕنۆش بۆ دڕندەکە یاخود
وێنەکەی ببەنو ڕازیش نەبوون
نیشانەکەی لەسەر دەستیان یاخود
لەسەر ناوچەوانیان بدەن، ئەوانە
هاتنەوە ژیانو بۆ هەزار ساڵ لەگەڵ
مەسیح دەسەڵاتیان پێدرا. 5بەڵام
مردووەکانی تر تا هەزار ساڵەکە
تەواو نەبوو نەژیان. ئەمە هەستانەوەی
یەکەمە. 6ئەوەی لەهەستانەوەی
یەکەمدا بەشی هەبێت پیرۆزەو
خۆزگەی پێدەخوازرێت. ئەوانە
مردنی دووەم دەسەڵاتی نییە
بەسەریاندا، چونکە دەبنە کاهینی
خوداو مەسیح، لەگەڵ مەسیحیش
هەزار ساڵ حوکمڕانی دەکەن.

کەوتنی شەیتان

7هەروەها پاش تەواو بوونی
هەزار ساڵەکە شەیتان لەزیندان ئازاد
دەکرێت. 8دێتە دەرەوە تا نەتەوەکانی
چوارگۆشەی زەوی گومڕا بکات،
ئەمەش جوجو ماجوجە بۆ ئەوەی
کۆیان بکاتەوە بۆ جەنگ، ئەوانەی
ژمارەیان هێندەی لمی دەریایە. 9
سەرکەوتن بۆ سەر پانتایی زەویو
شارە خۆشەویستەکەو ئۆردوگای
خوشکو برا پیرۆزەکانیان گەمارۆدا،
لەئەنجامدا ئاگرێك لەلایەن خوداوە
هاتەخوارەوەو خواردنی. 10هەروەها
ئەو شەیتانەی گومڕای کردبوون
فڕێ درایە ناو دەریاچەی ئاگرو
گۆگردەکە بۆ هەمان شوێنی
دڕندەکەو پێغەمبەرە درۆزنەکە.
ئەوانە شەو و ڕۆژ تاهەتایە ئازار
دەدرێن.

تاوانبارکردنی مردووان

11 پاشان تەختێکی گەورەی سپیم
بینی، ئەوەی لەسەری دانیشتبوو
ئاسمانو زەوی لەبەر ڕووی
هەڵاتبوونو شوێنی تریان نەدۆزیەوە
بۆ خۆیان. 12 مردووەکانم بینی
بەگەورەو بچووکەوە لەبەردەم
تەختەکە وەستابوونو چەند
پەرتووکێك کرابوونەوە،
پەرتووکێکی تریش کە پەرتووکی
ژیانبوو کرابووەوە مردووەکان بەپێی
کردەوەکانیان ئەوەی لەپەرتووکەکان
نووسرابوو حوکمدران. 13 دەریاش
مردووەکانی ناوخۆی دەرکرد،
هەروەها مردنو دونیای مردووان
مردووەکانی خۆیان دایەدەستو
هەریەك بەپێی کارەکانی خۆیان
حوکمدران. 14 ئینجا مردنو دونیای
مردووان فڕێدرانە ناو دەریاچەی
ئاگرەکەوە. ئەمە مردنی دووەمە، 15
هەروەها هەر کەسێك ناوی
لەپەرتووکی ژیاندا نەنووسرابوو،
فڕێدرایە ناو دەریاچە ئاگرەکەوە.

ئاسمانێکی نوێو زەویەکی نوێ

21
پاشان ئاسمانێکی نوێو زەویەکی
نوێم بینی، چونکە ئاسمانی یەکەمو
زەوی یەکەم بەسەر چوونو دەریاش
ئیتر ئاسەواری نەما. 2 هەروەها شارە
پیرۆزەکە، قودسی نوێم بینی
لەئاسمانەوە لەلایەن خوداوە
هاتەخوارەوەو وەك بووکێکی ڕازاوە
کە خۆی بۆ زاواکەی ئامادە بکات.
3 گوێم لەدەنگێکی گەورە بوو
لەئاسمانەوە ووتی: (ئەوە چادری
خودایە لەناو خەڵکداو خودا
لەگەڵیان نیشتەجێ دەبێتو ئەوان
دەبن بەگەلی خودا، خوداش
لەگەڵیان دەبێت. 4 خودا هەموو
فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوەو
مردن ئیتر نامێنێت، ئیتر غەمو هاوارو
ئازار نامێنن، چونکە شتەکانی پێشوو
بەسەرچوون.)
5 دانیشتووی سەر تەختەکە ووتی:
(ئەوەتا من هەموو شتێك نوێ
دەکەمەوە.) هەروەها پێی ووتم:
(بنووسە، چونکە ئەم ووتانە ڕاستەو
مایەی متمانەن.) 6 پاشان پێی ووتم:
(ئەوا هاتەدی، من ئەلفو یێم، من
سەرەتاو کۆتاییم، من لەسەرچاوەی
ئاوی ژیان بەخۆڕایی ئاو بە تینوو
دەدەم. 7 ئەوەی سەر بکەوێت ئەو
میراتەی بۆ دەمێنێتەوەو من دەبم

بەخودای ئەو، ئەویش دەبێتە ڕۆڵەی
من. 8 بەڵام ترسنۆکەکانو
گلاۆەکانو بێ باوەڕەکانو داوێن
پیسەکانو بکوژەکانو
جادوکەرەکانو بتپەرستەکانو
هەموو درۆزنەکان، پاداشتیان فڕێدانە
بۆ ناو ئەو دەریاچەیەی بەئاگرو
گۆگرد داگیرساوە، ئەوەی مردنی
دووەمە.)

قودسی نوێ

9 پاشان فریشتەیەك لەو حەوت
فریشتەیەی ئەو حەوت جامەیان پێیە
کە بەحەوت دەردەکەی کۆتایی پڕ
کراون بۆ لام هاتو لەگەڵم دوا،
ووتی: (با بووکەکە، ژنی
بەرخەکەت پێ نیشان بدەم.) 10
پاشان بەرۆحی پیرۆز بردمی بۆ سەر
چیایەکی گەورەی بەرزو شارە
گەورەکە قودسی پیرۆزی نیشاندام،
ئەو شارەی لەئاسمانەوە لەلایەن خودا
دەهاتەخوارەوەو 11 شکۆمەندی
خودای هەبوو، شارەکە وەك بەردی
گرانبەها دەدرەوشایەوە، وەك یەشب
بوو، ڕوون بوو وەك کریستاڵ. 12
شارەکە شوورەیەکی گەورەی
بەرزی هەبوو و دوانزە دەرگای
هەبوو لەسەر دەرگاگان دوانزە
فریشتە هەبوونو لەسەر دەرگاکان
ناوی دوانزە هۆزەکەی ڕۆڵەکانی
ئیسرائیل نووسرابوو. 13 لەلای
ڕۆژهەڵاتەوە سێ دەرگاو لەلای
باکورەوە سێ دەرگاو لەلای
باشورەوە سێ دەرگاو لەلای
ڕۆژئاواوە سێ دەرگا. 14 شوورەی
شارەکە دوانزە بناغەی هەبوو،
لەسەر ئەو بناغانە ناوی دوانزە
نێرراوەکەی بەرخەکە نووسرابوو.
15 ئەوەی لەگەڵم دەدوا دارێکی
پێوانی زێڕینی پێبوو تا شارەکەو
دەرگاکانیو سنورەکەی پێ بپێوێت.
16 شارەکە بەچوار گۆشەیی دانرابوو،
درێژیەکەی هێندەی پانیەکەی بوو،
فریشتەکە شارەکەی بەدارەکە پێوا،
بینی هەر لایەکی دوانزە هەزار
ستادیەیە*، درێژیەکەیو پانیەکەیو
بەرزیەکەی هێندەی یەکتر بوون. 17
پاشان فریشتەکە شوورەی شارەکەی

---

*دوانزە هەزار ستادیە: نزیکەی دوو هەزارو دوو سەد کیلۆمەترە.

پێوا دەرچوو سەدو چلو چوار قۆڵ
بوو بەقۆڵی مرۆڤ، ئەو پێوانەی
فریشتەکە بەکاریهێنا. 18شوورەکە
لەبەردی یەشب دروست کرابوو،
شارەکەش لەزێڕی پوختەکراو
دروستکرابوو وەك شووشە ڕووناكو
پاك بوو. 19بناغەکانی شوورەی
شارەکە بەهەموو گەوهەرێکی
گرانبەها ڕازاندرابووەوە. بناغەی
یەکەم بەیەشبو دووەم یاقووتی
شینو سێهەم یاقووتی سپیو چوارەم
زومرودو 20پێنجەم شیلانەی
ڕەنگینو شەشەم یاقووتی سوورو
حەوتەم زەبەرجەدو هەشتەم زمرودی
سەوزو نۆهەم یاقووتی زەردو دەیەم
یاقووتی سەوزو یانزەهەم فەیروزو
دوانزەهەم جەمشت. 21هەروەها
دوانزە دەرگای شارەکەش دوانزە
مرواریبوو، هەریەك لەو دەرگایانە
لەیەك دەنکە مرواری دروستکرابوو،
شەقامی گشتی شارەکەش لەزێڕی
پوختەی وەك شووشەی تەنك
دروستکرابوو.
22بەڵام لەناو شارەکە هیچ
پەرستگام بەرچاونەکەوت، چونکە
خوداوەند خودای توانادار بەسەر
هەموو شتێك، لەگەڵ بەرخەکە
پەرستگای شارەکە بوون. 23
هەروەها شارەکە پێویستی بەخۆرو
مانگ نەبوو بەسەریدا بدرەوشێتەوە،
چونکە شکۆمەندی خودا
ڕووناکیەکەیەتیو بەرخەکەش
چراکەیەتی. 24میللەتان بەهۆی
ڕووناکی ئەوەوە بەڕێگادا دەڕۆنو
پادشاکانی زەویش شکۆمەندی
خۆیانی بۆ دەهێنن، 25دەرگاکانی
شارەکە بەڕۆژ داناخرێنو شارەکە
شەوی بەسەردا نایەت، 26
شکۆمەندیو ڕێزی میللەتانیشی بۆ
دەهێنن. 27بەڵام نەهیچ شتێکی
پیسو نەهیچ کەسێکی داوێن پیسو
درۆزن ناچنە ناو شارەکە، تەنها
ئەوانە دەچنە ناو شارەکە کە ناویان
لەپەرتووکی ژیانی بەرخەکە
نووسراوە.

ڕووباری ژیان

22
پاشان فریشتەکە ڕووباری ئاوی
ژیانی پیشاندام، پرشنگدار بوو وەك
کریستاڵ لەتەختی خوداو
بەرخەکەوە هەڵدەقوڵا 2بەناوەڕاستی
شەقام، هەروەها لەسەر هەردوو
ڕۆخی ڕووبارەکە درەختی ژیان ڕووا

بوو کە دوانزە جۆر بەری دەگرت،
هەموو مانگێك بەرەكەی
پێدەگەیشتو گەڵاكانی درەختەكە
وەك دەرمان بەكاردەهێنران بۆ
چاكبوونەوەی گەلان. [3]ئیتر نەفرەت
لیَكردن نامێنێتو تەختی خوداو
بەرخەكە لەناو شارەكەدا دەبنو
بەندەكانی خزمەتی دەكەن. [4]
بەندەكان تەماشای دەموچاوی
بەرخەكە دەكەنو ناوی بەرخەكە
لەسەر نێوچەوانیان نووسراوە. [5]
لەویَ شەو دانایەتو خەڵكیش
پێویستییان بەچراو خۆر نابێت،
چونكە خوداوەند خودا بەسەریان
دەدرەوشێتەوەو ئەوانە تاهەتایە
حوكمڕانی دەكەن.
[6]پاشان فریشتەكە پێی ووتم: (ئەم
ووشانە جێی متمانەیەو ڕاستن،
خوداوەند ئەو خودایەی ڕۆحی
بەپێغەمبەرەكان داوە، فریشتەكەی
خۆی نارد بۆ ئەوەی ئەو شتانە
پیشانی بەندەكانی خۆی بدات كە
پێویستە بەم زووانە ڕووبدەن.)

من بە پەلە دێم

[7](ئەوەتا من بەپەلە دێم!
خۆزگەدەخوازریَ بەوانەی
ووشەكانی پێشبینی ئەم پەرتووكەیان
لایە.)
[8]من یۆحەننام، ئەم شتانەم بینیو
بیستم. كاتێك بینیمو بیستم، كەوتمە
سەرچۆك تا كڕنۆش بۆ فریشتەكە
ببەم، ئەو فریشتەیەی ئەم شتانەی
پیشان دەدام، [9]فریشتەكە پێی ووتم:
(وامەكە! چونكە منیش وەكو تۆ
بەندەم لەگەڵ برا پێغەمبەرەكانو
هەموو ئەوانەی بەووشەكانی ئەم
پەرتووكە كار دەكەن. كڕنۆش بۆ
خودا ببە!)
[10]هەروەها پێی ووتم: (مۆر لە
ووشەكانی پێشبینی ئەم پەرتووكە
مەدە، چونكە كات نزیكبووەتەوە.
[11]ئیتر ئەوەی ستەمكارە بابەردەوام
بێت لەستەمكاری خۆیو ئەوەی
گلاوە بابەردەوام بێت لەگلاوی
خۆی، ئەوەی ڕاستودروستە
بابەردەوام بێت لەڕاستودروستی
خۆیو ئەوەی پاكوپیرۆزە بابەردەوام
بێت لەپاكوپیرۆزی خۆی.)
[12](ئەوەتا من بەپەلە دێم! پاداشتی
خۆم پێیە، بۆ ئەوەی پاداشتی هەر
كەسێك بەپێی كارەكەی بدەمەوە. [13]
من ئەلفو یێم، یەكەمو دوایی،
سەرەتاو كۆتاییم.)

[14]خۆزگــەدەخوازرێ بەوانــەی
جلەکانــیان پــاك‌کــردووەتەوە، تــا
مافــیان لەدرەخــتی ژیــان هەبێــتو
لەدەرگاکانەوە بچنە ناو شارەکە. [15]
بــەڵام ســەگەکانو جادووکەرەکانو
داوێـــنپیســـەکانو بکوژەکـــانو
بــتپەرستەکانو هەموو درۆزنەکانو
ئەوانــەی حــەز لــەدرۆ دەکــەن
لەدەرەوەی شارەکە دەبن.
[16](مــن عیسام، فریشتەکەی خۆم
بۆتــان نــارد تــا لەبارەی ئەم شتانە بۆ
کۆمەڵە باوەڕدارەکان شایەتیم بۆ بدا.
مــن لەرەچــەڵەكو پشــتی داودم،
ئەستێرەی بەرەبەیانی پرشنگدارم.)
[17]ڕۆحــی پــیرۆزو بــووك دەڵێن:
(وەرە!) ئــەوەی گوێــی لێــیە بــابڵێ
(وەرە!) ئــەوەی تیــنوویەتی بابێــت،
ئــەوەی دەیەوێــت بائــاوی ژیــان
بەخۆڕایی ببات.
[18]مــن ئاگاداری ئەوانە دەکەمەوە
کــە گوێیان لەووشەکانی پێشبینی ئەم
پەرتووکــە دەبــێ، هــەر کەســێك
ووشەیەك بۆ ئەم پێشبینییە زیاد بکات
خــودا ئــەو دەردانــەی لەســەر زیــاد
دەکات کە لەم پەرتووکە باسکراوە،
[19]ئــەوەش ووشــەیەك لەووشــەکانی
پێشــبینییەکەی ئــەم پەرتووکە لابدات
خودا بێبەشی دەکات لەداری ژیانو
لەشــارە پیرۆزەکــە ئــەوەی لــەم
پەرتووکەدا باسکراوە.
[20]شایەتی ئەم شتانە دەڵێ: (بەڵێ
من بەپەلە دێم.)
ئــامین! وەرە، ئــەی عیســای
خوداوەند.
[21]بەرەکـــەتی خوداوەندمـــان
عیســای مەســیح لەگــەڵ هــەموو
خوشكو برا پیرۆزەکان بێت. ئامین.

ڕوونکردنەوەی زاراوەکان

ئەرتامیس: (کردار 19:24)

خوداوەنـــدی دایـــك بـــوو لای خـــەڵکی ئەفەســـۆس، وایـــاندەزانی پەیکەرەکـــــەی لەئاسمانـــــــەوە کەوتۆتەخوارەوە.

ئەشعیا: (مەتتا 3:3)

یەکـێکە لەپێغەمبەرە ناودارەکانی خـودا لەپـەیمانی کـۆن، لەسـەدەی هەشـتەمی پ.ز. لەشـاری قـودس (ئۆرشـەلیم) ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نووسـراوێکی گـەورەی هەیە بەناوی خـۆی، سەدان ساڵ پێش هاتنی عیسا پێشبینی هاتنی کردبوو.

ئەلیاس: (مەتتا 11:14)

یەکێکە لە پێغەمبەرە ناودارەکانی خـودا لــە پــەیمانی کۆن، لەسـەدەی نۆیـەمی پ.ز ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نـــاوی هـــاتووە، چـــەندەها کـــاری گـەورەو سەرسـوڕهێنەری کردووە، تا ئێستاش نەمردووەو بەرزکراوەتەوە بـۆ ئاسمـان. لـەکوردەواری ئەلـیاس پێغەمبەری پێدەوترێ.

ئەنتاکیا:

لەســـەردەمی مەســـیح دوو شـــار هـەبوون بـەناوی ئەنتاکـیا، یەکێکیان لەناوچـــەی پیســـیدیە بـــوو، بۆیـــە بەئەنتاکیای پیسیدیە ناوی دەرکردبوو (کردار 11:19). ئەوی دیکەیان لە سەر سنوری سوریایە، تا ئێستا ماوەو سەر بە تورکیایە (کردار 14:26).

ئەنجوومەنی باڵای جوولەکە:

یـــان ســـەنهیدرین (مەتـــتا 5:22)

لەســـــەردەمی ژیـــانی عیســـا ئـــەم ئـەنجوومەنە هەبوو، بریتی بوو لە 71 ئـەندام، سەرۆکی کاهینەکان یەکێك بـــــوو لـــــەوانو ســـــەرکردایەتی ئەنجوومەنەکـــــەی دەکـــــرد، ئـــــەم ئەنجوومەنـەش بـوو مەسیحی گرتو دادگایی کرد.

ئیبراهیم: (مەتتا 1:1)

سـەرەتا نـاوی ئەبـرام بـوو، واتە بـــاوکی پایەبـــەرز. بـــەڵام پـــاش ئـــەوەی خـودا بەڵێـنی پێدا نەوەی زۆر بکـات، پـێی ووت ناوی خۆت بکـە بەئیـبراهیم، واتە باوکی کۆمەڵە خەڵکـێکی زۆر. لەئینجـیل بەباوکی بـــاوەڕداران نـــاوی بـــراوە، لەکوردەواریش بەحەزرەتی ئیبراهیم.

ئیبلیس: (بینین 12:9)
بڕوانە ووشەی (شەیتان).

ئیرمیا: (مەتتا 2:17)
یەکێکە لە پێغەمبەرەکانی خودا لەپەیمانی کۆن. لەسەدەی حەوتەمی پ.ز. ژیاوە، بەچەند سالێك پاش (587 پ.ز.) کۆچی دوایی کردووە. لەکتێبی پیرۆزدا دوو نووسراوی هەیە، پێشبینی زۆری هەیە لەسەر هاتنی مەسیح.

ئیسرائیل: (مەتتا 2:6)
ناوێکی عیبریە واتە (خودا دەجەنگێ)، خودا ئەم ناوەی بەیاقوبی کوڕی ئیسحاق بەخشی، لەبەرئەوە نەوەی یاقوب بەنەوەی ئیسرائیل یان گەلی ئیسرائیل ناوی دەرکرد.

ئینجیل: بڕوانە پێشەکی.

بابل: (بینین 17:5)
ووشەیەکی ئەکەدیە واتە (دەرگای‌خودا)، پایتەختی پادشایەتی بابلیەکان بووە لەسالانی (605-539) پ.ز. ناوی بابل بوو بەهێما بۆ ئەو دەسەڵاتەی بەرەنگاری خودا دەبێتەوە. لەپەیمانی نوێ ناوی بابل وەك هێما بۆ شاری ڕۆما بەکار هێنراوە.

باجگر: (مەتتا 9:10، 11)
ئەو کەسە بوو کە باجی لەخەڵکی وەردەگرت بۆ ڕۆمەکان. هەندێ لەجوولەکەکانی فەلەستین هەڵدەستان بەئەنجامدانی ئەم کارە بۆ ڕۆمەکان بەرامبەر ئەوەی باجێکی زیاتر لەخەڵکی وەرگرن بۆ خۆیان. لەبەر ئەوە خەڵکی ڕقیان لەباجگران دەبووەوە، بەچاوێکی سووك تەماشایان دەکردن.

بەرەکەت: (ڕۆما 3:24)
لەووشەی (خارس)ی یۆنانی وەرگێڕدراوە، بەواتای هەموو ئەو شتە چاکانەیە کە بێ ئەوەی شایانی بین خودا بەخۆڕایی دەمان داتێ، وەك: بێ‌تاوان بوون، پیرۆزکردن، پارێزگاری‌کردن، .. هتد)، لەسەرووی هەموویانەوە ئەو بەزەیی‌و خۆشەویستیەی کە هەیەتی بۆمان، لەپلانی ڕزگارکردنمان لەمردن دەردەکەوێت بەقوربانی مەسیح،

لەکاتێکدا هەموو شایانی دۆزەخ بووین.

بەرۆژوو بوون: (مەتتا 6:16)
لەئامۆژگاریەکانی مەسیح دەربارەی ڕۆژووگرتن هیچ یاسایەکی دیاری کراو نییە، بەڵکو باوەڕدار ئازادە لەدیاری کردنی کاتو ماوەو جۆری ڕۆژووگرتن، چونکە ڕۆژووگرتن شتێکە پەیوەندی بەباوەڕدارو خودای خۆی هەیە.

بەعلەزبول: (مەتتا 12:24)
یەکێکە لەناوەکانی شەیتان، سەرۆکی ڕۆحە پیسەکانە.

بەیتلەحم: (مەتتا 2:5)
شارێکی بچووکە لەدووری 8 کم لەباشووری ڕۆژئاوای قودسە، عیسای مەسیحو حەزرەتی داود لەم شارە لەدایکبوون.

بیری بێبن: (بینین 9:11)
بەیۆنانی (ئابۆسۆس) هەر کەسێك بەبێ باوەڕ بە لەش بمرێ دەخرێتە بیری بێبن، لەو شوێنەش هیچ پەیوەندییەکی نابێ لەگەڵ خوداو لەتاریکی دەبێ، تا ڕۆژی لێپرسینەوە بەرەو دۆزەخ دەنێررێ.

بێتاوانکردن: (ڕۆما 3:24)
ئەم زاراوەیە تەنها دادوەر بۆی هەیە کاری پێبکات. خوداش گوناهبار بێتاوان دەکات کاتێ دان بەتاوانی دەنێو باوەڕ دەهێنێ مەسیح لەسەر خاچ تاوانەکانی ئەوی هەڵگرتووەو بێتاوانی خۆی داوەتێ.

پادشاهێتی ئاسمان: (مەتتا 4:17)
یان پادشاهێتی خودا، ئەو پادشایەتیە لەئاسمانە، خودا خۆی پادشایە تیایدا. خواستی تەواوی خودای تیادا پەیڕەو دەکرێ. مرۆڤیش کاتێ باوەڕ دەهێنێو لەڕۆح لەدایکدەبێتەوە، دەبێ بە ئەندامو ئاردەستی خودا لەو پادشاهێتیەو بەپێی خواستی خودا دەژی. پاش ئەوەی مزگێنی بە هەموو گەلان دەدرێ، لەدووەم هاتنەوەی مەسیح، ئەم پادشاهێتیە دێتە سەر زەوی. بۆ زیاتر ڕوونکردنەوە بڕوانە (بینین21).

پەردەی پەرستگا: (مەتتا 27:51
)

مەبەست لەو پەردەیە کە شوێنی پیرۆز لەشوێنی هەرە پیرۆز جیادەکاتەوە لەناو پەرستگا. ڕەمزی داخراوی ڕێگایە لەنێوان خوداو خەڵك بەهۆی گوناە، بەلاّم بەخۆبەختکردنی عیسا لەسەر خاچ، پەردەکە دڕا، نیشانەی بوونی عیسا بەڕێگا بۆ ئاسمان.

پەرستگا: (یۆحەننا 2:14، 15)

حەزرەتی سلێمان لەساڵی چوارەمی حوکمڕانیدا (نزیکەی 968پ.ز.) بەفەرمانی خودا پەرستگایەکی دروست کرد بۆ ئەوەی جوولەکەکان قوربانی تیادا پێشکەش بکەن بۆ خودا. لەکاتی ڕاپێچ کردن بۆ بابل تێکدرا، بەلاّم پاشان چاککرایەوە. لە ساڵی 70ز. بەدەستی ڕۆمەکان وێرانکرا، لەو کاتەوە چاك نەکراوەتەوە. ئەم پەرستگایە پیرۆزیەکی تایبەتی هەیە لای جوولەکەکان تا ئێستاش.

پەیمان: (غەلاّتیە 3:15)

بەو پەیوەندییە دەوترێ دوولایەن یان زیاتر بەیەکەوە دەبەستێ کە پێویستیان بەیەکەو سوودی هەموو لایەکی تیادایە. بەلاّم پەیمان لەنێوان خوداو مرۆڤ جیاوازە، چونکە خودا پێویستی بەمرۆڤ نییە، تەنها لەبەرئەوەی مرۆڤی خۆشدەوێ پەیمانی لەگەڵ دەبەستێ کە هەموو سوودەکەی بۆ مرۆڤە.

پەیمانی کۆن: (2کۆرنسۆس 3:14)

باوەڕداران بەمەسیح بەپەرتووکە پیرۆزەکانی جوولەکەکان دەڵێن پەیمانی کۆن کە دەکرێ بەسێ بەشەوە، بەعیبری (تەورا، نەبییم، کەتوبیم)، واتە: تەورات، نووسراوی پێغەمبەرەکان، زەبووری حەزرەتی داود، لەگەڵ چەند نووسراوێکی دیکە. پێغەمبەران، ئیرمیاو حەزقیال لە(نەبییم) پێشبینی ئەوەیان کرد کە خودا پەیمانێکی نوێ بەهۆی مەسیح لەگەڵ هەموو میللەتان دەبەستێ. لەکتێبی پیرۆزدا ئەم نووسراوانە بەپێی مێژوو یەك لەدوای یەك ڕێکخراون. باوەڕداران بەمەسیح باوەڕیان وایە هەموو کتێبی پیرۆز ووتەی خودایەو بەسوودە بۆ فێرکردنو شایەتیدان لەسەر ژیانو مردنو هەستانەوەی عیسای مەسیح. بڕوانە (

2تیمۆســــاوس 3:16)، (لۆقـــا 24:44).

پەیمانی نوێ: (لۆقا 22:20)

ئـەو پەیمانەیـە کـەخودا لەگـەڵ بـاوەڕداران بــە عیســای مەســیح بەستوویەتی، لەبەر ئەمە بە ئینجیل دەووترێ پەیمانی نوێ، بەرامبەر ئەمە بە نووسراوی پێغەمبەرە کۆنەکان دەووترێ پەیمانی کۆن.

پیر:

لـەناو جوولەکەکان بە سەرۆکی خێزانەکانو هۆزەکان دەووترێ، کە بەشـێکی زۆری ئەنجوومـەنی بـاڵای جوولەکـە پێك دێنن. ووشەی پیران لەپەیمـانی نـوێ بـۆ ئەندامانی سێ کۆمەڵی جیاواز بەکار هێنراوە:

– لەئینجـیل پـیران ئـەندامانی ئـەنجوومـەنی بـاڵای جوولەکـەن، (مەتتا 16:21).

– لـەکـرداری نـێرراوان ئـەو باوەڕدارانەن کە ڕابەرایەتی کۆمەڵەی بـاوەڕداران دەکەوێـتە ئەسـتۆیان، نامەکانیش ئاڕاستەی ئەوان کراوە، (1تیمۆساوس 5:17).

– لـە بینیـنی یۆحەنـنا، ئـەو 24 پـیرەی لـە دەوری تەختـی خـودان، نوێنەرایەتی گەلی خودا دەکەن، (بینین 5:8).

پیرۆز:

دوو مانای هەیە:

– هـەموو ئەو شتانەی تایبەتن بە خـودا، بە عەرەبی (القداسّە). بڕوانە (ڕۆما 1:2).

– ژیانـێکـی پـڕ لەخـۆشـیو ئاسـودە، بـە عــەرەبـی (البرکّە). بڕوانە (غەلاتیە 3:14).

پیلاتۆس: (لـۆقـا 3:1)

فەرمانڕەوایەکی ڕۆمی بوو لەسەر یەهودیاو سامیرەو ئەدوم، لەسالانی (26–36)ز، بەدڵـڕەقیو تونـدی ناوبـانگی دەرکـردبوو بەتایـبەتی بەرامبەر بەجوولەکەکان.

تۆبەکردن: (مەتتا 3:2)

واتـە گۆڕانـی دڵو بیر سەبارەت بەخراپەکاری، یان وازهێنان لەڕێگای شەیتانو گرتنەبەری ڕێگای خودا.

جەژنی تێپەڕبوون: (لۆقا 22:7)

بەیەکـــێك لەگەورەتـــرین جەژنـــەکانی جـوولەکـــە دادەنـــرێ، یـادی ئـەو شـــەوە

دەکەنەوە چۆن فریشتەی مردن هەموو نۆبەرەی میسریەکانی کوشت، بەلاّم نۆبەرەی جوولەکەکان ڕزگاربوون، چونکە بەقسەی خودایان کردو چوارچێوەی دەرگای ماڵەکانیان بەخوێنی ئەو بەرخانە ڕەنگ کردبوو کە کردبوویان بەقوربانی. ئەم جەژنە لەبەهار دێت، لەم جەژنە بوو عیسا لەخاچدرا، دوایی هەستایەوەو بەسەر مردن زاڵبوو، بۆیە باوەڕداران بەمەسیح لەم جەژنەدا ئاهەنگ دەگێڕن.

جەژنی فەتیرە: (مەتتا 26:17)

جەژنێکی جوولەکەیە لەڕۆژی تێپەڕبوون دەست پێدەکاتو حەوت ڕۆژ دەخایەنێ. تیایدا نابێ نانی بەهەویرترش بخوری، یادی ڕزگار بوونی جوولەکەکانە لەکۆیلایەتی لەمیسر.

چاودێر: (تیتۆس 1:7)

ئەو کەسانەن کە لەلایەن ڕۆحی پیرۆزەوە هەڵدەبژێررێن بۆ چاودێری کردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو یارمەتیدانی باوەڕدارانو گەشە پێکردنیان.

خاچ: (مەتتا 27:32)

دوو دارە لەسەر شێوەی نیشانەی کۆکردنەوە (+) بەیەکەوە بەستراون لای خوارەوەی درێژترە لەلایەکانی تر لەسەردەمی ڕۆمەکان دزو پیاو خراپ لەسەرەوە بۆ خوارەوە بەدەست کراوەیی بە بزماری گەورە پیایدا کوتراوەو بە بەرزیەوە هەڵواسراوە تا هەناسەی لێبڕاوە. بەلاّم دوای لەخاچدانی عیسا، خاچ بوو بەنموونەی گیانفیدایی. ئەو بەمردنی لەسەر خاچ بوو بەقوربانی بۆ دەستپێکردنەوەی ژیانو بەدەستهێنانی ژیانی هەتاهەتایی.

خەتەنەکردن: (کردار 7:8)

یان سونەتکردن، کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم تەمەنی 99ساڵ بوو، خودا خۆی بۆ دەرخستو پێیووت، ئەگەر لەڕێی من لانەدەی پەیمانت لەگەڵ دەبەستم، نەوەت زۆر دەکەم، زەوی کەنعان (فەلەستین) بەخۆتو نەوەکانت دەدەم. نیشانەی پەیمانیش ئەوە دەبێ کە هەموو کوڕێکت لەتەمەنی 8

ڕۆژی خەتەنەبکەی.

خەرتەلە: (مەتتا 13:31)

بە عەرەبی (خەردەل). تۆوێکی بچووکە بەهاراتی لێدروست دەکرێ. جۆرێکی هەیە لەفەلەستینو دەورووپشتی دەڕوێت، نزیکەی دوومەتر بەرزدەبێتەوەو باڵندەیەکی زۆری لەسەر دەنیشێتەوە بۆ خواردنی بەرەکەی.

خوداوەند، (الرب): (فیلیپی 2:11)

بەیۆنانی (کوریۆس)، واتە خاوەن دەسەڵات یان خاوەن توانا. عیسای مەسیحیش بەهەڵسانەوەی لەمردن سەلماندی کە دەسەڵاتی هەیە بەسەر مردنو ژیان. باوەڕدارانی یەکەم ئەم ڕاستییەیان زانی بۆیە ڕازیبوون عیسا بکەن بەخوداوەند لەسەر ژیانیان.

داود: (مەتتا 1:1)

داودی پادشا ئەو کەسەیە زەبووری نووسیوەتەوە، لەکوردەواری حەزرەتی داودی پێ دەوترێ. دووەم پادشای ئیسرائیل بوو، لەساڵی 1010پ.ز. هاتە سەر تەختی پادشایەتی. بەمەزنترین پادشای ئیسرائیل دادەنرێ.

دە شارەکە: (مەتتا 4:25)

بەیۆنانی (دیکاپۆلیس). ئەو شارانە بوون کە یۆنانی تیایدا دەژیان بەسەربەخۆیی، دەکەوتنە ڕۆژهەڵاتی دەریای جەلیل، پەیوەندی نەتەوایەتیو ئابووری بەیەکیەوەی بەستبوون.

دەریای جەلیل: (مەتتا 4:18)

دەریاچەیەکی گەورەیە ڕووباری ئوردنی پیادا تێپەڕ دەبێ، کەوتۆتە ناوچەی جەلیل لەباکوری فەلەستین. درێژی نزیکەی 23کمو پانیەکەشی 13کم، قوڵیەکەی لەنێوان (20-45)م ئەم دەریاچەیە 204م نزمترە لەئاستی دەریا، ئاوەکەی شیرینە. لەسەر کەنارەکانی شاری گرنگ هەیە وەك: بەیتسەیدا لەڕۆژهەڵاتو جنیسارتو کەفەرناحومو مەجدەلو تەبەڕیە لەڕۆژئاوا. ناوی تریشی هەیە وەك: دەریاچەی جەنیسارت بە ناوی دەشتی جەنیسارتی بەپیت لەسەر کەناری باکوری ڕۆژئاوا. هەروەها دەریاچەی تەبەڕیە بەناوی شاری تەبەڕیە.

دونیای مردووان: (بینین 6:8)
بەیۆنانی پێی دەووترێ (هادیس)، ئـەو شـوێنەیە کـە ڕۆحـی مـردووان چاوەڕێ دەکەن تیایدا.

دینار: (مەتتا 22:19)
ووشـــەی دیـــنار لەووشـــەی (دیناریۆســـی) لاتینیـــیەوە هـــاتووە. لەســـەردەمی ڕۆمەکانـــەوە مامەڵـــەی پێ‌کراوە، لەزیو بووەو قورسایی سێ گـرام بـووە. لەسەردەمی عیسا دینار وێـــنەی قەیســـەری ئەوســـای لەســـەربووەو ڕۆژانـــەی کـرێکارێك نزیکەی دینارێك بووە.

ڕاحـاب: (یـاقوب 2:25،26)
ژنـێکی داوێـن پـیس بـوو لەشـاری ئـەریحا دەژیـا. دوای ئەوەی ئەو دوو سـیخوڕەی یەشـوعی‌کوڕی نـوون نـاردبوونی بـۆ ئـەریحا ئاشکرا بوون، ڕاحـاب ئـەو دوو پیاوەی شاردەوە، چـونکە بـاوەڕی وابـوو خودا ئەریحا دەخاتە ژێردەستی جوولەکەکان، بەم جۆرە ڕاحاب ڕزگاری بوو.

ڕاست‌ودروستی:
ئەمـــە وەرگـــێڕانی ووشـــەی (دیکایۆسونێ)ی یۆنانیە، هەندێ جار لـــەزمانی کـــوردی بـــەمانای دادپـەروەریش دێـت (ڕۆمـا 1:17، 3:21، 3:25)، هـەروەها بـەمانای بێ‌تـاوان‌کردنیش دێت (ڕۆما 3:22). کـــەس نیـــیە بەتـــەواوی ڕاست‌ودروست بێ تەنها خودا نەبێ، چـونکە ڕاسـت‌ودروستی گەورەترە لەوەی مرۆڤ تەنها مرۆڤێکی باش بێ، بـەڵکو ئاڕستەکردنی ژیانە بەتەواوی بـەرەو خـودا، بۆیـە تەنها بەبەرکەتی خودا مرۆڤ ڕاست‌ودروست دەبێت.

ڕۆحی پیرۆز: (یۆحەننا 1:33)
سروشـتی خودایـە، ئـەم ڕۆحـە لەعیسـای مەسـیحدا بـوو، ئێسـتاش لەهـەموو بـاوەڕدارێکـە بەمـەسیح، بـــاوەڕدار پـــیرۆز دەکـــات‌و یارمـەتی‌دەدات بۆ ئەوەی بگۆڕێ بۆ شـێوەی مەسـیح، هـەروەها ڕێـنمایی دەکات‌و فێری دەکات.

ڕۆژی‌دوایـــــی: (یۆحەنـــــنا 6:39،40)
ڕۆژی کۆتـایی هێـنانی جـیهان‌و ڕۆژی لێپرسـینەوەیە. هەروەها ڕۆژی دووەم هاتـــــنەوەی عیســـــایە

بەشـــــکۆداریەوە، لـــــەم ڕۆژەدا خراپەکاران سزا دەدرێنو باوەڕداران خەڵات دەکرێن .

ڕۆژی لێپرسینەوە: (ڕۆما 2:16)

بڕوانە ڕۆژی دوایی.

ڕۆڵەی داود: (مەتتا 21:9)

بەمەسـیح ووتـراوە چـونکە لـە دایکـەوە (لـە مـریەم) ڕەچـەڵەکی دەگەڕێـتەوە بـۆ حـەزرەتی داود، هەروەها لە یوسفی مێردی مریەمیش.

ڕۆڵەی خودا: (لۆقا 1:35)

بـەمەسـیح دەووتـرێ، ئەمـەش مانـای ئـەوە نیـیە مەسـیح لەئەنجامی پەیوەندیەکی سێکسی لەنێوان خوداو مریەـم هـاتووەتـە دونیا، چـونکە ئـەمـە گەورەتـرین کفـرە. بەڵکو لــەڕۆح ڕۆڵـەی خودایـە، چونکە مەسیح هەموو سروشتی خودای تیادا بــوو، وەك: پــاكوپــیرۆزیو دەســـــەڵاتو بـــــەزەییو خۆشەویستیو...هتد.

ڕۆڵەی مرۆڤ: (مەتتا 16:13)

بەمەسـیح ووتـراوە چـونکە سرووشـتی مرۆڤی تێدا بوو، لەبرسی بـوونو تینوو بـوونو ئازار چەشتنو غەم خواردن...هتد.

زەکەریا: (لۆقا 11:51)

یەکـێکە لەپێغەمـبەرەکانی خـودا لەپـەیمانی کـۆن. لەسەدەی شەشەمی (پ.ز) ژیـاوە، لەکتێـبی پـیرۆز نووسـراوێکی هەیـە بـەناوی خـۆی، پێشبینی هاتـنی مەسـیحی کردووە. هەروەها باوکی یەحیای خەڵك لەئاو هەڵکـیش ناوی زەکەریا بوو. بڕوانە (لۆقا 1:5).

سامریەکان: (یۆحەننا 4:9)

تێکەڵـــێکن لەجوولەکــــەو ئاشـــووری، دوای گەڕانـــەوەیان لــەبابل لەسـەدەی هەشـتەمی پ.ز دەسـتیانگـرت بەسـەر ناوچـەی سـامیرە، باوەڕیـان تەنـیا بـەو پێـنج پەرتووکەیـە کـە موسـا نووسـیویەتی (تـەورات). پەرسـتگایەکیان لەسـەر چیای سامیرە دروست کرد. لەگەڵ جوولەکەکان دوژمنایەتیەکی توندیان هەبوو، چونکە جوولەکەکان ئەوانیان بەکافر دادەنا.

سامیرە: (یۆحەننا 4:4)

بەشـــی ناوەڕاســـتی فەلەســـتینە پایتەخـتەکەی سامیرەیە، ناوی گۆڕا بۆ (مبســـەتە) لەســـەردەمی هیرۆدســـی گەورە.

ساوفیلۆس: (لۆقا 1:1)

نـــاوێکی یۆنانیـــیە بـــەمانای (خۆشەویسـتی خـودا) ئەمـیش ئـەو پیاوە ڕۆمەیە کە لۆقا هەواڵی مزگێنی پـێیداوە، لـەوە دەکـات پـیاوێکی نـاودار بـوو بێـت زۆر کـەس دەڵێن پارێـزەر بـووەو لەســـەر پۆلـســی نـێرراوی عیسـای کـردۆتەوە کـاتێ زیندانی کراوە لەڕۆما.

سەدوم: (لۆقا 10:12)

لەســـەردەمی پێغەمـــبەر لـــووت دانیشـتوانی شـاری سـەدوم هـەموو خـراپەکار بوون، بۆیە بەر ڕقی خودا کـەوتن، تەنها حەزرەتی لووتو دوو کچەکەی ڕزگاریان بوو. سەدوم بوو بەنموونـەی ئەو شارانەی خراپەکاریان زۆرە.

سەدوقیەکان: (مەتتا 22:23)

کۆمــەڵێ جوولەکــەن زۆربــەی ئـەندامانی کاهیـنن. سـەرۆك کـاهین لـــەوان بـــوو لەســـەردەمی مەســـیح.

باوەڕیـــان بەفریشـــتەو هەڵســـانەوەی مـردووان نییە، لایەنگـری ڕۆمەکان بـوون. هـەردەم لەگـەڵ فەریسیەکان نـــاکۆك بـــوون بـــەلام لەگەڵـــیان ڕێککـەوتن لەسـەر دژایـەتیکردنو کوشتنی مەسیح.

ســـەرۆك کـــاهین: (عـــبرانیەکان 7:27)

سـەرۆکی هـەموو پیاوە ئاینیەکانە لەپەرسـتگای قـودس (ئۆرشـەلیم)، هـــەروەها ســـەرۆکی ئەنجوومـــەنو بەرپرسی یەکەمە دەربارەی ژیانی ئاینی جوولەکـەکان. پەیوەندیڕێکخـەری نێوانـیانو خودایـە، تەنها ئەو دەیتوانی بچـێتە شـوێنی هـەرە پیرۆز. (حەنان) لەو سەرۆك کاهینانە بوو، بۆ ماوەیەك لەســـەر ئـــەم پایـــە مایـــەوە دوایـــی فەرمانـڕەوایان لایـان برد، قیافا لەجێی ئـەو دانـرا. بـەلام لای جوولـەکان هەردووکـــیان بەســـەرۆك کـــاهین دادەنران.

سینا: (کردار 7:30)

ناوچـەیەکی بیاباناویـیە دەکەوێتە نێوان میسرو فەلەستین، چیای سیناش کـە موسـا لەسـەری خـودای بیـنی لەدەوەنە گڕدارەکە، دەکەوێتە هەمان

ناوچــە. لــەوێ خــودا وەحــی بــۆ گەلەکــەی نــارد، هــەروەها بەچــیای حۆرەیبیش بەناوبانگە.

شاریداود: (ڕۆما 9:33)

شــاری قودســە (ئورشــەلیم)، شــاری پادشــای مەزنیشــی پــێ دەووترێ.

شەریعەت: (مەتتا 5:17)

ئەو ڕاسپاردانەیە کە خودا لەسەر چیای سینا لەڕێگای موساوە بەگەلی ئیســرائیلی ڕاگــەیاند، لــەو پێــنج نووســراوەش کە بەتەورات ناودەبرێ تۆمارکراوە.

شەممە: (مەتتا12:2)

لای جوولەکــەکان ڕۆژێکــی پیرۆزە، بەپێی شەریعەت هەموو جۆرە کارێك قەدەغەیە، تەنیا بەخواپەرستیو نوێــژو خوێــندنەوەی کتێــبی پــیرۆزو فێربوونی ئاینی خەریك دەبن.

شەیتان: (بینین 12:9)

ووشــەیەکی عیــبرییە بــەمانای دوژمــن یان شکاتکەر. لەپەیمانی نوێ ئــەم ووشــەیە بــۆ دوژمــنی خــوداو مەســیحو بــاوەڕداران‌و مــرۆڤایەتی بــەکار هێــنراوە. ڕۆحــی هــەموو خراپەکاریــیەکە. کــاتێ عیسا لەسەر خاچــەکەی مــرد، بــاوەڕدارانی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی شەیتان.

شوێنیهەرە پیرۆز:

بڕوانە نامە بۆ عیبرانیەکان 3:9-7.

عیبرانیەکان: (فیلیپی 3:5)

مەبەســت لە جوولەکەکانە، بۆیە بەزمانەکەشیان دەووترێ عیبری.

عیسا: (مەتتا 1:21)

لــــە (ئیســـــوس)ی یۆنــــانی وەرگــیراوە، بەعیــبری (یەشــوعی) پێدەوترێ واتە خودا ڕزگارکەرە.

فەریسیەکان: (مەرقۆس 7:3)

کۆمەڵــێکی ئایــنی جوولەکــەن، تونــدڕەون لەگرتنی ئەرکە ئاینیەکان‌و ڕاســـپاردەکانی شـــەریعەت. زۆر لەمــامۆســـتایانی شــەریعەت لەوان بــوون پۆڵســیش یەکــێك بوو لەوان بەرلــەوەی بــاوەڕ بهێــنێ. باوەڕیــان بەفریشــتەو هەڵســانەوەی مردووان‌و بەهــــەموو نووســراوەکانی پــەیمانی کــۆن هــەبوو. زۆر بــەتوندی دژی

مەسیح وەستانو کاریان کرد بۆ کوشتنی.

قوتابی مەسیح: (لۆقا 14:26،27)

ئەو دوانزە پیاوەی عیسا هەڵیبژاردن تا بنە نێرراو، یان ئەو کۆمەڵەی دوای عیسا دەکەونو باوەڕی پێدەهێنن. بڕوانە (یۆحەننا 8:31 ، 13:35 ، 15:8).

قوربانگە: (لۆقا 1:11)

لەسەر شێوەی مێزێك بوو، قوربانییان لەسەری پێشکەش دەکرد، گۆشەکانی لای سەرەوەی بەپیرۆزترین شوێن دادەنرا. لەقودس دوو قوربانگە هەبوو:

– قوربانگەی بووخورد.
– قوربانگەی قوربانی.

قوربانی: (عیبرانیەکان10:10)

فەرمانی خودا بوو بۆ جوولەکەکان کە قوربانی پێشکەش بکەن بۆ کەفارەتی گوناهەکانیان. بە زۆر جۆر قوربانی پێشکەش دەکرا بەلام لەهەمووی باوتر پێشکەش کردنی ئاژەڵ بوو، بۆ ئەوەی بزانن کە بۆ هەموو گوناهێك پێویستە خوێن بڕژێ. مەسیحیش هات بۆ تەواوکردنی ئەم یاسایە. وەك نووسراوە لە (عیبرانیەکان 9:11-27).

کاهین: (لۆقا 1:5)

لە ووشەی (کوهن)ی عیبری وەرگیراوە، ئەمەش پلەیەکی ئایینی جوولەکەیە، هەڵدەستا بەپێشکەش کردنی ئەو قوربانیانەی بۆ لێخوشبوون لەگوناهەکانی خۆیو هەموو گەل بوون. هارونی برای موسا یەکەم کاهینی جوولەکەکان بوو، لەهۆزی لاویبوو، بۆیە ئەم کارە تایبەتبوو بەلاویەکان.

کەپرەشینە: (یۆحەننا 7:2)

لەپازدەیەمین ڕۆژی مانگی حەوتی سالنامەی جوولەکە دێت. هەشت ڕۆژ دەخایەنێ ڕۆژی یەکەمو ڕۆژی هەشتەم ئاهەنگی ئایینی گەورە دەگێڕن. یادی لەناو چادر ژیان دەکەنەوە پاش دەرچوونیان لەمیسر.

کەفارەت: (ڕۆما 3:25)

واتە داپۆشینی گوناهبار

لــەتووڕەیی خودا، چونکە شایانی ئەو تووڕەیــیەیە، بۆیــە لەپــەیمانی کــۆن بەســەربڕینی بەرخێك یان گایەکی بێ کــەموکــوڕ کەفارەتــیان دەکــرد. مەسیحیش بوو بەکەفارەت بۆ هەموو ئەوانـەی بـاوەڕ بەو قوربانیە دەهێنن، بۆیـە کـاتێ یەحـیای کوڕی زەکەریا عیســای مەســیحی بیــنی لەســەر ڕووبـاری ئـوردن، ووتـی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا، ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت.) بڕوانە (یۆحەننا 1:29)، هـــەروەها (عیـــبرانیەکان 2:17، 1یۆحەننا 2:2 ، 4:10).

کەفەرناحوم: (مەتتا 4:13)

شـــارێکە لەســـەر دەریاچـــەی جەلیل.

کەنیشت: (لۆقا 4:16)

لــە هــەر شـارێك (10) خێزانی جوولەکــە یــان زیاتــر هەبووایــە، شــوێنێکیان تــەرخان دەکــرد بــۆ نوێژکردنو فێرکردنی ئاینی.

کتێب: (یۆحەننا 2:22)

مەبەســت پــەیمانی کۆنــە لەکتێبی پیرۆز.

کڕینەوە بەخوێن: (بینین 5:9)

واتـە ڕزگارکردنی ژیانی کەسێك بەخۆبەختکردن بۆی.

گوناه: (1یۆحەننا 3:4)

یاخیبوونـە دژی خـوداو لـەناخی مــرۆڤدا ڕەگــی داکوتــاوە، بۆیــە پـــەیوەندی بەمێشـــك هەیـــە، دەرئەنجامەکەشـی ئـەو بیرکـردنەوەو ووتــەو کارانەیــە کــە دەبــنە مایــەی دڵـتەنگی خودا، بۆیە خودا تووڕەیی خـۆی ئاڕاسـتەی گونـاه کـردووە (مەرقۆس 7:20–23).

لاوی: (کردار 4:36)

نـاوێکی پـیاوانەی عیـبریە. یەکێ لــەکوڕەکانی حــەزرەتی یاقوب ناوی لاوی بـوو، بۆیـە یەکێ لەهۆزەکانی ئیسـرائیل بـەم ناوەیە. بڕوانە ووشەی کاهین.

لەئاوهەڵکێشان: (مەتتا 3:11)

بــە عـــەرەبی (تعمـــید)، واتـــە تۆبەکـــردنو دووبـــارە لـــەدایك بوونـەوە. کـاتێ لـەناو ئاوەکـە نوقم دەبـی لەژیانـە کۆنەکـەت دەمـری،

کاتێ هەڵدەستیتەوە ژیانێکی نوێ دەست پێدەکەیت. لەئاوهەڵکێشان ڕەمزێکی دەرەکیە بۆ گۆڕانێکی ناوەکی کاتێ باوەڕدار لەرۆح لەدایك دەبێتەوە.

ماری ناو بیابان: (یۆحەننا 3:14)

کاتێ جوولەکەکان لەبیابانی سینا بوون نارەزایان بەرامبەر خودا دەربڕی، بۆیە خودا ماری ناردە سەریان، بەمە ژمارەیەکی زۆریان لێ مرد. کاتێ هەموو تۆبەیان کرد، خودا بەموسای ووت مارێك لە مس دروست بکەو بەرزی بکەوە، تاوەکو هەر کەسێك مار پێوەی بدات تەماشای مارەکە بکات‌و چاك بێتەوە، لەو کاتە مار ڕەمزی خراپە بوو، ئەوەی سەیری دەکرد گوناهەکەی خۆی دەبینی‌و چاك دەبووەوە. لەو کاتەی مەسیحیش بەسەر خاچ هەڵواسرا بوو، گوناهی هەموو جیهانی بەسەر شانەوە بوو، جا هەر کەسێك سەیری خاچەکەی مەسیح بکات‌و گوناهەکانی خۆی بەسەرەوە ببینی‌و تۆبە بکات، خودا لەگوناهەکانی خۆش دەبێت.

مەسیح: (مەتتا16:16)

لەووشەی (مەشییای) عیبریەوە هاتووە بەواتای دەستنیشانکراو. تەنها پادشاو پێغەمبەرو کاهین لای جوولەکەکان دەستنیشان دەکران ئەویش بە چەورکردنیان. بەپێی پێشبینیەکانی پەیمانی کۆن، جوولەکەکان چاوەڕێی ئەو کەسەیان دەکرد کە دێت وەکو ڕزگارکەرو لە هەمان کات کاری پادشاو پێغەمبەرو کاهینیش دەکات، بەڵام کە هات باوەڕیان پێی نەکرد، چونکە لایان وابوو لەدەستی ڕۆمەکان ڕزگاریان دەکات، نەیانزانی هاتووە لە گوناهەکانیان ڕزگاریان بکات.

مەلکیسادق: (عیبرانیەکان 5:6)

لەپەیمانی کۆن باسی‌کراوە، پادشای شاری سالیم بوو، مانای ناوەکەی پادشای چاکە، سالیم واتە ئاشتی. سەرۆك کاهینی خودا بوو، کاهینێتیکەی هەمیشەیی بوو، سەرەتاو کۆتایی بۆ نەبوو. ئەوەش ڕەمزە بۆ مەسیح، بۆ زیاتر

ڕوونکـردنەوە بـڕوانە (عیـبرانیەکان 1:7-8).

مەن: (یۆحەننا 6:31)

ووشـــەیـەکـی عیـبریە واتــە (ئەمــە چـــییە؟) یـــان (بەخشـــین). بەشـــێوەی شــــەونـم لەئاسمانـــەوە دەهاتە خوارەوە بۆ جـــوولەکـــەکان لەبـیابانی سـینا. خـودا ڕۆژانە دەیدا پێـیانو نـەیان دەتوانـی پاشماوەکـەی هەڵـبگرن بۆ ڕۆژی پـاشتر، چونکە بۆگـەن دەبـوو. بـۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە (یۆحەننا 6:31-35).

مورِ: (مەتتا 2:11)

ئـاوێکی بـۆن خۆشـە لەگـەڵای جـۆرە گوڵـێك دەردەچـێ. هـەندێ جـار لەگـەڵ مەی تێکەڵاو دەکرا بۆ کــــەم کــــردنەوەی ئـــازار. وەك دیاریـیەکی پێشـکەشکـراو بەپادشا، پێشـکەشکـرا بەعیسای مەسیح پاش لــەدایك بوونی، هەروەها پاش مردنی لەشــی پێچــەورکرا وەك نەریتــێکی جوولەکە لەمردوو ناشتن.

ناوچەی جەلیل: (مەتتا 2:22)

لــەو سەردەمەدا زەوی فەلەستین کـرابوو بـە سـێ ناوچـە، لەسەرەوە جەلـــیل، لەناوەڕاســـت ســـامیرە، لەخوارەوە یەهودیا.

نوێژ: (1تیمۆساوس 2:1)

گفـــتوگۆی نـــێوان بـــاوەڕدارو خودایـە. کاتێ باوەڕدار نوێژ دەکات سـوپاسو ستایشـی خـودا دەکـات، داواکاریـەکانی دەخاتـە بـەر دەستی خـودا، خـوداش گوێی لـێدەگرێت. لەهەمان کاتدا ووتەکانی کتێبی پیرۆز کـە ووتـەی خودایە بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز دەکەوێتەوە بیری بەم شێوەیەش گـوێ لەخودا دەگرێ. زۆر جاریش لــەکاتی نوێژکـردن خـودا خواسـتی خۆی بۆ باوەڕدار ئاشکرا دەکات.

نێرراو: (ڕۆما 1:1)

نازناوێکـە بۆ ئەو کەسەی مەسیح دەینـێرێ مزگێـنی بـدات بەخەڵکی، لەپـەیمانی نوێـدا ئەم نازناوە بەدوانزە قوتابـــیەکەی عیســـا بەخشـــراوە، دواتریش بەپۆڵس.

ئێســتا هــەندێ جـار بەو کەسانە دەوتــرێ کــە لەلایــەن کۆمەڵــەی باوەڕدارانــەوە بەیارمەتی ڕوحی پیرۆز دیــاری دەکــرێنو دەنــێردرێن بــۆ بلاوکردنەوەی مزگێنی عیسا.

بڕوانه (کردار 1:13–3).

هارۆن: (لۆقا 1:5)

بــــراگەورەی مووســـــا بـــــوو، بەفــەرمانی خودا بوو بەیەکەم سەرۆك کاهین، بەباوکی کاهینان دادەنرێ.

هەلیلویا: (بینین 19:1)

ووشــەیەکی عیبریە واتە (ستایشی خــودا بکــەن). ئــەم ووشـــەیە بــۆ ســـتایش‌کـــردن‌و شـــکۆدارکردنی خوداوەنــد بەکاردێــت، لەپــەیمانی کۆنــدا لەســـەرەتا یــان لـــەکۆتایی زەبوورەکــان‌و گۆرانییەکان دادەنراو لەجەژن‌و بۆنە ئاینیەکان دەووترایەوە. ئێســـتاش ئـــەم ووشـــەیە لـــەکۆڕو کۆبوونەوەکانی باوەڕداران بۆ هەمان مەبەست بەکاردەهێنرێ.

هۆسانا: (مەرقۆس 11:9)

ئــەم ووشـــەیە لـــە(هوشـــیعنای) عیـــبرییەوە هـــاتووە، بـــەمانای (ڕزگارکـــەر). بـــەکار هـــاتووە بـــۆ دەربڕیــنی خۆشـــی‌و پێشوازی‌کردن، وەکــو ئــەو کاتــەی خەڵکەکــە ئــەم ووشـەیان بـۆ خۆشـحاڵی دەربڕین‌و بەخـێرهاتن کـردنی عیسا بۆ شاری قودس بەکار هێنا.

هیرۆدس: (مەتتا 2:3)

لــە ئینجـیل ســێ کــەس بەم ناوە ناوبراون:

– هیرۆدسی گەورە، لەسەردەمی ئــەو عیســا لــەدایك بوو، بە ڕەگەز ئـــادۆمی‌بوو لەلایـــەن ڕۆمەکانـــەوە کـرابوو بەپادشا لـەسەر فەلـەستین. بە دڵـــــڕەقی‌و فێڵـــبازی ناوبـــانگی دەرکردبوو. هەوڵیدا بەمنداڵی عیسا بکــوژێ بۆیــە فــەرمانی‌دا هـــەموو مــنداڵەکانی بەیــت‌لــەحم ئەوانــەی تەمەنــیان دوو ســاڵو بچــووکتر بوو، بکوژن. بڕوانە (مەتتا 2:1–22).

– هــیرۆدس ئەنتیــباس، کــوڕی هیرۆدســی گەورە بوو لە ملتاقە. پاش مــردنی بــاوکی بــوو بــە حوکمــڕانی ناوچــەی جەلــیل. بەشــدار بــوو لــەو حوکمی مردنەی کە بەسەر عیسا درا. بڕوانە (لۆقا 23:7).

– هــیرۆدس ئەغریــبای یەکــەم، کــوڕەزای هیرۆدســی گەورە بوو، لە ســاڵی (37ز.) بــوو بەحوکمـــڕانی باکووری فەلەستین، پاشان لەساڵانی (41–44ز.) بــوو بەپادشــای هــەموو فەلەســتین. یــاقوبی بــرای یۆحەنــنای

بەشمشێر کوشت.

بڕوانە (کردار 12:1–24).

ووشەکە: (یۆحەننا 1:1)

مەبەست لەووشەی خودایە کە لەسەرەتاوە لەگەڵ خودا بووە، هەموو شتێکیش بەم ووشەیە دروست بووە. ئەم ووشەیەش لەعیسای مەسیح بەرجەستە بوو.

یارمەتیدەر: (یوحەننا 14:16)

واتە ڕۆحی پیرۆز. بۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە ڕۆحی پیرۆز.

یەشوع: (کردار 7:45)

مەبەست لە یەشوعی کوڕی نوونە کە خزمەتکاری مووسا بوو، پاش مردنی مووسا ئەو ڕابەرایەتی گەلی ئیسرائیلی کرد بەرەو فەلەستین. لە پەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بە ناویەوە.

یەهودیا: (مەتتا 2:1)

ناوی بەشێکە لەبەشەکانی فەلەستین لەو سەردەمە، کەوتۆتە خوارووی ڕۆژهەڵاتی شاری یافاوە.

یونس: (مەتتا 12:39)

یان نەبی یونس، خودا فەرمانی پێدا بەرەو نەینەوا بڕوات، بەڵام یونس

ویستی سەرپێچی خودا بکات بۆیە بەرێی دەریا بەرەو تەرشیش کە دەکەوتە ئیسپانیاوە چوو، لەرێ کەشتییەکەیان تووشی ڕەشەبا دێت، پاش ئەوەی کەشتیوانەکان دەزانن خودا بەهۆی یونسەوە ڕەشەبای ناردۆتە سەریان، یونس فڕێ دەدەنە ناو دەریاوە، بەفەرمانی خودا ماسییەکی گەورە یونس قووت دەدات بۆ ماوەی سێ شەو و سێ ڕۆژ، پاشان یونس تۆبە دەکات خوداش دەیگەڕێنێتەوە سەر ووشکانی. لەپەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بەناوی یونس.

 خودا یەکە، دروستکەری هەموو شتێکە لەگەردوونو مرۆڤی دروستکرد بۆ ئەوەی بەخۆشییەوە هاوبەشی لەگەڵ خودا بکاتو کڕنۆشی بۆ ببات.
(ئەی خوداوەندمانو خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شکۆمەندیو ڕێزو توانا وەرگری، چونکە تۆ دروستکەری هەموو شتێکیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)
بینین 4:11
هەروەها بڕوانە: مرقۆس 12:29 ، ڕۆما 3:30 ، 1تیمۆساوس 2:5 ، عیبرانیەکان 11:3

بۆچی پەیوەندی نێوان خوداو مرۆڤ پچڕاوە؟ بۆچی خراپە بەم ڕادەیە دەستی گرتووە بەسەر جیهان؟

 مرۆڤ گوناهبارە، واتە لەخودای دروستکەری یاخیبووە، کەس نییە یاخی نەبووبێ.
({هیچ مرۆڤێك ڕاستودروست نییە، تەنانەت یەکێکیش! هەروەها یەکێك نییە تێبگاتو یەکێك نییە بەدوای خودا بگەڕێ. هەموو خۆیان لەخودا دوورخستەوە، جا لەبەرئەوە هەموو بێسوود بوون، کەس کاری چاك ناکات، نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.})
ڕۆما 3:10-12
هەروەها بڕوانە: مرقۆس 7:18-23 ، یۆحەنا 3:19-20، 8:34، 16:8،9 ، ڕۆما 1:18-31

کاردانەوەی خودا چییە سەبارەت بەگوناهی مرۆڤ؟ ئایا زۆرداری تاسەر دەمێنێ؟

 خـودا دادپەوەرە، بەدادپەروەرییەکی تەواوەوە لەڕۆژی لێپرسینەوە حوکمی خـۆی دەدات، بـەم شـێوەیە هـەموو گوناهبارێکیش شایانی لەناوچوونی هەتاهەتاییە.

(هــەروەك چــۆن دوارۆژی مــرۆڤ ئەوەیــە جــارێك بمــرێ، دوایــی ڕۆژی لــێپرسینەوە دێت.)

عیبرانیەکان 9:27

(سزای ئەوانە لەناوچوونی هەتاهەتاییە، دەرکردنیانە لەبەر ڕووی خوداوەندو بێبەش بوونە لەشکۆو توانای ئەو.)

2تسالۆنیکی 1:9

هەروەها بڕوانە:مەتتا 25:31-46 ، لۆقا 3:9 ، یۆحەننا 5:22 ، کردار 17:30-31 ، 2پەترۆس 3:9-13.

ئایا کەس هەیە منی خۆش بوێ؟ بۆچی پەیامی ئینجیل، هەواڵێکی خۆشە؟

 خــودا خۆشەویســتییە، بۆیــە حــەزرەتی عیســای نــارد، کــە ووشــە هەتاهەتایــیەکەیەتی، هــەتا لـەجیاتی مرۆڤ بمرێ‌و مرۆڤ لەگوناهەکانی‌و لـەو سزایەی شایانیەتی بەبەرەکەتی خۆی بەخۆڕایی ڕزگار بکات.

(خۆشەویســتی لـەمــە دایە، نەك لـەبەرئەوەی خودامان خۆش‌ویستووە، بەڵکو ئەو خۆشی‌ویستووین‌و ڕۆڵەکەی خۆی نارد تا ببێتە کەفارەتی گوناهەکانمان.)

1یۆحەننا 4:10

(چــونکە مەســیح لـەپێــناوی گونــاه جارێك بۆ هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ تاوانباران مرد، تا لـەخودامان نزیك‌بکاتەوە، مردوو بەلـەش‌و زیندوو بەڕۆح.)

1پترۆس 3:18

هــەروەهــا بــــڕوانـــە: مــــەرقــۆس 8:31، 9:31 ، 10:31-34، 45 ، لۆقــا 19:10 ، کــردار 13:38-39 ، یۆحەننا 3:16-18، 17:23 ، ڕۆما 3:21-26 ، 5:8، 2 کۆرنســۆس 5:14-15 ، غــەلاتــیــە 2:20، 6:14 ، کــۆلــۆســـی 1:19-20 ، 1پەترۆس 2:22-24 ، 1یۆحەننا 2:1-2.

دوای ئەوەی مەسیح بەرگەی ئابڕووچوونی خاچی گرت. ئایا مەسەلەکە کۆتایی هات؟

ئایا زیندووبوونەوە هەیە پاش مردن؟

 خودا زیندووە، حەزرەتی عیسای لەنێو مردووان هەستاندەوە، هەتا مرۆڤ بزانێ حەزرەتی عیسا خوداوەندەو لەڕۆژی دواییشدا ئەو لەمرۆڤ دەپرسێتەوە، هەروەها تا ژیانێکی نوێ بەباوەڕدار ببەخشێ.

(ئەو عیسایەی خودا لەنێو مردووان زیندووی کردەوە، ئێمە هەموو بۆ ئەوە شایەتین... کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی ئێوە لەخاچتاندا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

کردار 2:32، 36

(بۆیە خودا بەرزی کردەوەو ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو ناوێکە، تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆك دابدەن، لەئاسمانو سەر زەویو ژێر زەویش، هەروەها تا هەموو زمانێك دانبنێت کە عیسای مەسیح خوداوەندە، بۆ شکۆمەندی خودای باوك.)

فیلیپی 2:9-11

هەروەها بڕوانە: لۆقا 24:1-49 ، یۆحەننا 20:1-31 ، کردار 2:24، 3:15 ، 13:30-37، 17:31 ، ڕۆما 4:25، 6:4، 8:9-11، 10:9-10 ، 1کۆرنسۆس 6:14، 15:3-20

ئەو ڕێگایانەی لەپێش مرۆڤن چییە؟ ئایا هیچ ڕزگارییەك هەیە بۆ من؟

 دوو ڕێگا لە بەردەم مرۆڤە:

1- ڕێگای مردنی هەتاهەتایی ئەنجامی یاخی بوونە لەخودا.

2- ڕێگای ژیانی هەتاهەتایش ئەنجامی گەڕانەوەیە بۆ خوداو داننان بەوەی حەزرەتی عیسا خوداوەندەو پشتبەستن بە مردنەکەی بۆ لێخۆشبوونی گوناە.

(ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش کە گوێڕایەڵی ڕۆڵەکە نابێ ژیان نابینێت، بەڵکو تووڕەیی خودای بەسەردا دەچەسپێ.)
یۆحەننا 3:36
(ئـەوەی گـوێ لەووشـەکەم بگـرێو باوەڕبهێـنێ بـەوەی نـاردوومی ژیانی هەتاهـەتایی دەبـێ، لـەڕۆژی دوایـیدا حوکم نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە بۆ ژیان.)

یۆحەننا 5:24
(تۆبـەبکـەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆشبوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ.)
کردار 2:38
هەروەها بڕوانە: مەتتا 4:17، 7:13–14 ، لۆقا 24:47 ، کردار 17:30، 20:21

چۆن مرۆڤ دەچێتە سەر ڕێگای ژیانی هەتاهەتایی؟ چۆن ڕزگار دەبم؟

 لـەدایکبوونـەوە، ئەمە تەنها ڕێگای خودایە بۆ گواستنەوەی مرۆڤ لەمردنی هەتاهەتاییەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی.
(کەس ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە لەدایك نەبێت...
کــەس نــاتوانێ بچــێتە نــاو پادشــاهێتی خــودا گــەر لــەئاو و لــەڕۆح لەدایكنەبێتەوە.)

یۆحەننا 3:3،5
(کـە ڕزگـاری کـردین، ئەمـە بەهۆی کاری ڕاستودروستی خۆمان نەبوو، بـەڵکو بـەپـێی بـەزەیی خـۆی، بـە شوشـتنی لـەدایكبوونـەوەی دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز.)
تیتۆس 3:5
(گەر یەکێك سەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە بوونەوەرێکی تازە.)
2کۆرنسۆس 5:17

هەروەها بڕوانە: یۆحەننا 1:12-13 ، 5:21 ، ڕۆما 2:12،6:4 ، ئەفەسۆس 1:2-5 ، یـاقوب 1:18 ، 1پەتـرۆس 1:3،23 ، 2پەتـرۆس 1:4 ، 1یۆحەنـنا 3:9، 4:7، 5:1،4

چۆن باوەڕداری تازە لەدایکبوو لەڕوح گەشە دەکات؟

چۆن باوەڕدار بەگوێرەی ئینجیل گەشە دەکات

(گەشە بکەن لەبەرەکەتو ناسینی خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح.)
2پەترۆس 3:18
بەسـوپاس کـردنی خـودا بۆ بەزەییەکەی (ڕۆما 12:1،2) کە بەهۆی عیسای مەسیحەوە بێتاوانی کردین بەخۆڕایی بەبەرەکەتی خۆی، باوەڕدار گەشەدەکات:

بـەهۆی ووشـەی خودا گوێمان لەدەنگی خودا دەبێتو پەیوەندیمان لەگەڵ خودا بەهێزتر دەبێ بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز، هەروەها ووشەی خودا بەسوودو کاریگەرە بۆ گەشەکردنی باوەڕدار لەڕۆح.
(هـەموو کتێـبی پیرۆز بەوەحی لەخودا هاتووەو سوودبەخشە بۆ فێرکردنو سەرزەنشتو ڕاستەڕێکردن، هەروەها بۆ تەمێکردن بۆ ڕاستودروستی.)
2تیمۆساوس3:16
بـڕوانە: یۆحەنـنا 15:7، 17:17 ، کـۆلـۆسـی 3:16 ، عیـبرانیەکان 4:12 ، یـاقـوب1:21-25 ، 1پـەتـرۆس 2:2

بـەهۆی نوێژ لەگەڵ خودا دەدوێن سەبارەت بەهەموو شتێك هەروەکو چۆن منداڵ لەگەڵ بـاوکی دەدوێ، هـەروەها هـێز بەدەسـتدەهێـنین بـۆ گەشـەکردن لـەژیانی ڕۆحیو بۆ بەهێزبوونی پەیوەندیمان لەگەڵ خودا بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز.
(هەموو کاتێك لەنوێژکردن بن بەڕۆح، بۆ هەموو نوێژکردنو پاڕانەوەیەك شەوارە بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر پاڕانەوەکەتان لەخودا لەپێناوی خوشكو برا پیرۆزەکان.)
ئەفەسۆس 6:18

بڕوانه: لۆقا 1:11–12 ، ڕۆما 12:12 ، 1تسالۆنیکی 5:17 ، یاقوب 5:13–16 ، یەهوزا20.

بـەهۆی ژیـانی هاوبـەش بـاوەڕداران کۆدەبـنەوە، بەشداری یەکتری دەکەن لەفێرکردنو نوێژکردن لەپێناوی یەکتری، هەروەها لەلایەنە جۆراوجۆرەکانی ژیان.

(واز لــەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەك هەندێکتان لەسەری ڕاهاتوون، بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە دەبینن ڕۆژی خوداوەند نزیكبووەتەوە.)

عیبرانیەکان 10:25

بـڕوانە: کردار 2:42–47، 4:32–34 ، 1کۆرنسۆس 12:12–27 ، فیلیپی 2:1–4 ، عیبرانیەکان 3:13.

بـەهۆی خزمەتکـردن خۆشەویسـتی بـۆ خـوداو بـۆ خەڵك بەهۆی کردار دەردەکەوێ، ئەمــەش بەهۆی بەشداریکردنی خەڵك لەمزگێنیو فێرکردنیان سەبارەت بەڕێگای ژیانو یارمەتیدانیان لەپێویستیەکانیان بەرجەستە دەبێ.

(بـا لــەکـاری چـاکە نەکەوین، چونکە گەر وورە بەرنەدەین لەکاتی خۆی دروێنەی زۆر دەکـەین. جـا تـا دەرفەتمان هەیە، با چاکە لەگەڵ هەموو کەسێك بکەین، بەتایبەتی لەگەڵ خوشكو برایانی باوەڕدار.)

غەلاتیە 6:9–10

بـڕوانە: مەتـتا 28:19–20 ، یۆحەنـنا 13:14–17 ، ڕۆمـا 12:1–21 ، 1کۆرنسـۆس 15:58 ، 16:1.